Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

preueneruẽt me in die afflictionis: scz mortis alicui⁹ cui⁹ beneficiũ
perit. Aliqui currunt ad euadẽdũ sicut fugiẽtes. Et sic debemus fugere
mundũ cursu veloci. Aliter est cursus
vi delz terminabilitatis vnde dico q
finis cursus corpalis est ipotẽtia mẽbroꝝ: ꝛ sic amplius nõ currit q⁹ ꝛbie desunt antiqui ꝛ guttoꝛ. Eccls.
xlvi. Excelsa timebũt. i. crura: ꝛ formidabũt. i. debilitabũt ꝛc. Finis cursus doctrinalis ẽ magisteriũ. Finis cursus tpalis est mors. Finis cursꝰ
mũdialis. i. laboꝝ est retributio. Finis cursus mẽtalis est deus. In fine
igit cursus accipiet quisq; premium
laboris: ideo dicitur in euãgelio qõ
iustum fuerit dabo vobis.

¶ Sermo. ij. de euangelio facto

ecclesiam cathedrali ecclesia.

Plantauit vineam, Mat.
xxi. Nemini alias hũc sermonẽ generalẽ siue ẽpalem feciss: q⁹ libet potuerit vt de eadẽ materia idẽ vobis forsitasse possim dicere. Sepius eadẽ occasiones eũdẽ
inf effectum. Veritatis etem
ratio vbiq; ꝛ sepeadẽ. Illuminet nos eadẽ euãgelij lectionẽ
tes in prioꝛe aliqualiter eusdẽ
onis expositionẽ quenam⁹, cuꝰ
p̃sertim que prius dixim⁹ oino nostrã effugerint mẽoriã. Nam omnũ
habere memoriã omnium tatis pot⁹ est
q̃ humanitatis. L. de. ve. iu. enu. l. ita
& si quid. Potest eni esse vt alicui⁹
auditoꝛ verba meminerit q̃ predicatoꝛ ipse penitus obliioni mandauit
Est timo eũ nihil eoꝝ me esse platurũ
que prius dixerim sermone: q̃m idẽ
licet ꝑsus eadẽ p̃current ofonẽ. nõ tñ
eodẽ modo circa fantasiã operat̃ sẽper. Diuersis eni tp⁹ diuerse nobis
ꝛ circa eadẽ expositiões occurrũt
q; nũq̃ ꝑsus hois in eodẽ statu con
plationis manet. Assi igit ea cõ
necessitudine inuirginẽ mariã
mũ facere qua nec possum
o liberari vineã inter rp̃etabi

mur eã primo fuisse. In hãc vineã neminẽ preter scipm dns ad laborãdũ misit: q; nolunt eã alteri⁹ vsib⁹ mancipari. hec ẽ porta quã solus p̃ncep⁹ ingressus est. ¶ Duo eni sunt q̃ consortiũ non patiunt: videlz. adulteri cõtubernũ: ꝛ regni dãnũ. Vñ ꝑs⁹
Nulla fides regni sociis. oĩsq; potestas impatiẽs ꝑortis erit. De cõiugis autẽ cõsortio a⁹ieno dicit Virgi.
Cõiuge corrupta nec sol⁹ tãgit atrides. Iste odor solus: hãc itaq; vineã
ginẽ mariã dns ob odorẽ ex ea manantẽ ingredi dignat⁹ est. Si eni vinee flozẽtes alarũ odorẽ emittũt suauissimũ in cõspectu dei Iuxta illud.
Cãt. ij. Vinee flozẽtes dederũt odorem suũ/q̃to gratioꝛẽ oib⁹ odorẽ ipsa redduit virgo gl̃iosa q̃ fuit vinea dñi sabaoth. Esa. xvi. Vomere fact̃i
spãs ꝛ singulari modo laborata: i excelso mõte virtutis ad orientẽ vergẽte diuini respectus: ꝛ quasi feruentissimi solis ardoꝛib⁹ exustoꝛ cõplantata
que eni ad occidẽtẽ vel aquilonẽ vergẽtib⁹ in colib⁹ vince plantanꝰ ĩsẽge debilitoꝛa atq; aeriosa ꝑ eũrvina invallib⁹ siue plagis: etiã vinee cõparicis q̃ in mõtib⁹ habenꝰ haud sane
possunt: Quidẽ exigue frutis hoies quasi vallũ humoꝛe plen⁹ vinũ amoris deo dignũ: vir afferre possit. Cãt.
vij. Dignũ dilecto meo ad potãdũ. vij. Dignũ dilecto meo ad potãdũ. q; debẽ est/ꝛ vt plurimũ acre. Invinea gl̃iose virginis. i. aia ei⁹: fuit vitis abũdãs ol gr̃a que frõdea tecta
prebuit ad spacia leta deoꝛ: q̃m illius
vmbra lassato et holꝛ petis dño gloriosam ꝑstitit requiẽ et amenũ valle deambulatoꝛũ preparauit. Sub
hac vmbra sedẽt qui secreta loquunꝰ alta. Iurta illud Cãt. ij. Subvmbra illius sedi/ef fruct̃ eius. i. xp̃s. dulcis
gutturi meo: q; quicqd de diuite cõcipimus: hoc totũ ex marie partu cognoscim⁹. Odorẽ huiꝰ vinee sentientes efficimur: huiꝰ vinee flozẽ videntes vel gustãtes reficimur: vinũ vero
bẽtes perficimur. Afficimur odore ẽternitatis mortificate: ꝑficimur di-

mẽta etei fuo fubiacere creatoꝛi ꝛ p
oia obedire advtilitatẽ electoꝛ: ſapientiã dicit. Sap. xvi. Aũcero quas
corpis molestias patiamur cõtinue.
Job exprimit dicẽs Job. xiiij. Homo
natꝰ de mulere breuiviuẽs rp̃e repletur multis miseriis/ et nũq̃ in eodẽ
statu ꝑmanet. Ad hãc ꝺo incorruptionẽ nos xp̃s deduxit q̃a a mortuis
prioꝛ oib⁹ resurrexit. Hã teste apl̃o. i.
cor. xv. Oportet eñ corruptibile hoc
induere incorruptionẽ/ vt tũc cauerevalearnus. Induit me dns idumẽto salutis et vestimentis leticie circũdedit me. Esa. lxi. Aũcero casus
ab incorruptione ad corruptionẽ facũt oẽs adulteri fornicatoꝛes: imũdi q̃ putrefcere dicũtur sicut tumenta in ſtercoꝛe suo. Johe. i. qui etiã domis cõtra iusticiã corrũpunt hoc
ſaltu siue casu pereunt. Sertus casꝰ
est ab imoꝛtalitate ad mortẽ q; licet
hõ de se possꝭ non ꝑ naturã poterat
tamẽ non mori ꝑ gr̃am. Muncvero
oĩes huc miserabilissimo oĩm fato
subiacemur quo nil austerius excogitari põt dẽpius inferni penis. Hunc
ſt autũ est hoibus semel mori. Hebr.
ix. Quo nullus vnq̃ exceptus reperitur. Non ẽ xp̃s nec ipsa immaculata virgo nr̃a Maria. Hoc casu vide
licet a vita ad mortem cadunt oĩes
cuiusuis generis peccatoꝛes qui ꝑ
peccatũ acquirunt mortem. Jaco. i.
Resurgere tamẽ possunt brachio denedicte penitentie. de pe. dis. i. multi
ꝑ. Septimus casus ẽ a gloria ad
ignominiam. Dee. iiij. Gloriã eoꝛuꝫ
in ignominiã ꝓmutabo. Homo enꝫ
cũ in honoꝛe esset non intellexit. ps.
xlviij. Honoꝛ nullus inter mortales
maioꝛ fuentiur q̃ assistere ꝓpiss̃me
regi: cõsiliꝺ vero nulla maioꝛ q̃ inter pecoꝛa deputari. Justus ẽ deo
semper ministrãs assistit/ christo teste/ petoꝛ vero pecoꝛibus similis desiꝺnatur. ps. xlviij. Cõparatus est iumẽtis insipiẽtibus et similis factꝰ est
illis. Hoc casu pereunt sepe diuites
et honoratiuiri q̃s quũ fortuna plu-

primo extulerit honoꝛe/ isperato ruẽtes in ꝓfundo clad⁹ demerguntur.
Fortuna est feste poetio hunc cõti
nuũ ludũ ludit fum⁹ nũ infinis ver
tare delectat. s. hic/ ꝓpueroꝛ est q̃
aũt delectos christus ecrank. Vos
erbertioꝛe cõpensauit ꝓstraverit.
uus casus est a delectatiõe. Octauus
ſtas ꝛ penas: q̃m qui diꝰ ad mi
derteras plenas delectatiõ̃ fuerunt: q̃m in derteria illius dereſeruis vsq; in finẽ. ꝓs. xv. Vbi abꝺo
dulce bonũq; est. Amarũ est tp⁹
remia teste. Jere. ij. Derelinq̃re d
vsi ẽ Ambro. dicit. de pe. di. i. c. sũ
qui. un. ſi. q̃ nihil tam summi doloꝛis
est q̃ ſi quisq; sub captiuitate peccati constituꝰ recoꝺeretur vnde lapsus
sit ẽ. Sed non ꝺolent qui non considerant terrenis absoꝛ. ꝓt. Hunc casũ
experiunꝰ sepe bonis mũdi huiꝰ repleti dum ea que toto mẽtis affectu
diligebant amittũ q⁹ tamẽ amittere est. Non enĩ ẽ rego. teste sine doloꝛe perꝺet q̃ cũ illicito amoꝛe ꝺilexit
Christus vero semẽ verũ oĩis delectationis nobis eternitatis boni cupiditatem ingessit. q⁹ si quisq; adoleſcere ꝓnisexit. i. code irriguo fideſemper inundante ad felicia illa peruenier regna/ vbi q̃ loquimur exꝓmitur. Q⁹ nobis ꝓcedat ꝺñdicꝰ deus.
¶ Circa tertium principale ponitur
humane nature vilitas: q; in terram
oĩis etenim terreni sumus Job. xiij.
Sap. vij. Sed secundum q̃ hec terra
a saluatoꝛe ponitur quadrupleꝛ.
Una secus viã. i. aptа ad ambulandũ.
Secunda lapides q̃ non est apta ad
fructificandum.
Tertia spinosa que nisi purgetur bonum semẽ in ea ꝺimissum amittit.
Quarta vero bona que fructum plurimum facit.
¶ Per ꝑmam terrã intelligi possũt
angeli mali anagogice loquẽdo in q̃
bus gr̃a dei gratis data cito ꝓpulsa
est: quia ex naturalibus supbierũt: ꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Est. 176
Plut. 2

BALDVS DE PE-
RVSIO SVPER FEVDIS.

IACOBVS GIVNTA.

OPVS AVREVM IV-
RIS VTRIVSQVE LVMINIS DOMINI BALdi de perusio super feudis: cũ additionibus doctissimi. D. Andreæ Barbaciæ, & aliorum clarissimorum doctorum: Vna cum distinctione numerorum, quatenus materiæ singulares facilius in repertorio inueniãtur: necnon cũ summarijs, & nouo, & utili repertorio, adiectis. Addidimus insuper disputationẽ. D. Ioannis de Anania doct. illustrissimi, quã tribus dubijs siue questionibus complectitur: quæ etiã uscp ad hæc tempora necdũ fuit impressa.

ESTUDIOS JURIDICOS
BILBAO
10167

Prima, si alienatio facta fuerit ulteriori in gradu, an proximiores illam reuocare possint.
Secũda, si fuit facta, pximiori, an pares in gradu ipsam reuocare possint.
Tertia, si fuit facta extraneo scienter, quis ad aduocandum, admittatur, dominus uel agnati.

1542

nõ fructificauerut. vel per eã q̃ fecvitã est possunt intelligi mundani et gloriæ mundi: diuitihoies qui facile a diuinis verbis auertũt. Per secũdam terrã p̃ solam possunt intelligi q̃ assueti carnalis qui humore gratie penitus sunt. ¶ Sed hic q̃rit virus dicti. Ille. ¶ Ideo inter malos sit seminatio verbi: cũ inter malos sit seminatio tres ꝓpositiones. Prima dubium dei inter contẽnentes q̃ habẽtes illud nõ est seminãdum. Eccli. xxxv. Vbi nõ est audit⁹: effundas sermonẽ. et impoztune loli extolli in sapiẽtia tua. Prouer. xx. Noli arguere derisorẽ ne oderit te. Secũda ꝓpositio. Inter mixtos bonis obstinatos est verbũ dei seminãdum. Eccls. pe. Mane semina semẽ tuũ: & vespere ne cesset manꝰ tua: q̃ nescis quid magis oriat hoc aut illud, & si vtrũq; simul melꝰ erit. Tertia propositio. Etiam inter pessimos q̃ñs licet verbum dei seminare: quonia aliquãdo terra inculta fit ortus voluptatis. Ese. xxv. Et terrã sterilẽ licet colere. ff. de vsufr. l. arboribus. ff. de illo. sed sũt aliqua predia i quibus plus impẽdimus q̃ percipiamus. ff. de vsufr. l. statue. & xliij. dis. c. dispensatio nobis celestis semis ẽ cõmissa. ve nobis si non sparserimus. Per tertiam terrã spinosam possumus ẽm interpretationẽ dñi intelligere viros auaros: qui sollicitudinibus hui⁹ mũdi ab eorũ salute auertuntur. Quarta vero est terra bona que fructũ bonũ facit. Item semen cadit in terrã bonam quando elemosina datur vtiliter: perditur autẽ semen quando inutiliter fit donatio.
Det nobis bene semmandi gratiam vt possim⁹ crescere et portionem habere in terra viuentium Christꝰ Jesus. Amen.

¶ Dominica in q̃nquagesima thema proclamatũ in cõuẽtu fratrũ minorum Parisiẽs. per totam quadragesimam.

MVlti bellantes aduersum me ꝓs. lv. Hoc thema sũpsi ꝓ tota quadragesima instante. Ista ad ascensum hierosolimitanos nos euangelium hodiernum inuitat. Illius nobis est aduitorũ imꝓlorandum/ q̃ vt viam ad ipsam hierosolimam/ immo et ipsam ciuitatem monstrauit. Abscondita quippe nobis erat via salutis: ipsaq; ciuitas hierusalem celestis incognita: donec ꝓ Mariã que regem ciuitatis ad nos adduxit. patefacta est/ tunc eni dñs illius ciuitatis gliam predicauit discẽs. q̃ibi mãsiones milite sunt. Johañis. xiiij. et qui minor est in eis: maior est. Johanne baptista in terris existente quo nul⁹ us maior inter natos mulierum. Matt. xi. et q̃ illic non est opus nuptijs: sed sunt oẽs sicut angeli dei Marci. xij. & Matth. xxij. Illa est ciuitas ymanens. Hebr. vlt. Ad quã vt digne peruenire mereamur. Mariã salutemus dicentes. Aue maria.

¶ Multi bellãtes aduersũ me. vbi ẽ hodie videmus innũeros fatuos atq; ꝓtẽtes contra se bellũ parantes/ immo et inferẽtes/ diuina lex atq; quieta cõtẽplatio: digne dicit verba sũpta ꝓ o themate. Multi bellãtes aduersum me. Ad ꝓm etiã hec ꝺcta referre possumus qui dicit. Ecce ascẽdimus hierosolimã & ꝓsummabũtur omnia q̃ scripta sunt per ꝓphetas de filio hois. tradẽ enim gentib⁹: & illudetur: & flagellabit: et conspuetur. et postq̃ flagellauerint occident eũ: et tertia die resurget. Erãt igit belluꝰ contra eum faciens proditorium iudas/ qui eum tradidit. Erant scribe et pharisei frentes eius traditionẽ. Erant milites capientes eũ in orto et gẽtibus. Erant in domo anne ministri crudeles alapizãtes eũ. Erant in domo caiphe multi accusãtes eũ/ atq; torquẽtes. Erant multi illudentes ei. Erãt in domo pilati multi flagellãtes eũ: et coronã spineã in eius capite plectẽtes. Erãt multi ꝓsuẽtes faciẽ eius. Erant multi petẽtes

riter. Obus aũt nobis currẽtib⁹ ꝓpositũ est brauiũ q̃s nõ oẽs capiunt: ideo dicit apls. Oẽs quidẽ currunt sed vn⁹ accipit brauiũ: sic currite vt cõprehẽdatis. Brauiũ autẽ nobis ꝓpositũ est vita eterna: & nõ eodẽ modo quo brauiũ tpale: q̃ illud solꝰ ille accipit qui prior attigit. Vitã autẽ eternã oẽs quiqsq; ad finẽ currũt oi tpe capiunt: q̃ neqvi solꝰ mittit nec ad hãc oẽs pari feruore pueniũt Sufficit aũt sine intermissione et ꝓseueranter vsq; ad mortẽ i cursu fidei per opa bona ꝓcedere. Aut tñ velocius currit. i. feruẽtiore aio deũ diligit & bonis opibus instat: plꝰ apprehẽdet. i. maius donũ glie cõsequitur. Citius aũt apphendit qui citius ex hac vita ad dñm vadit. Iurta illud. Sap. iij. Cõsummatꝰ in breui explevit tpa multa: & hij quidẽ felices ad modũ videtur sicut fecti innocẽtes q̃ ꝓtius eterne glie cõpehẽderũt bꝝ uitũ/ & vite ꝓsentis obtinuissent experimẽtũ Ad brauiũ igitur eternevite nos habemis larat: currere dicimur imo debem⁹: q̃ ad hanc adipiscẽdã toto cordis desiderio tendere iubemur. dicẽte lege. Diliges dñm deum tuũ ex toto corde tuo & ex tota anima tua &c. Nam cursus noster affectum poti⁹ respicit q̃ effectũ. Cor. animũ prius oz considerare de⁹ q̃ manũ vel pedẽ. xiij. q. v. c. si. qd. q̃ nõ plidera tur tãtũ qd: sed quo aio fit. xv. q. vj. c. j. de pe. di. j. quis aliq̃s. non etiã respicit de⁹ que offerunt: sed offerẽtiũ volũtatẽ. xxiij. q. j. odi. q̃ elemosina cordis maior ẽ q̃ corpis. xiv. di. due sunt. q̃ de⁹ qui abscõditor est cognitor: ad aĩm sibi ministrantiũ respicit ꝓmcipaliter: nõ manũ. in cle. de verbo. sig. extiũ de paradiso §. ẽ. ꝙuis. ió et volũtas ꝓ facto reputat vbi deest facultas. de pe. di. j. quis aliq̃s. §. ttẽ illud. Nam volũtas non opus remunerat. de pe. di. j. si cui. q̃ magis ẽ inspector cordis de⁹ q̃ opis. xv. q. vj. si sacerdotib⁹. Item vt dz Pzo. xvj. Appẽdit corda dñs. i. libat vt ibidẽ dz. Spirituũ gõderator est dñs. & Job. xxviij. Appẽdit in mensura: ideo ẽm tullij volũtas in oibus est spectãda Cautẽ so sed sufficiẽter currere debent qui inimicũ sequũtur ne ad insidias trahãtur: sicut filij bẽtiami. Judicũ. xx. & Josue. viij. Sic & nos caute sufficiẽter debemus currere insequendo vitia ne ab eis capiamur.

¶ Currentiũ varius est modus. Alii qui rectũ. aliqui obliquũ. aliqui sursum. aliqui deorsum habent cursum.

¶ Recte habent qui dicũt Via mãdator⁹ tuor⁹ cucurri. ps. cxviij. Et beati sunt qui possũt dicere. Pes eius me⁹ stetit i via recta. ps. xxv. ¶ Sed pauci sũt in obliquũ/ currũt oẽs peccatores & diẽ legis trãsgressores epi simoniaci. ecclesiastici. ꝓ malevolẽtes. religiosi. ꝓ petarij. iudices corrupti. ad uocati fallaces. ꝓcuratores et notarij fallarij. mercatores mendaces. et usurarij. & cetera id gen⁹. ¶ Sursũ currũt alij dñi: alij male. Alij currũt ad honores hui⁹ mũdi: & hij siles sũt alaudis q̃ volãt i altũ canẽtes & cito cadũt. ¶ Aliqui ꝙ currũt sursum ꝙrẽtes q̃ sursum sunt. Colo. iij. Deorsus vero currũt facile ad dãnationẽ: q̃ facilis descensus auerni: & renocare gradũ/ supasq; euadere dauras: hoc opus hic labor est. ¶ Notandũ q̃ aliqui currũt ad occidẽdũ. Prouer. i. Ad malũ currunt. & xxij. Veloces pedes eoꝝ ad effundendũ sanguinẽ. & Esa. lix. Tales sũt armigeri. Aliqui currũt ad insequẽdũ venatores: sed alij currunt post certas domesticas. Prouer. vij. Sequitur eã quasi bos. Alij insequũtur venãtes lucrum mercatores. Horati⁹. Impiger extremos currit &c. Sic & aduocati ad palatiũ currũt. Alij sequunt honores quo cursu currũt curiales. Aliqui currũt ad fuentendũ sic currit i stadio: sic iehãnes preuenit petrũ. Joh. xx. Sic ꝓ iudicio multi currũt/ ad habẽda potiora loca vt licẽtiadi patrũ. Alij vt preueniãt ad beneficiũ vel officiũ imperiãdũ, &c.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Superioribus diebus cum decreta patrum summorumq; pontificum literis et certe non vulgaribus impressissem: ꝛ paululum nactus oci cogitarem quid in hac regia ꝛ splendidissima ciuitate Lugdunensi honestum ꝛ vtile omnibus ꝛ precipue viris literarū studiosis possem efficere: venit in mentem audiuisse te sepenumero Baldum illum illustrem excellētissimumq; doctorem super materia feudorum accuratissime diligentissimeq; scripsisse: cuius commentarijs si Andree siculi illius quem vulgus Barbaciam vocat: ꝛ aliorum nonnullorum additiones ingerentur: nihil sane melius nihil dignius apud illustrissimos in primis principes: apud proceres barones ꝛ quoscūq; nobiles vasallos etiam ꝛ literarum studiosos posset inueniri. Tua igitur exhortatiõe tuiseq; monitionibus fretus Baldi in primis commentaria cum ipsius Barbacie ꝛ aliorum additionibus imprimenda literis nostris assumpsi: ꝛ tue dignitati auctoritatiq; dicaui: cuius correctioni ꝛ sano integerrimoq; iudicio meipsum: industriam omnem meam: studiaq; committo: scio profecto vt Baldum ipsum iurium omnium iubar et reliquos omittam: Barbaciam tuum quo aliquando magistro fis vsus libentissime leges. Quod vt facias te vehementissime iterum atq; iterum rogo. Vale.

¶ Epithaphium Baldi ex marmore ossa eius fouente excerptum Papie apud sacram edem diui Francisci obiit. M.cccc.die.xviij. Aprilis.

Vita/labor/studium/diuini cultus amoris:
Artes nature/regis fulgentia dicta:
Legales norme/pastorum celica iura
Dinant Baldi animum: quem pandit dogmate claro
Quisquis: nunc liquit mortalis pondera carnis.
Bulcia iam gustans autoris pascua summi.
Clauditur hic Baldus Francisci tegmine fultus.
Doctorum princeps: Perusina conditus arce.

de feudis aliqua per Cass. post tt.m de iure emphiteo.

Proemium. 2

¶ Celeberrimi ꝛ Excellentissimi vtriusq; iuris luminis domini Baldi de perusio ad illustrissimū Joannem Baleam Mediolani ducem super feudis restauratum Lomentum vna cum apostillis clarissimi ac doctissimi vtriusq; iuris interpretis domini Andree Barbacie Siculi: necnon aliorū preclarissimorum doctorum. Et nouissime apposita sunt summaria cum nouo ꝛ vtili repertorio.

1 ¶ Fabulatores irriti non sunt timendi.
2 Occultator laudis aliene est par furi.
3 Collatio decima feudorum an sit censenda autentica.
4 Interpretatio magistri feudorum an sit probabilis.
5 Decisiones causarum feudalium an sint seruande in foro conscientie.
6 Lex ciuilis est pars legis diuine.
7 Feudum vnde deriuatur: vel qualiter diffinitur.
8 Iunge.
9 Feudum an possit dici gratia.
10 Denominatio fit ab hoc quod plurimum fieri solet.
11 Permutatio an sit idem q̄ emptio quando pro vna re datur alia res ꝛ quantitas.
12 Vasallus an possit cedere feudo si non vult seruire domino.
13 Adde ad idem.
14 Vasallus si inuasit non solum fidelitatem sed obseruare dictorū conuentorumq; formalitatem: an habebit locum penitentia.
15 Jurans seruare statutum: si statutum renocetur an teneatur iurans.
16 Collatio facta religioni de bonis an vitietur ingressu vitiato.
17 Vasallus si recedit hospite insalutato non tamen feudo renunciat an cogatur redire ꝛ seruare.
18 Feudum si conceditur a principe an possit dici priuilegium.
19 Adde ad idem.
20 Proprietas qualiter potest describi in prestationibus annuis.
21 Res dicuntur immobiles ex quibus fructus percipiuntur.
22 Adde ad idem.
23 Fenditarius habet vtile dominium non solum vsumfructum.
24 Utile dominium quid sit.
25 Feudum natura non recipit heredes extrancos.
26 Adde.
27 Innestitura quotuplex est.
28 Princeps ex ipso quod dat priuilegium qualiter transfert dominium.
29 Traditio an dicatur vera vel ficta que resultat ex patientia.
30 Quasi possessio per quos ꝛ quot actus acquiratur.
31 Feudum qualiter diuidatur.
32 Imperator an possit concedere ex causa donationis vel alio titulo castrum imperij.
33 Adde ad idem.
34 Princeps si talis est qualis esse debet est vigor iustitie.
35 Princeps licet omnia possit: quedam tamen sunt que non decent.
36 Rex an possit filium suum constituere regem.
37 Adde.
38 Feudum aliud est simplex: aliud conditionatum: ꝛ q̄ ipsorum quodlibet sit.
39 Vasallus tenens terram aliquam si recedit an terra remaneat apud dominum.
40 Vasallus an possit locare domum que sibi data est in feudum.
41 Adde ad idem.
42 Jus habitandi quando conceditur cum proprietate concessio intelligitur esse realis.
42 Feudum aliud est antiquum aliud non et quale quodlibet sit.
43 Feudum per que verba cognoscatur esse antiquum.
44 Prelatus si iurat cum toto capitulo omnia esse vera que in instrumēto continentur: an tale iuramentum faciat fidem.
45 Adde ad idem.
46 Feudum quoddam habet propriam naturam: aliud impropriam.
47 Casus non decisus per consuetudinem relinquitur dispositioni iuris communis.
48 Feudum cursoris si est concessum clauso an talis concessio teneat.
49 Feudum quoddam est paternum aliud maternum.
50 Feudum aliud est reale: aliud personale.
51 Feudum an extinguatur morte si sit concessum hoc modo: Concedo tibi talem domum ad habitandum vel talem fundum ad fruendum.
52 Feudum quoddam est ligium: quoddam non ligium.
53 Feudum quoddam est francum.
54 Feudum aliud est annale aliud non annale.
55 Feudum aliud nobile: aliud burgense.
56 Feudum aliud ecclesiasticum: aliud seculare.
57 Feudum si ecclesia recipit: an teneatur iurare.
58 Ecclesia an teneatur ex contractu si non fit facta locupletior.

Intellectus tibi dabo ꝛ instruā te in via hac qua gradieris. ait dñs omnipotēs p os pphete in libro psalmorum. Est igit intellectus diuinū munus seu beneficiū ab illa summa luce profluens de qua scribit prime Canonice Jo. i. c. Deus inquit lux est: ꝛ tenebre in eo nō sunt vlle. Et Sap. vij. Luci ꝓparata inuenitur prior. Ad hāc vt ostēdimus que in eos qui ad optima conant̄ melliflui ro: ē influite: spirat: spe firmissima recurrā. Quoniam scriptū est: Spera in dño ꝛ fac bonitatē ꝛ pasceris in diuitijs. Quare nō solū ad anime pfectionē puto homini celitus datū intellectū: nec solū nobismetipsis natos esse verū de his que ipso pscrutāte iuridice integreq; senserim⁹: cōioné ceteris ꝛtribuendā vnanimiter existimam⁹. Nec que ad cōmunē vinendi vsum esse necessaria videntur latitare debēt sed se exhibere: sicut ꝛ que natura gignit spōte reor. Non enī semp semē sub terra iacet: sed terra scissa sursum ꝓditur: ꝛ adinuū a sole celum cōspicit. Proinde si bonū est in bonis recondit ꝛ seruatur atq; nutrimētum ex eo capit. Si malū trāsuersis sulcis eradicatur: vtil ꝛ annibilat. Ita in huiusmodi sniam prorumpere sepenumero video: vt quiq; sciētiarū pfessores: que sana mēte cōceperint in lucē tanq; sub duro cortice sapidos fructus parere teneant. ꝛ ea soli hoc est sapientū intellectib⁹ obiicere: vt si qua ꝛa diuerint laudes deo canant̄ ꝛ opus eorū cōprobetur. Si aūt peccauerint q̄ humanū est erronea opinio pedibus teratur: rationibus enerueturꝛ eradicet. Hoc nostri maiores fecere. Nam disputatiuū et reprehensiuum certamē in mundi gubernatione ꝛ dei laudē pertinere arbitramur. Quippe fere oīs prudens maulit pie corrigi quā imitari dānabiliter. Inter eadē desiderantes me connumerari cupiens nō erubesco quotidie aliquid discere: famelicus fio: micas de ore sapientū cadentes rumino. Nec psumo dicendū illud apostoli cum vas electionis mihi quoquo modo conuenire: cum factus sim vir per longissimū tempus lectiōis fere. xlvij. annorū enacuaui que erāt paruuli. Nam si ex parte aliquid didicerim tū in comparatione latitudinis intellect⁹ pfecto nihil me intellexisse agnosco. Mecum ipse q̄ plura animo reuolues: ꝛ ab observantia perfecte gratitudinis sepissime cōcitatus erga magnificentissimū principem Jo. Baleam in clyte domus vicecomitū splendorē: ac nomine ꝛ re virtutum comitem: necnō inuictissimū Ducē ad aliquod munusculum ei offerēdum conari debere q̄ vere illi et decens ꝛ gratum esse possit. Et eo maxime cū in ornatissimo suo Papiēsi gymnasio primariam cathedram ipso autore immerito possideam. Pro ingenioli nostri facultate onus assumpsi super vsib⁹ feudorū scribere: vbi de nobilitate ꝛ nobilium virorum prudētia: de cōstantia ꝛ integra fide: de honestate morum ꝛ nature consuetudinibus plurimū pertractatur. Reliquis inscriptis super omnib⁹ iuris ciuilis libris ꝛ in enucleandis problematibus iamdiu versatus nūc senio pfectus inter tutissimos ꝛ grauissimos mores fruendam componēs etatem subsidio precibusq; supplicibus adiutores ꝛ auxiliū prudētum peto. ¶ Irritos autem fabulatores nō timeo: quia deridendum est quod ratione non fundatur: vt. ff. de neg. gest. l. sed an vltro. §. j. ibi dum dicit. sed istam sententiam Celsus eleganter deridet. Confisus de deo presens feudorum opus constanti animo aggrediar: q̄ diuino auxilio prosequendo per singulos titulos text. exponendo: notabilia colligendo ꝛ opponendo ꝛ querendo necno. adiacentes materias pertractādo ad finem vsq; perducam. Nec tacebo eos a quibus voce mortua didici atq; viua: quia bonor est in honorante ꝛc. ¶ Et quia occultator laudis aliene furi par est [a]. argumentum ff. ad. l. fal. l. hereditatum. §. fi. Remissiones quas faciam elicidō cōclusiones vbi expediā ꝛ dicta alio-

1 ¶ Irritos

a ¶ Par est. vide que dixi in extrauag. volentes. vide. c. reuertimini. xxi. q̄. j. Andr. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rum meliorando et magis fundādo declarabo. Nec aliquid qō sit ponderis dimittaz quin eligā qd mihi videtur vt apertior: z aptior sit via alijs intelligēdi supplendi z etiam approbandi.

Tractatus. noster ergo de feudis incipere dz a ghusdā pludijs. Mā non statim in messem inijciēde sunt man⁹. Quē em ordiné in se habēt pludia quedā habēt: vt no. in aut. in medio litis nō fieri sacras formas. §. fi. collatio. viij. Et plerūq; prelationes demonstratiōis gratia finalis causę vim ostendūt: vt ff. de orig. iur. l. j. z ff. de hereditis. l. pacumeij⁹ androtenes.

3 ¶ Quero ergo in primis ne videar super cadueo opere et super ambagibus laborare: vtrum ista collatio que appellat decima feudorū autentica sit censenda. Quidā enim ausu temerario dicunt hāc collationē feudor; autenticā non esse. Nam nō est pars aliqua iuris ciuilis vel pretorij: vt insti. de iure natu. §. constat. et not. insti. de actio. §. sed ipse. Idem qz in libro isto nō est debitus ordo cōpositionis vel compilationis librorum: et nil constat sine ordinis compositione: vt in prima cōstitutione. C. §. quibus. Itē in isto libro multa varia z insufficientia cōtinentur quod non est de natura vere legie. Item z quedā in qua qz est cōtra substantiā legis que debet esse equa. Nam ius est ars boni et equi: vt ff. de iust. z iu. l. j. in princi. Item licet locus ab autoritate sit probabilis vt insti. de codi. §. post que tpa. tū non reperitur qō Obertus de orto vel gerardus buſ⁹ operis scriptores et recitatores et nonnulloum dubiorum decisores habuerint autoritatem legis condende: que non presumitur data nisi probetur vt ff. de origi. iu. l. §. pe. qz ea que sunt autoritatis publice debēt p publica documēta ꝓbari: vt l. vnica. C. de mā. vin. C. de iure fisci. l. prohibitum. li. x. vcvij. dist. c. nobilissimus. Certe nec illi magistri feudorum in aliquo loco asserunt se autoritatē habuisse. ¶ Unde cor interpretatio ꝓbabilis est et non necessaria vt not. C. de legi. l. j. Quinimo nec ꝓbabilis qz loquunt vt ter. facientes. z. l. ponētes vt. C. de sacrosan. eccle. l. decernimus. Preterea quod dicunt hunc librum esse antēticum debent hoc rōne vel lege probare. nā rubor est log sine lege. vt. C. de colla. l. illam. z in aut. de triente z semis. §. consideremus. collatiō. Nec dici pōt qō istud sit ir⁹ cōsuetudinarijū qz cōsuetudines locales sunt z alios nō ptringūt vt. C. de testā. l. ij. z. C. de edicti. puna. l. an in totū. Sicut prescriptiōes non extēdunt. ff. de itine. actuq; prima. l. j. §. iulianus. qz certis terminis et metis ꝓclū dunt. ar. ff. fol. ma. l. si vero. §. de viro. Unde dicit Jmo. qz iurisdictio est quid vniuersale sed non constructedo: vt ipse not. extra de offi. archi. c. dilecto. Preterea qui ꝓsuetudinē allegat eā probat cū in facto consistat z facta non presumunt presertim cōtraria iuri vel ratiōi: vt extra de cōsti. c. j. lib. vi. In contrariū qō iste liber sit antēticus solennis z seruādus probat qz multi glossatorū vertices istum librū glosſauerunt z super eo fecerūt vtilissimas summas. Inter quos fuerunt magni viri: scilicet Dyleus Jacocolumbi. Jac. de ardi. veronensis. Jo. fasolus archiepiscopus Ebrudunensis. Jaco. de ra. vlramontanus. Odofr. postremo Ja. de bel. Alnd. de iser. Petr. de cer. z multi alij quorū autoritate arguere non est absonum. Item in isto libro ptinentur multa vtilia et difficilia intellectu que indocti hōmines depauant. Item minime sunt mutanda que interpretationē certam semp habuerunt vt. ff. de leg. i. minime. Hanc partē tenet prefatus Ja. de bel. qui postēq; le git hūc librū octo vicibus: vt ipse refert hāc qōnem disputauit vt ipse tenet. j. tit. j. §. si. alis quo cū causę feudorum que sunt magne et maxime decidērētur. Itē nōnulle decretales sequunt leges imperiales in hoc volumine situatas: vt pat. z extra de iudicijs. c. ceterū. z. c. nouit extra de feu. c. j. z. c. ex parte. de dote poit. vinc. resti. c. nuper. de decī. c. tua. de consti. que in ecclesiarū vbi dixi de so. cōpe. c. ex transmissa. et. c. verū. z. c. ex pte. de reb. ec. non alie. c. vt sup. de do. z. c. per tuas[a]. vij. dist. c. preceptis. de reb. eccle. non alie. hoc consultissimo. xvij. q. v. c. de forma. de prescrip. c. ad audientiā. z. c. si diligēti. de penis. c. ūn ghusdam. z. c. ad aures. de sen. excō. c. grauem. xvij. qō. §. c. la toremi. extra de vsuris. c. conquestus. de hereti. c. excommunicatus. z. c. fi. de inreitur. c. eam te. et c. veritatis. de iure patro. c. cum seculum. extra de pactis. cap. plerisq; de his que fiunt a ꝓla. c. cum apostolica. de offic. delega. c. significauit. de excess. ꝓla. c. grauem. z de sta. monā. c. recollentes. de fid. instru. citer dilectos. Que autē potest esse maior approbatio quā summorum pontificum. certe nulla: vt. C. de leg. l. fina. Porro aduertant ignorātes z mordeant sibi labia reprehensores veritatis. Nam doctor egregius Odofre. C. de sacrosan. eccle. autent. cassa z irrita. sic ait. Unum sciatis quod autenticum quod fuit compositum a Justiniano habet nouem collationes. Postea qō venit imperator Federicus iunior: misit has constitutiones ad ciuitatem istam doctoribus legum vt aptarent eas singulis legibus sub congruentibus titulis: z ita fecerunt doctores cum conuenerunt in sancto Petro: quia istam adaptauerunt ad legem istam. Postea quid fecerunt. Dominus Hugolinus post nonā collationem posuit librum feudorum z omnes constitutiones Federici antiqui et iuniores z aliquas leges Conradi imperatoris. z vocatur. x. collatio. Sed pauci sunt qui habeant ita ordinate in libris suis sicut Odofre. Apparet igitur qomodo iussu imperatoris fuit processum z opus probatum. Et ideo pertinaces desinant latrare deinceps. † Et ideo in decisione causarum feudalium consuetudines non solum in foro contradictorio causarum obseruande sunt sed etiam in foro conscientie nisi essent in periculum animarum: quia † lex ciuilis est pars legis diuine: vt no. extra ne cle. vel mona. c. super specula. in novella. z ad hec. j. c. §. j. z ver. hec autem. z. j. de feud. cogni. in ver. obtinet. per Petr. de cer. in cap. ij. de feud. Ja. an. in addi. ad Spec. in tit. de instru. edi. §. nunc dicendum. † Secūdo quero de ipsius feudi derivatione z diffinitione. Dicitur autem feudum a fidelitate: vt. j. per quos fiat inuestit. c. nulla. z est argu. a nominis interpretatione. sic insūtu. de tutori. in princi. z. ff. si certū per. l. ij. §. appellata. ff. de verb. sig. tiguriū. z. l. vt Ulpherus. Nam sepe vocis proprietas quid ditatem rei significat: vt. ff. de infami. l. athletas. §. calumniatores. ff. de testa. l. j. z licet quicquid facim⁹ fidem alicuam secuti in fide consistat: vt. ff. si cer. pet. l. j. tamē per excellentiā cōsistere debet in feudis in quibus dns quodammodo se roralter submittit vasallo personā scilicet z honorē ac bona: vt. j. de no. fot. fideli. c. j. z contrario. z ideo per excellētiam feudū a fide dictū est non a qualibet fide: sed a fide fidelitatis. Est autē fides dum promittitur iuramētum fidelitatis sed dū seruatur exercitio operis vt. j. quid prece. debet inuest. an fide. c. j. † Unde inqz vnde nomē feudi descendat iuxta. l. j. in princ. ff. de iurisdictione. videamus diffinitiue quid sit feudum: qđ omnis institutio de aliqua re que ratione suscipitur debet a diffinitione proficisci: vt intelligatur quid sit id de quo disputatur secundum Tullium libro j. officiorum. Est ergo feudum prout a dño ꝓficiscitur beninola actio. sed put a vasallo suscipit est ipsius beninolentie effectus. totum autē hoc beneficium a nomine significatur. Dicit ergo Jac. de ardizone quod feudū seu beneficiū est beninola actio tribuens gaudium capienti cum retributione seruitij. Quo ad primū dum dico beneficiū notat genus. quo ad secūdū notatur differentia. Genus enim est qō in species diuisibile est. Sicut in adoptione dicimus qō quedam adoptio est genus quedam species. que differt ab arrogatiōe: vt. ff. de adop. l. j. Sic z creditū differt a mutuo sicut genus a specie z ipsi mutuo inest: qz genus representatur in qualibet sua specie: vt. ff. si cer. pet. l. j. z. l. ij. §. creditū. Vel dic plenius vt dicit tex. a cuius verbis non recedamus. j. in quibus causis feudum amit. c. j. §. ij. qō feudum est beneficium quod ex beninolentia alicui ita datur vt proprietas quidē rei immobilis beneficiate penes dantē remanear. Ususfructus aūt illius rei ita ad accipientē transeat: vt ad eū beredesq; suos masculos z feminas si de his nolatim dictum sit in perpetuum perueniat ad hoc vt ille z sui heredes fideliter d̄no seruiant: sine seruitium illud nolatim quale esse debeat sit expressum siue indeterminate sit promissum. Et ex predictis verbis sex per ordinē describunt. Primo feudoz institutio seu natiuitas gratiosa. ibi beneficiū qō est ex beni nolentia. Secō retentio proprietatis rigorosa ibi vt proprietas. Tertio eoū acquisitio fructuosa ibi vsusfructus autē. Quarto ipsoz processio siue ꝓpagatio generosa. ibi beredesq; in perpetuū. Quinto recōpēsatio siue vicissitudo beneficij onerosa. ibi. ad hoc vt seruiāt. Sexto tacite solūtur quedam qō dubiosa. ibi expressum siue indeterminate. ¶ Pro intellectu boū circa primū quero vtrū feudū possit gratia nuncupari. Et videtur qō sic: vt legi. z no. ff. de aqua quo. z cīti. l. j. §. permittitur[b]. In Jtum q; non ꝓstat beneficiū qui impēdit debitū: vt. ff. de rebus nup. l. proinde. z. ff. de bere. insti. l. si seruo fideicōmissaria. Sol. si comparas inuicē extrema feudi. i. concessionē z recōpensationē beneficioū qz ꝓponderat beneficiū: feuda habēt plurimū gratie: z ideo feudū recte appellatur beneficiū. arg. ff. de obseq. l. titius puerū. Sic z possessio denominatur a iure illa que hz plurimū iuris: z econtrario a facto illa que hz plurimū facti: vt not. C. de acq. pos. in. l. j. † Fit enim denoīatio ab eo qō plurimū potest vt. ff. de ꝺben. emp. l. domū. ff. de sta. bo. l. querit. ff. ex quib. cau. ma. l. is qui rei. ff. ꝓ do. l. si vir. ff. ne leg. in. l. quesitū. §. illud sed tasse. † Et dicimus in isti qz pro re datur alia res z ꝓtitas vtrū sit permutatio vel emptio. qz inspiciendū est an sit pretiū maior: pars valoris[c] rei:

a ¶ La. ꝓtnas. ꝓti. dist. aduerte quia cōtrer doct. allegant multa iura in materia feudorū in decretis z tñ non repiēr tex. in decretis q de feudis faciat mentionē sed solū gl. nec mirū é qz ista cōpilatio feudoz fuit facta post cōpilatio nē decreti probat in. c. j. de for. fed. Andr. Barba.

b ¶ Permittitur. de cui⁹ significatiōe. j. de probi. feud. alie. per Fede. i. c. j. §. ad hoc. et qui vicar. j. de pa. inr. fir. i. c. ad hoc. vbi dixi.

c ¶ Maior ps valoris. zdore Bar. i. l. aristo. de do. et q̄ dixi in. d. c. ad a questiōes. Andreas Barb.

a ¶ Feudo cedere. vide Barto. z Jo. de imo. in. l. is cum quo. ff. de aqua plu. arcen. z doct. in. c. que in ecclesiarum. de consti. vide plene Joan. de imo. in. c. ad audiētiam. de re. eccl. non alie. z in. c. fi. de fen. et vide Dyn. in consi. xliij. Jo. in addi. Spe. in tit. de locato. §. nunc aliqua vbi tz gl. in. c. fin. j. de cap. qui cu. vend. quam glos. dominus Jo. in. l. is cum quo. alr. p sing. vid Bal. in. l. imperialis. §. calidis. j. ff. phi. alic. feu. per Fede. z in. c. i. qui ꝺ constit. Lot. bene. alie. z in prealleg. c. fin. Jac. de bel. ibi dicit qō si interuenit stipulatio vel pactū incontinenti non pōt renūciari Bal. hic tenet qō tenet ad interesse limitat nisi interuenisset iuramētum. per gl. l. si pecuniā. ff. de cōdic. ob eām vide text. in cōtrarium in. c. per tuas. de arbit. facit: qz iuramentū intelligitur secundum natura cōtract⁹. l. fin. C. de non nu. pe. z. l. si. ff. q satisf. cog. inter simplicē loquelam z iuramentum dns non facit differentiam ergo si Jetus nō cogit precise: nec iuramentū. et vio que notā. ad Bal. in. l. j. C. de sentē. que p eo qō interest. et. l. si quis maior. C. de transactio. in text. vbi plene allegaui. Andre. Barba.

b ¶ Vide pulchrū tex. in ca. noli cristima. c. xvij. qō. j. in ea. colū. ibi vt not. i. l. incola. ff. ad muni. vide ibi glossam fin. loquētem de estimo an ecclesia teneatur. de q̄ Bal. facit festū in. l. placet. C. de sacrosanct. eccle. Andr. Barb.

c ¶ Uiō domi. Ant. de but. q notabiliter loquitur in pal. le. c. j. de his q̄ fiūt maio. par. ca. andr. barb.

d ¶ Vide quod no. in. l. stipulationes non diuidunt. ff. de verb. obl. z ibi glos. no. qz est valde singularis sed do. eam cōiter non tenet. vide not. in d. l. si pecū. z vide Joā. de imo. qui refert illam glo. ad tria. in. l. hoc iure. §. si quis. ff. de do. Andre. Barbacia.

e ¶ Adde qō quicqd sit de eo qui post feudū acquisiuit tñ filius eius ex quo cognoscit hereditatē patrē non pōt renūciare feudo qō ci inseparabiliter est vnitū sine consensu parabiliter est vnitū sine cōnexum vt. j. an agna. vel fi. c. j. C. de iure deli. l. quidaz enlogio. §. nūc aliqua. versi. xj. et qō not. Bart. in. l. stipulationes non diuidunt. in versi. celsius. de verb. ob. z in. l. is cū quo. de aqua plu. arcē. C. de repu. here. l. ficut etiam si in iudicio abnegat feudū. naz non potest in suum fauorem; sed in suā dāmnum: qz qui in iudicio abnegat ius suū videtur cedere li ti. l. postēq. C. de pac. z gl. in. d. l. ficut. nā z pactio cū vnoꝝ sit vallata consensu renūciari vnius arbitrio nō pōt vt dicit glos. ff. de op. le. l. hoc le gato. Plaz oia que solicitat, tis vinculo copulantur per alterā partem retractari impossibile est.

¶ Vide mo. in cad nostrā de rebus eccl. nō alie. vbi dicit qz in feudo nō est dare vtile dominium. Alnd. Barb.

in. q. de puteo. z. ff. de dam. infect. l. pretor. §. hoc edictum. Dicit Alnd. de iser. quod feudum ad seruitū est datum gratia vtriusq; et deterininato modo et adheret nature pacti et cōtractus nominati. z ideo non potest renunciari inuito domino cum certa sit obligatio precise contracta ad antidora. ad qō. j. de cap. qui cu. vendi. in. c. fi. in glos. magna. in princ. et in

17 Spe. de loca.[e] ¶ Illud sciendum est quod si vasallus recedit insalutato hospite non tamen renūciando feudum quod cogitur si placet domino redire z seruire vt. C. de agri. et censi. l. om. x. lib. xj. Redeundo ad propositum dico quod feudum est beneficiū.

18 ¶ Est autem questio vtrum posset dici priuilegiū si forte conceditur a principe super quo dico quod aut conceditur a principe de rebus non feudalibus quod potest princeps facere ex plenitudine potestatis: et istud ꝓprie appellatur priuilegium. Idem si concedatur femine contra rigorem cōsuetudinis feudorum. vnde de isto priuilegio non cognoscet nisi princeps quasi disputetur de eius substantia: vt not. extra de iudi. c. cum venisset. z. j. apud quem. vel quos contro. feud. debeat diffi. c. j. Si autem concessio sequitur ius et consuetudinem non dicitur ꝓprie priuilegium sed beneficium. Sed de larga significatione dicunt quidam quod potest etiam appellari priuilegium omne qō emanat a principe. quod no. Jo. andr. extra de verbo. signifi. c. olim. in nouel.

19 ¶ Dixi secundo quod in predictis verbis describitur proprietatis retentio rigorosa proinde enim dominus magis timetur a subditis. ar. ff. de verb. obli. l. vtrum. z concor. j. de inuesti. de re alie. fact. c. j. §. fin. Quandoqz tamen secus cōtingit: quia domini concedunt proprietatem z vsumfructum cum pacto qō debeant sibi certa seruitia prestari: vt. j. de feudo nō habente proprium feudi naturam. c. j. Ibi vt eisdem causis z c. Et contra naturā feudi est quando concedit rationē proprietatis et vtilitatis vt. j. in quib. cau. fen. amit. in fi. De rigore ergo cōsuetudinis feudorū est q apud dūm sit proprietas: z pactū sit apositum in cōtrarium recessum est a natura contractus feudi z alia connentio inita est. s. cōtractus innominatus. arg. ff. ꝓ so. l. si margaritā. de condi. ob cau. l. fi. z. l. vbi ita donaf. ff. de do. can. mor. vbi bart.

20 ¶ Sed hic quero quomodo in iuribus personalibus puta in annuis prestationibus possit describi proprietas cum nullum sit ibi dūm directū vel vtile cum nō detur rei vendicatio? Respōdeo quod loco directi dūi est actio directa et loco vtilis dūi est actio vtilis que datur contra debitorem feudatario f quando infeudatus redditus annuus seu annone ciuiles que inter immobilia cputantur. C. de sacrosanc. eccl. l. inbemus nulli. in princ. in auc. de non alie. §. j. z. j. de contro. inter va. z epis. c. j. z. j. de feu. cogn. c. faiendū. cum ibi not. z in cle. exiuit. de ver. sig. in ver.

21 cunqz annui redditus. ¶ Et scias ꝙ omnes res ex quib⁹ fructus percipiunt inter immobilia cōputant sed ita est qz ex ipso iure qō hz credito: fructus percipi. i. annuus redditus.

22 ¶ Probo aūt qz sit fructus renascit singulis annis vt no. ff. so. ma. l. dinoctio. §. si vir. in glos. que incipit distinguit: aut renascit et sic est fructus z. Nec curo vtruz annua prestatio sit circa idem an circa aliud puta vno anno circa frumentum: alio anno circa olcum: vt. ff. qui di. lega. ce. l. nec interest. nam in feudo qñqz vno anno percipit frumentū: z alio vinum: vt. ff. fol. mat. l. si fundus. §.

23 qz in semēten. ¶ Dixi tertio qz in verbis litere de notatur feudorum acquisitio fructuosa. Sed cōtra literam op. qz feudatarius nō solum hz vsumfructū f sed vtile dūi[f] vt plene leg. z no. j. de capi. contra. §. j. in glo. mag. qō tali ratione probat: er omni perpetuo cōtractu querit vtile dōium: vt insti. lo. §. adeo. z. ff. de superfi. l. j. §. qō ait. z. j. de fen. li. dan. cā vasallus de suo. z. j. de cōtro. inter vasal. z altū de dūi. c. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Et sic nota pro illa q. glossa ita in prescriptione querat directū dominium de quo plenissime vltra alios tetigit Saly. in l. traditionibus. C. de pac. Andre. Barba.

b ¶ Vide Bar. in l. pro herede. ff. de acqui. here. Bald. & Jo. de imo. in l. gallus. §. fi a parente. ff. de l. b. & posth. Andre. Barba.

c ¶ De here. in vi. one qō cōstitutum est alicui pro se & heredibus proprij corpis secundum vtrū intelligat de oibus masculis descendentib⁹ in infinitū dicquod sic. C. de pact. l. j. in. j. per Lyn.

d ¶ Transferit possessio. Vide glos. not. c. fi. de cōs. vide gl. c. per tuas. de dona. que vult q; per inuestitura nulla querat possessio. vide in c. autoritate. de insti. et ibi dixi vide Lōpo. Jo. an. d. Anto. in cap. transmissa. de elec. & vi⁹ tex. in. c. cum bertol. de re iudi. et ibi. d. Bibb. et vide l. pe. in c. j. de reg. iur. lib. vi. in fine. c Andre. Barba.

e ¶ Inter dilectos. qō no. p questione que habetur in. l. traditiōibus. C. de pac. vtrū per donationem principis dñium trāseat absq; traditione q; per hoc videtur quod sic. ad qō facit qō no. Joan. an. in. c. olim. de verb. sign. t. j. de no. for. fide. c. j. in. §. fi. & quod no. in l. cum duob⁹. in. §. idem respondit. ff. p soc. cōiuncta l. penultima. C. de dona. inter vir. et vxo. et. l. cesar. ff. de pu. et vide tur iferre vtrū priceps cōtra bat super re aliqua an ipsam per modum priuilegij concedat.

f ¶ In pn. & ex possint dari habetur. j. per quos fiat inuest. in. e. j. in pin. & in. §. sed & res. et de inue. de re ali. fac. §. j. et de

24 dñio vasalli. per gl. in. l. j. C. de thesau. lib. x. ¶ † Quidam tñ dicunt q; vtile dñiū est chymera: dicētes qō vtile dominium non est aliud quam ipsa vtilitas sine proprietate consistens. nec est quid distinctum ab vsufructu perpetuo & trāsmissibili. Sed isti nesciunt quid dicant q; proprietas est dñiuz superius cui⁹ in uentio est de iure gentiū. Vtile vero dominiū est dominiū inferius qō subalternatur directo vt in feudo vel emphyteosi. vel qō contrariatur vt in dominio prescripto q; prescriptiones sunt de iure positiuo & dominia sunt de iure gentium. ideo per prescriptionem longi vel longissimi temporis dominium directum non vsurpatur: sed quedam qualitas dominij in esse producitur que appellatur vtile dñium. Porro directū dominium non transfertur[a] nisi de voluntate vera vel interpretatiua ipsi⁹ dñi. ff. de condi. ob can. l. iij. §. subtiliter. & ff. de reg. iur. id qō nostrum. & insti. de re. dini. in. §. per contradictionem. & bar. in. l. si is ad quem. ff. de acquir. here. que voluntas prescriptionibus non inest: vt not. in. l. j. in fin. ff. de dolo. Nam in prescriptione longi & lōgissimi tēporis nō requiritur sciētia aduersarij nisi in inrib⁹ que sine patientia nō possunt possideri: vt. C. de prescrip. long. tempo. l. fin. & l. j. C. de seruit. & aqua.

25 ¶ † Dixi quarto q; in verbis litere describitur feudum successio generosa. Natura enim feudorū est vt non recipiant extraneos heredes. vnde nomē heredis in feudis apposit⁹ intelligitur stricte[b] p; de descendentibus ex eo qō est stipes agnationis cōis: vt. j. de feu. alie. c. j. & ibi clementinus. & not. ff. ad treb. l. ex facto. per glo. & Dy. ff. de verb. ob. l. in conventionalibus. per Dy. & plene dixi post Lyn. in. l. liberti liberteq;. C. de ope. li. & per glo. in. c. statutum. el. ij. de heretiz. in. vj. ¶ † Dixi quinto qō in verbis litere describitur quedam recompensatio sed vicissitudo meritor⁹

26 tur quedam recompensatio sed vicissitudo meritor⁹ aliqualiter onerosa: qua cessante nimirum si perdit feudum. neq; cū est alia institor causa feudi vel beneficij auferendi q; si id p; quo id beneficiū datū fuerit vasallus facere recusauerit. Sed quare est ista instior oibus aliis. Rñdeo q; pcedit ex primo cōsensu partium & sic nascitur ex ipsa radice cōtract⁹ ipso q; loco tacite cōditionis habet vt. ff. de loca. l. quero. §. in

27 ter locatorē. † Dixi sexto qō in litera questio soluit poterat enim queri an propie dicere[c] feudū sine sit promissum certū seruitiū siue non & determinat ibi qō sic. Dicit tū Ja. de bel. q; feudū nō dr rectū vbi est certū seruitiū limitatū. Sed aduertēdū est & opo. cōtra tertiale diffinitionē q; in ter. nō fit mētio de inuestitura que videt esse substātia realitatis seu di vt. j. quid sit inue. c. j. p viribus em̄ opz q; aliqs i possessionē inducat ad hoc vt ius pfectū cōsequat si sint talia in quibus cadat traditio aliqua corporalis vel incorporalis: vt. ff. de vsuf. l. iij. §. dare. & no. i. c. j. de immu. eccl. per Jnn. & ibi no. extra de pscri. ad audientiā. So. idco tacui de inuestitura nō ponendo in diffinitione feudi: q; feudū nō solū acquirit inuestitura sz successiōe: vt. j. de feu. cogni. c. ubertus. §. sciēdū. Jté prescriptione vt. j. si de feu. cōtro. fue. c. si qs. p. xxx. Jdē inuestitura nō est de diffinitio

28 ne. hz est gbā mod⁹ acquirēdi. † Certū est aūt qō duplex est inuestitura. s. verbalis & realis. De quib⁹. j. qd sit inuestitura. Quer primā nō trāsfertur possessio⁹ vt. ff. de pecu. l. non statim. de fi. instru. c. inter dilectos. & C. de fur. l. si nōdū q; stat in finib⁹ verboū nam solo verbo non transit dominium nec possessio vt. C. de pac. l. traditionibus. & ff. eo. l. divisionis placitum. nisi in ipso verbo seu per ipsum verbum mutetur causa possessionis concessori vt. ff. de acqr. pos. l. qō meo vel causa superuenies mutet qualitatem possessionis concessori vt. ff. de iure do. l. si sponsus. §. j. Nec offert titulus vniuersalis a particulari: vt elegāter not. in. l. j. ff. de vsucapio. p dote. vnde glos. illius. l. posset argui q; si vasallus incidit instrumentum tacite videtur possessionē retradere & illa glo. nō est alibi. de pcario dic qō si accedit alienatiōi habet eam in inducere secus si stat per se. facit. ff. de dona. l. lucius. de acqui. pos. l. si quis ante.

g ¶ Item que nobis. Quia sicut seruitutes p se non possunt intelligi: ita nec per se haberi vel possideri: vt. l. j. ff. de vsufruc. lega. et ibi gl. in ver. ex bonis. q; oēs seruitutes accidētalia seu qualitates sunt. Sunt ctiaz q̄dam res que possunt intellectu percipi et non videri vt possessio. p dinidiso. de le. ij. meū⁹. §. duoruz. & per Alcur. ibi in glo. in ver. bāc. pbat tū per testes dicētes se vidisse plures possidere simul tāquam eiusdē rei consortes. itē sunt quedā corporalia q̄ nō videm⁹ vt arbamos in aere et augmētū i cucurbita. corp⁹ em̄ est qō est ī vno loco ita qō nō in alio. ius ē qō vbiq; est. l. si. C. de pscri. lon. tē. In corpalibus potest agi possessorio. de iud. c. fina.

b ¶ In contrarium videtur de donatione facta ecclesie. vide ad plenū Saly. in prooemio codicis. vbi refert verba Jo. de lig. vide Bal. ibi. & in proe. ff. oz. & dñm menm in ru. ff. de verb. Jnd. barbacia.

sine possessiōe nō dr possum ad actū exercētē ius in

29 re. ¶ Sz in priuilegiis cooptio q; princeps dat trāsfert dñiū. nec aliud regrit nisi ad facti traditionē executio. de resc. c. auditor. in cle. & in. l. bfi a zenone. C. de q̄dri. pscrip. & de fi. instru. iter dilectos [c]. Per sedam autē realem aut est facta possessor: q; antea possidebat: etenī cā possessiōis mutatur & sic ficte videt restradita vt. j. si de feu. cōtroner. fine. c. titius. ff. de iure do. l. si spōsalib⁹. & j. & ff. de rei vē. l. q̄dā mulier. & ar. ff. de here. instī. l. iij. §. qui fideicōmissariā. Si vō erat penes tradētē certi sunt modi introducti a iure possessiōis trāsferēte p quos ficte trāsfert possessio vt. ff. de acq. pos. l. qō meo. & no. ff. de pact. l. ab emptione.

f Ideo autē dicitur fictio q; vera possessio naturalis est vt. ff. de acq. pos. l. j. in pin. Sz illud querit an ex

30 patientia resultās traditio dicaf vera vel ficta. Respondeo dr vera sz tacita est: q; modus est tacitus ex quo resultat vra possessio. Vel dic q; est fictio in mō tradendi sed veritas in substātia possessiōis q; plena possessio est apud possidentē vt. C. de acqui. pos. l. minus instruct⁹. † Quero in corporalibus p quos et quot actus acquiratur quasi possessio. respondeo de hoc est tex. valde nota. j. quid sit inuesti. c. j. & si vero. dic vt ibi dicā. Et adde q; quedā sunt incorporalia personarū vt iurisdictiōes: quedā incorporalia rerū vt seruitutes. De primo dic q; sufficit obedientia subditorū nisi alius sit in possessiōe eorū: vt not. Jnno. & Jo. an. in. c. dilectis. de ea. mo. Jn scōis vero nō requirit obedientia que cadit in eis vt. ff. de acq. pos. l. rem que nobis. g Baldus legum doctor.

31 **Expedita** † diffinitione feudi quā quidā dicētes q; feudū est concessio rei p homagio. i. fidelitate facta vt extra de simo. c. si diligēti. procedamus ad vlteriora. Et querit tertio qualiter feudum dinoscatur. Et ego incipiā aliter q; incipiāt alij doc. Incipiēdo ab ordine dignitatū dico q; feudū aliud est

32 regale aliud nō regale. † Circa qō quero de tali questione. Jmperator donauit vel concessit ex causa donationis vel alio titulo castrū imperij: nūquid valebit donatio vel alienatio: & vt q; sic q; 2 tractus pncipis obtinet vim legis vt. ff. de pub. l. cesar. C. de do. inter vir. & vxo. l. pe. C. de bonis q; liber. cū multa. de quadri. pscrip. bñ a zenone. Et si dicaf istud est contra ius cōe. rñdeo hoc nō infert nō valere sed infert esse priuilegiū. C. de bo. va. l. si qs. lib. x. & in. c. suggestum. de dec. & ibi not. ff. de flu. l. quo min⁹. & ff. ne gd in lo. pub. l. iij. §. hoc interdictū. in aut. de ref. fa. pala. §. pterea. coll. ij. & C. ne fis. rē quā vē. l. j. & per totū Jté impator confert summas dignitates. ergo earū territoria: vt. C. de dinerr. offi. l. j. probatoias. lib. xij. Jté p hoc gl. Accur. C. de le. in. l. humanū. Jn cōtrarium vf⁹ q; qñ coronaf iurat nihil dimīuere de bonis imperij: vt extra de iureiur. c. itellecto. & in feudatario non pōt minuere bonoē regis fm Jnd. de iser. Jté nō pōt rex facere deteriorē conditionē vniuersitatis. i. regni: nec regnū subijcere seruituti secūdum Oldr. itē tales gratie presumuntur surreptitie vt. C. de testa. l. j. cū em̄ sint manifeste contra publicā vtilitatē nō valēt: vt. C. de bis qui vaca. pncipe acce pe. l. vnica. li. x. & ff. de vaca. mu. l. j. in pnc. C. de sacrosanc. eccle. l. inbemus nullā. C. de aquedu. l. si quis p diuturnā. lib. xij. itē sequeref absurdū q; imperium posset ad nihilū deuenire: vt per Bar. in. l. prohibere. & plane. ff. qō vi aut clā. & j. quo tem. mi. inue. pe. c. ij. in fi. & legi. & not. in. c. abbate sane. de regu. iur. in vi. Dicit Jo. mona. quod papa potest legem imponere sibi p verba derogatoria sz nō successori suo. de cōsti. c. licet romanus. in. vj. & Alrch. xxv. q. ij. in summa glo. in. c. fi. in glo. pe. de rescript. in. vj. Hāc partē tenet glos. in autenti. quomodo oporteat episcopis. in pin. cella. j. Jstā questionē determinauerūt antiqui tangendo illā questionē de donatione facta ecclesie. que potius fuit diminutio q; humanitatis. & dixerunt quo ad expropriationem territorij dignitatis vel iurisdictionis nō valere nec possibile esse. Commoda tamen & vtile dominium concedi posse salua semper ab imperio recognitione ac fide. qō enim imperator se ipsum mutilet. i. membra imperij a se amputet dicere esset species fatuitatis. Et iō distinctio quorundam qui dicūt quod imperator potest dinidere per res sed non per quotas est falsa: q; imperium est in similitudine corporis humani a quo si absciderentur auricula non esset corpus perfectum sed monstruosum. & ideo si donatio Constātini non processisset a fide catholica sicut possit sz a mero iure imperiali non potuisset caput imperij officij. romam a ceteris membris mutilare: quia ea capitis truncatio non est pars quota sed tota. Bene tamen est concedendus quod papa & imperator possent concedere aliquam rem vt ille haberet dominium vendicandi & possidendi vt. ff. de euict. l. Lucius. de rei vendi. l. item si verberatum. ff. de lega. ij. l. qui solidū. §. predium. C. de iure fis. l. certa forma.

33 lib. x. C. de meta. & epidi. l. denotum. lib. xij. † Quod autem posset facere sibi parē vel superiorem vel aliquem impune qui posset rebellare imperio: impossibile est q; lex regia cōtradicit. Et q; nullū inferius secūdū Aristotelem stantibus terminis decretinis participat id qō superius est Bal. &c.

34 **Aliqua** † Sed pauca de principe dicam⁹. Et primo quod ipse est vigor institie si est vt esse debet non tyrannus. l. prohibitum. C. de iur. fi. lib. x. Secundo quod non decet principem suum beneficium revocare: vt no. extra de consan. et affi. c. quod dilecto. in nouel. & in. c. decet. de re iudi. in. vj. Tertio quod in principe est plenitudo potestatis. Dicit Archi. quod vbi apparet de intentione pape illa est omnino sequenda. xxv. q. ij. Servatis. Idem dicit quod verba pape enunciatiua intētionis ab olim disponunt & probant. xxv. q. ij. §. quod autem. Archi. dicit per tex. quod cum promulgande quoq; legis autoritatē fortune sibi vendicat eminentia. in autenti. de rap. mu. in pin. coll. ix. tamen ipse super omnes debet cogitare quid agat postq̄ vult & si ex certa scientia vult nemo potest ei dicere cur ita facis. & non presumitur velle infringere sua statuta. C. de inof. test. l. si quādo in pin. a Et quod

a ¶ L. si qñ. in pnn. Jmo ter rarum statuta & consuetudines dz servari facere: vt j. ti. j. i fi. pnci. itē non pōt sine culpa dissuetire vasallū. j. co. tit. c. j. §. notādum. in gl. Et i oē pncipis dz cē veritas: vt dixi de natura feu. i. c. j. ō no. for. fi. in fi.

maior est autoritas in se q̄ in eo cui committit eandem quam ipse habet. vt in. c. dudum. §. nos erga. de preben. li. vj. & ibi ponit Jo. an. quomodo potest aliquid esse maius seipso. Ea tamen que facit presumitur facere decenter: & non ex plenitudine potestatis. Ea enim que fiunt excellenter discretiue debent nominari dicit text. de offi. cius cui manda. est iurisdi. l. j. in princi. Ego autem allegabo decretales & vbicunq; dicam vt no. nisi aliud exprimam: intelligam per. d. l. in nouella. que est nobilissimus opus & dignum omni laude. be sunt allegationes. Ergo quia princeps romanus ex certa scientia omnia potest. l. imperator in temporalibus salua semper maiestate imperij sui: & papa etiam in suis temporalib⁹.

35 ¶ † Quedam tamen sunt que non decent vt no. extra de voto. c magne. & de renū. c. admonet. de immu. eccle. c. peruenit. de consan. & affi. c. quod dilecto. de ver. sig. c. olim. de priuileg. c. antiqua. de censi. c. peruenit. de ver. sig. c super quibusdam. de accusa. ca. veniens. de postula. prela. c. bone. qui fi. sint legi. c. causam. de purga. vulg. c. significantibus. extra de censibus. c. omnis anima. & de voto. c. quod super. Potest etiam papa contra omnes tenentes terram ecclesie sententiam ferre eis non citatis vt in ca. cum olim. extra de re iudi. in nouella. Vel dic quod et si papa non posset hoc extra ordinem: potest tamen & debet fando ex vniuersalis ecclesie. i. romane ex plenitudine potestatis. ar. extra de re iud. c. pastoralis. in

36 cle. ¶ † An rex possit filium suum regem cōstituere. dicit Archid. quod sic: quo ad nomen sed non quo ad regimen. ff. qō. vij. §. item obijcitur. per Archid. Item dicit And. de iser. j. quib. mo. feu. amit. quod in regno sicilie non requiritur alia inuestitura quā priuilegium regis. & non presumitur imperator con

37 cedere non concedenda. † Unde distingue aut sunt contra ius & vim legis & personarum singularium

b & non valet concessio etiam ex certa scientia: q; imperator non vult eam valere nisi apponatur in ea clausula non obstante tali lege vel non obstante ali b qua lege que in contrarium loqueretur etiam si de ea deberet fieri mentio specialis vt not. in auc. quib. mo. natu. effi. sui. §. fi. colla. vj. Aut est contra ius legis tñ: vt qñ imperator cōcedit respublicas. i. fiscales seu regalia: vt extra de fi. instru. c. inter dilectos & ibi tangit Jnno. & Jo. an. que ipsius sunt vel aliā gratiā facit absq; eo q; auferat alicui aliquam rem suā vel aliq̄ ius in quo consistat notabile pr̄eindicium scōm qualitatem personarum & tūc certa scientia principis idem operatur qō clausula nō obst. vt ff. de excu. tuto. l. idē vlpianus. & ff. de re iud. quidaz consulebant. C. de nup. imperialis. & ibi per Alcur. & ratio diuersitatis est: q; mere fauorabilia licet legitimos iuris terminos rumpāt: facilius tamē dispensationē q̄ mere odiosa recipiunt. argu. ff. de li. & posthu. & l. cum quidam. & in his oibus oporter seruare stilum consuetum: vt extra de cri. fal. q̄ grauis. & adde quod no. xxij. q. v. in summa. per Archi. vbi dicit quod clausula generalis nō obstante nō semper valet: vt eadem causa & questione in rub. p Archi. vbi tractat de certa scientia principis que equiparatur dicte clausule secundum Archi. & Ber. extra de rescrip. in. c. mandatum. dicit quod clausula non obst. que apponitur de stilo curie aliud debet

c operari. quod no. c

38 **Secunda** † dinisio feudorū est: q; aliud feudum est simplex: aliud conditionati. Dico autem cōditionatum non sub conditione: sed sub qualificatione: vt verbi gratia si qs concedit feudum habitationis conditio semper incipit a priori. i. a sui existentia. sed modus vel vsus rei incipiunt a posteriori: vt. ff. de statuli. l. stichо libertas. & eleganter no. ff. de cōdi. & demon. in rub. & in. l. j. & ij. C. de his que sub mō. per Alcur. vbi oīno vide. & C. de arbi. l. iñ. & C. de exce. si quidem. Et interdum vocamus conditiones & tñ non est cōditio sed quedā moderatio exercitij: vt. ff. de arbi. l. ita demum vel quidam subanditus intellectus ad purā dispositionem inspecta conceptione verborum: vt ff. de oper. lib. l. si libertus ita. Super quo cōsidera q; quoddam conditionatum dicitur non respectu cōfessionis sed respectu fructuosis. non em̄ dicitur feudum conditionatū ex eo q; sint prestanda obsequia sed ex eo q; determinata sunt percipiēda cōmoda. verbi gratia habitationis a quibus commodis si feudatari⁹ se fecit alienū pdit feudū. ¶ † Dicit em̄

39 doc. q; si aliqs ts rē aliquā ex inuestitura vl̄ ex aliquo honore & recedit de eo loco in quo erant terre quas ipse tenebat q; ille terre remaneant penes dñm. C. de iure fis. l. certa forma li. x. C. de vete. l. penul. C. de protec. & dome. l. pe. lib. xij. C. de pzin. agē. in rebus. l. pe. C. de meta. l. fi. lib. xj. j. de cap. extra o. summo opere. §. inter. vbi tex. fic ait vt inter conditionalia & nō cōditionalia aliqua sit differentia. Dicimus qō si aliquis alicui dederit beneficium conditionale vtpote que dantur propter habitationem deserta habi

40 tatione beneficium amittetur. ¶ † Quesitum enim scio si data est domus alicui in feudum ad habitandum an vasallus possit eam alij locare cuz illud capitulum dicat q; deserta habitatione feudū amitti tur. & videtur q; possit locare: q; vasallus est maior fructuarius qui reperiatur: sed fructuarius potest locare ergo & vasallus: vt. ff. de vsufruc. l. arboribus. §. vsufruc. & l. nō vtitur. & j. de inuest. de re. alie. fa. §. rei autem. et. j. in quib. cau. feud. amitt. §. in primis. Certe non videtur habitationē deserere qui dimittit inquilinum vt. C. de agrico. & censi. l. cum sciuus. lib. xj. & C. si per vim vel alio modo. l. j. Qui cum p alium habitat & commoda percipit per seipsuz habitare videf: vnde fructuarius potest locare: vt. C. de vsufruc. l. antiquitas. & ibi expresse dicitur quod is cui legata est habitatio potest alij locare. Jté feu datarius alij potest locare vt. j. quali. olim feu. alie. pote. c. j. §. donare. Nec refert a quo fiat sed cui⁹ nomine: vt. ff. de ver. ob. l. cum seruus. Item & si starent ostia clausa & sine aliquo fructu domus tñ retinere tur ciuilis habitatio pro qua & sicut pro vsufructu

c Tali lege. vide singulares limitationes de hoc in l. fin. C. si 2tra ius vel vti. publi. p Salyce. And. Barb.

c ¶ Quod no. & adde qō no. i. c. ij. de reseri. i. cle. in vlti. gl. que dicit scientia principis nil operi nisi de ea fiat mētio i litteris et nō est alibi. et multi sapientes super hoc dubitauerūt vt patet in cō sil. j. Oldra.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Nõ admittitur substitutus. vide de quib. an aliqs possit scribere per substitutum. a balan. l. quisq. C. de epis. & cle. vide eux eleganter loquentem in. l. parabolã. C. de rei. vendi. Bard.

b ¶ In. vi. diuisione. Causa tũ idez est qõ esse essentiã tũ & cõstat ex fine vt not. l. l. j. ff. soln. mat.

c ¶ Quod sic pbo. Sorte cõtra id qõ bal. concludit. faci. c. post ecclesionem. de pba. Ale. Bar.

d ¶ Est recurrẽdum. Not. de tenore investiture. Bald. in d. capi. j. & ibi bal. i. l. j. C. de lati. lib. tolle. simile dicim⁹ in emphyteo. si. l. j. C. de in. emphy. simile dicimus ĩ privilegio. c. porro et. c. recipimus. de priui. Inn. c. j. ne sede vacã. vid. text. in. l. ad probationem la. j. C. de pba. in verbo quẽ tenore adinuat. allegat illũ Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de insti. & in. vide que dixi in. c. ex tenore. de fo. cõpeten. vide & pulchre dixit bal. in. l. quoties. C. de suis & le. facit. c. series de test. l. sancim⁹. C. de fideiuss. bal. in autẽ. cessante. C. de legiti. here. tert. in. l. fideiussores magistratuũ. & pro aurelio in versicu. lecta subscriptiõe. ff. de fideiuss. li quis stipulatur stichũ als pamphilũ in versicu. quereẽ tibus inspicie dus est sermo

interdicta redduntur. Jn contrariuꝫ videtur quia feudũ habitationis censetur cõcessum in proprios vsus sed id quod conceditur in proprios personale est: vt. C. de cadu. tollen. & ne autem. Item habitare facti est & in factis propriꝫ corporis nõ admittitur substitutus⁹ vt. ff. de statu lib. l. j. & ibi. & ff. de leg. iij. l. fideicommissa. & fin. argumen. ff. de sol. l. inter artifices. ff. de adoptionibus. l. post mortem. & fi. Item persona videtur electa ergo non est recedendum a persona: vt. ff. de manumissis testa. l. si ita fuerit. Solu. distinguẽ an inhabitando propriẽ & per se ipsum vasallum versetur aliquod commodum domini an non. Primo casu videtur concessa habitatio in proprios vsus & ideo alteri locari non potest.

41 † Secundo vero casu & si videatur concessa in proprios vsus tamen hec est causa impulsiua non finalis: vt. ff. de condi. & demonstra. l. titio centũ. in princi. Vel istud est causatuꝫ quod est semper finale nõ causa. & dic melius: vt infra dicam in. vj. diuisione.

42 † Unum non omitto quod quãdo conceditur ius habitandi cum proprietate semper intelligitur concessio esse realis: vt no. ff. de vsufruc. l. dõis. & fi. Itez no. quod dictio ita: quandoqꝫ facit cõditionẽ quãdoqꝫ modum vt no. in. c. constitut⁹. de reli. do. in no vell⁹. Bal. &c.

Tertia † diuisio feudorum est: q; aliud est antiquum siue paternum aliud est nouum paternum voco quod fuit agnationis communis: vt. j. de gradi. suc. in feu. c. j. ibi dũ dicit paternum: hoc est si fuit illius parentis que fuit communis parens agnationis. Bo. tamẽ facit differentiam inter antiquum & paternum. j. de succ. feu. c. j.

43 † Circa hoc dubitatur de tali questiõe. Episcopus investit aliquem in hunc modũ vt investito & tanꝯ de feudo veteri paterno & antiquo ipsum feudum non nouando cognoscens & recognoscens quod dictum feudum habuisti tenuisti & possedisti directo iure feudi ab antiquo: nunquid per hec verba et similia docetur vel presumatur esse feudũ antiquũ. Audacter & aperte dico quod per hec verba antiquum non presumitur nec probatur quod sic probo. Nam hic videtur communiter teneri quod infeudare de nouo illicitum est episcopo & a iure prohibitum sed antiquum feudum reinfeudare videt concessum: vt extra de feud. c. fi. Sed hoc videtur regulare et nunqꝫ fallere quod vbi subsistentia certa seu essentia facit negocium licitum: qua deficiente negocium erat alias illicitum vel a iure improbatũ tunc enim verborum cautiones seu enunciationes in instrumentis vel testamentis habite subsistentiã esse non docent sed magis ex talibus verbis circumuentio iuris presumitur: nisi sic esse vt pronũciatuꝫ est per probationes legitimas doceat. vt patet manifeste. ff. de probatio. l. qui testm̃. ff. de legat. iij. l. cum qs. & titia. C. de proba. l. nõ epistolis. & l. non nudis. Item probatur. ff. de re. eo. l. magis puto. & ne pas. fim. & fi. ex. ff. de cast. pecu. l. si forte. C. de sacrosan. eccle. antenti. hoc ius. non tamen nego quin ex illis enunciatiuis verbis nouum substantietur negociũ dumtamen sit in potestate enunciantis nouum formare feudum vel factum vt. ff. de lega. j. l. lucius. & quisquis. de lega. iij. l. lucius. & j. ff. de dona. l. ex hac. & tangitur in. d. & titia. sed in casu nostro subsistentia facti. s. tempus ex antiquo transcursu licitam facit infeudationem. quod si nõ fuerit contra ius est infeudatio: merito verba episcopi enunciantis antiquum ita esse non probant. nã vbi opus est essentia facti verba non sufficiunt: vt. C. de vsuris. l. accepta. ff. ad munici. l. domicilium. C. de vsu. pupil. l. fi. extra de eo qui mitti. in possess. cau. rei ser. c. j. imo inducunt circumuentionem iuris pro hoc. ff. de trãsactio. l. cum hi. & si cũ lis. Jbi fingi etenim lites potuerunt &c. Nec videntur vera nisi per probationes legitimas ita esse doceatur. vt. & dixi. Plonum autez non potest dici concedi feudum cum hoc expresse

44 non possit episcopus: vt dictum est. † Quid ergo si prelatus cũ toto capitulo confitetur et iurat omnia vera esse que in instrumento continetur et prelatus est l: omo diligens et in capitulo sunt viri prudentes et persone notabiles. Respondeo presumam omnia vera esse et ideo consulo quod quando prelatus facit huiusmodi investituram que possunt in dubium renocari faciat de consensu capituli & habito tractatu cum ipso capitulo. & hoc per glos. ordinariam que est. C. de sacrosanc. ecc. aut. hoc ius porectum. in fine. vbi enim est prelatus & capitulum ibi est totum continens nisi prelatus & capituluꝫ faciãt expresse contra iuri constitutionem. C. de sacrosanc. ecclesi. l. inbemus nulli. ver. sane si omnes. vnde non possunt venire contra factum suum quando potest

45 esse iuridicum. † Dicit Jo. mo. quod totum capitulum potest esse perinrum. in capi. vt circa. de ele. lib. vj. Et ideo nõ potest quod iuramento firmauit negare. & vide qõ no. de elect. c. dudũ. in nouella. Bal.

46 **Quarta** diuisio principalis feudorum est quia aliud habet propriam naturam feudi: aliud impropriam. Natura autem nihil aliud est qꝫ qualitas innata a principio generationis er qua virtus contractus proficiscitur & semper inesse videtur nisi per pactum improprietur vt. j. de feu. non ba. pro. na. c. j. & j. quid sit inuest. c. j. & preterea. Natura ergo est quid a principio connexum et non per accidens subsecutum vt no. ff. si cer. pe. l. certi cõdictio. in prin. & ff. de pac. l. si vnus. & pactus ne peteret. versi. quod etiam in speciem dotis &c. Propria autem natura feudorum multas habet in se singularitates a cõsuetudine introductas. † Casus tamen consuetudinis non determinatus relinquitur determinationi iuris communis. vt in. c. obertus. & strenuus. de feu. cog. † Porro ad tenorem investiture semper est recurrendum⁹ qz vim contractus ostẽdit vt. j. de dno. fratri. a ca. inue. c. j. & j. de quibusdaz alijs can. extra feu. c. si cui. ibi dum dicit. sermonem tamen investiture nec non vim verborum & sensum contrahentium intuentes &c. que autem sint feudorum singularia patebit in locis propriis. Inter cetera tamen est qõ feudũ alienari nõ potest. † Sed dubitatur si est concessum claudo feudum cursoris an valeat concessio. & videtur quod non: qz oppositum est in obiecto. Item nec vendi potest. ergo repugnãtibus adinuicem natura officiũ & cõcessio est inutilis. ar. a cõtrario sensu. ff. de leg. iij. l. fideicõmissa. &. Seq. Sed contrarium dico: quod non possit alienari sed poterit locari istius militie actus et redditus: vt. j. qua li. olim feu. alie. po. c. j. & donare. cum. & seq. & no. ff. de le. j. l. sed si res. Et hoc patet quid differt habitus ab actu. nam habitu consistit feudũ in persona dicti claudi. sed actu. non consistit in eo: sz alij cõmittetur. sic. ff. de manu. l. ab agnato. alias incipit seruus furiosi. Bal. &c.

49 **Quinta** diuisio feudorum. † Aliud pñũ est ius nã aspicit masculos tm̃ descendentes vt. j. de. l. con. c. j. & pfecto. Aliud maternũ cuꝰ natura aspicit pzio masculi deinde feminas vt. j. de feu. femi. c. j. Et sicut pñũ large & generaliter accipitur ex supioribus acquisiuit vt. j. & nat. suc. feu. c. j. & pñũ voco. Jta maternũ & qõqz femina ex supioribꝰ acquisiit qõqz fuerit agnatiõis cõis. Jdẽ tñ puto in auo mño q fuit inuestitus p se & filijs filie. nã & hoc ex agnatiõe descẽdit. Quid ergo de feudo paternũ & qd nouũ dicit in nigro. j. de gra. suc. in feu. c. j. & his vero deficiẽtibꝰ: vt. j. de natu. suc. feu. in pn. & j. & alie. feu. pa. in pn. in glo. q incipit qõ aũt. & qñ desinat vocari paternũ & vsqz ad. quẽ gradũ dicat paternũ dicit i. d. c. j. de suc. feu. Et qõ aliõ est feudũ pñũ aliud ad antecessoribꝰ acquisitũ no. ibidẽ in gl. q incipit qd ergo. circa finẽ. Et an refutatiõe desinat esse paternuꝫ de. j. de vas. decrepite etatis. c. j. i fi. Et qꝫ feudũ pater nũ & de nouo investiat nihilominꝰ remanet pñũ de ibidẽ. & adde. j. de inest. quã titi⁹ accepit a sempronio c. ve. & j. an ag. vel filiꝰ. c. j. in gl. q incipit sed nũqd.

50 **Alia** diuisio feudorum. † Aliõ est reale: aliõ vo est psonale. Reale est qõ trãsit ad heredẽ qz vnusqsqz sibi fuisqz heredibꝰ vt psperisse vt. j. de duo. fra. a capi. inest. c. vnico. Aliõ psonale vt feudũ qꝫ ad vitã alicuiꝰ accedit. Aliud psonalissimũ vt feudũ soldati qꝫ ex neutra pte trãsit ad heredẽ vt. j. qs dicat dux: marchio: comes. c. j. & soldata. ff. de v. ob. l. stipulatio ista. & si qs ita. ff. de serui. tit. gñali. l.

51 vt pomũ. ¶ † Quid si vba ita dicãt 2cedo tibi talẽ domũ vl talẽ fudũ i feudũ ad vtẽdũ & frueẽdũ: nũqd isiõ feudũ extinguit̃ morte. & vt qꝫ nõ: vt. j. & gb. c. feu. ff. de verb. ob. que duo iura allegat pau. de ca. 2si. ccxxv. facit. c. tenor. de re in. c. pen. de cõstit. vti. et l. fi. C. de reb. ali. nõ alie. in ver. tenor scriptus. ca. & j. de dila. in ver. viso tenore. vide Bal. in ca. venerabilem. de elect. vbi dicit qꝫ vbi instrumentum non cãtat nec ego cantabo: & in c. rodulphus. dicit qõ vbi scriptura non loquitur nec nos loquimur. & in. l. cum ancillis. de ince. nũ. idẽ dicit i c. fin. de. pba. vbi acta nõ loquunt nos loquimur. et in. l. inter. C. de sol. c. ray. in v. ex forma de re stã. c. in ciuita. de vsu. in v. ex forma sui. c. accepimus. de pac. in ver. tali tenore. ter. in. c. cũ venissent. de in integ. resti. in v. ispectis priuilegijs in eo dẽ. premio i vltima colũ. ad fi. ibi sz plat⁹ & caplõ cõdẽnabũtur. notabic qõ si plat⁹ cũ caplo incidit in penã. l. si qs i tãtã. dz soluere: medietatem pene et aliã medietatẽ caplz. vide q̃ not. late. ad bar. i palle. l. si qs in tãtã. vez an sit verũ qõ illa pena bẽat locũ õ iure canonico. itẽ ad de qõ not. dicit bal. in. l. fi. C. de ipu. vbi si cõdẽnãt capitan⁹ et vniuersitas medijs penaz solvit capitane⁹ aliã mediam vniuersitas. & vide q̃ ibi ad bal. ego addidi. Jn. Bar.

feu. amit. c. j. & fi. Jn cõtrarium videt. ff. de vsu & habi. l. si habitatio. & fi. sic. quod est verius: qz ista concessio facta est in proprios vsus sicut si diceret: cõcedo tibi talem fundum in feuduꝫ ad alimẽta. nã qõ in proprios vsus relinquitur morte finitur: vt no. ff. de trãsac. l. cum hi. & si vni. ff. de vsufru. l. domin⁹. ar. contra. ff. de dona. l. donationes in concubinã. & species. sed ibi loquitur in rebus que vsu cõsumuntur. vnde vsui inest proprietas: vt. ff. de an. & argẽ. lega. l. species. Vel solue vt not. per doc. in. l. iiij. ff. de ali. et ciba. lega. qz ibi in causa demonstrationis nõ cã arguitur dispositionis: quia in testamẽtis sit plenior interpretatio. ff. de reg. iur. l. in testamentis. Bal.

52 **Alia** Diuisio feudorum. † Aliud est annale aliquod nõ annale. Annale ẽ feudũ quardie & castaldie & p mercede alicui⁹ rei: vt. j. de feu. castal. c. j. qõ post annum quacuꝫ hora immediate auferri potest: vt. j. de cõten. inuest. inter do. & vasal. c. j. & insuper sciendum. vnde dominus non tenetur expectare vltra annum etiam per momẽtum. Iste tamen annus potest augeri per pactuꝫ: quia prouisio conuentionalis de tempore potentior est legali quacessante legalis vendicat sibi locũ: vt. ff. de edil. edic. l. quod si nolit. & si quid ita. Per quem. & evidetur posse probari quod valeat conuentio vt feudum castaldie nullo tempore auferri queat. de quo p Andr. de iser. in. c. j. quis di. dux mar. & latius prosequitur hic Ja. de bel. Bald.

55 **Alia** Diuisio feudoruꝫ. † Aliud nobile quod suum nobilitat possessoꝛ: aliud burgẽse vt ita dicam quod suum possessoꝛ nõ nobilitat: vt. j. quis dicatur dux marchio. c. j. & ceteri vero. Feudum enim antiquum sapit nobilitatem sed nõ feudum nouum qz nobilitas nõ nascitur in ictu oculi: vt no. ff. de gra. l. scemata. Bald.

56 **Alia** Diuisio feudi. † Aliõ ecclesiasticũ aliud seculare. Item ecclesiasticum est tripler. quoddam quod datur ab ecclesia. quoddam quod suscipitur ab ecclesia. quoddam quod datur vel suscipit a clerico nõ tanꝯ ab ecclesia: vt. j. statim patebit in nigro. & j. quibus modis feud. consti. potest. c. j. & si quis dñs. & j. de. l. co. c. clerico. als est sub titu.

57 de cleri. qui inuest. facit. ¶ † Sed dubitari potest qñ ecclesia recipit feudum vtrum teneatur iurare fideli tatem. Et in quodam libro reperitur tale capituluꝫ de negocio super quo nos cõsulere voluisti tibi sm̃ vsum curie & illius feudi. Breuiter rñdem⁹ quaten⁹ p feudo qõ ab aliquo p ecclesiã retinẽt nulla sit fidelitas facienda. Quod verũ est noie ecclesie: sz bene dicitur noie prelati: vt patet in Spc. de feu. Ecclesia est

deierare nõ vt sicut nec pupillus. sed plat⁹ sic. Puto tñ qꝫ si ecclesia que dz esse mater institie in se & in alium: vt. j. de alie. feu. c. j. & fi clientulus. non seruat pacta qꝫ feudũ possit ab eadẽ auferri. nõ ob. C. de sacrosan. eccle. l. pẽ. vbi res ecclesie nõ incidit in commissum: qꝫ veruꝫ est qñ ecclesia venit cõtra legẽ tñ: secus si venit cõtra legẽ & cõtra pactũ & cap̃lo nocet ecclesie. vt no. C. de sacrosan. eccle. l. inbemus nullam. & in aut. hoc ius porectũ. in fi. Item ex defectu cause finalis seu tacite questionis cõuenitur: vt. ff. locat. l. quero. & inter locatorem. Vel dic ista sunt vera in felonia cõtractus: secus propter felonią delicti: vt. C. de sacrosan. eccle. l. inbem⁹ nullã. ver. sane ne oĩs. Nec obst. j. de cap. cor. c. j. & iterũ si clericus. qz felonia cõmisit ibi solus prelatus vt ibi pt̃z. Vel dic vt ibi. & facit de his quib⁹ vt indig. l. polla. & qõ not. ff. si qs omis. cau. testa. l. si qs dolo. & ff. de verbo. obli. l. si ex legati

58 causa. ¶ † Dicit aliquis ex contractu administratoris non tenetur ecclesia nisi quatenus facta est locupletior: vt no. ff. de nego. gest. l. si pupilli. in princ. & fi cer. petaf. l. cinitas. & in. d. aut. hoc ius porectum. et p Jnno. extra de iudiciis. cũ deputati. & ff. de excep. doli. l. si procurator agit. sed ibi loquit in his que veniunt ad originem obligationis inducende. sed dic in his que veniũt ad executionẽ obligationis tã cõtracte & cõtractus legitime celebrati. & fic nõ ob. contrariũ. Nã & si platus & capitulũ faciunt contra. l. si quis in tantã. nõ pũnabit ecclesia ońio: sed platus & capitulũ cõdẽnabuntur in estimatione rei sicut si innabilem rem alienam & sic delictũ nõ remanebit impunitũ: & medietatẽ pene soluet prelatus mediaz capitulũ: tanꝯ duo rei delinquendi. de admi. tu. l. si plures. Cõtra qꝫ glibet teneatur in solidum. C. de cõdi. fur. l. j. sed ibi vt singuli hic vt vniuersi. vide doc. C. de epi. & cle. aut. cã que fit cũ monacho. Quidã dicunt qꝫ pena. l. si qs in tantã. nõ hz locũ de iure canonico de dolo & cõtu. c. j. Sunt & in feudis plures alie differẽtie tã substãtiales qꝫ accidẽtales quas videlicet mus in prosecutione materie. Sed pro preludialibus hec dicta sufficiant.

b

¶ Jncipiũt consuetudines feudorũ. Et prio de his q feudũ dare pñt. Et qñ. acqrat & retineat. Rubri.

¶ Hec rubrica diuidit in duas ptes. Nã prio ponit titulũ libri. Secõ diuidit tractatũ suũ quo ad titulum. primũ. Secõa ibi: & prio. ¶ † Sed 2tra pmã oppono qꝫ male dicat. incipiunt consuetudines. Nam quoties cõsuetudo trãsit in legẽ scriptã pdit nomen cõsuetudinis & vocat lex: vt insti. de iure natu. & cõstat. sz iste cõsuetudines trãslate sunt in scripturã. ergo debẽt appellari lex scripta. Sol. est dupler. prima qꝫ scriptura hic nõ interuenit vt ius scriptũ p cã fiat: sed vt memorie cõmendẽt: & tãꝑ notoria cõsuetudo nõ indigeat pbatiõe. ar. ff. de pig. l. 2trahitur. & qõ no. C. sol. ma. l. dos a patre. & C. de fideiuss nup. l. j. Secõ mõ rñdetur qꝫ vbi conficitur scriptura tũc dicit ius scriptũ qñ hz ea q̃ sunt iuris scripti: puta qz est lex: plebiscitũ senatusconsultũ: principiũ placitũ magistratuũ edictũ vl respõsus prudẽtiũ qh⁹ fic datum est ius 2dere & interpretari posse: vt insti. de iure natu. & scriptũ ius. sed Oberto de horto & Girardo nõ apparet qꝫ data fuerit ista auctoritas. & ideo ipsi referũt & nõ statuũt. Certe & ius ciuile si refert ptoriũ nõ facit ptoriũ esse ius ciuile: vt insti. de here. quali. & diffe. & sed bis pmittit pretor: & statutũ municipale vel alicuius vniuersitatis si refert ius cõmune nõ facit qꝫ ius cõmune dicat̃ municipale. vt no. in. c. j. de cõsti. lib. vj. Venio ad 3dam pte rubrice que tria fare pñt. Prio loquit de psonis actiuis. ibi que feudũ dare acquirat. Tertio de eius vita & 2seruatiõe: ibi dicit & retineat. Sile habem⁹ de acquirenda & retinenda possessoꝛ & merito pmittit de acqsitiõe: qz qõ nõ acquiritur retineri non põt. & qz actus actinorum in iure nostro incipiũt a psonis: vt insti. de iure natu. & omne merito de psonis pmittit̃ q̃ feudũ dare pñt. et ideo supererit vt de ipsis videamus. Bal.

¶ Jn scripta rã. nota qñ cõsuetudo trãsit in legẽ scriptã pdit nomẽ cõsuetudinis: et an vocat̃ lex: & an si qs articulare postea 2suetudinẽ & nõ legẽ an sue cũberet & vide ang. & ex non scripto. i repetitiõe sua. insti. de iure natu. gen. et ciuili. vbi refert quẽdã magnũ ad uocatũ succubuisse vidẽtur. q̃ sit lõ. 2sue. i l ij. C. & an iste cõsuetudines possit dici ius scriptum vide ter. qõ sic. j. distin. C. cõsuetudo. in fi. & probat insti. de iure nat. & nõ inelegãter. qz 2suetudo propriẽ cõmẽdat memorie & nõ scribit: & tunc dicẽt esse placitũ principis saltẽ tacitum. Alnd. Bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶De consilio. adde quod notat Archi. xxi. dist. decre. igitur nota consensum prescribi posse: sed non consilium. de quo dic vt in. c. non est. de consue. lib. vj. quod etiam consilium prescribi potest nisi ler derogat consuetudini. Adde q illud quod fit cõsilio sapientum psumitur factum bona fide. notatur in. l. polla. C. de his qui. vt indig. si Episcopus inuestiuit te tan q̃ feudo patrimonio q̃ putabat te legitimum cũ esses spurius nõ valet quia tacite intelligitur si filius. argumẽto. l. iij. bonoũ. ff. de bono. posses. per Accur. l. eam quam. C. de fideicom. idem si innenitur legitimatus per illam. l. r. C. de hered. instituẽ. l. si pater. ff. de probatio. l. q testamento licet õ iure. ff. oz posset institui equali prẽ cuz legitimo. l. lucius. ff. de vulga. et pupilla. itez consuetudo aliquando dat actionez: r tunc pcedit libellus generalis: q̃ in libello non debet exprimi actio nisi reus excipiat cõtra libellũ aliq̃ dat iurisdictionem tunc debet specificari q̃litas q̃ dat iurisdictionez. ẽm Jmocen. in. c. cuz sit. de fur. Cõ. adde quod consuetudo est realis quando predicat õ re absq; persona vt de aquis molendinis et alijs sed si de persona tunc est personalis: quia distinguit per

1 ¶Quia: hec dictio ponitur ostensiue.
2 Patriarcha dicitur etiam episcopus.
3 Prelatus an possit infeudare sine licẽtia capituli.
4 Consuetudo habet vim decreti.
5 Prelatus an possit infeudare feuda que pertinent ad prelatum inferiorem sibi subiectum.
6 Contractus si sit dubium an sit vtilis ecclesie vel non quid est in dubio presumendum.
7 Consuetudo infeudandi quanto tempore prescribatur.
8 Prelatus an possit concedere cõsanguineo suo rez que consuenit dari in feudum.
9 Consuetudines violente an prescribi possint.
10 Prelatus solus an possit vasallo feloniã remittere.
11 Legati cardinales an possint infeudare res ecclesie.
12 Adde ad idem.
13 Relicta ecclesie videntur relicta ea intentione vt diuẽ tribuantur pauperibus.
14 Prelati qui sunt qui tenentur iurare non alienare sine licentia pape.
15 Et an nomine alienationis contineatur locatio.
16 Prelatus si iuranit non alienare papa inconsulto si impetrat licentiam alienandi nõ facta mentione de iuramento: an valeat alienatio.
17 Consuetudo de infeudando an possit mutari propter casum supernenientem.
18 Consuetudo est infeudare in masculos prelatus infeudat in masculos r feminas an valeat.
19 Locationes beneficiorum ecclesiasticorum an fieri possint.
20 Papa potest sibi imponere legem per clausulam derogatoriam sed non successori.

Quia de feudis. Titulus iste diuiditur in tres partes. Primo de personis que feudũ dare possunt. Secundo de feudi acquisitione r retẽtione. Tertio de natura feudi. Secũda ibi: r quia. Tertia ibi. ¶. qui nõdũ. vsq; ad fi. Item prima pars subdiuiditur in tres partes. Primo ꝓtinuatio ad sequentẽ materiam. Secũdo que persone ecclesiastice r quãdo possunt feudũ dare. Tertio que persone seculares. Secunda incipit in versiculo feudum. Tertia in ver. marchio. Casus summarius vsq; ad. ¶. r quia. Feudũ dare possunt prelati ecclesiarum si ecclesie est ꝓsuetudo r nobiles seculares r qui ab eis feudum accipiunt. hoc dicit. Ad casum in terminis attendite. tractatus de feudis cõtinuat se ad materiam dicens. Primo videndum est de personis que feudum dare possunt. Secundo dicit q̃ in feudum dare possunt prelati ecclesiarum: si hec est consuetudo. Tertio dicit q̃ feuduz dare possunt seculares nobiles marchio r comes q propiue appellantur capitanei. Item qui feuduz ab eis accipiunt qui propie regis dicuntur valuasores r hodie capitanei possunt feudum dare. Sed qui ab eis feudum accipiunt dicũtur minores valuasores. vt. l. rescripto. ¶. fi. ff. de mu. r ho. ẽm Jnn. in. c. p̃iti. de fo. cõ. Itez in vna spẽ dat iurisdictionẽ ordinariã. Si q̃s cognoscat vice ꝑpria nõ vice alteri⁹ puta ꝑtois absentis dat delegatã. l. iij. ff. de dã. infe. Jurisdictio põt ꝓrogari sz nõ pscripto ad forum ecclesie feudum laicoz. An aũt in vnũ cõcurrãt feudũ r vicina: dicit Jnnocẽ. in. c. er parte. de foro compe. inspici viduam r sic pertinere ad forum ecclesie: q̃ vidiale priuilegiũ derogat iuri cõmuni q̃s est verum si vidua intẽtat priuilegium. Limito. de regu. iur. per Accur. Adde q̃ rescriptum principis non tollit consuetudinem ẽm Archi. xj. distin. c. in his. dicit Jnnocẽ. q̃ ille qui iuranit seruare consuetudines tenet seruare laudabiles r non alias extra de pscri. c. dilecte. de maio. r obe. in prescribenda cõsuetudine nõ requiritur titulus. Jnnocẽ. in. c. cum ecclesia. de causa possel. r proprietа. r nota. xvi. q. iij. in summa. sed quis dicitur titulus dicitur. cr. q̃ ratio consuetudinis dicitur titulus. l. de quibus. ff. de lega. in questio quanto tempore prescribitur cõsuetudo. r. ll. r cõsuetudo habent dispositionez vniuersalem. ideo extenduntur prescriptiones vero nõ. Item consuetudo aliquando dicitur vsurpatio: q̃ vsurpat ius alterius in. c. j. de feu. mar-

chie. Item dicitur populi tacitum statutum. Item ratio cõsuetudinis dicitur ipsa consuetudo. c. fina. de regu. iur. in. vi. per Dy. r licet in principio populus esset sine lege tamẽ semper fuit cũ consuetudine naturali. vel politica vnde non ꝓtius fuerunt in orbe q̃ consuetudines: r si populus romanus non transtulit in imperatorem ius naturale: nec etiam

res. hoc dicit.

Quia. †Ista dictio quia ponitur hic ostensiue: nec quia ostendit intentionem loquentis r materiã de qua tractaturus est: alias ponitur restrictiue: vt nota. ff. de acquiren. pos. l. si is qui ajo.

2 †Archiepiscop⁹ etiaz patriarcha dicitur archiepiscopus. vt. C. de sacrosan. eccle. l. iubemus nullã. Papa autem se vocat ẽpm. addit tamen hec verba seruus seruorum dei: vt in proemio. vj. libri. qui potest omnia ecclesiarum feuda infeudare. nam r cum illi infeudant papa cũ eis concurrit. Dicit ẽm Jo. mo. q̃ papa pater patrum cuz omni prelato in potestate r in iurisdictiõe ꝓcurrit: vt ipse no. in. c. si eo tempore. de elect. li. vj. ¶ †Sed dubitatur an prelat⁹ possit infeudare sine consensu capituli sui. Consensus ẽm nõ requirit si feudũ sit qd distinctũ r eius cõcessio est attributa ꝑlato. Et ideꝫ dico de consilio⁸: q̃ consilium capituli est pscriptibile. r est expssuz. ſ. si de iuesti. lis inter do. r vas. oti. c. i. ¶. in clericoz. vbi dicit q̃ non requirit scientia fratrum ergo nec consilium nec cõsensus. nam ille qui plenam r solus ac insolidum hz administrationem non tenetur alterius exquirere opinionem⁹ vt dicit Accur. in. l. titiꝰ r meuium. ¶. j. ff. de admi. tut. ¶ †Cõsuetudo esi vim hz decreti iurta nota. in aut. de ysuris nau. ¶. fi. coll. ix. r ibi per Accurſ. Item tenaciter obseruata habet vim institie. Item dat iurisdictionem: vt. C. de diuer. offi. l. vj. ros. li. xij. Item dat mandatum⁹ vt. ff. quod cuiuscz vniuer. not. l. nulli. r facit. C. de erogat. milit. anno. l. j. lib. xij. r. C. de iure fisci. l. super creãdis. r qõ not. extra de verb. sig. c. cum clerici. in nouel. lib. x. Et dicit Jnn. in. c. cũ ab ecclia. ꝑ latis. de offi. dele. q̃ ꝓsuetudo dat iurisdictionẽ arbitris⁶. r qõ not. i. c. ꝓmo. de capel. monac. in nouel. r de officio archi. ad hec. in nouel. r in. c. fina. de ẽfir. vti. vel inuti. p Jnn. hz Jac. de bel. distinguit. aut ẽ vtile ecclie aut nõ q̃ distinctio nõ respicit nullitatẽ sz restitutionẽ in itegrũ ex q̃ scruta forma: vt not. extra de in iteg. re. c. j. r facit qõ no. C. de sac. eccle. aut. hoc ins por. rectum. in fi. ¶ †Sed nũqd⁹ ſuplor⁹ ꝑlat⁹ põt infeudare feuda q̃ ptinẽt ad collationẽ ꝑlati minores sibi subiecti⁹? r vr q̃ sic. ſlã l. cauek q̃ si abbas vẽdit rẽ alicuius ecclie sibi subiecte r rẽ illã vẽdidit tãq̃ rẽ alteri⁹ eccle sibi subdite. r cui⁹ nõ erat reuocare nõ põt: vt legit⁹ r nota. in. l. j. C. ne fisc⁹ rem q̃ vẽ. lib. x. Jn ſtiũ vr q̃ iuri inferioris eccle non põt derogari: vt. ſ. cẽm vel abba. c. j. et no. in aut. de alie. r emphy. col. ix. in ꝑn. in glo. in verbo lniam tenaciter in reb⁹ ecclesiasticis obserua. vbi oino vide: q̃ illa gl. in iure ciuili alibi nõ reperitur. Sol. aut erat ĩmediate subiecta r valet. aut mediate r non valet nisi forte eius vacante rectore. nã maior est potestas ꝑlati q̃ economi q̃ hoc posset. facit qõ notat Jnno. extra de iudic. c. cũ deputati. nulla antẽ dicitur in isto passu ecclesia immediate subiecta qñ rector ipsi⁹ nõ administrat nolẽ suo sed nolẽ supioris ꝑlati nec est ꝑpetu⁹ sed annualis. r extra de offi.

no. in. c. edoceri. de rescrip. And. Bar.

c ¶De administra. tu. Ad quod facit qõ not. Archidia. xxi. distin. in decretis. vbi not. consensum prescribi posse sed non consilium. de quo dic vt in. c. si est. de consue. in. vj. quod etiam consilium prescribi potest nisi ler deroget consuetudini. Et adde quod fit de consilio sapientum presumitur factum bona fide r sine calumnia: vt. C. de his qui. vt indig. l. polla. quod nota.

d ¶Item dat mandatum. vide Angel. in. l. cum pretor. ff. de iudi. vbi allegat illum tertum. in verbo more. r vide Jnnocẽ. in. c. edoceri. de rescriptis. vbi hoc singulariter dicit Bald. in rubri. extra de syndico. Andr. Barba.

e ¶Ibi dat iurisdictionem. q̃ nota vires consuetudinis. vide Bald. in rubrica. de vsla. vbi pulchre loquitur.

f ¶Sed nunquid. vide ꝓ hoc notabilem decisionem Baldi in dicta l. prima qui dicit hoc verum quando ecclesia maior est in necessitate. secus si minor. vide cum ibi omnino. vide glossaz in pcallegata. l. prima. Andr. Barba.

odi.

a ¶C. de contra. iudi. Sed quid si infeudatio pertinet ad conuentuz alicuius monasterij an sufficiat maior pars. dic q̃ sic: quia est maior vni⁹ corporis: secus in his qui vt singuli habent infeudare: q̃ nõ sunt vnuz corpus. r ideo non est maior pars vnius corporis. vt dicit Archidia. xxi. dist. nicena. vbi videcas. Et si ad vnum monachum tñ recidisset cõuentus ille monachus tenet locuz presidẽ- a tis seu ꝑlati habitu r actu b licet numerus in eo non soleatur actu. vt de quod notat subtiliter. ff. de lega. j. in l. si gregẽ j. gl. i verbo deſiſ- c set. in secunda solutione contrarij. r ꝑ Accursi. ff. quod cuiuscz vniuersi nomine in. l. sicut. i fi. Et not. quod vniuersorum aliquid est dicitur duplicit er. vno modo vtilitate a lio modo ꝓ 9 pietate: vt no e tа. l. ij. ff. quẽ admo. testa. ape. in glossa in verbo ascriptum r. c. quero de consulibus vtrum q̃ libet habeat mandatuz in f diuiduum. i. insolidũ glos. sentit q̃ sic. C. quod tutor⁹ vl curator. l. j. vt dic vt no. ff. de pac. l. item magistri. Unde g quando diuisa est potestas administrandi non debet vnus in facto

solus esset collator fendi cũ felonia respicit ipm tñ posset ipse eaz remittere: secus si collatio feudi esset cõis. arg. conũ q no. in. l. ij. C. de liber. r conuz lib. x. C. de auto. ꝑstan. l. fi. ¶ †Querit delegatis cardinalibus vtrũ possint infeudare res ecclesiaz sue legatio nis dicit Archi. q̃ isti legati nõ ꝑsũt tollere iura subiectarum ecclesiarũ. xxv. q. i. de ecclesiasticis. † Dicit Ber. q̃ legati de latere nõ ꝑsũt cõcedere castra ecclesie. ff. q̃ vi aut clã. l. ꝓhibere. ¶. plane. q̃ ei non cõuenit hoc de iure cõi: ergo nõ attribuit ei nisi ꝑcessum in rta aliã doctrinã Archi. xxv. q. ij. amputatio. imo ẽ doctrina ter. C. de sacrosan. ec. aut. ꝓpetua. ibi dũ dicit q̃⁹ hoc assignat lege dicit Archi. q̃ tã ta põt esse inutilis necessitas ecclesie q̃ sine cõsensu capituli ꝑlatus põt magnas possessiones ecclesie alienare. ix. q̃. fi. terrulas. r ibi per archi. Ego puto q̃ ista sit ratificãdũ de necessitate nõ a ꝑin. ſ̃ q̃ dicit. r debebit fieri ratificatio soleniter. in rta no. ff. de neg. ge. l. pomponius scribit. † Dicit Jnno. q̃ ea q̃ relinquunt ecclesiis semp vident relicta ea ĩtẽtione vt ꝓpetuo sint ad vsus pauperũ. r ideo cauendũ est ab alienatione r ꝑlati ꝑinde cõmittit r deo. r papa. r de reb. ecc. non alie. c. vt sup in nouel. q̃ q eligit eccle siã ꝓpetuã heredẽ eligit q̃ non mouẽ. xvj. q. vj. liberti.

15 ¶Quero q̃ sint ꝑlati q tenenẽ iurare de nõ alienãdo romano pontifice in consulto: Rñdeo oẽs exẽpti r q̃ aliq̃ bũficij seu aliquẽ graduz a papa recipiũt vt no. in. c. fi. de ec. edifi. r ꝑ archi. l. c. fi. de re. ec. non

16 alie. in verbo ꝓmissis. ¶ †Et an nõle alienatiõis cõtineat locatio. r. am. oũ. dr ibi q̃ sic q̃ Jo. an. in. c. fi. ibi etiã notanteꝫ ꝓ iuramẽtũ licitas alienatiões ar- b tat⁹. ABBAS IANUS. No. q̃ i administratione bonoꝝ tpalium egparant abbas r abbatissa. Adde qõ no. extra de pe. r remiſ. c. nona quedam. in nouella. r colligebat hic ar. q̃ id qõ dat ꝑlatus ꝺr dare ecclesia ipsa. Jdẽ leo qõ recipit vt no. i. c. sciãt cũcti. de elec. li. vi. i nouel. ¶ †ANTIQUITUS. † Jtõ

17 verbum exponi. ſ. ⁸ ¶Et not. q̃ cõsuetudo dat au- k to. vt. C. de agrico. r censi. l. dñi prediorum. lib. xi. Et istud verbum antiquitus exponitur extra de rebus ecclẽ. nõ alie. c. ad audiẽtiaz. r. c. ꝓssessionem in no-

18 nella. ſ. vt dici. ¶ †Et circa hoc ẽro si ꝑlatus inrabit non alienare romano pontifice inconsulto r ipe trat licentiam a papa nõ facta mentione de iuramẽto an valeat alienatio. dicit Jo. an. q̃ sic. q̃ nõ venit z iuramentuz extra de re. ec. nõ alie. c. vt super. in no- l nella. Jdẽ dicit q̃ nulla res intelligitur de mensa⁴. in qua alius habet vtile dominiũ quã regulaz tene

alterius vocari. C. si ex pluribus tutoribus. l. si diuisim. de reſcri. c. edocet vbi committitur officium licet cum speciali iurisdictione ordinaria maiori non derogat: vt argu. C. de offi. ꝓfec. vrb. l. j. r. in. c. per hoc. de herci. in. vi. dicit tamen Ja. de arc. q̃ si visitatio datur certo loco excludit in illo loco visitationem generalẽ. arg. ff. de leg. j. in. l. quod in rem. ſ. fi quis post. facit extra de accu. c. ad petitionez. r. ff. de dã. ifec. l. titiꝰ. ſ. ti tam vicinuz. vbi oino videas q̃ genus idẽ est qõ innominata spẽs vt no. in. l. i. de re. dub. Accur. ideo rc.

b ¶Diesimendum. vide Bal. qui notabiliter loquitur; in. l. fi. ſ. necessitatem. C. de bo. que libe.

c ¶C. de predñs cur. r illũ tex. no. singulariter q̃ si interuenit decretuz in dicis non potest allegari remediũ. l. fi. C. de rescin. vendi. qõ voluit Ange. in. l. si quis cum aliter. ff. de ver. obli. r Bal. in. d. l. ij. hz dñs mens videatur discrepare. And. Bar.

d ¶L. fotamen. r de qua materia no. cano. in. c. cumana. ſ. fi. de elec. aliquid per Jo. an. in. c. accedentibus. de ꝓbile. r Jac. de bel. hic qui etiaz querit an indicatur consuetudo si vnus ꝑlatus dat semel in feudum r accipiẽs possideat. xl. annis. de quo. ſ. de feu. da. in vicẽ. l. commiſ. in. c. fi. in fi. r alias no. C. de epi. audi. in. l. iij.

e ¶ In feuduz. vide Bal. in aut. quibuscũqz modis. r ibi ad Bal. plene notaui. C. de sacrosan. ecc. vide oino r adde etiam si esset cõsanguineus ex parte vroꝝ. vide ter. q̃ non in. ¶. economi. r in aut. de alie. r emphy. col. ix. hz statutuz loquẽs de ꝙsanguineis nõ cõprehẽdat cõsanguineos ex pte nuptiarum: vt hz Jnn. in. l. qõ ſeru⁹. ff. de ꝺdi. ob cau. And. Bar.

f ¶Jac. de bel. vel dic q̃ ꝑlã r bona fide ꝑsentibus r ꝙfirmãtibus pari-

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ S. institutio. ⁊ ibi est gloss. que hoc dicit. ⁊ est valde singularis. ⁊ vide Bald. ⁊ bi not. in. c. i. S. vt libellario. qui. mod. seu. amit. Abb. Barba.

b ¶ Habere ratum. Et ita non videtur valere per no. per doc. in. l. sanci mus. C. de dona. ⁊ per Bart. ce. in. l. modestinus. de solu. Aliam ti consuerit dare cautelam vt dicatur in locatis q̄ ex pacto non intēdūt trā sferre dñiū: vt in . dic. S. in stitu to retuli. Abb. Barb.

c ¶ Semper in telligc. dic q̄ omne possessorium habet correspōdens petitorium. ad quod ordinatur. C. de edi. divi adria. l. fi. i. C. de codicil. l. si quis ager. S. i. ⁊ ibi not. ⁊ tunc dicitur correspōdens quando vnum er altero sit vel ordinatur ab ipo. Et sicut est ordo duplex scilicet substantialis. vt. C. de ap. l. i. C. de in di. l. nulli. cuz simi. ⁊ formalis. C. de sent. l. probatas. ita duplex ē possessio ciuilis ⁊ naturalis. l. nemo ambigit de acquir. possess. et propterea dicit. Oldra. q̄ ⁊ si sum in fundo vel in conspectu habeo naturalem: duz sitz a lōge habeo ciuilez: vt no. C. ō acquiren. possess. l. licet per accur. ⁊ dū sum habeo naturalez i. totalē et plenissimā quod hoc noie ciuilis comprehēditur a qua est effectus naturalis possessionis. non tñ quid diuisiuū est nisi cū sum extra fundus a remotis alis q̄ō parum distat nil distare videt. Bal. de q̄ō in corporalibus requiritur patientia eius g illā quasi possessionem pōt cōferre: vel q̄ supior: vel q̄ possidet. ⁊ iō dominus nō

19 menti. CONSUETUDO. ¶ Quero. bi an cōi suetudo infeudādi posset alterari propter casum superueniētem: vt pnta est consuetudo de nō infeudādo nobilibus ⁊ potentibus: modo vasallus ecclesie alienauit ⁊ ecclesia non potest recuperare nisi infeudet potentiori. Respondeo licet propter hunc casuz abbas qui iurauit non infeudare romano pōtifice inconsulto nō posset omnino de nouo infeudare tamen posset propter casum imminentem consuetudinez alterare. Ite est casus notabilis extra de feudis

20 c. ex parte. S. fin. ¶ Sed pone consuetudo est infeudare in masculos prelatus infeudat in masculos et femin̄s queritur an valeat infeudatio quo ad masculos? Respondeo sic. vt. ff. de leg. ij. l. si titio rī. Et si dicatur iste prelatus est periurus: quia iurauit nō alienare romano pontifice inconsulto. Respondeo non propter hoc est depositꝰ: vt not. C. de sacrosanc. eccle. l. in bemnis. S. economus. Ergo nullum q̄ō contra. l. sacrum est. sed id quod erit secundum. l. habebitur ratum: vt. C. de dona. l. sancimꝰ. ⁊. C. de testa. l. hac consultissima. S. ex imperfecto. Sed contra oia predicta immediate oppo. quia lege: sanctur quod non valeat consuetudo super infeudationibꝰ reruz ecclesiasticarum: vt. j. epis. vel abbat. c. j. Solu. dicit glo. hic posita. quod hic loquitur de regalibus. In contrario loquitur de his que sunt relicta p anima que tenacius inherēt. Et que sint illa nota extra de sepul. c. in nostra. ⁊. c. nos institutꝰ. in nouella. Et q̄ sunt iste regalia no. in. c. generali. de elec. lib. vi. Pro glo. facit: q̄ aliqui dicunt q̄ ille qui hz feudū a puncipe intelligit ex principis largitate habere feudū trā cum ita q̄ ipse potest ydere irrequisito dño vel puncipe: vt. C. de fin. patrimo. l. hi quibus. libro. vi. Sed ista opi. est falsa: vt in aut. de alie. ⁊ emphyte. S. ea vero colla. iv. ⁊. C. de sacrosan. eccle. aut. hoc ius porrectū. Et iō dicit alīs q̄ dictū. c. j. cpm vel abbatē loquitur de consuetudinib⁹ q̄ erāt tūc temporis que passim permittebāt et reuersa in dominō infeudari obtenta vetuste cōsuetudinis. naz hoc corrigit ibi p vbanum. ⁊ hec est veritas. Ea enim que non sunt in dñio. i. que sunt incorporata mense bene pōt infeudari: vt. D. c. ex parte. de feu. ⁊ not. Archi. xxxij. q.

21 viij. in. c. j. EODEM. ff. ¶ Not. q̄ō et cōsuetudo vnꝰ ecclesie seruāda est in ipsa ecclesia: vt. ff. cōmunia predio. l. venditor. S. si 2stat. Adde q̄ actus inducētes consuetudinē habent dispōnere super iure eliciēdo et actibus hominū. vnde quātum 2suetudo habet de actu tñ hz de potētia ⁊ nō plus: q̄ est preter legē sed si esset contra legem. phibentem non valeret. preterea nec possent de nouo iduci futura: vt. C. de furterea nec possent de nouo iduci futura: vt. C. de fur. aut. navigia. q̄ habet perpetuā causam. phibitiōis.

22 ¶ Extra. quero quid de locationibus prebendarum ⁊ beneficiorum vtrum possint fieri. ⁊ dicenduz est q̄ sic non transeundo ad speciem alienationis. ⁊ non pūdicando alteri. xij. q. ij. alienationes. p Ar-

23 chi. ⁊ dixi alīs de leg. j. in. l. si domus. S. fi. ¶ Idē ait q̄ō p phibitus alienare si locat in centū annos nō puniꝝ tāp alienās: nec talis locatio vz. xij. q. ij. abbatibus. Ad hoc facit q̄ō no. ff. de le. ij. l. codicillis. S. ulti

a tnto⁹. q̄ō forte pōt defendi si est actū q̄ tot sint locationes quot sunt anni: vt. ff. de ver. ob. l. scire debem⁹ sed hoc nō placet dño Dy. q̄ libet ppetua vtilitas. b dñiū. ⁊ q̄ fit in francē: iō successor nō tenet hēratū. ¶ Extra no. q̄ p clausulā derogatoriā papa

24 pōt imponere leges sibi sed nō successori suo: vt not. Jo. mo. in. c. ls romanus. de cōsti. lib. vj. ⁊ p Jnnoc. ⁊ Jo. an. in. c. cū ad mōasteriū. in fi. de statu mo. ⁊ Jabn. in. l. prescriptione. C. si cōtra ius vel vtil. pu. p. c. innotuit. de elec. ⁊. c. fi. de rescrip. in. vj. Bald.

1 ¶ Proprietas nuda quare non dicitur quasi possideri sicut vsusfructus.

2 Qualiter possideantur iura ⁊ actiones.

3 Fructꝰ nemo lucrat nisi ciuilꝰ possidēs rōnez ponit.

4 Papa si 2cessit alicui abbati ⁊ capīlo vt possint in-

dicitur quasi possidere dominium vsufructuario patiente: quia vsufructuarius ciuilem possessionem tradere non potest: quia eaz non habet nec habere potest vnde non dicitur pati qui prohibere non potest. l. sepe. ff. de re iudica. adde q̄ō subiecti habentur loco materie cuius natura est esse subiectum passionis. sed domini habentur loco forme cuius natura ē actiua in subiacētem materiā. ⁊ sicut i naturalibus materia debet esse obediens forme: q̄ actus actiuoū sunt in patiente et dispōsito. secundo de anima. sic in arte iuris ciuilis est: vnde pōtum non facit quē platuz sed obedientia suppositoruz scilicet respectu possessionis ⁊ subiectionis. Et q̄ facit ea q̄ debēt facere subditi etiā ignorante prelato cōseruat possessionē plati. ad q̄ō facit. ff. de vsufruct. l. arboribus. S. fin. et argu. ff. quemad. seruitutes amit. l. q̄ſtum de maio. c. obediē. c. iter quatuor. per Jnnocen. Si antē quis nō obedit. et iste non possidet nisi labia sua. dicit Jnnocē. in. ca. olim. de restitu. spo.

fendare aliq̄ō prediū de nouo si abbas decedit añq̄ infeudet an successor possit hoc facere.

5 Comites ⁊ barones qui accipiūt pedagia: an teneā tur curtes suas tenere securas a latronibus.

6 Totila rex flagellum dei vnde fuit oriundus.

7 Castrum aliquod desertum reparans vel edificans an hēat iurisdictionē sup pplō qui se ibi cōgregat.

8 Cōsecratio plati an valeat: si non valet eius electio.

9 Vasallus an possit feudum quod tenet alteri infeudare.

10 Adultus an possit investire de feudo sine autoritate curatoris.

Marchio. Dic nihil repetit de consuetudine tñ no. q̄ ista noia appellatiua veritatē ⁊ essentialitatē significāt. vñ nō dicitur platus vel comes nisi qui de iure est plat⁹ vel comes: vt. C. de sacrosan. eccle. l. decernimus. ⁊ no. C. de eo q̄ pro tu. l. fi. ⁊. ff. de iureiur. l. iusiurādū q̄ō cōtione. S. i. ⁊ in. c. j. de reg. iur. li. vj. ⁊ not. p Jnno. in. c. in lris. de resti. spo. ⁊. C. de testa. milī. l. scrimiarios. ff. de cu. l. berēn⁹. ⁊ de condi. ⁊ de. l. publius. hec enim noia nō debēt esse ptensa vel abusiua: q̄ ius significāt. ⁊ iō oia possessoria. p hmōi iurib⁹ fapiūt quandam cām ppietatis: vt. ff. de interdic. l. fi. S. quedaz. Dpo. tet enī q̄ id q̄ō possidet vel quasi habeat in se aliquā realitatē. vñ subtātia possessiōis corporalis est in corpore. subtātia vero quasi possessionis iuris est in iure. Sz certe hoc pōt aliter intelligi vz q̄ tale ius sit in rerū natura nō q̄ sit ppriuz possessoris: q̄ sequeret q̄ in iuribus incorporalibus nō esset separata cā possessiōis a cā ppietatis illi⁹ iuris q̄ō est falsum vt in. c. pterea. extra de iure pa. in nouella. et eo.

1 ti. c. cōsultationib⁹. ¶ Sed q̄ro quare non dicim⁹ quasi possideri nudā ppietatē sicut dicimus quasi possideri vsufructū. Rndet Bar. q̄ vsufructꝰ possidet p patientiā dñi nō ecōtrario: vt. ff. quib⁹ de cau. ma. l. ait ptor. S. item ei. Sed hec ratio nihil vz. Pone enī q̄ō proprietarius decessit sine herede: ergo vsu fructuarius nō possidebit ius suū. q̄ō est falsum. Et ideo dic q̄ rō est q̄ nude proprietati non sunt deputati aliqui fructus a iure ⁊ vbi nulli sunt fructꝰ ibi nulla est iuris possessio vt Jnno. qui ita no. in. d. c. preterea. Sz hec rō nō ꝓcedit. Pone enī q̄ ppietarius recipiat sensuz. p nuda ppietate tñ nō dr qua si possidere ipsam ppietatē. ⁊ iō rō est: q̄ proprietarius hz ciuilē possessionē ipsius rei ⁊ rei appellatione etiā dñium significat: vt. ff. de vsufruc. l. si alij. Et q̄ proprietas cōsistit in iure tñ. Sz vsusfructus i iure ⁊ in facto: cui facto sunt deputanda cōmoda. dixit Jo. de mōte mer. q̄ aliud est possidere actiōes: aliud est possidere iura: vt refert Jo. an. c. querelaz. de elec.

2 lib. vj. in nouella. ¶ Et scias q̄ pter ciuili possidē tem null⁹ lucrat fructus rōne possessis. sed rōne iuris q̄ hz in re. i. rōne vtilis rei vendicationis vel vtilis publiciane vel confessorie actionis: q̄ ciuilis acquisitio est fieri dñm fructuū. de acq. poss. l. iij. S. ex tito in glo. ordi. ¶ Itez scias q̄ nullus hz ciuilē possessionē nisi ei correspondeat dñiū vel q̄si vel res a nullo alio possideatur ꝑm Abd. de iser. ⁊ ita allegando

c in hoc opere semp intelligē. ¶ Pone cōcessiz est

4 p priuilegiū pape cuidam abbati ⁊ capitulo q̄ possint de nouo infeudare quodda prediū. decessit ab-

b bas anteq̄ ifeudaret vtrū successor poterit supplere factum predecessoris. ⁊ videt q̄ sic: q̄ eadē est dignitas. Itē hec concessio videt facta fauore ecclesie. ar. C. de sacrosan. eccl. l. nō plures. in vltima gl. ⁊ q̄ō no. in. c. j. de transla. epi. in nouella. Jn contrarium videtur quia ista concessio non est perpetua sed personalis vt extra de insti. c. cum venisset. ⁊ licet factuz a predecessore teneretur habere ratū successor: vt no. Archidia. xxv. q. ij. c. decessor. tamen omissum nō tenetur supplere. argu. j. qui suc. tene. c. j. Victetur distinguendū. aut istud priuilegiuꝫ est concessum ad impetrationē ecclesie: ⁊ tūc successor teneatur quasi

gratia

a ¶ Cōpromisso. vide Bal. in. l. fina. S. sed a ⁊ si quis. C. cōmu. dele. ⁊ ibi remissi. Abd. Barba.

b ¶ Vere dicit. et si er adinnctoverbis ipis intellectu declarē nam q̄ō p se non declaratur per subauditum intellectū sepe supplēt. vt. ff. de liber. ⁊ posth. l. gallus. S. i. de verbo. obli. l. si quis stipulatus sit sein̄ ibi querentib⁹ ⁊c. Loceptus ēn mētis ⁊ litera sonans ipsum est sensus ipse literalis. de act. et obli. l. nō figura. et vide oīno q̄ nor. de leg. ij. l. cuz pf. S. cū imperfecta. p Hecturinum. Et vha statuti intelligunf ppie. i. inspecta natura li verbo uz significatione nulla alia adhibita iterpretatione. arg. l. e pediculus. S. labeo. ⁊ ibi p accur. et alios scri. ff. ō auro. ⁊ argen. lega.

c ¶ Emendare damna. vide bar. ⁊ que ibi nota. l. nequit ff. de incē. rui. naufra. Andreas barbacia quod fuit marchian⁹ intellige triusa nus. Abd. b.

d ¶ Debeant sedere. vide glo. inst. de bono. possess. ⁊ tunc alia. vide bal. ff. de offi. pcō. S. i. l. observari. S. ante. vide Bal. vbi pulchre loquit in c. cuz olim. de consue.

e ¶ L. decernimus. Et facit glo. lxiij. dist. in. c. quod attendit. vsuetudo in quo loco sedere dēt cātor i choro.

f ¶ Barōes vo

3 gratia facta ipsi ecclesie. Aut ad impetrationez alterius ⁊ tunc secus. arg. C. de contraben. emp. l. fi. vt dicamus in cōsessione idē quod in cōpromisso⁹ quod non transit in successorem in prelatura vt no. bar. ff. de vulg. ⁊ pupil. l. qui liberis. S. hec verba. ⁊ not. in. c. vno de legatorum. de offi. deleg. ⁊ in. c. vltimo. de procura. in clem. in glo. ordina. Et ita cōsulni in causa comitis sabaudie super sententia lata per regem francorum cum in patrem eius esset cōmissa decisio sup xlitū. castris feudalibus imperij. Nā nō poterat dici iurisdictio regis frācoz in tā arduo facto potuiſſe prorogari sine licentia imperatoris cū feuduz tale consistat in regalibus imperij ⁊ q̄ cōpromissuz fuit consumptū morte regis: q̄ō tenet menti. ⁊ tāgitur in c. vno delegatoꝝ. de offi. dele. in nouella. Sol. distingue vtrū sit expressum nomē appellatiuū per prius q̄ propriū vel solū nomen appellatiuū: ⁊ tūc successor tenetur implere. Aln sit expressum p prius nomē ppium ⁊ tunc secus. arg. ff. de cura. furi. l. cuius. bonis. ⁊. l. si fernus. de stī. ser. ⁊. ff. de pac. l. si vnus. S. fin. Vel dic aut papa iubet ⁊ debet impleri per successorem. Aut permittit ⁊ tunc secus: vt no. ff. de iurisdi. om. iudi. l. z q̄. vel cōfige simul istas duas vel vltias opi. ⁊ hec vera. ¶ Extra no. q̄ō quedam sunt de corpore patrimonij. ⁊ ista sunt trāsmissibilia q̄ habēt eandē subsistētiā in seipsis persona mutata sicut nō mutata sicut dom⁹. agerius ⁊ obligatiōes. Quedam nō sunt de corpore patrimonij sed de bominis intellectu. ⁊ ista nō trāsmittuntur: vt. C. de cadu. tol. S. ne autē. ⁊ extra de offi. delega. c. q̄si ab bas. ⁊ adde q̄ō not. ff. de pac. l. tale pactuz. S. fi. ⁊ facit. ff. de verb. obli. l. stipulatio ista. S. fi. q̄s. Ista ppie facit ad statuta que dicunt q̄ verba statuti nō debeāt ppie interpretari: nam propie intelligitur quod vere dicitur⁹. ¶ Extra quero nunquid isti comites ⁊ barones teneantur curtes suas in quibus colligunt pedagia tenere securas a latronib⁹. Respondeo sic alias tenerentur emendare damna deprecatorum. vt no. Archidiaco. xxiij. q̄ōne. iij. c. si quis peregrinos. Et quo ordine debeant sedere penes regem. dic quod oīdo consuetor: ⁊ iste bonor appellatur priuilegium: vt not. gloss. de archiepiscopis Rauenne ⁊ Medio lani. C. de sacrosan. ecclesijs. l. decernimus. ¶ Extra quero vnde fuit Totilla flagellum dei. Respondeo dicit Archidia. quod fuit marchianus. xxiij. q. v. c. non vos. deinde scias quod dominus Jacobus de ardi. in summa sua multa tractat de electione imperatorum ⁊ de eius coronatione de quibus hodie nō est disputandum: quia ecclesia disponit. ⁊ dicere cōtrarium esset percutere caput ad montem moellus

4 LAPIDATIONEM. ¶ Isti sunt quos vulgo barones vocamus. Et vt ait quidaz magnus doctor in sum. sua. ¶ Quid de eo qui reparauit castruz desertum vel de nouo edificat locū vbi se cōgregat populus. vtrū habeat iurisdictionem sup illo pplo. dic vt no. extra de ver. sig. c. q̄d p nouale in nouel. Item q̄ iperator tenet facere seruari statuta terrarū ⁊ cōsuetudines. habes in. l. fin. C. de iure rei pupplice. lib. xj. Jz ipse sit papa in tpalibus: vt nota. insti. de re. dini. S. nullius. in glo. in verbo. pōtifices. i. papas. Et an iperator possit deponi ⁊ per quem dicā. j. si de inuestitu. inter do. ⁊ vasal. ocia cōro. c. j. ¶ Quero si non tenet electio pelati vtruz teneat eius cōsecratio. Dicit Jo. an. q̄ non extra de trāsla. epi. c. licet. q̄ vbi est defectus fundamenti nō so'nm deficit ordo rei: sed esse ⁊ substantia rei: vt not. in. c. j. de rebus eccle. non alie. in. vi. 5 Idem ait q̄ papa nō eget cōfirmatione extra de auto. ⁊ vsupal. c. ad honorem. in nouel. ⁊ legit ⁊ notatur in. c. licet deuitāda. de elect. Pone rex concessit feudum: nunquid successor teneatur id obseruare quod fecit antecessor. dic q̄ sic. vt extra de in di. c. nouit. Quero ad quid sit bic mētio de istis nobilibus qui infeudant. Respondeo olim nō passim quibuscūq̄ licitū erat infeudare: sed certis tñ quib⁹ hoc ipm̄ i summa vel magna dignitas aut antiqua cōsuetudo tribnebat: quia indecens videbat vt vn⁹ rusticus haberet vasallos sub se quia habere vasallos est quedaz dignitas cui ⁊ iurisdictio inest. argumento eorum que no. Archi. in. c. j. de consue. lib. vj. Sed hodie tam maiores q̄ minores et minimi val-

9 Jaco. de ra. ¶ Quero an vasallus possit alij infeudare illud q̄ō in feudū tenet. dic q̄ō fic equalivel melioꝝ ⁊ eadem. l. vt. j. quali. olim feu. ali. po. c. j. S. si vero. ⁊ si de feu. fue. cōtro. c. beneficium. ⁊. j. de. l. cor. c. 5 si iter duos. S. similiter. ⁊. j. de no. feu. S. eadez. l. ⁊. j. de ea. cor. c. j. S. preterea. ⁊ ibi no. in gloss. que incipit preterea. ⁊ de probi. alie. feu. per Federicum. c. imperialem. S. callidis. ⁊ ibi not. in gloss. que incipit. que vtiq̄. ⁊. S. illudq̄. ⁊ ibi no. in gl. q̄ incipit nota ergo.

10 ¶ Quero an adultus sine curatore autoritate potsit de feudo investire. ⁊ quid de pupillo. Respōdeo vt no. j. per quos fiat inesti. ⁊ per quos reci. in pun. ⁊ ibi no. in gl. que incipit ⁊ merito. ⁊. j. si de feu. fue. controuer. c. si minori. ⁊ ibi no. in gloss. que incipit sed de quo. ⁊. c. si quis decesserit impubere. ⁊ ibi no. in glo. que incipit. nota hic q̄ō nō cogitur. vbi etiā dicitur quid ecntrario. ⁊ ibi dicam.

1 ¶ Filij licet sint inequaliter instituti succedūt tamen equaliter in feudum.

2 Vasall⁹ an possit totū feudū assignare vni ex suis.

3 Feudum hodie extenditur in perpetuum nō tantū ad vitam fidelis.

4 Frater an succedat fratri in feudum iure successionis an iure accrescendi.

5 Frater decedens si institit heredē extraneū an frater puinetur portione feudi que erat apud fratrem.

6 Quid si frater superstes commisit culpam propter quam debet admittere feudum.

7 Quid si frater superstes renunciauit parti sue i manibus domini an alia portio accrescat sibi iure successoꝝ.

8 Felonia vasalli: an nocet alijs successuris.

9 Femina an succedat in feudum.

10 Feudū patrimū an desinat esse ꝑmū p refutationē.

11 Pactū facit aliquid licitū q̄ō sine pacto nō liceret.

12 Feudum emptum ex communi pecunia fratrum qui simul habitant an sit commune.

13 Statuti essentia an sit ī ipo statuto an in rone ipsi⁹ ⁊ qualiter apparere possit de intentione statutīi.

14 Femine licet iure romano succedāt sicut masculi tamen a successione feudi excludūntur.

15 Pactū 2ceptuz in filia vī habere locum in nepote.

16 Usq̄ hec dictio pontur inclusiue in dilationibus ⁊ citationibus.

17 Feudū ad quē va dat si actū sit q̄ō deficītibus masculis transeat ad ynam femīnam.

18 Feudum si datum sit nullo onere seruitij appositō an nō existente masculo succedat femina.

19 Pacta quali⁹ ⁊ qui⁹ possit apliare iuris dispositionē.

20 Feudorum consuetudines introducte sunt ꝑm vsuz institutum a sapientibus antiquis.

Et q̄ vidimus. Jste. S. cōtinuat ad precedētia i huc modum. Dictum est. S. in principio vsq̄ ad pūtez. S. de prima parte rubrice sez de pfonis que feudum dare possunt. sequit de secūda ⁊ tertia parte rubrice scilicet de acqsitione ⁊ retētione feudi. Dividit aūt iste S. vsq̄ ad. S. notādū in tres partes. Primo tractat de acqsitiōe ⁊ refectiōe feudi iure antiquo ⁊ nouo. Secūdo de successione filie in feudū. Tertio de successione feudi iure nouissimo. Prima ps durat vsq̄ ad. S. hoc aūt notandū. Scda vsq̄ ad. S. hoc quoq̄ sciēdum. Tertia vsq̄ ad. S. notādū. Casuz breuiter puecti ita potestis ponere vsq̄ ad. S. notādū. Vasallus ipso viuo nō potuit feudo: ipo vero mortuo ad filios equaliter feuduz pertinet ⁊ si filij non sint ad nepotē: ⁊ ad fratres eis nō extātibus. si feudū est paternū vel nouū ⁊ p pactū est. Filievero i feudū non succedunt. Nouissimo aūt tpe collaterales vsq̄ ad septimū gradū descēdētes masculi in infinituz succedūt. hoc dicit vsq̄ ad. S. notandū. Casum puerili ter ita potestis ponere licet non esset opus pro puectis. primo cōtinuat se dicēs. Vidimus de pfonis q̄ feudū dare possunt: videndum ergo est de initijs feudoū. Et est sciēdū q̄ iure antiquissimo fuit in ptē dñi feudū renocare q̄cūq̄ sibi placuerit. postea vero aū vnū ānū finitū nō pt renocare deinde suitvita

canus. qs dicaf baro. vide c. fundamēta. S. deinde de electio. li. vj. Andre. Bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Opinio azonis. facit ter. quem vide in. c. j. ſ. de gradi. vide ibi Bald. ⁊ in. c. j. de natu. ſucceſ. feud. ⁊ in. l. ij. C. de ſuis ⁊ legi. ⁊ pleni⁹ in. l. ceſſante. C. de legi. hered. vide Bart. in. l. ij. ℌ. cum hereditas. ff. de ſuis ⁊ legit. Angel. in. ℌ. ij vero. in auſ. de heredi. abinteſta. vbi tenet q̄ in ſtirpes. Salyce. in. l. ceſſante prallegata tenet opinionē Azonis. Et vide q̄ no tant ad bald. in. d. l. ceſſante. Andr. bar.

b ¶ Dominus Jacobus q̄ ſic. Iſtud dicit⁹ Ludo. ro. in cōſi. xxxiij. Alnd. Barb.

c ¶ In re certa. vide Bald. in auten. ſi quas ruinas. C. ō ſacroſan. eccle. ⁊ Bartol. in. l. i inſiuran. ℌ. ſi liberi. ff. ō op. libero. Alnd. Barba.

d ¶ Beneplacitum vt. l. iij. ff. loca. naz rei ſue pt quiſq; er libero arbi a trio legez impone niſi fit initiata obligatio boc phi bens. vt. C. de pactis conuē. l. er morte.

e ¶ Nepos. nota q̄ō appellatione filioruz non continentur nepotes: vt. l. inbemus. C. ad trebel. lianuz. quod itellige reſpectu gradus alias etiam cōtinetur nepoz ex filia. caſus eſt ſingularis 2 ſecundū Angel. in prealle b gata. l. inbemus in. ℌ. ſin autem. Sed ſatis concordat ler. j. C. de condit. inſer. ſed ibi loqui c tur in literis quod ſecus. l. ñ. ℌ. non ſolū. d ver. hoc autē. ff. de excu. tuto. l. ſed ⁊ milites. ff. eodez. ⁊ intellige verum quando fuit appſiota 3 conditio filio ſecus ſi nepoti ex quo de alia familia ſub dubio forte quod dicit eſſe notandum. Tu vide gloſſa quam allegauit Alodernio. in. l. etiam. ff. ſolūto matrimonio pro ſingulari in lege liberorum. ff. de verborum ſignificatio. quod in priuilegiis appellatione liberorum intelligitur vſq; ad pronepotes. vt. l. ditio marco. C. de queſtionibus. et vide Bartolum in dicta. l. liberoz. Item priuilegium datum filiis primi matrimonii put⁊ ne conueniantur vltra quā facere poſſint non extenditur ad pronepotes. ita ſingulariter dicit Angel. in lege etiam. ff. ſolūto matrimonio. Item ſenatuſconſultum macedonianum loquitur in filiis tamen extenditur ad nepotes: vt eſt text. not. in. l. filiuz babco. ff. ad macc. fendi extēſa vſq; ad vitā fidel. poſtea vō mortuo ſcilicet fideli pertinebat ad filios ad illum tamen quē dñs volebat eligere. deinde cepit ad omnes equaliter pertinere. Poſtea vero imperator Conradus romam profectus rogatus a fidelibus lege condidit q̄ ad nepotes feudū produceretur. ⁊ q̄ō fratre ſine legitimo herede defuncto frater in feudum q̄ō erat patris eorum ſucceederet. Si vero frater a domino feudum acceperit ipſo defuncto ſine legitimo herede frater ei nō ſuccedit. Item ⁊ ſi communiter acceperint: niſi per pactum aliud fuerit ſpecialiter conuentum. relicto tamen legitimo herede frater ſemp excludit⁹. ⁊ hoc vſq; ad. ℌ. hoc autem notandum.

Jacobus de belui. EQUALITER. ¶ No. quod licet filij ſint inequaliter inſtituti: tamen equaliter ſuccedunt in feudo. Nepotes vero cum patruis ſuccedunt in ſtirpes ⁊ non in capita. Sed non extantibus patruis ſuccedunt in capita ⁊ nō in ſtirpes. Et eſt ratio quia cum ſuccedant. iure proximitatis ita eſt proximus vnus ſicut alius. Nec eſt ratio quare ideo minus ſuccedat: quia cum p̄uribus ſuccedit quoniam natura ipſa indiuiſibilis eſt. et opinio Azo. habuit quod idem eſſet in mera ſucceſſione hereditatis. Et hanc opi. tz Jac. veronēſis. ⁊ maxim: q̄ de iure cōi hoc eſt verū nec reperimus hunc caſum aliter deciſum in vſibus feudorum. alt. in auſ. de here. abin. ℌ. illud palam. ⁊ ℌ. reliquum. ⁊ inſti. de leg. ag. ſuc. ℌ. hoc etiam. Alij dicunt ⁊ melius q̄ patrue les ſuccedunt in ſtirpes: q̄ ingrediuntur gradū paternum. ⁊ hoc tenet Alex. C. de le. here. ant. ceſſante. ⁊ idem tnebat do. menis in libro meo. j. de natu. ſucc. feu. vbi habeo tale capitulū: vt in quibuſdā libris reperiſt videlicet. Decedēte fideli abſqꝫ liberis ex ſe de ſcendētib⁹ ⁊ in feudū ſucceſſōribus ſi quidē feudē fuit cōis parētis fratres defuncti cū filijs ſe premoruoū fratrū ſtirpē ſuccedāt. bis vero nō extantibus ad agnatos primiores id volumus ptinere ⁊ ſi quidem in pari gradu funt pariter admittuntur ſi vero ex vno eſt vn⁹ ex alio ſint plures: nō in ſtirpē ſz in capita ſuccedere debere ordinam⁹ vba ter. Jā ergo non eſt queſtio quia eſt caſus. l. vt. C. de fur. l. ancille. Bloſ. j. de prohbi. alie. feu. per Lotha. in. c. fin. dicit ſe dubitare an talia capitula que reperiunt in paucis libris ſint tenenda p legibus quā gło. not. ¶ Sed quero de vno vtrum vaſallus poſſit vni ex filijs aſſignare totum ius feudi. dicit do. Ja. q̄ ſic b. arg. ff. de ritu nupt. l. filio. ℌ. fi. ⁊ de pace conſtan. ℌ. in ciuitate illa in fin. ⁊ j. de alie. feu. pa. c. j. ver. licet. phibeat. ⁊ facit ad hunc. ℌ. ff. de oper. lib. l. vt iuriſiurandi. ℌ. ſi liberti. ⁊ q̄ō dicā. j. an ſi. vel agna. c. j. ⁊ q̄ō plene not. in Spec. de teſta. ℌ. j. ver. ſi. vbi plene diſputat an nomen heredis repreſentetur in filio vel filia inſtitutis in re certa ⁊ ibi videas. ¶ Nota q̄ō antiquiſſimo tēpore erat in poteſtate dominorum quando vellent feudum auferre. ſed hodie non eſt ita niſi feudū cōcederetur ad beneplacitum d. Sed opp. q̄ imo ⁊ hodie ſit idez anno trāſacto: vt. ℌ. ſi cōten. fuc. inter do. ⁊ fidelem de conten. feu. c. j. ℌ. item ſciendū. Sol. ibi loquitur de feudo guardie vel caſtaldie vel ſimili. vt j. tit. j. c. j. hic de aliis feudis propie ſumptis. Nota ergo q̄ in feudo guardie vel caſtaldie ⁊ q̄ō pro mercede alicui datur nihil eſt hodie immutatū de eo q̄ō determinatur in dictis capitulis. ¶ Secundo no-

quem allegat Bal. in. l. Si pmittēte. C. eo. vide ter. in. l. patri. ff. de adul. vbi permittitur patri occidere filiam nō tamen nepotē: q̄ō eſt notandum. vide Bal. plene in. l. maximū vitiū. C. de lib. pte. ⁊ in. l. gallus. ℌ. inſti. de libe. ⁊ poſtbu. Angel. in prallegata. l. et bar. in. l. liberoruz. prallegata. Lyn. in preallegata. l. dino marco. Alnd. Barb.

4 ſuc. feu. c. j. ¶ Sed hic q̄ro vtruz frater fratri ſucceb dat in feudo paterno iure accreſcēdi: an iure ſucceſ ſorio. nā text. ſuperius dicit hoc iure ſucceſſorio⁹ ⁊c.

Item pro hoc q̄ ius accreſcēdi hz locū in acquiren dis nō i acq̄ſitis. Nec reperim⁹ q̄ hec regula fallat niſi in vſufructu formali. cuius ratio eſt: q̄ ille vſufructus ſemp eſt in fieri. ⁊ p futuro tēpore nullū ius cauſatum eſt in eo: vt. ff. de vſufruc. accref. l. j. ℌ. interdum. Item ſi eſſet ius accreſcēdi eſſet ex aliqua cōiunctione re vel verbis vel mixta: ſed inter fratres nulla eſt talis cōiunctio: ſz inter eos ſit cōiunctio naturalis ⁊ legalis: tñ in acquiſitionibus ſingularib⁹ ſicut eſt acq̄ſitio feudi cōiūctio legalis non parit ius accreſcēdi: vt. ff. de leg. ñ. l. ⁊ pculo. Item nos videm⁹ q̄ō ſuccedūt agnati q̄ moriēt⁹ nullo modo cōiuncti ſunt: vt. j. an filius vel agnat⁹. c. j. Item eſt hic expliſz q̄ ſi coniunctim datum ſit feudū duobus fratrib⁹ nō accreſcit de vno i alterū niſi ſpecialiter cōtineat in verbis inueſtiture: ergo cōiunctio verbalis cōple xiua ſiue realis ſiue cōiunctiua nihil habet operari. Item hec eſt regula q̄ in cōtractibus nō habet locuz ius accreſcēdi. ⁊ ratio eſt q̄ imputent ſibi cōtrahentes qui ſibi non proſpexerūt: vt. ff. de verbo. oblig. l. ſi mihi ⁊ titio. niſi refultaret abſurditas: vt. ff. de cōtraben. emp. l. fundus ille vel niſi ſit imperialis largitas: vt. C. ſi ſocius libe. ſperi. l. j. lib. x. Hec obſt. q̄ō aliquando vocamus ius accreſcēdi: q̄ iſte fermo eſt poſi⁹ facti q̄ iuris. i. quoddā augmentū: ppue vero

f ¶ Heredibus ſanguinis. vide Ludo. ro. conſi. j. Alnd. Barba.

g ¶ Extendat vteri⁹ ⁊c. Et nota q̄ in feudis linea ſanguinis eſt priuilegiata ſic. ff. de eden. l. ſi quis ex argē. ℌ. penul. C. de impo. lncr. de ſcri. l. j. ℌ. j. lib. x. Cum ergo in feudis loquimur de herede loqmur de herede ſanguinis. Sed alīud eſt i re patronat⁹ eccleſie in quo ſuccedit etiaz extraneus heres vt nota. ff. de oper. lib. l. ſi operarum. in glo. in verbo nō eſſe dādā. p Alccur.

h ¶ Jure ſucceſſorio. vid. bal. in. l. vnica. C. quando non pet. par. et. l. j. ℌ. in primo. C. ō caducis tollendis vbi aliter loquitur quam hic et Bartol. in. l. quod dicitur ff. de verboruz obligati. et in conſilio incipiente ex themate et Alodernioꝛ in preallegata lege vnica vbi tenent id q̄ō Bal. hic dicit per rationes Bal. hic. Andre. Bar.

i ¶ L. j. libro. x. vel ibi loquitur in priuilegiis nō in cōtractibus celebratis cum fiſco vel impe-

g ¶ Dicit q̄ non vide Ludo. ro. conſi. j. de femina ſuccedente in feu. vide Ludo. ro. conſi. xxxij. incipi. viſo inueſtiture tenore vbi conſuluit ſi femina ſuccedit in feudo vbi dicit aliquas limitationes. Alndr. Barba.

b ¶ Laſ. ſi quis ſine filio maſculo. Odoffre. addit quartum. l. q̄ſi feuduz eſt emptum integro precio: q̄ ibi nullus beneficiuz recipit qui tantūdē ſoluit. ar. ff. de le. j. eū cui ſub hac. Q̄ō verū eſt ſi ad nullū ſeruitū datū eſt: als ſecus. ar. ff. de lega. j. l. apud iulianū. ℌ. ſi qd. ff. ō obſe. l. titi⁹.

c ¶ Jus cōmune. Q̄ō no. de inciſiōe inſtrumēti q̄ faciūt feneratores. C. de re. cred. l. generaliter. p Odoffre.

d ¶ L. licet. cōmuni. Et ō pacto q̄ōū ſtatim ſoluak tū poſſeſſio remane at vēditori in ſua vita. habes ter. ō fide inſtru. cū Johannes eremita. Et ēt ibi ō⁹ q̄ res tanti valet q̄ādi vel dī pōt cuz pactis appoſitis nō ḡtuz ſimpliciter: vt. ff. de fuo expor. l. ſi venditor. ℌ. fina. 5

e ¶ L. longe. Extra not. q̄ qs poteſt recipe feuduz p ſe et ffe ſuo. dicit Odoffre. q̄ eſt ſpāle. ⁊ ſec⁹ ſi recipet p alio oino extraneo q̄ nō valeret 6 ſ. recipiēdo p conuentionē. Dicit ēt cōſtionem valere ſed iura ce 7 di debere: vt o. i. l. hmōi. i pncipio. de le ga. i. ſed p traditionē ſic. ar. ff. de dona. ab ſenti. De hoc 8 vide q̄ō not. accur. in. l. cuz quidam. in fi. C. de verbo. ſignific. Extra 9 nota q̄ō filia a tio ⁊ fraterni tas probātur

sufficit primus heres ad reſtitutionem fideicōmiſſi et ad excluſionem reſtitutionis. in auſ. de reſti. fideicō. ℌ. manifeſtum. colū. ix. per Alccur.

f ¶ Eſſe cōc. Not. q̄ō ōr q̄ feudū emptū cōi pecunia eſt cōe. addē q̄ iſtud eſt verū de iure lombar. vide bal. in. l. ſi vt. pponis. C. de rei vendi. ⁊ in. l. ſi patruus. C. cōmu. vtriuſq; iu. ⁊. l. cum oportet. C. de bo. que lib. ⁊ ad feudum redemit a domino. Tertius quando dñs ei dedit propter ſeruitum patris: quibus casib⁹ ab aliquo ex parentib⁹ non inquietanda eſt vt. j. quem admodū feudum ad feminas perti. c. ſi quis ſine ſi b lio maſculo⁹. ¶ Et q̄ hic agit de feudo paterno 10 an refutatione deſinat eſſe feudum paternum. dic vt. j. de vaſall. decre. eta. c. j. in fi. Et an per nouā inueſtituram deſinat eſſe paternum. habes in ro. c. Et mino quibus inueſtitis vn⁹ eoꝝ deceſſit ſine herede. queſtio fuit inter dominum ⁊ fratrem defuncti vtrum eſſet nouum vel paternū. ⁊ dicitur q̄ eſt paternum. j. de inueſti. quā titi⁹ accepit a ſempronio. c. j. ¶ Quid ſi agnatis conſentientibus domin⁹ filiū vaſalli de feudo inueſtiuit paterno poſtea fine liberis deceſſit fili⁹ ptinebit ne illō feudū ad agnatos tanquam paternū. dic vt no. j. an agnatus vel filius. c. j. in glo. ſed nunqd. ¶ Deinde dicitur hic 11 q̄ per pactū licet q̄ō ſine pacto nō licet. ⁊ q̄ō pactū trabit feudum extra naturales terminos feudi ad terminos pacti. Iſtud eſt brocardicum glo. ſuper quo dicendum eſt quod quedam producuntur in eſſe per pactum. quedam producūtur in eſſe ex natura rei. quedam prolongantur p pactum. quedam c per pactum conceduntur preter ius cōmune. Primo caſu licet per pactum quod alias non liceret. Secundo caſu idem eſt natura contractus q̄ō pactum. Tertio caſu loquitur de edil. edict. l. quod ſi nollit. ℌ. ſi quid ita. Quarto caſu loquit. C. de pig. d l. licet. cum ſimili⁹. Et adde quod not. ff. de diner. ⁊ e tempo. reſcrip. l. longe. f ¶ Deinde querit gloſſa 12 vtrum feudum emptum ex communib⁹ bonis fratrum ſimul habitātium ſit commune. Et hec queſtio poteſt intelligi dupliciter. vno modo de habitantibus ſocialiter ex conuentione. Alio modo de habitantibus fraternaliter ⁊ ſimpliciter ſine cōtione alicuius ſocietatis. ⁊ dicit vtroq; caſu q̄ō niſi de conuentione inueſtiture vel ſcientia domini ap- f parat feuduz nō eſſe cōmune⁹. vt. j. de fratribus de g no. bene. inue. c. ſi duo fratres. ⁊ dic vt ibi⁹. Et not. quod in feudis non refert cuius pecunia feudum ſit emptum. facit. C. ſi cer. pet. l. non vnde originem. Et hec eſt regula generalis in quocunq; contractu tallit dicit gl. C. de pign. in. l. q̄tus in pecunia militis ⁊ pupilli ⁊ pecunia dotalī: quod dic. C. de rei vē dicatio. l. ſi vt proponis. Sz quod dicit de re dotali intelligē in ſubſidiū: vt. ff. de iure dotium. l. penlus eſt. ff. de donatio. inter virum ⁊ vxorem. l. vxore g marito. Et ſi in eodem inſtrumento emunt vir et vxor. dic vt nota. C. de fide inſtrumen. l. ſcripture. ⁊ de eo quod ibi dicit gl. eſt caſus extra de dnor. c. ij. ⁊ adde quod no. in. l. j. C. ſi quis alteri vel ſibi. Et ſi vxor tantum habet in dote quantum conuertit in emptione predioꝝ ⁊ eſt ſolutum matrimonium ſufficit viro dos quaz retinet⁹. Dicit Jnnocen. q̄ō b quicquid acquirit vxor de operis ſuis acquirit vi- b ro ſicut liber homo bona fide poſſeſſus. extra de te ſta. c. cū in officijs. Barto. dicit q̄ō ſi vxor gerit in aſo acquirendi ſibiſpſi nō acquirit marito: q̄ acq̄ſitiōes iuregentiū ſunt ⁊ fundant i conſenſu. ff. de dona. l. qui mihi donatū. de ſi. inſtru. ⁊ iure baſte fiſca. l. ⁊ ſi inſtrumenta. l. x. C. de do. inter vir. ⁊ vxo. l. eccleſia⁹ ⁊ ſimiliter itelligē in ſubſidiū: puta q̄ emit abbas vel monach⁹ qui nihil habent propriū: vt no. C. de ſacroſan. ecc. aut. q̄ res ia⁹ dictas. i. iij. gl. Jdē operāte etiā opera ſua nō acquirit viro. l. aliēta. ℌ. ſi. de alimen. lega. ⁊ vxo. ff. ⁊ i. l. ij. ff. q̄ō ex facto tuto. ⁊ in. l. ſi vt. pponis. hic allegata. ⁊. c. pe. de. pec. cle. Bar. i. l. filie. de ſo. ff. ⁊ pōdera q̄ hic male loquit cū dicit in ſubſidium agit ⁊ dicit 2tra multa iura vide q̄ dixi in. d. c. pe. ⁊ vide q̄ō no. xij. q. ij. c. apoſtolicos. ⁊ ibi ē gl. ſin. q̄ ſi gs ō pecūia eccle alienat

appellatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

in solo suo q tunc solum cedit edificio quod credo verū si ecclesia solvit prætium soli. vide Anchoder. in aut. similiter. C. ad l. fal. ☞ vide Bald. in l. pe. C. de ser. pig. da. ma. an res empta de vsuris possit reuendicari per eum a quo fuerint extorte et de pecunia pupilli. vide Bald. in l. si vt proponis. C. de rei vend. et q̄ notat. in l. ij. q̄si ex facto tu. ☞ in l. cure. C. ar. tu. ☞ ll. cū

oportet. C. de bon. que libe. ☞ d̄ pecūia do tali vide bal. a
i l. ex pecunia. C. de iure do. l. multū. C. si quis alteri vl̄ sibi. Andre. Barba.

a ¶ Sequiritur eccle. Ex prætio ec. vel prelatus est religiosus. ☞ ideo non potest ha b
bere heredem als nō efficit pupilli vel ecclesie q̄d patet quia est ei pro sua pecūia tacite obligata l. ij. de rebus eorum.

b ¶ L. fin. Nam c
si statutū disponit de ratiōe seruam̄ statutū. l. pro sperit. ff. qui ☞ q̄ quibus. Si autem ratio dispōit de statuto seruam̄ rationem: q̄ d
prior in potentia est. arg. ff. de sup. lega. l. e
labeo i ratione lui.

c ¶ Per Dyn. Ideo in quit glo. in clemē. f
j. de ele. quod ex ratione in trinseca statuti statutum non dicitur extēdi quia vbi ratio ibi statutum. facit quod legi. et g
not. in l. fin. ff. de bere. instituti. et in l. scire. ☞ portet. ☞. sufficit. ff. de excu. tuto. sed in cooperantibus verbis bene essentia statuti est in ipso statuto. extra de spon. tue. ff. de actio. et obli. l. non figura. C. de acqui. pos. l. per procuratorem. in glo.

d ¶ L. j. Vide. c. capitaneus. de fe. vbi loquitur fm vulgares papa. vide. c. nostra. de loca. vbi loquitur fm vulgares quod no. hec domini scribūt vulgari. Andre. Bar.

e ¶ Secundum Odoffre. Dicit Lyn. q̄ de substantia constitutionis legis est scriptura: sed non de substantia constitutionis principis. dicit in. l. de quibus.

f ¶ Capax causati. Et ideo a simili corpore vitiati qui feudo in forma debita seruire non valent: in feudo non succedunt. arg. ff. de leg. j. l. filiꝰ. ☞. si quid aliter. ☞ J. an fur. vel mu. ca. j. quia cessante materia cessat materiarū. de lega. iij. quesitum. ☞. illud. ☞ vide quod not. de leg. iij. l. nuntiū per Accur. ☞ cessante operante cessat operatio eius in posterum: ☞ merces future operationis. ☞ a quis propter corporis vitium non commercium repelletur. fortius tamen repellitur et quis propter delictum: vt not. ff. de lega. j. l. sed si res. per Accur. Qui propter sexum sunt inhabiles vt femina perpetua carentia laborant: quia impossibile est quod femina fiat masculus: vt not. ff. de excu. tuto. in. l. non solum. ☞. libertus. per Accur.

g ¶ Pertineat ad masculos. Et est valde singula. gl. q̄ facere pacem est officium virile: quod intelligo quando superstant masculi: secus si non superessent: et vide Angel. et do. meum in l. si filius q̄ pri. ff. de vul. et pupil. Adde Iudo. ro. in. ☞. casto. vbi ☞ 2tra istam gl. q̄ potest iudicialr expiri. l. sozorem. C. de bis qui. vt idi. itē q̄ in hoc reperif dteriorata 2ditio facit. l. in multis. ff. ō statu ho. item dicit eē casus l. j. ☞. potuisse. ad fil. fed nera nō ob. ille ter. q̄ loquitur i seruā que tenēt preferre vitam dñi sui sue vite. alle. ēt l. j. C. de his q se. ☞ ēt illa lex nihil facit. de mi. in. d. l. si filius aut frater ☞ sozor extant: et tūc pferē frat aut non ☞ tūc admittatur sozor. vbi facit. l. titia. ☞. lucius. ☞ non alleget ff. de leg. ij. ☞ vide ang. in. l. p
tinenda ab heredibus interfecti. Sed ego non credo quod statuta recipiant interpretationem a iure lombardo: quod locale est et solum in lombardis viget: sed solus a iure romano: vt. C. de noxalibus.

b l. si serui nostri ᵇ. ¶ Deinde nota text. ibi. ad cos. q̄ pactum conceptum in filia videtur in nepote conceptum ex eo quia causa et origo habent dispōnere
16 de suo causato: vt est text. notabilis hic. ¶ Deinde not. in. ☞. hoc autem. quod hodie agnati succedunt vsq̄ ad septimum gradum: q̄ litera dicit moderno tempore. ☞ dicitur q̄ hic est vsurpatū. nam de rigore cōsuetudinis feudorum non debēt agnati succedere nisi vsq̄ ad quartum gradum. Sed certe alibi dicit litera q̄ etiam agnati succedunt in infinitum: q̄licet sint agnati vasalli immediate mortui: sunt tamen descendentes primi acquirētes feudum. De hoc dicam. j. de feu. marc. ca. si capitanei. ☞. j. de probibi. alie. feud. per Lotha. c. satis bene. vbi omnino vide ☞. ¶ Extra nota q̄ in dilationibus et citationi
i 17 bus dictio vsq̄ ponit inclusiue ꝰ si termini sunt compatibiles: vt nota. extra de ordi. ab episco. cap. j. in
k nouella. quia dictio vsq̄ est dictio extensiua donec inueniat terminum restringentem. Adde quod ponitur absolute: quia iuder in dilatione danda esse
18 debet parcus: in data benignus. ¶ Extra quero quid si actum est quod deficientibus masculis feudum vadat in vnam feminam: et extant plures femine: an succedat primogenita an dominus gratificabitur: aut ratione incertitudinis totum vitiabitur: an sorte dirimetur pro primogenita. facit. ff. de verborum obligatio. l. si quis ita stipuletur siue nauis pro domino. Quod ei detur optio facit de lega. secundo. si quis seruum. ☞. inter duos. Quod incertitudo vitiet facit de manu. test. cum ex pluribus. Quod sorte dirimatur facit. l. ij. C. quādo ☞ quibus quarta pars debetur. libro. ☞. Respondeo si primogenita succedit in alia hereditate: succedit ☞ hoc iure alias diu̇ereꝫ sorte. arg. contra q̄ isto casu dñi sit electio quā habet vasallus. arg. ☞. co. in verbo quē dominus vellet. q̄ est equus. Adde. ff. de sta. bo. l. a retusa. ☞. ff. de excu. tu. l. diximus q̄ no. C. de episc. et
cle. l. id quod pauperibus. ¶ Quero si feudum est datum ad nullum seruitiū vtrum succedat femina non existente masculo: tertius dicit q̄ sic ¹. j. de capi. extraor. capit. si cui militi. ¶ Quero quid in feudo in rēemptionis quesito: dicit Odoff. in summa sua quod femina succedit magis ex natura contractus q̄ ex natura feudi in summa sua sub rubrica q̄ possit succe. in feudum. quod dictum esset notabile si esset verum. ¶ Quero vtrum infinitas sit cuitanda: ☞ dic q̄ interdū infinitas ponitur pro quadam subsistentia ☞ tunc not. q̄ est vitanda: vt. L. pure. in fi. de b
excep. doli. Interdum accipitur p ampliatione alicuius dispositi ☞ tūc dico q̄ est vitāda: vt. C. de sen. q̄ interpretatio a statuto loci. dic vt in l. exceptō. et in l. senatusconsul. C. loca. ☞ in. c. quod dilectio. de consan. ☞ affi. ☞ per Archi. xij. di. illud.

i ¶ Omnino vide. Vel dic vno verbo. Aut apparet quid actum est ☞ ei stabit. Aut non apparet: ☞ tūc aut agnati veniūt p mortē heredū ☞ tūc veniunt vsq̄ ad septimū gradū. Aut per pinationē ipsorum ☞ tunc ve
niūt p infinitū. Nā si diceref ꝫ sequeref q̄ nō veniūt agnati nisi q̄ quarto gradu sunt ☞ deinceps: ergo nō veniūt nisi quatuor gradꝰ agnationis vel agnatorū. q̄ est cōtra mentē litere superioris. Vel opz dicere q̄ venirēt vsq̄ ad quartū gradū. ☞ illud diceref in infinitū: sicut dicimus in legitima successione agnatorū de iure cōi. q̄ forte non esset absurdū sed 2ueniens 2cordando ius cōe cum 2suetudine: vt. l. j. C. de inoffi. do. ☞ extra de consue. c. ij. cū dilectus. Sed precedens solutio verior est. ſ. quod aut per debitum aut per excessum seu feloniam: ☞ tunc in infinitum.

k ¶ Ponitur inclusiue. Vide Bart. plene in l. cum patrono. ☞. sempronio. de leg. iij. ☞. l. meminisse. de offi. pref. Andre. Barba.

l ¶ Quod sic. Vide que notaui ad Baldum in l. liberi. C. de oper. liber. Andre. Barba.

pro eo. l

a ¶ Spāle. Alias secus. ſ. si qs prefert preferenda. ☞. l. si is q. ☞. si tu titiꝰ. ff. de fur. ☞. ff. de falsis. l. impubere. ☞. j. ver. ei seruo. ☞ q̄ ibi per Dyn. et no. per glo. in. l. si quis id quod. ☞. ff. de fur. om. iudi.

b ¶ Quod non. Adde bal. in. c. j. de nat. fen. ☞ q̄ notat in. c. j. de. pba. ☞ per Pe. de ancha. consi. ij. ☞ per bal. C. de lib. ☞ eoz libe. l. ij. vbi vide q̄ notabiliter lo
quitur ☞ bar. 19 pro eo. l. j. ☞ dic vt ibi per Lyn. ¶ Ulterius not. hic q̄ pacta iuris dispositione pōt ampliare: q̄ est verum nō tñ 2tra diffinitionē substātialē actus: vt. l. si peculium. ☞. j. ff. de pec. le. ☞. ff. de dona. cā mor. l. vbi ita donat. per Bar. Delicta tñ q̄nq; 2mittunt cōtra diffinitionem delicti vt. C. de furtis. l. ſi quis seruo. ☞ illud irregulare est ☞ spāle [a]. ¶ Quero qualiter in ista materia accipiat gradus: Rndeo fm ius ciule includēdo recipiēte seu primā psonā in numero gradū sicut vnū nō est numer⁹ sed principium numeri ☞ includit in numero. vt in aut. de non alie.

20 ☞. emphyteosim. col. j. ¶ Deinde no. hic tex. q̄ cōsuetudines feudoꝝ ītroducte sunt fm vsum ab anti
quis sapientibus institutū. Et ideo fileat bestie q̄ dicunt vsum feudorū in se sapientiā nō habere. Bal. ¶ Rescindi petens aliquam cōtractum debet restituere pretium.

2 Imperator: an possit tollere feudū vasallo sine culpa vasalli.

c ¶ Cōcedit mihi. nota q̄ in 3
strumētū pōt loqui in prima vel tertia 4
persona: vide Bal. in. c. j. de no. for. fid. andre. Barb.

d ¶ In preterito. vide tex. in c. cum aūt. de iure pa. q est fin. fm de condi. in. c. exami
nata. de iudi. vide ibi p eū̃ Jo. and. in. c. cū̃. p. tabellio de fi. instru. et in. c. dudū. de l
cōuer. cōiug.

e ¶ In gl. ordinaria. quid ergo si notariꝰ erat in nomie 2trahētis an vitietur ūstrumentū: ☞ videtur q̄ sic: q̄ si b
Jbēs videtur loqui et erraret in nomine ꝓpio non valeret cōtractꝰ argu. l. fi. C. de bere. insti. contrariū vī per 3
no. in. l. si qs ī fundi vocabu c
lo. ff. de lega. j. ☞. C. de testi. l. error. cum si. Et not. q̄ libellus supplicatorius equi
parat in erroribus stipulationi: vt not. ff. de re in. l. si librarius. per ac.

f ¶ Priorem. nam cōsuetudo est tante efficacie q̄ etiam 2tractū tollit. C. de vsu. l. quāuis. nam omnia quecunq; voluntate mutari solent posteriora prevalēt vt. C. ne de sta. defun. l. si mater. ☞ de autho. tuto. l. ij. ☞. si plurib⁹. per accur.

g ¶ Sit pscripta. Nō limita per bal. in. c. j. de feu. cog. vbi vide q̄ ibi allegani vide abbatem in. c. fi. de cōsue. Abbatem in. c. p illoꝝ. de prebē
dis. Jo. an. in. c. fi. de ☞ sue. c. ad audiētiā de cle. nō resi. Bal. in. l. ij. C. de
serui. bal. in. l. de qb⁹. ff. de leg. ☞ in. l. ij. C. q̄ sit lō. ☞sue. ☞ intellige verū in 2suetudine 2cruēte cām petitoꝝ si fc⁹ si cā possessorij q̄ tūc ly non fit pscripta tollit. ☞ da. 10. an. I. C. cū ecclia de ele. bal. i. c. j. de sen. cog. an. bar.

b ¶ ☞. talis. bal. in. l. ij. C. de serui. dicit esse casum. p illa glo. d. Abbas in. c. auditis de pscrip. dicit ibi esse casum glos. in. ☞. talis vide q̄ dixi in. c. cū̃ accessissent de ☞sti. Jnn. i. c. accedentibus. de primic. And. Bart.

¶ C. vbi de ratiociniꝰ: extra nota. q̄ ly gs pumaf vincre ō istā pre
sumptionem sufficit vn⁹ testis de visu q̄ tollit hāc presumptionē ly nō probet plene de mortem vt not. in. l. ij. ☞. si dubitetur. ff. quemad. test. ape. in gl. q̄ incipit. i. liquidum ☞ no. bñ hanc glos. iste tex. t. facit rem dubiā non tamē ꝑbat mozte
m ¶ Jac. de bel. nā i nobilibꝰ ☞ diuitib⁹ presumit libertas dicit ac. ff. de leg. iij. l. vroꝛi. ☞. ſi. de vo. l. filius.

¶ Hec vera. Extra quero si rex Francie dicit volo tibi cōferre tale castruz an sit collatū. rñ. nō vt no. de leg. j. l. serui electione secus si dicit volo te habere. rō differētie est q̄ in primo casu de vi sermōis requiritur actꝰ scōs ciuſdē loquētis explicitus ☞ actus secundus est alteriꝰ nō ipsiꝰ regis ☞ sic habet i scipso in trinsecꝰ debitam substātiā vt dixi in. l. q̄ ſi. ff. ſi cer. pet. vel dic q̄ verba enunciatiua pcipis re
dacta i forma solēni ꝑbata p se iducūt dispōnē. C. de mi. l. ex bis vbis.

m ¶ Rubrica. Jn hñte offiū custodie si pcūlū incidit amissiōis puta castri semp psumit culpa de le. ij. l. cū ita. ☞. spēs p accur. vbi est debilis angaria ☞ pangaria est annale. h. d. odof. vl̄ sic. Alex actuoꝛ pſiumit celebrati fm naturā coꝛ. ex ḡlitate meritoꝛ pſiumit ḡlitas collatoꝛis. h. d. nec min⁹ pſiumit ex ḡlitate vbroꝝ. de donat. l. aglt⁹. ☞. l. lucius. et l. si pater. ff. de bere. instī. l. q volebat p accur. Additio. ☞ non est in origi-

m ¶ De feudo guardie ☞ castaldie. Rubrica[m].

Item illud. Titul⁹ iste diuiditur in duas partes. Jn prima parte tractat de vita feudi castaldie vl̄ guardie q̄ dat pro mercede alicuius rei. Secūdo de conuentione eius feudi inter dominum ☞ vasallum. Prima pars durat vsq̄ ad. ſ. si vero. Secunda durat vsq̄ ad finem tituli.

1 ¶ Aduertatis ergo ad summariū intellectum in toto titulo. Feudum guardie ☞ castaldie ☞ illud q̄ pro mercede alicuius rei datur elapso anno renocari potest nisi ad certū tempus detur. Sed si castaldi nomine ꝓpij feudi dicāt se possidere nō defendunt possessionē sibi nisi de iure probēt. ¶ Ad casum in terminis aduertatis vsq̄ ad. ſ. si vero. Quesitū fuit ab imperatore de vita feudi quod datur nomine castaldie ☞ guardie vel mercedis: Rndet imperator: q̄ tale feudum est annale ☞ post annū renocari

nali domini baldi. Ibi p mercede alicuius rei. i. alicuius vilis officij puta coqui vt.l.legatis seruis.§.si quis officio.de leg. iij. qd tamen nõ credo verum in coquo principis quia est dignitas. Ibi pares:quãdo feudum probatur per indicia nunquid est necesse q pares deponant de indicijs dic qd non : quia illa non est vera probatio sed psumptiua

potest etiã ptio p eo dato nõ restituto.r hoc est verũ nisi ad certũ tps fuerit ostitutũ: tũc eñ ante tps finitũ reuocari non põt.h.d.vsq3 ad.§.si vo.

2 ¶ † Et debes scire q illud qd fit extra officium non vr fieri virtute officij nec noie officij:vt de feudo guardie.c. j.ver.nisi de excep.doli. si pcurator.

3 ¶ † Pone ego sum castaldus nõ guardianus dominus dicit se mihi concessisse in feudum guardie nũquid presumit pro domino. Rñ. nõ quia allegatio domini cũ officio nõ cõsonat:vt.j.de otrouer.inuest.§.itẽ nihil eñ hñt cõe.ar.ff.de admi.tut.l. emilius dextra.

4 † Quid si dñs cõsueuit dare feudũ guardie ad beneplacitũ suũ nũqd finit anno? Rñ.nõ.ff.de excu.tu.l.iurisperitos. qd fit iter fide dignos sub noie officij psumit factũ tpe officij.tex.est hic valde notabilis. ¶ Pone dicit comes ocedo titio i feudũ nobile qcqd feio in feudũ guardie ocessi.cui reuera nisi cõcesserat vel nõ appet: Rñdeo nil cõcessum est:q falsa substãtia est.de le.j.si sic.§. si mihi p Dy. q falsa demõstratio circa rem nõ existentẽ inducit defectũ rei substãtialis.Item vbi nullum est subiectũ corruit relatiuuz vt no.extra de fide instru.c.j.p Ber. qui vult probare relationẽ debet pbare terminos duos r vtrunq3 verum vt colligit in nostro capitulo.s. terminũ referentẽ r terminũ ad quẽ fit relatio vt no. p Inn.extra de fi.istr.c.inter dilectos.ibi in nouella. Bal.rc.

1 ☞ Item hec dictio qualiter sumatur.
2 Feudum guardie r castaldie censentur iure mercedis:non iure feudi.
3 Verba sunt subtiliter intuenda in omni contractu.
4 Feuda scutiferoz r aduocatorũ cuius nature sunt.
5 Feudum potest dari ad certum tempus.

1 **Item.** † Ista dictio est cõtinuatiua.vt.ff.de le.iij.l.in repetẽdis. r otinuat ad pcedẽtia q dcm est.s.q feudũ q dat a minimis valuasorib⁹ põt reuocari:hic aũt dr q illud qd est datũ a quibuscũq3 valuasoribus si datũ est a minimis valuasorib⁹ sicut sunt illi qbus datũ est feudũ guardie vel castaldie cũ cõmoditatib⁹ illi vsui deputatis vel ob eam cãm:q tales sunt minimi vasalli et potius mercenarij r pedagiarij q̃ vasalli põt post annum libere auferri:nimirũ quia qd minimũ est minimũ potest vt.j.de controuer.inuest.inter do.r fide.c.j.§. item sciendum.r est simile q dicit.l. quod possessio quãdo est vilis r abiecta de facili perditur:vt.ff. de acq.pos.l.rẽ q̃ nobis.

2 ¶ † Porro istud feudũ guardie r silia nõ censent iure feudi sed iure mercedis r operaz r osuetudo hz q satis durẽt anno etiã si displiceãt dño:sed si post annũ dño displiceat seruitiũ debilis r abusiuus vasallus nõ dz habere beneficiũ nec hoc est hodie correctum vt no.s.ti.j.§.r q vidimus in glo.q adhuc obtinet.Sz pet.de cer. hic sup verbo r pro mercede ponit talẽ apostillã.i.p remuneratione alicuius seruitij iã pstiti fm Dy.nã dñia est an det aliqd ob cãm pteritã vl futurã vt.ff. de cõdi.inde.l.damus. nã si p futuro tũc vr pprie feudũ vt.j.qui.ex cau.feu.amit.c.j.i fi.r de cap. q cu.vẽ.c.j. quã apostillã erroneam puto:q forti⁹ agit in subiacentẽ materiã cã impleta q̃ implẽda:vt.ff.de dona. l.aquilius regulus.r.l.si pater.Item text.j. de extra ord.capi.summopere.§. qd noie sic ait q noie castaldie vel guardie iure auferri põt:tñ illum tex.intelligo infra annũ.nã si dñs ex iusta indignatiõe [a] aufert officiũ ergo r beneficiũ:vt.C.de sacrosan.ecc.l.q sub pretextu r.ff.de ma.testamẽ.l. testamento centurio: sed si nõ iuste.dicam idẽ qd de ptãte dicitur qui nõ gessit officiũ culpa ciuiũ: q nihilomin⁹ dz habere salariũ vt no.in.c.aduersus de immunita.eccle.r ibi

ex qua defert iuramentũ p motu iudicis vt no.hic i gl. ord. ad hec facit gl. Accur. in simili que dicit qd quãdo vltima voluntas probatur per indicia admittuntur mulieres vt no.C.de testa.l. hac consultissima . §. ex imperfecto l.vlti.C. fami. erciscu. Extra not. qd id qd tempore contractus nõ ordinatur in cõtractum pro nullo hr.C.de vsu.l.per retẽtionẽ. nisi per pri⁹ esset actũ q tacita itelligerentur : vt no.ff. de leg.j. l.si quis i fundi vocabulo. in gl.j. vbi videas. et.,ff. de ser. vrb. pdi.l. si binarum. si finito ãno vasall⁹ offert castruz domino et domin⁹ nõ recipit et castrum furto pditur piculuz est domini:q oblatio facit vasallũ nõ teneri nisi de dolo.vt.ff. solut. matri.l. si mora.p dy. Bal.

a ¶ Iusta indignatione. Vide quod in simili dicit bal. in.l. cuz in. de ostitu. Andr. Barba.

b ¶ Et ibi no. r.ff.de verbo. oblig.l.in executione.§.fin. et ibi p accur. quecunq3 officia peragunt aut ipleri necesse est aut p se nõ stat.C. de lega. l. ab administratiõe.

Si pater dicit concedo custodiam castri tali filio meo an intelligatur concessum in feudum guardie:dico q non sed in meram custodiã : et ideo non lucratur fructus.ff.de leg.ij.l.cum pater.§.pater pluribus. r tanq̃ prudentiori aliorum fratrũ:r quod superuacuũ est nõ officit.ff. de alimen.leg.l.si seruo.ff.de auro r argen.leg.l.pediculis.§. labeo. per accur.de secun.tab.l.si ita.§.j.par Accur.

c ¶ Conuenisset.vide Bal.in.l.fi.C.de pac.l.j.ff.de rerũ di. et in.l. fin.C. de bo.lib.And.Barba.

d ¶ Pacto.quia latitudo voluntatis contrahentium non debet impediri.C.vt act. ab here. r contra here.l.j. aliquando tamen qualitas sequentiũ generalitatem precedentẽ in eadem oratione verborum restringere videtur. vt est glo. ff. de vino et oleo lega.l. fi. §.cui dulcia. itẽ aliquãdo exponit. vt.ff. de vsufruct. l. proculus. In inuestitura secũda tũc est potior pria quãdo in potestate inuestiẽtis fuit derogare priori tunc in dubio psumitur r erogatio ar.ei⁹ qd not. ff. de authori. tut.et.l.si plurib⁹. per Accursium . sub vna tñ sigillatiõe presumit vna inuestitura etiã si charte sint plures vt nota . ff. de sec.tabu.l. j.§. j.per Accur.

b no. [b] ¶ Post annũ antẽ nulla requiritur causa nisi istud feudũ esset datũ ad certũ tempus r dñs vellet auferre ante tempus.vt.C.de sacrosan. ecc. aut. qui rẽ huiusmodi.r.C.loca.l.edem.r qd nota. j. de otẽ. inter do.r fide.c.j.in gl.nisi ad certum. ¶ Porro si

c dñs cõuenisset [c] nõ auferre occasiõe alicuius ingra-

d titudinis standum esset pacto. [d] ¶ † Quia vba sunt

3 subtiliter intuẽda vt in aut.de rusti.fin.§. nos ergo colla.ix.ibi dũ dicit:subtilius testm considerãtes in verbis ipsius inuenimus rc.vt.C.de here.insti.l.fin. r.j.de quibusdã alijs capi.extra ordi.c.sicut.§. fi. ibi dum dicit quãq̃ supstite masculo filie excludant:tñ si actũ vt succedãt femine sicut masculi sermonẽ inuestiture necnõ vim verboz r sensum cõtrahentiũ intuentes discretionẽ sexus in huiusmodi feudi successione non facimus:erit itaq3 hoc casu feudũ francũ.De quo per Cy.ff.de rerũ diui.l.sacra loca in lec. quã inchoauit sup.ff.veteri.Ar. q nõ valeat ista renunciatio gñalis.ff.si qs cau.l.sed r si quis,§.quesitũ.r not.in spe.de do. Vel dic valere quo ad ingratitudinẽ cõtractus:vt quia alienauit dño inconsulto sed nõ quo ad ingratitudinẽ delicti cõmissi dolo malo.argu.C.de bonis libertorum.l.fi. ff. de pac.l.si vnus.§.sed cuz nulla. Si vero seruitia sunt remissa nõ vident remissa culpa delicti: qui abstinere ab ea nõ dicitur seruitiũ cum etiã dormiens r infans abstineat qui tamẽ per hoc nullum seruitiũ impẽdũt vnde quia abstinere nõ est seruitium::ideo abstinere non põt dici remissum.Vel dic etiã q prima forma non est renũciatio:sed est moderatio nascentis obli-

4 gationis:r ideo valet indistincte. ¶ † Quid de feudis scutiferoz aduocatoz vel capellanorũ nũquid sunt ista debilia sicut hic dicit text.vr qd sic.j.de extraordi.capi.c.summopere.§.vnum quidem. vbi est talis tex.si quis p vice comitaria vel villicaria:r vt ita dicam prodicania : vel alijs quibuscunq3 angarijs feudũ qd impropriũ est nisi specialr hoc actuz sit inter cõtrahẽtes.i. nominatim feudũ cum bono re feudi:r ita vt nõ liceat domino auferre quod datũ fuerit etiaz si administratio illa auferatur quod datũ est penitus ablata administratione sine obstaculo auferre liceat. Sz hoc intelligo nisi seruiãt fm laudationem curie:vt.j.de extraord.capi.c.summopere.§.vnum quidẽ.vbi tex.sic ait feuda scutiferorũ vt ad libitũ possint auferri ratio nõ est dummodo

e seruiãt fm laudationem curie. [e] ¶ Porro nõ sunt sequendi leues animorũ motus:vt no. extra de sen. excõ. c. vniuersitatis in nouella psertim impet⁹ qui nõ sunt in potestate nostra:vt not.C.de episcopis et cle.l.si quis non dicam rapere.in gl.ordi.facit quod nota.extra de testa.c. quia nos. in nouella. Sed dic quod officium cui inest facultas subtrahendi res domino facit feudum censeri annale vt hic: secus si non pertineat ad rerum gubernationem: vt,in.d.§. vnum.arg.ff.de sol.qd si forte.§.j.C.qui da. tut. pos. aut.minoris.C.de lati.liber.tol.l.j.§. sed ne furandi. Vel noli inquirere rationem quia sufficit ita statutum esse:potest enim dominus rei sue legem temporalem imponere.C.de legi.l.fi.r.C.de nec. ser.l.iij. in fi.Item sufficit rc.C.de neg.gest.l.tutori.Sed quid si concedens feudum guardie dicit concedo tibi in annum feudum vtrum intelligatur in perpetuum an in bienniũ:r videtur qd in perpetuum : vt not.

5 ff.ad.l.falci.l.si heres.§.finali.per Accur. † Deinde no.in tex.ibi nisi ad certum tempus rc. qd feudum potest dari ad certum tẽpus quo casu nec vltra tempus durat.vt.C.loca.l.si cum hermes.r. ff. de pac.l. epistola.§.fin. nec intra tẽpus auferri põt nisi causa

e ¶ Curie. naz scutiferi deseruiũt persone. Et ideo sunt dignificandi honore et fauorabiliores quam illi qui deseruiunt rebus. l. j. C. de prepo. labo.libro.xij.r.ff.de edil. edicto.l. iustissime quero quid si domin⁹ erat cõsuetus guardiã vel castaldiaz in feudare ad beneplacitũ. Respon. non habet locum quod de anno hic dicitur vt.ff.de pigno.acti.l. vel vniuersorũ ex bino actu vel forte vno in q̃ plurib⁹ ãnis dominus perseuerauit dat intelligi talis consuetudo.l.

mella.§.j.de annu. lega. nec eñ requirit hic pscriptio q nemo prescribit osuetudinẽ c̃ seipsum.iura eñ que reqrũt pscriptionẽ loquunt qñ noua authoritas prescribit vt extra de elec.cumana.sufficit ergo hic q ex osuetudine dat voluntas intelligi.Sz pone p statutũ dñi sunt deputati oi die de canepa.x.panes canestrario dñi r decem tenẽti falcones: iuris

modo quidã gerit vtrunq3 officiũ:vtrũ debeat habere.xx. panes in die Ioan.and.dicit q sic.in.c.cum olim.de re iud.in nouel.pro quo facit.l. qui marco.ff.de an.leg.quam ipse nõ allegat. In otrarium facit.l.dñs. §.fi.ff.de vsufru.tu distingue aut simpliciter:aut p alimẽtis vt not.Cy. C.de le.l.cum quo.vbi vide.extra adde q q custodit non dr heres.C. de repu. here. l.j.

iuris cognita. ¶ Oppo.r vr q feudũ qd semel cepit semper duret:vt.ff.de ac.r ob.l.obligationum fere.§. placet sol.aut tẽpus apponit octui r tunc octus non durat post tps.Aut apponitur obligationi iam octe r tũc obligatio sui natura est perpetua sed obstat exceptio.vt.ff.de leg.j.l.nemo potest.Bald.

1 ☞ Beneficij qualitas presumitur ex qualitate officij exemplum ponit.
2 Castaldio quis dicatur.
3 Feudum datũ villico an consanguineo presumatur ei datũ contẽplatiõe officij ita qd sit feudũ castaldie.
4 Error in factis antiqs magis psumit q̃ in recẽtib⁹.

Si vero. Et sciatis q iste.§. est valde subtilis r gl.itelligit eñ vno mõ ego intelligo alijs duob⁹ modis:r fm gl.vasall⁹ hic ignorãter accepit in feudũ castaldie q erat ppriũ r simplex. Ignorãs eñ nõ vr se recognoscere cũ erret in re propria.C.de dona.l.nec ignorans. ¶ Pone ergo casum fm gl.quidã miles regius noie pprij r recti feudi tenebat qddã castrũ. fact⁹ est castaldio r accipit illud ignorãter r feudũ castaldie:ãno elapso curia vult ab eo auferre castrũ. miles dicit feudũ est rectũ ppriũ et simplex curia negat.Querit qd iuris? Rñdeo q nisi pbet p pares curie vel breue testatũ se anteq̃ castaldio fact⁹ fuisset vl postq̃ castaldio esse desijt inestituram accepisse nõ poterit defendere possessionẽ r domino coget restituere.h.d.Iac.de bel. [a] Vel scdm pe. de cer. Pone casum qdã erat castaldi⁹ vel guardianus vel villicus.r hoc constabat : possidet aliqd nomine feudi.dñs vult forte post annũ reuocare dicẽs esse feudũ guardie vel castaldie r sic libere posse se reuocare. econtra vasallus dicit feudũ ppriũ esse. queritur cui incũbat onus pbãdi: r certe incũbit castaldio vel villico onus pbãdi qd fit ppriũ feudũ.s. hoc probãdo p pares curie vel p breue testatũ : qd probat probando se anteq̃ rc.vt in text.dicitur. Pet.de cer.

1 ¶ † Sed querit q̃ est rõ. Rñdeo. rõ. est ipsius officij qualitas. nam ex qualitate officij presumit qualitas bñficij.vnde bñficiũ qd ocedit custodi vr ocessum cã custodie r villico cã villicatiõis r dispensatori cã dispensatiõis r plato cã platiõis. id eñ est idubie psumendũ qd verisilr est.ar.ff. de dona. iter virũ r vxo.l. quintus r no.C.de epis. r cle.aut. licentiã.r in aut.de eccl.ti.§. interdicimus colla. ix. r de iniusto testa.l. si qs filio exheredato.§.sed r si qs.r.ff.de mili.testa.l.ex militari.r.ff.de condi.r demon.l.filio. r qd not.C.de iure fis.l. facultas. lib. x. ff. de vsu r hab. l. plenum.§. equitij.Itẽ hoc est statutũ fauore dñoz.nam sepe isti malignãdo multa auferunt dñis.vt.j. de contẽ. inter do.r vas.de inuesti.c.j.§.hoc ita.Opp.j.de controuer. inuest.c.j.vbi psumit p possessore sine possidente.Solu.hic constabat esse villicum vel castaldum ibi non.

extra not. qd qñ statutuz.l. fundat in prescriptiõe nõ ẽ necessaria alia pbatio.C. ad mace.l. fi.§.fi. C.de pi.l.fi.

a ¶ Iac.de bel. r facit.C.d cõtrahẽ.empt.l. si gaupentus et. ff. de pe. et arg. lega. aut vxori mũdus l.fi.§.j.ibi duz solebat extra not. Et si apparẽt q de inuestitu. de diuersis codicibus facte si renũciatur vni nõ renunciat ppterea alteri.ff.de lega.j. l.si seruo meo stichus. C. de iure deliber. l. suũ heredem. Et sic pdest hre geminam puidentiã de leg.ij. l. luci⁹. §. qsquis mihi. p accur. et ff. de adimen. le.l. si tibi certã. Extra no. qd pares curie psumũtur rogati q officiũ eorũ est in teresse sicut dicim⁹ in tabellione. psumit eñ rogat⁹ pp officij sui qlitatẽ q est adhibit⁹ ad illũ finẽ vt glossat ff.de test.l.dominus.r.C. q

po.in pig.hab.l.scripturas. viij. quot modis scripture dicantur plures vel publice gl.est.ff.quẽadmo.test.aperi.l.ij.§.ad causam. §. si plura. aduertas q si dicatur aliquid de errore.dic si est error expressus non valet confessio que fit in iudicio r valet.aut in contractu vel coram vicinis r non vz vt no.ff.de auro r argẽ. leg. l. ornamentoz.quid si princeps suo motu pprio errat in conferendo:dicit ibi gl. q error principis facit ius vide de leg.ij.l.fideicommissum.

b ¶ Quod me.causa. Idem si causa non subsistat que erat finalis. C. de repu.here.l.suus.r quod ibi not. Idem deceptus non consentit. l. sicut §.non videtur.in fin.ff.qui mo. pigno. vel hypo.sol.r.ff. de consti.pec.l. fi.r.ff.de pac.l.tres fratres.r.l.si quasi.de pig. ac. et not. quod quis presumitur decipi in eo quod ignorat. vt not. in. l. qui habebat. de rebus dub.per Accur.

c ¶ In prin.Cessatio infringentium irregulariũ causarum inducit conualescentiam.de reb.du.l.si inter per Accur.no.male contrahitur cum tutoribus sed cum prelatis bene cõtrahitur seruata forma que seruari debet vbicunq3 agitur de magno preiudicio sine sint cõtractus alienationis siue locationis vt not.Archi.xij.qd.ij.c.alienatio.r vide extra de sol.c.j.r de deposito.c.granis.per Inno.extra de pbẽ.nisi essent. nam tutor iurat vtilia facere.C.de admi.tu.l.fi.si facit oriium est periurus.tamẽ si seruat formam iuris r interueniat decretum superioris valet contractus r sic periuriũ nõ vitiat octũ. In plato attẽdit osensus r officium.

r vnum sine altero nihil põt.vide extra de rescrip. eam te. Antecessor r successor hñt diuisum officiũ tempoz diuisiõe. r ideo ab officio debent incipe r de successore nõ disponit antecessor:q res recasura est in alteri⁹ ptãte.ar.l.minoribus.ff.de vul.sub.Successor q succedit in obligatione psonali passiue tenet stare colono.secus si eñ obligatio nõ afficiat.i.non officiat eñ exceptio vt.l.emptorẽ.,C.lo. et vide qd no.ff. de vsu.l.generali.§. heredi. r.C. ad. l. iul. de vi . l. tutores per Cy. q nõ refert non fiat aliud an nõ iure. l. q p salutẽ de iure iu.r hic.r no. i.l. quoties de op.le.p accur. ofirmatio nõ trahit ad tps quo qs nõ dz vel nõ potest actũ facere. et dic vt not . de iure codi.l. q̃dam p accur. tps vtile i medio iteruenieñ põt actũ cõfirmare si ifluit in potẽtiã cãe efficiẽtis vt h et.ff.de hered. ist . q soluẽdo nõ erat duos appollonios gcũq3 facim⁹ eo tpe viz assumũt quot possunt de leg.j.l. q apd hostes de re iu.abba. Qd fit p errorẽ nõ vz.ff. de acqui. here. l. clodian⁹ per Ac. ẽt si cõfiteat se facere ex certa sciẽtia.vt.l.fin.ff. de consti. pec.

d ¶ Rubri. ab extra qro nũquid pducẽs inuestituram cõtract⁹ r pe-

2 ¶ † Quero qs dicat esse castaldio. Rñdeo is cui res dñi gubernãda mãdat.vt.C.de sac.san.eccl.l. iubem⁹ in pñ. villicus aũt dr ville custos r q fructib⁹ pcipiẽdis r custodiẽdis iponit:vt.ff.de istito.l. si cũ villico. Mo qro si aliqs rectũ feudũ recognoscit in feudum guardie vel castaldie an sibi piudicet. dicit gl. q non si errauit puta i fcõ alieno:sec⁹ si sciẽter fecit. ad hoc facit.C.de iur.r fac.ign.l.cũ falsa.r dic vt ibi p bar. et qd no.istit.de act.§.si min⁹.in.j. gl. r si p impressionẽ vel errorẽ sit facta recognitio feudi alr q̃ more solito talis recognitio nõ nocet posteris.l. si p ipressionẽ

b ff.q me.cã. [b] Deinde nota q lz ea q̃ fiũt in officio psumant facta cõtẽplatiõe officij.tñ sec⁹ si fiãt ante offiñ

3 inchoatũ vel post ipm osummatũ. ¶ † Quero qd si iste villicus erat osanguineus dñi vtrũ presumatur ei datũ contẽplatione officij vel osanguinitatis r vr dicendum q otemplatione sanguinis.ar.ff.de excu. tu. l.tutor petitus.§.que a tutoribus.r.ff.de lib.le.l.aure-

4 lius.§.titius † vltimo nota glo. hic positam singularem que dicit quod in factis antiquis poti⁹ presumitur error q̃ in factis recentibus nam libellus est me-

c moria hois vt.ff.de acq.pos.l.peregre.in prin. [c] Bald.

1 ☞ Successor laici cogit indistincte adimplere inuestituram factam a predecessore.
2 Facere r confirmare qualiter hic ponuntur.
3 Prelatus non potest futura concedere in preiudiciũ successoris.
4 Prelat⁹ successor nõ tenet pdecessoris fcm ratificare.
5 Adde ad idem.
6 Regula cathoniana non hz locum in contractibus.
7 Prelatus r suus successor nõ censetur eadẽ persona.
8 Libellus.peto talem cogi ad ratificandũ an pcedat.
9 Executio c̃ abbatẽ vel monachũ qualr fieri possit.
10 Prelatus an possit declarare aliquid super contractibus pretendentibus officio deposito.
11 Heredes laici an teneantur ex contractibus qui non transeunt ad heredes.
12 Prelat⁹ sua obligatiõe psoali nõ obligat successorẽ.
13 Renunciationes vsitate apponi in cõtractibus possunt apponi in contractibus ecclesie.

d ¶ Qui successores feudũ dare teneant. Rubrica. [d]

Si vero archieps. Titul⁹ iste diuidit in duas ptes. Prima loquit de plato qui feudũ qd ali⁹ tenet ab ecclesia alteri ipso viuente cõcessit in diẽ incertam in feudum.Scda loquit de laico. Prima pars durat vsq3 ibi laici vero. Secunda vsq3 ad finẽ. Casus summari⁹.Successor plati nõ cogit inuestiturã a pdecessore factam et non expletam de feudo quod alius tenet

tẽs inuestiturã traditiõis possit loco libelli pducere istrm r petere eñ ex eq r est ar.q sic p id qd leg.r no.in.c.accepim⁹ de eta. r qua. in nouella qd puto verũ in inuestitura principis seu in priuilegijs q sufficit loco libelli pducere lras suas. Pño dic q sicut de plano põt:q ibi nõ est o reus ibi libell⁹ est necessarius.vt.l.edicto.de edic.di.adri.tol.p Iac. bu. dictor nõ dr agi.s3 offiñ iudicis pponi.nõ est necessari⁹ libell⁹.s3 vbi est illud qd nõ tz ab initio nec in vita cõcedet : ofirmat postq̃ ofirmationem nõ recipit vt.l.feminas. C. de le. r hoc si papa contulit mihi absti feudũ vel aliud bñficiũ:an anteq̃ habeã lras possim acceptare r vr qd sic.sicut heres põt adire clausis,tabuls dũmõ sciat aliũde rei vitatẽ:sec⁹ in bonoz possessiõe q̃ osciam indicis tenere dz.l.j.C.de secũ.tabu. Executores vo exeq nõ possunt nisi prius lras recipiãt r vt ita dixerim clausis tabulis exeq non pñt.ff.de acq.pos.l.q absenti.§.adeo. ff. de here. instit.l.r hec tyberi⁹ p accur. Si prelat⁹ credebat nõ vacare vt vacabat an valeat.rñdeo sic:q vitas pueniẽs opinionẽ disponẽs nõ reddit eã nullã s3 celebrẽ.ff.de li.r posth.l.titi⁹.§.luci⁹.ff. de odi.r demõ.l. si iam fctã ff.de acq.here.ei q se.nec vitiat error vitatẽ fautricẽ octui.ff.de iu.r fac. igñ.l.regula.§.q ignorauit.qd enim si credebat vacare r nõ vacabat tũc si vacauit postea. Rñ.casus nõ verificãs pricipiũ s3 finẽ rei hz inducere ofirmationẽ.ff.de le.j.seruũ filij.ff.de here.isti.l. q soluẽdo nõ erat duos appollonios.qd si plat⁹ vult plura ita q quasi oia feuda infeudare vni militi.rñ.nõ pt.q psumit fraus vl dilapidatio.ff.de ac.he.l. is q bonis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ qꝫ no. C. de rep. her. l. ij. nã in plato. sicut mẽsura tollerat: ita ĩmẽitas reprobat de acc. c. oliꝫ. Itẽ no. q tractus futuri tpis nõ pertinet ad pre
latũ facit. ff. de condi. ꝛ demon. legata sub cõditione. Extra nota. qõ id
quod facit platus vel tutor: suasione prudẽtũ ei nõ imputat ad culpã.
C. de his qui. vt indig. polla. in glo. que incipit vt indigno.

a ¶ D. dic. Alr
dic si plat⁹ ha
beat subst̃ãtia
re factum nõ 1
teneꝫ successor a
nisi ꝑsona fa- 2
cientis initiũ
sumat. h. o. fa
cit õ ac. ꝛ ob.
l. cũmq;. ꝛ. l. 3
obligatio. itẽ
statiꝫ q⁹ plat⁹ 4
est ꝛ firmatus
ꝑ facere inue
stituꝝ feudi
apti vt not. eꝛ
de ele. c. trans-
missa. Sz factũ
añ nõ cõuale-
scit: q⁹ vbi nõ
ẽ ordo defecit
substãtia sed
ista materia
requirit lon- 5
gaz examina
tionẽ. de q̃ ple
ne per moder
nos. ff. de vsu
fru. l. cũ vir p
diũ fa. ff. õ le.
j. l. seruũ filij. i 6
ꝑn. de rei vẽ. l.
si a titio. ff. de
act. cmp. l. rez
alienaz. nomẽ
officij ẽ cã im
pulsiua vsi nõ
excusat sec⁹ si b
sit cã mãlisvl ꝛ
fina. C. de ad.
tut. si nõ sub-
scripsisti plati
ecclie nihil ca
lũnioſe agere
debẽt. C. õ ad 8
mi. tu. l. nõ est
ignotũ ꝑ Alc. c
cur. nec ingsi- 9
tor. vt no. Ly.
C. de iudic. l.
sancim⁹ in fi.
b ¶ Rẽ alienã. 10
Et ẽ õ q; q
qſq; sua voce
ꝓtestat⁹ est id 11
infirmare nõ
oz. C. õ nõ nu.
pe. l. gñalr. Et
not. doctrinã. d
l. q; nõ ex oi ti
tulo: Sz admi- 12
strationis tũ
cã põt plat⁹ ꝛ
tutor: Ibere.
vt. C. de admi. tu. l. nõ oi. ꝓlatus nõ põt admiſtrare futura Sz pñtia q;
facultas nõ se Sz in futuris dicit Jnn. in fi. de ma. ꝛ obe. c. j. statuta etiã
alis pmiſſa nõ põt plat⁹ facere si sunt ĩ pniciẽ ecclie. qõ est no. dicit Jnn.
in. c. puenit de arbi. Extra no. q; rector ecclie q; põt bñe, ppriũ nõ magis
tenẽt ãcgrere ecclie q̃ sibi, C. arbi. tu. l. qcqd. ꝑ Alcur. ꝛ loquit qñ acq;
rit ex industria bona vel mala. nã etiaz male oz industria vt. ff. ad. l. fal.
l. si heres. Et aliqñ sagacitas appellatur prudentia. vt. ff. de condi. ꝛ de-
mon. l. quesitum. Et errox appellatur lucrum. ff. ad treb. l. debitor. Ş. fin.
c ¶ Ponit̃ prescribit. quero vtrũ inde⁊ teneatur confirmare ꝛtra
ctus per suum decretũ. respondeo sic si ordo ꝛ additio iuris hoc requi-
rit. C. de decu. l. si quos de prędi. mi. l. fi. de sac. san. eccl. l. priuilegia. ꝛ q;
confirmatur perpetuũ est in dubio vt ibi per Ly. not. ꝛ ita consului in
amirallo portugallie.

d ¶ Ş. pe. Vide si qd in frau. patro. in. l. j. que dixi ꝛ no. in. l. lucius. so. ma.
ꝛ in. l. an vtilium. ff. de diuer. ꝛ tempo. prescrip.

e ¶ Illud tale. facit. ff. de verb. oblig. l. si ita stipulatus. Ş. grisogonus. ff. de
cõsti. pe. l. fi. ff. de insti. l. lucius. ꝛ de fideiuſ. l. lucius. Extra no. qõ impos-
sibilium vel ca-
rentiũ subst̃ãtia nullo tra-
ctu tpis: sur-
git ꝛ firmatio
C. de le. l. fuis
extra not. po-
ne q; papa cõ-
cessit cuidam
abbati qõ ꝓ
delictis suis
posset vẽdere
iusto ꝓtio res
ecclie acqſi-
tas de bonis
paternis que
abbas iusto
ꝓtio scieter yẽ
didit ꝛ sic yẽ-
ditio ẽ nulla:
querit an em-
ptor: supplen-
do iustus pe-
tium possit se
tueri. ꝛ respõ-
nõ: q; si ꝓtrac-
tus est null⁹
tẽ qs velit sup
plere iustum
pretiũ non de
bet audiri. C.
si yẽ. pig. aga.
l. cũ cõtra. per
ac. Prematu
re facta cõua-
lescere pñt de
le. j. l. ꝑuũ filij
post pri. Et ꝛ
possibilr acta
non conuale-
scunt. de vbo.
obl. iter stipu-
lantẽ. Ş. sacrã.
ꝛ aliqd Sz suc-
cessori q; ante
cessoꝛi nõ fuit
licitus vt bic.
extra addo q;
positiones de
mõstratine q̃-
litatis nõ reg
rũt perseuerã
tiã de futuro
secus si requi-
rant tractum
temporis con
tinuati. C. de
ver. sig. l. fi. Sz
pe. ꝛ Ly. C. de
indic. vidu. l.
fi. Ş. vlt. ꝛ ideo
distributorie
oationes die
tim purificã-

ritas. quedã obstatiua ꝛ ista infringit testimoniũ:
quedã adminiculatiua vt vn⁹ testis de v̄ tate ꝛ duo
de fama ꝛ ista coadiuuat testimoniũ. vt. l. iij. de test.
ꝛ. ff. de edil. edic. l. q̃ro. Ş. fi. ad qõ facit qõ nota. in. c.
j. extra de testi. ꝛ in spe. in tit. de teste. Ş. instat ỹsi. hic
tñ. ¶ Sed qd si sunt due ꝓnate scripture duoꝝ
mercatoꝝ: ꝓbate opiniõs: Rñdco deferẽ sacra-
mẽtũ yt no. ff. õ iureiu. l. admonẽdi. Et si dicaꝫ imo
plene ꝓbãt q; sunt einsdẽ gñis. Rñ. q; sine iureiu-
rando ꝓnate scripture deponunt etiã si essent mil-
le non facerent plenã probationẽ de rigore iuris. vt
no. C. qñeadmodũ test. apel. l. ij. ꝛ. ff. e. l. ij. nisi postq̃
essent solenniter publicate iudicis autoritate: vt. C.
de testa. l. publicati a ꝛ hic de testi. ꝛ scripturis ꝓinsa
tis. Instrã aũt publica nõ videnꝫ posse dici singula
ria q; nullũ est instrm̃ publicũ qõ habeat vim vn⁹
testis: cũ esse debeat roboratũ legitimo numero te
stiũ: als nõ esset semiplenũ sed nullũ vt in aut. de in
stru. cau. ꝛ fide. Ş. opz. col. vj. ꝛ. C. de testa. l. si vnus. ꝛ
no. C. de fideicõ. l. qõnem. Bñ tñ possunt esse instrã
inter se varia ꝓria tñ vnũ qõq; oz bñe formã ꝓpriã
etiã si fides nõ deꝛ yt no. C. õ fide ĩstru. l. scripture. ꝛ
de edic. di. adri. tol. l. edicto. De duob⁹ aũt testib⁹ in
cõpatibilib⁹ ꝓpter regulã iuris q; dicit paganũ nõ
posse decedere cũ duob⁹ testamẽtis. Allia vo dicũt
incõpatibilia ex diuersitate sue forme. ꝛ ista est Şie-
tas q̃dã fm gd. sed si simplr sunt Şria tũc sibi inuicẽ
aduersantur fm qd ꝛ simplr ꝛ ista est vera Şdictio.
4 ¶ Extra no. q; q̃dã sunt substãtialia fidei teſtis vt
oia q; includunt sub iuramẽto ꝛ forma articulata.
vnde si in vno mentiat non oz in aliquo. sec⁹ si offi-
cio iudicis interrogeꝫ sup extraneis vt sup vestib⁹ vel
nubib⁹ celi. nã iste ꝛ si sit mẽdax tñ nõ piurus: q; nõ
iurauit sup his. Quedã sunt substãtialia cãe ꝛ men
dax in his semp est piurus nec in aliquo credit fibi
vt no. Jnno. de here. c. fraternitatis. Jn hac ſnia est
Old. ¶ Si aũt iurauit dicere veritatẽ sup omni-
bus de quib⁹ interrogabit ꝛ interrogat super vesti-
bus ꝛ similibus. aut ꝓio mentit. ꝛ in aliquo nõ cre
ditur. aut postremo: ꝛ credit q; non erat periurus
cũ prius deposuit ꝛ sic est argumentum de puncto.
Et no. q; testis q̃tum dicit tñ. ꝓbat ꝛ non plus. q;
ꝓ testes non colligit ꝓbatum nisi quaten⁹ in dictis
inuenit yt no. in. c. veniẽs de renũtiatiõe. in nouella.
5 de ver. obli. l. Old. ¶ Si aũt iurauit dicere veritatẽ sup omni-
bus de quib⁹ interrogabit ꝛ interrogat super vesti-
bus ꝛ similibus. aut ꝓio mentit. ꝛ in aliquo nõ cre
ditur. aut postremo: ꝛ credit q; non erat periurus
cũ prius deposuit ꝛ sic est argumentum de puncto.
Et no. q; testis q̃tum dicit tñ. ꝓbat ꝛ non plus. q;
ꝓ testes non colligit ꝓbatum nisi quaten⁹ in dictis
inuenit yt no. in. c. veniẽs de renũtiatiõe. in nouella.
6 leg. j. l. titie te- ¶ Extra no. quod in graniibus causis seu que nõ
ꝛtores eꝛ q̃ro possunt delegari inde⁊ oz ꝓsonaliter examinare te-
vtruz instrm̃ stem yt no. extra qui ma. ac. posꝛ. c. a nobis. ꝛ ibi not.
7 scõeiscfudatio ¶ Extra no. qõ testis qui dicit se nescire si postea
nis facte per examinat⁹ dicit se scire q; melius recordak nũc quã
B. ꝛ. L. tanq̃ tũc oz dictũ suũ. l. ij. Ş. qõ obseruari. de iura. calũ. per
de feudo⁊ cel- Jac. de are. qõ verũ est anteq̃ sit locut⁹ cũ parte als
soab. Al. ꝛ mu secus yt no. in aut. de testi. Ş. q; vero col. vij. ꝛ idẽ gl.
nicet. b. ñi. sic co. ti. in. Ş. illud. ꝛ dixi. C. de in iteg. rest. mino. in. l. de
C. de posꝛ. de- tutela. Itẽ no. q; dubia ꝓbatio interpretak aliqñ eẽ
siderius ꝛ ibi indiciũ. ff. de ꝓba. cum de etate. b Ex his concludi-
b ꝓ Ly. adde si c tur c ꝛlit inde⁊ ex diuersis animi motib⁹ ꝛ ex varijs
testis dicit se suggestionib⁹ partiũ testiũ ꝛ instrox⁹ q̃q; deuenit
scire q; titius ad vnũ animi finalẽ cõceptũ non indigẽte alio ad-
possedit per miniculo vez iuri de quo loquit̃ ꝓncipũ tituli nñi.
animum patiẽ ꝛ certe dici põt q; q̃drupler est animi mot⁹. Lipulli-
te scio et non uus seu suspicãs. ꝓsumptiu⁹ seu inclinãs vehemens
reddat rõnez seu impssiu⁹: clar⁹ seu plenarie informat⁹. ꝓsum⁹ oz
scie: q; nõ sunt ad ingrẽdũ ꝛ alia q̃ sunt modici pondꝛis. Scõs ad
ab eo questũ iuramentũ binciñde deferẽdũ. Tertius ad infrm̃ ei
õ rẽan. ꝓbet ꝛ tñ deferẽdũ. Quart⁹ ꝓsꝛ⁹ ad sequẽdũ acta ꝛ plene
vſq; sic q; sub ꝓbata. Sz illud ꝓ regula tene q; ꝓpt̃iores sumus
vbo scio iclu- ad absolnẽdũ yt. j. hic finit lcr. Ş. j. ꝛ q; pp conflictũ
dik q; scire ꝓsumptionũ reus absoluit: vt in. c. inter dilectos. Ş.
est rem ꝓ cãm fi. extra de fi. instr. Jbi ẽt no. Host. q; fama cedit cõ-
cognoscꝛ. itẽ

deponit de eo q; ꝓcipit visu. in Ziũ q; imo deponit sup itelligibili. itẽ
nõ declarat de ciuili vel naturali. ꝛ sic est mcertũ q; nõ dicit vidi Sz di
cit scio. itẽ patiẽtia est res intellectualis ꝛ non videtur clare sed per in
dicia de quibus non deponit qõ verius est. Itẽ intellectus potest spe-

f ¶ Habere. vide baldum in anthẽti. rogati. C. de test. vbi pulchre loqui-
tur. vide que dixi in dicto capitu. cum dilectus. de succesſo. abintestat.
Andre. Barba.

g ¶ Defertur iuramentum. Vide dicta in. c. quoniam. de offi. ordi. vide
glo. in. l. tam literis de testi. que dicit q; in casu illo non defertur iuramẽ
tum. ꝛ tamen testes erant singulares licet reuera ibi non probet necessa
rio quia licet dicat soli forte si in causa testificati fuerant. Andr. Barb.

b ¶ Qui sententiam. Adde glo. ꝛ Bar. in. l. ob carmen. Ş. si testes. de testi.
quod tunc singularis obstat scilicet in actu instantaneo ꝛ momẽtaneo:
secus in continuo ꝛ successiuo vt in possessione certi temporis proban-
da: quia sufficit quod vnus dicat de vno anno alius de alio.

a ¶ l. publicati. Si plat⁹ aliquẽ ꝓ metũ iuestiuit ipso iure nõ tñ iuestiꝛ
tur. q; ad id mãdatũ nõ ꝺz nec ꝑt illõ fuare sine iteritu salutis eterne
ꝛ qõ oz q; coacta volũtas est volũtas est vez ĩ reb⁹ ꝓpr̃s secus in ad-
miſtratoib⁹. l. j. ĩ fi. ff. de admi. tu. Ray. de pẽna forti. q; vox ꝓtoris di-
ctis q; me. cã gestũ est ratũ nõ hẽbo est vor dei quã posuit ĩ oe ꝓtoris
vt ipse no. in
materia iura
mẽtoz. And.
Barba.

b ¶ Cũ õ etate
not. q; testi q
dicit ea q̃ nõ 3
conueniũt ne
gocio siue na
ture negocij ñ
credit. ff. de te
sti. l. ob carmẽ
Ş. si. extra no.
qõ ꝓbatio oz
fieri ꝓ natura a
lez rõnẽ. vt. C.
de nõ nu. pec.
l. assueratio.
Adde vno ꝓ
portiõabilia.
l. simplr ne-
gatiua ꝛ si en⁊
ista essi cõuer-
tibilia ꝛ eqꝓol
lẽtia sunt. C. õ
codic. l. nec co
dicillum. ꝓ ac
cur. affirma-
tiões ꝛ puna-
tiões sunt sup
positoriuz seu
ꝓncipioz. q; ci
nunq; habue
rũt principia
nõ dñr pati ꝓ
uatiões. ff. de
ꝛdi. ꝛ de. l. ti-
tio vsufruc. ff. 5
de ver. obli. l.
decẽ, Sz bñoñr
pati negatio-
nes. no. qõ ꝓ
bato vno õ Sz
rñs cognoscit
reliquũ. ff. de
leg. j. l. titie te-
ꝛtores eꝛ q̃ro 6
vtruz instrm̃
sẽbeifendatio 7
nis facte per
B. ꝛ. L. tanq̃
de feudo⁊ cel-
soab. Al. ꝛ mu
nicet. b. ñi. sic
C. de posꝛ. de-
siderius ꝛ ibi b
ꝓ Ly. adde si c
testis dicit se
scire q; titius
possedit per
animum patiẽ
te scio et non
reddat rõnez
scie: q; nõ sunt
ab eo questũ
õ rẽan. ꝓbet ꝛ
vſq; sic q; sub
vbo scio iclu-
dik q; scire
est rem ꝓ cãm
cognoscꝛ. itẽ

d trarie ỹitati ꝛ nihil releuat ibidẽ ĩ nouella. d ¶ Que
8 ritur vltio qd si plat⁹ aliquẽ ꝓ metũ iuestiuit. Rñ.
tpo iure nõ tñ iuestiuit q; ad id mãdatũ nõ Sz nec
põt illõ obſuare sine iteritu salutis eterne ꝛ qõ oz q;
volũtas coacta volũtas ẽ: est verũ ĩ reb⁹ ꝓpr̃s secus
in admiſtratoib⁹. l. j. ĩ fi. ff. de aut. tut. Dicit ray.
de pẽna forti. q; vox ꝓtoris dicẽtis qõ metuscã gestũ
erit ratũ non habeo est vor dei quam posuit in oe
ꝓtoris. vt ipse notat in materia iuramentoz. Ibis
autem expeditis venio ad ter.

1 Ş Controuersiã facere dicit quis actiue ꝛ passi-
ue idem in mouente questionem.

2 Jurisdõsultus si suscipiat cãm cõsulendã qd iuris:
nisi respondeat sup oibus: non oz plene cõsuluisse.

3 Breue testatũ qd sit. Et an probeꝫ per sigillum dñi.

5 Quid si sint diuerse manus notariorum.

6 Dño si eũ peniteꝛ iuestiture an cogatur ꝑisse vel
an possit soluere interesse.

7 Juramentũ an deferri põt ĩ. defectũ ꝓbatiõis in
causis in quib⁹ iurak de veritate ꝛ non de calũnia.

8 Et an juramentum decisiuum possit deferri in de-
fectum probationis.

9 Commodum possessionis relenat possessorem ab
onere probationis.

10 Arbitrium iudicis an ꝛsetur circa iuramenti de-
lationem vel non delationem.

11 Ponens hoc modo pono quod tu nõ es vasallus
an videatur aliquid ponere.

12 Jnuestit⁹ hoc mõ de aliquo castro. inuestio te de ta
li castro: an videatur inuestitus de rebus corꝓoꝛa-
bus ꝛ incorꝓoralibus.

Si aũt cõtrouersia.

Si vasall⁹ dicat se inestitũ verbalr de ali-
quo feudo q̃re dicat se mittendũ ĩ possel-
sionem realem. econtrario dñs regat eũ inuestirum
esse quare dicit se non teneri mittere in possessiõez
q̃rit cui incũbat onus ꝓbãdi: Et certe vasallo incũ
bit: nã, ꝓbare oz inestituraꝫ vbalẽ factam fuisse quo c
ꝓbato dñs tenek seu cogik mittere ipm in possessiõ-
nem realez ꝓio tũ ꝑlito sacro fidelitatis q̃us hoc
non dicat hic sed oz. j. in ti. quid ꝓc. debe. inuest. an
fideli. c. j. ꝛ hoc qñ dñs possidet. Si vero vasall⁹ pos
sideat ꝛ stetit in possessione ꝓ annũ dño sciente. tũc
dño monẽte ꝛ trouersiã de re q̃ oz in feudũ data sibi
incumbit onus ꝓbandi. ꝛ dño nihil ꝓbante statur
sacro, vasalli. vt in scõ rnso huius. c. Si vero domi-
nus possideat ꝛ vasallus nihil plene ꝓbat. Sz aliquã
ꝑsumptionẽ ꝓ se adducit tũc stak sacro dñi possesso
ris cũ. rij. sacramentalib⁹? vt in tertio respõso huius
capli. hec vera nisi cõstet vasallũ aliud feudũ bñe de
quo nõ sit cõtrouersia. nam vasallo nõ possidẽte ali
quod feudũ de quo est controuersia neq; probante
plene sed ꝑsumptionẽ. ꝓ se asserẽte vt dixi tunc dño
remittit. ꝛ fm hoc erit exceptio a ꝓcẽdẽte casu ſi. ita
intelligas supi⁹ responsum vt dixi. ꝛ ita continuak d
ad sequẽs rnsum q̃rũ q̃ icipit. si vo feudũ ꝛc. Alii
ter põt legi tertiũ ꝛ q̃rũ rnsus vt. j. in eis dicã. ꝓpe.
de cer. vel breui? fm Ja. de bel. Si inuestitura sit fa
cta coꝛã pib⁹ vl⁹ breue testatiõis tenek inestitũ mit
tere ĩ possessionẽ. Si vo ĩ possessiõe fuerit: lis ei mo
neak a dño sibi oak defensio ꝓ iuramẽtũ nisi in casu
vt q̃n vasall⁹ ẽ de alio feudo ỹeudat⁹ tũc dño remit
titur iurn Ja. de bel. Casum pone in nube. vidi.
stis supius q; ꝑsit inuestituraꝫ facere ꝛ ad quos inue-
stitura trãsmittak ꝛ q; ꝑsit facere cogant vel nõ cogã
tur. nisi circa ꝓdicta formak talis qõ ĝnalis. ꝓpone
q̃ qõ est iter dñm ꝛ vasallũ de quodã castro de quo
vasallus dicit se verbalr inestitũ dñs negat. q̃rit gd

c ¶ Concludi-
tur. vide tert.
in ca. cum ad
sedẽ. ꝛ de resti-
spo. ꝛ in. c. pe
terea de test. ꝛ
in. c. in nostra
eo. titu. vide
Bal. in. l. j. in
prin. C. de ma
nu. vin di. vbi
dicit quod po
test moneri ex
causis non er
pressis in pro-
cessu. q; dree
Barba.

d ¶ In nouella
dicit ibi Jnn.
qõ diserer? in
der semp. sta-
bit melioꝛib⁹
probationib⁹
extra de pro-
batio. c. iura-
bit. quia vali-
diora argu-
mẽta vincunt
in testib⁹ ficut
i dialectica so
la suspitio nõ
sufficit vt no.

in. l. fi. ꝛ. ff. de testi. l. ob carmẽ. Ş. si testes. ibi argumentis de bis qui. vt
indig. per acc. Socer gener. ꝛ testes deferẽtes n dunt probationes
si sint ainꝫ probantes competentis numeri fm accur. ꝛ bar. in. l. j. in fi.
ff. quemad. testa. apc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Cõmoduz possessiõis vñ nulli venit in dubiũ maius esse cõmoduz possidere quã petere vt not. a ff.de re.in.pactis ꝛ facit ff. de testa.milit. l. codicillis.§. veteran⁹. isti. b 1 de interdictis §.cõmodũ extra no. q̃ ille q̃ erat cãpũ p̃ sumit ipz poss sidere ꝛ ex eo nõ percipiat 2 fructꝰ q̃ forte erat sterilis.ff. de vsufr.l. arboꝛib⁹.§.de illo in fin.adde q̃ uno tituli 3 pares veniũt ad p̃stictũ melior est cã pos. 4 sessoꝛis vt no. C.de edi. diui adri.l.edicto. ꝛ.C.eo.cum ꝓ natis.p ia. de bu.Ucrisimiliora dicũt q̃ iuri cõi 2so nant vbi est 3 rietas testiuz dicit Jmn.ó p 6 scrip. auditis verbũ scio nõ reserk solũ ad vsuz ẓ ad rõnẽ ꝟellect⁹ dicit Jmn.l.c.si. de iura. calũ.

b ¶ Jurisiurãdi.adõ q̃ possessio ẽcompleꝛ l.visibilis ꝛin uisibili.i. itel lectualis ꝛ iõ dicit possessiõ nẽ esse icoporalẽ seu inuisibilẽ ẓ,put est habitu q̃ ẽt apud doꝛmiẽtẽ est.ẓ illa q̃ est in actu coꝓ oco bene vꝰ vt ẽ singlaris gl.insti.de hereditabitestato.§.sui.in gl. hoc iõ ꝛ nõ ẽ alibi.sisꝛ dicimus q̃ q̃dãvitia inuisibilia sunt.C.de edicto diui adri. c tollẽ.l.si.q̃ nõ ꝓsumunt nisi ꝓbent. Pretera ꝓ nõ vidim⁹.ꝛ iõ notoriũ ꝓpe nõ est in ꝓteritis q̃ de eodẽ ꝺz cẽ notoriũ de iuris de ista qõne. Ridet auto⁹ huius capli distinguendo.aut de inuestitura cõstat ꝓ pares curie vel bene testatũ.ꝛ tũc ꝺns cogit possessionẽ tradere vasallo.aut nõ cõstat ꝛ tũc refert.aut vasallus est i possessione supple in q̃ stetit ad minus per annũ ꝛ ꝺño sciẽte ꝛ nõ ꝺicẽte.ꝛ tũc vasallo deferẽt iuramẽtũ ꝑp cõmodũ possessionis.a ¶ Aut vasall⁹ nõ est in possessione.ꝛ tũc iurm defensionis datur ꝺño.ꝛ hoc est verũ nisi ille sit vasallus ex alio feudo indubitato. nã tũc ꝓpter reuerẽtiã ꝺñi stat assertioni ei⁹ remissa sibi necessitate iurisiurãdi. b ¶ Jn ter. ibi 2trouer sia actiue ꝛ passiue ꝺr qs cõtrouersiã mouere.ff. ꝺ ꝓcu.l.nõ solũ.§.si status. Jtẽ actiue ꝛ passiue ꝺr quis mouere qõnẽ in resistẽdo.vt.ff.ad trebellia.l.lucius §.tres heredes. Jtẽ ꝺr questio sine agat ꝓsonali siue reali.vt hic ꝛ ff.de ꝓcur.l.qui absente ꝛ.ff.de cuic.l. si plus.§. mota quid iuris ẽstio generalis est et oia capitula complectiꝰ.vt.l.cius qui in ꝓuicia. in ꝓn. ff.si cer.pe. ¶ Unde si cõmittit alicui questio consulenda per bũc modũ quid iuris nisi super oib⁹ cõsilium reddat nõ videtur cõsiliũ reddidisse.ar.ff.de arbi.l.quid tamen. ¶ Si inuestitura sꝛz verbalis ex qua nõ queritur dominiũ: quia nõ ẽtinet traditionem vel quasi vt no. Jmo.extra de cõsue.c. ex pte.ꝛ Dy.in.c.j.de reg.iur.li.vj.secus in reali. ¶ Jn bene testato. dicit breue q̃ ẽt bꝛeuibus verbis.vt.l.j. ff.de bere.instit. C.de cõuẽ.fil.debi.l. inter chartulas. lib.x.C.de fideicõ.l.verbum volo. ¶ Sed nunqd breue testatum probat ꝑ sigillũ domini.tic q̃ sic.ꝛ si plures sunt comites sufficit ꝙ sigillet ille q̃ tz sigillũ de bis plene vide q̃ no. extra de fide instru.c. inter dilectos.in nouella. ¶ Sz nunqd probet per imbreuiatuꝛã. Respondeo sic vt no.ff.de admi.tu.l. chirographis per Accur. ¶ Sed nunqd si sunt diuerse manus duoꝝ tabellionum.q̃ vnus scribit ꝛ alter de eius mãdato subscribit dic vt no.in.d.aut. inter dilectos.ꝛ facit q̃ no.ff.de eden.l. si quis ex argentariis.§.j.in ẽbo subscribere.ꝛ.ff.de testa.l.milit. tribunus.§.fi. ¶ Cogitur dominus an precise compellatur an vero possit soluere interesse si eum penitet inuestiture gl.tãgit hoc. sed argui põt ꝙ cogit ꝓcise q̃ feudũ est cõtract⁹ in quo ius ꝺãdi continet.i.datio vtilis dominii.ergo ꝓcise tenet ad ꝺãdum q̃ obligatio rem ꝺari certa est ideo nõ recipit alternationem de interesse vt.ff.de verbo.obli.l. vbi aũt nõ apparet.§.ii.ff.de contraben.emp.l. si ita ꝺstrahatur. Item feudũ non est contractus bone fidei.instit.de act.§.actionum.ꝛ ideo licet gl. ibi ꝺicit quod ꝛbi ꝺari est in obligatione ex contractu bone fidei liberatur reus ꝓestando interesse que glossa non est alibi.tamẽ secus est in obligatione stricti iuris ꝓcise ꝺicimus ꝛbis inhereꝛe.ff. de triti .l. in hac in magna glosſ. Preterea etiam ꝛbi in contractu bone fidei qui tenetur ad traditionem ꝛ habet potestatem rei tradẽde compellitur officio iudicis ꝛ tenetur ad ꝓcisam traditionem vt plene no.isti. de contraben.emp.§.i. Si autem tradere nõ ꝓsset de facto vel de iure.vt quia scit rem alienam tunc fatis ꝺicetur equum quod liberetur ꝓestando inter esse cũ nec aduersarius ꝓsset cum bona fide traditionem recipere.argu.ff.de act.empt.l.si seruus.§.si. ꝛ.ff.de excep.doli.l.pater.§.ex quadrante.et argu.ff. de contraben.emp.l.si in emptione.§. itez si emptor. Illi aliter dicunt de quo.ꝛ de noua forma fideli.c.j. §.inuestitura vero ꝛ alibi ꝺidebimus mittere i possessionem.ſ. personali actione vꝛ cõditione ex moꝛibus. Item certi condictione generali inꝛta no.in l.certi condictio.in ꝓin.ff.si cer.pe.ꝺicit alibi ter. q̃ hic ad iudicis spectat officium.j.de contro.inter vasal.ꝛ epis.c.j. sed illud quãdo ꝺe plano ꝛ sine libello ꝺns cõstet vt ibi pater. Fuerit in possessione. Hic simus in reali iudicio.q̃ per possessionẽ quesitum. erat vasallo vtile ꝺominium.vt.ſ. de inuestitu.de rebalie.facta.c.j.§.rei autẽ. Licet quidam ꝺicant vasallum nullũ ꝺñiuz bꝛe.de hoc plene disputat.j.de cacorꝛa.c.j.§.preterea. Et no.hic magnum cõmodum possessionis breuis temporis.i.anni. concurrẽte tamen scientia ꝛ patientia ꝺomini ꝛ ideo est ꝓpinus ius feudoꝝ.ſ. de anni ſpatio habem⁹ in alio casu.j. de milite vasallo qui ꝛtumaꝛ est.c.j.ꝛ.j.qui olim seu. ali.c.j.§.porro.ꝛ.j.si de inuesti.inter do.ꝛ va.c.j.§.ſi. ꝛ hoc est intelligẽdũ nisi cõstaret de nõ inuestitura. nã tũc talis abusiua ꝛ ꝓdatina ꝓsessio nihil paꝛocinaꝛef.vt.C.de ꝓba.l.si de possessione. ꝛ arg. ff.de fur.l.itaq̃.fullo ꝛ.j.de milite vasallo qui cõtumax est.c.j.§. si vero.ꝛ q̃ nõt. Jmno.extra de fi.ꝓsbyte.c.constitutus. Si autez.nota hic ꝙ cũ ꝙ agente nulla sunt adminicula non ꝺefertur iuramentuz ei sed adnersario. Adde hic ꝙ no.ff.de interro.ac.l. 7 vbicunq̃. ¶ Sed nunqd in causis in quibus iuratur de veritate ꝛ nõ de calũnia ꝺeferri potest ꝓstea iuramentum in ꝺefectu ꝓbationis.ꝛ ꝺidetur qõ non.quia iã est iuratum. Sed ꝺic contra. q̃ primũ iuramentũ est ꝓsumptiuũ: secundũ ꝺiffinitiuũ.vt eleganteꝛ nota.in.c.mulieri.extra de iureiu. ibi omnino vide. ¶ Et no.nullũ iramẽtũ ꝺecisiuũ ꝓsse ꝺeferri in ꝺefectu ꝓbationis nisi viso ꝛ ꝺiscusso qualis sit iste ꝺefectus ꝛ hoc est ꝙ ꝺicimus causa 8 cognita vt.j.de gradi.succedẽdi in feudũ.c.j.§.ſi vo ꝺns. ergo aduersa pars nõ citata ꝺeferri nõ potest q̃ ꝺz cã ꝺiligenter examinari.ꝛ no. verbũ ꝺiligẽter qõ est ibi.aliũde. Et ꝙ hoc cõstat ꝙ ꝺz ei reuerentiã ranꝺ ꝺño.remittit igitur ex ꝺebito reuerẽtie. Et ꝺe ꝺebito reuerẽtie loquit ter.j.de mili.vasallo qui cõtumax est.c.j. Et ꝺe ꝺebito ꝺenotionis habem⁹.j.in qui.cau.feu.amit.c.j.§.quo sicut alꝭ remittit iusiurãdũ parẽti ꝛ patrono vt.ff.ꝺe iureiur.l. iusiurãdũ ꝛ ad pecunias.§.hoc iusiurandũ.Sz gl.ꝺicit remittitur.i.aufert.ꝛ est glo. falla nisi exponas aufertur sꝛz necessitas iusiurãdi.in hoc 2cordat Ja.de bel. ꝛ pet.de cer.Opp. nã ꝺr hic qõ possidẽti incumbit ꝓbatio.Cõtra.j.de consue.recti.feu.c.j.§. sacramentũ.fol.vt ibi. ¶ Scõo opp.ad idẽ qõ ꝓpter cõmodũ possessiõis releuat⁹ quis ab onere ꝓbãdi. vt in 9 isti.de interdi.§.commodũ.ff. de rei ven.l. in speciali C.eo.l.ſi.ff.de sibe.cã.kliberis.§.vlti.ff.fol.ma.l.titia nã reus actoꝛe nõ ꝓbante ꝺz absolui.C. de eden.l. qui accusare.fol.cõsidera ꝙ ꝺiuerse sunt nature cause.nã q̃ic̃ sola põt rite sic ferri absolute: q̃ nõ est ꝓbatũ ꝛ tũc loquunt̃ ꝛtraria q̃ic̃ ꝑm naturã cause ꝛ iudicij nõ põt sic ferri. vt cũ qs petit se absolui q̃ vasallus vel q̃ emphyteota vl̃ q̃ vsufructuari⁹.ꝛ tũc nõ est verũ q̃ ꝺ possidenti nõ incumbat ꝓbatio. imo ꝺz ꝑbare ius ꝙ ꝺz necesse allegare vt ꝙ sit vasall⁹ emphyteota vl̃ vsufructuari⁹ q̃ ois res ꝓsumitur libera nisi ꝓbetur seruitutem habere.vt.l.alti⁹. C.de seruitu.ꝛ.ff.ſi seruũ.vẽdi.l.loci coꝛp⁹.§. cõpetit ꝛ.l.ſi cuti.§.ſi q̃rat.ꝛ.ff.de ope.no.nũci.l.si ꝓtius.per Dy.Item si vult ꝺns absolui q̃ nõ ꝓbatũ est ꝺtra cum nõ opz eũ iurare extra de ꝓba.c.ſi.ꝛ in.c.inter dilectos.§.vl.de fi.instru.ẓ si vult absolui q̃ aduersari⁹ nõ est vasall⁹ ꝺz iurare. vt hic ꝛ ꝺifferẽtia ꝓz ex no.de ꝛdi.inde.l.iulia.ꝛ.l.ẓ ꝛ si possessoꝛi.in ꝓn. ff.de iureiuꝛ.ꝛ sic ant vult absolui cũ determinatiõe spãlis causꝰ.ant absq̃.ar.ff.de ꝓba.in.l.cõtra eum.ꝛ ff.de exce.rei iud.l.ſi inter me.ꝛ.d.l.ẓ ꝛ si possessoꝛi. in ꝓin.de iureiur.ꝛ extra de offi.dele.c.cũ cõtingat. c ꝛ de restitu.spo.in.c.ex conquestione.per Jnnocen.

10 ¶ Quero vtrũ circa ꝺelationẽ vel nõ ꝺelationẽ sacramẽti iudicis arbitrium verſet. Respõdet glo.q̃ sic.nam versatur circa qualitatẽ personarũ.ẓ quoro quis ꝓsumat legalioꝛ. Rideo ex ipa natura ꝓsumit equalitas ẓ ex moribus surgit inequalitas vt no.in simili.ff.de ꝓcur.l.ſi autoꝛ mali. Sed nũquid ista ꝺistinctio ẓ locum in iuramẽto q̃ ꝺeferꝛ a lege verbigratia. ꝺicit statutũ q̃ ꝺe ꝺamno ꝺato stetur iuramento accusatoris. Respõdeo nõ: q̃ iudex poteſt facere id q̃ sibi nõ est ꝑ legẽ ꝓmissuz.vt.ff.q ꝛ a g.l.ꝓsperit ꝛ no.in.l.j.C.ſi aduerſus liber.ꝑ Ja. de are. 11 ¶ Quero an ille q̃ facit talem positionem. pono ꝙ tu nõ est vasallus ꝛtelligatur aliquid ponere.ꝺicit Spe. q̃ nũq̃ intelligitur quis negatiuã ꝓponẽdo aliq̃d ponere nisi ei incumbat necessitas ꝓbandi.ff.de iureiurã.l. nã ꝛ postea.in ꝓin.ꝛbi oino videas. Et ideo si ei non incumbit necessitas ꝑbandi ista nõ intelligit ꝓsitio sed quoddam ꝺictũ cui nõ tenetur aduersarius ꝛndere.ſ. tanq̃ ꝓsitiõi.sed bene teneretur ꝛspõdere tãq̃ interrogationi si iuꝺex ex suo officio ꝛterrogaret.ꝓ.l.ꝛbicunq̃.ff. de inter.act.ꝛ ita intelligi potest.c.j.de cõsel.lib.vj.ꝛ ꝺic vt ibi

vt ibi.ꝛ vide q̃ nõ.in.l.j.in fi.magne gl.C.de cõsel. De aliꝭ aũt cause cognitiõib⁹ q̃ versanꝭ in delatiõe iuramentoꝝ tãgit gl. hic ꝛ plene ꝺic vt ꝺixi in.l.ad 12 monẽdi.ff.de iureiur.ꝛ.l.bona fide. C.eo.ti. ¶ Extra q̃ro vtrũ inuestit⁹ ꝑ hoc verba inuestio te ꝺe tali castro.intelligatur inuestit⁹ de reb⁹ coꝛporalib⁹ ꝛ incoꝛporalibus. Rideo si põt apparere de intentiõe inuestitoris vel ex ipsoũ verboũ natura illo seruat vt notat Jmn.extra de appel.ꝺilectis. Et per bart.ꝛ ꝺoc.in.l.in.in ꝓin.ff. de acqui.pos. ¶ Sz in ꝺubio oia noia vniuersitatũ ius ꝛ factũ significãt.ꝛ iõ nomẽ castri significat ꝓprietatẽ ꝛ iuris ꝺictionẽ succeſſoꝛ: vt no.bar.in.l.ſi q̃ſ.C.de bo.va.li.x. Et adde ꝙ no. Jmn.de cõsel.ꝓbẽ.c.ꝓpoſuit.ꝛ de iureiu .c.ꝺebitoꝛes.ꝛ q̃ ꝺ no in.c.ad questiones. de rerum permu. in nouella.ꝛ est gl.ordinaria no.j.de capitaneo qui curiam ꝛendidit.c.j.ꝛbi omnino ꝛideas.a

a ¶ Videas.ff. de le.ſ.l.ſi gregel.ꝑ Accurſ. vniuersitates ꝓpie sunt q̃ ꝓnt remanere in vno. Illi vero nõ sunt vniuersitates ẓ accrui.ff.de vſuca. l. reruz uirtura.

¶ Ignatus vasalli defuncti ſi ꝺicit feudum ad se pertinere iure ſucceſſiõis: q̃ fuerit paternum ꝺominus aũt ꝺicit feudũ est nouũ: quid crit faciendum. 2 Dominus vasalli potest permutare ꝺominium ꝺirectum cum vtili. 3 Juramentum quare ꝺicitur indiuisibile. 4 Predium ꝓsumitur eiusdem qualitatis: si nulla apparent signa ꝺiuersitatis. Partem aliquam ꝺicere: aut solum partem: an sit ꝺifferentia. 5 Pꝛesumptio an potiꝰ sit ꝑ feudo antiq̃ ꝙ ꝑ nouo. 6 Feudum antiquum pretendens an teneatur allegare nomen concessoris. 7 Pꝛesumptio ꝓbabilis quare resultat ex pluribus. ꝺiuersi generis coniecturis. ꝛ quid ecõntra. 8

Cum autẽ. Continua sic istum.§.ad superioꝛa. Dictum est ꝙ vasallo in ꝓbatiõe ꝺeficiẽte ꝺns absoluit interꝺuz cũ sacri ꝓstatione: vt.ſ. in ver.ſi aũt vbi vasall⁹ attulit aliquã ꝓsumptionẽ ꝑ se. Interꝺũ sine vt q̃ſ attulit aliquã ꝓsumptionẽ tñ erat vasall⁹ de alio feudo vel q̃ nihil ꝓbauit. Fallit i ẞ.§.i quo ꝺns nõ absoluit in ꝑte feudi paterni nõ ꝓbata.nã in ea obtinet vasall⁹ ꝺumodo possideat aliã partẽ sed ꝺimidiam vel minuz.ꝛ cõstat illã partẽ feudi paternã.ꝛ sic ratione ꝓtis obtinet vasallus in alia ꝑte. Et iõ sic pone casum quiꝺã tanq̃ vasallus sic ꝺicebat totũ feudũ ad se pertinere iure feudi asserendo illud paternũ esse cũ sit in possessiõe medietatis illius feudi vel minoris ꝓtis vel q̃ cãbũ.i.aliquã reꝛ accepit a ꝺño iure ꝓprietatis ꝑ cambio partis illius feudi ꝛ hoc cõstabat vel aliꝭ iustis ratiõib⁹ vel silib⁹ ꝑbare potꝛat partẽ illã quaz possidet feudũ paternum esse. Idẽ ergo est hoc vltimo casu si nulla ꝓtem possideret ꝛ ꝓbaret totũ paternũ esse.nã in iustis trib⁹ ꝓmis casib⁹ rõne vnius partis obtinet i alia parte in qua nõ possidet ꝛ forte iurãdo imo etiaz non iurãdo vt ꝺicã.j.in gl.q̃ incipit in rẽ aliquaz ibi qõ non credo ꝛc. In quarto casu in totũ obtinet quãuis nihil possideat.nec in ꝓmis trib⁹ casib⁹ absoluitur ꝺns in ꝓte qnã possideat si vasall⁹ nõ ꝓbat de pte il la Pe.de cer. Vel prius fm Jac.de bel. Si iter ꝺns ꝛ vasallũ de inuestitura sit cõtẽtio ꝺictũ est q̃ fiat. 1 ¶ Sed quid si aliqs agnat⁹ vasalli defuncti ꝺicit feudũ ad se iure successionis pertinere: q̃ paternuz fuit ꝛ ꝺns ꝺicit esse nouũ. querit quid fiet. Et ꝛsidet q̃ ant agnatus est in ꝓsessiõe medietatis vel partis feudi vel cãbũ ꝓprietatis noie illi⁹ feudi ẞz vel alio modo ꝑbare poterit feudũ esse paternuz q̃ tũc obtinere ꝺz.b.ꝺ. Et põt iste.§.tribus modis intelligi. Primo q̃ agnatus est actoꝛ ꝛ asserit feudũ paternũ sed ꝺns ꝺicit nouũ. Sedo q̃ agnatus asserit feudũ paternũ ꝺns aũt negat se ꝺlã inuestiturã fecisse. Et bis ꝺuob⁹ casib⁹ ꝺic ꝙ agnatus põt petere partem feudi q̃ partẽ possidet vel cãbium partis. Sed ꝛbi nõ possidet ꝺic ꝙ tũc petit totum vt in fi. bruns.§. Tertio ꝺic ꝙ ꝺns agat ꝛ agnat⁹ ideo probat ꝙ ꝙ ꝺño erat ꝓsumptio vt.j.de gra.fuc.feu.§.fi. ꝛ de ꝛfuc.rec.feu.in ꝓn. Ja.de bel. ¶ Dartis. Subaudi etiã minoris ꝺi midia. Cambium. i. permutationẽ vel quãlibet cõmutationẽ. nã permutatio est ꝓpie speciez cãbiũ aũt etiã est speciez ad genus puta ad frumentũ ꝛ tũc ꝺonat in cõtractu in

2 nominatũ. ¶ Et not.ꝙ hic ꝺns põt accipere a vasallo vtile oñium ꝛ ꝺare in alia re ꝺirectũ ꝛ sic ꝓmutare ꝺirectum cũ vtili.qõ tene menti. Habuerit sꝛz ab ipo ꝺño. Justis rationib⁹.ſ.p pares curie vel bene testatum.ꝛ tunc non requirit iuramentũ vasalli q̃ plene ꝑbauit.sed vbi ꝑbaret ex cõiecturis regulariter iuramẽtũ ad ꝓesumptionis istius extraordinarie supplementũ. Obtinebit.ſ.in alia pte in qua possessionẽ ẓ. Sed vñ ꝓcedit hoc ꝙ in re ꝺiuisibili ratiõe vnꝰ tpis ꝓsumaꝛ ius cõpetere in alia pte.nã ꝓsumptio est ex aliquo antecẽdẽti ad aliq̃d sibi cõnexũ verisimilis ꝺeductio sine illatio.Sz hic nihil est tale vt.ff.ꝙ dereli.l.an ps. Jtez ꝓsumptio q̃ ex facto ꝓsumit nõ egredit ipsi⁹ facti q̃ritatẽ vel qualitatez vt.ff.de iti.actuꝝ pri.l.j.§.iulian⁹. ꝛ alꝭ videamus. Jtẽ nõ sequit ꝺeboꝛ ꝓtẽ.ergo ꝺeboꝛ totũ vt.l.q̃ soliũ.in ꝓnc.de leg.ij.ꝛ.C.de transf.l.si quidẽ. Jtẽ nõ cõtingit hoc eẽ q̃ ab hoc sepe ꝛ plerũq̃ cõtingit ab esse vt.l.nõ hic.C.vſi cogna. Jtẽ in ꝺubiis q̃ ꝺ minimũ est segmur. Rideo ſpãle est in feudis ꝙ q̃ſ feudũ cõſiſtit in aliquo toto integrali totuz ꝓsumitur eẽ feudũ rõne ꝑtis.Sz q̃ est rõ ſpãlitatis. Rideo q̃ vnũ extremũ ipsi⁹ feudi ẽ idiuisibile.ſ.iuramẽtũ fidelitatis vt not.ff.de vſufru.l.ſi cui⁹.in ꝓn.nã cũ nõ appeat de isto indiuisibili iuramẽto q̃ cõcenat certã ꝑtẽ ꝓsumim⁹ ꝙ simplr fit iuramẽtũ respectu toti⁹ feudi vt ſic indiuisibile q̃ est invno extremo genereꝛ ꝓsumptionẽ idiuiduitatis in altero extremo. Jtẽ q̃ nulla apparẽt termini ꝺistinctiui.ar.de le.ij. l.cains.§.j. Jtẽ nõ ꝺz eadẽ res ꝺiuerso iure ceseri vt ff.de vſuca.l.eũ q̃ cedes. ¶ Sz quare ꝺi iuramentuz idiuisibile. Rideo ꝙ omisso minimi quadrãtis totum vitiaꝛ vt.ff.fami.erc.l.heredes.§.in illa. Alias ꝺr indiuisibile q̃ſ ex diuiſiõe resultaret effect⁹ iuri cõtrari⁹. Alias ꝺr indiuisibile q̃ ꝓtes separate mutãt ꝺiffinitiõnẽ toti⁹.ꝛ sic ꝺr indiuiduũ cuius integritas nõ põt minui ſtãte realitate ipsi⁹ ſubiecti q̃ 3 nõ ꝓsequoꝛ. ¶ Concludendo ergo no.istum text. ad questiõnẽ.vtrũ si ꝺe latitudine ꝑdioꝝ ꝺubitẽt nũq̃ sit feudali vel emphyteotica ꝙ tota sit eiusdẽ qualitatis.vbi nulla apparẽt note ꝺiuersitatis.facit q̃ no.ff.de le.iij.l.vroꝝ. b Sed vñ est mirabile nõ ne ꝺns ẞz fundatam intẽtionẽ sui per cõfessionem vasalli qui cõfitẽt cũ oñm. vnde ꝺ directo ꝺnio nõ ꝺubitat ex quo fundat rei vendicatio ꝺñi: vt.ff.de vſufru.l.cuiuſcũq̃.§.j. Rideo q̃ ꝺictuz aduersariꝰ est alterius nature vel forme ꝙ id q̃ intẽdit ꝓsuz aduersariꝰ venit ad extenuandũ ꝺictũ aduersariꝰ vt ar.ff.de bere.instit.l. hereditas ad statũ primũ nũ quaz ex tali ꝺicto fiꝺat actoꝛis intẽtio. vñ ꝓ verbũ opponentis nõ fiꝺat intẽtio ꝓponẽtis nec econtrarꝛio. ꝛ ita intelligit regula exceptionẽ obꝛiciẽs sed q̃ſ sub eodẽ gñe ꝛ natura cadit obiectio tũc ꝺicetur cõfiteri ẽm q̃d non simplr nisi cũ ꝓtestatiõe loq̃tur: vt no.Dy.in.c.nullus plurib⁹.de re.iur.in.vj. ꝛ.C.de excep.l.ſi quidẽ ꝓ gl.ꝛ Ly. ¶ Quero vtruz sit ꝺifferentia ꝺicere partẽ an aliquã partẽ. Respondeo q̃ic̃ nõ est ꝺifferẽtia inter partem ꝛ totũ. vt le gitur ꝛ no.ff.de le.iij.l.vroꝝ sue q̃ ꝺicitio ꝓtis tũc est extẽsiua vſq̃ ad minimum cesꝑitez terre.satisq̃ est vt ipz excludat ex ꝓpio ſignificato ꝛ tñ nihil excludit in effectu. Quãdoq̃ ponitur ꝙ parte ꝺimidia vt.ff.de verb.sig.l.nomẽ filiarũ.§. portionis.ꝛ adde qõ not.ff.de procu.l.pompo.§.ſi is. Sed q̃ſ adiungitur ꝺictio aliqua ſufficit tũc etiã minus ꝙ ꝺimidia.vt hic.ꝛ ar.ff.de leg.ij.l.cum filius.§.pater.ꝛ gl. in cle.j.in ver.aliqua ꝛ in ver.terrarũ parte.de foro cõpe.ꝛ facit.l.domũ.ff.de cõtrahẽ.emp. ¶ Quero vtrũ magis ꝓsumaꝛ pro feudo antiquo ꝙ ꝑ nouo. Rideo sic ꝙ magis ꝓsumit pro factis antiquis vt hic secundum Pe.de cer.ꝛ probatur.j.de inuest. in maritum facta.c.j.§.itẽ placet.ꝛ.j.de grad.suc.in feu.c.j.§.ſi. ¶ Extra quero nũquid ille qui ꝓtẽdit feudum antiquum ꝺebeat allegare nomen concessoris.ter.ẽ.j.de capitulis extraoꝛ.c.j.§. si qua.vbi ter.sic ait.ſi qua inuestitura facta ꝺicetur semper ꝺebet nominare ꝺominuz a quo inuestitura facta ꝺicatur. Non obstat qõ not.C.de peti.here.l.eogi.quia ꝺic vt ibi.ꝛ qõ not.in.c.j.extra de regulis iuris.lib. vj.ꝛ ꝺoc ſi ꝓest ſciri. ſed ſi ꝓpter antiquitatem

b iij

c §.ſi. possessio antiqua ꝓ sumit ꝺre iuſtitia ꝑmanẽte. C. deſi. iſtr. l.ſi ſolẽnib⁹. ꝑ Ly. ꝛ il.ſi. in ꝓin. de aqua plu.ar.

b ¶ l. vroꝝ vñ etiã gleba sufficit.ff.de acꝯ. poſ.l. iij.§.i ꝛ facit qõ no.ff. de vul.ſubſtit. Leoberedi.§. non videri qõ est no.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Facere pba tionē. Not. p victo bart. i. l. 8 cos. ff. de fal.
b And. Barb. ¶ Admittit aduersarius admittit̄ probatio vid̄ aliū casum singularē ff. o. ant. in .c. ser es ē de test .ꝛ vide a alias limitationes notabiles per Lud. i rubr. de arbi. And. Barb.
c ¶ Sed an. vide not .ꝛ elegantē gl. in. l. tiū. ff. q̄ i fraudē. ꝛ q̄ no. l. l. cū apud. C. de testi. Andre. 1 barba.
d ¶ Andre. de 2 iser. Adde qō 2 trariū tenet 3 dy. in .c. null. 4 plibus de re. iuris in . vi. lz 5 Bald. contra 6 dyn . tenet in anſ. contra q 8 propriam . C. de nō nu. pec. 9 ꝛ adde qō nō videtur bñ di cū q̄ imo dz vndere ad suā necessariā defensionē vt tz idē bal. i. l. i. i ry. col. C. de cō fess. l. ij. C. de oba. añ nu. 2 ad de si statutuz inuitat cōtitē té ad mitionē penā nō venit ille q 2 sitē fad suā defensionē necessariaz fecerit: ita no tabiliter dicit bal. in addi. spe. i. ti. 2 ō 2 fel. ꝛ p victo bal. vide tex. legis q aggressorē. C. de fica. ꝛ 1 vide q̄ elegāter dicit and. i. l. is q. ij. si qs simpliciter de b ver. ob. And. Barba.
e ¶ Per iuramētū. vide gl. peregrinaz lz bal. nō alleget i. l. cū de sidibi to. ff. de pba. q̄ē sing. ꝛ no. di gna facit q̄ si iudex dēnat me si pbauerit: tūc nūquā 2 deferit iuramē 3

ignorat non cogitur ad impossibile vnde tūc satis est probare tempus tam antiquum per superi⁹ allegata. ¶ Extra etiā quero quare ex plurib⁹ diuersi generis coniecturis resultat pbabilis p̄sumptio lz terminī nō sint eiusdē rationis ꝛ ex diuersis non eiusdē natura particularis nō resultat eiusdē totalis integratio. Rñdeo q̄ res naturales non constituuntur ex argumētis quedā em̄ cōstituunt quedā p̄sumunt cōstitui aut̄ nō possunt nisi ex partib⁹ sibi coherētibus p̄sumi tunc ex differētibus in eundē finē tendētib⁹. ¶ Et nota q̄ dico p̄sumi. ꝛ sic vn⁹ testis super re ꝛ duo de fama q̄ sunt diuerse spēs probationis nō dicūtur p̄pie facere pbationē sed p̄sumptionē cui tū aliq̄ stat aliq̄ nō. de fuc. abintes. §. cū olim⁹. ¶ Extra etiā quero si pares curie dixerint extra iudiciū se nō interfuisse. vtrū in iudicio coacti possunt deponere veritatem absq̄ alio eoꝝ p̄cindicio. de hoc habes ter. §. quid sit inuesti. c. j. §. si vero quia non est bonū quod veritas negetur vt j. quo tempore miles. c. fi. ꝛ idem habes. j. de cap. extraio. c. j. §. notādum ibi quid si dicant se nescire cuz sciant coget eos iurare ꝛ veritatem dicere ꝛ est nō ne intercipiatur materia probande veritatis. facit q̄ no. extra de testi. c. cum causam. Bal. ꝛc.
¶ Probationes an possint admitti post dicta. testificata.
Sententia an teneat si iudex noluit admittere pbationes.
Quid si iudex diuisit processum.
Publicatio testium quas vires dat depositiōibus testium.
Feudum rectum qualiter p̄sumatur.
Vasallus si fuerit de mendacio conuictus an possit vti beneficio.
Iuramentum an possit deferri post conclusum in causa.
Suspiciones ꝛ fama quos effectus producunt.

Itē si vasallus. controuersias est illa q̄ sequit̄ iō subsequēter ea tractat. Ad summariū intellectuz attende vsq̄ ad. §. si qs de manso. Si vasallus possidet castrū noie recti feudi: dōs autem dicat eum nomine guardie possidere domino incūbit. pbatio ꝛ si probauerit vasallus cōdemnabitur nisi vasallus probet se legitime inuestitum a domino postq̄ in guardiā ab eo acceperit. domino vero in probatione deficiente vasallo datur defensio. Itē est dicendum si vasallus dixerit se nomine recti feudi possidere. dominus autem dicat se pro pignore dedisse. vide literam. Quidaz miles possidet castrū vel aliā rem nomine recti feudi. dōs dicit q̄ sibi dedit nomine castaldie. queritur cui def probatio. Respondetur q̄ domino, ꝛ si poterit probare: tunc ille qui tz dño dz restituere nisi vasallus qui tenet p̄ares curie vel per breue testatū. pbauerit se a dño iniustitum nomine recti feudi postq̄ illud a dño nomine guardie suscepert dño vero nō. pbante datur iuramentū vasallo. ꝛ hoc vsq̄ ad. §. vlt. Jaco. de bel. ¶ In ter. ibi pro feudo scilicet recto vel propio seu vero. Jbi ꝛ si poterit se dedisse per guardiā. Dicas fm̄ Dy. in nomine guardie. ¶ Jbi probare. s. in cōfm̄ Dy. in nomine guardie. ¶ Jbi tūc illius trariū postq̄ feudū accepisset ꝛc. ¶ Jbi tūc illius sc̄z vasalli. Jbi defensio. sc̄z cū iuramēto. Jbi postq̄ in guardiā. Et ordine istarum probationum elegāter no. q̄ post dicta testificata testiū dñi probantis q̄ feudū castaldie admittitur aduersarius ad. eneranduz talia testificata. probando p posterius fuisse concessum in feudū rectuz. Et est ratio q̄ iste vltime pbationes nō excluduntur per veritatē procedentiū probationum aduersarii vt. ff. de rei vē. l. officiū. Adde alium casum. s. q̄ reus nō fuit admissus ad probandū. sed consensu partium vel iurisdē positiōe fuit p̄ admissus actor ad probandū suspē sis interim. pbationibus rei. nam tūc nō obstat rō. dicta. testificata actoris etiā sup directo ꝛ trariis vt patet in. d. l. officiū. ꝛ iste est verus casus illi⁹. l. notabilis. ¶ Sz nunquid tz sentētia si iudex nolendo admittere. pbatiōes. Respōdeo sic. ff. de eden. l. argētarius. §. cum autem. ¶ Quid si iudex diuisit processum q̄ tulit sententiam super quibusdaz attestationibus publicatis ꝛ quibusdam nō publicatis q̄ fuerat alius receperat iudex mandato suo in alia terra. Rñdeo idem licet causę continentia diuidat: tū si sup toto pnuncia⁹ valet sententia ꝛ oportet appellari si sua displiceat. l. j. C. si sepi. in integ. rest. po. ꝛ dic vt dixi. C. de sen. l. patā. ¶ Sed an publicatio testiū dat aliquas vires attestatiōibus quo ad perpetuā rei memoriā: dicit Jnn. q̄ publicatio nil facit nisi q̄ p̄ p̄tuo nō erat autenticū post publicatione erit autenticū ꝛ valet inter p̄sonas iter quas actum est ꝛ q̄ ad idem agetur de fide instru. inter dilectos in nouella. ꝛ dic vt dixi. C. de re iudicata. l. gesta. ¶ Quero qualiter p̄sumak feudū rectum. Rñdeo q̄ non erat datum ad certum. seruitiuz q̄ sc̄z nō datū ad certū seruitiū p̄pie rectū feudū appellat. Sed si esset datū exp̄sso merito vel seruitio ca staldie tūc nō esset feudū rectū vt. §. de feu. castal. c. j. Itē no. hic q̄ iudex debit terminū ꝛ iponet on⁹ p̄o bandi. pbare debēti. ergo si iponet on⁹ pbādi non probare debenti grauaret ipsuz ꝛ posset appellare.
¶ Op. ꝛ vī q̄ si vasall⁹ fuerit cōuict⁹ de mēdacio nō possit postea vti bñficio: q̄ bñficia mēdacib⁹ euacuātur. ff. de fideiuss. si dubitet. §. j. ꝛ hoc appet in exceptio. nō nu. pe. q̄ ē exceptio irregularis. nā negās pdit bñficiū hui⁹ exceptiōis. C. de nō nu. pe. auf. contra q̄ ppriā. Itē negās filiū est subtrahēti vt. ff. ad. l. fal. l. hereditatū. §. fi. Sol. ꝛ sidera q̄ negationū que dam sunt q̄ p̄nt pbare in suo tractu tpis mēdaciū ꝛ veritatem sicut est hic. Nam considerato p̄senti statu: q̄ q̄ fuit castaldia nūc est feuduz rectū nō est negatio falsa: nā nō dicit ēē tale q̄ nō p̄euenuerit tale vt. ff. de acqui. pos. l. si quis ante. Quedā sunt negatiōes q̄ semel falsę semp sunt falsę ꝛ de bis loquūtur cōtraria. ꝛ. ff. de probationib⁹. l. cū de indebito. vbi ptz q̄ beneficiū p̄sumptionis tollit̄ p̄manita tem negationis. Opp. ad idem ꝛ videtur q̄ negans se possidere taliter qualiter aduersarius intēdat cōuictus de mendacio p̄iuet possessiōe ita q̄ non sufraget eius dīuz vel quasi vt in auf. de tri. ꝛ semis. §. pe. So. ibi negauit substātiaz possessiōis hic eius qualitatē. vel hic negādo dicit verū: ibi mendaciū. Et faciūt ista ad questionē de eo qui negauit se occidisse q̄ cōuictus possit. pbare q̄ ad suā defensionē fecit. nam negādo se occidisse intelligitur negare eo modo quo proponitur. s. vt puniatur. ꝛ sic nō est sibi contrarius scōm And. de iser. quod tene mēti.
¶ Quid cōtrario si cōtigit se fecisse homicidiū lz ex interuallo posteavult interpretari suā cōfessionē ꝛ dicere q̄ iuste fecit ad sui defensionē nūquid pōt dic vt extra de accu. c. cū dilecti. vbi videt. pbari q̄ pōt nec ēē videtur sup iure rñdisse. i. contra ius fecisse: q̄ nec dz interrogari de iure vt not. in. l. omnimentoriū. de aur. ꝛ ar. leg. ¶ Quero vtrū post conclusum in cā possit deferri iuramentū. Rñdeo non. vt no. Jnno. de cā pos. c. pastoralis. Si tū post cōclusionem est lata sentētia ꝛ est appellatū pōt suppleri omissum vt no. in. l. i. in p̄in. ff. de act. empt. nam in cā appellationis oēs errores purgari p̄nt q causas cause concernūt vt not. ff. de ap. l. creditor. §. iussus.
¶ Quero vtrū vbi numer⁹ testiuz est statutus p numero seu forma substantiali ipsius actus vel probatiōis ei⁹ possit suppleri p iuramētū ē vel per extraneas coniecturas. Rñdeo non imo per testes substātiales dz probari vt exponendo ter. not. gl. ff. de leg. j. l. cū querebat. ¶ Quero de suspitiōibus quis sit earum effectus. So. distingue inter temerarias probabilem ꝛ magis pbabilem seu violentam. prima nihil operat. secunda facit indicii. tertia facit violentam p̄sumptionez. In criminalibus ratione p̄me nō fit tortura. ratione scōe fiet tortura moderata. ratiōe tertie fiet tortura acerrima lz in ciuilib⁹ defert sacramentū. ¶ Quero quid de fama. Rñdeo si est apud bonos ꝛ graues p̄sumit ex iustis ēdiciis nata ꝛ iunat vnū testē de veritate deponētē in causis ciuilib⁹. Sed si apud leues p̄sonas qs sit effect⁹ eius dic vt no p̄ bar. ff. de quest. l. de minore. §. tormenta. Et sic dupler est fama. s. formis ꝛ vestita id est cū cā ꝛ ratiōe quare ppls ita famat pata q̄ⁿ fugit inculpatus: ꝛ informis de qua nō pōt reddi rō vnde nata sit que plus valet ad absoluendū ꝙ ad cōdamnādum.

tū ꝛ sic nunq̄ poterit fieri p batio p iuīm iste ē casus singularis ꝛ elegās in. l. luci⁹. ff. ō 2di. ꝛ de. dicti a bald. alibi q̄ oia no ta perpetuo ꝛ an vbi reqrit certus numerus testiū requirit rogit⁹ gl. fz aliquos singularis in l. nulluz. ff. de repud. q̄ dicit q̄ sic. Tu vīō angel. q̄ 2tiū dicit i auf. de fi. instru. §. si nutrimenta. vbi oīno vide And. barba.
¶ Etiā in bonestissimaplo na cadit fraudis suspitio cū sit aliq̄ de gib⁹ interdictum. de le. ff. l. cum qs decedēs. §. titia bonestissima.
¶ Mata. vide bal. in. l. si ea. C. de acc. ꝛ in l. si mf. C. ne ō statu defunc. And. barba.

¶ Qz. verisimilio: fama p̄ualet. C. ne de sta. defun. l. si mf. ꝛ naturalibus magis famaintētiōib⁹ quenitnūsi accidētia ādicia facto. prima sint ītesta. C. ō bis q. vt idig. l. fozoꝛē. C. de i iur. l. si nō cōnitj. ꝛ. l. meri to. ff. p̄ socio. Et de fama vide plene p cano. l. c. vestra. de coha. cle. et mu.

a ¶ Simulata. Quod em̄ simulatū est nullū est. ꝛ nō indiget adminiculo aliar⁹ exceptionū. C. ad velle. l. si cum pk. ꝛ. C. de ꝛben. emp. si mꝛ tua.
b ¶ De vsuris. Vide bar. in. l. quoties. C. de iud. ꝛ eundum ꝛ ibi bal. in. l. o inuatiōe. de sa. san. ec. modernos in. l. titia. ff. so. mat. vide que notani aīd bald. in. l. j. C. de latina. liber. tol. et in auf. ei qui. C. de bo. auto. iudi. possidē. and. Barba.
c ¶ Sz nūqd. Vide qō ele. 1 gāter no. bal. 2 iu. l. 2 sulta di 3 nalia. C. de te 4 sta. ꝛ si est lata 5 sniа et dz exe 6 cutiōi mādari et opponit exceptio vsuraria an ēps a possit iubere 1 iudici q̄ illaz b non exequat. An. dicit qō boc p̄ceptū ē i iustū ꝛ allegat q̄ singl⁹ dicit Jnn. in. c. cū i iure de off. de le. i. l. iiij. §. cōdēnatū de id. vid. toll. vide o. de rot. i. de ci. cclxxj. vbi tenēt q̄ est singulariter notādū fz. o. io. ibidez. ꝛ vide bal. i auf. que 2 supplicia. de c preci. ipe. offe. vbi intelligit Jnn. aliter q̄ Ange. ꝛ. o. io. ꝛ addit qō si lata ēt sententia a p̄incipe nō posset impediri executio illi⁹. ita dicit Ang. in. l. idez. ff. de dis. pig. vbi dicat q̄ est talis sententia a qua non possit appellari vt est sententia p̄incipis nō impeditur executio. alligat Jnno. in. c. si constituta. de in integ. rest. quod dicit esse singulariter notandum.
d ¶ Jn nouella. Et tunc incidens questio pertinet ad eundem iudicem quoniam est accessoria sue iurisdictionis. secus si non esset accessoria illius iurisdictionis. sed ex ordine pertinet ad aliud tribunal vt in. c. tuā. de ordi. cogni. cum simi. Extra not. quod inquisitor vsurarie prauitatis facit extorta resti. vt notat Lyn. C. ad. l. iiil. de vi. l. si quis ad se fundum. Et hoc est speciale in iudice ecclesiastico. secus in iudice seculari: q̄ criminalis processus nec tendit ad persecutionem ciuilem secundum per. et Lyn. quia inquirit meram vltionem. Nam fama est publicus accusator nō p̄uatus delator. Item quomodo potest condemnari qui nun quā fuit in iudicio. sed in vsurario est secus quia inquisitio contra euz fit ad penitentiam salutarem ergo ꝛc. vt in capitu. peccatum. de regu. iur. in. vj.
e ¶ Quero an p̄roneta teneatur de contractu vsurario. Bald. hic tenet q̄ non contrarium tenuit Jnn. in. c. michael. de vsu. archi. xlvj. dist. ca. sicut non suo. Lapus in allegatione. xcvj. tu vide text. p̄o hoc. l. ordine. §. pe. ff. ad munici. et licet omnes allegent istam gl. p̄o singulari. Tu vide glo. similem illam allegat Francꝛ. tigrini. vide bart. in. l. j. §. incidit. ff. ad turpil. Andr. barb.
¶ Fuit questio. Adde ad Bal. an possit de huiusmodi causa compromitti in laicum vt arbitrum facit. l. cum proponas. C. de reb. cre. coniuncta glo. licet enim possit cognoscere de causa liberali: vt. l. non distinguemus. §. nunc de liberali. de arbi. tamen potest incidenter ita in arbitratore quia si vbi causa est sumunaria aut extraordinaria cognitio laicus potest in spiritualem cognoscere: vt tenet Spec. in tit. de primo. decre. §. restat. versi. quod si agitur Bald. in. l. ij. C. de carbo. edic. ꝛ in aut. ei qui. C. de bo. auto. iudi. possiden. secundo quia si non proceditur per

a viam discrepationis ordinarie sed de plano per modū cōfessionis potest laicus incidenter cognoscere de re spirituali. Spec. in titu. de recognentio. §. nunc ſpicamus ver. sed nunq̄ incidenter. ꝛ Bal. in. l. quoties. C. de iud. ꝛ. l. titia. ff. sol. mat. ergo multo magis per viam
b ¶ Item quia licet non possit cōpromitti in arbitrum de re spūali. c. fu
c per eo de transact. tamē pōt in arbitratorē vt tz Joā. and. in nouel la. ꝛ Host. in. c. exhibita. de rerū permut. allegat. c. pertuas. ꝛ. c. contingit de arb. Bal. de pace cōstā. in ſgl. in ver. pones. et tenet do. pet. de anc. in 2si. incipi. istā. q. dubiū facit. c. contingit q̄ nō. Bald. in. l. j. de confess. Tamē in cōtrarium vide tur q̄ nullo modo possit compromitti facit si cōpromittitur dictatq̄ omnes cause cōpromittantur nō veniūt cause sup qb⁹ nō pōt transigi: vt est cā tu tele. l. i cos. ff. de tute. tū q̄ constitutio lo quens per verba generalia nunq̄ includit ea sup quibus statutēres disponere nō possent. l. lucius titius. §. imperator ad
d municipa. sed statuentes non potuissent statuere quod cause spirituales compromittantur: ergo quod non possint determinat Lalde. in consi. sub titu. de consti. consi. xviij. ꝛ est casus in capitul. cum esses. de testa. secundo quia laici debilitarent propter hoc iurisdictionem ecclesiasticam quia inferior non potest contra superiorem. in cle. ne romani. de electioni. tum quia cause matrimoniales debēt determinari per discretos iudices qui statuta canonum non ignorant. c. ex literis. in fine. de consanguini. ꝛ affini. Tertio est casus in. §. de liberali hic p̄allegato. Quod nec etiam in arbitratorem non potest quia super causa matrimoniali non potest transigi. c. fi. de transactio. Secundo facit. l. si socie
e tatem. §. si arbitrarius. ff. p̄o socio. vbi appellatione arbitri venit arbitrator sed in causa p̄allegata arbiter nullo modo potest assumi in causa matrimoniali ergo nec arbitrator facit. c. contingit de arbit. vbi in causa spirituali non potest compromitti in laicum solum sed causa prohibitionis respicit arbitrum ꝛ arbitratorem vt ibi patet ergo nec obstant p̄allegata in contrariū quia ex quo est denegata qualiscūq̄ potestas cognoscendi. ergo nunc de moderno. in. l. titia. ff. so. ma. quod sententia Bald. hic valet quod in causa vsuraria non possit compromitti dicunt q̄ est peccatum nutritiuum in persona vsurarij. ꝛ est regula q̄ laudum nutritiuum peccati non valet. c. ij. de arbit. vide moderniores in rep. c. per tuas. de arbi. vbi dicunt hanc questionē nunq̄ legisse castam ꝛ cum esset de facto resp̄ondēt prima fronte vt hic resp̄ondet
f vz q̄ aut est q̄stio facti ꝛ pōt aut iuris ꝛ nō potest ꝛ limitant primum dictum. vide q̄ notani ad Bal. in. l. j. de lati. lib. tol. ꝛ hoc in recollectis meis dixi plenissime bodie cū diligēti⁹ ingrerē. vide ꝛ do. Saly. in. l. cos. §. fi. C. de vsu. vbi fuit in singulari opinione vz q̄ iudex secularis sine sit q̄ō facti sive iuris pōt de vsuris cognoscere. ꝛ vide ibi ꝛ bal. in. c. ex literis. de iureiur. vbi tāgit istā qōnē. vide Bal. in rubri. extra de iud. and. bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ §. fi. Fund⁹ a sine mal⁹ plenā, ꝓprietatez 1
l. z vt not. l. in ambiguo de 2
re. on. C. & ibi ꝛ ac. l. si. p fūdo 4
Ly. q̄ est pro bauī in plena 5
materia secus 6
si i semiplena
vt h etiā si qs 7
in feudet pri-
monisti suū to 8
tū nō veniunt
fintura vt no. 9
ff. de ꝑdi. ꝛ de
mon. l. nā ad 10
ea. Si qd ōt
infeudo tibi 11
olinetū meuz
idē est ac si ex 12
primeret fines
agri dicit ac.
de l. i. §. qs in 13
fundi vecabu
lo. Ité §. i. fere 14
mētum est ne 15
cessarium ad 16
vsum māsi. q̄ 17
nō patet acti- 18
tus aliūde tic 19
accedit agro. 20
q̄ q̄n duo sūt
z vnū facit ad 21
esse alterius
vno cēsso vi
def ꝑcessuz al
terū ꝛ sil vno
pbato vł pba
tū alter: vt. ff.
de seruī. ru. p̄
dii. l. ij. §. g
hz
hausū. C. cō. p
ba. l. fine. ꝛ. C
de acq. pos. l. p
pcurator. ad
de q̄ plura se
quunt vsū rei
q̄ rē. ff. de vsu
fru. §z et si qd
§. ꝓprietatis.

minorem. et. ff. de neg. gest. l. finautem. §. fina.ª Baldus ꝛc.

¶ Vasallus si facit aliquod incrementum an ad ipsum pertineat.

Idem⁹ quid est.

Idde ad idem.

Lastrum si concedatur in feudum an videantur cōcesse munitiones eius.

¶ Possessio est res fauorabilis etiam in feudo.

Incrementum alluuionis an possit mutare publicos fines.

Incrementum hominuz ꝛ longitudinis castri mihi feudati ad dño retētis sibi aliquib⁹: ad quē spectet.

Molendinum si habeam in superiori parte flumi-nis: an dns in inferiori parte aliquid facere possit.

Vasallus an possit aquam diuertere ad predia sibi concessa ita vt nihil perueniat ad predia domini.

Fluuius currens inter agros duoruꝫ et eius alicuius cuius sit.

Quid si vasallus facit clusam super torrentem emphyteoticum.

Vasallus an intelligatur ꝓscripsisse ius aquaz ducendi per feudum emphyteoticum ad suum funduz propuum quam longo tempore durit.

Dns an possit mihi concedere aream iure feudi.

Aqua per se fluens an possit inducere ꝓscriptionez.

¶ Pactum super aquis publicis actum an valeat.

Flumina an vantant in concessione feudoruꝫ.

Seruitutes regales an ꝓscribi possint.

Vł ꝓcessio ex tōre vł castello an fieri possit sine titu.

Molendina sua concedens: vel vendens: an ea ve-niant in quibus non sunt molē.

Domini tres sunt vnius molendini duo locauerūt illud per. xxx. tertius non est contentus. quid iuris.

Aqua cedit alueo.

Si quis de manso. Dic hz pet. de cer. q̄ gl. j. isti⁹. §. est male scpta ex qua colligi nō poterat cas⁹ istius. §. ꝛ ideo ipsam omitto. Et dico q̄ aut dns re seruauit sibi aliquid in curia. ꝛ tūc aut vasallus non est in possessione incremēti ꝛ tūc ꝑbat inuestitura in cremēti vt in ꝓn. huius. §. Aut est ī possessiōe cremē-ti ꝛ tūc nō ꝑbat ꝓpares vel breue testatū sed iurat: vt in fi. §. aut nihil reseruauit sibi dns in curia. ꝛ tūc vasallus nihil probat: sed tunc habet omne incremē tum. ꝛc. vt in medio huius. §. Vel dic ſm Ja. de bel. q̄ si inter dūm ꝛ vasallum sit cōtentio de incremēto feudi⁹ si dns curie aliqd sibi retinuit: tunc vasalli est ꝑbatio. Aut nihil sibi retinuit ꝛ vasall⁹ possidet et tunc iuramento suo stat⁹. Aut non possunt: ꝛ tunc incremēti amittit niſi ꝑbet legitime. h. d. Cas⁹ talis est. qdā miles vel baro inuestiuit quēdā militem de quodā māso postea creuit māsus. querit ad quē ꝑti-net incrementum? Rēspōdetur q̄ aut dns aliqd sibi reseruauit: ꝛ tūc ad dūm pertinet niſi vasall⁹ ꝑbet se de incremēto inuestitū per pares curie vel ꝑ breue te-statum. Aut nihil sibi retinuit et tunc aut possidet vasall⁹ ꝛ ꝑbat cū inramēto. Aut possidet et tūc per pares curie vel breue testatū ꝑbat se inuestituz de in cremēto. hoc dicit Jac. de bel. Oppo. ad ꝓn. bu⁹. §. de. §. cum autē. §. e. vbi dicitur q̄ si cōstat de parte q̄ obtinet vasallus in alia parte sine aliqua alia pro-batione. Solu. ibi loquit alio casu: et hic alio. sez. q̄ incremētuz nō est simper pars feudi vt ibi. q̄ñ sit
1 ps feudi dic vt. j. ꝓ. i. n fi. gl. ¶ Et n. o. q̄ si ipse vasal-lus facit hoc incremētuz totū ad ipſuz ꝓtinet vt. j. de inuest. de re. alie. facta. §. econtrario. q. id ꝑcedit ex in dustria et ope manu facto. ar. insti. de re. diui. §. fi qs. Nō est eñ adeo vnitate subſtantie q̄ vnū ab alio ne queat separari: cuz per se vnūquodq̄ possit intelligi i. sine oī ꝑbatiōe. Ité hoc cōtingit hic ꝓpter reseruā tionē quā facit sibi dns. ¶ Sz qd est māsus. aliqn sus est ꝑdius in quo manēt hoies qō dic vt not. extra de cēsi. c. j. in pī. ¶ In ver. ibi fidelē. q nō est in ꝓsses sionē incremēti. ¶ Ibi ꝑbare ergo talis retētio dño ꝑdest vt hic. ꝛ. j. ti. j. §. fi. ꝛ dic vt ibi. Et hoc est veruz q̄ñ dns est in possessionē incremēti als sec⁹ vt. j. ibi si vero fidelis ꝛc. Ibi oē incremētuz. §. talēs ꝛ apparēs nā q oē dicit nihil excludit. C. mā. l. a. pcuratore. ꝛ. ff. de le. iij. l. iulian⁹ tñdet testatorē. Et demuz apparēs cedit cū vnitū fuerit. ff. de dā. infec. l. boc amplⁱ⁹. §. al-senus. q̄ q̄n vnitū fuerit scief ꝓ rusticos q talia sciūt qō dic vt insti. de re. di. §. ꝑterea. in fi. ꝓ gl. ¶ Ibi re-tinebit. §. sine oī ꝓbatione ex iuris ꝓsumptione q̄ ta-cite vł cōcessisse dns oē incremētū ꝓ pncipalis feudi inuestituā. ar. ff. de pac. do. l. inter socerū. §. cum inter patrem. b † Quānis aliud sit in vsufructuario. nam b
3 distinguit in eo an incremētū sit latēs vel apparēs vt ff. de vsufr. l. ité si fundi. §. itez hinc. Sz q̄ est rō hui⁹?. Rñdeo q̄ plus est cōcedere ꝓprietatē seu dñium rei saltē vtile qō, hz vasallus si cōcēdēs sit dns alias pa-rat cā ꝓscribēdi: vt. j. de inuest. de re. alie. facta. c. j. §. j. q̄ concedere vsumfructū. Et ꝓterea glo. j. q̄ est. ff. de legl. l. de quib⁹. vbi trahit ius scriptū ad nō scriptuz si loqueret de feudatario iure: male diceret per hunc §. Ité forte posset dici de emphyteota cū etiā trāseat in eum vtile dūum vt. ff. si ager vec. l. j. in ꝓn. ꝛ in fin. Sed potes ibi ponere casum seu exēpluz de. §. predi-ctis modis. j. q̄ fuit prima causa amit. benefi. in ca. j.

¶ Opp. nā. l. canef q̄ idē dz esse iudiciū de eo q̄ acce dit siue accessit qō est de principali vt. ff. de pac. do. l. inter socerū. §. cuz inter. Sol. ibi loquit de augmen-to cōuentionali hic de emergēti in quo cōsensu par-tium nō reperit. ¶ Scdo op. de. l. ij. C. de iure emph. vbi enponemata. i. meliorationes ptinent ad ēphy-teotam iure vtilis t. ij. Sol. ibi loquit de his: que in tra rem sunt hic de his q̄ iurta rē sunt. Vnde si con cedo q̄ si in isto māso vasall⁹ edificaret castrū q̄ illō castrū iure vtilis dñi ꝓtineret ad vasallū durante feudo: q̄ est augmentū intrinsecū. sed secus est in al-luuione feudi. Nā natura feudi est sicut natura agri limitati: ꝛ sicut natura lacus et stagni qui non acci-piūt extensiuū augmentū co q̄ habent terminos re-strictiuos vt. ff. de contraben. empt. l. rutilia polla. Et limitatio dz limitare suas extremitates exclusi-nas sed extensiuū non vt. ff. de acq. re. do. l. in agris li-mitatis. ꝛ. l. lacus et stagna. Et est ratio q̄ versa vice ꝓestatur seruitium commensuratum vſq̄ augetur in seruitio non augek in beneficio et natura ꝓpor-tionabiliū seu correlatinoꝝ ꝛ ex natura cause ꝛ affe-ctus vt. j. de eo q̄ ar. bel. depo. c. j. in fi. q̄ cā semp con-mensurat siū causatū cōmensurabile sibi secus si nō sit ꝓportionabile vt no. C. de ope. li. l. vltius. Conclu-de q̄ feudū natura tapatū nō hz ius accrescētie. sec⁹ c
si sit meris terminis demonstratuz q̄ natura termi-noꝝ nō est impedire futuras accessiones. sec⁹ ini na-tura taratiōis. ff. de cōtraben. emp. l. in lege. Opp. et vł distinguendū aut accreuit ante traditionem ꝛ ac-crescit dño vt. ff. de act. emp. l. iulian⁹. §. si titius. Aut post traditionē ꝛ accrescit successioni. So. illud vez in cōtractibus ex quib⁹ trālfert totuz ius tradentis. nō est ita in feudo q̄ penes cēdētē remanet directū dūium qō dz aliqd opari q̄ obtinet supremum gra-dum dūij vt. j. de inuesti. de re. alie. fac. §. si vo. Oppo. maio: est ꝓprietas ꝓprietarij respectu vsufructus q̄ respectu feudi. ꝛ tū in vsufruc. crescit alluuio vt. ff. de vsufru. l. item si feudi. §. huic. So. aliud in vsufruc. q̄ agitur ibi de modico ꝓiudicio dūi cū vsufr. iaz nō excedat sed in feudo agit de maiori ꝓiudicio: nō requ tur maio: exꝑssio. ar. cozuz q̄ not. C. q̄ res pig. ob. pos. l. fi. ¶ Certe t hoc est qō videmus q̄ quedā accedūt vsufructuario que nō accedūt emptori vt ea sine qui bus re vti non pōt: vt no. ff. de vsufru. l. §z ꝛ si quid. §. proprietatis. Sed certe ibi glo. nō reddit rationez ex vi nominis. ¶ Et illa rō est ar. q̄ cū feudū aliquā-
4 do appellet vsufructus q̄ cōcesso mihi castro in feu-dū intelligank mihi cōcesse munitiones que sunt ad defensam castri ibi posite ꝓpetua destinatiōe patrisfami. q̄ñ non sint affixa vt trabuchi: manganelle: ba liste ꝛ similia. ¶ Opp. dicitur hic q̄ exceptio in qui-busdam latioꝝ em facit exceptionem. cōtra imo exce-ptio in quibusdam latioꝝ em fecit concessionē: vt. ff. de fund. instru. l. quesitum. §. item respondet. et. ff. de vsur. l. in fideicom. §. cum polidius q̄ reseruatio mē-tis concedentis ad quecūq̄ nō reseruata extendi cō-suenit. Sol. illud est considerata mera natura excep-tionis secus si est consideratio iure excipiētis et ei⁹
5 voluntate ꝓsumpta vt hic. ¶ Opp. ista lra facit vim in possessione. Sed cōtra q̄ ex possessiōe nō surgit ꝓ batio 2cessionis nec aglutionis dñij vt. C. vñ cogna. Lmon

¶ §. cū ĩter pa trē. et. l. fund⁹ de fun. instru. vbi dicit gl. q̄ noia collectiua ꝓpriꝰ signi ficatuz bñt q̄ noia simpli-cia. tñ i feudo dic liberalita tē et ad ꝓulaz trahi.

¶ Possessione. Vide qō not. ad bart. in. l. si coloni. C. de agri. ꝛ censi. ibi plene vnde omnino in. §. ibi ꝓgenitor⁹ eis suos. vide que notauī in l. cum scimus. C. de agri. ꝛ censi. li. xi. Amd. barba.

b ¶ Aqua fluminum. Si vasallus habet molendinum an dns possit edificare aliud: vide Bart. in. l. j. §. sicut. ff. de aqua plu. arc. in eodem §. ibi per bar. in. l. fina. ff. de dāno infec. dic-ple. ꝛ ibi: vide qō notat Jo. de imo. Amd. barba.

c ¶ §. j. Mam q̄ nec diuidi nec adiudicari possunt i cō-munione re-manere neces se ē. Si aūt ad iudicari pōt adiudicabūt.

d ¶ §. de vesti-bulo. Naz qō est valde mo-dicum idiuisi bile reputaꝝ a imptibile eñ est qō modi-cissimum est.

e ¶ Bart. for-mat qōnē in-clusa an pos-sit fieri clusa ī flumine pu-blico vbi bar. l. i. §. fluminum ff. de dā. infec. ꝛ
7 casum singu-lare ſm eū l. l. pe. §. fin. ff. de acqui. rerum do. ꝛ plene in l. quomin⁹ in ri. q. de flu. et istam partem etiā tz Bald. 8
l. l. manifeste. C. de ferui. et aqua. sed con-trariuz tenet ibi Ja. de bu. ꝛ idem Bal. in repetitiōe ru. ff. de. re. di-ni. ibi omnī-no. and. bart.

f ¶ Inſepara- b
biliter. Secuꝫ in nō oneris vt ī arbor⁹ib⁹ quas excide-re non potest ff. so. ma. l. di-uer. ꝛ. l. si fun-dū. vide and. barba.

9
g ¶ C. de rei vē-di. Sed secus videtur in na-tura cōueris vt ī arbor⁹ib⁹ quas excidere nō pōt: vt. ff. solu. mat. l. de mōstratio. §. si fundum.

b ¶ Possit tol-li. Vide bal. q̄ melius loqui-tur in. j. c. j. §. si

10

vasallus in ti. hic finitur lex cor. ꝛ. vbi dicit q̄ de hoc alias dubitauit ꝛ in. l. fi. §. emptor. C. commu. de leg. si quis legauit molendina an ve-niant molendina que non habent macinas dicit bal. q̄ attendit com munis modus loquendi. tu dic q̄ si de illo non cōstat veniāt. nā ter-no. in. l. ꝛ si nō tantum. §. infecti. de au. ꝛ ar. lega. dicit quod appel. af-genti facti ve-nit argentuz infectum ita nunc appella tione moleḋi-ni. facit text. fin. in. l. testi-mentū. co. tit. vbi appella-tione vestimē ti venit testi-mentū in tela cogita. vide q̄ habetur in. c. in nostra. de reser. vbi scē litere debent fac̄e mentio nē de receptio ne in canoni-cum ls adhuc nō fit consecu tus bificiū ec clesiasticum ꝛ est rō sim bal. ibi q̄ res est ī cepta ꝛ nō est integ. Andr. barba.

¶ l. Pompo ni⁹. Et istud est veru per. l. si finita. §. pro inde. ff. de dā. infec. vbi quo ties qs gerit negocium cō tēplatione sui ꝛ sui cōmodi nūquam agit actione negocio-rum gestoꝝ quia nō cōtemplatiōe alteri⁹ gestuz videbat vt in l. ex facto. ff. nō nego. gest.

¶ l. cū seruus. Extra no. q̄ videlicet iter 2sentētes pa ctū sup aquis publicis ad molēdina de-fluētibus vel alio aquaruz fluctu. ff. com mu. predio. l. venditor.

a ¶ Possessione. Vide qō not. ad bart. in. l. si coloni. C. de agri. ꝛ censi. ibi plene vnde omnino in. §. ibi ꝓgenitor⁹ eis suos. vide que notauī in l. cum scimus. C. de agri. ꝛ censi. li. xi. Amd. barba.

b ¶ Aqua fluminum. Si vasallus habet molendinum an dns possit edificare aliud: vide Bart. in. l. j. §. sicut. ff. de aqua plu. arc. in eodem §. ibi per bar. in. l. fina. ff. de dāno infec. dic-ple. ꝛ ibi: vide qō notat Jo. de imo. Amd. barba.

c ¶ §. j. Mam q̄ nec diuidi nec adiudicari possunt i cō-munione re-manere neces se ē. Si aūt ad iudicari pōt adiudicabūt.

d ¶ §. de vesti-bulo. Naz qō est valde mo-dicum idiuisi bile reputaꝝ a imptibile eñ est qō modi-cissimum est.

e ¶ Bart. for-mat qōnē in-clusa an pos-sit fieri clusa ī flumine pu-blico vbi bar. l. i. §. fluminum ff. de dā. infec. ꝛ
7 casum singu-lare ſm eū l. l. pe. §. fin. ff. de acqui. rerum do. ꝛ plene in l. quomin⁹ in ri. q. de flu. et istam partem etiā tz Bald. 8
l. l. manifeste. C. de ferui. et aqua. sed con-trariuz tenet ibi Ja. de bu. ꝛ idem Bal. in repetitiōe ru. ff. de. re. di-ni. ibi omnī-no. and. bart.

f ¶ Inſepara- b
biliter. Secuꝫ in nō oneris vt ī arbor⁹ib⁹ quas excide-re non potest ff. so. ma. l. di-uer. ꝛ. l. si fun-dū. vide and. barba.

9
g ¶ C. de rei vē-di. Sed secus videtur in na-tura cōueris vt ī arbor⁹ib⁹ quas excidere nō pōt: vt. ff. solu. mat. l. de mōstratio. §. si fundum.

b ¶ Possit tol-li. Vide bal. q̄ melius loqui-tur in. j. c. j. §. si

10

l. non hoc. So. illud est vez niſi ius ꝓsumat ꝑ pos sessore vt hic. Naz ego reperio q̄ possessio est qd rei fauorabilis ꝛ tāq̄ fauorabilis facit ꝓsumi ꝑ pos-sessore vt no. j. de cōtē. inuest. fen. c. j. in gl. huic simi le vbi glo. elegāter dicit q̄ possessio est res fauora bilis ꝛ ꝓsertim in feudis in q̄bus etiā ꝓscriptionem lōgissimi tp⁹ fauorabilē puto vł saltim nō odiosaz q̄ vtriusq̄ gratia subinfertur. §. nō soluz vasalli sed etiā dñi. ar. ff. de statu libe. l. statuliberos. §. stich⁹? an nua. ꝛ. ff. de vsur. l. cū de in rē verso. ¶ Predicta valēt in ingressu iudicioꝝ: vt ꝓcedaī in libello super quo alis non ꝓcederet: vt. ff. fami. erc. l. j. Ité super deci-sionꝫ: vt no. ff. si ꝛui. ven. l. sicuti. §. si querat. Ité su-per exquisitione sentētie faciēda vel impediēda vt C. ne vro: ꝑ ma. l. ob maritoz. C. de ꝓnule. fisci. l. j. C. de bo. va. l. fi. lib. x. ꝛ. ff. de re iud. l. a dino ꝓio. §. si sup rebus. ꝛ habēt possessiōes varios effect⁹ ideoq̄z inde⁊ debet examinare qualitates possessiōis: dicit Ber. extra de ꝓb. cl. z cām. ¶ Extra no. q̄ vsus feu-di pōt esse sine vlla possessione⁹ vt patet in cōmoda tario ꝛ silibus vt. ff. de dona. l. aquilius regulus. C. de edic. di. adri. tol. l. fi. in gl. Quare si ꝓiak reiu tegrādus est. C. de fur. l. ij. ꝛ. l. apud. ꝛ. l. pe. §. fz cū in scā. ꝛ. l. j. C. si per vim vel alio modo. ff. de cōdictiōe fur. l. ꝛ ideo. §. neratius. ¶ Sed nunquid incremē tum alluuiōis potest mutare publicos fines q̄ sunt a iure publico affixi. puta fines plebatuū ꝛ similia. Et dicendum est q̄ non q̄ illi fines sunt perpetui ꝛ immarīables. ꝛ cōsueuerūt q̄ñq̄ esse tales quos ipsa natura mutare nō pōt ve montes ꝛ rupes. Aliquā-do sunt vie regales: vt extra de paro. c. ij. ꝛ extra de ꝓba. c. ex lris in nouella. ¶ Sz pone dns infeuda-uit mihi castrū reseruatis sibi quibusdam vasallis: qō quidē castrū multū multiplicatū est in homini-bus ꝛ magnitudine: querit ad quē pertinebit illud incremētū: Rñdeo. familias distingue ꝛ vnde pro-cesserūt q̄. ꝓgenitores suos suffecti, sequi debent: vt C. de agri. ꝛ cēsi. l. cū scimus. li. xi. ar. ff. loca. l. sed ad-des. §. si qs mulierē. ꝛ. C. cōia vtriusq̄ iudi. l. posses-sionē. ¶ Pone dns hz quoddā territoriū in cui⁹ ꝑin. est quoddā molēdinū qō cōcedit mihi in feu-dū: iste dns in inferiori ꝑte vult facere aliud molen-dinū me inuito querit vtrū possit. Et vł q̄ sic lz te-neaī mihi ad interesse. Jure eñ dñij id facit: nec ei iure seruitutis pōt impediri: q̄ res sua nemini ser-uit ad hoc facit. l. j. in fi. ff. de no. ope. nū. Ista qō nō est dubia si habēs molendinū superi⁹ haberet ipm iure ꝓprio: q̄ a iure per ꝓoccupationē qō superior impediri nō posset. Cōsidera q̄ quedā sunt que cuz ante in nulli⁹ bonis essent cōcedūtur occupāti quo ad illi⁹ vtilitatē vt aqua fluminū. b Sned ꝛ eo nō rōne occupatiōis sed rōne territoriij fiūt ei⁹ vt fossa ta inter agrū alicuⁱ⁹ currētia sicut est rapo q̄melon cellū vt dicit gl. ꝛ illa sunt ei⁹ vel illoꝝ quoꝝ ꝑdia sunt q̄ pars ꝑdioꝝ fiūt cū alueus eoz nō sit publi cus ſz ꝓuat⁹. Ita q̄ fz quosdā nisi eēt ꝓscripta pu blica cōsuetudo vicinoꝝ cui esset standum vt. C. de aq̄ductu. l. vsum aq̄. li. vij. ꝓnt dictā aquā in totuz in suis ꝑdijs absolvere vt no. bar. in. l. j. §. sicut. ff. de aq̄ plu. ar. ¶ Posset ergo dubitari vtrū vasall⁹ ꝑ fit dictā aquā cōuertere ī ꝑdia sibi cōcessa ita q̄ ad iferi⁹ molēdinū dñi mihi ꝓueniret: q̄ nō credo: q̄ nō est verisimile dūm ita cōcessisse. ar. ff. de ser. vr. ꝑ di. l. q bīnas edes. ¶ Et no. q̄ in isto ductu aquarū nō solū inspicim⁹ principiū aque: lz etiā loca vñ de-currit ꝛ alueos ꝛ meat⁹ vñ trāsit ꝛ vetustissimuz aq̄ cursum: ꝛ ſm eoz qualitatē de vsu aq̄ iudicare debe mus. Idde q̄ nō. ff. de vcr. ob. l. §z si sub vna. §. si qs viā. ſ. q̄ ille q̄ ꝓmittit solā patiētiā nec̄ alia ꝓba cō stituit seruitutē nō vł seruitutē ꝛstituere lz se ꝑsona liter obligare. ¶ Quero q̄d si ī ter domū feudata riā ꝛ domū dñi est vn⁹ pute⁹ tñ cui⁹ aqua nō suffi cit vtriuz qs ꝑtertur. Et vł q̄ dns tanē⁹ maior: ꝛ ꝑte habēs: hz eñ domū alterā pleno iure ꝛ in altera hz

c nudā ꝓprietatē ar. C. de dona. l. sanxim⁹. in ꝓn. Tu dic de puteo vt. ff. cōi. diuidū. l. iij. §. j. De aqua aūt latione dic q̄ dz diuidi mēsuris vel ꝑtibus vt tantū capiat vn⁹ quātū alt⁹. ff. de aqua plu. ar. l dic de aq̄ quoti. l. lucio. Quid si q̄dam parcela est in medio? Rñdeo ꝑ chordulā diuidi dz ꝛ dimidia vsus dñm est dñi: alia dimidia vsus vasallū est vasalli sicut in ter duos ꝓpietarios iurta no. ꝓ Bar. in. l. fi. de dā. i fec. ꝛ gl. initi. de rerū diui. §. isula. Et hoc si patīt di uisionē aliqñ em est ita modica q̄ diuidi nō potest ꝛ tūc idē est de ea q̄ de vestibulo. ff. cōmo. l. si vt cer
d to. §. fi. ff. cōi diui. l. arbor. §. de vestibulo. ⁹ ¶ Pone q̄ vasallus facit clusam sup emphyteoticū torē
e tē q̄ro cui⁹ erit ipa clusa? Bar. formatᵉ qōnē in clu sa facta in flumine publico: ꝛ dicit q̄ est facietis. i. l. fluminū de dā. infec. Tu dic q̄ in flumine publico supficies est facientis q̄ñ apparet: q̄ clusa destructa nullī ius retinet in flumine niſi ius reficiēdi: ꝛ ita seruat cōsuetudo. Et bis sequitur q̄ supficies dicte cluse quo ad vtile dūum est vasalli: ſz ipsa subſtātia
12 cedit aree quo ad nullū⁹ directū dūum. ¶ † Pone q̄ vasall⁹ ex torēte vł fossato dñi ꝑdiū fendale du xit aquā in ꝓpriū ꝑdiū ipsius vasalli longissimo tē pore: postea finitū est feudū: nūqd intelligaī hoc ius ꝓscripsisse? Rñdeo nō: q̄ hoc fecit rōne dñij ex quo dimittere poterat aquā de fundo in fundū: nō rōne ꝓscriptiōis: ar. ff. de vsuca. l. sequit. §. lana. Ité q̄ q̄ñ superuenit ꝓia rō ꝑteriti vsus extinguit vsus. Ité z hic opaī intercisio medīj vt. ff. de ser. rusti. ꝑdi. l. tria i
13 ꝑdia. Ité z de hoc. j. de inuestit. de re alie. facta. c. j. §. gd ergo. ¶ † Extra quero nunquid dñs possit mi hi ꝛcedere areā iure feudi: ꝛ qcqd ibi edificauero in re ꝓprio. Bar. dicit q̄ nō in. l. j. §. i. de supfici. ad hoc facit. ff. de act. ꝛ obli. l. obligationū fere. §. placet. In contrariū facit. ff. q̄ in frau. cre. l. pe. §. fi. alias est. l. fi. ꝛ est effect⁹ in hoc: q̄ finito feudo ligeret heredi feu datarij eleuare edificiū nisi dñs pacīscerek cū eo vel vellet soluere ei estimationē edificij vt. j. tit. hic finit lex: deinde incipiūt cōsuetudines regni. c. si vasall⁹ ꝛ ibi videas. Nā non cogitur vasallus vēdere rudera si nō vult vēdere sed vtī mā ista q̄ nō cessit solo inse parablr. f Quia q̄cūq̄ vellet etiam durante feudo
f pōt eleuare edificiū dūtū legē nō offendat. ff. de leg. g j. l. cetera. facit qō no. Lyn. in. l. fi. C. de rei vē. s. Ego tū in emphyteota putabā q̄ vbi ꝑ defectū gnatiōis
g ꝛ nō ꝑ culpā finit emphyteosis edificiū possit tolli
b ꝛ nisi soluat edificij estimatio: nō dico edificij incoru pti sed quātū valeret rudera ab edificio separata ꝑ k
l. in fundo. ff. de rei ven. Si iſi dicerem? ꝛ meli? dñs te neri act. neg. ge. q̄: re ipa negociū suuz est vtiliter ge stū ꝛ fact⁹ est locupletior. Et istō cēt vez sine dubio si esset ꝑdiū ꝑ mcca. le. i. alteri dño vēdendū vel vt pu to vni⁹ vel alteri⁹ de duob⁹ socijs nō ipi⁹ cōe vt no. ff. de neg. ge. l. ex duobus. ꝛ ideo ꝑ rato dz haberi vt no. ff. de ne. ge. l. pōponius. Sz ad hoc posset respō-deri q̄ nō gessit animo obligādi aliquē. Ité ex quo vult dūm pati ꝙ tollat edificiū nō dz vltra grauari vt. ff. de ne. ge. l. ſz an vltro. §. j. Sec⁹ si esset talis expē
i sa vtilis q̄ nō posset abradi. de qua loquit dy. l. pom
14 poni⁹. ¶ Sz nūqd aqua ꝑ seipsam deflues possit iducere ꝓscriptionē vel cōsuetudinē: dic q̄ nō: q̄ nō est res alia ꝛ ꝓ rē inanimatā nihil nobis acq̄rit: vt no. ist. ꝓ quas ꝑsonas nobis acq. §. idē ꝛ gl. ita q̄ nō est alibi. Opz ergo in ꝓscriptiōe aliquē vsum iter ces sisse quo ꝓncipato sufficit aquā ꝑ se fluere vt. ff. quē admo. seruī. amit. l. q fendū. In 2suetudine ēt sufficit q̄ habuerit initiū a multis vtēntib⁹. Nā postea ꝓ
15 cit solo tp⁹ cursu. vt. ff. cō. ꝑdi. l. vēditor. ¶ Sil 2stat. ꝛ facit qō not. Dyn. ff. de ꝛb. ob. cū seru⁹. k ¶ † Extra k
not. aquā publicā nō posse ꝑuata fieri vt. C. de aq̄du ctu. l. diligēter. li. xij. Ité si ꝓceps 2cedit alicui ꝓui legiū faciēdi molēdinū ītelligit sine iniuria alteri⁹ c. ti. l. si qs. Ité q̄ qs tenek mūdare de facto suū riuū ꝑ sua ꝑdia decurrentē. l. j. co. ti. vbi dicit doc. Ité au

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Ubi vide. Dicit Archi. q dictio vsq3 adiuncta vniuersitati vel si gno vniuersali ponitur inclusiue de leg.iij.l.patronus.§.j.
b ¶ Commissam.no.q in materia penali appellatiõe molẽdini nõ ve nit molẽdinũ qđ est i fieri vñ dz eẽ cõpletũ facit si qs ĩpetrat rescriptũ super bñficio q vacat p cõtractũ matrimoniũ τ sunt ӡcta tñ spõsa lia non bz locuz rescriptũ ita dicunt de rot.deci.xxvj. di.pe.de an.i qñ.xx.vñ lz p scđas nuptias mater priuetr tutela τ hereditate filij si ñ petijt tutorez non tñ ppter spõsalia ita ẽ ter.in.l.solent §.q virũ.ff.de his q not.ifa. l.si qs offñ.ff. de ri.nup.spe cu.in ti.de tutor.§.videndũ ṽ.qđ si nõ dũ ita si statutũ loquat de hoie nõ venit postbum⁹.l. cũ veteres.C. de fidei.lib.et l.i le.fal.ff.ad l.fal.τ bal.i.l. q i vtero.ff.de sta.ho.vide q notaui i pallr. l.cuz veteres. ita si statutuz loquat de doctore nõ venit licẽtiat⁹ in penalib⁹.bal.l.j. ff.so.ma.τ vide q notaui ad bal.in.l.si nõdum.C.de fur.Sz i ɔtrarium facit qđ no.Ja.ð arc. τ nic.ð neap. in.l.vestimentum.de au.et argẽ.leg.qđ si statutũ loquitur de vestimẽtis cõprebendit que i tela sunt cogita τ inquãtũ.s.allegaui de spõsalib⁹.viđ io. an.τ ibi dñicũ i.c.j.de cle. coniu.li.vj.et c.j.eo.ti.li.vj. And. barba.
c ¶ Consentire. Et de ista qđ ne viđ qđ pulchre in simili notat Bal.in l.j.C.de testa. ad fi.τ an si ẽ prodigus possit prouocari ad diuisionez bal.in.l.inbemus.pal.τ qđ si pupill⁹ viđ

ferre aquam quã ipse imponit nõ q p seipsam oriř: vt.ff.com.predi.l.refectionis.§.fi.τ.l.j.§.fi.ff.si vsuf-
16 fru.pe.¶†Quero de fluminibus vtruz veniant in concessione feudoꝝ regaliũ si forte imperator cõcedit vsq3 ad tale flumẽ: vel de tali flumine vsq3 ad tale. De hac dictione ad τ vsq3 de qõne proposita sentit archi.q vtrũq3 flumẽ veniat.s.vñ incipit τ vbi finit. De dictiõe ista ad satis põt dici q est dictio adiunctiua. de hoc notat arch.xiij.q.j.c.ecclesias.τ ibi dicit arch.q fines sunt de ipsa terra terminata. Itẽ dicit q in diuisionibus regnorum veniunt τ cedũt
17 flumina publica vbi vide.ª¶†Extra nota q in re
a galibus seruitutibus prescriptio non procedit ex ciuili possessione: q res que est inanimata non pscribit: vt.ff.de publi.si ergo.§.fi.de vsufruc.per Bart.
18 insti.de acti.§.eque p Jaco.but.¶†Sz an cõcessio aque ex fonte siue ex castello ducẽde possit fieri sine titulo. Et est arg.q in seruitutibus sufficit p ratiõe voluntas etiam nõ expresso titulo vel causa: vt.ff.si ser.ven.l.si quis diuturno.τ hoc in traditionib⁹ vel quasi. Sed in pmissiõibus requiritur causa.l.ij.§. circa.ff.de excep.do.ẽm Ol.τ vide qđ no.ff.de serui.
19 vrb.pred.l.si edes mee per accur.¶†Pone quidaz habebat quatuor molẽdina in eodẽ flumine τ i flumine ticini vbi sunt molẽdina lignea τ duo erãt vetera cũ macinis τ duo erant noua in quibus macine nõ erant apposite: facit tñ concessionem per hec verba concedo molendina que habeo in ticino: queritur vtrum nomine molendinoꝝ intelligant ea in quibus nondum sunt imposite mole. Hec qđ fuit de facto papie sub alijs terminis: nã dictat statutũ q nemo possit extrahere molẽdinũ de ticino ad padum sub pena amissionis molendini ac centũ librarũ modo quidã fecit construi molendinum nouuz eo vsurus non in ticino sed in pado.τ nondũ impositis macinis p ticinũ duxit ipsum in paduz: ingrebat cõtra eũ: fuit quesitum quid iuris. Dicebat qđ incidit in penã q mole nõ sunt pars substantialis s3 instrumẽtalis sicut nec asina molẽdinaria. qđ pt3 q nõ sunt eiusdẽ speciei.ff.de fun.instru.cũ delanionis.§.asinam.nec dicitur quid minus pfectũ essentiali psectiõe: eo q careat instris vt no.ff.de vsufru. l.s3 τ si qđ.§.pprietatis sicut nec psalteriũ dr imperfectum lz careat chordis. In contrarium dicebatur q in statutis penalibus τ odiosis debemus recipere etymologiam tanq ppriũ significatum vocabuli. Est eñ etymologia resolutio vocis in proprium effectũ rei q demonstrat vt.ff.de ver.sig.l.tigurij.τ.l. vt alphenus. Sed molendinũ dr a molendo τ sic significat statũ eius in actu sine alia indigẽtia. Dixi ppter destinatiõẽ edificãtis ac etiam pp etymolo
b giã vocabuli penã nõ fuisse cõmissaz ᵇ ar.ff.de pig. l.debitor.τ.ff.de leg.j.l.cetera.in fi. Quãtũ ṽo ad pncipale quesitũ videt inspiciẽdus cõis vsus loquẽdi s.vulgaris.ff.de leg.iij.l.librũ.§.qđ tñ cassius. Et lz hoc sic extraneũ a materia nostri.§.tñ adiũxi quia alias tetigi aliqd de materia molẽdinoꝝ. Et faciũt ad statuta que loquunt de gabellis reddendis de molẽdinis q statuta intelligo de reddentib⁹ fructũ nã vbi nõ est ɔmodũ ibi nõ dz esse onus τ maxime
20 q pcedat a re publica.¶†Extra quero tres habẽt molẽdinũ: duo inuito tertio locãt p.xxx.terti⁹ vult de parte sua puta.xv.querit qđ iuris. Rñdeo nõ te
c netur cõsentire ᶜ pretio conuento p duos sed equo pretio.l.p fundũ.de ser.rusti.pdi.ff. Et si nollet ipse locare sed molere posset illud facere p parte sua nõ impediendo tñ alios in locãdo partẽ coꝝ: vt no.C. de sa.san.ec.l.iubemus nulli.in glo.q incipit vt vna
d pars.in fi.alias pnocet ad diuisionẽ ᵈ†. Extra no.
21 q vas fluminis est alue⁹: τ ideo aqua suũ continentem sequitur.i.alueũ de penu.leg.l.nam qđ liquide. Alueus h3 se ad flumẽ perpetuũ sicut a rea ad edificium: τ ideo aqua dũ est in solo cedit solo etiaz si sit aqua fluens: q de stagno nõ est dubiũ.l.rutilia pol-

in.l.j.in princ.de reb.comm.τ ang.in.l.interdum.ff.qui potio.in pig. habeantur. Nic.de neap.in.l.inter pupillos.ff.de auto.tu.de iure eñ vnus socius in alterum nihil potest τ ideo discordãtibus animis sociorũ veniũt ad arma.ff.de ser.vrb.pre.l.in re cõi huic anxietati mederi iudicem oportet.ff.de vsufruc.l.equissimum.ff.de cõtrahen. emp.et la.ff.de ɔtrahẽ.emp.τ sic inferiora supiorib⁹ dñant.

1 ¶Uasallus potest alteri concedere feudũ sub eodem pacto quo licet a domino.
2 Resoluto iure datoris resoluit ius acceptoris.
3 Usumfructum an perdam si dñs pprietatis cõmisit maleficiũ ppter qđ bona eius debent confiscari.
4 Uasallus primus si infeudauerit an apud eum aliqua iura remaneant.
5 Uasallus secũdus si quesiuit ius feudi mediãte prescriptione τ primus moriatur an feudũ redibit ad dñm an remanebit penes ipm pscribẽtẽ τ filios ei⁹.
6 Uasall⁹ si prescribit iura feudi p vltramõtanos cõcessi an illud finiatur finito feudo.
7 Uasalloꝝ vnus si prescripserit aliquam partez feudi an illo mortuo illud prescriptum redibit ad dominum vel ad conuasallum.
8 Feudũ an possit obligari per restitutionem dotis.
9 Uasallus vasalli an teneatur seruire primo dño.

Rursus. Sup isto.§.põt poni casus duobusmodis. In pricipio hui⁹.§. e sensus nõ mutat τ ideo in principio sic ponet casuz. Si scđs vasall⁹ accipiat inuestiturã de feudo a primo vasallo cuz eius incremẽto τ aliqd accidit huic feudo viuẽte primo vasallo totũ incremẽtũ est ipsi⁹ vasalli scđi. Si vero post mortẽ primi vasalli decedẽtis sine liberis: τ sic aperiẽtis feudũ dño: tũc totum incrementũ spectat ad dñm vt in scđo rñso hui⁹.§. Sz nunquid nocebit dño cõuentio facta per primũ vasallũ q accepat feudũ nihil dicto de incremẽto cũ scđo vasallo.s.qđ omne incrementũ spectet ad scđm vasallum. Videt q non: q primus vasallus dz dare in feudũ scđo vasallo eisdẽ pactis τ cõditionib⁹ quibus habuit vt.j.de.l.cor.c.j.§.fin.τ ideo hec positio casus nõ vř bona. Non eñ põt facere deteriorẽ cõditionem dñi vt.j.de inuesti.de re alie.facta.c.j.§.si vero.τ sic vř q habeat locũ distinctio.s.§.pri.si quis de mãso.vbi nõ indistincte oẽ incremẽtũ spectat ad vasallũ. Põt ergo poni casu scđo modo in principio hui⁹.§.hoc modo. Si aliqs.s.prim⁹ vasall⁹ acceperit inuestiturã cũ oi icremẽto: tũc omne incremẽtũ accedens viuẽte dño vel eo mortuo spectat ad vasallũ. Si ṽo post mortẽ primi vasalli q inuestiuit secũdũ aliqd accedit: tũc spectat ad dñm vt i scđo re f spõso hui⁹.§.vt dixi.s.ẽm primã casus positionem. Ergo a ӡio sensu si accessit incremẽtũ viuẽte primo vasallo spectaret illõ ad scđm vasallũ pe.de cer. Uel dic ẽm Ja.de bel. Facta inuestitura cũ icremẽto ptinet icremẽtũ ad vasallũ nõ ad dñz. resoluto ṽo iure datoris resoluit ius acceptoris cũ oi icremẽto.h.d. Casus. Marchio: comes: vel baro militẽ inuestiuit de quodã castro cũ oi icremẽto icremẽtũ postea accessit: qrit ad quẽ ptinet. Et rñdet q ad vasallũ. Sz pone miles accepit feudũ τ illud alij cõcessit: morit g miles q alij cõcessit sine berede: τ sic aptum est dño feudũ. nũquid resoluet ius acceptoris τ redibit ad dñm: certe sic τ cũ oi incremẽto.τ hoc dicit Jac.de bel.¶Ibi viuẽte eo.s.maxime Jac.de bel.¶Sine
1 herede.i.sine filio.¶†Not.h duo. Prio q vasall⁹ q accepit feudũ cũ pacto icremẽti pt alteri sub sui pacto ifeudare τ sic tale pactũ est reale. Et no.qđ potẽtie τ licẽtie trãseũt ad successorẽ cũ rei coherẽt: vt h.
e ¶Quid de pbibitionib⁹ ᵉ dic vt no.ff.de ali.iudi. mut.cã fcã.l.iiij.§.op⁹.τ.l.fi.ff.de no.ope.nũ.τ vide ff.de euic.l.si rẽ quã.τ.ff.de ӡb.em.l.fi.§.vltiõ q sunt ӡ.Et.ff.de ṽ.ob.l.si sub vna.§.si qs viã p accur. dicit Dy.q electiões τ arbitraria nõ trãseũt i successorẽ tãq officia s3 tãq appẽdices obligationũ ӡctaruz.
2 ¶†Scđo no.q resoluto iure infeudatoris soluitur feudũ τ reuertit ad pprietatẽ cũ suis cõmodis acqsitis τ ẽ rõ q materia erat sic ordinata naturalit.l.
3 ex natura ӡct⁹.ᶠ¶†Pone q qdã dedit mihi vsuz
f fructũ in re sua. deinde cõmisit maleficiũ ppter qđ deportat⁹ est vel in metallũ dãnatus: nunquid p hoc
g pdo vsumfructũ. Rñdeo non ᵍ.τ est ratio q ius qđ habeo

sic iferiora superioꝝib⁹ dominant. and. Barba.
d ¶Diuisionẽ. De iure enim vnus soci⁹ in alterum nihil potest.τ ideo discordãtib⁹ animis sociorũ venitur ad arma.ff.ð serui.vr.pdi.l.in re cõi.huic anxietati mederi iudicẽ oportet.ff.de vsufru.l.equissimum.
e ¶Quid de pbibitiõib⁹ nota q si pbibitio est realis trãsit ad successorem.vide bar.in.l.iij.§. op⁹.ff.de aliena.iud.l.fi.ff. de oper.noui nunc.l.si sub vna.§.fi.ff.de ver.ob.io.an. in ti.de iudi. §.j.in ver.generalia et in pal.l.si res in q vult ang.et p ei⁹ itellectu vide bal.in.l. j.in fine lecture.C.de iure do.an.barb.
f ¶Contract⁹ Quia babẽs cõtractum tẽporalẽ nõ dat alij perpetuã causam: q nemo dat quod alienuz est.C. commu.de le. l.fi.§.penult.
g ¶Respõdeo non. Et si cõcessum est alicui vis eligendi pedagium per superiorẽ an iste possit alij cõcedere illud irreqsito dño Bar. in.l.in diẽ.ff. de aqua plu. arcẽ.dicit qđ non per illuz text.dicit tamen cogitandum domin⁹ me⁹ ibi distinguit moderniores ibi dicũt qđ sic.or. vide ibi quid

in feudatario ecclle vioð Jac. de bel.i.c.j.§. h aũt.s.q feu. da.pos.and. barba.
a ¶Depẽdẽtiã Et an si res vẽdita reuertit ad venditorẽ eo q lege pbibẽte fuit alienata. vide per doc.i.c.nõ dubiũ.C.de legi. et se.con.
b ¶Rñdeo. Uide text.i.l.j.§. qđ q.de inue. de re.alie.fac. And.barba.
c ¶Qđ nõ. An vasall⁹ vasalli teneat seruire prĩo dño. Ja. de bel.h tz qđ nõ τ fac gl.i.l. ð accessiõib⁹. ff.de diuer.et tẽp.psc.l.modestin⁹ rñdit ff.de vb.sig.l. claudi⁹ felix. ff.q pot.i pig. ha.vbi vasallus me⁹ nõ dr vasallus dñi mei.an.barb.
d ¶Heres me⁹ An hẽs heredis testõris sit hẽs.viđ Bal. in.l.fi.et q ibi ad eũ notaui. C.de bere.insti.and.barb.
e ¶Cãpestre. extra no.q q õfendit famã dñi sui vř defendere vitaz ipi⁹.ff.de ma. vidic.l.iuxta.
f ¶Qđ sic.viđ eũdẽ in.l.trãsigere.C.ð trãsac.τ dic qđ de iure cõi pt iterum puniri q vt hẽat locuz pena homicidij sufficit q vuln⁹ sit illatũ aĩo occidẽdi.l.j.§.diu⁹. ff.de sica.l.is q cũ telo.C.e. s3 hodie h nõ est abrogatuz ẽm pet.i ti.de accus.§.j.quẽ refert bal.i.l. iij.C.ð ser.fu. τ ang.i.l.j.i fi. de gñali ɔsuetudine nõ punitur homicidiũ nisi sit cõsummatũ aut apponit a sta

habeo non dependet a iure suo ar.ff.de dona.inter virum τ vxo.l.sed τ si mors.τ.ff.de pi.l.si superat⁹. Quod autem dicitur resoluto iure τc. intelligitur
a in eo iure qđ habet dependentiamª successiuã nõ in eo qđ primo instanti est perfectum: vt.ff.de pig.l.lex vectigali.ff.loca.si quis domũ.§.huic.τ.l.si fundus ar.ff.de dona.l.post cõtractum.C.de donat.inter vi. τ vx.l.donationes.ff.de admi.tut.l.chirographis.§. j.de le.ij.l.peto.§.predium.ff.de do.inter vir.τ vxo. l.sed si mors.in prin. Super hoc vide omnino bar. in.l.sinautem.ff.de aqua plu.ar.quas leges bincinde adaptabis.τ vide qđ dicã.j.de contro.inter vas.
4 τ alium de bene.in.c.j.in fi.¶†Sed oppo.τ videtur q istud notabile sit falsum.nam si primus feudatarius alteri infeudat nullũ ius ei remaneret vt no.ff. commo.si vt certo.§.si duobus vehiculuz. Sicut dicimus q ille qui habet vtile cedendo vtilem totum transfert vt not.ff.ad treb.l.ex asse.τ.j.quis dicatur marchio comes.c.j.§.valuasores. Si ergo in totum transtulit ergo iam finiri non potest: quia non cadit priuatio vbi nõ est habitus.ff.de ver.obli.l.decem. So. imo remanent primo vasallo iura seruitiorum s.iura in pactum deducta vel cõsueta que peti possunt vt no.her.in.c.ij.de excess.prela. Et adde qđ no. insti.loca.§.adeo.nam τ dñs quodammodo dici põt
5 ff.de here.insti.l.talem.§.fi.¶†Sed iuxta hoc quero.pone q secundus vasallus acquisiuit nõ p viam incrementi sed prescribendo: q tam primus q ipse inuestiti fuerunt de re aliena. Modo querit vtrum mortuo pmo vasallo redeat ad dñm an resideat pe-
b nes prescribentem τ eius filios. Rñ.ᵇ prescriptio accessoria est precedentis tituli.vt.ff.de do.cã mor.l.si alienam.τ.l.q alienam.τ iõ quo titulo redit: redit prescriptio.ff.de condi.inde.l.indebiti.§.fina.τ quod
6 ibi no.¶†Sed pone q vasallus ex facti ignorantia prescribit vltra terminos concessionis nunquid illud finiatur feudo finito. Et videtur q non: q in eo non habet ius per titulum autoris: sed per errorem
7 ar.ff.ad treb.l.debitor.§.fi.¶†Sed pone concessum est quoddam territorium duobus in feudũ p diuiso: sed vnus per iustum errorem prescripsit fines alterius: vtrum eo mortuo sine herede illud pscriptuz redeat ad dñm an ad aliũ vasallũ. Et videtur q ad neutrũ: sed hoc est impossibile: q feudũ nõ stat sine herede: et ideo consolidatur proprietati. Ad eum autem qui amisit reuerti non põt vt.ff.qui.mo.amit. vsuff.l.sicut in annos. Nam qđ nõ vtendo pditu3 est postea non recuperatur.ar.C.de remiss.pig.l.solita p-
8 uidentia.¶†Juxta predicta quero vtrũ feudũ possit obligari p restitutione dotis. Rñdeo nõ in piudicium dñi vt.j.qualr olim feu.pot.alie.c.j.§.donare.τ.j.de inue.quã titius.c.j.τ.j.de eo qui sibi τ here-
9 dibus suis.c.j.τ.d.l.lex vectigali.de pig.¶†Querit hic gloss.nunquid vasallus vasalli teneatur seruire
c primo domino. dicit Bart. q nõ ᶜ iuxta illud vulgare dictũ. vasall⁹ vasalli mei non est vasall⁹ meus. Et est ratio q contract⁹ feudi psonalis est quo ad psonales pstationes.ar.ff.de cõtrahen.emp.l.fi.τ.j.qs dicatur dux mar.co.c.j.soldata vero.τ p Bart.in.l.si finita.§.si de vectigalibus.in.j.q.ff.de dã.infec. Ego Bal. dico q põt compelli p subtractiões beneficij vt not.in.d.§.adeo.insti.loca. Itẽ si dñs velit feudum remanere firmũ τ sibi pcise seruitia exhiberi: poterit hoc consequi in subsidiũ tanq cõtra debitorẽ debitoris iuxta ea q singulr no.ff.de acqui.here.l.pro here.§.si quid tñ p gl.τ modernos. Et si dicas cum iura feudi nõ transeant in extraneũ τ quo ad scđm feudatariuz ipse dñs sit extraneus quomodo pñt ei seruitia adiudicari. Respondeo: creditor non intelligitur extraneus donec debitor viuit: q est eius imago.C.de pscr.xxx.an.l.cũ notissimi.§.j.τ ar.ff.de dam. infec.l.si finita.§.si qua sunt iura.et arg.in.l.ij.C.de iur.an.anu.vbi dr q imago ostẽdit hois qualitatez.
d Sed cũ heres heredis mei sit heres me⁹ᵈ quare vasallus vasalli mei non est vasallus meus. Rñdeo q a me non h3 causaz primã nec secundã ar.ff.de serno corrup.l.neratius.§.j.et de serui.vrb.pred.l.si edes.s3 ex quodam separato cõtractu et ex ppria prouidentia. Nemo eñ est fedatarius alterius nisi feudũ pcipiat ex puidẽtia illius τ bñficiũ ab eo recognoscat.

Et quia in heredẽ cum vniuersitate omnino transeunt: alias falso nomine vniuersitatis lex vteretur si aliquid esset anomalum: etenim vniuersitatis nomẽ amitteret τc.

1 ¶Uulneratus ad mortẽ et mortu⁹ equiparantur.
2 Decapitari ex forma statuti an aliquis poterit qui aliquem vulnerauit ad mortem.
3 Et quis dicatur vulneratus vsq3 ad mortem.
4 Uasallus an teneatur dominũ adiuuare siue iuste siue iniuste prelietur.
5 Uasallus an possit subtrahere seruitiuz dño quod incepit prestare alias non tenebatur eum iuuare.
6 Uasallus inhabilis an teneatur dominũ iuuare.
7 Uasalli fuga si non nocuit domino an puniatur.
8 Uasallus an teneatur salutem domini sui preferre saluti proprie.
9 Dominus an presumatur vulneratus mortifere si decessit tali vulnere non curato.
11 Uulneratus pluribus vulnerib⁹ ex quo presumatur decessisse.
12 Uasalli duo fratres: vnus defendit dñm in prelio alter fugit an fugiens per alterum excusetur.
13 Ciuitas habẽs feuduz si sit diuisa per partes et vna pars cõmittat feloniam an priuetur in toto feudo.
14 Filius an priuetur feudo ppter culpas a patre commissas.
15 Uasallus vasalli si dominum primuz offenderit an feudum amittat.
16 Dominus priuatur feudo ex eisdem causis ex quib⁹ vasallus priuatur.
17 Uasalli pro quibus delictis priuantur feudo.
22 Uasallus qui contrahit cõfederationem cũ inimico domini sui an priuetur feudo.
23 Quid si dñs nullã querimoniã pposuit de huiõi delictis an ei⁹ heres hoc facere possit. Et an dñs dicatur remittere feloniam per osculum.

¶Quibus modis feudum amit. Rubrica.

¶Dictũ est supra qualiter feudũ constituatur τ per quos. Itẽ ad quos trãsmittat τ qualiter pbet. Sed q oẽ q generat corruptibile est ideo sequitur videre de ipsius feudi priuatione.s.ex quib⁹ causis feudum amittat. ideo hec rubrica subijcit. Et q lra procedit p modũ summe specificãdo casus. ideo in hoc principio non cadit summarium: sed casuum expositio τ interpretatio. ideo venio ad textum. Bal.

Ulia supra dictũ est. Casus primus feudi amittendi est. si dñs prelium campester habuerit τ vasallus eum morantez in prelio dimiserit non mortuum nec ad mortem vulneratum. Ex quo tex. collige. Primo id qđ premittit vz qđ dominus habebat preliũ cam-
e pestreᵉ. Secũdo id qđ percipitur. s. qđ persona dñi nõ dimittat donec viuit nisi esset ad mortẽ vulnera-
1 tus.¶†Ex quo not. q mortuus τ ad mortẽ vulneratus equiparantur nõ tñ per oĩa: q mortuus non potest facere testamẽtũ nec quicq de bonis suis disponere. Sed ad mortẽ vulneratus donec h3 intellectum vel loquelã potest vel etiã si h3 intellectũ τ non loquelã: si scriberet sic põt τ mentẽ suã scribendo exprimere. C.de testa.mili.l.milites in expeditione. Sz pone Titius erat vulneratus ad mortẽ a Seio ita
2 qđ euadere non poterat.¶†Modo querit vtrum dum spirit⁹ sit in eo poterit Seius decapitari ex forma statuti disponentis qđ homicida occidat. et vř
f qđ sicᶠ: q quãtum est in percussore cõsummatuz est scelus. Item attento animo. In contrariũ videtur q non est mortuus qui adhuc viuit: vt.ff.de manu. testa.l.qui duos. Itẽ qđ habeat pro mortuo est quedam fictio que non habet locum in statutis vt plene dixi. C.de epis.τ cle.l.si qs non dicã rapere in lec. tangit p modernos in.l.dãni.§.sabini.de damno in fecto.et facit.ff.de confess.l.si is qui stichum.et de triti.l.in hac.¶Sed pone quod vasallus dimisit dominum in prelio per momentum et statim redijt: nunquid sibi ignoscitur. Et est argumentũ quod sic.ff.de diuortijs.l.si penituit.et.ff.de falsis.

tuto.τ tũc alteroz eẽ ɔsummat⁹ τ sic iterum nõ pt puniri.rõ: q fictio nõ h3 locũ i statut.l.j. ff.de fonte.an aũt iteru3 possit fieri accusatio et postea secuta morte exeq.Bar.i.l. dãni.§.sabini.ff.de dã.infec.ɔcludit q sic ð iure cõi sec⁹ð iure municipali τ h et sequit bal.i.l. nõ quẽadmodũ.ff.de iud. et ibi dicit qđ indiciũ nõ pt fũdari sup aliquo q sit ipẽdenti. Quid aũt si ciuitas tehet emẽdare quũ occisũ in bello si letaliter est vulneratus in bello τ postea mortu⁹ i domo teneat ciuitas emẽdare.vide bar.i.l.j.§.ex icẽdio.ff.de incẽ.rui.naufr. τ ibi ad eũ notauit vide ibi oĩno τ vide ð mã q notaui i d.§.sabini.in e.c.i.ij.col.ibi nã τ i mari dr districtus hñi Not.q mare dr ð districtu. vide gl.c.vbi piculũ.§.porro.ð ele.in.vj. vbi dr scñi eẽ i territorio.q no.p statutis l3.d.dñic⁹ dicat q pcedit i mã fauorabili.sec⁹ i odiosa viđ ang.i ӡtũ in.l.insule.vbi dicit qđ delictũ factũ i mari pisano puniet pisis ac si factũ eẽt pisis allegat textu3 singu.l.j.C.de classi.lib.xj.et vide bal.i ru. ff.de re.diui. vbi scñi i portu terre soldani dicitur acsi factuz esset in terra soldani vide tex.sing. in.l.si qs ita. ff.de au.et ar-

Universidad de Deusto
Biblioteca

gen.leg.vbi testator relict ea q̄ in vbe seu l portu.ꝛ vide ibi.and. barb.

a ¶L.q̄ falsa. Preserti q̄ mōēta nō sūt i ptāte nr̄a nec subitanei mot⁹.

b ¶§.recte. Est aūt error passio aie int⁹ p̄ter naturā itellect⁹ q̄ intellect⁹ est virox fm Arist. ité si errare est pactū nō excusat error.l.j.ff.de leg.nō tñ p̄tenit disciplinā qui militiā ignorat.l.si ignorās.ff.loca.l. interdū.§. Dnī ēqz. adō

ille dr̄ sua mor⁹ a te mortuus q 3 nō est ab alio occisus vt no. accur.i. l. que sub.odit.one. §. ēties. ff. de cō.insti. Dīni no iudicio dr̄ qs mori ēt interfect⁹ vt no. b accur.insti.de 4 capi.di. Adala tñ mos est q̄ dr̄ naturā ē. Si qs occisus est.ꝛ nescit a q̄ tormēt. ingrēdū ē. Dr̄ si p̄t esse sua mor⁹te mortu⁹ nō dr̄ quisq; nisi fama fit q̄ sit ab alio occisus: vt est gl. i l.j.§.ité illud. fi.ad l.ul. Spoliat⁹ tñ dr̄ restitui ēt si nescit a q̄ fuerit spoliat⁹. l.si cū exceptiōe. §. i hac vbi no.ff. q̄ met. cau. p accursi. adde alios cafus rōne ipsecutōis q tendo puat j.epi. vel ab.c. j.§.fin.ex.j.an nuntius vl alr ip̄erfect⁹.c.j.ꝛ 5 l fili qb.mod. fcu. amitt.c.j. als ē sub tu. ō fcu.da. milit. vas.ꝛ.j.q̄ fu. pina cā bene. amittē.ꝛ.j.de pa.iur.fir. c.j. §.ad b.ꝛ vide bar.i §.sl.elvij. q̄ incipit in noie dñi amē. ppone q̄ si j iudicijs ꝛ ibi ēt dicit q̄ q̄ si 6 Zet⁹ ēphytco. dr̄ pacta feudalia q̄ idē ē j eo q̄ dr̄ petu feudū ꝛ q̄ ēt si ne pacto pdit ius ēph. offen sione abba. vl clerici a q̄ dr̄.

c ¶Propriam. vide gl. que Zsum tz in.l.j.§. eodē tecto. ff. ad fil. vide que notaui ibi in ter.ꝛ an teneat defendere dñm ztra propriam patriā. vide Bal. in.c.j. de noua for. fide. q̄ nō. Vide que notaui in ter.l.j.§.ii ea. ff. de ven. in pos. mittē.ꝛ an ztra imperatōrē. dic q̄ nō in.c.j.§.j.ꝛ ibi Bal. in.c.j. de noua for. fidei. ꝛ in.c.j.§.fi.j. boc ti. l. vide Ly.ꝛ Saly. in.l. inquisitio. C. de solutio. licet in contrarium faciat. l. petitionem. C. de aduo. diuer. iudi. ꝛ in.l. humanitatis. C. de excu. tu.c. petitio. de iureiur. l. q̄q̄. ff. l. q̄ falsam.ª. Quero qs dicat esse ad mortē vulnerat⁹.

7 ¶Rndeo ille q̄ fm regulā artis medicie nō p̄t euadere vel cū magna difficultate. Sz ille q de leui p̄t curari nō dr̄ mortifere vulnerat⁹ inxta no. i.l. ab hostib⁹. §. fi. so. ma. ff. loca. l. marit⁹. ¶Pone q̄ vasall⁹ dimisit dñm re vera mortifere vulneratū ꝛ sic vasallus excusarēt. tñ vasall⁹ excusatiōis legalis ignarus credēs nō dīm nō fic vulneratū dimisit ēt nūqd p̄dit feudū. Rndeo nō: q̄ error aliq̄ excusat tñ non auget delictū vt.l.res. C. de cri. ercpil. here. de fur. l. interōes. §. recte b. ¶Dic ēt q̄dā notabilis gl. q̄ incipit nūqd est: que ḡrit de aligb⁹ q̄nūb⁹. Pro⁹ eñ querit an vasallus teneat adiuuare dñm: fine iuste fine iniuste p̄elief: ꝛ nūdet remittēdo ad text. j. in tit. hic finitur lex deinde q̄ fue. regni incipiunt. c.j. ibi dr̄. Aut est certū q̄ dñs habeat iustam guerrā. ꝛ tūc eum adiuuare tenēt. Aut est certū q̄ iniusta ꝛ tunc tenēt eum adiuuare ad defensiōnē: ad offendendum vero non. Sed si vult iuuare dñs dr̄ habere gratum: ꝛ sic seruitium dr̄ sic extēdere ad gratuita non vi ꝓmissiōis: sed beneficio impensionis. nō tamen excusatur iste a parte aduersa cui insert nocumentū vt not. in.c. vlt. q̄ met. cau. per Jnnoc. ꝛ est simile verbū. C. depositi. l.iij. Sed cōtra scōm mēbrū arguit. nā ex hoc sequit q̄ extra territoriū dñi nō tenetur eū iuuare: sed nos videmus contrariū seruari de iure ꝛ de facto. nam si rex Francoꝝ mandaret subditis et vasallis suis q̄s sequerent ipm euntē in hiberniā certe si nō irēt pderent fuda. ¶Ad hoc rūdent docto. q̄ vbi est rex irruens tanq̄ in bostes cū exercitu: ibi est territoriū regis. ar. ff. de serui. vbi. pred. l. seruitutes. §. si domos q̄ cui concedunt ꝓmlegia concedunt adminicula. hoc tz Ly. in.l.iiij. ff. de offi. pfi. in lect.ꝛ Jaco. bnt. in l. cūctos pplos. C. de sum. trī. in lectura. Et ꝓcedi debet hoc si bellū est iustū. nā ius gen. hoc dicat et ipsa naturalis iustitia. ꝛ tale territoriū dicitur a ptāte terrendi sicut districtus dr̄ a distringēdo vt no. insti. de actio. §. rursus. in glo. in ver. potestate. ꝛ in. c. ne romanū. §. sane. de elec. in cle. de re iud. pastoralis. c. compilatione. ꝛ per gl. xcix. di. prouincie. nam in mari dr̄ districtus haberi ꝛ possideri vt in. c. vbi periculum. de cle. li.j.ꝛ. C. de scr. fug. aut. sed nono iure. ¶Secūdo querit gl. vbi vasallus nō tenēt iuuare dñm: an si incepit iuuare possit scruitiū subtrahere. ꝛ vr̄ q̄ non: q̄ actus ordinat⁹ ꝛ determinatus ad aliquē finē dr̄ illum finē adipisci. ff. fa. erc. l. si filia. §. item scribit. C. ad fill. l. pe. in fi. ꝛ q̄ precessit pollicitatio ꝛ acceptauit se facturum honorem. Sed deinde sentit gl. q̄ sic: q̄ talis actus nō est obligatorius vasalli. ar. C. de bis qui. vt indig. l. nimozibus. q̄ verum credo si fiat sine captione dñi. Quid enim si alius erat iturus cū dño ꝛ ꝓpter iustū vasallū nō iuit non p̄t tūc negari gn perfide vasall⁹ agat. Porro nō debēt inde nasci iniurie vñ debēt auxilia ꝓuenire. arg. de neg. ge. l. si ꝓpilli. §. videam⁹. ꝛ. ff. commo. l. in commodato. §. sicut vbi dr̄ q̄ beneficijs iuuare nō decipi nos opz. ꝛ. l. ineminentiū. C. vñ vi. ¶Tertio queritur vtrū vasallus inhabilis teneat iuuare dñm. ꝛ dicit gl. q̄ non. ꝛ ponit exēplū in: eo q̄ amisit manū in bello. q̄d verum est q̄ nō tenēt iuuare obiectu corporis. sed clamore iuuare dr̄ si p̄t: nā ꝛ clamore p̄eitat auxiliū ꝛ opes vt. ff. ad silla. l. cum dīs. ꝛ gl. in cle. vnica de homicidio in ver. nō valoris. tenēt enim quāten⁹ facere p̄t: vt. j. de feu. sine culpa nō amit. c. fi. i ter. ꝛ in gl. bic. q̄d est notabile verbum ꝛc. Sed si in bello attritus est plagis ipsis excusat⁹ est. Et in bello vor ploratiū ēt suis ista est. ¶Quarto querit q̄d si vasalli fuga non cuit dño. Et videt q̄ puniat. q̄ nō interest dñi quod eñ sine effectu delicti est non nocet vt no. C. de seruis fugi. l. mancipia. Sed dicendi in est q̄ imo punit: q̄ delictū est consum mati fm defectū p̄tionē statuti huj⁹ litere. nec plus requirim⁹ in puniendo q̄ ler negrat ar. C. de fur. l. si quis seruo. in rta not. in.l.j.§.j. ff. si qs test. li. esse iust. fue. et. ff. de legi. l.j.ꝛ.l. quemuis. ff. de iniu voc. Et si non puniatur ꝓpter aliud punit ꝓpterea q̄ alias dedit malus exēplū m. ff. de penis. l. cū cero. nā vbi motū correctionē inducimus dñm non consyderamus. ¶Quinto quērit nūqd vasallus teneatur pferre salutem⁹ dñi saluti suc. puta si vult mori p̄t defendere dñm si vult fugere opz dīm mori. Respōdeo. si hoc est certū dr̄ eligere vitaꝫ ꝓp̄riaꝫ nec perdit feudum. notabilis glo. est de hoc. j. de alie. feu. paterni. c. si ad mortē. licet secus dicamus in seruo q̄ seruus ꝓ nihilo reputatur et nunq̄ dr̄ vivere vt.l.j.ff. ad silla. l. si. ¶Sexto querit vtrūz dñs pesumatur mortifere vulneratus eo q̄ decessit tali vulnere non curato. Respondeo sic ꝓ locuz ab effectu q̄ exitus acta. ꝓbat. C. de iud. l. rem nō nouam. §. fi. ꝛ in consti. ffor. §. oēm prope finē. Nisi ex adiuncta culpa infirmi cū vulnere fuerit secuta mors. Nam nō dicit ex simplicibus. puenire id q̄ cum alio permisceꝫ vt ff. de aqua quot. ꝛ est. l.j. §. tres arius. Siquidem ergo vulnus fuit predominatū culpe mors dicit secuta ex vulnere sed si maior fuit culpa dr̄ secuta mors ex culpa. ar. ff. de sta. bo. l. querit. ff. de neg. gest. l. fue here ditaria. ꝛ. l. sed an vltro. §. fin. ff. loca. ꝛ. l. si maritus. Etr. contra: q̄ si vulnus nō fuisset casus mortis mors nō incidisset. Concedo q̄ nō punit de toto sed punit de tāto vbi agimus de puniēdo: sed hic agim⁹ de excusando. Adde q̄ non dr̄ corp⁹ sanū q̄ expectat reiteratiōnē mordi. ff. de edil. ed⁹. l. qui tertiana de q̄. infec. l. dām. §. sabini e. ¶Septimo querit quid si dñs fuit ita vulnerat⁹ q̄ nō ꝓterat euadere tñ post fugā vasalli fuit iterū vulnerat⁹ ꝛ citius examinat⁹ est. ꝛ vr̄ q̄ vasall⁹ amittit feudū: q̄ nō p̄t ꝛsitare ꝓpter num vulnus fuisse mortale. ar. ff. ad. l. aquil. l. hinc scripture. ¶In ꝓmo vico: q̄ aliud est loqui de pena in trinseca ipsius delicti aliud de amissione feudi. Hec credo q̄ in feudo habeat locū fictio illa⁹ legis: q̄ hic vuln⁹ letale dñi tendit ad excusatiōnē vasalli. ibi vero ad punitionē pcussoris cuius delictū velatur per superueniente tm casum vere mortis celerius inflicte.

11 ¶Quid si testator dixit si filt⁹ me⁹ in hac infirmitate moriatur lego tibi. r. Respondeo latius accipe⁊. ff. de adi. le. l. alumno. §. fi. f ¶Sed quid est quod dicit in. d. l. huic scripture. vez q̄ istud non p̄t appa rere. nam imo indicio medicoū p̄t vt. l. semel §. C. de re milli. li. xij. Rnde ceruī est q̄ qs nō p̄t bis in o ri: vt no. in. l.j. C. q̄ accu. nō pos. ꝛ ideo lex q̄ fingit quē mortuū ictu vulneris ꝑmi: non p̄t hoc fingere si cōstet eum mortuū ex sequenti vulnere: q̄ sic resultaret q̄ esset his mortu⁹ q̄ est impossibile. Jn feudis vero non est disputatio ita necessaria q̄ sufficit q̄ dñs fit mortifere vulneratus ad excusationem vasalli.

¶Et no. q̄ est indifficilis ꝓbatio istius negatiue. vi. f delicet q̄ vulneratus in loco periculoso vel vulnere magno nō fit mortuus ex tali vulnere solet mors euenire vt ex⁹ de homi. c. significasti. §. fi. Et iō medici q volūt ꝓbare negatiuā istam dñi examinari diligēter b ꝛ si sint i diuersis opinioīb⁹ oz iudicari q̄ pcussor li. C. de leg. Lasus formitus nō cōputat inter p̄uidētias bonorum vt not. ff. de regu. iur. ea que raro per accur. ff. de act. empt. l. si ea res quā empto ri. et. l. si. §. si eo tpe. ff. de admi. re. ad ciui. perti.

g ¶L. semel. z illum ter. no. singulariter Bar. q̄ requiritur q̄ iudice requirente ꝛ inuestigante aliter non datur fides medicis. Andr. Barba.

b ¶Contra percussorem. Quid autem in opinionibus contrariis doctr. vide de pa. iur. fir. §. indices circa medi. ꝛ adde q̄d not. C. qui test. facere. possunt. l. senium. per Ly. ꝛ q̄tra de frigi. c. fraternitatis.

¶Quid

12 ¶Quid si sint duo fratres ꝛ vnus dereliquit dñm alter sua ꝓbitate defendit nūquid excusef vn⁹ ꝓ pal terū. ar. q̄s sic ꝓpter cōiunctionē ꝑsonaruꝫ ꝛ feudi. ff. de lib. le. l. si is q̄ duos. ff. de mann. test. l. si ita a. Pone ciuitas. Perusina habuit feudū ab eccla deinde diuidit ciuitas in nobiles ꝛ populū: nobiles cōmittunt felonia an ciuitas p̄iuef. ¶Rndeo non: q̄ neutri per se sunt cōitas integra vt in.c. in nostra. de iniu. ꝛ dā. dat. in nouella. Et nec cōtrabēdo nec delinquēdo p̄t ciuitas ꝑ vnā partē obligari ibi vide. Sz populus regēs bene obligat. Tamē ꝓpiie ille ꝑsonā nō dicit ciuitas qui nō est sanioꝛ ciuiū vnitas: q̄ nō bz significationē vniuersitatis: sed partialitatis. l.j. C. de monopol. ar. l.j. C. de mag. cōne. ¶Quero an filius p̄iuef feudo ꝓpter culpas commissas a patre a quo feudū nō fuit renocatū eo viuēte. Dicit q̄ nō. j. q̄ fuerit p̄ma cā bene. amit. §. ꝓtera in glo. in verbo certiorare. q̄ incipit bāc scōam gl. in fi. ꝛ. ité qui diu. in gl. q̄ incipit banc regulaz. alis est. §. qui incipit porro. in glo. s.j. in fi. ꝛ de ꝓhi. alie. feu. p feder. §. insuper. in fi. glo. in vbo p̄iuef q̄ incipit nunqd ꝓpter. ꝛ ex tra de do. c. fi. ꝓ Ber. ¶Aln si vasallus vasalli dñm dñi sui offenderit feudū amittat. Dic vt not. eo. tit. 16 c. imperialem. §. illud. †Et not. q̄ō in bis casibus in quib⁹ vasall⁹ ꝓiuat a feudo in bis ēt ꝓiuat dñs a ꝓpietate si delinquit cōtra vasallū: vt. j. q̄ fu. prima cā be. amit. §. ité q̄ in gl. sed qualiter: ꝛ. j. de forma fi. dc. c.j. ꝛ. j. qualiter dñs ꝑ. feu. pri. c. ex facto. ꝛ. j. si de feu. fue. cōtro. c. dño cōmittente. ¶Quid de reb⁹ ecclesie infeudatis et prelatus taliter in vasallum committit q̄ si esset laicus vel clericus ꝛ de ꝓpio patrimonio dedisset cecidisset a ꝓpietate. di. j. de ea. cor. §. vlt. in gl. ꝛ ibi videas. ar. Nō licet dñs dicat male fidei vr̄. j. de for. fide. c.j. sicut vasallus: non tñ dicitur proditor vel periurus. Sed vasallus bene dicit. p̄ditor q̄ hmōi cōmittit ztra ꝑsonā dñi vel honoꝛez. no. extra de feu. in nouella. c.j. De ꝓditore tangit Andr. de iser. bic. ꝛ habet in. l. respiciendū. §. delinquunt. ff. de penis. Proditor vulgari nūcupatione est ille qui sine vlla causa ꝛ sine vlla difficultate eum qui de eo confidebat vulnerat vel grauiter offendit. Jta dicit Bar. in. d. l. respiciendus. §. derelinquunt. z maxime cōmittendo predicta contra maiorē suū vt. l. fi. C. de le. li. r. Dicit Jo. an. q̄ mouentes bella sine vlla difficultate dicunt agere proditorie vt. c. ꝓ humani. extra de homi. li. vj. Dicit Jac. but. quod ois q̄ dat alicui potationē venenatā est proditor. in. l.j. C. de male. et ma. Aliq̄n dicit proditor: renelatos secretoꝝ vt. ff. de insa. latbletas. §. calūniator. Dicit Titus liuius nihil vsq̄ ad filiū proditoꝛ est. Et dicitur ꝑditor q̄ permittit transire gentē inimicā. C. de re mili. l. si qs barbaris. lib. xij. et ibi ꝑ accur. b ¶Sequuntur tres casus vez si quis vroꝛē adulterauit vel vt adulteraret se exercuit: vel turpiter cū vroꝛe dñi lusrit: si turpiter eā tetigit. dicit gl. puta manus intra pectus ponendo vel turpius. Hec nō sunt expositione digna: q̄ turpia. ¶Sed mirandum est quid enim expedie bat dicere nisi vnum verbum puta si turpiter lusrit. Respondeo causa euidentious intellectus. simile in l. si qs nō dicā rapere. C. de epis. ꝛ cle. ¶Quero nunquid sit idem dicere talis iacuit cum vroꝛe dñi: ac si dicerat adulterauit eā. Respondeo sic vt no. per gl. 18 ff. de fideicom. libe. l. cassij gañ. in. j. gl. ¶Quero qd si vasallus allocut⁹ turpiter est dñam tñ non tetigit eius personam. Dicunt Barolus et Andr. de iser. q̄ō nō perdit feudū q̄ nō tā turpe est colloquiū q̄ tactꝰ q̄ summa in materia penali ꝛ iste casus est omissus tenēt tñ dño actione iniuriarū fm cos c. ¶Quero 19 quid si ipse nō cucurbitauit sed opem tulit. Rndeo eadem pena punitur. ff. de ver. sig. l. fepe. ff. de adul. l. ꝛ si amissis. ¶Quid si prestitit ipse domine consiliū dicit And. de iser. q̄ quando aliquis persuadet aliquod delictum quod committitur extra personam: tūc persuasor non punitur si ille erat alias facturus. Sed quando delinquit in ꝑsonā ipsam ꝑsuasi tūc indistincte punitur vt. l.j. §. persuadere. ff. de ser. cor. 20 ¶Quero cuꝫ ciuiliter agatur ad ꝓuationez feudi vtrū debeat poni locus ꝛ mensis commissi crimi nis. Bar. vbi q̄s dicit q̄ sic q̄ impingit dolus. Sed spe. dum formatur libellū super. l. iuliam repetun. ciuiliter intētata nō ponit in libello ciuili locum ꝛ mensem vt no. in Spe. de accu. §. ij. Ego dico q̄ō si reus petit edi locum ꝛ mensem debet ei edi. Sed si nō petit procedit libellus. Jn plerisq̄ tamen locis seruat opinio Bar. ar. ff. de dolo. l. item exigit. de iureiur. l. ꝓtor. edixit. et videtur expressum extra de procu. c. tue. ¶Sed considera quia si tu respicis illam. l. de dolo. ꝛ de iniurijs loquuntur quod debet proponi certa substantia ꝛ certa qualitas delicti ꝛ ista est solennitas intrinseca: imo est ipsa substantia libelli vt C. de fal. l. nec exemplum. Sed nullo modo dicitur ibi quod debeat opponi extrinseca que est apponere concomitantiam loci vel tpis. nā regulariter poni hec i ciuili libello nō debent vt extra de re iud. alb bate. li. vj et. C. de anna. excep. l. fi. Vñ possum⁹ dicere q̄ vbi nō requiritur inscriptio ad penaz talionis ibi non requiritur solēnitas. l. libellorum. ff. de accus. Item. c. tue. si bene considꝛeretur nō videtur probare Nam sciēdum est q̄ ideo accusatio ad separationē thori est mixta: q̄ nō cōtinet pecuniariū cōmodum: ꝛ in boc bz qualitatē criminalis iuxta no. in. l. agraria. ff. de termino amoto. Sed quia nō agit ad publicam vindictam in hoc bz qualitatē ciuilis. Pondera ergo si boc est ꝓpter mixtā naturā ergo sec⁹ si actio competat ꝓo re mere familiari a cōtrario sensu illi⁹ litere. ꝛ nota bec verba. ¶Et adde q̄ gl. dicit q̄ in crimine falsi procedit⁹ licet locus non ponat: quia clandestine cōmittitur: vt not. insti. de public. iudi. in ꝓincipio alibi non reperit. ¶Quero quid 21 de eo q̄ ignoranter adulteranit vroꝛē dñi? an feudo d p̄iuef. Et videt q̄ sic q̄ cum sit pena pecuniaria j. amisso feudi nec iste text. dicat q̄ requirat dol⁹: ergo simplici facto debemus esse cōtenti vt. ff. de insa. l. liberoruꝫ. §. notantur. Jn contrariū vr̄. ff. de adult. l. pe. ff. loca. l. si quis ignoras. Sol. dicit gl. ꝛ bñ quod si fuit crassa seu supina ignoratia nō excusat. Sz si ꝓ babilis tunc excusatur. Et ista est optima rō in materia statutoꝝ in quib⁹ nō fit mentio doli. Et querit 22 vtrum requiratur dolus necne. ¶Quid si cognouit concubinam domini ci esset vteroꝛ soluti⁹ et fic esset concubinatus legitimus. Nam dicit ter. q̄ inter concubinā ꝛ vroꝛē nisi in honore nihil interest vr̄. ff. de leg. iij. l. item in legato. §. parui. ¶Respon. idē q̄ō in vroꝛe. Et nota in hac materia banc regulaz quod quecunq̄ sunt iuste cause exheredationis filij: sunt iuste cause perditionis feudi. Item quecunq̄ sunt iuste cause renocande donatiōis: vt dicit ter. j. que fuit prima causa bene. amit. c.j. §. predictis modis. Nam et quedaz perturbatio timetur in concubinam ratione perturbationis sanguinis: cum illi qui nascuntur ex concubina sint successibiles nisi pr⁹. pbet adultera q̄ partus concipiatur. Jn vroꝛe antē pbare eam aliq̄n adulteraz non nocet filijs legitimis: vt. ff. de adulte. l. miles. §. q̄. ꝓpter. ¶Modo bic est quedaz glo. q̄ incipit. vel cū inimicis. que glos. querit vtrū vasallus qui contrahit parentelā vel facit confederationē cuꝫ inimico dñi debeat amittere feudum. Et dicit gl. q̄ c sic: quia ꝓsumitur in dubio facere in perniciez dñi. ¶Not. gl. que fundat se in ꝓsumptione que recipit probationē in contrariuz per aliam ꝓsumptionem vt. ff. de ritu. nup. l. non solum. §. de vno. ꝛ. ff. de in ite. resti. l. omnes. vnde potest esse q̄ alia ratio reformat pactum: vt. C. de transac. l. interpositas puta inst⁹ me tus: vt. l. nouissime. ff. q̄ fal. tu. aut. ꝛ arg. ff. loca. l. item queritur. §. exercitium. ¶Sed quid si nondum erat inimicus sed esse ꝑabatur ex euidentibus coniecturis ꝛ apparatibus. Respondeo idem. ¶Secundo querit quid si dñs de huiusmodi culpis nullam ꝓsunt querimoniā ꝛ decessit: nunquid heres eius banc querelā suscitare potest. Et videtꝛ nō. facit q̄ō not. in. l. si ille. C. de decu. lib. x. Bloc verum si habuit spacium querelandi: et non est conquestus. secus si non habuit vel ignoꝛauit. argu. ff. ad silla. l. dñus. et. l. incipiuntur. §. fin. ¶Jn dominus intelligatur remitterre felonia per osculuz pacis datum in ecclesia. c Dic q̄ non vt notatur in. c. olim. de iniu. in nouella c. ¶Quid econtrario si decessit vasallus: vtrum possit hec questio suscitari contra heredez vasalli habes ar. ff. so. mat. l. rei iudicate. §. heredi. C. de adulte. l. fi. ¶Extra quero vtrum statuū q̄ō punit mādantem

d ¶Dñi. Vide q̄ ad ista bñ faciūt que notātur in antē. si dicat. C. de test. C. de inof. testa. l. liberi ꝛ in. c. cū oportet. de accus.

¶Jn nouella. Abusiua signa sunt illa q̄ nihil deseruiūt sup subiacente materiam de qua nunc querit. ꝛ ideo osculū spirituale iura ciuilia non dissolunt: q̄ nō sunt similia. an p adul teriū interrūpatur par. dicunt quidam quod nō. l. vero. de iur. per Bar. Tu dic q̄ sic q̄. ꝓcat ad vindictam ꝛ quietē mētis tollit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Quod non. An statutum puniens mandantem intelligatur punire facientem & quid econtra. vide bar. in l. non solum. §. si mandato. vbi plene. ff. de iniur. And. barba.

b ¶Expresse. Si quis per se vel propria manu fecerit. nam illa verba sunt ita precisa q non recipiunt interpretationem fm Jo. an. alibi vide l. i. §. si seruū.

§. precio. de ac a qui. her. & l. b verba. & adul rep. Bar. ar. b gumētū opti- 1 muz in l. pro- 2 batorias. C. & 3 diuer. offi. li- 1 bro. vi.

c ¶C. er parte vide. f. quali ter domi. feu. ppic. phe. c. i. bal. & ibi nota ui. and. barb.

d ¶Innadendas. Illō no. q delictū accessus purgat per penitētiā ameqꝫ substātiam loci seu delicti qs attigerit. & pegerit. de ver. sig. 2 l. fugitiuus. p accur. nisi pu- 3 sit oc̄hpessius l. in laqueis. ff. de aeq. re. do.

e ¶Quam no. vide eundē in c. §. deniqz. f. que fuit pma cau. bñ. amit. And. Barb.

f ¶Jac. de bel. Vide & i meis recollectis. & do. Alu. i. c. ñ. de arb. fēde ricuz de feuis c 2ñ. xxxiij. ter. l. annuculo. ff. de dona. gl. in Lillā. de coll. et. l. ñ. de car. edi. Dy. tñ dicit q ꝫ cōi 1 vsu loquendi 2 referāt nepos ad aui et ad 3 patrē tñ de p 4 pria vi vocabuli refertur 5 ad auū. vide Joā. an. in. c. fundamenta. de elect. in. vj. vbi dicit q ꝫ mā sit odiosa tamē venit nepos ex fratre ppter cōmunem modum loquendi. l. labeo. de sup. le- 1 gatā. c. ex litteris. de spon. facit qō not. gl. in. c. nōmulli de rescrip. do. Joā. in. c. o. ñn. de verb. intelligatur punire facientem. Dicit Jo. mo. q nō de elec. sciant cuncti. qō est notandum. Secus econtrario nisi statutus requirat q fecerit propie: vt qz dicit hoc expresse. Bal.

2 ¶Vasallus perdit feudum propter quatuor delicta in hoc. §. descripta. Et an pdat ipso iure vel nō. Sentētia an sit ferēda qñ quis pdit bona ipso iure.

Vel si cum filia.

Hic ponit ꝫ quatuor alios casus pnationis. Primus est si vasallus iacuit cū filia dñi. Secūs est si cū nepte ex filio. Tertius si cuz nupta filio. Quartus si cum sorore domini in domo domini. Unde colligitur hoc notabile q rōne loci aligs punit in eo propter qō alis nō puniret. Locus enī est vnum de decem predicamentis fm Aristotelē qō p̄dicamētū est in iure ciuili necessariū ꝫ dependentib⁹ loco sicut sunt indicia. ff. de iust. & iur. l. penul. Item a locorum consuetudines: vt. C. de testa. l. fi. Limitationes territoriorum vt. C. de iurisd. omn. iudi. l. fin. Dimensiones predioꝝ. ff. de cēsi. l. forma. et similia. In his autem que a loco non dependent locus nō ingreditur substantiā nec qualitates actus. & ideo nullam inducit differētiā vt. l. superuacuā. C. de tempo. in integ. resti. & C. de preseri. long. tempo. l. fi. et. C. de vsucap. & affor. l. j. in pn. ¶Querit hic gl. nunquid propter culpas feudū perdatur ipso iure. Et dicit q non. & bñ q requirit iudicium iudex cause cognitio & sententia. ¶Nota tū q qñ aliquis ipso iure cadit a rebus suis non est ferēda sentētia super amissio ne bonorū: sed sup declaratiōe amissionis. vt in aut. de incest nup. §. fi. coll. ij. C. de iure fisci. l. facultas. li. ff. pro socio. l. cum duobus. §. idem respondit. C. ad treb. l. p. §. fi. & gl. in. c. j. §. callidis. j. de probi. feu. alie. & in l. ij. in ver. cadat. ff. de iure emphy. Sed qñ non facto legis sed facto iudicis. id est per sententiam est priuandus: tunc iudex dz priuare. ff. de iudi. l. si quis se dicat. Vel dic q sine iudex dicat puamus sine dicat declaramus te in pena priuationis incidisse: idē est sensus vt. ff. ad turpil. l. j. §. calūniatoribus. Porro ꝫ in feudis requirat fiūa priuatiua. hoc tñ fallit in culpa alienationis. q tūc ipso iure perdit feudum vt no. Jnn. extra de feudis. c. ex parte. Et posset assignari ratio: q̄ videtur habere feudum pro derelicto. ar. ff. de dam. infec. l. pretor. in pūn. cum glo. sua Et no. q in istis quatuor casibus nō repetit illa verba vel concūbere se exercuit nec tacite subintelligit quia quoties differentie causa ler loquitur non fit tacita repetitio. qō bene nota. Bal.

¶Assaltus in personam dñi est magnum crimen Assaltus vt dicatur factus: vsqꝫ ad quem locum debet fieri appropinquatio.

Quid si vasallus nesciebat dominum ibi esse.

Promittens non offendere Titium sub pena: si interficiat fratrem eius an incidat in penam.

Nepos dicitur etiam filius fratris.

Similiter si dominum.

Prosequit adhuc culpas q̄ pona vasalli ꝫcernit & dicit q̄ sunt quatuor: alie culpe. Primo si dñm assalierit. si in persona & differat a casu sequēti. Secō si fecerit assaltū ad castrū domini sciens dñm vel dominam ibi esse. et quidā subaudiūt et maxime si sciens dñm vel dominā ibi esse. ar. ad hoc. ff. de fur. l. si quis ex domo. Tertio si fratrem suum. s. ipsius vasalli occiderit. alij dicūt idem si fratrem dñi ōtamen pdit orie. Quarto si nepotem suum scilicet filiuz fratris ex istis culpis feudū amittit. ¶Nota hic qō assaltus in persona dñi est magnum delictū & punitur de per se. sed aliqñ confunditur. s. qñ assaltus est preparatorius sub sequentis alias subsecuti delicti vt not. ff. de pūna. delictis. l. nunq̄ plura. & C. de accu. l. qui de crimine. Et ōr assalt⁹. i. ad aliū saltus q fieri pōt et pedes et eques in solo et in aqua vt. l. j. §. cū arietes. ff. si quadrup. pau. fe. di. ff. ad. l. aquil. l. quēadmoduz. §. si nauis alterā. ¶Sz qd si se adinuicē attingere non possunt iste nō ōr assaltus in p̄sonam vt si sunt duo qui bellant in duab⁹ turrib⁹ sed ōr assalt⁹ ad locū sue ad turrim vt hic dicit de castro mere. Et not. qō castrū hic ponit p arce vt. C. de fun. limi. l. quicunqz li. vi. ¶Quero quātū est necesse qō approximet ad hoc vt dicatur fecisse insultum ad castrum. Quidaz dicunt vsqꝫ ad duos pedes. no. in. l. quidā biber⁹. ff. de serui. vr. predi. Tu dic q qñ tñ se approximat q pōt p̄icere iacula: et expugnare vel expugnari. Sō facit ad statutum qō p̄hibet accedi ad ecclesias inuadendas. ¶Host. super verbo marine querit quid si nesciebat dñm ibi esse dicunt quidam q idē: qa cōtra sacramentum facit. vt. j. de noua for. fide. in vbo de monitionibus suis. Alij dicunt contra: quia non omnis qui venit contra iuramentum fidelitatis per dit feudum sed solum in casibus priuatiuis: vt. j. in qui. cau. feu. amit. c. j. §. non enim. Et ibi non est riza vbi non est pars cōtraria. Item vn⁹ vel vna pars tñ nō facit rizaz vt no. ff. de ver. sig. l. oetestatio p accur. Prima opinio verior est propter enormitatē delicti.

¶Deinde sequitur in litera. SJ FRATREM EIUS AUD. ¶Quero ista dictio suuz vtrū referatur ad fratrē vasalli an ad fratrē dñi: dicūt quidā q ad fratrē suū. nā ille qui interficit fratrē dñi non priuat feudo nisi prioditorie id faciat: vt. j. de eo qui interficit fratres dñi sui. c. j. Et est rō diuersitatis q interficere fratrē suū nō est aliud ꝫ sanguinē suū pdere. & maius est delictū qō aduersus sanguinē proprij cōmittit vt. l. vtrum ad. l. pomp. de pari. et. C. e. l. j. Item hoc est statutū eo ꝫ quidā interficiebant fratrē suū vt accresceret eis portio paterna sed huic morbo lex obuiat: q̄ priuat eos habito & habendo et vadit ad alios agnātos feudū paternū fm gl. quā not. c vt. j. si vasal. feu. pride. cui dese. c. j. ¶De bonis alijs q̄ alias pertinerēt ad intersectoē: dic vt not. ff. de iure fisci. l. incius. ff. de ali. & cib. leg. l. alumne. §. scia. ff. de bonis dam. l. cum rōne. §. si. ff. fa. er. l. his consequenter. §. si. als. j. sol. ma. l. ab hostib⁹. §. si. Et facit insti. de pupil. sub. post princi. & in aut. vt cum de ap. cogno. §. aliud quoqꝫ capituluz. coll. viij. & ff. de his qui. vt indig. l. ei qui. ¶Sed quare vasallus cucurbitās sororē dñi priuet feudo: & si eā occidit non priuat. Rndeo per. l. isti quidē in fine. ff. qō me. cā. ¶Extra quero vtruz ille qui promisit nō offendere Titū sub pena: interficiendo fratrē eius incidat in penam. Uiter doc. dicunt q non: q illa ōr ppie offensa ex qua alicui cōpetit actio iniuriarū ppio noie sed fratri non cōpetit actio iniuriarū ppio noie. p tali offensa ergo nō dicitur offendi. Istam doctrinam notabiliter ponit Bar. in illa. l. ita stipulat⁹. §. grisogonus. i. fi. de verb. oblig. quam tene menti. ¶Sequitur in textu. ET PROPTEREA. id est filiū fratris. Hic habes expressum melius q̄ reperiatur alibi q̄ filius fratris dicit nepos. Et aduocati boñ. istum ter. multum allegant fm Jac. de bel. vnde dicit ipse q aliquis recipit in emphyteosim p se & suis nepotibus intelligit. i. filijs fratris. & idem in priuilegijs: et quidam allegāt. ff. de inoffi. testa. l. si instituta. §. ij. & ff. de in rem verso. l. nihil interest. & extra de consang. & affini. c. tua nos. et ibi in nouella. Tu dic qō si habet nepotes ex filijs intelligit de ipsis & non de transuersalibus. casus est. ff. de pac. l. tale pactum. §. fi. Sed si non habet filios nec nepotes ex eis: nec habet nepotem nisi nepotem ex fratre. intelligit de nepote ex fratre ar. ff. ad treb. l. heredibus. §. fina. g

¶§. fi. Vide Bald. in l. si quis de inoffi. de succes. edi. Bald.

g 1 2 ¶Libellus et precaria qualiter differunt.

3 Feudum amissum propter culpam vasalli cui applicetur.

Vasallus propter necessitatē an possit alienare feudum in vita sua.

4 5 Vasallus an perdat feudū si rem feudalē pignorat.

Pignorans rem inuita eius valorem non videt habere animum rediuendi.

¶Per accur. Adde q per pactū cōductor pōt ius suum vendere & locare irrequisito dño. de lo. pre. ciui. l. p̄dialis. ij. p Alcur. & Bar. Alu missas ex precario pignora possit alienare. Dic q nō vt. ff. de le. j. l. filiusta. §. idem princeps. Extra no. q ille qui cōsumendo dissipat ōr alienare: vt no. accur. ff. de c. §. l. imperator. §. fi. qō est notā. Quod parū excedit ex cedere non vi- 1 detur. de le. §. l. cū fili⁹. §. pe. p accur. Fundus vecti gales legari pōt 1 ius qō in eo a bi vt. ff. de le. l. si domus. §. b fi. qz ē ius pri moniale nō p sonale vel mixtū ad fundū qō fine pona substantia nō habet nec i ab stracto intelligi debet.

b ¶Precaria. qd sit precaria? vió Bar. in. c. qui clericus. §. fi. de feu. fe. cō tro. bart. i. l. j. C. ō iure eph. Ly. in ant. in gressi. C. de sacrosan. ecc. vi i. c. j. de pea. And. barba.

c ¶Proportio. Intelligē q si vnū ingressuz alienauit vltra dimidiaz pdit dimidiā 1 iugerū ꝫ nō pdit illud qō nō alienauit. et ꝫ de eqtate ꝫ de rigore to tū pdit vt no. Bo. i summa de feu. & tz qō distinctio buiꝰ §. etiaz bodie obtinet remli i. c. si chiemi⁹. c j. de alie. & no. 2 spe. de loc. §. nunc aliqua. et per gl. j. de pbi. feu. alie. per Fed. in §. callidis.

d ¶L. ij. Fraudulēter facta nō patrocinā tur: qz simulatio pōnuit in fraudez. dicit accur. ff. de acquir. here. l. si is qui bonis.

e ¶An. de iser. Hoc verum si est delictū seu dale. Secus si cōe vt bene sis ar. extra de vo to. c. licet.

f ¶C. de ope. liber. Alluneta cū sunt adeo de iure natu- rali q libet eoz est capax etiā frater mēdicās. de le. j. l. seruo alieno per accur. & By. Et facit ad predicta. l. pater. in fi. de vo. pleg. & l. pf in pūn. q qō ibi no. in gl. de leg. iij. Et not. q felonnia pignoris rōne rei ē qualitas tota rem afficiēs. & ideo tota perdit si tota obligatur et vide. l. nō dubium. & l. creditor. de leg. & vide qō not. C. si res ali. pig. dari. sit. l. si proba- 5 toris.

¶Ald tradi- tionē sed con tra hoc vide ter. no. in. l. q- daz tesō. ff. de fideic. lib. nisi dicas ibi spe- ciale fauore li- bertatis. and. Barba.

b ¶Et nota q vide bar. in. l. legata. §. fu- pellectilem. ff. de supellec. le. And. barba. ¶Host. ciot. Et illam glo. nō tz canoni- sta. Vide bal. q aliter loqui tur ꝺ̄ hic in l. imperialem. j. de probi. feu. alie. per Sed. & vide ci in. l. Codicilloꝝ. §. instituto. de le. gā. ij. Bbig. in l. j. §. qui in p- petuum. ff. si ager. vecti. & q notani ad bar. i. ꝺ. l. codi cillis. & vi ō bal. §. qui feu. da. pos. ca. i. in. v. col. allegat gl. contrariā illi gl. §. instituto. de pupil. sub. post princi. & in aut. vt cum de ap. cogno. §. aliud quoqꝫ capituluz. coll. viij. & ff. de his qui. vt indig. l. ei qui. ¶Sed quare vasallus cucurbitās sororē dñi priuet feudo: & si eā occidit non priuat. Rndeo per. l. isti quidē in fine. ff. qō me. cā. ¶Extra quero vtruz ille qui promisit nō offendere Titū sub pena: interficiendo fratrē eius incidat in penam. Uiter doc. dicunt q non: q illa ōr ppie offensa ex qua alicui cōpetit actio iniuriarū ppio noie sed fratri non cōpetit actio iniuriarū ppio noie. p tali offensa ergo nō dicitur offendi. Istam doctrinam notabiliter ponit Bar. in illa. l. ita stipulat⁹. §. grisogonus. i. fi. de verb. oblig. quam tene menti. ¶Sequitur in textu. ET PROPTEREA. id est filiū fratris. Hic habes expressum melius q̄ reperiatur alibi q̄ filius fratris dicit nepos. Et aduocati boñ. istum ter. multum allegant fm Jac. de bel. vnde dicit ipse q aliquis recipit in emphyteosim p se & suis nepotibus intelligit. i. filijs fratris. & idem in priuilegijs: et quidam allegāt. ff. de inoffi. testa. l. si instituta. §. ij. & ff. de in rem verso. l. nihil interest. & extra de consang. & affini. c. tua nos. et ibi in nouella. Tu dic qō si habet nepotes ex filijs intelligit de ipsis & non de transuersalibus. casus est. ff. de pac. l. tale pactum. §. fi. Sed si non habet filios nec nepotes ex eis: nec habet nepotem nisi nepotem ex fratre. intelligit de nepote ex fratre ar. ff. ad treb. l. heredibus. §. fina. g

¶§. fi. Vide Bald. in l. si quis de inoffi. de succes. edi. Bald.

g 1 2 ¶Libellus et precaria qualiter differunt.

3 Feudum amissum propter culpam vasalli cui applicetur.

Vasallus propter necessitatē an possit alienare feudum in vita sua.

4 5 Vasallus an perdat feudū si rem feudalē pignorat.

Pignorans rem inuita eius valorem non videt habere animum rediuendi.

Alienare quot modis quis dicatur & quid de locatione centum annorum.

Uur si libellario.

Supra dixit de culpis delicti: hic dicit de culpis Jctus. ¶Nota tū q aliqñ cōtract⁹ ōr delictū. de verb. sig. l. labeo. p accur. a ¶Nos habemus pcaria & libellū. Precaria dcēdit ab emphyteota. & qñqz fit ad. xxix. annos & fit hoc modo. Emphyteota dicit: concedo tibi talē fundū ephyteoticū ad pcariū vsqꝫ ad. xxix. annos. & tu dabis mihi hñc pone duos sol. dos. p qualibet libra ei⁹ qō res vz & et insup anno qlibet vnū stariū frumēti vl duos de narios. p cēsu & recognitiōe. Et qñ fit ad renouādū hoc modo q finitis. xxix. annis iterato soluat landi mū. i. certa qūtitas. p re firma: & vltra hoc qualibet anno solvit dict⁹ cēsus. Et ōr pcaria q̄ finiat fieri ad preces recipiētis. de quib⁹ pcib⁹ fit mentio in instrumēto. Libell⁹ vō est qñ fundatarī supradicto nō cōcedit. s. vel semel ad. xxix. annos vel ad renouādū. & ꝫ inuit ter. §. in tit. qd in. fit si vas. post alie. feu. illud recu. c. j. Et ōr libell⁹ ḡñi breuis scriptura. Sed inter dū ipm Jctus emphyteoticū appellam⁹ Jctū libellariū. & vtrūqꝫ predit ex vsu. Sbēdi et loquendi fi cut quidā Jct⁹ q appellat colonari⁹: vt in aut. de nō alie. col. ij. §. vl. De istis cñ Jctib⁹ notāt cōsule tñ. ff. de dā. infect. l. fi finita. §. fi qua sunt iura. & §. fi. de vectigalib⁹. & C. de sacrosanc. ecc. aut. ingressi. & extra de pbationib⁹. c. in plentia. p Jnn. cū si. ¶Hoc pmisso ad euidētiā veniō ad ter. & cōsitat q iste ver. j. loquit de Jctu libellario. & dicit q vsqꝫ ad medietatē feudi pmittit ꝫ vltra pbibet & punit in amissiōe totiꝰ feudi. & sic p excessū in tanto punit in toto et nimirū q̄ est natura penarū Jctus sine sint expsse sine tacite nā significatio penarū nō sumit ex vnīuersō sed ex aliquo: vt. ff. de reb. dub. l. fi is qui. & §. cū quidaz. et. §. verū. & ff. fa. erc. l. heredes. §. idez iuris. Sed hodie ite. §. est correct⁹ in duob⁹ q nō ꝫ feudatario i aliquo libellare fine p̄sensu dñi habito vel habēdo. Sed o. q rōne alienatiōis partis nō perdit nisi illa pars. & hoc ēt approbat benignitas canonis: vt no. extra de feudis. c. fi. in nouella. imo de rigore iuris ciuilis totū perditur vt dicā. j. qualiter olim feu. poterat alie. circa pūn. vbi oīno videas. Et aliqñ ꝑpter minimū perdit maximū. puta ꝑpter vnū denariuz non solutū. no. C. de sac. san. ec. aut. qui res bñōi. per accur. q ista est pena cōtēptus nō pena successōis loco rei: q̄ inter rem & hāc penā nulla est proportio c.

¶Opp. ōr hic q ad dñm reuertit: Jmo ad priorē agnatuz vt. j. de succes. feu. c. j. Sol. tres sunt culpe. vna culpa est qñ delinquit in p̄sona dñi vere vel interpretatiue & tūc ad dñm reuertit: vt habeat hāc saltem fm iniurie vltionē: vt. j. que fuit prima cā bemit. c. j. §. ven. q̄. ¶Sz quid si vasallus hoc studio se fecerit vt princi agnatos. Rndeo equum est dicere q vīs ex tali dono nō deberet lucrari. ar. ff. de eo per quē fac. crit. l. fi. in pn. ff. fo. ma. l. filie mee emancipate et egre. C. de repu. l. dudū. et in. c. j. de renū. li. vj.

¶Scōa est qñ delinquit extra p̄sonā dñi & tūc ve nunt agnati & nō dñs. Tertius casus est casus alienationis: nā vasallus alienādo feudū sine volūtate dñi videt dñm contēnere & fidē nō seruare & ideo cadit a feudo vt in p̄dicto. c. que sit pria cā bene. amit. §. illud cñ. & §. fi. j. de va. qui cōtra cōsti. Lotha. feu. alie. c. vno. vbi ōr q ad dñm reuertitur. Sed Jac. de bel. dicit q hoc verū est si feudū est nouū: vt in. §. j. de suc. feu. vel non extant agnati. Secus si paterni. que opi. est satis. equa. quasi subducto alienante de medio. ar. ff. de inoffi. testa. l. si is qui. Uel prima vera si nō in collusionē et in fraudem agnatoꝝ intercurrit. Secūda aūt opi. vera si dolus in nece agnatoꝝ intercurrit. & ita tenco. Uel dic q redit ad dñm tñ filij vel agnati imo etiā filia non existentibus masculis debēt redimere dominoꝝ dominus cogitur eas imediare vt. j. quali. olim feu. por. alie. c. j. §. fin. et qō rali q glibet eoz est capax etiā frater mēdicās. de le. j. l. seruo alieno per accur. & By. Et facit ad predicta. l. pater. in fi. de vo. pleg. & l. pf in pūn. q qō ibi no. in gl. de leg. iij. Et not. q felonnia pignoris rōne rei ē qualitas tota rem afficiēs. & ideo tota perdit si tota obligatur et vide. l. nō dubium. & l. creditor. de leg. & vide qō not. C. si res ali. pig. dari. sit. l. si proba- 5 toris.

¶Ald tradi- tionē sed con tra hoc vide ter. no. in. l. q- daz tesō. ff. de fideic. lib. nisi dicas ibi spe- ciale fauore li- bertatis. and. Barba.

b ¶Et nota q vide bar. in. l. legata. §. fu- pellectilem. ff. de supellec. le. And. barba. ¶Host. ciot. Et illam glo. nō tz canoni- sta. Vide bal. q aliter loqui tur ꝺ̄ hic in l. imperialem. j. de probi. feu. alie. per Sed. & vide ci in. l. Codicilloꝝ. §. instituto. de le. gā. ij. Bbig. in l. j. §. qui in p- petuum. ff. si ager. vecti. & q notani ad bar. i. ꝺ. l. codi cillis. & vi ō bal. §. qui feu. da. pos. ca. i. in. v. col. allegat gl. contrariā illi gl. §. instituto. de pupil. sub. post princi. & in aut. vt cum de ap. cogno. §. aliud quoqꝫ capituluz. coll. viij. & ff. de his qui. vt indig. l. ei qui. ¶Sed quare vasallus cucurbitās sororē dñi priuet feudo: & si eā occidit non priuat. Rndeo per. l. isti quidē in fine. ff. qō me. cā. ¶Extra quero vtruz ille qui promisit nō offendere Titū sub pena: interficiendo fratrē eius incidat in penam. Uiter doc. dicunt q non: q illa ōr ppie offensa ex qua alicui cōpetit actio iniuriarū ppio noie sed fratri non cōpetit actio iniuriarū ppio noie. p tali offensa ergo nō dicitur offendi. Istam doctrinam notabiliter ponit Bar. in illa. l. ita stipulat⁹. §. grisogonus. i. fi. de verb. oblig. quam tene menti. ¶Sequitur in textu. ET PROPTEREA. id est filiū fratris. Hic habes expressum melius q̄ reperiatur alibi q̄ filius fratris dicit nepos. Et aduocati boñ. istum ter. multum allegant fm Jac. de bel. vnde dicit ipse q aliquis recipit in emphyteosim p se & suis nepotibus intelligit. i. filijs fratris. & idem in priuilegijs: et quidam allegāt. ff. de inoffi. testa. l. si instituta. §. ij. & ff. de in rem verso. l. nihil interest. & extra de consang. & affini. c. tua nos. et ibi in nouella. Tu dic qō si habet nepotes ex filijs intelligit de ipsis & non de transuersalibus. casus est. ff. de pac. l. tale pactum. §. fi. Sed si non habet filios nec nepotes ex eis: nec habet nepotem nisi nepotem ex fratre. intelligit de nepote ex fratre ar. ff. ad treb. l. heredibus. §. fina. g

¶§. fi. Vide Bald. in l. si quis de inoffi. de succes. edi. Bald.

g 1 2 ¶Libellus et precaria qualiter differunt.

3 Feudum amissum propter culpam vasalli cui applicetur.

Vasallus propter necessitatē an possit alienare feudum in vita sua.

4 5 Vasallus an perdat feudū si rem feudalē pignorat.

Pignorans rem inuita eius valorem non videt habere animum rediuendi.

Rursus si fidelis.

Dicti est ad medietatem libellus admittit et pignoris obligatio. ¶Sed pone q vasallus qui pignorauit vel libellauit moritur sine herede. nunquid resoluit pignus: rideatur qō sic. concor. ff. de pigno. i. l. ex vectigali. ¶Secundo querit quid si ille vasal⁹ us oño

Universidad de Deusto
Biblioteca

refutanit: vtrum ille qui accepit per libellum vel pignori poterit per dñm expelli. Respondetur q̄ sic. ergo fortius in simplici colono qui nūq̄ habuit aliquod ius in re. † Et no. q̄ ille. §. videtur cōtra oēm rationem. videlicet q̄ vasall⁹ possit refutare in preiudicium iuris questi alteri. ar. ff. quēadmo. serui. amitta. l. si partem. §. fi. ff. de pac. l. si. ff. de bo. lib. l. liberto octoginta. ff. de cōtra tab. l. si post mortē. §. fi.

¶ Sed respondeo q̄ ista facultas inerat a prin. ex natura rei. id est ipsius feudi. z scire debuit hoc qui cum vasallo contrauit. ff. de reg. iur. l. qui cum alioque est lex valde notabilis. et ideo non potuit in preiudicium domini se diffidultare. ar. j. de noua for. fi de. e. i. ¶ Nota ex isto. §. quod resoluto iure datoris siue per casum siue per culpam resoluitur ius accedentis per Jac. de bel. ¶ Sed queritur vtrum autor qui culpam committit de euictione teneat. Dicit Jac. quod sic etiam si acceptor fuerit sciēs. Si vero naturaliter z sine culpa amisit agit de euictione si acceptor fuit ignorans: secus si sciens. in xta no. C. fa. ercisi. l. in familie⁸. et patet. j. de inuētli. de re. alie. fac. c. j. in prin. z sentit glo. in. l. j. §. si rem. ff. depositi. Et ratio differentie est manifesta: quia casus q̄ natur. aliter eueniunt prenideri possunt: aliq̄ non vt. ff. de contraben. emp. l. fistulas. §. frumenta. de actio. emp. l. si ea res. ff. loca. l. si quis domum. §. huic. et. l. si fundus. et. ff. de dam. infec. l. fluminum. §. seruus. licet aliquando secus contingat vt no. ff. de neg. gest. l. diuortio. z. ff. sol. ma. l. ij. post principiuz. et facit in ratiōe sui. ff. de euictio. l. lucius. Quero dicitur hic quod si feudatarius refutauerit tunc nullo iure z.

4 Nunquid † contra hunc rigorem possit aliquo modo consuli ei qui accepit rem ad libellū. Rñdeo sic. z ideo expone literam. nullo iure subaudi nisi velit priori domino seruire et ab eo feudum tenere vt. j. qua. olim feu. alie. pot. c. j. §. si vero ita q̄ imperatur rigor consuetudinis per equitatem illi⁹ ca. Et not. hoc non ergo resoluto iure datoris ius resoluitur acceptoris. et de hoc. §. not. tit. j. §. rursus. Jacob. de bel. Idem forte in simplici colono. nā si habeo causam ab habēte a te: causam a te habere video: licet per medium. ff. de verb. oblig. l. stipulatio ista. §. i. z alis hoc contingit in colono. ff. solu. ma. l. diuortio. z. ff. de iure fisci. l. fi. Bald.

1 ¶ Consentiens alienationi rei sue perdit eam.
2 Primogenitus ad quem successio regni spectat si cōsentit scādogenito vt inestiat an sibi pndicet.

Preterea. Qui cōsentit sua iura petit z aliena fortificat. hoc dicit. ff. de edil. edic. l. queritur. §. si venditor. Et hec regula est infallibilis q̄n quis consentit in iure suo trāsferendo in aliū. Secus si cōsensus non fiat ad hunc effectum vt. ff. de rei vend. l. inter officium. z. ff. de re iudi. l. subornā. Dicit Jmno. † q̄ dominus qui cōsentit vasallo alienanti videtur ei consentire circa vtile dominum vasalli non circa directum ipsius domini. de fi. instru. c. inter dilectos. p Jmno. et adde quod not. accur. C. de remis. pig. l. si ignorante. et l. si hypothecas. Inspiciendum est ergo ad quē effectum consensus fit prestitus vt. ff. de pig. l. fideiussor. §. pater filie. sine sit expressus sine tacitus puta apponendo sigillum vt. C. de reb. alie. non alie. l. ij. Vel subscribendo se vt. C. plus valere q̄ agitur. l. fi. Et fundatur regula huius. §. per. l. cum quadam. C. de admi. tu. ff. de pig. l. si fundus. §. i. C. ad vell. l. si sue. ff. quibus mo. pig. vel hypo. sol. l. sicut. §. venditiōis z ibi est ynicus ter. in iure. de eo q̄ alteri cōsentit vt de re sua testet et tangitur per modernos in. l. cum quis. in prin. ff. de leg. iij. Porro ignorans nō dicit consentire: vt. C. de dona. l. ignorans. ff. de actio. et ob. l. ex maleficio. §. longe. ff. de pac. l. tres fratres. ff. de condi. inde. l. fi. §. idem quesit. C. de excep. l. si ex maiore. ff. de transac. l. cum aquiliana. Et no. quod casus in isto. §. potest poni duobus modis. Uno modo sic. Si prior agnat⁹ cōsentit inuestiri secūdū: queritur quis preferatur. Respondet quod secundus. facit. j. qui suc. teneant. post princi. ¶ Secūdo modo potest poni casus sic. pone quod ad primogenitum regis vel baronis permebat regnum vel feudum consentit inuestiri secundo genitum: queritur ad quē pertineat regnū vel feudū. z rñdet q̄ ad secūdogenitus. z est expressum in. d. c. q̄ periculosum. vij. q. i. Jtē not. hic gl. de tacito consensu. facit. ff. de adop. l. si pater naturalis. z gl̄ō no. ff. de re. iur. l. vbi non vocē. arg. cōtra istum. §. ff. ff. quorum leg. l. j. §. q̄ autez. vbi cōsensus nō preiudicat. sed ibi ille fuit prestitus consensus tenebatur ad merum factum. i. nullum ius quesiuit: et sic non obstat.

1 ¶ Numerus pluralis diuiditur in singularitates suas.

Jtē si fuerit. Ad euidētiaz premitto sicut dictū est. §. qui feuda. pos. in. §. cum vero conradus: q̄ feudum q̄ incipit a duobus fratribus dicitur inter se nouuz: et in tali feudo nō succedit vnus alteri siue vacet alteri⁹ pars p decessum sine herede: siue per excessum culpe nisi i pacto aliud cōtineat. ¶ Pone ergo casiz cōcessum est castrū in feudum duobus fratribus siue vni recipienti pro altero siue tertie persone recipienti pro ambobus: tandē isti fratres venerūt ad diuisionē. z vni obuenit dimidia: alteri obuenit alia dimidia p diuiso: vel diuiserūt per sumātes vel p vasallos: que diuisio de iure fieri pōt demū vnus istorum alienauit vltra dimidiā partis sue et tandem si ne herede decessit. frater superueniens er illo capite mortis sine herede dicit illam partē ad se pertinere ex iure accrescendi sed dñs dicit ad se ptinere ppter feloniam alienationis factam a fratre suo. queritur quid iuris. Rñdeo q̄ sententia pro dño dāf. est ratio q̄ p alienationē factā a fratre suo fuit prius feudū apertū dño. vñ per mortē nō pōt apertū fieri fratri vt i. c. suscepti de reseri. li. v. l. si cū dotē. in pnc. ff. so. ma. Jta ergo pone casum in isto. §. Si em nullū pactū intercessisset nō esset dubitatio aliqua q̄ fratri nō esset apertū feudū: q̄ nouū. Jtē si nō interuisset mos adhuc nulla esset dubitatio tū ita est q̄ attēdit cōditio primo existēs vt. ff. de ver. ob. l. si qs sta stipulet si nauis. Jtē erat dubitatio cōtra dñm q̄ dñs in nullū casum sibi puiderat. Item pronidit tia expressa vasalli videbat de rigore preferri tacite legis dispositioni: vt. C. de pac. cōuē. l. fi. C. de procu. l. maritus. Sed hic nō obstat q̄ iste puisiones non respiciūt eūdē casum sed diuersum. † Jtē sume hic ar. q̄ numerus pluralis diuidit in singularitates. sicut in. l. ij. ff. de cōdi. insti. z de condi. z demō. l. falsa. §. vlti. ff. ad treb. l. lucius. §. gaio. C. si plures vna sententia. l. j. ff. de re iudi. l. paulus. ff. de duobus reis. l. reos. §. cum in tabulis.

1 ¶ Vasallus an poterit alienare aliquid si possessiones illius loci erant rusticorum non dñi excepta vna quam sibi infeudauit.
2 Concedens mihi terram vnam vel mansum an videatur mihi iurisditionem concedere.
3 Vasallus an z quando possit feudum alienare.
4 Districtus quid significet.
5 Libellus in iurisdictione districtu z honore qualiter fomettur.

Jtē si quis. Pone q̄dā dñs habebat dñium oim possessionū q̄ erāt in quadā parochia: cōcessit mihi vnā in feudū nūquid potero aliq̄d alienare ex ea. Rñdeo non q̄ ista possessio est in curia dñi. ¶ Sed pone q̄ possessiones illi⁹ parochie nō erāt dñi sed erāt rusticor. exepta vna quā dñs habebat: dñs dedit mihi illaz in feudū. vtrū potero aliq̄d ex ea alienare. Rñ. non si illa parochia est sub districtu honore vel iurisdictione dñi q̄ tunc opz q̄ dñs cōsentiat. Et est ratio q̄ q plus hz plus pōt. C. de don. l. sancim⁹. arg. ff. de cōtraben. emp. l. domū vel dic apertius ratio est q̄ dñs tacite reseruauit q̄ maius est. nā accessorie nō sequit iurisdictio q̄ maior est q̄ priuatū predū. j. de capi. qui curi. vē. c. primo. z hic habes singulare ter. Et sic sub noīe predioꝝ nō continet iurisdictio et si sit concessa tota predioꝝ latitudo. arg. dicte. l. domū. et dicte. l. sancimus. ¶ Potes hic notare duo. Primo q̄ aliud est habere dñium terrarū: z aliud est habere iurisdictionē z districtū. † Secūdo q̄ ille qui hz iurisdictionē z districtū nō videt eā cōcedere si cōcedat vnā terrā vel vnū mansum terre. Sec⁹ puto si concederet vniuersitatem casūi. vt. ff. de offi. prefec. vr. l. j. §. cum vbem nostram. z. j. de vasal. qui curiam ven. c. j. ff. de verbo. sig. l. rei appellatione. z. l. princeps bona. z. ff. de consti. pun. l. beneficium. Ad dicit qdā q̄ omne territoriū omnes districtus pnouincia appellari possunt. Uñ in aut. qua in pnouincia. C. ne fi. pro pa. exponitur idest in quo districtu vel territorio pm Dosti. vt in. c. nō est de spōsali. in nouel. vbi no. q̄ ps dz dici puincie nō puincia de vb. sig. l. puinciales⁸. ¶ Aliter distingue. Aut vasall⁹ hz feudū in curia dñi aut extra. Si in curia nō pōt aliquo modo tunc alienare. vt hic in pnc. Si extra tunc dñs habet districtum vel honorem z tunc nō pōt vt hic in fine. Aut non hz z tunc aliter de in re veteri z aliter de iure nouo. Nam de iure veteri vasallus poterit alienare vsq̄z ad medietatē sine cōsensu sui dñi. vt. j. qualiter oliz feu. ali. po. c. j. z. §. co. §. itē si frater. z. §. se. z. §. itē si fuerit. de iure nouo vedere nō poterit ꝛ libellario noie dare. vt. §. e. §. rursus. z nota. j. de suc feud. §. j. Sed de iure nouissimo nullo mō Jaco. de bel. ¶ Quero quid est dictū de district⁹. qdā dicit. i. boies subditi alij dicit. i. iurisdictio territorij. Tu dic hec oīa est district⁹. facit q̄ not. insti. de actio. §. rursus. z nemo pōt plus debere ne quis vadat ad districtū alteri⁹: vt no. in. l. prima. C. vbi de crimi. agi opz. z alis not. in. l. j. C. vbi de possess. agi opor. z arg. ff. de cōditio. z demonstra. l. gb⁹ diebus. in prin. † Et de honore z districtu z iurisdictio ne qualiter sup his fometur libellus. z quomō probentur habes tex. notabilissimū extra de fide instrumentorum. ca. inter dilectos vbi omnino vide Bal.

¶ Pape benignitas z pronidentia designatur.
Pape decretum non afficit casus pretentos.
Ecclesia vna non est ancilla alterius.
Tituli ecclesiarum multiplices sunt.
Infeudari an possit bona ecclesie vacantis.
Ecclesiarum res an z q̄n possint dari in feudum.
Regali an infeudari possint.
Regalia quot modis dicuntur.

¶ Episcopum vel abbatez vel abbatissam vel dñm plebis feudum constituere non posse. Rubrica.

a ¶ Prouincia les. Adde q̄ nomine castri cōtinētur corporalia res et iura et incorporalia et iurisdictiones. vt C. de bon. va. a l. si quando. li. 3 x. per Bar. q̄ dixi in pnouincia. vt si qs diceret hec est pnouincia ticini vel vallis ambre.

b ¶ Tituli. tituli ecclesiastici infeudari 4 pfociuio alienus cōsuetudinis non pñt sed res pñt patrocinante cōsuetudine.

c ¶ Scdo dicit. 5 et p intellectu huius capitu. vide bal. in ca. j. §. q feud. da re pñt. Alnd. 2 Barba. 3

d ¶ Scdo not. 4 Facit q̄ no. in 5 l. leges. C. de 6 legi. et in aut. 7 vt cuz de app. 8 cog. in princi. Alnd. Barb.

e ¶ Quā minor Et est rō q̄ ecclesia regitur alieno aio tñ sed minor regitur suo alo et alieno et iō strictiores fuit phibitiōes ec b clesiaruz quā c minuoꝝ. vt no. in glo. in. l. j. C. de cōtra. iudi. z nō est alibi.

Idez ibi odofre. z Ly. C. de ia. sanc. eccle. in auf. ghuscūq̄ modis. 1

f ¶ Allegat istū tert. Bald. in 2 ca. ceterum de o iudi. vide ibi Alnd. barba. 3

g ¶ In nouella Uectigalia vero que ex statutis ciuium solnūt ipsi ciues tñ nō intelligunt esse regalia sed qdam patrociniū vt not. ff. de re. iur. l. nec ex pretorio per accur. hoc dictū nō inuenies alibi.

h ¶ Nō obstat. Et adde q̄ not. insti. qui. mod. ius patrie pote. sol. §. sed si pater. Extra quero vtrū si primo genitus cōsentit inuestiri se cundogenitū videat iduce re plationem an totius iuris sui perpetuā priuationem. Et vt q̄ oēs ius suū cōsumptū sit. ff. qui. mo. pig. tacite Jba. l. creditor. §. si tecū. p accurs. Dic q̄ si tāq̄ de nouo feudo pass⁹ fuit inestiri: totuz perdit: sed si tanq̄ de veteri inducitur posteratio. et mortuo secundogenito licz non resumat iura primogeniture. tñ succedit vt agnatus. ff. q. mo. vsufr. amit. l. si cū i annos.

i ¶ Scdo dicit. Quero quid est dictū de stricto. qdā dicit. i. holes subditi alij dicit. i. iurisdictio territorij. Tu dic hec oīa est district⁹. facit q̄ not. insti. de actio. §. rursus. z nemo pōt plus debere ne quis vadat ad districtū alteri⁹: vt no. in. l. prima. C. vbi de crimi. agi opz. z alis not. in. l. j. C. vbi de possess. agi opor. z arg. ff. de cōditio. z demonstra. l. gb⁹ diebus. in prin. † Et de honore z districtu z iurisdictio ne qualiter sup his fometur libellus. z quomō probentur habes tex. notabilissimū extra de fide instrumentorum. ca. inter dilectos vbi omnino vide Bal. ¶ Pape benignitas z pronidentia designatur. Pape decretum non afficit casus pretentos. Ecclesia vna non est ancilla alterius. Tituli ecclesiarum multiplices sunt. Infeudari an possit bona ecclesie vacantis. Ecclesiarum res an z q̄n possint dari in feudum. Regali an infeudari possint. Regalia quot modis dicuntur.

¶ Episcopum vel abbatez vel abbatissam vel dñm plebis feudum constituere non posse. Rubrica.

Item si episcopus.

Rubrum summat nigrum quo ad primam partem tert. Dicit ergo primo q̄ episcopus abbas: abbatissa vel dominus plebis nō possunt de cetero infeudare res ecclesiarum sibi subiectarum que vocantur tituli⁹. ¶ Secundo dicit c q̄ rectores ecclesiarum decetero feudum dare non possunt ea que antiquitus solita non sunt in feudū dari tamen si qua ante constitutionem vibani data erant per epos abbates abbatissas vel dominos plebis de rebus ecclesiaz sibi subiectaz firma pmanere cōcedit. ¶ Et quo no. pudentiā pape. itē eius benignitatem. pudentia inest respectu regule ecclesiarū. vt. C. de sac. san. eccle. l. iubem⁹ nulli. §. j. z in aut. de nō alie. §. vlti. coll. ij. Benignitas vō est circa feuda retro cōcessa que infringere esset in humanū: vt C. mā. l. ab anastasio. §. fi. z multe tergiuersationes. vt. C. de decu. l. fi. lib. x. ¶ Scdo no. q̄ decretū pape nō efficit preteritos casus nec actus cōsummatos. z eps nō potest retractare que per aliū episcopū rite tractata sunt. C. de apo. pu. l. semel. lib. x. ¶ Adde quod regulariter vna ecclesia nō est ancilla alterius vt not. in. c. q̄ per ambitiosam. de rescrip. lib. vi. per Jo. mo. als in nouel. Nota q̄ Jac. de are. dicit. C. de sacrosan. ecc. l. iubem⁹ nulli. q̄ ecclesia magis subiaceat fratribus q̄ minor⁸. Dic. ET TZULZ VOLUNTATEM. trib⁹ modis expone. ¶ Primo sic id est sunt in libera possessione ecclesie. et hec vera sm Petrū de cer. Scdo sic tituli id est institutiones canonice. naz institutio canonica est illa que dat titulū z ōr titul⁹. vt in. c. j. de reg. iu. lib. vi. Tertio id est ecclesie subdite que spiritualib⁹ rectoribus cōferuntur in titulū. Nā res taliū tituloꝝ q̄ sunt in libera possessiōe talis ecclesie infeudari phibent z i idē recidit cū expositiōe priori. ¶ Nota ergo q̄ quedam sunt ecclie subiecte q̄ vocant titulī: et quedā q̄ nō vocāt tituli: q̄ nō ponit ibi rector tāq̄ intitulat⁹ sed solum dicitur ibi diuinum officium ad nutum superioris: res quarum ecclesiarū sunt peculiares prelatorum: hec ergo littera dicit titulī vocantur.

5 ¶ Sed alias est in litera tituli vocatione vel vocātis. z vult dicere quod dum vocat titulus talis ecclesie: quia est mortuus rector diocesanus vel alius superior prelatus nō potest infeudare res talis tituli vocātis. Item nec antequam vacet sub cōditione vacationis: quia expectationes monituri tristes solent parere eucntus. vt. C. de pact. l. fin. extra de concess. preb. c. ij. cuz simili. ¶ Extra nota quod Jaco. in summa circa intellectum huius. c. sic ait cōstituebat olim feudū archiepiscop⁹ abbas abbatissa prepositus. hodie vero constituere non valēt huiusmodi persone z hoc intelligendum de reb⁹ ipsius ecclesie que fideliter ei subiecte sunt q̄ sic intelligendū puto. f. vt id quod in feudum datū tempore sui ingressus inuenerit si fuerit apertū adhuc in feudum dare possit. sed alia dare que data nō inuenerit pro hibetur dare z hoc est q̄ dicit q̄ eis subiecte sunt Jac. col. f. ad dandum. ¶ Item oppo. extra de feu. b c. ex parte. vbi etiam insolita infeudatē. So. hic ponitur regula ibi exceptio. vel ibi in rebus que non sunt in libera possessione ecclesie z ab antiquissimo tempore nō fuerunt hic in rebus que sunt in libera possessione ecclesie scōm Per. de cer. z hec vera. Si i autem parum tempus est quod fuerunt z tunc non sunt sed dura est recuperatio quia possidentur a tyranno: tunc ecclesia potest infeudare. prius tamē cōsulto papa si res sunt magni ponderis. vt. d. ca. §. de feudis. z hoc casu trāsit vtile dñiū datū a lege absqz corporali investitura. ppter dolū aduersarij. arg. de do. z cōm. c. cōtingit. ¶ Unde dicit hic idē Pe. 7 q̄ alius intellectus illius. c. est q̄ illud fiat de mandato pape. quod credo tutius. Alij dicūt q̄ regalia z olim z hodie possunt infeudari per ecclesiā si antiquitus fuit consuetudo secus z in alijs. hoc sentit gl. §. q feu. da. pol. circa prin. Tamē hoc cōmuniter nō placet doctorib⁹ nec mihi q̄ magis alienari phibentur que a benignolētia principis ꝓcesserunt vt in auf. de ali. z empby. §. ea vero. col. ix. §. ab imperiali domo z ibi no. in gl. §. incipit. hic no. quinqz casus.

8 ¶ Adde q̄ regalia q̄nqz dicunt collecte regis vel imperatoris vel tributū q̄nqz dicunt regalia. i. iura que ad imperatorē vel regē pertinere cōsueuerūt: vt portus vel vectigalia q̄ interdū ꝓsueuerūt 2cedi ecclesijs. Q̄nqz dicunt regalia ea q̄ rex ꝓcipit ecclesia vacante ex priuilegio Romanoꝝ pontificū. vt not. Jo. mo. in. c. generali sup verbo regalia de elec. li. vi. Immunitates etiam dicuntur regalia beneficia. vt no. extra de immu. eccle. c. peruenit in non ella⁶.

g ¶ Masculus in feudis excludit feminam: si de eamentio habeatur in inuestitura.
1 Quid si masculus moriatur immediate.
2 Femina semel exclusa a masculo semper erit exclusa.
3 Femina semel exclusa a masculo semper erit exclusa.

Quinetiā Notabilis est iste. §. † Femina posita in copula cuiz masculo nō tñ succedit simul cū eo: sed tra demū si masculus nō exter. h. d. Casus. Rex concessit quoddam castrū mihi in feudum recipienti pro me z descendentibus meis masculis z feminis. deceli supertitte masculo filio z femina filia. queritur vtruz femina admittat simul cum masculo. Respondetur q̄ non q̄ natura feudi hec est q̄ masculus preferat femine. Sed pone q̄ iste filius meus decedit post mortē meaz sine filio masculo. nunquid femina admittat ad successionē a qua semel est exclusa per masculum. Respodet q̄ non: sed reuertit ad dominuz. ¶ Nota h hic de copula que copulat verba et non sensus. sed magis ponit in vi ordinis q̄ in vi copule: sic. ff. de libe. et posthu. l. gallus. §. quidaz recte. et est speciale in feudis simplicibus z rectis. id est nō conditionatis z que nō dātur ad certum seruitium. in alijs secus sm Jac. de belui. z est ratio proper apertaz naturam verboꝝ a qua nō debem⁹ recedere nisi in casu expresso in iure. Tñ iste. §. dz restringi ad feudum simpler z rectū. Sec⁹ si esset cōcessum ad certū seruitium ꝙ femina posset explicare per se vel alitū: quia tūc admitteret simul cū masculo. ff. de vsufruc. ac. l. si qs tritio. et. l. si mulieri. ff. de lega. j. l. titie tertores.

k ¶ Nota. p. l. gallus. §. quidā certe. Barba.

l ¶ Adscalco. Nota casiz in q̄ femina pōt admitti cum masculo i feudo. et quid si essent trāspositā vba quia diceret pro feminis z masculis vide q̄ in simili dicit in l. gallus. §. ff. de lib. et posthu. et glos. sin. scōm eaz in. l. omnes. C. de dila. lib. x. z de materia eoruz que dicuntur vide. d. pe. 2 sil. xxiiij. in eo dē §. in fine ibi et ideo succedit patri vide eūdez in. l. qm in priorib⁹. C. de inoffi. te. et in l. ij. C. de libe. pcte. et. l. maximus vltimus bart. in. l. fi. ff. ad tertul. et. l. si quis postbumos. §. si filiū. ff. ō li. z posth. et vide ang. in aut. ō be. z fal. §. fi qs aūt. et l. ij. ff. si pars hered. peta. et Bal. in. l. si qs filius. C. de inoff. test. Saly. trāsit cū Bal. in. l. in quib⁹. C. de secundis nup. et in. l. ij. C. quādo dies lega. ce. Ang. in auf. hoc amplius. C. de fidei. Pe. de ancha. consi. cce. Alnd. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Consulnit. vide glo. in §. oibus in auc. de her. & fal. et ibi ange. q dicit quidā here. An. bar.
¶ Ibi vi. Et in l. i. de cōdi. & demōstra. et p Ly. l. j. C. de ædif. et §. dici l. marimū vitū & in l. §. C. de li. peritis.
c ¶ Baptiser. vt l. j. C. de te. mili. li. xij. Nec ei extra ¶ litares dz iniuria fieri dñs. ff. de v. obl. l. §. exhis. & l. in executione.
d ¶ Substituti. not. qō qñ a seruitiū dz fieri principi nō b
pōt fieri p sub 1
stitutū et valde nota et limita istū. §. vt 2
dicit bal. in. c. v. an surd⁹ vel 3
aliter imperfect⁹. and. bar. 6
e ¶ Dicēduz. 7
Vidi dubitari qd in lepro
so an pdat fen
dū & forte pōt 1
dici quod aut
erat paternuz
& nō pdit aut
nonū & tūc at
tendit qualitas seruitij vt hic p bal. forte & si esset ali
qua spes recuperāde sanitatis de q̄ forte melius in. d. c. an mut⁹ vl' imperfect⁹. andre. barba.
f ¶ Sō sic. andreas de iserma hic dz qō bz locū in feudo primo. Ja. de bel. & 2ūnz dicit: tn vide bal. in. o. c. an surdus vel aliter imperfectus. Hydr. barba.

§. nihil distat. & in aut. de nō alie. §. emphyteusis colla. ij. fin Jaco. de bel. qui dicit q̄ ista questio fuit de facto in regno apulie. ¶ Quero quid si masculus moritur immediate. muriq̄ succedit femina. Et videtur q̄ non quia etiā ratione mercēdi qs erelinquit vi si testator: facit substitutionem filio si sine liberis obierit. cū ipse moritur cū filio qui nō vixit nisi vno momēto tamen substitutio fideicommissaria est extincta. ff. ad trebl. et facto. §. vltimo. ff. de reb. dub. l. quod de pariter. vbi de materia. Et facit. l. cuz vxori. C. qui dle. ce. & ibi dixi per Barto. in. l. fina. ff. ad trem. Item ratione momenti rescinditur testamentum. vt. C. de postbn. hæred. inſt. l. ij. Et momentū imitum operatur in his que sunt momēti. vt no. in. l. §z 2 partes. §. ij. ff. quod met⁹ causa. Tamen cōtrarium determinat gl. q̄ nō dicit viuere qui illiquo obsit & verū dicit in casu hui⁹. §. q̄ femina nō erat ibi posita in cōditione sed in copula. et legis interpretatio ei faciebat iniuriam. & ideo benignius secuz agitur. Et dicit Jnno. qō ille dicit illico decedere qui decedit anteqū nomē sit ei impositū in baptismo q̄ tempus est octo dierū fin vetus testamētū. de hoc no. extra de vb. sig. c. nā & ego. per Jnno. ¶ Sō no. q̄ femina semel exclusa a masculo in perpetuū est & 3
clusa ita quod mos masculi deinceps non patrocinatur femine. quod est not. dignū ad statuta que dicunt q̄ patre morīēte cū masculis femina nō succedat. naz licet masculi mortuo patre fine liberis moriantur non patebit locus femine ad successionē patris. a successione tamen fratris nō repelluntur nisi frater decessisset cū herede testamentario. Secus si statutum diceret q̄ filia femina nō succedat donec masculꝰ supereſt. nā ista nō est exclusa sed suspēsa a successiōe patris. Interim tū masculus insolidū b
res est vt no. j. l. ij. ff. si ps here. pe. & eo mortuo remotum est obstaculum q̄ obstabat femine & ideo succedit patri pro portione sua: & pōt vocari heres anomalus. vt not. gl. inſti. de eo cui liber. cau. bo. adij. p quam gl. ita consulnit⁸ recollēde memorie domin⁹ Franciscus tygrini de pisis vir magne sciētie & sancte vite: & de hoc p Bar. j. l. ij. ff. ad tertul. ibi videꝰ.

§ Mutus quis sit & an succedat in feudum.
Surdi sunt homines qui inxta paduz habitāt propter aquas que ex alto cadunt.
Feudū si sit cōcessuz alicui qui postea factus est mutus aut surdus an possit priuari feudo.
Seruire aliquis principi an possit per substitutum.
Feudū an acgrere possit imperfectus in duob⁹ sensibus. §. visu & auditu.
Feudum an habere possit habens testiculos et non virgam

Mutus feudum. Premitte ad cuidētiam qō mut⁹ alius a natura est alius ex accidēti. ¶ Mutus a natura est qui ita nat⁹ est. Mutus ex accidēti est qui pter morbū supeniente & auditu amisit in totū ita q̄ nihil audit. vt. C. q testa. fa. pos. l. discretis. Ego vidi quēdā cui si qs vocē laudibili sibi ipſi loquebat in gutture eius vocem mutus audiebat ſ, si vocē exprimeret nō audiebat & erat de ādā villula Perusina que appellatur corignanū. Dicit Albertus q̄ de paradiſo terrestri propter eius altitudiné aq̄ cadētes facitū tñ strepitū q̄ oēs q̄ ibi nascuntur perdūt auditū nō sunt surdi a natura q̄ si transportarenꝰ ad aliū locū anteqū surdesserent audirent. Dic ergo casum in isto. §. Quesitū fuit vtrū mutus qui nihil audit possit feudū retinere. Rñdetur qō nō sed feudū ei auferꝰ & ad dominū renertit debet tamē ei tantuz relinqui de quo viuere possit. Jn quo §. duo not. Primo rigoré. Secūdo humanitatem. ¶ Quero de quo feudo loquitur. Respondeo de nouo vt ſi tibi cōcessum erat feudum & postea facꝰ es mutus a casu. Sed in paterno feudo distingue. An sit mut⁹ casu et retinet totū feudū. An naturaliter & tūc ei auferat fin quosdā. Sed Odof. et. §. dicit nō auferri. Jan surdus vel mutus. capi. primo. Unde nouū feudum facilius perdit q̄ antiquū paternū. Sed cū ille. §. indistincte loquaf quidam dicūt qō etiā in paterno loquitur: & fin hoc q̄ ista dicit retinere: nō loquiſ i muto a natura: q̄ i eo

b ¶ Sed videt dicendū⁸ aut culpa precessit casum & perdis feudum paternum. Aut fuit casus fortuitus: & tūc secus q̄ afflictio nō est dāda afflicio. C. de fur. aut. nauigia. & C. de episc. audiētia. l. tā demētis. ff. de offic. præſi. l. vin⁹. facit qō no. C. de cōdi. ob cām. l. si militē. C. de leg. l. ab admi
c nistratione lib. & ar. l. prima. §. exigit. ff. de ſecū tab. ¶ Pone ergo datum fuit feudum patri tuo ex quo natus es: tua natiuitate in aliquo deduob⁹ sensib⁹ corporis totaliter imperfectus es. ſ. visu vel auditu. nā gustus & odorat⁹ nihil ad rhōbū. q̄ nō possunt per aliū hec explicari nisi talis esset qualitas feudi. vt in feudo fagerij vel pregustatoris vel vinandarij. vt no. Jnn. in. c. j. de obser. iein. vel strumosus est ex ipa natura nūquid succedit in feudo. Quidā dicūt q̄ sic. f ¶ q̄ est paternuz lege nature cōmunatū. vñ nō tam acquirit q̄ retinet. de libe. & posthu. l. in his. Quidam dicūt q̄ nō q̄ nō pōt seruire. gl. hic nō firmat: sed in summa in titulo quibus modis sine can. feud. amit. §. propter casum. si ait. pter casum essi amittit feudū siue nō retinet puta si vasallus fiat mutus ita qō nullo mō loquit. verūtamē si feudum magnum fuerit quo ei ablato se exhibere non valeat: tunc ei relinqui dz de dicto feudo vsi vinere possit. Et hoc intelligas verū esse in feudo qō nō est paternū ſz nouū. Si aūt esset paternū: tūc mut⁹ surd⁹ claudus cecus vel aliter imperfect⁹ totuz retinebit fin quosdā. Quidā tū direruūt eū q̄ taliter nat⁹ est feudū retinere nō posse: q̄ seruire nō dz. Jac. col. Ecce iste nō firmat se ſz viget rō q̄: naturaliter imperfectus id est a natura destitut⁹ in eo qō est precipuus feudi nō succedat in feudo. sicut nec oīno fatuus nec perpetuo furiosus. C. de cura. furi. l. ſi. Sicut nec strumosum aīal vel monstrosum. ar. ff. de libe. & posth. l. ſi quis posthumos. & l. ſed est q̄situm. Hec eñ iure nature debeꝰ ei cū natura pbeat obstaculuz & iura naturalia sint inmutabilia & passiones inate potiꝰ tolerandę q̄ mutari pñt. ¶ Sed dubitarum fuit de quodā nobili Joāne q̄ habebat testiclos & nō rostrū vt: succederet cū frib⁹ i feudo pfno. iste eñ nō bz defectū circa sensum & motū sed solū circa ytntē gñandi. vñ q̄ nō succedat p illō vbū vel aliter ipſect⁹ & ita q̄ dā valēs doctor. q̄ sulit q̄ nā sibi obstat & fic nulla iuriā facit ei ars ſz nā a q̄ ſi pōt appellari. Sz 3ūō vñ q̄ alis seqrēt q̄ ſi aliqs a nā nascere tur sterilis q̄ ipe nō succederet i bñficio feu. qō falsuz est. & ad hoc facit qō dicim⁹ in ſilī de muliere sterili q̄ bz ptilegia dotis. C. q̄ po. in pi. ba. assiduis. & q̄ talis filiꝰ bz ptilegia dotis mine. Iste eñ defect⁹ puden dorū tegit & nō est euidens iō dico q̄ succedit q̄ ſufficit q̄ nō ſit mulier vt no. ff. de legi. l. de quib⁹. Bñ tamē als sit sensat⁹ & apte nat⁹ mēte & corpore. Et ita de facto 2ſului in ādā successiōe marchionū de mala ſpina q̄ erat magni pōderis. Et adde q̄ no. in. c. oīs. de pē. & re. in nouella.
¶ Papa nō pōt indistincte ſupprimere dignitates ecclesiasticas.
2 Dūceps an obligetur ex ſuo contractu.
3 Imperatoris successor an possū merum & mixtū imperium concessum ciuitatibus Lombardie auferre.

De natura

a ¶ Digna vor. Vide tertium melioem de iure fin moderniores i. c. j. de proba. vbi obligaf ex pacto vide que notaui plene in. l. qui se patris. C. vnde li. ad bal. & l. titi⁹. ff. de inre pa. vide Lud. consi. ccccvj. vbi allegaf
b istud victi bal. & addit vide ibi quia singulariter loquitur. Alnd. bar.
¶ Jnno. Adde qō consuetudo non est gratia sed iustitia.
c ¶ Priuilegia adde q̄ statutum nō ſtelligat tollere ſuū beneficiū nisi ō eo faciat expressaz mētionez. C. de iure deli. l. ſi. & i cō putatiōe in ſi. magne glos. ſz tu nescisses ipſam ad 8 allegare nō est alibi. Jndultū etem puſsegium nō dz 3 a ptilegiati recorgri. vt not. b in. l. nō tñ. ſi emācipatiꝰ de contratab. Adde etiā q̄ c princeps non pōt ſtringere feuda que cōcessit nisi cul- 1
pa reperta. b. v. adde cōsuetudo dat naturā & cā assignat cōtractibus. h. d.
d ¶ Confirmare. Ro. q̄ ſi qs violēter occupat castruz et postea euz impetrat q̄ non vz rescriptuz vide bal. in. c. j. j. p quos fiat 3
iuenit. & ibi no taui et pleni⁹ remiſi ad bar. in. l. autoritate. C. vnde vi. Alnd. barba.
e ¶ Jn ter. no. ita subtiliter. Quero i quo stat ista subtilitas. Rñdeo oliz feudū poterat p libito renocari: post 1
ea fuit hic cor rectuz in illis q̄ pñtia dicūtur valuasores Sz minimi ñ dicunt ppie valuasores vñ q̄ nō corrigit quare stare p.

1 ¶ Feudi successor an succedat in locuz vasalli qui succubuit per sententiam absolutoriam.
2 Vasallus an possit mutare ordinem succedendi in feudum per suum testamentum.
Testari de alieno nemo potest.
3 Testator qualiter dicitur contrahere cuz legatariis.
4 Successio in feudū an fiat p capita: vel per stirpes.
5 Adde ad idem.
6 Jntestat⁹ & itestabilis qualr hec vocabula differant.
7 Filius instituntus in re certa an succedat cū alio filio herede vniuersali in feudum.
8 Legatum factuz siue granamen super re feudali per vasallum an valeat.
9 Statutum ciuitatis an possit concedere facultatem testandi super feudis.
10 Primogenitus q debet succedere in regno si sit demens vel alias inhabilis an succedat secundo nat⁹.

¶ De successione feudi. Rubrica.

Natura feudi. Pone qō ipa tor vel rex Frācorū creat aliquē ducem & iuestit eū de ducatu. vel marchionē: & inuestit eū de marchiona tu. vel comitē & inuestit eū de comitatu. vel baronem: & inuestit eū de baronia: nunquid pōt p libito diſuestire eū. Respondet q̄ nō ſz demū pter conuictā culpā vel felonią. Adde qō nec successores i imperio vel regno possent. vt not. de indi. c. nouit. Nec obstat qō imperator habeat plenitudinem potestatis. q̄ verūz est qō dens subiectū ei leges sed nō subiectū ei contractus ex quibus obligat⁹ est vt not. et traditur in. l. j. signa vor. ⁸. C. de legi. Dicit Jnno. qō fortior est consuetudo q̄ gratia. de simo. c. ad apostolicā. Jnno. b Et ſic patet hic arg. q̄ secundum priuilegiū nō tollit primū: q̄ nō est in potestate principis sed est facti. primi iure. de hoc nota. in c. j. de consti. lib. vi. & C. de sacro sanc. eccle. aut. priuilegia. c Et per hoc dicebam qō imperator Federicus primus qui fecerat cōmune Papie comitem in certis castris & terris ei ea conferendo sub iuramento fidelitatis q̄ nec ipſe concessor nec eius successor poterat reuocare sine culpa cōis papie. ¶ Et est argu. q̄ papa nō possit supprimere dignitatē donec super est ꝑsona q̄ preest dignitati nisi ex magna cā. Dicit Joā. and. q̄ celestinus id est frater Petr⁹ de murone de mane faciebat gratiā & de sero auferebat & alij cōferebat. Usi cardinales ſz scirēt q̄ renūciaret p fatuitatē papatui. tñ q̄ erat vnū pec⁹ libēter acceptarunt refutationē & creauerūt Bonifaciū octauuz qui depingitur vulpes in introitu: leo in accubitu: & canis in occasu suo. ¶ Querunt doctores vtrum imperator obligeť pcise ex suo contractu: & hic sunt opi. C. de legi. l. digna vor. que questio vſ determinari q̄ sic. & j. de noua for. fideli. ¶ Et not. hic qō pn̄ceps tenetur seruare suas cōsuetudines & ita cōsuetudinariū cōcludit princip. hoc not. §. q̄ feud. da. pos. ci. ff. ¶ Pone imperator in pace cōstantie cōcessit merū & mixtū ꝑiū ciuitatib⁹ lombardie. virtū imperator qui modo est possit illud auferre. Caue tibi q̄ licet par fuerit perpetuo contractu. tñ obligatio versus ciuitates lōbardie nō fuit cōtracta nisi p. xxx. annos. vt ptz in tertu dicte pacis in verb. xxx. annis & ideo si imperator vellet mihi cōcedere aliq̄ castrū alicuꝰ ciuitatis cū iurisdictiōe posset. q̄ omnis iurisdictio & omnis districtus apud principem est. nisi prius concessisset alteri. Illud autē est certū q̄ princeps inuadenti castrum alienū nō pōt illud castruz confirmare⁹ maxime p obreptionē. vt. C. vñ vi. l. auctoritate. & C. de fundis & sal. rei domi. ſi qua loca. li. vj. et ibi not.
¶ Contractus aliqui sunt voluntarij: alij non: et quando possint reuocari.

Idem iuris. Quod dicit in principe idem dicit i maximis et maiorib⁹ valuasorib⁹. Jz in valuasinis feuduz qō per ipſos dabaf olim erat vile & abiectū & nō stabile q̄ poterāt ipm reuocare p libito voluntatis: hodie secus: q̄ qō non pñt maiores non pñt minores. Et hic not. q̄ per personarū ꝗlitate & differēta vbi est eadem

bet vim pacti de non petēdo. C. de pac. l. j. Tu dic in feudo vt alibi dicā & adde que dixi in. l. in plurimū. de acqui. heredi.
¶ An p ſniam absolutoriaz possessoris succedat possessor in locū vasalli qui agēdo succubuit. Dic q̄ non: q̄ ſnia absolutoria nihil re adinducit: vt. C. de trāſact. l. ſi p fundo. hoc dicit illa lex no. ff. q̄ virtus & potētia & eadē ratio nō variaf effect⁹: vt. ff. de leg. iij. l. ttē in legato. §. parui. Item no. q̄ id quod in pncipio est volūtariū postea est necessariū fin contracte obligationis vinculū. nā natūra obligationis sequi debem⁹. ¶ Ultimo not. q̄ olim ille q̄ penitebat debebat restituere pretiū q̄ nō debebat locupletari cū aliena iactura. vt. ff. de act. emp. l. bona fides. l. nā hec natura. de condi. inde. Adde & dic q̄ cōtractuū quidā cōſistunt in sola ꝓmissione vt precariuz. quidā in ꝓmissione & obligatione vt cōmodum: quidam in datione & ꝓmissione. quidā incipiūt ab ipsa datione. De precario certū est q̄ revocari pōt in dubio & in dubio ꝓsumit precarium non donatio. vt ff. de vo. l. lucius. De scdo certum est qō finito vſu revocari pōt: ante nō. de dona. laquilius & C. cōmo. l. ij. De tertio certū est qō fin naturā cōtract⁹ hz locuz pentētia alias non. ff. de cōdi. ob cām. l. ſi pecuniam. De quarto cōſtat q̄ pentētia nō hz locū nisi gratia soli? tradētis vel ei? qō dēpēdeat a tradēte sit gratia traditio. vt. ff. de legatis. ij. cum pater. §. nemo. ff. de dona. l. hoc iure. §. ij. qs dederit. ff. de ver. obli. qui rome. §. flauius hermes. & ff. de pac. l. ſi cum fundum.
¶ Feudi successor an succedat in locuz vasalli qui succubuit per sententiam absolutoriam.
2 Vasallus an possit mutare ordinem succedendi in feudum per suum testamentum.
Testari de alieno nemo potest.
3 Testator qualiter dicitur contrahere cuz legatariis.
4 Successio in feudū an fiat p capita: vel per stirpes.
5 Adde ad idem.
6 Jntestat⁹ & itestabilis qualr hec vocabula differant.
7 Filius instituntus in re certa an succedat cū alio filio herede vniuersali in feudum.
8 Legatum factuz siue granamen super re feudali per vasallum an valeat.
9 Statutum ciuitatis an possit concedere facultatem testandi super feudis.
10 Primogenitus q debet succedere in regno si sit demens vel alias inhabilis an succedat secundo nat⁹.

¶ De successione feudi. Rubrica.

Equitur. Supra dicum est de natura stabilitatz feudi: hic dicit de natura ei⁹ q̄ ad trāſmissionē & istud ꝓncipū est valde notabile.
¶ Pone 2cessuz fuit feudum ꝑi meo. decessit relicto me filio & q̄dā sorore mea filia sua. q̄rit qs succedat i feudo. Rñdet qō masculꝰ nō femina. ¶ Sed pone qō decessit superstitib⁹ plurib⁹ filijs masculis querit q̄ uter succedat in feudo. Respōdeo qō viriliter. ¶ Pone qō vnus ex filijs decessit relictis pluribus masculis ne potibus: querit qualiter nepotes succedant. Rñdet qō in stirpes⁸. ¶ Sed statim querit vtrum vasalꝰ per suā vltimā volūtatē possit mutare hunc successorium ordinē. Respōdetur q̄ nō q̄ in feudis vltima volūtas vasalli nihil valet. nec pōt valere qō nullum est hoc dicit not. casum. Sed quare non potest quis testari de eo quo potest post mortē suā cōtrahere. vt f
insti. de. l. ſu. can. Jté dic q̄ vltia volūtas dī in fortiā ſi vt not. i rubri. ff. ſol. ma. ¶ Adde qō nemo pōt de

a
b
c
d
e
f
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

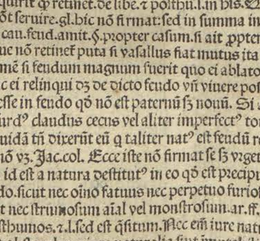

seruāda. tñ est verum toties quoties nil ſi t futurum contra legem. ff. de operis liber. l. cerdonem. & ff. de condit. & demonſt. l. ſi quis cum. Extra quero nunquid testator qui nato postbumo & mortuo ſe viuo nō mutando testamētum videatur in eadem voluntate recedere. Respondeo non quia ruptum erat. sed nō requiritur expressa confirmatio vt. C. de codicil. l. j. vbi est tex. & glo. not. Extra nota q̄ arg. de cōtractib⁹ ad vltimas volūtates est argu. a ſimili. & ideo nō semp̄ pcedit. q̄ non ſunt oēs ſimilia. l. ſi. C. de leg. Extra no. q̄ illud qō dicit qō in legatariuz transit dominium recta via. fallit qñ res est plurium insolidum. l. ſi pluribus. de lega. j. vbi de hoc per Accur. not. quod dixi in casu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Scripture. Adde verba enũciatina habent in se cõditionẽ: sed non dispõitionẽ nisi ꝓpter efficiendũ aliqd sint plata de ꝙ se. de donatio. l. hac scriptura. de leg. ꝛ. l. vnã. ff. ff. de vsufruc. lega. l. gñali. vbi dicitur, qõ verba cõsilij sunt enũciatiua nõ dispõsitiua. q. aliud est ꝙsulere aliud prouidere seu donare. Addo q legat rem vr in dubio legare prouideat. item. de vsuf. le. l. filiꝰ. Adde si nõ tz alienatio nõ debeꝫ gabella in cõi. C. cõmunia deleg. l. fi. ff. sed qr nra. p Ly. adde qõ in legatis fingitur retro cõditiõalis enũs. not. Lin. C. ð actio. ep. l. fi. ãcilla. Dic q fingit fcim qd nõ simplr. l. i. ff. serui. ad silla. de statu lib. l. statuliberi a ceteris. C. comm. de lega. l. fi. ff. finantem. Addemirũ est q in lega. oriatur actio añ diem cũ añ diẽ legatũ sit possit accipi et nec repudiari. Rñ. imo põt p expressum et tacitũ pactũ. vt not. ff. de acq. here. l. i pluri. tiõ donatio nõ trãsit añ diẽ. de vsufr. l. sem proni. Bẽ eũt quidaz qõ nõ trãsit vere antecẽ legatarij diligat ũ actione agere velit. l. fi. ff. ſz qr. C. cõmu. de legat. Ly. dic vt not. instit. de lega. ff. nostra per Accur.

¶ Bicm. vi. de Bartoluz in ꝙsi. lxvi. qõ incipit et facio ꝙponit q obiles vide Ludoui. roma. consil. i. Vinc. Barb. c ¶ Vnus cõmune. At dixi. ſ. in prin.

d ¶ Est no. tene mẽti qõ in feudo hz locũ l. fin. C. de edicti. tol. vide Bal. in c. i. de controner. inter masculos et femi. et in capit. i. an agna. vel cognata. consulo alieno testari, vt extra de testa. c. filius. Tñ si feudatarius legat feudũ aut per errorẽ iuris credẽs se legare posse ꝛ nõ debeꝫ aliquid. vt. ff. de vsufru. lega. l. sticho. Aut ex certa sc̃tia ꝛ valet legatũ. i. vt isto casu tunc debeatur estimatio. vt. C. de leg. l. cũ alienaz ſm Odo. in summa. Adde: ius quod hz quis heredi suo reliqt ꝛ nõ pl⁹. de condi. ꝛ demõ. l. publia. ff. titia codicillis. ¶ Extra nota q testator non dicit contrahere cũ legatario ſs sed ꝑtare causam quasi cõtract⁹. ff. de reg. iur. l. q cũ alio. ꝙ accur. nec ór hereditas nisi sequãt aditio. ff. de actio. ꝛ oblig. l. hereditatez. ad. l. aquiliã. ff. huic scripture[a]. ¶ Scdo no. q nepotes ex filio succedũt loco patris sui. ꝛ per istũ tex. determinantur due qõnes: vez q filij fratris premortui succedũt cum patruo eoꝝ in stirpes. ¶ Sed dubium est. Pone q erãt tres fratres: duo decesserũt vn⁹ cũ vno filio: alter cũ quatuor. deinde tertius frater decessit sine herede. mõ querit vtruz isti filij succedãt in capita vel in stirpes. In alodialibus sunt due opiniones. nã Alzo dicit qõ in capita cuius opin. tenet Bal. Ray. de fos. ꝛ multi alij ratione talẽ addũcunt quia succedunt ex ꝓprio capite ꝛ virtute ꝛ non ex representatione patrna quia non est eis necessaria. ergo numero diuiditur successio. Secunda opin. est quod in stirpes. ꝛ hanc opinionem tenet accursius. vt ipse not. in aut. post fratres. C. de here. ꝛ in auten. de heredita. ab intestat. ſ. si autem defunctus. Cuius ratio hec est. qr mortuo primo fratre oẽs eius filij loco eius successerũt quia alter viuebat. deinde altero mortuo oportet idem dicere de filijs eius alias excluderentur pèr antecedẽtes. Sed in feudis quid dicemus[b]. Jacob. de are. tenet qõ viriliter. Ego dico quod in stirpes. ar. huius litere que simpliciter dicit quod succedũt in locũ pris sui. nec distinguit an soli an cuz patruis eius ergo nec nos ðstinguere debemus sciuisset enim litera distinguere si voluisset. vt C. de cad. tol. l. fi. ſ. si autẽ a deficiente. Faciliter respõdetur ad istum ter. qr hic loquitur in successione descendentiũ nõ in successione agnatoꝝ: qr dicit nepotes ex filio nõ nepotes ex fratre: et ideo questio remanet adhuc dubia: quia quotienſcunqz non habemus in ea specialia iura in feudis sequi debem⁹ ius commune[c]. Et vt dictuz est de iure cõi sunt opinio. ꝓ vtraqz parte satis ꝓbabiles ꝛ magnoꝝ virorum. Et si decerniꝛ q succederẽt in capita sequetur q hz cũ patruo diuidant in stirpes: tũ patrueles diuiderẽt inter se in capita: ꝛ sic facerent duas diuisiões qõ ẽ falsuz: qr tã cũ patruo ꝙ iter se diuidũt in stirpes. ꝛ ideo opi. gl. verior est si vnaz rõnez iuris ꝛ munis inspicim⁹. Deinde habem⁹ hic q non vz in feudis ordinatio testamẽti. ¶ Quero ergo quo iure filius heres institutus succedit in feudo: et testamento nõ vt hic: ab intestato nõ: qr nõ põt quis decedere testat⁹ ꝛ intestatus. So. nec ex testamẽto nec ab intestato: sed iure successionis feudoꝝ: nec mirũ quia als hoc euenit. vt isti. ð ac. ꝙ arrogationẽ. ꝛ. C. de fide iuss. aut. hoc amplⁱ⁹ hoc idẽ contingit in pupillo qui ꝓprie nõ ðt decedere intestat⁹. vt. l. j. in ꝓn. de su. ꝛ. lz de benigno intellectu ꝙ intestato habeaꝫ. Idez est in his q succedũt ðnatis ad mortez. vt. l. j. C. de rap. vir. Vel dic q succedit nõ dico ex testõ: sed qr transit cũ vniuersitate: ꝛ ꝓptera venit feudũ in petitiõe hereditatis: vt. ff. de peti. here. l. itẽ vidẽdũ. ſ. fi. ꝛ in edicto diui adria. idẽ cadẽ rõne. qõ est no.[d] ꝛ fic cũ vniuersitate potest filius institui in feu. qr nec potest vlla res excipi ab institutione heredis. de heredi. instit. l. si ita quis fuerit heres institut⁹ excepto feudo. l. cohe rede nõ dato. Itẽ an sit differentia inter vniuersum ꝛ integrũ glo. dicit q fic. ff. de vbo. sig. l. nihil aliud[e]. Quero tria sunt noĩa testat⁹. intestat⁹. intestabilis. Testat⁹ ðr duob⁹ modis. ſ. vere ꝛ verius vt no. ff. de inof. test. l. papi. ſ. sed nec ipuberis. Intestabilis dicit quis in feudo vt hic. Itẽ dicim⁹ intestabiles omnes qui nõ possunt facere testamentũ: qui multi sunt. vt nunc in regno sicilie. Aliud reas Barba.

e ¶ Illud. habet ergo filius cum vniuersitate: sed non ab vniuersitate. Sed nũquid hereditas possit adiri extra iudiciũ. Et videtur qõ non si quis, oderet facere inuentariũ debet fieri citatis citandis et sic corã iudice in aut. de here. ꝛ fal. ſ. si vero absunt. In cõtrariũ no. C. de repu. here. l. sicut. et hec est vitas. Ibi etiã dicit textus qõ verũ negare vel affirmare etiã in iudicio nõ facit veritatẽ alias se habere. Extra not. q insinuatio testamẽti potest fieri coraz iudice delegato vt no. l. fi. C. quemad. test. ape. Extra q ro an vasall⁹ possit legare sibi ꝑsi ꝛ dico qõ sic ꝓ boc vſ relicta libertas de leg. j. l. senat⁹. ſ. q ab hostibus.

f ¶ Statutz. An statutum loquẽs de itestato habeat locũ in pupillo: ð boc sunt multa cõsilia vide dominũ mcũ do. Joã. de imol. in. l. centurio. ff. de vulg. ꝛ pupilla. vide q̃ no. ĩ tert. C. de suis ꝛ legit. et vide Salic. in. l. cũ antiquioribꝰ. C. ð inre deli. vbi fuit in no ua opinioe. et vide hic in recollectis meis audini allegari bar. l. l. si arrogator. ff. de ado. et i. l. j. C. de sacrosanctis eccle. vide Pe. de anch. in. c. j. de cõsti. in repetitiõe. vbi refert cõsiliũ Bal. et ille dicit fuisse secutũ Bononie vna cũ multis doctoribus Joã. de imo. in. d. l. cẽturio refert se vidisse plura consilia pro ꝛ contra: ꝛ sibi placet cõsiliũ bal. vide Angel. cõsi. xxv. ꝛ q̃ notani in d. l. j. in tertu. Aud. Barb.

7 ¶ Quero vtrũ filiꝰ institut⁹ in re certa succedat in feudo simul cũ alio filio herede vniuersaliter instituto. Et videt q non: qr feudũ paternũ transit ad filiũ vt ad heredẽ: vt. j. an agna. vel si. c. j. Dic eos ẽsse successuros: qr sufficit titul⁹ nois. iuxta no. i spe. de testa. ſ. i. vbi. ff. ſ. pmo der. l. l. vt inrisiturãdi. ſ. liberti. de op. lib. ꝛ. C. de ope. lib. l. liberti. ꝛ hoc tz Ja. de bel. l. d. c. an agnat⁹ vel filius. Et est rõ qr cũ feudũ nõ sit, ꝓpriũ de corpore hereditatis istud nomẽ heres respectu bonoꝝ extrinsecorũ q̃ nõ sunt de corpore hereditatis verificaꝫ etiaz in herede ex re certa ꝙ spe. qõ facit ad statutũ de bene pacẽ ab heredib⁹: qr actus pacis nõ est ius hereditariũ. vnde sufficit solius nominis demõstratio.

8 ¶ Quero vasallus granat filiuz heredẽ suuz vniuersalem

uersalem qr quolibet anno de vino qõ recolligitur in vinea feudali det duas salmas vini amore dei nunquid valeat istud relictũ. Et vr ꝙ nõ vt hic. Contrarium est verum: quia si iste testatur de fructibus separatis. i. cuz separati essent de fundo seu feudo q fructus non sunt de feudo sed res ꝓprie heredis de quibus defunct⁹ potest testari. vnde non dicitur alienatio rei qñ alienanꝫ fructus separati. vt. ff. de dona. l. in edibus. Ser rebus. ¶ Quero vtrũ per statutum ciuitatis possit concedi facultas testandi de feudis. Rñ. sic[a] de feudis subditorum non aliorũ nec ecclesiarum. vt extra de constitu. ca. ecclesia sancte marie.

¶ Quero si consuetudo dicat quod primogenitus succedit in regno et primogenitus est a natura demens vtrum regetur regnum per curatorem an secundogenitus erit rex. Rñ. si vitiuz est naturale ꝛ perpetuum secundo genitus erit rex. qr consuetudo debet intelligi de eo qui naturaliter nascitur habilis. Si autem ex accidenti efficitur demens tunc dabitur curator quia in persona sua radicatum est ius regie potestatis. vt extra de supplen. neg. prela. c. grãdi. et quod nota. per Archidia. ſ. q. vñ. ſ. item obijcitur. ꝛ de elec. cum inter. in nouel. et dixi. C. de fide iusso. in aut. hoc amplius.

¶ Feudum paternum si sit alienatum reuertitur ad agnatos.

Feudum reuertitur ad fratrem superstitem mortuo alio fratre sine herede.

Agnati quomodo ꝓferantur domino in feudo.

Feudum si recepi ꝓ me ꝛ filijs meis vsqz ad quartum gradum si alienauerim an reuertatur ad dominum in ꝓiudicium ꝓdictorum.

Delictum patris commissum in feudo viuo auo an noceat filio idemqz nepoti.

Culpa defuncti an et quando noceat heredi.

Filia innestita de feudo an noceat agnatis.

Femine in regno apulie succedunt in feudum.

Feudum datur in dominium vtile ne alienetur si alienetur an secundum naturalem institiam descendat ad filios.

b ¶ Cõtrahit. Et quis est talis contract⁹ vẽdo tibi vtile dominiũ. Alienatio quotmpler sit.

Consequenter ponit septem conclusiones breues: quas summare non est opus vsqz ibi.

Feuduz alienans hoc modo si placuerit dño ꝛ agnatis an cadat ab eo.

Quid si dixit vendo feudũ si ꝛ inꝰtũ de iure possiuz.

Deinde ponit quandam distinctionem valde vtilẽ.

Lastrum concedens in feudũ paternũ vsqz ad quem gradum extendatur.

Hoc quoqꝫ. Istuz. ſ. itelligo in paterno feudo non in nouo. Pone ergo duo fratres in antiquo feudo successerunt: feudum puenit ad vnum tñ vel ad vtrũqz ꝓ parte per diuisionẽ. deinde alter partez suaz alienauit vel fecit innestire filiã suam decessit sine filio masculo q̃rit ad quem pertinet feudũ. Certe ad fratrẽ superstitem vel ad ꝓximos agnatos. olim vsqz ad quartũ gradum:

1 bodie vsqz ad septimũ. ¶ Not. q ꝓ alienationem feudi paterni feudum reuertitur ad agnatos. et ita per istum ter. tz Jac. de bel. in. c. imperialẽ. in fi. pinde probi. feu. alie. ꝙ fe. ꝛ hoc ꝙ not. hic in tex. ꝛ in. c. j. ſ. sed ꝛ res. j. ꝑ quos fi. innesti. et idem glo. in. d. c. imperialem. in ꝓn. in glo. q̃ incipit si aũt. ꝛ tz Andr. de iser. j. si vas. prime. feu. cui defer. in cap. j. de ali. feu. pa. diri. j. que fue. pri. cã bene. amitt. in. c. j. ſ. deinde. vt ista tim tangã. ¶ Scdo no. q innestitura femine si vasal lus moriatur sine herede non nocet agnato sue fitfra ter defuncti sue attinens vsqz ad quartum gradum.

2 ¶ Sed oppo. dicitur hic qõ mortuo fratre feudum reuertitur ad fratrem superstitez: ꝛ sic in vita fratris non reuocaꝫ contra. j. si de feu. fue. cõtro. c. titius. glo. fol. ꝛ bene. aut enim alienatio facta est iure ac consuetudine appobanter. ꝛ tunc nõ in vita sed demũz mortuo fratre renocatur vt hic. Aut consuetudine refragante. ꝛ tunc in vita renocaꝫ ẽt vt ibi. Et rõ patet qr qñ ꝙpter vitiũ alienationis deficit initiũ: ꝛ tõ statim renocaꝫ. Sed qñ ꝙpter defectũ ꝓlis tũc hz fundamẽtũ. ꝛ tõ nõ renocaꝫ eo vino. Opp. scdo. ꝛ vr ꝙ p alienationẽ feudũ nõ redeat ad agnatos ſz ad dñs qr vasallus alienando contẽnere dominuz videtur ꝛ ei fidem nõ seruare. vt. j. q̃ sit pri. causa bñ. amitt. ſ. illud eñ. ꝛ. ſ. fi. ꝛ. j. de vas. qui contra constitu. lo. c. j. circa prine. Sol. glo. ꝛ bñ. aut feudum est nouũ ꝛ ꝓinct ad dominuz vtribi: aut paternũ ꝛ tunc ad agnatũ: vt hic ꝛ est ratio qr feu. nouũ non habet agnatos. Et nota ꝓ intellectu vocabuli qr aliqõ põt esse feudũ paternum quo ad aliquos ꝛ nouum quo ad alios. verbi gratia fuerunt olim in reruz natura duo fratres marcus ꝛ Titonus[b]. qr ant. acquisiuit feuduz et quo ꝙfuerũt multe generatiões: certũ est qr quo ad eos feudum est paternũ ſz quo ad generatiões mar. est nouũ. qr mar. nũqꝫ fuit vasallus: vñ feudũ paternũ nũqꝫ dicitur inter eos quoũ principium cõnerũ est i vno stipite feudali. Scdo modo glo. soluit Joiũ. aut superfunt agnati ꝛ reuertitur ad eos vt hic: aut nulli sunt supstites. ꝛ tũc ad dñm vt ibi.

3 ¶ Quero ergo vtruz agnati ꝓferant dño an dñs agnatis. Et videt qõ dñs. quia ter. dicit q ipso iure non valet alienatio et libere ad dominum reuertit. vt. j. de ꝑbi. alie. c. imperialẽ. Et hanc opi. tenet hic Pet. de cer. q dicit q injuria sit dño qr alienando contenitur. ꝛ iõ ad dominum reuertitur. ar. C. de legi. l. pe. ꝛ. ff. de litig. l. fi. hec est vera qr est casus extra de feu. c. er parte. In cõtrariũ videt quia talis alienatio videtur ꝓhibita nõ tã fauoze domini ꝙ familie agnatoꝝ in bonoem. ſ. familiarum. vt. ff. de ven. inspi. l. i. ſ. j. Preterea olim agnatus preferebatur dño in prohibendo: ergo ꝛ in renocando quia qui potior est in iure prohibendi debet esse potior in iure renocandi. ar. ff. de aqua pluuia. ar. l. in concedẽdo. ꝛ. l. in diẽ. Preterea cũ vasallus peccat in aliũ ꝙ in ꝙsonam domini agnatus ꝓfertur dño. vt. j. an ille q interfecit fratrem domini sui. c. si vasallus. Hec opi. equa est et placet Jaco. de bel. nisi agnati fuerint participes eiusdem culpe. argumento. ff. de leg. ñ. l. cum pater ſ. libertis. Sl. soluit tertio mõ ꝛ male. Aut supersunt filij tñ ꝛ reuertit ad dñm. Aut supersunt filij agnati tñ: ꝛ tũc ad agnatos. vt hic ꝛ sic gl. sentit ꝙ patre alienante nunc̃ filij renocãtvt. j. si de feudo fue. ꝛ troneria. c. si vasallus culpam. Sed sequens gl. dicit cõtra in filio. refricemus

4 ergo ista per modum q̃stiõis. ¶ Pone: ego recepi feudũ ꝙ me ꝛ filijs meis vsqz in quartã generationẽ duraturũ. modo querit vtruz in ꝓiudicium predictorum pro quibus ego recepi qõ intelligitur de post me ordine geniture ꝛ successionis. me contra naturam feudi alinãte an ad dominum libere reuertatur. Et videt q sic tali ratione qr in. d. capitulo si vasallus. exꝑsse dicit q culpa patris nocet omnib⁹ ex se descẽdẽtib⁹. Itẽ filiꝰ nõ põt habere feudũ nisi fit heres. Itẽ non põt habere nisi ingrediatur gradũ primũ. vt. ſ. eo. in prin. sed illũ gradum reperit fermentatum. ꝛ sic ab eo rubiginem contrahit[b]. Item adeũdo hereditatem se obligat ad penam. ar. C. de libe. cau. l. si ab eo. in ratione litere qr vt dixi ingredit gradũ non ſm gradus diffinitionẽ ſz ſm gradus iura certum est qõ delictũ testatoris nocet heredi suo quoniam heres successor est vitiorum ꝛ culpe defuncti. vt. l. eũ q. ſ. in hac. ff. de pub. Preterea ad hoc facit glo. C. de inoffi. do. l. prima. que dicit qr pater dissipando bona potest nocere filio. In contrariũ vr qr non est equũ qõ culpa patris noceat filio. vt. ff. de contra ta. l. nõ tantũ. ſ. si emancipat⁹. Itẽ forma investiture aliquid debet operari. vt. j. de duobus fratri. a capi. innef. c. primo. Sed tenor investiture de liberis loquit nõ de heredib⁹ vt. ff. de op. liber. l. si operarum. per Accur. Item ius formale est quesitum filio beneficio domini magis quam facto patris. vt no. ſ. qui feu. da. pos. ſ. cuz vero corradus. ergo facto patris non debet ei auferri. vt. ff. de adop. l. si arrogator. ſ. sed an impuberi. Preterea non debet concedi patri quod frandet filium. vt. ff. si quid in frau. pa. l. fi. Preterea filius non venit vt quilibet heres sed iure sanguinis quod est immutabile. vt. ff. de pact. l. ius agnationis. Preterea etiaz si dño consentiat non videtur hoc fieri posse in preiudicium filioꝝ. imo dominus tanc̃ maleficius debet habere respectu ipsoruz filiorum quoũ cõmoda patiꝛ celabi. vt. j. de no. fo. fi. c. j. Itẽ expressa vulgaris substitutio potest fieri in feudis. ꝛ tunc instituus aperit viam substituto. delega. ñ. l. vt heredibus. Verba autez cõtractus sic sonant. delega. ñ. l. lucius. ſ. filiam. Item iura filioruz aliena re nõ potest imo dz ea conseruare ꝛ augere vt. C. de bo. ma. l. j. ꝛ. C. de sen. pas. l. in qõne testamenti. Nam cõtractus requirũt iuris adminicula. et ideo non potest quis contrahere super iure tertij. vt. ff. de pact. l. fi. Ecce dit questio in quodam marchione q̃ alienauit castruz incõsulto imperatoze. vtrum renertatur ad imperatorez vel ad filios. Sed iste est casus inimis dubitabilis qr in marchionatu non est successio. vnde filiꝰ vr̃ marchionatum obtinere ꝛ ipsum euellere de manu ꝓncipis ꝛ nõ ꝓtis. quadum: ſz vr qõ imo ꝓdicet filio. alias ꝓ filiũ querik patri. vt. ff. de bo. q̃ libe. l. q̃rit: Rñ. feudũ est de bis q̃ non acquirunꝫ patri: qr coheret persone. vt. ff. de minor. l. iñ. ſ. si qd minori facit, qõ no. in aut. excipitur. C. de bo. q̃ libe. Et in hac rõne fundatur quod dã aliud dictũ. ſ. qõ ꝓater põt stipulari feu. et militiaz vni filioũ. C. de pig. l. fi. qr in coherentibus persone pater potest stipulari vni heredum. vt. ff. de pac. l. anus.

5 ¶ Consuenit queri vtrum culpa patris cõmissa viuo auo noceat nepoti: ꝛ dic breuiter q nõ: qr ꝙ banc culpã filiꝰ erimꝫ de medio: ꝛ iõ nepos ũmediatã cãm obtinet ab auo. ar. ff. de acqr. here. l. q in alienaz. ſ. interduz. et. ff. de

6 libe. ꝛ postlbu. l. gallus. ſ. qd si tm. ¶ Et dic ꝙ modum regule qõ quoties quis est successor vitio. tum alicui[c] tũc illius culpa ei nocet. ꝛ boc est quoties aliqua obligatio vel priuatio ex tõ illi[c] delẽdit. Sed si contra

Universidad de Deusto
Biblioteca

ctus nõ descendit ex facto illius in eam personam de cuius exclusione tractatur nunq̃ illa plona excludit quia nec vitium priuationẽ induces.vt dicit de filia cõmittẽte adulteriũ viuo patre vt.l.ij.ff. soluto matrimo.per Dy.nec oblatio descendit vt legit ꝛ not.ff. de precꝫ.l.quesitũ.§.vltimo ꝛ dicit Dy.q̃ illa glo.nõ est alibi.ꝛ facit.ff.de iurepa.l. diui fratres.ꝛ.l.ij.ff. de interdic.ꝛ releg.ꝛ adde extra de voto.capi.licet.Sed melius dic vt plenissime dicã.j.si vasallus feudo puetur cui deferat.c.primo.Et not.qõ in isto.§. sentiit quidã aliũ intellectus.vcz q̃ hic fuit alienata ps obuẽta ex diuisiõe.nã cũ diuisio sit pmissa:ergo alienãdi materia videt quodãmodo ampliata. argumen. ff.de leg.tertio.l.pater.§.quindecim. Sed ego hanc distinctionez nõ facio: q̃ totũ censẽt iure feudi vniformis. ꝛ quia totus iste.§. loquitur in alienatione feudi paterni olim permissa respectu dñi ſm Jaco de bel.ꝛ bene. ¶Oppo.dicitur hic qõ inuestitura. filie nõ preiudicat agnatis. cõtra quia quando propter merita patris princeps vel alius dominus feudi inuestit filiam que sola remanserat talis filia excludit omnes eius parẽtes id est agnatos. vt.j.qualiter feu.ad femi.perti.c.j. ꝛ not.j.qui feu.da. pof.§. cum vero.Sol.dicit Jac.de belui.qõ aut est inuestita viuo patre. ꝛ tunc satis hz consuetudo qõ teneat feudũ in vita patris ꝛ eo mortuo nõ pindicet agnatis.Aut inuestit filia mortuo patre ex dñi sola prouidẽtia ppter amorez pris. ꝛ talis filia excludit agnatos vt in cõtrario ſm Jaco.de belui. Sed tu oppo. q̃ iter mortẽ vasalli ꝛ ius agnatoris nullũ ẽ mediũ. Tunc arguo sic.Jus agnatorũ est ex ipso facto quesituz a agnatis. ergo dñs feudi nõ põt hoc ius auferre eis.vt.ff.de reg.iur.l.id qõ nostrũ.Sol.cõsuetudo feudoũ prius fuit ℔ infeudatio. sed cõsuetudo feudorum hoc disponit. ergo ab initio tacite videtur hoc actũ quod fieri possit.vt.C.loca.l.licet.ff.de edil. edic.l.qõ si nolit.§.q̃ assidua.ff.de pact.l.itez q̃. Et si hoc modo nõ solueres istud cõtrarium nõ posset solui.ĩpta not.in simili.ff.de libe.ꝛ posthu.l.gallus. §.ꝛ qd si tñ.Vel dic q̃ nõ statim est apertũ irreuocabiliter feudu3 agnatis. q̃ iste casus est reſeruatus dño.arg.ff.de inoffi.testa.l.pater filium.ꝛ.l.filio.§. 3. tabulas. Si tamẽ dñs patiẽ agnatos possidere nonpõt postea filiã inuestire.q̃ nõ põt esse sibiipsi cõtrarius. ¶Tu dic q̃ opi.Jac.de belui.non est vera q̃ ille tex.j.q̃ead̃mo.feu.ad filiaz perti. debet intelligi in feudo nouo ſm Pet.de cer.vt ibi dicã.Tamẽ in regno apulie hec questio cessat q̃ nõ existẽte masculo femina succedit etiam in regno in quo regnauit inclyta ꝛ magnifica regina Joanna illustris annis fere.xl.a quę tamẽ miserabiliter diẽ clausit extremuz quia semper diu negant fata vinere hominẽ felicem sicut scribitur in primo Lucani tamen in cathedra reginali a quinquaginta annis citra nõ fedit similis ei in gratia ꝛ virtute. ¶Pone iuxta p̃dicta omissa ista iustitia volũtaria ꝛ consuetudinis feudoꝝ q̃ nõ seruatur in omnib⁹ locis.queram⁹ de iustitia naturali que vbiq̃ locorum extẽdit vires suas.que naturales et bone consuetudines sunt ipsa naturalis iustitia.vt.j. qui.can.feu.amit.c.j.§. sed sunt quedam⁹.

¶Et querarnus de tali questione. do tibi in vtile dominiũ feudum meũ ne alienes id est sine potestate alienandi:tu alienas:modo querit vtrum secũdũ naturalem iustitiam descendat ad filios tuos an reuertatur ad me:glossa format istam.q.ff.de acqui.pos.l. qui absenti.§.primo.Et ibi per Dy. Sed alibi dicit quedã glos. singularis qõ ista verba sapiunt manus iniect'onem ꝛ not.de natura iſtorũ verborũ de leg.ij. l.cuz pater.§.liber⁹.in ꝓncipio.tñ nõ põt sibi ins dicere per violẽtiã nisi mẽtinenti.vt not. Jac.but.C. de pign.l.iij.vbi videas.Jtez hec datio vt cõditiona lis ꝛ expirare in defectu cõditionis.vt.C.de indi.vidui.aud.cui relictum.Econtra vt qõ imo datio valeat.vt.C.de cõditione ob can.l.ea lege.ꝛ.ff.de verborum obli.l.si ita quis.§.ea lege.sed ibi loquitur in plena et totali trãslatione seu alienatione directi dominij.Sed vtile dominiũ ℔ vsufructꝰ:ꝛ ille a persona est inseparabilis. ꝛ ideo videtur q̃ facta alienatione statim consolidatur ꝓpietati.vt instit.de vsufruc.§. finitur.sed imo videt q̃ sit nouus vsufructꝰ in persona filij.ff.de ver.obli.l.stipulatio ista.§. si quis ita. sed feudus est vsufructus sed nõ merus.vt.j. in quibus causis feu.amit.in fi.plenꝰ autẽ vsufructus est in vsufructuario.plenior in vasallo. plenissimus in domino. Distingue tres casus.nulla fit mẽtio filij et redit ad dñm per aliã alienationem.Aut fit mẽtio alicuius filij nominatim.puta Jo.ꝛ tunc transit ad eũ filiũ nominatim.Aut fit mẽtio filij indistincte.ꝛ tũc recidimus in illaz questionẽ vtrũ intelligatur filius noiatus vt heres.an vt filius q̃ interpretatur secundũ subiectã materiã.de hoc not.ff.de pact.l.si tibi.§. pactus.dixit plene in.l.liberti.C.de ope.libert.ibi vide.ꝛ ꝺ cõdicio.idebi.l.si nõ sortẽ.§.libertꝰ.¶Quero si habẽs plenã ꝓprietatẽ dicit ita.vendo tibi vtile dominium.quis contractus est iste.An aliquo casu possit reuerti vtile dominium ad ꝓprietatẽ.Rñ. est contractꝰ superficiei q̃ alius esse nõ potest.i. superficies empta censetur:non ꝓpietas.ff.de contraben.emp. l.cũ manusata.§.nemo. ¶Ulterius posturus aliquas cõclusiones in materia premitto q̃ quedam est alienatio per se ꝛ non in aliuz. vt cum vasallus refutat feudũ domino. nã a se alienat abdicãdo ꝛ in dominuz nihil transfert.sed ex ipsa ꝓpietate dñs ius metitur.ff.ad trebel.l.si heres.Quedã est alienatio a se in aliũ vt in nostro.§.Quedã in aliũ:sed nõ a se.vt qñ creditor vendit pignus.vt.ff.de reg.iur.l.id quod nostrũ.¶Prima cõclusio in refutante est. si vasallus feu. refutauerit non preiudicat agnatis nisi co ꝛ filio eius viuente.vt infra de cap.extra.o.§.beneficiũ ꝛ in nostro.§.satis innuit.nam cuz facit filiã investiri ipse refutat dño ꝛ dñs investit filiã. ꝛ dicit hic qõ demũ eo mortuo sine herede masculo vocant agnati. An autẽ ista refutatio possit fieri inuito dño. dici in euidentialibus huius operis.ᶜ ¶Secũda conclusio si vasallus feudũ alienauit sine cõsensu dñi ipsuz amittit dñm scies feudũ esse sciuerit.vt.j. ¶Tertia cõclusio est qõ pro qua parte alienauit pro ea fundum amittit:nõ in totũ:q̃ non debet in plus puniri delictum q̃ inueniatur meta delicti.vt.j. dicam imo de rigore cõsuetudinis totum perdit ꝓpter cõtumeliam domini que indiuisibilis est.Sed pcedens opinio iure canonico approbatur.vt infra dicã in capi. primo de vasal.q cõtra cõstitutionẽ loth.¶Quarta cõclusio est si vasalꝰ feudũ illicite alienat ꝓiudicat ꝓpietati sibi et liberis. sed non coheredibus nec domino. vt.j.dicam in cõclusionib⁹.Quod dixi in liberis intellige secũdus predictaᵇ.videlicet quando in liberis requiritur hereditarius tit. Secus si veniant mero iure sanguinis et sunt nominati in investitura saltem aliquid ex ipsis licet postea sit subiecta clausule gñalis ad oẽs liberos se extẽdẽs quasi tot videantur feuda quot successores.de leg.iij.l.si chorus. ¶Quinta cõclusio.si alienat statim pena priuationis trahit secum suum effectum : ꝛ ideo redimere ex postfacto nihil prodest:quia est mera pena.¶Sexta cõclusio licet interueniat cõsensus dñi in alienatione.non tamen ꝓiudicat agnatis non consentientibus. arg. ff.de ser.rusti.predio.l.per fundũ. ¶Septima conclusio est agnatis potest fieri alienatio sine consensu dñi id est qz nõ dicitur domin⁹ ex hoc cõtemni.vt infra de aliena fen.pat.c.i. tamen si multi essent agnati ꝛ fieret vni in pindiciũ alioruz alij possent reuocare pro parte que sibi contingit vel in totum si in totum contingeret eis.ff. de lega.i.l.filius.§.diui.ꝛ not.C.de fideicom.l.post mortẽ.de leg.ij.l.cũ pater.§.filia.Tamen quia in hac alienatione non conꝰtinetur dñs vt dixi non admittuntur nisi aperta eis via per mortez vt in nostro.§.Et not. q̃ si p annũ taceant agnati a die scientie est perinde ac si cõsensissent alienationi.vt j.si de feu.vasal.c.titius filios . ꝛ alias est rubrica de feu.filie dan.¶Has omnes cõclusiones paucis addi tis p me approbat domi.Jac.de ardizone veroſi. in not.sue summe.¶Sed hic quero vnũ.Pone q̃ vasallus vendidit sub ista cõditione si consensus domini ꝛ agnatorum accesserit. nunquid per hoc cadit a feudo.¶Respondeo non. argumentum.l.ad hoc.not. ff.de mann.testamen.l.si quis locuples.¶Sed pone q̃ vendidit sub ista cõditione.vendo si ꝛ inquantum de iure possum.ꝛ aliter nõ sequꝰ traditio vtruz cadit a feudo.dicit ꝛ sic Jacobus quod non. Unde dicit quod

a ¶Here.vl.no. quãto tpe regnauit regina ioanna.de ista regina facit mẽtionem ang.in.l. cum ꝓtor.ff. de iudi.ꝛ in.l. eam quam.C.de fi deic. in repe. Bind. Barb.

b ¶Quedam Jdeo q̃ram⁹ ista naturali iustitia obligatio non est aliud q̃ iustitie vinculum suuz cuiq; tribuẽs merituz si ponas nullam politicaz esse in insula q̃ non est ibi populus. tamẽ cõmercia ibi sunt ꝛ tribunalia et ꝓtoria ibi nõ sunt vbi vero est tribunal ibi aliquã politicã et regulaz necesse est esse q̃ dici põt ius ciuile. i. ius viuendi sub quadam ſpẽ ciuilitatis ꝛ vide qõ no. ff. de reg.iur. l.ma recellus.

c ¶Operis.et j.de capi. qui cu. vẽdidit.c. fin. vbi plene nota.ꝛ in.l.is cuz quo.ff.de aqua plu. arcenda.

ꝺ ¶Predicta. põdera singulariter istud dictũ Baldi ego consulo nũc ꝓ ptate Bononiẽsi et ℨ eiz allegat Bal.hic pau. de cast.q consuluit ℨ istuz ptãtẽ ego nũc cõsulo ꝓ eo et ad istuz dictũ respondeo.vi de ibi .Alnd. Barba.

dicit q̃ vasallus si fuerit peritus poterit fraudem excogitare vt nullum
a sustineat amissiõis periculuz.puta vendẽdo sub cõditione p̃dicta[a] argumentum.ff.de acquir.poſſ.l.si me in vacuam.ꝛ.l.qui absenti.§.i.ꝛ.ff. de solutio.l.sub conditione.ꝛ.ff.de legatis.ij.l.si ita quis cũ simi.ſm eũ etiam si in tradendo sit oblitus excipere iura domini que in ipso contractu excipi debent.arg.ff.de serui.vrba.ꝑdio.l.si binarum.quod verũ est nisi aliqua captio domini posset internenire per corporalẽ traditionem puta castrum quod vir dominus recuperare poterit.nã dolus est in traditione qui debet purgari per amissionem feudi.qñ cõficte ꝛ simulate ꝓtestationes nihil operantur.imo in fraudem augẽt fictiones vt.ff.de iure patro.l.si libertus.Si dicimus q̃ ꝓcedit venditio vt infirma sequitur traditio vt infirmanda.vt.ff.de dolo.l.eleganter.Et ita super hoc puncto cõsului.nam ꝓtestatio iuris nõ tollit ea que facti sunt. ff.de acqui.possꝰ.l.j.§.vir vxoꝛi.ꝛ facit q̃ no.ff.vti possidetis.l.si duo in ꝑin.ꝛ in.l.in aliena.§.celsus.ꝛ in.l.si quis extraneus.ff.de acqui. hered. ꝛ.C.qõ cum eo.l.si sernus. Et ideo illud verbum fraudẽ excogitare qõ
b ponit Jac.predictus est male positũ.vt.ff.ᵇ de iure pa.l.si libertꝰ mino-
20 rem.¶Ultimo distingue ſm Jac. de bel. aut feudũ est nouũ. aut paternum siue antiquum. Si nouum tunc regulariter factum patris nocet filio.hoc dicit gl.hec que incipit.quid ergo ꝛc.arg.j. si de feu.fuc.contronersia.c.si vasallus. Si antiquum: aut pater alienat feu. aut ꝑsentit alienanti:aut culpam aliam contrahit.ꝑimo casu aut alienat legitime id est iure perinitẽte. tũc succedit filius vt hic.ꝛ nõ nocet sibi factũ patris.vt.o.§.itẽ si fuerit.ꝛ.o.§.ꝛ si clientulus.Aut non legitime.ꝛ tunc si ex hereditate patris peruenit aliquid ad filium vel peruenire potest repellitur filius:nec succedit:nec renocat:ꝛ sic factum patris sibi nocet. vt hic in gl.ꝛ.j.si de feu.fue.contro.c.titius. alias vt puto filius succedit in feu.ꝛ renocat.vt.j.an agn.vel filius.c.j. quẽ ti. puto sic debere intelligi.Scõo casu nõ preiudicat filio.vt hic glo.ff.de inoffi.testa.l.si is q.Et potest esse ratio q̃ filius nõ venit nec diceretur venire contra factũ patris quando pater ruditer consensit nec se obligat q̃ per consensum tñ naturaliter obligatur.vt.ff.de pactis.l.j.ꝛ.l.si vnus.§.pactus. eo. tit.vbi de hoc.Quãdo pater se obligat tunc filius nõ renocat:q̃ non põt venire contra factum patris.vt.C.de re militia.l.que a patre.ꝛ.j. an agnatus vel filius.c.primo.Tertio casu aut filius contrahit culpam viuo auo.et tunc non nocet filio suo:q̃ succedit auo nepos quasi pater nunq̃ fuerit in rerum natura.ꝛ sic obtinet ex persona ani non patris.vt.ff. de scna.l. cnancipa.§.fi.de in ius voc.l.adoptiuũ.§.fi.de bis qui sunt sui vel alieni iuris.l.si qua.ꝛ.l.j.§.penul.ꝛ fina.de contratab. ꝛ de interdic. ꝛ rele.l. ij.de iure pa.l.diui fratres. aut contrahit post mortẽ aui tunc indistincte nocet filijs ꝛ repellantur.vt.j.si de feu.fuc.controuersia.c.si vasallus
c in glo.ibi posita ꝑalle.ꝛ.C.de questio.l.duo marco.ꝛ adde quod not. j.si vasal.feu.ꝑiue.c.j.Jaco.bel. ¶Et not.ᶜ q̃ feudũ paternum dicitur ꝓprie vsq; ad quartum gradum.§.in quo continentur quinq; personę que habent ꝓpium nomẽ genitoris.l.pater:auus:proauus:abauus ataauus.Abinde vero.§.ꝓprie loquendo nõ appellatur paternum sed antiquum.est hic tex.ꝛ hoc sumptũ est q̃ ter.ff.de gra.l.iurisconsul. ꝛ est
21 arg.ad questionem. ¶Si concessum est feudum hoc modo. concedo tibi castrum in feu. paternum quod non extendatur nisi vsq; ad quartum gradum.ꝛ ideo in feudis ponũtur hec verba.i. feudum paternum ꝛ antiquum vt omnis cesset dubitatio.quod tene menti.

1 ℨ Femine an succedant in feuda.
2 Quid si masculi quidam extabant ꝛ statim decesserunt.
3 Expresse an liceat quod non licet tacite.
4 Feudum concessum aliquibus ꝛ cuilibet ipsorum in feudum rectum et nobile an vno mortuo redibit ad alium.
5 Pater recipiens feudũ pro ꝛ masculis ꝛ feminis ex suo corpore descenſuris:an filius filie contineatur.

1 **Filia vero.** †Duo facit secũda pars ibi.in alio: ꝛ vsq; in fi-nem hoc dicit. Filia non succedit in feudo licet vasall⁹ decesserit sine herede masculo nisi investitura facta fuerit in patrem vt filij ꝛ filie succedãt in feudum tunc enim succedit filia demum masculis non relictis. Item succedit filia aliquando si ipsa per se est investita.Sed si feudum habet initiũ a fratribus non succedit vnus alteri nisi dictum sit.b.d. ¶In text.ibi. UT FILII ET FILIE. Not. quod si simpliciter tacta fuit investitura feudi vt filij et filie succedant:nec dictũ fuit masculis nõ extantibus q̃ tunc non succedũt femine nisi masculis non extantibus cũ hoc intelligat achectũ ex natura rei
2 de qua agitur.qõ tene menti. ¶Sed quid si masculi quidã extabãt ꝛ statim decesserunt:Rñdet glo.feminam vocari ex iuris benignitate:q̃ non debẽt aliis nocere cum sibi non prosint.ar.ff. de aqua plu. arcẽ.l.ij. §.item verus.ꝛ institu.de lege fusia cannia tol.in nigro. ꝛ ar.ff.de contrata.l.si post mortẽ.§.liber.ꝛ dixi.§.ẽpm vel abbatẽ.§.i.vbi de hoc. Jo ter.ibi. UNA JNVESTITURA.Not.q̃ vna investitura non parit ius accrescẽdi. Et est rõ. q̃ ius accrescendi nõ est de mera natura ꝺctuũ cũ habeat ꝓcedere per interpretationẽ extensiuã ꝛ ꝑ iuris fictionem.vt no.ff.de leg.ij.l.si titio ꝛ menio.§. iulia. ¶Quoddã brocardũ
3 hic assignat. videls q̃ licitũ est expresse q̃ tacite nõ hz. qõ inepte sumitur hic:q̃ femina nõ repellit a feudo eo q̃ nõ licebat:ſz eo q̃ nõ intelligit ex natura rei.Tñ istud brocardũ cadit in matrimoniis:q̃ potẽtibus log

non hz ẽre matrimoniũ tacite.i.sine expressiõe verborũ.vt not.C.de ꝑscrip.xxx.annoꝝ.l. cũ notissimi.ꝛ a extra de spon.c.tue.ꝛ.c. vlti. de conin. seruorum per Ber.non tñ substãtia est in verbis:sed in cõsensu:hz ille cõsensus nõ hz canonicã authoritatẽ q̃ deficit ei forma.id est verba. Jtẽ nõ hz tacite legitimare naturales.i.per tacita sponsalitia:sed necessaria est verborum solẽnitas.Nã si ꝑ matrimoniũ scriptura ꝛ dos si per rescriptũ supplicatio. si per curiaz oblatio curie.vt in suis ptz locis.Et multa alia sunt q̃ lex non patitur in figmẽto filiẽtij ẽstare.sed requirit claritatem verborũ.vt est heredis institutio. vt. C. de testamentis.l.ubemus.¶Extra quero si verba principis ita dicũt.ꝓcedimus vobis ꝑe. ꝛ Jo. ꝛ cuilibet vestrũ tale castrũ in feudũ recti ꝛ nobile.vtrũ videat actũ q̃ vno deficiẽte alter habeat totũ:Rñdeo sic. vt no.i.l.si plurib⁹.de le.ij.ꝛ arg.ff.mãd.l.creditor.§.
4 duob⁹.¶Pone ꝑ recepit feudũ ꝓ se ꝛ masculis ꝛ feminis ex suo corpore descẽturis:vtrũ ẽtinet filius filie.Respon.sic.vt.l.j.C.de ꝛdi.inser. per Bart. c in.l.liberorum.ff.de verbo.significa.

1 ℨ Non refert quando cedat dies verbalis inuestiture in laico.
2 Renunciari an possit huic capitulo.
3 Jnuestitura verbalis quare transeat ad heredes ꝛ non realis.
4 Fiscus an teneat vasallũ investire si aliquis investiuit aliquem ꝛ eo existẽte in mora commisit aliquod crimen propter quod bona eius sunt publicata.
5 Prelat⁹ qs possit renocare feudũ illicite alienatũ.
6 Heres laici si nõ vult investire vasallũ ꝛ hz iustam causam litigãdi an poterit condẽnari ad interesse.
7 Promittens de cuictione ex suo dato et facto tantum an teneatur ex facto sui authoris.

¶Qui successores teneanꝫ feudũ cõfirmare. Rubꝛ.

Si quis investi- tus.Diuide ti.in duas ptes. Prio de investitura facta a laico alicui de alieno beneficio.Scõo de investitura facta a ꝑlato eodẽ casu.scõa ibi: hoc ita est.¶Casus no.est. investitura pape portẽtior est quã iusiurãdũ.de renũ.c.cũ inter ꝛ ibi no.Jtẽ facta investitura a laico de alieno feudo in diẽ vl sub ꝛditiõe sortiẽ effectũ vasallo mortuo fine successore sine ꝓmoriaꝫ investitor:sine investit⁹:sine testator: sine tenẽs feudũ.sed pure facta investitura nõ valet. Facta vero investitura ab ecclesiastica pſona modo ꝑdicto nõ sortiẽ effectũ si ꝓmoriaꝫ investiẽs anteq̃ con
d ditio vel tps ecistat ᵈ.Vide literã.¶Casus.Adarchio vel comes militẽ investiuit de alieno feudo eo tenore q̃ habere debeat post mortem vasalli vel sub cõditione:vel in diẽ.querit quis sit effectus hui⁹ investiture ? Rñdeo q̃ sine ꝓmoriaꝫ investitor: sine investitus. sine tenens feudũ investitor ꝛ eius heredes tenenꝫ investito ꝛ eius heredib⁹ adimplere investituram adueniente die vel conditione. licet aliqui dicant contrarium quando ꝓmoritur investitus. Si vero investitura sit facta pure de alieno feudo nõ valet.hoc ꝓmo.Scõo dr. q̃ si persona ecclesiastica fecerit investiturã de alieno feudo in diẽ vel sub conditione si ꝓmoriatur investitor:antequã tenens feudum vel cõditio:vel dies exteriit.successor eius non tenebitur adimplere investiturã. predicta vera decedente vasallo sine herede.als sine successore ꝛ nõ aliter.hoc dicit Jacob.de belui. ¶In textu ibi.FUERIT.ſ.a laico de feudo qõ per aliũ detinebatur.POST ADORTEM.ſ. detinentis eo tenore vt post mortem eius qui feudũ detinet habeat.TEMPORE.i.ex tempore. JNVESTITUS.subaudi ꝛ subaudiaf quis esset effectus q̃ investiture.Ja.FEUDUM.subaudi aũ investitũ ꝛ investitores.Ja.TENEREDUR. scilicet in corporalem possessionem inducẽdo. DEBEAT.subaudi ꝛ ꝑtale.licet glo.subaudiat ꝛ dñi Ja. PURE.ideſt nõ adiecto die vel condit. Ja. FEUDUM ALIENUM.i.ab alio detentũ

ꝺ ¶Peridta. ꝛ an possit ponere seruitutẽ feudo vasallus in ꝑiudiciũ sui ꝛ nõ dñi. vide text. sing.in. ci.§. j.de inue.de re alie. ſm Bal. Alnd. Barba. ¶Ut.ff.distingue an factuz ꝑis nocet filio. vide plene Jo.de imo. in ca.extra ô feu. Alndr. Barb. ¶Et nota. Quid aũt dicaf feudum patrũ vió terſing. ſm bal. ĩ c.j. j. de grad. Alndr. Barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dy.⁊ Joan. NON VALET INVESTITURA: scilicet incōtinenti: sed demū eo mortuo qui feudum tenet sine successore. DE VASALLO ISti. de illoꝝ vasallorꝝ feudis. Dy. NON VALEBAT: id est feudum transmittere non possunt.

1 ¶ Not. q̄ in laico non refert q̄n cedat dies verbalis investiture. q̄ semper heres adueniēte conditio. ⁊ die tenet investire: est ergo feudū de natura aliorum cōtractuꝝ nō de natura vltimarū volūtatum que nō transmittunt. vt insti. de verb. obl. ℌ. ex cōditionali. lz quedā glos. dicit ⁊ male q̄ conditionalis transmittit ad suos. ff. de act. ⁊ obli. l. iis cui. que glo. ibi reprobatur per Dy. ⁊ loquit illa glo. in singulari relicto. Jn vniuersali vero nunc̄ glo. dicit transmittit. et plene not. in l. j. C. de his qui ante ap. tab.

¶ Scdo no. q̄ id q̄ factum est sub forma congrua debita ⁊ honesta vz q̄ si simpliciter fiat nō vz: nam de feudo nō apto pōt fieri hoc modo: scz cū aperiet sed pure facta est nulla. quod est not. dignū. ⁊ sume hic arg. an de futura successione valeat pactum. ⁊ facit. ff. de actiōi. emp. l. si quis seruum. q̄ istud pactū fit cū dño. vt. ff. de pac. l. ſi. ¶ Sed an possit renunciari huic cōstitutioni. Rñ. non q̄ tradit formam[a].

2 a ¶ Formā. Tene mēti q̄ ꝑ renūciari huic cōstitōni ex quo dat formā vide que notauī ad Bald. in l. j. C. q. admit. Alud. Barba.

Jtem q̄ ibi contractus tenet sed aliquo bñficio pōt impugnari ⁊ tūc valet renunciatio. vt. l. ſi. ff. ad vell. Sed si contractus ipso iure non valet tūc renuncia tio nil operat. vt. l. cōuenire. ff. de pac. do. ibi per Ricar. ⁊ Lyn. b ¶ Tertio not. de prelatis q̄ō inuestitura ipsoꝝ non est rata nec firma: nec trāsit ad successores nisi eis viuentib⁹ aperiat administratio ⁊ collatio seu. ⁊ est rō q̄ ius prelati cōsistit in sola administratione. ⁊ facit ad hoc q̄ no. in l. ſi certarū. ℌ. ſi. ff. de mil. test. ¶ Renoco in dubiū. pone q̄ feu. possessois nō erat duraturum nisi vsq; ad pascha ⁊ sic ad diē certū vīno exiturū prelat⁹ interim inuestiuit me de illo ⁊ decessit pusq; exiūt dies: vtrū successor in platura debeat me inuestire coꝑoraliter. Dicitur hic ꝙ nō: sed mirum est cū dies sit certus. nam videtur dispositio pura. Sed rñdeo officiū administratiōis ita ipso iure impedit dies certa sicut ꝓditio: vt hic. quod est notabile. Et no. hic argu. q̄ cōtractus sub conditione vel in diem celebrati cum prelato nō astringunt ꝓ futuro tempore successorem: quādo quoquo modo sapiunt alienationem vt hic. q̄ō est menti tenendum. ¶ Sed pone q̄ talis est prelatus qui est vīno deponēdus non tñ est accusatus vel inquisitus: nunquid valēt eius in feudatiōes: loquor in feudo aperto. Respon. sic vt not. in. c. q̄ ꝑpter in vñ. col. de ele. in nouella. ¶ Quero quare inuestitura verbalis transit ad heredē ⁊ nō realis. Rñ. verbalis est incorporea: sed realis est corporea ⁊ nō transit ipsa. i. corporalis possessio in heredem suscipientis sed eius effectus. vt not. ff. de acq. pos. l. cum heredes.

3 ¶ Pone laicus qui fecit inuestituram de spe tanq̄ contumax fuit interim cōdēnatus ad mortem ex forma statuti. quod statutum licet rigorosum vz tñ. vt not. in spe. de fideiuſ. §. i. versi. sed pone. ⁊ de. o. et 2tū. c. veritatis. in nouel. An fiscus aperto feu. tenebitur vasallum corporaliter inuestire. respon. non: q̄ fiscus equiparatur prelato nō heredi. vt. ff. de nouā. l. quotiens in fi. vbi est text. not. ¶ Quero quis prelatus est ille qui potest reuocare feudū illicite cōcessum. Respōdeo non tantum prelatus immediatus illius ecclesie sed quilibet eius superior. de suc. abinte. c. cum dilectus. per Jnno. quod tene mentū. ¶ Pone q̄ heres laici non vult inuestire vasallū ⁊ habet istam causam litigandi nunquid condemnabit ad interesse[c]. ¶ Respondeo a facto q̄ō est in oblatione non excusat iusta causa litigādi sed ab interesse sic. gl. est ordinaria que non est alibi. ff. de tri. ti. l. in hac. ¶ Quero que ratio dubitationis potest esse: q̄ ꝙ heres nō tenetur adimplere factum defuncti. vt. in. l. ſi ego. §. i. ff. de iure dot. Respōdeo q̄ contractus dotis licet sit nominatus inter virum ⁊ vxorem. tamen quando tertius dat dotem resultat contractus innominatus. d. vt facias: id est vt hāc vxorem tractes. ff. de verborum oblig. l. quidam cum filium. Tūc re integra videbat habere locū penitentiā q̄ō ius penitendi etiā ad heredē trāsit. nī speciale sit in uxore dotis q̄ heres cogat habere ratum. ⁊ hoc

7 dicit ille. §. singularis. ¶ Pone aliquis cōcessit mihi feudum hoc pacto q̄ non teneatur de euictione nisi suo facto ⁊ dato tantum. cōtingit quod euincitur ex facto sui authoris. queritur vtrum teneatur. Bart. determinat quod sic. quia propie interpretatur factus ad defensionem vel extensionem obligationis in ipsum vt ipse not. in. l. si seruus. d. ff. de condi. fur. tantum hoc non est expeditum per ea que no. Ly. in. l. fine. C. de nego. gestis. facit. l. de tuto. ff. man.

1 ¶ Jurasse quis presumitur bona alicuius que apud ipsum sunt.
2 Pares curie an ⁊ quando possint esse testes.
3 Vasallus an ⁊ quando solus iuret.
4 Emisse de pecunia aliena quando quis presumatur.
5 Possessionis commodum quotuplex est.
6 Vasallus an possit in suo feudo edificare.
7 Conscientia quid sit: ⁊ quid in ea requiratur.
8 Contractu finito an ⁊ quando potest res auferri detentori.
9 Creditor qui petit debitum debet pignus offerre debitori.

¶ De contentione inter dominum et fidelem de inuesti. feudi.

Si fuerit. Diuide in quatuor ptes. ¶ Primo ſ. q̄n vasallus possidet vel ꝑbat. Scdo q̄ōs. Tertio q̄n vasallus pretendit investituꝝ rei quam ꝓpignore accepit. Quarto q̄n defectu feudi guardie ⁊ castaldie agitur. Scda incipit in. §. ceterum. tertia in. §. similiter. quarta in. §. insup. ¶ Circa finis. Orta contentione inter dominum ⁊ fidelē de inuestitura decidi debet ꝑ per pares curie testimonium ꝑhibentes. vel per iuramentum possessois iurantis cū. rij. sacramētalibus. vel solus iurabit dōs q̄n vasallus est castaldio vel actor. Feudum aūt guardie ⁊ castaldie q̄cunq; post annū auferri pōt. vide literā. ¶ Casus in terminis. Inter dōm et vasallum orta est cōtentio de inuesti. seu. queritur qualiter sit faciendꝫ probatio. Rñ. ꝑ pares curie nō ꝑ alios. lz regulariter ois admittatur qui nō prohibet. ⁊ qui ꝑhuerit obtinere dz. Sz inopia ꝓbationū interueniēte aut possidet vasallus ⁊ iurabit solus. vel fm quosdā cum rij. sacramentalibus. Aut possidet dōs ⁊ regulariter iurare dz cum. rij. sacramētalibus. Fallit regula si vasallus est castaldio vel actor. q̄ tunc iurat solus. Jtē si dōs plene ꝑbuit tunc obtinet sine sacro. Jdē dicendum est de guardia. ⁊ hoc vsq; ad. §. silr si quis. ¶ Et not. q̄ inopia ꝓbationum emergēte prunit ad iuramētū. fa. C. de iurem. l. in bonefici. l. admonendi. ff. e. ti. ¶ Jtē no. hic ꝙ rōne officij ꝓsumitur quis subtraxisse bona dñi eo ꝙ apud ipsum officialem reperūtur. qō est multū no. ⁊ q̄ litera est obscura recipit cōtraria. ¶ Opp. ꝓio dicit lra quod pares curie sunt testes. g. d. ⁊ non iudices. Sed imo videtur q̄ debeant esse iudices. vt. j. de contēn. feu. ap. pa. capi. j. de ꝓbā. feu. alie. ꝑ fede. §. ꝑterea. Solu. aut pares sunt plures ⁊ sufficiunt ad vtrunq; officiū. aut ad alterū tantum q̄ sunt pauci. Primo casu pares erunt testes ⁊ iudices ⁊ fm hoc concordabunt ⁊ nō sunt contrarij. Secūdo casu aut ꝓbatio fieri potest ꝑ pares tantum ⁊ non ꝑ alios. ⁊ certum est ꝙ tunc pares crūt testes ⁊ alij iudices: vt hic ar. C. de bereti. ⁊ math. l. quoniam. Aut ꝓbatio fieri potest etiam ꝑ alios testes ⁊ certū est quod tunc pares curie erunt iudices. vt in contrarijs. Aut est dubium ⁊ tunc in dubio pares erunt testes ⁊ alij iudices: vt hic: q̄ facilius possunt inueniri iudices q̄ testes. ¶ Opp. secūdo q̄ non solū pares sed etiam alij possunt esse testes. vt. j. qd sit inuesti. §. si vero inuestitura. Sol. aut dōs habet pares ⁊ ꝓbabit ꝑ pares. Aut nō habet pares: ⁊ tunc etiā ꝑ alios vt ibi. Jtem contra. ad idem. j. de consue. rec. seu. c. sciendum in fi. ⁊ qui testes sint necessarij ad ꝓbandū inuēiū. c. j. circa fi. Sol. hic de nona inuestitura agitur que ꝓbatur ꝑ pares. ibi de veteri qne ꝓbāt etiam ꝑ extraneos. ¶ Jtem opp. litera dicit q̄ vasallus iurat solus vel cum. rij. sacrālibus. Contra. j. si de inuesti. inter do. ⁊ vasal. lis oriat. c. ij. in prin. de consue. rec. feu. c. ij. §. j. Sol. fm quosdam aut 2nūat feudū esse sed dubitat de qualitate feudi verū sit paternū vel collaterale ⁊ tūc iurat solus: vt hic. alias secus. vt in 2nis. Idē sol. est in glo. §. de controuer. inuesti. §. cū aūt. Sed hec sol. nō placet quātū ad 2ndā. quia ⁊ in ti. si de inuesti. inter do ⁊ vasal. lis oria. c. ij. in prin. erat dubium de qualitate feudi. ⁊ tū iurat cū. rij. sacralibus vt ibi apparet. Et ideo dic quod aut possidet anno dño sciente ⁊ nō 2dicente. ⁊ tunc iurat solus vt hic in ver. inopia. in prin. Aut minus anno vel dño ignorante vel sciēte tū ꝓhibente. ⁊ tūc dōs iurat cū. rij. sacralib⁹ vt. d. versi. in opia. vide in alia materia de. rij. sacralibus ⁊ de co⁹ fide extra de ap. c. j. in nouel. ⁊ ibi vel cū. rij. sacit. j. ſi de feu. inter do. ⁊ vas. fue. cōro. c. ij. §. ſi. Vel dic aut precesſit semplena ꝓbatio. ⁊ tūc iurat sol⁹ vt hic. Aut nulla ⁊ tunc iurat cū. rij. sacralib⁹. vt in 2nio. Vel dic aut est ꝓsumptio nec intercessit semplena ꝓbatio. ⁊ tūc iurat cū. rij. sacra. vt in 2nio. vel dic vt not. in. d. §. cū aūt. ¶ Opp. 2o hic ꝙ ſi vasal. est castaldius vel actor. q̄ dōs indistincte iurat. Sed 2. §. de cōtro. inuesti. §. itē si vasallus. vbi probare cogit dōs. sol. ibi desierat esse castaldius vel actor. ideo dōs ibi ꝑbat. Sz hic adiuc dubitat in officio. iō dōs iurat. Et est etiā hic rō ꝑpter ꝑsentē administratiōnē quā gerit. vel dic hic dōs possidet. ibi vasallus. ¶ Jtē op. de in lra ꝙ rōne officij ꝓsumit dño bona subtraxisse. Sz §. C. arb. tut. l. si de sumptus.

a ¶ Videtur. Not. qō ratiōe officij quis presumitur subtraxisse bona q̄ apud eū aligd de bonis reperit. ⁊ sic est no. limitatio ad. l. si defunctus. arb. tute. vide que notauī ad Bal. in. l. quisqs. C. si cer. pe. Alud. Barba.

b ¶ No. Et dicit gl. q̄ ꝑlatus ꝓlato immediate succedit q̄ ecclesia semp regit aīo alieno. ⁊ inter administrātes nullū est mediū nō ita in minoreq; regit aīo suo principaliter et alieno accessorie. vt a C. de iur. deli. l. potuit. Prelatus cū vt sic dicerim est alia et spūs ecclesie lz tutor ē aīa ⁊ spūs pupilli.

c ¶ Multiplex Not. cōmoda possessionis et vide Bart. l. l. §. j. ff. de iti. actuq; prīna. vide in cle. j. vt lite pē. vbi est casus singularis q̄ō ex possessiōe ꝓsumit titul⁹ nō solū quo ad fanoꝝ possidētis lz etiā quo ad fanoꝝ tertij. vide. c. q̄ ante. de in. ꝑ. vi. de q̄ō habeb ī c. ad aures. de ꝓscri. et in. c. j. in ꝑn. de contro. inest. vide bal. in. c. capitulū. de reſcri. vbi dicit papa dat eodem die potestariā bononie duobus q̄ō ꝑferāt ille q est i possessione ꝑ. l. j. ad finez. ff. vti possi. vide tria pulchra verba de cō. pol. bar. in. l. inter vi. et vro. l. q duos. §. cū i bello. de re. du. ⁊ in. l. j. §. non autē. de secū. tab. ⁊ gl. in. l. nulli. rij. q. v. Jud. ro. i l. in nullo alis in. l. hoc iure. ff. de ver. obli. vide. c. sepe. de resti. spo. vide c. si clericꝰ laicū. de so. cōpe. ter. in. c. ex literis. de ꝓba. vide de q̄ō habeb ī c. ad aures. de ꝓscri. et in. c. j. §. sacramentū possidenti. vide. c. ij. de. c. ij. de ꝓsum. vbi heritas aduenit catur possessori filiatiōis vide Bald. in. l. fi. C. si quis alienauerit. 9 quez tett. ꝓbi.

ctus. sol. aut de bonis dñi aligd reperīt apud eū qui gerit officiū. ⁊ tūc in dubio subtraxisse vel abstulisse vī[a] nisi sibi reddiderit rōnē vel ꝑbet dationē a dño sibi factā. vt hic. ⁊ ar. ff. de fur. l. qui vas. §. vetare. ff. mā. l. si creditor. §. si inter maritū. Aut de bonis alteri⁹ ⁊ nō dñi reperīt apud eū ⁊ nō ꝓsumit quesisse de bonis dñi nisi 2nū ꝑbet a dño. vt ibi. Jac. de bel.

4 ¶ Sz gl. que est in. l. facultas. C. de iure fisci. libr. x. dicit q̄ officialis rei publice qui pecunias publicas lz in sua ptāte si nolēt vñ ꝓdia emerit administratiōe durāte ꝓsumit de pecunia publica emisse. q̄ respublica eq̄parat ecclie vt. C. de sac. san. eccl. l. vt inter diuinū. ¶ Sz tu dic q̄ō nō est bona filitudo q̄ ꝑlatus tenet acgrere ecclie. sec⁹ i magistratu reipublice cui⁹ offīn est studere in cōseruādis nō lucrādis. Vel dic melius q̄ō si reddidit cōgruā rōnē de gestis ⁊ reliqua soluit nō ꝓsumit de publico emisse q̄ 2nū apparet. sec⁹ si reliqua nō restituit. Vīn nō solū ꝑ hypothez lz ēt ꝑ vtilē rei vēdi. respublica pōt ꝓsequi acgsita per administratorē suū. Prelatus aūt raro reddit rōnē de administratiōe. ⁊ ideo magis ꝓsumit 5 ꝓlatos. q̄ ea q̄ emerūt acgsiuerint de bonis ecclesie facit q̄ō no. in. l. j. C. de 2iudi. ⁊ ꝑ Ly. C. de sacrosan. ec. aut. qbuscūq; modis. q̄ō est no. b ¶ Deinde glo. no. hic de cōmodo possessiōis q̄ō est multipler[c]. Nā aliq̄n lz iudicū ordinare. vt. l. j. ff. fa. mi. erc. aliq̄n ab onere ꝓbatiōis releuare. vt inst. de inter. §. cōmodū. Aliq̄n est cā imploādi offīn iudicis. vt. ff. de of. pc. cesa. l. fi. ⁊. ff. de lib. cā. l. liberis. in fi. Aliquando officium iudicis ꝓpōnit. nō q̄ deficiat actio sed q̄ deficit exercitiū. ff. si cer. pe. l. si filius. q̄ō est no. Aliquando possessio est cā inducendi ꝓsumptionē. vt. l. pe. ff. de 2di. insti. Aliq̄n est cā inducēdi recuperationē. vt C. q̄ō cū eo. l. si seruus. de vi ⁊ vi ar. l. qui possessionē. Aliq̄n impediēdi execution̄. vt. C. ne vxor ꝑ marito. l. ob maritoꝝ. ⁊ ibi per Ly. aliq̄n pducēdi alios naturales effect⁹. vt no. ff. de acq. pos. l. iij. ſ. ex 2io.

¶ Sed an ꝑcedat iste l ibellus peto prōnūciari me possidere. no. in. l. j. §. j. ff. ō itine. actuq; ꝓua. ¶ Et an liceat in suo feudo edificare castrum. de so. cōpe. c. ex parte. ⁊ not. in. l. j. §. j. ff. de superfi. ¶ De possessione ꝑedonis habes. ff. cōi diui. l. cōi diuidundo. §. inter ꝑedones ⁊. C. de fim. pa. l. ius emphyteuticū. lib. xj. Et q̄n 2stat de nō iure vtrū possit peti resti tutio ciuilis possessionis: no. Jnnoc. de fi. ꝓcsby. c. constitutus. ¶ Et an in summariis sententia lata super possessiōe dicatur diffinitiua[b]. aliquid tāgit in gl. in. l. j. ff. de iurisd. om. in. ⁊. C. de sen. l. post siuiam. De possessione ꝓuilegioꝝ habes. C. de fide instru. l. si solēnib⁹. ꝑ Ly. ⁊ aliqd no. in. l. ſi. C. de diuer. ꝓcessibus. li. xj. ⁊ nota. C. si de monē. pos. fue. ap. in. l. vnica in gl. magna. ⁊ ꝑ Bart. in. l. na turaliter. §. nihil cōe. ff. de acqui. pos. ¶ Adde de iuramento sacramēta lium. Quid sit cōsciētia ⁊ qd requiratur in ipsa no. de elec. cū in veteri. in nouella. de censi. c. venerabili. ꝑ Jnn. de iudi. c. nouit. ⁊ dic vt in. c. statutū. §. assessorem. de reſcri. in. vj. ⁊ in cle. j. de iure pat. Et an ius naturale magis artet cōsciētia q̄ ius ciuile. pōt argui ex dictis Jnn. in. c. nullus. de re. iur. ⁊ c. consulti. de iure pa. c. cura. ꝑ Jnno. vbi oīno vide. Vbi dicit q̄ cōsciētia nō est obligatoria q̄n qs est tutus ꝑ scriptione ap̄probata a iure vt plene per Joā. an. in. c. possessor. in mer. ⁊ no. in. c. ſi. extra de ꝓscri. ¶ Ultimo no. hic q̄ finito tpe immediate ⁊ sine aliquib⁹ indiciis pōt res auferri detētori nullo dato tpe q̄ō datur iudicatis. Et est rō q̄ dis termin⁹ terminat ꝑ suas extremitates. vt. l. iiij. ff. de cōdi. ⁊ demō. Et si vasall⁹ inclusit ostia dñs poterit aperire. vt no. Jnno. extra de immun. eccle. c. j. [c] Qō facit ad expulsionē colonoꝝ ⁊ emphyteotarū ⁊ aliorū quoꝝ iura tpe sunt finita. qō tene mēti. facit extra de loca. c. potuit. [d] ¶ Extra no. circa istū finē q̄ si creditor pe tit debitū dz pign̄ offerre debitori. vt. ff. de excepti. do. l. apud celsum. §. itē queritꝰ si ymo nes. Et sic pōt

1 ¶ Videtur. Not. qō ratiōe officij quis presumitur subtraxisse bona q̄ō apud eū aligd de bonis reperīt. ⁊ sic est no. limitatio ad. l. si defunctus. arb. tute. vide que notauī ad Bal. in. l. quisqs. C. si cer. pe. Alud. Barba.

b ¶ No. Et dicit gl. q̄ ꝑlatus ꝓlato immediate succedit q̄ ecclesia semp regit aīo alieno. ⁊ inter administrātes nullū est mediū nō ita in minoreq; regit aīo suo principaliter et alieno accessorie. vt a C. de iur. deli. l. potuit. Prelatus cū vt sic dicerim est alia et spūs ecclesie lz tutor ē aīa ⁊ spūs pupilli.

c ¶ Multiplex Not. cōmoda possessionis et vide Bart. l. l. §. j. ff. de iti. actuq; prīna. vide in cle. j. vt lite pē. vbi est casus singularis q̄ō ex possessiōe ꝓsumit titul⁹ nō solū quo ad fanoꝝ possidētis lz etiā quo ad fanoꝝ tertij. vide. c. q̄ ante. de in. ꝑ. vi. de q̄ō habeb ī c. ad aures. de ꝓscri. et in. c. j. §. sacramentū possidenti. vide. c. ij. de. c. ij. de ꝓsum. vbi heritas aduenit catur possessori filiatiōis vide Bald. in. l. fi. C. si quis alienauerit. 9 quez tett. ꝓbi.

repelli per exceptionem iuris offerendi que competit debitori comento quod est not. dignum[e].

g ¶ Confiteri vel negare substantiam facti vel qualitatem sunt diuersa.

1 2 Sententiatum non dicitur de eo de quo non est cogitatum.

3 Testibus affirmantibus an magis creditur quam negantibus.

¶ De contentione inter me ⁊ dominum de portione feu. fratris defuncti. Rubrica.

¶ Et no. circa materiam possessionum q̄ possessio q̄dā est naturalis q̄dā ciuilis q̄dā ciuilissima. vt dixi in. l. fi. C. de sac. san. ec. q̄dā naturalr. q̄dā ciuiliter tenēt. q̄dā vtroq; modo vt q̄n volūtas ⁊ actus cōcurrūt simul. quedā neutro nō q̄n volūtas ⁊ actus abest. vt. ff. si qs te. liber esse inf. fine. l. j. §. fecūla. Alii quando diuiditur per superius ⁊ inferius. vt cū dicimus iste possidet iure ꝓpriet ⁊ iste alius iure emphyteotico seu libellario vel fendatario. Jtez in iurisdictionib⁹. ⁊ hoc dupliciter. vel ꝑ species vel ꝑ gradus. vt iste est in quasi possessionem meri imperij: iste mixti: ⁊ iste mere iurisdictionis. Jtē iste est f in primo gradu iurisdictionis iste minoris iste minime vt. C. de peda. iudi. l. placet. ⁊ not. ꝑ modernos in. l. vlti. ff. vti pos. Jtē quedā possessio est instrumentalis vt q̄n quis possidet ꝑ. o alio. ¶ Quedā ꝓpria ⁊ substantialis. vt q̄n ꝓ seipso. vt. l. j. C. si ꝑ vim vel alio modo. ⁊ hoc in nigro. b he possessiones habent sibi deputata cōmoda scōm suas qualitates et terminos. hoc premisso sequitur text.

Si cōtētio. Diuide i duas ptes. Jn pma parte frater superstes partē feudi recipit q̄ possidet vl alienauit de feudo de quo est cōtentio. Jn scda parte nullam recipit partē vel nullā possidet per se vel per alium. scda ibi si vero nullam. Casus summarius. Fratri superstiti defertur iusiurandum si partē haberet in eo feudo de quo est contentio inter eū ⁊ domīnū sed si nullā partē hz dat dño. h. d. ¶ Casus in terminis. Ego ⁊ frater me⁹ feudū paternū diuisim⁹ frater meus decessit sine herede. contentio est inter me ⁊ dñm de portione feudi fratris mei: q̄ dño dicit nouū: ego paternū. querit quis obtinere debeat: Respō. si possideo partē meā vel alienā mihi defertur iusiurandum ⁊ obtinere debeo: sed si nullā habeo partē de eo feudo dño defertur iusiurandū ei⁹ tñ iuramentum mihi non nocet in alio feudo q̄ ab eo possideo sine controuersia. h. d. Ibi. PATRI. Et⁹ s. p nouā investituꝝ. Pet. hic erat allegatio dñi qui dicebat. tu frater supstes habuisti partē tuā ꝑ nouā investituꝝ. Sz frater cōfitebat investituꝝ sed nō eius qualitatē: imo dicebat q̄ descēdat ex veteri. PROSSIDEAT. s. ptē in hoc feudo Ja. SIVE ALIENAVIT. i. feudū alij concessit q̄ō lz ille gerit imaginē meā. Et no. q̄ō tra. p. dest imago sicut ipsa substantia. PATREM AVEVIL. accipe large. i. progenitorem. PRO PROSSIDEAT. lz petā. Et sic no. rōne possessiōis ptis ꝓsumi totū integrale. facit q̄ not. i. l. vro. ri. de leg. iij. MALUERIT. vel alī. imo nōe Ja. Pe. nec mihi nec dño q̄ q̄n nulla cā neutri litigatoꝝ defert iusiuran. DOMINO. subaudi debit iusiurādū cū. rij. sacralib⁹. ⁊ hoc q̄ vasall⁹ hz ꝓsumptionē ꝓ se ex confessione dñi q cōfitet in feudum datū q̄uis 2tendat feudū nouū esse. vt. 3. ti. j. in ꝑn. ibi ceterū etc. Pe. de cer. aliud oīno diuersum: q̄ separatorū sepata est rō. vt. l. ſi. de cal. Vel dic aliā partē meā illī⁹ feu. vt no. 3. de suc. feu. c. j. in glo. ſ. tota. in fi. gl. Pet. de cer. ¶ Opp. 2o in lra q̄ etiā si alienauī meā partē q̄ mihilominus deferī mihi iusiurandū. Lōtra q̄ iuramētū defertur possidenti ⁊ rōne pos-

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Adultum no. vide Bald. in. c. domino guerram. ſ. hic fini. l. inci. con. vbi allegat illum ter. ſingu. Aſtud. bar.

b ¶ Affirmantibus. Nota iſtud q affirmãtes teſtes præferuntur negãtibus teſtibus. vide q notani ad tex. in. d. ſ. ſi plures. z limita niſi depoſuerẽt de peritia z negãtes eſſent peritiores q eſſent pferendi: vt notabiliter tz ſpe. in ti. de homi. ſ. j. ver. ſz pone. a. vulneranit b. vbi dicit ẽt ſi peritiores eſſent in pancio ri numero. et vide cũde tit. de pba. ſ. fin. l. ẽ. hoc quoq;. z vide Bal. in l. data opera. C. q accu. non poſ. vbi alleg. glo. ſing. lxxj. di. c. clericoꝝ. vbi teſtes negãtes pferẽtur affirmãtibus fauore liberationis. et vide bal. ẽ. q. mo. feu. amit. in. c. j. item niſi illa negatiua caderet in ſenſum teſtis. ita dicit ſe de a fcõ obtinuiſſe bart. in cõſi. 3 inci. elcemoſyna accuſanit et ibi inſeruit b ꝓſiliũ Ly. hoc idẽ tenẽtis. vide iſtic. ẽ nea. in. l. j. ff. de ven. inſpi. vbi allegat dictũ Dl. et ego notani c in ter. meo vide Alng. in. l. teſtiũ. C. de te. ſti. vbi dicit ſi volo pbaſ me 3 monia non ee ture et alij te. 4 ſtes pbẽt ꝓtiũ 5 q ſtabit affir. 6 mãtib⁹ etiã ſi 7 ſint pancio. res. allegat in. 8 nocẽ. i. c. qd p 9 nonale. de verbo. ſign. Alnd. 10 Barba.

c ¶ Per Dyn. 11 Extra not. qõ nõ eſt recurrẽ 12 dum ad teſtes 13 ꝓ intẽtione q; verba. plata ſufficiunt. z quidem nullũ eſt maius mẽtis teſtimoniũ q̃ qualitas in ſpecta verboꝝ vt no. ff. de acqui. hereditate. l. recuſari.

d ¶ Alienatio. idẽ eſt q̃ ſepatio dñi a nobis. l. ſancim⁹. C. de re. alie. non alie. Et ẽ trib⁹ modis. ſ. vere z ꝓpue: vt cũ träſfert dñium vel ius ſiue dñio: vt vſufru. q̃ tinet ſubſtantiã poſſeſſionis. z ideo eſt filis dñio. vt C. de fur. l. manifeſtiſſimi. ſ. tales. in glo. magna. Sedo modo ẽ impropꝛie vt in datione pignoris ꝙuentionalis: ſed in ꝓprio nõ ẽ alienatio. ff. de legi. l. filiꝰ. ſ. idẽ princeps. Tertio modo largiſſime z magis impꝛopꝛie. de leg. ij. l. meuius. ſ. peñ. Item qñ qs tradit poſſeſſionẽ ſine titulo retento ſibi pleno dñio non ẽ alienare. ff. de dona. l. lucius. item alienatio actiua eſt in noſtra poteſtate z nobis imputatur et nõ paſſiua q̃ paſſime paſſiones nõ ſunt in poteſtate paſſiuorum niſi fingãtur. ff. de condic. fur. l. z ideo. An vaſall⁹ teneatur iurare domio de nõ alienando. glo. innuit quod ſic z vocat iſtud iuramentum contract⁹. j. quib. modis fend. amit. in glo. ſ. q̃ incipit ſciens. q̃ eſt verum ſi eſt ſuſpectus. alias ſecus. ff. de indi. l. in oĩbus. z. C. de in dic. viduitate auten. cui relictum. et vide quod not. in. l. ñ. ff. ſol. matri. per Dyn.

alienatio et qñ cum volũtate et qñ ꝓximo agnato facta eſt alienatio. Quarto de ſucceſſiõe feudi marchie z comitatus qñ locum habeat. Sedo ibi vnde põt. Tertia ibi z ſi clientul⁹. Quarta ibi in. ſ. in feudo. ¶ Vaſall⁹ hoc iure põt etiam ſine volũtate dñi feudum alienare ad libellũ vſq; ad medietatẽ z non in plus. z non p alium ẽ z non eccleſijs in perpetuum ſed priuato ſic. z tũc reſoluto iure datoris reſoluitur ius acceptoris. ſed voluntate dñi facta alienatio vel ꝓximo agnato manet ſtabilis omni tpe. In feudo autẽ marchie z comitat⁹ nõ eſt ſucceſſio. Contrarium tñ vſurpatũ eſt. b. d. ¶ Caſus. Vaſall⁹ vult feudũ alienare. querit an poſſit z qualiter: Reſpondetur q̃ põt alienare ꝓ parte dimidia z ad libellum tñ etiam ſine dñi voluntate iure iſto. Sed per loth. imperatorẽ non põt fieri alienatio ꝓ aliqua pte modo aliquo. Sed ſm mediolanenſes alienare põt etiã totũ ſine dñi voluntate. b. d. vſq; ad. ſ. idem põt. Jac. bel. ¶ No. q̃ pars feudi põt alienari per libellũ etiã ſine dñi voluntate. Et ẽ hic libellus ẽ ſtus emphyteoticꝰ in perpetuũ celebratus. qõ tñ reſtringit. i. q̃diu durat ius alienandi. vt ptz hic. z de legat. ij. l. peto. ſ. prediũ. z no. eo. tit. l. cum pater. in pri. z ptz. ff. de pig. l. lex vectigali. q̃ ptãs certis finibus limitata nõ egreditur limitãtem materiã. vt C. de legi. l. vlt. ꝓ patrui z. ff. de ẽben. emp. l. qui tabernas. Et ꝓ hoc illud totũ ſmale. z reſoluto iure datoris ꝛc. ¶ Sedo nota q̃ nomẽ patris ponit ꝑ mẽdietate. z ſumus in materia ſ̃iuetudinis vel ſtatuti: z ideo tene menti ᵉ. Alde q̃ not. ff. de lega. j. l. ſerui electione. ſ. cũ fundus. ¶ Tertio nota q̃ ſi vaſall⁹ vltra licitũ alienauit perdit feudum z alienatio nõ ſubſiſtit. z ſic punit effect⁹ cum actu ſubſecuto licet non ſit ſecutus effectus. Et dic feudũ amittit. i. partem feudi quã alienauit: non aũt totum vt. ſ. de vaſ. e qui contra ẽ ſit. lotha. fen. alie. c. j. ſm Dy. ſed ſecũdũ ꝑdet. de cer. hodie in totũ ꝓmuntur. per. l. loth. ſ. de probi. feu. alie. ꝑ loth. z p. l. Fede. ſ. de ꝓbi. feu. alien. ꝑ fe. c. j. ibi deuotiõe vaſalli coercẽda. arg. l. j. in fine. ff. de penu lega. Tu dic q̃ de rigore totum perdit: ſz nõ de equitate. Nõ q; nec poſſeſſione alteri⁹ partis tradit. ff. de verb. ſignĩ. l. alienatũ. ¶ Quarto not. q̃ hic ſic cõcedit libellũ q̃ nullũ alium ẽtum ꝓcedit. Tu dic ſecũdũ ꝑde. quod etiã pignoris obligatio cõceditur vſq; ad dimidiã iure iſto. vt. ſ. qui. mod. amitt. feu. c. j. ſ. rurſus ſed hodie nullo modo ſcõm Jac. ¶ Item nota in verbo idem poteſt quod licitum eſt concedere feudum ad perpetuum libellum priuato: ſed non eccleſie: et ratio redditur in litera q; nunq̃ de facili reuertitur ad dominum cuꝰ eccleſia z dominium eius non poſſit mori. adde et quia potẽtior. z alienatio nõ debet fieri in potentiore qui de facili facit ſe aduerſarium. ff. de verbo. obl. l. ſi ita quis. ſ. ea lege. per accur. z hic per Jac. bel. ff. ſi quis can. l. qui autẽ. ff. qui ſatiſ. cog. l. ij. Fiam etiam ex cõueniendi difficultate eccleſia nõ cenſetur ꝑſona idonea. qõ no. facit quod not. in. l. j. ff. ſi quis in ius vocnon ierit. per Alccur. ¶ Quinto no. qõ natura libelli eſt qõ ſit perpetuus: q; natura libelli eſt q̃ cõtinet z regulariter conſtituatur in perpetuũ. et ſic ſi in aliquo inſtrumento cõtineatur q̃ aliqua res ſit conceſſa ad libellum intelligit perpetuo. qõ eſt notãdũ. Vñ ſup illo verbo ꝑpetui libelli dicit Jac. de bel. de natura libelli eſt q̃ ſit perpetuũ. ¶ Sexto not. illa elegãtia verba. eccleſia cultrix z auctrix inſtitie non patiẽ cõtra inſtitiã aliqd fieri in ſe vel in alterũ. Et no. in alterũ q̃ eccleſia eſt vltimũ z ſupremũ refugiũ oppreſſoꝝ. vt in. c. nouit. de iudi. ¶ Septio not. ⁵ q̃ priuatus ſepe obuiat inſtitie. ¶ Octauo not. in v. z ſi clientulus. q̃ verbum ſine herede interpretat in

a ¶ Not. dicas aut res que cõcedit eſt feudalis: aut eccleſiaſtica: aut q̃liber alia res.
Primo er ſecũdo caſu tũc a noie heredis i telligũtur filij er legitia vre nati: z ẽt ne pote⁹ vt i aut. de non alie. ſ. emphyteoſis. coll. ſ. in alijs aũt tunc noie heredis oẽs i telligunt ẽt er tranei. ſic intelligit. l. eũ q. ff. ẽ. lig. et vide i. c. nup. de dona. iter vir. z vxorem. vbi intel⁹ b ligitur tãtum de filijs er legitima vxore natis.

b ¶ Ja. Not. q̃ 7 ilie q iurat ſer uare bas ſue tudies nõ obligat ſi illa cõſuetudo non ẽ obligatoria 8 vt nota. C. de conſuetu. in. c. j.

c ¶ Quero. vi⁹ 9 de bal. i. l. plz. C. de ſa. ſan. ec. z q̃ notani hic i recollectis: et hãc pte tz gl. i c. inſtituꝰ. ẽ re lig. do. ſed ſtiũ 10 ibi tz. d. Alnt. c poſt Joã. vide ibi Alnd. bar.

d ¶ Tributo. no. alind i tri⁹ d bnto: aliõ i ea none. q̃ bñ no tabis ꝓ itelle ctu. l. q̃ciq;. de apo. pu. lib. x.

e ¶ ſ. j. nota q̃ eccleſia nõ dz bñficio meo ſi bi ꝓceſſo gaudere me inito q; ita iſta eſſet vſurpatio z ſa pet tyrã: videm vt ſ. ergo laici põt ꝓponere legez rei ſue et ſ̃ clericos z ecclẽas. Rñdet ergo valeat ſta tnti laicoꝝ q̃ eccĩa acgrens de nouo a poſſeſſore laicoꝝ tenẽt ſolnere e collectas ipo. 11 ſitas z ꝓponen das ꝓ ipſis ꝑ elijs ſtatnẽdo q̃ ipſa ꝑdia ex feudo. i. ſine filio maſculo nec alibi eſt text. clarior in iure z nomen filij ponitur ꝓ quolibet deſcẽdente ex maſculina linea. z adde quod not. ff. ad treb. in. l. er facto. ſ. fina. Et ratio eſt non ſolum natura feudi ſed quia heres ponitur in conditione. ſ. quod reuertatur feudum ſi vaſallus ſine herede deceſſerit. z niſi intelligeretur de filio iſta conditio nunq̃ eſſet ertitura: q; ſaltem fiſcus ſupeſt. vt ibi no. ᵃ ¶ Nono not. in ver. ſi vero dñi. text. valde notabilẽ quod illud q̃ dicitur reſoluto iure datoris z c. fallit in duobus caſibus. Primo quando fit cum domini voluntate. et ſic not. propter dñi voluntatem contractum extendi. Secũdo fallit ſi alienatio eſt facta in filiũ vel fratrem ad quã ipſa ſucceſſio feudi erat puentura etiã ſine aliqua alienatione. nam tũc ſtabilis perſeueraꝛ vt. ſ. de alie. feu. pater. z dic vt ibi. vnde Jaco. bel. ſuper illo verbo ad dñm. ſic poſtillat ſubaudi niſi in duob⁹ caſibus q ſequunt ꝛc. ſi vero ꝛc. ibi alienatio etiam erat facta vaſallo mortuo ſine herede. Jaco. FRATRI VERO VEL NEPOTI. Nota verbũ ibi nepoti. i. fratris filio. i. ſi fiat alienatio agnato q̃ alias ſuccederet in feudũ. Ja. POER LIBELLARIO. Nota hic verbũ nibil operari: q; in qualibet alienatiõe fm doct. facta. ſ. in totũ vel in parte. Jac. ᵇ ¶ Ultio not. in. ſ. in feudo. z collige q̃ irrationabilis ꝙſuetudo valet. i. que eſt ẽtra iuris apices. que tamen nõ cõtinet in ſe peccatũ. ¶ Quero que ratio potuit mouere ad Pediolanẽ. Reſpõdeo natura libelli q̃ perpetuum. tñ erraueruñ q̃ contra naturã feudi. ¶ Quero nonne quod hic ſtatuitur eſt contra eccleſiaſticam libertatem: Reſpondeo nõ q; habet in ſe ciuilem z naturalem rationem. qõ tenementi. Item hic ſtatuebant laici z ſup re ſua durante ſua reſpectu ꝓprietatis. ideo potꝛant impone legẽ quam vellẽt. z ſic nõ eſt ẽ iura eccleſiarum qõ eſt not. ¶ Quero õ hic q̃ nõ valebit. qño hoc intelligit: Rñdeo ipſo iure alibi dicitur nõ valere q̃ venit caſſandũ. vt not. in. c. eccleſia veſtra. de elect. in nouella. ¶ Quero vtrũ ꝑpter peccatũ partis perdatur totũ: Rñdeo ſi peccatuz in perſona perditur totũ: ſi in re pars. vt. ff. de dona. l. quidam in iure. ſ. fi. z ibi per Bart. ¶ In gl. habes iſta notare. Primo qualiter z quaten⁹ extẽdatur nomẽ heredis. Sedo an licite factũ reſcindat. Tertio de authoritate z cõſenſu dñi. ¶ Quarto de ꝓgatiua agnatoꝝ. z q̃ ſit rõ. facit. C. de fideicõ. l. voluntas. ¶ Quero ᶜ nunq̃d eccleſia poſſit cadere a libello ſibi cõceſſo ꝑpter canonem nõ ſolutum: Et videt q̃ non. vt. C. de ſac. ſan. ecc. l. placet. cõtrariũ dico q; iſta reſolutio ineſt ex natura contractus. vt. ff. loca. l. quero. ſ. inter loca totem. Nõ ob. l. placet. q; aliud eſt in tributo ᵈ q̃ venit ex diſpoſitiõe legis: aliud in canone que venit ex natura contractus. alſ eccleſia poſſet rem retinere et penſionem de facto nõ ſoluere. q̃ eſt falſum: q; eccleſia dz colere iuſtitiaz. vt hic. ¶ Quid ergo eſt quod hic dicitur q̃ eccleſia nõ põt concedi q; nõ põt reſignare: Reſpondeo hoc debet eccleſia non implere ex parte ſua quod debet implere. tamen Jac. de bel. videtur quod ratio que hic ponitur parum concludat. Item ait quod etiam litera non dicit verum in laicis. Idem ait in ciuitate q̃ in eccleſia. Et adde quod idẽ Jacob⁹ colligit hic multa notabilia que ꝓ maiori parte. ã. recitaui. videlicet quod reſoluto iure datoris reſoluitur ius acceptoris. Secũdo q̃ in feudis heres accipit ꝓ filio. Tertio q̃ vaſallus alienat feudum legitime non reuocatur in vita vaſalli. Item no. q̃ ſi vaſallus alienat feudũ legitime z mo ritur ſupſtite filio reuerti põt ad filiũ: non ad dñm. Quarto not. q̃ alienare põt quis de conſenſu domini: et tunc domino conſentiente preindicat in totum z ex cluditur ab omni iure ſuo. Quinto no. q̃ ſi vaſallus feudum alienauit de conſenſu domini nõ conſentientibus agnatis non nocet agnatis. qõ dic vt dixi. ſ. de ſuc. feudi. c. j. dic vt ibi not. Jac. Porro iſta iam per concluſiones declarani in. d. ſ. j. ᵉ ¶ Pro vbcrio ri aũt intellectu iſtius no. ver. fratri vero vel nepoti: reuoco i dubiũ vtrũ bñficij ꝓni alienatio poſſit fieri inter quoſcũq; agnatos: ideſt etiã remotiores q̃ in feudo nõ eſſent ſucceſſuri: nec poſtea ſucceſſerunt ex ꝓia feudi ꝓſtẽtia. Et iſta qõ fuit de fctõ: z audiui q̃ q̃dã collegia. ſ. Bonoñ. z Pediola. in cõſulẽdo fuerũt ꝑcſe ꝓia. cõalia non vidi. motiua tñ tot doctoꝝ debuerũt eſſe ſolẽnia. z q̃ idiſtincte valeat alienatio iter agnatos vide erpſſum. ſ. de alie. feu. pater. c. j. vbi talis eſt tex. z licet inquit ꝓhibeat feudi alienatio tamen inter agnatos ſi paternum fuit cõ ceditur. Nec mirũ q̃ pietas naturalis exerceꝛ. ſicut nos dicimus q̃ valet teſtũ iter liberos cuiuſcq; gradus. hic eniz vt ita diximus ipſi nature indulgeꝛ. vt C. de teſta. l. hac conſultiſſima. ſ. ex imperfecto. ff. de iniuſto teſta. l. ñ. C. fam. ercl. ſi. z. ff. de leg. preſtan. l. j. ſ. z generaliter. z ibi reddit ratio. l. in honoꝛẽ ſanguinis. ff. de ẽtab. l. ſi duob⁹. ſ. ſi ꝓnus. arg. in rõne ſui. ff. de capi. dimi. l. tutelas. z i aut. de teſta. imper. ſ. vlt. coll. viij. Ad idem facit tex. noſter. nã nomine fratris z nepotis. ideſt filij fratris vult hic denotare ipſaz agnationẽ q̃ ꝓximitatis gradũ. vnde magis gratia exẽpli de fratre z nepote loquit q̃ gratia reſtringendi. Tertio iſtud videtur probari quia tex. dicit q̃ iſta alienatio eſt potius quedam refutatio que vꝫ fieri bneui manu. vz ipſo dño z ab ipſo dño ſtatim fieri collatio. ſiñ: habemus vbicũq; duo actꝰ interueniũt vn⁹ verꝰ: alter fictus. nã tũc tacitꝰ actꝰ occultat quo ad vbaꝛ ineſt tñ quo ad iuris diſpoſitiõnẽ. vt. ff. de don. inter vi. z vxo. l. ñ. ſ. ſciẽdũ. z. ff. ſi cer. pe. l. ſingularia. ¶ Porro de effectu iſtius renũciationis ſcribit ã. qui. mo. feu. amit. ſ. rurſus. ver. vel poſiꝰ. Solida ergo videt alienatio que de cõſenſu ipſius vaſalli potioris. i. ipſius vaſalli renũciantis z domini autoritate firmaꝛ nec enim vꝫ regꝛi cõſenſus cotũ qui ius nõ habẽt. vt. ff. de adop. l. in adoptionibus. ff. de ven. inſpi. l. j. ſ. denũciari. ff. de aqua plu. arcen. l. in diẽ. Preterea nõ videt alienatũ q̃ eſt ipſi agnationi cõeciſtiz que ſicut genus repꝛeſentat i quolibet ſuo ſubiecto: vt. C. de fideicõ. l. voluntas: vt. C. de condit. l. ſi quis agere. ſ. fina. z C. de impo. lu. deſeri. l. j. libro. x. ¶ Jn contrariũ videtur q̃ quotiens legis intellectus dubius eſt: ad naturalem rationẽ recurrendum eſt: vt. ff. de excuſa. tuto. l. ſcire opz. ſ. z ſi marime. Et ad regulas iuris: vt not. ff. de regu. iuris. Lomnis diffinitio. Et ita quod non ſequatur intolerabilis abſurditas. vt diſpũtat: ff. de neg. geſt. l. pompo. in negociis. Sed abſurdum eſt q̃ alteri per alterum iniqua cõditio afferatur vt ff. de iuris et facti ignoto. l. iniquiſſimũ. Nullo enim iure cauet quod agnatus habeat ius preferẽdi vel eligẽdi quẽ ex agnatis velit. Iſta enim iura gratificandi nunq̃ competunt niſi a iure videantur eſſe cõceſſa. vt. C. de ſecun. nup. l. femine. ſ. fin. ff. ad ſille. l. ſi qs in grani. ſ. ſi cum omnis. Nimirũ q̃ hoc eſſet diſponere de iure tertij. qõ certe nemo põt citra illius cõſenſum: vt. C. loca. ſi cũ hermes. z. C. de contraben. emp. l. oudum. ¶ Preterea hoc ꝓbaſ manifeſte: nam refutatio nihil aliud eſt quã reſignatio in manu ſuperioris: ſz iſta reſignatio nõ põt fieri niſi catenus quatenus ius cõpetit reaſſignanti. vt. ff. de ẽtra tab. l. ſi poſt mortem. ſ. fi. z. ff. ſi ta. teſt. nulle ex. l. j. ſ. fi. Item iſta refutatio habet vim cuiuſcũq; ceſſionis vtilis dominij. Sed reſoluto iure datoris reſoluitur ius acceptoris qñ cauſa reſolutiõis naturalis eſt vt hic ergo ruit iſta refutatio cum ſuis conſequentijs ſtatim qõ feudum debet eſſe apertũ ꝓtimo agnato. arg. ff. de inoffi. teſt. l. filio. ſ. contra tabulas. Item nemo poteſt refutare in ꝓiudicium tertij niſi conſentientis: vt legitur z notatur. ff. de pactis. l. ſi vnus. ſ. pactus ver. eadẽ ratiõe. z. ſ. fi. Sol. iſta refutatio tandiu valet quãdiu ſi facta nõ eſſet ſequens ꝓximus agnatus nõ ſucceꝛderet. ſed defuncto renunciãte ſine here de ad irritũ recidit. z ꝓximus vaſallus iure feudi paterni vocatur. hoc patet ex eo qõ hic poſtulaꝛ per Jac. bel. z Pe. de cer. z per eundẽ Jaco. j. de ꝓbi. feu. alie. per Fede. poſt principiũ. ¶ Sequitur ergo q̃ in perpetuũ nõ poſſit dari niſi ꝓximioꝛi agnato hoc probatur certa rõne. paria ſunt cedere agnatis z concedere conſentientibus agnatis: vt. C. de fidei com. l. quotiens. Sed conſenſus agnatoꝝ ad quos beneficiũ nõ eſſet reuerſurũ nõ valet. ergo nec eoꝝ recꝛ ptio: vt ptz in dicto ti. de alie. feu. pater. dñi dicit ad quos bñficiũ qñq; erat reuerſurꝰ: vñ Alnd. de iſer. ibi ſic ait. Jtẽ agnatꝰ poterit dare alij agnato qui erat

nũc ſint obligata ꝓ ipſis collectis. dicit bar. q̃ non q̃ collecta ẽ munus extraordinariũ q̃ cũes nõ põt impone nec niſi ꝓ ſu is neceſſitatib⁹ z niſi ꝓ ſuꝫ ſubditꝫ. ꝺ mu. z ho. l. reſcripto. ſ. fi. z no. i. l. j. ſ. qb⁹. qõ cuiuſcũq; ꝓuin. nom. C. ꝺ epi. z cle. l. ẽ his z auc. itẽ nulla cõita. niſi alie natio fiat in frandez. C. de fac. ſan. ec. l. q̃ ſub ptextu. ſz bar. i cõſilijs. Si träſferat i eccleſia dñiuz etiã fraude in tenemẽte nõ põt eccleſia ipõ ni collecta cũ nõ ſit ſubdita ſed ager fiſcus ad ĩtereſſe eoꝝ eam cpo. iſti. de act. ſ. item ſi qs i frandẽ. ſz ſi p ſtatutũ fiſc⁹ ſibi reſeruat dñium et poſſeſſionez. p collectis tunc poterit in rem ipſam ſibi ius dicere. ar. bui⁹ litere: ſed cum collecta ſit munus ꝓrimonia le conſideratq reali et finali tã quare non põt ꝓponi niſi municipibus. Rñdeo q̃ eſt munus municipale et extra ordinariũ z iõ ſolus ꝓnceps ꝓponit oibus z non ciuitates vl oppida ſm bar. niſi habeant hoc ex pꝛiuilegio vel ex conſuetudine vel ex pace cõſtatic. Jtẽ not. qõ ſi vaſallus feudũ alienat legitie: z moꝛitur ſupſtite filio reuerti põt ad filiũ nõ ad dñm vt. ſ. dixi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Ad finem. Et totus textus breuit. h. d. nemo pōt gladij ptātez sibi datam in alium trāsferre. nisi expresse dicatur sibi ⁊ successorib⁹ suis : vt .ff. de regu. iu. l. nemo pōt gladij nisi q̄ vsurpatum est in feudis. h. d.

b ¶Ciuitas bonon. Tu vide q̄ late, dixi i. c. si diligenti. de preseri. Alnd. barba.

c ¶Addeti. Et vid. xñ. q. ij. cū deuotissimus ⁊ extra de voto l. ꝫ. de supplē. neg. pla. c. grādi. li. vj. et viij. q̄. j. moyses. cū ibi not. vc. di. legim⁹.

d ¶Descendit. Facit q̄ not. ff. q̄ feu. da. possunt. c. j. ¶. decedēti. in. q. verum frater tratri succedat in feudo.

e ¶Ex pacto. Et pōderaan hoc procedat quādo fit pactum simpliciter quod ad collaterales transeat sed si dicatur alteri scribitur pacto: vel si dicatur quod pactio nunis accrescat. alteri vel licet transeat ad collaterales ⁊ prius ad 13 vnūq̄ ad aliū secundum tenorē īuestiture. Alnd. bar.

equę proximior ⁊ qui debebat succedere in illo feudo potit mortē dantis. Et ita est intelligenduz q̄ in pūc. dicit ad quos beneficiuz quādoqz sit reuersurum. ⁊ q̄ fm eōdē gradus deferatur : vt in. c. j. an ille qui interfecit fratrem domini sui hic non dicit alienatio sed quedā refutatio que potest fieri agnato, primiou: vt in ti. per quos fiat inuesti. ¶. fz ⁊ res Jo. de faso. de pīs. in summa sua sic ait. Jtē alienabit ⁊ vēdet vasall⁹ agnatis ⁊ cōsanguineis q̄ se mox ⁊ 10 essent in feu. si cessuri: ⁊ nō. supra de succes. feu. c. j. Odo. super rubricella qui per vas. pos. iure feuen. sic ait. Jtem sciendum est q̄ quedā sunt personę quibus vasallus potest feuduz alienare ⁊ vēdere scilicet cohęredibus per quos fiat inuesti. c. j. de vas. qui contra cōsti. loth. c. alienatio. Jaco. de domino ardizo. sup rubricella agnatis potest fieri alienatio sine consensu domini sic ait: ⁊ quod. ¶. dictuz est q̄ vasallus non pōt alienare sine cōsensu domini subaudi extrancis. agnatis enī pōt etiam nō consentire te domino. q̄ tunc nō dicitur alienatio: vt in aut. de lit. ¶. j. coll. viij. ⁊ ¶. hic inci. consti. re. l. ler. coradi. ¶. alienatio. ⁊ de conten. feu. ¶. pe. in fi. ⁊ ¶. tit. explicit liber primus. ¶. nouī vero. quia ꝫ prohibeatur extraneis non tamen coniunctis. C. de fidei. l. volentas. ⁊ de leg. iij. l. pater. ¶. quindecim in aut. de nō alie. ¶. sancim⁹. in fi. colla. ij. ¶. quid in frau. patro. l. vm⁹ ff. de publi. l. licitatio. ¶. socij. Nā ⁊ als rōne cognatiōis concedit q̄ als nō concederetur. ff. de pac. l. in personam. de pīuile. cre. l. j. ff. de leg. j. l. si dominus. ¶. qui pecuniam. in fi. ff. de rei ven. l. qui officium. ff. de mino. l. si in emptiōe. C. nō licc. habi. metro. l. j. li. xj. arg. contra. ff. de transl. l. cū hi. ¶. si vni. in aut. de alie. ⁊ emph. ¶. econom⁹. coll. ix. de rebus eccłz. l. si pupillorum. in principio. Jac. de are. nō solvit istud arg. cōtra. ¶Sed tu dicas q̄ interdū prohibetur alienatio fauore causę: puta fauore alimentoruz. ¶Interduz fauore contra. personę: puta fauore minoris. ¶Interduz fauore tertij. ¶Interdum fauore publico. ¶Interdum q̄ ita placet legislatori. ¶Primo casu nō pōt fieri alienatio etiam in cōsortē. vt in. o. ¶. si vni. sine fit alienatio, phibita simplr sine fit data ei certa forma ea scilicet nō seruata. ¶Secūdo casu idem. nā si est absolutio prohibitio nequaq̄ ibi potest teneri forma aliqua debita. vt in auten. de alie. ⁊ emphy. ¶. sanctissima col. ix. ⁊. C. de vsur. pro emp. l. iij. ⁊ in. c. q̄ contingit. de relig. domi. salua autoritate pape in ecclesiasticis censuris ⁊ cōtra in tēporalibus. q̄ tante celsitudini nō pōt lex iponi cui de ⁊ ipsas subiecit leges: vt in aut. de consul. col. iiij. et C. de legi. l. fi. si antē est data certa forma tunc ea seruata ⁊ nō aliter. vt. C. de iure. fis. l. certa forma. ¶Tertio casu q̄si fauor tertij non valet eo non consentiente. ff. ō leg. ¶. l. cū pater. ¶. libertis. ¶Quarto casu si est precisa, phibitio: tunc nullo modo: vt. C. de agri. ⁊ cēsi. l. quemadmodum. li. xj. de leg. j. l. si quis inglinos. ¶. fi. Si autem est data certa forma tunc ea seruata ⁊ non aliter: vt. l. j. C. de predi. cur. li. x. ¶Et no. q̄ nomen vēditionis fm legē. xij. tab. erat nomē generale ⁊ per hoc nōiatum: ⁊ ideo nomine vēditionis comprehendebatur omnis alinatio: vt. ff. de statulib. l. statuliberi a ceteris. ¶. quintus. ⁊. l. j. ff. de reruz pmu. ⁊. C. de contrahē. emp. l. j. sed hodie distinguo aut est, phibita vēditio absolute ⁊ omnis alienatio intelligaf, phibita: vt no. in. l. ij. C. de vsuca. p emp. aut est data certa forma in alienando ⁊ tūc nomine vēditiōis nō ꝛtinenf alij ꝛctus: q̄ nō ꝓcedit per easdem cās. l. ¶. C. de predi. curi. li. x. Sed gl. ibi elegāter dicit q̄ aut nomē venditionis, pferf in materia singulari ⁊ ius cōe ⁊ tūc nō ꝛtinenf alij ꝛct⁹. Aut nō ꝛ ius cōe ⁊ tūc sic tene mētu illā gl. ¶Sui to vō casu q̄si sic volo sic iubeo teneaciter vbis ibere debes q̄ nec restringere potes nec addere vt. ff. q ⁊ aq. l. ꝓsperit. ⁊. l. si vero. ¶. de viro. ff. solu. ma. quod est vtile ad statuta terraz q̄ maiori pte ꝛsistūt ma gis in sic volo sic iubeo q̄ in modulari ratione. Et hec sufficiant in hoc. c. notabili.

¶Ciuitates eccłie cuius sint.
Jurisdictiones an possint vendi.
Regales dignitates a quo conferri possint.
Feudum reuertitur ad coheredes mortuos descendentibus fine herede.
Consobrini qui sint.
Agnati vsqz ad quem gradum succedant in feudis.
Emphyteosis ecclesiastica an transeat ad heredes.

¶De feu. marchie ducatus ⁊ comitatus. Rubrica.

¶Quare feudū datum eo pacto ne trāseat ad heredē ipso iure nō trā sit ⁊ secus in seruitute prediali. l. meta. ¶. quidam. de alt. ⁊ ciba. leg. per Accur. Respondeo in seruitutibus nō interuenit actus retro similis traditionis libertatis: sed in feudo est propter ipsius feudi naturaz ex pacto natam q̄ persona ea est propter pactum.

De marchia.

Diuide capitulū in duas partes. ¶Primo de successione feudi dignitatem habentis quando locum habeat. ¶Secundo de successione aliorum feudorum. prima vsqz ad. ¶. capitanei.

a ibi secunda vsqz ad fi.

2 ¶Casus. breuiter dantur due regule. Prima est q̄ in feudis dignitatum non succedit heres nisi sit inuestitus. Secūda regula est in aliis feudis succedunt filij ⁊ nepotes. et filijs vel nepotibus defunctis siue decedentibus succedunt eis fratres ⁊ nepotes quinimo cōsobrini. hoc dicit. Sed que est ratiōe q̄ in dignitatibus nō succedit heres. ¶Rñdeo quia oia ista feuda sunt publica et regali munificētia, puenientia: vt in aut. de exhi. re. ¶. obtinent col. v. ⁊ facilius ⁊ citius reuertuntur ad ius pmū. ff. de li. ⁊ posth. l. filio. ⁊ pinde habent ac si nūq̄ fuissent separata. ar. de leg. ij. l. inci⁹. in pūncto ꝛ pte regū nouū dñium acgrif. ꝛ tertullor est ann⁹. ergo iste dignitates cū iurisdictiōe sunt iura reipublice ⁊ apō ipam rēpublicā. ⁊ sicut radij solis non pōt separari a sole: sic iurisdictio nō pōt separari a rep. vt q̄ est ⁊ cui⁹ cā vigorē suū obtinet. ¶Et dicit Jmn. cui⁹ est ciuitas eccłie. ¶Rñdeō eccłie imo magis ciuū cui⁹ est ciuitas bonoñ. b eccłesie imo magis bononiēsiū: q̄ eccłesia nihil habet ibi autoritat, nisi tāq̄ rēspu. cui⁹ rcipu. imaginē ⁊ nomen gerit. Jtē q̄rit cui⁹ est ciuitas. Scnarū? Rñ. cesaris: imo magis senēsiū. nā rēspu. fisc⁹ ⁊ pnceps ꝓsuppomnt q̄si. p eodē: vt no. C. de ser. fu. l. pe. cuz si. ¶Respu. est sicut vniuersitas sensuū. Fiscus est repu. stomachus sacc⁹ ⁊ firmitudo. Cū imperator quasi tyrān⁹ esset si nō tāq̄ rēspu. gereret se. ⁊ multi alij reges q̄ priuate sue vtilitati negotiant: q̄ predo est q̄ nō vtilitati dñi sed ꝓprie vtilitati. ff. de neg. gest. l. si pupilli. ¶. fi. ⁊ hoc nota. Jmn. extra de reli. vo. c. cū venerabilis. vbi etiā videas post cū ꝓ Jo. an. in nouel. ⁊ facit q̄ no. C. de sac. san. eccle. l. neminez. p gl. ⁊ Ly. ¶Cū ergo dignitas sit, ppriū mun⁹ ⁊ dec⁹ totius vniuersitatis. iō nemo priuatus in aliū priuati trāsmittere pōt hac rōne nec vēdi pōt iurisdictiōes: vt in aut. vt iudi. quoquo. ¶. fin. ff. cogitatio. col. ij. Dicit Sallustij⁹ q̄ non sine periculo emit ab vno q̄ multitudinis est ꝫ est hodie vsurpatiū: nā in multis locis dignitates ⁊ iurisdictiōes vēdunt tāq̄ hereditariū pecus ⁊ ouile. vt. ¶. ti. j. ¶. in feudo comitat⁹. ⁊ adde q̄ no. Arch. vij. q. ij. ¶. itez obuiēt. ¶Et no. hic q̄ collatiōes regaliū dignitatū ptinēt ad imperatorez: ꝫ papa quātū pōt vsurpat ad se. Jtē no. q̄ dicit. ¶. tit. ¶. i feudis. q̄ in regalib⁹ dignitatib⁹ quātū ad successionē seruāda est cōsuetudo q̄ est fere tenēdū mēti⁹. ¶Quia frequēs ⁊ frequētissima ē mos dñoz ⁊ regū. ¶Jtē no. q̄ ite tres dignitates sunt regales marchia ducat⁹ ⁊ comitat⁹. ¶Not. ꝫ in. ¶. capitanei. ter. alternatiue ibi dum dicit filij vel nepotes ⁊ q̄ō erpone vt ista. de here. q̄ abinte. defe. ¶. cum filijs. ¶Secūdo no. q̄ mortuus sine herede defecēdētib⁹ q̄ feudū possidebat retrocedit feudū ad coheredes. ⁊ qdā dicit vsqz ad quartū gradū qdaz vsqz ad septimū. qdā in infinitū bñficio inuestiture primi parentis respectu eiⁿ oēs isti sunt defecēdētes. hoc tz ꝫ Jac. de bel. ꝫ cōiter tenet q̄ vsqz ad septimū gradū q̄si feudū reuertif ad iam derelictos. ar. C. de vo. l. si quis. ⁊. C. de secun. nup. l. in quibus. ¶Ulterius no. mirabile verbum vbi p inuestituraz pris: q̄. ppue loquēdo illud q̄ō q̄sqz in feudis appellatur ius acrescēdi magis ꝓprie dr ius inuestiture ꝓmi parētis q̄ō sic vt sic defecēdit⁹. ¶Ulteri⁹ no. q̄ cōsobrini vocant ꝫ patrueles. nā ꝫ ē fm cōem vsum loquēdi ⁊ marie rusticoz q̄ vsus loquēdi marie attēdit ⁊ in re ꝓpinquitudinario. ¶Jtē opp. ad finē bui⁹. c. q̄. gl. tz q̄ agnati succedebāt olī vsqz ad septimū gradū. hodie in infinitū: ꝫ vt fallsus in collatralib⁹ vt. ¶. q̄ feu. da. pof. ¶. ꝫ q̄. So. pōt saluari gl. si cui autē feudū de acq rēre fecit trāsitū ad defecēdētes ex eo: ⁊ tūc trāsit ad defecēdētes i infinitū ¶. si va. feu. pti. c. j. vbi ē tex. notabilis ⁊ ēt ad trāsuersales defecēdētium. Sz ad trāsuersales acgrentiū regli⁹ nō. vt. ¶. de gradi. fisc. in feu. ¶. fi. cū titi. ⁊. ¶. de natu. fuc. feu. ¶. fi. Aut de acgrēte ꝑmodiali fecit transitus ad collaterales vel ex pacto⁹ vel ex alijs causis qb⁹ pōt. vt. ¶. de bñ. fra. c. j. ⁊ tūc nō, ꝓgredit vltra septimū gradū: vt. ¶. ꝫ q̄s. Ja. de bel. ⁊ hoc q̄si feudū vacat p mortē. Sz si p pactū dic vt. ¶. si de feu. su. otro. c. si vasal. culpā q̄ō. valde q̄ possibile est q̄ticie accidere i successiōib⁹ illustriū comitū ⁊ baronū q̄ ab ipatoribus habuerūt feudū iā suū gnāti anni q̄ mortuo vltio comite sine hēde succedūt q̄ūqz agnatiēt si cētesimo sint gradu q̄ feudū ē ptitū. Et idē i regno seu regū successiōe dicēdū est q̄ si moreret tota dom⁹ regia ⁊ extaret vn⁹ de sanguīe antiq̄: puta de domo borbone ⁊ nō ēet ali⁹, primo: esto q̄ ēt millesimo gradu. tñ iure sanguis ⁊ ꝓpetue ꝓsuetudinis succederet i regno frācoz. Et ꝫ ē inductū nō tñ i regno nō pōt succedere fisc⁹. ꝫ ipe sanguis q̄ ppetu⁹ ē. Sz si tenere

mus aliā opi. deberem⁹ dicere q̄ post septimū vacaret successio. ⁊ sic pars regni deberēt eligere nouuz regē ⁊ istō verū q̄ ¶ fluctuo puidet ꝓpetuādo gradum. sed fm naturā merā feudoū sec⁹ ¶ Jo. faso. in summa sua ti. q̄si succedāt in feudū fis cait: sed quę ritur vsqz ad q̄ē gradū extendatur successio feudi. Si dicū ei in successione de gradu quarto seruandi tur q̄ō est actū. Si nihil est actū. distingue vtrū beneficiū puenīat ad venientes ex latere ⁊ tūc moderno ꝛpe vsqz ad septimū gradū. Sed si ad defecēdentes ⁊ tunc sine sit antiquū siue nouū vadit in infinitū q̄ fen. da. pof. ¶. ¶. hoc quoqz. Sed Jac. de ra. in summa sua dicit q̄ etiā venientes ex latere succedunt hodie in infinitū. ¶Sicut hodie gradus succedēdi in emphyteon ecclesiastica pōt ¶ infinitū extēdi ad eādē qualitatē heredū. liberoū si hoc in pacto caueatur expresse. alis nō sed in feudo laicoū tacite intelligitur in infinitū⁹. ¶Ulteri⁹ no. q̄ hic dicit fratres ⁊ postea addit ad consobrinos. ergo ꝓprie loquendo si nomen fratris ꝑtur sine adiuncto, nō comprehendit consobrinos. ideo si statutū dicit q̄ frater excludat sororem non intelligitur q̄ frater cōsobrinus excludat sororē. ꝫ obrinam⁹. imo videt casus omissus a statuto ⁊ fuit questio satis trutinata in qua ego consului pro parte ista: quidam alius consulit pro parte contraria ⁊ male.

Si duo fratres.

Plan⁹ est iste. ¶. ⁊ no. q̄ pl⁹ opāt pacta q̄ lex ⁊ tenaci⁹ est ⁊ magis stabile. ¶. posita sup isto. ¶. colligit multa bocar. que studiosius studeat per ipsius que satis grosse. ¶. sequitur hic Jabel. ⁊ Post. de cer. qui tangit doctores boni antiqui multū delectant in brocardis quoz a principio fuit auctor dñs Py. de medicina in suo libello disputatorio. ¶Et no. in isto. q̄ hic crāt tres cōiunctiones sanguinis verborum ⁊ rei tū in nouo feudo non ꝫ locum tus accrescendi nec ius successionis. ⁊ est ratio quia feudum respicit solūmodo suum stipitez.

¶Feudum an possit in dotem dari.
Equitas an ⁊ quando prevaleat rigori.
Statutum quod maritus lucretur certam partem dotis non habet locum in feudalibus.
Uxor an transeat in possessorem viri.

¶An maritus succedat vxori in bñficio. Rub.

Si femina.

¶Diuide capitulum in tres partes. ¶Primo an maritus succedat vxori in feudo femineo. Secundo an filij. Tertio declaratio precedentium. secunda incipit ibi. et si ipsa. tertia ibi in hoc dicim⁹. ¶Casus. an maritus vxori nō succedit in feudo etiā femineo nisi specialit fit inuestit⁹. filie etiā nō succedūt matri etiā i eo feudo de rigore nisi speciali⁹ sit dictū vel fuerint inuestite ꝫ de eqtate vbi succedūt. hic obtinet in capitaneis ⁊ maiorib⁹ valvasorib⁹ minorib⁹. b.o. ¶Sz nūqd filie succedūt in feudo. dic vt. ¶. de bñfi. femi. c. j. in pū. ⁊ de na. sine. i pū. ¶Et no. hic q̄ ꝫ marit⁹ succedat vxori de iure cōi nō extāb⁹. ꝓpinqs⁹ vt. C. vnde vir ⁊ vxor. aut. ꝑterea. ⁊. l. j. nō tñ succedit i feudo vt hic. ¶Uero qd est q̄ō ꝫ dicit cū feudū i dotē datū possit. vt. ¶. quali. olim feu. alie. pot. c. j. ¶. donare⁹. Rñdeo istud est verū q̄n dat in feudū dotez p alia mulierē: q̄ sapit donationem ⁊ liberalitatez vt. l. si. ¶. j. ff. ¶. in frau. cre. sed p scipla bñ potest dare in dotē vt. ¶. de inuesti. quā titi⁹ acce. a sempro. q̄ ne cessaria alienatio videt. ⁊ q̄ est gemin⁹ fauor. l. cius ⁊ dotis ⁊ q̄ operāt id q̄ō als simplex fauor nō possit. l. ⁊ tauia. ¶. si cū q̄s ibi, gemina pietas. ff. de li. ho. et bi. quinimo et reipublice. l. j. ff. lo. ma. C. cōia de leg. aut. q̄ res⁹. ¶Sz quero qd est q̄ō ꝫ dicit nisi mari⁹ ita ꝑaliter fuerit inuestitus. Rñdeō iste est sensus q̄ si mari⁹ fuit inuestit⁹ de volūtate vxoris seu post mortē ei⁹ tangit de ꝓpio feudo: tūc succedat ex ꝓpria inuestitura. Sec⁹ vero si fuerit inuestit⁹ tāq̄ dere dotali vel parafernali: q̄ tūc talis inuestitura soluto matrimonio careret noie ⁊ effectu. vt. ¶. si ego. ¶. dot. de iure do. fm ¶. de de cer. ⁊ insc. ¶Tertio sume hic argumētū a denomiatiōe q̄ō est validū i iure de

2 rigore ꝫbouū vt extra de quer. inside. c. fi. ¶Quarto not. q̄ equitas prevalet ar. sumpto a dñatione. ¶Jtē q̄ eqtas prevalet rigori: q̄ō verū est ꝫ eqtas est a iure approbata sec⁹ ꝫ est improbata vt. ff. q̄ri ⁊ a qui. l. ꝓsperit. item equitas legem extēdit vt no. C. de fur. l. si quis seruo. ꝓ Accur. Adde legē trahi retro nō est equū. ideo dicit Jo. q̄ tūc nō trahitur de filibus ad similia vt no. per eum in. c. de testāda. de cōcess. ꝑbē. li. vi.

3 ¶Et no. in hoc q̄ statuta ciuitatū que loquūtur de lucro dotis non habēt locū in feudalibus. Quero dicit statutum q̄ vxore mortua in matrimonio sine liberis eius matrimonij vir lucretur totā dotē: nunqd ꝫ istud statutū corrigāt. l. hac edictali. C. de secū. nup. Et videt q̄ fic sicut corrigit per. l. lōbardoz. q̄ nulla fit distinctio. ¶Jn contrariū vī q̄ lex potestatē tollit sic dādi vt lucret: vnde vxor ds curare ne lucret vt no. ff. de ver. ob. l. si ita q̄s ¶. ea lege. Jac. bur. dicit q̄ non permisso effectu nec mod⁹ videt permissus: ergo vir nō lucrabitur nisi quaten⁹ vir posset lucrari ex pacto: q̄ō dic vt plene dixi i. o. l. hac edictali. i fe. ¶Quero vtrū vxor trāf

4 eat in potestatē viri. Rñdeo fic de iure lombardo. ⁊ idē de iure ca. vt. ¶. rec. ij. q̄. ¶. mulier secus de iure ro mano nisi quo ad debitū carnis vt no. C. de cōdi. in ser. l. si vxor. Et no. isti. ad ter. ¶. postea. ⁊. C. de ser. fugi. l. fi. ⁊ adde q̄ō no. insti. de pa. po. l. gl. o. nā ēt circa ptātē filioz varia iura statuunt. nā alio iure vtuntur romani alio galli alio sclauti: vt ibi est glos. fin. ¶Sz nūqd vxor nūbēdo nō facta mētiōe de dote intelligatur bona sua i dotē dare. dic q̄ fic si tierue nit traditio als nō. fic intelligīt q̄ō no. ff. de iure do. l. mulier bona. p id etiā q̄ō no. eo. tit. l. quid autem. ¶Et hoc apparet q̄ q̄ nomina debitorum nō traduntur sed ceduntur nunq̄ presumuntur in dotez data. C. de pac. con. l. ¶. C. de repu. here. l. fi.

f ¶Petium debet quis restituere si rem petit.
1 Aluasiō⁹ si repetit rē ⁊ offert ꝑtiū an lucret fructⁿ.
2 Penitētia an bēat locū in ꝫcu q̄ō instrin eit fcm.
3 Ein autem contractus presumatur vsurarius eo q̄ō
4 potest rescindi lucratis fructibus.

c ¶De feud. datis minimis valuasoribus. Rub.

Sminores.

Casus. addi, nores valuasores minimis feudū auferre possunt q̄ncuqz pretio tamen restituto si quid acceperint. hoc dicit. hoc. c. bodie correctum est. ¶. de natu. feudi. ca. j. ¶Not. q̄ non debet quis rem repetere ⁊ pretium retinere vt. ff. de ac. emp. l. bona fides. Item no. hic de electione in alternatiua q̄ electio alia est rescindentis contractum alia est electio possidentis vt. C. de rescin. ven. l. ij. ⁊ hoc circa ele. q̄ concernit res. Si aūt concernit remedia refert. aut remedia sunt preparatoria: ⁊ tunc non oportet eligere q̄ potest cumulare vt extra vt lite non conte. c. q̄ frequenter. ¶. fi. Aut sunt consecutoria ⁊ tūc alterū est eligendū per illū cuius gra est inductus: vt ff. de pac. l. rescriptū. ¶. fi pacto. Sed mirū est si valuasinus vēdit feudū ⁊ ipāte sua est rescidere. ergo vēditio nulla vt. ff. de v. ob. l. si a titio. ¶. fi. ⁊. C. de cōtrahē. emp. l. in cuentis. Solu. verū est q̄ obligatio nasci nō pōt si est in volūtate debitoris an teneat ꝫ si intercuenit traditio bñ valet traditio. Ista est gl. ordina. singularis. ff. de verb. ob. l. iter stipulātē. ¶. si stipulare ⁊ est casus hic. ¶Adō q̄rit si valuasinus repetit rē ⁊ offert ꝑtiū verū recuperet fructus medio tpe peoptos. Rñdeo nō: q̄ emptor peopit eosiure suo dilatiōe pēdēte. i. interim vt elegāter no. ff. de rei vē. l. emptor. in ꝓncipio. Dis enī dilatio concedit fructⁿ possessori. ff. ad trebel. l. mulier. ¶. si heres. nisi sit cōcessa ad ꝫseruādos fructⁿ possessori. ff. ō vsu. l. i fideicō. ¶. cū pollidius. Et est ratio: q̄ ille qui gratia alterius ꝫ dilationem nomine ulius intelligit possidere secus si sua gra vt. ff. ad trel. postulāte. ¶. ti. cho. sec⁹ q̄i dilatio ē legalis q̄ nemini ꝺz ee dānosa vt. C. ad fille. l. pe. ꝛ ibi ꝓ Jac. bu. ¶Sz pone q̄ de

3 tali ꝛctu est factū instrin nūquid ratione instrumēti ꝓbibet penitentia. Rñdeo non nisi in tali instrō nō ēet statutū i finib⁹ nature bmōi feudi ꝫ esset vl-

piūtur in potiori significato ⁊ nomē fratris sororē nō comprehendit verba ¶ cū dñt intelligi vt q̄ minimū inigratis cōtineat l. quotiens fermo. de re iud. et l. vxor. qui accu. non posf. Alndr. barba.

¶. donare. q̄ illud quod pro alio i dotē datur in rotū alienaf vt. ff. ō colf. bon. l. dedit dotē. ff. fa. erci. l. pompo⁹ filadelph⁹ q̄ō in feudis est ꝓhibitum.

¶Aluē. q̄ res Jtē nō ē ex to to alienatio: q̄ in dote pro puarietur: vt. l. in rebus. de iur. oriū. ¶.

¶l. fi. ¶. ꝫ adueretēdū sit q̄ ibi instrume⁹ ta etiam simpliciter tradita videnf ꝫ dotē dari. vide i l. j. C. de dona. ⁊ in. l. cum cōstet. C. que res pigno.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Si feudū est ita cōcessum.quotiēs pdicteris de nouo 2cedo nūqd si ⁊ille est pditū renouet vic q aut est simplex ꝓuatio ⁊ renouatur:vt.l. si cū in annos.ff.q.mo.vsufru.amit.Aut cū ꝓuatiōe supuenit ipossibilitas:⁊ nūc sec⁹ vt extra de pac.c.ad aures.⁊.l.si.in fi.C.de li.⁊ eius li.

b ¶Carebit.in tex.honorē.nā sicut vasall⁹ nō tenet hōre alius vasallū q̄ vult ita nec aliū honorant tē vel subditū q̄ velit et hic vno vbo.⁊ est rō substantia lis⁹hui⁹ lre.Et p̄t dici q̄ isti sunt bēditato res metrochi q nō p̄nt loca sua alio transferre.ō bis no. C.de ꝟbē.ēpt. Londū vbi oi no vide per a Odofr.de honore hēs ō cōdi.⁊ de.l. falsa.ff.si.et .l. inci⁹. ō le.iij.l. itē in legato.ff. pui. Est āt honor exhibitio reuerētie i testimoniū virtutis vel platonis vel cū administratiōis gdu.ff.solu.⁊ bo.l.si bonof.

c ¶In nouella ado q vbi de c ficit rō itēlina sufficit rō ertē sina.l.⁊ tñ.de ser.cor.p bu.⁊ C.de furtis .l. si quis serno.

d ¶Extra pōe dendo cōpromissū ē i arbitros statuto certo termino ad decidēdus puta duos: inclusū ⁊ sic breui.vt.ff.ō iure fisci. l. auferē Ḡ.q cōpēsatione cū ptāte progādi tēpus cōpromissi semel bis ter ⁊ plies. Quero q̄tiēs poterit fieri progatio i petrātib⁹ bñficia ca forma. Dici q illō pluries significabat duo alia argumenta in c.ij.de fi.ꝑlo.⁊.vj. Sz qcqd sit vbi nō est notor⁹ ab initio. Hic vō sunt opiniōes nā qdā i finitū trahūt.ar.de edi.edic.l.q̄ si nolit.Ḡ.si qd ita de v̄.ob.l.q rome.Ḡ.cahmach⁹.i fi.⁊.c.si quē subiri.de .pau.l.vj.⁊ de cu. fu.l.pe.⁊.l.si cū i annos.q.mo.vsuf.amit.⁊ sic finit as ifinitā rōne aditē cte ptātis ⁊ durabit donec vinit.de le.iij.l.fideicōmissa.Ḡ.q̄p̄.C.de do. p̄missl.l.fi.i rōne sui. Sz certe fatuū eēt dicere q̄ ō ista verba videatur actū q̄ lites sint īmortales ⁊ tō vsq̄ ad tp̄s statutū ne lites sint īmortales pt durare nō vltra.l. ꝓperādū.C.de iud.⁊ sic vel ſm mādatū vel iuxta mādatū dz fieri.C.Sz hoc vī male dictū:nā vltra triēniū nō v3 pactū progādę litis vt.C.de rn. ꝓperādū.in pnc.et arbitria redacta sunt ad ista rudicio⁹.C.de in.l.rē nō nouā.l.j.ff.de arb.Allīs dicit q̄ lz verba ex se ſportēt terminū icertū:⁊ nulli taxatiōi subnixū tñ q ex ifinita te seqret absurditas ꝟba restringunt ad certū numerū diffinitū a iure vl̄ diffinēdū a iudice:vt.ff.de op.le.l.j. de le.iij.l.fideicommissa.Ḡ.si qs decē.ff.si qs cau.l.⁊ si post tres. Ista ꝟba referunt ad ois q̄ regrit rō dispositiōis nā ad arbitros itur cā celer, expeditiōis:nō cā litiū differē daz vt.ff.ō arb.l.Ḡuis⁹.l.nō dubiū⁹.Ḡ.ḡtū.ibi ne finis.nō sic ita ista ꝓrogatio tacite repetit oblōē ⁊ rē multiplicatoriā act⁹ multiplicatoriū lz sub vna petitiōe.ff.de v̄.ob.l.q bis idē.⁊.l.si dari stipler.igitur restrīgēda ar.C.de mō mul.l.cos. Itē dilatiōes sunt restrīgēde ⁊ maxie

odiose.C.de tēp.ap.l.ij.i pn.vl̄ frīuole.C.de iur.del.l.fi.Ḡ.lz q̄ quidā et iō nō p̄nt eē ꝓrogatiōes nimis imagine nec nimis multe q̄ q vtiq̄ ptāte sibi ab alio 2cessa dz se 2formare cū actū gesto a cōmittēte.ff.de pign. act.l.vel vniuersp.l.melia.Ḡ.j.ff.de ali.⁊ cl.le.ff.q̄ cū co.l.titian⁹.lz certe rndeā q̄ se 2format.ar.C.de diuer.resc.l.falso.So.cā cognita p̄nt prorogāt q̄ties videbit expedire ꝑ qregrit cāe cognitio alitq̄ ptes sē citāde ff.ō arb.l.arbiter.Certe q̄ē modici p̄iudicij ⁊ē iā prorogata ptās prorogādi p̄t ꝓrogatio tāq̄ mera executio ptāti iā 2cesse ptib⁹ abntib⁹ q̄bus postea ītimādus erit.ff. de arb.l.dīē.pferre. Allī dicit vsq̄ ad annū. C.ōdia de le.l. fi.Ḡ.j.Certe lz dilatio sit iusta vz tñ pterit ex pacto. Cōsidera ad illud q̄ē 2promiss⁹ cū tp̄is p̄t nitiō: vt.ff.q sa.co.l.ō die.i pu. Jn prorogatiōe 2cludit ēt timiⁿ ad pbā dūtaxat bar.i.l.si ō mei.Ḡ. fi.ff. de arbi. lz tot termini non sūt vari nec videntur pces ad hoc dubiū accōmodasse 2cessū q̄ ē iuris ciu. extra ō te.c.vltra ētiā ff.ad mu.l.iusci⁹.Ḡ.fi .Consideras ex eo q̄ō no.bar.i.l.iuste.dā.ff.e. Aīn vē sit idē 2promissus prorogatū ī pmā delatione ēt deīde ī scōa ⁊ deīceps ⁊ vī q̄ nō q̄ pncipale ⁊ accessoriū nō sūt idē.l.vl.ō ff. istr. Itē q̄ fiūt diuersō iure nō idē sūt.ff.ō bo.pos.l.lz cū pfono.de suc. edic.l.i.Ḡ.lz videdū. Sz alio iure prorogat arbiter:alio ptes. Itē prorogatio arbitri ē ī locutoria lz ptes nō ī terloquunt.ité pſone sunt diuerse:⁊ q̄ qs facit p alitū facit p se ſicte ⁊ nō vere. Itē nō p̄cipalt lz scōario. Itē arbiter in prorogādo dz cognoscere de cā prorogationis saltez intra scīpm:⁊ sic prorogatio est alteri⁹ nature ⁊ alteri⁹ qualitatis q̄ ꝑma dilatio. ergo nō sunt idē vt i.c.hi q.de pbē.i.vj. sīle q̄ non est idē minor etas ⁊ vtilis annus lz fiat prorogatio.l.fi.C.de repu.here. Itē nō est idem tp̄s adiūctū ad purgationē more cū tp̄e pncipali. C. de fideiuſ.l.sanctimus.cſt de loc.c.potuit. Nō ob.l.Ḡ si manēte.ff.de pēa.q̄ ibi pcedit ꝓrogatio er eadē cā ⁊ ab eodē ℔ non. Ista ḡ dilatio arbitrō non est idē cū ꝑia lz circa idē q̄ lz nō fit vn⁹ termin⁹ vt.ff.de ꝓto.stipu.l. valerianus tñ est vnū terminabile.i.vnus cōpromissum q̄ diuersis termis in formā q̄ est facta ꝓrogatio alteri⁹ cōpromissi mouatiōe:⁊ fic non ob. de ꝓto.ſti.l.pe.ꝑ bul. Addē si nō dictū sit q̄ toties possint quoties voluerit vsq̄quo ad sniaz ēminatiuā p eos vētū fuerit tūc ꝥba fiūt ita ciara q̄ nulla ī terp̄tatione recipiūt restrīgēte. Allī dicit q̄ ꝥba ampliati tia idē sonāt satz vt ialtī q̄ vsq̄ ad tminū a die icepit discepteri durect progatio nisi aliō tp̄s a.l.ꝑialt sit ꝓfixū.ff.de ar.l.nō distiguem⁹.Ḡ.fin. p bar. Allī dicit q̄ pōderāda sunt ꝥba an dicāt q̄ termin⁹ possit progari.⁊ tūc.j.ꝑmū tminū possit fieri mīte progatiōes nō post. Aut an

Capitanei.

Si vasall⁹ seniorem.i.dñm suū in bello dimiserit.vel credētia in vānū eius manifestauerit:vel seniorū vxores adulterauit:vel scienter seniores assalierit:vel similē culpā cōmiserit feudo carebit[b]. ¶Nota q̄ similes culpe similem exigunt penam ⁊ nota si militudinem.⁊ vbicūq̄ res assimilat vel bonus vir vel ratio naturalis.ff.de legi.l.ideo q̄.Addē q̄ q̄ vna species trahit ad alterā q̄ sit eiusdē generis.hoc facit q̄ genus q̄ō est in illa specie representatū de pluribus predicat nō ipsa species declarata vt.ff.de reiur.l.j.Addē q̄ ꝓuilegiū cū sit contra ius cōe nō extendit se ad preterniſſos casus de trāſ.c.licet in nouella[c]. ¶Nota reuelatorē credētie puniri ſi revelatio infert dānū dño alis nō q̄ō est no.Et dicit secretus ad faciat dñs su⁹.⁊ no.in.l.eius g.in fi.ff.si cer. pe.¶Sed q̄s est qui iudicabit an sit filis culpa vel non. Nūdco inder cause vt.ff.de legi.l.ideo quia.

d ¶Extra pōe ō fendo cōpromissū ē i arbitros statuto certo termino ad decidēdus puta duos: inclusū ⁊ sic breui.vt.ff.ō iure fisci. l. auferē Ḡ.q cōpēsatione cū ptāte prorogādi tēpus cōpromissi semel bis ter ⁊ plies. Quero q̄tiēs poterit fieri progatio i petrātib⁹ bñficia ca forma. Dici q illō pluries significabat duo alia argumenta in c.ij.de fi.ꝑlo.⁊.vj. Sz qcqd sit vbi nō est notor⁹ ab initio. Hic vō sunt opiniōes nā qdā i finitū trahūt.ar.de edi.edic.l.q̄ si nolit.Ḡ.si qd ita de v̄.ob.l.q rome.Ḡ.cahmach⁹.i fi.⁊.c.si quē subiri.de .pau.l.vj.⁊ de cu. fu.l.pe.⁊.l.si cū i annos.q.mo.vsuf.amit.⁊ sic finit as ifinitā rōne aditē cte ptātis ⁊ durabit donec vinit.de le.iij.l.fideicōmissa.Ḡ.q̄p̄.C.de do. p̄missl.l.fi.i rōne sui. Sz certe fatuū eēt dicere q̄ ō ista verba videatur actū q̄ lites sint īmortales ⁊ tō vsq̄ ad tp̄s statutū ne lites sint īmortales pt durare nō vltra.l. ꝓperādū.C.de iud.⁊ sic vel ſm mādatū vel iuxta mādatū dz fieri.C.Sz hoc vī male dictū:nā vltra triēniū nō v3 pactū progādę litis vt.C.de rn. ꝓperādū.in pnc.et arbitria redacta sunt ad ista rudicio⁹.C.de in.l.rē nō nouā.l.j.ff.de arb.Allīs dicit q̄ lz verba ex se ſportēt terminū icertū:⁊ nulli taxatiōi subnixū tñ q ex ifinita te seqret absurditas ꝥba restringunt ad certū numerū diffinitū a iure vl̄ diffinēdū a iudice:vt.ff.de op.le.l.j. de le.iij.l.fideicommissa.Ḡ.si qs decē.ff.si qs cau.l.⁊ si post tres. Ista ꝥba referunt ad ois q̄ regrit rō dispositiōis nā ad arbitros itur cā celer, expeditiōis:nō cā litiū differē daz vt.ff.ō arb.l.Ḡuis⁹.l.nō dubiū⁹.Ḡ.ḡtū.ibi ne finis.nō sic ita ista ꝓrogatio tacite repetit oblōē ⁊ rē multiplicatoriā act⁹ multiplicatoriū lz sub vna petitiōe.ff.de v̄.ob.l.q bis idē.⁊.l.si dari stipler.igitur restrīgēda ar.C.de mō mul.l.cos. Itē dilatiōes sunt restrīgēde ⁊ maxie

Contentio.

Diuidinas partes.ꝑmo de 2tētiōe iter capitaneos.scōd de cōtentione inter valvasores minores vel maiores scōa īcipit ibi si vero ꝛc. ¶Casus ſi cōtētio est iter capitaneos de beneficio imperatoris est iudex. Si vero est contentio inter valvasores maiores.vel minores. tūc pares curtis vel iudex curie cognoscit.h.d. Jbi inter capitaneos q̄ quilibet dicit se ſolū inuestitū ab impatore di.⁊ cōstabat ꝑfos esse vasallos de alio feudo:vñ nō est mirū si impator cognoscit inter eos tāq̄ dñs vt.J.de .ꝑbi.feu.alie.ꝑ fed.c.j.Ḡ.ꝑterea si inter duos. Sz si iter duos alios q̄ō vterē tūc deberet terminari cōā iudice vel arbitro: vt.j.de le.cor.c.j.Ḡ.si inter pares. Pet.de cer. Attende ad istam doctrinam.

¶Pone duo sunt milites q̄ ptēdūt inestitirā ab epo veronēsi ⁊ neuter lz ab eo epo aliud feudū. Nā ſm opi.isti⁹ doc.eps nō p̄t cognoscere lz magistrat⁹ ciuitatis vonēsis: vel arbiter si ptes volūt ꝓpromittere:⁊ pēdet ista questio de facto lz alibi de hoc dicā.

¶Sz nūqd isto q̄ō hic dz de dño vel parib⁹ lz loco si agat⁹ possessorio:q̄ nobiles iuicē se turbāt.⁊ tūc vn⁹ rapit fruct⁹ ex vna pte:nūc alter ex altera ita q̄ō qs eoū possideat nō est facile scire tñ ꝓpositō inter dicto vti possidetis tpe ꝓbationū sciet:vt cū elegāter ait glo.act⁹ turbatiui difficilē reddūt ꝓbationē possessionis vt no.ff.q̄ō me.cā.lertat.in magna gl. So.de hoc notat extra⁹ de ind.c.ceterū.ꝑ bar.ibi ꝑde.Et vi.ber.i filī q̄ possessiouī causę ſpialis nō est ſpiale:q̄ nō tāgit medullā veritatis.de iur.cal.c.literas.⁊ de ind.dispēdiosaz.in cle.¶Sz nūqd ea q̄ tāgūt bñficiū ꝓncipis ꝑit p aliū q̄ ꝑ pncipē dirimi. Dicit Jo.an.q̄ aut est dubiū de ꝓuilegio aut de ꝓuilegiato. Ꝑ1o casu sol⁹ ꝓnceps indicat. Sc̄o casu ēt iferior cognoscet ⁊ ꝓnciabit.de arbi.c.cū tpe.de iud.c.cū venisset.i nouel. Nā q̄i ī ꝓuilegio 2ſtitit iuꝭ

terminum : et tunc .j. duos meſes ꝑſt fieri ꝑles ꝓrogatiōes nō post. Allī dicit q̄ō cōpromissum possit progari totum ⁊c. et tunc quoties ratio est equitatis vel pacis suaderet iudici cadē ⁊ in arbitrio alias ex notabili mora arbitri solūtur compromissum .ar.ff. de condi.et de mon. hec conditio.ñ.

a ¶Princeps. Vel dic vt i.c. ordinarij. de offi.ordi.in.vi. vz ſnia lata Ꝛ ꝓuilegiū casuborta. de re indica. errore suppresso sed non errore expresso aduersando se ꝓuilegio vñ aduersatina expressa nō tz vt regula iuris exꝑſſa nocēt.⁊c.vt.C. q̄ⁿ. puo.nō est necef.l.veterasnis.⁊ vide omnino.ca. delicta. de confir. vti. vel inuti. nā ō ꝓuilegio q̄ redūdat in fauorē principis solus pūnceps iudicat.

b ¶Ja.bel. Et not. q̄ō ēt ſm canonicā disciplinā imperator pōt dare ⁊ auferre si motus animi sui bz occasionez cōcedēdi ⁊ auferēdi vt not. Jnno. de iureiuran. c. debitores. vbi videas.

6 Diuisio inter aliquos facta an ⁊ quando preiudicat ⁊ extendatur ad futura.

7 Fideicommissum an videatur remissum per diuisionem facta de nil petendo vnus ab alio sub pena.

8 Fratres se diuidētes si fecerunt refutationē de oī re quā hīt vel hre ſperāt an extēdat ad fideicōmissū.

9 Addē de instrumento diuisionis ⁊ eius tenore.

10 Renunciationes vel refutationes in diuisionibus quotuplices sint.

11 Renuncians portioni sue feudi fratri si feudum est nouum ea lege datum vt alteri accrescat qui postea sine herede moritur an reuertatur ad dominū.

12 Filius fratris defuncti quali succedat cum patruo.

¶Imperator lotharius eugenio pape et vniuerso populo. Rubrica.

Si quis miles.

Decedente milite vasallo succedit sibi filius ⁊ nepos ex eo ⁊ frater quimo et patruus si feudum sit auitum. ¶Tria nota. Primo q̄ō si quis decedat sine filio superstite nepote ex eo talis nepos succedit in locū ꝑis sui. ¶Scōo no.q̄ si supest iste nepos ⁊ frater aui talis nepos excludit patruum. ¶Tertio not.q̄ vbi nō supest decēdēs succedit agnat⁹: puta patru⁹ defuncti. Jn tex.ibi. SVCCEDAT.s. nepos. ET SI HERED⁹ ei⁹.filiū masculū. Jpse.s.filī⁹ scz excluso frē defuncti. FRATER sine filio masculo. Dy. FRATER.s. supuniens. ¶Nō.q̄ ꝑia cā est decēdētis ut deinde venit ad trāsuersales. ¶Glo.q̄rit hic de vna no.q. Quid erit si duo frēs bona inter se dividāt ⁊ vni eoū obueniat in ptē feudū ꝑtīū:nūqd si moriat ille cui obuenit ī parte feudū paternū sine filiis descēdentib⁹ deferat alteri frī vel dño. Rndeo aut refutanit ipse frater q̄ venit mō:aut nō. Si refutanit oīno: vl̄ ad ℔ refutauit ꝑo⁹ illū ad quē puenit ex diuisione ⁊ tāq̄ de uno bñficio iuestiret eū.⁊ tūc ad ipm dñm dz reuerti. alis ad fratrē.l.simplr faciēte finē ⁊ refutationē vt.J. de nat.succ.feu.c.j.⁊.J.de eo q̄ finē fecit agnato.c.j.⁊ J.si de feu.fue.2tro.inter do.⁊ agna. alis est ī ti.si vas. ser.do.⁊c.titi⁹ cū sempronio.⁊ ꝑbat q̄ ist⁹ caplin loquit ſm vnū intellectū.l.q̄ puenerat totū ad vnū fratrē ex diuisiōe. Pet.de cer. Ex hac gl. sic exposita nota tres 2clones. ¶Ꝑia ē q̄ simpler diuisio nō ꝓiudicat q̄n ex morte diuidētis cui ē applicatū feudū supstes succedat q̄ ꝑnū erat ⁊ ē rō q̄ diuisio nō 2prehēdit futuros cas⁹ vt.ff.de leg.ij.l.cū ꝑ.Ḡ. hereditatē. ¶Scōa 2clusio ē q̄ ille q̄ diuidit ēt refutā do nō intelligit refutare ius futurū lz solū illō q̄ in ꝑsnt ē lig dū. Et ē rō q̄: nām refutatōis est q̄ ertē daē ad futura vt.ff.de le.ij.l.si ita.Ḡ.si sub cōditiōe.⁊ de bo.li.l.paul⁹ rndet.Ḡ.j.⁊ no.i.l.fi.C.de bo.li.⁊ not. C.de pac.l.j. ¶Tertia cōclusio est q̄ vasall⁹ refutat feudū ffi vt ꝓinde de nouo inuestiāt ipse frater cui obuenit feudū ex diuisiōe tūc definit eē pater nū. Et ió mortuo receptore redit ad dñm.⁊ in ℔ casu dz itelligi gl. q̄ est. C.fa.erc.l.si familie. ¶Et sic nota tres casus. Aut est simplex diuisio:aut cū refutatiōe. Et si cū refutatiōe aut sum⁹ in eadē inuestitura aut in noua. Si in noua nimirū q̄ vltia derogāt ꝑoib⁹ vt.ff.de pac.l.pacta nouissima.⁊ pōt rex ex pacto nouā formā assūmere substātialem vt.ff.de acq.po.l.si qs aūt. Et si qdē assūmit nouā formam substātialē est recēsitz a veteri i substātia ⁊ accūti. si aūt assūmit accūtalē i accidēti tñ. Accidētia dicitur ea q̄ ꝑ se nō stāt vt loc⁹ tp̄s ⁊ filia vt.ff.ō ꝟbē.ēp. l.pacta 2uēta.ff.ō ꝓto.stī.l.valerianus.Et p̄dicta faciūt ad intellectū legis q̄ rome.Ḡ.duo ffs.ō v̄.ob.Nā si diuisio fit ꝑ sniaz nūqⁿ ertēdit se ad futuras cōditiones. Si āt fit ꝑ pactū tres sunt cas⁹. Ꝑrim⁹ simplicis diuisiōis. Scōs de nihil faciēdo ꝑ ꝓmissionem. Tertiꝰ.s.refutatiōis. De ꝓio nō est q̄ō q̄ talis diuisio nō ꝓiudicat fideicō. futuro. nec alij iuri futuro: lz ex cā ō ꝓterito.nā 2ditiōis euēt⁹ lz q̄nq̄ fingat retro fingit retro 2structiue nō destructiue: vt.ō.Ḡ.hereditatē ⁊.C.cōia de lega.l.fi.Ḡ .finaūt ob anarniaz.

c ¶Jaco. bel. Vide text. in l. victor. C. de fum.tri.⁊ glo. xxvj.ol. ca. victor honorius vide text.ca. fi duo . xxvj.dis. c.solite. de mato.et obe. vide scribentes in ca. quam grauni. de cri.falc. vide Jo. and. in pennio gregoriano . vbi post al⁹ os alle gat .c. dilectissimi .cij. ō .j. Abb. Barb.

d ¶Jn glo. Ex qua etiam in scriptione iūcto ter.no. q̄ō impator pōt dare et auferre secundum canonicaz disciplinā si motuum animi sui habet occasionem concedendi et auferendi vt nota. Jnno.in.c.debitores. de iureiu.vbi vide.

7 ¶Scōs casus dubitabilis est.nā in.Ḡ.duo fratres di si fratres cauerant sub pena se nihil facturos con

e ¶Jaco. bel. Vide text. in l. victor. C. de fum.tri.⁊ glo. xxvj.ol. ca. victor honorius vide text.ca. fi duo . xxvj.dis. c.solite. de mato.et obe. vide scribentes in ca. quam grauni. de cri.falc. vide Jo. and. in pennio gregoriano . vbi post al⁹ os allegat .c. dilectissimi .cij. ō .j. Abb. Barb.

f ¶Jn glo. Et qua etiam in scriptione iūcto ter.no. q̄ō impator pōt dare et auferre secundum canonicaz disciplinā si motuum animi sui habet occasionem concedendi et auferendi vt nota. Jnno.in.c.debitores. de iureiu.vbi vide.

g ¶Li. vbi etiā habes q̄ō non petere quandoq⁹ significat donationem q̄ās renunciationez quandoq⁹ nil operat. et hoc etiam elegāter habes hic et in.l. sernus. C. de repudi. heredi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

era diuisionē qnā de paterna hereditate fecerūt qō in illo generali pacto etiā fideicōmissiū a fratre fratri in tempus mortis relictum cōtineat vt peti non possit ꝛ si petatur reus absoluit ꝛ pena peti potest. Sed ad hoc sic respondet quidā ibi intellexit per illū generalē sermonē fratres de remissione fideicōmissi cogitasse ꝛ sic pronūciauit tū male sensit ꝛ male pnunciauit nihilominus tū sententia pro veritate habetur. ꝛ propter autoritatē sententie pena peti potest. ꝛ ista est casus illius. ℌ. nō cēsi ibi dicit scenola q̄ fuerit bene pnūciatus ℔ q̄ pena commissa est. hanc opi. tenet Pe. Jac. bu. ꝛ bar. ꝛ sumitur ex hac gl. que fuit eis peregrina ꝛ ignorata. Sed dōs Dy. dicit q̄ inder ibi bene sentit bene pnūciauit q̄ illō pactū vltra naturā diuisionis appositū dz aliquid opari vt. ff. de vsur. l. si stipulat⁹. Bxeuiter p illa verba nihil se cōtra diuisionē facturos nihil continet de fideicōmisso qi ista verba hic nō sonāt nihil se facturos ꝟtra naturā diuisionis: q̄ natura diuisiōis nō est intercipere futuros casus: sed magis est de eis per cautionē pspiciendū vt. ff. de cōdi. inde. l. frater a fratre. ver. igitur. Et hoc apparet esse verū ꝛ manifesto exēplo. ℙ. one q̄ frater totā partē sue hereditatis vendidit fratri. nā fideicōmissum est oīs hereditatis ꝛ ea q̄ debētur vēditori sunt salua et nō obuiāntur hereditate per eū vendita. Jdē est ergo si tota hereditas assignetur vni ꝛ cōdenetur i parte estimationis alteri. ꝛ sic q̄ est in toto quo ad totū erit similiter in parte qno ad partē vt. ff. de here. vel. sꝰ. cū quis debitori. ꝛ. l. in toto. ff. de re. iur. Unde est falsa ratio azo. fundātis se super cuictione qua⁹ ponit in. ℌ. duo fratres. ꝛ quā gl. approbat. l. qui cū tutoribus. ff. de iurisdic. q̄ illa nō est enictio ꝺcī vendita vel permutata est vniuersitas sed est quedā actio pſonalis resultans ex qualitate negocij gesti inter ipsas partes seu ex tacito pacto vt dicit ille singularis. ℌ. cū quis. ꝛ in hoc deficit illustre ingeniū vñ Azo. et glossatoris ꝛ Dy. ¶ Sed statim immediate op. si ℔ est ver. q̄ sententia fuerit iniqua quomodo pōt peti pena. Respon. vt dicit ter. alibi q̄ eodē⁹ error⁹ quo quis iudicat in principali eodē de fructib⁹ accessoriis. ff. de rei ven. l. ex diuerso. Sed iterū oppo. si reus cōsecut⁹ est cōmodū exceptionis: ergo pena nō pōt peti. vt. ff. de pac. l. rescriptus. ℌ. si pacto. So. hic consecutus est pacto nō de iure vñ nunq̄ potuit eligere ar. ff. ad treb. l. debitor. ℌ. fi. Vel dic q̄ in. ℌ. duo fratres. pena fuit appositā facto: q̄ dicit facturos: ꝛ q̄ factū est ꝑ infecto haberi non potest vt. l. in bello. ℌ. facta. de cap. ꝛ postli. reuer. Sed in cōtrario fuit pena appositā iudicio: vt. l. amplius. ff. rem ra. bab. q̄ fuit pactū de nō petēdo. Si ergo actor⁹ denegat iudiciū. i. q̄ absoluit⁹ res fingit res in iudiciū per eum nō deducta. ar. ad istā so. C. de transl. vbi pactū cuiusna gl. vel dic vt not. in. d. ℌ. duo fratres. ¶ Modo venio ad tertiū mēbrū. ſ. q̄n interuenit refutatio: et quero nūquid si fratres diuidūt ꝛ hincinde refutationē faciūt nō expſso de fideicōmisso futuro vtrūz in hac refutatiōe generali intelligat hoc pmissum. Et videtur q̄ sic. q̄ de hoc debuit cogitari cuz fratres haberēt certā scientā testamēti. ergo ,cogitatum pſumit vt. ff. de pac. l. emptor. ℌ. lucius. ꝛ. ff. de verb. ob. l. quicqd restringende. tertio nſso. ꝛ. l. fin. ff. de penu. leg. q̄ vniuersalis ppositio seu oratio oīa cōcludit que spectaliter nō inueniūtur exclusa: vt. ff. de leg. i. l. si chor⁹. Sed per glo. hic posita⁹ pōt allegari in contrariū: q̄ in generali refutatione nō veniūt nisi iura aperta nō ea que certā cōsistentiā nō habēt q̄ illa nō dicūtur ꝑpte iura: sed iurū species vt. C. vt in pos. le. l. cū archimedorā. ¶ Jnta hoc ego q̄ si fecerūt refutationē inuicē de oī iure gō habēt vel habere sperant: vtrū istud extendatur ad fideicommissiū debitū post mortē. Et vſ q̄ sic q̄ spes est q̄ appareat q̄ ꝑtat cautio ab oibus exceptis filijs primi gradus vt. C. ad treb. l. iubemus. ¶ In cōtrariū videt⁹ casum spectare nō debemus. ꝛ spes in iure nō dicit⁹ spes nisi ins cā foueat: vt. ff. de ver. ob. ℌ. ex cōditionali. ꝛ. ff. de ver. ob. l. inter stipulantem. ℌ. sacram. ꝛ. ff. de condi. ꝛ de. l. cū tale. in fi. princ. Videtur ergo remissium omus cāuēdi q̄ est de presenti sed nō omus fideicōmissi q̄ est de futuro. Ego di

co q̄ si in aliqua parte instrumenti diuisionis celebrati cū clausula supradicta est facta mentio testamenti vel codicilloū in quib⁹ hoc fideicōmissum cōtinet. ꝑ intelligitur pacto remissum: vt. C. de pac. l. j. als nō vt. ff. de trāsac. l. de his controuersijs. ¶ Sed pone q̄ in instrumento continentur hec verba: fecerunt inuicem refutationē de omni iure q̄ habent vel habere inuicē possunt. Respōdeo idē. Scias aūt q̄ duplex est potentia. Quedam potētia est ens. vt q̄n hz radicem seu causam generātem: sicut est posse hereditatē adire. Jtē ius offerendi ꝛ similia: q̄ sunt iura formata ꝛ certa diffinitione consistentia. ꝛ ista concludunt⁹ sub verbis remissiuis predictis. Quedā est potentia que non est ens sicut est posse succedere alicui: nā etiā anteq̄ pater moriatur ista ꝓpositio est vera: vt si dico filius pōt succedere patri: tū ista potētia nihil est. ꝛ ideo nunq̄ in verbis generalibus clauditur: vt. ff. de transac. l. qui cū tutoribus. secundū eius propriā lecturam que est q̄ frater fratri succedat directo ex testamento fratris vel ab⁹intestato nō iure fideicommissi. Tamen q̄ illa lectura nō habet dubitationē contra. l. q̄ labeo. ff. ad car. ideo glo. intellexerunt q̄ ibi heres extiterat frater fratri. i. heres extiterat defuncto in locum fratris sui. nā ꝑ fideicōmissariam substitutionem non succeditur heredi. q̄ patet q̄ est granamen heredis non titulus ab herede profiliens. ꝛ ideo nec bona heredis continentur in fideicommisso vt. ff. de vulga. ꝛ pupill. l. coheredi. ℌ. cum filie. ꝛ not. C. de inof. testa. l. ex tribus. ¶ Sed immediate opp. q̄ illa lex sit impossibilis. nā. l. que cū tutorib⁹ loquit⁹ in actione tutele q̄ nunq̄ competit patri nec hereditati paterne sed est ꝓpria ipsoꝝ impuberū. ergo nō venit in fideicōmissō. ergo ex vi fideicōmissi nō potest moueri actio vt. ff. ad treb. l. si heres pecunia. So. q̄ petitur ratio administrationis bonoꝝ paternoꝝ hinc est q̄ venit in fideicōmisso: vt. ff. de cōstit. pecu. l. si post ſm glos. hic intelligas q̄ ō. d. l. qui cū tutoribus. fuit facta restitutio plena ex trebel. cū suis appēdētijs q̄ tacite sequūtur. ¶ Adde q̄ glo. ponit ibi vnā solutionē ad. ℌ. duo fratres. quā quidē nō intelligūt ibi dū dicit: vel hic actine ibi passiue que verba expone sic q̄ in. l. qui cum tutorib⁹. vnus ꝛ idem bis egit. Sed in. ℌ. duo fratres. q̄ semel fuit actor in petitione fideicōmissi nūc est reus q̄ petitur ab eo pena. Aduerbiū eñ actiue refert ad actorē aduerbiū passiue referē ad reū. que gl. nō, casus differētes sed non rationē differentie. ¶ Ultimo circa refutationes sic distingue q̄ quedā sunt refutatiōes absolute. quedā sunt respectiue siue relatiue. Primo casu subdistingue. Aut interuenit error⁹ iuris⁹ et nihil operantur vt. ff. de pac. l. tres fratres. ꝛ. ff. de cōdi. ꝛ demon. l. si. ℌ. idē quesit. Aut supinus. ꝛ tūc idē in vltimis volūtatib⁹ sec⁹ si lex ꝑmineret sciētiā q̄ tūc valeret vt. ff. de trāsl. l. de his. ꝛ. l. nō est ferendus. ꝛ. l. cū agliana. Jn ſctibus supinis error⁹ nocet refutāti. l. emptor. ℌ. lucius. de pac. ꝛ etiam ibi videas. Scōo casu q̄n est refutatio relativa: tunc talis intelligitur refutatio qualis est ipsa relatio. ff. de sol. l. si ex pluribus. C. de transac. l. si de certa. ꝛ. C. de excep. l. si ex maiore. ¶ Modo reuertor ad ꝓpriā materiam feudoꝝ ꝛ quero duo. Primo si feudum non est paternū sed nouum ea lege datū vt alteri accrescat ꝛ quis renunciat sue portioni in manu fratris: qui frater postea decedit sine herede vtrū reuertatur ad ipsum vel ad dominū. Et glos. hic posita potest induci pro fratre. Sed pro dño facit lex illa notabilis. C. de remiſ. pig. l. solita prouidentia. Pro ꝛ cōtra pōt induci. ff. de vsufru. l. si titio. ℌ. vsumfructum. ꝛ de vulga. sub. l. ex facto. ℌ. iulius longinus. vbi dz q̄ in iure substitutionis sine subrogationis sufficiūt reliquie dñi precētis. ꝛ iste ℔ refutauerit tū nō dīno desijt esse vasallus: vt. j. de vasal. qui contra, consti. lotha. fen. alic. c. si vasallus. Scōo ꝛ vltimo quero nos videmus q̄ istud capitulum in effectu tria dicit. Primū q̄ miles habēs feudū paternum moritur relicto nepote ex filio premortuo. Scōo q̄ decessit relicto etiā fratre. ꝑpio. Tertiū q̄ ille filⁱ? qui successit fratri moritur relicto fratre patris q̄ fratrē repulerāt: quia frater non succedit isti filio: q̄ feudū erat paternum: als secus vt. ff. de suc. feu. c. j. ℌ. ſ. ff. ſ. ff. de feu. mar. c. j. ℌ. fi. ¶ Quero ergo q̄d si cū patruo ex tat ꝛ filius fratris mortui qui sunt in eodē gradu. ſ. tertio: sed nō eadē linea q̄ vnus est de linea transuersali ascēdenti: scz patruus: alius de linea trāsuersali descēdenti: scz filⁱ? fratris persone defuncte. Jsta non esset q̄ō in allodijs. ꝛ emphyteoticis: q̄ filius fratris prefertur patruo: vt in autē. ꝛ post fratres. C. de legi. here. Sed in feudis idē dico fortiori ratione: q̄ fere contra naturā feudi est q̄ respiciat ascendētes: filius ergo fratris succedit in cellula patris: sed patruus nō hz aliam cellulā nisi seipsum: ꝛ ideo filius fratris intelligitur esse proximior: per fictionē quo ad gradum: ꝛ per veritatem quo ad effectus. Ultimo scias q̄ quidā dicunt quod speciale est in militibus q̄ milites succedant in feudo nouo: quod falsum est secundum ℙet. de cer. Jac. de bel. ꝛ me Bal.

¶ Frater an succedat fratri in feudo nouo.

Rustici simul habitantes si acquirunt aliquid bobus communibus an fiat commune.

Sed si protestatur in acquisitione se nolle fratri acquirere non acgrit.

Prodigus ꝛ pupillus eisdem priuilegijs vtuntur.

Feudum an possit emi.

Bratis aliquid facere an liceat: quod non licet pro pecunia.

Scientia an inducat consensum.

Fratres simul habitantes an pſumantur socij.

¶ De benefi.

¶ De benefi. fratris ꝛ qualiter frater succedat in beneficio fratris. Rubrica.

Si quis. Diuide capitulum in quinq̄ partes. Primo solicitat⁹ ad vendendū. Secundo exceptiones secunda incipit ibi nisi per inuestituram ꝛc. ¶ Casus datur regula et exceptiones a regula. Regula est quod frater fratri defuncto sine herede de filio non succedit in feudo nouo. fallit regula si tempore inuestiture per pactum conuenit. Jtem si de communibus bonis est emptum. Jtem si frater est inuestitus vtriusq̄ nōie oño sciente. Jtem si frater acquisiuit in hostes regis. h. d. ¶ Jn tertu ibi. BENEFICIUM. d. nouū. Et ꝺ PTUS sc⁹ oño sciente ꝛ q̄ dē it. j. SJ. dUL. subaudi mari me. aliq̄s tū simul stare aliquid opaī vt. ff. de eden. l. pretor. versi. sed recte. ꝛ. ff. de bis qui deie. vel effu. l. si vero. ℌ. sed si q⁹. ver. ℙ si ex mediano. Dicit Jnn. q̄ illi qui simul stāt videtur vnus alteri dare auxiliū de clerico percus. c. continentia. q̄ō est no. vt per glo. ordi. in cle. j. de penis. ꝛ in. c. petrus diaconus. de homicid. Jn ℙOSTEid est prelio vel exercitu acquisiuerit sc⁹ cum armis et equis cōibus vt. j. de fra. de nouo bene. inuesti. c. si duo fratres. in cōi casu. ¶ Et nota in isto. c. de duobus principaliter tractari: scilicet an frater succedat fratri in feudo nouo ꝛ dicit ℙ sic in quatuor casib⁹. Primus est q̄n boc dicta⁹ inuestitura. Secundus q̄n de cōibus bonis fuit emptum oño sciēte. Pone scriptura ita dicit. Titius emit tale castrum a sempronio pro mille. qui dict⁹ sempronius fuit confessus se habuisse et recepisse a dicto Titio solnente de pecunia ipsius titij ꝛ meuū fratris eius. Et not. diligenter q̄ō per hunc sermonem non inducit⁹ societas sed videtur neg. gestio inter vtriusq̄: q̄ō est notabile. ¶ Jtē non refert vtrū de pecunia cōi vel de pecunia redacta ex re cōi. nam hāc nimia subtilitatē nō curamus. ar. ff. de pecu. l. q̄ pcurator⁹ ex re diui. ſlec obst. ff. de admi. tu. l. titius et meuū. ℌ. altero. quia ibi pupill⁹ non habebat ratas negociationes. Tertius q̄n cōi nōie. Quartus quando rex voluit remunerare vtrūq̄: q̄ō ꝓsumit⁹: q̄ cuz cōib⁹? equis et armis fuit in hoste regis: et propter ea princeps cōcessit feudū. ¶ Et hec est notabilis pſumptio ꝛ facit ad questionem rusticoruz simul stantiū q̄ō si vn⁹ acquirit cū bobus cōibus q̄ illud debeat esse cōe: opera autē inter fratres simul negociantes pſumat gratuita et amicitia fraterna impensa. ar. ff. de neg. gest. l. ex duobus. in ꝓin. ꝛ. ℌ. fi. lz Bar. medietates lucri cōsignet opere personali: et al terā medietatē opere bou⁹: ꝛ sic qui laborauit habebit tres partes: ꝛ q̄ non laborauit habebit quartam partez. Prima opinio magis placet. ar. huius lex: lz aliq̄s tanq̄ discipulus secut⁹ fuerim magistruz meū consulendo. ¶ Scōo tractatur hic de ipsa acquisitione in cōi que nō hz locū in primo ſsō bui? c. q̄ ibi est data alia forma: hz habet locum in trib⁹ alijs responsis. Et ideo si acquirens cōtrariū ꝓtestatur. ſ. q̄ nollet acquirere fratri: non acquireret ar. ff. de neg. gest. l. nesennius. ꝛ. ff. de acqui. here. l. qui in aliena. ℌ. celsus. ¶ Oppo. de ℌ. cū vero conrad⁹. Solue vt ibi no. Et adde id q̄ō glo. dicit in pupillo etiā ad prodiguz ꝛ furiosum trahi debet: q̄ eisdem priuilegijs potiuntur: vt eleganter not. gl. in. l. ſ. C. de cura. fur. o. q̄ dicit oīa priuilegia competētia pupillo cōpetere. pdigo cui bonis est interdictū et furioso ꝛ alibi nō reperif silis gl. Jn priuilegijs tamē potest induci ꝑ simili id q̄ō ind. ff. de fideiuſ. l. mar. cellus. ꝛ. ff. de ꝛdi. indebi. l. interdū. in fi. magne glo. ¶ Deinde videtur hic q̄ feudū pōt emi. cōtrariū dicit ter. j. de feu. da. in vicē. l. com. Sed omissis ambagib⁹ dic q̄ ibi loquit de vbanitate nō de necessitate: vel ibi loquitur de pretio iusto hic de modico: vel non debet fieri: factum tū tenet vt bic ꝛ. ff. de bis qui feu. da. pos. c. j. ℌ. fi. de feud. mar. c. j. et de natura suc. feu. c. j. in fi. j. quē idmo. feu. ad aliam pertī. c. j. et de feu. da. nunī. val. c. j. ꝛ hec est veritas. ¶ Deinde gloss. transit ad brocarda vtrum sit licitum gratis qō non licet per pecuniam. Et dicit q̄ aliq̄s licet et aliq̄s nō licet. Dic tu q̄ q̄ pecunia interueniat cō

tra bonos mores vel lege ꝓhibente licitum est gratuito: qō non est licitum pretio: vt no. ff. de cōdi. ob tur. cau. l. iij. ℌ. si tibi. ob iudicium. et. l. vlti. C. de pe. cu. li. r. nam quia curiales per quosdam rebus alienis inhiantes solicitabantur ad vendendum: ideo prohibetur ibi venditio: donatio autem nō prohibetur: quia donatio est valde difficilis et non potest induci de facili. ¶ Aliud brocardum est q̄ scientia inducit consensum: sed loquitur in scientia contrahentis si fuit feudum emptum a oño vel si fuit emptum a vasallo a₂ affuit scientia autorizabilis. sipius domini et istud brocardum non prosequor: vlterius. ¶ Certe nec prosequor: hic materiam vtrum duo fratres simul stantes pſumantur socij: q̄ ex solo conuictu non pſumitur societas nisi societas mentes ꝛ victus tacita. Aliud societas colligitur ex actibus operosis⁹ hincinde factis: q̄ actus ostendunt voluntatem ꝛ consensum ſm actuū qualitatem. q̄ō dic vt plene not. per mod. in. d. ℌ. altero. et per me. C. cōia vtriusq̄ in. l. si patruus. in lec. et etiam p me in. l. aditio. ff. de acqui. here. ¶ Ar. ad questionem de eo qui promisit iura cedere sub pena ꝛ ille est absens q̄ non incidat in penam: q̄ sine culpa non dz puniri quis. Sed dicit accur. q̄ cessio potest fieri absenti. ſ. dirigendo eam per nuncium vel epistolam sicut dirigitur mandatum. ff. de procura. l. in causē. ℌ. fin. et ibi glo. notabilis vel fiat in manibus tabellionis recipientis nomine illius secundum Hostien. extra de pig. c. significāte. in nouella⁹.

¶ Culpa si pretendatur necessaria est declaratio.
Adde ad idem.
Libellus an sit necessarius ad executionem sententie. legis.

¶ De feudo sine culpa non amittendo. Rub.

Ancimus. ¶ Casus. datur regula. Regula: iter aute miles vasallus feudū nō amittit nisi culpa rationabili cognita ꝛ cōicta. h. d. Hec autem regula obtinet in omnibus vt i ℌ. de natu. feu. et not. ℌ. de his qui feu. da. pos. ℌ. fin. Jac. de bel. ui. Et idem in priuilegijs que sine causa auferri nō possunt vt no. de diuer. pecdijs. vt. l. fina. lib. r. ¶ Not. culpam non pſumi nisi quis committatur siue sit culpa in faciendo siue in omittendo. facit. ff. de re mil. l. iij. ℌ. si ad diē. ¶ Item not. q̄ super culpis necessaria est declaratio. Dic q̄ aut ratione culpe quis venit priuandus: aut est priuatus ipso iure. Primo casu necessaria est scientia⁴ ad esse pene vt ff. de iure fis. l. eius qui delatorem. vbi etiam probat q̄ perempta instantia non potest agi ad causē commissionem. dicit Jnn. de iura. cal. c. cū causam. ꝛ facit ad predicta. ff. de ver. sig. l. aliud. ℌ. inter multam. ꝛ. l. si qua pena. ꝛ no. C. de sacrosan. eccle. l. ubemus. ℌ. economus⁵. ¶ Secundo est necessaria sententia non ad esse sed ad executionem esse: vt no. in. c. ꝑ bu manu. extra de homi. li. vj. in nouella⁹. ¶ Et ideo quando capiuntur banniti qui ex forma statutoruz habentur ꝓ condemnatis sit quidam declaratorius processus in quo declaratur captam esse illam personā⁴ que reperitur bannita ꝛ bannum executedum esse. ꝛ ita seruat practica q̄ est vera intellectrix legum. Sed sine aliqua declaratione facta executio non esset propterea iuri contraria per ea que nota. Jnn. de ap. c. ex ratione. vbi no. quod in mera executione nulla est necessaria cognitio vel dilatio: q̄ō dicit tene menti. ¶ Ad executionem autem sentē tie legis bene est necessarius libellus⁶ vt per gl. Ja. de bel. in autentica de incest. nup. coll. ij. et in. c. ordinarij. de offi. o. d. preallegato per Joā. an. cum non precesserit aliquod iudicium. ¶ Et no. quod sentētia legis excedit modum iudicij q̄ sine iudicio ferē sed non modum delicti: quia non potest esse nisi vera ꝛ requirit factum verifice consummatum vt not. in. c. perpetue. de elec. li. vj. in nouella⁴.

¶ Jussus mandatum comilium ratificatio hec vero a qualiter differunt.
Decretum a iudice an ꝛ quando possit interponi.
Sententia declaratoria quando requiratur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Ante ꝛpost Ante decretum possit i tempo-
ni añ vel post: vide bal. in l. quecūq; C. de bo. mat. alias de bonis q̄ li. 1
ꝛ.l. cū nō solū. §. necessitate. de bo. q̄ li. ꝛ.l. j. C. q admit. ꝛ in rub. C. de exerc. Et vide q̄ no. i isto ca. in recolectis. Und. barba.

b ¶Al pena. vide q̄ not. bal. i l. si deo. C. de bis q. vt indi. vide. c. q̄ne. de appel. tert. et gl. vide que ibi dixi. and. barba.

c ¶Dicit. Hl. ac. dicit q̄ vbi 2
mensis nomē pferr simplr a
ois mensis hꝫ xxx. dies. C. de iure delib. l. si. §. finaūt dubius in gl. super vbo seragita. quā glossellaz tenē mēti et te 3
ne q̄ ipe dicit Alū. dicūt q̄ si extēdere est ſ. hanc hꝫ dies xxx. si odium hꝫ xxx. idem si neutruꝫ facit C. de iud. aut. inbemus.

d ¶Alūicul⁹. Sed an suffi- 4
ciat q̄ negociorum gestor fuerit ꝛ fuerit suus status itra annuꝫ. ꝛ vſ q̄ 5
nō nūi vasall⁹ b
ratificauerit. l. bonoꝝ. ff. rem ra. ba. In cōtrariū vī q̄ sa tisfactiū dicit q̄cunq; dñs volucrit. Pri ma opi. verior: est vt not. ff. de neg. gest. l. hꝫ et ego. ff. de iure in. l. labeo. ꝛ p acc. facit. l. j. in 1
pn. ff. ap. reci. 2
Sz nūq̄d iste titul⁹ habeat 3
locū in iusti- 4
turis plato. si. Pone iurani fidelitatē cpo 6
cuidā papiēsi recipienti p se ꝛ suis successo ribꝰ ille mo- tuus est ꝛ alī⁹ Stupians vidnam domini vasallus non amittit feudum.

Vasalli excusatur a pena propter impotentiam.

SI quis miles. Vasallus feudo pri
uatur alienādo cū vxore domini concubendo ꝛ in pugna cū posset iuuare eum dimittēdo. h. d. ¶In ter. ibi. SINE IUSSU id est sine consensu. Nam idem operatur ratificatio quod mandatum: propie vero loquendo iussus dz precedere. ff. de acqui. pos. l. si quis mihi bona. §. iuſ sum. Item mandatum debet precedere: vt. ff. manda. l. si vero non remunerandi. §. post creditam. Itē consilium debet semper precedere vt. ff. de ver. sig. l. sepe. per accur. Item in factis sine ordine necessario non habet locum ratificatio quia esset ordo prepo- 1
sterus: ꝛ solennitatis omisse defectus reddit actum inualidum. de ver. obl. l. qui rome. §. flauius. Unde ratificatio supplet solum defectum singularis persone consensus. C. si quid in frau. patro. l. ij. Sed vi- tium prepostere ordinis non tollit. Adde quod not. in c. dudum per Jo. mo. in glo. magna. de re. ec. non alie. lib. vj. ¶De cōsensu dic quod aut actus sine cō- 2
sensu est nullus ipso iure: ꝛ tunc debet in ipso negocio interuenire: vt. l. j. in fi. de auto. tuto. Aut actus valet tamen potest infringi per exceptionem: tunc sufficit ratificatio vt. C. ad maced. l. fi. Et facit quod no. C. qui admit. ad bo. pos. i. l. j. ¶De decreto dic quod causa iam cognita potest interponi ante et 3
post⁹ quia pretor permittere potest futuram venditionem ꝛ retro factam roborare per decretum et cōsultus est totum facere eodem contextu. Et adde quod not. Jnn. in. c. dudum. de re. ec. non alie. li. vj. ꝛ quod not. per Bar. ff. de aqua plu. arc. l. si autez. ꝛ facit quod not. ff. de mino. l. iij. §. permittitur. in gl. §. tūc sec⁹ ꝛc. q̄ gl. pōdera. AUDITAT. ipso iure quia perdit quando alienat: vt no. in ca. ex parte. de feu. per Jnn. ¶Sed in duobus casib⁹ se
quentibus intelligitur per sententiam tamē iste ter. quia dicit amittat ꝛ non dicit amittit: multū vꝛget ad dicendum quod etiam in casu alienationis non amittit nisi per sententiam quod verus est si aliena tum negetur quia debet conuinci per sententiaz: sed si notoria sit alienatio non requiritur sententia. dic quod etiam in occulto potest alteri conferri licet nō possit post auferri nisi conuicto. c. licet. de preben. li. vj. ꝛ. ff. de condi. ob causam. l. si pecuniam. §. si seruū ꝛ hoc est speciale quādo per alienationem feudum ruit. DOMINO VIUENTE. ¶Nota q̄ō domino mortuo qui stupeat vidnam non amittit feudum quia hic requiritur quod in vita adultera uerit. ar. contra. quod no. C. de fideicom. l. fideicō. et de his q. vt idig. l. soꝛoꝛe. SI PROBAUERIT. ¶notabilissimum verbum est istud quod impotentia excusat vasallos a pena b: ꝛ nō intelligas hoc de leui impedimento: sed de graui vt. ff. de re indica. l. quesitum. ff. de public. l. cesar. quia quādo culpa nō est in facto nec in ordine difficultatis impeditus venia dignus est. ff. de re milit. l. iij. §. sed ad diem. et. l. qui commeatus. et. C. de bis qui. vt indig. l. si ideo. Item si culpa precedit impedimentum: tale impedimentum non excusat vt. l. si vehemēda. §. idem iuris. ff. ad. l. rhod. de iac. quia nolle dicitur qui suo facto impeditus non potest velle: vt eleganter not. in l. j. C. de natu. libe. et facit. C. de appel. l. preses. et. C. qui pe. tu. l. cum a matribus. l. si pecuniam. in pūnc. ff. de condi. ob can. Bal.

¶Adensis quot dies habet.

Dies non integra an connumeretur inter dies termini.

Purgatio more an admittitur in terminis.

Usumfructum promittens per biennium transito biennio an possit purgari mora.

Dominus recipiens vasallum post annuꝫ an videatur remisisse moram anni.

Julier si ignorat virum mortuum an post annum teneatur eum lugere.

¶Quo tempore miles inuestituram.
petere debet. Rubrica.

SUncimus. ¶Casus
ꝛ instantia a regula. Regula est si miles intra annum ꝛ mēsem post mortē dñi non petat inuestituraz ab herede vel post mortē patris a domino perdit feudum. Fallit regula si iusta causa impeditur vel mortis vel capitalis inimicitia vel instantialis iusta absentia. h. d. Et sic non aufertur ex abrupto sed causa cognita ꝛ per sententiam vt. l. iij. §. si ad diem. ff. de re milita. ¶Jn text. ibi. ET ABSENTIA. sed quot dies habet mēsis varie sunt opiniones. ꝛ plene no. in. c. licet. de sup. ne. pla. in nouella. tot dies habet quot habet maior pars mensium anni: quia fauorabiles esse debemus: alī aliter dicunt c. ¶Adde argu. q̄ dies que non est integra secundum ciuilem computum non numeratur inter dies termini. ff. de verbo. signifi. l. si annum. culpa⁹. VADAT. i. differat: vel labi patiatur. Et nota grossum modum loquendi quasi dicat frustra vadit qui spem obtinere non potest: sic frustra vadit verus contumax: iudice non sedente pro tribunali. ff. de in integrum restitu. l. diuus. ¶Et ex isto ter. apparet quod non admittitur purgatio more: quia terminus iuris et iure precisus improbabilis est. C. de iure delibe. l. si. §. sed quia quidam. ꝛ hoc est quando lex ita statuit cuius dicti tripler ratio redditur. Prima quia contra statutum legis mora nō purgatur. Secunda: quia contractus ille habet in se quandam temporalitatem videlicet quousq; vasallus obtemperat statutis. ꝛ ideo non prorogatur. ar. ff. de pact. l. epistola. §. fi. ꝛ. ff. locat. l. quero. §. inter locatorem. ¶Tertia colligitur ex dictis Dy. ff. de ver. ob. l. si seruum. §. sequitur vbi dicitur quod q̄ propter moram fit translatio vel retranslatio domini vel rei mora non purgatur. ꝛ ita est hic: quia propter moram feudum reuertitur ad dñm ipso iure: vt nota. j. de probi. feu. alie. per fede. l. imperiales. §. calli dis. in gl. que incipit ipso iure. ꝛ. j. de contro. inter do. ꝛ empt. feu. c. j. in fine. in glos. que incipit. s. rei vendi. cum si. ꝛ idem in contractu emphyteutico. C. de iure emphy. l. ij. Et est ratio: quia quotiēsper mora inducitur resolutio contractus ibi non est tra- 1
ctandum de purgatione more nisi consentiat⁹ altera pars: vt. C. de pact. inter emptorem. l. commissorie. Quandoq; etiam mora non purgatur quia impedit nascentem obligationem oriri: vt. ff. de fideicom. l. thais. §. inter. ꝛ sic ad inchoationem beneficij mora non purgat. Sed quare in iudiciis mora purgatur in principio et non in fine. Respondeo quia in principio pena apponitur ad hoc vt reus metu pene compareat: q̄ pretoris intētio est vt lis sententialiter diriматur: quod non potest fieri nisi iudicium sumat formam ex personis presentibus vel precedentibus: et ideo pretor purgationem amittit: q̄ habemus effectum rei. Sed in decisoriis iam decisum est: ꝛ in fine consistit propie rigor iudiciorum. 4
ff. de iudi. l. pretor. ꝛ. ff. de arbit. l. celsus. ¶Pone promisisti mihi vsumfructum vsq; ad biennii sub pena nunquid elapso biennio potest purgare moꝝ offerendo aliorum annorum vsumfructum eque bonum. Respondeo non: q̄ non potest aliqua purgatione reponi in pristinum statum: cum diuersorum annorum diuersi sint fructus in quantitate ꝛ qualitate: ꝛ nō potest sic res poni in pristinum statum cū extare desierit. vt. ff. de vsufruc. leg. l. si vsufructū mibi in biennium. Idem in vsu legato quia cum propter necessitatem vite sit introductus non est idem vsus diuersorum annorum: q̄ secundum etatem variantur alimenta: vt. ff. de condi. indebi. l. si non sortem. §. libertus. ꝛ. ff. de ali. ꝛ cib. leg. l. cū vnus. in fi. vbi ter. cum gl. ¶Sed pone quod post annum et diem siue mensem domin⁹ vasallum recipit ad obe- 5
dientiam: nūquid videtur remisisse ingratitudinez more. Respondeo sic nisi cōtrarium fuerit protestatus: vt. ff. si quis cau. l. ij. in pūn. ff. de eo quod certo loco. l. fin. C. de iure dominij impetran. ꝛ. d. l. cōmissorie. nam frustra de pena laborat qui contrarium acceptauit ex certa scientia. Sed si per errorem distinguitur. Aut fuit supinus error: et idem: quia talis est nūc cps an tenear de no uo iurare. et vſ casus q̄ nō. ex tra. de iureiur. c. veritatis. Sz istud est ió q̄ ibi talē formā precepit seruari: et fuit quod daz priuilegiū fm Ber. Luz ergo ibi sit speciale ergo in ꝫ riū est ius cōe. Nā de iure cōi in iuramento fidelitatis nō debet fieri mētio successoris naz in tps successoris nō debuit aūcessor iterpōere partes suas i melsem alienaz. et ió successor nō hꝫ ratuz q̄ō in se est pordinatū: sed opz seruari: vt. c. j. §. q̄ suc. tene. Iaci? dictuz fuit als vasall⁹ cadit a feudo. dz enim recogno scere ꝛ iurare. arg. C. de fi. instru. l. plures a pocis in rōne sui. Hoc etiaz sentit Host. vt ibi not. in nouel. talis forma nō est tradita a iure in iuramento vasalli q̄ō iuret futuro dño vel alteri recipienti p eo. si tū iurat b mō q̄ tēdit ad acqrendū acquirit eccle sie velit nolit prelatus. ff. de acq. rerum do. l. ꝛ inuitis nec tū liberat inrās de ver. ob. l. triplo ista. §. inter certaz. ꝛ facit. ff. de pac. l. si vnus. §. fin. ꝛ dic vt. j. que fuit pma cā de ne. amittē. c. j. ¶Consentiat vide an. in re petitione. l. si insulā. de ver. ob. Und. bar.

a ¶Notādum. Quia annus nō pōt esse cōtinuus si interceāt interruptio. l. fin. ff. de pub. ff. de sta. li. l. cum beres §. sanis.

b ¶L. fi. in fin. C. de his q. vt indig. l. polla. 6
C. de in. delib. Luz antiquio rib⁹. ꝛ. C. de tē. in treg. resti. l. ea q̄. C. de mi. l. emīi? q̄ est veri⁹. vt. C. de nō nu. pec. l. si intra. et. ff. ad tre. l. si heres i stitutus.

c ¶§. culpe. Et l. 1
l. ex pte. ō adi. le. ꝛ. l. quicūq; 2
de ser. fug. et. l. exceptionez. ff. 3
de fideiuſ. Et not. q̄ dolosa 4
negligētia ali- 5
q̄ō ꝺ maleficiū vt no. i. c. si 1
cōpromissari⁹ de ele. i. vj. in. v. gl. et. C. de ad. mi. tu. l. si bōa C. de ber. tu. l. pf vester. Et a
adde q̄ō not. ber. in. c. si. de b
test. cog. q̄ etiā lata fiia dpositiōis admittunt etiā iuste excusationes. Et no. q̄ non
dedit ex cursu tpis qui negligēs nō fuit vt l aut. de app. c
coll. iiij. ct. C. de iure delib. l. si. dz de negligentia ꝓstare. C. qui da. tu. pos. l. q̄ dicis ꝛ iusta ꝓrogat annū. ff. de ri. nup. l. sepe. et vide q̄ no. ac cur. de le. j. l. si titi⁹. §. pe. Et dicit Jac. but. q̄ dolosa negligentia ꝺ fidez ꝓmissioꝝ est crimen stellionat⁹. q̄ō in pinio vez est ff. de pig. ac. p d
bu. Ultra tps statutū nemo audiſ vt hic. ꝛ ita glossaſ. ff. de acqui. be. l. quamdiu.

d ¶Non restituatur. no. q̄ tps statuti cur talis error non patrocinat in penis exigendis. Aut fuit iust⁹ error: ꝛ tūc nō nocet errāti. nemo enī igno rans remittere videt vt. ff. de transl. cū aquiliana. et l. qui cū tutoribus. §. qui per fallaciam. ꝛ. ff. de act. et obli. l. ex maleficijs. §. lōge. C. de dona. l. nec ignorās. ff. de ꝺdic. inde. l. fi. §. idem queſſit. hoc tenent one gl. hic posite. Jacob. de bel. ⁊ Petr. de cer. ꝛ ego. ¶ET ABSENTIA. scz a die scientie cōputādum. C. de admi. tu. l. ꝛ si scisses. §. fi. ff. de adm. tu. l. quidā decedens. §. fi. q̄ dicit lex sciētiam non ignorantiam volum⁹ obligari. C. de decurio. l. generali. li. x. de decre. ab ordine faciē. l. fi. ꝛ in. c. fi. de cōstitu. li. vj. ¶Dicit lex q̄ mortuo viro vxor debet eaz lugere p annū. Pone q̄ ignoret eum mortuū: nunquid tenet eum lugere. Certe non. Pone q̄ per annū a die mortis cepit scire dicit lex q̄ eodē instanti sumit lugubria ꝛ deponit. ergo sequit q̄ tpe ignorantie currit annus vt. ff. de insa. l. genero. Sed istud est ad exoneratiō- 2
nem ignoātis nō ad ei⁹ oneratiōné. ꝛ sic nō obstat SUJ. scz vasalli. ALTERIUS. scz vasalli puta qui erat agnat⁹ ꝛ feudū erat paternū ꝛ sic agnatus debet petere inuestituram tempore hic statuto. DEBET. scilicet vasallus. Jacobus.

¶Causa iusta excusat vasallum que autem sint cause iuste vide.

Tempus consuetudinarium currit minori tamen lesus restituitur.

Juramentum fidelitatis subtrahitur domino propter infamiam.

Vasallus non tenetur sequi dñm quocunq; ierit.

Adoꝝ mortui vltra mare an prodetur per famam.

Nisi iusta. ¶Hec est scōa ps valde nota
bilis. ¶Et primo nota q̄ō iusta causa excusat ꝛ est iusta causa mors dñi cui debebat iurari: vel mors vasalli qui debet iurare. ꝛ vide q̄ō no. q̄ō not. ff. de consti. pecu. l. hactenus. in pnā- 3
nam si hoc accidit ex integro annus incipit nec cōtinuantur tempora. nam ex persona successoris incipit dies: nō ex pſona predecessoris q̄ō est notandū⁹.

¶Arg. cōtra. ff. quis ordo in bo. pos. seruetur. l. fi. in fin. ꝺ LAUDITALES IMMOBILIA. i. nō leues sed magne vel maxime vt. ff. de arbi. l. licet ꝛ intelligo q̄ō talis inimicitia pōt esse picuiosa cūi vt extra de ele. c. bone memorie. sicut est in exercitiꝰ terrarum vt notatur in. c. statutum. de rescrip. lib. vj. nam si ita potēs vasallus est q̄ō non timeat inimicitias capitales cuiusdaz tertie persone preterea talis inimicitie nō esset excusatus sed si esset inimicus capitalis dñi bene esset excusat⁹: vt extra de iudi. c. pastoralis. in cle. nisi culpa precessisset a vasallo. ff. loc. si mercea. §. culpe c. ¶JNSANITAS. scz vasalli supple etiā si tutor: ē habeat ipse eñ er se ignorat oia vt. l. fi. ff. rē pupil. sal. foꝛe. Jtē post infantia donec est pupil. ō: eñ semiplenū intellectū habere vt not. ff. de re. in. l. in negociis. p accur. Adulto vero currit tps sed restituit⁹ in integrū etatis beneficio ꝛ phabit le- 7
sionē eoipso q̄ infra tps non petit inuestituraz: vt. j. de phi. feu. alie. p ꝺc de. c. j. §. preterea si qs. Et scōm hoc parū ꝓdest dño q̄ adultus inciderit in cōmissum. naz pōt petere restitutionē in integrū toto tpe 8
minoris etatis ꝛ vltra vsq; ad quadrienium. l. fi. C. de tēp. in integ. rest. pe. ꝛ stabit dñs tanto tpe anteq̄ ab eo petaī inuestitura. q̄ō videtur valde absurduz q̄ ledit multū iura dñoꝝ ꝛ authoritatē ipsoꝝ. ꝛ est ar. ad hoc. ff. de mi. l. emili⁹. Sed ad illā potest rnderi q̄ est ibi tps conuētionale: hic legale: cōtra q̄ō datur restitutio vt eleganter no. C. de resti. mili. l. si cum militaribus. ꝛ est expſsum extra de rest. in integ. c. cōstitutus. Equū esset distinguere q̄ aut est minor in pluria puberate q̄ maior est. xvij. annis in quo casu dit plena scia cōsuetudinis ꝛ nō restituat⁹ quasi ex dolo. ff. de mi. l. si ex cā. §. si in ꝓmissum. Aut est infra istā etatē. ꝛ pūc succurrit. ista distinctio fit de iure lōbardo: sed nō de iure romano vt not. in. l. ij. de eo q̄ō certo lo. et ideo tntius est in dubio sequi opi. glos. q̄ō etiā sequit dñs Ja. ardi. Jac. bel. ꝛ pe. de cer. in. d. §. preterea. quoꝝ opi. ego iuui p dictū. c. cōstitutus. vbi videt casus. naz regula est q̄ semp minor restituitur nisi cōtrariū reperiat in iure expſsum vt no. ff. de mino. l. auxiliū. ꝛ in aut. de her. e. fal. §. pupillus. coll. j.

2 ¶Er bis insurgit talis 2clusio q̄ tps consuetudinarij currit minori: sed dat restitutio fm Jnn. Sz bar. dicit q̄ in lucro captādo currit. sed dat restitutio. Sz in dāno vitando ipso iure est illesus. sed opinio sua est cōtra casum dicti. §. pterea. qué. §. ipse nō respexit: q̄ omnium habere memoriā ꝛc. Posset dici c q̄ tps statutū p. l. municipalē succedit loco temporis statuti a iure cōi ꝛ tūc sortit eandē naturā vt ipso iure nō currat minoriꝫ. Jn dicto vero. c. cōstitutus non succedit loco alicuius tpis statuti a iure imo illi cines sic ordinauerunt fm Jnn. ꝛ no. de ap. c. ex rōne in nouella. JNSANITAS. ¶Mo. mirabilem ter. q̄ ppter infamiā subtrahit dño iuramen- 3
tū fidelitatis⁹ hoc nō intelligit de qualibet infamia sed de ea q̄ irrogat dño: q̄ est bannit⁹ a rege vel diffidat⁹ vel excōicatus vel publico iudcio cōdēnat⁹: vt. j. hic finitur lex deinde incipiūt cōsuetudines regni. c. j. §. sed obertus. q̄ō declara p Jnn. in. c. verita- e
tis. de do. z gtu. z die vt in. d. §. obertus. Quid enim hꝫ cōe infamia saltua status subsistātia cū contractu. certe nihil. ar. ff. de mino. l. papi. exuli. in ratione sui
ff. de calū. l. fi. ¶VEL ET JLLAND JUSTA ABSENTIA. l. dñi. certe in dño non curro instam vel iniustā: q̄ q̄ pñs seruat illesius ꝫ absentem nō distinguit cā absentie: vt no. ff. de in inte. resti. l. fi. Sine ergo dñs abest iuste siue iniuste succurrit vasallo. nō enim tenet terga dñi seq̄ ꝛ volare si dñs volat: vt. l. meui⁹. in fi. ff. de annu. leg. Exp̄e insta absentia scz vasalli: q̄ sec⁹ in absūcia temeraria vt. ff. si qs
cau. l. ij. §. q̄ō dixim⁹. BALDUS ET UX. sad restitutionem fiendi rōne ztumacie. Dy. in glo. hoc tps. 5
No. in hac gl. tps post sciam currere nisi crassa ignorantia ꝛc. ¶Jn gl. sic ergo ver. hꝫ pone. Not. seruitiū cōsuetum recipiendo videri ingratitudinē remitti.
¶Jn gl. vel tres. No. nunqd tps q̄ō supat defuncto tm̄ heredi ei⁹ def. querīe in gl. ꝛ nō soluit e vide. l. ij. C. si pen. ap. mors interuenerit. ¶Jn gl. si habes ibi dñs sit excōicatus. ¶No. gl. expſsam q̄ ois excōicatus maioꝝ excōicatione est infamis. Adde q̄ō not. 5
insti. de cap. dimi. §. minor. ¶Jn ea. glos. ibi nulla fama habita de dñi morte. No. duo. Prio an mors eius q̄ ō⁹ mortu⁹ vltra mare ꝑbet p famā. ꝛ adde q̄ō not. ff. quēadmo. test. aper. l. ij. §. si dubitet. ꝛ. C. solu. ma. l. si quidē. ꝛ. ff. de secti. tab. l. q̄ er liberis. in pūnc. ꝛ. C. de capt. l. nec nos. Scōo no. q̄ non imputat⁹ ei q̄ nō est cert⁹ de morte testōis. ꝛ sic interim nō currit tps executoriꝫ⁹ testameti vt no. Bar. in. d. l. genero. b
6 ¶Jn eadē ibi. nūqd ergo no. in hac gl. q̄ aliqs in uestituraꝫ pōt petere ꝛ iuramentū fidelitatis ꝓstare p procuratorē qñ est absens ꝛ non pōt cōmode adire dñm p seipsum⁸. ¶Quid de ciuitatib⁹ vtrū cogā 7
tur singuli de ciuitate iuramentū fidelitatis ꝓstare. Rndeo dñt iurare vniuersaliter vniuersi p suos sindicos ꝛ singli singuli adulti. ꝛ maiores p seipsos hꝫ in pace cōstātie dicaī iurare faciā oēs masculos me cū habitātes a xvᵈecim annis supra vsq; ad septuaginta. alibi ō. xvij. annis ꝛc. j. de pa. te. c. i. sed ibi iō q̄ ita placuit pacisc̄tib⁹. ¶Sume ti ibi ar. q̄ mu 8
lieres nō dñt iurare fidelitatē. ¶Deide ista gl. dicit ꝛ tāgit illū passum: vtrū illi q̄ sunt ꝺpediti p se teneā tur mittere procuratoꝛē. Nā aut logmur ad agendū aut ad defendendū aut ad aliqd aliud pagendum.
¶Prio casu tenet mittere si ꝛmode ꝑt. hꝫ si act⁹ regrat psonalē pñtiā sec⁹. ¶Scōo casu etiā tenet mittere si ꝛmode ꝑt. q̄ō dic vt no. in. l. j. ff. de diuer. ꝛ tēp. pscri. ꝛ. C. de pcur. l. q absente. ꝛ in. l. ij. ff. si qs cau. p Hul. Jac. bu. ꝛ alios modernos. Jn tertio vero mēbro dic vt in ista gl. quā tene mēti. ¶Ultio loco reseruari. op. q̄ hic ō: de anno ꝛ mēse cū alibi dicatur de anno ꝛ die hꝫ dicit q̄ hoc est spāle in militib⁹ qb⁹ etiā ipsa vetustas in honoꝛē militie multa vedit pui legia vt. l. fi. C. de iure deli. in pūn. ꝛ. C. de vet. li. rū. et ff. de testa. mil. l. si cū infimitis ſſib⁹. Et hꝫ lex impatoris fed. loquaī de anno ꝛ die ꝛ sic posterior tū nō intelligit de rogatū pulegijs militū vt le. ꝛ no. C. de fi- b
lentiarijs. l. decurionib⁹. vbi est gl. sing. bli. xij. Et ita teneas dimissis ambagibus quas in docti recitāt in cathedra que nos sedetur sed incubatur ab eis.

1 ¶Jendum vasalli non potest per dominum conferri sine consensu ipsius vasalli et an possit locare.

Universidad de Deusto
Biblioteca

3 Infeudans duobus an incidat in crimen falsi et an dominus possit feudum hypothecare.
5 Dominus an possit vendere feudum cum curia.
6 Dominus an teneatur stare contractui mortuo vasallo si inuestitura non valuit eo viuente.

SI quis. Lasus. Tradit regula q̄ est. Si dns de bificio sui militis alitū inuestiuit vel feudum sui militis alienauit p non facto babek. b.d.

1 ¶ Not. q dns non pōt feudū vasalli sui cōferre sine eius cōsensu z si facit p non facto babek. non tñ per hoc dns cadit a ꝓprietate sua. z in hoc est differentia an dns alienet an vasall⁹. z hoc intēdit istud
2 capitulū. ¶ Querit gl. an possit locare. Et dicit q non in preiudiciū vasalli. Nam cōductor tenek stare vasallo: q̄ vasallus hz ius in re. Et sic nō obstat. C.
3 loca. l. emptorē. fin vna lect. ¶ Quero vtrū ille qui infeudat duobus incidat in crimē falsi. Rūdeo nō:
4 q litera dicit p nō facto habeak. ¶ Quero nūqd dns possit hypothecare. Rūdeo nō in preiudicium vasalli. Sed tertio possidente an possit agere hypothecaria. argue pro z ꝫ vt subtiliter colligit ex his
5 q̄ notant. ff. de cōdi. indeb. l. indebiti. ℣. fi. ¶ Quero an dns possit vēdere feudū cū curia. Dicit gl. q̄ sic. Adde dicit Host. q̄ si aliquis dns velit terrā suam subiscere[a] alicno dño admittit ꝫtradictio hominū suorū z maxime si dns velit partē alienare z partem retinere: q̄ interest subditorum tot dños nō habere z hoc per. c. dilecti filij. de maio. z obe. vbi vide i nouella. ¶ Quero. pone q̄ nō valeat inuestitura pure facta q̄diu viuit prior vasallus. nunqd eo mortuo sine herede dns teneatur cōtractui stare. Et videtur q non: q̄ non tenuit vt hic z argu. ff. qui et a qui. l. si seruo. In cōtrarium videtur: q̄ non potest venire cōtra factum suum vt. ff. de ad op. l. post mortem. z. ff. de vfuc. l. cum vir prędium. Sol. aut inuestitus est in possessione z est tutus exceptiōe. Aut ipse inuestitus agit contra inuestitorem dñm: z tūc aut ex nudo pacto z nō potest: aut ex stipulatiōe z pōt. Mā cū sit ꝑter legē facta inuestitura nō valet nudū pactum: q̄ non hz a quo vestiatur: sed stipulatio vz q̄ non habet a quo impediak. ar. ff. si cer. pe. l. proinde. et. ff. de actio. empt. l. si quis alienam rem. et. ff. de rei vendi. l. si a titio.

a ¶ Subiscere. an dns possit vēdere terraz suā cū holbus vide: Bal. l. c. j. ℣. ꝑterea duca tus ō. ꝓbi. fenalie. p fed. et in ca. j. ℣. ij. de leg. cor. z. C. de dona. l. ij. de pe. in c. ad gōnes. de re. pmu. et ibi Jo. de imol. et ibi dixi i eadez colr. ibi fm ar. cbi. vide. p dicto archi. Jnno. et bal. in. c. fin. de sequest. Andr. Barb.

1 ¶ Actus factus a iudice incōpetenti non valet.
2 Dilapidare quis dicatur bona sua.
3 Recursus ad superiorē habetur pro appellatione.
4 Quid autem de innouatiōe facta inter duas appellationes.
5 Arbitratores an teneantur citare partes ad audiēdum arbitramentum.
6 Appellans remanet in possessione in causis feudorum per septem ebdomadas.
7 Et an tempus illud sit continuum.
8 Causa appellationis si vertitur coram principe an iudice a quibus debeant citari.
9 Judex reducticiōs an pōt declarare laudum nullū.
10 Sententia prima presumit iusta decursis fatalibus.
11 Appellatur a iudice cogente obseruare arbitrium iniquum.

SAncimus. Primo datur regula q̄ miles nō potest disuestiri a dño sine culpa z causa cognita z cōuicta p laudamētū partiū. ¶ Scdo querit qd si pares sniam tulerint ꝛtra militem et miles ad imperatorem appellauit: miles in possessione perseuerare debet per sex ebdomadas et ad imperatorem accedere cū paribus qui laudarūt vt per eum causa diffiniatur. h. d. ¶ ISTA LOQUITUR. ¶ No. q̄ iudex cui nihil probatum est: nihil mādare reo pt. verbū est Jnnoc. de sen. excō. c. 1 soler. ¶ ¶ PARIUM SACRUM. naz si p alios iudices incōpetētes aliquid declaratur non tz declaratio. naz ois actus q fit a iudice incōpetēti vt fieri fine ordine: vt. ff. de penis. l. ij. z. l. fi. C. si a nō cōpe. iudice etiā fine citatiōe. C. ne de sta. defun. l. si pater. z not. extra de ap. c. vt debit⁹. ¶ DIXERIT QUOD INIQUUM. Ar. querulosam vocē pro appellatiōe haberi: sicut alibi habetur ꝓ libello vt not. j. qō. iiij. c. quia ꝓsulatus. vel dic q̄ non sufficit sententiaz iniquam dicere nisi appelletur. z ita hic intelligitur per ℣. de cer. z glos. inuit q̄ dicit qō ideo nihil est innouandū: q̄ pendente appellatiōe omnia in suo statu permanere debent. Gallit qñ appellans est persona suspecta vel fructus dilapidat. Primo referas ad rem mobilem. Secundo etiā referas ad rem immobilem. C. quorum ap. non rec. l.
2 ab executione. ¶ Dilapidare dico etiam si consumit in suos vsus conuertendo maxime ꝓdigaliter ꝺz Archi. vj. q. i. c. q̄ res in litigio posita. vbi videas. Et adde z no. qō titulus nil nouari appel. pendēn.
b ꝺz locum b niſi appellatio sit expresse iuri contraria qō dic vt no. extra de offi. deleg. c. pastoralis. in nouella. Adde dicit Jnno. q̄ sicut omnia attētata ap
pellatione pendente renocant: ita omnia q̄ lite pen
b dente dolo vel malicia fiunt a partibus pertinent ad officium iudicis vt illa corrigat z reformet[c] nec est speciale in cā appellationis. qō est notādum: vt
c ipse no. extra de appel. c. bone i fi. vbi videas in nouella. Et no. q̄ tria sūt q̄ habēt iurisdictionē suspēdere. s. appellatio recusatio z relatio vt no. extra de app. in rub. in nouella. Item restitutio. C. de transl. si cā. ¶ Jtē si papa cōmittat cām appellatiōi seu certa sciētia q̄ de iure nō tenebat vt no. extra de off. dele. c. pastoralis. in nouella. Jtez recursus ad superiorē qui succedit loco appellatiōis vt ℣ sententiam arbitrātiū iuris vt hic ꝫ q̄ no. Ja. de bel. sup vbo iudicassent. q̄ exponit appellādo vel petēdo reduci ad arbitriū boni viri laudamentū eorū qō est mul
4 tū notabile. Ratio est q̄ ista q̄ reductiōis est ꝓiudicialis. ¶ ꝺz q̄ro hic q̄ est de innouatione inter duas appellatiōes facta intra decēnū. Rūdeo recuricari. nā siue primam inspicias facta est post appellationē. siue scdam facta est intra tps appellandi. licitū est ād appellāti quā vult. pleq siue primā siue secūdā vt er ea tpa cōputenk q̄ geminare appellationē est ītroducti⁹ fauore appellātis vt no. extra de app. c. bone. in prin. z. c. dilecta. in nouella. nec em̄ prīa ap
pellatio abfordet scdam vel etiā millesimā si fiat in
d fra decē dies q̄uis q̄d no. bar. ff. de no. ope. nū. l. cum ꝓcurator. nec etiā prima appellatio rescindit ꝓnunciatū funditus vel suspēdit z nihil. ꝓhibet rē suspensam ad huc suspēdi in. plurios diē: vt. ff. de ꝓto. stip. l. valerianus. z. C. de ꝓca. sed si manēte. z in hac cōsideratione bar. errauit putauit enim q̄ sicut testamē tū nō pōt rescindi nisi semel: vt de iniu. testa. l. naz z si sub 2ditiōe. ℣. rūpendo. ita ēt esset in appellatiōe.
5 ¶ Sed hic incidēter q̄rit si ex forma statuti arbitratores tenenk determinare qōes intra mensem sub certa pena vtrū teneank citare ptes e ad audiendū arbitramētū. Et dicit bar. q̄ si ꝓnunciāt in fine
e mēsis nō ē necessaria citatio: q̄ appositio mēsis mo
c net ptes. ita not. ipse. ff. ꝓ soc. l. si societatē. ℣. arbitrorū. z. ff. de arbi. l. si de meis. ℣. fi. z ꝓ ipsum. ff. de iure
iu. l. admonēdi. Sz Jnn. dicit q̄ nō solū in iudicialibus ꝫ ēt i extraiudicialib⁹ bi quos res tāgit z quorū interest sunt vocādi vt ptz. ff. de aqua pluu. arcē. l. in 2cedēdo. C. de anto. ꝓstā. l. fi. de adop. nā ita diu⁹.
d ff. de offi. arch. c. ad hec. de maio. z obe. c. fi. vt not. extra de app. c. ex rōne. i nouella. Et si tu dicis q̄ termi
nus arbitrij vl iurisdictiōis monet ista est falsa: naz
e secret q̄ i. l. ꝓperādū. ℣. z fi qdē. C. de iudi. autore nō ꝓbāte nulloq̄ dissuasso ex. ꝓbatiōibus cāe ferek sua diffinitiua ꝓ reo. qō est falsum. cū lex ibi dicat de cā nō liqre nec posse aliā sniam ferri q̄ absolutoriā ab obseruatiōe iudicij. nec puto hoc casu arbitros penā incursuros: q̄ iusto ipedimēto detēti sunt: scz culpa litigator⁹ q̄ potuerūt arbitriū deserere vt. ff. de arbi. l. itē si vn⁹. ℣. si multo post. Videk tū q̄ sine ylla ciatiōe possint pnūciare instantiā desertā cursu tpis sicut ꝓt inder ad qué deserta appellatiōe. Sz b non placet q̄ an vltimū quadrātē nō est deserta: postea vero sunt ꝓnati: vt. ff. de excu. tu. l. scire opz. ℣. cōsequēs. Arbitri ergo nō possunt ꝓnūciare istātiā de
6 sertā. ¶ Ulteri⁹ dubitatur: ō hic q̄ appellans remanet in possessiōe ꝓ septē ebdomadas: q̄ro qs est sensus litere. Rūn. septē ebdomade nō statuunk possessioni: q̄ donec pēdet appellatio tnēdus est in possessiō e appellator: vt not. in. c. non solū. de app. in. vj. Sed statuunk ad ꝓparādū iter versus impatorē: vt

7 l. ab hostib⁹. ℣. fi. cum. l. sc. ff. ex qui. cau. ma. ¶ Sed quero nunqd istud tps est ꝛtinuū. Rūdeo q̄ sic q̄ regulariter omne tps est ꝛtinuū z cōputatur de momento ad momentum vt no. C. de ap. aut. hodie. z extra de ap. c. sup eo. in fi. in nouel. z. ff. de diuer. z tem. prescrip. in rubri. z tñ non
8 currit ignoranti. dicit ℣. de cer. q̄ non currit nisi interpōsita appellatione. ¶ Deinde not. ter. q̄ qñ cā appellationis vertit coā principe illi q̄ tulerūt sniam adesse dnt. Sz hoc est ꝑle in magnis feudis. Sz i alijs causis sufficit misisse aplos. Horū em̄ z fatuū esset dicere q̄ deberēt dimittere ꝓpria tribunalia z se ꝓferre ad appellationes ꝓsequendas. Et
a hz a aliq̄ dicetur inder a quo hoc tñ nō est de substātia iudicij fm Jnn. Scias tñ q̄ si iudex est citat⁹ z sniā ꝓfirmata nō ꝓt tñ 2ueniri q̄ fecerit litē sua q̄ interfuisse vł iudicio. z ecōtrario si ꝓ ignorātiā suā fit infirmata ꝓiudicat ei. Si vero est deserta vł q̄ iudex 2uenire non valeat. C. de his q̄ a nō dño. l. fi. z. ff. vi bo. rap. l. si seru⁹. de alie. iudi. ītē si res. de quo dicit dicā. ſ. de pac. iura. fir. ℣. iudices vero z locoꝛ defensores b. ¶ Si ꝓ nō sit citat⁹ nec ꝓdesit nec nocet: vt no. extra de ap. c. sepe. ꝓ Jnn. z alios in nouel. circa fi. vbi oīno vide gl. tāgit istū passum in. l. j. ff. qō gl⁹ iur. z facit. ff. de edē. l. largētari⁹. ℣. cū aūt. z Bart. disputauit in ista materia
9 quādā qōnē q̄ incipit a sniia iudicis. vbi vide. ¶ Sz nūqd iudex reductionis ꝑt declarare laudū nullū. Rūdeo siue sit supior q cognoscit tā
ꝙ iudex ad quē siue als sit ordinari⁹ ptiū: nā cū sniia nulla granet de facto: z appellari possit a grauamine facti: merito tale grauamē ꝺz rescindi ꝺ ꝛtn⁹ de facto. ꝓcessit vt. ff. de ser. l. j. ℣. Et iō illa vba: dico sniam nullam. z si qua est appello: būc intellectū habēt dico sniam nullā: z iō appello a grauamine facti z si qua est appello a grauamine in iure meo illato. tā ergo vtrūq̄ caplin est caplin appellatiōis z sup vtroq̄ currunt fatalia. Sed hoc vł ℣ casum. ff. de ap. l. si ex ꝑssim. Item nullitas primet ad supiorē ꝓ viā recursus etiā citra appellationē vt. C. de accu. l. absentē. Hl. dicit q̄ cā appellatiōis est principalis cā nullitatis z incidēs vt
c. qui. ꝓuo. nō est necc. l. j. nō respectu verboꝛ libelli sed respectu iurisdictiōis et cui⁹ virtute inhibet iudici a quo z alia facit q̄ ptinēt ad merū iudicē appellatiōis q̄ non possit facere inder mere nullitatis. C. de ord. cog. l. fi. Jtē in. d. l. si ex ꝑssim. ꝓbak q̄ cā nullitatis nō ēt cā appellationis z iō fatalia appellatiōis nō imponūt finē nullitati vbi nullitas nō esset in libello appellatoꝛio ex ꝑssa ꝫ veniret tacite. ar. C. si pē. app. mos interue. l. j. z q̄ nō. extra de ap. c. bone. ꝓ Jnno. i nouel. Iō omitto qō qcḡd sit elapso termino pempta est instātia nullitatis qūtūcūq̄ principalē intētate: nulla instātia dak vltra triēniū: vt. C. de iud. l. ꝓperādū.
¶ Adde dicit Host. q̄ post biēniū z sic decursis fatalib⁹ ꝑsumit ꝓ sniā et sine ꝓdicatoꝛe actoꝛ. de renū. in ꝓtia. ad fi. in nouella. qō puto verū in factis multū antiqs. ¶ Quid si post biennīū a die appellationis introducte appet sniā lata ꝫ ꝓmā nunqd ꝓia mandabit executiōi. Jnn. q̄ sic. Host. ꝫ de ap. c. cr rōne. ibi notāt. z ꝓ Jo. an. i. c. in ꝓtia. de renū. z gl. i cle. si appellationē. de ap. q̄ nō expirat iurisdictio cū ex alijs causis possit ēt appellatio durare z possit ꝓnūciare appellationē non desertā fin Host. Jnno. dicit verū q̄ reuersa est iurisdictio ad ꝓmū iudicē ipso facto vt no. C. de app. eos. i ꝓn. Et facit qō no. ℣. iſti. de ac. ℣.
10 rursus. ff. de excu. tu. l. scire opz. ℣. ꝓs. z. C. de admi. tu. l. si bona. ¶ Sz an ꝓcederet iste libell⁹: quare peto talē sniam in melius reformari. Re
11 spondeo sic: vt not. ff. de ver. sig. l. illa verba. ¶ Denuo quero nunquid a iudice cogēte ad obseruatiōē iniqui laudi seu arbitrij possit appellari. Dic q̄ sic: vt not. Jnno. extra de arbi. c. innotuit. z in. c. ꝓiti. de rescri. z hoc verū est q̄ id qō no. Bar. in. l. ff. de leg. ij. VERIUS. hec citatio peremptoria est: q̄ omnis dilatio que affignatur a iure habet vim peremptorij vt no. in. c. j. extra de dolo z contu. in cle.

1 ℣ Negare quis dicatur.
2 Probare an possim visum alterius per visum meum.
3 Oculus: hec dictio ponitur quandoq̄ pro naturali ratione.

¶ De contentione inter dñm z vasallum de inuesti. Rubrica.

SI quis miles. Diuide caplin i duas partes. Jn prima pte possidet vasallus. Jn scda dns. scda ibi si dns. Casus. Si inter militē vasallū z dñm sit ꝛtiū de inuestitura dño deficiēte in ꝓbatiōe vasallo possidēti deserē iusturādum: dño aūt possidēte multi vasallo incūbit. ꝓbatio: eo aūt in ꝓbatiōe deficiēte dño dabit iusturādū. h. d. ¶ No. q̄ possessio possessorē tuet z nō est bonū vt
1 vitas neget. ¶ Extra q̄ro h de duob⁹. ¶ Dño q̄ro qs dicat negare actoꝛ cū negat reū ius hāe ecōtra reus negat actoꝛē ius hāe. Rūdeo ille ō negare cui nō incūbit on⁹ ꝓbādi sine vtak vbis affirmatiuis siue negatiuis vbi gra: dico q̄ res stetit absq̄ eo q̄ sic fuerit factū. Aduocati reputāt hāc positionē affirmatiuā: ꝫ reuera est negatiua: q̄ nō incūbit on⁹ ꝓbādi ꝓponēti. Sodē mō in illa positiōe dico q̄ tu nō es maior et tu dicis dico q̄ nō sum minor. Mā ille ō affirmare cui ꝓponit on⁹ ꝓbādi vt no. ff. de mino. l. de etate. nō attēta cautela vboꝛ vt no. in. c. lras. de
2 rescri. i cle. reb⁹ cū z nō vbis legē imponim⁹. l. fi. C. de vsur. ¶ Scdo q̄ro vtrū ꝓ visum meū ergo possim ꝓbare visum alteri⁹ vel anditū alterius. Et vł q̄ nō vt no. C. de testi. l. testiū. ¶ In 3mum: q̄ si hoc esset nō posset ꝓbari stipulatio si testes nō possent scire q̄ ptes se exandiuerunt

¶ Quemadmo. feudū ad filiā pertineat. Rubri.

SI quis sine. Primo dak regula. Scdo exceptiones a regula. b Regula est. Vasallo defuncto sine liberis filia nō succedit in bñficio patris. Gallit regula in duob⁹ casibus. Primus est si filia a dño redemerit feudum. Secūdus si dns inuestiuit filiā ꝓpter amoꝛē z seruitiū ꝓnis. h. d. ¶ Quero i quo feudo loquit istud caplin. Dicit ℣. de cer. q̄ loquitur in feudo nouo tñ nō de ꝓno. cū h dicat i fine q̄ si dns dederit filie feudū pp amoꝛē ꝓnis sui q̄ ꝺz datio z q̄ non possit revocari a trāsuersalib⁹ z hoc q̄ illi trāsuersales nō erāt successuri i feudo nouo ꝫ si fuisset feudū ꝓnuz de q̄ filia inestita fuisset si q̄dē sine ꝑsonu trāsuersalium nō ꝺz talis inuestitura: cū ipi succedere debeāt in feudo ꝓno z ꝓ talē inuestiturā factaz in filiā ipsi nō ꝑt ꝓuari tali feudo nisi ꝑ ipsi⁹ vixerit: q̄ tunc valeret co vinēte vt. ff. de suc. feu. ℣. hoc quoq̄. z. j. de alie. feu. ꝑa. c. j. ℣. qui. mo. feu. amit. c. i. z ꝑterea ℣. de cer. sed Ja. de bel. ōt q̄ istud caplin loquit in feudo ꝓno. Nā i nouo feudo nō excluderent agnati fanoꝛe filie: ꝫ q̄ nō est eis successio fm hoc dicā q̄ hoc sit specialissimū in filia: sicut z alia q̄dā sunt ꝑalia in liberis ꝓmi gradus vt. C. ad treb. l. inbem⁹. mi
2 bi vł q̄ opin. ꝑt. de cer. potioꝛ sit in iure. ¶ Quid em̄ ꝫ facere amoꝛ ꝓnis in ꝓiudiciū agnatoꝝ z si tu dicas. ergo nullū est h dubiū de agnatis. Rūdeo dubiū videbak esse quasi decētius sit eis reformari q̄ filie dari. ar. ff. de aqua quo. z efti. l. j. ℣. ꝓmittk. z not. arg. ex isto ter. q̄ finita emphyteosi si abbas vult reformare filie. z nō coherēdibus emphyteote. q̄ pōt.
3 EX PARENTIBUS. i. agnatis. ¶ Et no. q̄ loquitur grosso mō. Et sic facit ad statutū qō femina nō succedat existētibus parētibus masculis vsq̄ ad quartum gradū: qō intelligik in agnatis c.
BALDUINETUR. s. ad restituēdū feudum ipsis agnatis qui nullū ius habēt. Logita si posset aliter hic poni casus. vez q̄ istud feudū paternū fuit rece c
ptum pro se z suis filijs masculis z feminis. Mā tunc agnati ex quodā ꝓiuilegio excludūt filiā cui ꝓiuilegio pōt derogari ꝑ dñm feudi inuestiendo filiam amoꝛe patris: vel ꝓpter ꝓpria merita: nimirum si facilius tollitur ꝓiuilegium q̄ ius commune. ff. de testa. mili. l. eius militis. ℣. militia missus.

1 ¶ Probatio substantie si deficiat deficit z substātiatum.
2 Possessiōis apprehēsio an habeak pro inuestitura.
3 Solennitas debita si nō intercenit in cōtractu feudali nō est rectū feudū nec transmittit ad heredes.
4 Feudum receptum simpliciter intelligitur receptuz pro se z filijs.

¶ Quibus modis feudum constitui pōt. Rubri.

CIēdū. Tradit regla z regule declatio. Regula est q̄ feudum sine inuestitura nō ꝑt ꝛtitui. declatio est vasall⁹ in
bēte dño ingressus est possessionē castri noie feudi sine aliq̄ ꝓpria inuestitura certe cū vixerit quasi noie feudi poterit retinere sed eo defuncto heres nō succedit in feudo. h. d.

¶ Et hz z ē casus bi not. q̄ i materia feudali appellak omisso medio vide q̄ nō. in. c. cr suscepto. ō foro competē. Andr. Barb.
¶ Defensores potest dici q̄ si appellatio sit deserta per pactū vel p renunciationē li ti. vt. C. ō pact. l. posteꝙ liti. in dex sit liberatus q̄ factum suū est cōsensus partiū appropbatū. Sz si tacite sec⁹ q̄ nō est ibi ver⁹ cōsensus. C. ō hiꝙ. vt indi. l. mi
noribus. z. l. j. C. de prescript. long. temp.

¶ Agnatis. vide Bal. in. c. fi pater. de test. vbi melius loquitur. And. Barba.

Universidad de Deusto Biblioteca

1 ¶†No. ꝙ si deficit substantia seu substãtialis ꝓbatio deficit substantiatũ. h. d. de iti. actuq; pri. l. iij. §. deīde. de diuor. l. fi. SIUE INUESTITURA. subaudi vel eo qḋ hr̃ ꝓ inuestitura: vt. j. in ti.
2 qd sit inuestitura. c. j. i pn. ¶†Sz nõne iste iussus sub secuta apprehẽsione possessionis dz haberi ꝓ inuestitura. Quid em̃ est inuestitura nisi possessio realiter tradita ab ista lz icipiat ṽbo tñ terminat in fcõ ar. C. de acq. pos. l. ij. ⁊. ff. si ser. vẽ. l. si a te. ¶Preterea dñs pt inuestire vasallũ p nunciũ vel ꝓcuratorem ꝓpriũ: ⁊ est vera recta ⁊ ꝓpria inuestitura ⁊ pfecta. ff. de acqui. pos. l. qḋ meo. §. j. ⁊. ff. de pca. l. certe. §. procurator. ⁊ extra de ꝑben. c. accedẽs. vide. j. p quos fi. inuesti. c. j. Sicut ergo põt restituere aliũ nunciũ ita põt ꝯstituere nũciũ ipsummetvasallũ in rẽ suã vt. ff. de fur. l. eũ qui. §. si epl'a. So. rõ ista ꝯcluderet si esset nũci⁹ solẽniter ꝯstitut⁹. s. curia pñte sz iste tex. intelligit vt dt Pet. de cer. DOMINO IUBENTE. subaudi curia nõ pñte cũ habeat pares. al's secus vt. j. de ꝯsue. rec. feu. c. j. Pe. de cer. Si aũt non bz pares vr̃ ꝙ sit rectũ feudũ fm eũ ꝙuis nõ bñ hoc
3 firmet. ¶†Est ergo hoc speciale statutum in feudis vt nisi interueniat solẽnitas non sit rectũ feudũ nec trãsmittat ad heredes etiã ad filiũ ⁊ hoc est statutũ ne dñi possint circũscribi p ꝓbationẽ viliũ forte etiã per redẽptionẽ testiũ. ar. extra de proba. c. licet cãm.
a Jac. de bel.[a] ¶Cogita si posset dici ꝙ hec possessio vacãs erat ⁊ sic titulũ bz a dño: sz possessionẽ a nullo. ar. ff. de vsuca. l. cum solus. sed hoc mihi nõ placet
4 qr est diuinare. ¶†Ex gl. hic posita nota expsse qḋ feudum simpliciter receptuz intelligatur receptum pro se ⁊ filijs suis masculis: lz in inuestitura de nullo herede facta sit mentio. Et idem ad emphyteosim trahe ⁊ tene menti in corde tuo: quia est nota.

Si dominus.

¶Dat regula que est. Si cleric⁹ de alieno beneficio alium inuestiuit. ⁊ prius moriatur ꝙ feudũ sibi aperiatur: exinanitur feudum nec successor tenetur habere ratam inuestituram. h. d. Et hoc intelligitur qñ fecit inuestituram de re ecclesiastica. secus si de re propria. Idem in clerico quod in laico.

1 ☞ Probationis nomine intelligitur de plena.
2 Probandi ius per sacramentũ transit ad heredem.
4 Testes citari debent ad hoc vt eorũ dictum valeat.
5 Testis celans veritatem an puniatur de falso.
6 Testi accipienti pecuniam an credi debeat.
7 Iudices debent adiri gradatim.
9 Testium receptio qui caute sunt remittendi an cõmitti possit.
10 Magistratus negligentia facit vt recurri possit ad populum.
11 Sententia imperatoris est obseruanda: nec requiritur exactus ordo iudiciorum.
12 Sententia lata testibus non publicatis an sit ipso iure nulla.
13 Pars an vna possit aliam cogere ad concludendũ in causa.
14 Sacramentũ debet deferri aduersario propter contumaciam: ⁊ an pars sit citanda.
15 Populus an possit degradare imperatorem.
16 Prelati an possint infeudare agnatis.

a ¶Jac. de belpor ro pares ꝓpter cognitaz cor fidelitatẽ sunt a cõsuetudine approbati aliĩ nõ sic ꝓpter icognitaz cor fidelitatez argu. not. ff. de le. l. neq; leges hoc fm Ja. de bel. Ex qualitate igit fidei pendet qualitas testimonij vt. j. de ca. extraor. c. j. idcirco pares requirunt. cõclude ergo ꝙ noua inuestitura execũtũ ꝑt ꝓbari p alios ꝙ per pares tñ est ꝑsonalis ⁊ cũ ꝑsona finit. qḋ tene mẽti. Et est ratio antiq natura feudorũ. anteꝙ em̃ consuetudo de paribus sanciret vite terminum habebat ꝙ i iudi feudo adhuc viget.

¶Si de inuestitura inter dominum ⁊ vasallum lis oriatur. Rubrica.

SI inter dominũ.

Diuide capitulũ in tres partes. Primo qualiter sit facienda probatio si contentio est inter dominum laicum ⁊ vasallũ. Secundo de contumacia vasalli. Tertio qualiter sit fienda probatio si contentio est inter dominum laicum ⁊ vasallum. secũda incipit ibi. si autem. tertia ibi. clericorum. ¶Casus. Orta contentione inter dominum et vasallum deficiente probatione possessoris sacramento causa diffinietur. Sed si testes interfuerint debet fieri probatio per testes. qui si veritatem dicere recusant cogi debent a comite vel a populo vel ab imperatore ad quem debent accedere vasalli cum misso sed interim quiete possidet vsq; ad annũ. Sed si interim nõ iuerit p se vel p alium dñi sacramento cã decidetur. In clericorum aũt inuestitura omnes testes pariter admittuntur.
1 hoc dicit. ¶†NON POTERIT. s. plene naz nomine probationis plena probatio continetur de proprio significato: vt no. ff. de condi. ⁊ de. l. lucius. POSSESSORIS sacramẽto sed nõ semp sed hoc ita si iudici videatur vt. j. de cõsue. re. feu. §.
2 sacramentum. fm Ja. de are. ¶†SUCCESSORIBUS. No. valde hunc tex. ꝙ ius probandi p sacramentum transit ad successorem. de quo per gl. in. l. fi. C. de iure do. impe. in versi. iuramento. qḋ est intelligendũ si successor iurare possit eo ꝙ sit infor-
b matus de veritate[b]. ¶†Quid si possessor iurauit ⁊
3 lite pendẽte decessit vtrum hoc trãsit ad heredem. dico ꝙ sic iuxta notata in. c. parochiano. de sep. i nouel. Est rõ: qr pfecta est ꝓbatio. INTERFUERINT. No. ex presentia scientiã presumi: vt. C. de
4 testi. l. testium. ¶†UOCAUERIT. no. testem citãdum: vt. C. de epi. ⁊ cle. l. presbyteri. TESTIMONIO CUM SACRAMENTO. no. ista duo simul necessaria esse depositio ⁊ sacramẽtũ. ⁊ ideo non est verũ ꝙ ille qui iurat deponere videat nisi quo ad robur depositionis. ⁊ adde qḋ no. in. c. j. de offi. deleg. in cle. CREDATUR. tñ possunt reprobari vt. l. j. C. de re iudi. p Bart. ¶Et facit ad statutũ ꝙ credatur iuramẽto alicuius nisi statutũ ibi figat pedẽ ⁊ nolit vltra inquiri: qr tunc nõ potest queri de periurio vt. l. j. C. si aduersus lib. p mod. QUI AB EODEM DOMINO nota hũc tex. qui declarat qui sunt pares videlicet qui tenent feuda ab eodem domino. tene mẽti text. CABSUERIT. no. propter defectum ordinariorũ testiũ alios admitti. Concor. qḋ not. extra de frigi. c. laudabilem. in nouel. ⁊ not. C. qui testa. face.
5 pos. l. hac cõsultissima. ¶†UERITATEM CELARE. not. ꝙ lz testis veritatem velit celare nõ ꝓpterea punitur de falso nisi iuratus celasset. l. presbyteri. C. de epi. ⁊ cle. al's nõ crederetur eius testimonio: qḋ est cõtra istã literã. hoc verũ nisi ꝑmisso iuramento veritatem celet qr qui veritatẽ dicere nõ vult nocere desiderat ⁊ nocet ex quo est iuratu.
6 ¶†Et adde qḋ not. ff. de infa. l. lucius. vbi glo. dicit ꝙ reprobatur dictum testis qui nõ plene narrat factum ⁊ dic reprobat. i. nõ approbat. facit extra de accu. c. cũ dilecti. vbi ille q iurat dicere veritatem tenet
7 dicere mere ⁊ plene. ¶†UEL PREMIO. no. mirabile verbũ: ꝙ testi qui accepit pecuniã ne testimonium dicat creditur ex quo productus est in cã per eũ in cui⁹ preiudiciũ pecuniã accepit. tene mẽti.
8 ¶†A COMITE. nota ꝙ gradatiz iudices debent adiri: sic in aut. de questio. §. sup hoc. colla. vj. Primo enim dz requiri inferior. Et videt ꝙ sit necessaria triplex requisitio vt no. in. c. j. de sup. neg. prela. in nouel. Et si inferior sit negligens adit superior circa interpositionẽ appellatiõis. Nã vt dicit Spec. de app. §. restat. Ideo a negligentia nõ appellat: qr si postea non interloquit nõ currit dies appellationis interponẽde a die negligẽtie sz a die interlocutorie. fm eum facit in aut. de questi. §. sup hoc. coll. vj. ⁊
9 in aut. de diffe. iudi. in pn. coll. ix. ¶†Extra qro nũquid receptio testiũ possit ꝯmitti quorum dicta caute sunt remittẽda vt no. i. l. j. ff. de of. asses. Et not. illud aduerbiũ caute a ppl'o. ¶No. mirabilẽ tex. qr ꝓpter negligẽtiã magistratus recurritur ad populũ illius terre q iustitiã ministrabit ⁊ iurisdictionẽ exercebit. ⁊ est ar. ꝙ si vacat iudex appellationis debeat appel
c lari[c] ad populum nõ ad successorẽ ⁊ est rõ qr dignitas vacãs sicut hereditas iacẽs fungit vice eius qui successurus est: sicut hereditas fungit loco defuncti. vt. ff. de neg. ge. l. nã ⁊ serui⁹. §. j. ⁊. ff. de fideius. l. mortuo. ⁊ dignitas magistrat⁹ vacãs fungit vice populi. Si ergo appellaret ad futurũ successorẽ appellaret inepte sed dz appellari ad populũ qr lz vacet dignitas magistrat⁹ nõ vacat iurisdictio sed est apud ipm populũ vel aliquã vniuersitatẽ: qr isti debẽt eligere magistratũ nõ aũt exercere offm quez opz a superiore cõfirmari ⁊ hoc in iurisdictione cõtentiosa. Itẽ in volũtaria qñ periculũ est in mora vt in dãdis tutoribus. ff. de tu. ⁊ cura. da. ab his. l. vbi nec trabo illam

b ¶Ueritate. Et facit vtrũ i. casu. l. cũ furti. ff. de in litez iu. et. l. si qñ. C. vñ vi possit p heredẽ iurari q nõ est informat⁹. cogita.

c ¶Appellari. vide bart. in. l. vbi absunt. ff. de admi. tuto. Andr. Barb.

illam legẽ ad act⁹ mere volũtarios sicut est adoptio ⁊ emãcipatio: vt. ff. de adopt. l. ij. Inn. i. c. cũ accessissent. de ꝯsti. dicit ꝙ nulla iurisdictio est apud pplm vel aliq̄ vniuersitatẽ: qr isti debẽt eligere magistratus. Magistratus aũt nõ exercet officiũ nisi a supiore cõfirmet. vt in aut. de defen. ciui. §. iterim. coll. iij.[a]
¶Et est additio fm aliquos. Quicqd sit hõa ṽba
10 sunt. ¶†COMPELLANTUR. arg. qḋ testes ꝓducti corã arbitris debeant ꝯpelli ad iurãdũ ⁊ deponẽdũ p potestatẽ illi⁹ terre. Sed an delegat⁹ principis possit testes coram se productos cogere et torquere si vacillant. dic ꝙ sic: vt no. in. l. j. ff. de iuris. om. iudi. p accur. ¶TACEBUNT. No. formã iuramẽti testis qr iurat nõ tacere veritatẽ ⁊ nõ dicere falsitatẽ. NON COGENTIBUS. Not. populũ in negligẽtiã ꝯstitui posse. ff. de lib. vniuer. l. j. in fi. ⁊ facit ad repsalias. COMMISSO. i. nũcio. ⁊ no. nunciũ ad iudicia cõstitui posse ⁊ ꝯstitutũ
11 vice ꝓcuratoris fungi debere. ¶†OBSERUETUR. Not. sñiam impatoris obseruandã nec requirit exact⁹ ordo iudicior: vt nõt. extra de re iudi. c. in causis. post Inno. ⁊ in nouel. ⁊ ipse solus bz ptãtem
b mandãdi: sic facias.[b] Alij vero superiores nõ habẽt mãdere: facias sic. sz facias iustitiã: vt no. p Inn. in
12 c. significãtibus. de offi. deleg. ¶†Extra quero vtrũ sñia lata testib⁹ nõ publicatis sit ipo iure nulla. Et in romana curia seruat ꝙ fert sñia testib⁹ nõ publicatis ⁊ differt publicatio vsq; ad tertiã sñiam ad h vt nõ generet ꝑiudiciũ in testib⁹ ꝓducẽdis in cã appellatiõis ⁊ sic ptes ꝓcedũt clausis oculis ⁊ in iudice tñ sedet sc̃ia ṽitatis. Et iste error nascit ex illo errore ꝙ testibus publicatis nõ pñt ꝓduci testes in cã appellatiõis. Nã lz ius ciuile ꝑsumat subornationẽ in cã pria nõ tñ in cã appellatiõis qr testes nõ audẽt dicere ita falsitatẽ corã maiore ⁊ marie corã pñcipe. Et in multis locis seruat opi. legistarũ que est vera de iure ciuili. vt. C. de tẽp. ap. l. p hanc. ⁊ de ap. l. eos qui etiam posset punire falsos testes receptos in prima cã eo qr in eũ trãsfert iurisdictio plena oĩm ꝑsonarũ que sunt in iudicio toti⁹ cãe. Et dr successor. vt ff. iudi. sol. l. cum apud sempronium. ¶Concludendo dico ꝙ publicatio testium omissa nõ reddat iudicium nullum licet gl. sentiat contrarium in. l. prolatam. C. de sententijs. nam ⁊ sine vllis testib⁹ sententia lata est aliqua ⁊ maxime absolutoria. ff. fa. ercisc. cum putarẽ. ff. de pecu. l. eo tpe. in pn. de condi. inde. l. si non sortem. §. heredi. in gl. ij. vbi verbum autem põt ⁊c. vbi no. ꝙ ptãs iudicis absoluta est etiã supra
13 veritatem. ¶†Scdõ querit vtrũ vna pars possit cogere aliã ad concludendũ in cã. vr̃ enim cõclusio esse pars iudicij qr redditur in inuitum. ff. de verb. ob. l. inter stipulantẽ. §. j. ff. de pecu. l. summa cum rõne. §. fi. Cum ergo iudiciũ reddatur in inuitũ: ergo quelibet eius pars vt. ff. de rei vẽ. l. que de tota. Itẽ cõclusio in cã ponit inter alia q sunt ordinis iudiciarij vt extra de ꝓba. c. qm̃ ꝯ falsam. ⁊ de ꝓcu. c. auditis. ⁊ in aut. de testi. §. qr ṽo multi sepe. colla. vij. Sz certũ est qḋ ad ordinẽ iudicij qs cogit inuit⁹ vt. C. qño et qñ iudex. l. ꝯsentaneũ. Preterea hoc ꝓbat expsse i aut. vt cũ de ap. cog. in ꝑn. col. viij. vbi fugã nolẽtis ꝯcludere maliciã appellat vñ sumpta est aut. iubem⁹. C. de iudi. Restat ergo ⁊ plene instructa cã dñ nil restat ampli⁹ allegãdũ sit de necessitate ordinis iudiciarij q marie reddit in inuitũ in cã ꝯcludẽdũ vt aliqs termin⁹ imponat disceptatiõi vt not. Inn. extra de cã pos. c. pastoralis. ⁊. C. de adult. l. quãuis indubitati fm Old. PROMITTAT. No. formã ꝓmissionis. ꝓmitto venire vel nunciũ mittere. DO-
14 MINI SACRAMENTO. ¶†No. ꝓpter ꝯtumaciã deferri sacramentum aduersario. facit. C. de iud. l. sancim⁹. ¶Quero vtrũ in deferendo istud sacrm̃ sit necessaria citatio per se. Rñ. ꝙ non qr hec est pena ꝑcedẽtis ꝯtumacie vt hic. Et not. ꝙ iste annus nõ seruat vt termin⁹ instãtie: qr nõ posset postea iudicari vt not. C. de iud. l. ꝓperandũ. ¶Sed aduerte qr do. Old. visus est tenere istã ptẽ ꝙ p lapsum triennij nõ finiat instãtia imo adhuc possint recipi testes ⁊ ꝓbatiões ⁊ ferri sñia diffinitiua: ⁊ hoc trib⁹ rõnibus. Prima ne qḋ inuentũ est ad abbreuiãdũ litis ꝓlixitatez inducat ꝯ. l. ij. §. pe. de iur. cal. Scda qr idẽ est in criminali: qr bienniũ nõ absoluit reum nec a reatu: nec ab instãtia litis sed requirit sñia absolutoria ab instãtia qua nõ lata iudex si ei liqueret de crimine posset ferre diffinitiuã. C. vt. j. cer. tẽ. l. fin. Certe abolitio non fit ipso iure: sed demũ per iudicẽ. ff. de accu. l. libellor. §. fi. ff. de execu. tu. l. si cum ipse. §. vlt. ⁊ al's pe. Itẽ constat ꝙ trienniũ in ciuili est inuentũ ad similitudinẽ bienij in criminali vt dicit illa. l. ꝓperandũ. in princ. ergo eãdẽ naturã bz cũ illo. ⁊ eisdẽ regulis iudicat. ff. de pe. l. absentẽ. Tertia rõ est qr nũq̄ aliqua lex dicit ꝙ ipso iure finiat instãtia lapsu triẽnij. ⁊ hec opi. est approbata iure canonico. Non ob. ff. de excu. tu. l. scire opz. §. cõsequens. qr ibi non loquit solũ de tpe ꝑfixo ad finiẽdã instantiã accusationis: sed de tpe prefixo ad pertinendã excusationis quantũcunq; vere cõpetentis instantiã vt. C. de temp. in inte. resti. l. superuacuã. C. de dolo. l. fi. pro hoc facit. ff. de adul. l. quinquẽniũ. fm Old. In hac etiã opi. fuit Pe. vt notat Cy. in. l. ꝓperãdum. C. de iudi. Sed quicquid cantant opi. glos. est vera qr meta est imposita nõ solũ cognitori: sed etiã cognitioni ⁊ iudicio. ⁊ ideo lex appellat litem mortuam lapso triẽnio vt. ff. iudi. sol. cũ lite mortua ⁊ acta pereunt: vt. C. de prescript. lon. tem. l. j. ⁊ not. in. l. litigator. de fruc. ⁊ litis expẽ. ⁊ ideo clausa iurisdictione nihil vz qḋ fit a iudice incõpetenti. arg. ff. ad treb. l. facta. §. si qs bonorũ. ff. ad carboni. l. iij. §. puberi. NON INTERFUISSE. Sed nonne testes in hoc sunt singulares qño ergo ꝓbãt se nõ interfuisse. Rñ. ista nõ est ꝓbatio sz ꝓbatiõis defect⁹. SEPE ABSCONSE. No. maliciã clericorũ qr nolunt facta
15 sua in ꝓpatulo esse: sed secreta. † In isto. c. sunt due gl. singulares. vna q incipit: sz istud. q dicit ꝙ ppl's
c põt degradare imperatorẽ[c]. ⁊ ita consueuit allegari ista gl. vt no. Cy. ff. de legi. l. non amb. git. Sed certe ista gl. dicit totũ ꝯtrariũ vt pz in fine gl. que decidit plus posse imperatorẽ ꝙ pplm. hec vera qr hoc dicit iuriscon. pompo. in. l. barbarius philippus. ff. de offi. preto. olim ergo poterat: hodie non potest. text. est in. l. ij. C. de adop. l. si qs bene respiciat. ⁊ ideo caueat ppl's romanus a vanis opinionibus ⁊ cogita-
16 tionibus. ¶†Alia glos. est super verbo hic colligit.
d qḋ prelati non possunt infeudare agnatis[d] de iure: lz de cõsuetudine sit secus. que consuetudo preualet. ⁊ hoc innuit gl. Tu dic etiam de iure posse si agnati sunt idonei: sicut qñ prelati sunt executores pauperum possunt bona distribuere consanguineis si vere sint pauperes al's secus iuxta gl. que est. C. de sacro san. eccl. l. illud p Io. an. de instru. edi. §. nũc vero aliqua in vltima charta. ¶His premissis vtilibus et vtilissimis possemus reuerti ad propriam materiaz feudorum ⁊ signare quasdam oppositiões quas signat hic Jac. bel. ¶Opponitur enim ꝙ iste textus non ꝓcedat: quia nec in noua inuestitura potest loqui: qr ad eam probandã non admittãtur extranei nec in veteri qr ad eã probãdã nõ sunt necessarij pares. So. loquitur in veteri. nam si potest probari per pares: probetur al's per extraneos. vel loquit in noua ⁊ dñs non habebat pares. vel erant absentes vl
e tra mare quorũ reditũ expectare durũ esset[e]. Argumentum. C. de instit. ⁊ substitu. l. si pater. et sic expedias primã gloss. Et no. ꝙ ad examinationem veri omnis veri prodita probatio debet admitti. C. de libe. causa. nec omissa. vbi est tex. not.

1 ☞ Testes duo an ⁊ quando plene probant.
2 Testes qualiter olim iurabant.
3 Possessio qñ inducat presumptionem pro vasallo.
4 Titulus presumitur ex patientia.
5 Patientia sine contradictione quando habeatur pro consensu.

SI quis.

Diuide capitulum in duas partes. In prima dñs possidebat ⁊ vasallus actor erat. In secunda econtrario. prima durat vsq; ad §. si autem. ibi scda vsq; in finem. ¶Casus. Orta contentione inter dñm ⁊ vasallũ si vasallus dicit semel patrem suum inuestitum debet probare per testes saltem duos suã intentionem ⁊ eo in ꝓbatione deficiente defertur domino possidenti sacramentum qui iurabit cũ duodecim sacramẽtalibus eo nolẽte

a ¶Coll. iij. pro quo vr̃ tex. i. l. pupillus. in. §. territorium. ff. de ver. signi. et qḋ dixi. j. ꝺ pac. iur. fir. in c. j. §. ad hoc. et C. de ser. et aq. in. l. j. in ea. qḋ. qd si qs facit hoĩes cõfiteri ꝙ sint sue iurisdictiõis vel agit iuramentũ fidelitatis. an acqrat ꝗsi possessio ⁊c.

b ¶Sic facias No. ẽlegãs dictũ ꝙ pñceps ꝑt mãdare facias sic sed ĩferior nõ nisi facias iustitiam. vid q plene dixi i. c. i causis. de iureiu. vide ibi doct. vide Inn. in. c. j. de li. ꝯtest. vbi dicit qḋ ꝑsentia pñcipis replet oẽm solẽnitatẽ vide. d. ant. in. c. lz beli. de simo. ⁊ ibi dixi qḋ papa ꝑt ferre sñiam nõ cõformẽ libello vide. c. cum olim. de re iu. ⁊ ibi Hosti. et alios qḋ papa ꝑt ferre sñiam sine peremptorio. vide q ibi dixi vide Bal. in. l. fi. C. de le. vbi dicit ꝙ coram papa nõ ꝟuat ordo iuris positiui vide hosti. i. d. c. in causis vbi dicit ꝙ nõ ꝯtestat lis corãm papa vide bal. in. c. j. §. sancimus q tpe miles vbi dicit ꝙ verba querulosa sufficiũt corãz pñcipe ad appellandũ. j. q. x. ꝙ ꝑsulat⁹. vide ꝓ hoc dicto bal. casum i. c. raynutius de test. vide q ibi dixi in vl. not. vide pulchrũ dictũ angel. de ĩpatore rescribẽte ⁊ de ĩferiore rescribente in. l. j. ff. de fri. ego dixi in ru. de rescrip. vide bal. in ru. de offi. ꝺ le. vbi all. Inno. ꝙ nõ valet mãdatum factuz delegato vt sic ferat sententiã vide ibi oĩno vide bal. in. l. j. C. qño et qñ iud. vide ꝙ i sili notat cy. in. l. j. C. de his q defe. aduo. vide ẽt. c. meminimus. de ap. in verbo secundum iuris formam procedas. And. B.

c ¶Impatorez. vide bar. in. l. nõ ambigitur ff. de legi. et. d. Ant. in. c. ij. de cõsti. d. ant. in c. lz. de fo. ꝯpe. vide que dixi in. c. lz. Andr. Barba.

d ¶Agnatis. vide eũdem in c. j. in. ij. col. q feu. da. pos. et in. l. j. in. xxv. q. de reruz diui. Andr. Barb.

e ¶Esset. Al's dñt expectari vt. j. de consuetu. recti feu. c. j. Ad ꝑdictaz distinctionem facit. c. j. de of. deleg. lib. vj. ff. de iud. l. si longius. ⁊ vide in d. cap. j. et. j. de no. feu. ca. j. §. quia autem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

iurare deferkactori qui iurabit etiã cũ duodecim sacramẽtalib⁹. vtroq; aũt nolẽte iurare dñs possessor absoluitur: vasallo autem possi dente si possidet per annũ sciente dño ⁊ non contradicente solus iurare debet sine alijs. alias aũt nõ. DUOS. Not. † qõ in ore duorum testium stat omne verbum. fallit vbi requirit maiorem numerum testiũ vt. C. de testi. l. testiũ. nã tũc si vnus defuerit nõ vꝫ qõ agit. vt. C. de testamentis. l. si vnus. ⁊. C. de fideico. l. si veritas. quo casu per pauciores nedũ non potest probari factũ [a] sed nec error facti. text. singularis cum glos. sua. ff. de leg. ij. l. cum proponeret. ¶ Sed quero que est ratio q; vnum legatum viginti solidoꝝ non potest probari per duos testes et vnum feudum valoris mille marcharum potest ꝓbari per duos testes idoneos? Respondeo quia in testamẽtis queritur de veritate post mortem eius qui veritatem sciebat. vnde in testamentis cõmittitur faciliꝰ falsitas ob quam reprimẽdã statuta et a iure numerosa solẽnitas testiũ vt. C. de fideicom. l. questionem. et. l. hac consultissima. C. de test. ⁊ argumẽtum. ff. de testa. mili. l. diuus. in ratiõe sui. DE DOMO DOMINI. Not. testes produci de domo aduersarij. Item nota quẽ posse producere testes de domo sua sed hoc est speciale in feudis. LAUDABILIS EST RATIO. TALIBUS. † idest expurgatoribus iurãtibus de conscientia. Ja. olim iurabant ita testis est mihi deus. testis est mihi cõscientia. hoc dico tibi coram deo. xxij. q. j. c. si peccatum. in quo testimonio cõscientie non est reddenda ratio p sensum corporis ⁊ eque astringitur negatiua sicut affirmatiua. VOLUERIT. ¶ Sed nũquid est statuenda dilatio ad iurandũ? Rñdeo sic vt. ff. de iureiur. lege iusiurãdum ⁊ ad pecunias. in princ. ¶ Sed nunquid tale iramentum est vera probatio. dicit glo. qõ non [b] sed est quasi ꝓbatio siue loco probationis. tene menti glo. A FILIIS. No. filios de facto patris iurare dicit gl. q; pater et filius censentur vna persona. nota glos. Et not. in hoc. c. de triplici negatiua. ſ. essentie scientie ⁊ credulitatis. Adde. dicit Dsof. in summa sub rubricella probationibus deficiẽtibus quid fieri debeat in causis feudorũ qõ est mirũ q; in aliquo casu datur sacramentum vasallo possidẽti. nã dum cõstetur q; tꝫ a dño in feudũ. ergo constitet qõ allodium dñi sit. Sed rñdeo q; ista ꝓfessio non est mera sed cum quadã abnegatione vt not. Ly. in sili. C. de dona. ante nup. l. ij. SOLUS. ¶ Not. q; dictio solus est multitudinis exclusiua. PER UNUM ANNUM. ¶ No. opt. ter. in materia feudorum q; tunc possessio inducit presumptionẽ pro vasallo qũ fuit per annũ pacifice tẽta sciẽte dño ⁊ nõ ꝺicẽte ⁊ iste ter. de anno nõ est alibi. ¶ Jtẽ no. ex patiẽtia psumi titulũ qõ raro accidit lꝫ aliqñ psumat ex prestatiõe lõgo tpe cõsueta vt no. insti. de act. ſ. piu diciales in fi. magne gl. ⁊. ff. de vsuris. l. cũ de in rem verso cũ sua materia. JUSTA ISAORAM TIA UEL PARUITEADORS NEL IHERTIA. Nota q; iusta ignorantia vel parui tpis negligentia nocere non debet. facit. ff. de acqui. posl. peregre. in prin. ¶ Super gl. bicumiñ. No. valde ista gl. qñ patientia sine cõtradictione pro cõsensu habeat expssa ⁊ est gl. multum magistra. ⁊ allegat optimas leges tũ scias q; regulariter patiẽtia habetur p patiẽtia ⁊ nõ p expsso consensu nisi iuncta actui indicanti cõsensum. qõ qñq; est rõne perceptionis cõmodi vt. ff. de euic. l. quidã. qñq; ratione cõpensandi seruitꝰ vt. ff. man. l. si vero. ſ. idem põpo. qñq; ꝓpter paternã affectionẽ vt. C. de nup. l. si vt ꝓpoms. qñq; ꝓpter paternã literaꝝ acceptionẽ. vt. ff. ad mace. l. si filiꝰ. qñq; ꝓpter officij sibi ꝑstiti impensionem vt. ff. de exerci. l. j. ſ. magistrat⁹. qñq; qz patitur aliquid in suo fieri vt. ff. si ser. ven. l. si a te vel in domum suam induci vt. ff. de iure do. l. si ego. ſ. dotis. ver. plane. et. ff. loca. l. cum plures. ſ. locator. quandoq; ratione precedẽtis debiti vt. C. de acqui. posl. l. ij. quandoq; ratione interuenientis delicti et dissimulationis vt. C. qui mili. nõ posl. l. pe. ⁊ in auc. de san. episco. ſ. si seruus. coll. iij. et. C. ad vell. l. si sine. quandoq; quia pars patitur se ascribi vt. ff. de fide iuss. tu. l. cum ostenditur. ſ. vlti. quandoq; propter

a ¶ Si quis feudũ factũ. vide gl. i. l. j. C. de codic. bar. i. l. redes palã. v. ſz si notaui. ff. de test. bal. i. l. ij. C. de secunta. bal. in. l. error. C. de test. ⁊ qõ not. in. ſſ. quoties. ſ. sed si maiorẽ. ff. de here. instit. per moder. Jnd. Barba.

b ¶ Quod nõ. Not. q; appellatiõe ꝓbationis non venit iuramẽtũ q; ẽ simplena ꝓbatio qõ nota p statutis viõ terr. ⁊ gl. in. c. j. ſ. si qs. de cõsue. vide bal. i c. si vasallus. j. si de feu. fue. cõtro. ⁊ l. j. C. de sentẽ. q; ꝓ. eo qõ int. ⁊. c. j. ſ. sacramẽtũ. de cõsue. rect. feu. Andr. Barb.

coniunctionem personarum vt. ff. de dona. l. pcula. ff. so. matr. l. dotem. ⁊ l. que dotis. ff. de dona. inter vi. et vxor. l. si seruus communis. Et adde quod notat Jacob. de are. ff. solu. matri. l. ij. ſ. voluntate. et in. l. que dotis. eo. ti.

1 ¶ Vasallus si vendidit feudum ꝓ decem ⁊ recepit octo pacto apposito quod si reliqua infra mensem non soluantur feudum sit inemptum.

2 Pactum legis commissorie est graue.

3 Et an tale pactum possit fieri cum fideiussore. nu. 4.

5 Juri offerendi an prescribatur in pacto legis commissorie.

8 Pactum legis commissorie an possit apponi ex interuallo.

9 Actio pignoratitia an sit mere personalis.

De feudo dato in vicem legis cõmissorie. Rub.

¶ Quero vtrũ dñs pleno iure possit obligare feudum vel formalem vsumfructum? Et videt q; non q; pignus ipsum formalem facere non potest: nec a ꝑpietate separare. So. dic vt not. in. l. j. C. si pignus [c] pignori datum sit. ⁊ est questio subtilis[c].

¶ Subtil. Jtẽ quero vtrum feudus formari p pignoris dationem vt quia dicat dñs cõcedo tibi tale castrum meũ in feudũ p pignore. et vt q; sic. nam et hoc mõ constituitur vsusfructus formalis vt no. l. j. ff. si pign⁹ pigno. datus sit. q; qõ subtilis ẽ. Extra no. q; ĩ pactis pignoris fauoꝝbilior ẽ fideiussor quã mutuator vt ff. õ ẽmp. l. fi. ſ. j. fideiussor enim fideiubendo presta quoddã bñficium creditor fenera tor vtero non.

Jquis. Casus. feudũ nõ potest ꝓstitui sub pacto legis cõmissorie qr nõ sub ꝑtertu pecunie: sed amore domini dandum est. b. d. ¶ No. q; pactum legis cõmissorie est reprobatum in feudis a iure. Sz quo hoc intelligaꝝ quero. ¶ Pone quod vasallus de consensu domini vendidit feudũ suum ꝓ. ⁊. de quibus recipit octo pacto apposito q; si reliqua infra mensem non soluantur feudum sit inemptum. queritur vtrum valeat iste ꝓtractus? Et videtur q; non vt hic. Certe salua pace hoc dicit obligauit pignori non dicit vendidit. vnde iure cõmuni pactum legis commissorie est reprobatum in pignoribus vt. C. de pac. pig. l. ſi. Jdeo ratio que hic assignatur de feudo parum videtur operari: nec est perpetua q; in casu proposito feudum posset vendi. Dico ergo tenere contractuz nisi probetur simulatio que non presumitur in dubio. ¶ Nam qualis est cõtractus ĩ prima sui figura talis presumitur in sui essentia nisi contrariuz probaret vt. C. de ꝓba. l. cũ ꝓcibus. ⁊ no. C. plus valere qõ agitur. l. emptiõe. ⁊ extra de vsur. c. nauigãti. ¶ Et no. q; istud pactũ legis cõmissorie est multuz graue ⁊ odiosum q; ꝑdit pretiũ tam solutũ nisi solnat ad terminũ vt not. ff. de peti. here. l. sed si lege. in prin. dic vt ibi. ¶ Sz vtrũ istud est pactum legis cõmissorie. pignori tibi hãc rem: ⁊ si nõ luero infra mẽsem nũq; ipsam amplius possim luere. an istud est pactũ legis cõmissorie? Rñdeo sic lꝫ nõ dicaꝝ q; dñus sit apud creditorẽ. ista est gl. not. in. l. vlt. C. de pac. pig. ¶ Sz nũqd istud pactũ possit fieri cũ fideiussore. si nõ extraxero te obligatiõe ista q; pign⁹ qõ ꝓ idẽnitate tibi dedi loco idẽnitatis tuũ sit? gl. dicit ꝺ q; vꝫ q; speciale est in bis qui ꝓ alio sunt obligati q; hoc modo pñt in dẽnes seruari vt. ff. de cõtrahẽ. emp. l. fi. [d] Sz nunqd in dote valeat hoc pactũ. si tibi pecunia nõ restituero talẽ fundũ loco pmutatiõis assigno. Et vꝫ q; sic. q; ista est quedaz pmutatio vt. ff. de iure do. l. ita cõstãte. ⁊. l. fi. Jtem speciale vꝫ in dote vt. ff. de sol. l. quãtis. alias ĩcipit calipodi⁹. dic vt ibi. Jn ter. ibi. QUANDOCUMQUE. ¶ No singulariter hunc ter. qr qñ in pignoribus est appositus pactum legis cõmissorie: tũc o dio creditoris iuris offerẽdi vllo tpe nõ ꝑscribit. Sed alij exponũt qñcq;. i. vsq; ad. xxx. annos q; dicũt q; tũc etiã ꝑscribit iuri offerẽdi si creditor est in possessione sz si debitor est in possessione ⁊ conuenitur hypothecaria iuri offerendi nunq; ꝓscribitur vt. l. pure. ſ. fi. de excep. doli. Alij dicũt q; ẽt si debitor agit pignoratitia semp põt offerre nec ꝺz excipi. tu. nõ potes offerre: lꝫ possit excipi: tu nõ potes agere: qr ex eo die quo bẽbat ptãtem experiũdi ex q; conditio erat potestatiua fluxerunt xxx. anni. qõ nõ subtiliter dictũ est vt. ff. de cap. l. i. libello. ſ. si quis seruũ. Vel dic de plano q; iuri offerẽdi ꝑscribit qñ est ꝑmbulũ iuris agẽdi vt. C. de bo. auto. iu. posl. l. fi. Sic ⁊ iuri displicẽdi ꝑscribit. ff. de edili.

c ¶ Lege ſi. Jta. l. modicum facit. naz ibi pignus nõ erat datũ a principio fideiussori sz creditori.

edili. edic. l. qõ si nolit. ſ. si qd ita et facit. ff. quemadmod. serui. amit. l. si

6 ptes. ſ. j. ¶ Quero vtrũ valeat istud pactũ obligo tibi tale feudũ pro r. ⁊ si nõ soluero infra mẽsem habeas tale feudũ emptũ iusto ꝓtio. Rñdeo sic. ẽ est mirabile q; lꝫ nõ sit collatũ in aliquẽ arbitriuz declarandi ꝓtiũ: vꝫ tũ: q; istud pactũ est pars alterij? Jctus validi. iste est casus notabilis. ff. de pign. l. si fundus. ſ. fi. [a] ¶ Quero pone q; tu mutuasti mihi r. nullo pignore cõstituto hoc pacto q; si nõ soluero infra mensem talis dom⁹ mea sit tua. p illis. r. an valeat pactũ. Rñdeo sic: q; non est pactũ

7 pignoris. vt. ꝺ. l. fi. ff. de Jhen. empt. vbi est tex. notabilis. ¶ Quero pone qõ pactũ legis cõmissorie nõ est appositũ in ipso Jctu pignoris sed diu post: vtrũ valeat. Rñdeo sic. vt. ff. de pig. act. l. titius. vel ibi interuenit pactuz rogatu debitoris: ⁊ eius gratia non voragine creditoris. Et dicunt quidã qõ ex internallo valet ad excipiendũ: nõ ad agendũ vt re

8 fert bart. in. ꝺ. l. calipodi⁹. ¶ Quero de qbusdã pactis que fiũt cũ fenebratoribꝰ. Pone: fenerator mutuat mihi renera centũ ꝓ quib⁹ ego facio chartam venditiõis cuiusdam domus boc pacto q; ego ꝑmitto re emere hanc domũ post quinquennũ ⁊ nõ ante. ꝑ eodẽ ꝓtio. quero an ipse Jctus presumat vsurari⁹. Rñdeo videt q; sic: q; ⁊ si nõ possit ꝓbari a parte de mutuo tñ ex consuetudine feneratorũ ꝑsumo Jctũ vsurariũ. Jtẽ q; Jnatura vere venditionis. vt extra de Jhen. cmp. ⁊ ven. c. ad nostram. ⁊ de pign. illo vos. Alij ꝺicunt q; nulla lex vel decretalis hoc dicit. ⁊ ex forma sui iste Jctus nõ est feneraticius. Jtẽ emptio et venditio potest fieri ad certũ tps. ⁊ facit. C. de pac. inter empto. l. ij. Jsti dicũt melius nisi ꝓbetur qõ iste talis sit solitus fenerari et in fraudem vsurarum simulata instrã cõficere. Nã in codez genere malicie semel mal⁹

b semp presumit malus. vt in regula semel mal⁹. ⁊ ibi per Dy. [b] Et cõclu de q; alteratio Jctus ⁊ pacta insolita: ⁊ q; est vsurari? faciũt Jpm ꝑsumi. iste not. in. l. vj. ff. de condi. insti. cui ꝑsumptioni ſſaf. ⁊ idẽ de alys pactis silibus insolitis q; videnꝺ Jnaturaz mere venditionis. ⁊ facit. ff. de ꝓbatio. l. q; testiũ. vbi ꝑpẽ legis interdictum ꝑsumit fraudis. simulatio. et. ti. l. cũ tacitũ. ⁊. C. de natura. li. j. et. l. si quis feu. ⁊. ff. de legi. l. frans

c cũ silib⁹ [c]. ¶ Quero si pignoraf castrũ an credito: possit vti iurisdictione ⁊ alijs iuribus icoporalib⁹. Rñdeo. dic vt extra de re iud. c. cuz bertold⁹. ⁊ arg. de pig. ac. l. elegãter. ſ. fi. ¶ Quero an de iure canonico pignoratitia sit in rẽ scripta ita q; forte soluta cõpetat Jemptoꝛi pignoratitia. ⁊ quẽlibet possessorẽ. Dicit Jnn. q; est mere psonalis: q; ouꝛ ex

9 Jctu: alias nõ eẽt differẽtia iter pignoratitiaz q; ꝺaf debitori ⁊ hypothecariã q; ꝺaf debitori: q; falsum est vt no. in ꝓoemio ffoz. ſ. tertiũ. Jnsuper boc dicit q; quecũq; actio sit nõ est vis gcũq; porro possessor sit tenetur. ⁊ sic est ãbulatoria. de pig. c. cũ cõstet. ibi videas in nonella. Et ve

rum dicit de iure canonico ne creditores in fraudẽ vsurarum vendẽtis possint defraudare debitores. Si cñ Jctus non esset vsurarius sz simpler opi. Jnno. esset verior: vt dixi. C. de pigno. act. l. j. [d]

1 ¶ Pactum de futura successione an ⁊ quando valeat.

2 Questionem sequentem.

3 Vxor an possit inducere maritum suis blanditijs ad sibi legandum.

Jquis. Si dñs aliquẽ inuestit de beneficio sui mi

litis scõm Placentinos non tenet inuestitura sine cõsensu ei⁹ cuius est feudũ. Sed. fin. ADediolan. et Cremonen. valet inuestitura si nullum generaf preiudicium ei cuius est feudum. predicta inuestitura potest habere effectũ deceden te vasallo sine successore. b. d. ¶ Quero que istarũ opinionuz sit ꝓferior. Et videtur q; opinio Placentinorũ pluribus rationibus. Prio quia non licet temp⁹ anticipare. C. qui admit. ad bono. posl. l. fi. ff. qõ cuiusq; vni. no. l. item eorum. ſ. sed si ita. nec aliquid operatur talis consensus ff. quorum. le. l. j. ſ. quod autem. arg. ff. de infami. l. quid ergo. in princ. Scõo q; non licet in mortẽ alteri? sperare. de ꝓverb. ob. mter. stipu. ſ. fa

cra. ff. ad treb. l. ita tamen. ſ. a patre. Tertio q; est ꝺ bonos mores et in terdum aperit viam ad maleficia. vt. C. de pac. l. fi. Quarto q; ⁊ si de bereditate incerti hominis valet pactum. secus si de certi hominis hereditate tractetur. vt. l. iij. ff. ꝓ socio. Quinto. facit ad idẽ q; dicitur de prebendis. extra de cõcel. prebẽ. c. ij. ⁊ in alijs officijs eadem rõne. ¶ Jn

contrariũ qõ opinio ADediolan. sit va. arguit sic. lege cauet q; si pater legat scruum castrensis peculij vino filio: ⁊ postea filius vino patre decedit abintestato quod tale legatum sumit effectũ. ⁊ tamen pater testatus erat de peculio filij viuẽtis. vt. ff. de leg. j. l. seruũ filij. in prin. Secũdo probat per simile. nã si ego cõstitui alicui vsumfructuz in vita sua nulla lex prohibet illũ vsumfructũ me alteri concedere cũ eius esse ꝺeberit arg. de leg. ij. l. vt heredibus. Tertio hoc probat per argu. ab absurdo nam absurdum esset dicere q; vasallus qui ignoranter fuit inuestitus nõ posset dicere contractũ aliquem ⁊ agere de euictione. ar. ff. de contra ben. emp. l. liberi hominis. Quarto quia iste contractus celebratur super re concedentis. nec cñ est obligatus primo feudatario ad non ifeudandũ alteri nisi in casu caducitatis feudi. imo ⁊ si hoc diuisset nõ valet qr non interesset pacisentis. vt. ff. de verb. o. obli. l. si ita quis. ſ. ea. le.

¶ Quinto ⁊ vltimo q; habuim⁹ casuz er ꝑsuz q; valet talis incitirura dimodo sit rite facta. i. nõ pure. sed sub intrinseca 2ditione vt. ff. q; suc. tene. c. si qs inuestitus. ⁊ hec est ipsa vitas. ¶ Ad quoz vboz intelligẽ

g tiam sciẽdũ est q; ista inuestitura de qua loqmur non ẽ de futura successiõe imo ideo ĩcipit q; primus inuestitꝰ sine successore feudi decedit. ⁊ iõ

a errãt q; credunt q; iste Jctus sit de futura successiõe q; imo est de caducitate successiõis. ¶ Cũ ergo ĝrãtur vtrũ pactũ de futura successione valeat? oic aut sup hereditate viuẽtis: aut sup hereditate tã defuncti. Prio casu. ꝺistingue q; aut tractaf de hereditate incerti bois ⁊ valet. aut certi. ⁊ tũc aut liberi ⁊ vꝫ rõne iuris patronat⁹ vt. ff. de actio. emp. l. si qs seruũ. Aut ingenui. ⁊ tũc aut fit cũ ipso de cui⁹ successiõe tractaf ad impediẽdam liberã testamenti factionẽ ⁊ nõ valet. vt. ff. ꝓ socio. l. cũ duob⁹. ſ. idem rñdit. Aut ad indiciũ futuri successoris. ⁊ tũc valet ⁊ trãsfert ad verũ heredẽ. vt. ff. de pac. l. tale pactum. ſ. fi. Jtẽ donatio valet cã mortis etiã oium bonoꝝ ⁊ be reditatis future. vt. C. de pactis. l. ij. ⁊. no. eo. tit. l. fi. Si vero fit pactũ nõ cũ eo de cuius successione agit sed cũ quoda tertio valet illo cõsentiente de cui⁹ be reditate agit ⁊ in cõsensu ꝑseuerãte. alis cñ pacisceꝛ

b reputatur indignus sicut ille qui scienter gerit se ꝓ herede bois viuẽtis. vt. ff. de dona. l. donatiões in eo cubinã. ſ. fi. ⁊. C. de pac. l. fi. ¶ Secũdo vo casu ꝓncipali qn tractaf de futura successiõe mortui ⁊ nõvi uẽtis bene valet pactũ. C. de pactis. l. j. C. de trãsl. cũ donatiõis. ⁊. C. vt in posl. lega. l. cum archimedoraz. ¶ Reuertẽdo ad nrm. c. hoc nõ est pactum de futura successiõe viuẽtis: nec mortui: sed est quoddã pa

d etum collatum in defectum iure tertij. qõ quidẽ pa cũ habet in se iuris ordiné ⁊ est de iure validum. ⁊ ita habes hui⁹. c. intellectũ. ⁊ adde quod no. Hui. de

2 cug. ff. de pac. l. ꝛ si suũ heredẽ. ¶ Extra ꝓpono talem qõnem. titius filios nõ habẽs cõposuit magnũ patrimonium per phas ⁊ nephas. vnde volens aĩe ẽ consulere reliquit pauperibꝰ medietatẽ oim bonoũ suoꝝ. ⁊ qr habebat cõsanguineos suos potentes sic ait. ⁊ si cõtigeret me facere aliud testiñ

e quo consanguineos meos instituerẽ per qõ renocaretur presens iudiciũ exnunc tibi ꝓetro notario publico tangẽ publice psone stipulanti ⁊ recipienti ꝓ diuctis pauperib⁹ dono irrenocabiliter ⁊ inter vinos dictã medietatẽ oĩm bonoũ meoꝝ cõstituens me ex nunc dictã medietatem precario noie possidere. c qõ rãdẽ venit in notitiã cõsanguineoꝝ q; fecerũt diuctum testiñ mutare: modo querit vtrum pauperes vigore dicte donatiõis possint aligd cõseq; vel bfe. Et vulgata opinio dñi Dy. de mugello est qõ sic. ff. de test. l. heredes palã. ſ. fi. ⁊ regula q; semel placuit extra de reg. iur. lib. vj. Sed ẽia opi. nõ min⁹ est vulgata qõ nõ valet iste Jctus donatiõis ac impediat libera factio testamẽti. de ꝙ. ob. l. stipulatio hoc mõ ꝺcepta. Prio prima opi. facit q; equũ est q; testator possit aĩe sue ꝛsulere ꝛ ipressionẽ cõsanguineoꝝ. nec est hoc cõsiliũ turpe: lꝫ salubre. ⁊ sic hoc ẽ ꝑale fauore aĩe. Jn ẽuũ est. p alia pte iuris regula cui est inhe

rendũ sicut Bononien. inherẽt carrotio. dicit gl. ff. de reg. iur. l. ois diffinitio. ⁊ eqtas animi de qua loq ris est eqtas nõ scripta: q; nulli? est moẽti. Cõsideras. nos longe sum⁹ extra disputationẽ dictorũ. naz hic iterunit traditio. vñ ⁊ si donatio esset infirma

f tiꝰ sine cã dñs volẽs transferre dñiũ transferret. vt ff. de ꝺ. di. ob cãm. l. iij. ſ. subtilꝰ. vel qr cã est ipsa saltẽ liberalitas. ff. de dona. l. hoc iure. Volẽs ergo sustinere opi. Dy. faciat q; prooꝺeat ad actũ traditionis q; ctiã sub conditione fieri põt. ff. de acqui. posl. l. qui absenti. Et canti? est si interueniat traditio coꝛ poralis q; ꝑ ꝑcaria: qr precariũ forte nõ valet? si non valet principale. ego dimitto te hic sine decisione co

3 gita. ¶ Sõo querit de tali qõne. quidã habebat vxoꝛ q; multũ sibi bladiebat: q; cũ iste liberosnõ haberet induxit ipm ad testãdũ versus ipsam hoc pacto q; siue mutaret testiñ: siue nõ: ista vxoꝛ iure donatiõis iter viuos ꝺz bfe quãdã domũ. iste mutauit testiñ de dicta donatiõe inter vinos nulla facta mẽtiõe. q; rit an ista mulier debeat bfe domũ predictã. Et vt q; nõ. vt. ꝺ. l. stipulatio hoc mõ. Cõtrariũ dico q; ista donatio est pũs ⁊ pura: q; dicit siue mutauero testiñ: siue nõ: ⁊ iõ nõ ẽ apposita in penã testamẽti mutati. ¶ Aue tñ q; nisi iteruenerit traditio nis firmaf mortẽ. ⁊ sufficit q; traditio iterueniat tpe donatiõis vl postea vino donãte. ff. õ ꝺo. iter vi. ⁊ vꝛ

g l. papã. ar. i. l. ij. C. si qs alteri vl sibi. [g] Hãc refert. d. Hiliolus de crano. discipulus bal. tuisse addi. Bal.

¶ Sfin. quer vtrũ valeat ta le pactũ qõ. fit aio ꝓfandi dic qõ sic. vt ff. de le. ij. l. creditorem.

b ¶ Per dignã nã in dubijs et loc⁹ ꝛiectus ẽ cõsuetudine de aur. ⁊ arg. le. l. pediculus. ſ. argentum. per accur.

¶ Cum simi. Et facit ad ꝺ qõ le. ⁊ not. in c. ij. de rescrip. ⁊ qõ dixi in. l. iij. C. pl⁹ valere qõ agiꝛ. in mea lectura.

¶ Lege i. Et dici Jctu vsurario nõ agiꝛ ẽmptorem pignoratitia actiõe ꝛ condictiõe ex cano. nã sepenumero condictio ex lege tãquã in rẽ scripta sequitur fundum. C. de iure delib. l. si. ſ. fi. si prefatã.

¶ Illiõ testiñ vide baldũ in l. cuz antiquitus. C. de test. ⁊ in. l. sancim⁹ C. eo. ⁊ in. l. ex testamẽto. C. de fideicõmiss. bar. in. l. stipulatio hoc modo. de ꝙ. obli. vide ibi Lud. Ro. vide do. Petr. in. c. cũ esses de testa. dixi in. c. relatum. eo. tit. an dre. Barba.

¶ Nõ valet. vide bal. in. l. ex testõ. C. de fideicõ. facit. in fiñ tex. fin. i. l. fi. de ẽsti. pec. ⁊ Bald. in. l. si absentis. C. si cer. pet. Jnd. barba.

¶ Cũ sibi. Sz nũquid sufficit cõstitutuz vt qõ non. vt ẽ. priori. q. ꝙ. qr pcarium forte nõ ꝛz. et facit q; no. Hui. de cu. in. Lab emptõe. ff. de pa. ⁊ Barto. in. l. posl Jctuz. de do. ⁊ in consi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

suis est ẓſi.qõ ic
ipit petr⁹ ni
cole vex⁹ q ſuf
ficiat. facit qõ
no.idẽ bar. in
l.ſi is q ꝑ em
ptore. ad ſi. de
vſuc. ⁊ in cõſi.
ſuis esse ẓſi. q
incipit marti
nus de augu
bio. ⁊.l. qõ de
ſuo. C. de do.
cauta non nu
me.

a ¶ Symphy
teoſim. Et rõ
redd. ik qꝛ pre
ſcriptio nõ ex
tenditur vltra
id qõ ꝓſcribit
l.j.ſ. iulianus
de iti. actuque
priuat. ⁊ ꝓ bar. in
aut. qui res. C.
de fac. ſanctis
eccleſiis.

b ¶ Jus cõmu
ne. Quid aũt
ſi dicatur ſcõz
ius an intelli
gatur ſm ius
cõe. an ſm ius
municipale.
vide angel. in
diſputatiõe q̃
incipit duo li
tigates. ⁊ ple
ne p Lu. in ru
bri. de arbi. et
bal. in.l. ſed et
ſi qs. ff. ſi qs
cãu. and. bar.

c ¶ De preſcri
pta. vide et tert.
de iure melio
tem ſm Joã.
and. in.c. cum
autã. de elect.
and. barb.

d ¶ ſ. tẽporalis
pro gl. ſ. tẽpo
ralis vide ter.
valde ſing. in
l. ſi. in ver. nec
vno die. C. de
ſerui. et aqua.
et ibi bal. licet
moderniores
faciant ſeſtuz
de gl. ⁊ ter. nõ
allegãt ⁊ vide
aliũ. in.c. cum
de bñficio. de
pbẽ. in. vi. vi
Bbb. in.c. pro
ſſionũ. de pbẽ.
vbi limitat il
lã qñ vn⁹ ꝓtra
dicit cõſuetu
dini aliꝰ pa
tiẽtib⁹. ſecus
ſi omnes con
trauenisset cõ
tra conſuetu
dinẽ q̃ tic nõ
reqritur ꝓſcri
ptio ſm enim.
Bin. Barba.

¶ Feudum preſcribitur ſpatio. xxx. annorum.
Et an in tali feudo preſcripto ſuccedat heres.
Jus offerendi an preſcribatur longiſſimo tempore.

Eidã obligauit.

Diuide i tres ptes. Prio thema ⁊ qõ. Scõ riſo. in qua qdẽ prio deferr̃ ſacm filio vaſalli. Jn tertia pte defertur filio oñi. ſcõa incipit ibi vnde no. tertia ibi. ſi aũt. ¶ Caſus. filio militis dicẽti patrẽ inueſtitum de pignore. xxx. annis noĩc feudi poſſeciſſe defertur iuſiurandũ vt iure cũ. xij. ſacrali bus forma hic tradita. ſed eo nolẽte iurare defertur filio oñi. q ſi iurare recuſat cogit filiũ militis inueſtire. h. d. Jac. bel. ¶ Not. q ꝓſcriptiõe. xxx. annorum quis defendit in feudo vt ſi qs rez aliquã feudi nomine tanꝯ in feudatã poſſederit ⁊ ſeruitiũ ꝓ ea domino exhiberit ⁊ q̃uis de ea inueſtitus non fuerit defendit ſibi ius feudi. vt hic ⁊.j. ſi de feu. fue. cõtro. c. ſi qs per. xxx. an. Sed mirũ hoc vſ. nã qõ citerioꝛ tpe ꝓſcribi vlterioꝛi tpe ꝓſcribi impoſſibile eſt. arg. ff. de vſuca. l. ſequiſ. ſ. lana. Sz ſi ita eſt q̃ ſi anno qs rẽ ab aliquo feudi noĩe tenuerit oſio pñte ⁊ nõ ẽdicente: ⁊ ſeruitium eius quaſi a vaſallo recipiente: lz nõ probet inueſtitura interceſſiſſe: tũ iurãdo ſe inueſtitum fuiſſe rem vt feudũ tenebit. ſ. de ẽſue. rec. feu. c. ſ. illud. ⁊. ſ. ſi de inueſti. inter oſim et vaſal. lis oꝛta tur. c. ſi. ⁊ de feudo ſine cul. nõ amit. c. ſi quis miles. Sol. aut tu loq̃ris de cõſtitutiõe feudi ⁊ requirunt xxx. anni. q̃ tps loco cõſtituti bſ ſicut dicit ter. alibi ff. de aqua quoti. l. hoc iure. ſ. duct⁹ aq̃. Aut de feudi pbatiõe ⁊ tũc refert q̃ aut poeſſit titul⁹ pignoris ⁊ requiritur. xxx. ãni. vt hic. Aut nõ apparet qs titulus poeſſit tũ allegat inueſtitura recti feudi: ⁊ tũc ſufficit annus. vt in Jnſs. Sz mirabile vſ iſtud q̃ in iſto. c. dz. ⁊ ꝛ doctrinã glaſſarũ ⁊ doctorũ i. l. ſi certis annis. C. de pa. Nã ibi cõſtat de cã vera vbi alius titulus allegatus er tpe nõ ꝓbat. ſz hic cõſtat de cã vera vez de pignore. ergo alĩ titul⁹ nõ ꝓſumit. q̃ a principio tituli poſterioꝛ formaꝛ euentus. vt. C. de impo. lu. deſcri. l. j. lib. x. ſo. ſpãle in feudo eſt pp ſeruitia q̃ recepit oſis a vaſallo lõgiſſimo tpe vt ꝓſumat ipo facto rectũ feudũ ꝛſtitutũ ex quo oſis nũq̃ p tñ tps fecit mẽtionẽ. q̃ eſſet pign⁹. ¶ Sedã ingd in iſto feudo ꝓſcripto ſuccedit heres. Quidã dicunt q̃ nõ q̃ nõ interceſſit vera inueſtitura. Alĩi dicũt q̃ ſic q̃ preſcriptio equiparatur veritati. vt not. in. l. j. de ſerui. et aqua. C. q̃ ſatis probatur in hoc. c. quo canet q̃ ſi pater poſſedit per. xxx. annos ⁊ poſtitit ſeruitia cõſtẽta q̃ filius in tali feudo ſuccedit. ¶ Ego de facto fui cõſultus de eo qui acquiſiuit emphyteo ſim eccliẽ p ꝓſcriptiõẽ. xl. annoꝝ. hoc eñ tps neceſſariuz eſt in eccleſia: nec ſufficit in ea longum tps. de quo loquitur. l. cũ de in rem verſo. ff. de vſur. ⁊ extra de preſcri. c. de quarta. ⁊ in aut. de ecc. ti. in pn. coll. ix. Aũ ius iſtius ꝓſcriptionis extendaĩ in tertiã generationẽ tñ: an in infinitũ. rñdi q̃ ſicut emphyteo ſis infomiter cõceſſa. i. ſine ꝓſonaꝝ diſtinctione in telligiĩ in tertiã gñationẽ: ita ſit in ꝓſcripta emphyteoſi q̃ infomis eſt. vt in aut. de non alie. ſ. emphyteoſis[a]. ¶ Querit gl. vtrũ ille q̃ ꝓſcribit lõgiſſimo tpe ſi cadat a poſſeſſione bẽat ius vẽdicãdi: ⁊ remittit ad. l. ſi quis emptionis. C. de ꝓſcri. xxx. an. et dicit ibi. ¶ Queritur an ius offerendi ꝓſcribaĩ ſpatio lõgiſſimi tpis. ⁊ allegaĩ hic. c. q̃ ſic. facit q̃ dic. ſ. eo. ti. c. j. ⁊. C. de ꝓſcrip. xxx. anno. l. cuz notiſſimi. ſ. eodem iure. ¶ Ultimo no. q̃ ꝑ receptionem ſeruitiorum non inducitur cõſtitutio feudorum niſi ſit ꝓſcripta: quod tene menti.

¶ Liber primus in vſibus feudoꝝ explicit feliciter.

¶ Jncipit liber ſecundus.

¶ Conſuetudo an debeat eſſe ꝓſcripta.
Ponit deinde queſtionem quandã ciuitatis peru ſine de qua parum ad nos pertinet.
Conſuetudo an excuſet notarios a pena falſi.
Conſuetudo vel ſtatutum ſufficit q̃ ſit tolerabile.
Feudorum cauſe deciduntur per conſuetudines ſi fieri poteſt alias per iura.
Conſuetudines feudorum an ſint locales vel communes.
Conſuetudo an vincat legem diuinam quandoq̃.
Argumentum a ſimili conſuetudinis an procedat.
Conſuetudo dicitur. ciuium tacita conuentio.

¶ De feudi cognitione. Rubrica.

Bertus.

Diuide capitulũ i duas ptes. Prio quo iure vniuerſalr et gñaliter oẽs cauſe decidãt. Scõ quo iure cauſe feudi ſpeciales Scõa ici pit ibi. vſus tñ feudi. ¶ Cauſe gñaliter aut decidunt iure romanoꝝ: aut legiboꝝ lõbardoꝝ aut ꝛſuetudine. Sz feudales cauſe decidunt cõ ſuetudine q̃ vincit legẽ i hac parte: licet cõtrariũ dici ſoleat. Cõſuetudine aũt deficiẽte decidi poſſunt etiam lege ſcripta. hoc dicit. Odofredus. Querit gl. vtrũ Not. q̃ ille cui committitur deciſio cauſe ſi militer dz iudicare: quãdoq̃ ſm ius cõmune. q̃nq̃ ſm legem lombardoꝝ. quãdoq̃ ſcõm ſpecialem cõſuetudinẽ loci. quod intelligo ꝓout cõmittes erat iudicaturus. hoc declaratur per docto. C. de ſum. trinita. l. cunctos populos. et. C. de cmã. libe. l. j. Et dic quod inter eos q̃ viuũt iure romano: cauſa deciditur ſolũ ſcõm ius cõmune. Sed inter eos qui viuũt iure lombardo cauſa decidetur iure lombardorum. Et inter eos qui viuunt ſm ius loci debẽt iudicare ſm cõſuetudinem illius loci tam in cõtractibus ordinariꝰ quã in teſtamentis. vt. ff. de euic. l. ſi fundus. C. de teſt. l. fi. ⁊ no. in. l. j. ff. de eo quod certo loco. Et q̃ iſta materia eſt multum longa remitto te ad not. per alios ⁊ me. in. d. l. cunctos populos. vbi ad ſaturitatem videre poteris. ¶ Et not. qõ illud quod dicitur hic de conſuetudine intelligitur de preſcripta[c]. nam antequã ſit preſcripta dicitur conſuetudo: ſed dicitur voluntas inducendi conſuetudinem. Sicut dicimus in alia materia quia non dicitur quis ante litem conteſtatã agere: ſed agere vel. vt. ff. rem rat. habe. l. amplius. adde quod conſuetudo non preſcripta non derogat preſcripte. vt not. ff. de reg. iur. l. nemo. ſ. temporalis[b]. Jdo eſt verum in petitorio. ſecus in poſſeſſorio. vt not. in. c. cum eccleſia. de electionibus. in nouel. ¶ Jn glo. ſ. not. qõ iniqua conſuetudo preſcribi non poteſt iniquam intelligo. i. intolerabilem: puta quia eſt cõtra ius diuinum. ¶ Sz pone in ciuitate ꝓperuſie tres ſunt conſeruatores monete: ⁊ quãdo fiunt ſolutiones in communi cõſueuit notarius ponere nomina oĩum trium: licet vnus ſit abſens. queritur vtrum iſta cõſuetudo teneat: Bost. dicit quod non: quia inducit crimen falſi. Sed conſuetudo quorũdam locorum ſeruat contrarium. quiã quod maioꝛ pars facit ⁊c. hoc verum[e] eſt quando in prẽiudicium abſentis nihil fit. et materia vera eſt in ſcipſa. de hoc not. extra de his que fiunt a prela. ſine cõſenſu capituli. c. quanto ⁊ non reperitur alibi. Caueat tamẽ ſibi notarius quia ſi talis perſona eſſet de ſubſtantia: inſtrumẽtũ non careret vitio falſitatis. ¶ Eadem ratione de fendũtur notarij communis peruſie qui ſunt rogati vltima die officij q̃ ad illam diem ponãt ſolutiones que fiũt ipſis maſſarijs. Nã cõſuetudo ipſos excuſat ⁊ etiam ipa neceſſitas. ⁊ nõ intereſt cõmunitatis imo intereſſet ſi contrarium fieret. vnde vbi eſt bona mens ⁊ intentio ibi non poteſt eſſe falſitas. q̃ tene menti. ¶ Jbi prohibene: ſecus ſi ſit tolerabilis: vt patet in ſtatutis que minuũt legitimam filio rum. vel que diſponunt q̃ filia dotata nõ ſuccedat extantibus maſculis. Non enim exigimus in cõſuetudine q̃ ſemper ſit rationabilis: ſed ſatis eſt q̃ ſi t tolerabilis ⁊ vſu approbata. vt no. Jnn. in rubrica de conſuetudine. extra. ¶ Jn glo. ſ. no. q̃ arg. ſeu dorum in aliꝭ caſib⁹ q̃ ſunt deciſi iure romano nihil valent: ſed ſolum in materia cõſuetudinis: q̃ legi. et not. in. l. de quibus. ff. de legi. quod tene menti. Econtrario vero cauſe feudoꝝ que non inueniunt deciſe per cõſuetudinẽ debent deciſi per argumẽta iuris ciuilis. q̃ eſt not. dignum. Nec mirũ quia argumentis

¶ Hoc verum, ſi. ſingulariter q̃ vz ẓſi
tudo q̃ ibi ali
quo actu no
tarius appo
nat nomẽ ab
ſentis vide ho
ſti. in. c. ſi. de fi.
inſtru. vbi di
cit de cõſuetu
dine ſmari q̃
i abſentia ep̃i
bñs ſigillũ ei⁹
ſigillat nomĩe
ep̃i: q̃ ex vi cõ
ſuetudinis cẽ
ſet ep̃s cẽ ꝓ̃ns
ꝓpter ꝓſonaz
illi⁹ cui cõmi
ſit ſigillũ q̃ in
tereſt ipi actui
⁊ talis ẓſuetu
do excuſat a
pena falſi p.c.
cũ dilect⁹. ó ſi
de inſtr. ⁊ vi
de ẓ ſcribẽ. ⁊ iſtũ
dictum refert
bal. in rub. de
fide inſtr. ⁊ ibi
dixit q̃ valet
ẓſuetudo ꝓde
ruſij vbi oſidit
burſa ⁊ nota
rius ſcribit q̃
talis recepit
tãtã pecuniã:
lz notari⁹ non
viderit illã pe
cuniã. tũ excu
ſat ꝓpt ẓſue
tudinẽ. quod
tene menti. Jn
ſ. ſcienduz ibi
vtrũ nota vẽ
dito ẓ vidi bar.
in. l. põt. ff. de
auto. tuto. ⁊ i
l. monẽtiũ. ff.
de verb. ſigni.
Abad. barba.

gumentis cauſa deciditur. vt. ff. ad trebel. l. qui filiũ.
6 ſ. ſabinus. ¶ Jtẽ no. ex litera iſta q̃ dicit: qui in noſtris partibus obtinet. quod dicunt quidam q̃ omnes conſuetudines feudorum ſunt locales: ⁊ pe ter ter. legum ⁊ imperatoꝝ nihil videtur eſſe ius generale. Et ſecundum hoc gloſſare conſuetudines feudorum eſt ac ſi quis gloſſaret conſuetudines pa pienſium. quod ſatis videtur ineptum. Unde dico quod cõſuetudines in hoc volumine approbate de bent ſeruari anq̃ conſuetudines generales. Que dã tamen ſunt recitate ſed non approbate. vt. ſ. de matrimonio ad mor. contracto. c. j. ſuper quib⁹ non eſt ponendum ingenium ad gloſſandas truffas vel fabulas. vnde dicit Ariſto. cũ edit quis ſentem non fundas myron id eſt aromata. ¶ Extra glo. nunq̃ per ſentẽtias arbitroꝝ nõ cõfirmaĩ conſuetudo vt notaĩ extra de verbo. ſig. cabbate. in nouel. ¶ Jtẽ no. q̃ q̃nq̃ conſuetudo vincit legem diuinam ⁊ ca nonicam ſimul iunctã. vt no. extra de conſan. ⁊ affini. c. quod ſuper. in nouel. ¶ Querit glo. ſi nũquid poſſit argui per ſimile conſuetudinis? Rñdet ⁊ dicit quod ſic in materia conſuetudinis poteſt argui per ſimile conſuetudinis. ſed in alia materia ſecus quia illa ſunt ſimilia quoꝝ qualitas eſt vna q̃ dic vt no. ff. de le. l. idcoq̃. ⁊ l. de qbus vbi oño videas.
9 ¶ Illud nõ omitto q̃ ẓſuetudo dz ciuili tacita cõuentio. Et ideo ſicut pactũ nõ extendiĩ ad alĩa rem vel ꝓſonã q̃ de quibus loquiĩ. vt. ff. de pac. l. ſi vnus. ¶ Ante oĩa. Jtẽ nec cõſuetudo. ⁊ ideo cõſuetudo eſt ſtricti iuris q̃ etiã patet. q̃ filia quã parit. i. actio ſine condictio ex moribus eſt ſtricti iuris. vt inſti. de actio. ſ. actionum.

¶ Jmmobilia dicunt omnia que ſolo coherent.
Pedagium emens a cõmuni anvideatur emiſſe penas trãſgreſſorum.
Nomina debitoꝝ an cõpuntentur inter immobilia.
Et quid de annali preſtatione.
Filius ſuccedendo patri nõ dicit fendũ acquirere.
Fundus eſtimat⁹ ſi ſit dat⁹ in feudũ cũ aliis bus in feudo finito ẽbeat reddi eſtimatio aliꝰ mortuoꝝ.

Sciendũ eſt.

Feuduz conſtitui poteſt in reb⁹ immobilib⁹ aut ſolo coherentibus aut in bis q̃ inter immobilia cõputant. Feudũ aũt acquiriĩ ẽuob⁹ modis. Jnueſtitura aut ſucceſſione. h. d. ¶ Jn textu. ibi. SOLJ. i. immobilibus vel ſolo coherentib⁹? vt in edificijs q̃ ſolo coherent. Dyn. Lodouicus Platus. vt annui reddit⁹. vt. C. de ſacroſan. ecc. l. ſubemꝰ vt ſunt annui fructus. vt extra de ecc. c. querelã. Jtẽ pedagia ⁊ guidagia et ſiſſa. vt. ſ. que ſunt regalia. c. ſ. q̃ dic vt no. ſpec. de cã poſ. ſ. q̃ vo. ver. quid de colligentib⁹. ⁊. ff. de publica. l. ſi publicanus. ſ. in oſ⁹ per Dinuz ⁊ alios. ¶ Sed nũquid ille q̃ emit pedagiũ a cõi vi deaĩ emiſſe penas tranſgreſſoꝝ: Rñdeo ſic vt. ff. de actio. emp. l. creditor. in pñ. ⁊ ibi p Ly. in additiõe DE CALCERAL. vt in pecunia. DE CALMEAL. vt in cibarijs ⁊ diſtributiõibus ſiue diurnis ſiue i groſſo nõ eſt vis. Et no. hic de iſtis vnob⁹ feudis de camera ⁊ camera et canena. ¶ Extra que rit hic gl. vtrũ noĩa debitoꝝ iter immobilia cõputanĩ. Nõ. q̃ gl. caute logĩ. Nõ cñ q̃rit an ſint immobilia q̃ immobilia ꝓpie ſũt corpora. lz q̃rit cũ qb⁹ ẓputeniĩ. Et dic vt no. ff. de v. ſig. l. monẽtiũ. p Accur. Breuiter vbi ineſtiĩ p ſe iuris diſpoſitio: actiões ꝓſonales nõ ſunt mobiles: nec immobiles: lz reales ſic. l. a dino pio. ſ. ſi. ff. ò re indi. Sz vbi nõ inueſtiĩ p ſe iuris diſpoſitio ſeparata tũc aũt ẓtinet ſubiectũ mobile: id eſt rẽ mobilẽ ⁊ ẓputant iter mobilia: aut immobile ⁊ tũc inter immobilia vt. C. de pred. mino. l. ſi ad reſoluẽdã. Et no. in. l. j. C. ſi aduer. trãſactio. Et hoc verũ in diſpoſitione legis. Sed in diſpoſitione bois actiones perſonales nunq̃ ẓtinent appellatiõe mobiliuz vel immobiliũ: nec etiã chirographa in quib⁹ ẓtinẽtur noĩa debitoꝝ. vt. ff. de le. ij. l. caius. in pñ. ⁊ facit ff. de pecu. l. quã tuberonis. ſ. in peculio. ⁊ facit. l. vlti. C. de preſcrip. longi temporis. ¶ Querit dominus Feder. de ſenis in ſuis cõſilijs vtrũ ſit verum q̃ annalis preſtatio inter immobilia cõputetur. Nam Ly. in. l. ſi certis annis. dicit q̃ nõ. ſed ipe idem in. l. ſciendũ. ff. q̃ ſatiſ. cog. dicit q̃ ſic. Sed do. Fed. dicit

a ¶ In nouella adde q̃ cõſue tudo rerũ na turam inſtitu gere nõ põt lz ins naturale poſſit modifi care. l. ſ. ff. de vſufru. ea. ⁊ rerũ q̃ vſu cõſumũtur. Dicit ler. q̃ dz atten di cõſuetudo ꝓincie i qua quis cõuerſa tus ẽ. ff. de le. ꝓrio. l. ſi ſeruꝰ pluriũ. ſ. ſi.

b ¶ Logi tpis. Ald. q̃ vide q̃ no. p Bali. de cu. l. j. ff. de ſta. bo. et per bart. in. l. gnẽ ff. de annu. le. i ſ. argẽto. et p dy. ⁊ Ray. i. l. ꝑ. ff. de auto. tut. et q̃ not. Bart. ff. de le. j. l. ſi ſic. ſ. ſi. cã l. ſequẽ.

c ¶ Loquendi. Jſta eſt poſita vt plurimũ in c. j. ti. prio.

d ¶ Nõ ſtelligiĩ datũ q̃ poſſi deri nõ põt ò leg. iñ. l. q 2cu binam. ſ. ſi be res. Nec ſtelligiĩ creditoꝛi datũ q̃ ẽ ei lo catũ. ff. ò peri. ⁊ cõmo. rei vẽ dite. l. ꝓui em ptor. Qui re ceſſit tenẽt ac ſi poeniſſet cõ moda ſi timu it iuſte. Et iu ſtus timoꝛ ꝓſu mi vbi é terro ris iuſta trepi datio nãlis. ff. lo. l. habita toꝛes. ſ. finali. Error noĩs vl' cõſtitũ nõ vi tiat poſſeſſio nẽ q̃nõ vitiat intellectũ vbi

¶ Quid ſit inueſtitura. Rubrica.

Nueſtitura.

Diuide capitulũ in quinq̃ partes. Prio q̃d ſit inueſtitura ⁊ cõã qb⁹ debeat fieri. Secũdo qualiter ꝓbatur inueſtitura dño poſſidente. Tertio qualiter ꝓbẽt vaſallo poſſidẽte vel quaſi. Quarto qualiter ꝓbẽt ſi dños nõ habet pares. Quinto quo iure ꝓbent pacta in feudis appoſita ꝓeter propriã naturã vſus. prima pars durat vſq̃ ad. ſ. ſi enim. ſecunda vſq̃ ad. ſ. ſi vero vaſallus. tertia vſq̃ ad paragraphũ ſi vero inueſtitura. quarta vſq̃ ad ſ. ꝓterea. ibi quinta vſq̃ in fi. ¶ Vſq̃ ad. ſ. ſi cñ. de terminatur quid ſit inueſtitura. Et quidem inueſtitura alia ꝓpria: vt poſſeſſio. alia abuſiua: vt quãdo baſta vel aliud corporeum porrigitur vaſallo a domino pro inueſtitura. Secũdo dicit cõã quibus debeat fieri hec inueſtitura. Et quidẽ fieri debet coram paribus domini duobus ſaltem nõ cõã aliꝭ. Sed quidam contrarium dixerunt. h. d. in text. ibi POSSESSIO. ſ. rei feudalis tradite a domino vaſallo. Ja. ¶ Collige hic quod firmius eſtq̃ eſt traditione ſubſtrum q̃ ſimplex verbũ. ff. de pac. l. dominioni placitũ. ⁊ no. per Jaco. de are. C. de leg. l. non dubium. in fine. ¶ Abusiue. No. hic 2 de duplici inueſtitura: ſcz de abuſiua que non conſiſtit in ſubſtantia poſſeſſiõis: ſed in quodã preãm-

1 veritas ꝓſer opiniõi. vt. C. de legi. l. ſi ſortidianum. Et idẽ in teſtib⁹ puto q̃ ſi vera cõſonãt putatiua nõ vitiãt niſi ſint õ ſubſtãtia. Extra no. q̃ ex eadẽ inueſtitura et ſcriptura nẽo põt eligere cõtrariosenſus ⁊ ſi iter oppoſita opponiĩ copula reſoluitur in viſi cũuam. C. de codi. l. fin. ſ. j. Si aũt ſint diuerſe inueſtiture etiã 3ria allegaĩ in alio iudicio audiĩ. C. de pe ti. be. l. heredi tas matertere ⁊ no. C. de inge. et manu. l. pen. p Accur. Extra not. q̃ nõ põt qs cãdez ſcripturã diuidere ptiz vrẽdo ⁊ ptim nõ vtendo ſeparate. ff. de ope. lib. l. ſi ſtipulatio. ſſa.

¶ Jn. Verbo trãſferr̃ poſſeſſio q̃ ſimul codẽ loco ⁊ tẽpore ſieri põt vtrunq̃: ⁊ ſit alis ſecus. ff. de condict. furi. l. parui.

f ¶ Jn fin. Et ideo ſeruꝰ cui res eſt tradita eſt potioꝛ i feudo quã ille cui ꝓio ẽ res ꝓnuſſa. vt no. j. ſi de ſen. fue. cõtro. ca. ſi facta. Et vide oño q̃ no. ff. de regu. iur. l. nullus videf.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Facta. Et si nō dicitur beneficiatus qui non hꝫ possessionez beneficij vt extra de elec.c.cū in cunctis.7 adde qō per verbū assigno cedunt actiōes.ff.de distra.pig.l.arbiter.q̄ est ad boc notabilis.et p archi.in.c.ſi canonici.de offi.ord.li.vi.Vide extra de pbend.c.referente.et.c. inter cetera.7 vide.ff.de heredi.ist.l.exceptiōis.Et adde si papa dicit assignam⁹ tibi tale castrum cū plenitudine iuris vl̄ponit alia verba equipollentia nō est necessaria possessio facti: q̄ apud papam est plenitudo supreme prātis vt no.vi.q.vi.ca. volum⁹ ar. de a reſcr.c. capīm sancte crucis. Et not.archi.in.c.ſi clericus de pben.in.vi.7 vide qō no.in.c.ſi. de pec. cleri. Assigna re ens est vbus effectiuū. Itē quicquid principi plz legis hꝫ vigorem et facit.C.de leg.l.ſi.ff.de le.ſi.l. cū pater.ſ.pater pluribus.7.C.cōia de lega.l.ſi.¶ sed q̄ nra maiestas. et.¶.sequit. de assignatione principis q̄ est iuris collatina habes melius q̄ alibi.l. b j.i.ſi.de aq̄ q̄tidia.7 estina.7 C.de libe.causa.l.principalit 7.l.paretis. et C.de ingenuis 7 manumiſ.l. c ingenuū. Extra collige hic ar.quod loc⁹ incert⁹ ratio.ne loci incerti et quote non potest ifeudari: quia nec possideri dō. nec certificetur.ff.de acquiren.posſeſſ.l.locus.7 ideo certus locus designandus est. Adde quod nota.ff.de conditio.7 demōſt.l.que conditio. ¶.finali.

b ¶ Ibi videas. Quidam interrogauit me vtrum ad inuestiturā abusiuam requiratur magis vnum signū corporale q̄ aliud. puta ensis vel baculus vel anulus: Rndi ei q̄ nō.sed sequenda erit consuetudo cum videā q̄ per cēspitē terre possit inuestitura fieri 7 per ramum olive de aliquo fundo.vt in.c.ij.de consuetudine. Et qō de consuetudine vidi q̄ vbi aliquis inuestiē de gladij prāte alicuius pincie inuestitur per ensem.et vide qō nota.de signo penelope.de supel.leg.l.legata.¶. suppelle ctilis. Et nota.qō sicut per instrumentum fit inuestitura ita per eius in cisionem diuestitura.C.de dona.l.j.vt not.ff.de pa.ab empt.q̄ cui competit significatio cōpetit significatum:7 a quo remouet vnum remouet reliquum.de pactis.l.labeo. Et est notādum q̄ si ista inuestitura abusiua fiat in re ipsa cōfert veram possessionem.vt.ff.de contraben.empti. l.claubus. Sic videmus q̄ potestates terrarum quando sunt in ciuitatibus inuestiuntur per bachetam. Et aliqua inuestitura traditiua fit p aspectum visus in quo propter presentiam suaz representatur actus.vt ff. de acqui.pos.l.i.¶.si iusserim. Et no.viuā rationem quare ex solo contractu non trāsfertur dominium:q̄ si hoc esset nunquam ex tali contractu oriretur obligatio ad rem dari.et nunq̄ esset res integra.quod est falsum 7 contra iuris ciuilis regulas.vt.C.de act.empti.l.si pater tuus.

c ¶ ſ.dare. Declara tamen istam rationem q̄ retinēdo vsumfructuz vi

5 ratus. ¶ Quero nos habemus q̄ vsufructuarius habet naturalem possessionē rei que in corpore cōſistit. Item hꝫ quasi naturalem 7 quasi ciuilez iure sui quē in iure cōſtit vt.ff.quibus ex causis maio.l. ait pretor.¶.item ei. Rnquid est ita in feudatario vl̄ in vō domino q̄ habeat possessionē rei 7 quasi possessionē iuris sui. Videtur q̄ sic cum ratio differētie reddi non possit. Considera.dns q̄ pleno iure possidet non habet aduersarium contra quem ius qō debet possit possidere. sed vsufructuarius hꝫ obligere ipsam ꝓprietatem. Itez habitus vsufructuarij consistit in patientia domini.vt.ff.de serui.rust.pdi. l.j.in fin.7 ideo ista nō sunt similia. Possessio ergo actiua iuriuz nunq̄ potest esse nisi respectu alicuⁿ in quo sit possessio passiua.qō est subtile ad intelligendū. ¶ LOCUPLETEVIT QUOD IUBET. Nota verū bquodlibet. Naz in magnis feudis fit inuestitura per ensem.doctor autē inuestitur per birretū:7 illa signa representant signatū: sic ere-

d ctio furcarū significat imperiū eius quasi possessio

6 nem 7 vsum. ¶ Quesuit Oldr.si in quodā castro ad vnū ptinet cōdēnatio ad aliū executio vtruz ille ad quez ptinet executio possit ingere furcas altero

e inuito. Et determinauit q̄ sit⁹ quia cui competit signatū cōpetit signū.7 ecōtrario.vt.C.de fabric.l.ſi

f gnata.li.vi.7.ff.de iure fiſ.l.ſed ſi accepto vſu toge. ¶ VELERE DILEMTE. No.q̄ in inuestitura requiritur verbonum expressio. VASSALLUS.

7 ¶ Quero ſi ſili sunt absentes vtrum debeant citari.respondeo sic. Nā corū presentia et consilio posset tradere dns in aliam suiam ostendendo sibi forte periculum qō ex inuestitura possit imminere.arg.ff. de arbi.l.ſicut.7 q̄ corū interest discolū parē nō habere. Ald qō facit quod nota.extra de preben.c.grave.in nouel. Sed quid ſi requiſiti nolunt venire.rndeo a iure interessendi se faciunt alienos qui venire contemnunt.vt.ff.de fideicom.lib.l.ſi iuſſerim.¶.j. Quid ſi dns non habet nisi vnum parem nunquid e ſaltem ille cum alio extraneo debebit interesse. Ista litera innuit qō non quia loquitur in plurali. Contrarium credo.arg.C.de testi.l.cum antiquitas. Et quod not.de vno digno.in.d.c.graue in nouel.suppletio eñ numeri sic dꝫ fieri q̄ ille q̄ reperiē idone⁹ nō obiciatur. SOLEMNITER. Not. actum solenniter debere fieri.i.seruatis seruandis. Et cum reperiuntur interuenisse naturalia presumūtur oia solenniter acta. Unde hic coipso qō interuenerunt pares quia sunt testes iure presumuntur omnia solēniter acta.in alia tamen materia dicimus q̄ ratiōe testium nō presumitur solennitas.vt notatur.C.de vsuris.l.j.et de verborum obligationi.l.sciendum. Ego dico hic quod autoritas domini habet vz decreti pro quo presumitur.vt nota.in.l.actor.ff.rem ratam haberi.et.C.de fide instrumē.7 iure haste ſi.ca. lege prima libro decimo et dicta lege sciendum.

vide gl.singularē q̄ non in.c.ſ.de ber.in cle.7 vide doc.in ſi.de iura.calumnie.vide ang.7 ibi alle.gl.ſin.cū text.in aut.vt bi q̄ res.¶.ſi nō trā.in eo.¶.ibi sec⁹ ſi nihil.Bo.casum vbi post dicticta testificata admittit ꝓbatio.vide casum.c.series.extra de testi.q̄ ē ſin.casus ſm.d.Ant.an.bar.

f ¶ Toge. Item not.qō per corporalia tenentⁿ ad incorporalia:7 per simplicem actuz verbi possessio nō acgrīt nisi spontanea obedictia subsequāt.C.de iure delib.l.cū aliquis. Extra not.q̄ si apparent due instituteꝫ facte eodez tpe 7 vna est plenior altera:plenior ꝓualet.ff.de bere. ſtī.l.ſi ita scriptū fuerit titi⁹. Pone inuestitura dicit 2cedim⁹ titio ꝓ se 7 cōſortib⁹ suis.qro q̄ dicant 2sortes: Rndeo ad secundū nature trahat q̄stio ex legis ordine.arg.ff.de postbu.l.gallus.¶.j.7.C.de verbo.signifi. l.ſi. Nam dubia dispositio naturam imitatur.ff.de vsur.l.ſi stipulatus. Pone dicit inuestitura. Inuestim⁹ titiū de tali ꝓprietate ꝓ se 7 descendentib⁹ ꝓprie 7 non ficte:sed ex suo corpe vtrum intelligatur de descēdentib⁹ in infinitū: Rndeo sic dūmodo ꝓ legitimā 2nātā.l.ſi.C.de natu.lib.C.de pac.l.j.in prīa cōſtōne.ꝓ Ly.7 no.q̄ iste titul⁹ nō loquit in priuilegijs sed in 3ctib⁹. Qō autē sit priuilegiū cognoscit ſi absiti est cō cessum nemine ꝓ eo recipiēte. Qō q̄ ē ler ꝓnata trāsfert dnīū ipso iure

re.l.ca duobus.¶.idē rndit.ff.ꝓ socio.tūc autē est 3ct⁹ qñ iteruenit stipulatio vel pactū.ff.de pac.l.j.q̄ casu loquit iste titul⁹ q̄ qdē dꝫ corpale esse ctū secū trahere ire pñti fingendū.ff.de no.ope.nū.l.de pupillo.¶.ſi qs forte.7.¶.ſi ſpliēdi.7 p illū.¶.pbat ꝓ separata pōdicta sepatas inuestituras desiderāt nisi sint cōtigua 7 2iuncta.deleg.j.l.cai².¶.j.7 de corporali possessione.

not.ſi est iuris 8 admiculo ifor mata est efficacissima sed ſi ler resecat sec⁹ 9 C.ad.l. falci.l. penul.

a ¶ Sideius. Sz alibi dicit gl. qō pares non sunt de subtilitia sed solum sunt de rigore ꝓbationis: vt dixi 7 2lusiōi bus feudoū.

b ¶ Cras vide de hoc gl.in.c. 10 cū cām:et ibi a dixi de testi. Ludo. roma. post bar.i.l. q bōa.¶.ſi gs stipulatur⁹.ff.de dā.ife.ang.i.l. qdā tabularū ō fur.ter.in.c. j.¶.nondū. de 11 no.feu. And. Barba.

c ¶ Ordinaria sed qro hic nū qd in ꝓcorporalib⁹ puta in feudo iuriscti ctionis 7 deci mationis regaꝫ corporaliꝫ inuestitura id est in ipo terri 1 torio vel fundo 7 vt qō sic 2 vt.ff.ō vſufru. l.iij.¶. dare.in 3 3ciū videt qō 4 plus est expſ. 5 ius ꝓ simpler patiētia.sed ꝓ 6 patiētiā acqrīt ius in ꝓcorporalib⁹ vt.ff. de ſer.rust.pre di.l.j. in fin. ¶ fortius per expressum cōsen sum. Preterea feudū cōparaꝫ donatiōi vt.j.in q.cau. fen. amitta.c. obert⁹ 7 melij.¶ fu.pri.can. bñ.amit.¶. ite ſi.ṽ.7 ōdationes.sed p donatiōes iuriū transeunt vtiles sine cessione vt no.C.de actio.7 obli.l.j. Jaco.de are.in boc loquitur alternative nil firmās sed remittens se ad quādam questionē quam ipse dispurant quā ego non habeo. Cōsydera q̄ quedā sunt corporalia q̄ naturaliter ꝓducunt ab ipso solo vt decime: vt extra de deci.c.tua.7 ad hoc vt qs cōstituaꝫ in in re percipiēdi possessiue regrīt inductio in agrum.tū quo ad simplicem actionē nō requirīt inductio. Quedā vō sunt q̄ oīno subtracta sunt a re corporali vt iurisdictio.tertia eñ nō pariꝫ iurisdictionē sed autoritas supioris 7 de his minime dubitandū est.q̄ sola autoritas supioris ꝓferat vtilē iurisdictionē ita q̄ pōt vtilr vēdicari sicut p cessionē actionis.iuxta not.in.l.plane.ff.fami.ercīſ.C.de procu.l.q̄stipendia.7 .C. de here.vē.l.ſi.7 ff.de rei vēdi. l.j.in mag. gl. q̄ dicit expſse qō babēs vtilez in rem pōt agere tāq̄ vtiliter dns: hoc in libello suo ꝓponere: qō est notandū.7 per boc dedaraꝫ ităio Jno.in.c.in litteris extra de re ſti.spolia. igit iurisdictio de beat exerceri in solo 7 sic re graſ possessio ad exercitimum tñ pōt vēdicari ſolū 7 iurisdictio ab eo q̄ ſolū possidet inuste.nam si vaſall⁹ esset in possessiōe frustra vēdicaret vt extra de iudi.c.ſi.Quero etiā qualr verus dns rem quā ꝑdo possidet pōt concedere in feudū cū nō possit cum corporaliter inuesti re. Respōdeo abusiua inuestitura habebit vim successionis iuriū vt p b magisactione vtili q̄ de re inuestit⁹ videaꝫ esse vt pz ex superioribꝫ ad boc.ff.ō cōdi.fur.l. et iō. Facit qō not. iſti.de v̄. obli. in princ.in gl. q̄ incipit naz vel baculum vel stipem palee.q̄ glo. non ē alibi. Et ibi notat Alexius.quod inestitura signifi cat firmitatē.

¶ Ibi videas. Quidam interrogauit me vtrum ad inuestiturā abusiuam requiratur magis vnum signū corporale q̄ aliud. puta ensis vel baculus vel anulus: Rndi ei q̄ nō.sed sequenda erit consuetudo cum videā q̄ per cēspitē terre possit inuestitura fieri 7 per ramum olive de aliquo fundo.vt in.c.ij.de consuetudine. Et qō de consuetudine vidi q̄ vbi aliquis inuestiē de gladij prāte alicuius pincie inuestitur per ensem.et vide qō nota.de signo penelope.de supel.leg.l.legata.¶. suppellectilis. Et nota.qō sicut per instrumentum fit inuestitura ita per eius in cisionem diuestitura.C.de dona.l.j.vt not.ff.de pa.ab empt.q̄ cui competit significatio cōpetit significatum:7 a quo remouet vnum remouet reliquum.de pactis.l.labeo. Et est notādum q̄ si ista inuestitura abusiua fiat in re ipsa cōfert veram possessionem.vt.ff.de contraben.empti. l.claubus. Sic videmus q̄ potestates terrarum quando sunt in ciuitatibus inuestiuntur per bachetam. Et aliqua inuestitura traditiua fit p aspectum visus in quo propter presentiam suaz representatur actus.vt

ad IMPLADE VELLET. ¶ Nota hic expſsū quod vbi deficit numerus vel qualitas testium:ibi inuestitura est. ipso iure nulla:7 ex ea nec naturalis nec ciuilis oritur obligatio. Et boc est verum in cōtractibus. ¶ Sed in vltima voluntate dic vt plene not.in.l.cū quis.ff.de iuris 7 facti ignorantia.per Pe.Lynū 7 alios modernos. Posset tñ dici quantum ad hūc tertium q̄ consuetudo hec statuit circa testium q̄litatē.7 vltra pcedit annullādo.7 ideo nimirum si nō nascitur obligatio naturalis nec trāsfertur dominium secuta traditione cū iam dixisset de duplici inuestitura 7 vtramqz annihilet sic.in.l. pūa.C.de suffra.7.C.de donationib⁹.l.sancimus. Et est generale q̄ vbicūq; lex removet potētiā ab actu ibi ex traditione nō trāsit dnīū vt.l.q̄admoduz. C.de agrico.7 cēſi.li.xi.7 in.l.empto.ff.de aqua pluuia arcē.7 in.l.i.¶.ſi vir.ff.de acquirenda possessiōe 7 per Bar.in.l.cū lex.ff.de fideiussoribus. ¶ His ꝓmissis venio ad apparatū.7 hic habem⁹ vnā solennem glos.que circa hūc articulū.i.circa materiā inuestiture 7 buius tituli talē facit distinctionem: aut agitur de noua inuestitura ꝓbanda aut veteri.quā glo.quidā transcribunt de verbo ad verbū.cui? epilogum boc est cui incumbat ꝓbatio ꝓ quos qñ dēbeat iuramentū de testibus cogēdis ad testificādū de inuestitura clericoū 7 laicoū.7 de qbuscā differētijs. Et maior pars glo.sumpta ē ex ter.istius capi. ¶ UNDE BRUEUETESTATUR.fm quosdam nota hic traditionem possessionis per instrumētuz ꝓbari.qō verū est si traditio potuit fieri loco et tempore confecti instrumenti alias non habetur pro traditione:sed pro licentia.vt argumentū ff.de acgrenda possessiōe.l.pdia.extra de fide instrumētor.capitulo inter dilectos.¶.vltimo. Extra nota ser.casus in qbus acquirit possessio solo aio qui not.antur.ff.de acgrenda possessione.lege possideri. in principio.7 instituta de rerum diuisione.¶.interdum. Baldus legum doctor.

1 ¶ Testes possunt probare tenorem instrumenti amissi.

2 Testis debet cogi in iudicio dicere veritatē licet extra iudicium dixerit se non interfuisse.

3 Reminiſci cras potest qui hodie nō reminiscitur.

4 Testis in causa feudali qualiter debet iurare.

5 Testium examinatio an admittatur post dicticta testificata.

6 Breue testatum an debeat necessario a paribus cōfirmari.

Si enim domino. Casus. Lomes militez inuestiuit abusiue de castro ꝓ anulō 7 nō tradidit ei possessionē: vasallus agit cōtra dnm 7 petit fieri inuestituraꝫ ꝓpriā.ſ.possessionē sibi tradi.dns negat se vllā inuestituram feciſſe.queritur qualiter debeat fieri probatio: Rndet ꝑ pares curie vel per publicum instrumētū a paribꝫ cōfirmatū. Qui ſi veritatē dicere recusent tūc a dno cogi debēt iurare qō bui⁹ rei nesciāt vitatē 7 postea actor alios posset ꝓducere testes.eo aūt deficiēte in ꝓbatiōe erit in electione dnī ſi velit iuuare vel deferre.7 ſi dns nollit ꝓcellere testes iuuare licitum est vasallo etiā ꝓ extraneos testes ꝓbare.eo aūt tunc deficiente in ꝓbatione electio iusiurādi deferē dnis.b.d.vsq̄ ad.¶.ſi vo vasallus. LOBSEQUITUR JD. quia nō fecerat inuestituram corporalē. IMPLESETUR. Salz abusiua que obligat inuestitorem ad faciendā inuestituram veram. ILLIUS DOMINUS. idest

actio.7 obli.l.j. Jaco.de are.in boc loquitur alternative nil firmās sed remittens se ad quādam questionē quam ipse dispurant quā ego non habeo. Cōsydera q̄ quedā sunt corporalia q̄ naturaliter ꝓducunt ab ipso solo vt decime: vt extra de deci.c.tua.7 ad hoc vt qs cōstituaꝫ in in re percipiēdi possessiue regrīt inductio in agrum.tū quo ad simplicem curtis. LOBSERVADUM. Ad.i.subscriptū vl̄ dic confirmatum coipso quod notarius scribit eos in publico istrumēto:q̄ iuris fictiōe attestari videtur ipsi instrumēto coipso q̄ sunt descripti in eo:vt no.C.de test.l.j. VEL ADJUSTUM SIT.

1 ¶ No.q̄ licet instrumēti sit amissum.tamē testes qui interfuerūt in instrumēto debent ꝓduci ad ꝓbandum tenorem instrumēti.7 subsistantiā negocij. qō dic vt not.C.de fi.instru.l.ſi quis iniquo.7.C. de eden.auf.ſi quis in aliquo documēto.per Lynum.

2 ¶ SE NON INTERUENISSE. No. hic expſsum q̄ hꝫ testis extra iudicium vel coā iudice extra figuram iudicij dicat se non interuenisse.tñ in iudicio dꝫ cogi ad deponendā veritatē 7 stāt eorum depositioni. Casus est hic multum singularis Bar.no.2.trariū 7 male.ff.de fal.l.cos. NON RE

3 ADJUSCI. ¶ Nota q̄ qui nō reminiscitur

b modo potest reminiſci cras⁵ hoc verbum est multum notabile in depositionib⁹ testiū ad excusandū eos qui in vna causa dixerunt se non recordari.7 in alia deposuerūt super facto.tene méti. DOMINOLOSENTE. No.q̄ ꝓpter iurisdictionem quā dns hꝫ in testes compellit testem ad deponendū veritatē.q̄ est no.dignū. Et hoc elegāter tradit hic glo.ordinaria. TALIS IS SALEROSAM-

4 LIS SCRIPTURIS. ¶ No.quod in instrumēto testis in causa feudali debet fieri expressa mentio quod iurauit ad sancta dei euāgelia corporaliter tactis sacrosanctis scripturis. Et dicit Jnn. quod ita debet esse in quolibet iuramento solemni. si tamen notarius asseruit iuramentū interuenisse presumam quod fecerit:vt.ff.de do.prele.l.tbeopompus.quia acta iudicij sunt fauorabiliora 7 presumitur pro ipsis:vt.ff.de fide.tuto.l.cū ostendimus ¶.vlti. LICET UASSALLO. Not. facilitari seu ꝑiri facultatem ꝓbationis propter dolū aduersarij. ¶ Quero vtrum post dicticta testificata admittatur probatio testium? Glo.dicit q̄ nō.ff.de rei.vend.officium. Jaco.bel. dicit quod istud est verum si testes aliquid deposuerūt. Secus si nihil. vt quia dixerūt se nescire vel se nō recordari.7 hoc per istum text.qō si verum est:est nota dignū. ¶ Pone enim qō in causa principali testes producti dixerunt se nescire.nam in causa appellationis poterunt pdn cialij qui dicant 7 deponant super veritate. nec obdicisse testificata nisi dicas q̄ Jacobus loquit solum in materia feudoū in qua potiⁿ attendit simplicitas veritatis q̄ apices iuris. Certe hoc est refugium miserorum dicere q̄ hoc sit speciale vbi lex nō dicit qō sit speciale.tñ dictum Jac.de bel.non placet mihi de iure canonico q̄ eque potest timeri subornatio in cā appellationis sicut in principali: vt in cle. testibus.de testibus. nisi testes scientes veritatē producti se subtraxerunt ꝑcibus vel odio timore vel pretio:q̄ tunc puto in causa appellatiōis eos posse produci si alij in prima causa ꝓducti nihil deposuerūt vel dixerūt se nescire vel nō recordari. arg. bui⁹ litere. Sed si aliqd deposuerūt nō puto alios recipiendos nisi beneficio restitutionis in integrū.arg.ff.ad treb.l.seruo inuito.¶.cū pretor. De boc not. plene extra de testi.c.fraternitatis.in nouella.7 ꝓ Jnn.eo.ti. in.c. per tuas. Et idem vbicūq; testes fuerunt male examinati:q̄ ibi est dolus verus male examinantis q̄ prepōderat dolo ꝓsumpto subornatiōis.ff.de ed̄. d l.veluti.ꝓ Hugl.Ly.Ray.7 alios doc. Et not.q̄ vbi requirīt iudicij ex voce vel aspectu semp regrīt presentia pſone.7 no.in.c.a nobis.qui ma. accu. pos. in nouella ⁹. ¶ Oppo.glos.de.l. nimis graue.C.de test. 7 ibi per Lynum.C. de iure deliber.quando autem testes vnius partis sunt examinati. alij vero vel ex ordine dato a iure vel de consensu partium tūc possunt post dicticta testificata testes ꝓduci: vt.ff.de rei vendi.l.officium.C.de exceptio. l. ſi quidem. Et iste est intellectus illarum legum.

¶ In nouella. Et adde q̄ nota.in.l. fin. ¶.finautez du biusin glosſ. notabili. arg.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Investitores. Not. in re aliena donatione nō ꝓsumi. de lega. j. l. servi electione. ff. et. l. si quis. ff. de euictione. b. dicit.

b ¶ Privilegia vid quod no. Bal. in l. ij. C. de leg. ℈ florentinos q postꝫ violenta occuparunt castra illa a principe impetrarūt vt non valeat impetratio. vide gl. in Hall. l. si q̄ v vi de Sal. in l. ij. C. ne rei do. vel tē. ea. l. est qō nūc de facto & cū fuisset allegatum dictus Bal. Hall. l. ij. ego etiā addidi Salyc. in l. ij. C. ne rei domi. vel tē. bal. in. c. j. ℈. de natu feu. vide. d. anto. de. i. c. ij. de resc. vio Bal. i c. in pfitia. de proba. And. Barb.

c ¶ Approbatiō. vide q̄ dixi in c. ij. de fuc. abinte. andr. Barba.

d ¶ Testes. vide Bal. & que ibi late no. i. l. impetrata. C. seu. rescin. nō pos. vbi ponit q. de iām. vio gl. fin. in. c. statutum. in verba. literarū. de rescrip. in. vj. vbi regrit scriptura. vide dñm Jo. in. l. qdaꝫ consulebat. de re iud. ℈ do. ō Nota i ōcīo nib⁹ antiquis dcc. tenent qō pōt per testes ꝓbari & sequūtur. Mod. in prealleg. c. statutū et q̄ possint ꝓbari p testes. vide que plene not. ad Bal. i. l. falsus C. de fur. and. Barba.

Sol. vt. ℈. dixi. Quero vtrū sit necesse qō vene testatum sit paribus cōsirmatū: Rūdeo dic vt gl. ¶ Quero qd si dñs nolit cogere partes: Rndet glo. qō ꝓprietate priuabit. Ista glo. nō dicit verū q: nōdū cōstat de feudo. ar. ff. de test. mili. l. diuus. Sed constito de feudo per ꝓbatiōes adhuc est multū dubitandū vtrum ꝓpter istā solā negligētiā dñs veniat ꝓprietate priuādus. nā fm hoc vasallo nō adiudicabitur feudū sed ꝓprietas. qō est ℈ istā literā. ¶ Querit gl. si vasallus nolit ꝓbare per extraneū cū possit ℈ vult ꝓbare p pares. an dīo pares sint cogendi. Rndet gl. qō sic. ne qō fauore vasalli est inūtū in eius lesionem reuertatur: vt. C. de fide instr. l. plures apocis. & l. cōparationes. & qō not. ff. de trāsac. l. qui fidem. Bal. ¶ Possessio incorporaliū ꝓbat per duos vel tres actus cōsistentes in percipiendo.

1 2 Libertas mera ꝓsumitur ex duplici prestatiōe vel triplici.

Si vero vasallus.

Casus. Vasall⁹ possidet vel q̄si possidet feudū camere vel camene qō bis vel ter recepit a domino. dñs petit rem suā a vasallo vel venegat solūre feudum & negat investituram. queritur qualiter cōsulatur vasallo possidenti vel quasi. Rūdeo. nō est opus sibi probatione. sed dat sibi electio vt iuret vel referat. & b dicit vsq; ad. ℈. si vō. DUABUS VEL TRIBUS QUIBUSDAM exceptionibus. ¶ Notan. ter. valde notabilem q̄ possessio incorporaliū probatur per duos vel tres actus in percipiēte cōsistēres. Et arg. q̄ quasi possessio electionis vel presentationis requirat bi num vel trinum actum. Alij dicūt qō sufficit vnus actus solēniter cōfirmatus a superiore & hec est vera vt no. Inn. in c. dilectis. de ca. mo. RELATAS FEUDATIS. Nota quod feudum camene & camere dicitur rectum feudum.

1 2 ¶ Item no. q̄ mera libertas ꝓsumitur ex duplici prestatione vel triplici. concor. C. de fideicom. l. hoc tamen nō esset verum qñ rusticus daret vni nobili vnum par caponū pluribus annis. q: illud non ꝓsumitur obligationū in posterum. Item mos rusticorum inspiciendus est qui non solent hec facere cā perpetue obligationis: sed causa cuiusdaꝫ simplicis munneris. ff. de annu. leg. l. scio. & notatur per Bal. et alios. ff. de offi. procon. l. solent. ℈. fi. vbi vide. pe. etiaꝫ dicit q̄ in mulieribus & rusticis nō habet locū. l. cuꝫ de in rem verso.

3 ¶ Presumptio abhorret irrationabilia.

Juramentum defertur ꝓpter inopiam ꝓbationuꝫ.

Si vero investitura.

Casus erat inter dñm & vasallū de investitura dño vel vasallo possidente feudū. dñs nō ꝫ pares. q̄rit qualiter fiat ꝓbatio. Rndet qō vasallus probare pōt p quoslibet extraneos testes vel per publicū instrm aut inopia ꝓbationū emergēte cā iureiurando deciditur hoc dicit. DILATUR. quia si dñs dicat iteruenisse. Ob eñ hic ōr in dño idem exaudio in vasallo si ipse p se aliqd diceret cōtra cōmunem feudi rōnē in investitura. actū eē: ro statim sequit. ITEM SI VASALLUS. ¶ Et not. q̄ irrationabilia inris presumptio abhorret et idem est de insolitis a dño. Item nota q̄ in libro dñi Jac. aure. est aliter. l. si quidem dñs probet bene est suo iuri consultum. eo vo nō ꝓbāte vasallo defensio p sacrm ex vsu cōceditur. ¶ Not. q̄ ꝓpter inopiam ꝓbationum defertur iusiurādū. s. de contētione inter dñm & vasallum de investitura feudi. c. j. ℈. inopia. et. C. de iureiurando. l. in bonefidei.

1 ¶ Feudum presumitur esse concessum secundum propriam naturam.

2 Pactum de associanda vxore in diebus festiuis an valeat in feudalibus.

3 Pacta extranea nō ꝓsumūtur nec sup eis est deferēdum iuramentum in probationis defectum.

4 Et an recipiatur iuramentum suppletiuū contra presumptionem consuetudinis.

Preterea.

Casus. Contentio est iter dominū & vasallū de pactis appositis inter eos preter cōditionem feudi vel naturam. vel quia dominus allegat pactū in sui fauorem. vel dicit feudum datum sub tali cōditione vt vasallus associet vxorē suā ad ecclesiā festiuis diebus. dño incumbit ꝓbatio. eo antē in ꝓbatione deficiēte vasallo defert iusiurandū. sed qd econtrario vasallus allegat pactū factum in sui fauorē cōtra feudi cōsuetudinē forte de filiarū successione. Certe vasallus dz ꝓbare pactū alioquin dño defert iusiurādū. b. d. ¶ Not. qō semper ꝓsumendū est feudū fm ꝓpriā naturā esse cōcessum nisi ei⁹ alte ratio ꝓbetur. Ja. de ra. IN QUESTIONIBUS. † Nocpa cū de associāda vxore in festiuis diebus extraneū est a natura feudi vale tū si a ponaꝫ. qō est notatu digni. ADDE ADITA. ¶ Not. qō pacta extranea nō ꝓsumunt nec super eis est iuramentum in factus probationis deferendū q: alibi nō reperitur. ¶ In glo. hoc sic in fi. not. q: principes priuilegiū alicui cōcedēdo nō intelligūt in preiudiciū alterius coycessisse. hoc intēdit ista gl. notabilis. & patet. C. de emā. li. l. nec anus. ¶ Item no. q: dubiū feudorū relinquit interpretatiōi consuetudinis fm gl. & Ja. de bel. qō tene mēti sine sit dubiū iuris siue facti iuxta no. ff. de reg. iur. l. semp i stipulationib⁹. & ff. de edi. edic. l. qō sit nolit. ℈. qō assidua & C. de fideiuss. l. fi. ¶ Not. q: ꝑtra ꝓsumptionē ꝙsuetudinis nō recipit iuramentū in supplementuꝫ semiplene ꝓbationis: vt hec ponit in scō exemplo de successione femine. & vt. ℈. dixi hoc tenendū est cō di. Bald. ¶ Consuetudo quādo confirmat contractum minoris non est necessarium iudicis decretum.

1 2 3 Adde ad idem.

3 Certa scientia pape an possit probari per testes: si de ea non fit mentio in literis.

¶ Per quos fiat investitura. Rubrica.

Investitura.

Diuide capitulus in quinq; partes. Primo que persone possunt investiturā facere. Scō q: res possunt dari in feudū. Tertio q̄ persone ꝓsunt accipere feudū. Quarto an p aliū quis possit recipere investiturā. Quinto an femina possit dare feudum. Scda ibi: sed & res. tertia ibi ir. ℈. in persona vero. quarta ibi: in. ℈. ℥ vtrū. quinta ibi: in. ℈. feminam. Casus vsq; ad. ℈. sed & res. Bne dātur regule in ꝓin. huius. c. Pria est qō vetus investitura pōt a minore & a quocūq; fieri. ℥ est not. q: si simpliciter fiat investitura intelligit facta de iusto feudo nisi aliud dictum sit. Scda regula est qō nona investitura non pōt fieri ab alio quā ab eo qui ℥ legitimā bonorū administrationeꝫ. qui eñ alienare ꝓhibet sua bona nec i feudū dare potest. b. d. NON DE DUABUS. Quasi dicat investitura veteris feudi nō tribuit ius i re vasallo si non ℥ intelligit enim fieri si qō ius h℥ z in eo qō h℥. z ideo a minore etiā fieri pōt cū ei⁹ lesio non timeatur ex ea. INJUSTUS. Hec linea nō est in libro domini Simonis in tex. q: nec rationabile videt quia irrationaliter gs possit investiri. tamen cōiter in aliis libris reperit & debet intelligi. NON ADITA FUIT DILATUR. s. tacite nō expsso errore ℥ ex pressa re i qua nō poterat fieri investitura iuste nisi i pinditiū investitoris. a ALIQUANDO. No. q: nō ℥ alienare ℥ alienatū inuenire qui ve terem investiturā cōfirmat. quinimo etiā si in aliā pſonā transferat investituram cōfirmat. b. d. gl. Facit. ff. de aq̄ quoti. & est. l. j. ℈. pmittit. Et qō no. C. de sacrosan. eccl. aut. hoc ius porrectū. in vlt. glos. ¶ Not. qō vbi cōsuetudo ꝙfirmat ℈tū minoris nō regrit decretū iudicis. multo fortius in vltia voluntate. vt. ff. de lib. leg. l. aurelio. ℈. gaius. Sed JUSTA. No. ar. ad gñalē ꝙfirmationē ꝓuilegio⁹ q: nō intelligunt cōfirmata nisi iusta ꝓuilegia b. ℥ no. ff. de bis q̄ sunt sui vel alie. in. l. j. † Et sic ꝙfirmatio iformatiōi nihil noui iuris tribuit ℥ q: inuenit de cōcel. pbē. c. q: diuersitatē. de re iud. c. cū inter. de fi. istr. c. dilectos. de priui. c. q: intētiōis. Et no. C. de dō. iter vi. & vro. ex vbis. iuri vō ℈ia nō intelligunt ꝙfirmata ℥ obreptitie ꝓtrata. vt no. i. l. si q̄ loca. C. de fun. & fal. reipoomi. li. xj. & extra de deci. c. dudū. ℘. Inn. & et post eū i nouella vbi ōr q: ēt si certa ꝓuilegia ꝙfirmenk nō ītelligunk ꝙfirmari vt aliqō ius nouū det nisi cōstaret de ītētione ꝙfirmātis. ar. ad ℬ. ff. de li. lc. l. aureli⁹. ℈. testō. nisi forte papa cōfirmaret factū ꝓpriū: vt. ff. de leg. j. legata inutiliter. vel nisi quedā cōfirmaret & quedā infirmaret: vt. ff. de mili. test. l. tribunus. ℈. vlt. Nā refert valerius testamētū cuiusdaꝫ furiosi per senatum approbatū q: bene disposuerat: vt recitat Joā. and. extra de fuc. abinte. c. fi. in nouella. Priuilegia vo surreptitia non valent: vt not. de priule. c. dudū in nouel. ¶ Et accidit de facto talis questio. Quidam puer minor septēnio nobilis fuit ꝑsentatus cōā papa qui cōtulit sibi bñficiū vides & cognoscēs ipm esse infantē. tñ in litteris pape nō fiebat de hoc mentio. fuit qō an certa scientia pape possit ꝓbari per testes⁹. et ea probata an aliqd releuet. Quidā dicunt qō sufficiebat certa scientia pape etiā si in literis non fiat mentio de ipsa. arg. ff. de excu. tu. l. idem vlpianus. ff. de re iud. l. qdā cōsulebāt. Alij dicunt ℥ius q: litere ex quibus ius cōfert deficiunt in forma: vt. C. de diuer. offi. l. probationes lib. xij. Similis passus tangit per ℘. & Lyn. ff. de offi. pcō. l. nec quicquā. ℈. vbi decretū. ac etiā per Joā. an. in proe. lib. vj. in nouella. ℘o secūda opi. facit q: omnis gratia pape videtur fieri hoc acto q: inde' conficiat scriptura. vnde nisi reducatur in modū non ōr esse ꝑfecta, arg. C. de fide instru.

instru. l. ℥ctus. Item ad hoc facit qō not. ff. qō quisq; iur. l. iij. ℈. fi is dñs. Old. in cōsilijs facit mentionem de isto ꝓcto & multa allegat pro & ℥ tū qd fuerit in curia decisuꝫ nihil dicit puto gratiā nō valere & ad supplementū literarū apostolicaꝫ testes nō admitti p predictā. l. ꝓbationes. Nam quoties contra ius commune aliqua forma datur oportet qō expressa mentio fiat in literis. arg. ℈. li. j. ℈. fi. & ff. de mino. l. illud. ℈. si talis.

1 ¶ Possessionem vitiosam tradens tradere non videtur.

2 Generis appellatiōe quelibet eius spēs continetur.

3 Seruitus ꝓdialis si cōstituatur an dicaꝫ alienatio.

Noui vero.

Iste versꝰ. ꝓ. ℈. allegatur. Et no. hic q: omnis qui h℥ legitimā bonorum suoꝝ administrationē pōt in feudū dare & vasallos et fideles acquirere. qō tene menti. NEL PER FEUDUM. No. q: ꝓhibiti alienare nō ꝓsit ifeudare. ¶ In gl. simile ibi: nā ecōtra. No. q: qui vitiosam possessionē tradit tradere nō videt. ¶ In glo. hic h℥. Not. q: feudum computatur in bonis vasalli. & ideo vasall⁹ dz soluere datia & collectas & nō ꝓpietari⁹ qui nō recipit fructꝰ: vt. ff. de vsufru. l. si pendētes. ℈. si qd cloacarij. & ff. de impē. l. neq;. ¶ In gl. hic instar. Not. i ista gl. q: si heres est ꝓhibitus vendere feudum sibi prelegatū q: non poterit ipm feudare: q: ꝓhibitus vēdere non pōt alienare. & sic nomine venditiōis cōtinet omnis alienatio rei ꝓhibite. nō dico alteri⁹ rei: vt not. in. l. ij. C. de

1 2 vsu. p emp. de hoc alibi dixi. ¶ Et not. in ista gl. q: appellatione generis quelibet eius species continetur. nō econtrario. qō intellige aptitudine ꝑdicationis nō necessitate conclusionis: q: non sequitur animal currit. ergo homo currit. Ad dic q: glo. log

a tur qñ genus ꝓfertur remotiua: vt cū dicimus hoc nō pōt alienari. Nā a quo remouetur genus removetur quelibet eius species: vt not. C. de trāsa. l. si cā. & hec est intētio huius gl. Item no. in gl. qō alienatio dicit ꝓprie nō solū si alienaꝫ ꝓprietas: sed etiam si

3 alienatur vtile dñium. Abusiue autē ℥tus pignoris dicitur alienatio q: constituit ius in re. ¶ Sed nūquid dicitur alienare qui cōstituit seruitutē predialem: Rndeo. per ea qne not. ff. de leg. ℈. l. meuius. ℈. fundo. vbi videas. Sequitur. ℈.

¶ Promittēs nulli vēdere nisi tibi quid hec verba important.

1 Vasallus potest infeudare cuilibet extraneo nisi faciat in fraudē domini vel agnati. De quo gl. ponit tria exempla. Primo de castrato. Secūdo de sterili. Tertio de eo qui infeudat in fraudem agnatorum. tamē in casibus istis puto feuduꝫ tenere eo viuēte. Vel aliter exponē: vt. j. de ꝓhi. feu. alie. per Fede. c. j. ℈. callidis. et dic vt ibi. ¶ Ego fui interrogatus cum quatuor essent fratres et vn⁹ castratus: vtrū possit vendere vni fratrum in preiudicium aliorum: Et dixi q: vēditio valebat eo vino sed eo mortuo sine herede succedunt omnes agnati b qui ꝓximiores sunt gradu. arg. huius glo. b & idem dico de sterili. Et no. hoc verbum glo. q: ratione sterilitatis ꝓsumitur animi fraus. RESOLVISSE. Dicit glo. ipso iure seu quatenus de facto. ꝓcessit. sic in. l. j. ℈. j. ff. de fer. RESTITUERE. simile extra de in integ. resti. c. cōstitutus. ¶ In gl. & vere. No. in ista gl. qō permittitur agnatus quod nō permittitur alijs. ¶ Item no. istā glo. & tene menti q: cō

4 suetudo in perpetuū viget ſi nō reperiaꝫ eē mutata. ¶ Querit hic glo. de aliquibus questionib⁹. Primo vtrū alienatio fraudulosa sit ipso iure nulla. Secundo an consuetudo que dat ꝓrogatiuā agnatis sit correcta. Tertio an cohereditꝰ cū quo facta est divisio possit ꝓstea vendi pars sua. Quarto quid de eo qui nō recipit investituraꝫ an habeat ista ꝓrogatiuam: gl. dicit se alibi dixisse. Per. de cer. dicit q: ne scit vbi Ja. de bel. dicit nihil referre de diuiso vel in diuiso. ℥ bene refert ꝑstiterit fidelitatem necne. S. ille c qui vult renocare. sed nō refert quo ad alienantē. q: sicut irritum est factū eius qui fecit fidelitatē. multo fortius eius qui nō fecit. ar. ff. de inoffi. testa. l. qui de inofficio. & ff. de no. a. l. non solum. et. ff. quod ví aut clam. l. si seruus.

1 ¶ Nuncius nō dicitur nisi qui habet mandatū.

2 Dubitans an equiparetur ignoranti.

Persona vero.

Datur regula q: regulariter ois persona pōt accipere feudū nec distinguik an sit liber vel seruus. nisi ignorātia pretendaꝫ in dāte. b. d. c Item queritur si in priuilegio continet: concessimus tali pcuratori tibi. an sit necesse ꝓducere mandatuꝫ. Rndeo: q: ꝓsumit illud vidisse: vt eleganter nota. Ber. in. c. nōnulli. in mag. gl. Et facit. C. de ℥ben. et commit. ℈tip. Loptimā. ¶ Extra no. q: nō de nūncius nisi ille qui h℥ mādatum & non ille qui nūciat a feipso sine mādato: vt not. ff. de ꝓbation. empt. l. j.

2 ¶ Item no. q: pcurator nō appellaꝫ dñs. C. ꝓ quas perso. l. cū per liberā. JHONORANTIA. † facit ff. de pac. l. personam. ℈. qui pecuniā. C. de here. instit. l. si pater. C. de fideic. l. eā quā. S℥ qd in dubitante an equiparaꝫ ignoranti. Videk q: sic. vt. C. de 2di. inde. l. fi. & C. de fur. l. manifestissimi. ℈. j. Dic contra q: si dubitabat debuit inquirere qualitatē eius cuꝫ quo d contrahebat: vt. ff. de reg. iu. l. qui cum alio. & si non inquisiuit sibi imputet⁹. Bal.

Sed vtrum.

Casus. Dak regula qō ine stituraꝫ pōt qs facere & accipere per alium. quinimo & per procuratorem. h. d. ¶ No. q: qs p aliū pōt tradere possessionē & recipere. cōcor. extra de prebē. c. accedēs. Quedaꝫ tū sunt q̄ intra nos sunt siue descendunt: que p aliū explicari nō pōt. vt necessitates & superfluitates nature: vt. C. de testa. l. cum antiquitas. quare nec adulterium per aliū explicari pōt: vt no. ff. de vi & vi ar. l. j. ℈. quoties.

Feminam quoq;

No. quod femina pōt esse dña feudi: ℥ regulariter nō posset eē vasalla feudi pater ni. ¶ Item no. q: femina posset habere vasallos & fideles & proinde habebit iurisdictionē tanq; domina feudi: quia ista sunt iura comnea.

1 ¶ Argumētum sumi pōt ab interpretatiōe nois.

2 Fidelitas qualiter debeat promitti.

3 Et qualiter vasallus debeat honorare dominum.

4 Vasallus non tenetur prestare largam fidelitatem rationem ponit.

5 Fidelitas quādo sit prestanda domino.

6 Vasallus si vult prestare fidelitatem: & dñs recusat an noceat vasallo.

7 Pactū appositū ℈ diffinitionē & tractus an valeat.

8 Dis[illegible]situra qualiter & per quos fiat.

9 Fiscus possidet feudum in vita vasalli ob crimē cō missum.

Nulla.

Casus dak regula exceptio a regula. Regula est. dñs nō cogitur facere in uestituraꝫ vasallo si fidelitatem sibi facere recuset: q:

ꝑter posita affirmatiue am plius. ff. ℈ pig. acti. l. j. in fi.

¶ Hui⁹ gl. vide aliā gl. i. l. j. C. ne lic. habi. metr. li. vi. ter. sing. i. l. j. ff. de vē. in pos. mit. l. j. ℈. j. bal. in. l. j. & ij. C. de erc. tut. vide bal. i l. j. ℈. j. de ope. no. nū. bal. i. l. ob maritorum. ne vxor. p ma. vide bar. i. l. vi rū. ℈. si minor. ff. de minoribus. et ibi resīsi. an. barb.

¶ D. d. eē ērītur si leganꝫ ciuitati vtrū abbas & cōuent⁹ possint agere ꝓpio noie vl noie mona chorū tātum. Rndeo. ꝓpio. ff. ō 2di. & ō mō. l. filio. vbi ter. nota. licet qui facti sunt non transeant ad dñs. ff. ō ca. di. l. legati. & no. ad treb. l. luci⁹ ℈. tres bēdes. ff. de 2di. et de mon. l. q here di. & l. meui⁹. q: fcā separatione a ꝑsona nō recipiunt.

¶ Imputer. An dñs ꝓpio seruo possit concedere feudum sine libertate. rñ. qō nō q: dñs seruo nil debere pōt: vt. ff. ō cō di indcb. l. qui bus diebus. ℈. dñs ēt si voct cū liber. C. de ne. ser. here. nisti. l. iij. q: vba enūciatiua ꝓlata respectu intrinsece dispōnis nō dispōnit nisi aliud ꝑsumak ex mēte loquētis vt. ff. ō rei vē. l. ēptor. ℈. ācilla vba enūciatiua fiūt gōdaꝫ pambulū cuīciati act⁹ tūc non gesti. & ito nō dispōnit si incidēter ꝑferāt: vt i. c. si pa. ō ꝑui. i. vj.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fendum ꝺ: a fidelitate seu a fide. Fallit regula si per pactū ſuū actuꝫ eſt. h. d. INVESTITURA Subaudi. ſ. realis p quā vaſallus ponit in poſſeſſionem cum iam verbalis preceſſit. nā illa precedere ꝺz ſacramentum fidelitatis: vt. ſ. ti. pri. τ. ſ. de no. for. fi. de. c. ſ. fi. qꝺ ſacramentuꝫ ſi vaſallus poſt inueſtituꝝ verbalē recuſauerit preſtare nō ꝺz fieri inueſtituꝝ realis cum feudum dicat a fide vel a fidelitate. τ

1 hoc tꝫ ℣ſe. de cer. AFFIDELITATE. † Nota. argu. ſumendū a nominis interpretatiōe ſic. inſti. de tute. in pn. ff. de ver. ſig. l. bonorum. τ. l. maluī. §. pe. C. de defen. ciui. l. defenſores. inſt. de dona. §. eſt τ alind. C. de fer. l. a nullo. C. de offic. preſe. vrb. l. j. ibi ꝺum dicit. ſciat er ipſo noie quid pfecto debeat annone, ꝛc.

¶ Adde τ no. interpretationem grammaticalez in priuilegiis valere. de verbo. ſigni. in. vj. c. abbate. in nouel. MAYEO PALTO. Nota. per pactum neceſſitatem cōtractus poſſe modificari. Jn gl. not.

2 B. † Jſta eſt glo. multū ſolēnis τ ponit practicā τ formam quō fidelitas ſit polliceꝺa τ inueſtitura petēꝺa. τ quō τ qualiter vaſallus ꝺebeat ꝺñm adire. Et quo verbo innuit qꝺ fidelitas ſit perſonaliter faciēda. Et adde qꝺ no. in ſimi. de ſen. excom. c. cū deſide res. i nouel. Vt ꝺic qꝺ procurator vel ſyndicus poſſit iurare fidelitatem ꝺūmoꝺo habeant ſpeciale māꝺatum: vt no. in glo. per Archi. hſtiſ. diſ. c. tibi ꝺño. Vel ꝺic qꝺ ſyndicus ciuitatis gerit perſonam legitimā τ ſicut tutor pōt iurare ſine ſpeciali mandato: ſec⁹ in

a ¶ Tutior eſt. Quanꝫ τ pre cedens ſit verꝝ: qꝫ iſtuꝺ eſt iuramentum neceſſitatis et vtilitatis qō ꝺebet haberi pro rato. l. pō ponitus. de ne go. geſt.

b ¶ Naturale. vide bal. in. l. C. de donat. Eind. barba.

procuratore pnato: vt no. ff. de iureiur. l. iuſiuranduz. §. defenſor. τ. l. j. C. etiam per procur. cau. in inte. reſti. agi pol. per Jaco. τ Ly. ſed opi. Archid. tutior eſt *

3 † Jtē ponit qualiter vaſallus honorare ꝺebeat ꝺñz preſentibus parib⁹ curtis τ aliis magnis τ honorabilibus viris. Et an ꝺñs ſi nolit inueſtituꝝ facere pinetur fidelitate. τ qualiter fidelitas fit faciēda τ quibus verbis ꝺe iure. Ultimo ponit vnū ꝺictum valde notabile qꝺ ſtatim ꝺñs perꝺit famam: puta qꝺ eſt excommunicatus pōt ei ſubtrahi fidelitas: qꝺ fidelitas pariter cuz fama ꝺomini finitur. tñ pariter cum fama ꝺomini reſtituitur. vt. ſ. hic finitur lec. c. ꝺño guerrā. Et eſt rō qꝺ quoꝺ contumacia abſtulit obediētia reſtituit. tex. eſt valde not. extra de conſti. c. ex literis. ¶ † Jtē not. ex gloſ. qꝺ regulariter vaſallus nō tenetur largā fidelitatē facere: qꝫ in iuramento excipit priōrē ꝺominū τ ꝺominum imperatorem. to excipit priōrē ꝺominū τ ꝺominum imperatorem. to excipit priōrē ꝺominū τ ꝺominum imperatorem. tene mēti gloſſ. optimā τ practicā τ ad ꝺe ad plenio rem doctrinam ſm Jaco. bel. ¶ † Cum querit qñ ſit preſtāꝺa fidelitas. glo. non reſpōꝺet. Tu ꝺic qō aut ſtita eſt inueſtitura noua vel vet⁹ ipſi vaſallo a ꝺomino. tūc vaſall⁹ ꝺz ꝺomino ſtatim ſtare fideli

5 litatem: vt hic. τ. ſ. ti. pri. τ arg. ff. de acc. empt. l. iu. §. offerri. τ de edil. edi. l. etiā. §. ſi. Aut non eſt ſtita in ueſtitura τ ꝺomin⁹ vaſallo ꝺenunciauit legitime qꝺ ſibi ſtet fidelitatē pollicēꝺo inueſtituraꝝ. τ vaſallus eſt in moꝛa. tūc amittit feuꝺū tāꝑ ingrat⁹: vt. ſ. q̄ ſit pri. cau. bene. amit. §. eſt τ alia. Si vet⁹ ꝺz fieri inueſtitura vaſallus ꝺz annū τ mēſem ſi miles eſt: ſi puatus eſt ꝺz annū τ ꝺiē. ſi ante tps non petat poſt tps efficit in moꝛa. τ tāꝑ ingratus amittit feuꝺū et iam ſine ꝺenunciatiōe ꝺomini. qꝺ ꝺies interpellat ꝑ eo: vt. §. quo tpe mi. inueſti. pe. ꝺz. c. j. τ. ſ. ꝺe capi. co. in pn. τ. C. ꝺe in. empb. l. ij. ¶ No. ergo qꝺ in noua inue

6 ſtitura ꝺñs non ꝺz offerre vt. ꝺ. §. offerri ſed in veteri vaſallus ſe offert: vt ꝺictū eſt. ¶ † Querit quiꝺ ſi vaſallus vult ſtare fidelitatē: ꝺominus aut recuſat facere inueſtituram: Reſpōꝺeo qꝺ nō nocet vaſallo. τ ꝺñs ſibi teneť ad intereſſe. vt. ſ. ꝺe no. for. fiꝺe. §. vel pōt peiſe cogi tradere rē τ inueſtituꝝ facere. ſ. ſi ꝺe feu. fue. cōtr. c. ſi facta. vel ꝺic qꝺ ꝺominus ꝑabiť ꝑ prietate feuꝺi ſicut vaſallus ꝑinaretur ſuo iure ſi re cuſet fidelitatem preſtare: vt. ſ. ꝺe fo. fi. §. ꝺominus. τ. ſ. quali. ꝺomi. feu. pine. c. ex literis. Jacob. belui.

7 ¶ Ultimo poteſt hic colligi qꝺ valet pactum appoſitum cōtra ꝺiffinitionem contractus. Circa qō ꝺic qꝺ aut apponitur ad perimēꝺam ſubſtantiā cōtractus: aut ad augendū. Primo caſu aut incōtinēti τ vitiat: aut ex interuallo: τ tūc aut perimere ℣ctū non eſt in poteſtate contrahentiū puta profeſſionē religionis τ non valet pactum. Aut perimere eſt in poteſtate contrahentiū τ tunc aut apponitur ſuper toto τ vitiat. aut ſuper parte τ non vitiat. l. j. ff. ſi vſuffru. pe. τ. l. per ſeruum. de vſu τ ba. Secundo vero caſu principali qñ apponiť ad augendum nō vitiat ſed abundat: vt. ff. de pecu. l. l. ſi pectiū. §. j. τ. ff. de neg. geſt. l. ſi pupilli. §. j. lꝫ ibi ſm veram lec. pact. teneat: vt ibi no. de hoc no. Ly. C. de ſac. ſan. ec. aut. ingreſſi. τ ibi videas id quoꝺ ibi ꝺixi poſt Lyn. Et his apparet qꝺ nō. τ quicquiꝺ eſt contra ꝺeſcriptionē cōtractus eſt

8 cōtra eius ſubſtantiā: vt ꝺic eſt ter. no. ¶ † Quero ꝺz hic ꝑ quos fiat in ueſtitura τ qualiter videamus econtrario per quos fiat ꝺiſueſtitura et ueſtitura τ qualiter videamus econtrario per quos fiat ꝺiſueſtitura et ſuperior. ¶ Caſus. Queritur hic quiꝺ precedere ꝺebeat an inueſtitura an fidelitas. Reſpondetur qꝺ inueſtitura. ¶ Queritur etiam quiꝺ ꝺicatur fidelitas. Reſpon. quoꝺ fidelitas ꝺicitur iuramentum fidelitatis quoꝺ vaſall⁹ preſtat ꝺño. hoc ꝺicit. FIDELITATEM ID est iuramentum. RESPONSUM EST INVESTITURAM. ſubaudi verbalem. Primo eſt tz precedere inueſtitura verbalis. poſtea ſequi ſacramentum fidelitatis. τ vltimo fit inueſtitura realis: vt. ſ. ꝺe no. for. fi. c. j. §. fi. τ. ſ. ſi ꝺe feu. contro. fue. inter ꝺo. τ ag. c. ſi facta τ. ſ. que fuit pri. can. bene. amit. c. j. Pet. ꝺe cer. Sic ergo inſtrumēꝺ tum concipiatur. Talis comes conceſſit Bal. tale caſtrum in feuꝺuz. τ ipm p enſem nuꝺū quem tenebat in manu inueſtiuit. Qui Bal. poſtea fidelitatē iurabit tz veterē τ nouā formā. Jccirco ꝺict⁹ ꝺñs comes ſtituit ſe tenere ꝺictū caſtrū pro ꝺicto Bal. tāꝑ feuꝺatario. Et meli⁹ eſt ſi ꝺñs facit. procuratoꝛē ad inducēꝺū eū i corꝑalē poſſeſſionē vt. ſ. ꝑ quos

1 ſi. inue. c. j. §. ſed vtrū. ¶ † Sed qꝺ ſi inſtrumēꝺū ꝑoſteratꝰ ordinez. vide tur non valere. arg. ff. de vul. ſubſti. l. moꝛibus. §. ꝓius. Ego puto valere τ reꝺuci ad ordinē ratiōis intellectus. arg. inſti. de leg. §. ante heredis. τ. ff. de he. inſti. l. talē. in pn. qꝺ multū refert an ordo ſit de forma et tunc ꝑoſteratio vitiat an ſit de ſimplici ꝓſenſu τ tunc ſec⁹. Vel ꝺic qꝺ caſu nō vſ ſeruata forma intellectualis cuius obſeruantia ſufficit vt nota. in alia materia magna τ arꝺua. extra de bapti. c. ſi. in nouella. Quero que eſt ratio iſti⁹. c. Rſi. tripler. qꝫ ꝺñs eſt caput feuꝺi. τ ſō ꝺz incipere a capitē vt. ff. de ne. ge. l. at qui natura. §. ſcenola. τ. ff. de edēn. l. argētari⁹. §. edi. Jtē qꝺ quoꝺ ꝑcꝺit in eſſentia ꝺz ꝑcedere ſi facto qſi cauſe ſunt cō uertibiles nulla ꝑcꝺit alterā in eſſentia. ff. de ma. l. heredē. ſecus ſi vna eſt ſub alia vel ſi vna eſt actiua alia paſſiua: qꝫ actiua ſp precꝺit in iuꝺicij rōnem naturalē: vt ꝺic τ. C. de re. ꝑmu. l. ex placito. Sc̄a qꝺ ſicut ꝺñs primo noiatur in cōtractu. ita ꝺz ꝑcedere quo ad actū verbi vel in ueſtiture abuſiue. Tñ ſicut ille qui vēꝺit nō teneť tráſferre ꝺñiū niſi pre tio ſoluto: nec tenetur habere fideē ꝺe ptio ſi nō vult: vt. ff. de ſo. l. ſi ſoluto rus. ita cū fidelitas ſit loco cuiuſꝺā ptij nō teneť ꝺñs habere fideē ꝺe eo

2 ſi tñ haberet τ traꝺeret tráſferret vtile ꝺñium: vt inſt. de re. ꝺiui. §. ven ꝺite. Tertia ratio eſt qꝫ quotiens nomē a noie ꝺeſcꝺit ille q eſt princi palis in cōtrahendo ꝺebet ea que ſunt obligata primo implere ex parte ſua ponēꝺo ea in ſubſtātia obligatiōis: vt ꝑz in contractibus innoiā tis. qꝫ ibi nomen a noie ꝺeſcꝺit. ꝑpter dictionē vt. q̄ ſignificat quanꝺā ordinem cōtractus a quo ordine ꝺenoiatur. ff. de ꝓſcri. ver. l. naturalis. §. qō ſi faciā. lꝫ Bar. ꝺicat τ male qꝺ cōtractus ꝺo vt facias. ex pte faciē tis eſt facio vt ꝺes. nā lꝫ ita ſit tin mō exequēꝺi non tñ contractus ꝺz ſic

3 ꝺenominari. † Jux̄ta qō quero vtrū ex cōtractu feuꝺi oriať actio ꝺire

cta et

eta τ cōtraria. Et vꝺetur qꝺ ſic qꝫ nomen a nomine ꝺeſcenꝺit: vt no. ff. de act. τ obli. l. conſenſu. Tu ꝺic qꝺ hincinde eſt ꝺirecta qꝫ ꝺirecta τ contraria non hñt locū niſi in caſibus expreſſis in iure: vt no. ff. de impen. in re. ꝺo. l. omnino. que ꝺoctrina non ponitur alibi τc.

1 ¶ Clauſula ſicut iurari ꝺebeat intelligitur in omni iuramento.
2 Juramentum vaſallus qō preſtare ꝺebet quotuplex ſit.
3 Perſone ꝺomeſtice que ꝺicatur.
4 Domini duo eiuſꝺē caſtri an iurabunt fidelitatem ſimul.
5 Dominus an poſſit priuare alium ꝺominum qui crimen commiſit.

¶ Qualiter ꝺebeat iurare vaſallus ꝺño fidelitatem. Rubri.

QUaliter. Diuiꝺe capitulum in ꝺuas partes. Primo tradit forma iuramenti qꝫ preſtat vaſallus ꝺomino. Scō iuramenti quoꝺ preſtat ꝺomeſticus vel ſubꝺitus ꝺño. ſecunꝺa ibi ſi vero ꝺomeſticus. ¶ Caſ⁹. Vaſall⁹ ꝺño iurare ꝺz ꝺ ſibi erit fidelis τ qꝺ credētiā ſibi ꝺmiſſa nō manifeſtabit. Do

c meſtic⁹ aūt ſubꝺit⁹ aꝺiicere ꝺz noiatim vitā mēbrū mortē τ ei⁹ rectū ho noꝛē. h. ꝺ. Jac. SALVA VASALLUS DEBET ESSE

1 DOMINO. † No. ꝺbū aureū qꝫ in oī iuramento fidelitatis intelligi tur clauſula ſicut ꝺz iurari. Et iō ſ antiquā ꝺſuetuꝺinē nona iuramē ta ertorta ꝑſumunt impreſſiua. τ ita reſpōꝺi cuiꝺā magnifico me con

2 ſulenti ſup hoc in facto valꝺe arꝺno. ¶ † No. hic ꝺe triplici iuramēto ſ. ꝺe iuramēto vaſalli q eſt vaſallus propriē rōne feuꝺi. τ qō hic ꝺeeſt in iſto iuramēto ſupplebiť. ſ. ꝺe no. for. fi. ¶ Scō ꝺe iuramento ꝺomeſtici pene ſum ꝺe caſto illuſtris pūcipis ꝺñi comitis virtutū. vel alis ſum ei⁹ familiaris certe teneoꝛ ei ſtare iuramētū fidelitatis ꝺñi in tali actu ſeu habitu ero. Nonc qꝫ ſum attinēs vaſalli q ꝫz caſtrū in feuꝺum τ ſe cū habito teneoꝛ ei iurare capitula hic cōtēra: ꝑtim ſi ſum ꝺe ei⁹ ge nere ita qꝫ ſperē ei⁹ ſucceſſionē. Nā ꝺomeſtice ꝑſone ſucceſſionē ꝺñoꝝm ſperātes ſuſpecte ſunt ne vite ei⁹ inꝺicinť. q ſuſpitio purgať ꝑ iuramen tū. ita no. gl. hic poſita. nō tñ puto qꝫ vroꝛ ꝺebeat iurare. vel econtrario vt. ff. de cōꝺi. τ ꝺemō. l. cū talc. in pūn. lꝫ meretrices optēt moꝛtem mari

a toꝝm: vt. ff. de cōꝺi. τ ꝺemō. l. pater ſeueriā. §. ſocrus. Et forte familia ris vel ꝺomeſtic⁹ iō iurat qꝫ vt ꝺñs iuriſꝺictionem habeat * in ſuos mi niſtrales. τ in ſuos agricolas: vt. j. ꝺe pa. te. c. ſi qui. §. ſi ꝺominus. et ſi aut. ꝺe queſtio. §. ſi vero ſoꝛſan. colla. vj. τ coertionem quandam tempe ratam in eos habent. ar. ff. de iuriſꝺ. om. iuꝺ. l. magiſtratibus. ff. de pe. l. ſi quis forte. §. ſi quos comitū. ff. de fur. l. ſeruī τ filij. i pri. C. ꝺe ag. τ cēſi. l. fin. lib. vj. in anten. de inuꝛ. l. item apuꝺ. §. aꝺiicitur aꝺuerſus. τ. l. ſ to. §. pterea. τ. l. non ſolū. §. quāꝰ. τ. §. leuis. ſm Jac. ꝺe are. in ſua ſumma ſub rubꝛi. qualiter ꝺebeat iurare vaſallus quoꝺ verum eſt in his q ſunt ꝺe familia perpetua: vt. C. ꝺe epiſco. τ cleri. l. j. Tertium eſt iuramē tum quoꝺ preſtant ſubꝺiti ratione iuriſꝺictionis. vnꝺe cum papa ve niret Peruſiam omnes Peruſini tenentur ei iurare fidelitatem: et no mine peruſinoꝝm non ſolum originarij continentur: ſed quicunqꝫ ha bent ꝺi ꝺomicilium: quia per hoc ꝺe ꝺiſtrictu pape ſunt. Et iſtuꝺ ca pitulum quo aꝺ iuramenta ꝺomeſticoꝝm neſcio alibi. et credo quoꝺ contineat vſum ꝺominoꝝm potius quam ſit fundatum in iure ciuili

3 romanoꝝm. ¶ † Querit glo. que ꝺicantur perſone ꝺomeſtice τ reſpō ſionem ꝺabo. C. ꝺe teſti. l. etiam. et inſti. ꝺe teſta. §. in reſtibus. et. C. ꝺe queſtio. l. quiꝺem. l. placuit. ꝺe his qui ad eccleſie. confugi. l. j. §. finali. et ff. ꝺe pe. l. reſpiciendum. §. furta. τ. C. ꝺe re milit. l. quicunqꝫ. liber. vij. et omnes perſonas aꝺ quas peruentura ſit hereꝺitas. Pet. ꝺe cer. τ. ff. de iuriſꝺi. oim iuꝺi. l. q iuriſꝺictioni. C. ꝺe lati. liber. tol. l. ꝓtima. §. illuꝺ ēt.

4 Ja. bel. † Sed pone qō ſunt fratres ꝺomini ciuſꝺem ciuitatis. nunquiꝺ iuꝛmcm iurabunt: τ ꝺicetur qō non mutata compenſatione obſtan te. arg. uncn. ff. ſolo. matrimo. l. cum mulier. Jn contrarium ꝺicetur. ff. ꝺe in. ius ve can. l. ſed ſi hac. §. liberta. ct. ff. ſi certum petatur. l. cius qui in prouincia. in fine. Hec obſtat argumentum ꝺe compenſatione quia mutua ꝺelicta non cōpenſarentur: quia ſicut ſpeciei ad ſpeciem non aꝺmittitur compenſatio ita felonie aꝺ feloniam preſertim ſi eſſent ꝺi uerſarum ſpecierum. Alibi ꝺicim⁹ qꝺ fornicatio ſpirituaſis et coꝛ poaſis non compenſantur ea ratione: quia ſunt ꝺiuerſarum ſpecierum vt not. extra ꝺe conuer. coniu. c. vlti. in nouel. Et aꝺꝺe quoꝺ not. ff. ne quis eum qui in ius voca. eſt. l. iiſ. Et licet iſta iuramenta non erigan tur niſi vnus ſit ſub altero tamen hic ꝺico qꝺ aꝺ fiꝺelitatem vnus eſt

5 ſub altero τ altero ſub illo. ¶ † Querit eſt Bul. ꝺe cu. ſi ꝺuo ſunt ꝺomi ni in eoꝺem caſtro et vnus committit ꝺelictum aꝺuerſus alterum vtrū poſſit ab illo puniri. Et ꝺeterminatur qꝺ non: niſi eo caſu quo nō recognoſcunt ſuperiorem. Ego ꝺico iꝺem ſi periculum ſit in moꝛa. Jtē ſi vnus ſit maior: aꝺminiſtratione quam alter. alias par in parem non habet impertium ſecunꝺum Bul. ꝺe cuſ. qui ita nota. in. l. vltima. ff.

b ꝺe re. ꝺiui. b Bal.

1 ¶ Domini terraꝝ an poſſint expellere mercatores foꝛenſes ꝺe terris ſuis ſine cauſa.
2 Quiꝺ ꝺe venturis ad patriam an poſſit interꝺici ingreſſus.
3 Repreſalie conceſſe pliano cūi contra peruſinos non extenꝺuntur aꝺ

peruſinos tunc temporis piſis habitantes.
4 Fides hincinde ꝺebetur

¶ De forma fiꝺelitatis. Rubri.

IN epiſtola. Diuiꝺe ca pitulum in ꝺuas partes. primo ꝺat forma iura menti qō vaſallus preſtat ꝺño. Se cunꝺo ꝺominus vaſallo aꝺ eaꝺem b vicem aſtringitur. prima vſqꝫ aꝺ. §. ꝺominus. ſecunꝺa vſqꝫ aꝺ finem. ¶ Caſus⁹. forma iuriſiur. preſtanꝺi a vaſallo ꝺomino traꝺitur in ꝺe cretis. in qua ſer memorie habere ꝺebet vaſallus vꝫ incolume. tutū. boneſtum. vtile. facile. poſſibile. que verba. quez intellectum ſapiant exponit litera. quin imo ꝺebet etiam ſuo ꝺomino auxilium τ conſilium preſtare. ꝺebet τ etiam ꝺomin⁹ vaſallo vice mutua ſibi preſtare quoꝺ τ vaſallus ꝺomino. h. ꝺ. Jac. bel. c

1 JURANDUM. Not. qꝫ non licet obliniſci ꝺe eo qō quis tenetur alijs facere preſertim ſub vin culo iuramenti conſonat. C. ꝺe cōtraben. τ commit. ſtipu. l. magnā. FIDELITATEM. No. iſta pulcher ꝺ rima verba τ qꝫ ter. ea exponit ideo non eſt neceſſa ria alia glo. SALVUS ESSE. Not. qō perin rus nō poteſt eſſe ſalnus ꝺe ſuo feuꝺo. Sed an pena poſſet ꝺiſpenſare vꝺetur qꝫ non: vt no. in. c. ſi. ꝺe re miſ. in nouel. Bal.

Dominus vero. Jſte verſi. p. §. al legať. quia nota bilisſimus eſt τ ſanctum ius continet. Dicit enim qꝫ in quibuſcunqꝫ vaſallus ꝺebet eſſe fiꝺelis ꝺomino d in eiſꝺem ꝺominus ꝺebet fiꝺem vaſallo alioquin ꝺominus iꝺicabitur maleficius⁹. Item vaſallus e poteſt ꝺiffiꝺere ᵉ quia ꝺebet perꝺere propꝛietatem feuꝺi. τ hoc eſt mirum. Nam tale eſt quale ſi ꝺicerꝛe nus qō proprietas conſoliꝺetur vſufructui. Notēr c ergo valꝺe hunc. §. ꝺomini. quia terribilis eſt eis.

1 ¶ † Extra quero nunquiꝺ ꝺomini terraꝝ poſſint ſine cauſa expellere mercatores foꝛenſes ꝺe ſuis ter ritoꝛijs. τ non recꝺentibus bona auferre. Reſpon. qꝫ mundus eſt omnibus communis patria. et ideo f non poſſunt expelli niſi ex cauſa. ex qua poſſent fo ꝛis banniri. Nam expellere interꝺicere eſt. que pena ſine cauſa non ꝺebet imponi: vt. ff. de interꝺic. τ re

2 leg. l. relegatorum. † Venturis autem aꝺ patriam alienam ⁊ pōt interꝺici ingreſſus. ar. ff. de ſer. ru ſti. prꝺio. l. ꝺiuus. ff. de vſufruc. leg. l. heres. ff. ſi ſer. ven. ſicuti. §. aꝛiſto. poſtēꝺ autem venerunt * ingreſ g ſi ſunt ſicut reliquus populus ſunt. et tam cōtra na turaleꝫ equitatem quā contra bonum publicū eſt ſi expellantur. facit in auten. ꝺe queſto. coll. vj. poſt principi. ꝺum ꝺicit ciuitas noſtra populoſa ꝛc. vbi eſt text. ſing. quoꝺ nomine populariuꝫ continentur aꝺuene⁹ habentes incolatum. quoꝺ aliter non repe

3 riꝛur: τ facit aꝺ multa ſtatuta terraꝝm. † Jtem pre ꝺicta faciunt aꝺ materiam repreſaliarum viꝺeliceť qꝫ repreſalie conceſſe contra peruſinos eiuꝺem ciuitatis. nunquiꝺ piſano non intelliguntur conceſſe contra peruſinos tunc temporis incolatum piſis habentes quia intel liguntť ꝺe piſano populo vij ſunt ꝺe alio oniū. arg. inſt. ꝺe re. ꝺi. §. panoꝛum. Jtem quia eiꝰ participat ꝺuas qualitates inſpiciur ea que prꝺeſt preſertim contra repreſalias que ſunt oꝺioſe: vt no. ff. qō me tus can. l. ertat. ꝺe iniu. τ ꝺe vā. ꝺa. c. j. lib. vj. Et licet aliquāꝺo ſint ꝑniſſe nunqꝫ tamē fauoꝛabiles ſunt ſed reſtringende quātum eſt poſſibile abſqꝫ earum ſubverſione. REDDERE DEBET. Dicit Seneca in vij. ꝺeclamatione. nō eſt beneficium a fe

4 lere abſtinere. FIDELEM. † Not. qꝫ fides ꝺebetur hincinde τ qui fiꝺem non preſtat ea ſpera re nō ꝺebet: vt. ff. lo. l. quero. §. inter. Et no. ſimile de abbate verſus monachum: vt no. in. c. vlti. ꝺe condi. appo. in nouella. Bal.

1 ¶ Forma facilius tollitur ꝑ ſubſtātia.
2 Juramentum an poſſit preſtari ſuper veteri teſtō.
3 Juramentuꝫ fiꝺelitatis an aſtringat contra fratreꝫ aut filium.
4 Dominus groſſi nō ꝺebent interrogari ſuper ſigni ficatione vocabulorum.

a ¶ Habere. vi ꝺe. bal. l. l. ipe rialē. §. ꝑterea ꝺucat⁹. ꝺe ꝓpo bi. ali. feu. per fēꝺ. hſ l. l. ter tres tut. ff. ꝺe admi. tu. and. barba.

¶ Dñi. τ ioi iuriſꝺictione maioꝛitas at tēꝺit quo aꝺ aꝺminiſtratiōz vt no. i. c. ꝺe li beralib⁹. i gl. aꝺuertei ſi. ꝺe ofꝺle. li. vi. ꝛc.

¶ Caſus. viō Ang. ro. i ſpil. lyviij. inci. vi ſis themate.

¶ Caſ Baleſich⁹. no. ſi ꝺñs nō ē fiꝺeliś vaſallo qꝫ nō teneť eē fiꝺelis ꝺño va ſall⁹ penꝺeꝛa Jnn. i. c. ceteꝛ. ꝺe iuꝺ. vbi ꝺi cit qꝫ ꝺñs agit interꝺicto vū vi ℈ vaſalli ſz nō ex: ſeꝺ iſte ter. ꝑt iꝺuci ℈ eū. Eln. barb.

¶ Diffiꝺere vꝺe. c. ꝓquerēte. ꝺe reſt. ſpo. vbi inhoneſte facit cp̄s ſpo liare clericū be neficio. Aiuꝺ. barba.

¶ Ex cā. vide bal. in. c. j. §. fi. §. q. moꝺ. feu. amit. an. bar.

¶ Aꝺuene. no ta ſing. qō ap pellatione po polariū ꝓmē tur eꝺuene⁹ ſi tes icolatū. et iꝺē ꝛ ℈ bal. in. l. iñ. §. hec vba. ff. ꝺe ne. ge. ſed ℈ ꝛ ipſe in rub. C. q ae. r. ō poſ. et rꝺet aꝺ ter. ꝺ. aut. ꝺe iſtore qō ē caſus ſpāliś: an aūt appel latiōe ꝑpriū veniat clerici. ꝺic qꝫ nō. vt i c. ſi ſnita. ō ſen. erēō. vide ter. ꝓ eō bal. i. c. giñ. ꝺe of. or. τ i. c. rodulph⁹ ꝺe reſcr. ꝑ bal. ꝺixi in rub. ꝺe re. ecc. nō alie. bal. i. c. i. ō off. or. vide. c. peti tio. ꝺe ꝺomi. vbi appellatiōe habitato

Universidad de Deusto
Biblioteca

ni venit̃ de le- 5
rici ⁊ laici q̃ ē 6
bene not. vide 7
q̃d bf in l. spa
donē. ff. iã aũt
ff. de excu. tut.
vbi bal. dicit
q̃d venit̃ in-
duci. Fin. bar.

a ¶ Pōt. Vide
bal. in. c. j. ff. fi.
ſ. qui feu. da-
pos. ⁊ i. l. i cau-
ſis. C. de accu.
⁊ gl. ſcri. de v̄.
ob. bal. in auc.
ſi q̃s. C. de q̃st.
pec. o. Jo. in. l.
gaius. ff. ſoln.
ma. vid bal. in
l. imperator. ff.
de ſta. bo. vide
tex. ⁊ do. in. c.
tua nos. de
ſpō. c. ꝙ aſſt. ō
turcpa. Jo. de
imo. in. l. ſi ſic. a
ff. i. alīs. ff. fi. ff.
de le. j. gl. ⁊ ibi
Rud. ro. i. l. le-
gta. ff. ſi cer. pe,
vide gl. in. l. j
ff. de teſt. q̃ ōt
q̃ illa lex facit
tranſitum de
prima pſona
ad tertiam et
ibi dicit bald,
q̃ non vitiat
inſtrumētum
allō. c. cōduc.
vide que diri
in rub. de teſ. 3
vide. o. Lard. b
i. c. examinata
de iud. Fin.
Barba.

b ¶ Ōō ſic. vid
de hoc bal. in
l. imperialem. 4
ad fi. de prohi.
alie. feu. p Fe-
de. ⁊ i. l. cū acu
tiſſimi. C. de fi
dei cō. et in. l.
petitionez. C.
ō ſāto. di. iu.
diri in cle. j. de
iureiur. poſt
Jo. de imo. et
in repe. l. cum 5
acutiſſimi. et
ibi ſaly. Fin.
Barba.

*Membrum quod dicatur.
Iniuſtitia ⁊ caſus fortuitus equiparantur.
Iuuare alium ſi quis promiſit non tenetur.

¶ De noua forma fidelitatis. Rubr.

Statalia. Laſus. traditur no
na forma iuriſiurā
di fidelitatis quod preſtat vaſallus dño
plana eſt vide p te. DE BONO. Noua
forma dicitur quia ſpecificat capitula ſub generali
forma incluſa. Et eſt nona quo ad dictatum ſed nō
quo ad intrinſecum ſenſum et virtutem verborum.
Iam qui ſpicam excutiēdi nouū facit ſed velatam
rem extollit: vt. ff. de acqui. re. do. l. adeo. ſ. cuz quis.
¶ Nota. quod circuſtantie quandoq; appellan-
tur forma. Et q̃ facilius tollitur forma q̃ ſubſtan-
tia, no. de ſen. excom. c. ſuper eo. in nouella. Quando
dubitatur de forma vtrum ſit dubium iuris vel fa-
cti. no. in. c. ij. de bap. in nouella. et not. q̃ triplex eſt
forma. ſcilicet verborum intellectualis et. l. forma.
not. eodem. titu. c. ſi. in nouella. Forma non eſt aliud
niſi ordinata ſeries rem ad ſubſtātiam adducēs. ff.
de ver. ob. l. qui rome. ſ. flauius bernes. Dicit nouū
quod per ſingula eſt expreſſum quod olim erat ver-
bis generalibus clauſum. ergo ſpecificatas inducit
nouitatem: vt no. Accur. in. l. j. ff. de le. j. IN OB-
SERVANTIA. No. illud quod in pluri-
bus curſu obſeruat̃ p generali conſuetudine rep-
tādum eſt. ESSO DITTUS. No. inſtrumentuz
formari in prima perſona. ſed in hoc non eſt vis. nā
in tertia formari pōt: vt extra de cōuer. coniu. c. du-
dum. ⁊ ibi eſt ter. fin. q̃ nō dicitur tabellio variare:
nec in ſtilo nec in facto ſi vnus inſtrumenti ſcribat
in pma pſona aliud in tertia. EVANGELIA. 1
Quid ſi iureatur ſup veteri teſtamēto: vt ſuper Feſ.
Riſi. q̃ tota diuina pagina eſt p euāgelia approbata
Et ideo non eſt vis ſuper quo tertiu diuine ſcriptu
re iureatur. Poteſt etiam iurari ſuper altare vel ſup
ſacrum lignum crucis vel reliquias ſanctorū: vt. C.
de re. cre. l. generaliter. in fin. CONTRA DUC-
TUM EADUCTUM. Nomine hominis etiā
vniuerſitates ⁊ ciuitates continentur excepta. ppria
patria. ff. quod me. cau. l. metum. ſ. animaduertēdū.
ff. de cap. l. poſtliminium. ſ. filiis. ff. de inſt. ⁊ in. l. ve-
luti. Nā ꝓpie patrie debetur fidelitas. vt. ſ. tit. n. ſ. c.
j. ſ. ſi vero. ⁊ eſt ꝓ or tēp ore ſicut natura eſt poſterior
accidente. ¶ Sed nūquid iſtud iuramētus aſtrin-
git contra fratrem ⁊ filium. dicit gl. q̃ ſic quod in-
telligo veruz niſi lederet fratrem vel filiū in his que
ſunt de iure naturali: q̃ naturalia ſiſt immutabilia
vt inſti. de iu. na. ſ. ſed naturalia quidem. SINE
CLE. i. ſane ⁊ perfecte. vt extra de ſponſa. c. ex liris.
⁊. c. ex pte. PERFECTUM IN SECON-
TUM. No. quod generalis locutio dicitur eſſe
quid perfectum: quia continet omnes ſuas ſpecies.
IMMATROS. ſimile. C. de ind. vid. l. ſi. ¶ Not. q̃ 2
ſimplices homines neſciunt ſignificationez vocabu
lorum ⁊ ideo ruſtici nō debent interrogari quid eſt
poſſeſſio ſed debent interrogari groſſo modo ⁊ vul
gari. ar. d. c. ex literis. ⁊ no. de verb. obli. l. ſtipulatio
iſta. ſ. hi ſ. IN TERPRETATIONE
No. q̃ diſtinguere genus per ſpecies vocatur inter-
pretatio ⁊ adiectio. IN LOCUM ID VEL 3
IN FACTO. Immitt q̃ aliud eſt cōſulere aliud
eſt facere. dic q̃ vtriq; eſt facti. ſed non eſt eodē mo
do. ff. de verb. ſig. l. ſepe. ADEMBRUM AL-
QUOD. ¶ No. de membro ⁊ dicitur membruz q̃ 4
in corpore humano gerit aliquem ꝓcipalem actuz
corporis. Sed id quod in membro habet minimuz
officium vt digitus non dicitur membrum. Et ſi
ſtatuto caueſ̃ q̃ propter furtum alicui deberet am-
putari membrū non ſufficeret ei amputari degituz
ſecus ſi diceret debere debilitari membrum. ff. de ſta
tu. ho. l. non ſunt liberi. per Ly. ⁊ alios. VEL IM-
MITTEAT. id eſt in futurum. Et no. iuramētū ſuper
ſtari ſuper futuris ⁊ hic quando iuratur ſuper reb̄
ſed ſi ſuper ſtatutis refertur ad ꝑterita: vt extra de
iureiur. an. c. clericus. quod. c. eſt no. QUALI-
TUS. Doc intellige cum quodā moderamēto

temporis non ad vnguem. vt no. ff. de mi. l. emilius. nam omnis inter-
pellatio legis vel hominis ſpatium quoddam continere tz ſaltez taci-
tū vel dicit illa gl. q̃ nō reperiſ alibi ſuper interpellatiōe expreſſa. ⁊ ideo
tene mēti. IN IURE VEL FORTUITO. ¶ No iniuſtitiam 6
⁊ caſum fortuitum equiparari. ff. ꝓ ſocio. l. cū duobus. ſ. fi. IVVA-
BO. Vide quod no. ff. de arb. l. inter caſtellitanum. ¶ No. q̃ vaſallus
poteſt expectare quod requiratur. q̃ vbi eſt dies incertus et arbitrio
craditoris declarandus exigitur requiſitio. Sz ſi alīs declaratur requi-
ritur ſcientia vera ⁊ certa. l. magnā. ⁊ ibi per Ly. C. de contraben. ⁊ com
mittē. ſtipulati. REQUISITUS. ¶ No. q̃ maxime ad offerēduz 7
non tenetur quis iuuare alium ex ꝓmiſſione vel confederatiōe niſi fue-
rit requiſitus. tene mēti ad ligas terrarū. SICUT POTERO.
No. verbum q̃ impotentia excuſat a cōtrario ſenſu litere. de hoc alibi
diri. ¶ No. q̃ in ſacramento intelligitur poſſibilitas iurantis. ſic. ſ. ti. ſ.
in ver. poſſibili. Item honeſtas tz mores ciuitatis nſe: vt. C. de nuptiis.
Liperialis. Idō dicit Jac. bel. VICENTIA. No. q̃ illi q̃ iurant cre-
dentiā pſit eā pācere habita hnia gl. aliter nō expono q̃ clare ſunt. bal.
¶ Secundum quando dicatur acquiſitum.
Princeps transfert ius ex ſolo titulo abſq; traditione. 1
Princeps vel papa ſi concedat feudum motu ꝓprio an ius trāſſera 2
tur abſq; corporali inueſtitione. 3
Priuilegia ſurreptitia non valent. 4
Contumax in tradenda poſſeſſione tenetur ad intereſſe. 5

Inueſtitura. Laſus. dño vaſallū per anulum inueſtiuit
dño ꝓteſtitit iuramentuz q̃ rit an dño dēat
cogi mittere vaſallum in poſſeſſionem bñficij? Reſpon. q̃d ſic. ⁊ ſi differ
rat tenebit ſibi ad omne intereſſe. h. o. ¶ Et no. q̃ quidā dicūt inueſti-
tura ſecundum acquiri. l. ꝓprie ſumēdo inueſtituꝝ ꝑfectā inueſtitu-
ram. l. poſſeſſioꝛe tradita. Sz to. Ja. de ra. in ſumma ſua. ti. quot mo.
ſen. acqui. ⁊ qui. ſic ait. Sed certe ego puto etiam per inueſtituꝝ verba
lem ⁊ bacuāl porrectionē que abuſiua inueſtitura dicit vt ꝓmiſſum eſt
feudū eſſe acqſitū etiā ante traditionē poſſeſſiōis cū inueſtito dño pre-
eſſe cogatur tradere poſſeſſionem: vt. ſ. de no. for. fidelit. c. j. in fi. licet enim
ante tradita ſibi poſſeſſione inueſtitus ius non habeat in re: hz th ius
ad rem. nā minus eſt inueſtituꝝ facere q̃ eam poſſeſſionis traditione
perficere. extra de his que fi. a ma. par. capi. c. ex ore. de to. c. p tuas. xvj.
q. ij. di. vnde etiam minus eſt habere actionem q̃ rem. ff. de regu. in. l.
minus. Ja. de ra. Dicit Odo. in ſumma. ſub rub. q̃ō acqui. feu. not. q̃
feudum acquiritur per inueſtituram legitime factam a dño in vaſal-
lum vt in. c. j. de inueſti. feu. ⁊ de cognitione feudi. c. j. Sine inueſtitura
vero nō acquirit feudum: vt in. c. j. q. mo. feu. conſt. poteſt. Et ideo nō di
co q̃ p ſolaz inueſtituꝝ habeat vaſallus ius in re. ſed demū ſecuta tra
ditiōe vt in alīs ꝓtractibus. vt. C. de rei ven. l. quotics. ff. de ꝓben. emp. 2
l. ſi ex ſtipulatiōe. odo. ¶ Hoc verum regulariter fallit in principe ſi inte
dit transferre ius in re ex ipſo priuilegio quod ex verbis ipſius priule-
gij liquere poteſt ſm Fiud. de iſer. Quid enim ſi princeps dicit do vel
efficaciter aſſigno. ⁊ dat executores ſolū ſuper facti executione nō ſuper
collatione. nā certū eſt q̃ hic excedit notiſſimam feudi naturā ⁊ transit
in priuilegium quod eſt lex priuata: preſertim ſi feudus eſt vacās ⁊ con
ſiſtit in ſola principis voluntate. Nā ſi ex delicto ⁊ vltia volūtate trans
fertur dominiuz ergo ſortius in priuilegio: vt. ff. de pu. l. commiſſa. ⁊. ff.
pro ſo. l. cum duobus. ſ. idem rñdit. Et ideo eleganter dicit dictus do.
Fin. q̃ ſi priuilegiū eſt annexū feudo q̃ ſola volūtate principis trans-
fertur dominium. melius dic vt ſtatim dicam. Quod autem in vltima
voluntate poſſit feudum conſtitui patet de feu. cog. ſ. ſciendum. et de
gradi. ſuc. in feu. c. j. Unde dicit Jo. fa. in ſumma ſua. ſub rubri. quibus
mo. conſti. feu. in vltima volūtate ꝙſtituꝝ q̃ legat a dño res in feudum
vel quando quis inſtituitur heres in bonis vt teneat a iure feudi vel
a rege vel a comite vel a dño cui ſubeſt dñium rerum feudalium. vel vt
a coherede teneat iure feudi. Si dñs plures facit heredes. poteſt enim
vnum grauare vt partē hereditatis in feudū teneat a coherede. ⁊ ſic oz
feudum ad nos pertinere quo ad ſucceſſionem: vt in. c. ſciendū de feu.
⁊ de gradi. ſucce. in feu. c. j. Joan. fab. nobilis doctor piſan⁹. Per reſtiꝝ
autem vaſalli non poteſt feudum ſucceſſione acquiri: vt. ſ. de ſucceſ. feu.
c. j. Ja. de are. dicit in ſumma ſua. ſub rubricella qualiter acquiritur feu
dum per inueſtituram q̃ poſt iuramētum fidelitatis dominus cogitur
preciſe tradere poſſeſſionē ⁊ ſi non plenā quo ad iuris efficaciā tñ ta-
lem q̃ vaſallus ſit in plena poſſeſſiōe facti. Poſſet et vaſallus agere ad
intereſſe duplū vel vt ſoluerek in pecunia. vel vt daret feudū equales vt
ff. de ꝙſti. pe. l. q antez. ſ. q̃ ſi ante. ⁊. ff. loca. l. ſi qs domū. in pin. ⁊ de ar.
l. labeo. ⁊. j. ti. j. c. j. vbi eſt expſſum. ¶ Si ergo papa conceſſit tibi feud. 3
ſiue ꝓpio motu ſiue ad tuā poſtulationē ⁊ nō ſit ti bi obreptio nec vi-
tium quero nūquid op⁹ q̃ te corporaliꝝ inueſtiat vel recōpenſet? vꝝ q̃ ſic
nā princeps eſt ſubiectus ꝙſtuendinib⁹ feudoruz tanq̃ ſit ius naturale
iſti⁹ poſteriorius inētiōis: q̃ ius naturale quotidie naſcit. vt. ff. de iuſt.
⁊ iu. l. mannumiſſiōes. Id eſt in q̃ eſt boni ⁊ equi apud oēs p que ſerua
tur natura eſt q̃ cōis eſt. ar. ff. de accu. l. hos accuſare. ſ. oib⁹ in rōne ſui.
Et ex quo mutua relatione dñs ⁊ vaſallus ſibi debeat equalē affectio
nē ⁊ fidē q̃ vt ſequat eſſilitas ꝓtu ſicut vaſall⁹ poſſe obligat ſic dñs.
Nā clandicatio appellat̃ iuſtas vt no. Cō fruc. ⁊ li. expē. l. ſi. ſz dñs dico

nam

nam multum refert vtrū cū principe Zbat ⁊ in tali
ꝺcto ſeruādū eſt ius cōe: vt vez poſt fidelitatē ꝓ-
ceps ſit obligat⁹ ad tradēdū ⁊ ante traditionē non
acquirit dñium ⁊ poſſeſſio. vſi. l. oēs. ⁊. l. bñ. a zeno-
ne. C. de quad. pſcri. debēt intelligi interueniēte tra
ditiōe. Aut vō princeps gratiā facit nō p via Zctus
tz ſupplicatiōis ⁊ tūcipſa gra trāſſert dñium: quia
hoc eſt natura collectiōis gratioſe: vt in. c. ſi tibi ab
ſenti de prebē. li. vi. non tñ eſt obligatus princeps ex
hac q̃ nō eſt hec intētio principis ſed tz imperrās
ꝓſequi gratiā ſuā coꝛā executore vel alio iudice da-
to a principe vt in. c. ꝙuob⁹. de reſcri. li. vi. bñ tñ ꝓce
do q̃ ꝓceps tz ſe fauorabilē exhibere: q̃ licet gra-
tioſum feudū tñ eſt ⁊ ideo tz ꝑbere ſe facilem. nec id
q̃ facile eſt vel eſſe tz fecere difficile: vt. ſ. ca. prori.
ibi facile ꝛc. Et ꝓpterea bene facit cōmittere cauſaz
a ſummarie ⁊ de plano ſola veritate inſpecta⁸. arg. ff.
mād. l. ſi fideiuſſor. ſ. quedā. ⁊. ff. de neg. ge. l. at q na-
tura. ſ. cū me abſente. Et ſi ipſe princeps ſcit verita
tem nō tz ire p ambages. ar. ſ. ſ. pri. in ver. ſcieter.
Nā quicqd princeps facit vt deus facit vt no. in auc.
de here. ⁊ fal. in pūn. col. i. Deus aūt eſt ipſa veritas
vt no. extra de teſt. c. cū eſſee in nouel. ⁊ iō non fallit
nec fallit vt. l. vlti. C. de ponder. aur. lib. x. Et q̃
ꝓceps ſola veritate inſpecta cām decidere debeat
etiā ſi iudiciarius ordo eſſet omiſſus. Et ter. no. ex-
tra de accu. c. ad petitionē. Et no. q̃ quelibet gratia
principis pōt appellari priuilegiū: vt no. in. c. olim.
de verb. ſig. in nouella. Adde q̃ priuilegia ſurre
ptitia nō valent. ⁊ q̃ quātū pōt priuilegia ne alium
ledant ad ius cōe redigenda ſunt de priuilegiis. c.
dudum. in nouella. In gl. que ſit circa rē gl. hoc
intendit q̃ ꝓtumar in traditiōe poſſeſſiōis nō tene
tur ad intereſſe q̃ deſcēdit ex re: ſed extrīſecus. pu-
ta ex negatiōe. q̃ dic vt plene no. n. l. j. C. de ſen. que
pro eo q̃ intereſt. per Inno. de ſen. excom. c. ſacro.
Ité dicit iſta gl. q̃ iuramentū non eſt obligato-
rium ſi iuranti non ſeruatur fides. tene mēti. b
Denūciare an poſſit empto: emptori.
De euictiōe nullus tenetur niſi fierit condēnatus.
An aūt euictiōe pendēte vaſall⁹ teneat ad ſeruitia.

¶ De inueſtitura de re aliena facta. Rubr.

Olim dere. Diuide. capi
tulū in q̃q̃
ꝑtes. Primo quo caſu detur actio
vaſallo de euicto. contra dominum
re feudali euicta. Secundo an poſ-
ſit dominus rē feudi a poſſidēte vē
dicare ⁊ defendere ſi cōueniat. Tertio an poſſit ſer-
uitutē ꝓponere rei feudali. Quarto ad quē ptinet ad
ditamentū obuenies i re feudali. Quīto an tertia vi
quarta q̃ debeāt vroꝛi in bonis viri decedente mari-
to ſibi debeāt in rebus feudalibus. Secunda incipit
ibi in. ſ. rei autez. tertia in. ſ. quid ergo. quarta in. ſ.
er cōtrario. quīta in. ſ. q̃uis. ¶ Caſus vſq; ad. ſ. rei
autē. Comes militē de re aliena vel alīs obligata ine
ſtiuit in feudū res inueſtita euicta eſt a vaſallo: que
ritur an habeat actionē ꝓ euictiōe contra dñm et
in quē. Et rñdet q̃ aut vaſall⁹ fuit ſciēs ⁊ nō agit de
euictiōe niſi ſit ſtipulatus vel pactus. Si ignorans
agere pōt vt aliud ciuſdē eſtimatiōis ſibi preſtetur.
Sz in dño nō diſtinguit ſcientia vel ignorātia. b. o.
Relate ad. ſ. Intellige ſi denūciauit do-
mino p modū requiſitiōis: vt. ff. de ꝓcur. l. q̃ abſente.
⁊ ibi vide ſomā. Ité ſcias q̃ emptor emptori nō ꝓt
denūciare ſine ceſſione: vt. ff. de euic. l. ſi res quā a ti-
tio. ¶ Ité no. q̃ ille q̃ tenet de euictiōe nō tenetur
niſi ſit cōdēnatus nec tenet q̃ſi nō fuit traditꝰ de in
re: vt. ff. de euic. l. ſi ſeruū. ¶ Et an euictione pēden
te vaſallus teneatur ad ſeruitia. Rñdeo q̃ ſic: q̃ pe
pit cōmodū. ar. ſ. ff. de excep. vo. l. vl. ſ. ex quadran
te. vbi videas. et adde. l. vlti. ff. de reſcin. vend. VT
ALIQUID. Not. mirabile tex. q̃ petit ſpecies
ꝓpe dari dicit. ſ. pri. ſ. i. BONA FIDEI. 1
No. ſcientia vel igno. antiā in venditore nō attendi
ſed in emptore. Bal.
Quaſi ꝓprietas reperiſ ſicut quaſi dominiū.
Vaſallus an habeat vtile dominium.

An aūt bñs vtile dñium dicatur ꝑncipalis pſona. 3
Rei vendicatio vtilis an poſſit cōpetere ſine titulo. 4

Rei autem. Laſus. querit hic nūqd va
ſallus rez feudi poſſit vēdi
care a poſſidente vel ſi cōueniat poſſit ſe defendere
dño etiā abſente. Rñdetur q̃ bene pōt: quinimo ēt
ſeruitutes rei debitas petere potest. ⁊ remittere. h. o.
QUASI VENDICATRICE. ¶ Nota. quaſi 1
rei vendicatiōe. i. vtili in rem actione: ſicut ergo eſt
reperire poſſeſſionē ⁊ quaſi: ita eſt reperire ꝓprieta-
tem ⁊ quaſi. de hoc no. ff. de interdic. l. ij. ſ. quedā in-
tredicta. ⁊ ibi gl. ſingularis. vnde pōt ſaluari q̃ gl.
alibi dicit q̃ ille q̃ dicit ſe quaſi dñm etiā vtilē in rē
intentaſſe videaſ. quāq̃ alij ſtricti⁹ hoc voca bulū ac
cipiētes dicāt q̃ ſignificat publicianam: vt inſti. de
act. ſ. alie. Adde q̃ ſignificatio ꝓprietatis ē magis
nuda q̃ ſignificatio dñi. ff. de vſufru. le. l. ſi alij. ff. de
ver. ſig. l. recte dicimus. per Alcur. vbi oīno vide.
Sz opponi pōt. ff. vſufru. quemad. cauc. l. i. in fi.
Merit glo. vtrū vaſallus habeat vtile dominū 2
⁊ dicendum eſt q̃ ſic. Adde q̃ no. C. de here. vēdi.
l. empto⁹ hereditatis. ¶ Et an habēs vtile dicatur 3
principalis perſona dz ibi q̃ ſic. Et adde. ff. de pro-
cu. l. actor. mali. ⁊. l. procuratoꝛ in rem. ¶ Et an vti- 4
lis rei vendicatio poſſit competere ſine vtili dño.
gl. dicit q̃ nō in. l. j. in pūnc. ff. de eden. ⁊ verum dicit
quādo cōpetit ſine ceſſione ſed ex iure ceſſo pōt cō-
petere ſine vtili dño: vt no. C. de heredi. vendi. l. ſi.
Et an vtile ꝛ omīniū poſſet cedi. dic q̃ non ſine tra-
ditione ſed actio vtilis bene poteſt cedi: vt. ff. ad tre-
bel. l. ex aſſe. Bal.
Vaſallus an poſſit ꝓponere ſeruitutem in pre 1
iudicium domini.
Perſcriptio longa non currit contra dñm. 2
Emphyteota non poteſt ꝓponere ſeruitutem pre- 3
dio emphy. in preiudicium domini.
Preſcriptio an interrumpat̃ p petitiōē partis rei. 4

Quid ergo. Laſus. Vaſallus dolo vel
culpa vel negligētia impo-
ſuit ſeruitutē rei feudali: poſtea feudū eſt reuerſum
ad dñm: querit an ſibi ꝓiudiciū generet. Rñdet q̃ō
non tz longo tpe durauerit ſernit⁹. h. o. MORE FEU-
DALE. ¶ No. hic q̃ vaſallus nō pōt ponere ſer- 1
uitutem in ꝓiudiciū dñi ſicut nec vſufru. ff. de vſufru. l. ſi qd. ſ. fi. ¶ Ité no. q̃ lōga ꝓſcriptio nō 2
currit Sz dñm hoc caſu dicit glo. ⁊ bene. nec longiſſi
ma ſi dñs nō poſſideat. nihil allegat gl. ſed facit pro
ea. ff. de cap. cor. ſ. preterea. ⁊ de probi. feu. ali. ꝓ Fede.
ſ. i. Jac. bel. ¶ Ité no. q̃ cuius nō nocet pactio ei⁹
nō nocet contra ſe lapſa preſcriptio. tene mēti.
¶ Item no. q̃ lōga tēporis mora cōſenſuz nō indu-
cit dubiū erat: q̃ dñs per directū ſuū dñiū poterat
preſcriptionē interrumpere. ergo videbat ſibi obeſſe
ꝓſcriptio. ¶ Et no. q̃ cū iſte. ſ. q̃ tineat ius cōe idez 3
dicā in ꝓtio emphy. ⁊ eſt text. iſte multū ſingularis.
Et eſt rō q̃ interdicta eſt alienatio in ꝓiudiciū dñi
⁊ noīe alienatiōis cōtinetur libertas rei tū vs in pre
iudiciū vaſalli. q̃ eſt notabile. ¶ Sed nunquid ex c
ceptio ceſſarū actionuz poſſit opponi p debitorem
dic q̃ ſic. ſi ceſſe ſunt ti. vniuerſali. ff. de traiſi. l. fi. ar.
ff. cōmu. pred. l. ſi ei. in rōne litere. Si aūt ti. ſingula- c
ri dic vt no. ff. de pac. in. l. ſi cū emptor. ¶ Extra no.
q̃ ꝓpietatis dñs ſecur⁹ dz cē de ꝓpietate. ff. de vſu
fruc. l. ſi cuius. Unde dñs pt cuſtodire caſtrū inuito
vaſallo tpe neceſſitatis. de vſu ⁊ habi. l. ſi ita dñs. et
ibi cy. ⁊ quidē ſimul cū vaſallo: vt. ff. vſufru. quēad.
ca. l. pe. ⁊ fine vllo malo ingenio: vt. j. de pbibi. feu.
alie. per lotha. c. qñ. ¶ Extra quero vtrū ille q̃ pe 4
tit rei partē: totā ꝓſcriptionē interrumpat. dic quod
ſic ſi eo nomine agat. ff. qui. mo. vſufru. amit. l. is q.
de cenſi. c. olim. ſecus ſi non agitur ex eadem cauſa.
Extra no. q̃ directa ⁊ vtilis que ambe ſunt in re
rum natura non oīnntur ex eadē forma ſz ex eadez
potentia. Si vtilis deſcendit ex directa q̃ forma ſit
eadem oſtēditur in iudicio: q̃ poteſt agi vna inepte
altera exiſtente. C. de lega. l. ex legato nominis. Oō
autem ex eadē potētia illa lex docet. Nā ſi vtilis cēt
aliunde q̃ ex prima materia q̃ nō cōpetiſſet reſtia
tori nō cōpeteret legatario ſine ceſſiōe: q̃ nō fuiſſet
in bonis defuncti quod eſt falſum: vt. d. l. ex legato.

l. ambiguitatē. Ité error. dño vel iure ſuo vt i hoc ti. ff. de no. q̃ lz q̃ p
mittat cū alio q̃ plima ex illum credere dñm tū in ſuū ꝓiu-
diciū cōſenti. ff. de exce. c. cū venerabilis. ar
gu. ſ. ſ. de con tro. inue. c. j. ſ. ci aūt qs q̃ vi
dem ff. de inuic. reſpectiuā. et q̃ ſet̃ pmuta
tiōis ē bone fi dei. ⁊. d. c. cum venerabilis. ſi
dicit Zuiū ſi ap paret de pmu tatiōe. Sz ſi ſi ueſtitura ē fa
cta rō re aliena dño pñte. ⁊ ta cente ſi qdem dñs ad. b⁹ fuit adhibit⁹ ꝓiu
dicat ſibi. ſec⁹ ſi fortuito iter fuit. lz b⁹ nō ſi ſtignat de le. ſi. l. titia. ſ. iu
cia. p acc. C. ſi res ali. pi. da. fit. l. ſi. ſ. pbane ris. p Alcur.

¶ Notabile. ex ḡrovtrūvaſal lus dicaſ ceſ ſionari⁹ perſo nalū actionū cōpetētiū dño dico q̃ nō ſed opz cedi. ff. de actio. empti. l. inſ. ſ. ſi fru ctib⁹ niſi i ca ſu. l. vlti. ff. de iure fiſci.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ¶ Res empta a vasallo iurta rem feudalē nō sentetur feudalis.
2 Res non potest meliorari inuito domino.
3 Vasallus si emit seruitutem pdio feudali accrescit. ipsi predio.
4 Et quid si emit iurisditionē in castro.
5 Vasallus nō potest facere conditionē feudi deteriorem in preiudicium agnatorum.

Ecōtrario. Casus. Vasallus additamē tuz fecit feudo: queritur an accrescat feudo? Rñdetur q aut ad qđ additum est per se subsistere pōt vt est predium & nō accrescit feudo. Aut non est p se subsistēs vt est seruitus: & accedit feudo. Et datur regula q vasallus pōt feudi cōditionem facere meliorē nō deteriorē in alteri⁹ preiudiciū. b. d. ¶ Not. istū. ¶. q. si vasallus iurta rem feudalem emit aliā ei cōiunctā talis res empta non censetur iure feudi: q per se stat. Nec ob. ff. de leg. ſi. l. cum fundū. & de fun. instru. l. sepe. ¶. tyrānus. q. ubi erat dñium vnifome: hic nō tene menti huc casum.

2 ¶ Adde qđ alibi & q res nō pōt meliorari inuito dño. de ver. sig. l. mulieres. per Accur. Sed alind in vasallo: q est quasi dñs. Et adde qđ no. ff. de rei ve. l. si in rem agat. ¶ Item no. q si vasall⁹ emit seruitutem predio feudali qđ ipsi feudo accrescit q ei in est. ¶ Nunqđ ergo est idē si iurisditionē in castro sibi cōcesso emeret. videtur q idē q iurisditio non stat per se sed ipsi territorio coberet. Contrariū videtur q menia castri pñt esse vnius & iurisditio pōt esse alteri⁹: ergo sunt adinuicē non solū separabilia sed etiā separata. qđ est verū. ar. cox que no. Jun. ff. de ap. c. ſi lecto. ¶ Ité not. de inſepabilib⁹ inſepabile est indiciū. qđ dic vt. ff. de dona. inter virū & vxo. l. si spōſus. ¶. gnāti. VEL EORUM ASMATURUM. ¶ No. ter. hic rotundū q vasall⁹ in preiudiciorum agnatorum non potest facere conditionem feudi deteriorem. quod tene menti.

1 ¶ Si tutuz circa lucrū dotis qđ inſpiciatur viri an mulieris.

a ¶ Nō itelligit vide glos. ſin. i. l. ſi ita ga. ¶. ea. l. ff. ō ỹ. obli. q phibit⁹ alienare non pōt dare occasionē: vt. l. aliene. vide bart. i l. ſperator. ff. de fide li. bal. in. l. quoties. a C. de fide. & l. ea. l. C. de qđi. ob can. Rnd. Barba.

b ¶ Inſpicitur no. incognitū dictū an in cōtractu dotali attēdat fauz viri an vxoris vide bal. in. l. ſi. C. ſi a nō cōpe. ind. Rnd. Barba.

c ¶ Dala fide. No. q preſcriptio ℥ius cōe egp. iraē pſcribēti mala fide z ſic in foro cōſcientie retineri nō pōt. c. ſi. de re. iu. Rnd. Barba.

2 Maritus amittit dotem ſi expellet vxorem ſine cā.

Quāuis. Adiles quidaz vasallus habens coniuge inope. querit⁹ an vxor tertiā vel quartā que ſibi debet de iure in bonis viri premortui poſſit accipere de feudo. Rñdeo q nō: q feudū alienari nō pōt in aliū: g nimo nec pignori obligari. b. d. ELIZIUS. Et ſic no. hic aperte q directum dñiū feudi ſpectat ad dñm in re feudi. diſt. 8. e. ſi. rei aūt.

¶ Sed que erat dubitatio iſtius. ¶. Rñ. q lucrum dotis eſt alienatio legalis z ideo videbat habere locū in feudis. Sz cōtrariū eſt verū q alienatio legis non intelligit⁹ fieri cū pīudicio tertij nec in reb⁹ ſui natura. pbibitis alienari. text. eſt hic valde notabilis. Et adde qđ plene not. C. vñ vir z vxor. aūt. pter ea. in lec. Et princeps etiā nō intelligit alij velle pīndicare tno ceſſat factum propium ne ius alterius auferat. de ele. c. innotuit in nouella. ¶ Extra q̄o in dote luceranda vtrum inſpiciatur ſtatutū viri vel mulieris doctores dicunt quod ſtatutum viri. per. l. exigere dotem. ff. de indi. Alij diſtinguunt aut eſt cōtractus celebratus in foro mulieris z loc⁹ ille inſpicitur. b Aut in foro viri z inſpicit forum viri. vel. ſi. dicilla. Aut in quodā tertio loco z inſpicitur cōſuetudo viri q eſt caput mulieris: vt in. c. i. de ſpon. in nouel. qđ dictum eſt paucis notū. Sed cōiter videmus q inſpiciat domicilium viri: q tacite vr actuz q ibi dos reſtituatur. z ſic illeſt locus contractus: vt. ff. de ſolu. l. quero. Et ita tenet ar. in. d. c. filla. vbi videas q nubi plus placet niſi ſteruenerit error: q mulier ignorat ſtatutum qđ erat ibi z iuris cōis ſiducia ſimpliciter contrarit. ar. ff. de iur. z fa. igno. l. regula. z. l. cum de indebito. ff. de pba. Alij doc. z dicunt ſimpliciter tranſeunt cū opi. prima ita q vbi eſt fauz ſolutionis ibi eſt fauz legis municipalis niſi in his in quibus inſpicitur origo z initiū contractus.

2 Quarto hec iure romano debetur duob⁹ caſibus vxori. ſi maritus repellat eam ſine cauſa vel premoriatur locupletes z vxor remanet inops. z hoc ſi habeat tres liberos vel pauciores: alſ deberet habere vſumfructū z hec quarta nō ɔz excedere centū libras aurij vt in auctenti. quibus modis natur. effi. legi. ¶. vt autem. col. vi. z. C. de dino. l. ſi. z in aut. de nup. ¶. ſic itaq. col. iiij. z in aut. vt licea. ma. z ante. ¶. quia vero dictum legem poſuimus. col. ix. Poet. de cer. Et not. bene hunc caſum de viro expellente mulierez ſine cauſa. z tene menti.

1 ¶ Conſuetudo an preſcribatur. xxx. annis.
2 Vasallus an poſſit vēdere partē feudi inſcio dño pp victū⁹ neceſſitatem.

¶ Qualiter feudum alienari poſſit Rubrica.

Sī autem optima. Dinide in gre noniſſimo prohibetur omnis alienatio. Secundo caſuum enumeratio. in quibus permittebat alienatio de iure antiquo. Tertio enumeratio quoꝝdā caſuuz ḡbus de iure antiquo erat prohibita. Quarto que perſone poterant prohibere alienationem in rem alienatā redimere. Quinto quando dominus poſſit proprietatem rei feudalis alienare ꝛc. Secunda incipit in. ¶. ſi vero. Tertia in. ¶. donare. Quarta in. ¶. porro. Quinta in. ¶. de illa. ¶ Casus vſq; ad. ¶. ſi vero. Olim ex optima conſuetudine prohibebatur ſed non ſimpliciter feudi alienatio diuerſimode tamen ſecundum varietatem locorum donec imperator lotha. omnem interdixit alienationem et quidez antiquo tempore regulariter p̄mittebatur vēditio p parte dimidia feud. hoc dicit. DYNZINA. inquantum prohibitoria. quia cum feudum concederetur ob ſingularem induſtriam z fidem vaſalli non debebat hoc poſſe in alium trāſferre. argumen. ff. de offi. preſec. pretо. l. ¶. ff. de offic. eī⁹ cui man. eſt iur. l. ¶. in principio. Nam animę paſſiones non poſſunt ſeparari a proprio et determinato ſubiecto ſi cut naturaliter patet: vt. ff. de ſolutionibus. l. inter artifices. ff. de condictio. indeb. l. ſi non ſortem. ¶. libertus. Dicit gloſſ. quod conſuetudo aliquando dicitur optima z aliquando peſſima. extra. de. c. multis. Interdum dicitur bona conſuetudo. z illa preſcribitur ſpatio. x. annorum: multo magis. xx. z xxx. quod dic vt no. in rubrica. C. que ſit lon. conſue. Sed in alia conſuetudo non preſcribitur. x. z. xx. annoum ſpatio. vt in aut. vt nulli ind. ¶. i. col. ix. ¶ Sed an preſcribatur ſpatio. xxx. annoum quedaz gl. videtur innuere q ſic vt no. C. de agri. z cenſi. l. domini prediorum. lib. xi. De. de cer. Si conſuetudo eſt a iure communi reprobata numq̄ preſcribitur contra ius: q contra auctoritatem ſuperioris non poteſt preſcribi vt in auc. nauigia. C. de fur. z ideo aut conſuetudo eſt contra ſtatuentem aut contra rem ſtatutam a ſuperiore. ¶. Primo caſu non valet nec preſcribi poteſt ſicut pactū ipo iure nullū tempore non conualeſcit. Secundo caſu preſcribitur ſpatio. xxx. annoz. Sed ſi conſuetudo loquitur de caſibus indeciſis ſufficiunt x. anni vel. xxx. vt. ff. de legi. l. de quibus. ¶ Et not. quod cōſuetudo que eſt contraria iuri cōmuni reſpectu rei ſtatute ſimilis eſt ei q preſcribit mala fide: e vel ſaltem non bona: ſicut eſt titubans. vnde requiruntur xxx. anni. argu. C. de preſcriptione. xxx. anno. l. ſi quis emptionis. SUPERQUAE. ſ. alienatione feudi. pe. DYUERSE. Nota qđ in diuerſis ciuitatibus diuerſe poſſunt eſſe cōſuetudines. Item not. quod diuerſitas eſt cauſa legis promulgande in titulo quidam dicūt in lombardia de beneficiis. Tu die quod loquitur de capitulo imperialis benuolentie. ſ. de feu. z beneficijs. ſecundū quoſdā. NELESSITATE. Quod hic dicit de ſtatutis antiquis qđ propter neceſſitatez rei familiaris vel victus talis in neceſſitate poſitus non habens ſorte aliquid ad comedendum poſſet vēdere inſcio domino dimidiam partem feudi alia retenta: ſatis videbat procedere ex humanitatis z diſcretionis fonte cū certe nec domino aſſerebat magnū preiudiciū: q poteraz redimere intra annū: vt. ¶. co. c. porro. Nam nos videmus q alienationes quedam propter neceſſitatem permittuntur que alias prohibētur C. de manu. teſta. l. q non potuerūt. ff. de fideicom. li. i. cū fidei. Item propter neceſſitatem eris alieni poſſunt capi pignora z diſtrahi per indicem: vt. ff. de dam. infect. l. ſi finita. ¶. ſi qua ſunt iura. z certum eſt q̄ iudex repreſentat perſonā partis: vt. C. de euic. l. ſi ob cauſam. Sed Zium ſtatutur in pun. Et eſt rō q feudi proprietas eſt domine et ſic dñs hz ſuperius dominiū: z ideo ſine eius conſenſu alienari nō pōt: q aliquid fieri in rebus alienis ꝛc. vt. C. de pac. l. ſi. ſi. Nō ob. contraria: q loquūtur in eo qui in iure de quo queritur non habet actū ſuperiorē. Item vbi eſt ſuperioritas ibi debet eſſe autoritas. Sed certe mirum eſt hoc. Nam vaſallus nō itromittit ſe de ꝓpietate domini ſz ſolū de ſuo vtili dominio. ar. ff. de rei ven. l. neceſſario. ¶. ſi. Sed reſpondeo ſuum vtile dominiū nō eſt francū ſed ſuppoſitū ſeruituti z obſequio domini. Et ideo ne per alienationes intra dominoꝝ minuaꝝ ſtatutū eſt q nō poſſunt alienari. Hanc rōnē reddit ter. ſ. de. pbi. feud. alie. per Lotha. cim perialis benuolentie. ibi: attenuatas ꝛc. Ité, in legibus contrariſſe ille qui alienabat habebat rectum dominium rerū nō dico filij. vt inſti. de nora. ¶. ſi. Non obſt. qđ dixi de ſecundo decreto: q illud ſic debet intelligi quo ad commoditates non quo ad ius inſeparabile.

1 ¶ Vaſallus alienans partem feudi an totum amittat.
2 Vasallus an amittat feudū propter maximam capitis diminutionem.
3 Alienatio tenet durante illo qui alienauit.
4 Vasallus ſi mereatur amittere feuduz imperator vel rex non debet ſibi retinere

retinere ſed baroni alteri conferre.

Si vero vel in totuz. Casus. Permittebat alienatio de iure antiquo ſi vaſall⁹ feudū vel i totū vl ꝑte volebat i feudū dare bona fide nō i fraudē et dño inito vl ignorāte. Si vaſall⁹ dño diſſentiēte vēdebat vl in feudū dabat: ſi decedebat ſine herede vel feudū refutabat vel culpa ſua amittebat alienatio reſcindebat z reuertebat feuduz ad dñm niſi accipiēs a pori dño volebat feudū recognoſcere z ſibi ſeruire. Ď dicit. VEL IN PARTE EAD. ¶ Et ſi vltra alienabat iure medio per Lotha. in troducto: totum qđ alienabat perdebat. i. etiam qđ infra dimidiā erat. z hoc ratione exceſſus qđ cōmittebat cōtra dñm: illud vero qđ nō alienabat nō perdebat. ſ. de vaſal. qui cōtra conſti. Lotha. c. ſ. hodie vero pōt totū etiā ſi vnū eſſpitē alienauerit: vt ſ. de. pbi. feu. alie. p Hede. c. ſ. in pn. z dic qđ pdebat et perdit ipſo iure feudū. Pe. de cer. z quāꝫ ita ſit de rigore iuris ciuilis tamē de equitate canonica q̄ ſeruanda eſt in terris eccleſie z in eccleſiaſticis feudis dicim⁹ª p nō pdit id qđ alienauit: vt no. in. c. ex parte. extra de feud. in nouel. z qđ hic dico tenetur. SAFRAHADE. ¶ Nota quod in oī pmiſſiōe fraus intelligitur excepta. ff. de pānle. cred. l. ſi pater. ff. man. l. creditor. ¶. Lucius. ibi dñs dicit plene qui dam mādaſſe. ſed quatenus ex fide res agenda eſſet z eſt elegans verbum ſcuole. QUOD ET IPSUM HODIE. Not. optimum text. q̄ hz hodie ois alienatio ſit phibita vaſallo: ſecus tñ in infeudatione: quia in habentibus ſymbolum facilior eſt trāſitus. AUT ALIA FORTE RATIONE. ¶ No. verbū qđ eſt arg. q̄ ꝓpter maximā capitis diminutionez vaſallus quaſi videat decedere ſine herede z feudū renertak ad dñm. Ego credo qđ referuet liberis per aut. bona damnator. z non eriſtētib⁹ liberis agnatis ſi eſt feudū paternū. alias reuertitur ad dñm. vel dic vt dixi. ¶. per quos fiat inueſti. ¶. ſi. in fine. AB IRRITUM REUOCABATUR. Silc in re q̄ ſubiacet reſtitutioni. nam nec veniat caſus reſtitutiōis tz alienatio poſtea reſolnitur ipſo iure. z hec eſt natura iſtius dictionis irritum: vt in aut. de reſtitu. z ea que parit. ¶. quamobrē. col. iiij. EO EXCEPTO. adhuc recitat ius antiquuz quo cauebatur quod ſi alienatio tenebat: ſi erat poſtea facta caduca poterat is cui facta erat alienatio rem retinere ſi volebat eam in feudū recognoſcere z domino ſeruire. ¶ Et nota qđ ſi baro aliquis mereatur amittere feuduz quod imperator vel rex cuius erat Baro non debet ſibi appropiare ſed alteri baroni⁹ qui eadem munera debeat per ſucceſſionem ſubire. ff. de aqua quo. z eſti. l. ¶. permittitur. C. de decu. l. quidam ignauie. lib. x. C. de murileg. l. murileguli. libro xi. Baldus.

¶ Pater licet teneatur dotare filiam non tamen tenetur eam dotare de feudo.
Dominus ſi approbat teſtamentum vaſalli quid iuris dicitur.
Feudum ſi ſit relictum pro anima an debeatur eſtimatio.
Adde ad idem.
Eccleſia dicitur filius anomalus non legitimus et naturalis.
Filius an poſſit donare feudum in donatione propter nuptias.
Quid in emphyteoſi eccleſie.
Fraus probatur ex paruitate pretij.

Donare. Casus enumerantur in quibus fuerat prohibita videlicet donare pro anima indicare: in dotem pro filia dare: locatio tamen permittebatur niſi fiat in fraudem. b. d. ¶ Not. quod licet pater teneatur dotare filiam non tamen tenetur dotare eā de feudo: ſed de fructibus feudi tenetur z potest cum ſit ipſe eorum dominus. pater autem naturalis tantum non tenetur dotare filiam etiam de ꝓprio. de leg. iij. l. ꝓrotem. ¶. pater. Non dicitur ergo alienare rem qui fructus alienat. argu. ff. de dona. l. in cēlibus. ¶. ex rebus. ¶ Quid ſi dñs mortuo vaſallo approbat eius teſtamentum: nunquid confirmatur: z videtur qđ ſic. nā iſtud teſtamētum eſt preter legem: z ſic ſtat in eo ſtatu in quo ſtant teſtamenta de iure gentium: vt no. Ja. de are. C. de legi. l. non dubium. ſecus ſi eſſet contra legem quare non poſſet confirmari. ¶ Opp. de aut. res que. C. cōia de leg. Sol. illa aut. non habet locuz in iure feudali nec in alio que ſui natura pōhibet alienari: vel expreſſa diſpoſitione teſtatoris vel contrahentis eſt prohibita alienari: ſed ſolum in caſu propio illius aut. eſt illa aut. ſeruanda z non trahenda ad cōſequētiam: q̄ ei ſit tibi ſpeciale ergo in cōtrariū eſt ius cōmune vt. ff. de legi. l. ius ſingulare. ¶ No. hic de ver. indicare quod eſt verbū cōmune. ¶ Ité not. quod id qđ relinquit⁹ pro alia vr relictū ad ꝓios vſus⁹. i. ad vſus pauperū: vt no. ff. de lega. ñ. l. ſi quis titio. ¶ Sed ego quero qñ feudū relinquit⁹ pro alia vtruz debeat eſtimatio. Et vr qđ nō. extra de teſt. c. filius. ſed certe ibi non pōhibet eſtimationē peti fm Host. vel ibi erat legata res aliena. ſ. cuinſdā eccleſie que ſine magna difficultate nō pōt alienari ſicut predia ceſaris vt. ff. de le. i. l. apud iulianū. ¶. cōſtat fm alios. vt ibi no. in nouel. vel dic aut teſtator ſciuit vel erranit vt C. de leg. l. cum alienā. Tu die nil deberi q̄ quotiēs teſtator legat ius ſuum quod morte finitur inutile eſt legatū. vt. C. de leg. l. vroz patrui. Et nota. hic qđ quidā antiqui doctores vt dñs Berius archiepiſcop⁹ ebredunū. in ſua ſumma titu. iiij. dicit multi credebāt huc tex. eſſe falſitz: z q̄ imperator nō poterat ſtatuere vt eccleſie vel in pios vſus nō poſſint legari: q̄ priuilegiū qđ conceſſum eſt eccleſijs p̄ imperatorē cū ſit effectū eccleſiaſtici iuris nō poſſit renocari per imperatorem fm eum. vel debet exponi qđ nō poſſit legari p alia. ſ. laico: ſed eccleſie ſic fm eum qđ videas ſi habes: z ſi nō habes nō cures ſup hoc pūcto: q recitaui tibi. Sed certe iſtud qđ nō poſſit alienare nō eſt cōtra priuilegiū eccleſie ſi eſt ipſi⁹ ſed di natura. z vt ita diximus vitium qđ rem comitat. vt. C. de acqui. poſ. l. vitia. vnde nō pōt alienari plus q̄ ratio iuris pmittat. argu. ff. de ſtipula. l. ſi ſeruus cōmunis menti. ¶. ſi. ſicut dicim⁹ in uſufructu z alijs iuris⁹ inſeparabilib⁹ a pſona. vt. ff. de nona. ſi vſusfructus. Ité iſtud eſſet teſtari de beneficio et bonis dñi nō de re ppia qđ eſt ipoſſibile. ff. de adq. l. ſi arrogator. ¶. ſed an impuberi. extra de teſta. c. filius. z in noſtro. ¶. Et ideo mirandū de dicto archiepiſcopo qui dicit q̄ ſup hoc recurrendū eſt ad papā qui medebit leſionē dñi tpalis. forte poſſet ſaluari ſi intelligeret q̄ exiſtentibus liberis ipſi liberi nō ratione feudi ſed ratione alteri⁹ hereditatis poſſent granari in ꝑſtatione fructuū feudi fienda p anima. Nam per tale legatum non conſtituitur ius in re. vt. ff. de vſufruc. l. ſi quis ita. ff. de contraben. empt. l. ſi. ¶. fin. de vſufruc. lega. l. fundi trebatiani. Mollen. dicit in ſumma de immuni. eccle. qđ feudū paternū vel propriū pōt eccleſie legari niſi conſuetudo ſemper repugnet. Sed hoc dictū non videtur procedere: q̄ conſuetudo ſemper repugnat. Nam nulla ordinatio teſtamenti valet in feudis ſm conſuetudinem feudorum. vt. ſ. de ſucceſſ. feud. c. i. niſi domino conſentiente: quia qui poſſunt preſtare conſenſum in cōtractu poſſunt z in vltima volūtate. vt. ff. quibus mo. pig. vel hypothe. ſolu. i. ſicut. ¶. venditionis. vbi eſt tert⁹ ſingularis etiā ſi eccleſia haberetur loco filij tñ non valet teſtamentū domino non conſentiēte. ¶ Sed dubitari pōt ſi feudū eſt ita conceſſum pro te z here dibus tuis quibuſcunq; Nā tunc videtur poſſe teſtari z legari: q̄ legatarius in re legata quodāmodo heres eſt: vt. ff. de vſuca. l. id tēpus. l. i. Sed contra riuz videtur e ſcilicet qđ intelligat ſolū de ſucceden tibus abintestato. ar. C. de inoffi. teſta. l. ſi qñ. in pun. Unde etiā vroz que venit abintestato bis verbis cōtinet. qđ non placet: q̄ eſſet impropriare feudū dupliciter. vno modo ratiōe heredū qui nō ſunt agnationis cōis. alio modo rōne femine. argu. C. de dotis promiſ. l. ¶. ſic dictio quibuſcunq; reſtringit: vt. C. de ſacroſan. eccle. l. i. z qđ nota. per Jacob. de arena in. l. i. ¶. item renunciatio. ff. de ope. no. nun. ¶ Extra nota qđ eccleſia dicit filius anomalus nō a naturalis z legitimus. de quo vide per Accur. Cynū z alios. C. de ſacroſan. eccle. aut. ſi qua mulier. ſuper

filium nicolai ale. gūi Bart. vide q̄ dixi in cōſilio pridie rēdito. Et vi de Indo. ro. in aut. ſimiliter. C. ad. l. fal. vbi allegat hūc. ¶. ℥ dicta bal. in l. gñali. C. ō ſa. ſan. eccle. dixi in. c. relatum. de teſta. vide Ind. ſ. ceceuij. vbi dicit iſtuz ¶. non habere locuz de bonitgnitate canonica. alle. do. an. in cap. q̄ in eccleſiarū. de conſti. Andr. Barba.

inſpic. opo de authen. res q contra hoc not pala. rub. ſub rubrie §. 16. nº. 6

c Videt. ſed Zium tenet idē Bald. in. l. ipe riale. in princ. de probi. alie. per fede. vide tert. in. c. i. ſ. de feu. nō ba. propiam na. feu. pondera ſi dici poſſit qđ ad tendatur materia ſup qua illa verba pferrunt quaſi in materia feud. vide ter. in. l. i. ¶. permittit in verbo heredez vel qualēcūq; ſucceſſorez. de aqua quoti. vide Bal. l. i. cū virū. C. ō fideicom. et. ff. de re. dini. modernī. in. l. id tpo. ¶. i. ō vſu. z in. l. etiaz. ff. ſo. ma. do. ab. in cōſi. xcix. allegat Bal. in. l. imperialē. z transit cum iſto dicto. an. Barba.

a ¶ Dicim⁹. vide. Lud. ro. l. iiij. ¶. cato. ff. ō ỹ. obli. vbi dicit q̄ bal. ſi de lit recitat Jo. an. qđ imo dicit qđ nō pdit niſi partē alienatā non ſolū de iure canonico ſed etiam 1 de cōi opi. legi ſtarū vide ſcri bētes. i. d. c. ex parte. Andr. barba.

b ¶ Baroni. ſacit ſibi q̄ hz in c. relatuz. de p̄bēdis. vbi cps conferendo hz a donare: q̄ nō videt poſſe re. 2 tinere apō ſe. vide gloſ. in. c. conquerente. de reſti. ſpo. q̄ dicit qđ cps p̄ nauit clericuz beneficio z illud retinuit apō ſe. Andr. 3 barba.

c ¶ Alienari. pōdera q̄ aliq dicunt ſe nō ua dicere. i. d. aut. z dicūt q̄ nō hz locū qñ teſtator expreſſe prohibuit rez alienari: ſz cer te hoc dicit bal. Andreas barba.

d ¶ Casus. vide ibi glo. fing. ſz videat dicere Zuū cū dicit i pīa cām velp alia et pōdera iſtū text. q̄ dicit q̄ pater nō poteſt donare 1 feudum filie in dotē qđ ſi ſta 2 tuto cauet qđ ſubdit⁹ nō poſ 3 ſit alienare in nō ſubditū vt 4 eſt mediolani 5 et tuderti: an ſubdit⁹ poterit dare dotē filij bona imo 6 hilia ſtatuto 7 prohibēte ita 8 ſignaliter. nam hic eſt caſ⁹ ſpā lis qđ p̄ non poſſit dare in 1 dotē feudum: ergo in Zium erit ius cōe. ſz ſtatutū nō loq tur de dote: 5 ſtabim⁹ in diſpoſitiōe iuris 2 cōis. vide cō.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

6 verbo liberos. ¶ †Sed nūqd filius potest dare feudū in donatione ꝓpter nuptias. quidā dicit ꝙ nō ego dico ꝙ sic ꝓ scipso saluo iure dñi: sicut potest filia feudū ꝓ seipsa dare in dotē. nā dos ⁊ donatio ꝓpter nuptias equiparant vt in aut. dos data. C. de dona. ante nup. sed Jac. bel. dicit ꝙ sine voluntate domini nec ꝓ seipsa potest in dotē dare: vt ipe no. J. de inuestit. quam titus acce. a sempro. c. j. dic vt ibi.

¶ †Quero quid in emphyteosi ecclesie vtrū possit donari saluo iure ecclesie. glo. dicit ª ꝙ sic per. l. j. C. de fun. patrī. li. xj. ita not. in. l. j. in fi. C. de iure emphy. alij dicunt ꝙ illa lex. j. ponit duos casus speciales. s. in fisco ⁊ principe: ergo in suis est ius cōmune fm Pe. de cer. hanc opinionē tenet Bar. ⁊ ita cōsulnit per l. vninersos. C. ne rei domi. vel temp. s. ibi loquitur qñ alienat in francos hic simpliciter saluo iure ecclesie: ops ergo ꝙ in instrumento dicat saluo iure ecclesie: alꝫ caderet a iure suo: ⁊ ita tenco. ¶ Item q aliter cōtrabit ecclesie pdit ⁊ quantū est in se possessionem subuertere videtur iuxta not. C. de acq. pos. l. er liberis. LOLANE. Nota q locatio nō est alienatio nisi fit ꝑpetua. SUB ULYSSJNDA PENSIONE. puta ducoꝝ denarioꝝ quolibet anno aliquo tamē dato a principio cui res sit dignata maiori pensione: vt. ff. de acq. pol. l. si qs ante. alij dicunt etiam nullo dato a principio: vt no. extra de locato. c. potuit. i nouella. JN FRAUDEM ESSE. ¶ Not. optimē ter. q ex parui tate pēsionis vel pretij frans argute probatur. Est aūt argu. ratio rei dubie facies fidem. ⁊ facit. ff. de transac. l. cū hi. §. in causa. ⁊ extra de emp. ⁊ vendi. c. ad nostrā. ⁊ de pig. illo vos. Jn glo. in hoc in fine. ipsa autē mulier habens feudū ꝓ se potest in dotē dare dūmodo non det estimatū nec aliqđ pactū de lucrando faciat: q apud maritū nō pōt remanere vt. j. de inuest. quamuis ª. c. vnico. ⁊. j. de eo q sibi ⁊ suis here. c. j. fm Jac. de ardi. in summa sub rubrica an vasallus possit feudum ꝓ filia sua in dotem dare. Bal.

¶ Renuncians perdit ius suum: qualiter hoc intelligatur.

Tempus ex quo inducitur tacita renūciatio nō curit ignorantī.

An autem tempus currat pupillo.

Agnati in redimēdo feudo ab agnato vasallo alienato an ꝓferantur domino.

Feudi alienatio si fit permissa per statutū an agnati poterunt redimere.

Quero. Olim antiquo iure si vasall⁹ aliena bat partē feudi et licite sine cōsensu dñi domin⁹ poterat colligere ab emptore ꝓio equali pretio nisi dūs sciens renūciauerit suo iuri expresse vel tacite per annū: sed ꝓscriptione. xxx. annoꝝ repellitur sciens ⁊ ignorans: agnati aūt vasalli ꝓximiores ꝓferebant domino in ꝓbando ⁊ redimendo. b. d. PRAUAL. scilicet alienationē pmittendo. PROEQUALI PRETIO. Not. verbū si de fraude dubitabāt debebat inquiri veritas. multi enim pretia confingunt in fraudē aliorū. RESTITUTIONE. ¶ Nota q̄ qui refutat perdit ius suum boc verus in iure suo ꝓprio. sec⁹ in iure vniuersitatis vel populi vt extra de foro competenti. c. si diligenti. Item nō tenet renūciatio si quis ex hoc perderet vitā vel statum: vt est glo. notabilis in. l. pactus inter heredem. ff. de pactis. ⁊ ꝑbatur expresse. ff. de appel. non tñ. ⁊ in. l. si. ⁊. iij. ff. de lib. can. ANNALI SYLENTIO. No. q annale silentium habet viū refutatiōis. facit. ff. ad trebellianū. l. facta. §. si quis bonoꝝ. ⁊ q̄ nota. ff. de negotijs gestis. l. si ego. EX QUO SCIUERIT. †Nota tempus ex quo inducitur tacita renūciatio nō currere ignoranti. ⁊ est argu. ad statutum perusinum de infirmationibus testamentorum. ¶ Item potes notare quod ꝓscriptio annalis vel mēsis tēporis nunq̄ currit ignoranti. TRIENNALIS. No. hic expresse quod iuri offerendi q̄ hz dominus prescribitur spatio. xxx. annorum quod ignoranti currit. b. ¶ Adde. C. de prescript. lon. tē. l. si. ⁊ in aut. q si qs gbusdā. ¶ Quero vtrus tps currat pupillo gl. hic notabiliter sentit ꝙ nō. vñ not. q̄ hz prescriptio. xx. an. inducat a cōsuetudine vel statuto tñ in ea hz locū. l. sicut. §. vj. C. de ꝓscrip. xxx. an. vbi continet diffinitio gñalis q̄ ꝓscriptiones longissimi tēporis q̄ sunt oīno odiose nō currūt pupillis: q̄ tenē mēt c. ⁊ sic rō legis. i. iuris cōis interpretat statutū municipale ⁊ cōsuetudines locoꝝ vbi ꝙ statuti ⁊ cōsuetudinis formalis nō repugnet: vt not. C. de iure delib. l. si. §. in cōputatione. ⁊ extra de cōsue. c. cū dilect⁹. C. de nota. l. si serui nostri. cū similibus. ⁊ idē dico in ꝓscriptione statutaria. puta. x. annoꝝ furtoꝝ gata loco ꝓscriptiōis. xxx. an. vt sicut illa currit adultis ⁊ nō pupillis sic ista surrogata ꝓ statutis q̄ est neta. ª ¶ Et no. q̄ dicūt q̄dā ꝙ hodie nulla currit ꝓscriptio ꝫ dūm. q̄ intellige vbi ignorante: vt. j. de capit. cor. §. preterea. ⁊ de ꝑbi. feu. alie. ꝑ Fede. §. i. vel ibi loquit q̄ ꝫ ius alienauit: hic q̄ cōsuetudine ꝑmittēte. ⁊ b vera. PROEQUALI PRETIO. Nota q̄ ⁊ alienatiōe ꝓhibēda ⁊ in redimēdo agnati ꝓferuntur dño. ¶ Sed q̄o pōt prohiberi quod cōsuetudo ꝑmittebat. Rūdeo offerēdo ante factum esse ptiū. ¶ †Et no. q̄ hic vt casus q̄ facta alienatiōe agnati ꝓferunt dño fm Jac. bel. sed ego dico ꝙ hoc nō dicit litera q̄ loquit tñ in duob⁹ casibus: scz q̄n alienatio erat facta de bona cōsuetudine. Itē q̄n de mala que tñ alienationē permittebat irreqsito dño ⁊ irreqsitis agnatis. Si aūt alienatio est ꝓ hibita feudū aperitur dño ⁊ ꝓferē agnatis: vt. j. de ꝑbi. feu. alie. ꝑ Fede. c. i. in ꝓin. ⁊ sic ꝓnunc agnati cū vasall⁹ alienādo feudū cōmittat offensaꝫ in ꝑsonaꝫ dñi: vt. j. §. fuit prima causa bene. amittēt. c. j. §. penul. ⁊ fi. dixi. §. de suc. feu. c. j. §. hoc ꝙq. fm Pe. de cer. cōsidera. ergo poterit vasallus cū dño in secreto colludere: ita ꝙ de collusione non ꝑbit haberi testes ⁊ sic fraudare agnatos. qō est multum in comuniés c: vt. ff. solu. ma. l. si filie mee. Ad hoc ita rūdeo: dño q̄ er tali delicto lucrat hz cām lucrativā: vt no. in simili. ff. de except. do. l. apud celsum. §. autoris. vñ nedū eo collūdēte sed etiā eo ignorāte agnati si feudum est paternum ꝑt agere revocatoria. ar. insti. de act. §. itē si qs in franc⁹ ⁊. ff. de leg. i. l. plane. la. secuda. hoc qō vico est nomi. Et si diceret ꝙ contra dominū nullū cōperet remediū teneret iste qui vēdidit in ꝓiudiciū agnatoꝝ actiōe de dolo ⁊ criminal⁹ crimine stellionat⁹ si constaret ꝙ fecit principali⁹ vt eis obesset puta donādo extraneo. hz Jac. bel. iclinat simplr ꝙ agnatis ⁊ habeo hic talē postillā sup ver. redimēdo. f. eo casu qñ alienatio erat cōcessa vel prohabita. Dy. ego vtor puto opi. dñi ꝑ Pet. de cer. cuꝫ eo qō nūc addidi: ⁊ als dixi. ¶ †Quero qd si ꝙ forma statuti est ꝑmissa alienatio feudi ⁊ nō est dñi ꝙ dās vel agnati possint redimere: nunqd hoc tacite intelligēt cautū. Et vr ꝙ nō: ꝙ hoc nō dicit statutū. Tu tñ ꝙ tacite vr cautū: q̄ cū hoc ſtet in finib⁹ per missiōis ⁊ nihil disponat i ꝓiudiciū dñi vl agnatoꝝ sup iure redimēdi tacite vr sibi ꝑ ius siue priuilegiū redimēdi reservatū ex quo nō reperit adēptū: vt. C. de app. l. ꝓcipim⁹. i fi. hz gl. ⁊ Ja. bel. qō est no. ¶ Eꝛ ḡrit gl. vtrū valeat statutū ciuitatis vicentie quo caueſ ꝙ si scos creditor cessuit ꝑ annū ⁊ die ius sua. ꝑ seq ꝙ ꝓstea nō audiat nisi tps interruperit ⁊ de interruptiōe doceat ꝙ publicū inſtrm tabellioīs bone opinioīs. Et dicit gl. ꝙ ille ter. est arg. ꝙ valeat statutū: q̄ est scōm simile cōsuetudinis hoc approbantis hz alꝫ dicāt ꝫ. cenеas ꝙ statutū valeat. ⁊ facit extra de in integ. resti. ⁊. c. cōstitut⁹. qō not. in. l. fi. C. de iure do. impe. tene menti hanc glos. f Bal.

De illa Casus. Eꝛit an dūs possit ꝓprietatē feudi alienare. Rūdet q̄ seruandū est q̄ statutū est p. l. cor. b. d. Et sic no. ꝙ vnū statutū remittit se ad aliud statutū. Et q̄n statutū remittēs nō dat aliā formā certā opz videri statutū ad qō sit remissio. Sz si ꝙ se dat certā formā nō opz videri seu ꝓscrutari aliā scripturā vt ꝓz in oib⁹. ll. q̄ facitut mentionē de edictis q̄ nō reperiunt. i. vbicūq; glo. dicit qō nō habemus. ff. ex quibus cau. ma. l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. Bal.

1 ¶ Dignitates omnes a principe descendunt.
2 Comes quis ꝓprie dicatur.

¶ Quis dicatur dux: marchio: comes siue capitaneus vel vasallus. Rubrica.

Quia ad treb. vbi dicit in sene nimis grādeuo intrāte religionē. allegat. d. l. filie. vide gl. in cle. dudum. de sepul. vide ¶ Pet. ō anch. p. d. l. filie. in ꝙi. cccccxvij. et in cōl. cccccij. vide et qō voluit glo. i. l. ab hostibus. §. si vir. ff. so. mat. et ibi Ln. ro. de eo q ꝓtinit causaꝫ mortis vxoris ad hoc vt lucret dotē ex pacto. allegat. d. l. filie. et qō habetur in ea. postulasti. de cōcel. ꝓben. vbi si aliqs dz lucrari ꝓpter negligentiā alterī? qō nō lucrabit si. ipse fuit cā negligētie. an. bar.

¶ Glos. et sic nota qō ꝙ statutum pōt ab breuiari ius offerēdi. adde qō scōs creditor pōt offerre litis estimatiōnē pōt in possessionē misso et petere a cōpetenti iura si bi cedi. l. credi tor. §. qñ. ff. q pōt. in pigno. habe. fm albe ri. Bal.

Eli a principe. Dini det⁹ i duas partes. ꝓmo que persone nobilitantur per feudum ⁊ declaratio graduum nobilitatis feudi. Secundo que sunt persone que nō nobilitant. Scōa in. §. ceteri. ¶ Casus. dux dicit qui a principe de ducatu est inuestitus. marchio qui de marchia. comes qui de comitatu. Qui autez est a principe vel a potestate aliqua de plebe vel de plebis parte capitaneus appellatur. Qui aūt a capitaneis est inuestitus antiquo inre valuasoꝝ dicit. Qui autez a maioribus valuasoribus sunt inuesti ti valuasini. i. minores valuasores appellātur: ⁊ hoc feudū ꝓpriū nō habet naturā: sed hodie est ereqnata cā ⁊ natura quantum ad retentionē feudi q̄ sine culpa a nemine pōt offerri. hodie autē qui a valuasoīb⁹ quibuscūq; feudū accipiūt plebeī sunt nec nobilitātur per feudū. nā qui soldata accipiūt nō nobilitantur ꝓ hoc feudum. Ultimo declara qd dicat soldata. b. d. Ja. A PRINCIPE. Nota. ocs dignitates a principe ꝑsuere tanq̄ a fonte. vñ in eo sunt oēs dignitates. Et sicut ōr ꝙ de papa tanq̄ pater patrū cū oī prelato in iurisdictione ⁊ ptāte cōcurrit: vt no. in. c. si eo tpe. de elec. lib. vi. ꝙ Jo. mo. ita in principe romano sunt oēs thesauri dignitatū recōditi. nā ꝙ plures est vtiq; tanti est. ideo dicit lex ꝙ si debet appellari ad ꝑsidē ⁊ appellat ad principē videt ad ꝑsidē appellatū. naz ⁊ ipse ꝓceps cuiusq; prouincie ꝑses est: vt. ff. de app. l. j. §. fi. sic papa ōr sacerdos hz sit summ⁹ sacerdos. LONDESA PPELLATUR. †Nota. q̄ ꝓpie ille ōr comes q̄ est inuestit⁹ de comitatu: ḡ sine comitatu non ō: ꝓpie comes hz abusiue: sicut sunt comites sacri palatij q̄ creāt tabelliones dant tutores ⁊ alia facit ꝙ in eoꝝ ꝓuilegijs continent: vt no. in. l. j. ff. de tuto. et cur. da. ab his. QUI PLEBIS PARTE. f. quota: sed si de re certa nō diceret capitane⁹. ar. C. ō here. ifti. l. quoties. VALUASORIBUS. nomē diminutiuum est. FEUDUM IURE. f. vt minores valuasores dicant hr̄e feudi cōsuetudinē sicut ⁊ maiores valuasores vt sicut maioīb⁹ valuasoribus non poterat feudū auferri mortuo suo inuestitore sine liberis si volebat seruire primo dño sic in minore. f. vt a maiore valuasore qui inuestiuit eū sine liberis nō possit ipse minori feudum auferri si velit seruire priori dño. ꝑ. de cer. ⁊ sic finito iure maioris valuasoris incipit ius minoris per nouam recognitionem. quod est no.

1 ¶ Nobilitas que dicatur.
2 Judex qui ꝓcedt cognitioni ville vel castri dicitur habere dignitatem.

Ceteri vero. hic. ꝙ. ver. q ꝙ. ſ. pōt allegari ꝙ not. est ⁊ videt hic. ꝙ. nobilitatez attribuere antigratiꝫ ita qō omne antiquū feudū posset dici nobile. Qui aūt nouū feudū acgrunt plebeī: nihilominus sunt de nobilitate naturali vide accur. ff. de gradibus. l. stēmata. extra de prebē. c. venerabilē. in nouella. de accidentali loquor: hic. Et nota qō accidētia denomināt subiectū. Et no. fm Jac. de bel. qō hodie sicut nobiles sunt q̄ ab ꝑatore vel a rege feudū habent ⁊ etiā q̄ feudū accipiūt ab his q̄ ꝓpie dicuntur regni capitanei. minores ergo valuasores ⁊ minimi sunt hodie plebeī nisi ab antiquo feudū habeant vt in hoc. c. ꝙz euidenter. Ja. bel. ꝑ istū ter. cognosce differentiam inter feudū nobile. ⁊ vt ita diximus pedagogū. Pedagogū vulgariſſime loquit id est nullā nobilitatē seu dignitatē acquirunt. Simon.

2 ¶ Adde q̄ oīs qui ꝓeſt cognitioni ville vel castri ōr habere dignitatem. ar. no. extra de prebē. c. cū olim. in nouella. Jste fuit q̄dā antiquus doctor in materia feudoꝝ nois tus. FEUDJ USUS. f. rectū. bal.

1 ¶ Soldata quid sit.
2 Quid sit de salario si vterq; vel alter moriatur.

Soldata. Pro. §. pōt allegari. † Et no. q̄ soldata est ꝑstatio q̄dā annua ⁊ gratuita q̄ a neutra ꝓte trāsit in beredem morte eiꝰ dātis vel accipiētis finit. sed nunqd salaria magistratuꝝ q̄ percipiunt de camera regis appellant soldata. dic q̄ nō q̄ talis prestatio non est gratuita vt. ff. de do. l. aquili⁹ regulus. ⁊. l. si pater. ¶ Quid ergo iuris est de salario si vterq; vel alter moriāt dic vt le. ⁊ not. ff. de vac. ⁊ extraor. cog. l. j. §. omnis. vbi etiā nota. q̄d iuris est de salario ꝑtāto. vi de etiam q̄ no. per Ly. ª ⁊ alios. ff. de offi. assef. l. dīe funct. dñs Ly. dicit ibi ꝙ si mortuꝰ est ꝑtās heredes ei⁹ nō debēt hr̄e salariū nisi ꝙ rata tpis quo ꝑtās exercuit officiū. p. l. j. C. de re milit. li. xij. hoc ꝓtz: q̄ in q̄busdam est ꝑsuetudo ergo i suis est ius cōe fm Pe. ¶ Itez labor ⁊ pecunia diuisio rem recipiūt. vt. l. seio. in ꝓin. de an. leg. hz gl. dicit indistincte ꝙ publica salaria debent ꝙ toto illo tpe quo debebat ſtare i offō si est ann⁹ vel anno min⁹ nō vltra: vt no. l. l. si vno. ⁊ ité cū q̄dā. ff. loca. ⁊ ꝑbat hoc ꝓ assef. soluēdo. dz dari salariū integrū ꝓ hēdes magistrat⁹ ergo ⁊ ipsi dēt ꝓpere salarium integrū: als Jsti dicere eēt iniustū. ar. ff. de ꝛdi. ⁊ demon. l. plautus. §. idē scēdū. ⁊. ff. de ꝛdi. ob can. si pecuniā i ꝓin. bar. tz i ptāte qⁱ debeat ꝑcedi⁹ salariū totū? tpis q̄ nō credo: q̄ vt videm⁹ hodie ptātes nō tā eligunt ꝙ ꝛdunt. vl ẽ Sct⁹ inoiat. facio vt des. Et ideo si ꝙ calsus sortuīt ipedit fm nō ꝑtas ad mercedē. b ꝙsidera ꝙ istō est tale scīm qō ꝓpie nō loquat: ⁊ ideo Sct⁹ inoiat. iter comitatē ⁊ ptātē. Potes et aliter ꝙsiderare tali cæpto posito. pone ꝙ q̄libet mēse debeāt salarium ꝓ rata vt dicam⁹ ꝙ ꝓ ꝓmo mēse sic ꝓrrū. ꝓ sequēdo⁹ vo ꝛditionale. vel ob tale cam q̄ hz vim cōditois. Et ideo si inchoato ꝓio mēse decedit pro illo trāsmittet. si ichoato scōo idē. Sz ꝙ nō inchoatis nihil debet. arg. ff. de stipu. serno. l. si seruus cōis meus ⁊ castrēsis peculij. §. vlcio. Et ideo si in ciuitate perusie moueret potestas durāte officio ꝓ toto eo tēpore ꝓ quo cessit ⁊ venit dies solēnis: vt q̄ dz habere prima pagā in ꝓin. officij ꝓ illo tpe debeat bedi eriaz si nō fuit in officio nisi ꝙ vnū momētū. ar. ff. de leg. iij. qui cōcubinā. §. vroni. Sed qd si decessit in itinere antēq̄ ingrederet officiū. rūdeo nil habere q̄ cōmoda officij post administrationē in cipiūt deberi ⁊ nō aſi: vt. C. de ꝓmipilo. l. j. li. xij. Soldata ꝑstatio est annua et ꝓmissione patris. SOLDATA TUERO. Mo. quare dicitur soldata. b. Bal.

1 ¶ Proles ōr omnis descendens vsq; in infinitum.

¶ De successione fratrum vel de gradibus succedēdi in feudo. Rubrica.

Per successionem. Di uidit capitulū in quatuor partes. Primo qualiter feudum acquiratur. Scōo de successione linee descendētis masculine ⁊ feminine. Tertio de successione linee transuersalis permissa vel ꝓhibita. Quarto de contentione orta occasione successionis. scēa incipit in ver. mortuo eñ. tertia in. §. bis vero. quarta in. §. dñs. ¶ Casus ꝓz ad. §. si eñ a titij. Feudū acquirit inuestitura ⁊ successione. nam mortuo vasallo prima causa est liberoꝝ masculoꝝ: nepotū ⁊ alioꝝ descendentiū: ꝫ filie nepres ⁊ pronepres nō succedūt ipse nec nati ex eis nisi feudū sit feminīnū vel eo pacto acgsitū: nō ertātib⁹ aūt liberis succedūt fratres ꝓio ⁊ filij fratrū: deinde agnati vlteriores si feudum sit ꝓprium. hoc dicit. PRIMA LAUDA. ¶ Nota quod ordo tradit⁹ de iure romano i succedēdo abintestato sola ꝓgatiua grad⁹ attenta nō vico ad ꝙlitates succedēdi oz seruari in feudis c: ita dicit iste ter. ⁊ gl. c b notabilis. LECTE RIJ. id est trāsuersales ei⁹ q decessit cū herede. Bal.

Ad filios. Jste ver. p. §. allegat. Dicit ꝙ sōs oīs descendens in infinitū b RIJS EJUS LONDE JTJONISSIT FEUDUM. id est femininuꝫ: vt. j. de ma. fuc. feu. circa ꝓin. Jac. bel. q̄ sic datū ad certū seruitiū. ⁊ id pōt nō mīn⁹ decēter ꝑtare femina q̄ sola supest quā masculi⁹: vt. j. de q̄busdaz aliis capitulis extraor. c. si cui militi. fm Ja. de are. sed vt alias dixi illa capitula sunt apocripha. Bal.

1 ¶ Frater ex vtroq; parente in successione an excludat alium fratrem ex vno latere tantum.
2 Nepotes ex diuersis fratribus an succedant patruo in stirpes an in capita.
3 Probationis onus incumbit ei qui nouum dicit.

His vero Supra ostī de successione libe ꝓrū. hic de successiōe trāsuersa liū agnatoꝝ. PRIMO FRATRES. Not. q̄ hec litera nō facit differētiā iter fratres ex vtroq; parēte ⁊ cōsanguineos. ¶ Quero ergo nunqd frater ex vtroq; parēte excludat fratrē ex parte tñ feudi successione. ⁊ videt q̄ sic. in aut. de here. abintest. §. reliquū. coll. ix. qr ad illā gradū deferē tendum ad q̄d vniuersa hēditas vasalli ptinet: vt. j. hic incipit cōsuetudines regni. §. si cōtigerit. in princi. Sed ego puto ꝙ nō ꝓ istū ter. Jtā in feudo nō succedunt aliq̄ q̄ cognati: sed q̄ agnati nec ꝓpie iure hereditario hz beneficio dñi. ar. C. de ꝓmiss sacro. scri. l. si qs. fm Jaco. ardi. sub rubri. de suc. feu. Et sequit rubricella an ff ex vtroq; parēte excludat fratrē ex parte tñ: hz enim due partes cōcurrant tū cū altera carū est impertinens ex ea non augetur effectus. DE JURE ASSAULT JULTERJORES. ¶ Not. valde de hunc casum. Nam post fratres ⁊ fratrum filios quos ꝑtulit ceteros agnatos vocat ⁊ nō declarat 2 vtrū in capita vel in stirpes. ¶ Quero ergo ꝑ Jaco. de ard. vtrū nepotes ex diuersis fratribus succedāt patruo i stirpes an i capita. dicit ipse ꝙ cū inter eos sit ꝑuāda pariet as ꝙ succedūt i capita ⁊ nō in stirpes: ⁊ dicit ꝙ est casꝰ tit⁹. §. ad filias. Qñ enī cū patruo succedut in stirpes qz ingrediunt gradū primū hz qñ ꝙ seipsos exhibet ꝙ ie d cernit: nec nun⁹

a ¶ Per Ly. vide gl. ⁊ ter. i. l. legat⁹ ad sñ. ff. ō le. vbi ego notaui plura dicta i ter. quē habui ab Alu. to. i. q. incipiēte eronta guerra gb⁹ adde hic Bal. q̄ notāter loquit. Andreas barba.

¶ Soldate. ⁊ nor. q̄ non ōr feudū soldate q̄ nō iurat fidelitas sed soldata q̄ nō cōsuauit dari et iō nec data in titligit nisi tā tib⁹ i seruitio dñi q̄ nō ꝓsumit⁹ ꝓ suū ita etare nisi dñs fit actū ⁊ bec i nuit q̄ sequit hic de vino et annona.

¶ In feudis. hic. q̄ sic tudo feudoꝝ regulat fm ius cōe q̄ é no. dignū valde vid⁹ ter. quem modernores dicūt meliorē de iure i. c. cū olecē. de cōsue. ⁊ vid ꝙ addidi ad bal. in. §. in cōputatiōe de iure delib. Andreas barba.

¶ Dicit ipse. vide bal. c. j. de natura luc ces. ten. Andr. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

est nepos licet cū multis sit nepos. Cōsidera ter. iste nō dicit aligd in capita vel i stirpes ⁊ ideo debet intelligi sm ius cōmune. vt. ff. de fen. cog. c. obertus. §. strēnuus. De iure aūt cōmuni sunt opiniões. Sz qr statutū est vt post fratrū filios vlteriores succedāt in capita tacite videt statutū vt fratrū filij succedāt in stirpes. arg. ff. de iudi. l. cū pretor. ⁊ ita cōsului vt alias dixi. tu ter. iste est multū pungitiuus co ꝙ cū p se dispositi de fratre ⁊ fratris filijs simul venientib⁹ ceteros agnatos vlteriores ecequare vt. Sed tamē nō est nouū ꝙ leges posteriores distinguantur p priores vt. ff. de legib⁹. l. fi ⁊ posteriores. Et sic tota q̄stio stat in iure cōmuni supposita opinione glosse ꝑ vera a qua cōsulēdo nō recedo. dixi ⁊ dico ꝙ fratrum carnaliū filij i stirpes succedūt salua semp substātia veritatis agnatiōis cōmunis. id est ille qui intēdit succedere in feudū originē trahit ab illo vasallo cui succedere vult: alis secus vt subsūcit hic. si essi titij ⁊c. Pe. de cer. Et no. h meli⁹ ꝙ alibi ꝙ feudū dicat patrimū: qr illō feudū dr primū qō fuit illius parētis q fuit genitor: agnatiōis cōis. ter. é h notabilis. MORTUUS. Quia ad cū nūc ꝑtinuit feudū. Et no. qō in feudis successio fuit aspicit ſpitē ⁊ nō aliū q nō est stipes agnationis cōis. ter. est hic notabilis. MORTUUS OBLIT. Mo. mirabile ter. ꝙ onus ꝑbatiōis incūbit ei q nouū dicit. ⁊ hoc iō: qr indicia erāt sup veteri. OBLIGENTER. Nota verbū ꝙ ad delationē iuramēti in defectum ꝓbatiōis nō est ꝓcedēdum ex abrupto.* Sed cā cognita ⁊ in tali delatiōe iudex dz habere equitatē pre oculis qr ista delatio magis inuititur equitati ꝙ rigori: vt dicit hic gl. multū no. Itē Pet. de cer. DELIBERATE. Subaudi ꝙ pōt itelligi sm qō habetur. ff. de contro. inuesti. circa ꝓnc. ⁊. ff. de contē. inter vōm ⁊ vasal. de inuesti. feu. c. i. circa ꝓin. ⁊. ff. de contē. inter me ⁊ vo. de pos. seu. fratris mei. c. vnico. ff. si de inuest. inter vo. ⁊ vasal. lis oria. c. i. ⁊. i. de cōsue. rec. feu. c. fi. §. fin. cum simi. Pe. de cer. Bal.

¶ Ius accrescēdi an habeat locū in cōtractibus in vltima voluntate in donatione causa mortis.

Quid si portio fieri non potest.

¶ De duob⁹ fratrib⁹ de nouo feudo inuestitis. Ru.

Si duo fratres. †In feudo nō habet locū ius accrescendi inter eos q̄ petēdū ꝑmā seu ꝑmo: dialē inuestituram h. d. de hoc in. l. i. C. qñ non petētium ptes. per Ly. in 3ctibus qui ꝑdunt verbis nō hz locū ius accrescendi: bqr vba deficiūt. ff. de v. obl. l. fi mihi ⁊ titio. Idē in re duor: tū si stipulator decederet duob⁹ heredib⁹ relict⁹ bū bīet locū iter eos ius accrescēdi: si vn⁹ eor ius suū repudiaret. de le. i. legatarius. in vltia volū tate plenius est ius accrescēdi. l. i testamētis. ff. de re. iur. Idē i donatiōe cā mortis: c qr fauorabilis est. l. j. in fi. C. de cad. tol. Casus. datur regula ꝙ ff fratri in feudo nouo nō succedit nisi aliud actum fuerit. h. d. ¶ †Queritur glos. qd si portio fieri non ꝓt eo qō res cōcessa indiuisibilis est ⁊ vf ꝙ accrescat vasallo. arg. ff. de Sbē. empt. l. fundus ille. ⁊. ff. quēadmo. seruamit. l. aquā. ⁊. ff. de euic. l. qō ad seruitutes. ⁊. ff. ō li. legē cōmu. l. si is qui duos. ⁊. ff. loc. l. fz addes. §. si quis mulierē. l. ⁊. C. cōia vtriusch iudi. l. possessionum. ¶ In cōtrariū vf ꝙ ꝑferat dōis rōne maioritatis. arg. C. de dona. l. si qs argēti. vel saltē offerēdo vasallo esti mationē partis. ar. ff. de le. ij. cū fili⁹. in ꝓnc. ⁊. ff. ad l. fal. l. lege falcidia interueniēte. ¶ Sz qō erit exemplū de indiuisibili. glo. dicit in seruitute ⁊ statua. qō dicit in seruitute dic. l. vsus: qr qi vsus debet sm necessitatē psonę nō diuidit sm Pe. fz certe bic nō cadit ius accrescēdi: vt. ff. de vsufruc. l. dōis. qr est qd tractū a natura. Itē ponit gl. exemplū de natura qō ꝓt itelligi si sit affira. i. in certo loco posita ita ꝙ ide nō amoneat. naz iste statue plerūq; vtilitatē afferūt vt. ff. de vsufru. l. statue. pōt et poni exēplum in ire piscandi. nā i se est indiuisibile cū nō diuidat i partes certas rōne loci ⁊ quor. Itē in iure colligēdi pedagia qr hoc ius est qdā seruitus tū si ꝓcederet a re ꝑ vel ꝓncipe habereꝯ ius accrescendi quo ad interam vel ꝓhibitiua. C. de edil. actio. quod si statuti logē de vna re nere nō hz locū i vnius cto vel seruitutē. Pe de cer. INUESTIRET. Vigo: istius pacti operā vī videat tenuū ⁊ hoc patet ex verbo eodem. Nam si est idem ergo adhuc remanet paternum: qr dictio idē adhuc eandem substantiā significat hz sit adiecta noua qualitas. PATERNA ESSE. Et ideo frater fratri succedit tanq̄ agnatus. ¶ Oppo. i. de eo qui finē fecit agnatis. Solu. vt hic. ⁊ ibi aduerbiū tanq̄ solnit contrarium. ff. de adop. l. si pater. §. qui duos. Nam hic vt tanq̄ de paterno ibi vt tanq̄ de nouo. ¶ †Et nota simile de renūciatione beneficiorū: qr aliud est renunciare simpliciter: aliud est renūciare aīo permutādi. Preterea hic est virtus surrogationis. vt. ff. de dona. inter virū. ⁊ vxo. si donare. §. si spōsus. ⁊. ff. de 2di. ⁊ de l. filie. §. a titia. Nam surrogatū assumit sibi pristinam qualitatem. ar. ff. de lega. ij. l. idē seruādum. ⁊. ff. si quis cau. l. si cuz. §. qui inituriarum. ⁊ facit istud. c. ad not. ff. de pecu. l. peculium. §. fi creditor. ⁊. ff. de ꝑpē. in reb. do. factis. l. qō dicitur. sm Jac. bel. ꝓprie allegat: qr ibi res in eodē statu manet. bic aūt nō potest negari quin per renū ciationē interueniat quedā alteratio. ar. ff. loca. l. cū in plures. §. lege dicta. ⁊. ff. de ꝓcto. stipu. l. valerianus. ff. iudi. sol. l. apud sempronium. que leges in ratione sui faciebāt dubiū in isto. c. tū ꝓpter nonitatem inuestiture: tum ꝓpter nouitatem psonaruz.

¶ †In glo. paternum not. qō ex ista glo. renūciatio nō nocet agnatis. Et scias ꝙ in quibusdā ibidem in tiquis hic erat tale capitulū si aliquis feudū habuerit ⁊ aliqō cōuentū aut refutatiōē fecerit dño aut alteri psone: qō vel que nocere videat ei qui in feudum succedere debebat: tale cōuentus aut refutatio ei qui in feudū succedere debet nō nocet. Excipim⁹ patrē qui feudū acquisiuerat nisi in odiū filij vel ne potis fecerit. Ita habeo in libro meo: fz quia cōter non habetur apocriphū est: tamē notabile est. Baldus legum doctor.

¶ Dominus an possit esse iudex in causa feudi.

Jurisdictio alia est ordinaria ꝑcialis: alia gñalis.

Quid autem in possessorio.

Adde ad idem.

Postea subdit quandam distinctionē super materia iurisdictionis feudorum que est vtilis.

Jurisdictio domini an possit prorogari in alium per vasallos.

Arbitri ad quid eligantur cum eorum sentētia nō teneat.

Sententia successoris quando veniat si litigatores elegerint predecessorem qui mortuus est.

Compromissum si factum sit in duos an iudex possit eligere tertium.

An autē commissarij possint se inuicem requirere.

¶ De inuestitura in maritum facta. Rubrica.

Vasallus. Diuide capitulū in tres partes. primo coram quibus dimittitur contentio orta inter maritum filie vasalli et agnatum vasalli. Secundo a quo ⁊ qualiter fieri debet probatio orta controuersia inter dominum et agnatos defuncti. Tertio orta controuersia inter vasallos coram quibus sit dirimenda. Secunda in. §. item placet. Tertia in. §. illud casus vsq; ad. §. item placet. Si contentio est inter maritum filie vasalli et agnatum de beneficio an sit paternum vel nouum quomodo dirimi debet coram iudice ordinario vel arbitro non coram domino vel eius curia. hoc dicit. Casus. Moriente vasallo superstite filia tantū que nō succedit in feudo et illa maritū accipiente dominus feudi inuestiuit maritum illius filie de feudo predicto vel parte eius agnati proximiores dicunt inuestituram non tenere: maritus dicit tenere quia nouum: quis erit iudex. Respondetur quod ordinarius loci vel arbiter de communi concordia partium electi ⁊ non dominus feudi. hoc dicit. nota casum. Sed videtur mirum: quia †questio feudi debet decidi per dominum feudi tam de iure ciuili. vt. ff. de prohibita alie. feud. per Federicum. c. j. §. penul. quaz de iure canonico vt extra de iudi. c. ex parte. Et videtur ꝙ sic. vt. ff. de ꝓcu. l. i. §. fi. Et facit. c. vltimū extra de iud. li. vj. ff. de leg. iij. l. bis vbis. in fi. Et in summa peculiz aliō castrēse aliō paganicū. et paganicū est duplex. aliud solēne vt qō ex publica cā q̄rit. aliud vulgare ⁊ hoc est tripler. quoddam ex laboribus quoddā ex bñficio fortune vt thesaur⁹. ⁊ quoddaz ꝑfectitū. C. de inoffi. test. l. fi. ⁊. C. de aduo. diuer. iudi. l. foxi. ⁊ dic vt ibi no. ¶ Et no. ꝙ filij fami. possunt testari de equis ⁊ armis etiā a parte 2cessis: fz nō ꝓnt testari de rebus immobilibus a patre cōcessis. vt. C. fa. ercticō. l. si filius.

¶ Item no. ꝙ galli ⁊ britones possunt testari etiā de aduēticijs: qr sm legē eoꝝ non sunt in ea ptāte patris que inuēta est de iure romano: ita qō iure gentiū testari pūt ꝙ est notādū: qr in italia q̄ est sepultura eoꝝ sepe moriunt. iuxta no. insti. de pa. po. sup v. romanoz. q̄ gl. nō est alibi. Nescio tū si dicit verum ꝙ sit ita de iure francoz. Econtrario in sclauis pro filijs qui seruis vtuntur. vt no. in dicta glo. ⁊c. Bal.

¶ De inuestitura quam titius recepit a sempronio. Rubrica.

Titius a sempronio. Casus. marit⁹ non succedit in beneficio vroꝛi ea mortua sine herede. b. d. qō habet vir hz vroꝛ t econtrario non ꝓpue sed impropue. C. de fur. l. aduersus. in glo. ⁊ ita sumit in illo legato ⁊c. dominum ⁊ dominatricē. JUDEX domino consentiente alias nō pōt vt. §. qualiter olim feu. alie. pot. §. donare. ⁊ fa. §. an ma. succe. vro. in beneficio. c. i. sed videtur qō qī seipsam dotat ꝑsertim si non habet aliunde vnde nubat ꝙ possit. ꝙ dos est ꝓprium patrimoniū eius vt. ff. de mino. l. iij. §. sed vtrum. ⁊. C. de iure do. l. in rebus. qō est verius. vt extra de foro compe. c. ex parte. b. nisi localis consuetudo ꝓhibeat sm Ja. de are. ar. ad hoc. ff. ad munici. l. lucius. §. pe. ⁊ quod no. in. l. ij. C. de mulie. ⁊ in quo loco libro. ⁊. Ultimo no. in isto. c. ꝙ deficere dicuntur liberi etiam si non nascantur.

¶ Renunciatio simpler est alia ⁊ alia causa permutandi.

Surrogatum assumit aliquando pristinam qualitatem.

¶ De vasallo decrepite etatis. Rubrica.

¶ An possit renūciari in manibus non dñi puta filij sui cū pater vinit vel vroꝛi sue. dicit Jo. an. de his q̄ fiūt a maio. par. ca. in. c. ex oꝛe. qō non valet renūciatio* facta in manu nō sui iudicis in nouel. ergo a fili. Itē hic: qr mutua obligatio adhuc supest cū vasallū absoluere non possit. C. de acq. pos. l. ex liberis. ⁊ vide j. qualiter feu. olim po. alie. c. j. Et in hoc titulo de vasallo decrepite eta. c. j. dic ꝙ valet renūciatio si dñs ratificat ar. C. de pact. l. postq̄ liti. ⁊ ar. C. qui admit. ad bo. pos. l. ij. responso. et C. de repu. here. l. sicut. ⁊. ff. de acquiren. here. in. l. plurimuz per Alexū.

Quidā vasallus. Si vasallus decrepite etatis feudum refutauerit vt filij inuestiantur ⁊ inuestiti sunt postea altero filiorum decedente post inuestituram fratre superstite et sine herede frater sibi succedit ⁊ non reuertitur ad dominuz: qr feudum adhuc paternum dr ⁊ non nouum. DECEDIT sine HEREDE. s. tanq̄ de paterno ⁊ non tanquam de nouo ⁊ dic vt nota. in vltima glossa. in solu

a ¶ Renūciatio. An renunciatio facta i manibus nō dñi valeat vel ca. qō in dubijs ⁊. c. dilecti filij. de renun. Alu. Barba.

b ¶ Per accur. ar. qō non valeat. ff. de acq. pos. l. peregre. §. fin. qr nuda volūtate nō ꝓditur dñium qō est verū fz possessio etiaz corporalis per ditur solo aīo nā qui dicit se tradere alteri vacuaz possessionē solo ꝓbo desinit habere verā possessionē a finina sua detentio. C. de acqui. pos. l. fz.

---

* ¶ Abrupto. vide qō dicit notabi. Bal. in. l. captatorias. C. de testa ami. Alnd. Barba.

a ¶ Alcrescendi. vide plene Bal. in. l. j. qñ non peté. partes. et ibi Lu. Alnd. barba.

b ¶ Cā mortis. vide notabilē casū in. l. vnica. C. si soc. libera. imperia. libro. x. Alnd. Barba.

c ¶ Cādaioritatis. vide notabilem casum in. l. fancim⁹. §. cum aūt. C. de dona. and. Barba.

d ¶ Dom⁹. Nota qō appellatione domus nō venit capana sic facit ad statutum: nec etiaz venit bouis casa quaz quis facit in aliquo loco cā lucrandi: nec stabulus. vide elegātem text. in. l. lege cornelia. §. domum. vī. ad meritoria vī. stabula. ⁊ ibi per bar. ⁊ vide ter. notabiles in. l. senat⁹. §. j. ff. de lega. j. vbi appellatione domus nō venit domuncula. et sic non continet in statuto loquēte de domo acit quod dicit notabiliter

1 2 3

1 2 3 4 5 6 7

a b c d

---

in medio: queritur vtrum vasalli ⁊ loca huius medie regionis veniant in concessione. ⁊ videt ꝙ sic. vt. ff. cōmu. diui. l. arbor. ⁊ de his qui deie. vel effu. l. si vero. §. ꝙ si ex mediano. sed dici pōt Jus: quia qui in montibus habitant non dicunt ꝓprie vltramontani nec citramōtani. Itez vltra ⁊ citra significāt separationez vt no. Jo. mo. in. c. j. de temp. ordi. lib. vj. vbi oīno videas. ¶ Et no. qō Ja. bel. in hoc. c. sic ait super verbo erit communis. Si de cōmunibus bonis esset acquisitum aliter non. vt C. de bo. q̄ lib. cū opz. sed mirum est hic ꝙ ꝓpterea fructus debeat esse cōis: vt. C. cōia vtriusch iudicij. l. si paruus. ⁊. ff. ꝓ socio. l. cum duobus. §. pōp. nisi essent socij oīm bonoruz vel cōi noīe esset acquisitū vt dictis legibus. sed dic vt puto ꝙ cōsuetudo sic habebat qō fructus esset cōis alias secus. vt dicit Ja. bel. tu vic ꝙ fructus nō sunt cōmunes rōne fraternitatis vel rōne cōis habitationis sed rōne cōis mense. ¶ Oppo. §. de beneficio fra. c. j. so. vt notanit ibi Jo. Et no. hic ꝙ gl. que incipit intelligo vī dicere ꝙ feudū est peculiū quasi castrense. ⁊ ꝑbare videtur ea ratione: qr fructꝰ feudi nō est cōis nisi feudū sit acqstū de cōib⁹ bonis. sed hec ratio nō vī bona: ꝙ ideo feudū debeat appellari quasi castrēse peculiuz: qz vt dixit in litera fructus de iure cōi non debet esse cōis si ō qr feudū sit acquisitū de cōi pecunia noīe acquirētis. ††Preterea etiaz in aduēticijs bonis fructus nō sunt cōes. vt. ff. de mino. l. iij. §. fi. cū opz. ¶ Sed q̄ro vtruz feudū sit castrense peculiuz quasi castrense vel aduēticiū. Nō. si dōs dedit feudū militi i libello: qr se gessit ꝓpe sicut plerūq; fit tunc feudū est castrense peculiū. ar. ff. de castrē. pec. l. si castrēse. ⁊. l. si forte. Si vero aliq ⁊ nō per illā notitiā. si quidē dōs hz districtū z iurisdictionē. ⁊ sic pōt dici dōs publico persona sicut ⁊ magistratus: tunc si dōs det feudū vasallo pōt dici quasi castrense cuz de peculio acqsierit vasallus. arg. C. de inoffic. test. l. fina. de offi. assl. l. velut. ⁊ de aduo. diuer. iudi. l. foxi. Si vero filius alibi ⁊ ab alia persona feudū acqsiuit non erit peculiuz castrense vel quasi: sed aduentitiū vt puto: pater tū in eo nō habebit vsumfructū cū sub ea cōditione videat cōcessum ne alius habeat vsumfructum sed ipse filius tū vt possit inde feudo seruire. ar. j. in q. can. bñ. amit. §. bñficium. ⁊ in auf. vt licet. mat. ⁊ anie. §. j. col. ix. ⁊. ff. si cer. pe. l. cū qd. ⁊ de seruis. l. si cui. Et sic no. ꝙ ꝑ nullo mō dz bñe vsumfructū feudi. ar. tū ō est in hoc. c. §. fructus. Ja. bel. Et ꝙ patri nibil acqrat ꝑz. ff. de mino. l. iij. §. si qd filio. ⁊ ar. ff. de v. ob. l. qō dz patrē. Alrg. ō. C. de vsufr. l. fi. et facit. c. vltimū extra de iud. li. vj. ff. de leg. iij. l. bis vbis. in fi. Et in summa peculiuz aliō castrēse aliō paganicū. et paganicū est duplex. aliud solēne vt qō ex publica cā q̄rit. aliud vulgare ⁊ hoc est tripler. quoddam ex laboribus quoddā ex bñficio fortune vt thesaur⁹. ⁊ quoddaz ꝑfectitū. C. de inoffi. test. l. fi. ⁊. C. de aduo. diuer. iudi. l. foxi. ⁊ dic vt ibi no. ¶ Et no. ꝙ filij fami. possunt testari de equis ⁊ armis etiā a parte 2cessis: fz nō ꝓnt testari de rebus immobilibus a patre cōcessis. vt. C. fa. ercticō. l. si filius.

¶ Item no. ꝙ galli ⁊ britones possunt testari etiā de aduēticijs: qr sm legē eoꝝ non sunt in ea ptāte patris que inuēta est de iure romano: ita qō iure gentiū testari pūt ꝙ est notādū: qr in italia q̄ est sepultura eoꝝ sepe moriunt. iuxta no. insti. de pa. po. sup v. romanoz. q̄ gl. nō est alibi. Nescio tū si dicit verum ꝙ sit ita de iure francoz. Econtrario in sclauis pro filijs qui seruis vtuntur. vt no. in dicta glo. ⁊c. Bal.

¶ De inuestitura quam titius recepit a sempronio. Rubrica.

Titius a sempronio. Casus. marit⁹ non succedit in beneficio vroꝛi ea mortua sine herede. b. d. qō habet vir hz vroꝛ t econtrario non ꝓpue sed impropue. C. de fur. l. aduersus. in glo. ⁊ ita sumit in illo legato ⁊c. dominum ⁊ dominatricē. JUDEX domino consentiente alias nō pōt vt. §. qualiter olim feu. alie. pot. §. donare. ⁊ fa. §. an ma. succe. vro. in beneficio. c. i. sed videtur qō qī seipsam dotat ꝑsertim si non habet aliunde vnde nubat ꝙ possit. ꝙ dos est ꝓprium patrimoniū eius vt. ff. de mino. l. iij. §. sed vtrum. ⁊. C. de iure do. l. in rebus. qō est verius. vt extra de foro compe. c. ex parte. b. nisi localis consuetudo ꝓhibeat sm Ja. de are. ar. ad hoc. ff. ad munici. l. lucius. §. pe. ⁊ quod no. in. l. ij. C. de mulie. ⁊ in quo loco libro. ⁊. Ultimo no. in isto. c. ꝙ deficere dicuntur liberi etiam si non nascantur.

¶ Renunciatio simpler est alia ⁊ alia causa permutandi.

Surrogatum assumit aliquando pristinam qualitatem.

¶ De vasallo decrepite etatis. Rubrica.

¶ An possit renūciari in manibus non dñi puta filij sui cū pater vinit vel vroꝛi sue. dicit Jo. an. de his q̄ fiūt a maio. par. ca. in. c. ex oꝛe. qō non valet renūciatio* facta in manu nō sui iudicis in nouel. ergo a fili. Itē hic: qr mutua obligatio adhuc supest cū vasallū absoluere non possit. C. de acq. pos. l. ex liberis. ⁊ vide j. qualiter feu. olim po. alie. c. j. Et in hoc titulo de vasallo decrepite eta. c. j. dic ꝙ valet renūciatio si dñs ratificat ar. C. de pact. l. postq̄ liti. ⁊ ar. C. qui admit. ad bo. pos. l. ij. responso. et C. de repu. here. l. sicut. ⁊. ff. de acquiren. here. in. l. plurimuz per Alexū.

Quidā vasallus. Si vasallus decrepite etatis feudum refutauerit vt filij inuestiantur ⁊ inuestiti sunt postea altero filiorum decedente post inuestituram fratre superstite et sine herede frater sibi succedit ⁊ non reuertitur ad dominuz: qr feudum adhuc paternum dr ⁊ non nouum. DECEDIT sine HEREDE. s. tanq̄ de paterno ⁊ non tanquam de nouo ⁊ dic vt nota. in vltima glossa. in solu

a ¶ Renūciatio. An renunciatio facta i manibus nō dñi valeat vel ca. qō in dubijs ⁊. c. dilecti filij. de renun. Alu. Barba.

b ¶ Per accur. ar. qō non valeat. ff. de acq. pos. l. peregre. §. fin. qr nuda volūtate nō ꝓditur dñium qō est verū fz possessio etiaz corporalis per ditur solo aīo nā qui dicit se tradere alteri vacuaz possessionē solo ꝓbo desinit habere verā possessionē a finina sua detentio. C. de acqui. pos. l. fz.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Intelligi. no. pegrinā ac singularem li initationē ad l. ex quacūq; ff. si qs in ius vo. nō terit. et vide ter. mirabilē fm Alut. in.l.non tm.§. sena tusconsul a to. ff. de fidei com.lib. vbi si nō agit de incōmodo citati semper pōt citari. z a iudice non suo et tenetur coram eo comparere qō est singulariter notāduz 2 z vide eundez in.l.i.§.hec stipulatio. ff. si 3 cui plus q̄ p l.fal. vbi si citatur clericꝰ creditor in confessione mūnera rij debitoris coā iudice laico tenet cōparere q̄ est not. dignum vltra ea que tangūtur in.c.sub literis. de rescri. z ca. ꝓterea. de dila. et in.d.l. ex quacūq;. et tenementi qō si pnunciatur q̄ qs est inducz nō fit tamē 4 tenetur cōparere citatus. b ita singulariter tene lap. in cap.i. de refer. li.vi. et not. in preal. ca. super literis. de rescri. Et Jnn. dixit singulariter i.d.c.ꝓterea. q̄ si procedit cōtra cōmunem z fiscū z puatas personas. h.d.gl.ocdi. C. de sen.q̄ fine certa quātitate. l.ij. per accur. ¶Et nota q̄ circa istā materiaz iurisdictiōis in causis feudoꝝ ad solutionē multoꝝ cōtrariorū Ja. bel. sic distinguit. aut est cōtentio inter eos qui ꝓprie dicūtur capitanei vt duces: comites: z similes. z tunc imperator: est iudex. vt.§. apud quē vel quos. c.j. vt.j. de le. cor. c.j. aut est contētio inter alios vasallos tūc aut cōstat vtrūq; vasallū eius dē domini fore. q̄ ipsi domini cōtendūt: sed est contentio de aliqua ꝑte feudi vel de aliquo feudo q̄ nō de toto feudo alicui⁹ vel est forte de finib⁹ feudi tūc dñs est iudex. vt. c. imperialē. §. ꝓterea. de. ꝓhi. feu. alie. per fed. aut cōstat vnū esse vasallū de feudo aliquo de quo nō est questio z questio nō é de alio feudo tūc pares erūt iudices: vt. §. apud quē vel quos c.j.ij. respōso. vt.j. de. cor. c.j.ij. respōso. aut dubiuz est qs eoꝝ sit vasallus z prendūt ambo inuestituraz ab eodē dño: tūc aut ꝓtēto est inter eos quoꝝ vter q̄ suū. ꝓpriū feudum esse dicit. tūc iudex vel arbeder cognoscit. vt.j. de le. cor. c.ij. aut inter eos quoꝝ vter q̄ dicit antiquuz: tūc cognoscit dñs cū curia vt hic aut contētio inter eos quoꝝ alter dicit antiquum alter nouū z ꝓpriū. tūc iure antiquo iudex ordinarius vel arbiter cognoscit vt hic. c.ij. in pin. hodie vo pares curie. vt.j. an apud iudicez vel curiaz. c.j. Aut contentio est inter secūdos qui producūt diuersos inuestitores: tūc iudex vel arbiter cognoscit. vt.j. de leg. cor. c.ij. in pinc. Aut est contētio inter vasallū z aliū quem cōstat non esse vasallū tūc iudex ordinarius recognoscit. vt.j. de cōtro. inter vasal. z aliū de bene. c.j. aut est contētio inter vasallū z dñm. tūc pares cognoscūt. vt.j. ti.j. z hoc etiā notaui apud quez vel quos. c.j. Ja. bel. ¶Quero qñ iurisdictio competit domino: vtrū vasalli possint ꝓgare iurisdictionē in alī ū. gl. for. istā qōnem. j. de. ꝓhi. feu. alie. p Fed. in. c.j.§. ꝓterea. sup feudo z finaliter dicit posse si scienter ꝓrogant sicut in aliis causis. ff. de iudi. l.j. Bart. dicit Jdem. ff. de no. ope. nūcia. l.j.§. z post operis. z hoc videt probari aperte: q̄ talis iurisdictio videt attributa fauore ipsius iudicis non fauore publico vel partiū ergo partes nō possunt renūciare quinimo certa scientia arguit dolum. sed ꝓ glos. facit q̄ possunt cōpromittere ergo ꝓrogare. Tu dic domino ꝓhibente nō posse. idem si ignorāte. ar. ff. de ꝓcur. l. filius. §. inuitus. sed eo sciente et tacēte valet ꝓrogatiua. ar. ff. de vsufr. lega. l. heres. Sed hec distinctio videt nulla: q̄ iurisdictio quam habet dominus nō reddit iudiciū ordinarij nullus nisi obiciat exceptio declinatoria fori. vt extra de fo compet. c. ex parte. b. ergo opi. glo. vera. dic vt dicam in. d. §. ꝓterea. ¶Quero ad quid eligūntur arbitri cū eoruz sententia nō teneat. vt. C. de arbi. l.j. Respōdeo credo si. Jam tenere: q̄ eligunt ex dispositione consuetudinis. † Sed pone duo domini magni ligātes de quibusdā castris possuerunt se in manibus regis francoꝝ sub nomine appellatiuo decessit rex francoꝝ. successor tulit sententiam. querebat an eius sententia valeret. dicebat qō sic: q̄ videbat eius iurisdictio prorogata. no. ff. de iud. l.j. Itez sub nomine appellatiuo z sic ēt si esset arbiter trāsibat ad successores. Jn cōtrariū allegabat qō no. Bart. de vul. substi. l.q liberis. §. hec vba. z Jo. an. in. c. vno delegatoꝝ. de offi. deleg. in nouel. Dolt. dicit q̄ ꝓsumitur potius electus vt arbitrator: quez sequitur Jo. an. in. c. inotuit. de arbi. in nouel. qo verius credo cōsiderata qualitate persone in quam factū fuit compromissum: q̄ nō est verisimile q̄ partes voluerint cū artare ad aliquem ordinem iudiciarium sed solū vt de plano sola veritate inspecta faceret qō decet tantā coronā nec puto ad successoꝝ transmitti: quia in nomine appellatiuo nō cōsistit finalis ratio compromissi sed in exploata eius industria fide ac gravitate non aliter se cōpromissuri in eum nisi ꝓ sapientia ac inde dignitatis sue. vt. ff. de offic. ꝓfec. ꝓeto. l.j.§. his cunabulis. z ideo videbat mihi commissionez morte expirasse. ar. ff. de leg. ij. l. si anguite. ¶Sed hic ab extra dubitaꝝ si cōpromissum est in duos tanq̄ in arbitratores z discordāt vtruz iudex debeat eligere tertiū. Et pridie de facto responsum fuit per quosdā sapientes q̄ non: q̄ arbitratores regūt ad instar ꝓrorenatarum. vt. ff. de arbi. l. si de mei. §. recepisse. Et certuz est q̄ in ꝓrenatis non est tractandū de electione tertij: z credo eos prudenter dixisse. z sicut ꝓrenate tenent a illoq partes z habere tractatū in eis sic in arbitratoribꝰ dicēdū videt. vnde licet ꝓpter non citent tamen extra iudicium se debent cū partibus informare. z dicit Jnn. q̄ nō solū in iudicio: sed etiam extra iudiciū debet curari is cuius interest: vt refert Jo. and. extra de appel. c. ex ratione in nouella. z de hoc no. Bar. post Pe. ff. de verb. obli. l.si qs arbitratu ᵒ. Et q̄ quidam arbitrator laudauit ex abrupto parte non acquisita nec audita in cōtradictorio iudicio: ideo fuit pronūciatum laudum esse nullū. facit. ff. de edil. edic. l. q̄ si nolit. §. si qd ita. imo dicit Bar. qō ibi est casus. alij dicunt qō non est necessaria citatio nec aliqs odo in ꝛta no. ꝓ Jnno. extra de iureiurā. in. c. quinta nallis. ¶Item autem cōpromissarij possint se inuicē requirere. vide qō no tat. Bart. ff. ad trebel. l. heredes mei. §. si. ¶Eadem dell Jmare. s. ratione suspitionis: iz bene potest deciuare ratione non iurisdictionis siue iudicis incōpetentis sed nec hoc debet facere de honestate vt no. hic z. j. ō probi, feu. alie. glosse vide dominum cardinalem in capitulo super literis.

¶Subditos no. q̄ istud vꝰ verū z quo ad subditum sed quo ad non subditū mihi videt q̄ nō ꝑ cedat imo ꝺ aditi superior ipsius p id qō voluit cyn⁹ in l. si ꝑurator. C. de edē. z qō no. in. c. imperialē i. §. ꝓterea. e. l. iij. de ꝓbi. ali. feud. diꝛi in. c. nouit. de iudi. And. Barba.

¶Dixisse. vide do. abb. in c. suspitiōis. ō offi. deleg. vbi allegat istud dictū ego non teneo ibi. an. barba.

¶Arbitratu. vtō. d. meū in d. l. si qs arbitratu. z ibi nihil dixit. iz dixit in. c. quinallis. de iure. Barba.

seu. alie. per Fed. c.j.§. ꝓterea si inter duos. z ideo refert sub qua forma declinet q̄ forma suspiciōis nō est permissa. sed forma nō reddende iurisdictionis in inuitū est permissa post. §. in precedēti respōso. Vel dic q̄ ꝓrogare pōt iurisdictionē curie. hoc intendit. Adde sis q̄ curia decurionum cognoscit an quis desit curio. C. de decu. l. quoties. lib. x. z in auten. de ōsto. §. si vo forsan. col. vj. z ꝺ ibi q̄ non pōt declinare. Bald.

1 ¶Scholaris non ꝺ haberi ꝓ scholari si non vult iurare rectori.
2 Juramentum an validet renūciationē generalē que de iure non tenet.
3 Pares curtis an possint recognoscere per viam reconuentionis.
4 Quid si vasallus sit clericus.
5 Reconueniri an possint pauper si ꝑ statutū sint eis certi iudices dati.
6 Reconuentio autem quando habeat locum.
7 Remitti si petat pensio accusatus coā capitaneo ad ptātem qd iuris.
8 Exceptio litis pendentie est dilatoria.

¶De controuersia feudi apud pares terminanda. Rubrica.

¶Jnter dominū. Lasus. Si cōtētio est inter dñm z vasallū de feudo pares curtis cognoscūt. Et aut ꝑsentiūt dñs z vasall⁹ in eligēdis parib⁹: tūc hi quos elegerint erūt iudices. Aut dissentiūt: z tūc dñs ꝓio elegit vnū vel plures ex parib⁹ quos voluerit. sed o vasall⁹ eligere poterit fm numerū a dño approbatū. Ultimo est sciendū q̄ qui fidelitatem dño nō iurauerit nō est eligēdus ꝓio pari altero dissentiēte. h.d. Contendo. hoc ē litigiosa dubitatio. Per pares. talios vasallos. Illius domus. i. dñi. Jaco. Dinj. addetur. sub hoc ver. tornus pcessus inducit. vt. C. si ꝺ ius vel vti. pub. l. z si nō cognitio. Ecōtrario habes. ff. de procu. l. qui ꝑ curatorem dat. z rō est: q̄ ꝓtinētia iudicij nō ꝺ diuidi. vt. C. de indi. l. nulli. C. Dissentiant. Not. q̄ inter consentientes nulle sunt ꝑtes iudicis in disceptādo. ff. g. satisf. cog. l. de die. in ꝑn. ff. de no. ope. nun. l.j.§. et post operis. ff. fa. cred. l. fi. Primus. No. q̄ ille ꝺ prius votū suū deponere qui dignior est vir in ecclesiastico legit. loquere maior. natu. z ergo decet primum verbū. Sed unus aut alius. Not. de ꝓportione numeri. Non iurauit. No. optimum arg. qō scholaris q nō vult iurare rectori nō ꝺ haberi ꝓ scholari. facit extra de cōsti. c. ex litis. z qō not. ff. de eden. l. quedā. §. nūmularios. z. C. de of. magi. mil. l. eos. z. l. pe. ff. ex qui. cau. ma. ¶No. in isto. c. electionē iudicū parti bus cōmitti. sed dñm in eligēdo numerū vasallo preferri: q̄ pōt eligere vnum vel plures. ¶Oppo. ff. de iudi. l. obseruandū. Sol. hic loquit in iudicibus tarati⁹ a iure z habētib⁹ ordinariā iurisdictionē. vt no. s. tit. j. in vl. gl. Itē no. hic qualitatē seruandā in numero iudicū. facit de tēp. in integ. rest. petēde. z. C. de fruc. z lit. expē. l. fi. Itē not. q̄ dñs z vasallus possunt eligere indices sibi fauorabiles z ꝓprios. simile. C. ne filius pro patre. aut. habita. Bloss. hic tangit tria. primo iudicem quem postulauerit aduersarius dandum non esse. secūdo q̄ licitum est ex cōsensu qō alias non licet. z ista est via brocardica. quedā enim sunt fauorabiliora. quedā odiosa. quedā neutra. z dic vt no. in auc. vt sine ꝓbi. ma. debi. et credi. §. q̄ vero. cū similibus. col. vij. † Et an iuramentū validet renunciationes generales que de iure cōi non valēt. dic vt not. in. c. fi. de commodato in nouella dicas q̄ nō q̄ renūciatio generalis nō inducit consensum ꝑ. ff. de trāsac. l. cū aquiliana. † Tertio tangit hic glo. vnam nota bilem qōnem vz⁹ vtrū pares curtis possint cognoscere per viam reconuentiōis de causis nō feudalibus. z vꝝ q̄ nō q̄ iurisdictio eoꝝ �varies limitatoꝝ. z de iure spāliter iurisdictio est cōcessa q̄ quidē nō vꝝ ꝓrogabile: q̄ priuilegia tarata non recipiūt extensionem. Sed contrariū determinat gl. per regulā generalē. cum papi. z aut. z cōsequenter. C. de sen. z interlo. om. iud. Sed sup hoc dic q̄ aut reconuentio continet aliqd q̄ dependet a feudo. z tunc non est dubiū: quia ad eundē iudicē remitti ꝺ. vt. ff. de quibus rebus ad eundē iudi. ea. l.j. Aut aliqd oīno extra neuin. z tūc nō fit remissio ad eundē iudicē ex illo titulo de quib⁹ reb⁹ de cuius tituli intellectu ponit Jnno. extra de cōsti. c. cū. ad. Herrar. sed et natura cōuentionis z reconuentiōis. Jure enim antiquo erat pmissa trā eoram iudice partiū qui aliquā habebat iurisdictionem sed non trā ascensiue vel descensiue. vt. ff. de iurisd. om. iud. l. si idem euz eodē. §. sed si mutue. Sed de iure nouissimo est ampliatū quinimo etiā coā delegato ad vnā cām habet locū. vt extra de rescrip. c. ofspendia. §. reus. lib. vj.

4 ¶Extra quero de aliquib⁹ nunquid si vasall⁹ est clericus pares erūt eius iudices. Rūdeo sic. ꝓpter naturā cause. Nam natura trahit ad se personā nō pfona naturā: z pōt cōsuetudo generalis cōferre istā iurisdictionē etiā in clericos: sec⁹ esset in cōsuetudine spāli. vt extra de cōsti. c. ecclesia sancte ma. ad hoc facit qō not. Buli. de cu. C. de epis. z cleri. l. aut clericus. ad hoc facit qō not. in. c. q̄ clericis. de fo. cōpe. in nouel. Et probat tali rōne q̄ cōsuetudo gñalis feudoꝝ pōt disponere: z disponit de iure feudoꝝ. ergo z de iudicio z iurisdictiōe. Alij dicunt ꝺ. c. fi. vbi genti de foro cōpe. ¶Sedo quero: ponē q̄ pauperib⁹ per statutū cuitatis sunt deputati certi iudices q̄ habeant cognoscere de causis ipsoꝝ pauperū agentiū. nō quero vtrū si pauperes agūt coā ipsis iudicibus pōt reconueniri. z glo. ista potest induci q̄ sic. nā iniquum esset q̄ nō ser-

uaretur equalitas: vt. C. de fruc. z litis expē. l. fi. z. C. de proximis sacro. scri. l. in sacris. lib. xij. Itē est ista glo. in ar. q̄ clericus ciuiliter agens coā iudice secular. z ꝓ rari possit ibidē reconueniri. sicut ētio laicus agens coā eo pōt reconueniri ibidem. ad idem inducitur talis rō: clericus agens coā iudice seculari z ꝓ talicum in ipsa cā conuentiōis facit iudicem laicū iudicem suum. ergo q̄ pōt actio pōt reconuentio. hec rō est Jo. an. in. c. at si clerici. in nouella. ¶Nec qō nō est dubia in iure ciuili: q̄ est ter. in aut. de san. epi. §. reuerendissimi. col. ix. z hoc si agatur de testamēto vel cōtractu vel de domin⁹ alicuius rei secus si agatur de iniuria. naz nullus priuilegiatus agēs de iniuria pōt reconueniri coā alio nō suo iudice. vt est ter. not. ff. de iudi. l. ij. §. sed si agāt. Idem si de furto vel alio maleficio vt ibi patet. Jn ista questione sunt varie opiniones quas examinaui in aut. z cōsequēter. dic vt ibi in lec. mea. ¶Adde q̄ reconuentio ꝺ locum solū in his que requirūt disceptationē iudicij. Sed vbi ꝓpie non est iudicium vt cū petitur testū aperiri vel insinuari. z similia q̄ petens insinuationē nō dicitur agere sed intimare. vt. C. de testa. l. oīm. Itez vbi periculū est fm mora. vt. ff. de iudi. l. si restituat. z facit ad id qō dicit de insinuatione qō no. Lyn. C. qui admit. ad bono. pos. l. fi. nō ꝺ locum reconuentio. Itē non habet locum post sententiā: q̄ ibi non est cognoscere sed cognitum esse. vt dixi in. d. antcu.

7 ¶Vltio extra queritur de tali questione. accusatus percussorem coram potestate. an relatoꝝ coaz capitaneo: petit an relator remitti ad potestatem ꝓpter causę connexitatem. vel econtrario reus petit remitti ad capitaneū vt cognoscat pariter de vtraq; queritur quid iuris vez an titulus ille de quib⁹ causis ad eundem iudicem ea. habeat locū in causa criminali quo ad remissionem personarum. Item in alio exemplo. intuli alicui duo vulnera eodē loco et tpe. z in eadē riua accusor de vno coaz potestate. de alio coram capitaneo peto me remitti ad eūdem iudicē. queritur quid iuris z an sit electio rei vel actoris ad quē remittat: an aute debeat remitti pcise ad eum iudicē qui ꝑius incepit cognoscere. qō vltimū puto verum ne iudicū diuersitas perplexitatē induc at. arg. C. de ac. l. qui de crimine. et. C. de asser. tol. l.j. in fi. vel dic q̄ exceptio pcessus pendētis non obstat iurisdictioni: nisi vbi obstat exceptio reiudi. ipsi actioni. vt. ff. de excep. l. sundi. z. l. fundū. z adde q̄ no. ff. de accu. l. si cui. §. fi. Et not. hāc regulā q̄ exceptio perplexitatis impedit pcessum iudicū. qō not. in. c. 8 per hoc. de bere. lib. vi. † Et exceptio pcessus pendētis z suspendētis est exceptio interim plusq̄ dilatoria minus perēptoria. z ipedit pcessum cuius suspensionē inducit. z facit. ff. de inoffi. testa. l. pater filium.

1 ¶Feudum acceptum ꝓ se et ꝓ heredibus suis vel ꝓ se vel heredibus suis non refert.
2 Descendere ex proprio corpore qui dicantur.
3 Feudum quando transeat ad omnes heredes.
4 Masculus in feudis excludit germanam suam.
5 Masculus sicut excludit in feudis consobrinas an etiam excludat amitam.
6 Feudum si semel ad feminam transiuit non potest ab ea amoueri propter casum superuenientem.
8 Modi quibus dicitur hereditatis et heres sanguinis.

¶De eo qui sibi z heredibus suis masculis z feminis inuestituram accepit. Rubrica.

¶Sibi. Diuide in duas ꝑtes. Primo an femina succedat in feudo facta inuestitura accipienti ꝓ se z heredib⁹ suis masculis et feminis superstite masculo. Secundo an vasallus debeat recognoscere feudum per feminā masculo existente. secunda pars incipit in. §. nam et illud. Lasus. Si vasallus ꝓ se et heredibus suis masculis et his deficientibus feminis inuestituram accepit: femina non succedit beneficio ēdū masculis superest: quinimo nec debet vasallus qui feudum a vasallo recepit per feminā recognoscere si masculus

g

¶Scholari. vide ter. i. c. fi in ecclesiis. de maio. et obe. vbi monach⁹ q nō vult obedire ꝓiori pōt ꝓmari consortio fratrum. Andr. Barb.

¶Sensum. not. iuramētū nō validare renūciatiōes generales q̄ alias erant inualide de iure cōi. sed mirus est boc cū iuramentū habeat virtutē clausule specificate. vt. l. cū pater. §. filius matrem. de le. ij. q̄ ter. est singu. Itē iz virtutē nō valet vt ago vz⁹ vt valere pōt. l. si quis maior. C. de transi. quez ter. teneas mētio q̄ est singularis fm Bar. Andr. Barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

superest.h.d.vsq; ad finem. ¶ Casus. Titius accepit feudū pro se ⁊ heredibus suis ac pro famiis in defectū masculoꝝ.decessit iste titius sine herede masculo vna femina superstite q̄ nupsit scio cui hoc feudum in totem dedit ⁊ ex duobus masculis procreati obijt: demum decessit vnus istorum masculorum superstitibus duabus filiab⁹: alter vero decessit superstite vno filio masculo: queritur an masculus succedat in dicto feudo exclusis istis duabus feminis.⁊ videt q̄ nō: q̄ femine ingrediuntur gradum paternū.Contrariū fuit post magnā dispositionē de terminatū vnica ratione: q̄ nō patet locus femine in feudi successione donec masculus superest ex eo qui primo fuit de hoc feudo investit⁹.h.
1 d.vsq; ad.Ş.nā illud.SIBI VEL HEREDIBUS. ¶ Not. qō nō refert vtrum ista verba cōcipiantur p se vel suis heredibus:q̄ dicto vel:quando ponitur inter heredem ⁊ cōtrahentem ponitur pro ⁊: ordine iuris seruato.ter.est hic no.adde alium casum.ff.fo. ma.l. caius.
2 ¶ Sed immediate oppono.Nam ratio litere videt falsa:q̄ titius nō habet aliquem filium masculū descēdentem ex se sed ex filio filie vt patet ex themate. Sed respondeo sine per masculos sive per feminas masculos posteri dicuntur descendere ex corpore primi parētis.ter.est hic notabile. ¶ Sed statim oppo.⁊ fortius istud est feudum femineū qō transfusum est in feminam.arg.de dona.l.si auia. ergo succedit femina patri suo in feudo auie.Sed respōdeo nego esse maternū q̄ imo est paternū licet sit alterarum per pactum.⁊ iste est subtilis sensus hui⁹ litere ⁊ hic nō curamus quo tramite feudum descendit.Sed quid sit primum eius principiū ⁊ prima radix ⁊ fundamētum.ar.cōtra.ff.de acqui.here di.l.paulus.Ş.fina.ff.de publica.l.licitatio.Ş.merca tores.C.de donat.l.si auia.C.de imponē.lucra.descri.lj.lib.x.⁊ q̄ no.C.de secū.nup.lin qbus. ff.de leg.iij.l.pater.Ş.quindecim.in quib⁹ legib⁹ pbat q̄ medij successores immutant rei qualitatem. Sed dicendū est q̄ aliud est in feudis q̄ semper respiciunt primum stipitem ⁊ primum consensum domini.
3 ¶ Oppo. Jaco.bel. q̄ ad filiam debeat trāsire ppter pactum appositum: vt.ff.de verbo.obli.l.stipulatio ista.Ş.si quis ita.Sol.hoc est specie in feudis:secus in alijs negotijs specialibus. Tel dici cum pacisceris proinde heredibus simpliciter : tunc transit ad omnes vt ibi.Fallit regula quando aliud est actus tacite vel expresse.vt.ff.de verb.sign.l.scien dum.⁊.ff.ad treb.l.ex facto.Ş.si.⁊ de alie.feu.c. ⁊ si clientulus. prima vera vt plene dixi.C.de ope.lib.l.liberti libertę.post Ly.Tamē Jac.aurelianus super isto capitulo talem posuit postilam: qui stipulantur feudum sibi ⁊ heredibus suis:hec verba istud operātur q̄ heredes debeāt habere feudum iure expresse conventionis.⁊ sic non dicuntur habere iure successionis.hoc est quod probatur.ff.de ver.ob.stipulō ista habere
4 licere.Jac. aurelianus. ¶ Et not.q̄ gl.dicit q̄ masculus excludit germanam suā ⁊ loquitur sm vsum loquendi lombardoꝝ.Nā revera germani proprie sunt fratres carnales nō cōsobrini vel patrueles sm Pe.
5 de cer. ¶ Querit glo.nunqd ficut iste masculus excludit consobrinas suas ita excludet amitaz posito themate quod filia titij habuisset duas filias et vna earum vineret alia esset mortua vivente masculo. Et dicit quidam q̄ sic paritatione sed contrariū videtur q̄ amita iam successit in feudo.vnde non est q̄ de feudo acquirendo sed de acqsito retinēdo. Et ideo dico q̄ retinet partē suam quā acquisiuit vt.ff.de regu.iur.l.id q̄ nostrum. ¶ Quapropter litera videtur sic intelligēda q̄ prio obijt ille masculꝰ qui reliquit masculū : postea ille qui reliquit feminas quas masculus excludit in principio acquisitionis. Sed ista expositio nō procedit:quia ista amita fuisset exclusa per fratrem suum carnalem per rationem litere. Dicit Jaco.de bel.quod ex quo semel fecit transitum ad feminam ab eo cui iam infirum est amoueri non debet propter superuenientem causam nascentis masculi ex sorore que similiter erat femina quod verum cre do:quia natura dominiorum acquisitorum est q̄ sint
6 perpetua.vt.C.de probationibus.l.sine possidetis. ¶ Et no.quod Jaco.de bel.videtur hic concordare cum opi. Jac. aure.sic dicens quod si vasallus accepit pro se et heredibus suis descendentibus veniunt ex pacto propter hereditatem defuncti ⁊ non veniunt nisi sint heredes per se vel per mediam personam : idcoq; agnati non succedūt in feudo isto nisi per hereditariam viam. Et ideo est quia ita dicunt verba contractus: vnde differentia que fit inter filios et agnatos.J.an agnati vel filij. ci.habet locum quando concessum est feudum simpliciter secus si sub hereditario nomine:q̄ in eo nō succeditur citra ius ⁊ nomen heredis: vt in aut.de non alie.Ş.emphyteosim.coll.ij.secundum Jac. de bel. ipse diceret verum si nomen heres haberet significare qualitatem successionis.sed in feudis significat qualitatem successoris.vnde in his qui hereditario iure succedere possunt concedi potest opi.Jac.Sed in alijs heredibus sanguinis quos ad successionem feudi nō vocat hereditas sed natura:non oportet q̄ tales successores habeant ius ⁊ nomen hereditatis vt ibi dicam.arg.ff.de ope.liber.l.vt iurisiurandi.Ş.si liberi. Ad hoc facit.C.de priuile.eorum qui in sacro palatio militāt.l.j.lib.xij. ibi dum
7 dicit ipso ordine sanguinis pervenire. ¶ Quod autem heres dicatur duobus modis:scilicet heres hereditatis ⁊ heres sanguinis notat Inno.extra de iurepa.super rubrica vbi videas.Et not.quod iura sanguinis attribuuntur cuilibet successori pro viribi : sed iura hereditaria pro hereditaria portione.⁊ iste est intellectus ⁊ ratio dicti. Ş. si liberi. iurta nota.ff.de condic.indebi.l.si non sortem.Ş.libertus.Baldus.

Nam illud. Casus. Quidam comes habebat in feudum quoddam castrū a rege francie quod infeudavit titio.deinde decessit iste comes ovobus filijs relictis : demū decessit vnus filiorū relicta filia tantum : alter vero decessit superstite filio masculo queritur a quo iste titi⁹ debeat feudum recognoscere ⁊ an debeat facere fidelitatem semine.Respōdetur q̄ facit fidelitatem masculo: ita fuit iudicatum licet alij dixerint debere fieri fidelitatem femine filie pro parte patris sui.h.d.ZHILIJ.l. pro se ⁊ suis heredibus masculis ⁊ his deficientibus feminis.QUORUMh.l.filiorum. ZHILES.l. investitus per feudum Dy.PER FEAHJMAnd.id est a femina. ELIJ.l.sapientes. Jaco.dicit.l.⁊ male Dy.⁊ nota hunc casum : quia sepissime potest accidere. ¶ Sed si moritur postea iste masculus nunqd redijt ad filiam seminam. Respon.alibi dicam.

1 ¶ Jus accrescendi an habeat locum in feudo postea acquisito.
2 An antem habeat locum inter plures feudatarios.
4 Statutū si dicat q̄ si qs tpe mortis caruerit filio ⁊ filia succedat frater. Quid si filio tantum caret.

¶ De duobus fratribus a capitanco investitis. Rubrica.

Duo fratres. Casus.Si duo fratres simul de nouo beneficio a capitanco fuerit investiti vt q̄diu ipsi vel eorū heredes masculi viverent:et masculus deficientibus femine feudū haberent:decedente postea vasallo altero si masculus vel femina ex eo superest frater non succedit: alias succedit. hoc dicit. SINE HEREDIBUS. Et sine filia etiam ⁊ descendentibus. ¶ Et est arg.optimum hic quod ius accrescendi locum habet etiam in feudo post ius acquisitum:⁊ facit.ff. de assig. lib.l.vtrum.⁊ de his qui feu.da.poss.Ş. cum vero conradus. ⁊ dic vt ibi
2 Jac.belui. ¶ Sed queritur nunquid inter feudatarios habet locum ius accrescendi. Pone rex dedit indiuise castrum in feudū pluribus: vnus illorum committit felloniam nunquid partem illius retrahit dominus ad se:an vero accrescit feudatario. In questione ista ita distingue quod aut feudum est collatum ab imperatore vel rege aut ab alio. Si ab imperatore vel rege puto quicquid alij sentiant quod ius accrescendi verset inter confeudatarios per.l.j.C.si fo.imperialis libera.sine here. decess.lib.x.⁊ in his puto esse ius speciale.Si autem ab alio feudum est collatum contrarium dico duabus rationibus vna est quia in parte iam quesita non habet locum ius accrescendi:alia quia ex contractibus habitis inter vivos non habet locum ius accrescendi.quod est multū not. vt.ff.de verb.obli.l.si mihi ⁊ titio. Ja.aure. ¶ Et not.quod ius accrescendi est eodem iure aliquid accrescere nec est necessaria nova agnitio, secus in iure alterius devolutionis.vt.ff.de bono. pos. l. sed cum patrono.⁊.ff.de acqui.here.l.si solus. ¶ Casus concessum fuit feudum duob? fratribus:puta titio ⁊ seio hoc pacto apposito quod quamdiu ipsi vel eorum heredes masculi viverent:masculi haberent : et si deficerent masculi femine succederent decessit titius relicta vna filia femina nomine berta superstite scio questio est de parte titij: vtrum pertineat ad filiam eius an seio: Respon. quod ad filiam quia intentio cōtrahentium fuit ⁊ esse debuit quod quilibet sibi ⁊ heredi suo prospiceret. Porro si titi⁹ decessit nullo ex se superstite masculo vel femina. scio totum accresceret virtute pacti expressi ⁊ non rediret ad dominū.hoc dicit. ¶ Not.ter.ibi dum dicit. UNUSQUISQUE SIBI ET HEREDIBUS SUIS PROSPEXISSE VIDETUR.qō verum est etiam si a principio non sperabat de liberis. text. est singularis ff.de pac.l.tale pactum.Ş.fin.TENOREM MAJESTATURE. Nota egregiū tex.qō tenet investiture derogat omni feudoꝝ nature:tene menti. Sed oppo.⁊ imo videtur qō propter tenorem investiture vno moriente sine herede totum feudum aperiatur domino cum eō debeant habere quādiu ipsi vivant : vno mortuo non est verū ipsos vivere cum significatio sumēda sit ex vniverso.vt.ff.de reb.du.l. si is qui ducenta.Ş.vtrum. Respō. verbū illud ipsi: ⁊ verbū illud eorum accipitur divisive.i.Ꝺdiu viverent:vivere iste vel ille : vel heredes alterius illius vel istius.vt.ff.ad trebel.l.lucio.Ş.caio sic.C.de epi.an.l.si legibus et C.de spon.l.vl. Et hoc apparet q̄ copula ⁊ : quando ponitur distribuitive resolvitur in singularitates. i. hꝫ virtutem duarū orationum separatarum.vt.ff.de condi.⁊ demon.l.falsa.Ş.vl.⁊.l. ſi. ff. de condi.insti.⁊.l.
4 si serues in iudicio.Ş.si plurium.ff.si quis cau. ¶ Pone statutum dicit si quis tempore mortis caruerit filio et filia succedat frater. Modo quidam caret filio:sed nō filia:queritur vtrum de vi sermonis admittatur frater.Et videtur quod sic:q̄ verum est dicere ego careo bone ⁊ asino : si careo altero: Nam copula que negat extrema requirit neutrum esse:vt.o.l.si is qui ducenta.Ş.cum ita.Sed contrarium est verum quia verum est dicere q̄ ego careo copula sed non est verum dicere q̄ ego caream extremo copulato.vt not. in. c. in plerisq; de elect. in clement. Et fertur Jo. papa. xxij. dixisse q̄ cum verba sunt dubia debemus recurrere ad equipollentiam. vnde hec verba : talis ecclesia caret clero et populo xpiano:equipollent huic sermoni:non hꝫ clerū nec populū xpianum.Si ergo alterum habet predicatio de copulato carentia est falsa: ⁊ si falsa

⁊ si falsa est omnino cessat statuti dispositio.vt.ff.de iti.actuq; pri.l.iij.Ş. hoc interdicto.⁊.ff.vi bo.rap.l.ait pretor.Ş.vocere.
1 ¶ Testis inspicitur tempore quo deponit.
2 Infamia facti est triplex.

¶ An remoueri debeant testes qui pares esse desierunt.

Ex facto. Si inter dominum ⁊ vasallum contētio est de investitura illi qui pares fuerunt investi
1 ture non remouentur postea a testimonio licet desierint esse pares.h.d. ¶ Oppo.q̄ conditio testis debet inspici tempore deponentis.vt.ff.ad car.l.iij.Ş.huc cause. So. dic quod testimonium interdum est perfectum quo ad essentiam actus ⁊ quo ad depositionē: ⁊ tunc non est dubium q̄ valeat quicquid postea contingat ⁊c. si ante aperturam notarus sit infamia.vt not.ff.de insta.l.furti.Ş.j. Interdum est perfectum quo ad substātiam actus solenniter celebrati non quo ad depositionem:⁊ tunc aut actus substantiatur in sola essentia ⁊ idem.vt C.de testa.l.j.secundum lec. que habet quod ibi fuit factū publicum instrumentum. Aut est necessarium adminiculum vive vocis testium pro bantium:⁊ tunc refert aut est mutata cōditio testis integro statu fame ⁊ idem vt hic.Aut non integro ⁊ tunc refert. Aut testis est notatus infamia facti tantum ⁊ valet eius testimonium si aliquid testi suffragatur verbi gratia.si testamētum fuit scriptū manu testatoris ⁊ testes subscripserunt.nam licet ista privata scriptura non faciat plenam fidem:tamē tacit adminiculis qō viva voce testiū confirmāt.vt.o.l.j.C.de testa.secom aliam legē.Aut talis testis notatus infamia facti nō habet pro se adminiculum.⁊ tūc in actibus solennibus nō admittitur.vt not.ff. de sena.l. cassius.sed in alijs admittitur.sed adhibet ei minor fides si grauiter sit infamatus apud bonos ⁊ graues. Sed si ex causa leui non puto qō in
2 dex debeat hoc multum ponderare. Porro gradus sunt in infamia vt not.C.de sum.tri.l.cunctos populos a extra de re iudi.c.cum te.Si vero est infamis infamia iuris tunc nulla fides adhibetur ei saltem q̄ in criminalibus in quibus recipitur cum tormentis ad inquisitionē non ad
2 condemnationem.vt.ff.de penis.l. qui vltimo. ¶ Not. q̄ infamia est triplex. quedam est apud ipsum vulgus super delicto alicuius ⁊ hec non repellit testem quin examinetur.sed examinato minor fides adhibetur. Quedam est infamia facti per sententiam iudicis.vt q̄ condēnatus est quis suo nomine super condictione furtiva.Quedam ex genere secte:q̄ non est catholicus.⁊ isti hodie repelluntur ita vt nec examinentur si sit a tum potest probari de infamia: alias recipiuntur sub.pretiatione. Ista tria differūt. Nam prima infamia potest esse falsa. quia potest quis esse innocens quicquid predicet populus. Secunda ⁊ tertia non potest esse falsa q̄ patet facinus.ff.de sena.l.cassius.C.de sum. tri.l.j. ⁊ dic vt ibi dixi. Infamia vero iuris publica actibus obstat ergo ⁊ testimonio quod dic vt plene dixi.C.de testa.l.j.EX QUIBUSDET CAUSIS.scilicet non famosa.Ex superuenienti casu non constituitur irritum q̄ est legitima authoritate confectum.hoc dicit.

Nec illud quidem. Sallus maxime q̄ fidelitatem dño fecit vel facere debet alicuius rei se a dño nouiter investitū contendat etiam per alios qui nō sunt pares iuxta ituram,pbare potest. cuius rei ratio est. Nam sicut vasallus nō debet de curia extrahi nisi per curiam:ita in curia nō poterit intrare nisi p curiam hoc est vasallus sine pares curie ceterum si in curia sit etiam per alios quod intendit probare potest.apocriphum est notabile tamen est ⁊ ita bene istud.c.in quodam antiquo libro reperi.Bald.
1 ¶ Debitor non dicitur spoliare dominum non soluendo prestationē annuam sed quando gerit in animo nolle soluere.
2 Judices qui sint si vasallus negetur a successore dñi q̄ non sit vasallus.
3 Actor replicando non potest esse contrarius suo libello.
4 Episcopus an possit prorogare iurisdictionem in laicos.
5 Dilatatio annua an transeat in successorem.
6 Litis contestatio an fiat per obiectum exceptionis.

¶ De controversia inter vasallum ⁊ episcopum. Rubrica.

Circo. Divide in quatuor partes. Primo thema est et questio. Secūdo allegatio pro parte vasalli. Tertio allegatio:⁊ responsio pro parte dñi. Quarto responsio ad questionem:⁊ declaratio qui sint iudices ⁊ qō eorum sit officium.secunda in ver. opponit.tertia in ver. domino. quarta in ver. sed laudatum.casus. Si inter epm ⁊ vasallum est contentio de investitura ab eius predecessore facta pares curie cognoscūt: pjus tamen debet investiri de suo proprio feudo q̄ principalis questio dirimatur. h. d. vsq; ad finem.DJSSERATUR. quantum ad feudum de quo est contro.sed non quantum ad rectum de quo investitur statim.RELTO ZEALO.quod sine controversia tenet ab eodem domino. Jaco.bel.
1 ¶ Extra nota quod licet debitor per solutionem annuam non recognoscat debitum tamen non intelligitur dominum spoliare nisi in animo suo disponat in tuturum non soluere secūdū Innocen. vt extra de elec.
2 querelam.in nouella. ¶ Pone. An episcopus investiturā.h.d. quodam feudo annue prestationis vel alterius rei ⁊ decessit Andree successit Pe.qui molestabat vasallum dicens ipsum non esse vasallū vnde vasallus agit contra eum coram archiepiscopo. Episcopus excipiendo opponit q̄ debeat conveniri coram paribus curie eiꝰ habeat alios vasallos. Replicando dicit q̄ exceptio nō procedit: qō probat tali ratione. Vos dñe reverende episcope dicitis q̄ ego non sim vasallus. ergo dictis q̄ ego non habeo pares. ergo impossibile est q̄ cognoscant pares.quod ritur quid iuris. Rñ.q̄ pares possunt cognoscere. Ratio pōt esse q̄ vasallus pro fundamēto sue intentionis asseruit se vasallum. vnde nō minus debet inspici assertio actoris ad fundandā intentionem vel exceptionem rei. Ş assertio rei ad fundandā agētis replicationem: ⁊ istud est not.dignū ꝙ magis nocet
3 assertio actoris actori ꝙ rei reo. ¶ Et no.qō actor replicando non potest esse suo libello cōtrarius.quod tene mēti.Sed mirabile est:nōne iiti pares sunt laici.qūo ergo sunt iudices epi. Rñ. ecclesiastici iudices sunt hꝫ sint seculares q̄ feudū nō est res spiritualis. ¶ Ité op.eps nō pōt prorogare iurisdictionē in
4 laicos. Inñ.ita tit prorogatio iuris.vel verius est ipsa originalis iurisdictio.vt no.ff. de investi. in mari. facta in vlt.gl.vel q̄ hꝫ extra cōtractū nō posset clericus prorogare iurisdictionē. secus tñ in Jctu. vel speciale est in feudo q̄ ipsi sunt indices reales de ne. ge. l.q aliena.Ş. fi.⁊ iiti pares habēt iurisdictionē a canone in feudo eccle.⁊ ideo nimirū Ş sint iudices cō
5 petētes.⁊ hoc placet. ¶ Oppo.q̄ questio non pcedat super annuo redditu cū non transeat ad successoꝛe:vt not.Ş.quis dicatur ou.Ş.fin. So.alle.Ş.nihil facit q̄ hic loquitur de investitura ppetua puta decimaꝝ ibi de soldata.vel dic ⁊ q̄ vi libell⁹ nō procederet finaliter tñ sup ineptitudine libelli non pōt pnunciari nisi prius cōstet de iuris. ita debet intelligi pria gl.in fi.qō tene menti.vel hic esto q̄ esset ineptitudo iuris intētati.tamen libell⁹ poterat de possibili esse aptus qō etiam not.quantū ad ter.puna so.veriꝰ. EJUS hꝫ epi. per hoc apparet q̄ vasallus erat actor.Opp.hic est oubiū de iurisd. ergo magis debemus fauere actori quā reo sic.ff.de iurisdic. om. in.l. cum quedā puella. Nam iurisdictio est de pparatoriis in quibus est magis fauendum actori:vt not. extra de reiti.spo.c.cū ad sedem.Sol.hic libellus actoris ⁊ narratorum qualitas cōtra agentem cōcludit exceptionē declinatoriam fori.esse veram.Nam cum ipse dicat se feudatarium et curia habet.i. pares. sequit de necessitate qō pares sint iudices. Et in hoc fundatur ratio bnus.c.Et est no.qō reus negās intentionem actoris potest ex ea intentione se iuvare quantū ad ius fori.tene mēti.AIMUAL.Sicut de cime que ideo inter immobilia computātur q̄ immobilibus adherent et stabile subiectum habent q̄ semp est actu permanēs.Idē est in alijs annuis ppetuis vel quasi que vocant annone cunles. vt ju aut. de nō alie.Ş.j.ver. si vult enim.in aut.nā cunles. Rñ.
6 neget. ¶ Opp.q̄ per istam rñionem sit lit.contest. vt not.in.c.dudum. de dec.in nouel.ergo amor non potest opponi declinatoria fori.C.de excep.l.fi. So. dic q̄ negabat non tamen animo litem contestandi sed de plano:non tamē in figura iudicij.vel premisit protestationem vel negabat rebus ⁊ factis.l. turbando ipsum in possessiōe:sed hoc placet q̄ litera dicit rīdendo. Si dicas q̄ negabat excipiendo. iste text. probaret q̄ per exceptiōs obiectū non fit litis contestatū.qō doc.concedunt in exceptionibus preiudicialibus.i.que impediūt litis pcessum. ff. de cōdic.inde. l. eleganter. Ş. si quis poit. q̄ exceptio preiudicialis ad processum que respicit non solū meritā cause sed meritā iurisdictio litem cōtestari non finit q̄ oppositum eius infert. Vel dic verbuꝫ nouū q̄ si ante.xx. dies opponat nunquā lis contestari videt. vt in auten.offeratur.C.de lit.contest.Dicit Odof. in ti. qui possint ⁊ debeāt de feudo cognoscere in summa sua vbi hec vba scripta reperio q̄ dominus ⁊ ille q̄ conuenit cum debent pares eligere ⁊ illi electi faciēt in uestiri vasallum de suo iusto ⁊ recto feudo. Sꝫ iuramentum fidelitatis differtur donec de causa pronun

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Bald. Vel dic q̄ inuestitura est q̄ ad possessionē ⁊ renouationē ei⁹ fal na principali qōne dñi. vt C. de iudic. l. a nulli. de cōfir. l vti. c. cum dile 2 cta.

b ¶ Pro mor 3 tuo. qō impe 4 dimentum le 5 gis hic nō ex 6 cusat licet ali 7 bi excuset. C. ō leg. l. ab admi 8 nistratiōe sed hoc ipe sibi in duxit impedimentū ibi nō ideo si hoc nō potuit produci excusāt ali 1 non.

c ¶ Seculi. Et hic ē casus qō bificiū vacās p. c. de multa. extra de ꝓben. vacat ꝑ priuationē nō p renunciationez cum inuit⁹ de ponat bificiū sicut ꝫ feudū qō est not. digniū. et not. qō quidā intelligūt ꝫ. c. nisi sit facta cuz q̄ dicūt ecclam ēt posse trāferri b vt gl. Hosti. in c. fi. de re. eccle. 2 non alie. ⁊ si ꝫ c esset verū tenet alienatio i vita ingredi tis vel eo mortuo cū herede sec⁹ si sine heredē nisi ecclesia illud impetrasset ab ipa. 3 tore. vt extra de fide instr. c. inter dilectos. Adde q̄ dicit glo. q̄ rōne clericat⁹ qs mutat locū. s. origīnis et domicilī ēt natura lis ex sori. vt 4 not. ff. de leg. j. l. nemo pōt. et ista nō reperitur alibi. Et no. ꝫ q mutat seculuz perdit feudum. b. d. Anidaz di. 5 cit q̄ donec vivit naturalis̄ monach⁹ ecclia habebit 6 feudum sicut in vsufructu ciabitur ⁊ ita apparebit vtrū debeat iurare vel nō vt in isto. c. ex eo. Et not. q̄ eligit pares anteq̄ sit in uestitus. Et no. casum vbi defertur sacramētū fidelitatis. Odofr. Tu dic q̄ in isto. c. vasallus petebat duas inuestituras eodem libello vna sit realiter q̄ dominus non negabat. ⁊ ex hoc magis constat qō habebat pares. Altera nullo modo fit nisi donec sciatur quid iuris. ⁊ ita teneo ego Bald.[a]

¶ Monasterium habetur loco filij.

Monachatus facit monachum desinere esse militē seculi.

Clericatus an mutet forum iam contractum.

Quid de militibus gaudentibus.

Sacerdos an debeat reputari de vniuersitate ciuiū.

Seruire in feudo an quis possit per substitutum.

Nomine priuatus an sit priuatus re quā habet propter nomen.

Professio an sit sacramentum ecclesie.

De milite vasallo q̄ arma bellica deponit. Rub.

Miles. Miles seculi qui factus est miles dei eo q̄ venerabiles domū intrauit ⁊ feudo renunciauit feudum amittit. h. d. ¶ Opp. monasterijū habetur loco filij: vt in auc. de san. epis. §. sed hoc pesenti. colla. 1ᵉ. C. de sac. san. eccl. auc. si qua mulier. extra de proba. c. in presentia. Solu. quedam sunt que transmitti possunt ad quemlibet filium. ⁊ sic loquitur contrarium. Quedā vero sunt que non possunt trāsmitti ad quemlibet filium sed ad qualificatum filium vt hic nam hic non succedūt nisi prestent certum obsequium quod monasteriū prestare non potest ⁊ sic non obst. Si ergo feudum esset datum ad tale seruitium quod posset prestari per monasteriū: tunc in vita naturali monachi per monachum monasterium haberet feudum sicut dicim⁹ in emphyteosi ecclesie. C. de sac. san. eccl. auc. ingressi. ⁊. d. c. in presentia. per Inn. Non obst. istud. c. q̄ loquitur in beneficio quod datur obtentu militie secularis. De finit enī esse miles seculi qui faci⁹ est miles dei. ⁊ nō debet habere beneficium qui non gerit officiū. Alij dicunt quod monachus adeo mutat statum mūdi q̄ habetur ꝓ mortuo b. ¶ Et ideo de feudo iudicatur tanq̄ de vacāte per mortem. Pro prima opinione facit. ff. de iure fis. l. statius. §. cornelio. ¶ Ite no. q̄ per monachatum qs desinit esse miles seculi[c].

¶ Secundo nota q̄ quilibet monachus potest dici miles dei. ¶ Tertio no. q̄ qui nō egerit officiū non debet habere beneficium. cōsonat. ff. de sacrosan. eccl. qui sub preterita. ⁊. l. i. C. de re milit. li. xij. Item nota q̄ ille qui renūciat seculo eo ipso intelligitur proiiteri totam regulam scilicet viuere in obedientia in castitate ⁊ sine ꝓprio. Vel sic potest summari. Qui de ponit habitū ⁊ signū deponit signatū ⁊ beneficium. b. d. ¶ Sed an rōne clericatus mutet forū iam cōtractum. Hos. dicit q̄ sic. ff. de leg. j. l. nemo potest. ⁊ hoc in foro contractus vel vltime voluntatis. Sed in foro delicti dic vt not. extra de obli. ad ratiocī. c. j. in nouel. ¶ An ista sint diuersa aliquē deponi vel administrationē ei auferri. Dicit gl. q̄ sic. de admi. tu. l. ꝫ si pluribus. Est ⁊ tertius casus quando quis remouet ꝓpter impossibilitatem subiecti et iste vere habetur ꝓ cessato vt. l. j. §. pater. ff. de coniung. cum emancipato. ⁊ Sed quid de militibus gaudentibus. Rūdeo non perdunt statum. ideo nec feudū sed ꝓpter honestatem seruiēt per substitutū. C. de decu. l. nullus. lib. x. ⁊. l. nemineꝫ. Preterea in eis bonor⁹ autus est: ꝫ cā iuris mutata non est. de cōdi. ⁊ demon. l. falsa. §. j. Secus si cā iuris ex cōi cōstitutionibus esset mutata. nam disgressio ad oppositam qualitatem habet dispositum vitiare q̄ requirebat eandē qualitatem durare. ff. de capi. di. l. tutelas. ¶ An sacerdos possit vel debeat reputari de vniuersitate ciuiū dic q̄ sic de condi. ⁊ demon. l. falsa. §. j. de solo compe. c. dilecti. sicut ⁊ ecclesie sunt de corpore ciuitatis sm old. ¶ Adde talē regulā q̄ inhabiles ad seruiendū si sunt habiles ad succedendū pñt seruire per substitutum. secus si ad succedendū sunt inhabiles sm Andr. de iser. Sed Jaco. aurelianus ponit hic talē postillam. videlz istud. c. pōt intelligi q̄ hoc feudū datum erat militi vt retineret quousq̄ liberos non haberet. Sz ego puto q̄ alia lectura fit verior. certe q̄ vsitatior: vt ita dicam. Jaco. aurel. RESPONDET. ipso ingressu. vt. C. de sacrosanc. eccle. d auc. ingressi. ⁊ in auc. de mo. in princi. colla. prima[b].

7 ¶ Nota hic illud vulgare si nomine priueris nec rem habere mereris. quod est verum si tamen significat substantiam vel qualitatē necessariā inesse alicui subiecto. vt. ff. de fideicō. liber. l. luci⁹. ff. de pac. l. tale pactum. §. fi. ff. de capi. dimi. l. tutelas. Secus si nomen ſ. significat solam simplicem demōstrationem

8 vt. ff. de re. du. l. si cognatie. ¶ Quero vtrum professio sit sacramentum ecclesie. Respon. non. vt not. in c. vlti. de condi. appos. in nouel. ⁊ ideo papa potest ipsam remouere.

1 ¶ Citatio peremptoria requiritur in trib⁹ actibus.

2 Dilationum numerus introductus a cōsuetudine an possit minui.

3 Querela sola quando habeatur ꝓ libello.

4 Citatus a iudice tpe incongruo ⁊ loco non tenetur venire.

5 Dicens se expresse aliquid nō facturum nō debet expectari terminus.

6 Banniti terrarū an possint a quolibet deprehendi.

7 Pares non possunt bannire dominum.

8 An ante id quod capitur de prestando debeat reddi domino si feudum restituit.

9 Perusinus qui ꝑmisit solvere mediolani an possit citari mediolani.

10 Citandus ante quis sit in casib⁹ tanq̄ aduersarij⁹.

11 Citata an presumat pars si inueniatur aliqua sua antiqua in qua fit mentio quod pars fuit citata: an presumatur ita esse.

12 Citatio per pecoriem seu per cridā in quo loco debet fieri.

13 Comparens si postea solemniter citatus nō cōparet presumitur fraudationis causa latere.

14 Mercedes illicēt iatus cōparēte aduersario nō eo die sed sequenti an puniatur in expensis.

15 Arbitraria si parum lcdūt non opus est appellare.

16 Excommunicatio lata contra clericū si nō soluerit infra mensem exnunc te excommunico.

17 Clausula ista exnunc pront extunc quid importet.

18 Citatio propue dicitur quando par citat parem.

19 Termini lapsus non debet expectari quando certū est illum nolle exequi quod sibi imponitur.

20 Jusans an ⁊ quando citari possit.

21 Curator quando detur liti per inquisitionem.

22 Sententia an possit fieri contra adultum contumacem in spiritualibus.

23 Dissio in iuribus negatiuis qualiter fiat.

24 Vasallus an possit agere sine venia non petita.

De milite vasallo qui contumax est. Rubri.

Dominus. Diuide in duas partes. Primo qualiter procedatur cōtra vasallum domino querimoniam exponente de eo q̄ incidit in culpam. Secundo qualiter procedatur cōtra dominum vasallo dicente se ab eo spoliatum feudi possessione secunda pars incipit. §. si vero vasallus. Casus. Si dominus conqueratur de vasallo dicens eum in culpam incidisse per quam meruit amittere feudum vasallus debet ter a curia citari. vij. aut decem dierum spatio in vnaquaq̄ vocatione statutor. ⁊ si contumax fuerit dominus debet mitti in possessionem feudi et expectabitur vasallus vsq̄s ad annum. ⁊ si veniat ante restituitur ei possessio: si nō venīat perdit possessionē et feudū. Si vero econtrario vasallus conqueritur de domino dicens se spoliatum ab eo: tunc vasallus debet adire curiam a curia petere cum reuerentia dominū cogi q̄ restituat possessionem. ⁊ si contumax fuerit dominus vasall⁹ poterit adire maiorem potestatē. ⁊ si perseueret dominus in cōtumacia vasallus poterit eundē deprehendi. h. d. FEUDUM ADIMITTAT. et q̄ dicit feudum expone id est feudi possessionem q̄ elicitur ex emphyteosi. Sed iste text. dicit. Nam feudum extinguit ergo non trāsfertur. Si aūt ꝫsuetudo esset ꝑ monacho bñ trāsferretur extra de fi. iustru. c. inter dilectos. Sed Host. dicit q̄ ibi loquitur i feudo tracho. et alienabili. ⁊ sic dicit Host. ibi ad q̄ facit ff. de cōtrahē. emp. l. qui tabernas. Feudū ergo franchū est feuduz sm q̄ sed nō simplr. simile not. ff. de arbi. de rebus.

¶ Colla. j. Sz dubitat q̄s ista ratio mādat q̄ cogz supiore cōparear vtrū regrat peremptoria citatio. Dicit spe. q̄ sufficit vnum mādatuz. Jo. Andre. sentit ꝫ extra de accu. c. fina. in nouella.

a ¶ Videt. ⁊ sic concedi pōt repetalic. Itez dicas propter morā exhibite iustitie vide Lud. ro. cons. l. vlti. vbi allegat Bal. hic incipien. inspectis supra consultis. Andr. Barba.

b ¶ Peremptoriū. Quid aūt si in primo decreto an requirat peremptorium. bar. q̄ sic in. l. si finita. §. Iulian⁹. ff. de dam. infe. bal. cōtra in auc. ei q. C. de bonis autho. iudic. possid. Andr. Barba.

c ¶ Inn. tn videang. Zdicēt i. l. ad peremptorium. ff. de a iudi. And. B.

d ¶ Excusandū vid gl. sing. Fz ang. ⁊ ibi allegat singularez ter. ſm Bar. i l. si gs heres in stitnaꝫ in diez. ff. de here. isti. Andr. Barb.

e ¶ Oibus. vid Jo. an. in rub. de cle. nō resi. b in addi. spe. ad finem vbi notabiliter limitat. l. tres de c nunciatiōes. ⁊ gl. not. in cle. i. de vita et honestia. cle. cōtra quā gl. est ter. l c. cōstitutū. de sen. excō. in. vi. vide aliū in. c. graui. de prebē. ⁊ text. sin. in cle. Quamuis. de appel. q̄ limitat text. c. j. de supplen. neg. prela. ⁊ est ꝫ do. Ant. iō d no. q̄ aurea. ⁊ vide text. ⁊ ibi d. ant. in. c. nō min⁹ de immuni. cc. i vbi cōmoniti vbi suf ficit vnica mo 2 nitio. In casu illius canonis vide bal. i. c. f. ad finē ꝫ pace tura. fir. In eadē colū. ibi q̄ verus cōtumax. vide per d. mesi. d. Jo. e de imo. in. l. ex consensu. §. fi. alias pe. et ibi Rapha. en ma. ff. de ap. in eodem. c. in. iiij. col. ibi. c. cumana. vide in. l. nō vī vbi allegat sing. practi. in. d. c. eadem col. ibi. c. consuluit. dixi in. d. c. Extra quero. Et an possit cōuenīri in loco vbi fuit initus contractus vide gl. in. l. ij. C. vbi z quo loco quis conue. ⁊. l. iij. ff. de bo. aut. iudi. post. ter. in. l. quero. ff. de solu. et ibi Bar. ⁊. l. i. ff. de eo qō certo loco. ⁊ an si in loco solutionis solvit gabella ex cōtractu an soluetur ex illo. Bal. eleganter tenet qō non in. l. i. C. vbi ⁊ quo loco quis p. eal. bene facit glo. que reputatur ſp̄ singularis in. l. i. de eo qō certo loco. prealleg. ⁊ an si certa solēnitas omissa vitiet contractū in loco solutionis factum vitiat istum contractum. Bar. tenet qō nō in. l. j. preall. ⁊ si aliter moneta cōtraꝫ in loco solutionis aliter in loco initi contractus ꝺz solui de pecunia sōm locum ꝫtractus: ista elegāter tenet Pe. de anch. in. c. dilecti. de fo. cōpe. ⁊ si creditor nō pōt ire ad locū solutionis possit cogere debitorem vt sibi alibi solnat. vide text. singularem ⁊ ibi. d. Bal. in. l. vsuras. C. de solu. ⁊ de solutiōe gabelle vide Balc. in. vniuersa. C. de preci. impera. of. ad fi. ⁊ vbi dicaꝫ esse celebratus ꝓtractus vide gl. ſin. ſm Pe. de anc. in cle. j. vt lit. pē. vbi si ꝓcurator cōmittit delictum in loco vel cōtrahit ⁊ alibi ratificaꝫ per dñm si habuit mādatū videtur delictū in loco vbi cōmissum fuit: si aūt nullū ꝑcessit mandatū vī Jctus celebratus vel delicti i loco ratificatiōis qō est bñ notādū vide bart. i. l. si vt ꝓponiꝫ. ff. de fide. et vbi dicaꝫ cē res an vbi est an vbi destinata ē vide gl. not. in. c. romana. §. i. ō fo. cōpe. in. lvi. ⁊ ōz destinata ꝑ viaz Jctus ⁊ tūc cēsse idez dicas si tacite scām Jaco. de sancto Leocardio ⁊ sequitur do. Dñic⁹ puta si destinate sunt lre ⁊ vide opti. text. in. l. ex facto. la grā de. ⁊ ibi bal. ff. de here. instit. vbi pulcre lo quiꝫ et inquiꝫ tu dixi ꝙ ꝑt. de an. allegat gl. sin. i cle. j. vt lit. pē. vide cuz in repetitione c. postulasti de fo. cōpe. ⁊ vide tert. l. q̄ rome i ꝑin. ff. de ver. oblig. vbi si fit Jct⁹ rome ⁊ solutio destinat alibi qō nō ꝺz i effectu fore ꝺz ctū rome. vide q̄ dixi i. c. dilecti. de fo. cōpe. Andr. Barb.

¶ Per di. Adde q̄ a possessorio iure pōt appellari vt. l. j. C. de secū. tap cy. Jtē i possessorio facti si inder nō vult admittere ꝓ batiōes. Ter. est no. eē de testi. c. significauerūt. Sic igiꝫ a grauamine facti secuto er interlocutoria appellaꝫ etiam de iure ciuili: q̄ nō pōt reparari. allegatur. ff. de capt. h. in bello. §. facte autem cause.

g ¶ Jaco. de are. Idem Bar. ff. de iure eu. l. eum qui.

h ¶ In nouella. Jtē dicit lex q̄ō libellus accusatorius pōt ꝓcedere ꝑ pte ⁊ ꝓpo parte nō. vt q̄i sunt diuersa capitula. vt. C. de bis q. vt indi. l. pola. C. de accu. l. si qs homicidiū ⁊ si ꝫtinuat: exponeꝫ in banno quatenus ꝺz procedi ⁊ nō sup alio vt. ff. iudi. sol. l. vir bo⁹. Extra no. q̄ō condemnatus ob contumaciā non dicit cōfessus de crimine. ff. de cuic. l. si ideo.

i ¶ §. causa cognita. Jlle fiscus contumax qui iuste potest ꝓsumi contumax vt dicit Jmo. extra de ꝓcu. c. querelam.

k ¶ De elect. dicit Jnn. quod inder non tenetur citare nisi illum de quo in libello fit mentio. de maiori. ⁊ obe. c. fi. Curie scilicet specialis vel generalis vt notatur. C. ad. l. fal. aut. sed cum testator.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ℂ Timor domini. ⁊ no. hic quod accrescẽte cõtumacia dñi crescit autoritas subditi ⁊ ecõ. Certuꝫ ẽ ꝙ crescẽte cõtumacia subditi crescit autoritas ꝑlati.

domini. vel dic nõ hꝫ locũ in feudis. ⁊ ideo quando inferior monet superiorẽ vel parẽ nõ est ꝓprie imperium sed ordo iuris. MAIOREM. No. sine appellatione de minori iudice cõuolari ad maiorẽ: sed
a spãle est hic. ⁊ rõ est timor dñi a. DEPREDARE.
6 † Dño primo posito in bãno ꝓpter contumaciam ſm gl. q̃ dicit ꝙ bãniti terrarũ possunt a quolibet depdari. sed hoc falsum est. vt. ff. de mino. l. papi. exuli. ⁊ not. in. l. ad cognitionẽ. ff. q. ex cau. in pos. ea.
7 † Itẽ pares nõ possunt dñm bãnire: q2 hoc est meri imperij vt. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. l. nulli. Dicit ergo ꝙ hoc est ꝓpter interlocutionẽ legis q2 lex iterloquendo ꝓnũciat dñm de cuiꝰ rebelliõe ⁊ ꝯtumacia ꝯstat posse depredari. Et sic not. ꝙ statutũ põt dare
8 depredandi licentiã. † Sed nunqd id qđ capitur depredando debeat reddi dño si restituit feudũ: puto qđ nõ q2 iure legitimi belli factũ est depredatoris: sicut nos dicimꝰ i quolibet alio bello iusto vt no. Innoc. in. c. sicut de iureiu. ⁊. ff. de cap. l. si quis in bello. ⁊. l. fi. ⁊. C. de dona. l. si quis pro redemptiõe. q2 autoritas legis obtinet autoritatẽ iudiciorum. C. de fur. auf. nauigia. ⁊ idem tenet etiã in foro cõscientie dñs Ray. de pena forti. Uos videtis qđ hic est vna magna glo. que habet partes claras ⁊ distinctas cuius materia plenius traditur p modernos. C. de iudi. l. ꝓperandũ. §. finautẽ. C. qñ ⁊ qñ iudex. l. ꝯsentaneũ.
9 ℂ † Extra quero vtrũ perusinus qui ꝓmisit soluere mediolani possit soluere mediolani. Rñdeo sic si ꝓmisit citari certo tꝑe: q2 malitiose videtur abesse ſm Inn. qui ita notat extra de eo qui mit. in pos. c. si ad
b uersariꝰ b. ℂ † Scđo quero quis sit citãdꝰ in causis
10 tanq̃ aduersarius. Rñ. dixit Inno. ꝙ ille solus contra quem dirigitur petitio. extra de ma. ⁊ obe. c. humilis. dicit Inno. ꝙ lꝫ aliqs transuersus adierit tñ p suo interesse in possessorio: tñ nõ posset opponere de petitorio in possessorio. de spõ. c. veniẽs per Inn. Item dicit lex ꝙ ⁊ si tertia ꝑsona possit ⁊ ex sua ꝑsona opponere exceptionẽ peremptoriã tñ secus in declinatoria fori. ff. de iudi. l. vẽditor. C. vbi in reꝫ actio. l. j. Dicit Inn. ꝙ missus i possessionẽ in ꝑsonali post annũ põt opponere debitori recuperare volẽti possessionẽ exceptionẽ dolo facis: ꝫ ante annũ nõ vt in c. qm̃ freqũẽter. in fi. vt lit. non ꝯte. per Inn. Alij dicũt ꝯtrariũ q2 creditor nõ possidet de acq. pos. l. iij. §. genera. ⁊ melius nisi res esset hypothecata p pactũ q2 tũc teneo cũ Inno. ⁊ lꝫ sit actũ personali si iudex inuenit se deceptũ in interpositione decreti ꝓprio motu põt ex mero officio reuocare. de off. dele. consultationibꝰ in nouel. Dicit Inn. ꝙ sñia lata cõtra illos qui de iure ꝯtradicunt iurisdictioni nõ tenet. de preben. c. p illorũ. Imo maior est contumacia presentis q̃ absentis q2 presens expectari non dꝫ sed absens dꝫ expectari. C. quomõ ⁊ qñ iudex. l. cessante. extra de iudi. c. j. de offi. dele. c. consuluit. ℂ Tertio quero vtrũ credatur nuncio qui dicit se citasse de iudicis ꝯmissione. Dicit Inn. ꝙ sic si est nuncius generalis ⁊ iuratus. de proba. c. qm̃ cõtra falsam. Dicit Bart. qđ hoc verum ꝙ verbaliter citare potest sed nõ grauare in persona vel rebus. C. de colla. fun. fisca. l. palatinos. lib. xj. per Bar. Cyn. dicit ꝙ de commissione debet constare. C. de exhiben. re. l. neminem. Barto. de
11 hoc notat. ff. de dote ꝓle. l. theopõpus. ℂ † Quero si apparet aliqua sententia multũ antiqua in qua fit mentio ꝙ pars fuit citata vtrum presumat citatio.
c Dicit Inno. quod sic de testi. c. albericus c. Host. dicit ꝙ post biennium presumit ꝓ sñia ⁊ ꝓcessu extra de renun. in ꝑñtia in nouella. ℂ Quero vtrũ in denunciatiõe que fit venditori requirat trina protestatio dicit Inn. ꝙ non sed sufficit vna. de elec. c. cũ nobis olim. Ibidem ait ꝙ lꝫ in citatione non apponat
12 hora tñ intelligit ꝙ hora consueta. ℂ † Quero vbi quis citat per preconem seu cridã in quo loco debet hoc fieri. dicit Accur. ꝙ in vicinia citandi. ff. de dã. infec. l. si finita. §. si plures. in gl. magna dicit Arch. ꝙ bannum preconis missum per totã ciuitateꝫ oẽs ligat. xvj. di. qđ dicitis. Idem ait ꝙ vbi citatur capitulũ sufficit ꝙ litere presentẽtur maiori parti de capitulo. xliiij. di. c. comessationes. Dicit Inn. ꝙ post lit. cõtest. semper sufficit citatio ad domũ de eo qui mit. in pos. si aduersarijs p Ber. ⁊ Innoc. in. c. significauit. de testi. Dicit And. de pisis ꝙ qñ constat de absentia sufficit quẽ citari ad domũ. ff. de legat. eundem. §. j. Si statutum dicit quod citatio debet fieri in parochia citandi: ⁊ ipse fit in confinibus duarũ parochiarum: vel si dicit quod citet ad domũ ⁊ ipse pariter habitet duas domos. vide ar. ff. de dã. ifec. l. qđ conclaue. de his qui deie. vel effu. l. si vero. §. qđ si ex meridiano. de electio. c. cãm. in cle. de fo. compe. c. ex parte. Ber. dicit ꝙ est electio citari faciẽtis vel iudicis: imo etiã nuncij: q2 non facit hoc per viam electionis: ꝫ q2 sufficit ita citari ꝙ satisfiat mãdato legis vel iudicis. De iudice autem an sit citandus vt defendat suum processum dicit Inno. quod non in c. de cetero. de trãsact. Alibi dicit quod quãdo processit per inquisitionem tanq̃ aduersarius est citandus: tamen si non citatur non vitiatur processus: q2 re ⁊ fama dicit agere ⁊ conueniri. respu. ⁊ nõ ipse. de ꝑcu. c. in nostra. ar. C. de execu. tuto. l. seueriter. ⁊ in. l. j. ⁊. C. de sum. recup. lib. x. De recedẽte sine iudicis licentia: vide qđ no. Inno. de penis. c. calũ. de offi. dele. c. cõsuluit extra de iudi. c. j. ⁊ statim dicam. Et no. ꝙ nõ põt quis puniri tanq̃ ꝯtumax si citat sub hac forma: vcꝫ si tua credideris interesse nã si non credit sua interesse citatio nõ ligat: q2 ꝯditio sub qua fuit citatus defecit. Et vide qđ no. C. si man. ita sue. alie. l. ea quidem. Et de illa clausula si senseris te grauatum vide qđ glos. innuit ⁊ supplet per moder. ff. de no. oper. nun. l. de pupillo. §. meminisse. dicit Bart.
13 ꝙ † ille qui semel cõparuit si postea solẽniter citatus nõ comparet presumit fraudatiõis cã latitare. l. fulcinius. §. quid sit latitare. ff. qui. ex cau. in possess. ea. ℂ Sed qd dices datus est terminus peremptorius ad proponendũ ꝯquid vult: lapso termino vult excipere dicens de nouo ad sui noticiã ꝑuenisse: an audietur: dic vt no. in. c. ꝙ sicut. §. fi. extra de ele. in nouella vbi oĩno vide. Secus si excipiens tractat de vindicta vel de lucro qđ ꝑcipit cuꝫ iniuria alicuius: vt de ꝑscriptiõe vel bãno dico eũ nõ audiri. Si aũt de dãno vitãdo ⁊ cã reꝰ: ⁊ hoc ꝓbat p indicia dico euꝫ audiri: vt. ff. de iureiur. l. admonẽdi. siue dicat ad se ꝑuenisse noticiã exceptiõis siue ꝓbatiõis porro lata sñia talis noticia nil patrocinaretur. ar. ff. de eden. l. argentariꝰ. §. cũ autẽ. ⁊ ar. C. de fur. l. manifestissimi. §. ij. ℂ An sufficiat qđ cõtumacia appareat ex actis licet nihil sit super ea interlocutũ. Habes gl. mirabilem in. l. pe. C. ad trebel. ℂ An primũ decretuꝫ possit interponi die feriata. dicit gl. ꝙ nõ in. l. ij. ff. de ferijs. vbi videas. ℂ Itẽ an ille qui est presens in iudicio sit citãdus. dico qđ nõ si alias cõparuit ⁊ est instructus: alꝭ põt declinare mãdatũ qđ fit sibi ex iprouiso. c. j. de iudi. in nouel. ℂ An vniuersitas possit deponi ⁊ priuari priuilegijs propter cõtumaciam. dic
14 ꝙ sic vt not. in. c. grauẽ. de sen. excom. in nouel. † De illo qui illicẽtiatus recedit aduersario cõparẽte nõ ea die qua fuit impeditus sed die sequenti an puniatur in expensis. dicit Inn. ꝙ sic de offic. dele. c. consuluit. de penis. c. calũniã. §. si seqũẽti die iudex indicauit ⁊ iudicare potuit. In ꝯtrariũ facit quod not. in l. fi. §. j. de eo per quẽ fac. erit. ⁊. l. ex quacunq̃. in fi. ff. si quis in ius voca. nõ ie. ⁊. l. si vitem. §. fi. ff. qđ vi aut clã. insti. de ver. obli. §. oĩs. ⁊. l. ⁊ post circunducto. ff. de iudi. q2 si nullo mõ cõparuisset nõ condẽnaretur in expẽsis. Dicit Inno. ꝙ verbũ nolo denotat expressum contemptũ. Secus si dicit nõ volo. de offi. dele. prudentiam in nouel. Credo ꝙ senserit ꝙ aut dicit nõ veniã: ⁊ istud est enũciatiuũ. Aut dixit nolo venire: istud est ꝯtumacie expssiuũ. vt no. ff. de tribu. l. j. §. scientiã. Plura alia solenniter dicta vide p me in. d. l. ꝯsentaneũ in lec. ℂ Adde tñ ꝙ qñ. l. ꝯmittit aliqd arbitrio iudicis intelligit in his que animi consilio reguntur: nõ in his q̃ specificata sunt a lege. vt. l. j. §. calũniatoribus. ff. ad turpil. ⁊. ff. lo. l. si in lege. in ꝑnc. ⁊ quod no. in. c. cum inter vniuersas. de ele. in nouel.
15 ℂ † Et scias ꝙ si ista arbitraria parũ ledunt ab eis non appellatur. vt not. Innoc. in. c. fi. extra de ferijs. Sꝫ si multũ ledũt: vt q2 iudex nimis artat terminũ ⁊ cã est grauis vel mediocris lꝫ de iure ciuili sit questio an possit appellari. vt no. C. de dil. l. a proceden-
d te. tñ de iure canonico certum est ꝙ appellari põt. vt
e no. in. d. c. ad petitionem de accu. d alibi e. ℂ Sꝫ pone clericus

b ℂ C. si aduersarius. p bar. i l. titium. §. tutores õ admi. tuto.

c ℂ Albericꝰ. Cy. i auẽ. si qs in aliquo. C. õ eden. et. C. de fide instru. l. emãcipatiõe. bart. ff. de iure iu. l. admonendi.

d ℂ De accusa. Nec tñ in ista materia omittẽda ẽ gl. solẽnis q̃ dicit ad solũ decretũ ex iterlocutoria: et multomagis ex diffinitiua fictã latitationẽ seu fictã ꝯtumaciã. vt. ff. ex q. cau. i pos. ea. l. fulciniꝰ. §. qd sit latitare i v. animus. Qui presumit pro si dixit aliqbꝰ se nolle ꝯparere. vt ibi dicit gl. q̃ est ꝯ gl. in. c. de causis. de offi. deleg. Secũdo si ab aduersario fuit ꝓmonitus. Tertio si dederat fideiussoreꝫ de iudicio sisti. Quarto si litẽ ꝯtestatus fuit i omnibꝰ casibus citatꝰ solẽniter ⁊ nõ cõparẽs ꝓsumit latitare ſm accur. q̃ glo. non est alibi.

e ℂ Alibi. adde sic in. l. fideicommissa. §. si fideicõmissũ.

ℂ in v. verũ õ le. iij. adde ꝙ dicit Ioã. an. in c. qđ ad cõsultationẽ de of. dle. ꝙ ex iusta cã interponi põt ſm decretũ ꝯ nunc latitatẽ sicut ꝯtra minoreꝫ: forte q2 piculuꝫ est i mora tene mẽti. Citatꝰ a iure nõ dꝫ citari a cõmissarijs pape dicit archi. in. c. vlt. in fi. de ele. in. vj. vbi oĩno vide. Itẽ q sortit foꝝ rõne ꝯctus põt extra territoriuꝫ citari nõ quo ad ꝑsonalẽ ⁊ ꝑcisã artationẽ sed q̃d ad missionẽ in possessionẽ bonorũ. vt i. c. romana. §. ꝯhẽtes. õ fo. cõpe. i. vj. Si aũt ẽ locꝰ remissioni dꝫ scribi iudici illius loci vt eũ ꝯprehendat et remittat ad locũ iudicij vt i auẽ. q̃ in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi opꝫ. Et adde ꝙ glossat. ff. õ le. j. l. nemo potest. Si qs est bãnitꝰ q2 deliquit i territorio perusino. ⁊ ꝓbat ꝙ ex territoriũ pusinũ sine iurisdictioneꝫ est ille locꝰ ⁊ alꝭ nõ ẽ citatus nec est de illo foro qđ statutũ non ligat qñ constat de nõ iurisdictione. vt. l. prescriptione mãdatorum: ⁊ ibi p Cy. C. si ꝯ ius vel vti. pub. itẽ qñ denũciatio est õ substãtia nõ sufficit a q̃libet sciri ꝫ dꝫ ab eo qui scire hꝫ autoritateꝫ denũciãdi ad h vt sit verꝰ cõtumax. vt. C. de exhi. re. l. fi. per Cynum.

ne clericus confessus est de plano debitum. vñ eꝑus mãdauit sibi ꝙ intra. x. dies solueret. et adiecit ꝙ si non solueris ex nunc te excõico. vtrum valeat excõicatio ⁊ videtur ꝙ non q2 ista dictio exnunc: signifi-
16 cat tꝑs continuum vt. c. cupientes. §. ceterũ. de elect. lib. vj. ⁊ no. in. c. cum in cũctis. de elec. in nouel. vt patet. ff. de ver. ob. l. huiusmodi stipulatio. Item patet grammaticaliter q2 est aduerbiuꝫ presentis tꝑis. de tu. ⁊ ra. dist. l. j. §. nunc tractemus. Sed impossibile est ꝙ pena preueniat delictum. vel excõicatio preueniat contumaciam cum sit ordo preposterus. de sen. excõ. c. sacro. Contrarium est verum: q2 hec verba exnunc excõico te significant presentẽ verbi actũ sed futurum effectũ. ff. si cer. pe. l. lecta. Plus dico ꝙ si iudex vteretur verbo tꝑis preteriti: vt quia diceret exnunc excõicatus sis tñ ista verba deberent intelligi sane vt no. Inn. extra de app. §. ꝓterea requisisti.
17 vbi omnino videas. ℂ † Et per hoc etiã patet qualiter debeant intelligi verba que sepe apponuntur in scripturis vcꝫ exnunc prout extunc: ⁊ extunc ꝓut exnũc q2 dictio tunc significat effectũ verbi cõsummati: ⁊ sic non est aliqua perplexitas in istis sermonibus. Pone aliquis est citatus ⁊ constat eum cõparere nõ posse: vtrum manus iudicis interim sint ligate. dicit Inno. ꝙ sic fallit in electionibꝰ vbi impeditus non expectatur vt extra de elec. c. cum inter vniuersas. Ego dico idẽ in omnibus publicis actibus ne propter paucorum absentiam publica vacil-
18 let vtilitas vt. C. de decu. l. ij. lib. x. ℂ † Quero qñ par citat parẽ ex legis autoritate vtrum ista proprie dicatur citatio. doctores dicunt ꝙ nõ: sed dicitur quedam monitio, siue denunciatio vt no. extra de elect. c. cũ nobis olim. in nouella. Host. dicit ꝙ prima vice non mittitur peremptorium sine iusta causa expressa in citatorio vt q2 citatio nõ est facilis alꝭ posset appellari vt no. extra de resti. in integ. c. ex lr̃is. in
19 fi. in nouel. ℂ † Host. dicit ꝙ qñ statutus est alicui aliquis terminus a iudice ad corrigendum se: et certum est ꝙ non vult penitere: non dꝫ terminus expe-
a ctari vt not. extra de offi. or. c. irrefragabili. i nouel. a ℂ Dicunt doc. ꝙ citatus coram diuersis tenetur cõparere coram maiore. tex. est. ff. de re iudi. et. l. contra pupillum. §. qui ad maius. extra de offi. or. c. iij. in fi.
20 in nouella. ℂ † De citatione infantis certum est ꝙ non potest fieri vt. l. j. §. sufficit. de admi. tut. Quid ergo debet facere creditor qui vult suum consequi. Rñ. adeat iudices ⁊ faciat citari coniunctos amicos ⁊ affines infantis vt. ff. ex qui. cau. ma. l. ergo. et curet ꝙ sibi detur tutor curator eũ non posset dari ei q2 nõ datur nisi petenti vt. ff. de tute. l. qui habet. §. si pupillus. ℂ Dicit bar. ꝙ si bona infantis essent peritura vel imminerentes alienum graue ꝙ iudex ex officio posset dare curatoreꝫ liti. ff. ex quib. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. vtrum. qđ intelligo de consilio coniunctorum pupilli ⁊ in subsidiũ qñ non reperit tutor. Ideꝫ in furioso qñ non reperitur aliquis qui velit assumere curã generalẽ qđ mihi equum videt. Nam propter vtilitatẽ minorum iudex potest supplere ex officio suo qđ probo tali ratione. Si potest ex mero officio remouere ergo ⁊ decernere. ff. de ma-
21 gi. conue. l. j. §. exigere. vlti. respon. ℂ † Erit hic ergo casus singularis in quo per inquisitionem dat curator liti: q̃q̃ hoc sit cõtra regulam. insti. de curato. §. item inuiti. Item si bonis absentis datur curator ad instantiam creditoruꝫ vt. l. ab hostibus. ex q. cau. ma. quare non eodẽ modo in infante quem certum est pro absente haberi. Item certum est qđ dat curator ventri respectu eius qui est in vtero: ergo. ⁊ ifanti. vt. ff. de ven. in poss. mitten. l. j. §. generaliter. cum §§. sequentibus. Et vide. C. qui pe. tu. l. admonẽdi. Nulla tñ lex clare. h. d. ⁊ ideo doct. super isto dubio variant in. d. §. si pupillus. Pe. simpliciter tenet qđ infanti nõ possit dari curator ad litẽ p tex. dicti. §. si pupillus. ⁊ dicit ꝙ remedium creditorũ est ꝙ citentur cõiuncti ⁊ amici pupilli quos verisimile est esse defensuros infantẽ ⁊ si defendãt bene quideꝫ: si aũt non defendant procedant ad missionẽ in bonis defuncti ad corũ venditionẽ si ex cõtractu defuncti cõueniatur pupillus. ⁊ hoc per duas. ll. ff. ex quib. cau. in pos. ea. l. hoc aũt in ꝑn. ⁊. l. apud iulianũ. §. fi. Cõsidera q2 si cõuenit ex cõtractu defuncti. ergo oportet ꝙ infans sit immixtus hereditati vt no. in. l. si cum dotẽ. §. transgrediamur. ff. sol. ma. sed istud non põt esse sine tutore vt. C. de iure delib. l. põt. Sed ad hoc rñdent quidam ⁊ dicunt ꝙ sufficit immixtio legis xij. tab. vt. ff. de ꝯdi. fur. l. ij. ⁊ ibi p Cy. Sꝫ ista so. dubia est in se ⁊ falsa ĩfante extraneo. Sed dico ꝙ supposito casu infantis extranei hereditas est iacens ⁊ ideo dabitur curator hereditati iacenti. ff. de nego. gest. l. debitor. alias hereditas iacens tanq̃ res inanimata non posset latitare. ⁊ sic nec pati scđm decretum vt. ff. de here. insti. l. si quis istituatur. in fi. Sed dubitatur vtrũ contra istũ ꝓcessum factũ cõtra curatorẽ bonorũ minor qui postea adijt possit in ĩtegrũ restitui: ⁊ videtur ꝙ nõ vt. ff. de neg. gest. l. naꝫ ⁊ seruius. §. qui negocia ver. ideoq̃. ℂ In cõtrarium facit. ff. de mino. l. etiã. ⁊ credo in integrũ eum restitui posse si sit ibi lesio enormis nõ ex edicto de minoribus sed ex clausula generali si qua mihi iusta cã
22 esse videbit ⁊c. ℂ † Sed an cõtra adultum cõtumacẽ possit ferri sentẽtia i spiritualibꝰ dic ꝙ sic vt not. in. c. dudum. ⁊ in. c. ad audientiã. extra de electione
b in nouella. b ℂ † Extra quero q̃liter fiat missio in iu-
23 ribus negatiuis. Pone qdã nobilis colligit pedagium. trãseuntes agũt sibi ius nõ esse colligendi pedagium nobilis est cõtumax quero quomodo mittantur in possessionẽ isti agentes. quid eñ si est vnꝰ rusticus cuius modo aliquo nõ ĩtersit nisi in. x. imperialibꝰ in anno. nã ridiculũ esset ipsuꝫ mittere in possessionẽ castri vel loci vbi colligit ꝓ tã minimo interesse. ⁊ tñ nõ est dubiũ ipm posse agere quasi negatoria vt per Bart. ff. de pub. l. publicanus. §. ij. q2 colligere pedagiũ est infringere libertatẽ transeuntium. ⁊ cuilibet de populo competit actio ꝓsertim quia est contra ius commune vt plene legitur ⁊ nota. extra de immu. eccle. c. ꝓuenit. in nouel. Rñ. propter hanc questioneꝫ ⁊ similes facta est. l. si prius. ff. de no. ope. nũ. ⁊ dic vt ibi. Et nota ꝙ actiones huiꝰ generis possunt dici ꝑiudiciales: q2 tangũt statum libertatis: vt insti. de act. §. preiudiciales. Item pñt isti indebite colligentes cõueniri actione iniuriarũ vt. ff. de cõdi. ⁊ de. l. quibus diebus. in prin. ⁊ sententia fertur verbis negatiuis q2 pronunciabitur eos nõ habere ius colligẽdi. demũ subijciẽtes verba affirmatiua scilicet tibi perpetuũ silentiũ imponẽtes vt. ff. de liber. lega. l. aurelius. §. Centum. Baldus.
24 ℂ † Querit glo. nũquid vasallus possit agere ꝯtra dñm nõ petita venia ⁊ determinat ꝙ sic ⁊ bene: q2 vasallus non est de personis enumeratis in edicto pretoris vt patet ex notatis in stit. de acti. §. penales. Et iste prohibitiões penales imo magis ambages nõ habẽt locũ nisi in casibus expressis in iure vt. ff. de in ius vo. l. quesitũ. ⁊. l. generaliter. ⁊ ibi no. ⁊ eodẽ modo potest subditus agere cõtra reꝫ publicam
c vel fiscum venia non petita c. tene menti istã gl. que quotidie allegatur. Adde tributum debetur rõne soli proprij: sed vectigal ratione soli publici. Gloss.
d est valde no. in. l. j. ff. de publica. d

a ℂ In nouel. Dicit. Accur. ꝙ ille cui statutus est terminꝰ põt ei renũciare qñ exceptatione fieret eius conditio melior contra aduersarium vt cõtra vulgarem substitutum sed si fieret deterior vt cõtra creditores videt adire vt. ff. de acqui. here. l. q̃diu. ⁊ hoc in his q̃ possunt per suam cõfessionẽ induci vt. C. de repudi. here. l. sicut. dicit Ioan. an. ꝙ quis intelligitur confiteri vel negare prout ei nocet: q2 semper cõtumacia in facto ꝓtestati no debet esse nociua contumaci. vt no. in. c. ij. in glo. pe. de confes. li. vj. secus autem si est qd casuale vel mixtuꝫ. C. de insti. ⁊ substit. l. si pater. Terminꝰ idẽ est ꝙ exclusio. ff. de ver. ob. l. q rome. §. augerius. Et si conditionaliter proferatur vide de fidei com. liber. l. thays. §. itra. Qui sibi itra ꝓclusit õr nolle. vt notat in l. j. C. de naturali. liber. per glo. ⁊ hut. vbi tractat de alicuius preiudicio semper dꝫ precedere monitio. C. q pe. tuto. l. admonendi. Seruare sentẽtiaꝫ est nõ solũ verba seruare supficialiter: ꝫ cuꝫ iuris ĩtellectu vt. l. ⁊ puto. §. j. ff. fa. erci. per accursiũ. Stare sentẽtie est fines eius seruare ⁊ nõ trãsgredi. ff. õ bo. lib. l. si patronus testamento. §. ij. p Accur. Si ꝓmisit mus ꝓmittere videt actuꝫ ab ipso pricipio ꝙ cõpromittat in tres vt no. in. l. j. ff. de op. leg. Si arbitrio precisum est statutum tꝑs ad finienduꝫ tũc si actor nõ ꝓbat intentionem suã vel reꝰ exceptionẽ ĩputat ei q2 sciebat ius suum non durare vt. ff. de arbi. l. si de meis. §. fi. ⁊ per Barto. in l. admonẽdi. ff. de iureiu. extra de ap. c. super eo. scđo p Inno. Ubi si tẽpus statutum instantie tunc si nil est probatum absoluit reus ab obseruatione illiꝰ iudicij. Bar. ⁊ Inno. ꝙ vbi est cõsensus ptiũ ibi terminus intelligitur peremptorius. Qui se a probandi possibilitate excludit videtur contra se in causa conclusisse ſm Host. ⁊ Inno. ⁊ Io. an. in. d. c. super eo. qđ est no. digni. ⁊ vide. C. de iudi. aut. iubemus. Bar. Nõ dicitur creditori satisfactum eo ꝙ in possessionem sit missus ex cõtumacia debitoris vt. ff. de fideiusso. l. ea res a debitore. §. qđ si stipulatus. ⁊. l. nepoti. de fund. instr. Si ordinarius cõmittit aliquẽ articulum et assignat partibꝰ terminum ad docendũ corã delegato ille terminus intelligit finalis et peremptoriꝰ. C. de vsur. ⁊ fruct. lega. l. ij. Exactitatis coram delegato pronũciat postea ordinarius vt ibi patet. Si actor ẽ in mora probationis reus absoluitur ab actione. Sꝫ si nõ est in mora absoluitur ab instantia. ff. õ arb. l. de rebꝰ.

b ℂ In nouella. Et an excuset qui vicit i prima causa ⁊ in causa ap. non ꝓcessit dic vt C. de his q. vt indi. l. minoribus. Iteꝫ no. hic text. qđ factum malo ordine dꝫ reuocari dicit lex qđ eo ipso qđ aliquid fit ꝑtermisso ordine q2 fit cõtra ius qđ grauatus ⁊ nõ grauatus lesus ⁊ non lesus dicitur ledi ⁊ põt appellari. ff. õ mino. l. cũ pretor. §. permittitur. Et ibi ẽ tex. no. ⁊ ibi ẽt dicit ꝙ qñ cõfessus appellat a precepto debet inserere causam in appellatione: q2 appellat contra confessionem.

c ℂ Petita. vide glo. contrariaꝫ in. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. in verbo iussione. Andreas Barbacia.

d ℂ De publica. Adde ꝙ aliud est pronunciare aliquem fore deponendum ⁊ aliud deponere vt. C. de feu. l. cuꝫ iudex. per Bart. ⁊. C. si aduer. liber. per Cyn. ⁊ extra. de elec. c. transmissa. in nouella. in fi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ¶ Arbitrio iudicis que committi possunt.
2 Iudex potest leges transgredi propter casus terribiles.
3 Probationes partium quando sunt contrarie an iudex possit eligere alteram partem.
4 Usufructus ponitur aliquādo pro vtili dominio.

¶ In quibus causis feudum amittatur. Rub.

1 **Dubitatur** Diuidet in duas partes. Primo ponit filio dicēs q̄ cause amittēdi feudi nō pōt sub regula diffiniri. & addit quasi vasall⁹ erga dōm se debe. Postea diffinit beneficium duplex. qō dicit vt ptz in l'a. h.d. ¶ Rotunda. i. plena. ¶ Not. ergo q̄ ea q̄ nō pōt sub certa regula tradi iudicib⁹ cōmittunt. & iudex debet esse vir bonus & legis auctoritate fultus. & qui bon⁹ vir et iudex sunt cōuertibilia. ff. fami. ercis. l. cedere. ímo iure ciuili sūt vnū & idem.

a ¶ In nouella. Maz iudex est. ler alata. et iō obscura suo arbitrio committunt. & iudex debet esse vir bonus & legis auctoritate fultus. & qui bon⁹ vir et iudex sunt cōuertibilia. ff. fami. ercis. l. cedere. ímo iure ciuili sūt vnū & idem.

b ¶ Eleccur. Idē puto q̄ pōt facere aliquē procuratorē vbi non est. & mutiere vt de eo firma. vti. vel inuti. c. cū dilecta.

c ¶ Impedit⁹. vide bal. in l. 3 solēnit⁹. C. de rei vē. quo sc. leniter loquit a limitādo istū b ter. Abā. bar.

d ¶ Ja. Fidelitas nō sit pactāda &c. q̄ pt esse ex pacto. Itē ppter feudi originitatez vt. j. ti. de ca. extra. or. ca. j. & de fidelitate. vbi è ter. no. & ꝫ remittat in ramentū nō tñ remittit factū fidei. & dicit. & monit. l. ex scriptura.

Bertus Diuidet duas partes. Primo ponit filio dicēs q̄ cause amittēdi feudi nō pōt sub regula diffiniri. & addit quasi vasall⁹ et ꝫ hꝺe erga dōm suū. Scdo diffinit seu describit duplex gd sit beneficiū. scda pars incipit in. & beneficiuz. Casus. Primo pōt scribit filio pmittēs exculationē sui & dicēs q̄ cause qbus feudū amittit non pōt sub regula diffiniri. & addit quasi vasall⁹ erga dōm se ꝺz hꝺe. Postea diffinit beneficiū duplex. qō dicit vt ptz in l'a. h.d. ¶ Rotunda. i. plena. ¶ Not. ergo q̄ ea q̄ nō pōt sub certa regula tradi iudicib⁹ cōmittunt. & iudex debet esse vir bonus & legis auctoritate fultus. & qui bon⁹ vir et iudex sunt cōuertibilia. ff. fami. ercil. l. cedere. ímo iure ciuili sūt vnū & idem.

b ¶ Eleccur. Idē puto q̄ pōt facere aliquē procuratorē vbi non est. & mutiere vt de eo firma. vti. vel inuti. c. cū dilecta.

c ¶ Impedit⁹. vide bal. in l. 3 solēnit⁹. C. de rei vē. quo sc. leniter loquit a limitādo istū b ter. Abā. bar.

d ¶ Ja. Fidelitas nō sit pactāda &c. q̄ pt esse ex pacto. Itē ppter feudi originitatez vt. j. ti. de ca. extra. or. ca. j. & de fidelitate. vbi è ter. no. & ꝫ remittat in ramentū nō tñ remittit factū fidei. & dicit. & monit. l. ex scriptura.

Jn primis. Jn isto ver. ponit diffinitio beneficij quā exponit in principio huius opis huius. aut. Dicit q̄ feudū est spēs beneficij. Jn beneficijs sicut ꝑsumit gratia ita & retrogratia. Dicit Jo. an. in. c. fi. de consuetudine in nouella qō rei. ppietas remanet apud dōm. vsusfructus aūt. i. vtile dominū trāsit in accipiētē & eius heredes siue fuerit datū ad certū seruitiū siue in gñe. & no. ver. hūc.

4 ¶ Item no. q̄ nomē vsusfructꝰ pōit hic ꝓ vtili dominio ꝫ qdā diuerint q̄ vtile dominū nihil est ꝫ est quedam chimera. vsusfructꝰ aūt est ille q̄ aliq̄d est sed isti nescīt qd dicāt. & vide qñ no. ff. de rei ven. in rubrica. TRIBUENDO. Seruitiū dñio nota q̄ directū dominū est domini ꝫ de iuesti. de re. alie. fa. & fi. ¶ EXPRESSUM. Not. q̄ feudo quādoq̄ determinatur seruitium vt hic. & ꝫ. quid sit iuesti. & pe. & fi. sed cum datur ad rectum feudum non terminatur vt. j. de capi. qui curiā ven. & fi. Jac. de bel.

1 ¶ Causa iusta excusat a pena.
2 ¶ Nota an possit purgari feudi amittendi ante litē contestatam.

¶ Que fuit prima cā beneficij amittendi. Rub.

Prima autez causa Diuidet in tres partes. Primo enumeratio causarum quibus feudum amittitur in specie. Secundo enumeratio causarum quibus feudū amittitur in genere fin quosdam. Tertio ad quod feudum amissum debeat denolui. prima pars durat vsq̄z ad. & predictis modis. secunda vsq̄z ad. & deniq̄. tertia vsq̄z ad finem. Casus vsq̄z ad. & est et alia. Si vasallus vel heres eius a domino vel eius herede non petiit investituram intra annum et diem amittit beneficium. h.d. ¶ BENEFICIUM ADDIT. nisi insta causa fuerit impeditus vt. j. de prohi. feu. alie. p. lohā. c. fi. et. & quo tempore mi. inne. pe. de. c. j. vel nisi pupillaris etas eum excusset. vt. & de prohi. feu. alie. per Fe. & preterea. vel nisi iurauerit fidelitatem prelato t suis successoribus recipienti vt extra de iureiu. c. ego. & et. c. veritatis. t. rsi. q. ii. c. lōginquitate. Jac. bel. Et facit ad id q̄ ōr de impedito C. qui pe. tuto. l. cum a matribus. C. de app. l. pefes. ff. de publi. l. cesar. ff. de loca. l. pe. & nauem. DRIADI. Quantuz ad alias que sequūtur. Pet. de. cer. PERTINUIT ET DICENDO. Fallit in milite q̄ hꝫ annum t mensem vt. & quo tempore miles. c. j. Itez istud tps currit demuz a die scientie vt ibi no. Pe. de cer. INVESTITURAM ADPETENDO. id est renouationem investiture: q̄ ad petēdā nouā investiturā realē nō est certū tps statutū. Lōtra q̄ videt. j. de phi. feu. alie. per Fede. c. i. & preterea. Petrus de cer. FIDELITATEM ADIMPLENDO. No. q̄ vasallus debet petere renouationem investiture & fidelitatem polliceri vt hic. & ꝫ. de cap. cor. c. i. in pun. & ꝫ. per quos fiat investi. c. fi. in glo. nota. qō arg. Itē not. q̄ illud qō dicitur in hoc capi. intelligitur de pubere sicut ꝺz in constitutione Fede. j. de prohi. feu. alie. per Fede. c. i. & preterea. Item intelligitur nisi iusta causa fuerit impeditus vt. & quo tpe miles. c. j. & dic vt ibi. Pe. de cer. PETERE INVESTITURAM. id est renouationem investiture q̄ fuerat facta patri ipsius petentis qui fuerat vasallus et mortuus est. Pe. de cer. ¶ Sed nunquid hec mora ante lit. contest. possit purgari. videt q̄ sic q̄ est dies & pena legalis. vel saltem poterit purgari vsq̄ ad paucos dies vt extra de loc. c. potuit. & ff. de verb. obl. l. si ita quis. & scio. fm Ja. de ardi. Equa opi. est ista: tamen nō ꝓbat ꝓ aliquā legem vel cōsuetudinē feudorū ideoq̄ nō debem⁹ esse clementiores legē vt in anē. de iudi. & oportet. col. vi. & sufficit ꝓ ita sit statutū vt. ff. qui & a quibus. l. ꝓponerit. Sz qd si dñs postea acceptauit beneficium vasalli. Respon. moram remisisse vt. l. post diē. ff. de le. cōmis. & in quibusdā libris sūt hec verba. Nisi seruierit dño in cōcordia: tunc cū seruiēdo feudum retinet ꝫ cōiter nō habet. Itē in libro Ja. aureliani pl⁹ est in ter. & nisi sit longobardus habēs feudū a pncipe. Primlegiū essi lōgobardorum est vt nec propter investituram feudi nec propter hostē debeāt ire trans alpes. qui ter. cōiter non habetur: sed in libro Simonis erat in glo. Baldus.

¶ Terminus potest mihi assignari arbitrio iudicis ad faciendum id ad quod teneor.
2 Dispositio bur⁹. & si investitura sit facta: & vasall⁹ nolit facere fidelitatē.

Est et alia Casus. Si dñs a vasallo petierit fidelitatē investituram pollicēdo nec ltie regist⁹ eā ꝑstare voluerit cū beneficiū tale sit vnde fidelitas fieri debebat tanq̄ ingratus feudū amittit. h.d. vsq̄ ad. Itē q̄ dominū. Pone casum. Comes investiuit me de quodā castro verbaliter sub pretextu fidelitatis nunq̄d potuerit me cogere ad iurādū fidelitatē t recipiēdū castrū? Respō. sic causa tiue: q̄ nisi hoc faciat infra tps arbitrio curie terminādū ꝓinabo beneficio de quo eram investitus verbaliter t debebā investiri realiter: seu sī ex pacto nō tenebar ad fidelitatē. h.d. Et sic no. q̄ pares sunt iudices super causa noue realis investiture t sup mora vasalli punienda.

1 ¶ Item no. q̄ si tu teneris aliq̄d mihi facere et ego tibi pōt mihi assignari dilatio arbitrio iudicis q̄ facta q̄ō facere debeo t recipiā q̄ recipere debeo qua dilatione decursa imponet mihi silentiū. Et no. valde tex. CONVENIENTIA DEBET PORTE INTERPONI.
2 Et q̄ mīn⁹ anno fz Dy. ¶ Querit Jac. bel. an iste. intelligat de investitura fienda an de facta: Respon. q̄ de fienda q̄ si semel cēt facta investitura t possessio cēt tradita nō cēt op⁹ ampli⁹ eā. tradi: vt not. C de vsufr. l. corruptione. & in auē. sacra puberū. C. si aduer. ven. vbi fm hoc intelligo hīc. & ꝫ. de nona investitura. Ja. ⁹ Querit ꝫ pe. de cer. nunqd si cēt facta talis investi. & nō esset facta fidelitas nec & vasall⁹ vellet eā facere nūqd haberet locuz. pcessus hui⁹. & ꝫ debeat moneri & ꝑsentādo in cōtumacia puari. Dicūt quidā q̄ domin⁹ poterit euz ꝑse cogere ad faciendū fidelitatē. i. iurādū & si nō faciat poterit ei indici bellum. Dicūt qdā q̄ ita ꝺtinet in longobarda. Et de ista lōgobarda dicit pe. nescio. Justū vr q̄ si differt p annū & die ꝑdet feudo. ar. ꝑcedētis risi. Ego puto arbitrariū tps sufficere. ar. hui⁹. & ꝫ. ff. de opt. lega. l. mancipiorū. Itē facit ad ꝑcedens respō. C. cōmu. de leg. l. fi. & ꝫ. in ratione sui.

1 ¶ Vasallus priuatur feudo si nō iuuat dominum in ꝓlio.
2 Item priuatur feudo ob negligentiam.
3 Vasallus an ꝓsit ꝓbare dominū vulneratū decessisse nō sua culpa.

Item qui dominum Casus. ¶ Vasall⁹ feudum amittit si dominū non iuuat i ꝓlio cū potuit. Itē si dōm nō certiorauerit scies sibi magnū ꝓculum imminere

a ¶ Accusatus. vide bal. in l. a re: busa. ff. de sta. ho. et arg. l. o. l. si cū. & in hac vide bal. i. c. et si cliētul⁹. in ti. de cōtē. iter me & dōz vbi dicit q̄ si est dubiuz de intellectu. l. re currim⁹ ad rationem naturalem.

1 ¶ Vasallus ꝓpter quas causas amittit feudum.
2 Vasallus si copulet amicitiam cum inimico domini quid.
3 Dominus si non accusauit vasallum an heres possit accusare.
4 Vasallus quo iure conueniri possit a domino.
5 Fidem non seruanti fides non seruetur eidem.
6 Clausula ista que apponitur in literis apostolicis alioquin indignationem beatorum apostolorum se nouerint incursuros quid operetur.
7 Procedi an possit de similibus ad similia in pena libus.
8 Vasallus priuatur fundo si fideiubet pro vasallo q̄ dominum detulit in causa criminali.
9 Syndici villarum qui denunciant maleficia an teneantur satisdare.
10 Vasallus qui detulit dominum an possit penitere.
11 Penitentia an & quando admittatur.
12 Confessus quidam est postea negauit quid iuris.
13 Reus negans si confessus est in tormentis an consequatur premium confitentis.
14 Qui si confessus est factum sed negat qualitatem.
15 Penitentia an habeat locū in causa appellationis.

b ¶ l. fin. Adde q̄ cessante cā ad cantelā oꝛdinatū nō cessat ꝓuidentia simplr ordinata. ff. de rescin. ven. l. fi. ꝙ. vlt.

Porro si dominum. † Casus vsq̄ ad. & deniq̄. Vasallus amittit feudū si dōm assalierit vel vicum in quo est per vim sit ingressus. vel ꝓias manus in eum iniecerit. vel alias graues & inhonestas iniurias intulerit: vel vite eius insidiatus fuerit veneno gladio vel alio modo. Item si domino suo iustitiam facere noluerit. Itē si domino suo ceruitium recusauerit cum potuit. Item si dōm detulit & inde graue patrimonij iacturaz sibi intulit. vel si cognouit dominum incestum nec eum liberauit cum potuit & merito ex predictis causis feudū amittit q̄ hoc ciuilis & naturalis ratio suadere videtur si percunctentur cause quibus filij exheredantur et liberti in seruitutem reuocantur & repudia fiunt et donationes reuocant. & q̄ natura nouas deproperat edere formas. Inder eq̄tatē añ oculos habēs in similib⁹ aut maioribus causis si que de nouo emerserint indicare debebit feudum amitti debere. ¶ Sz est sciendum q̄ vasallus amittit feudum ex omni cā ex qua eius opi. granatur sic. C. de his qui. vt indi. l. exortoꝛtet q̄ interdum deierat partes feudi alienando & tū retinet beneficium. h.d. vsq̄ ad. & deniq̄.
2 Jac. bel. † Bl. super verbo assalierit dno facit. primo querit an vasallus copulando amicitiam. cū inimicis dñi perdat feudū. Circa q̄ō quero quid si fideiubet ꝓ inimico dñi: & dic vt no. in spec. de treuga et pa. Jam si cā tangit iniuriā dñi ꝓinat feudo: alias nō q̄ non teneāt ꝓ dño suo gratis inimicitias ꝑcurare nec alicn⁹ fieri a cōuersatiōe amicoꝝ. cū eā pena isti⁹. c. fin dēt in naturali egtate vt lra eleganter dicit. Certe istud nō est bonū nec equū. ar. de op. li. 3 l. libertus negociatoꝛis. Scdo † q̄rit gl. q̄d si dñs nō vindicauit: vtrū trāsmittat ad heredē suū accusatiōnē ingratitudinis. Et dicit gl. q̄ nō trāsmittit. doc. intelligūt hoc verū si potuit vindicare & nolnit. sec⁹ si mortis fuit celeritate ipeditus vel ignoꝛātia iusta vt q̄ nesciebat eū vasallū cōcubuisse cum vxore. Dicit eā Bristo. nocte ꝙ agak adulte. Dicit Accur. ca. q̄ fiunt de nocte ꝓbabiliter ignoꝛanē. ff. quod me. cā. l. si cū exceptione. & in hac aūt actione. ꝓpterea

a dñs Old. cuasit quēdā accusatū & q̄ diebak cōmisisse maleficiū de nocte & testes depoſuerūt se vidisse ꝓ cōputū lune q̄ in illa nocte non fuerat lumē lune. & ideo nō verisimiliter potuerūt videre & sic fuerunt reprobati naturali ratiōe. ¶ Deinde nos habemus hic q̄ō si vasallus non facit iustitiā dño pdit feudū. hoc ꝺz intelligi q̄si nō facit iustitiaz de feudo. secus si de alia re fm gl. Deinde subdit gl. limitū notabiliter q̄ si dñs nō facit iustitiā vasallo de feudo pdit
4 ꝓprietatem. ¶ Quero quo iure dñs aget contra vasallum ri deo aut est ꝓinatus aut ꝓinādus. ꝓio casu nō est dubium q̄ō hꝫ plenuz dñium & plenā rei vendicationē. sed ſcdo casu videtur q̄ ꝺz agere condictione ob cām quidam dicunt q̄ō hꝫ vtilē rei vēdi. contra quēlibet possessoꝛem vt. C. de dona. & sub modo. l. i. Jaco. de bel. dicit q̄ habet directā. q̄ dire cum dñium sufficit ad vindicandū. ar. ff. ad treb. l. si heres. nec potest vasallus excipere de vtili dño q̄ replicabit de culpa & in modū replicationis ꝓinabit iure suo. ar. ff. de inoffi. test. l. papi. & ꝙ si filius. & ff. ex qui. cau. l. necnō. & exēplo. Si vero agat ꝙ tertiuz possessoꝛē certū est ꝙ de vtili dño vasalli nō pōt ecipere q̄ cliſum est ꝙ & ꝙ sua nō interest. Adde q̄ō ff. de condi. inde. & ꝙ. sed si nūmi. & l. fi. ff. si agat ve
5 ctiga. vel emphy. pe. & ff. q̄ pot. in pig. ba. l. creditor. & ꝙ. Credo etiam q̄ vasallus posset conueniri condictione triticaria tanq̄ ꝓpredo vt. l. i. in fi. cū. l. ij. ff. de triti. Potest etiā conueniri condictione ex moribus ad rescindendum id q̄ factū est. ar. ff. de cōtraben. emp. l. sed celsus. & ꝙ. si fundus. ff. de act. emp. l. ex empto. & ꝙ. si quis virgine. ff. de rescind. ven. l. quis lucij titij. ¶ Deinde nota ter. q̄ qui nō observat fidem conuētionis ꝓinādus est eius emolumēto. concord. ff. loca. l. quero. & inter locato. & ff. de re
b scin. ven. l. fi. b ¶ Deinde no. tert. q̄ in potēti excusat⁹ d. q̄ qui nō pōt soluere non est periurus extra de o fi. deleg. c. ꝓ. & ꝙ. Jā licet sit periurus quo ad actum nō est ꝑiurus quo ad reatū. q̄ō est not. Jam inopia quādā exceptiones ꝓestat vt not. ff. de ꝑcu. l. ttius.
6 ¶ Itē no. ter. q̄ delator indignationē dñi nō cuitabit c ad id q̄ō ꝺz in literis apostolicis alioquin in quiunt indignationē beatoꝝ apostoloꝝ se nouerint incurſuros q̄ ista verba cōminantur ꝓinationem beneficioꝝ ecclesiasticoꝝ. q̄ō est mēti tenēduz.
7 ¶ Deinde no. ter. q̄ in penalibus ꝓceditur de similibus ad ſimilia & maioꝛa: q̄ potius attēdit ratio legis vel consuetudinis q̄ grāmatica verboꝝ. Et dicit Bar. q̄ hoc est verū vbicūq̄ statuto inest ratio naturalis vel ciuilis. de ver. ob. l. eadē. & cato. ꝙ cū. ff. vti possi. l. ꝙ. per cundē. ff. C. de interdic. l. ꝙ. per glo. & doc. & ista bene hunc ter. q̄ non est melior ter. in iure q̄ in penalib⁹ statutis & cōsuetudinib⁹ d procedat de similib⁹ ad similia de hoc no. C de fur. l. si gs seruo. Item si doctrina non hꝫ locuz q̄ñ pene imponunt habito respectu ad ꝓuilegiuz alicuius ꝑsone: q̄ tūc nulla pōt fieri extensio de similib⁹ ꝓ sonis ad similes nec de casib⁹ ad casus. Ista est glo. ordi. singularis. inſti. de actio. & itez mirta est actio cōtra eos. que icipit si in iudicio. quā glo. tene mēti.
8 ¶ Jn gl. magna. ibi fideiussit. No. q̄ ille q̄ fideiubet in cā criminali ꝓ eo q̄ defert dominū tanq̄ ingratus remouet a feudo. Sit ät ista delatio multis modis. f. accusando: denūciando. ꝓmouendo inquisitionez. sed accusator debet dare fideiussoꝛē denūciator non vt q̄ illud q̄ō denūciat est ex officio publico & necessario sed certe imo videt idez sicut dicimus in tutore q̄ se ꝺz inscribere & fideiussoꝛē dare. vt. C. q̄ ac cu. nō pos. l. i. & q̄ crimē. C de bis q̄ ꝺ. vt indi. l. pola. ff. ad turp. l. accusatoꝛē. & nūciatoꝛes. ¶ Nos tñ vidimus q̄ syndici q̄ denūciāt maleficia nō satisdāt q̄ oſſū cōū ꝓsilit solū in referēdo nō assumendo
9 in se necessitatē ꝓbādi. De officio istoꝝ tractat bar. d ff. de custo. reo. l. dīn⁹. Accipio denunciatoꝛes fm q̄ accipit ius ciuile & ius canonicū loquit de denūciatore ad aliū finē vt extra de iudi. c. nouit. & c. sup bis extra de accu. & c. qualiter & q̄ñ. el. fi. extra. e. ti. de accu.
10 ¶ Jn ca. gl. ibi nō coactis ista gl. ꝓt allari i arg. q̄ valeat ꝑcō celtis nō citati. ditamē testis ab. sit ido neꝰ vt no. ff. de bis q̄ vt ldi. l. post legatū. C. bis ꝙ. q̄ verū ē dūm iuret ꝓtb⁹ ꝓinb⁹. & altera abinc solēni

¶ Exitabit. no. illa vba in dignationez. & portare ꝓ tionē bñficiorum & vide tex. i. vbi o indignationes nr̄i numinis in. l. fi. C. de pe. bo. subla. li. x. Vide Bald. post Pet. aut. statuimus. C. de epis. & cle. vbi in casu illo qs incurrit indignationez ſu periorisq̄ & bal. exponit q̄ō pu nit extra ordinez nō ꝓinat iurisdictione allegat q̄ō bſ in aut. ō q̄sto. & j. in aut. vt nulli iudi. & j. in aut. de mā. pauc. & bec bart. in extra nagāti q̄ sint rebel. dicit q̄ō ista verba importāt q̄ō pō erit grauiosus principis vide & modernos. And. barba.

¶ Adhelio. vi ō gl. & ibi Bal. & li. go id. & ser ui. ff. de iurisd. om. iu. & bal. & j. C. & sit longa cōme. Andre. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ter tamen requisita q̄ nullo iure cauetur q̄ citatio testis sit de substātia. r eo ipso q̄ inde⁹ defert ei iramentum vī cuꝫ monere super veritate dicenda q̄ monitio vim citationis habet vt nota. C. quomodo r q̄ inde⁹. l. cessante. vbi de hoc vt dixi. C. de epis. et cle. l. presbyteri. ¶Modo querit hic glo. vtruꝫ vasallo qui detulit licet petitere ante sententiaꝫ r dicit q̄ si ideo petitet ante sententiam q̄ probare non potuit cum tñ fecerit quicquid potuit vt probaret nō parcitur sibi. alꝫ si re integra desistit sibi ignoscitur Dicit Jac. de are. C. de transac. l. si quis maior. q̄ in pena legali parcitur. secus in cōuentionali. Sꝫ acc. in stit. de actio. ¶. item mixta est actio contra eos. vi⁹ detur dicere q̄ in istis delictis que cōmittuntur in processibus causarum hꝫ locum penitentia. est text. C. de iur. om. iu. l. in criminali. qui videtur imponere penam ei qui solūmodo vocauit aliquez ad causam. ad idem. C. qui accu. non pos. l. pe. r. l. fi. et. C. de vila. l. fi. lib. x. Sed distingui potest an iusta causam habuit deferendi r tunc potest penitere. an non tūc secus vt. ff. de iudi. l. destituisse. Justam tñ causam habere nemo videt nisi qui hoc probat vt. C. de epis. l. nostris. Dicunt tñ quidam q̄ sufficit probare per vnum testem idoneū de veritate nos de circumstātijs. Sed Jo. an. dicit hoc esse arbitrariuꝫ. Et adde q̄ no. C. de bis qui. vt indig. l. pol. la. p Accur. Nunc generaliter quero an admittatur penitētia. Et hec questio diuiditur in duas partes. Nam q̄dā quos vult penitere ad euitationem damni. q̄dā ad cōsecutionem beneficij exemplum de vtroq⁹. dicit statutum q̄ cōfitenti maleficium remittatur quarta pena sed neganti augeatur tertia pena. ¶Modo quidā confessus fuit postea negauit vel econtra. primo negauit r postea cōfessus est. queritur qd in rīs. Sed ad euidentiā premittenduꝫ est q̄ negatio tripler esse potest. s. de substantia delicti. vt q̄ negat factū. de qualitate delicti vt q̄ negat qualitatē loci vel tpis r de qualitate animi vt q̄ negat dolum r dicit se fecisse ad sui defensione. Item aliq̄ negat in figura iudicij. aliq̄ extra iudiciū. vel coram iudice nō cōtestando litem. vel non oblato libello. Dico ergo q̄ statutū ꝫ intelligi de negatione que fit lite cōtesta. q̄ precedit per accusationē vel quasi cōtestādo q̄ proceditur per inquisitionē. ar. ff. de ver. sig. l. boue. ¶. hoc sermone. r. ff. de cōdi. r demō. l. hec conditio in prin. Vel melius dic q̄ cū tractemus de pena augenda rōne negatiōis intelligimus de ea negatiōe in qua pseuerat. Sed si non pseuerat. in ea ſꝫ confiteturꝫ nō dum liquidato negocio per probationes testiū tunc vitat pānū q̄ ex negatione emergebat vt no. in. d. ¶. itē mixta. in stū. de ac. r. C. de his q. vt indig. l. alia cā. tñ per istā confessionem non cōsequitur beneficiū cōfitentis q̄ primo negādo illi beneficio tacite videtur renūciasse vt. ff. de fidei. l. si dubitetur. r facit ad p̄dicta. C. de nō nu. pe. auf. contra qui propiam. r in auf. de trien. et se. ¶. pe. collatiō. r. C. de iure do. impe. l. ij. et. C. de fideico. l. q̄nem vbi ꝑpter negationem quis petit iuris cōis opitulationem. ¶Sed dubitatur quid iuris si negās confessus est in tormētis r perseuerauerit in cōfessione respondeo non consequitur premium confitentis ar. ff. ad tertul. l. ij. ¶. si mater. Sed certe nec incurrit penam negātis q̄ in negatione non perseuerauerit. ¶Sed pone q⁹ cōfiteꝫ factū sed negat qualitatez. Rñdeo aut negatio qualitatis hꝫ alterare plus et minus tunc respectu qualitatis ipsum habeo p negante sed respectu sortis vt ita dicam siue facti habeo pro confitente ita q̄ proportionaliter pena accedat qualitati r decedat sorti licet alibi ista cōsideratio reprobetur. ff. de eo q̄ certo loco. sin. Aut alteratio nō est fin plus r minus sed est exclusio totī⁹ pene. r tunc in totuꝫ habetur pro negante. arg. ff. de adul. l. denūciasse. ¶. quid tamen. r. ff. vi bo. rap. l. prot. ¶. docere. r q̄ not. C. de ꝓba. l. ij. ꝑ Ja. de are. r Ly. r per Bar. ff. de iureiu. l. cū qui. in prin. vbi oīno vide. Sentit ipse in ista materia vnā cōclusionē q̄ vbicūq; agēs inuitū respōdenti aduersarij sicut assumit eā pro se ad. p̄bandū ita debet assumere eā cōtra se ad. p̄tarnti beneficium indulgendum. arg. d. l. cum qui rōne. in fi. a. q̄ etiam est satis rationabile[a].

a ¶Rōnabile. adde q̄ cū cōfesso agit benigne. q̄ q̄ nō decet nō oportet. ff. de le. i. l. si domus. ¶. q̄ cōfitēt. Caro eñ et sanguis meretur ꝓ. gatinam.

b ¶Ea mente. Extra no. q̄ q̄ assumit ipse ꝓcessuꝫ nō tenet eum. ꝓcq si nō sua interest vt. C. ō bis qui. vt indi. l. minoribus.

c ¶Paricida. Vide q̄ dixi i rub. de parē. q̄ filiū occide. andre. Barba.

d ¶Deus. vi⁹. l. si cr falsis. C. ō trans. vbi crimen falsi reuelat dicit ibi bal. q⁹ de⁹ reuelabit. vide text. in auf. de test. ¶. r hꝫ. vñ. deo nō patiēte hmōi occultari iuxta illō sanguis fris tui clamat ad me ō terra. iuxta illud scel⁹ hoc ista loquetur tur auis apōsopum. vide bal. in cap. veniens de testibus cl. i. Andr. Barba.

e ¶Inno. Idē voluit ho. in ci. ¶. si cū filia. q̄⁹ mod. feu. amit. ver. aūt ḡri. and. bar.

14 ¶Quero vtrum in causa appellationis habet locum penitentia. glo tangit in. l. si cum excep. ¶. hec autem actio. ff. q̄ met. cau. l. i. in princi. ff. de act. empt. et vtrobiq; sentit q̄ in causa appellationis possit purgari culpa vsq; ad sententiaꝫ. Sallit q̄ nō. ff. de appel. l. si creditor. ¶. iusius. Multa plura alia satis bona dicuntur in hac glo. magna que bñ notabis. Adde dicunt quidam q̄ in delictis in nominatis locum hꝫ penitentia secus in nominatis. Sed tu dic q̄ in delictis que pendent ex conditione potestatiua habet locum penitentia anteqū sint cōsummata sed postea non sine sint nominata sine innominata vt crimen stellionatus nisi contineant interesse. quia illud purgatur vt. ff. de alie. iudi. l. ex hoc edicto. ¶. si quis alienauerit. Ibi tamen glos. loquitur aliter quia dicit quod in delictis extraor. penitentia habet locum si ius aduersarij non est factum deterius. als secus. dic vt. ff. de fur. l. qui ea mente[b].

1 ¶Vasallus si feudo priuetur cui applicabitur.
2 Vasallus paricida priuatur feudo.
3 Idem si vasallus interficiat fratrem
4 Vasallus alienans feudum ignoranter domino amittit feudum.
5 Quod autem sit remedium ne preiudicetur agnatis si vasallus ob delictum amittat feudum.

Deniq; Queritur hic si vasallus commiserit causam amittēdi feudi an feudum ad quem debeat deuenire ad dominum an ad successores vasalli. Respondetur distinguendo. aut vasallus delinquit in dñm et tunc reuertitur ad dñm vt habeat banc sue iniurie vltionem. Aut peccat in alium vt q̄ frater occidit. vel paricidium commisit tunc non ad dñm sed ad proximos pertinet. Si autem vasallus feudum alienauit contra constitutionem Lotha. q̄ dñm contemnere videtur feudum amittit. r ad dñm reuertit. h. o. ¶TALIDEM. Nō. regulā q̄ vbicunq; dñs principaliter offenditur per reatus vasalli ibi ad dñm feudum reuertitur vt habeat banc saltem sue iniurie vltionez. q̄ si dicat hoc modo de iniuria satisfit ipsi dño. alibi appellatur satisfactio quelibet sufficiens vindicta vt verberum. vt. ff. de iniurijs. l. sed si vnius. ¶. si ante iudicem. Et not. q̄ isto casu dñs preferetur agnatis fm Jac. de bel. Ego puto considerandū tenorem investiture. Nam si feudum est concessum generi ad dñm reuertitur solum ius delinquētis. r non ius reliquorum q̄ ex propria persona habet quodam odio ne mortalitatis non per viam hereditatis. ff. de interdi. r rele. l. ij. r maxime q̄n regalia sunt concessa in feudum. q̄ absurdum est q̄ ea dependeant ab hereditario corpore cum sint nobiliora r potiora et ad ea admittuntur filij r agnati iure geniture beneficio domini expꝛssa forma in investiture. a cuius tenore non est recedendum vt in ca. j. de duo. fra. a capit. inuesti. Alij dicunt indistincte q̄ iste est rigor feudorum q̄ si marchio committeret delictum contra dñm suum puta contra regez quod marchia ad regem libere reuertitur excluſis filijs r agnatis Nam hoc tacite inest investiture. ergo pro expresso debet haberi. vt. ff. si cer. peta. l. cuꝫ quid. r. ff. de edil. edict. l. quod si nolit. ¶. quia assidua. Prima pars obtineret de iure communi. Secunda obtineret de iure consuetudinario hic scripto vt. ff. dixi in alia glos. ¶DARIJEDJJ. ¶Nota. regnū omnis paricida est priuandus feudo. Est autem paricida fine secuta fit mors fine tractata. et in tractatu perseueratur licet deo reuelante non fuerit consummatum vt. ff. ad. l. pompe. de paricidijs. l. si sciēte. Nam horribilium reuelato est deus[b] qui protegit gen[s] humanum. vt dicit text. in autenti. sed nunquid dicitur paricida ille qui non procurat mortem sed malam captionem puta carcerez fratris sui. puta vasallus fecit capi fratrem suum r poni in carcere tyrannico mō sicut quidam faciunt. Unde dñs vult eum priuare feudo. Rñdeo et si non propie istud dicatur paricidium tñ q̄ est de similibus ad similia. procedendum puto eum priuari posse feudo maxime si captus sit vasal⁹ quia iniuriam atrocē facit dño qui vasallum suum detrudit in carcerem propter q̄ etiam dño suo noie competit actio vt nota. Jnn. extra de app. dilecti. ¶Et not. hic q̄ si vasallus occidit fratrem proprium debet priuari feudo. q̄ est paricida. Ille autez qui interfecit fratrem domini sui si quidem inter eos omnes sint iura sanguinis idem. Si autē dominus dño extraneus dicunt quidam q̄ non priuatur feudo. q̄ dic vt not. j. de eo qui interfe. fra. do. sui. ca. j. ¶Item nota q̄ in istis casibus feudum non reuertitur ad dñm sed ad proximos agnatos. quod dic vt. j. si vasal. feu. priue. cui defe. c. vasalli. ¶Et not. q̄ iste ver. r precedens apte loquitur in feudo paterno fm gl. Ja. de bel. r ꝑ. de cer. Et vide q̄ not. ē. in. j. rubr. huius. libri. ¶. cum vero corradius. DONATE. ALIENATUR. ¶Not. q̄ ille qui aliena non requisito dño despicit dominum. et ideo ratione contemptus perdit feudum. Sed an ipso iure vel per sententiam dic q̄ speciale in alienatione quod ipso iure. q̄ no. Jnnoc. extra de feu. c. cr parte. Sed ista litera contrarium innuit dum dicit cariturum q̄ futuram penam significat vt not. C. de sacrosan. eccle. l. iubemus. ¶. economas. r de iur. om. iud. l. in criminali.

5 ¶Item not. quod iste text. dat materiam delinquendi quia vasallus qui volet fraudare agnatos vendet feudum. r sic reuertetur ad dominum excluſis agnatis quibuscūq; r cuiuscunq; gradus q̄ est iniquissimum vt. ff. de iu. r fact. igno. l. iniquissimum. Sed alias super hoc dedi remedium r nunc addo q̄ filij tu. ꝫ agnati pro eorum interesse ꝑit se opponere ne tradatur possessio r super hoc etiam requirere dñm feudi q̄ prohibeat

a

emptor. ē in possessionē ingredi. itē potest. ꝓhibere vasallū ne tradat. de cōtraben. emp. l. si qs sciēs. de rei ven. l. si fundū. ff. de legat. prestā. l. virilis. ¶. si adierit. ff. de le. commis. l. fi. ff. ad trebel. l. heres. cum alias dñs est in dolo. r de dolo sno non ꝺz imuari sed punīri q̄ peccat in fidelem suum si nō impedit. Impedita ergo traditione possessionis feudū nō perditur vt leg. r no. per Dy. r alios de ver. sig. l. alienatum. quam sepius allegaui. r. ff. de sta. lib. l. iij. ¶. deniq;. r. ff. de cōdic. ob causa. l. dedi. ¶. fin. ¶Sed pone pater ita dicit. vendo tibi castrum q̄ habeo in feudum a dño principe Achaie saluo iure dñi principis r filiorum r agnatorum meorū. r procedit ad traditionē sub hac forma. nunqd hec verba aliquid releuent. r est ar. hic q̄ non. q̄ cum nō sit denunciatum dño clam fieri videtur r per consequens dñs contenti videtur. Item q̄ in preiudicialibus nō iuuat protestatio sed si adiecit hec verba: nec aliter: nec alio modo. q̄ tunc nihil videtur actum forte non perderet feudū. nā cōstat q̄ nō intēdit alienare nisi possit cū hac clausula saluo r nō aliter iuxta no. in simili. C. de ercc. l. si quidem. r. ff. fa. erci. l. item la

6 beo. ¶. i. r ar. ff. de manu. testa. l. si quis iocuples. ¶Et no. q̄ Jaco. de bel. ponit hic talē distinctionē cū queritur an pueniat feudū ad agnatos: aut peccat vasallus delinquēdo aut alienādo. primo casu aut in dñm r renertitur in dñz omnibus alijs exclusis etiā agnatis vt in. ¶. deniq; in prin. Aut peccat in alium. r tūc pernenit ad agnatos non ad filium vel ad dñm vt in. ¶. deniq;. ſi. respon. r. ſ. ti. ¶. ſi vasall[s]. Secundo casu aut alienat legitime. tunc pernenit ad filios si supſint vel ad agnatos si filij non supersint vt. ¶. de succes. feu. ¶. j. cum si. Si vero illegitime alienauit. C. q̄ res pig. ob. pos. l. nomen. ff. de trāſ. l. ſi. Dicterea hoc. ꝓbatur per rationem. Nā cum venditor. ꝓmittit defendere intelligitur litē mota vt. d. l. si plus. ¶. lite mota que dics licet a principio sit incerta si tū post ea certificat interpellat pro homine. arg. ff. de penu. leg. l. j. r. C. de contra hen. r cōmit. ſtipu. l. magnā. Et hoc dixerunt quidam vt no. C. de euic. Emptor fundi. Sed glo. hic sentit cōtrarium ſꝫ q̄ nō sufficit scire sed oportet denunciare. formam autem denunciationis ponit glos. C. de euict. l. antore. vbi dicit q̄ est opus q̄ venditori denuncietur vt defendat. ista etiā forma ponit in ter. ff. de pcura. l. qui absentez. certe text. est hic ibi vt cū defenderet. Hanc opinio. hꝫ Bart. dicens q̄ non sufficeret emptori si notificaret lite motam nisi notificaret q̄ defenderet eum. Et hoc ꝓbatur euidenter tali ratione q̄ si sufficit simplr denunciare litem motā istud posset fieri ꝑ quelibet amicū et sine mādato. q̄ est cōtra. d. l. q absentē. Itē q̄ si eōs emptor. posset denūciare ꝓio venditori sine alicuius cessione iuriū. q̄ est falsum vt. ff. de euic. l. si res quā a titio. ꝺ habe,

mus in fili. q̄ si. ꝓmisiti mihi. r. cū petiero nō sufficit vt ego notificēt tibi vel. procuratori vel heredi tuo a ipsam. ꝓmissionē hꝫ ꝺz addi requisitio vt solnat vt no. Ly. C. in. qui. cau. in ſteg. reſti. nō est necessi. m. mi nori. Itē ille qui vult aliquid consequi ab aduersario per protestationem oportet q̄ illud protestādo petat q̄ protestatio requisitoria ꝺz habere cōclusionem. Ista opi. est tutior. r verior. si quis vult consequi vt defendatur. Sed si nō tenetur ad aliud nisi vt de euictione agatur re euicta sufficit forte denunciare litē motam. arg. iurium ꝓo hac parte allegatorum.

3 ¶Cum vero queritur vtrum scienti sit denunciādum. dic aut denunciatio fit ad cōmodum nunciātis r est necesse nunciare. Aut ad simpliccm instru- b ctionem aduersarij r eius cōmodum. r nō est necesse q̄ scienti denuncietur. q̄ habito effectu sciētie nō curamus de modo. Primum. ꝓbatur. ff. de adul. l. denūciasse. Secūm ptz in. l. itē veniūt. ¶. a quo. de pet. here. r de admi. tu. quidam decedēs. ¶. ex quo, innotuit. r ita dicit Jac. de bel. in suis solutionib[s] cō trariorum. Et dicit Dy. q̄ si quidez lex exigit denū ciationē nō sufficit sola sciētia. q̄ denūciatio est de substātia. hꝫ si nō regrit nisi solā sciētiā. tūc scienti nō est denūciādū q̄ sufficit sola sciētia. ita dicit Bar. r ratio ꝑ se patet. ODDJNO REVELATE

4 ¶In hoc casu. prestatio dñi nō tollit. ꝓtestationē vasalli. q̄ dñs nō hꝫ ius. ꝓtestādi tūc antē protestatio tollit. ꝓtestationē qui tractat de eliciēdo cōsensu alteri⁹ vt. l. ſi. ff. nau. cau. ſta. vel de aliquo iudicio generādo ratione taciturnitatis vt. ff. loca. l. cum in plures. ¶. locator. horrei. r. ff. ad macc. l. ſi filius. r. l. ij. b ¶. magiſtrū. ff. de exerci. b Al DOMINO PE. TJT. No. hūc libellū peto cambiū feudi. r est specialenā alꝫ vna species ꝑ alia nō ꝓt solui vt. l. ij. ff. si certū pet. RELATUM ED DORIS.

5 ¶No. q̄ ille q̄ nō negat nō vī ꝓpterea fateri. r iō c postea negare pōt. An dubius cogatur litem contestari. est ar. q̄ nō. ff. de lib. ho. exhi. l. j. ¶. is q̄ nescit. et C. de iure delib. l. ſi. ¶. sed q̄ quidā. q̄ est verum non dato spatio ad deliberandū vt in auf. offerat. C. de lit. contest. Sed co dato fi nō pōt se liberare fit cōte d statio per verbū non credit. de restitu. ſpo. c. cum ad fedē. q̄ est no. Idem si dicit ego non ꝓsumo. q̄ tū tum est dicere quantuꝫ ego non credo vt no. bar. extra de ꝓsumpt. c. quoſdam. ff. de lega. j. l. huiuſmodi. r boc modo dicit q̄ verbuꝫ credo inducit preceptuꝫ. VEL MANDADOS JN HEUDAL DANDOS. ¶Not. q̄ pecunia potest dari i feudum forte ideo est q̄ succedit loco rei feudalis: q̄ non placet. q̄ consuetudo non vult q̄ ꝓ re mobili fiat fidelitas. Querit glossa si alicui est data quātitas in feudū: puta mille floreni cū nō debeatur fidelitas: vtrū dās pōt istam pecuniā repetere r dicit

7 gl. q̄ sic per cōdictionē sine causa. ¶Sed quid dices si pecunia nō est data ꝑ fidelitate. sed est data ꝑ aliquo annuo redditu. verbi gratia. cmo a te ānū ū redditum ꝓ quinquaginta florenis in anno ꝓo pretio mille florenoꝝ quos tibi solno. vtrū iste contractus sit licit⁹ hic est argumētū q̄ sic. alij dicūt q̄ iste ẓctus nō est sine scrupulo vsurarū. de hoc alibi dixi. in. l. j. C. de bis que pene noie. Sed nunc addo q̄ apposito pacto q̄ illa mille cōuerterentur in emptionem predioꝝ iste cōtractus iustior esset. r si vēditor non vult emere imputet sibi. r cōdicra super ista cautela. r cogita ne per istas cauillatiōes ledas conscientiam tuā. NUNQUID. Nota per iuramentū astrui ꝑpetuam negatiuaꝫ. ¶Quero dicit hic in gl. q̄ si emptor non comparuit ad audiendū 8 sententiā non habet regressum de euictione. Pone ergo q̄ certum est q̄ iudex propter eius contumaciam nō fuit motus in aliquo. sed solūmodo ꝑpter veritatē r instrumentum probationū. an ergo ista absentia impediat agi de euictione. Item quid si fuit ab c sens et iusta r probabili causa. Rñdeo[c] de euictiōe agi posse. de hoc est glos. singularis in. l. ij. ¶. econtrario. C. de contrario iudi. tute. quā tene menti. Unuꝫ scias quod animus iudicis probatur per verba ab eo inserta in sententia. Ista est glos. notabilis. ff. de iudi. l. si pretor. Jn glos. sed absente. quam glos. bene nota.[d]

a ¶Vera ē ēnō. q̄ qñ in obligatione est q̄ tertiꝰ dari succedit interesse in obligatione si ille ñ vult vēdere, sec⁹ si res est ꝓmissoris vel ē obligatione gen. ff. de leg. iij. l. nō dubium.

b ¶Exerci. Jn ō pēdētibus ād ab aio libero multū vꝫ ptestatio vt not. i l. j. C. de repub. ſꝫ i depēdētib[s] ab aio nēcario a iure vel iudicis autoritate nil operat ptestatio vt. C. de in re dubia. l. cuꝫ aliqs. r. C. de here. inſti. l. cuꝫ ꝓpon. r. d. l. j. C. de rep. ber. Itē trans nō ꝓfocinat ptestāti. C. eo. ti. l. ij. per Lyn.

c ¶Rñdeo. vi⁹ bal. i. c. ſicut. ē re ind. r l. i. ij. C. q. res in. nō noc. and. bar.

d ¶Si nō. Jtē no. q̄ ſnia inā ꝓt träſire in rē in. tū cū ſtra cā ſuiſcꝫ vtilis ſ. t. q̄ nunq̄ ꝓ ſ efficiet cū. ff. ō leg. i. l. ſi ſerv⁹ plurib⁹. ¶. i. itē scias q̄ ō minus plene defendit ſ eō. cludere vī vt eadē. l. ¶. ſi qs āt vñ r ſi träſ. eat i rē indicata nō tñ ꝓ ſ in ſtificarite ſnia iniū träſire ꝓt i vigore q̄ nō ꝓt mutari rei vitas filij hominū. ff. de li. r poſth. l. filio q̄ ꝓ. Adde q̄ nō ſupposita iurisdictio ne ſed ꝓ filio il lud ꝓfilio nō est ſnia. not. eē de cōne. c. ti. Jtē not. q̄ ne mo litigat nisi q̄ hꝫ intētionē victorie vt ff. ad. l. fal. ca. i rōne. ¶. cum q̄ dam ꝛc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Agit. vide plene de hoc p.o. Lud.i.l.q superstit's de acqui.here. et l.pactus.C. de colla.an.bar.

¶ Ofra. Adde pdict's fcom an. de vsodoni q vere hic doctor nõ forte põderant illũ ter.q logr tur simplr qõ filia r ote cõtẽ tã nõ bẽbit re gressus ad bona pẽa r illud pactũ inraméto firma tur vt ibi fed q ibi dicatur pactũ hic appositũ vt filiꝰ succedat vl'a lius: et q isq facit pactũ cũ sit necesse qõ sit ille de cuiꝰ agit hereditate. iurta. l. fin. C. de pac. consentiat q pacto cõsenserit vel iuraméto firmauerit. ille ter. nõ dicit et hoc pactus nõ opatur successionẽ oi casu: sz abtestato iurta tert. illi⁹. l. fin. C. de pac. attñ opatur fm istos doc. q si filiusq cui filia ꝑ pacisceret q ide filius succederet r iuramento firmaret q est nouũ r subtile dictũ an. de vgodo: et tũc nõ pactus opabit successionẽ sz filie ex clusione pp iuramentũ p illi ter. r abintestato repit se solũ igit sac cederet. Sed ter. ibi in. l. fi. dicit ꝫ bonos mores ꝛc. qõ pondera p regulaz non est obli. de re. iu. li. vj. attñ i testamento põt deuolui successio.

¶ Presumitur pro factis antiquis.

¶ Si de feudo fuerit controuersia inter dominum r agnatum vasalli. Rubrica.

Si de feudo. Si attentio est inter dominũ r agnatos defuncti agnati interim ar. te litꝫ finitã cõstituẽdi sunt in possessione. vtroq; aũt in ꝓbatione deficiente agnatis defertur iusiurandum. hoc. d. ¶ Quero que est ratio quod hic magis fauetur agnatis q̃ dño. ¶ Rndeo q dñs nõ negabat feudum sz ꝓtrahebat feudi: r ꝓtrahẽdo feudũ cõtrebat vasallum possed: sic q̃ mortis q̃ p realẽ investituraz feudum cõstituit. Ista ergo possessionez dñs interrupere nõ põt q̃ est quedã determinatio naturalis inter vasallũ r agnatos. arg. ff. ex qui. ca. u. ma. l. cũ miles. in princ. Itẽ q̃ benigne: est ꝓsumptio ex quo cõstat q̃ fuit feudũ: ergo debem⁹ ꝓsumere q̃ fuit antiquũ potius q̃ nouuz. ¶ Sz Ja. bel. dicit hic q̃ ista ꝓsumptio est rõne antiquitis. Dicit Bar. q̃ multũ ꝓsumit. ꝓ factis antiqs. ff. de iureiu. l. admonẽdi. p cũ. nec reputat q̃ lra dicit nouũ feudũ. nã etiã si centũ annis fuit possessor. ab vna linea collaterali esse põt nouuz quo ad aliã lineaz sz nõ ꝓsumit vt hic. q̃ est valde notabile scilicet ergo hic de feudo de cuius origine nõ appet aliud q̃ lõgo tpe possessuz. ar. ff. de vsur. l. cũ de ire verso. ¶ Opp. o. glo. de ancipiti. pinrio. solue q nõ est ancẽps pinriũ ex q̃ lex hoc ꝓsumit. Queritur gl. q̃d si dubitaꝫ de statu vasalli. Rndeo i dubio nõ debem⁹ ꝓsare vasallũ cõmodo possessionis. ar. C. de petit. her. l. si putas. C. de edi. diui. adri. tol. l. ij.

¶ Allodium quid sit.

¶ Predia in dubio ꝓsumuntur libera.

Inter filiam. Casus. Si cõtentio est inter filiã r agnatũ de bñficio filia interiz dz esse in possessione: vtroq; aũt deficiente in ꝓbatione agnatis defert iusiurandum. h. d. ALLODIALE. ¶ Allodiũ dicit propietatis que a nullo recognoscit. r si quis in libello dixit feudũ esse libellariũ z succubuit potuit postea dicere esse allodiũ. nec obst. exceptio rei iudi. q̃ ista dñia nõ sunt eiusdez speciei vt not. C. de inge. manu. l. pe. vbi est glo. singu. DOLOSE. Ratio est q̃ feudũ est quedã seruitus vt not. ff. de vsufr. l. si cuius in prin. ¶ Predia aũt in dubio ꝓsumunt libera: r iõ ꝓsumunt poti⁹ allodiũ ꝙ libellariũ vt feudũ iurta not. C. de ꝓba. l. cũ res. Sed ista rõ nihil vz q̃ iste ter. dz esse libellario. r certũ est q̃ libellus est quedam species seruitutis. r tñ ꝓsumitur ꝓ filia. Dic ergo q̃ ratio est qualitas possessionis paterne que qualis fuit in patre talis ꝓsumit in filio vt not. insti. de here. abintest. ff. sui. ¶ Sed fm hoc quare in diffinitiuo calculo defert iuramentũ agnatus. Respondeo istud dz intelligi qñ per qualitatẽ aliaruz ꝓsumptionũ fortior ꝓsumptio est ꝓ o agnatis ꝙ ꝓ filia: r ita dz suppleri litera fm Jaco. de bel. per insinuandum. l. cum. vij. sacramentalibus vt. j. de cõtrouersia inter mascu. r femi. c. j. in priuc. et not. j. de capi. qui curiam vendi. c. si contentio. Pet. de cer.

Defuncto. liam r agnatos: hic inter dominum r filiam libellariam. Not. hic r in superiori suspensio. libellariam in feminam transire. concor. in aut. de non alienan. ff. emphyteosim. coll. ij.

Probatione. caplm r hoc intendit si cõtentio est inter dñm r filiã de feudo filia interim manere dz in possessione: vtroq; autẽ in ꝓbatiõe deficiente filie datur electio iurandi. hoc. d. ¶ ILLE DEFUNCTUS. Non ob. ff. c. precedenti q; hic ꝓsumptio erat ꝓ filia: ibi ꝓ agnatis. Pet. de cerueto. ¶ Investitura an valeat si fiat in diem sine sub cõditione.

2 Pactum de futura successione an r quãdo valeat.

3 Consensus vasalli an requiratur in muestitura facta de suo feudo.

uerti sperabatur post eius mortem alii⁹ inuestiuit militem: querit q̃ sumat effectũ hec inuestitura. Rndeo q̃ sumit effectũ cũ feudũ sibi vel heredi suo fuerit apertũ. sz r inuestitura facta a pelato eodem modo non capit effectum nisi sibi aperiat: r in tali inuestitura nõ exigit consensus eius de cuius feudo pcedit. h. d. ¶ NON OPORTET. q̃ valet inuestitura sine fiat in diem vel sub cõditione sine pure: sed non habet effectum nisi feudo aperto. potest tñ esse vtilis consensus si inuestitura facta esset pure: sine in diẽ vel sub cõditione z puncs dies vel cõditio existat q̃ decesserit feudũ tenẽs: r dic vt dixi. ꝑ. q̃ vi. suc. tene. Jac. bel. Tu dic q̃ non valet inuestitura nisi fit collata in ipsa aperture: vel nisi consentiente primo vasallo vt. ꝑ. q̃ vi. suc. tene. c. j. r. ꝑ. de feu. da. in vlcem legis commis. c. ij. in prin. Pe. de cer. ¶ Et hoc. c. arguunt quidam valere pactum de futura successiõe q̃ est falsum q̃ hic nõ est pactum de futura successione. sed est tale quale est. C. ad. l. falidiã de plagi. l. in fuga. in fi. Et no. q̃ hodie valet pactum de futura successione si interuenit sacramentũ vt extra de pact. c. fi. li. vj. bar. dicit q̃ pactũ de nõ succedendo firmatur iuramento sed pactum de succedẽdo nõ firmat. Et est rõ q̃ primũ nõ inducit votũ captãde mortis. secundz vero sic ff. de fideiuss. l. si quis. ꝓ eo. r de ver. sig. l. stipulatio hoc modo ꝓ Bart. istam distinctionẽ meri canoniste nõ tenerent vt puto: q̃ rõ. d. c. est ex eo q̃ istud pactũ potest seruari sine interitu salutis eterne. Et si dicat q̃ inducit votũ captande mortis. hoc certe nescim⁹ quid sit in animo pacisceꝫtiũ. sed bene scim⁹ q̃ ꝓsit obseruare pactuz sine interitu salutis eterne. r ideo puto q̃ epi cogerẽt iurãtem ad obseruantiã talis pacti. Et pro opi. mea habeo hic expressa verba Pe. de cer. que talia sunt. ex hoc. c. dicũt quidã valere pactũ de futura successione etiã sine cõsensu vasalli ꝓut sic. ff. de here. vel act. vẽ. l. ij. ff. ij. r. C. de pac. l. j. et arg. cõtra C. de pact. l. fi. vbi non valet pactum de futura successione sine cõsensu eius de cuius hereditate agit⁹. ff. de acq. he. l. q̃ supstitis. C. de inuti. stipu. l. j. C. de col. l. pactũ. Rndeo q̃ si sacramentũ interueniret nõ valeret vt no. in. d. l. pactũ. de col. Sed ꝓ decretales bonifacij pape. vij. bñ vz vt extra de pac. c. fi. li. vj. Pe. de cer. Et ptz tali ratione q̃ pactũ q̃ nõ sue cedat filia per tale pactũ inductum ad exclusionem filie inducitur pactum q̃ succedat fili⁹ vt. ff. de iudi. l. cũ pretor. r tñ illa decretalis expresse determinat iuramẽtũ apposituz esse seruandum. r ideo simplicitati canonistarũ inhereas. Bal. CONSENSUS ad INQUIRI NON OPORTET. ¶ Not. q̃ vbi aliquis disponit de iure suo extranei cõsensus regrẽdus nõ est: qõ verũ est si disponat de iure suo libero vel in tps quo liberũ erat. cesus si in alteri⁹ preiudicium vt. ff. de aqua plu. arc. l. in concedendo. r. l. in diem. r. l. receptus. cõia predio. et l. per fundum. ff. de ser. rusti. predio. r facit. C. de contraben. empt. l. vnd. dum. r. C. de dona. l. si auia vestra.

¶ Scire aliquid quando quis dicatur.

1 Pena negantis relicta ad pias causas.

2 Pena an r quando egrediatur delictum.

3 Vasallus negans partem feudi an priuetur toto feudo.

4 Pena an r quando egrediatur delictum.

5 Pena prinationis feudi an habeat locum in libellario.

6 Vasallus ꝙictus p iuramentũ dñi an patiat penas in hoc. ꝙ. positas.

7 Negans an possit penitere.

8 Quid si vasallus dubitat.

9 Vasallus an possit cogi specificare feudũ q̃ p lõga tpa ꝓstitit seruitiũ.

10 Veres an cogatur exhibere instrumenta.

Vasallus. Casus. Si vasallus dño inficiatur feudũ vel feudi partẽ aut eius cõditionẽ cõuictus postea de mẽdacio pdat feudũ r ei⁹ cõditionẽ. h. d. Sed si ali⁹ vasall⁹ hoc scies dño nõ manifestauerit feudũ ꝓpterea nõ amittit. quinimo nec etiã si vasallus aliã rem dñi nõ infeudatã celauerit feudũ ꝓpterea nõ amittit. h. d. EX LEGE TALIONIS. ¶ Collige hic q̃ nõ dz scire nisi qui certitudinaliter scit. C. de fur. l. manifestissimi. ¶. finaliter. ne scius z dubitans. Alliqñ dz quis scire per vehementem opinionem cõsonantẽ substãtie veritatis vt no. ff. de acqui. here. l. cũ quidaz. ¶. quod dicitur. que vehemens opinio ex imediatis indicijs nascitur vt notant doc. C. de dolo. l. dolum. ex indicijs. r. C. de questio. l. militee. ¶. oportet. r per locum a cõtrer accidentibus: qui locus est multum vtilis in iure in materia probationum vt not. C. de ꝓba. l. neq; natales. Et quod hic dicitur de sciente idem intelligendum est de eo qui scire debuit. vt ff. si cer. pe. l. quod te. no. in. l. pe. C. de peri. tu. ¶ Item qui refugit scientiam habetur pro sciente vt. l. fulcinius. ¶. quid sit latitare. ff. cr. quib. cau. in pos. ca. ¶ Item no. per hunc tertũ multa iura glossari que loquuntur de pena negantis sicut patet de eo qui negat relicta pijs locis. insti. de actio. ¶. item mixta est actio contra eos. Item in eo qui negat res remansisse in hereditate. ff. ad. l. fal. l. hereditatem. ¶. fi. Item in eo q̃ negat se possidere: vt. ff. ꝺ reꝛ vẽdi. l. Item qui negat feudũ vt hic. Nam oia ista iura r similia debent intelligi qñ negãt per dolum vel latam culpam. ¶ Quero dicitur hic q̃ si inficiatus est totuz vel partem q̃ spoliabitur feudo. Quero vtrum perdat totum feudum si de patrẽ tñ cõuincitur dic q̃ nõ vt. ff. de his q. vt indig. l. rescriptũ. r. l. paulus. Nam dolus r pena diuisionẽ patitur: sicut si debes mihi decẽ r soluis mihi sponte quinq; et quinq; per metum. nã nõ punitur dolus nisi in eo in quo cõmissus est: q̃ dolus et pena sunt ꝓportionabilia: vt. ff. qõ

metus causa. l. ertat. Sed Pe. de cer. hic sentit q̃ totum perdere debeat nõ q̃ hoc sit rõnabile: sed q̃ ita placet cõsuetudini. allegat simile in aut. de nup. ¶. q̃ infirmas col. iiij. r id qõ dz de herede q̃ si vnaz rem subtrahat r ponit in inuẽtario q̃ priuat etiã alijs rebus bñficio falcidie vt in aut. de here. r fal. ¶. huic nobis. colla. j. Pe. de cer. ꝓ quo facit qõ negare et subtrahere paria sunt in. d. l. hereditatum. ¶. fin. sed prima opi. verior est q̃ litera dicit eo. id est de eo vel ideo q̃ abnegauit. sed qui negat partẽ nõ potest punire in parte cõfessata ideo q̃ negauerit. nam ratio esset falsa. Itez esto quod iste passus esset dubius tñ consuetudo dz interpretari fm ius commune quo cauetur q̃ vbi nõ est delictũ nõ põt esse pena nec debet: vt legitur r no. C. de nouã. l. si serui vestri. ¶ Et in summa quoties circa rem diuisibilẽ delinquit pena delictum non egreditur. secus si circa indiuidũ sicut confectio inuẽtarij cuius forma consistit in consummatione totius nec põt diuidi. argumẽtum. ff. ad. l. fal. si is qui quadraginta. ¶. quedã. r. l. penales. ¶. iul.ª ¶ Deinde dz hic q̃ si vasallus negat qualitatem feudi perdit totũ feudũ: nimirũ q̃ qualitas respicit totã rẽ. verbi gratia. si dñs dicat feudũ esse cõditionatũ id est datũ ad certum seruitium: et vasallus dicat esse rectũ vt. j. de cap. q cu. ven. ¶. fin. nã feudum aliud cõditionale: aliud non. vt not. ff. de bis q feu. da. pos. c. j. in gl. ibi tertio distinguendum est ꝛc. fm Pe. de cerue. et bñ in hoc q̃ vt dixi ista qualitas respicit totã rem: vel q̃ feudum conditionatũ r simpler nõ sunt eiusdẽ speciei: vnde vasallus negat substãtiã et qualitatem. ¶ Extra quero vtrũ ista pena habeat locũ in libellario vel in emphyteotico: Rñ. non q̃ pene non trahentur ad casus nõ expressos in quibus reperitur regula cõis disponens. vt no. in. d. ¶. item mixta. instit. de actio. NON PETIERIT. No. q̃ aliud est negare: aliud tacere. ALIAS AD. No. hic expressum q̃ vasallus q̃ facit ininstitiã dño de alia re q̃ de feudali nõ perdit feudũ. de hoc dixi. ¶. que fuit prima causa bñficij amit. c. i. ¶. ꝓ. ro. ¶ Querit hic Jac. bel. de aliquibus questionibus satis bonis. Et primo vtrum vasallus cõuictus per iuramẽtũ dñi patiatur has penas. r dicit q̃ non per. l. eum qui. ff. de iureiur. et bñ dicit q̃ ista nõ est ordinaria probatio: sz extraordinaria: vt ita dixerim summaria. Itẽ q̃ iste nõ persistit in negãdo qui ponit se in verbo aduersarij. C. de bis qui. vt indig. l. aliam. Itẽ q̃ confessio r iuramẽtum nõ est ꝓprie species probatiõis: sed magis quedam relenatio ab onere probãdi. vt not. extra de cle. c. bone memorie. in nouella. Secundo querit de eo quod dixi vtrum ratiõe partis puiuẽ toto. r determinat q̃ non per. c. j. de vasal. qui contra cõstitutio. loth. ¶ Tertio querit vtrum negãs possit penitere. r dicit q̃ sic vsq; ad lit. cõte. postea sentit qõ vsq; ad sententiã. ego dico ᵇ quod donec conuincatur p. d. l. eum qui. et ꝓ id quod not. in simili. ff. de conictio. l. fi rem quam. ¶. quolibet. plus puto quod si aduersarius passus est plura damna: r nolit niti cõfessioi istius iste non possit confiteri quin penam patiatur arg. C. de aboli. l. fi. r est expressum in. d. l. eum qui. nisi forte velit damna r expensas refiere. q̃ tunc non est clandẽda ei iudiciorum copia. i. iuris beneficiuz ei non est denegandum. argu. C. de iudi. l. sancimus. Itẽ si habuit instã causam negãdi vel saltem cessat dolus r lata culpa indubitãter põt penitere per ea que supra diri. et argu. ff. de iudi. l. desistisse. et. C. de iudi. l. rẽ non nonam. in fine. r. ff. de adul. l. r adultorium cum incestu. ¶. idẽ pollioni et. l. igitur. C. de lis. causa. ¶ Quarto querit qd si vasallus dubitat r respondet. r dicit quod vasallus potest respõdere dubito. vt in. ¶. vasallus. ¶. eodem titu. r est text. C. de exceptio. l. si quidem. dicit tñ qõ dz sibi dari terminus ad deliberandum. vt no. ff. de inter. actio. l. qui inter rogatur. r. l. iusiurandũ r ad pecunias. in prin. ff. de iureiur. r. C. de inra. ca. l. ij. ¶. qõ obseruari hoc probat tali noua rõne. Iste vasallus cogit litẽ contestari. vt. C. qño et quãdo iudex. l. consentaneum. sed per verbum dubito nõ fit litis ꝓtest. ergo nisi alr rideat nõ posset in cã. pcedi. q̃ est absurdũ. Quero quid si post datũ terminũ rñdit per verbũ non credit. Rñ.

a ¶. ij. iul. tñ dz qõ ille q̃ circa inuẽtariũ oblꝫt in materia q̃ omisit ponere aliquã rẽ r nõ in forma nõ punit nisi in duplum. C. de iure fis. l. fi. ¶. illo. vcz quia vitiuz materie naturali rõne a nõ excedit sui materiatũ. sed corpore antecticoum no. Rñ in inuentario. Adde qõ si vasallus occultat ꝓcolum brevis testati qõ pdit feudum et redit ad dñz. C. de legi. l. pen. j. responso.

b ¶ Ego dico. Vide sal. in. l. negãtem. C. ad. l. aql. bart. in. d. l. euz q. et q̃ dixi in quodam ꝓlio hic bononien.

c ¶ Hoc dicit singularis casus fm moderniores in. c. fi. de presc. r dicit nõ ꝓcedere in eccliã: q̃ regrit spatiuz vl. anno. Alnd. Barba.

d ¶ Adde q̃ et apud seruum noie dñi est ꝺdam poss. per quã dominus ꝓscribit. ff. de capti. l. in bello. ¶. facte. qõ mar. ztra iul. negabat.

e ¶ Conscientia. vide Bal. in. l. cum qs. C. de in. r facti ign. vbi refert pe. r qõ not. in. c. ij. de regu. iur. in vj. Alnd. barb.

9 ¶ Quinto querit Ja. si vasall⁹ per longa tempora prestitit seruitiũ: tamẽ non specificauit feudũ vtrũ dñs poterit cum cogere ad specificationem feudi. Et ti non vult specificare vtrũ quicquid possidet ꝓsumatur feudũ. Si vero vult specificare vtrũ cogat ostendere instrumẽtum: r dic qõ hec questio est notab. r fuit de facto in regno sicilie: r allegat primo q̃ debeat ostẽdere. arg. ff. de inter. actio. l. non alienũ. de alimẽ. r ciba. lega. l. penul. in prin. in aut. de manda. prin. ¶. coges. colla. iij. C. de dona. l. si quis arg̃. ¶ Item q̃ videt ꝓ toto patrimonio prestitisse seruitiũ. ff. de iudi. l. si fideicõmissus. ¶. tracta tum. sed in ꝓtimo q̃ dñs debeat ꝓbare. C. de fide instru. l. plures apocis. de pig. actio. l. nec creditores et dicit q̃ hec questio est sabbatina. et quod dñs azo determinat ꝺ vasallum. arg. ff. de ꝓcl. l. certum. r. xij. qõ. ij. c. longinquitate. qõ putat verum nisi vasallus habeat instã cãm ignorãtie. argumentũ. l. qui in alterius. de reg. iur. tu dic q̃ in istis factis antiquis et implicitis vbi nõ apparẽt instrã nec testes originarij recurritur ad cõem hoiũm memoriam r famam vt. ff. de ꝓba. l. si arbiter. ff. de neg. gest. l. at qui natura. ¶. cũ me absente. r. C. de rei vendi. l. iudicia. naz fama q̃ diu viguit inducit ꝓsumptionẽ iuris. r sup hoc etiã domestici interrogabunt. r etiam vroz vt. l. ij. C. qñ r qbus quarta pars debet. lib. r. Et adde qõ no. ff. de rei vẽdi. l. si in rẽ agat aliga. in prin. ¶ Itẽ dic q̃ si heres iuret se nõ habere instra non cogitur ad ea exhibẽda. vt. C. de fide instru. l. fi. Sed si hz vel cõfessus est se habere: tunc cogit ad ea edenda. ff. de actio. emp. l. utius. nec cogitur iure cõtractus. vt. C. ad. l. fal. si predictum. nisi cogat iure vltime voluntatis. ff. ad. l. fal. maritus. ¶. fi. vbi cogitur ex dispositione legis. si ergo non ꝓducit ipsa seruabitur practica Jnno. quã ponit extra fide instru. ca. ¶. perpetuus. vbi omnino vide. r facit. C. de ꝓba. l. si de possessione. r. ff. de in litem iuran. l. in instrumentis ꝛc.

1 ¶ Prescriptionem longi et longissimi temporis allegans an sit sibi contrarius.

2 Prescriptio an sit licita in foro conscientie.

3 Continuatio tẽporis qualiter probatur per testes.

4 Feudum ex qua possessione acquiratur.

5 Prescriptio quare sit inducta.

6 Ler cũ de in rem verso. ff. de vsu. in quib⁹ terminis.

7 Dominus an prescribat ius petendi seruitiũ: sicut vasallus feudum.

8 Prescribens rem an possit eam retinere cum bona conscientia.

9 Feudum an possit prescribi cum mala fide.

10 Statutum an posset tollere naturalem obligationẽ creditoris negligentis.

11 Dominus an possit prescribere ius vtile.

12 Recursus ad ecclesiam an habeat locũ si sit prescriptum contra sententiam.

13 Recursus ad ecclesiam quando habeatur.

Si quis per triginta. Casus. qdaz p triginta annos rem alicuius tanq̃ in feudũ possedit et pro ea seruitium prestitit domino prescribit in c feudum. hoc dicit. c Adde ᵇ per prestationẽ non pbatur aliud quam indiciũ. ita dicit Ja. de are. C. de rei vendi. l. iudicia. r ideo est necessaria prescriptio d que veritatem inducit. ¶ Sed quid dices etiaz in aliis casibus nunquid allegans prescriptionem longi temporis r longissimi sit sibi cõtrarius: Respondeo q̃ non. vt not. Ly. C. de seruis fugi. l. j. secundum Ricard. malum. dicit Alcur. ff. de reg. iur. in. l. id qõ nostrum. in quarta opi. qõ is cõtra quem prescribitur nihil facit. i. taget. Alcur. ¶ Dicit Jnno. quod tutus autoritate canonis inducẽtis prescriptionem e non debet dubitare de cõscientia. c de iure patro. c. cura. quod not. et statim plenius dicam. f PER TRIENNIUM. ¶ Nota q̃ dictio ꝓ: notat tps

¶ Dicã. adde q̃ beneficiũ ecclesiasticũ longissimo tẽpore nõ acquirit contra de test. c. ꝓpte. Adde qñ ꝓscriptio pcedit ex possessione aduersarij nunquid sz ꝓsensum ei⁹ ꝺ quez ꝓscribit. Quid ergo si quis dicat ita ꝓsentio vt prescribas: respõdeo nõ est mera ꝓscriptio sz vna cuz pacto fanoxabilis est r ex ea etiã lõgissima cõsuetudo nõ est naturalis obligatio r ideo in. l. si certis annis. C. de pact. nil operat illa prestatio q̃ naturalr nil opat. Et not. qõ excꝑtio prescriptionis si liqda sit r añ litcõte. opponiat impedit eius summariũ ꝓcessum r intentionẽ agentis non solũ finale sed etiã intẽtionẽ ꝓcedẽdi q̃ cãm finit C. de edicto dñi adr. tol. l. fi. fm bu. Et no. q̃ qs habet ꝓ titulo ad prescribendum ꝺ extra de cõsuetu. vel inno. c. cuz dilecta. in nouella.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Intellectū. Vide plene Bar. in l. prima. ff. solu. matri. And. Barba.
b ¶ Vide. Et pbatis extr. mitatib⁹ plumik cōtinuatio tpis: q si esset va
cuū tps: tū snis extrēitatib⁹ accresc̄it seu accedit. vt. l. sicut. ℌ. supuacuū.
ff. q. mo. pig. vel hyp. fol. ꝛ ibi per Ly. extra no. q cū titulo ois seruitus.
p̄sis cām discontinuā p̄scribit longo vel saltem longissimo tpe: ℌ sine
titulo acq̄rit
in ztinuū tps
habētib⁹. cui⁹ 3
ꝛrarij memo
ria nō exist̄at.
Sed Jaco. de
raue. ꝛ Pe. vt
notat Lyn. ff.
de legi. l. de q a
bus. in illa q̄ b
stione quanto
tpe p̄scribat
consuetudo. et
ibi vide. extra
nota q̄ q intē
rat dūum ex
titulo quē pre
tēdit a dño re
portat victo
riā phata. pe
scriptione. vt
nota. extra de
consi. c. signifi
casti. seaus si
omne ius in
trauit. de fi
de instru. c. in
rer dilectos.
¶ Retinere. I
tellige q̄ si bo
na fide reti
mūt vt in. c. ij.
de reg. iur. li
vi. An. Barb.
¶. ℌ. alie. sed
certe ibi gl. vī
immere cōtra
riū q̄ non est 5
necesse bonaꝫ
fidem ꝓbari:
cum consistat
in aio. facit. c. 6
cuꝫ anditis. c.
cū olim. de p̄
scrip. vbi alle
gata fuit p̄scri
ptio nec habi
ta mentio bo
ne fidei. vide
glo. in. c. si vili
genti. ꝛ. c. si. de
p̄scri. que di
c⁹ quod bōa
fides p̄sumit
ꝛ glo. xvj. q. iij.
c ℔. et ibi nc
taui i decreto 7
ℌ certe intelle
ctus Bald. est
notabilis. ad
illā gl. ꝓt di
ci q̄ allegan
do⁹ p̄scriptio
nez videt alle
gare bonaꝫ fi
deꝫ ꝛ ita tenēt
moder. in. d. c. c
si. ꝛ vide q̄ no
taui ad bar. in
l. celsus. ff. de
vsue. vide glo.
in. c. sanctorū.
de p̄script. q̄
dicit quod in
dubio p̄sum-

ibi tudic. c. nota
p materia phande negāt
be q̄ emendat add in
c. cum ecclesia n°. 29. de
caus. poss.

perfectum. vt. ff. de verbo. sig. l. vbana. ℌ. pernoctare.
itē actus continuationē. ¶ † Quomodo ergo po
babitur ista cōtinuatio per testes. impossibile est q̄ō
semper viderint. Item ciuilis possessio id est possel
sio animi est inuisibilis. Respondeo testes possunt
dicere se semper vidisse possidere. nam hoc dictum
vidisse partim refertur ad visum corporalē: partim
ad intellectum. a arg. ff. de manu. testa. l. meuia. ꝛ no
ta. per Dyn. in. l. j. ff. solut. matri. vbi vide. b ¶ Sed
quid econtra. dicit testis vidi per. xxx. annos Pe
trum non possidere: sed maritum vtrum sit iste fal
sus testis: dicit glos. q̄ non in. l. j. ℌ. j. ff. de iti. actuꝫ
p̄ma. Dy. ꝛ Jaco. de are. ibi contra. ¶ Tu dic q̄ō aut
testis asserit negatiuam in vno: ꝛ affirmatiuam in
altero. tunc glos. dicit verum quia ex vna affirmati
na sequitur negatiua quoties enim suppositis prin
cipijs cadentibus sub sensu testis sequitur aliquid
quod non videtur tamē illud inuisibile per sensum
probatur. vt not. Jo. mo. in. c. j. de cōsti. lib. vj. aut te
stis simpliciter asserit negatiuam ꝛ de affirmatiua
contraria nil loquitur: tunc talis testis non probat
negatiuam: sed est suspectus de falsitate. vt extra de
can. pos. ꝛ propte. c. cum ecclesia. et ita intelligit dic
4 tum Dy. ꝛ Jaco. ¶ † Quero hic ex qua possessiōe
acquiritur feudum: si tu dicis ex naturali falsum vi
detur. ff. de acqui. rerū domi. l. acq̄rit. ℌ. fi. ꝛ q̄ impos
sibile est q̄ corpore semper possideat. vt not. in. ti. de
interdi. ℌ. hodie. sol. dic q̄ ciuilis possessio dicit duo
bus modis. vno modo q̄libet possessio inuisibilis.
que cōsistit in animo. Alio modo ꝺ ciuilis. put est
species quasi opposita possessionis naturalis. Lo
quendo ergo pio modo dic q̄ p̄scribit er ciuili q̄ ex
corporali nata est. ꝛ sic nō obst. l. acquirit. q̄ ibi loq
tur de p̄scriptiōe ꝓpietatis: sed hic loquitur de
p̄scriptione vtilis dominij in qua sufficit possessio
ei correspondens. ff. de publica. l. cum sponsus. ℌ. in
vectigali⁹. ¶ † Et no. p̄scriptiōes non in penam
inductus fuisse: sed propter libertatem subditorum
ne de iure suo semper dubitent. vt eleganter not. in
in auf. de tempore non solute pecunie. ℌ. i. col. vñ. que
glo. non est alibi. TT FEUDUM. ¶ † No. ver
bū q̄ possessio ꝺ esse formis. i. tanq̄ feudalis fic. ff.
quē admo. feruī. amit. l. fin. et hoc modo loquitur. l.
cum de iu rē verso. ff. de vsuris. que loquitur de pe
stratione formi. i. causa inferta. Secus in informi q
operatur plus prestatio q̄ stipulatio que sine causa
non �herectū. vt. ff. de excep. doli. l. ñ. ℌ. circa. Item
legum p̄sumptiones nō adaptātur ad ea que a le
ge habent incertā formam erogationis. vt. ff. de an
nu. leg. l. scio. ad hoc facit id quod dicunt doc. solen
nitatez p̄sumi circa ea que fomiter acta sunt ꝛ nō
circa informia. i. vbi nō apparet cā. vt no. per Pe. et
Ly. in. l. i. C. de contraben. ꝛ cōmit. ℌtipu. ꝛ hoc totū
intendit dicere glos. ordinaria in. d. ℌ. circa. et. ff. de
acto. ꝛ oblig. l. obligationum. fere. ℌ. placet. TUE
RI POTEST. ¶ † Sed quero nunqd sicut
vasallus p̄scribit feudū ita econtra dominus pe
scribat ius petendi seruitū. ꝛ videtur q̄ō non q̄ ius
agendi actione p̄sonali non potest p̄scribi cum non
possideatur vel quasi. vt. l. vlti. ff. quoꝫ bonoꝝ. con
trariū dicas q̄ ista est p̄scriptio correlativa. ꝛ ideo
vno extremo dato aliud de necessitate sequitur. vt. l.
ff. de idi. vidui. tol. ꝛ. ff. de iureiur. l. si duo patroni.
ℌ. si qs iurauerit. ꝛ. ℌ. marcellus. ¶ † Extra not. q̄ō
ille qui p̄scripsit potest rem cum bona conscientia
retinere c: alias null⁹ posset recipere de p̄scriptiōe
q̄ cum videret eū delinquere ex officio suo re
pelleret eum. Idoc no. p Jnno. extra de iure pa. c. cu
ra. ꝛ in. c. j. de p̄script. ꝛ ibi Ber. dicit Alcur. q̄ō ille
qui p̄scribit ℔ veritatē iuris pro se licet non habeat
p̄mordiū veritatis. vt. ff. de eden. l. i. in p̄in. in glos.
magna. Ibi q̄ potest esse ꝛc. quā glos. not. Et scias
q̄ō p̄scriptio nō supponit ℘sensuꝫ aduersarij. vt no.
ff. de dolo. l. j. in fi. in p̄in. in glo. fi. ver. ℌ quatenus. q̄

mitur bona fides vide bald. in. l. j. C. de ser. ybi dicit q̄ nō p̄sumit si non
precedat titulus. allegat Ly. ibi vide Bart. in. l. cessus. ff. de vsuca. et vide
Jnno. in capit. cum ecclesia sutrina. de causa pos. ꝛ ꝓpietatis. vbi dicit
q̄ō bona fides nō p̄sumit. tu restringe illud dictū suuꝫ q̄ quis p̄scribit
cōtra ius cōe. vide ibi glo. in. c. fina. de p̄scrip. sed pondera gl. in clemē.

appellanti. de
appella. vñ no
tanduꝫ ꝺ alle
gari non ꝓba
ri. respōde q̄ō
istud resultat
facto iuris er
go non est alle
ganduꝫ. itē q̄
istud est infal
libile debeo al
legare. ergo ꝓ
bare. c. nō est.
de cōsue. in. vi.
in glo. ℔ fallat
in notorio re
sultante ex fa
cto partis. ꝛ i
quātuꝫ ista gl.
dicit q̄ fendū
p̄scribit cū ma
la fi. do. An. et
Jo. de imol. et
abbas in. c. ad
audientiaꝫ. de
p̄script. tenent
cōtrariū. vide
q̄ ibi dixi. et vi
de bald. in. c.
j. ad fi. ff. de cō
tē. iter do. et fi
de. an. barba.
¶ Decreto. et
ideo nō exigi
tur bōa: fides
quare nec ma
la fides esse ꝑt
vbi legis auto
ritas interue
nit ꝛ iustificat
l. prima. C. de
bis q. ve. eta.
impe. Et ecō
tra vbi lex con
tradicit exꝑs
se ibi bona fi
des adesse nō
pōt. C. de bis
quib⁹ vt indi
gnis. l. prima.
¶ Canonico,
an valeat sta
tutū i foro po
li q̄ creditor
si nō petat de
bituꝫ infra. x.
annos cadat
ab eo vio bar.
in. l. oēs popu
li. ff. de insti. et
iure. et Bal. in
l. j. de constitu.
pinci. Andr.
Barbacia.

nem vel post debitor: ei naturaliꝫ et ciuiliter obligat
℔ interim petitio suspendatur vt infra hic finiꝫ lec
deinde consuetudo regni incipit. ℌ. dño guerrā. quo
casu puto q̄ dictū statutū non impediat qn debeat
audiri in curia ecclesiastica. nisi iusta causa eū repel
lat. verbi gratia. dicit statutū q̄ō qui nō soluerit ga
bellam non audiatur. nā hoc statutū factū est fauo
re publice utilitatis principaliter ꝛ secūdario ꝛ ideo
debet seruari in quolibet foro. a vt extra de foro cō
pe. q̄ō clericꝰ. idē dico q̄ si statutuꝫ dicit q̄ si instrūm
non fuerit registratū in memorialibus p̄sumatur
falsum. b nam cum istud sit principaliꝫ factū ad sup
plantādos malos mores falsificantiū in vtroq; foro
ꝺ pariter obseruari. vt not. ff. de postul. l. ex ea. Et si
diceres cōtrarium sequeretur absurdū q̄ō licet con
suetudines fendoꝝ dicāt q̄ requirant pares curtis
vel bene testati: certe per recursum ad ecclesiaꝫ iste
cōsuetudines essent ludibrie: q̄ in foro ecclesiastico
scriptum est. in oe duoū ꝛc. q̄ō est falsum inxta no.
in. l. j. ff. de constit. principum. quero quid est quod
ꝺ in. d. ℌ. si vidā vbi ꝺ quod de seruitute vie dño non
repellit vicinū. nā hoc est falsum ipo dicto: facto cū
cōpetant restitutoria interdicta: Rñdeo licet vult
dicere q̄ non ꝺ expelli quātuꝫ ad impediendam li
bertatem naturalē ipsius agri. hic enī naturalis sta
tus rei est ille q̄ inducit facultatē p̄scribenti: q; ex
tali p̄scriptiōe nihil acquirit p̄scribenti: sed solū
remouet obstaculū quod obstabat libertati: q̄ liber
tas ℔ originē bone fi. q; est de iure naturali predicꝫ
ꝛ ex vi ꝓpietatis ꝺ esse apud dūm predi. vñ dicit
guli. de cu. alibi q; ipsa ꝓpietas habet locū tituli vt
ipse no. C. de p̄script. xxx. an no. l. si qs emptionis. in
secūda. q. vbi etiam dicit q̄ dñs p̄scribit titulo pro
suo: ponens talē casum. ¶ † Unidā p̄scripsit ℌ dūm
postea accidit a possessione ꝛ reuersa est possessio ad
dūm. nā ℌ dñs rōne ꝓpietatis p̄scribet titulo p suo
nec est necessarius alius titulus. tū in isto exēplo ego
requiro bonā fidem. ꝛ ista q̄ō est vtilis etiā in mate
ria feudi q̄ dns possit econtrario p̄scribere ex sola
propietate sine alteri⁹ tituli adēptione. nam nō pre
scribit vtile dominiū: sed eius amotionē et consoli
dationē. ꝓpietatis. vt. ff. ad treb. l. si heres. ¶ Quero
vtrum si statutū abhoneat p̄scriptionē. xxx. an
no. an habeat in tali statuto locū distinctio. l. si quis
emptionis. C. de p̄scrip. xxx. anno. et puto quod sic
q; tēpus surrogatū loco alterius tēporis sapit eius
naturā. Et vide argumēto ℘ cardico. arg. l. si eū. ℌ.
qui iuriarū. ff. si quis cautio. ꝛ. C. de tempo. in in
teg. resti. l. supernacuam. ¶ † Deinde quero p̄scri
ptum est ℌ suū in iudicio: vtrum hoc casu habeat lo
cum recursus ad ecclesiā sicut dixi in pacto. Rñdeo
non q; obligatio q̄ inducit ex suis nō est de iure gen
tium p̄sertim cū suis sit iniqua vt not. ff. de condi.
inde. l. iul. cū sua materia. Facit q̄ō no. Jnno. de im
mu. eccle. q; pricꝫ. ꝛ ibi vide in nouella. ¶ Posse
mo quero vtrū q̄ recurrit ad ecclesiā propter defec
tū iustitie iudicis secularis habeat locū coā ꝺo sa
cramētū in defectū. p̄batiōis: Rñdeo non q; facīm
aduersarij mei non inducit cōscientie lesionem. et re
cursus ad ecclesiam nō est efficax nisi manifeste ap
pareat de p̄scientia lesa vt no. Jnno. c extra de iudi. c.
nouit. ꝛ no. in. c. j. de iure patro. in ele. non aūt posset
dicere se non habere conscientiā lesam. debito: cum
plene ꝓbaret: cū nec purgare tūc se posset. ꝛ ita intel
ligo q̄ō ibi supplet per Dost. ꝛ in nouel. ℔ cū nemo
sciat cor alterius. vt. ff. de pactis. l. iuris gentiū. ℌ. pa
ctoꝝ. tū in isto casu ꝓo scientia est ipsa legis dispo
sitio. ¶ † Ultimo ꝛdndo q̄ō recursus ad ecclesiā nū
q̄ ℔ locū nisi q̄ iuris ciuilis obseruātia ℔ ise pec
catū de iure naturali ꝛ nō in penarū executionibus
vel odiosis. ff. de mino. l. auxilium. de cōdi. inde. l. si pe
ne. in p̄in. Item iste recursus nunq̄ ℔ locū si ꝑ diffi
nituam inder. secularis decidat negocium. b vt in. c.
vltimo. de excep. li. vj. nisi esset cā ecclesiastica vt vsu
rarie prauitatis. vt ibi patet. voco enim prauitatē si
mulationem in fraudem vsurarum c.

¶ Vasallus si efficiat clericus an amittat feudū.
Et an requirat q̄ habeat quatuor ordines sacros.
Vasallus habens precariam si ingreditur monaste
rium quid erit.

Qui clericus. Si vasallus clericꝰ vel monachꝰ efficiat feu
dū amittit. b. d. CLESICUS. s. secularis vt dif
ferat a sequenti ter. aut votū ꝛc. vbi loquitur de reli
giosis. si enī sit talis clericꝰ qui possit habere ꝓpriū:
vt clericus secularis. sed si nō vt clericus regularis:
tūc pdit feudū coipso sine alia sīa. naꝫ quoties rōne
status incōparabilis qs p̄inak: co casu ipso iure
p̄inak ter. est hic notabilis in ꝟbo hoc ipso. Et no
ta q̄ si istud feudū erat nouū redit ad dūm: si pater
num ad agnatos. vt. ℌ. de milit. vasal. qui arma bel.
1 depo. c. j. Pe. de cerueto. ¶ † Oppo. clericus secula
ris pōt seruire p subst̄itutū. vt not. j. de bene. feu. c. j.
ꝛ. C. de epi. ꝛ cleri. l. quisquis. ꝛ. ff. de verb. obli. l. con
tinuus. ℌ. si ab eo. ergo nō pdit feudū gl. hic tāgit et
nō determinat. Tu dic distinguendū esse genus ser
uitiorū. nā si feudū est datū ad tale seruitiū q̄ pos
sit vel soleat p aliū explicari durat feudū: alias nō:
q; nō ℥ statutū obligationis variari. arg. ff. de ver
bo. obli. l. insulā intra biennū. ꝛ q; nō ℥ dño per va
sallū cōditio iniqua afferri vt. ff. de reg. iur. l. non ℥
alteri. ¶ Oppo. nā si vasallus videt se amissurū feu
dum retrahet ab ordinū susceptiōe et a dei seruitio.
q̄ō est absonū. vt no. ꝓ Ly. C. ad trebel. auf. nisi roga
ti. Itē religiōis habit⁹ nō ℥ nocere: sed prodesse. vt
C. de episc. ꝛ cler. l. deo nobis. Solrei qualitas soluit
2 Jnū. ¶ † Quero vtrū istud. c. intelligat in eo qui su
scepit ordines minores. nam de facili agnati si hoc
esset possunt circūuenire quēdā adultū in susceptio
ne minoris ordinuꝫ nisi dicas q; minor restitueret in
integrū: nō q; assumpserit clericatū: sed q; amiserit
feudū. dimittēdo ergo clericatū recuperaret feudū
ope restitutionis: non ipso iure. vt. ℌ. de bene. feu. c. j.
ꝛ not. j. eo. c. naturalis. Vel dic verius. aut assumit
ordinē sacrū: ꝛ tūc perdit feudū q; efficit miles dei.
aut non sacrū. ꝛ tūc retert. aut obtinet beneficiū ec
clesiasticū. ꝛ idē. ar. extra de rescript. graue. i. cle. Idē
si impetrauit ℔ nondū obtinuerit. arg. ff. de vinor. l.
fi. Si aūt nec ℥: nec impetrauit non pdit feudū etiā
si sit intitulatus ad titulū sui patrimonij: q; non est
miles dei si fecerit ꝓparatoria. vnde Jo. fasolus de
pisis in summa sua intelligit istū text. qui assumpsit
sacerdotiū vel ordinē sacrū: alias nō. Item si assum
pserit sacerdotiū est in ptāte dñi vtrū velit auferre vel
non sed si est factus monachus oīno vacat feudum
q; babet ꝓ morino. Similē distinctionē facit Bar.
ff. de 2cuꝫ. l. in cōcubinatu. verba aūc Jo. fa. doc. pre
dicti in summa sua in tit. q. mo. feu. amit. sunt hec.
Itē perdit feudū clericatione. ℌ. si vasallus factus sit
sacerdos vel monachꝰ: vel canonicus regularis: vel
sit in sacris ordinib⁹. vt. j. ℌ. si de feudo fue. contro. c. si
clericus. sic etiā soluitur ꝓmissum sacerdotio ad
uenientе ℔ de nouo posset in sacerdotē cōpromitti.
sic ergo clerico poterit de nouo indulgeri. ff. de arbi.
l. non distinguem⁹. ℌ. sacerdotio. Monachi vero q
sunt inhabiles ad seruiendū feudo merito perdunt
illud: q; ꝓ o mortuis reputādi sunt quo ad mundū
C. de episc. ꝛ cler. l. deo nobis. in aut. de nup. ℌ. distra
hunt. col. iij. ꝛ ratio est q; cū facti sunt milites xpi
desierunt esse milites seculi. vt. j. hic finitur ler. ℌ. et
hoc illud. ꝛ ampliꝰ deo militās nō implicet se nego
cijs secularibus. extra ne cle. vel mona. c. j. ꝛ toti⁹.
¶ † Quid aūt si ingressus ante ingressum habeat ꝑ
cartā vel libellū vel vsumfru. in reb⁹ alienis an du
ret etiā post in. gressum vinēte salte eo⁹. Rñdeo. sic arg. C.
de episc. ꝛ cle. l. si qs prelbyter. de lega. ñ. l. peto. ℌ. j. de
dona. inter vir. ꝛ vxo. l. si mors. j. rñ. Ratio est q; in ta
libus non exigit seruitiū personale sed reale quo ad
monasteriū poterat eque solui. ar. insti. de acqui. per
afro. ℌ. fi. Sed videtur q; si debeat monachꝰ vel sa
cerdos ingressus seruitiū p̄sonale ꝑstare q; illi possit
ꝑstare p aliū sibi simile substitutū. arg. C. de pn. agē.
in reb⁹. l. fi. lib. xij. C. de epi. ꝛ cle. l. quisquis. ff. de cons
tit. pecu. l. qui autē. ℌ. penul. sed si velis banc opinio
nem sequi cōsidera in substituto ea que not. in sum
ma. ℌ. qui pol. dare in feu. ℌ. itē dabit in feudus. Jo.
fas. Et adde q̄ō not. ff. de mino. l. ex cā. ℌ. papinian⁹.

Et si vasallus. Vasallus feudū in nō
amittit etiaꝫ si oī an
no domino se nō presentet. b. d. ¶ Et ei⁹ ratio quia

allegat Bald. hic vide ibi. et Bar. in verbo per denunciationem. in extranag. ad repri. Ain. barb.

¶ Usurarum. Adde q̄ō res iudicata idem est q̄ō sententia sed res trāsiens in rē iudicatā est idē cum nō posset appellari. ff. de pig. si fun. ℌ. si plures. Item no. q; executio dicitur effectus sententie. supra de iudi. propeꝛādum. ℌ. sinautem res ꝛc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Plu.arcen.nec etiam faciũt conditionẽ illã verificari si sine liberis decesserit.de condi.ꝛ demon.l.fideicommissum.ff.de leg.ii.si ita quis.§. fi.ꝛ sub arg.ste text.ꝛ similia q si cui cõcedatur quid in emphyteosim pro se ꝛ liberis non comprehendantur adoptiui.

b ¶Aper.tabu.Et adde qõ habetur.j.de fi.nat.ex matrimonio ad mor. contra.c.j. sed Jac.aur. intelligit hoc cap. de feudo acq. ita cõtemplatiõe primi matrimonij et iõ primi filij tantum succedũt. arg. ff. de vulga.substi.l. sed si plures.§. in arrogato et.ff. de coll.bono.l.j.§.id quod.et eodem modo expone quod dicit de ceteris bonis acquisitis scilicet cõtemplatione primi matrimonij. Alij intelligunt hic qõ istud capi. nõ est seruandũ quia est iniquissimum. Placet mihi placet. Adde qõ differentia est vtrũq aliquid concedat tibi p me an propter me vt. ff. de pecul. leg.l. dominus sticho. p Accur.

c ¶Hoc dicit. naturales eñ stãtibus legitimis et naturalibus propter ad modũ turpes sunt vt argu. probatur. insti. de inoffi. testa. in. §. sorore. et ideo in feudo de bis simpliciter cogitatum nõ videtur. j. co. de spuriis. fortẽ dixi qõ sunt infames.

d ¶Quod non. Contrariũ tenet idẽ Bald. in. l. eam quã. vide q ibi notaui ad Bal. Andreas barbacia.

e ¶In nouella. ISon eñ opor tet impetrantem exprimere specificam qualitatẽ defectus: sed sufficit qõ exprimat defectũ. sed quid si legitimans expressit ipse in sui legitimatione: quia dicit confero tale feudum filie talis monialis an valeat ꝛ videtur quod non: quia iste sermo est odiosus. vt no. in.l. penul. C. quemad. testa. ape. Sed ibi loquitur in vltimis voluntatibus. vt. ff. de lega. j. turpia. idem in cõtractu si fieret ob turpem causam. ff. de actio. ꝛ oblig. l. si. dicit Jnno. qõ legitimatio est res fauorabilis. extra de restit. spo. c. ex parte. p Jnno. Quid de eo qui natus ẽ ex turpi matrimonio contracto a filio pueter volũtatẽ patris. Rñdeo matrimonium est. ff. de cõtratabulas. l. iij. §. si emancipat. matrimonius enim verbis et consensu contrabitur vt. C. de prescriptione triginta anno rum. cum notissimi. an aũt valeat dispensatio expressa qualitate qua expressa fuisset facilius dispensatum dic q sic vt notaꝰ in dicto capitulo finali. de filijs presbyterorum. in nouella. Sed qd quando aliqs impetrauit a pũcipe id qõ princeps non cõsuerit facere puta arrogare libertum vel legitimare natum ex scorto an debeat in libello precum exprimere causam. puta propter carentiam liberorum. dic vt notatur. C. de adoptionibus. lege cum causa. quam legez nota.

tium. l. in rebus. §. fi. Porro feuda ad naturam respiciunt nisi autoritate principis esset arrogatus ea lege vt succederet in feudo. argumẽ. eorum que dicentur. j. c. naturales. et. l. quod principi. ff. de aqua pluuia arcen.ª

a **Mulier.** ¶Mulier feudum habens decessit superstitibus filijs ex prio ꝛ secundo matrimonio: querit qui succedãt in feudo. Respon. qõ filij primi matrimonij. h. d. Hoc intelligo quando probat super hoc vigere speciale consuetudinem loci. ¶Nam iura consuetudinaria possunt dispondere de successionibus. vt extra de testa. c. raynutius. hac rõne valet consuetudo qõ succedat primogenitus. vt dixi. C. de sum. tri. in. l. cisctos. sed si non apparet de speciali consuetudine loci filij equaliter succedũt. vt. ẽ. de gradi. suc. in feud. c. i. ꝛ qõ not. ff. de reg. iur. l. iura sanguinis vbi elegãter no. qõd successio abintestato est de iure sanguinis. qõ sine ouibꝰ vestit in liberis. vt. l. j. §. fina. de bis qui ante aper. tab.

b ¶Legitimati naturales an succedant in feudum.

1 Ain sit necesse exprimere principi qualitatem illegitimitatis.

4 Et an sit necesse quod princeps apponat clausulaz non obstante.

5 Quid de legitimitatis per matrimonium.

6 Testator an possit aliquem instituere heredem sub conditione vt postea filio suo incapaci restituatur.

7 Legitimati an possint partem hereditatis auferre iam legitimis acquisite.

8 aDmatrimonium an tacite probetur per instrumentum dotis.

9 Natus ex clerico cõstituto in minoribus ordinibus an legitimetur per subsequens matrimonium.

10 Quid de eo qui desponsat concubinam in articulo mortis.

11 aDmatrimonium si non teneat propter impedimentum publice honestatis quid iuris.

12 Poccidens filiũ spuriũ an teneaꝰ. l. põpe. de pari.

13 Priuilegium imperiale concessum ad legitimãdũ an extendatur ad maiorem spurietatem.

14 aDnos. xiij. annis an cogatur prestare fidelitatem

c **Naturales.** ¶Regula datur qõ naturales filij etiaz legitima ti nõ succedũt in feudo. h. d. ¶Queritur quid si legitimati sunt per principem eo adiecto qõ succedant in feudis: Respon. tunc succedunt cum legitimis propter supremam principis potestatem secundum glo. ibidem. Jaco. de bel. ꝛ Pe. de cer. ꝛ vt dicunt ista questio fuit de facto mutine. quã. q. latius prosequuntur domini cano. in. c. per venerabilem. qui filij sint legi. dixi in. l. eam quam. in repe. C. de fideicom. ꝛ ibi te bis que sequuntur ꝛ aliꝰ in materia.

3 ¶Sed ego quero nunquid in tali legitimatione sit necesse quod exprimat qualitas illegitimitatis. dic quod nõ. Sufficit enim si est spurius q exprimat spurietas licet nõ exprimat qualitas spurietatis: puta qz non dicat q natus sit ex monacha vel adultera fm Jo. an. q ita no. extra de filijs presby. c. fi. in nouel.

e 4 ¶Sed ego quero nũquid sit necesse qõ princeps tunc apponat clausulam nõ obstante: Respondeo non quãdo princeps rescribit specialiter ꝛ ex certa scientia. ꝛ hoc verbum ex certa scientia in literis sit expressum. Secus si daret alicui generalem autoritatem legitimãdi: quia plus operat spes certa q dispositio ignalis. vt dixi in. l. j. C. de furtis. ꝛ ibi not. Et ita intelligitur in aut. quibus modis natur. efficiuntur sui. §. fin. col. vij. Facit quod nota. in. c. j. de consti. lib. vj. in nouella. Alij dicũt qõ requiritur clausula derogatoria: qua nõ adiecta princeps videtur potius per importunitatẽ indulsisse quã ex deliberatione. iurta notata. C. de natu. libe. l. j. et. C. si nuptie ex rescript. pe. l. j. ff. qõ quisq; iuris. l. iij. §. fi is pro quo. cũ multis similibus. Tamen prima opinio defendi põt de iure per legẽ qua in prouincia. §. diuus. ff. de ritu nuptiarũ vbi etiã incestuosos princeps ex certa scientia legitimos facit. ꝛ nõ solum proprio motu sz etiã ad supplicationem. quod est not.ª

c ¶Quero quid de legitimatis per matrimonium: Rñdeo secũdum Jacobũ de beluiso bi in feudo succedunt.ᵇ Facit qõ no. Ber. extra de elect. c. in nostris.

d Et vide de hoc late per Jo. and. in. c. lator. extra q fi in fine legi. sed tu in hoc cõsidera ꝛ respice formã. innestiture. nam si diceret. p te et filijs tuis ex te legitime descendentibus non cõtinent legitimati qz talia verba aspiciunt principũ geniture ꝛ nõ est nostrum extendere scripturas. C. de side instru. l. contractus. principum intellige scilicet conceptionis vel natiuitatis prout expedit filijs. C. de natu. li. l. nuper. ar. gu. ff. de insta. l. qd ergo. §. pena in ratione sui. Si autem dicit filijs simpliciter tũc legitimati succedunt qz indefinita equipollet vniuersali. Item. de iser. dicit qz matrimonium nõ legitimat filios ad feuda propter vitiũ originale prefertim superstitibus legitimis conceptis. ¶Alij dicunt q licet legitimetur illegitimus tñ remanet illegitimus. not. in. c. quãto. de trãsla. epi. sco. in nouella. ¶Extra nota q si testimo re heredem sub conditione si pares hereditatis spurio meo dederis vel sub alio quouis certo casu: non possum hoc facere quia effet fraus legis vel oneris. can.

7 mor. l. quod conditionis per gl. ꝛ Dy. ¶Jtẽ cum filijs legitimis hereditas acquisita et iure nature non videtur q sequens legitimatio spurij possit eis hoc auferre nisi dicas qõ hic videtur subesse cã scilicet ipsa natura qz aliquo modo laborat. vt not. in proemio ff. oz. et si per legitimationem tollatur pena tñ impossibile est q tollatur desormitas culpe. vt. §. diuj. ¶Extra nota an per institm dotis tacite cõtrahatur vel probetur matrimonium. dicit Dy. q nõ. ff. de dona. l. donationes in concubinam. Dy. qũ princeps legitimat ad feuda. Ista tñ non est gratia cõis vel exorbitans ꝛ ideo exorbitans solemnitas requirit vt dicat in ea non obstante. c. naturalis. Sed vbi est gratia ꝛ munis sufficit dicere nõ obstante aliqua lege. vt not. ff. de regulis iuris. l. femine. ¶Sed quid si concedit feudũ cuidã existenti in sacris recipieti pro se ꝛ heredibus suis. respon. intelligit de agnatis qñ filios habere nõ põt. ar. ff. ad tre. l. heredibus. §. fin.

9 ¶Quero an natus ex clerico in minoribus constituto legitimetur per sequens matrimonium. Ricard. ne in qua debet fundari iudiciũ: tamen qz iudicium potest fundari nõ impedit. pcessum vt no. in. l. ij. C. de edic. di. adri. tol. Secus si non posset fundari iudicium vel articulus: vt. C. de adult. l. qñ alexandrum. Simile si nego aliquẽ procuratorẽ. nam ant nego. pcuratorẽ iudicij ꝛ obstat ne procedatur. aut nego procuratorẽ contractus ex quo agitur ꝛ tũc de bet lis contestari ꝛ postea de mandato cognosci fm Bart. in consilijs.

b ¶Succedunt. Idem tenet Bal. in. c. innotuit. de elec. q non succedãt ꝛ do. Alan. in. c. tanta. qui filij sint legitimi. vbi tz q non dicit legitimatus sed in. c. innotuit. tenet q dicitur legitimatus. idez tenuit in. c. per venerabilem. idẽ volut. d. Abb. in. d. c. innotuit. ꝛ in. d. c. tanta. vide que dixi in. l. cũ acutissimi. C. de fideicom. vide Ja. de bel. in aut. de incest. nup. §. fi. vbi tenet q succedit in feu. idẽ tenet Jo. an. do. Pe. do. Alan. in. c. tanta. qui fi. sint legi. Bar. tenet cõtrariũ in. l. ex facto. §. j. ff. ad trebel. ꝛ con tra. per Accur.ʲ ¶Sed pone qõ papa dispensauit cum aliquo q posset accipere cõsanguineam in vxorem donec haberet liberos qui regerent regnum. vtrum valeat dispensatio. Certe est questio ista disputata per Joã. an. in. c. acrius legitimi. de regu. iur. lib. vj. in mercurialibus. vbi vide. ¶Quero vtrum pater occidens filiũ spuriũ teneaꝰ pena. l. pompe. de parricidio. determinant q sic: qz natura cõmunis est: vt. ff. de accusa. l. hos accusare. §. omnibus. ꝛ fuit cõbusta quedã monialis que filium fuũ negauerat. Vide q no. in. c. j. de homic. in cle. Item si spurius occiditur respu. offenditur cuius interest et spurios ciues habere: vt not. ff. sol. matri. l. j. in fi. p accur. Jtẽ ciuitas minor est mũdo de quo isti sunt naturaliter seu materialiter ꝓcreati: qz sunt de materia primi seminis humani. nã semen bois non ligat potẽtiam diuinã. Iz rudes ꝛ indocti boies sint etiã qñq; summi ꝛ virtuosi. vt in decre. nascunt̃ de adulterio fm Hieronymũ. lvj. dist. nasci. in fine.ᵏ ¶Ultio scias q p matrimoniũ ex dispositiõe pape cõtractũ non legitimant venientes abintestato. arg. contra fami. ercisc. in. l. bis consequenter. §. j. secundum Barto. in consilijs suis.

f ¶Jo. and. Jtẽ matrimoniũ fine dote nõ tenet fm quosdã canonistas vel est suspectũ fm alios vel plumit nõ esse mrimoniũ vbi nõ est dos. iij. q. v. §. qõ aũt indecoz: sed substãtiam bz. Jtẽ mrimoniũ probat tribus modis vbi cõcubinatus non precessit vez per verborum expressionẽ per indicia ꝛ per iuris presumptionem. C. de nup. l. necẽ. Iz alias inter vxorem ꝛ concubinam parum distet. ff. de leg. iij. vroni.

g ¶Considerauit. Adde dicunt canonisse quod quantum ad suas irregularitates malo: est defectus qui contrahitur ex origine quam qui ex crimine. not. in. c. j. de fil. presby. lib. vj. in glo. ordina. Et si femina legitimat filium sum per rescriptum principis non tamen ipsum habebit in potestate: quia non plus operabitur legitimatio quam legitime nasci: vt C. de adopt. l. mulier.

h ¶Imperator. vide Bal. in. l. si qua illustris. C. ad orficia. Alex. consilio xxvij. consului apud ferrariã. Jn eadẽ colla. ibi vtrum occidens filium spurium. vide Bart. in. l. ius ciuile. ff. de iust. ꝛ iur. Alndr. Barba.

i ¶Accur. Et nõ videt q aliqua legitiatio valeat in feudo ab antecessoribus acquisito in pudicij veterũ agnatoꝝ qi sepultus nouus heres nõ nascit. vsi nemo est agnatus adde vt not. C. de inoffi. testa. l. si qs filiũ. iij. si dicas hoc esse verz ex ꝑsona sua. sed ex ꝑsona patris sic. ꝛ rursum pater ex ꝑsona aui. ꝛ sic de ceteris. qz heres heredis ꝛc. arg. C. de leg. l. in annalibus. cũ simi. Jste est quidã discursus sed nõ est ꝓprie agnatio.

k ¶Jn fine. Ideo indigni nõ sunt. smiserationẽ ꝛ dispensationẽ qui alieno laborant vitio. vt. C. de natu. lib. l. legẽ anastasij. sed fm iuris rigorẽ insunt indigni adeo q nec ꝓscribere possunt. vt not. in glo. ff. ꝓ leg. j. l. nemo. vbi est glo. sin. Extra not. q lex. xij. tabu. nihil disponit circa naturales vel spurios: vt not. in. l. vltima. ff. de reg. cato.

a ¶Nota. Jtẽ q dispensatio circa effectũ non disponit circa cãm. pdcentẽ. vt ibi scribit Lynꝰ. vñ ꝛ si imperator in hoc legitimet plenissime tñ matrimoniũ legitimare nõ põt. q ꝛ si ꝑ legitimationẽ tollat pena ipossibile tñ videtur q tollatur desormitas culpe. ar. in hoc te generali abolitione indulgentiũ que non tollit sactũ. ff. de cap. ꝛ postli. re. l. in bello. §. facte. Tu dic q ꝑ gnalis clausula nõ obstãte sufficit nisi a rescriptũ ꝛtra §. se ꝑ salem. l. de rogatoriaz ha beat vt. l. si qs in principio testamenti. de testamen. per Dy. qõ est semper verum qñ cõtra publicam vtilitatẽ agitur. not. qõ ille õr naturalis q ẽ natꝰ ex illis q imuicẽ põt cõtrahere matrimonij. Alij intelligunt hic qõ istud capi. nõ est seruandũ quia est iniquissimum. Placet mihi placet. Adde qõ differentia est vtrũq aliquid concedat tibi ꝑ me an propter me vt. ff. de pecul. leg. l. dominus stycho. p Accur.

b ¶Succedunt. Idem tenet Bal. in. c. innotuit. de elec. q non succedãt ꝛ do. Alan. in. c. tanta. qui filij sint legitimi. vbi tz q non dicit legitimatus sed in. c. innotuit. tenet q dicitur legitimatus. idez tenuit in. c. per venerabilem. idẽ volut. d. Abb. in. d. c. innotuit. ꝛ in. d. c. tanta. vide que dixi in. l. cũ acutissimi. C. de fideicom. vide Ja. de bel. in aut. de incest. nup. §. fi. vbi tenet q succedit in feu. idẽ tenet Jo. an. do. Pe. do. Alan. in. c. tanta. qui fi. sint legi. Bar. tenet cõtrariũ in. l. ex facto. §. j. ff. ad trebel. ꝛ contrarium consulit Alex. consi. xxvij. ita cõsulit Ferrarie. Alndr. Barb.

c ¶Jn nouella. an autem mutus vel surdus vel alias imperfectus legitimetur per matrimonium. dic q sic. vt. l. pe. C. de posth. her. instit. Ego vero non dico q infeudẽtur per matrimonium sed q legitimẽtur. ¶Et nota q naturales tñ testamentum paternũ ꝛ paterne linee nõ possunt ex causa preteritionis rumpere vt not. in. l. j. §. j. ff. de contrahend. et nota q consulendo magnatũ ꝛ nobiliũ nõ monit bastardos ꝛ hoc ꝓpter bonos mores custodiendos. imo bastardi non succedunt in patrimonio coz nisi in quadam particula que eis cõceditur miserationis ꝛ alimentoꝝ causa: vt. C. de natu. lib. auc. licet. ergo nec in feudo. Jtem nota q boni mores ꝛ honesti in matrimoniis attenduntur plus q̃ iuris subtilitas. ff. de rit. nup. l. liberaꝝ ꝛ l. adoptio. §. j. ꝛ. l. semper in cõtinctionibus. Et an bastardi sint de domo magnatũ vic q non: q̃ habẽt iura sanguinis. vt in. §. vulgo. insti. de cogna. succe. l. ex hac parte. ꝛ. l. spurius. ff. v. inde cogna. de ver. sig. pronunciatio. §. familie. de hoc ꝙ Bar. in fi. C. de verb. signi. Et no. q ꝑ instrumẽta antiqua probatur antiqua consanguinitas ꝛ genus: vt not. Bart. de restit. in. c. series.

d ¶Facere. nota q ꝓhibitus acquirere et ex vltima voluntate est ꝓhibitus acquirere ex vi cõditionis. vide casum singu. l. meum. ff. de condi. ꝛ demõ. in eadem ibi intelligitur de agnatis. vide Bart. in. l. si quis malũ. dicit q non: q est natus ex damnato coitu: vt. ff. de sta. ho. l. paulus. Tu dic cõtra quia contrahere matrimonium erat ab initio in patris ꝓtẽte et ideo legitimatio trahitur retro vt extra qui fi. sint legi. c. tanta. ꝛ ita tenet Jo. an.

f ¶Quero qd de eo q caꝑit concubinaz in articulo mortis sciens se euadere nõ posse. Rñdeo tenet matrimoniũ: nã hic est bonũ prolis ex eo q̃ legitimatur proles q̃ legitimus habetur loco posthumi. vt no. in regula sine culpa. in mer e curia.

g ¶Jn glo. nõ gñale. Sume ex ista gl. ꝛ aliis dictis superius q̃ regalia ꝛ baronias non legitimat nisi imperator.

b ¶Jtẽ legitimat ꝛ mrimoniuz. dz tñ interuenire scriptura ꝛ etiam dos vera ꝛ nõ ficta: vt no. insti. de nup. §. fi. no. in ant. de incest. nup. §. fi. col. iij. Et adde qõ not. Accur. C. de nup. imperialis. et aut. maximis. ꝛ hoc de iure ciuili. Simplicitas eanonisantium nõ curat de ista solẽnitate. sed tñ de virtute matrimonij: vt in. d. c. tãta. extra qui filij sint legitimi. ¶Sed an ꝛtra instrumentũ matrimonij ꝓsit apponi exceptio simulationis: dic q sic vt not. C. de nup. l. neq; ꝑ Accur. ¶†Pone q nõ tz matrimoniũ ꝓpter impedimentũ institie publice honestatis. tñ contrahẽtes credebãt ipsum tenere errantes in facto. an filij succedãt in feudo. dic q sic: quia sunt legitimi a natura: vt no. C. de incest. nup. l. q cõtra. ꝑ Accur.

i ¶Sed pone qõ papa dispensauit cum aliquo q posset accipere cõsanguineam in vxorem donec haberet liberos qui regerent regnum. vtrum valeat dispensatio. Certe est questio ista disputata per Joã. an. in. c. acrius legitimi. de regu. iur. lib. vj. in mercurialibus. vbi vide.

12 ¶Quero vtrum pater occidens filiũ spuriũ teneaꝰ pena. l. pompe. de parricidio. determinant q sic: qz natura cõmunis est: vt. ff. de accusa. l. hos accusare. §. omnibus. ꝛ fuit cõbusta quedã monialis que filium suũ negauerat. Vide q no. in. c. j. de homic. in cle. Item si spurius occiditur respu. offenditur cuius interest et spurios ciues habere: vt not. ff. sol. matri. l. j. in fi. p accur. Jtẽ ciuitas minor est mũdo de quo isti sunt naturaliter seu materialiter ꝓcreati: qz sunt de materia primi seminis humani. nã semen bois non ligat potẽtiam diuinã. Iz rudes ꝛ indocti boies sint etiã qñq; summi ꝛ virtuosi. vt in decre. nascunt̃ de adulterio fm Hieronymũ. lvj. dist. nasci. in fine.ᵏ ¶Ultio scias q p matrimoniũ ex dispositiõe pape cõtractũ non legitimant venientes abintestato. arg. contra fami. ercisc. in. l. bis consequenter. §. j. secundum Barto. in consilijs suis.

f ¶Jo. and. Jtẽ matrimoniũ fine dote nõ tenet fm quosdã canonistas vel est suspectũ fm alios vel plumit nõ esse mrimoniũ vbi nõ est dos. iij. q. v. §. qõ aũt indecoz: sed substãtiam bz. Jtẽ mrimoniũ probat tribus modis vbi cõcubinatus non precessit vez per verborum expressionẽ per indicia ꝛ per iuris presumptionem. C. de nup. l. neq; iz alias inter vxorem ꝛ concubinam parum distet. ff. de leg. iij. vroni.

g ¶Considerauit. Adde dicunt canonisse quod quantum ad suas irregularitates malo: est defectus qui contrahitur ex origine quam qui ex crimine. not. in. c. j. de fil. presby. lib. vj. in glo. ordina. Et si femina legitimat filium sum per rescriptum principis non tamen ipsum habebit in potestate: quia non plus operabitur legitimatio quam legitime nasci: vt C. de adopt. l. mulier.

h ¶Imperator. vide Bal. in. l. si qua illustris. C. ad orficia. Alex. consilio xxvij. consului apud ferrariã. Jn eadẽ colla. ibi vtrum occidens filium spurium. vide Bart. in. l. ius ciuile. ff. de iust. ꝛ iur. Alndr. Barba.

i ¶Accur. Et nõ videt q aliqua legitiatio valeat in feudo ab antecessoribus acquisito in pudicij veterũ agnatoꝝ qi sepultus nouus heres nõ nascit. vsi nemo est agnatus adde vt not. C. de inoffi. testa. l. si qs filiũ. iij. si dicas hoc esse verz ex ꝑsona sua. sed ex ꝑsona patris sic. ꝛ rursum pater ex ꝑsona aui. ꝛ sic de ceteris. qz heres heredis ꝛc. arg. C. de leg. l. in annalibus. cũ simi. Jste est quidã discursus sed nõ est ꝓprie agnatio.

k ¶Jn fine. Ideo indigni nõ sunt. smiserationẽ ꝛ dispensationẽ qui alieno laborant vitio. vt. C. de natu. lib. l. legẽ anastasij. sed fm iuris rigorẽ insunt indigni adeo q nec ꝓscribere possunt. vt not. in glo. ff. ꝓ leg. j. l. nemo. vbi est glo. sin. Extra not. q lex. xij. tabu. nihil disponit circa naturales vel spurios: vt not. in. l. vltima. ff. de reg. cato.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Uide. ꝛ facit ad. q. de le- a gato qui potest legitimare spurios. item ices nosos an b possit legitimare spurios ꝛ in cestuosum si mul. vid bart. l. ij. §. ex his. ꝛ ibi plene per do. mci. ff. de ver. obli. and. barba.

b ¶ Digni. legitimabant ꝛ q i utero sunt vt. ff. de lib. et posth. l. sed est 2 ąstiti. ꝛ nasca tur legitimi ꝛ dum in utero sunt nō, sint 1 parenti suo potestate.

c ¶ Uicarijs. an aūt mębri mutilatio sit pena capitis. c vide glo. l. imperiū. ff. de iurisd. omn. iud. 1 ꝛ qō not. in. l. ii. C. de offi. ei qui vi. al. ger. ꝛ Bald. in. d. l. imperium. Bindr. Barb.

d ¶ §. q cauū. auctoritas enim ꝛ cōsensus expirāt p pmū validū actus. ar. ff. q. ꝛ a gl. infi monij sicut di cim⁹ i infimo nij executione sui natura vel 1 facto bois. vt extra de offic. dele. in literis. per Inn. et. ff. de procur. l. si is qui sibi, 2

incestuosi. sed oportet q̄ fiat mentio de ipsis vt. ff. de sta. homi. l. pani⁹. ꝛ ibi p Ly. vbi dicit q̄ ista questio fuit de fetō in quodā de vbaldanis vbi olnovidcas.

13 ¶ Extra nota q̄ si cēt 2cessum comiti q̄ posset legitimare certū genus spuriorum: alios qui laborant maiori spurietate legitimare nō posset nā natura speciei non est p modū generis specificare: vt. ff. de lega. tertio. l. heres me⁹. §. due statue. Itez q̄ in difficilioribus ꝓceps reddit se difficiliorē. vnde talia nō videnť cōmissa. vt no. Jo. an. in. c. i. de fil. presby. lib. vi. vbi oīno vide⁹. Ibidē ait q̄ statutū de spuriis nō p mouendis ꝛ cōfirmatū sit per sedem apostolicā. tñ eodem modo tollitur quo ius cōmune: quia non est nouum statutum sed iuris cōmunis executiuum q̄ est nota. dignum. b. Bald.

Si minor. ¶ Si minor. xviij. annis detur feudum nō cogit facere 14 fidelitatē ꝛ nihilominus feudū tenet. h. d. ¶ † Sed an teneť interim seruire p substitutū ꝛ intrare nō debeat dicūt q̄dā q̄ nō: q̄ seruitiū ꝛ fidelitas sunt cōnexa ꝛ simul habēt ꝓcedere. ar. ff. de lib. et posth. l. sita. §. regnale. ¶ Alij dicūt q̄ ꝺ seruire per substitutum q̄ puto verum quantū ad cōpulsionē sed non quo ad punitionē amissionis feudi: ꝛ istud. c. loquitur de pupillo fm glo. Idē Ja. de bel. et Pe. de cer. vel dic. ꝛ. c. proximo. Baldus.

¶ Factum per alium an dicatur propie vel impropie. 1

Uasallus an possit seruire per substitutum.

Si quis decesserit. bes succesit vasallo nō cogit facere fidelitatē: nec psonale seruitū. ꝓterea prestare. tñ si aliquis pio eo sponte fecerit admittit. h. d. ¶ † Extra quero nūquid illud q̄ fit per alū fiat. ꝓprie vel impropie: vel nullo modo dicat fieri. So. aut est dictū q̄ ꝑ se tñ facit. ꝛ tūc nullo modo ꝺ: facere: vt. ff. de ima. test. l. si ita fuerit. aut nō est dictū q̄ ꝑ se. ꝛ tūc aut tn ꝙsiderat actū aut. ꝓcedit ab aliquo ꝛ nō fit. ꝓprie sed ꝑ interpetationē vt not. in. l. i. §. quoties. de vi ꝛ vi ar. aut cōsideras actū passiue. aut fit in aliquem. ꝛ tūc fit. ꝓprie vt extra de sentē. excō. c. mulieres. dūtamē nō regrat actū intrinsecum. Intrinsecū dico. s. corporis propij vt adulterium. ff. de adult. in fin. vt not. in. d. §. quoties. ꝛ. C. de cadu. tol. §. ne autē. Similia ꝛba habes ff. de fur. l. itaq; fullo. in gl. facit. ff. de iureiurā. l. non solū. §. si mandato. et. l. aut qui aliter. §. fin. q̄ vi aut clam. ¶ † Hoc. querit hic an vasall⁹ possit seruire p substitutū. dic vt in glo. ꝛ. C. de epis. ꝛ cler. l. quisquis p Ly. ꝛ alios. adde q̄ officia solēnia sicut est officium potestarie vel capitanea⁹ ꝑ aliū nō possunt explicari nisi in casu necessitatis: vt in aut. de colla. §. ꝓhibemus. colla. iv. ꝛ. l. i. §. huiꝰ rei. ff. de offi. eius cui mandatū non pōt cōmitti vicarijs. ᶜ Secus de iure canonico. vt extra de rap. in archiepiscopatu. Baldus le gum doctor.

¶ Concedo hoc verbum an transferat ius.

Uasallus an alienans partem feudi totum perdat.

Si titius filios. Casus. Addiles q̄ dā non bis filios parte feudi vendidit scio extraneo et partem agnato suo remotiori gradu sempronius primiorib⁹ gradus vult parte reuocare ab agnato querit an possit ꝛ qualiter: Rñ. q̄ mortuo vasallo pōt reuocare ab agnato nullo dato ꝓtio sed vasallo viuo pōt partez reuocare si filios bz reddito ꝓtio. sed si filios non bz a sensu contrario litere pōt etiā sine ꝓtio. In duobus tñ casibus repellit agnatus primior. Primus est si cōsensit alienationi expresse. Secūdus si tacite q̄ sciuit ꝛ tacuit per annū. h. d. SED ADDE. Sed in remotiori gradu constituto. vt j. part. Jac. de bel. ꝛ Pe. de cer. DOMINUS SIT. ꝓtio non gratis vt j. sequitur Jac. ¶ † Et not. quod per verbum concedo precedente titulo transfertur ius. Secus si dericiat titul⁹ expressus et tacitus: vt. ff. de dona. l. lucius. ꝛ not. eodem titulo. l. penul. PARTE. ad ILLIUS. quam possidenti agnato cō cessit. nam de parte extranei non est dubium: vt in §. porro. qualiter olim feu. alie. Jac. bel. ¶ Not. quod 2

primo fuit alienata pars extraneo q̄ olim poterat fieri etiam in perpetuū. ꝛ iō hoc iure nō renocat. sed hodie secus q: pōterit ipso iure feudū vel saltem illam partē ꝛ reuerteret ad dōm ꝛ non ad filiū nec ad agnatos. vt. §. que sunt prima can. bene. a mit. c. i. §. denięs. ꝛ. §. fi. post alienationē ergo dimidie que hoc iure nō poterat fieri: aliā dimidiā cōcessit agnato ulteriori q̄ etiā potuit cū quadā distinctione. nam aut non bz filiū. ꝛ tūc renocat vasallo mortuo sine herede p proximiorem agnatum nullo ꝓtio restituto. aut bz filiū ꝛ tūc proximior agnat⁹ statim renocare pōt. tñ tenet restituere pretium. Sed cur tam varie dicit glo. soluat apollo. sed certe pōt quedam ratio eg tatis assignari. nam q̄n non renocat statim bz possessor fructus medij tēporis. ꝛ ideo cōpensent cū ꝓtio. Et si tu dicis q̄ si nō vixit nisi vna die. Respō. q̄ si vixit centum annis nō ꝓterea dubium hoc tolleret. arg. C. de dona. l. sancimus. §. fi. sed ista ratio nō respicit nisi ꝓtium. Sed ego quero quare in vno casu statim renocat. ꝛ in altero demū mortuo vasallo. Rndeo filius ꝛ si nō ꝑsit tibi nocere tñ agnatis remotioribus. ideo renocare possunt sic. C. de natu. libe. aut. licet. nota hic de cōsensu. Itē nota de prescriptiōe annali. ꝛ tene bene mēti q̄ agnat⁹ primior qui bz potestatē renocādi ab agnato remotiore perdit ius suum nisi illud ꝓsequat intra annū. oportet ergo agnatos esse multū auisatos ne patiant labi tps anni. alioquin silētio confirmat Jctus sic. C. de bis qui a nō ꝺto. l. fi. ¶ Oppo. q̄ filij ꝓferant agnatis: vt. §. de gra. fuc. in feu. c. i. Solu. ibi p morte hic p alienationem ꝛ dic vt plene distinxi. §. q̄ sue. pri. can. bñ. amit. c. i. §. fin Ja. bel. ꝛ verba ibi posita per eum appobantur etiā hic per Pet. de cer. ¶ Querit hic glo. an transcursus anni noceat agnatis quando alienatur extraneo. et glo. sentit q̄ non quam not. Sed quare annus ꝛc. Respon. q̄ infra annum h abet petere investituram a domino feudi. Bal.

¶ Dominus tenetur vasallum mittere in possessionē post iuramentum prestitum.

2 Eiusdem in venditore.

3 Res vendita si sit tradita duobus quis potior erit.

4 Dominus an teneatur iterū tradere possessionē vasallo si ab ea cadat.

5 Quid si constituens se alterius nole possidere donec ipse intrauerit.

6 Investitura an valeat facta ab ordinario si papa dedit mihi executorem in feudo quod mihi concessit.

Si facta. Facta a dño de feudo abusiua investitura. i. q̄ polsicet realē ꝛ effectiuā possessionē cogit dñs vasallū mittere in possessionē nec liberat interesse prestando. h. d. ¶ † Not. post recepti sacramēti fidelitatis a vasallo dño ꝑsit teneri ad mittēdū vasallū in vacuā possessionē feudi. ꝛ idē in donatione. vt no. ff. de dona. l. in edib⁹. §. fi. ꝛ est bonū simile. q̄ bificium sapit quandam libertatem. 1

¶ Idem in venditione si vēditor bz facultatē rei tradēde: vt no. insti. de emp. ꝛ vē. §. i. ꝛ si nō tradat cū ꝑsit teneat iurabit. 2tra cum in tempore dolus fmus remaneat impunitus. Tert. est no. ff. de rei ven. l. q̄ restituere. ꝛ no. p Bar. ff. re. mo. l. si cū dos. §. i. vbi dicit q̄ ille qui aīs sentiā nō offert interesse. ꝺēnatus cogit precise. q̄ est notādū ꝓpter autoritatē rei iudi. l. si qs ab alio. §. fi. de re iudi. per Accur. ꝛ ideo dicit Jo. mo. q̄ bificiū ꝓferens cogit ꝑsē ad ipsum tradēdū. de 2cess. prebē. c. oe restiada. li. vi. Et no. q̄ ego loquor in ꝓpietario vendēte. sed fenda tarius vendēs ideo non tenet tradere possessionē precise q̄ non pōt de iure: tenetur tñ ad interesse ratiōe rei non tradite. idēp cōtingit ratione culpe. Sed q̄d si vendidisset cū 2sensu dñi dico q̄ tunc emptor succedit in feudo et ꝑsona dñi. ꝛ ideo tenetur tunc venditor precise tradere. Sō ergo est remedium si nō vult tradere gl. hic posita videtur ponere hāc cautelā q̄ vendat et tradat alteri. Sed caue tibi. q̄ glos. loquit in ꝓpietario vendēte. sed vasallus nō posset vēdere fcō loco. bz dñs prestare et si scōm 2sensum. ar. ff. de leg. i. l. nō q̄ octies. §. qui caium. ᵇ Secus ergo emptor cū primū in possessionē inductus erit potior est in feudo. Tamē dico q̄ si prior emptor soluerit pretiū vel obtulerit ille qui vendit duob⁹ incidit in crimen falsi. vt. ff. de fal. l. qui duob⁹. Secus si nec soluerat nec obtulerat. ar. gu. ff. de heredi. vendi. l. venditor et heredita. et ibi per Ioff. Nam tenendo ergo ad glos. in ꝓprietario vendēte cōfiteor q̄ prior in possessiōe: licet sit secūdus in titulo habet tuta potiora. ¶ Nec vnū omitto q̄ est not. dignum q̄ si vter q̄ ꝓbauit de traditione ꝛ nō 2stat de tpe ꝓsumit res tradita ꝓius ꝓiori emptori tanq̄ iustiori vt no. Jac. de are. ꝛ Ly. in. d. l. quoti. de rei vendi. q̄ verū est q̄n vter q̄ ꝓbat de numeratiōe ꝓtij. Sed si vnus ꝓbauerit de numeratiōe alter nō tūc ei ꝓsumo ꝓius tradita q̄ ꝓretiū numerauit vt insti. de rerum diui. §. vendite. ꝛ in ista materia pridie de facto consului ꝛ alius dixi in q̄ne mea accusa⁹ de vi turbatiua. ¶ † Extra quero pone dñs investiuit de vacua possessione vasallū sicut tenet: vt hic. deinde vasall⁹ accidit a possessiōe ꝛ puenit possessio ad dōm nunqd teneť dñs iterū investire et dispositiōe huius. c. ꝛ vī q̄ non. sed debeat conuenire a vasallo tanq̄ glibet possessor: vt. ff. de re iudi. l. nesennius. §. fundū. Jn 2iū vī p. l. in ter castellianū. ff. de arbi. ꝛ. ff. de iureiur. l. bz si possessor. in pnc. Dic q̄ a principio dñs teneť ad duo. s. ad traditionē ꝛ ad patientiā cū vt sepe dixi feudū habeat instar scriptitis. nō ergo liberatus est quin possit quenirī q̄ patiat feudatarium possidere iurta no. C. de vsu. fi. l. corruptionē. 3

Idē determinauit Dy. i alio casu. ¶ † Pone vēdo tibi rē quā 2stituo tuo nolle possidere donec possessionē itraueris corporalē tu possessionē 4

intras.

Si de feudo fuerit controuer. inter dñm ꝛ agna. vas.

intras. tñ existēte te in possessione ego possessionē ingredior. dixit Dy. q̄ tuo nolle videor possidere ꝛ nō ꝑscribo. arg. ff. de an. lega. l. legatū. fm Dy. q̄ ista cōfessio cōfiteor ꝓ te possidere nō respicit actū momētaneum sed permanentē ꝛ futurū. Dy. Ende nō ex actu presentis possessionis: sed ex actu permanenti ipsius possessionis. arg. ff. de iure codicil. l. plotiana. 6

¶ Extra q̄o pone papa concessit mihi feudum et dedit mihi executores ego ꝓpter absentiam executorū accessi ad ordinariū loci ꝛ feci me investiri. quęritur vtrum teneat investitura. ꝛ videtur q̄ non. q̄ est vni cōmissum alter facere nō debet: vt not. in l. j. C. de appa. prefe. an. li. vij. Item quia q̄n papa cōmittit causam videť ad se siue ad suū cōmissariū eā renocare. ꝛ nullus alius pōt se intromittere: vt not. extra de consti. c. cum. ad. ferrarie. Item quia acta que fiunt a iudice nō competenti debent lacerari. vt in. c. cum causam. el. iij. de testi. p ber. ¶ Jn cōtrariū vī per. l. si lōgitus. in pnn. ff. de ind. So. aut istis executorib⁹ est cōmissa iuris collatio. ꝛ tūc sine dubio ordinarius nō pōt se intromittere: q̄ litere dirigunť sibi iurta no. extra de ꝓscr. cū te. Aut cōmittit me 1 facti executio. ꝛ tūc aut queris an ep⁹ possit ex vi mandanti ꝛ dico q̄ nō. Aut ex vi ordinarie iurisdictionis ꝛ tūc posset persuaderi q̄ sic. quia cū gratia sit perfecta non debet impediri eius effectus ꝓpter absentiam executoris: q̄ cū executor sit datus fauore impetrātis nō debet in eius odium retorqueri. argu. ad hoc. ff. de offi. ꝓconsu. l. j. C. de sportu. l. j. nec est nouū q̄ ipse 2missiones aliq̄s fiāt sine iurisdictione: vt no. in. l. ij. ff. ō iurisd. om iud. tñ mihi indistincte videtur q̄ ordinarius se intromittere nō debeat quia non potest facere expirare officium executorū q̄ certe expirāret executa re. et impossibile est ideo a executores ꝓuenire. ff. de acqui. poss. qui absenti. a Bal. legum doctor.

1 ¶ Cōsuetudo an valeat q̄ filij nati tñ succedant in feudum ꝛ an habeat aliquid equitatis.

2 Imperator an bene faciat legitimare filios spurios existentibus legitimis ꝛ naturalibus.

3 Legitimi a principio an omnes nascebantur.

Filij nati. matrimonio ea 2ditiōe q̄ filij ex ea nati patri in feudū non succedāt. q̄ sepe in regno cōtingit. queritur an mortuo patre succedāt in feudū. Rndeo nō. d. o. Jmo PROBETUR. Nota q̄ licet ista pactio iuris rōne improbat tñ cō suetudine tolerat. ¶ † Sed nūqd ista 2suetudo pōt habere aliquod motiuum equitatis. Respon. sic. ꝓpter fauorem ꝛ honorez matrimonij. nā sub tali pacto nobiles ueniūt nobiliores per quos nobilitas crescit. verbigratia si marchio qui tenet feudum ab imperatore accepit in vxorē quādam filiā regis que ei nō mberet nisi hoc pacto q̄ filij sui succedant in marchionatu ꝛ nō alij ꝺ alio matrimonio. Itē ego video i alia materia magnas incōueniētias. Pone accepi in vxorē quādā nobilē q̄ dedit mihi ꝛ. milia florenoz in dotē sperās filios suos successuros mihi ꝛ aliter mihi nō fuisset nuptura suscepi ex ea vnū filiū: et q̄dā meretrice habui plures spurios quos feci legitimari ab imperatore ita q̄ succederēt ꝓ virili cū legitio nōne hec est magna iniquitas ꝛ magna circūuentio nubētiū. nō pōt negari quin imperator hoc possit vt plene no. in. l. gallus. de lib. ꝛ posth. ꝓ moder. tñ imperator q̄ hoc facit videť vnū pec⁹. nec bz pre oculis iustitiā publice honestatis nec cōsiderat q̄ ꝓ solas nuptias 2seruaē elegās gen⁹ humanū: vt l. aut. de nup. i ꝓ. col. iiij. vbi ter. dicit q̄ nuptie immortalitatem prestāt humano generi. cōcor. l. j. ff. solmat. Et nota q̄ nfm. c. nō bz locū i emphyteosi nec in aliis bonis ꝓprijs. Nō ob. §. eodē. c. mulier. vt ibi dixi. ¶ † Et not. q̄ ter. ibi quī dicit in. d. aut. de nup. q̄ omnes legitimi nascebant. nō dicit verū nisi i illo rudi seculo q̄n matrimonia nec erat nominata nec cognoscebant. bz statiz q̄ fuerūt cognita duplex homini gen⁹ eē cepit scilicet legitimoz ꝛ nō legitioz post tertiū genus esse cepit scz legitimoz. Est enim tertia species que ꝛ ꝓpter ingratitudinez in pristinam qualitatez redire potest: vt. ff. de iustitia ꝛ iure l. manumissiones. b

a ¶ Qui absenti. q̄n aūt executor ē datus loco fōme ob seruande. habes. ff. de leg. i. l. q̄dā testō. §. q scripe⁹. ꝓ Jaco. de arena.

b ¶ Manumissiones. Q̄ ꝓbat ad instar b

1 ¶ Jus offerendi nō imminet ei qui vult ius quę sum conseruare.

2 Hereditas iacens an possit constitui in mora.

3 Peri. rium an incurrat qui nō potest soluere ꝓpter paupertatem.

Licet. lit aliquo tempore. bz peteri nō recusauit prestare seruitiū queritur an ꝑdat feudū. Re spōdetur q̄ nō: si tamē sciat. nō aliquod mag⁹ū periculum imminere debet spōte al sq̄ denūciatiōe sibi auxilium impartiri. ¶ Jnde q̄r. tur q̄d si dñs in rauerit dare pecuniā alicui intra diē nec so. nere potest ꝛ incurrit periurium an vasallus tenebit eū a periurio sua pecunia liberare. Rñ. q̄d non. h. d. PRIMA DISTINCTIO. ¶ † Mo. q̄d ei qui nō vult aliquid cōsequi bz ius quesitū cōseruare nō imminet ius ofrēdi: q̄ intellige nisi sit appolita dies q̄ ne in penā incidat debet offerri: vt. ff. de cōsti. pecu. l. iteꝝ illa. ꝛ j. an ille q̄ interfecit fratrē d. c. ij. ꝛ. §. ꝓptiores. ſ. hic finitur. l. Si asit vult aliquid cōsequi ad q̄d cōse quēdū oblatio est necessaria tūc debet offerre: vt. C. c de dist. pig. l. ſi residuum. nec sufficit offerre verbo bz debet offerre rebus ipsis ꝛ factis: vt. C. de vsur. l. accepta. m. nisi esset talis res que non posset offerri sicut rem immobilisque nō potest offerri realiter nisi in re ipsa ꝛ non in iudicio. facit de noui oper. nunciato. §. si qs paratus. QUALITER QUANDO DEBEAT PETI. Nota q̄ vasallus q̄ est paratus prestare ad seruitia q̄ ꝓsumitur nisi interpellatus negauerit nunq̄ ꝑscribit contra dñm suum: quia p eius effectū dominus videť esse in quasi cōtinua possessione seruitiorum. arg. ff. de vsuf. l. arbo. ibus. §. idem tractat q̄ est nota. SLJATT. Nota morā sine scientia non committi. ff. si cert. peta. l. quod te. 2 ¶ † Sed hic quero⁶ nunquid hereditas iacens pōt c constitui in mora. Respon. non in facto ipsius hereditatis sed ex facto defuncti sic: q̄ ꝑsonā defuncti representat. Itē quia facto legis contrahitur mora irregularitatis. hec probantur de diner. ꝛ temp. prescri. l. si seruus. ff. de verbo. obli. l. ad dies. ff. de negot. gest. l. debitor. ꝛ q̄ō no. C. de tempo. in integr. restit. l. ea que. §. cum eñ. ꝛ ff. er qui. can. ma. l. iul. de nau. fe. l. labeo. ꝛ de in diem adie. l. si predio. PERJURIUM. ¶ † Nota q̄ ille qui nō pōt soluere ꝓpter paupertatem incidit in periurium. quod verum est si ei ꝛputari possit culpa. ᵈ Secus si culpa nō possit ꝛputari: vt q̄ casu fortuito lapsus est facultatib⁹ arg. ff. de neg. gest. l. diuortio. C. de tuto. ꝛ curat. qui satis nō dederunt. l. ij. vbi dicitur q̄ inopia nō insamat: est ergo periurus sed non infamis. et vide q̄ō no. Accur. in. l. cum quidā. ff. de condi. insert. Illud scias q̄ si a principio sciebat se esse nō soluēdo est in culpa: vt. ff. de pignil. credit. l. creditores. ꝛ. ff. de iure do. l. pe. Et no. fm Jaco. de bel. q̄ vasallus non cogitur se offerre nisi sciat dño magnum periculum imminere: ꝛ nisi a dño fuerit denunciatum. nā tunc est iusta causa amittēdi feudū. facit. §. que fue. pri. can. bene. amit. c. sed delator. ꝛ j. hic finitur ler. §. ad hec ꝛ dic vt ibi. ¶ Item no. q̄ vasallus nō amittit feudū ex omni cā per quā accepti bificij videatur ingratus. vt hic in ſi. ꝛ. §. in qui. can. fen. amit. ver. de illa tamen. ꝛ de alienatiōe feudi pater. §. fina. ꝛ que fuit pri. can. bene. amit. §. illud. Baldus.

¶ Delictum patris an omnibus descendentibus preiudicet. 1

Agnati remotiores quare potius admittunť q̄ ꝓximiores. 2

Agnati ꝛ descendētes an puniātur propter delictū alterius parentis vel agnati. 3

Si vasall⁹. Si vasallus culpā cōmittit ꝛ pro quam meretur perdere bificium descēdentes sibi nō succedunt sed agnati sui qui in gradu quarto sunt. h. d. Simile. C. de t. c. l. priuilegio. lib. x. tñ in co. ti. hſi. dē q̄ō iam natis non nocet. bz alio casu loquit. ſ. in priuilegio stat⁹. DESCENDENTES. ¶ † Mo. ꝓpter delictus parētis oibus descēdentibus ꝑdicari ꝛ tollā quibus dā trāſi. erſalib⁹ q̄ specialissimo iure in feudis ē inductū ad terrorē delinquēti: q̄ vtili ꝓuū tronādū esse existimauerunt. C. de natura. liber. l. ſi. Dic q̄ fac. ꝛ 1

b iij

d ¶ Culpa. facit q̄ hſ i. c. beat⁹ paul⁹ apostolus. cū ibi no. p tert. ꝛ gl. i. c. boies i ſi. xvij. q. ij. nam pirū nō 2mittitur, sine dolo. l. q iurasse. in pnn. ff. de iure in. ītē aduerte q̄ vī mirū q̄ si vasall⁹ videt incurrere dño periculū corpis pdit feudū ni si prestet auxilū sse⁹ſi videt icurrere periculū aie q̄ ē corpori ꝓferēda. c. ſi rmitas de pe. ꝛ remiſ. l. ſi cim⁹. C. de ſ. ſan. ecc. dic q̄ō nō est pirū⁹ q̄ ad deū. bal. in c. ſi amore. de alie. feu. pa. di vi i. c. breui. de iureiurā. vide bal. ſ. co. c. ſ. porro. in. ꝛ bo. aliud. an. bar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

illud maiorū tuorum exempla preiudicant: vt. C. de coar. l. coarctatos. lib. xii. ibi in odio eorum qui nocē tes sunt. ꝛ iō illud capitulum non habet locum in alia materia quā feudorū: vt. l. ad optimū. §. fi. de in ius vocan. ff. de bono. posſeſſ. contra ra. l. non tantuꝫ §. si emancipatus. ꝛ. C. de inoffi. testamen. l. si quis in suo. §. legis. Et nota q licet trāſeribales non veniāt tamē heredes delinquentis. tamē in quibuſdā trāſ uerſalibus generatur preiudicium quod videt eſſe contra naturalē rationem ꝛ ciuilem: ꝛ ideo quidaꝫ male refringunt hoc de trāſeribalibus ad nonum feuduꝫ. Et cōſidera qō ipſi nō intelligunt de nouo feudo ſimpliciter conceſſo: quia tunc non venirent agnati q quarto gradu ſunt. ſꝫ debet intelligi quando a principio vnus et fratribus fuit inueſtitus. et hoc nominatim fuit victuꝫ vt eo vel eius herede de functo ſine legitimo herede alter ex eius deſcendentes ſuccederēt. Unde intelligitur nouū feudū id eſt agnatorū prouiſio. nam cuꝫ hoc ius conſequat̄ alieno beneficio ꝛ non ex ꝓpria natura feudi debile ius habent. argn. ff. de fideicom. liber. l. ſi filius. §. erit ruſ briano. ff. de cap. l. ſi qd in bello. ꝛ. ff. de legatis. ij. l. ſi auguſte. ¶ Sed tūc adhuc reſtat queſtio quare admittuntur remotiores agnati ꝓximiores repelluntur: ad quod poteſt reſpōderi: quia quāto ꝓximiores tanto infectiores: ꝙ magis pſumunt̄ incidere eadē macula. ar. C. de exc. tut. l. humanitatis. ꝛ extra de accuſ. c. cuꝫ. p. manconella. et. ff. de iniur. l. lex cornelia in pri. Iſta ratio nō eſt neceſſaria nec omnino probabilis ſed taliter qualiter cōſecturalis ꝛ veriſimilis. Super hoc capitulo. Ja. bel. ſic ait. ¶ Not. hic q deſcendētes ꝛ agnati uſq; ad certum gradum puniuntur ꝓpter delictum alterius parentis vel agnati. ar. cōtra. ff. de decur. l. iii. §. pe. ꝛ de inter. ꝛ relega. l. iij. de in ius vocan. l. ad optimū. §. fi. Solu. fm quoſdā hic feudū fuit nouum ſecus ſi eſſet paternū vt ibi. Hec ſol. nō placet. dic ergo ſpecialiꝫ in feudo ſicut in crimine leſe maieſtatis ꝛ hereſis ꝛ in feudatario eccleſie: vt. C. ad. l. iul. maie. l. gſga. C. de here. l. cognoſcim⁹. ꝛ in aut. gazaros. ꝛ extra de pen. cap. in quibuſdam vbi de hoc. Hec opp. approbāt in ſumma Jac. qui. mo. feu. amit. §. item ſciendum. ꝛ de ſuc. feu. §. item ſi vaſallus cōmittit culpā ꝛ intelligē. c. in antiquo etiam feudo quādo committit culpam in dominū vaſallus vt habeat dominus hanc ſuę iniurię vltionem. Vel dic ꝛ melius q hoc intelligi debet quando vaſallus commiſit in alium ꝛ nō in dominū. Nam ſi in dominū tūc omnes qui ſunt agnati indifferenter excluderentur vt hic. et not. §. q ſuc. ꝓx. cau. beneſi. amit. §. deniq; vbi de hoc. ꝛ ibi aperte probatur quod debeat intelligi de antiquo: quia loquitur ibi de agnatis qui ſunt in quarto gradu. ꝛ facit ad. c. extra de penis. ca. in quibuſdam. Et poteſt eſſe ratio quare deſcendētes in infinitū ꝛ agnati uſq; ad quartum gradum excluduntur ꝓpter ſuſpitionem: quia ſepe ſolet eſſe ſimilitudo et audacia eadem in talibus coniunctis. argumen. C. ad. l. iul. maie. l. quiſquis. ꝛ in aut. de referen. §. fi. coll. ij. de edil. edic. q; ſi nolit. §. ſi mancipia. Jaco. bel. Natura nāq; inuerecūdit quādo offenſus videt iuxta ſe tam ꝓximas ꝑſonas offenſon. Uſq; igitur ad quartum gradū excluſiue ꝓſumunt̄ inimicitie duratu re ꝓpter quas ꝓiudicatur in beneficio. arg. ff. de admi. leg. l. iij. in fi. Natura enim feudorū multum reſpicit ad honorem dominoꝝ. vt in. c. j. de feu. da. in vicem legis cōmiſſorie. ꝛ in eorū deuotionez: vt. j. in quibus cau. feu. amit. e. j. §. pe. ꝛ nō vult q; inter dominum ꝛ vaſallū ſit materia indignatiōis: imo q; in curia honeſte ſtare nō poſſet ſine rubore vtriuſq; hec ſola ratio eſt ꝙ quare repellūtur agnati qui aſſiſtent potiores: vnde ſi poſſint in curia ſtare q; cōtingit in quibuſdam aliis culpis: puta q; nō venīcianit domino inſidias ꝛ abſtimuit a malo: tū non fecit quod boni ciues: tūc ꝓpinquiores et immediati agnati eſſent potiores: vt. j. de eō q; interfecit fratrez domini ſui. c. j. licet. Ja. de bel. ibi intelligat illuz tert. ad agnatū ꝓximiorem ſed poſt tertium gradum. Jo. ro illi qui ſunt in quarto gradu agnati eius q frātrē dñm interfecit poſſ er miſericordia quaz ex infirmitā tolerandā arg. C. ad turpi. l. ſi femina. ꝛ. l. j.

C. ſi quacunq; preditus poteſtate.

1 ¶ Alienans omnia bona ſua an videatur alienare feudum.
2 Rex francie an poſſit alienare vnā ciuitatem inuitis ſubiectis.
3 Debitor meus ſi ab aliquo detineatur ꝛ ex hoc non pōt lucrari vt mihi ſoluat an mihi teneatur.
4 Vaſalli an continuantur appellatione caſtri.
5 Quid econtra.

In generali. †Si ciuitas vaſallus generaliter alienauit omnia bona ſua. queritur an in generali alienatione contineatur feudum: ¶ Reſpondeo quod non: niſi nominatim ſit dictum. hoc dicit. FEDERICUS. ideſt quod tenet in feudo vel quod aliis dedit in feudum. ꝛ facit de cap. qui. cur. vendi. c. j. vbi de hoc. Jac. ¶ Opp. iſte ſimpliciter vendidit. ergo nihil intelligitur exceptuꝫ. quicquid enim inter fines clauditur hoc videtur contineri ſub verbo ghali: vt. C. de epiſc. l. fines. agri. ff. de cenſibus. l. forma. ff. de cōtraben. empt. in modicis. alias poſſet dicere vēditor: ſe non vēdidiſſe niſi vnum ceſpitem terre. Sol. quedam ſunt que emptor veriſimiliter non eſſet emptur⁹ ſi ſciiſſet vt feudū quod alienari nō poteſt. ꝛ iſta nō contmētur vt hic. Quedam ſunt que fuiſſet emptur⁹ ſi ſciiſſet quando feuduꝫ pōt alienari. verbigratia ſcuz curia conſenſerit. ꝛ tunc feudū bene continet. vt. j. de capi. qui cur. vendi. c. j. et dic vt ibi. ff. de contraben. empt. l. qui tabernas. ¶ Quero vtrum rex francie poſſet alienare vnam de ciuitatibus regni inuitis ciuibus: Reſpondeo non ſcōm Poſt. qui ita no. extra de maio. ꝛ obed. c. dilecti filij. ꝛ ibi vide in nouella. Et ideo Conſtantinus quando donauit vbem beato Syluestro fecit cum conſenſu populi. vt patet in placea conſtantina. xcvj. diſtin. cōſtantinus. et facit ff. de fideicom. lib. l. inuitus. et extra de iureiuran. c. intellecto. b ¶ Extra quero quidam detinet debitorem meū: ꝛ per hoc nō poteſt mihi ſatiſfacere q; de operibus ſuis poſſet acquirere ꝛ mihi ſolnere: nunquid poſſum repetere ab eo iſtum meū debitorem. Dicit Jnno. q; nō niſi habeam in eo ius reale ſicut habeo in vaſallo ꝛ aſcriptitio et in omnibus qui tenentur ad innnera. Itez no. Jnn. extra de app. dilecti. vbi videas vt. C. de oper. lib. l. fi. Eſt tamen aliud remediuz ſcilicet qō agam actione iniuriarum cōtra eum: vel de dolo ſi ſciens detinet eum in preiudicium meū vt. ff. de dolo. l. ſi quis. fm Jnno. Illud etiā cōſtat q; poſſuz agere inter dict. de lib. ho. exhi. in quo aliis preferor ꝓpter ſingulare in tereſſe: vt. ff. de procura. l. licet in ꝓpoſitionibus. ¶ Quero nunquid ap pellatione caſtri cōtineantur vaſalli: ꝛ videtur q; non: q; caſtrū ſunt ipſi muri ꝛ habitationes. hō aūt nobilior eſt: vt. ff. de edil. edic. l. iuſtiſſimę. Sol. debet antē intelligi ſicut ſuadet dignitas concedentis: ꝛ ei⁹ cui conceditur: vt. ff. de vſu ꝛ ha. l. plenū. §. equitū. ꝛ de leg. i. item in legato §. parui. Jn dubio aūt dic vt dicam in. c. j. de cap. qui cur. ven. ¶ Sed quid econtrario. Done q; in quodaꝫ caſtro omnes homines erāt mei vaſalli: ego cōcedo tibi omnes vaſallos meos talis caſtri: vtrū videar concedere omnes habitationes meas quas habeo in eo caſtro et ipſum fortalicium et dico q; non: quia vaſalli ſunt pars ꝛ nō totum. Unde nō videtur conceſſum quod eſt ſeparatum a corpore ꝛ ſignificatione.

1 ¶ Vaſallus ſi ignoranter alienauerit feudum an ꝓiudetur feudo.
2 Res an poſſit retineri donec debitum ſoluatur.
3 Emphyteota ſi ignoranter vendidit rem emphyteoticam quid iuris.

Si vaſallus. Si vaſallus feudum ignorans alienauit non amittit feudum ſed ſibi reſtituendum eſt ꝛ non domino: tamen tenebitur ad intereſſe emptori ignoranti. b. d. ¶ Not. q; ſi vaſallus feudum ignorans alienauit non punitur. ſecus ſi ſcies: vt. §. eo titu. §. ſi titius. ¶ Oppo. ꝛ videtur qō ignorantia facit alienationem valere: vt. l. ſi. §. pe. ff. de leg. ij. Sol. ibi alienator tempore alienationis poterat alienare: hic non. Item ibi res erat de ſui natura alienabilis hic non. ꝛ adde qō not. Ly. C. cōmunia de leg. aut. res que. ¶ Oppo. q; quis non poſſit venire cōtra factū ſuū etiam ſi de iure non teneat: vt C. de reuo. dona. l. cum profitearis. Sol. ibi allegabat ſuum volum. hic ignorantiam. ¶ Opp. quez de euictione tenet actio eundem agentez repellit exceptio: vt. ff. de euic. l. vendicantem. Sol. ibi loquitur quādo rei intererat excipere: ſed hic nō intereſt excipere q; alienatio erat ꝓpoſſibilis. ¶ Extra quero vtrū poſſit rē retinere quādiu ſibi ſoluat intereſſe: Reſpondeo ſic quo ad agentē vt. ff. de cōdi. indebi. l. ſi non ſortē. §. ſi centum. argu. ff. de do. erce. l. pater. §. ex quadrante. ¶ Extra not. exiſto ca. q; ſi res emphyteote ignoranter vendidit feuduꝫ emphyteoticū q; non cadit a iure ſuo: vſi dominus reuocare volens habet ꝓbari ſciētiam quod eſt not. dignum.

1 ¶ Jgnoranti ſubuenitur.
2 Poſitioni non reſpondens an habeatur ꝓ confeſſo.
3 Adde ad idem.
4 Mercid⁹ vſurario ꝛ an credat dicētibus ſe nō habere codices rōnum.

Vaſallus. Laſus. Si vaſallus domino feudū ſciens inficiatus eſt feudum amittit: ignorans autez nō: ſed ſi dubitat vaſallus quentus a domino poteſt ꝓbitanter reſpōdere. b. d. ¶ Not. q; ignoranti ſubuenit. Et eſt rō q; ad inducēdū delictū requritur ſcia vt. ff. de decre. ab or. fa. l. fin. et facit. C. de fur. l. manifeſtiſſimi. §. finaūt. dubi⁹. ¶ Conſidera q; aut ꝙ ignorātiā exitat delictū. ꝛ tūc ipſo iure excuſat vt hic. Aut rōne ignorātie cōceditur reparatiuū remediū

ꝛ tunc

ꝛ tunc refert. Aut ſine auxilio pretoris ꝛ datur exceptio. Aut cū decreto pretoris ꝛ datur in integ. reſtit. Iſta eſt doctrina glo. ff. de noui ope. nuncia. l. de pupillo. §. hoc autem. ꝛ illam glo. multū notabat primus doctor meus Jo. pogliarēſis. Illius enim doctoꝛ meus qui rerum ſingularium habebat memoziam fuit dominꝰ Fraciſcus tigris de piſis. Sed ille qui multū cōtulit meo ingenio fuit bar. de ſaxoferrato quos longo tempoze audiui ꝛ diſcendi ſtudio raro me ab eis ſeparari. Dicebat autem mihi Barto. q; illud qō ſuum fabricabat ingenium erat le ctura Lyn. DUBITANTER RESPONDERE DEBET. Dabitur ſibi tamen terminus ad deliberandum: vt. ff. rerum amot. l. marcellus. ¶ Not. ergo quod ille qui dicit dubito non habet ꝓ confeſſo niſi dato ſibi termino ad deliberate reſpōdendum. q; dic vt in. c. ſi poſt preſtitum. de confeſ. lib. vi. ¶ Dicit Joan. mo. ibi q; ille qui non reſpondet poſitioni habetur ꝓ confeſſo nō ipſo iure ſed per ſententiam. Idem dicit Bar. ff. de iure fiſci. Leius qui delatorē. ꝛ addit q; hec contumacia non nocet heredi. Conſidera dū dicunt q; nō ipſo iure ſed per ſnām verum dicunt: q; quoties aliquid committitur motui iudicantis ibi requiritur eius iudicis declaratio ſed hec cōmittitur motui iudicantis: q; ter. dicit abſq; rationabili cauſa. ergo requiritur iudicis declaratio. vnde ſi iudex non declarat nō habetur ꝓ confeſſo. ¶ Et ideo ſis cautus q; ſi tu es aduocatus eius qui non reſpōdet et cā cōmittatur conſulenda facias q; cōmittatur ſola diffinitiua ꝛ non interlocutoria: q; cum non ſit interlocutum diffinitiue non pōt fundari ratione contumacie ſed altera pars ſit cauta q; faciat cōmitti que ſint partes iudicis. Jd autem qō Bart. dicat de iſta contumacia q; nō afficit heredem bene eſt verū in caſu. d. l. eius qui delatorem: ſꝫ nō eſt verum in caſibus in quibus nō obiicitur crimen in quibus factum defuncti preiudicat heredi: q; in iudiciis quaſi contrabitur vt. l. ij. ff. de peto. ſtipu. Et ideo cōtra heredē ex facto defuncti poſſet iurari in litem vbi talis eſt natura cauſe: q; ſi heres non purgat moram cū poſſet ei nocet. alias de dolo defuncti tenentur niſi dicas teneri: quia lis eſt conteſt. vt. C. de in li. iuran. l. alio iure. ¶ Et not. illam. l. an heredibus vſurariorum credatur qui dicit ſe non habere codices rationum ꝛ creditur eis niſi lis eſſet agitata cuz defuncto vt eſt lex valde notabilis ad hoc q; nō eſt dubiū q; iudiciū trāſeat ad heredē cū ſua totalitate ꝛ qualitate: ꝛ inter dū cū maiori efficacia: vt. ff. de inſa. l. ſeruus. Et adde not. in. l. i. §. denunciari. de vētre inſpiciendo. Ja. de are. qui dicit q; iſte contumacie habēt inducere ꝓindiciū tacite cōfeſſionis in ꝓparatoꝝ litis ꝛ in ꝓbatoꝝ ſed non ſuper libello. Oportet enī liteꝝ ſubſtātiari ꝓ interrogationem ꝛ reſponſionem expreſſa m: vt. C. de lit. cōteſta. l. j. cum ſimilibus.

1 ¶ Fraus quando dicitur committi an ꝛ quando preſumatur.

Beneficium. Dak regula ꝛ exēplum. Regula eſt q; vaſallus bñficiū alij infeudare pt equali perſone. Falkit ſi in fraudē legis fecerit. b. d. ¶ No. de fraude ꝛ q; de permiſſo ad pmiſſum nō fit fraus nec de ꝓhibito ad ꝓhibitū ſed eſt q̄dā multiplicatio boni vel mali. vnde ꝓprie eſt fraus quando pmiſſum ſimulatur ꝛ ꝓhibitum agitur reuera. vt not. Jo. mona. in. c. auaricie. de elec. lib. vi. vbi vide. ꝛ facit. C. manda. l. ab anaſtaſio. in fi. ꝛ. l. ſi libertus minoꝝ. m. de iure patr. ꝛ. ff. de manu. teſt. l. iij. §. ſi ab ignoto. Et iō qñ ſi mulatio ſit de pmiſſo non vitiat: q; eſt de pmiſſo ad pmiſſum. Itē quā do act⁹ fit ꝓ ꝓhibitos nō vitiatur tanꝫ ſimulatus ſed tanꝫ ꝓhibit⁹ ſimpliciter. Sed qñ fit de pmiſſo ad ꝓhibitū tūc eſt ꝓprie ſimulatio et fraus. Idē ſi fiat de pmiſſo ſimpliciter ad ꝓhibitum fm qd: vt de vēditione ad pignus. vt no. C. plus valere qō agit. l. emptione. et. l. imaginaria. ff. de reg. iur. Bal. legum doctor.

1 ¶ Vaſallus poteſt ſuper feudo agere conuenīri ꝛ tranſigere.
2 Tranſactionis nomine illud qō percipitur nō ſuccedit loco rei.

Si vaſallus. Datur regula qō vaſallus de feudo ſuo quinimo ꝛ tranſigere ſibi licet. ꝛ qō fecerit firmus haberi debet. d. o. d. JURAMENTUM ERIT. ſcz illud iudicium ſine ſnia feratur ꝓ eo ſi ue contra eum in agendo ſine conueniendo cum habeat vtile dñium: vt. §. de iueſti. de re alie. fac. c. j. §. ꝛ ipſe ſol⁹ habeat poteſtatem vtiliter agendi ꝛ excipiendi vt. j. de controuer. inter vaſal. ꝛ aliuz de bene. c. j. et hec ſnia prodeſt ꝛ nocet domino ignoranti etiā neduz ſcienti. vt hic et d. c. j. dummodo fraudulenter nō litigauerit vaſallus. vt. d. c. j. et ſic reſ inter alios acta aliis ꝓiudicat: ſꝫ regulariter ℨ. ff. de reg. iur. ſepe. ℘. de cer. Adde qō ego intelligo frandem eſſe commiſſam eoipſo q; vaſallus potuit denunciare domino et non denunciauit: vt. C. de dist. pi. l. creditor. hypothecas. que eſt ad hoc valde not. lex. MALE QUOD.

2 ¶ Not. q; illud qō nomine tranſactionis percipitur nō ſuccedit loco rei. facit. ff. de tranſac. l. controuerſia. quod verū eſt quando percipitur aliquid extrinſecum. Secus ſi aliquid intrinſecum puta pars ipſi⁹ feudi: quia quod retinetur non dicitur nouo titulo requiri. Lex eſt ad hoc notabilis. C. de tranſac. l. ſi ꝓ fundo.

1 ¶ Vaſallus ſi non cōqueritur de culpa domini dicit pena remiſſa.
2 Dominus perdit ꝓprietatem feudi ob culpam per quam etiaz vaſallus ſi eam committeret feudo priuaretur.
3 Felonia vel culpa domini cōmiſſa nō diſtinguitur in quez ſit cōmiſſa.

Domino cōmittēte. †Si dira bilis et ſingularis eſt deciſio huius cap. Laſus. Dak regula q; ſi dominus commiſit feloniam: per quam ſi eā cōmitteret vaſallus in dñm amitteret feudum: dñs etiam perdere debet. feudi ꝓprietatem. hoc dicit. facit. §. de fo. fi. c. j. ¶ Nam dominis indignis inſ patronatus aufertur: vt. C. debo. lib. l. fina. ꝛ ibi no. PERTUERIRE. ſcilicet per ſententiam: quia modus ꝛ forma traditus in vno cōrelationum in alio expreſſus intelligit. C. de indic. vidu. l. fin. FED VASALLUS. ¶ No. verbum ſi eñ dicit ad agnatos vaſalli: q; ſi vaſall⁹ nō cōquereret remiſſa pena videtur: vt. ff. ad ſil. l. diuus. Et no. q; iſtud. c. non habet locum in eccleſia: vt in. c. delicti perſone de reg. iur. li. vi. q; prelatus non eſt dñs ſed procurator: cuius colluſio non debet preiudicare eccleſie. argu. C. vnde vi. l. meminerit. SIVE IN ALIO. Uſus. ¶ Nota quod felonia quaz committit dominus non diſtinguitur in quem. Secus in felonia vaſalli. Baldus.

1 ¶ Feudū bis vninerſalibus conceptum: ꝓ ſe et ſuis heredibus maſculis ꝛ feminis cui ꝛ quibus de derint an perdatur per felonia m.

Feudum. Conſirmat hec regula q; ſi vaſallus cōmittit culpaz pp quā mereꝫ amittere feudū: amittit feudū ſiue feudū habeat ꝓpriaz feudi naturā ſiue non. ¶ Laſus. Lomes ſabaudie cōceſſit mihi caſtrum in feudum eo pacto vt ego habeā ipſum ꝛ heredes mei maſculi et femine ꝛ cui dederiz alij: queritur vtrū iſtud feudū perdatur per felonia: Rñ. q; ſic antē alienet: ſed ſi alienauit emptoꝛ per feloniam ſuam nō perdit. b. d. ¶ Oppo. ego poſſum alienare cōtrabēdo ergo ꝛ delinquēdo. vñ ſi per vim expellam tertiū poſſeſſorem applicabitur illi per. l. ſi quis in tantā. C. vñ vi. Rñ. non eſt ita: q; delictum non oꝛ ꝓprie datio. ¶ Secundo opp. q; dicta in precedentibus videntur taci te repetita in ſequētibus: ſed in precedētibus dictū eſt de maſculo ꝛ femina: ergo qō ſequitur vt cui de derim oꝛ intelligi. f. maſculo vel femine nō extraneo. ar. ff. de ope. li. titius. Rñdeo non eſt ita: quia iſta clauſula eſt poſita cā ampliādi ꝛ debet aliquid operari. Item inter maſculū ꝛ feminā eſt datus ali⁹ oꝛdo a iure. ¶ Tertio opp. quia iſta verba ꝛ cui dederim debēt intelligi ſm qualitatē precedentiū. ſ. ꝛ ſi cui dederim feudū. Rñdeo nō eſt ita. q; ſm hoc pactum nihil operaret: vt. ff. de vſur. l. ſi ſtipulat⁹. ꝛ ad de ad iſtud. c. quod no. ff. de alie. iud. l. iij. §. opus. ꝛ in. l. vlti. ff. de noui ope. nuncia. per Dy.

1 ¶ Pactū factū cū fratre de nō petēdo feudū ab eo vel eius heredibus: quid ſi fine filijs moriatur.
2 Heredis appellatione in feudo qui veniant.
3 Pactuz debet declarari ꝛ adaptari ſm̄ naturā rei ſuper qua interponitur.

Titius. Laſus. Titi⁹ ꝛ ſemproni⁹ ſucceſſerunt patri in feudū: ꝛ ex diuiſione inter eos facta feuduz peruenit ad ſempronij in totum vel forte ꝓ parte: titius fecit pactum ſempronio de eo feudo non petendo ab eo vel heredibus ſuis: deceſſit ſemproni⁹ ſine filio maſculo extraneo herede relicto: titius petit feudum ab herede ex ſucceſſione ad ſe deuolutum: queritur an obſtet ſibi exceptio pacti: Reſpondetur qō non. b. d. ¶ Not. q; pactum de nō petendo feudum factum a fratre fratri recipienti ꝓ ſe ꝛ heredibus ſuis intelligitur de liberis heredibus. ¶ Nam in feudo appellatiōe heredis non continentur extranei etiam ſi de heredibus fiat mentio in modum liberationis ꝛ ſic libera tio reſtringitur quod eſt nota. dignum. Et idem putarem in renunciatione non renūciatio habet vim pacti perſonalis quando ſit contemplatione perſone: vt. C. ad vell. l. iubemus. ꝛ facit ad hoc. c. rōne ſui ff. de le. iij. l. paulo calimacho. §. j. ¶ Ultimo no. pactum interpretari ad aptari ꝛ declarari ſm̄ naturaz rei in pactum deducte: ꝛ quod contēplatione certe perſone fieri preſumitur perinde haberi ac ſi talis perſona nominatim exprimeretur. Bal.

1 ¶ Jmperator non vult ligare illos ad quos litere ſue non peruenerunt.

a ¶ Jnfectiones ꝛ ii vt ſentire bal. q; agnati i cōdo ꝛ tertio gradu nō admittunt: lego credo Jaiuz p id q; bſ in. c. j. §. hoc quoqz. ſ. qui feu. da. poſſ. ꝛ. l. ci. §. ſi quis de ſuc. feu. ꝛ ſi illa tpa loquīſſe iſte ter. ſꝫ aduerte q; tollit iſtō p ter. q apte hoc dicit in. c. j. ſi vaſal. feu. pri. cui de fera. aduerte tū q; ibi dicit quāto gradu ab eo q; acqſiuit ꝛ nō dicit ab eo q; obligt. Aud. bar.

b ¶ Intellectu ꝛ qō no. p Jnnoce. i. candi tis. de ſcrip. q; ita intereſt ſubditoꝝ nō mutare dñm: ſicut e cōtrario intereſt dñoꝝ ſubditos non mutare. Et idē Jnn. in. c. in noſtra d. in in. ꝛ dā. tato.

c ¶ Bubi⁹. ad de q; dicit Jnno. q; ille qui dubitat negare vſ: q; p co dē ē qñ cauſe dubitationis ſunt tales gb⁹ qs poſſit moueri ad negādū eē de ma. ſ obe. c. inter ꝛ tnoꝛ. i fin. vbi oīno videas.

Universidad de Deusto Biblioteca

2 Pactum an rumpere videatur qui propter nouaꝫ discordiam alterum offendit.
3 Imperator habet imperium a deo.
4 Factum tempore guerre quid dicatur.
5 Negatiua facti potest esse notoria.
6 Bona mobilia censentur de eius territorio vbi reperiuntur.
7 Filius non potest alimentare patrem bannitum.
8 Barbam alicui expilare est iniuria.
9 Excessus appellatione venit omne delictum.
10 Pater an priuetur bonis propter delictum filij.
11 Bona bannitorum an publicentur.
12 Bona publicantur in crimine lese maiestatis.
13 Quid si iudex in sententia dicit q cōfiscabat bona.
14 Judices ratione generalis arbitrij an possint oia bona publicare.
15 Duellum in quibus casibus sit permissum.
16 Et an sit permissum de iure canonico ibidem.
17 Duellum quid sit ibidem.
18 Duellum alicui indicens: τ ei crimina impingens an saltem teneatur probare per indicia.
19 Duellum facere volentes postquam sunt in campo an possint penitere.
20 Duellum in quibus casibus fiat ibidem.
21 Duellandum an tantuꝫ sit q victor appareat si prima die quo pugnauit non apparuerit victor.
22 Duellum facere volēs habens duos oculos cuꝫ illo qui vnum tantum oculum habet an debet ei claudi vnus oculus.
23 Duellare in qua etate aliquis potest.
24 Res mobiles vel immobiles que sunt.

a ¶ Bonū. Vñ lucan⁹. Pacē summa tenēt τc. et Verg. nunc placida cōpostus pace quiescit τ marcus cicero. i.j. officiorū. et liuius in .ij. bello punico in oratiōe bānonis quā apud senatū carthaginēsem ꝯ hānibalē perorauit. An. barb.

b ¶ Prodesse. Et adde q qs simul pt negare τ excipe: q potest negare simplr τ ppo nere exceptionē cōditionaliter.

c ¶ Probationes. Vide plene Joā. and. in ti. ꝺ leg. an. barba.

d ¶ Fiscū. Not. cōiter ciuitates ñ hñt fiscū nisi ciuitates lōbardie vt ē glo. sing. in. d. §. nulla. an ante possint prescribere vide bal. in. l. imperiū. ff. de iurisdi. om. iudi. et Inn. in. c. ex literis. de iure patro. Andr. Barba.

e ¶ Viuētis. vide not. in. l. q superstitis. ff. de acqui. her. And. barba.

¶ De pace tenēda τ eius violatoribus. Rubri.

Federicus. ¶ Diuide capitulū in decē ptes. Primo qualiter sit puniendus laicus si pacem violauerit. Secundo qualiter clericus debeat puniri eodē casu. Tertio qualiter receptator pacē violātis. Quarto qualiter dirimetur ꝯtentio orta inter duos vel plures vasallos. Quinto qualiter procedendum sit si rusticus militem vel miles rusticum vel miles militeꝫ de pace violata pulsauerit. Sexto quēadmodum statuitur regulariter libertas a comite. Septimo qua pena sit puniendus arma portans. Octauo de pena latronum τ furum τ inobedientium. Nono si ministrales inter se guerram habuerint quo iure sit ꝓcedendum. Decimo quo loco licet pabulare equum suū. Scda pars incipit in. §. si clericus. Tertia in. §. si iudex. Quarta in. §. si duo. Quinta in. §. si tres. Sexta in. §. si rusticus. Septia in. §. post natale. Octaua in. §. si quis rusticus. Nona in. §. publici latrones. Decima i. §. si qs qnqꝫ solidos. Casus vsqꝫ ad. §. si clericus. Imperator adulatur oībus suadēs q seruare debeat pacē: τ statuit penā cōtra non seruātes dicens q qui hominē infra pacis edictuꝫ occiderit capite puniat nisi per duellū ꝓbet q fecit ad sui defensionē: verūtamen si manifestū est q volūtarie τ non ad sui defensionē occiderit nō admittit ꝓbatio p duellū τ pena capitis punit. τ hoc habet locū comparēte violatore pacis. Si vo fugerit tūc bona mobilia publicant τ immobilia permittuntur heredibus iuramento prestito ab eis q inde nullū emolumētū ꝑstabūt sibi. Sꝫ si postea cōtra fecerint priuabuntur hereditate: et fisco applicabunt. Si vo infra pacis edictum aliquis hoīem vulnerauerit manus ei⁹ amputabit nisi probet p duellum q ad defensioneꝫ sui hoc fecerit. τ in eius bonis procedetur simili modo sicut superi⁹ est dictū. Sinautē aliquis sine sanguinis effusione pcusserit vel absqꝫ percussione aliqueꝫ inuaserit pena pecuniaria punit. hoc dicit vsqꝫ ad §. si clericus. ¶ † LITERE ISTE PERVENERINT. No. q imperator nō vult artare p literas suas nisi illos ad quos litere puenerint nō tamen intelligas q sit necesse singulorum auribus inculcari: sed sufficit tm̄ per edicta extra de postu. ꝑla. c. j. ET PACEM. De ista pace quam imperator hic vult seruari videt loqui hoc. c. ꝫ dicit Dy. q in paucis locis seu terris lombardie hoc videtur habere locum cū omnibus fit guerra. Dyn. Tu dic hoc. c. generaliter loq siue imperator indicat pacem siue ciuitates inter se faciāt pacē: siue singulares p-
2 sone. ¶ † Sꝫ nunqd videt rumpere pacem ille qui propter nouā discordiam offendit alterum. doc. cōmuniter tenēt q nō: quia de hoc videt non cogitatū fuisse. Adde hoc facit q no. fꝫ Hosti. τ Joā. an. extra de immuni. eccle. c. fi. in nouel. DIGNUM EST. No. pulchra verba: dignuꝫ est vt cuius ꝑcellimus munere illi omnino pareamus in opere. Itē no. pro excellētia īperatoris: dicit Vegetius secundo de mili. disciplina cū imperator augusti nomen accepit tanq ꝑsenti τ corporali deo fidelis est ei prestāda deuotio τ impendēdus peruigil famulatus. deo enim vel priuatus vel militans seruit cū fideli-
3 ter euꝫ diligit qui regnat deo autore. ¶ † Unde no. quod imperator habet imperium a deo. Item q debet deo parere. VOLUMUS. Nota verbum qd ius suum quibuslibet personis conseruare debem⁹ cōcor. ff. de his q sunt sui vel alie. iuris. l. ij. DESIDERATAM. No. pacem esse desiderataꝫ τ ne
a cessariuꝫ bonū.[a] DECLARABITUR. No. proeminuꝫ per tex. declarari. PACEM. in tempo
4 re pacis. Dy. ¶ † Quero ecōtra quod dicat factuꝫ tempore guerre videtur q includat immediate ante τ immediate post. vt no. in. l. j. C. de ope. liber. et in l. diuortio. in prin. ff. sol. ma. CAPITALEM. Quia homicida quod fecit semper expectet vt. C. de epis. aud. l. iij. PER DUELLUM. ¶ Not. q quis purgat innocentiam suam per duellum. putant enim milites τ nobiles q deus sit auxiliator in storuꝫ. tamen lombarda dicit vidimus multos sub iusto clypeo perire hoc no. ff. ad. l. aquil. qua actione §. si quis in collucatiōe. Dicit Aristo. non est verisimile habere deuꝫ curam malorū vel prauorū. MANIFESTUM. ¶ No. qd vbi facinus est manifestum non habet locum pugna. VEL SIC. No. q vbi est declarata probatio non habet locum pugne declaratio. Jaco. bel. quia si patet expresse non
b potest negare prodesse.[b] ¶ † QUOD NON NE-
5 CESSARIO. Nota negatiuam facti posse esse notoriam vt extra de testi. cog. c. sup eo. Item no. notorium cadere in facto instantaneo quod ꝯtra Jac. bu. est. SED VOLUNTARIO. Quod ī dubio presumitur. facit quod not. C. de exceptio. si quidem. NEC ALIO MODO. ¶ No. qd iudex non
c debet admittere friuolas probationes[c] homicide nec morari sup ambagibus. FUGERIT. qd est eoipso q citat⁹ nō cōparet in pplo. ¶ PUBLICENTUR. Not. bona ꝯfiscari ciuitati ꝫ de iure
d cōi ciuitates nō habēt fiscū[d] vt. l. j. C. de bonis vacā. li. x. sed hic forte loquit habito respectu ad pacē cōstantie que quibusdā ciuitatib⁹ lōbardie fiscum cō-
6 cessit vt i aut. de defen. ciui. §. nulla. coll. iij. ¶ † Iteꝫ no. q bona mobilia censent esse de ei⁹ territorio vbi reperiunt: quia populo seu fisco illius loci confiscātur. tex. ē hic sing. HEREDES ET HEREDITATEM. Mirū est quod hic heres τ he-
e reditas dicitur viuētis[e] quia hereditas nō dicit viuentis sed hic habebatur pro mortuo q in locū ei⁹ successerat alter: vt no. ff. pro so. l. actione. §. publicatione. TALI CONDITIONE. No. hic q ī sñia pōt apponi modus τ q ille debet seruari sicut cōditio. concor. C. de sentē. l. cū conū. τ. l. cū iudex. τ. l.
7 itē labeo. fa. ercis. ¶ † SPONDEANT. Not.
f quod filius nō potest alimentare patrem bannituꝫ[f] vel hostem τ si cōtrarium facit punitur in amissiōe bonorū que erant sibi ꝯcessa sub iureiurando ne patrem aleret. τ sic no. patrē ꝓpter bannū priuari iure nature. ASSIGNET. ¶ No. de vbo assignet. facit extra de cōces. preben. c. ppostuit. in fi. in ver. assignetis. τ de preben. c. p illorū. in fi. in verbo assigna-
g re. τ vide qd ibi no. p Jn. τ in nouell.[g] VITAM SUAM DEFENDENDO. ¶ Not. qd nec defendere nec vulnerare qs aliquē impugne pōt nisi vitam suam defendendo. Et not. offensoreꝫ nūq presumi defensorem nisi probetur. Item qui excedit
h modū punit de excessu.[h] τ sic miti⁹ punit: vt de pe. τ remissio. c. significasti. in nouella. AMPUTETUR.

f ¶ Bānitum. Hoc est veruꝫ in casu isto et qñ est bānit⁹ q ꝯ pr̄iaꝫ cōmisit delictuꝫ al's sec⁹: vide tex. in autē. de incest. nupt. §. j. τ ibi ange. et no. in. l. minime. de relig. et sump. fune. facit. l. si adulteriuꝫ. §. libert⁹. ff. de adulte. And. bar.

g ¶ In nouel. Et. C. ꝺ ipu. et aliis subst. l. fi. C. de neces. ser. l. qdā. C. ꝺ le. l. pe. in fi. extra vt li. pē. c. eccl'ia. in fin. τ in. l. cum pr̄. §. pr̄ plurib⁹. ff. de lega. ij. vbi nec dñiuꝫ trāsfert nec possessioneꝫ merā ꝫ ꝯcessionē facit

h ¶ Excessu. lu. in suis no. alt. casum singu. nō pōderatū a doctoribus i. l. si adulteriū cū icestu. §. imperator. ff. de adul. ꝫ illum tex. alle. bal. in l. vt vim. ff. de iu. τ iu. lꝫ lud. mētiōeꝫ nō faciat de bal. vide gl. sing. fm salyc. in. l. qm̄ multa. ad. l. iuliā de vi. andreas Barb.

TUR. Nota pro vulnere manum amputari. RIGORE JUSTITIE. Nota in maleficiis pu
8 niēdis seruari rigorē iustitie. ¶ † BARBAM EXPILAUERIT. No. de barba. τ no. q in oībus istis modis violatur pax: vt apparet cōiūgen
9 do nigrum cum rubro. ¶ † PRO TALI EX-
a CESSU. Not. omne delictū excessum appellari.[a] Et considera super isto tex. q quando decapitatur quis vel manus amputatur litera: nullam facit mētionem de cōfiscatione bonorum sed quādo bannitur propter contumaciam dicit q bona mobilia cōfiscantur: sed immobilia reseruantur descēdentib⁹ quod forte debet intelligi ꝫ aut. bona damna. τ. C. de bo. ꝑscrip. vt. ff. de legi. sed τ posteriores. ¶ Quero ergo de intellectu illi⁹ aut. Tex. eñ in aut. vt nulli iud. col. viij. dicit q si aliqui condemnantur ꝓ aliquo maleficio ad mortem vel ad exiliū q bona non debent confiscari sed descendentibus reseruari: nunquid ergo hodie ꝓ vllo maleficio bona cōfiscantur nam ille. §. generaliter. loquit ergo gñaliter dꝫ itelligi: vt. ff. de offic. pꝛ̄si. l. iij. ff. de alea. l. j. §. qd autēꝫ. ff. de lega. prestā. l. j. §. τ generaliter. ff. de sta. mili. l. in fraudem. in fi. Item magis debet successio parētū filiis q econtrario. ff. de inoffi. testa. nā τ si parentibus. ff.
10 de fal. l. si quis legatum. §. vltimo. ¶ † Sed propter delictū filij nō priuatur pater bonis filij. ergo τc. C. de bo. proscri. l. si filius. Item bona parentū sunt debita filiis etiam viuēte patre. ff. vnde lib. l. scripto. ergo ꝓpter delictū patris non debet ea amittere vt. ff. de penis. l. crimen. de penis. l. sancimus. Item forti⁹ ius hꝫ filius q patron⁹. qd ptꝫ: q superat patronū. Sꝫ ꝓpter delictū liberti patronus non perdit bona vt. ff. de bo. liber. l. si libertinum. ergo nec filius. Iteꝫ esset absurdū si ꝓpter delictum patris filij mendicarent: vt in aut. de triē. τ semis. §. prohibemus. col. iij. Itē fiscus pretendit causam lucratiuam. Sed filius pretendit debitū iure nature: vt. ff. de bo. liber. l. cum ratio. Itē pro hoc facit tex. in ratione sui. C. de secū. nup. l. j. Quidā dicunt qd aut lex loquitur de parte bonoruꝫ publicanda τ illa debet publicari: vt. C. ad l. iul. de vi publi. l. ij. Aut de omnibus bonis τ tūc secus. Alij dicunt q vbi fit cōfiscatio ad consequētiā pene. et tūc vetera iura sunt correcta per. d. aut. bona damna. Aut nō fit cōfiscatio ad consequētiā pene: τ tunc vetera iura non sunt correcta. vt ad. l. iul. de vi. l. ij. ¶ Tunc autem bonoruꝫ confiscatio venit in consequentiā pene qñ damnatus perdit ciuitateꝫ vt q deportatur: vt. l. iij. C. si penden. ap. mors inter.
11 ¶ † Idem si bānitur ex tali causa ex qua de iure cōmuni deberet deportari vt no. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. relegati. Alij dicunt quod banna non trahuntur ad consequentiā. Aduerte si aliquis est bannitus ad mortē nō facta mētione de bonis: bona de
b bēt publicari.[b] etiā si non habeat liberos vel parentes vsqꝫ ad quartū gradum: q cum statutum de tali bāno disponens sit odiosum dꝫ restringi τ nō ampliari. vt in. c. odia. de regu. iur. in. vi. τ argu. eius qd legitur τ nota. ff. de condic. inde. l. fi. §. vltimo. Et dicit dominus Cy. in. l. j. C. de her. instit. q bannum in suis terminis est seruādum τ nō ꝓrogānduꝫ. tūc vero non fit in consequētiam pene qñ est preambuluꝫ pene: vt q fit vt quis tedio affectus veniat responsurus. τ huius gñis est sola annotatio bonoruꝫ que fit in omnibus bonis sola legitima filiorum τ parētum vsqꝫ ad quartum gradum excepta vt. ff. de bon.
c dam. l. cum rō.[c] Tertij dicunt q aut aliquis condēnatur ad mortem τ tunc nō fit confiscatio. Et ratio est: quia talis cōdemnatus efficitur seruus pene: sed per seruum pene non acquiritur fisco. vt. ff. de his q. vt indig. l. si in metallū. Aut est ergo talis condēnatio p quam non efficitur seruus pene vt q deportatur τ tunc bona confiscātur. q cum bona deportatus habere possit ex reseruatione vel ex noua acquisitione. vt. ff. manda. l. si tibi mādauero. §. is cui bona. τ no. ff. ex qui. cau. ma. l. si qua militi. et ptꝫ de le. iij. l. si deportati seruo. §. j. ergo non hr̄ pro mortuo τ
d ideo non habet heredem sed fisco acquirit.[d] vt. ff. de iure fisci. l. stati⁹. §. cornelio. sed media opi. mihi plꝫ τ
12 est cōis opi. ¶ † Sꝫ illud est certū q bona confiscantur in crimine lese maiestatis commisso contra principē vel cōtra rempublicam: que vere sit respublica non eñ habeo ꝓ republica quādo maior pars iniuste expellit minorem vt tyrannice dominet. arg. ff. de capti. l. si quis ingenuā. §. in ciuilibus. τ quod not. Jo. an. in. c. j. de cleri. nō residen. in nouella. Itē publicātur bona in crimine heresis vt. C. de here. aut. gazaros. Item publicātur bona fugitiui scilicet annotata τ cōsignata in fiscum. nā hoc nō venit in cōsequentiam alterius pene: sed per ratione contumacie vt. ff. de requiren. reis. l. j. τ. ij. C. eo. l. finali. Item publicātur bona ipso facto. ff. de publi. l. commissa. Adde tamē qd no. in aut. de incest. nup. in prin. Itē publicantur qñ lex nō loquitur de tota sed de quota vel de certa quātitate τ specie vt. d. l. ij. C. ad. l. iu.
13 de vi. τ. C. de incest. nup. l. cum ancillis. ¶ † Sed pone iudex exꝑsse dixit in sentētia q ꝯfiscabat bona a qua sententia filij vel parentes non appellauerūt: nunquid talis sententia transit in reꝫ iudicatā? Respondeo non tex. est in dicta aut. bona. τ est ratio q iudex hoc nō potest facere cū in hoc sit adēpta sibi iurisdictio a lege. ¶ Item in ꝑiudiciū filiorꝫ τ parētum qui non deliquerunt τ in iudicio nō fuerūt nihil discerni potuit vt. ff. de adop. l. nam ita diuus. τ ff. de infa. l. lucius. ¶ Item no. q iste tex. ad reseruatione bonorum que sit liberis addit vnuꝫ quod alibi non reperitur. s. de condēnato ex ipsis bonis non alendo τ de eis confiscandis si contra fiat. Et adde
e qd no. C. de iure fisci. l. fi. lib. x.[e] ¶ † Sed hic qro an
14 ratiōe gñalis arbitrij indices possunt oia bona pu-
f blicare. τ videtur q sic.[f] nam possunt qd est plus. s. condemnare ad mortem vt singulariter not. instit. de iniur. §. pena. Et hoc est qd dicimus qd puniunt in auere vel ere τ in ꝑsona. vt not. in aut. de armis. colla. vj. Sed in contrariuꝫ videtur casus. C. ne sine iussu pñcipis certi iudi. bona liti. publi. l. j. lib. x. dic vt ibi. ¶ Sed oppo. contra id qd dixi de annotatione bonorꝫ q hic expresse dicitur contrarium. s. q bona reseruantur filiis. So. hoc ideo q ratione contumacie condemnantur de crimine principali. ¶ Sꝫ fm ius commune qd ante hāc. l. vigebat nō cōdemnabatur quis de crimine principali. vt. ff. de penis. l. absente. Et iō si per statuta terrarum cōtumax ponitur in banno qd respicit terminum pene. τ sic est pena delicti. dic quod tunc bona confiscanda non sunt: sed reseruāda filiis. per hūc notabileꝫ tex. caue tibi q nō video qd iste. §. dicat q debeat cōdēnari ad propriam penā delicti. nec etiā in hoc fm text. fit mētio de bāno. τ ideo tutius est dicere vt dicat Ja. bel. q nouissimo iure istius legis bona nō debēt hodie annotari nisi bona mobilia: ꝫ filiis reseruari q est not. dignum. Sed de banno fit mētio. j. in ti. hic finitur lex. deinde cōsuetu. regni incipiūt. c. domino guerram post principium. τ etiam de consuetudine
g est qd bānum detur propter cōtumaciam[g] vt. l. j. §. quid ergo de ven. inspi. τ. l. sed τ si p ꝑtorē. §. q si dū decreto. ex qui. cau. ma. τ no. in. l. j. C. qui bonis ced. pos. τ. l. ad cognitionē. ff. qui. ex cau. in pos. ea. τ insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. relegati. τ ibi no. τ. C. de sacrosan. eccle. aut. cassa τ irrita. Et no. q bannire est extra comitatum ciuitatis ponere: vt no. in. l. j. C. de
15 natu. li. p Cy. † Deinde tu habes hoc de duello τ gl. ponit certos casus in quibus hꝫ locum duellum in quo reus victus punitur eadem pena ac si esset confessus. certe gl. dicit qd mitius agitur cum eo q cuꝫ confesso: quia est conuictus ex presumptione. τ sic no. q mitius agitur cū eo qui est victus ex presum-
16 ptione q ex cōfessione. ¶ † Et no. istam glo. τ adde alios casus de pugna quos ponit Rof. in tractatu
h de pugna. Et no.[h] q de iure canonico ista pugna ē oīno prohibita vt plene no. per Ray. de pēna forti in tractatu suo de duello siue monomachia qd idē est dictuꝫ τ ibi videas. Et qd dixi de iure canonico duellum est ꝓhibitū verū est nisi fiat pro defensione
i proprie salutis vt hic in tex.[i] ¶ Idem si pro defensi-
k one patrie. arg. ff. de postbu. l. j. §. bestias.[k] ¶ Idem si pro defensione filiorum vel vxoris vel aliorū quorum iniuriam tenetur quis propulsare. Sꝫ pro defensione cuiusdam extranei nō puto q quis possit
l inire duellū nisi sit eius campio:[l] Et hoc fiat autoritate superioris. vt. C. vt armorum vsus inscio pu-

a ¶ Appellari. vide textū no. in. l. si quis in hoc genus ad fi. C. de epis. et cle. and. bar.

b ¶ Publicari. Vide bal. i. l. ij. C. q test. fac. pos. and. bar.

c ¶ L. cū rō. sed si aliqs bānit⁹ succedit in hereditate parētis dicit gl. q fiscus aufert hereditate tāq indigno vt C. de here. īst. vt. l. j. p accur. dic vt dixi in lectura mea.

d ¶ Aegrit. vide do. Joā. de imo. i. l. j. C. de test. τ bal. in. l. j. C. de secun. nup. vbi notabiliter loquit. And. Barb.

e ¶ Lib. x. Iteꝫ trāsuersa ꝑsona q nō fuit citata nō obest nec ei ipo nit silētiū res iudicata. ex ꝺ test. c. veniēs. qro an debeat qs bāniri si detinet in carcere ita qd cōpare re non potest. Rñdeo nō vt no. i. c. si iudex laic⁹ extra de sen. exc. in. vj. i glos. ordi.

f ¶ Qd sic. Vide Lud. in ru. de ar. an. bar.

g ¶ Contumaciā. vid bar. in l. illicitas. §. penul. ad fi. ff. de of. pꝛ̄si. an. bar.

h ¶ Et nota an sit licitū duellū. vide bal. in l. vt viꝫ. ff. ꝺ iusti. τ iu. And. Barba.

i ¶ In text. ff. ad. l. aql. sciaꝫ. §. q cū aliter. τ C. vñ vi. l. j. et C. ad le. iul. de vi. is q aggressorē. τ extra de homi. sicut dignū. τ. c. significasti. τ. e. ti. c. j. in cle. τ vide C. qñ li. se sine iu. vin. l. j. τ. ij.

k ¶ Bestias. et ff. de inst. τ iu. l. veluti. τ fortius. ff. de rel. in. l. minime.

l ¶ Campio. Adde quod not. i. l. cū fundū. ff. ꝺ vi τ vi ar. Sed caue p. c. dilecto in ver. τ qdem liceat de sen. ex. lib. vj. dū dicit cuilibꝫ suo vel ꝓrio τ habui semp illū tex. ꝓ valde no. in ista materia Bal.

m. n° 11 ibi bona debent publicari forte dicas non et in gl. in l. fz. f° 17. li. 4. fori

Universidad de Deusto
Biblioteca

eipe.l.j.lib.xi. Dicit etiã glo. q̃ põt iniri duellu3 pro defensione iustitie ẽt circa r.s. qõ dic vt in.l.j.C vñ vi.ff.de iusti. ꝛ inre.l.vt vim[a]. de homi.c. significasti. ꝛ qõ nota.de re.iur.l.culpa.ꝛ.ff.qõ met[a] cã.l.metum §.lz. ꝛ habes no.ff. de fica.in.l.q furem. et vide qñ licẽat se sine iudi.i.l.j.ꝛ.ñ. Dicũt q dã q̃ pro defensiõe bonoꝝ sui lz inire duellũ: q̃ crudelis est qui negligit famã suã: ꝛ ideo si rusticus insultat nobilẽ non dz nobilis fugere: lz fugere posset q̃ fuga reddit q̃ vilioꝛẽ. Ita dicit Lyn.ff.ad.l.aql.l.er plagijs tabernarius. ꝛ in.l.scientias. §. qui cũ aliter in ad̃itiõib[9] suis b. ¶ Sz istud nõ ẽ ꝑprie duellũ: q̃ nõ ẽ indictũ lz est potꝰ q̃dã rixa seu ipetus armoꝝ. ¶ †Dorro duellũ ꝓprie est singularis pugna inter aliquos ad ꝓbationẽ veritatis fm ꝓfatuꝫ fratrẽ Ray. de pẽna forti. ¶ Sz nunquid ille q̃ pronocat aliquez ad bellum vel duellũ impingens ci crimina teneat ꝓbare per indicia vel cõiecturas. Rñdeo sic: q̃ pugna ẽparatur torture q̃ nõ bz fieri nullis indicijs precedẽtibus: vt no. C. de seruis fugiti. l. quicumq; ff. de qõ. l. marit[9]. ꝛ. C. ad. l. iul. maiest. l. si qs. Qualia autẽ indicia sufficiãt est in arbitrio eius q̃ publicã autoritatẽ bz sup hoc vt. ff. de qõ. l. milites. §. oportet. ꝛ. ff. ad leg. l. de minore. §. tormẽta. Ex quoquin glibet desperatus aliũ ad pugnã sine cã ꝓuocaret: qõ est absurdũ. ar. ff. de iure fisci. l. senat[9]. ¶ †Quero nũqd ille qui mo ritur in pugna moriat̃ seruus pene? Rñdeo ille ẽ similis illi qui moꝛit in tormẽtis nõdũ cõdẽnatus. et ideo nõ moꝛit̃ seruꝰ pene. ꝛ suum testm̃ nõ rumpef: ꝛ hoc ꝓbat̃ q̃ illi q̃ occidunt̃ in bello non moꝛiunt̃ serui pene nec hois: secus si capiant̃ et seruent: vt. ff. de statu hoim libertas. ¶ †Quero an postq̃ sunt in campo positi de cõmuni ꝛsensu possint penitere? Rñdeo non nisi abolitio concedat̃ a superiore. Vñ ex quo conuenerũt inter eos pugnare necesse est: q̃ publice vtilitatis est peccata nocẽtum apparere: vt ff. de iniur. l. cum qui nocentem. in ꝓncipio. Et nota q̃ duellũ de iure romano regulariter est ꝓhibitum aliq̃ tñ permittit̃. vt no. insti. de here. abintestato. §. per contrariũ. Sed fm legẽ lombardoꝝ q̃ olim multum viguit in lõbardia ꝛ tuscia longobardoꝝ ꝛ adhuc hodie multe eius cõsuetudines seruant̃ in regno sicilie lz ꝓ eo regula daret̃ q̃ duellus nõ esset licitum: tñ in pluribus casibus erat permissum. vnde hic in libro meo habeo talẽ postillã super verbo per duellum. ¶ †No. plene casus in quib[9] fit pugna de crie lese maiestatis. Fit pugna inter actorem ꝛ reum vt in lõbarda de maleficijs ꝛ publicis crimi. l. vltia. ¶ Et de consilio mortis in vno casu fit pugna. scilicet qñ mulier ꝺ: consiliata de morte mariti. vt in lõbar. de consilio mortis. l. vltima. Et de opprobrio ac curbitationis vt in lombarda. de cõuitijs. l.j. ¶ Et de homicido facto inter treugã vel post pacis osculum. vt in lõbarda de homi. l.j. Et de morte furtiua fit pugna. vt cod̃ẽ tit. l. vltima. ¶ Et de paricidio facto ꝓpter cupiditatez rerum fit pugna. vt. j. de pari ci. l. vltima. ¶ De improperio fornicationis aduersus liberã mulierẽ: que in alterius mundo est. vt. ti. de iniuria mulie. l.ij. Et de re intertiata fit pugna inter emptoꝛẽ ꝛ venditoꝛẽ. vt tit. de reb[9] intertiatis. l. si res intertiata. Et de malo ordine possessionis. quinquẽnalis fit pugna vt in lombar. qualiter quis se defendere debeat. ¶ Et de debito pacto fit pugna vt in lombar. de testã. l. si quis cuꝫ altero. ¶ Et inter cõtrarios testes fit pugna vt in lõbar. de testi. si quis cũ altero. ¶ Et de periurio scienter facto fit pugna. vt in ti. qualiter qs se defen. l. de furto. Et de cbarta ꝺctoꝛ appellata falsa fit pugna vt in lõbar. de ꝺctis. c. tit. ¶ Et de investitura ꝺcti fit pugna. c. ti. si de inuest. ¶ Et de depositio negato si est. pr. fol. fit pugna. vt eo. ti. si qs ꝓ ipm. ¶ Et de furto ꝛ scalco si est vltra ser. sol. fit pugna. vt eodẽ ti. de furto. ¶ Et de instrumẽto ꝺctoꝛ ꝓ vim facto fit pugna. vt eodem ti. si qs diverit. ¶ Et de libertate petita a seruo fit pugna si placeat ꝺño. vt eodẽ ti. si seruꝰ ꝓp appetitum. ¶ Et de incendio. vt eo. ti. si quis afte-

a ¶ Ut vim. vide ange. pone ibi aliqua no tabilia. And. barba.

b ¶ Suis. ꝛ euz pro eo. l. in eadẽ. ff. ex quib[9] cau. ma.

¶ Et de ꝺctis fidelitate fit pugna militarib[9] armis vt in. l. qcũq; ciuisdẽ ti. ¶ Et de rebus ciuilꝫ tcoticis fit pugna vt eodẽ ti. l. vlt. ¶ Et est scienduꝫ q̃ pugna semp est in arbitrio actoꝛis vt in lombar. aliter qs defendebe. l. si qs a ꝺño. ꝛ. l. de pactis. ꝛ. l. si qs aliuz asto. ¶ Et etiã hoc not. Accur. ꝛ alibi nõ dz fieri pugna quam vbi indicatum est vt ti. l. nullus ꝑsumat hominẽ mittere ad iudiciũ nisi vbi indicatuz est. ¶ †Quero si die assignata duelli vn[9] aliũ fugare non potuit vtrũ tãdiu fit bellandũ donec vn[9] victoꝛ ꝛ alter victus appareat? Rñdeo is q̃ se ꝓbatuz iactauit nisi die assignata ꝓbet non est vlterius audiendus. arg. insti. de actio. §. omnis ꝛ vi ant clam. l. si vitem. §. fi. ¶ Sed oppo. quia est impeditus facto aduersarij. ergo debet dari noua dilatio vt. ff. de eo per quem factuz erit. l. fi. §. sed si stipulatoꝛ. ꝛ. ff. de fer. l. oratiõe. ꝛ. ff. de in integ. rest. l. diuus. §. nec intra has. Respondeo illa regula nõ habet locum in pugna in qua vnus bz suppꝛimere alium vt not. ff. de ver. ob. l. exercitionib[9]. §. fi. ¶ Et not. qõ sup ista materia ꝛperatoꝛ Federic[9] fecit quasdam constitutiones locales in regno Sicilie. tñ q̃ mihi vt q̃ habeant in se naturalem rõnem que generalis est: subijcio verba text. cuiusdam ꝗstitutiõis q̃ incipit eius monomachia q̃ duellũ vulgariter dicitur vbi primo disponit q̃ duellũ nõ est licitũ: q̃ nõ tã vera ꝓbatio q̃m q̃dam diuinatio dici põt. Excipit casum beneficij ꝛ furtiue mortis vel proditoꝛie. ꝛ subdit in quibus etiam a pugne iudicio nõ ꝓmittit inchoari lz ꝑ ꝓbationes ordinarias si superint aliqua procedi primo inhere debemus deinde officio curie primo subtili inquisitione premissa. si ꝑ probationes aliquas vel per inquisitionem plene nõ poterit facim[9]. ꝓbari: tũc demũ ad pugne iudicii indicijs precedentibus descendat̃ hic ter. q̃ in re cõi consonat q̃s superi[9]. ꝓbani. ¶ In alia autẽ Federici cõsti. sub rubꝛica de ꝓstando iuramẽto a cãpionib[9] cauet: q̃ postq̃ campiones circuli pugnatoꝛũ fuerit̃ ꝓut est moris ingressi: corporalia subeant sacramenta. iuꝛta probabilẽ credulitatẽ eoꝝ credant ꝺnos ꝑ quibus pugnam intrauerint veritatem fouere ꝛ secum omni studio pugnaturos ꝑ ꝺnis suis: nec possunt pacisci q̃ non dimittabunt tali ꝛ tali modo: puta dentib[9]: lz ad cõfusionẽ alteri[9] alter ex toto posse conet̃. Et in sequẽti capitulo ponit de pena falsi cãpionis ꝛ q̃ ꝺnis victus per pugnaz falsi campionis põt in integꝝ restitui: sicut si esset victus ꝑ falsos testes. ¶ Item q̃ falso cãpioni q̃ fecerit deierauerit dz mutilari man[9]. Scias q̃ de iure cõi falsus testis punit̃ eadẽ pena qua punirẽt reus de crie intentato. puta pena capitis vel furcarum. ter. est not. ff. ad. l. cor. de sic. l. f. post principiũ. ¶ Ubi tñ nõ omitto q̃ federicus in alia subsequenti cõstitutione q̃ incipit consuetudinẽ. ꝛ icit q̃ si miles fuerit is q̃ ad pugnã impetitur ꝛ eques se voluerit defendere aduersarius eius ꝺnis miles nõ sit eq̃s simplr eũ impugnet ꝛ eoꝝuerso. si pedes fuerit q̃ se defendere nitit lz is q̃ pugna obtulerit fuerit miles non vt miles: sed vt q̃libet pugil alt[9] incũsatũ impugnet. Et no. ter. q̃ sequit defendẽtis nãq; dz cẽ electio ꝗliter melius se defendere valeat ab alio impetit[9]. cõsonat in ratiõe sui. C. de tẽpo. in integ. rest. l. petẽde. ꝛ regula iuris dz actoꝛi licere q̃ reo licitum nõ existit. ¶ †Ibidez ait q̃ si habens duos oculos pronocat ad duellũ habẽtem vnũ oculũ tñ debet vnus oculꝰ ei claudi subdit similiter in digitis ꝛ in mẽbris aliis. hoc volum[9] obtinere iurta ꝓbatuz vigoꝝ cõsiliũ ꝛ discretionẽ. ¶ †Ibidẽ ait q̃ ille qui tetigit septuagesimuz annum: vel est minoꝛ. xxv. annis ꝓ se pugnare minime teneat̃ sed in defensione sua posset ponere cãpionẽ. Hec sunt statuta localia Fed. tñ q̃ habent in se discretionẽ ꝛ naturalẽ equitatẽ ideo ea retuli ad quãdam instructionẽ mentis nõ tãq̃ ius scriptũ. ꝛ hec de duello ꝛ campionibus dicta sufficiãt reseruatis aliꝭ tam consuetudini ꝗ moribus et peritioribus in hac arte bellandi: q̃ vnusquisq; peritioꝛ in arte sua. vt. l. semel. C. de re mili. lib. xij. Iuxta illud tractant fabrilia fabri. primo ethycoruꝫ ꝛ experiẽtia facit artẽ primo metaphisice. ꝛ in ethicis. Erpti singulis rectẽ sapiunt. Vegetius de militari disciplina. ꝛ nõ parua aut non leuis ars videtur armoꝝ q̃ quã etiã si bene geratur par mũdo propiatur. Sed contra insti. in proemio. ꝛ in aut. de here. ꝛ fal. col. j. in princi. ff. de mili. testa. l. j. C. de offi. ꝑfec. pteto. in nomine dñi. ¶ Extra q̃o bz hic qs res mobiles confiscant̃ ꝛ res immobiles heredibus reseruantur. quero quomodo intelligit istud verbũ heredes: nũquid large ꝓ quolibet bede: Rñdeo nõ sed fm determinationez aut. bona damnatoꝝ vez pro filijs ꝛ ascẽdentibus vsq; ad quartũ gradum: vt. ff. de legi. l. sed ꝛ posteriores. ꝛ. ff. qui satisf. cog. l. sciendum. ¶ Quero quid de fructibus? Respondeo si sunt pendẽtes idem de eis quod de fundo. Si vero sunt separati lz nondũ sint̃ de spica excussi vel de vuis nõdum sit expressum vinũ idẽ q̃d de immobilibus q̃ ex natura sua apparet. in hoc aut ispicio tẽpus delicti. vt. ff. que in frau. credi. l. fi. §. pen. ff. de admi. tuto. l. chirographus. ꝛ. ff. loca. l. si merces. §. vis maioꝛ. per bar. ¶ †Quid de pensionibus. Rñ. eqparo eas fructibus ꝛ sepatis a solo si cessit dies pensionis soluende. Sed si nondũ cessit eqparo fructib[9] pẽdẽtibus si ꝑ pte tpis cessit ꝛ ꝑ parte nõ indico de eis pro rata tẽporis. vt. ff. de act. emp. l. inliannis. §. si fructibus. ꝛ. l. i. ff. de iure fisci. ꝛ ar. ff. de reg. turis. l. q actiõe. ¶ Quero quid de nominibus delictoꝝ: Respondeo sume de tertio genere in sui substantia: q̃ nõ sunt mobilia nec immobilia. tñ in sistitudine dicunt mobilia si debeãt q̃d mobile. si aũt immobile cẽsent immobilia. l. monẽtum. ff. de ver. si. ff. de peculio. quã tuberonis. §. i peculio. annue aũt prestationes ad lõgũ tps indistincte inter immobilia cõputant̃ in aut. de nõ alie.

c ¶ Fructibus. Videcẽdẽ i. c. dño guerrã. §. pe. i ti. ℞ finiẽ ter. And. bar.

§. i. coll. ñ. C. de sac. san. eccle. Lindemus. Bal.

1 ¶ Pacis violatoꝛes sine receptatoꝛes pari pena puniuntur.
2 Imperatoꝛ an possit condere legem punientem clericos.
3 Addde ad idem.
4 Leges non dedignantur imitari sacros ꝛ canones.

Si clericus. Lasus. Clericꝰ si pacẽ violauit vel pacis violatoꝛẽ receptauerit si quidẽ cõparet in iudicio pena pecuniaria punit̃. Si vero est inobediẽs pena maioꝛi puniendus est. ¶ †No. hic pacis violatoꝛẽ ꝛ receptatoꝛẽ violatoꝛis equali pena puniri ꝛ dz receptare ꝛ cohabitationẽ seu contuberniũ. ¶ Secũdo not. distinctionẽ. naz aut clericus accusat̃ cõparet ꝛ tũc ẽpo est fienda ꝓbatio. Aut nõ cõparet. ꝛ tũc sine alia ꝓbatione bñficio ecclesiastico est ꝓuidus ꝛ bona ei[9] ꝓpria debẽt in publicũ annotari. ¶ †Not ergo q̃ impator põt legẽ statuere cõtra clericos delinquentes. ꝛ põt eos de suo territoꝛio foꝛbanire: q̃ dz purgare prouincĩa malis hoibus: vt ff. de offi. ꝑsi. l. iij. ꝛ. l. cõgruit. nec dz eis patrocinari ꝓuilegiũ ad perpetrationẽ scelerũ. C. de testi. nullũ. Ita sicut boni clerici sunt sub ꝓtectione impatoris ita mali debẽt esse sub terroꝛe. C. de defen. ciui. l. per oẽs. et in aut. de mã. ꝑn. §. festinabis. col. iij. ꝛ in. l. ij. C. de ꝑui. scholarium. l. vij. ꝛ. C. de fer. l. ꝓuinciarũ. Et statuta ciuitatuꝫ hoc sepe disponũt ꝛ clerici delinq̃ntes sint extra ꝓtectionẽ cõis q̃ põt ciuitas bñficiũ suũ eis nõ concedere. nimirũ quia reatus cõm bonoꝝ excludit vt. C. vbi sena. vel cla. l. j. nec pũt dicere q̃ de iure libertas eoꝝ offendatur q̃ eã delinq̃ndo ꝑditerunt vt. C. de sen. pas. l. fi. Eanz tibi q̃ lz ista sint pulchra ꝺcta tñ in canonib[9] statutũ est cõtrariũ: q̃ clerici sint de alio foro ꝓncipali vez de foro ecclesiastico ꝛ nec delinq̃ẽdo nec ꝓgrando possunt tali foro derogare. extra de iudicijs. c. at si clerici. ꝛ de fo. compe. si diligẽti. in casu tñ põt extra de sen. excõ. c. perpendimus. ꝛ dic vt ibi. Ad idem facit illud veruꝫ diuine scripture: Nolite tangere Christos meos vt not. in aut. de nõ alie. post ꝓincipiũ. colla. ij. ¶ Item certe nõ pũt dici clerici cõtumaces si citank̃ a iudice laico: q̃ citatio facta a iudice incõpetenti ꝛ necẽ incõpetẽti sed ꝓhibito. vnde quicqd fiet in cõsequentiaz talis citationis ipso iure nõ valet[a]. nã ipso iure est nullũ si legitime citatio facta nõ fuerit quiqnid secutũ est er ea vt no. C. de accu. l. si accusatoꝛibus in vltima glos. quam not. Sed de hac materia vide q̃ plene scripsi post Jac. but. C. de epi. ꝛ de. auf. statuim[9] statuta canonũ. Nota. q̃ clerici delinq̃ntes duplicẽ penã patiunt. vnã in foro ciuili fm legum statuta ꝛ hec nõ est tanq̃ pena sed tãq̃ indignatio. vel est pena sed non cõpleta. ar. C. de spon. l. ij. Aliã. l. in foro canonico fm statuta canonum vt ꝺcit tex. ¶ Sed vt ꝺxi canones cõtradicũt q̃ ualent legibus. nam leges nõ dedignãtur sacros canones imitari ꝛ quia clerici de iure ciuili fm legum statuta ꝛ hec nõ est tanq̃ pena sed tãq̃ indignatio. vel est pena sed non cõpleta. ar. C. de spon. l. ij. Aliã. l. in foro canonico fm statuta canonum vt ꝺcit tex. ¶ Sed vt ꝺxi canones cõtradicũt q̃ ualent legibus. nam leges nõ dedignãtur sacros canones imitari ꝛ quia clerici de iure ciuili fm legum statuta ꝛ hec nõ est tanq̃ pena sed tãq̃ indignatio. vel est pena sed non cõpleta. ar. C. de libe. causa. l. iubemus. de ꝓbatio. l. etiã ꝛ. l. cum ꝓbatio. Jac. bel. Simile dicit Jnn. q̃ quis põt certiorari de fama sine testibus. ſ. solẽnb[9]. ℞ ad rndã informationem interrogãtis. Item q̃ per literas bonoꝝ virozz. extra de spõ. cũ in tua. ꝓ Jnn. ¶ Quero ergo nũqd inuestitoꝛ in cã feudali admittak̃ in teste: ꝛ vt q̃ nõ q̃ ꝑbari oportet ꝑ pares curtis vel ꝑ bone testatũ si ꝓtẽdit nouã inuestituꝛa ꝛ sic nõ ꝺño est idoneus testis: sed si est antiqua inuestitura vt alia ratione repelli. ſ. q̃ tenet de enictione vt. ff. de testibus. l. oẽbus. ꝛ. ff. ſ. regũ. l. eoꝝ. ℞ vt q̃ nõ recipiatur ad ꝓbationẽ sed ad informationẽ vel aliquale indiciũ. qõ veruꝫ credo. Sed qd operabit̃ ista informatio vel indiciũ qualequale? Rñdeo vt ꝓcumak̃ ꝓcedere bona fide ꝛ sine calũnia. ꝛ ideo testes eius sunt recipiẽdi vt cis receptis ꝛ ꝓbantibus det̃ plena fides boc intendit ista lra. ꝛ est no. ¶ Et not. q̃ si petit duo suos testes ꝓmo examinari illi[9] sunt primo examinãdi ꝓ quo magis ꝓsumit: q̃ ꝓsumptio est res fauoꝛabilis vt ℞. ¶ Et no. q̃ ꝛ informatio põt sumi etiã a teste nõ iuraton[e]. Glos. est ℞ singularis. ꝛ videt̃ gl. in. c. cũ olim essem[a] in verbo quãdã fuꝫ de ꝓbatiõibus. vel ꝺc q̃ nõ recipit̃ sine partiũ[b] lz cũ partiũ[b] receptus facit ꝓbatem ꝓbationẽ cõũ. ꝓbatiõi aduersarij q̃ non allegabat̃ inuestitoꝛẽ vel si nõ allegabat: allegabat verbo sed nõ depoſuit in iudicio. ꝛ iste intellectus notabilis est verum etiã de iure cõi. ſto. ergo testimoniũ autoꝛis nõ admitti ad intentionẽ cũ vno alio teste fundandã sed ad iã fundatã aduersario ꝓferẽdã ꝛ tũc deponere soleñiter tãq̃ testis. ¶ Quero qño ponit casus in ver. qõ si de rapina? Rñdeo pone vt in glo. in ſi. Vel ꝺc q̃ iste qui ꝓbat se inuestitũ ꝛ ex hoc debere obtinere cõtra possessoꝛem si ꝺcat per vim expulsiuã corporalẽ possessionem adeptus queritur vtrum in causa obtinebit? Respondetur qõ non sed potius dz duplum solnere et fendum amittere nisi ꝺño denuo ipm bono oꝛdine inuestiat. h. ꝺ. ¶ Et sic nota quod rapina redit feudum raptoris apertum ꝺño. et intelligo qõ rapina seu violẽtia fuit facta contra ꝺnum qui ſ. attesteꝛtur vasallo de abusiua inuestitura tñ corporalem inuestituram nõ fecit sed vasall[9] per vim ſsur-

1 Testes cuius partis sunt primo examinandi.
4 Informatio potest sumi a teste etiam non iurato.
5 Vasallus priuatur feudo ob rapinam.
6 Pena dupli an contineat in se simplum sortis.
7 Vasallus priuatur feudo ex inuasione.
8 Qualiter autem intelligatur inuasor.
9 Priuatus dignitate propter simoniam an possit iterum ad eam assumi.

Si duo. ꝺbñficio quoꝛ vnus ꝓducit inuestituraꝫ alter nõ illius qui ꝺ inuestitus ꝓius actestationis recipiãtur. ꝛ si ille qui ꝓducit inuestituram probare poterit idoneis testibus de iure suo sine cõtrouersia possidebit: ꝛ si de rapina cõuictus fuerit alteruter eoꝝ punietur in duplum ꝛ beneficio cadebit. hoc ꝺcit[a]. Not casum in quo ꝓ rapina imponitur pena dupli. ꝛ hec est rapina de re immobili. id est de fendo. DONTENDANT. ſ. cõtra tertium possessoꝛem. Dy. Vide qõ no. Jnn. extra de testi. c. veniens. qñ vnus petitoꝛ infringit cõpetitoꝛem obiiciendo se sibi ꝑ neutro põt ferri sentẽtia nisi in re vtriusq; discusso. secus si inter se litigarent sed solum contra tertiũ possessoꝛẽ. de rei vẽdi. is a quo qõ no. PRODUCIT. quem ꝺcit se cognoscere in ꝺis. ꝛ sic allegat titulũ a certa ꝑsona. PRIADO RECIPIAT. Primo ꝺctus q̃ recipiat. ꝓbationes alterius seens si ad ꝓbationẽ inuestiture nõ indneat suũ inuestitoꝛẽ. Post. de cer. ABSQUE PRIADI. violẽtia. Post. q̃ semper presumit Byn. vt. C. de probatio. l. ad probationem. Rapina eñ requirit raptoꝛẽ ꝛ rem raptam. ꝺcit Accur. de verb sig. marcellus. ¶ †An robaria possit fieri absenti. habes. ff. de furt. l. si quis ex domo. DONARE LTUS SUERAT. ſ. per aduersariũ. sic Ja. de bel. postillat tex. PRODUCIT. in figura indicij. vel ꝺc ad informationem indicis: ꝛ non in forma indicij vt inde er eius responso informet et sumat inde aliquod indicium vel adminiculũ. ar. C. de libe. causa. l. iubemus. de ꝓbatio. l. etiã ꝛ. l. cum ꝓbatio. Jac. bel. Simile dicit Jnn. q̃ quis põt certiorari de fama sine testibus. ſ. solẽnb[9]. ℞ ad rndã informationem interrogãtis. Item q̃ per literas bonoꝝ virozz. extra de spõ. cũ in tua. ꝓ Jnn. ¶ Quero ergo nũqd inuestitoꝛ in cã feudali admittak̃ in teste: ꝛ vt q̃ nõ q̃ ꝑbari oportet ꝑ pares curtis vel ꝑ bone testatũ si ꝓtẽdit nouã inuestituraꝫ ꝛ sic nõ ꝺño est idoneus testis: sed si est antiqua inuestitura vt alia ratione repelli. ſ. q̃ tenet de enictione vt. ff. de testibus. l. oẽbus. ꝛ. ff. ſ. regũ. l. eoꝝ. ℞ vt q̃ nõ recipiatur ad ꝓbationẽ sed ad informationẽ vel aliquale indiciũ. qõ veruꝫ credo. Sed qd operabit̃ ista informatio vel indiciũ qualequale? Rñdeo vt ꝓcumak̃ ꝓcedere bona fide ꝛ sine calũnia. ꝛ ideo testes eius sunt recipiẽdi vt cis receptis ꝛ ꝓbantibus det̃ plena fides boc intendit ista lra. ꝛ est no. ¶ Et not. q̃ si petit duo suos testes ꝓmo examinari illi[9] sunt primo examinãdi ꝓ quo magis ꝓsumit: q̃ ꝓsumptio est res fauoꝛabilis vt ℞. ¶ Et no. q̃ ꝛ informatio põt sumi etiã a teste nõ iuraton[e]. Glos. est ℞ singularis. ꝛ videt̃ gl. in. c. cũ olim essem[a] in verbo quãdã fuꝫ de ꝓbatiõibus. vel ꝺc q̃ nõ recipit̃ sine partiũ[b] lz cũ partiũ[b] receptus facit ꝓbatem ꝓbationẽ cõũ. ꝓbatiõi aduersarij q̃ non allegabat̃ inuestitoꝛẽ vel si nõ allegabat: allegabat verbo sed nõ depoſuit in iudicio. ꝛ iste intellectus notabilis est verum etiã de iure cõi. ſto. ergo testimoniũ autoꝛis nõ admitti ad intentionẽ cũ vno alio teste fundandã sed ad iã fundatã aduersario ꝓferẽdã ꝛ tũc deponere soleñiter tãq̃ testis. ¶ Quero qño ponit casus in ver. qõ si de rapina? Rñdeo pone vt in glo. in ſi. Vel ꝺc q̃ iste qui ꝓbat se inuestitũ ꝛ ex hoc debere obtinere cõtra possessoꝛem si ꝺcat per vim expulsiuã corporalẽ possessionem adeptus queritur vtrum in causa obtinebit? Respondetur qõ non sed potius dz duplum solnere et fendum amittere nisi ꝺño denuo ipm bono oꝛdine inuestiat. h. ꝺ. ¶ Et sic nota quod rapina redit feudum raptoris apertum ꝺño. et intelligo qõ rapina seu violẽtia fuit facta contra ꝺnum qui ſ. attesteꝛtur vasallo de abusiua inuestitura tñ corporalem inuestituram nõ fecit sed vasall[9] per vim ſsur-

a ¶ Nõ dz. vide Jnn. i. c. ꝓterea. ex. de ꝺl. et bar. ꝛ alioꝛ i. l. ex quacũq;. ff. si qs i ius vocẽ. tert. ꝛ Jo. ꝺ imo. i. l. qdã consuluebat. de re in. an. bar. ¶ Vadat. habet ad. q. Joã. an. i. ti. de acc. ſ. ppe. ſ statuto padnano. ꝛ ad. q. ꝺ tenẽtibus capere malefactoꝛes. And. Barb.

b ¶ Suis. ℞ ñ tenet̃ ré suã ꝓdere ꝛ q̃ liber hõ nõ dz dari ꝓ nora n. pinditiũ ꝺctus vt isti. de nora. §. fi. Item no. bãnitos de ciuitatib[9] expellẽdos. ad. ꝺ. l. nõ dubito. ff. de ca. vbi ꝺ q̃ fe deratꝰ. nõ ꝺnt fauere fed punire bãnitos

c ¶ Doc ꝺcit. vel sic: qñ iter ꝓpetitoꝛes est q̃ de platiõe is est ꝓtoꝛ: q̃ verum ꝺño. iuꝛ feudi ꝓ ꝺño i uestitoꝛe tz: secus si ab eo vi possideat. hoc ꝺcit. no. istud c. cõtra vitioꝛ se ingressos. ꝛ ꝑ vim inclusos in feudis.

c Jnrato. nomirabile teste posse deponere sine iuramẽto qd ꝓducẽ ad informatiõ ne indiciꝰ ꝛ ẽ singu. limitatio ad. l. iusiu. limita et scõ nisi. petuerẽt super roroxio. casus est nota bi[l]s cõiicta gloſſ. in. c. tua nos. extra de coh. cle. ꝛ mu. ꝛ de ista gloſſ. vide Jnn. i. c. i. de postu. ꝑl. tertio nisi remitterẽt a pa rib[9] gloſſ. l. j. ff. de fe. quarto nisi cẽt op[9] gl. not. in. d. l. iusiu. quinto nisi statutum ꝺceret q̃ index posset ꝑ

Universidad de Deusto
Biblioteca

cedere absq; [illegible]ientate iuris bar.in.l.fi. linita,ff.de dona. vide q̃ dixi in ca.tuis. de testi.Eccl. Barba,

a ¶Possum. a ⁊ facit extra ó except.c.i.Et no.q̃ testis jõ ex ꝓfessione nõ punit q̃ testis nõ est reꝰ ⁊ sic incidẽter fit ꝟ concessio.et nõ est instãtia illa cũ teste vt ff.de inspa.l.lu. 6

b ¶Ulsui.vt.do, l.i.ó stu.vñ testes q̃ dicunt scim⁹ q̃ vicini nõ plꝰ probãt q̃ ꝑsum ptionem ẽt ñ sint multi numero q̃ ést ꝟ Bart.i.l.j.ff.si cer.pe.⁊ facit l.i.l.j.ff.ó stu.

c ¶Jmn.Ang. vide in.l.si vacãtia do.pe,et q̃ tibi dixi in.c. quaꝛt.el.ij.de accusl.sallit ét qñ cẽnt psone miserabiles secundum Jo. an.ibi ⁊ q̃ no taꝛ in.c. solicite ó restit.spolalit qñ ingriꝛ de consanguinitate inter coninges. 7 vide.c. inuesti gandũ. et ibi glo.dicit a iudicibus et in c. inquirẽdũ. de peen. cleri. Bind, barba,

pauit rideoq; tenẽ ł duplo si dñs ad hoc agat.⁊ ad restitutẽdam possessionẽ dño quã inuaserat.Sz iste casus non adaptaꝛ iudicio de quo loquit lra q̃ nõ agebaꝛ ad hãc pẽnã ergo ꝛc.C.de fideicõ.li.l.ff.de cõdi.indeb.l.si.ꝟ.vlti. Unde ⁊ si casus iste sit verus quo ad merita delicti ⁊ culpe non verꝰ quo ad merita controuersie iudicij seu litis mote.iij.q.vj.hec quippe in glo.ff.de tritica.l.in hac.in quibus nota q̃ semper modus agendi considerandus est.ff.si ps hered.pe.l.nõ possiumꝰᵃ. a

¶Vel dic q̃ intulerat violentiam suo cõpetitori ⁊ dicit q̃ succumbit cũ ipso q̃ vitiosum habuit ingressum.⁊ tenẽt vlz passo du pliciter.i in duplo.facit.ff.de acqui.pos.l.si ex stipulatione.Et sic no.q̃ vnus ex competitoribus potest cõfringere competitorem suum ex delicto in se cõmisso ⁊ vincet contra tertium consentium contra quem prosauit. Item competitoꝛ punit̃ de culpa ex qua succubuit in causa.mirum est ⁊ facit.ff.de rei ven.l.is a quo.⁊ de spon.c.veniens.per Jnno.⁊.ff. solu.mat.l.citia.⁊.ff.ad trebel.l.heres cũ debuerat.

¶Tamen qualitercunq; intelligatur. ¶Quero ſm glo.vtrum simplum insit in isto duplo.⁊ glo.dicit hic q̃ nõ.Sed in.l.si quis in tantam dicit q̃ sic. sed certe text. illius legis loquitur per alia verba q̃ iste text.l.per verba simplicia. Nam hic dicit dupliciter solua q̃ ꝛ meram penam significare videtur.

¶Circa q̃ do duas doctrinas. Prima est quãdo ex legis dispositione petitur principale vna cum pena li ⁊ ex eadem lege ⁊ eadem actione tunc in pena continuit fors sce⁹ si ex diuersis legib⁹ vel causis. Primum probatur.ff.de publica.l.hoc edicto.Scõm p batur in.l.si pro iure.ff.de condi.furt. Scõa doctrina est q̃ qñ sors consistit in specie ⁊ pena cõsistit in quãtitate q̃ non minuitur obligatio quantitatis ꝓpter obligationẽ speciei sed adiicit vt.ff.q̃ me.cã. l.si cum exceptiõe.§.q̃ si homo.Tamen quidã posſent per eandẽ.l.arguere in cõtrariũ q̃ in actiõe q̃ me.cã.in quadruplo inest simplum licet illud simplum sit species:ſz illud est q̃ lex sub vna aggẽi forma totũ includit vel q̃ actio est arbitraria ⁊ nõ est ab initio penalis vt no.insti.si qua.pau.fe.dica.§. fi. ⁊.C.de fur.l.ancille.Item q̃ lex sic declarat.⁊ idem in actione vi bonoꝝ rapto.Sed Accur.dicit q̃ vbi cunq; lex nõ declarat q̃ nõ insit q̃ tũc semp inest. Ista est glo.no.ff.ad.l.iul.pecu.l.si is qui prędã. Et predicta vera in penis q̃ imponuntur p noꝛa multiplicatiua. Sed qñ imponuntur a lege per nomina simplicia nunq̃ inest simplum vt.C.de sen.que pro co.l.j.in fi.⁊ ibi no.⁊ facit insti.de act.§.tripli.⁊ arde verb. obl.l.stipulatio ista.§.alteri.⁊ q̃ not.C.de seruis fug.l.pe.BENE JE JO LAUREAT.

¶Not.q̃ er invasione feudũ amittit.Super hoc Jo.fasolus in summa sua in ti.quib⁹ modis ⁊ causis feudũ admittitur super rubricella inter invasionem feudũ amittit sic ait.Jté feudũ perdit invasione q̃ duobus modis cõmittit. Primo si dño rem feudalẽ adhuc tenẽte vasallus authoritate sua sine dñi sui ⁊ iudicis licentia rẽ invasit vt.C.vnde vi.l. invasor. licet dominus rem concesserit in feudo tñ vasall⁹ ꝓpria authoritate impꝛobe capit illa⁊ vt.C. de acquirẽ.pos.l.si ex stipulatu.⁊.l. fundi venditor.

Scõo mõ fit si alio tenẽte rẽ authoritate sua invasit.nam ius q̃ habet in re propter suam furoꝛis audaciam perdit vt.C.vnde vi.l.si quis in tantam. 8

¶Quid aũt si vasallo possidẽte ali⁹ est ingressus possessionẽ rei feudalis et vasallus statim cũ sciuit reingressus est possessionem. Ñdeo non ó rem invasit.ſz potius rem invasam rehabere vt.ff. de vi ⁊ vi arma.l.i.§.possidere.eo tñ casu quo vasall⁹ ꝓpter invasionẽ contra extraneum facta perdit feudum dños rem a quolibet possidente poterit vendicare.C.de iure emphy.l.si.cũ non deliquenti facta alteri⁹ non nocebat vt.ff.q̃ vi aut clam.l.ne in pote state.ff.de reg.iur.l.non ds alteri. ⁊ arg.C.de penis. l.sancimus. Joan.faso. Jñ POSTERIUS. 9

¶Quidã sumũt hic tale ar.vz q̃ remotus a dignitate aliqua ꝓpter vitiũ simoniacum ad cãdes dignitatem iuris possit eligi sed hec ratio falsa est q̃ remotus ab officio vel dignitate ꝓpter vitium persone nunq̃ ad illud aspirare põt perpetua ma-

p ¶Ston oportet.sed an rusticus alligetur pena statuti ⁊ sic secũdum illam debeat punitri en possit allegare ignorantiã vide Joan, and.ã addi.in tit.de constit. Bind, barba,

cula sibi efficiente nisi ex principis dispensatione vt.C.de suscep.⁊ arb. l.si aliud lib.x.C.si rector prouinc.l.j.LUDI MAGISTRI.Islam sententia non solum ꝓbat sed inhabilitat ⁊ mortificat.in aut.de questo. §.fi.col.vj. Jnr ta illud Virgilij.facilis descensus auerni ꝛc.vt nota.C. de lib.et eo.libe.l.ij.§.fi.Bal.

1 ¶Testes duo probant possessionem.
2 Inquisitio quotuplex sit.

Si tres vel plures. Casus.Contentio est inter tres vel plures de bñficio q̃ ꝓcucit diuersos inuestitores ⁊ dubiũ est qs possideat bñficiũ sine rapina:q̃rit̃ qualiter inder procedere debeat in cã.Ñdeo q̃ inquirere dz veritatẽ a duob⁹ boni testimonij hoibus in quincia cõtiguis cõmorãtib⁹.⁊ cognita veritate ille qnẽ cõstiterit possessoꝛ esse obtinebit:nisi ab aduersario aliud ꝓbatum fuerit.h.d. ALBUBUS.in possessorio.i. in pbanda possessiõe sufficiũt duo testes litera nec regrit q̃ sint pares curie. BONI TESTIMONII. id est bone fame. LAUDABILIBUS.Not.possessionẽ melꝰ ꝓbari per testes conuicinos vt hic et.l.f.§.i.ff.de fiu.q̃ vicini oculus veritatem presumitur scire visu.C.vbi de cri.agi oportet.l.j.q̃ presentia est quoddam obiectũ visus. 1

¶Jtẽ no.in glo.illud vulgare beatus q̃ tenebit.super verbo requirat Jac.bel.ponit talẽ postillã.l.er officio suo inquirẽdo veritatem etiã si a parte testes nõ sint producti ⁊ est speciale sic.C.de bonis vacã. b
2 l.si qñ.lib.x.Vel dic q̃ debẽt a parte produci.Jaco.bel. ¶Est cñ duples inquisitio.l.cõis ⁊ inquisitio eruberans. Sed prima vera q̃ inder nõ potest supplere de facto.Item q̃ in causibus ciuilibus nõ hz locũ inquisitio nisi in crimine vsurarũ vt no.Jnno.⁊ertra de iurein.c.ad nostram ⁊ nisi in causa suspecti vt.C.de procur.l.cũ.⁊.ff.de suspe.tu.l.iij.§. ꝓtera.⁊.l.j.eo.tit.vbi dicit Accur.q̃ inquisitio non est libellus nisi vbi psone vnius fanoꝛ vel ipsa pietas iudicẽ ad ciuilẽ inquisitionem addu cunt vt not. Ly.C.q̃ scrutitus.nescio tñ si Bar.vult ibi allegare Lyn. q̃ dictũ non est alibi in iure ciuili. ¶Opp.q̃ dños habeat cognoscere in causa feudi.So.hic non constabat de dño q̃ litigantes ꝓducẽbãt diuersos inuestitores ſm Jac.bal.ꝛc.Bal. c

1 ¶Rusticus an possit prouocare militem ad duellum.
2 Nobilitas debet probari ab eo qui eam allegat et que persone debent facere pugnam.⁊ nu.3.
4 Et an vasallus possit contra dominum in fidelem pugnare.
5 Nobilites non debent suspendi.

Si rusticus. Casus.Si rusticꝰ militẽ de pace violata pulsauerit ⁊ iuraueritꝙ verũ esse rusticꝰ aut diuino aut humano iudicio innocentiã suã purgabit vel duodecim testib⁹ idoneis. Si vero miles ꝓ pace violata aut aliqua capitali causa militẽ aliũ pulsauerit ꝓ duellũ ꝓbare nõ poterit nisi ꝓbet se militẽ natione.h.d.NON VOLUMATURJE.i.nõ ꝓ calumniã.pe.de cer.SED DE NELESSITATE.q̃ nõ põt alr iustitiã cõseq̃ nisi ꝓ duellũ.ADMINISTRANDJ TURJ.i.corporali sacramẽto.Uel dic.i.cãpione ꝓ se dato.Pe.cer. ¶Sed nũquid rusticus põt clamare militẽ ad duellũ? dic q̃ nõ nisi sit natꝰ ex nobili genere.⁊ tũc exponꝰ rusticꝰ.i.ruralis q̃ habitat in rure tñ est nobilis genere sicut sunt multi in Jtalia ſm pe. de cer.PROBARE POSSIT. ¶Ro.hic expressim q̃ qui nobilitatẽ allegat eã ꝓbare dz.⁊ sicut vna hirũdo nõ facit ver.ita non intelligit de genere militari nisi ille q̃ ꝓbat q̃ antiqtꝰ sui maiores fuerunt legitimi milites.Et sacit q̃ not.ff.de gradi.l.stigmata. Et adde de pugna q̃ no.s.co.§.si qs hominẽ. ¶Et an principales persone debeant facere pugnã ꝓ se vel ꝓ alio ó hic in glo.ꝓ iudicũ.Et cũ quo debeat qs pugnare.dz hic in gl. Et an ꝓ quolibet crimine capitali possit imponi pugna no.hic in glos. Si ergo no.q̃ de felonia seu de infidelitate nõ fit pugna.no.j.de alie.feu.pa.c.non est cõsuetudo.in glos. 3
4 que incipit in Lombar. ¶Et an vasallus contra dominũ infidelem possit pugnam imponere.ſlotaꝛ ibidem.Item an dños requirens pugnam debeat per se pugnare.nota ibidem. ¶Item de indiciis diuini ferri candentis et aque calide.no.hic in glos.per iudicũ. Item an minoꝛ possit cõpelli ꝓ se pugnare.no.j.de pac.iura.fir.c.j.in glos. Et ita habes no.hic in glo .Natos de genere militari mitti⁹ in corpore puniẽdos q̃ plebeios. Sed in pecunia sunt magis puniẽdi nobiles q̃ ignobiles tene mẽti gl.ꝛ intellige glos.hic in penis arbitrarijs tñ. Et vrũ magis delinquat q̃ est in maiori gradu q̃ paruꝰ miles.dicit tert.q̃ sic 5
in delicto militari.ff.de re milꝰ.l.ñ. ¶Et nota.q̃ de cõsuetudine milites nõ suspenduntur etiã ꝓ delicto ꝓ quo plebeius suspenderetur: vt not.ff.de re milꝰ.l.desertoꝛes.§.pena militum ꝛc.Bal.

Post natale. Casus.Precepit imperatoꝛ cõitatibus q̃s sit rerum vbertas ⁊ statuitur pena non seruantibus eoꝝ deliberationem ⁊ statuta:hoc dicit. ¶Nota non seruantes bona ⁊ equa statuta puniri debere. 1

¶Portans arma debet ea perdere quia presumit in malo animo.

Si quis rusticus. Casus.Precipit imperatoꝛ q̃ rusticꝰ arma nõ poterit nec mercatoꝛ qui d

a ¶Ligata.itẽ põt qs portare gladiũ parũ ad incidẽdũ panẽ vide ang.i.l.ij.§.oc. 1
cisoꝛ.ff.ad fil- 2
le.et vide glo. fin.in aut. de a
arm. an. bar.

b ¶Honere. Uió ter.i.l.ij. ff.de bis q̃ siũt sui vl alie.iur. 1
et ibi docto. Bind. barba.

c ¶Dictas.Et 3
istituta ó his q̃ sunt sui i.§. dsiouñ.vbi cõ sonat ter.iste.

d ¶Et tene mẽti. Nemo enĩ inaudit⁹ ꝓñadmitt⁹ é vt.ff.de re nul.l.iij.§.si ad dił.⁊.ij.q. j.i ꝓmis.⁊ malo ordie facti de bono ordi- 1
nei irritũ re- 2
uocabit no.ff. ó eui.l.minoꝛ. 1
ſpn.⁊.ff.si mu 1
lier vẽ. noie.l. j.§.i. et.l. me- 2
minerit.C. vñ vi.⁊.l.si qs ita 2
tã i gl.magna

e ¶Debet.vió b
Bar.l.l. illicitas.§.he potẽ tiores.ff.ó of. ꝓs.⁊.l.itantũ. ff.de re.diui.⁊ q̃ not. l.vi.c. c
placuit. an.b.

f ¶Cõpromittẽtiũ.vió bar. in pemio.C.⁊ q̃ not. ꝓ do. Jo.de imo.in 3
rub.ff.so. ima. Bind. barba.

g ¶Ñdeo vió d
an.i.l.si cũ ex- 1
ceptiõe.§.sati 2
clemẽter.ff. q̃ 3
me.cã.et.ff. de fur.⁊ ibi bar. l.vez.vió Lu. ro.consi.ccly. vbi all'at istó dictũ bal.⁊ limitat nisi ex nona cã vide e
ibi. and. bar.

b ¶In nouel. ⁊ vió bar.ff. ó re in.i.l.iiij.§. 1
condemnatũ. et ego dixi de insti.⁊ iure.

i ¶Nõ pt.Qñ itelligẽ qñ est publice excõicat⁹ vide bal. singłr loquẽtẽ i.l.j.C.ó iur.et fac. igno.⁊ gl.

ctum si bono viro videatur congruum sed post factum puniendo ſm Petr.de cer.vt.ff. de vsufru.l. equissimum. ¶Et est argumentum quod partes 2
f possint cogi ad compromittẽdum in amicum cõmunem cõtrouersiam quam habent inuicem quod non credo nec est verũ. ¶HERBA.Not.de her- k
ba.et qño debeat estimari damnum datum in herba.⁊ questio est spec. ¶Quero quo fecerit pacem 3
adinuicem vnus alteri facit furtum vel dat enorme damnum:nunquid ex hoc videatur pacem fregisse. Respondeoꝰ sic.⁊ hoc aperte probatur in istis capitulis referendo ipsa ad rubricam.alias sequere tur quod non essent posita sub congruo titulo qñ non est dicendum vt.l. imperatoꝛes. ff. de in diem adiec.Bald.

g

¶Hic finitur lex domini Federi.deinde incipiunt consuetudines regni. Rubrica.

1 ¶Bannitus si est illegitime cancellatus de banno potest occidi et excõicatio probatur per famã.et sententia lata ab excõicato non potest ratificari.
4 Excommunicatus an possit obsecre cõtra testem.
5 Uasallus an teneatur in guerra inuare dominum.
6 Quid si dominus habet causam iniustam.
7 Uasallus an poterit alienare feudum.
8 Filꝰ an poterit alienare bona ꝓfis deportato ꝓfe.
9 Banni effectus qualis ⁊ quis.
10 Potestates terrarum an possint aliquem bannire.
11 Statutum quod banniti possint diffinitiue condẽnari an valeat.
12 Restitutus a principe an recuperet bona.
13 Legitimatus post mortem patris adita hereditate an auferat bona legitimis.
14 Bannum potestatis an noceat in feudo imperiali.
15 Restitutus a rege qui ducebatur ad mortem an recuperet bona.

1 ¶Si alicui fit iniuste guerra amici,etiam nõ vocati possunt ipsum iuuare dicit Bar.C.de iure fis.l. prohibitũ.lib.x.Lonuocari etiam leui amicitia cõiũcto posse not. Accur.in.l.iij.ff.de vi ⁊ vi ar.Bal.

Domino guerram. Diuide in quinq̃ partes Primo quando vasallus debeat dominum adiuuare. Secundo quando debeat seruitium prestare. Tertio feudo finito ad quem debeat pertinere incremẽtum feudi quod feudo accreuit facto vasalli. Quarto ad quem debeat pertinere incrementum fructuum industrialium. Quinto contra quos debeat vasallus adiuuare. secunda incipit in.§.ad hec tertia. in.§.si vasallus. quarta in.§.his cõsequẽter.quinta in.§.contra omnes. Casus. Dominus habet guerrã: queritur an vasallus debeat eum iuuare: Ñdeo aut iuste habet guerram et certum est quod debet ipm adiuuare. Ent dubitatur ⁊ tũc dz ipsum adiuuare ad offensam ⁊ defensam. Aut certum est q̃ iniuste habet guerram et tunc ad defensam eum iuuare debet sed ad offendẽdum potest si vult non tñ cogit nec ꝓpter hoc perdit feudum ſm Obertum ⁊ Berardum. Et vtuntur eo argumento quia si dños est excõicat⁹ vel a rege bãnitus nõ tenet vasallus eũ iuuare nisi fuerit restitut⁹.ergo nec ipm iniuste faciẽte guerrã dz cogi adiuuare. Alij vo dicũt qõ inglistincte eũ iuuare tenet.h.d.vsq̃ ad.§.ad hec ſlo.de bãno fic.C.de suspec.tu.l.presles per Accur. ſlotaꝛ.q̃ si bãnitus est illegitime cancellatus de bãno potest occidi sicut si nõ esset cãcellatus vt no. Jo.an.extra de accu.veniẽs in nouel.ᵇ ¶Not.qõ excõicatio probat ꝓ famã quo ad hũc effectuꝫ vt repellat nisi se purget vel famã cõtrariã ꝓbet vel indicia vt q̃ a suo epo nõ vitiat vt no.in.c.prudentiam extra de offi.dele.in nouel. ¶Ilo.q̃ sntẽtia ab excõicato lata ratificari nõ põt.de immu.ccc.c.aduersus in nouel. ¶Dicit Jac.de are.C.vt q̃ desunt adiuuo.partiũ.l.vnica.q̃ bãnitũ ⁊ excõicatũ inder dz repellere nemine excipiẽte.Jac.de are. ¶Pone cepi bãnitũ ⁊ expendi in ista captura:vrũ fiscus tenẽat mihi restituere expensam? Dic quod sic.ff.de capti. l.mulier in opus salinarium.quam.l.nota. ᵏ¶Sed k

sing.ſm eũ in aut de tabel. §.pe.⁊ Bal.i l.j.C.de secun. nup.and.bar.

¶Le.no. Szq̃ si pstatutũ sit pstitutũ ꝑmiũ capienti bãnitũ nũqd vltra premiũ hẽbit capties expẽsas. vt q̃ sic nisi aliũ sit expẽssum vt.ff. mã.i.idẽq̃ §. idẽ labeo.i fi. Et circa hu insmodi expẽsas vió in gl.i vbo.oportere ibi sed quid si erat rusticus. Aduerte ibi tñ loquit i ꝓ curatoꝛe. Iz ꝑ casu nõ ꝓpre bñet mãdatũ. Lõidera etiã q̃ expẽse redduntur ei q̃ caruit mãdato dñmo obtinebat vtilr gerat vt.l.iã tñ.§.in bac.ff.iud.sol. et no.i.l.ét. C. mã.⁊ i.l. q̃ ꝓ pio.§.litis in pẽdia.ff.ó pe. sic.⁊ casu nõ dõm vt hic et si non videaꝛ habuisse mandatũ cũ cepit bannitũ. ⁊ sic vtilr rem fisci gessit.qsq̃ dz expẽsas vt.o.l. mulier i opꝰ. ⁊ q̃ ibi not.i gl.vl. vbi casꝰ q̃ ꝓ pio ad qse quẽdas impẽsas a fisco nõ ẽ curãdũ ó mãdato. Dubiũ ẽ manet nũqd pp cõstitutionẽ ꝑmiũ videat actiũ qõ fieri dẽat expensis captẽtis seu de illo ꝑmio et dõm est qõ expẽsis captẽtis non fiat nisi expsse dictuꝫ sit.o.§. idẽ labeo.qui bus adõ i mã qõ no. Bar.i Inulla macula.C.ó delatoribꝰ.li.x.et i.l. nãlis.§. qõ si facio.ff. de pe scri.vbis.⁊ in l.j.§. si qs seruus. depositi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Deficiunt. Requirit tñ declaratoria facti anteq̃ fiat executio iurta c.cũ scõm de here.li.vi.& aut.de incest.nup.in pn.& qõ ibi p gl.& Ja.de bel.& dic vt in.c.ls eps.de pbẽ.li.vi.in.c.ordinarij.de of.or.in.vi.in nouel.

¶ In nouel. Licet bannitus nõ debeat audiri tñ si offendit potest inquiri fm Ric. Adde qõ not. in.l.j.C. si tutor: non gess.

¶ In nouel.

Ro. q̃ qñ excepcio est perẽptoria puta ℨ excõicatõ admittit̃ procuratorem in cã criali cidẽ dicas ẽ psona illustri vt est casus fin. i l.fi. de iniur. idẽ dicas qñ cã est cõcussa vt est casus fin bal. singularis in l. q̃us in dubitati. C. de adul. an. bar. ℨ

¶ Ob eis. Et de iureiur. c.i. ℌ. q̃ vo. li. vi. x fac. ff. ỏ vob. l. si plagij & ỏ 2di. ffi. si filij & de le.j. si ang linos. ℌ. ỏ ele. vbi picus. ℌ. nos nihil homin⁹. li. vi. & in aut. sceni cas non solũ & e. col. v.

¶ Hoc vult. Nec enim põt alia ratio assignari vt si dicam⁹ q̃ lz dñs iniuste se defendat tñ vasall⁹ iuste eũ defendit q̃ ℨ facit ỏ mãdato cõsuetudinis. et d ℨ nõ repnta tur ei ad culpã. ar. ff. ỏ ac. & ob. l. seruus vero i oblus. Et hoc sumptũ est ex. l. ℌ si vni⁹. ℌ. nec i oia seru⁹. ff. de iniur. Nñ. qõ abominabiles 2suetudines nõ sunt seruãde, certe & si natrã feudoz ẽ si dicremus adhue absurdũ ẽ q̃ si sum vasall⁹ minoris valuasois et ipe rebellat se comiti iniuste q̃ ego possiz eum adiunare in rebelliõe cuz pñte auctoritũ meũ ei & fauoze ad dellquẽdũ & ppterea de oĩb⁹ dãnis restituẽdis debeo teneri quatenus deliq̃ vt no. in. l. ij. ℌ. si qs non bolen. ff. vi bo. rap. & p Jnn. in. c. fi. extra qõ me. cã, & extra de iniur. c. in nostra. Sed qcquid dixerim ops pure ter. inherere ppter securitatẽ feudoũ in fauorem defensionis ipsoũ. ff. qui & a gbus. l. pferit. Et põt fuaderi bac rõne q̃ vsus armoũ ẽ pbibit⁹ offensoz inscio pncipe vt. C. vt armoũ vsus. lib. xi. & iõ ppter ei⁹ odiositatẽ facili⁹ est defensio pmittẽda. Vel dic & clarius q̃ ℨ ininstitia pma facie eẽt tñ iõ est q̃ dñi nõ essent dñi si nollent sibi obediri. Volũt ẽ dñi suis bificiis nõ obstãtib⁹ qbuscũq̃ figmẽtis & cauillationib⁹ prẽgi & in dños recognosci. & cinile est q̃ vasalli sunt quasi stipẽdiarij dñoꝝ. Et q̃ tutela nõ est ppie maleficiũ ẽt si iusta sit defensio vt l.j. ff. de bo. coruũ q̃ morte sibi 2sci. Et eõ sic debẽt tractare vasallos vt p ℬ sint magis tuti ab impñsionib⁹. Et cõsuetudo ℬ i se ẽ bona licet q̃ñq̃ occasio sit mala. item ad vnguẽ discernere cãs bellorũ q̃ occultealiqñ fit difficile ẽ & locus & tps nõ patit. Sz tũc ego q̃ro qñ ẽt ista offẽsio fieri sine re of fẽsa. nã si vna die vn⁹ egtat alia die egtat vt maxie i bellis accidit qõ oẽ agẽs agendo repatiẽ intricataq̃ sint fcã bello & vt dauid ait mĩc hmc nunc illũ occidit gladi⁹. Nñ. ℬ tũ esse nãliter verũ vt ps exceptẽtia tñ ius ñ ꝺsyderat id qõ sit ꝓcentiuẽ ℨ qõ sit pncipalis. Terr⁹ ẽ no. i. l. fi. ff. q̃ qsq̃ in. i alterũ statuit & bf in. l. pr. ℌ. fũdũ & le. in. p bar. & i. l. ãbitiosa. ff. de decre. ab or. fa. & ẽ text. no. l. i. j. in pn. ff. de auto. tu. ibi pña añ rẽ authoritatis.

¶ Notabili Sz ãre fur nõ põt pro furto excõicari nisi moneak. Nñ. q̃ excõicatio nõ ẽ ppie pena delicti furti q̃ appet q̃ delictũ p cãm nõ purgatur. Jtẽ si bãnit⁹ nõ audiatur excipiendo p statutum loci an audiatur opponendo exceptionem facti vel solutionis. Et videtur q̃ non per gl. in. l. neuo ex bis de reg. iur. tñ licet bannitus non debeat audiri si offendatur potest per iudicem inquiri fm Ricar. & adde quod no. in. l. j. C. si tu. non ges.

¶ In glo. Et vide inferi. de nora. in fi. x. l. fi finita. in. ℌ. si de vectigalib⁹. de dam. infec. per Bar.

consuetudinem

7 nunquid poterit † vẽdere feudũ tũc & arguit q̃ℌ sic q̃ liberat⁹ est a dño ergo põt vtile dñium q̃ℌ vendere. Non enĩ ℌ dñm cõtemnere q̃ non ℌ dñm. Et quẽadmodũ ille qui ℌ tabernas cẽsuarias põt vẽdere ius suum vt. ff. de contraben. emp. l. qui tabernas. & ff. de legã. l. ñ. domus. ℌ. fi. ita iste vasall⁹ quõdaz nõ vero franens de suo vtili dñio poterit & cõtrabendo & testando disponere ꝓ suo libito voluntatis. Preterea vt dixi iste interim non est vasallus sed ĩstud verbum interim debet poni pro semper q̃ bãnũ perpetuũ esse so⁹let vt. C. de penis. l. fernus. Licet enĩ impossibile sit q̃ princeps in integrum restituat. tñ hoc non debet consyderari imo impossibile reputatur q̃ℌ ꝑncipi rescruatur. ar. ff. de lega. j. l. apud iulianum. ℌ. fi. & est ter. notabilis. ff. de fideicõmiss. li. l. ergo. ℌ. si is qui. & ver. ob. l. cõtinu⁹. ℌ. cum quis vbi ter. cũ gl. & per Dy. cs̃emel. de reãu. libr. vi. c. Et tñ idẽ facit q̃ℌ lege cauet q̃ℌ si pater fuit deportatus & per hoc filius fuit effectus sui iuris q̃ℌ interim filius hz plenã potestatem alienãdi & alienationes ei⁹ valẽt iure ꝓpetuo vt. C. de sen. pat. l. fin. Sed glo. determinat q̃ interim nõ põt vẽdere q̃ nõ ẽ extincta fidelitas ſed ſuſpẽſa donec. dñs restituat. Est cñ longa differentia an aligd ſuſpẽdat an totaliter obũpat vt no. ff. de ver. ob. l. ñ. & ex his. & l. inter ſtipu. ℌ. ſacr. am. quibus verbis vſ text. in. l. illa inſtitutio. ff. de here. inſti. vbi & glo. Cõſydera q̃ gl. eſt falſa: ſi bãnũ habet vim diffinitiue ꝓ rõnes primo allegatas & q̃ bãnũ dicit̃ interlocutoria qõ ps: q̃ fertur ante li. cõte. & interlocutoria põt̃ ↄtrario impio reuocari vt. ff. de re iudi. l. qõ iuſſit. iõ gl. vera. & hoc in bãnito & in excõicato nõ eſt dubiũ q̃ excõicatio nõ liberat debitores a debito: ſed ſuſpendit organa gentis in iudicio vt in. c. ſi. de here. & in. c. veritatis de dolo & ẽm. Et iõ aliõ eſt vaſallũ eẽ liberatũ aliõ dñm eſſe excõicatũ. Nã excõicationis exceptio dilatoria eſt nõ peremptoria vt no. ſñ. c. pia. de excep. lib. vi. iõ gl. in excõicato ẽ vera. ¶ Quo caſu no. allegatione valere: tñ excõicatum de hoc torqueri nõ poſſe durante excõicatione. Simile no. extra de except. cũ eccleſia. & ff. de ma. teſt. l. qui habebat. in vlt. gl. ſatis notabilit. ¶ Et q̃ hic tractat de bãno quero quis eſt effectus banni ſi inder ſimpliciter dixit ita bãnimus Titiũ. tãc dicit hic notabilit glo. q̃ dñ eſt bãnitus poſſet dãnum impugne dari in bonis eius alis nihil noceret ei bãnum. Jta gl. nõ eſt alibi ſed truffa eſt niſi forte in bãno impiali qõ eſt diffidatio quedã vt in aut. caſſa & trrita. C. de ſacroſan. eccl. qõ eñ bona bãnitoũ poſſint denaſtari a quolibet nec lege nec egtate cautũ eſt. Et ſi inder vellet in ſnita ℬ declarare expreſſe nõ poſſet q̃ vt dicit tert. al: bi bona non deliquerũt vt in aut. vt nulli indi. & q. coll. ix. Jtẽ q̃ ẽt bãnito dz inder reddi de bois vt. ff. de mino. l. papinian⁹ exuli. ſz fallit ſi fendo. & q̃ reat⁹ oẽm bonorem excludit vt. l. j. C. vbi ſena. vel cla. Et adde qõ no. in. c. j. ſ. de mil. vaſal. & qõ dixi. ſ. tit. j. ℌ. ſi quis bominé. Jtẽ no. vaſalli bona nõ cõfiſcari ppter delictũ dñi imo feuda eĩ cõceſſa firma remanere & eos fieri francos. Ter. vſ hic ſingularis imo dz ſe recognoſcere ſi eſt ſuperior a quo ſit peculiũ: et peculiuz filio reſeruaſ. ff. de mino. l. iij. ſed vtruz. & C. q bonis cẽde. poſ. l. pe. in gl. ¶ Demũ q̃rit gl. vtruz ptãtes terraz poſſint aliquẽ forbãnire. et dicit gl. q̃ fic. & q̃ bãnũ eoũ hz idẽ opari qõ bannũ regis. licet rex ſit maior quolibet ptãte. ita dicit glo. Sed Accur. dicit q̃ bãnũ operaſ fm qualitatẽ delicti vt no. inſti. g. mo. ius pa. po. fol. ℌ. relegati. q̃ gl. dz ĩtelligi q̃ñ per

cõſuetudinẽ vel ſtatutũ loci bãnũ ſuccedit loco diffinitiue. per interlocutoriã eñ ſtantez in ſua natura nunq̃ inducit̃ maxima capitis diminutio vt. ff. de 11 inſa. l. qd ergo. ℌ. queſtũ. ¶ Et verũ valeat ſtatutuz q̃ bãniti poſſint diffinitiue dãnari: dic q̃ ſic vt not. in. c. veritatis. in fi. extra de do. & cõtu. in nouel. & in. l. amiſſione. ℌ. qui deficiunt. de capi. vi. vbi habes q̃ ſtatutũ põt diſponere q̃ bãnitus ipſo iure et 1 facto ſit dãnatus. ¶ Et aũt ſciendũ q̃ do. Jac. de 12 2 bel. hic diſputat queſtionẽ de reſtituto per pncipem 3 vtrũ recuperat bona aliena. Pone eñ q̃ bona erãt confiſcata & fiſcus alij vendiderat demũ ciuitas vel 4 pnceps qui illa bona ſibi cõfiſcauerat reſtituit in 5 integrum cõfiſcatũ. nunquid talia bona reſtitutus recuperet. Finaliter tz q̃ nõ q̃ quedam ſunt que denuiunt in aliũ immediate ꝓ ipſam cõfiſcationẽ vt eſt expliũ in aut. bona dãnatoũ & ad illa intelligit facta reſtõ: quedã ſunt q̃ venerũt mediate ꝓ aliũ cõtractũ & in illis ſecus eſt. ar. C. ne fiſcus rem quã vẽ. emin. l. j. ſi. & in. c. quãuis. de reſcri. li. vi. Et nos dicimus ſic in legitimato poſt mortẽ patris q̃ aut legitimatur poſt adita hereditatem per legitimos & 1 nõ auferret eis bona. Aut ante: & tunc ſic & notant moderni. ff. de lib. & poſth. l. gallus. ℌ. quid ſi tantũ q̃ℌ vſ cõtra pdicta. Nam & hereditas adita fit ab agnatis tñ iſta acqſitio ꝑcedit ꝓ immediatã cãm deficientis bmõi legitimati tunc effecti ſui heredis a ergo eo ad ſuitatẽ reſtituto reſcindit acqſitio quaſi natiuitate poſthumi q̃ℌ poſſet eſſe verũ q̃ℌ ipſe pncipes vtaꝫ vocabulo reſtitutiõis natalij⁹ an vocabulo legitimatiõis q̃ & ideſt ſta reincidũt vt in aut. qui. mona. ex. ſui. ℌ. pmis nãq̃ parentib⁹ & ſ. ℌ. cut eñ. ſz iter pncipẽ & cõmittem vt ſic exuberãter fit legitimatio facta per pnci pem q̃ ꝓ eius comitẽ & no. & facit de phẽ. c. bi q̃ authoritate. lib. vi. adde etiã q̃ ſi pnceps legitimat ꝓ vocabulum legitimationis nõ videt i dubio derogare iuri tertij de quo in. d. ℌ. et q̃ ſi tñ i. d. l. gall⁹. b ꝓ Dy. & bar. vt ibi dixi & vide j. pr. q. ſequẽ. aliõ vſ ſi vtaꝫ vbo reſtõnis natalius. ls ꝓ l. ex facto. de vulg. & pup. & l. nec anus. et C. de eman. li. dubium fit.

b ¶ Per accur. Et adde q̃di cit gl. q̃ potẽtiores terrarũ eẽparare ſcopis ſz ſi ſi- des eẽparare, tur archiepi, ſcopis vt i. c. de off. or. i. vi. vbi in nouel. Jtẽ q̃ ſides nihil prãtib⁹ mãdare pñt i diminutione ppie in ſcti- ciõis. facit q̃ not. acc. ff. de poſtu. l. ex ea & inder cõpetẽs maior & rege incõpetẽti extra de app. c. cum parati.

¶ Interpellatio. vſõ q̃ no. bal. poſt cy. in l. ſi poſt tres ſi q̃s cau. & in l. magnã. C. de ℨbend. emp. Jnd. barba.

a ¶ Bona. ex his i taq̃ habes q̃ non vſ dñia an pnceps vtaꝫ vocabulo reſtitutiõis natalij an vocabulo legitimatiõis q̃ i idẽ iſta reincidũt vt in aut. qui. mona. ex. ſui. ℌ. pmis nãq̃ parentib⁹ & ſ. ℌ. cut eñ. ſz iter pncipẽ & cõmittem vt ſic exuberãter fit legitimatio facta per pnci pem q̃ ꝓ eius comitẽ & no. & facit de phẽ. c. bi q̃ authoritate. lib. vi. adde etiã q̃ ſi pnceps legitimat ꝓ vocabulum legitimationis nõ videt i dubio derogare iuri tertij de quo in. d. ℌ. et q̃ ſi tñ i. d. l. gall⁹. b ꝓ Dy. & bar. vt ibi dixi & vide j. pr. q. ſequẽ. aliõ vſ ſi vtaꝫ vbo reſtõnis natalius. ls ꝓ l. ex facto. de vulg. & pup. & l. nec anus. et C. de eman. li. dubium fit.

b ¶ Per accur. Et adde q̃di cit gl. q̃ potẽtiores terrarũ eẽparare ſcopis ſz ſi ſi- des eẽparare, tur archiepi, ſcopis vt i. c. de off. or. i. vi. vbi in nouel. Jtẽ q̃ ſides nihil prãtib⁹ mãdare pñt i diminutione ppie in ſcti- ciõis. facit q̃ not. acc. ff. de poſtu. l. ex ea & inder cõpetẽs maior & rege incõpetẽti extra de app. c. cum parati.

¶ Interpellatio. vſõ q̃ no. bal. poſt cy. in l. ſi poſt tres ſi q̃s cau. & in l. magnã. C. de ℨbend. emp. Jnd. barba.

c ¶ Aduocatus. Bat regulã: & inſtãtia a regſa. & re 1 Adde ad idem.
2 Promiſſio fcã ſub certa die q̃ ipoſſibilis an valeat.
3 Quid promittitur impoſſibile fieri ſub certa die.
4 Vaſallus non tenetur facere ſeruitium domino.

Ad hec. gule declaratio. ¶ Regula eſt. Vaſallus nõ cogit̃ ꝓ cõdẽnatõe ſeruitij. & ꝓtocunq̃ tpe ſteterit q̃ ſeruitiũ nõ ſtiterit feudũ nõ amittit. Fallit regula in trib⁹ caſib⁹ qui ſequunt. Primo recuſanit facere ſeruitiũ q̃ dz ad diẽ & pacto. Scõs ſi ſibi a dño eſt denũciatũ. Tertius ſi ſciuerit dñm obſideri vel ei mortẽ iminere: et cũ potuit nõ iuuit eũ. ¶ Regule declaratio eſt q̃ arbitrio iudicis hoc reſeruat̃ q̃ variꝫ ex cauſis & ꝑſonis diffiniet. h. d. nullum no. Jac. bel. ¶ Et not. q̃ tps ſuo naturali curſu nõ interpellat ſz regrit interpellatio hoĩs vel ſtatuti vel legis. & vtrobiqs regrit ſcientia vt. ff. de po. l. ſi quis inficiat⁹ diu ſtetit. ¶ Mot. q̃ poſt interpellationẽ requirit cõgruũ tps arbitrio iudicis vt hic. & ff. de mino. l. milius. Et iſte tert. eſt valde no. ad cõtract⁹ qui tota die fuit inter ciuitates q̃ inuicẽ promittit auxiliũ. ¶ Et not. q̃ ſi q̃s ꝓmitteret facere & curare tũc nõ regrit interpellatio ſz ſola ſcietia ſuf c ficeret imo in ſpe ſtare deberet. ar. l. j. C. de pua. carce. & ff. loca. l. locatiõis. & facit. ff. de v. ob. l. ſi ita ſtipulat⁹ eſſem abs te. de pac. l. nõ ipoſſibile. & no. i ſpe. loca. ℌ. i. v. ſed nunqd is q̃ iuranit &. C. & doc. in. c. bene. de iureiurã. ℕEMO TENETUR ADESSE. facit. C. de anno. & triũ. l. ꝓ locis. & l. mediterranee. lib. xi. et C. de ap. l. cũ poſt ſniam diſcuſſoris. ¶ Extra q̃ro ſi ꝓ 4 mittit̃ factũ ꝑtra die i qua ipoſſibile eſt fieri. vtrũ ꝓ miſſio ſit nulla. Verbi gratia, promiſit q̃ dño comiti virtutũ facere caſtrũ i. xxx. dieb⁹ ſub pena et dedit ei fideiuſſores q̃ bteuitate tpis ipoſſibile ẽ fieri. nũ quid incidit in penã & tenebunt fideiuſſores ei⁹? & et vſ q̃ ſic. q̃ ſibi iputet q̃ arctauit ſeruit. li. ff. ſi quis cau. In cõtrariũ vſ q̃ ipoſſibiliũ nulla eſt obligo fine loquamur de legali vt hic ſiue de cõuẽtionali vt inſti. de v. ob. l. loca. So. hic vſ diſtinguẽdũ aut loquimur in ẽctu bone fi. aut ſtricti iuris aut ſimul in vtroq̃ puta q̃ eſt ẽctus locatiõis operarũ cũ ſtipulatione. Primo caſu vz ſublata die de medio tãq̃ de ipoſſibili et accidẽti die tacita legali q̃ nõ impediat purgationẽ more vt. ff. loca. l. inſulã. ℌ. j. Sc̃o caſu diſtinguo aut dies eſt appoſita in alio pacto. aut in codẽ. ſi in alio pacto nõ viciat. ſi in codẽ viciat. ſimilis diſtinctio eſt. ff. de vſu & babi. l. per ſeruũ. Tertio caſu nõ puto q̃ ꝓ inutilẽ ſtiplonẽ fiat nonatio. & iõ ſequitur q̃ valeat iure ℨct⁹ bone fidei &. bal. ℙRODUCTUS ℙTOLOMEUS. Regula q̃ hic tradit in ſnita tradiſt ẽ in ꝓbationib⁹. nã fauorabiliores ſum⁹ i recipiẽdis ꝓbationib⁹ & etiã in receptis ad abſolutionẽ d ꝙ ad cõdemnationẽ. Et ſi reperiat q̃ ſi regula fallat in ſnita codẽ mõ fallit in ꝓbationib⁹ ter est ſingularis. ff. de manu. l. lege iul. et papia. † VEL PRODUCTUS. Nõ. q̃ ſi dñs nõ denũciat vaſallo nõ tenet offerre vaſallus. hoc eſt verũ q̃ñ eſt rectũ feudũ vt no. ꝓ Jaco. bel. hic & dixi. ℌ. ſi de feu. fue. cõtro. inter do. & agna. in. c. ℌ. Si eſt ad certũ ſeruitiũ. tũc refert. aut eſt tps expreſſum & interpellat dies ꝓ hoĩc. & tunc nõ daſ ali qd pl⁹ de tpe q̃ potuit ꝑuidere. Aut nõ eſt expreſſum certũ tps ſed tacitũ. & tũc poſt illud expreſſum daſ cõgruũ tps arbitrio iudicis q̃ nõ potuit ꝑuidere. ver nõ prgiſſa ſi ſit actũ q̃ deberet dñm iuuare mota guerra. & hic in ỻ. & cũ potuerit. q. ter. eſt valde no. & vide l. j. ff. de penu leg. & ff. q̃ñ di. le. ce. l. nec ſemel. ℌ. ſi habitationẽ. Si aũt nõ eſt tps appoſitũ regrit interpellatio. et cũ fiat ſup facto regrit aliq̃ ſpatiũ tpis arbitrio iudicãtis. Jdẽ ſi ſit appoſitũ tps cũ petiero vel cũ requiſiuero. Nã qõ iure cauet idem ſi pacto exprimat iuris diſpoſitione non mutat vt. C. de fideiuſſ. l. nõ recte. & ff. mã. l. q mutuã. ℌ. nõ ideo. Bal.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ¶ Emphyteota an possit auferre meliorationes quas fecit.
2 ¶ Meliorationes facte per emphyteotā an finita emphyteoti possint per emphyteotam auferri vel saltē teneatur dominus eas soluere.
3 Quid si ecclesia vendidit mihi domum iure ppio & aream iure libellario.
Adde ad idem vbi resoluit questionem.

a ¶ Si vasall⁹. 4 vide Bal.l.l. a fin.¶.empt⁹. C.cōmunia de lea.d quid alleget istum text.And.bar. 1

Si vasallus. Si vasall⁹ ª edificiū fecit in feudo & ipsum sua pecunia melioraverit mortu⁹ est sine herede: queritur qd iuris: Rñ. aut ois patiat edificiū tolli: aut here di vasalli soluat ptiū melioratiōis. Idē est si vasal lus sua pecunia feudo scriptitē acquisiuit. h.d.

b ¶ Et no.q. iste.¶. loquit qñ feudū reuertit ad dominū p gñationē finitā. sec⁹ si reuertat culpa vasalli q. tūc pdit melioratiões quas fecit. Nā cū perdat pincipale pdit & accessoriū vt.l.ij.C.de iure ēphy. Sz vī q habeat locū retētio ppter expēsas vt.ff.de do. excep.l.paulus.ff.de cōdi.inde.l.qui exceptionē.¶. ips.& l.si in area.ff.de rei vē.l.sumpt⁹.ff.de le.j.l.domos.& l.si domos.ff.de pe.here.l.plane.& ff.de nego.ge.si ex duob⁹. So.in feudo & emphyteosi iō est sec⁹ q. in penā sui delicti cadit a iure suo. ¶ Itē in emphyteosi est alia ratio. q. emphyteosis vī cōcessa ad melioradū. ¶ Sz qd erit tali casu. Eccliа vēdidit mihi domū iure ppio & aream iure libellario: finita est ēphyteosis tpe: querit vtrū ecclesia debeat vnum de duob⁹ facere: vel pati q edificiū tollatur vel retineat mihi domū oēs expēsas quas vtiliter feci in edificādo: Et vī q sit in electiōe ecclesie vt hic in cōtrariū vī q sit in electiōe mea qui vtiliter gessi negocia sua in posterū & a pncipio gesserim negociū meū. Nam p rato dz haberi qđ vtiliter gestū est vt.ff.de ne.ge. l.pomp.scribit Itē cū scia rē ad ecclesiā post certū tps reuertura videor habuisse animū ecclesiæ obligandi. ² Sed videt dicēdū q. si ecclesia mihi offert quātū ex ruina edificij essem peqturus q. ecclia nō teneat in plus q. nō interest mea. in plus vt.ff.de rei vē.l.in fūdo. Potest dici q. si expēsa est vtilis tenea tur mihi ad expēsam. Sed si nō est vtilis teneat mihi ad valorē rnderum.ar.ff.de neg.ge.sed an vltro. ¶.¶. Vel dic pōsse obseruari istū text. q. ecclesia eligat alterū de duob⁹ in emphyteosi sicut hic dr in feudo. Nā cū ecclesia dz esse cultrix institie vt.¶.de alie.feu. c.j. nō dz locupletari cum aliena iactura. Et ita seruat cōsuetudo. aut ergo soluat: aut edificiū eleuari permittat. Nō ob.d.l.in fundo. q. ibi possessor non habebat cām ab agente. nec vlla ratiōe insta motus fecit expensam: hic vero sic. & ita credo per istū text. licet alis debuerim. de hoc dixi. ¶. si contro. fue. de inuestitu. c.j.¶. si quis de manso. Bal. 4

¶ Fructⁿ rei feudalis vel emphyteote reuersi ad dominum ad quem pertineant.
Quid de pensionibus.

His consequenter. Casus. Vasall⁹ defunctus est sine filio relicto extraneo herede: & sic feudū reuertit ad dōm: querit de fructib⁹ eius anni quo reuertit? Rñ. distinguit. Aut vasall⁹ decessit añ martiū & tūc fructⁿ oēs ei⁹ anni ptinēt ad dōm. Aut añ augustū & tunc fructⁿ ptinēt ad heredē vasalli. Aut post augustū. & tūc oēs fructⁿ anni pcipiet dōs. Qui dā tū diuerūt idistincte oēs fructⁿ pendētes ad vīz ptinere. h.d. ¶ Hoc. qđ iste.¶. hz in se nullā rōnem. 1

¶ Si ens diuisisset fructⁿ ꝓportionalr ꝑ rata anni potuisset rōnabilr hoc dici q. toti⁹ anni vn⁹ fructⁿ est ꝑ rata anni diuidēdus vt.ff.so.ma.l.diuortio.¶. qđ i semētē. Itē si diuisset q. fructⁿ pēdētes tpe mortis vasali ptinerēt ad dōm sicut fructⁿ pdi⁹ empteotici habuisset in se rōnez ppter coheretiā soli vt ff.q. in frau.cre.l.si.¶.pe.ff.de vsufr.l. defuncta.ff. de act.emp.l.iul.¶.si fructⁿ.ff.de iure fisc.l.valerius.ff. qui.mod.vsufr.amit.l.si vsufructuari⁹ messem.ff.de vsuf.si fur decerpserit. Sz dicere q. martⁱ⁹ vel augustus habeat diuidere fructⁿ nulla est rō nisi rō beneplaciti & forte iō q. post martiū vasalli debēt se ꝓparare ad plium qđ de cā mereā lucrū. vel dic q. annus incipit a martio quo ad virētes fructⁿ sicut mūdus icepit de mēse martij & tūc primū terra pduxit herbā virētē. Et intelligo q. oēs fructⁿ q. pcipiūtur vsq. ad calēdas augusti vel pcipi debent etiā si aliquo nō potuerūt pcipi. sed sint in agris. pertineāt ad vasallū. His acceptis reliq. mortuo vasallo sine herede pti neāt ad dōm. ¶ Quid de pensionib⁹ si feudatarⁱ⁹ locauerit feudum? Rñ. idē q. de fructib⁹ q. loco fructuū succedit vt.l. defuncta de vsufr. ꝑm Jacob. bel. qui dicit quod hic est casus scōm secundā lect. suaz. & vide. l.j. de anno. cinl. lib. vj. & j. an agna. vel filius. c.j. vbi videas. & de materia in. c.si ꝓpter tna. in ver. primum. de rescrip. in. vj. Bald.

¶ Vasallus qñ teneāt iuare dominū nō habetur ratio affectionis.
Vasallus in quibus casibus non tenetur iuare dominum.
Et an teneatur iuare contra seipsum.
Et an dominus teneatur iuare vasallum contra omnem hominem.
Et cui domino teneatur auxilium prestare vasallus.

Contra omnes. Casus. Queritū est ⁊ quos vasallus dz dōm adiuare? Rñ. q. ⁊ omnem hominē quinimo & patrē & filiū & fratrē sed nō cōtra dōm antiquiorem. h.d. ¶ Not. q. nō habet rō affectionis cū vasallus teneat iuare dōm cōtra patrē & filiū & fratrē. sic & alibi talis rō nō cōsyderat vt no. ff.de pac.l.fideiussores. ¶ Itē no. duos casus quib⁹ vasall⁹ nō tenetur iuare dōm. primo cōtra imperatorē. item ⁊ priorē dōm. Nā ius regis semp vī exceptū extra de iureiur.c.venientes. imo dz semp ꝓferi excipi vt.j. de ꝓbi. feu. alie. c. imperialē. ¶.j. Itē vī exceptū ius prioris dōi vt hic sed quo ad hunc effectū vt nō teneat scōm dōm ⁊ primū iuare. Tū si scōm dōm celauerit teneī ei ad interesse vt.ff.de act.emp.l.j. in fi. & ff.de pig.act.l.j.¶.fi. Et iō vasall⁹ cū iurat fidelitatē dz noiatim excipere ius prioris dōi vel saltem adiicere saluo iure alterius dōi. cui essem obligatus. ar.ff.de ma.te.l.si qs locuples. Et dec maxime vera sunt in feudo legitimo q. vī asserere se nullī alii dōm hre vt dixi in euidētialibus huius operis sup rubrica vbi videas. ¶ Queritⁱ gl. nūqd vasallus teneāt iuare dōm cōtra seipsum ex vi. iuramēti fidelitatis? & vī q. sic vt.ff.de cōdi. inde.l. frater a fratre. in fi. in pūn. In cōtrariū vī q. in gñali sermone nō cōtinet psona loquētis vt. C. de so.l. inquisitio veritatis. Et q. quelibet res naturalr appetit cōseruationē sui eē vt no. ff. de verb. sig. l. liberor. Finaliter glo. determinat q. nō teneat iuare contra seipsum. Et rō est nō solum illa de q. loquit. l. ingsitio vitatis sed et q. dōs ecōtrario nō tenet iuare cōtra seipsum. Et no. istā rōnē q. si inui cē tenerent iuare ⁊ seipsos nulla eēt obligatio vt. ff. de le.j.l.ab oibus. 4 ¶. si a titio. ¶ Querit glo. nūqd dōs teneat iuare vasallū ⁊ oem hominē? & dicit q. sic etiā cōtra patrē dōi & filii ei⁹ ex natura parilitatis fidei bincinde debite. Et ista glos. quotidie allegat & no. eam bñ. Sed Ja. aliter dicit q. tenereī cōtra fratrē & filiū sed nō cōtra patrē nō obstante ista lra q. loquit in vasallo sed questio nostra loquit ⁊ ¶. in dño. Sed glo. ista verius dicit: q. correlatiuoū et mutue obligationis eadem est natura vt. C. de indi. vidū. l. fi. Et bñ facit qđ no. in. l. qui se patris & C. vnde lib. in glos. ¶. magna et vide. ¶. de iur. fidelita. c.j. ¶ Facit & iste text. q. si vasallus hz duos dominos pugnātes adinuicem cui teneatur auxilium prestare. dixi. C. de cadu. tol. in. ¶. ne autem. Baldus. 5

¶ Consuetudo an possit dispōnere super matrimonio.
Exclusus semel semper est exclusus.
Primogenito mortuo sine herede an succedat secūdo genit⁰ in regno.

¶ De filijs natis ex matrimonio ad morganaticā ⁊cto. Rubrica.

Quidam. ¶ An consuetudo possit dispōnere de substantia matrimonij: Dic vt extra de spō. c.j. sup dote vero & successione pōt vt hic habes. Et vide qđ no. in. c. statutum. el.j. de here. lib. vj. in nouella. ¶ Casus. Quidam nobilis ex nobili muliere suscepit filios ea mortua non valens continere accepit minus nobilem ea conditione quod nec ipsa nec filij ex ea nati de bonis eius aliquid habeant decessit postea superstitibus filijs vtriusq. matrimonij. filij nati ex hoc ma trimonio non succedunt patri in bonis ꝓpijs extantib⁹ filijs primi matrimonij. als bene succedūt eis nō extātibus sed in feudo nullo casu succedere possunt. h.d. ¶ No. quod istud. c. cōtinet magnā iniquita tē vt in auf. de nup. ¶. illud quoq. col. iij. Ja. bel. & ⁊ istud. c. loquat de nobilibus loquit gratia exēpli. Virtus enī istius. c. stat in cōsuetudi ne gñali vt patet in fi. c. ¶ Itē nō stat in eo qđ lra innuit qđ secūdā ꝓrē pius habuerat ꝓ cōcubina q. ꝓout dixi alia rō pactū reform. at. ¶ DE BONIS FRATRIS. Not. etiaz feuda bis verbis con tineri etiā alijs nō extantibus ar. quod semel exclusus ab alio etiam illo mortuo perseueret exclusus de quo in auf. sed si quis. C. de nup. dixit Ly. in. l. sancimus. C. de nup. ¶ Item ar. ad successionem regni sicilie qđ ex pacto defertur primogenito: quia secūdogenitus nō succedat etiā primo mortuo sine herede quia de primogenito loquitur pactum nō de secundogenito vt. C. ad trebel. l. unbenus. ¶. fi. ⁊ in prima cōstitutione ffoz. & sic ad papam libere redeat dispositio regni ⁊c. Bal.

¶ Femine succedunt in feudo materno deficientibus masculis.
Renuncians iuri suo penitere non potest.
Vasallus an videatur renūciare feudo ꝑ susceptionē minoū ordinz

¶ De beneficio femine in feudo tradito. Rub.

Si femina. Diuidē i duas ptes. Primo de successiōe femine i feudo feminео. Scōo de successiōe clerici. fcda ibi in. ¶. er hoc. Casus. Filie mīi in feudo femineo succedūt mascul is nō extātibus ſm Ober. & gerar. sed ſm al tos nō succedūt nisi ꝑ pactū fit actū hinc est qđ cleric⁹ nec succedit i feudo pfno eriaz si postea habitū deposuerit. Itē in monachis q feudū ante questitū pdunt. h.d. 1

¶ Not. qđ in feudo mſno deficiētib⁹ masculis succedūt femine. Et nō dicē hoc feudū pīnū ⁊ mſnum eisdem regulis licet mutato vocabulo trāsmittatur quia in habēti bus symbolū facilis est trāsitus. Itē quia a primordio tituli posterior formā euent⁹: vt C. de impo. lucra. descriptio. l.j. li.x. Itez q. initiū est spectandum. ff. de dona. l. qui id qđ. ff. de fideiuſ. tuto. Itē q. qualitas q. cepit inesse perdurat. ff. de leg. iij. l. pater. ¶. quidecim. nec vī alterari qđ in originali qualitate in habitu retinet. vt. l. ſi. ff. ſi ex nora. cauaga. & hoc de egtate. sed secus ſm naturā originis ex cōsue. feudi ſm gl. ⁊z de ista origine nō est curādū. ff. de iusti. & iure. l. manumissiones ª. ¶ DOST. ¶ D. SUERIT. ¶ Nota q. q tacite & ipso iure renunciat iuri suo postea penitere non potest. C. de re. cre. l. si. qs in iurandō. ff. de mino. l. si filiꝰ. ff. de edil. edic. l. querit. ¶. si vendito⁹. C. de pac. l. posteā lit. C. de iur. et fac. ignol. l. si emācipati. C. de fi. instr. fi. aduersarius & in. c. gre. de rescrip. i cle. ¶ Querit hic gl. vtrū ꝑ suscēptionem minoū ordinū quis videatur renunciare feudo vel ad ipsum feudum reddatur inhabilis et gloſ. notabiliter determinat qđ non b. ¶ Et hoc casu ſmiat per substitutū. Si vero ꝓmotus est ad sacerd otiū posset subdistīgui. Aut erat feudū sibi aptum & vī renūciare & ꝑ subſtitutū nō poterit seruire. Aut non erat apertū. verbi gratia q. ꝓmoqe nitus possidebat feudū. & erāt tres vel quatuor fratres & vltimus est factus cardinalis deinde ods fratres decesserūt sine herede. vī de isto vltimo nō potest dici q. habuerit intēt̄ionem renūciandi nec etiā facultatē. Videt ergo qđ de egtate admittat ad feudū & possit seruire per substitutū ⁊z secus sit de iuris rigore nisi esset tale seruitiū certū qđ sui natura posset p quēlibet explicari q. tūc ēt ō iuris rigore feudū perdit. ar. ff. de ꝓb. obli. l. cōtinu⁹. ¶. ſi ab eo. De hoc dixi. ¶. ſi de feu. fue. contro. c. ſi clericⁱ. & ¶. de mili. vasal. qui ar. bel. depo. c.j. Sed Pet. de cer. simpliciter vānat ista gl. dicit clericū in sacris constitutū nullo modo succedere. Et multi alij hoc dicunt inberētes tex tui magis q. gloſ. licet text. videatur indaicus. et contra text. in. c. inter dilectos. de fi. instru. Bal.

¶ Dominus non potest facere gratiam in feudo alteri: in preiudicium agnatorum.
Delictum patris an noceat filio in feudo.
Feudum si amittatur propter delictū cui applicetur.
Vasallus an possit propter aliquā ingratitudinem ꝓinari feudo dato ob bene merita.
Feudum cui applicet: an agnatis: an domino quādo perditur per alienationem.
Pater non potest priuare filium legitima.

¶ Si vasall⁹ feudo priuetur cui deferatur. Rub.

Vasalli. Filius non succedit pri in feudū nec agnati vsq. ad tertiū gradū qñq. nec descēdentes in infinitū: si vasall⁹ feudo priuet ppter suuz delictū nisi filij? cōquirat dño gr̄az sibi faciēte nō extantib⁹ agnatis. h.d. c ¶ Not. extātib⁹ agnatis dōm nō posse facere gr̄am filio in pīdiciū agnatoꝝ. Itē not. q. delictū magis nocet primoribꝰ q. remotioribus. Itē no. q. hic cōfundit ordo successionis edicti q. successio icipit a posteriore. qđ ē irreglare & ⁊ ods iuris ciuilis regulas. & iō nō ē trahēdū ad ēphyteosim nec ad libellū vt. ff. de le. l. qđ vo ⁊ rōnē. ¶ Dicitā gitur illud Bocardū: an delictū patris noceat filio. loquor: qñ ꝑ deliquit extra ⁊ctum. & dic q. in vno verbo q. nō nocet nisi in casib⁹ expressis a iure. Sed Jaco. de bel. sup hoc more suo multū insistit. Et dicit in effectu q. aliqñ sic aliqñ nō. Illud no. q. ꝑ iterdū maiorum tm̄oū exēpla tibi ꝓiudicāt: vt. l. si coartalis. C. de coar. li. vīj. Bar. & q. materia ista qñ feudū amittit ad quos reuertat est vtilis & quotidiana: iō dixi do istaz materiā in duas partes. Primo qñ vasall⁹ cadit a feudo ꝓpter ingratitudinē delicti. Scōo qñ vasallus cadit a feudo ꝓpter ingratitudinez vt ita diximus ⁊ctus. ¶ Quero ergo ad quos feuduz reuertitur qñ ꝓpter ingratitudinē delicti amittitur. Rñ. dicit Jac. de are. q. aut vasallus cui⁹ erat feudū deliqđ i dōm. Et tūc reuertit ad dōm exclusis oēs edentib⁹ & agnatis qbuscūq. Aut deliqđ in aliū tūc ad agnatos vt i. ¶. denicq. querit. q. mo. feu. amit. et in. c. ley coradi. ¶. si qs interfecerit. Et hic ē casus vbi filij ⁊z proximiores repellunt & ulteriores agnati admittunt: vt in. c. si vasall⁹ culpā. ¶. de feu. ⁊tro. Et est rō q. vasall⁹ delinquēdo ꝓiudicat tibi & liberis suis q. ꝑ⁹ filij⁹ cēset eadē ꝓsona & vino pīe cēset dñs⁹. d

¶ Unde & vino patre priuari potuit: ⁊z secus est in agnatis q. vino delinquēte nō erant dñi: & ideo nec priuant iure qđ nō habebāt. ar. ad hoc de bo. li. i. iij. ¶. si capitis. & l. cōi liberto. & l. iul. ff. ope. lib. l. vlti. ff. si qs aliqđ testa. probi. l. ij. Sed nūqd expectabitur mors delinquētis vt veniāt agnati. dicit ibidē Jac. q. nō ⁊z venīēt statim tāq⁹ eo mortuo. Sed in cōtrariū videt ter. dicere q. vbi culpa vasallī anferī ei feudum sine delinquat ⁊ dōm sine ⁊ alijs q. vinēte dño vasallo delinquēte & ei⁹ filijs masculis ad quos alias deberet ptinere ad dōm ⁊z puenire: & coheredib⁹ nō ꝓiudicat nisi ad tps dū delinquēs & ei⁹ filij supstint allegat de feudo extra or. ¶. bñficiū pīnū & qđ dam⁹ & satis bene ꝫ argnit. ¶ Sz dñs Jo. de bzon. i summa sua sub rubricella an felonia a patre cōmissa noceat filio quomin⁹ succedat: sic distīguit. Aut feudū icepit a pīe meo. q. res aliqua fuit noniter data patri meo in feudū & felonia nocet mihi q. in tali feudo nō possum succedere nisi ex ꝓsona pīis mei. vnde sicut ꝑ felonia quā cōmisit pater me⁹ ipse repellerē d ita & ego repellar: q. heredis succedētis in alteri⁹ vi tiū par est babēda fortuna. vt. C. de fruc. & lit. expē. l. ¶. fi. facit. C. de bo. li. i. vbi filij pp delictū pīis amittūt iura libertorū paternoꝝ. Aut feudū incepit ab auo meo & tūc aut ego vīuēte meo auo nō fui ætatꝫ puta q. ipo vīuēte nō fui icept⁹. tūc felōia pīis mei mihi nocet q. ex ꝓsona aui nihil vēdicare possum. & ex ꝓsona pīis mei me fundare nō possum. Primuz ptz q. inter me & auū meū nulla iura cōsanguinitatis fuerunt. vt. ff. de inīust. test. ſi qs filio exheredato. vel. ceteruz. & ff. vñ cogna. l.j. ¶. si qs primoi. Aut vinēte auo fuit cōcept⁹: & tūc aut pīe me⁹ cōmisit felonia vinēte auo meo & nō nocet mihi q. ex ꝓsona patris mei nolo admitti ad feudū ⁊z ex ꝓsona aui. vnde in hoc casu pinde erit ac ſi pīe me⁹ nō esset in medio. ar. ff. de iure pa. l. dīni fratres. & l. iura. Aut pater me⁹ deliqđ post mortē aui. & tūc mihi bñ ꝓiudicat q. tpe mortis aui mei pater meus bñ erat capax feudi. vñ ex ꝓsona aui nō possum amitti in feudum q. pīe me⁹ me ꝓcedebat. isti. de here. qua. & diff. ¶. fiui. Et hoc est verū si pīe me⁹ adiuit hereditatē aui mei. als si repudiasset vl nō adiuisset tūc possem ego succedere auo & ex ꝓsona aui hre feuduz. arg. C. vnde li. l. q. se patris. Jo. de bzo. Sz hēricus ebudik. in summa sua ti. q. mo. feu cau. fen. a. sic ait. Propt felonia aūt seu culpā alteri⁹ & nō suā amittit feudū puta si vasallus delinquat siue culpā cōmittat pp quā feudum amittere debeat qñ tūc filij ei⁹ & alij descēdentes silr amittūt. vt in. c. vasalli feudū. & d. c. si vasall⁹ culpā. imo etiā agnati amittūt ⁊z fuerit paternū si felonia dōm respiciat vt dīs habeat sue iniurie vltio nē. vt in. ¶. denicq. ¶. q. fue. pii. can. bene. amit. ⁊z quidā dicāt q. illud. c. loquit de feudo nouo & nō de pīno. Hēricus. Odo. i sum. sua sub rubricella ad quos feudū reuertat qñ amittit sic ait. Aut vasall⁹ peccauit i dōm & ad eū reuertit & nō ad heredē vt habeat dīs sue iniurie vltionē. Si vō nō deliqđ in dōm sed aliud graue qđ fecerit pp qđ feudū amittere debet tunc reuertit ad coheredes si feudum paternū est vt in dicto. ¶. denicq. que fu. prima can. bene. amit. & j. qui testes sint a dño inuestiti. c. si qs interfecerit. Et

redes vt in. c. j. ¶. hic autem sciendum. qui feud. dare pot. Sed si nō sunt heredes ei⁹ q. vltio possedit feuduz ⁊z sunt agnati nō succedūt nisi vsq. ad vij. graduz ⁊z alij dicit q. per infinitū p ca.j. si vasal. feu. pii. cui deser. qđ. c. in ſc nullam bz rōnem nec equitatez. & ideo non est seruandū nisi in ꝓpijs terminis sed stari debet text. quia in feudo non cunte per saltuz sed suo ordine tenat. est septimus gradus vt in c.j. ¶. hoc ḡcp. de suc. fen. licet aliqua sit differentia quia post quartum gradū nō vocāt paternum sed antiquuz.

¶ Dñs. & vino patre regne filius reppdicit vrij. distin. in summa. p glo. nota.

Universidad de Deusto
Biblioteca

pōt poni exemplū quādo in dominū deliquit: puta si nō petit̄ investituram intra tps legitimū: vel tacuit cū vxore dñi vel silē vel in plio dimisit eā vel nō init cū iperatore ad suscipiendū coronā. Exēplū vo qui deliquit fz nō i dñm vñ reuertit ad coheredē. puta quia tradidit hominē ita q in curia eē nō pōt. vt d.c.si qs interfecerit. Vel qñ est fact⁹ monachus. nā tūc coheredi aperit. vt in.c.miles. de investitura quā titi⁹. Et idē crederē in oibus casib⁹ vbi nō sunt culpe. puta decessit vasall⁹ sine filiis vel feudū vel heredē. ditatē repudiat filius. nā in his casib⁹ aperit feudū in coheredē de vasal. q cōtra cōsti. lotha. c. si cōtigerit. Idē puta in ḡbusdā culpis puta si interfecit aliquē de parētib⁹ q appellatione paricidā appellauit vel cōtinuit vt l.c. deniq. q fn. pri. can. bñ. amit. ¶ in d.c.si qs interfecerit. ¶ q test. sunt necess. ad. phā. no. investi. Odo. Sic ergo vides quib⁹ sermonib⁹ vtuntur isti illustres doc. Ego aūt in materia delictoū p se cōsydero descēdētes ¶ p se agnatos. circa descēdētes tria cōsydero. Primo formā investiture. Pone dicit dñs cōcedo castrū in feudū Titio ¶ suis heredibus de vno in alterū reuertendo vel dicit cōcedo oibus principaliter. vel dicit cum extent filij ¶ nepotes. vel dicit attētis meritis singuloꝝ. tunc nō puto q culpa vni⁹ alteri noceat: q vnusquisq; p se censet
4 ¶ tāq̄ independēs ab alio. †Dicit dñs Jac. de ra. in summa sua ti. g. mo. fen. amit. q̄ é aliq̄ tale feu. q̄ nulla cā vel ingratitudine est amissibile. vt quia datū sit eo q̄ a morte dantez liberauit vel ab hostibus vel latrōcinis cripuerat. vt. ff. de dōa. l. si pater. ℌ. et sic magnitudo meritoꝝ cū demeritis cōpensatur. arg. tamē q̄ demerita vltima magis ponderant q̄ p̄cedentia. q̄ vltima culpa nocet. ff. de act. emp. l. si p emptorez. ¶ vide. J. an mut⁹ vel aliter imperfect⁹. c.j. ver. qd si tale est feudū. Scdo dz cōsyderari stat⁹ persone delinquentis. J. an mut⁹ vel aliter imperfect⁹. ℌ. j. q̄ si tale sit feudū. Nā si pri erat radicatū feudū potest delictuz ei⁹ nocere filio suo qui deliquit circa feudū fz si nō est radicatū tūc nō é quo ad se feudū vnde nō deliquit cōtra naturam feudi ideo nō nocet filio suo. Et ista cōsyderatione fundant omnia mēbra Joan. de bonesto. Tertio est cōsyderanduz vtrū filij sint nominati tanq̄ extranei an tanq̄ here-
des. an dubitat. Nam si tanq̄ extranei quia meruerunt a patre suo sic nominari non nocet eis delictū patris. Si vo vt coheredes vl' simpliciter tūc sic. Et rō differentie ptz q: nō veniūt ex vi pīne investiture qū tanq̄ extranei sed mero beneficio dñi. Scienduz est tū q̄ do. Ddof. i summa sua ti. q possunt succedere in feudū. sic ait. Sz q̄ro nūqd pactuz vz inter fratres de successiōe feudi puta investio titiū ita vt succedat in ℬ feudo si decedat sine liberis q̄dā extranei nūqd succedit extranei. ¶ vī q̄sic q: pacta apposita in feudo debēt seruari. Sz Jnnocredo. Nā si statuit hoc spāle in fratrib⁹ ergo in alijs Jnnocredo vt. ff. de iudicū pretor. Jtē hoc pactū est cōtra ius cōe quia alter alteri nō pōt pacisci. vt. ff. de v. obl. l. stipl⁹ ista. ℌ. alteri. Ddo. Jstud est verz si vba nō sunt apte cōcepta q: nemo recepit pro illo extraneo sed si aliqs recepit p ipso vī q̄ investitura teneat. vt not. in. l. hmōi. in pn. de le. i. ¶. ff. de ver. ob. l. stipulatio ista. ℌ. si qs insulam. l. j. ff. de stipu. seruo. Certe pbat ēt p. l. j. C. de dona. q̄ sub mō ¶. ff. deposi. l. publia. ¶ i auf. de nō alie. ℌ. emphyteosim. coll. ij. ¶ de felōia delicti dicta sunt hec. Sed q̄ro q̄d de felōia Sct⁹. Et dividit in duas ptes. Primo an pindicet descēdētib⁹. Scdo an pindicet descēdētib⁹. i. agnatis sup hoc. ſ. de ingratitudine Sct⁹ ¶ c. dicit accur. vbi. ſ. ¶ q vī q̄ feudū ad dñm re
deat vió. ſ. i q. can. fen. amit. ℌ. vl. ¶ i. c. iperialē. ℌ. calidis. Sz pli. ibi distinguit q: aut vasall⁹ hz filios aut nō. ité als aut ꝑsenserūt alicatiōi agnati aut nō. Jtē als aut volūt offerre ꝓtiū aut nō. de qb⁹ dic vt meli⁹ per Jaco. bel. ſ. de succel. feu. c. j. ℌ. hoc quoq;. Jo. fa
solus in summa sua sub rubricella an alienatiōe feudi pdāt feudū sic ait. Jté pdit feudū aliēatiōe facta in casu nō pmisso. J. de vasallo q 2tra 2ti. lotha. c. si vasall⁹ ¶ tūc ad dñm reuertit vt. d.c. iperialē. ℌ. calidis. ité si alia lege alienat ꝑ ipe hz ipo iure feudū pdit fm Gerardū. sed hoc casu fm Obertū acquirit dño qui masculus nō extarct. vt in.c. si inter duos. ℌ.

a ¶ Personaruz. Et not. q pp absentiā te stiū instrumētaliū aliquando alij idonei admittunt vt C. quēadmo. te. ape. l. ij.

perfecto. J. q testes sunt necessar. ad. pban. no. investit. Jnmit ergo fm opi. Dber. q̄ pdicto casu extante masculo herede feudū ad ipsum masculū devoluat. Sz nōne cōtradicit omnibus que supradicta sunt de alienatiōe q̄ aperit viaz investitori q: a principio vī facta ea lege ne alienetur. Et inde quecūq; sequētia formā ¶ originē ducunt vt dicit ter. in simili ff. ad. l. fal. l. in rōne sui. ℌ. si filio. Nūl. vtrūq; verū esse q: aut delinquitur in substātia alienatiōis aut in modo seu qualitate vt. J. de. l. coradi. ℌ. p fecto. prio casu reuertit ad dñm. scdo casu ad masculuz heredē. q: multum refert vtrū substātia corrūpat an ei⁹ qualitas q̄ est no. dignū. Et est exēplū si pmissa est alienatio ex cōsuetudine vel pacto paribꝰ ¶ vt fiat alienatio alijs dūtū sine dolo. Jtē si pmissa est ifeudatio paribꝰ ¶ ifeudant eis quos dño expedit nō habere. tū q: istud delictuz nō est in toto sed in tali reuertit ad filios fm Jo. fa. q̄ satis videtur not. dignū. Sed
5 Ddo. ti. ad quos feu. reuertat ¶ in summa sua sic ait. †Sed quero quid si vasall⁹ alienat feudū 2tra naturaz feudi nūqd aperiat in dñm vel in coheredes. ¶ vī q̄ libere reuertat ad dñm vt dicit constitutio Fede. J. ℌ. fu. prima causa bene. amit. c. fin. de vasal. qui contra consti. lotha. c. j. qui mo. feu. amit. c. ité si dño. Nā alienādo vī dñm contēnere vt ibi dicit. sic in ysufructuario. ff. de in. do. l. si vsufru. Sed cōtra vī. ſ. q̄ in coheredem aperiat feudū. J. de successio. feu. in pn. J. si de feu. vasal. titius. ar. extra de feu. c. ſi. So. sapiētes distinguūt qñ vasall⁹ alienat feudū vtrum dño vel alij. Si quidem dño aperitur feudus in coheredem. Si vero alij aut domini volūtate aut non. si dñi volūtate aperit feudum in coheredem. Si non domini volūtate aperit feudū domino. Ddo. Sed in codicib⁹ antiquis feudoꝝ sub ti. de inuest. in maritū fa. reperiebatur talis text. quem habeo in libro meo subtus scriptū. Si aliqs feudū habuerit duz habuerit z aliquā cōuentionem aut refutationem fecerit dño aut alicui persone q̄ vel que nocere videatur ei qui in feudum succedere debeat: talis cōuentio aut refutatio ei q̄ succedere in feuduz debet nō nocet. Excipimus patrem qui feudum acquisiuit' nisi in odiuz filij vel nepotis fecerit. Et sicut als' dixi istud. c. videt apocrisphuz ¶ nescif antot. ¶ per cōsequēs nō habet authoritatē ab antore sed habet in se ex equi-
6 tate multū de medulla rationis. †Nā videmus q̄ pater nō pōt fraudare filium legitima vt extra de testa. Ray. Nec libertus patronū vt. l. j. ff. si quid in fran. patro. nec arrogato⁹ filiū arrogatum vt. ff. si qd in fran. patro. l. ſi. nec diuotiū alios quoruz interest vt. ff. sol. mat. filie mee. Nec renunciatio. vt in. c. j. de renun. lib. vi. ¶ in summa fraus ¶ dolus vnius alteri nocere non debet. Et si tu dicas q̄ idē dño nocet quia habet eandem a delinquente. Respon. q̄ illud est verū qñ a delinquente habeatur totalis causa. Sed in feudo paterno nō habetur totalis causa a patre sed a genere. ergo ꝛc. Sed hoc refricare esset multotiēs dicta repetere et ideo subsisto ꝛc. Bald.

1 ¶ Testes qui sunt necessarij in investitura.
2 Juramentū nō semper defertur possidenti feudū sed arbitrio iudicis.
3 Jncrementum feudi qualiter probetur.
4 Adde ad idem.
5 Jnuestitura an probari possit si nō inueniatur breue testatuz per alios quam per pares curie.
6 Et an probetur investitura per confessionem domini.

¶ Qui testes sint necessarij ad probandū nouā investituram. Rub.

Feue clericus Dinide i duas ptes. Primo qualiter probet noua investitura. Scdo qualiter vet⁹. Scda incipit in ℌ. de veteri. Casus. Noua investitura probat ꝑ testes pares curtis aut breue testatuz a paribꝰ cōfirmatum sine dño sit laicus sive clericꝰ. nec aliter facta vz etiā si dños sit factaz z alij cōtra testenť. Et dicitur noua investitura quādo feudū de nouo acquirit. Vetus autem investitura probari potest testibꝰ quibuscunq; paribꝰ vel nō paribꝰ masculis tamē ¶ nō feminis. h. d. SVAE ELERJVS. Sū facit investiturā de re ꝓpria. AD SOLEMNITATEM. Nota. verbum nec a paribus. Nec opi. non videtur mihi rationabilis quia istud nō esset probare per breue testatum: sed simul per breue testatum ¶ per pares. argu. ff. si cer. pet. l. certi conditio. ℌ. quoniam. Vel dic si potuerunt baberi pares debet esse confirmatum a paribus: sed si non potuerint baberi sufficit instrumentū publicum testibus roboratū per eius authoritatem. Tutior opi. est deferuire textui quod intersint pares ad solēnitatē instrumenti fm Jac. bel. ¶ Ddof. in sum. sua in ti. qño probet inue. Sed ad qd se intromittit impator de factis clericoꝝ. Nā rōne cōtract⁹ nō rōne psonarū.

a ¶ Sed super hac
1 materia Jaco. de bel. ſ. titu. quid sit investi. ponit talem distinctionem cum queritur qui test. sint necess. in inue. ¶ per quos probetur ¶ qualiter ¶ cui onus probationis incumbat distingue aut querit de investitura veteri aut de noua. Si de veteri regula est q̄ sufficiunt pares ¶ extranei indistincte vt hoc. c. si de nona tūc aut de clericoꝝ investitura aut laicoum. Primo casu regula est q̄ pariter admittunt pares ¶ extranei vt. ſ. si de inuest. inter dominum ¶ vasal. lis oti. ℌ. fina. Et est ratio vt ibi patet in litera. hoc verū si ex rebus ecclesie fiat investitura. sed si de prosis idem tūc seruatur quod in laico: vt. J. de cle. qui investi. fecit. c. j. Si laicoum

laicoum ¶ tunc aut queritur de investitura tēpore quo fit aut post tempus quo facta est. Si queratur de nova investi. tempore quo fit siquidem dominus habet pares debet fieri investitura coram eis saltez duobus vel tribus vel breui testato interueniēte a paribus confirmato. licet mediolan. aliter seruent vt hoc. c. ¶. ſ. quid sit investitu. ℌ. j. alias investitura facta non valet etiam si sint absentes pares q: expectādi sunt: vt. J. de consue. rec. feu. c. j. ℌ. fi. Nō ob. ſ. si de investi. inter dominū ¶ vasal. c. j. vt ibi not. Si vero nō habeat pares tunc adhibet dominus quos meliores potest liberos tamen. vt. ſ. quid sit investi. c. j. ℌ. si vero investitura et. J. de veteri feud. ℌ. quod vel per instrumentum publicum. Si vero ℌris de investitura noua post tempus quo facta est. aut cōtentio est inter dominum et vasallum. vel deputatum ad guardiā. aut inter dñm ¶ creditorē aut inter dñm ¶ emptorē. aut inter dñm ¶ eū qui sibi ꝑtendit ad feudū camere vl' feudū cancue. aut iter dñz ¶ vasal. q̄ dicit se investitū de noua investitura. aut iter dñm ¶ agnatū q̄ dicit se successisse vasallo. aut inter dñm ¶ filiū vasalli. aut est cōtentio iter agnatos ¶ filiā. aut est cōtentio inter vasallū ¶ aliū qui cōstat nō esse vasallū. Si quidē contentio est inter dñm ¶ castaldum vel deputatū ad guardiā. dic vt dixi. ſ. de feu. guar. die. c. j. ¶ de contro. investi. c. j. ℌ. ité si vasallus. ¶ de conten. inter dñm ¶ vasal. de inest. ℌ. ceterū. Si vero cōtē. est inter dñm ¶ credi. dic vt ſ. de 2tro. investi. c. j. ℌ. similiter. ¶ de feud. da. in vic. l. 2mi. c. j. ¶. c. fi. Si vo cōtentio ē inter dñm ¶ emptorē tūc dic vt. J. de cōtro. iter dñm ¶ vasal
5 lū. c. j. ℌ. fi. de cōten. iter dñm ¶ emp. feud. c. j. Si vo est cōtentio iter dñm ¶ eū q̄ sibi pretendit feudū camere vel cancue. dic vt. J. in. c. j. ℌ. si vo vasallus. Si vero est cōtentio inter dñm ¶ vasal. qui dicit se investitus de noua investi. hoc membrum prosequit gl. fed dic clarius aut est contentio de investi. quā dñs negat esse factā. aut ecōtrario de cōtentione quā dñs affirmat ¶ vasallus negat. aut de incremento feudi aut de pactis initis inter eos ꝑter feudi naturā. aut est cōtentio de ingratitudine vasalli. Si quidē est contentio de investitura quā dñs negat interuenisse. tunc aut dñs possidet aut vasallus. si dñs tunc probare debet vasallus per pares curtis vel breue testatū a paribus cōfirmatū vt in. c. j. ℌ. quid sit investi. ¶. ſ. de conten. inter dñm ¶ vasal. de investi. c. j. in princ. ¶ si de investi. inter dñm ¶ vasal. lis oti. c. j. licet fm ℳediolan. aliter seruetur vt dixi hoc est verum si testes non recusent dicere veritatem als cogendi sint a paribus vel a dño vt. ſ. quid sit investitu. c. j. ¶. ſ. de no. for. c. j. ℌ. notandū. ¶ si dñs nō cōpellat licet vasallo probare per extraneos vt c. j. quid sit investi. Potest etiā cogi petere testes a comite vel a populo vel ab imperatore vt. ſ. si de feu. inter dñm ¶ vasallū. lis oti. c. j. sine testes sint pares sue extranei vt ibi patet in litera. Nec vera si dominus habet pares admittuntur indistincte etiam extranei. vt. c. j. quid sit investi. Si vero vasallus non potest probare per testes vel per breue testatum regulariter dño possidenti datur iusiurandum vt iuret vel referat vt. ſ. quid sit investi. ℌ. j. ¶ de controuer. investi. c. j. circa pri. de cōten. inter dñm ¶ vasal. de investi. circa prin. Jn casibus tamē remittitur domino iuramentum vt. ſ. de contro. investi. c. j. ℌ. si vero feudum. ¶ de conten. inter dñm ¶ vasal. c. j. ℌ. ceterum. Sinautem possideret vasallus dominꝰ incumbit probatio quia actor est vt. C. de probat. l. actor et de eden. l. qui accusare. ¶. ſ. quid sit investit. ℌ. si vero. Eo autem deficiente in probatione aut vasallus possidet anno domino sciente et seruitium sponte recipiente ¶ deserur vasallo iuramentum vt solus iuret. vt. ſ. si de investi. inter do. ¶ vasal. lis oti. c. j. ℌ. fin. Vel dic q̄ ibi constabat feudum esse dubitabatur tamē an esset paternū vel collaterale. alias forte non iuraret solus vt. J. de consue. rec. feu. c. j. si autem possedit minus anno vel domino ignoráte tunc iurat dñs vt ibi. si antē vasall⁹ prescripsit rem ante feudi. xxx. annis. tunc obtinet sine sacramento. ſ. si de feud. fue. contro. c. si quis p. xxx. Aut possedit maiori tpe anni domino ignoráte non tamen ꝑscripsit tūc iurat cū. xij. sacramētalib⁹ vt. ſ. de contē. inter dñm ¶ vasallū de investi. c. j. circa prin. ¶ si de investi. inter dñm ¶ vasal.
2 lis oti. circa prin. †Sed est notandū q̄ iuramētū nō semp deferť possidenti sed iudicis arbitrio cōmittť cui sit deferendus q̄ intueri debet scōm facti qualitatem ¶ personarum conditionem ¶ cause naturaz. vt. J. de consuetu. rec. feud. c. j. C. de iureiuran. in bone fidei. ¶ plene dixi. ſ. de contro. investi. c. j. circa prin. Qualiter autē iurare debeat domin⁹ ¶ vasallus ¶ eius heredes dic vt. ſ. de cōten. inter do. ¶ vasal. et de investitu. feu. c. j. circa prin. ¶ si de investi. inter do. ¶ vasal. lis oti. c. j. circa prin. et J. de consue. rec. feu. c. j. ℌ. ¶ de no. feu. c. j. ℌ. fi. Jté est sciendum quod nō obstāte controuersia debet vasallus investiri de suo et alio recto feu. q̄ hꝰ ab eo de quo dño sine controuersia. vt. ſ. de contro. inter me et do. de por. feu. fratris mei. c. j. ℌ. fi. ¶. J. de alie. feu. pat. c. j. Si aūt econtrario est controuersia de investitura quā dñs affirmat ¶ vasallus negat. dic vt. ſ. si
3 de feu. fue. contro. c. vasallus. de leg. coi. c. fi. †Si vero est contētio de incremento feudi dic vt. ſ. de controuersia investi. c. j. ℌ. si quis de manso. ¶ de investitu. de re alie. fac. c. j. ℌ. fin. ¶. ſ. hic finitur lec. c. j. ℌ. si vasallus. ¶. ℌ. sequēti. Si aūt est cōtentio inter dñm ¶ vasallū de pactis appositis inter eos dic vt. ſ. q̄d sit investitura. ℌ. fi. Si aūt est cōtentio de ingratitudine vasalli. dic vt. J. qui testes sint necessa. ad probandū ingratitudinem. c. j. Si antē est contentio inter dñm ¶ agnatos vasalli. dic vt. ſ. de contro. investitu. ℌ. cum autē. de cōten. inter me ¶ do. de por. fra. mei. c. j. de gra. fue. in feud. c. fi. ¶ de investi. in mari. facta. c. j. ℌ. item placet. ¶ si de

feu. fue. cōtro. c. j. si aūt cōtētio est inter dñm ¶ filiā vasalli. dic vt. ſ. si de feu. fue. contro. c. inter filiā. ¶ de cōten. inter masculū ¶ feminā. c. j. Si autem contentio est inter agnatū ¶ filiā. dic vt. ſ. si de feu. ſne. cōtro. c. ℌ. ¶ de gra. fue. in feu. c. fin. de capi. q cu. ven. c. fi cōtentio. Si antē est contentio inter vasallos. dic vt. ſ. de pace tenen. c. si duo. ¶. ℌ. tres. ¶ de lege coradi. c. j. Si autem est contentio inter vasallū ¶ alium quē cōstat non esse vasallū dic vt. J. de contro. inter vasallū ¶ alium. de bene. c. j. Jaco. de bel. Sed ista distinctio licet sit bona ¶ perfecta tñ potest abbreuiari. Dico ego q̄d aut querit de Jctu aut de probatione. Si de cōtractu aut est nova investitura aut antiqua. Primo requirit alterū de duobus vel q̄ interfuerint pares curtis si dños habebat pares vel breue testatum. Et q: alternative lex loquit nō requiro q̄ per breue testatum habuit presentiam pariū. statur em in dubio ꝑpter publicā fidē. vel dic vt. ſ. dixi apo stillando tertiū. Si autem dñs nō habebat pares sufficiť extranei dum
4 tamē sint viri probati ¶ omni exceptione maiores. †Si vero loquimur de veteri investitura quia fomentū antiquitatis habet sufficiunt testes extranei dummodo ꝑbate ¶ optime opinionis. ¶ hoc in investitura laicorum. Sed in investitura clericoꝝ de rebus ecclesiarū: sine sit nova sit vetus sufficiunt testes idonei extranei vt hic ꝑbatur in. c. nostro vt. ſ. q̄ sit investitu. quaz titius. c. j. ¶ si de investit. inter dñm ¶ vasallum lis oi. c. j. Dico antē de cōtractu quo ad valentiā cōtract⁹ q̄ cōsistit in duob⁹ scz in substantia ¶ solēnitate. Nam omne q̄d est q̄ aliq̄ principiū sui esse
5 ve. l. j. ff. de regu. cato. ¶ †Hunc sequit̄ secunduz membrū ꝑncipale de ꝓbatione. Et ad intelligentiam huius premitto q̄d ista sunt diuersa. esse ¶ pro habito esse ve. ff. de test. su. l. duo sunt titū. potest enim accidere q̄d investitura sit solenniter facta: tñ breue testatum non reperiť vel pares curtis decesserunt. Et ideo videndū est q̄d iuris si non reperiť breue testatū vtrū cōtractus vel casus possit ꝓbari p alios q̄m per pares curtis. ¶ est arg. q̄ sic. C. de fide instru. l. sicut iniquum. Nam debet casus formi tus rescindere ea que legitime facta sunt sicut videm⁹ in sententia que licet sit lata in scriptis tamē perdita scriptura casu fortuito pōt ꝓbari eius tenor ¶ amissio per testes vt. l. q̄m. C. de hereti. Jté videmus in priuilegijs dūmodo testes sint literati ¶ solēnes. extra de censi. c. cum olim. Si vero nō interuenit instrumentus ¶ testes substantiales sunt mortui nō superest vasallo facultas probandi: debuit em facere testes recipi ad eternā rei memoriaz ne fortuitis casib⁹ ꝓbationis copia subtrahereťur
6 ei. vt. C de vsur. pupil. l. ſi. ff. ad legē aquiliam. l. in lege aquilia si deletum C. de testi. l. publicati. extra de test. c. significauit. ¶. calderinus. ¶ ad dodo renocatur in dubiū vtrū per confessionē dñi probeť investitura. Et dic ant loquit de iudicio tertiī ¶ nō sufficit cōfessio dñi. vt. ff. de inreiturā. l. fed ¶ si possessori. ℌ. ſi. cū. l. sequēti. Aut loquimur de principio ipsius cōtētis. ¶ tūc aut cōstet rem vere ¶ solēniter actā: ¶ tūc statur cōfessioni: vt. l. j. de confes. ¶ q̄ do. C. de libe. cau. l. iubemus. ¶. l. cū pecci. ¶. C. de oi agro deser. l. rura. lib. xi. Aut dñs cōstet veritatē fz negat solēnitatē. et tūc aut a principio ¶ dñs dz audiri q: pro non facto hꝰ q̄d nō legitime factum est. Aut primo negat ¶ postea delato ei sacro confitet veritatem ¶ negat solēnitatē. ¶ tūc nihil patrocinat ei negatio vt. C. de fideicō. l. q̄nē. ¶ insti. de fideicō. here. ℌ. si. vt hic. ¶ sic ꝑpter mādatū induciť tur quedā cōualescentia ¶ ciuilis obligatio que est vbicūq; agi pōt fm nostre ciuitatis iura vel meli⁹. ideo est q: ꝑpter primū mendacij superveritate. ¶ sic fingit ois soleniter acta. vt. C. de nō nu. pecu. aut. contra q propiaz iurta illud q sic spe mētiri soles q̄ si q̄ dicere vertz velis nō adhibeo fidē. ar. ff. ō acc. l. si cui. ℌ. ff. de re milit. l. non oēs. ℌa barbaris. Ille⁹ casus est qñ qs 2fitet solēnitatē ¶ negat veritatē vt q: intēťat fundum rectū ¶ dñs dicit verū q: interuenerūt pares curtis fz tū nō est feudz rectū fz guardie vel fiste. ¶ tūc dic vt no. ſ. de feu. guar. ¶. ſ. de cōtro. inue. c. j. ℌ. similť cū simi. MDVLzIO IMVESTITVRAM.
7 ¶ No. hic casum expressum q̄ dicať investitura noua. PRAETER EAM IMAS. Not. in feudis femina ꝑ testimoniū nō admitti. Bal.

1 ¶ Successio feudi an sit duplex: sicut est duplex bonorum possessio.
2 Possessio quot modis tradatur.
3 Confessio est probatio a lege approbata.
4 Decime ¶ iurisdictio an possint dari in feudum.
5 Absens quanto tempore debeat expectari.
6 Actus factus non expectatis expectandis non valet.
7 Statutum q̄ mulieres non possunt contrahere sine presentia propinquorum ¶ propinqui nolint adesse quid iuris.
8 Jus sibi dicere an quis possit si iudex sit absens.

¶ De consuetudine recti feudi. Rubrica.

¶ Sicut nō lz ignorare generales leges ita non lz ignorare ꝙdām consuetudines ita dicit Jac. de are. C. de sum. tri. l. cunctos populos.

Siendū. Dinide in duas ptes. Primo q̄busmodis acquirit feudum. Scdo qualiť ꝑbetur noua investitura. secunda incipit in ℌ. q̄ aūt victū est. Casus. Feudū acquirit investitura successiōe vel eo q̄ hꝰ ꝑ investitura. Et si dños dixerit coram curia vasallo. vade i possessionē feudi ¶ iuit acquirit sibi feudū acti eēt. ꝑa facta investitura q̄nmo ¶ si vasal. ꝑ annū tenuit bñficiū dño sciēte ¶ nō ꝺicēte ¶ fui

Universidad de Deusto
Biblioteca

tium eius quasi vasallo recipiẽdo si vasallus hoc p̃bet per testes vel per iuramentum vasallus obtinebit nisi a dño contrariũ probẽt. & hoc in prima parte. Jn secũda dicitur nouã investitũrã probari per pares curtis si habet pares. vel admittuntur etiam extranei. sed si dñs pares habet & absunt expectãdi
1 sunt. h.o. SULLESSIONE. ſ dicit Specu. in ti. de feu. §. quoniã. versi. xxvi. qõ dixerunt quidã qõ sicut est duplex bonorũ possessio. s. edictalis & decretalis: que sunt idẽ in substãtia. ita est duplex succedẽdi. s. edictalis quia debet intra certum tempus dominum agnoscere & fidelitatem ei prestare. Et sicut bonorũ possessio decretalis nihil operat sine edictali & edictalis anno finitur sine decretali: ita statur̃ est filio annus & dies. sed si tn ponderas istũ text. in investitura que fit de filio nõ est verũ q̃ sit decretalis ꝫ est quedam executio prime que propie dicitur investitura paterna. hec vero que fit filio se recognoscẽte i vasallum nõ est ꝓpie investitura ꝫ successio. Tert. est hic q̃ apparet casu eõuerso si vasall̃ vivit & dominus mortuus est quia investitura quã faciũt heredes domini nõ tribuit ius nouũ ꝫ est quidã ordo qui debet seruari ꝓo cõseruatione iuris quesiti qõ habetur ꝓo investitura. Et no. hic qõ nõ est omnino idem qõ habetur ꝓo eodem. vt nota. ff. de v. sig. Imercis. ¶ JBEET TENEIS. No. q̃ secũdo effectu istorum verborũ q̃ appellãtensa est possessio corporalis. & ista verba fuerũt prolata coram paribus curie vel per breue testatum istud est rectum feudum & recta investitura ac si dñs tradidisset per
2 se corporalẽ possessionẽ. † Nã tribus modis vã possessio tradit scilicet ꝓprio corpore tradẽtis. Item cuꝫ ille qui est in possessione discedit & alĩ? ingredit. ff. de ẽptra ben. emptio. fitulas. §. fundũ. & ff. de acquiren. pos. l. permiscẽri. §. species. Item qñ datur licentia & sequitur ingressio: nimirũ q̃ iste est nũcius in rem suam & fungit officio nũcij & iure vasalli; vt nota. ff. de re iudi. l. miles. §. qui iudicati. & facit. ff. de acqui. pos. l. qui absenti. sed si ista verba non fuissent prolata coã paribus curie vel breui testato licet de abusiua investitura cõstaret per pares curtis vel pꝛ breue testatum vel per cõfessionem domini istud nõ
3 censeretur iure recti feudi. † Sed hoc de cõfessiõe nõ credo verũ q̃ cõfessio est ꝓbatio a lege ꝓbata vt in aut. de equal. do. §. illud. col. vij. tñc istud fen. nõ censeretur iure recti feudi: nec transmitteretur ad heredem. Et ideo est q̃ est vndiq; sua solẽnitate valiatum vt. s. qui. mo. feu. cõsti. põt. c. j. ¶ † Sed queritur
4 qd in iurisdictione vel decima seu iure decimatiõis vel alĩs reb̃? incorporalib̃?: Rñ. sine possessiõe dari possunt in feudũ quia nõ possidẽtur. Alĩj dicũt qõ debet intervenire cessio q̃ idez operatur in incorporalibus quod opatur traditio in rebus corporalib̃ vt no. ff. de dona. l. ad eũ. & C. qñ fiscus vel privꝛa. l. fi. Alĩj dicũt q̃ sufficit si dñs patiꝫ vasallũ vti. ff. ꝏ in. do. l. si sponsalib̃. §. j. ff. si ꝑvus. ven. si a te. C. de vsuf. l. corruptiones. ff. ꝏ seruj. l. quoties. ff. de ser. ru. ꝓdio. l. si edes. in fi. Alĩj dicũt qõ si patiꝫ est castrum cũ iurisdictione possessio iurisdictionis nõ requirit sine possessione sine apprehẽsiõe territorii. Et sic est nec̃sse qõ prius de isto castro & territorio fiat investitura corporalis tã? de principalioꝛi & tan? de fundamẽto iurisdictionis, vt. C. vbi & apud quos. l. fin. Consydera qõ castro nulla est attributa iurisdictio actiue quia nullum est ei deputatum territoꝛium q̃ dicitur a tercendo vt notat Jnn. de rest. spo. cũ ad sedẽ. Passiua aũt iurisdictio bene inest vt. C. de epis. & cle. l. nulla. §. q̃ si inuito. & nota. in aut. qui. mo. natesti. sui. §. si quis aũt ex qualibet. col. vij. & ꝓ tanto imperiũ merũ vel mixtũ & ipsa iurisdictio nõ est q̃d accessoꝛium castri imo est quid maius eo. Tamen cõsydera q̃ q̃dam quasi possessio cõsistit in habitu & hec in istis incorporalibus acquiritur potestatis collatiõe. vt extra de elec. c. transmissa. Quedã consistit in actu & executiõe. & hec acquirit operis effectu Porro q̃ nihil agit nihil possidet. vt no. ff. ꝏ ser. ru. predio. l. seruitutes que in superficie. AD JOUDTEAD PORE. non minus anno. Ja. bel. DOUDJNO PVESENTE. ff. de ꝑcu. ꝓsentis

a ¶ In quibusdam. Et sciasqõ cõscientia animi motus transmitti nõ põt & ideo heres denno tenẽt iurare de malicia. ar. ff. de dã. infec. l. qui bona. §. si quis stipulatus.

7. l. mutus. §. is qui curatoꝛem. vel in eodem foro cristente vt. C. de prescrip. lon. tem. l. fi. ver. de hoc. EXPOLETAIVJ. † Nota absentes expectandos quod verum est si commodo possunt expectari vt plene legitur et not. ff. de vaca. mu. l. ꝓtoꝛ. §. si post causam. et expectabuntur per duos menses & non vltra. vt. ff. de iure fisc. l. aufertur. §. qui compensatione. & ff. qui sine manu. ad lib. pernel. l. latius. & argumen. extra de loc. potuit. vel inder̃ diffiniet tempus ex quo non est a iure diffinitum. vt. l. j. ff. de iure delib. & not. in simili. ff. de ꝑcu. l. omnium. & ar. C. de inge. & manu. l. diffamari & ff. de heredi. instit. l. si quis instituatur. et. l. de die. in princi. qui satisd. cog. & l. si seruus de bonis aut. iudi. pos. † Et no. hic qõ non valet factum non expectatis expectãdis nisi requisiti ad esse noluerint. argumen. eoꝝ que not. ff. de in integrum restit. l. si. Et hoc verum quando talis contrahens qui habeat administrationem. Secus si propter absentiam non habeat administrationem vt adultus absente curatoꝛe. Jam tunc absentia impedit actum geri. vt. ff. de
7 auto. tut. l. j. in fi. † Et tunc est argu. ad questiones statuti dicentis qõ mulieres non possunt contrahere sine ꝑsentia propinquoꝝ. Jam cum auferat eis administrationem posito qõ propinqui nollent interesse tamen non valet contractus nisi propinqui hoc facerent dolo malo. Jam tunc inder̃ potest eoꝝ ꝑsentiam supplere decernendo se ratum habiturum id quod gestum erit eoꝝ calumniosa absentia nõ obstante. argumẽ. ff. quod cum fal. tut. l. j. §. ij. Jam tunc & remouere potest eos vt suspectos vt. C. de procu. l. eum qui res agit heredum. † Deinde nota valde glos. hic positam quia nos dicimus quod propter absentiam magistratus potest interdum quis sibi ius dicere. Jam certe imo debet magistratus expectari. Jta dicit glos. hic nota. Sed si expectatio esset frustra non puto expectandum. vt. ff. de sta. ho. l. aretusa. et extra de sortile. c. ꝑ. facit. ff. de ritu nup. l. si ita pater Bal. de ꝑcu.
8 ¶ Actiones interrogatorie an hodie sint in vsu.
9 ¶ Probationum tria sunt genera.
10 Jndicia verisimilia per quas res fiant.
11 Testis non legitime examinatus an faciat indicium.
12 Testis si deponat super eo quod est remotũ a natura contractus non defertur iuramentum.
13 Probationibus deficientibus quid feudum sit in materia feudoꝝ.
14 Probare an possit. testis vnus semiplene solenniter factam investituram.
15 Probari an possit possessio annalis per vnum testem semiplene.
16 Quasi possessio an acquiratur circa feudum iurisdictionis per processum factum contra penitus contumacem.
17 Possessio an probetur per spoliationem.

Sacramentum. Diuide in quinq; partes. ¶ Prio cui dabitur sacramentuꝫ. Secundo qualiter et cum quibus iuretur in causa feudi. Tertio an iuretur de calumnia in causis feudalibus. Quarto an liceat vasallo dominuꝫ accusare vel contra eum testimonium reddere. Quinto qualiter sit diriminenda contentio orta inter dominum & vasallum. Secunda incipit in. §. si autem iudice. Tertia in. §. quibusdam. Quarta in. §. similiter. Quinta in. §. item si inter dominum. ¶ Casus. Quesitum est cui iusiurandum debeat deferri in causis feudalibus an autori vel reo. Respondetur quod non potest regula dari sed relinquitur arbitrio iudicis qui interdum deferat actori: interdum reo: interdum neutri. Et cum deinum defertur si ꝓsumptio est ꝓ reo cui datur et iudicem moueat. si nulla est ꝓsumptio ꝓ actore tunc vel defertur reo possidenti vel absoluetur sine iuramento. Deinde dicitur quod aut iuramentum defertur a parte aut a iudice. si a parte aut iurare debet cuꝫ duodecim sacramentalibus aut referre. Si a iudice defertur vasallo tunc iurare debet cum duodecim sacramentalibus seꝝ paribus & alĩs seꝝ extraneis si vult & iurare debet semper sine mentione conscientie. Si vero defertur domino a iudice iurare debet cum duodecim sacramentalibus vel paribus vel extraneis vel permittis. Et aut iurat de facto suo & iurare debet sine mentione conscientie. Aut de facto alterius. & iurat secundum conscientiam. Quidam tamen diuerunt nunq̃ iurare debet scõdum conscientiam. b. d. vsq; ad. §. in quibusdam[a]. POTEMUS. a 9
actoꝛi. ESTATER. quia cum ꝓfficio iudicis defertur cum interrogatoꝛie vel inratoꝛie actiones recesserũt ab aula: vt. ff. de interro. actio. l. j. & l. vbicunq; eo. titu, nisi aliqua causa iuri consona debet esse que indicem moueat ad suum officiũ impartiendum: quiꝫ sine causa neminẽ audit ꝓtoꝛ. vt. ff. de transac. cũ hi. & causa cognita. & C. de edict. divi adri. tol. l. edicto. & ff. ad carbo. l. iij. & causa. & due cause, extra de probat. casi. JUDJCEAD MDOUEAT. Adde quod inder̃ debeat moneri non solum ex allegationibus partium sed ex ꝓpriis motiuis et rationibus: vt notat. Ber. extra de concessione ꝓbend. capitulo ex parte. Dost. AJJDJL EST. quomodo potest esse quod nihil sit quod faciat ꝓ reo vel actoꝛe cum actoꝛe non ꝓbante ius commune faciat ꝓ reo: vt. C. de eden. l. qui accusare. Respõdeo hic nõ loquitur de probationibus iuris sed de probationibus facti. Nota autem quod probationum tria sunt genera. s. vera et plena & hec non indiget patrocinio iuramẽti ꝫ nec ꝑa cã iurari põt. Verisimilis & nõ plena: & inuat patrocinio iuramẽti dũmodo alie circũstantie moueãt iudicẽ. Est & alia q̃ nec̃

nec̃ verisimilis nec̃ plena est & ista ꝓ nulla habetur in causis in quibus agitur de magno ꝓciudicio. & dic vt. §. de contro. inuc. circa princ.
11 Que † ante sint illa que inducũt verisimile & legibus cõsonantez conteceram. Blo. in. l. admonẽdi. ff. de iureim. dicit qõ sunt plura. Jnter cetera ponit q̃ est vn? testis de veritate. Dicit Jo. seu Ric. furiosus in apparatu suo quem fecit ante apparatũ Alex. ad. l. admonẽdi. q̃ tũc vn? testis testimonii facit indicium qñ est ꝑbate vite & bone opinionis nec potest haberi suspectus familiaritatis vel alia de causa que verba nota bilia sunt & vera. Expone text. dum dicit vel alia de cã indicis arbitrio committenda: vt hic. & si iste testis esset infamis infamia facti q̃ habet debilitare eius fidẽ nõ esset integer testis ad deferendũ iuramẽtum: vt
12 no. ff. de sena. l. cassius. C. de summa tri. l. j. ¶ † Et vnum scias qõ testis non legitime examinatus nõ facit indicium ad iuramẽti delationẽ: vt. ff. de questio. l. maritus. Et dico nõ legitime etiã si testis sit legitim?: tamẽ modus examinãdi fuit nõ congruus: vt q̃ nõ sit interrogatus de causa scientie. Nã licet duo testes nõ interrogati faciãt plenã ꝓbationem puto tamen q̃ vnus nõ faciat semiplenam. & idem si vnus testis nõ dixit plene facta: vt. no. ff. ꝏ infed. luci?. q̃ talis examinatio nõ caret quali quali boni viri suspitiõe cũ inder̃ nõ laborauerit ad veritatẽ inquirendam. vnde modicus defectus impedit semiplenã probationẽ vnius testis. nimirum quia satis exoꝛbitat fides vnius testis a iure communi vt extra de testi. c. innotuit. ꝓ boc qõ nota. in. l. fi. C. qui & aduer. quos.
13 Sed † illud est semper memorie retinendũ q̃ q̃cũq; vnus testis deposuit super eo qõ remoti est a natura cõtractus tũc et vno teste nũq̃ defertur sacramentũ: q̃ eius testimoniũ nõ consonat nature negocij nec iuri qõ naturã imitatur. vt. §. quid sit inue. & si vasallus. quia contra naturam negocij nulla ꝓsumptio surgit. & vide qõ not. ff. ꝓ so. l. si margarita. Alia vero que de iure communi in ista materia possunt dici plenissime examinaui in. ꝺ. l. admonendi. & C. de re. cred. l. in bone
14 fidei. ¶ † Reuertamur ergo ad ꝓpie ad materiã feudoꝝ. Quero itaq; probationib̃? deficientibus quid debeat fieri in causis feudoꝝ. Dicit Dofre. in sua summa sub dicta rubricella qõ circa hoc iura sunt valde obscura in vsibus feudoꝝ. Unde ad hoc vt possis eoꝝ iura aperte habere scias qõ de iure communi si nulla partium quicquã probet in causa semper qui possidet debet absolui: vt. C. de eden. l. qui accusare. de proba. l. fina. Tamẽ in feudis si videtur iudici poterit deferre sacramentum possidenti: id est sacramentum defensionis: vt hic cum multis similibus de quo sacramento in iure ciuili non sic reperitur nisi in quodã loco: vt in aut. vt liti. iurent. §. si quis autẽ. col. ix. Sed tex. t. §. si de inue. inter dominum & vasallum tis oꝛi. c. j. sic ait. Si vasallus sit in possessione feudi solus urabit si per vnum annum sciente domino et non cõtradicẽte in possessione feudi permãserit. Jtẽ text. §. quid sit inue. c. j. §. ij vero vasallus sic ait. Si vasall̃ possideat vel quasi possideat puta feudum camere vel caneue duabus vel tribus quietis acceptationibus nõ est opus ꝓbatione sed aut iuret aut referat. Alĩ? tex. §. de gradi. suc. in feud. §. si vero dñs. sic dicit. Bonus autem inder̃ causa cognita diligenter attendetur cuius potius iureiurando sit diriminenda hec questio. tert. videtur dicere qõ quando iuramentum datur ita demum datur si aliquid ꝓ eo sit quod iudicẽ moueat. Ubi consydera de ista dictione aliquid quia nos dicimus quod vbicunq; significatio oationis sumitur ex aliquo sufficit quod pars sit vera ad veritatem oationis: vt. ff. de re. dub. l. ii is qui ducenta. §. virum. Et ideo si aliquid ꝓ eo est vt ꝓbatio vnius testis tunc ei defertur sacramentum: vt hic. Et ita not. dicit glos. ¶ Sed nũquid hoc consonat cum iuris ciuilis regulis. Videtur quod non quia quoties ad feudalitatem actum requiritur testium pluralitas ibi si deest vnus testis non suppletur per iura-
a mentum: vt. C. de testa. l. si vnus[a]. ¶ Sed in feudis requirunt saltem duo pares ad solẽnitatez investiture noue. vt. §. qui test. sint ne. c. j. ergo deficiente numero investiture tempore licet deficiat tẽpore probationis.
15 ¶ Sed tunc ego quero quomodo sciam quod deficit numerus nunquid vnus testis potest probare semiplene solemniter factam investituram coram duobus testibus puta coram se & alio impari. Jstam disputationem habemus in testamentis. ff. de test. l. heredes palam. in prin. et no. in. l. ij. C. de bo. pos. ſcõm tab. Oportet ergo qõ iste testis deponat de veritate investiture & eius solemnitate & vtrũq; semiplene probabit alĩs sequeretur qõ investitura esset ipso iure nulla & sic iusiurandũ non patrocinaretur quia esset iuramentum super facto ab omni iure remoto & non super iure vt. l. fin. ff. de iurein. Sed mirum est scõm Ddos. quod in aliquo casu detur sacramentum vasallo possidenti. Nam dum constetur quod tenet a domino in feudum ergo conſiteri videtur quod allodium sit domini & sic super directa rei vendi. debet condẽnari et vi confessionis. vt. C. de proba. l. fine possidentis. Sed ego respondeo qõ ista confessio non est simpler sed habet contradictionem annexam ita qõ vasallus ab alio separari nõ põt. Sec? esset si possent separi vt. ff. de lib. le. l. au relius. §. idem quesit. C. de transl. si quidem. ff. si cer. pet. l. quidam eitiam. ff. de leg. ij. l. qui solidum in prin. C. de do. ante nup. l. ij. C. de excep. l. si quidem. Dicẽ dic quod iste casus est similis ei qui confitetur promissionem: sed allegat pactum de non petendo quod probat per viam rei tem. Nam si indici videtur posse deferri super hoc pacto de non petendo sacramentum in defectum ꝓbationis nec ẽt sunt ista cõtraria imo sunt compatibilia: et sic plena ꝓbatio nõ derogat semiplene: vt dixi in. d. l. in bone fidei. ¶ Sed qualis debet esse iste vnus testis in feudo: rñdeo dꝫ esse pmissus nõ ꝓhibit. Et sic distinguendũ est inter nouã investituram & veterẽ: vt. §. ti. j. c. j. Nã testis inualidus nõ facit semiplenaꝫ probationẽ nec indiciuꝫ marime semiplene. i. qõ nõ administrat ꝑ ꝓbationib̃?. nã quedã sunt indicia mota nõ administrata q̃ minus sunt ꝑ semiplena ꝓbatio. vt not. ff. de ꝓba. l. eaꝝ ꝓbatio. & l. ee matris.
6 ¶ † Sed ego quero cũ vt dicũ est superius requiratur possessio annalis nũquid q̃ vnũ teste ista possessio semiplene ꝑbet ita q̃ sup ea deferat sacramentũ in defectũ ꝓbationis: Rñ. nõ q̃ cũ ista possessio debeat ꝓbari tamẽ indiciũ ad deferendũ iuramentum in causa principali oportet q̃ ꝑbet plene: q̃ vn? testis sup indicio nõ facit indiciũ. vt not. in. l. fin. C. fa. eccl. Deinde ex his que leguñ hic & §. de contro. inuesti. c. j. & de conten. inter do. & vasal. de inuesti. c. j. colligit ibi quedã distinctio q̃ Jac. de bel. q̃ talis est: q̃ aut iuramentũ deferꝛ a parte parti: & tũc tꝫ iuramentũ ꝓstari vel referri. vt hoc. §. manifeste cũ turpitudinis est nolle iurare vel iuramẽtũ referre. vt. l. manifeste. ff. de iureiur. Vel dic aliter de iure cõi: vt ibi ant deferꝛ a iudice & tũc aut actoꝛ plene ꝑbat & reus condẽnatur. ff. de rei vendi. l. officiuꝫ. Aut nullo modo ꝑbat & tũc reus absoluit & de iure romano vt in cõtrarijs. C. de his qui ad eccle. confu. l. ꝓsenti. §. iudi. Sed in feudo poterit inder̃ deferre si sibi vidꝛ debitur expedire: vt hoc. §. Aut actoꝛ semiplene ꝓbat vt per vnũ testem vel ꝓinataꝫ scripturã: vel per comparationẽ literarum: & tunc aut vnus tantum nouit veritatem & sibi defertur iuramentũ. ff. de iureiu. l. iusiurãdum ad pecunias. §. j. Aut vteꝛq; nouit veritatem & tunc bonestioꝛi defertur. Si autem sint pares tunc aut feudũ est modicum: & tunc actoꝛi deferꝛ. aut magnuꝫ & tunc reo vel conferꝛ in arbitrium iudicis. vt hoc. §. in dubio vꝏ magis defertur possidenti. ¶ Dagnum enñ nõ est cõmodum possessionis: vt insti. de interdi. §. cõmodũ. & ꝓtiꝫ reo: vt not. C. de re. cre. l. in bonefidei. Jac. de bel. Jn hac ergo cõclusione remaneamus videl. q̃ aut dñs possidet & vasallus nullo mõ ꝑbat: & tunc absoluitur dñs nullo ꝓstito sacramẽto. Aut possidet vasall̃ & dñs nihil ꝓbat: & tunc si vasalli possessio est antiqua & ei? sacramẽto q̃stio diffinit & absolnit. Aut nona & cõmittit tunc sacramento dñi nisi aliud ꝓ possidẽte faciat. Aut probatio per agentẽ dñm vel vasallũ fit semiplena & tũc cui fit sacramẽtũ deferendum cõmittit iudicãtis arbitrio: qui quãdoq; actoꝛi: q̃ q̃q; reo: q̃ q̃q; neutri deferet. & vt h ꝏ & in. c. fi. de iureiur. notu. & ita intelligit & limitat. §. de ꝓtro. iure. in prin. & §. fi de inue. inter dñm & vas. lis oꝛi. c. j. vbi nõ existẽtib̃? ꝓbationib̃? res decidit sacramẽto possidẽtis q̃ est verũ si possidẽti inder̃ crediderit sacramentũ esse deferendũ. Adde q̃ iuramentũ nõ dꝫ ꝓpie ꝓbatio ꝫ quasi ꝓbatio. vt not. §. de fen. cog. c. sciendũ. Jtẽ sciendũ est qõ dupler est feudũ corporale & ꝛcoꝛporale puta iurisdictiõis & decime ecclesiaꝝ
17 igit feudus est iurisdictio. † Circa ergo feudũ iurisdictionis quero vtrũ acquirat quasi possessio ꝑ processum contra penitus cõtumacẽ? & dicendũ est qõ nõ. dicit esse Jnno. q̃ ex hoc inder̃ nõ possidetur nisi labia sua. vt ipe no. extra de resti. spo. c. cuꝫ olim. Dportet ergo q̃ aliqua executio sit facta pura p capturam pignoruꝫ vel descriptionẽ bonorũ et huiusmodi. Et est ratio q̃ iurisdictio requirit extremum
18 in quo aliqd realiter agat & non abusiue. † Sed occurrit quedã dubitatio: nã ego diri superius in. c. j. §. si vero vasallus. §. quid sit inue. dꝫ q̃ vasallus per duas vel tres acceptationes §stituit in quasi possessione & sit subtrahendi fidi ꝓbationes deferꝛ sibi iuramentum. Nam primo videꝛ qõ tanꝫ spoliatꝫ ꝑbet q̃ eoipso ꝓbat qõ spoliatꝫ est. vt. C. de ꝑscri. xxx. anno. l. si qs emptionis. §. sed hic sup illis. Sed ibi loquit̃ in vera spoliatione hic in ficta. arg. ff. de vsuca. l. sequit. §. si viam. Jtẽ ibi erit contentio longissime possessionis. vt ibi et ꝑ Jnno. in. c. bone. de postul. ꝓcu. ADJSAJELJA. Quia de conscien-

a ¶ Si vn?. sed istud est verus qñ certus numerus est statut? ad solẽni zandũ actum.

b ¶ Probatio. sic dicas de cõcessiõe vt not. volnit Joan. an. in rub. de proba. vide Bald. in rub. C. de proba. Andr. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tia fit hic mentio.quero si ecclesia est domina ꝛ prelatus habet cõscientiã cõtrariã cõscientie conuẽtus qualiter iurabit:Rñ.fm cõscientiã cõuentus iurabit in anima ꝓpria:qui ipsa nõ est maior pars capituli imo nec habet mediã vocẽ sed ad totuz capitulũ cõferatur.Exemplus magistratus qui interponit authoritatẽ in creatione syndici vel magistri societatis.nemo eñ dixerit magistratũ societatis hẽ timidiã in factis collegij q; sufficeret sibi adhertia vnius in facto collegij qõ est falsum.Et est exemplũ hic notabile.vt no.Jo.mo.in.c.presentiũ.de test.lib.vj.in glo.sua que incipit ꝛ ita abbas.¶De cõscientia no.in.l.j.C.de bo.pos.secñ.tab.ꝛ adde qõ not.de elec.cũ in veteri.in nouella.vbi etiã cps debet iudicare fm allegata ꝛ probata nõ fm suaz propriam conscientiam:vt in.c.venerabili.de cenſi.ꝑ Jnno.in nouellã.Bald.

¶Dominus si vult prestare iuramentum calumnie an possit ꝛ ipse exigere a vasallo.

Clausula appellatione remota an extendatur ad causam reconuentionis.

In quibusdam. Casus.Contẽtio est inter dñm ꝛ vasallum de feudo.querit an vasallꝰ poterit a dño exigere iuramentũ calũnie:Rñ. quod non qꝛ imperator ꝓhibet:sed nec dñs exigere põt a vasallo. Alioquin si exigerit ꝛ ipse etiam cogetur iurare qꝛ quod quisq; iuris ꝛc.ꝛ hoc dicitᵇ. ¶†Quero si dñs vult prestare iramentũ calũnie vtrũ possit ꝛ ipse exigere a vasallo.Quidaz dicunt qõ sic quia vtr̃ iure cõmuni.Itẽ qꝛ priuilegiũ sibi datũ nõ debet retorqueri cõtra cũ:vt.ff.de mino.l.si iuder circumuento. In contrariũ videtur qꝛ istud priuilegium est consumatum ꝛ ex eo perfecte ius quesitũ vasallo ergo dominus id renocare non põt vt.ff. qõ quisq; iur.l.iij. in ꝓin.Item nõ debet cõferri in potestate aduersarij mei:vt.ff.de iurisd.om.iud.l. si idem cũ eodem.§. qõ si mutue. Itẽ qꝛ licet beneficiũ habeã ex quadaz consuetudine tamẽ possum eo vti principaliter propter se etiã aduersario meo nolente:vt.ff.de contrahẽ.l.si post mortẽ.§.fi.ꝛ per doc.C.de tem.in integ. resti.l.petende. †Simile habemus de impetrãte appellatione remota[c] .que clausula nõ extenditur ad causam reconuentionis : vt extra de mu.peti.c.pudentiam . Nam licet impetrans renunciet clausule non tamẽ nocet aduersario.Idẽ habemᵃ in sportulis.C.de fru.ꝛ li.expẽ.l.fi.Et hoc credo verius. Sed quõ respondebis ad.l.si iuder. Rñdeo ibi loquitur in correlatiuis.arg.ff.de accẽſ.l.fi.Vel veri? ibi solus minor habet priuilegium . sed aduersarius venit de iure communi: vt.C.de rep. que fi.in iudi.l.j.et ideo priuilegiatus est potior. Benno op.nam litera ista videtur falsa.Si enim tu consyderas naturaz illius tituli quod quisq; iuris duo requiriti.l. qõ ad impetrationem ꝛ quo ad ius commune ius iniquum fit cõcessum.Sed neutrum horum est hic.Nam nec constat hic qõ dñs impetrauerit nec est ius iniquum cum dñs consecutur loco parentis vel patroni cui remittitur iusiurandũ calũnie: vt.l. iusiurãdum ꝛ adpecunias.§.hoc iusiurandum. Sed dicam? qõ hoc sit speciale in iudicijs in quibᵇ debet seruari parilitas.si statim ego opponã qꝛ si patronꝰ non iurat de calumnia tamen libertus iurat.Dic ergo quod ille titulus quod quisq; iuris habet hic locũ per extentionem non per inuentionẽ.ꝛ facit.ff. de dam.infec. l.si quis mihi bona.§.fi quis quiaᵇ.Bald.

Similiter. Vasallus nõ potest dominũ accusare vel cõtra eũ testimoniũ ferre in causa ciuili vel criminali.Et ti cõtra fecerit amittit feudũ.b.d. licet qdã aliter dixerũt.b.d. SJ QUITRAFECERIT.l.sponte.nã ille qui cogitur contra facere quia ius pretozis censetur esse ius diuinũ qõ accusat.vt.ff.de dam.infe.l.flumen.§.si seruus.ꝛ.ff. de pub.l. cẽſar.ꝛ.ff. de re.iur.l. non videtur.§.qui iussu.ꝛ.ff.de infa.l.furtis.§.g iussu.ꝛ quod not.in regula quod quis mãdato. ¶Per Dy.ꝛ licet non adijciat ter. causa cognita se penale iudicium daturuz tamẽ hoc semper subintelligitur vt.ff.de in ius vo.l.quamuis[c] .Bal.

¶Possessio longua que dicatur et que nona.

Item si inter dominum. Casus. si contentio est de beneficio inter dominum et vasallum dño possidẽte vasallo aũt in probatione deficiente.si longua est possessio vasalli sibi defertur sacramentum . Sed si nona nõ defertur sibi sed domino nisi presumptio sit pro vasallo.b.d.LOQUA. †Nota.qõ longa possessio dicit in eo quando in ea stetit per annũ ꝛ est valde improprie locutio. C.de vsufru.trãſſor.l.j. in ꝓin.vbi nõ solum annus sed biennũ vocatur tempus angustũ.i.breuissimus quo tẽpore miseri domini a iure suo nõ deberent excludi. Sed speciale est in feudis ꝑpter seruitia que dñi recipiunt a vasallis. NOUA POSSESSIO.id est minus anno. Petrus de cer . VETUSTA POSSESSIO.id est aliqua idonea presumptio cũ.xij. sacramentalibus. Pet.de cer. Bal.ꝛc.

¶Priuilegium principis quo ad interpretationem est simile legi.

¶De lege Coradi. Rubrica.

Lex coradi. Diuide in tres partes. Primo tenor legis Coradi. Secundo quedã distinctio fm cõsuetudinẽ ciuedialasi. Scõa icipit in ꝓncipio.sed talis. Casus. Si inter capitaneos regis est questio coram rege debet diffiniri per.l.coradi. Si vero inter valuasores coram paribus curie. Sed ciuedialani nõ seruat dicta lex.ꝛ distinguitur. Aut contẽtio est inter duos quicũq; fuerint de beneficio regali tunc coram rege decidit.cetera vero cause coram paribus curtis.b.d.Quero que distinctio sit rationabilior? Et videt qõ distinctio Coradi quia omne ius quo vtimur primo ptinet ad personas:deinde ad res vel actiões . Est ergo psona tanq̃ dignior inspicienda:vt.l.querit.ff.de stabo.sic instũ.de iur.natu.§.fi. ¶In ctrariũ videt inspicienda causa potius quã psona maxime quia ius in causa positũ est:vt.ff.ad.l.aquil.l.si ex plagis.§.in clino capitolino. Sol. distinctio coradi rationabilior est ꝛ tenenda quia est lex imperialis.Naz ꝑ personis in dignitate positis nõnulla priuilegia inuenit veteris iuris authenticas:vt.C.vbi sena. vel cla.l. quoties.C. de iuiu.l.fi.C. de procur.l.pe.C. de dig.l. quoties.lib.xij.cuz infinitis similibus.Ꝑro mediolani. consuetudine facit quia solummodo de beneficijs principis ad euz ptinet iudicare et ipse est qui potest ꝛ habet determinare de eorum substantia et qualitate ꝛ quem modum beneficij sui esse malit: vt.ff.de regu.iur.l.ineratius.et extra de iudi.cum venisset. †Nam beneficium principis simile est legi ab eo conditeꝰ quaz ipse solus habet interpretari: vt.C. de legi.ſ. imperialis maiestas . In causis autem ei non reseruatis ita magnos iudex debet iudicare vt parnos absq; personaruz differentia:vt.C.de iudi. l.rem nouam.Bald.

¶Guarentari sine guarentigia quid sit.

Dominus si erit iuder si questio vertat inter duos non de iure feudi sed de possessione.

Compromitti an possitin aduersarium.

Quid si compromittatur in offensum.

Arbitratoꝛ data potestas qõ possit arbitrari alte et basse quid talia verba operantur.

Compromissum factum in arbitratoꝛe quãto tempore durat.

Quid si compromittitur super substantialibus.

Quid si in cõpromisso appontur tempus hoc acto quod sit vtile.

Quid si compromissum sit prorogatum sine repilogatione alterius compromissi.

Arbitratoꝛ si statuit qõ darent.ꝛ. bonus vir ordinat quod dentur quinq; si illa quinq; non dentur an pena committatur.

Partes si compromittant in iudices delegatos an videantur renunciare rescripto.

Notarius infamis an possit confiere instrumẽtuz. Quid de notario excommunicato.

Notarius

exceptione vt q; sic: qꝛ nõ calũniat q facit hoc iure ꝓmittẽte nisi sit cõtradictio inris sibijpsi in facto ꝓprio: vt in.c. nullus pluribus . de re.iur.in .vj. p By.ꝛ alibi de hoc notaui . Porro inde nõ fundatur ei iuramento calumnie:sed in calũnia quia etiaz sine vllo iuramento calumniante repellit etiaz litenon cõtest.Et sic nondũ iurat ꝺ calũnia. vt not.Jnno. in.c.j.de offic. vica. Idẽc est quod si actor nõ vult edere actionẽ vel reꝰ nõ vult edere exceptionẽ audientiã suam denegat .C. de trãſ.l.vbi. Extra no.q; veritas ꝛ inocẽtia defendũt quẽ a calũnia . vt C. de iniu.l. si nõ quitiſ. C. ꝺ bis q.vt indi. l. sororez. item no.q; nõ soluz lex prouidet ꝺ presentẽ calũniã ꝛ cõtra futurã.C.de vsufruct. pupil.l. pupillus. Extra not.qõ petitio simulata nõ iuuat simulantem . ff. de trãſac.l. cũ hi. §.si cum lis.et C. de legat.l.si in fraudem.

¶.quãuis.ꝛ quando testimoniuz cõtra dñm dicit.ad de.ſ. que fue. pri.cã beneficiamit.§.ꝛ q latis.ibi in gl.et Spec. de rest. §.j.ver.nunqd vasallus.

¶Exeat.vide qõ no. bar.l.l. j. ff. de iniu. et no.in.c.quitanual. de iureiu. et ca. veniens. And.Barba. 3

¶§.luciᵍ. De natura istoruz verboꝛ si tibi videbiᵏ si existimaueris si arbitrat? fueris si tibi placuerit ꝛ iuramentum important arbitriũ boni viri ꝛ nõ volũtate ꝓpriã ꝓbatur in. l. fideicõmissa. §. ꝙ. ff. de leg.iij. ꝛ in.l.thaie.§. fororẽ. ff. de fideicõ. lib. vbi ter.de vbo plz ꝛ ter. cũ gl.i.c. ñ. de cog. vi. et gl. i. c.abbate. de vb. sig.et p bar.i extrana. ad repi. et in l.alio.de ali. et cib.le. Et hoc dixit glo.in.c. vt debitus. de ap.q; iudex ꝑ iudicare ꝛ q actum nec per hoc dicitur infringi libertas: vt leg. ꝛ not.in.c.quintaullis.de iureiur.ꝛ in.l.ſi.de preto. sti.per Bar.sed quodammodo de iniuria satisfieri. ff.de iniur.l.si vnius.§. si aũt. Laue tamen tibi quia istud preceptũ non habetur loco relegationis vel interdictionis publice. ita qõ si non seruet ꝛ tanqꝛã violator interdicti criminaliter puniri. Non enim hec autoritas competere põt his qui nõ habent merum imperium.C.de senten. ꝛ interlo.om.iu.l.nulli. Hec enim retuli quia ista ꝛ plura alia predict? dñs Ja. de domino Ardizo. posuit in summa sua hu? operis in vlt. ꝛ pe. charta vbi ipsum videre poteris si summam eius habes.† Sed hic quero si est data arbitratoꝛi potestas qõ possit iudicare alte et basse put sibi placuerit qd operant ista verba. Sol.dicit Jo.an.in.c.humilis.de ma.et obedi. qꝛ potest facere quicquid sibi videbiᵏ.sed pondera verbum videbiᵏ qꝛ si est in dolo nõ facit qõ sibi videtur sed eius contrariũ qꝛ ei appareat de mente sua id qõ est fienduz ꝛ facit oppositũ tunc ꝺz esse in dolo.ff.mãd. l. creditoꝛ.§.Incinusᵇ. ¶Et no.qõ arbitratoꝛ ex certa scientia de alieno largitur ideo non ꝺz qꝛ non est permissum donare de alieno:vt.ff.quod vi aut clam.l. prohibetur.§.plane.imo est qñqꝛ species furti de alieno largiri[c] . ¶†Sed hic immediate queritur quanto tpe duret compromissio que fit in arbitratoꝛe? Rñdeo per annũ ꝛ ideo nõ valet preceptum factuz post annũ a tpe ꝓmissi.ar.C.cõ.de le.l.fi.§. sed ꝛ si qs. †Ita dicit Jac.ꝑdictus.Sed Bart.dicit qꝛ si ꝓpo mittitur in ipsum ꝓtrahentẽ super resoluẽdis lubstãtialibᵒ ?et? ꝺz declarare intra.lx.dies:vt.ff.de edi li.edic.l.qõ si nolit.§.si qd ita.Vbi dicit qõ si res sit vẽdita vt si displicuerit redhibeatur nec sit diffinitum tempus ad redhibẽdum qꝛ intra.lx.dies põt redhiberi ꝛ nõ vltra.¶†Et est arg.qꝛ si in ꝓpromisso apponitur tps hoc acto qꝛ sint diesvtiles.qꝛ si non põt haberi copia partium nõ currit dilatio. dicas qꝛ in §.si quid illud.est de natura penitẽtie que fit in alterius preiudiciũ.sed hoc est qõ intimetur aduersario alꝰ nihil operatur:vt.C.de satisdat.l.j. ff. de pcu.l.si pcuratoꝛem absentẽ.Si antẽ super aliquo extrinseco ꝓmittat in quendã tertiũ tunc durat ꝑ annũ. Ita no.ipse in.l.si qs arbitratꝛ.de verb.ob.Sed illa ser.qꝛ si nolit.salus reuerẽtia sua nihil facit quia ibi erat collatum arbitrium sup resolutione ?ctus ꝛ nõ tanq̃ in bonũ virũ sed tanq̃ in volũtariũ cuius arbitriũ non possit reduci ad arbitriũ boni viri. Itez nec.d.l.fi.C.cõmunia de leg. hoc probat qꝛ ibi est casus specialis vbi ꝑfigit annus.qꝛ separat electio conuerti in aduersariũ.Et ideo dico qꝛ debet statui terminus a iudice:vt.C.de iur.deli.l. si curatoris. iuxta no.in simili.ff.de ꝑcu.l. omniũ. Sed certe ꝛ sine termino statuẽdo a iudice.sicut eñ est cõmissa ei quidditas negocij tanq̃ bono viro ꝛ ipsa substãtia totiᵖ litis ita ꝛ tps.Et ideo ꝺz laudare iuxta tps equum arbitrio boni viri.ꝛ fm qꝛ videt expedire vtriq; parti.arg.ff.de sol.l.cũ stichus.ꝛ.ff.si quis cau.l.j. Certe ꝛ illud qõ ꝺz de anno satis videtur equũ tñ nõ compatubo annũ a die cõpromissi: sed a die quo potuit cognoscere ꝑsentibus partibus nõ qꝛ mora anni faciat euanescere compromissum:ſz eo quia tanto tpe est in mora nõ est bonus vir. Vel dic qꝛ aut compromittit sup lite aut super negocio. Primo casu arbitratoꝛ succedit loco arbitri ꝛ ꝺat triennũ. Secũdo casu vl assignabit tps arbitrio iudicis de quo apertius loquit Jo.an.in addi. Spec.in ti.de arbi.in.§. differt.ᵇ¶Vel per lapsum anni inducetur tacita renũciatio cõpromissi tam partiũ qꝛ ipsius arbitratoris.ar.ff.de arbi.l. itẽ si vnus. §. si multo post. Et est simile de anno.extra de offic. deleg.c. cum querenti.

¶†Sed pone ꝓpromissum fuit factũ ad mẽlz postea prorogatur sine repilogatione alterius ꝓpromissi. an sit idem compromissum quia duo termini respiciũt vnum ꝛ idẽ determinabile.i.vnũ ꝓpromissum. Rñdeo iuris fictiõe est vnũ ſz reuera sunt duo fm Ly. in.l.si cum dies.ff.de arbi.in additiõibus.Vide no. in.c.bi qui.de ꝓben.lib.vi.ꝛ per Barto. in. l. iiij.ff. de dam. infec. Tu dic aut novo animo ꝛ verũ dicit Ly. Aut a principio fuit data potestas prorogandi ꝛ tunc etiam reuera est vnuz ꝛ idem.l. pompo.la.§.

sibi vf. vide et gl.i. c. indicet. iij.q.vij.ꝛ vide Jnn.in.c.cum ſpali . de ap. q; dicit quẽlibet iudicem posse ita interptari de causis vertẽtibus cotã eo. ¶Largiri nisi hoc sit modici ꝓuidicij: vt.li.ſi de meis. §. recepisse. ff. de arbi. vel facit ꝓ bono pacis:vt extra de ꝓben.c. nisi essent. ꝛ.d.l.creditor . §. j. ff. mã. ſz hic ḋro qñ dicak factũ ꝓ bono pacis Rñ. qñ res est dubia vt not. Ber . extra de elec.in. c. cũ in ter. Rñ. vbi oino vide.

¶§.differt. et hoc cõprobat argumẽto corũ q not.C. de his q. vt indi. l.j.ꝑ Alcur. et hec ꝙa:vt no.i spe. de arbi. §. differre . ad fi. Pone eñ qõ debeo recipere decem a petro qõ cõpromitto nõne ex mora minuit actio mea.certe sic instit. de act.§.idem furis.ꝛ hac rõne videret qꝛ liqdata cã deberet saltẽ intra quatuor menses iudicari.et ista ẽ noua cõ sideratio tamen nõ yzget qꝛ non sequit debuit facere aſi:ergo nõ vz factuz postea. Et adõ quod ab extra not. ſ. de contro. ꝑ par. fini. Jsta ergo est noua rõ:qꝛ nimis ꝓrogando iminuit substãtiã debiti que rõ hz locum si debitũ erat liquidũ alꝰ nõ. Et est sile de anno.extra de offic. delega.c. querenti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Be nego.gest. Sed si aliquid esset innouatū vel iam elapso termino esset facta prorogatio tunc esset omnino nouum factum seu cōpromissum: vt. C. loca. l. si cum hermes. ff. loc. l. cum impuberes. §. lege dicta. et ff. de pact. l. stip. l. valerianus. de verb. oblig. l. cum stipulatius sim mihi a procu. ff. de preca. l. sed si manente. cum si. ✝ Et adde qō omne tempus arbitrij intelligit esse positum in ff. loca. l. si in lege. in princ. et extra de offic. deleg. c. de causis. ff. de iurisdi. om. iu. l. 2 in §. Considera qō ideo in termino sunt tria. s. terminus a q̄: terminus ad quē: et ipm terminabile: puta cōpromissum. Si ergo prorogatur terminꝰ ad quem assignatus a principio iste modum est vocabulatus: non est terminꝰ ad quem q̄ ab eo est recessum ergo dies vltia prorogationis est terminꝰ ad quez. Et quia vnus est terminus a quo et vnus ad quez ergo vna et eadem dilatio q̄ non pōt cē nisi habeat vtrāq; extremitatem. Et ista est subtilis rō. ✝ incognita vt. d. l. §. si manēte. Sz pone datur arbitris ptās prorogandi: nunquid tunc est idē spatium. ✝ idem numerꝰ. ✝ nūquid prorogatio prorogatiōis sit vnꝰ et idē cū principali quod non puto propter diuersitatem personarum vt alibi dixi. Alij dicunt esse idem. arg. ff. de here. instit. l. asse toto. ff. de ma. vin. l. pater. ff. de leg. §. l. vnum ex familia. §. j. de re. du. vtrum. §. j. cum §. Illud autem constat quod est circa idem. Et si ius compromittentium ex mora nō est factum deterius arbiter poterit prorogare multoties si hoc ei concessum est alias secus. arg. ff. de verb. oblig. l. si ita quis. §. ea lege. ✝. l. qui rome. §. callimachus. in fi. Et si arbitri dicūt prorogamus tempus ✝ non dicunt quantum tempus intelligitur de breui. vt no. ff. de mino. l. emilius. per Accur. Et si petitur restitutio cōtra laudū quod est ipso iure nullum: an per hoc videatur confirmari ipsum laudum. ✝ tert. dixit quod per hoc non videtur confirmari et tunc sed tunc frustra agit: vt. C. de tut. ✝ curat. qui satis. non dede. l. in dubium. Sed ponamus qō opinio Barto. de anno fit vera in arbitratore ✝ de triennio in arbitro. quid ergo si compromittatur tāq̄ in arbitrum et arbitratorem an erit vna meta an duo. Et dic quod due. arg. u. l. si domus. de seruit. vrba. prędio. imo videtur quod compromissum in arbitramentum perpetuo duret quia vbi contractus nō distinguit nec nos distinguere debemus nisi iudice mediante: vt. l. de die. cum §. ff. qui satisdat. cog. ff. de bo. aut. iud. posl. l. in venditione. §. de tempore. et. ff. depositi. l. lucius. Sed pone quod statuti sint duo menses in compromisso cum potestate prorogandi modo arbitra intra terminum prorogant hoc modo videlicet vsq; ad alios duos menses inchoandos finitis primis duobus an valeat

b de neg. gest. ✝ Sz qd si arbitrator pcepit q̄ darēcur. r. sed postea bonus vir diminuit ✝ statuit quod ventur. v. nunquid si illa. v. non soluuntur compromissi pena cōmittitur: vel nunquid ille qui petijt qz plus petijt inciderit in pena cōpromissi. Super isto scdo dicit idem Ja. q̄ non q̄ iustā habuit cām litigandi ✝ ignorauit iste quantū est qō debetur vnde nō debuit ius suū indiscussum metu pene relinquere. vt. ff. de peti. here. l. illud. Item q̄ non debet dici contrauenisse anteq̄ debitū fuerit declaratū sic nec pendente appellatione. ar. ff. de statulibe. l. statuliberi. ratio est maxime si in iudicio offerat se soluturuz qō declaratū fuerit interim nō dicet in mora. ar. C. de distra. pig. l. si residuū fm Ja. p dictū. c per hoc est determinatū an petēs reductionē inciderit in pena cū demū post fuam appareat qui habebat in stam cām litigādi pro parte ✝ p parte nō. Sed quātum ad aliū passum vtrū ille qui nō soluit. v. in quibus remāsit arbitriū firmum incidat in penam cōpromissi. Et videtur qō sic saltē pro rata. vt. ff. si qs cau. l. si seruus. §. si pluriū. In contrariū videtur qō agatur ex stila iudicis non ex cōpromisso et arbitramento iurta not. ff. de pac. l. tale pactum. §. qui puo cauit. Item pro hoc q̄ mutata persona stipulatio pene non committitur: vt. ff. iud. sol. cum apud sempronium. ✝ sic impune a pena cōuentionali suis iudicis non parebitur. Nam p̄missio pene non extendit se ad personā iudicis de qua nō fuit cogitatum. ff. de arbi. l. in cōpromisso. ✝ ista opinio placet Bar. c ✝ Quero si partes compromiserūt se in iudices delegatos an videantur renunciare rescripto: Rñ. non imo ex vtraq; autoritate intelligit̄ pcedere ✝ pōt p parte valere stila ex vna autoritate. et pro alia parte seu capitulo valere ex altera autoritate. vt extra de preben. c. nisi essent. ✝ nō est alibi. d Extra posset queri vtrum possit eligi in arbitrum procurator litis. ✝ videt qō nō q̄ suspectus est. In §ium q̄ consensus partiū purgat suspitionē. ✝ hoc verum est. sed am ego video q̄ de partiū volūtate pcurator pōt esse testis sicut mediator. Sed si nō pcederet de partiū voluntate tunc aut loquimur de pcuratore litis ✝ non pōt esse testis. ppter repugnātiā officij. Aut in pcuratore negociorū ✝ tunc dicit quidā q̄ in illo negocio nō pōt testificari: fz in alio sic ✝ hoc no. Jo. mo. in. c. vlti. de testi. li. vj. in gl. sua que incipit est ratio. Sed qō dicit de eodē negocio subdistinguitur per Bart. q̄ ant ad cum redūdat pinditiū vel cōmodū ✝ repellit ppter affectionē cōmodi. Aut nō ✝ nō repellit: vt. ff. de in. ff. l. deferre. §. idē decreuerūt. quem §. all. etiā Jo. mo. ¶ Extra querit nunqd notarij infamis possit ꝯficere instrumētū de cōpromissis ✝ ista prorogatio cum eius effectus sumat initium eo tempore quo geri non potest nec est propie prorogatio cum non incipiat secunda dilatio durante prima. d. l. sed si manente. Vide Barto. in. l. iiij. de dam. infec. Et videtur qō nō sit prorogatio sed nouū cōpromissum qō arbitri in seipsos facere non possunt. ar. ff. de testa. mi. l. qō di. Bar. Sed si non curat nisi ad laudis. ✝ videt q̄ nō si cōpromissum est iudiciale: secus si extrajudiciale. p ea que not. bar. ff. ad. l. iul. repe. l. cadē lege. ✝. C. de here. l. qñ. Tu dic q̄ si est infamis infamia iuris per sniam irrogata nō pōt fz donec sit ꝯdenatus pōt: vt. ff. de infa. l. ij. §. miles. ✝ in Spec. de istru. edi. §. instrumentū ergo. ver. itē op. q̄ tabellio. ✝ p Jmo. de acc. qualiter. Nec curo vtrum ex crimine falso vl alio famoso sit dānat⁹. p Jn b tñ est vitterētia: q̄ si ab alio officio l quo erat est remotus nō tñ criminaliter cōdēnat⁹ nō deponit officiū tabellionatus. Sz si q̄ falsitatē cōmīsit remot⁹ ē ab aliquo officio. puta cancellarie nō valēt amō sua in strumēta. l. si aligd. C. de suspec. arc. li. r. ¶ De notario aūt excōicato cōficiēte instrumētū de ptiū cōsensu an valeat. Dic vt no. de sen. excō. c. decernim⁹. li. vj. in glo. ✝ de exce. c. pia in nouella. Si esset notarius autoritate ecclesie nō posset cōficere instrumēta. Et not. q̄ fz testimoniū fit publicū offiū tñ testis est priuata psona. tabellio similiter in testificādo. fz in cōficiēdo instrumēta est publica psona. C. q̄ testa. fac. pos. l. ij. ✝ de elec. nihil p Jmo. Sunt etiā qdam testes q̄ vocant synodales ad similitudinē veneto. rū: ✝ sunt ifames qī creant nō repellit coz delatio. Sz si postea fiūt infames sic ex. ra de te. co. c. pterea. Et est arg. q̄ idem in tabellione dici debeat.

1 ¶ Dñs an possit alienare feu. inuito vasallo.
2 Rusticus pōt emere dignitates ✝ iurisdictiones.
3 Licitū qō est insolidum an fit licitū pro parte.
4 Meo que transeant cum vniuersitate.

Ex eadem lege. tes. Diuide in duas ps. Primo recitat cōis ✝ gnalis cōsuetudo. Scdo cōsuetudo specialis mediolan. Secūda incipit in ver. q̄ mediolan. Lasius. Datur regula fm generalem consuetudinem q̄ talis est. Dñs sine volūtate vasalli feudum alienare nō pōt: sed hec regula nō seruaꝫ mediolani fz distinguitur. Aut dñs alienat feudum totum sine curia maiori: aut equali: ✝ pōt. Aut inferiori ✝ non fz sine vasalli volūtate. Aut alienat ptē feudi ✝ nō pōt sine volūtate. Aut alienat feudū totū cū curia et inferiori. ✝ tūc fz et sine volūtate vasalli aliter alij diuerunt. 1 hoc dicit. ¶ MODVS POTEST. Not. fm hoc q̄ dñs nō pōt alienare vasallo inuito: qō verū est p viam delegatiōis. C. de noua. l. j. ✝ ibi per Ly. sed per modum cessiōis pōt si alienat cū curia q̄ cū vniuersitate fz qō als nō liceret: vt. ff. de acq. re. do. l. quedā. ✝. j. de vasal. qui cur. ven. c. j. Alij diuerūt q̄ etiā sine curia licitū est dominodo totam proprietatem dñs alienet: nimirum videtur licere domino de sua proprietate disponere cum proprietas afficta non sit: sicut etiā licet alienare cum predio adscriptitios ✝ censitos etiam inuitos: vt. l. quemadmodū. C. de agri. ✝ censi. lib. xi. q̄ ipsi ingenui sint: vt not. insti. de iure perso. Et quod dicunt licitū esse intelligunt q̄ dñs alienat maiori vel pari: secus si minori q̄ vasallus non debet defendere: qō esset si forte dñs alienaret pprietates suas cuidē rustico. Sed si proprietas est quid vniuersale puta plebs castrum vel villa etiam rusticū potest alienari. ¶ Et est notandum q̄ rusticus potest emere dignitates ✝ iurisdictiones que sunt propriū patrimonium venditoris. tene mēti. Sed de iure cōi iurisdictiones nō possunt vendi: q̄ publici iuris sunt ✝ estimationē non recipiūt ✝ maxime merum imperium qō exercetur in psonas quarū nulla est estimatio: vt. ff. ad. l. aquil. Liber homo. Sed per consuetudinem vsurpatum ✝ quotidie videmus castra ✝ villas emi ✝ vendi cum mero ✝ mixto imperio: ✝ omnimoda iurisdictione que consuetudo vincit legem: vt. §. de feu. cog. c. obertus. ✝ adde quod nota. ff. de fideicom. lib. l. in iure. ✝ alibi de hoc dixi. ¶ Et not. quod hic tangit glo. dno brocarda. Primum est quod licitum est insolidum: quod pro parte non licet quod est verum qñ non est eadem 4 ratio partis quo ad partem que est totius quo ad totum. ✝ Item verū est istud in individuis. Aliud brocardū est q̄ quedā transeunt cū vniuersitate que per se nō transeunt. hoc verum in his de quib⁹ vniuersaliter predicatur ✝ ab ea dependet. Sed quomodo cognoscā que sint ista: Rñ. illa que per se non sunt in commercio nostro. vt sacra: religiosa: liber homo: ascriptitij: ✝ cēsiti ✝ huiusmodi de quib⁹ in lege est expressum q̄ per se non alienantur. vnde contra vim ✝ autoritatem legum cōmercium nullū est. ff. de leg. j. l. si quis inquilinos. §. fi. Item quecunq; per se possideri non possunt: vt patet in superioribus exemplis. MADVM. No. mirabilē casum in quo alienatio potest fieri porentiori et non inferiori. MEL LICET MVLTA. l. vt per hoc empto: ins aliquod consequatur in vasallo. Et est ratio: q̄ non cogitur habere duos dominos sed sufficit primus cuius remanet vasallus insolidū. Tert. est hic multū no. dominium pti prediorum bene credo q̄ fit translatum in emptorem sed non trahit ad se fidelitatem. IN PLVRIBVS DICIS. Not. q̄ fz plura sint loca vnum tamen est tenendum sicut vna investitura: vt hic ✝. ff. de verb. obli. l. scire debemus. Item vnitas dicit respectu actus disponentis: licet plures sint res de quibus disponitur. 5 ¶ Nam si legantur mihi alimenta vnum est legatū pro toto tempore ✝ vna rescriptio inchoatus a principio. sec⁹ si forma legandi fuisset hoc modo: lego alimenta singulis annis: quia non curreret vna prescriptio pro omnibus annis: vt. C. de prescrip. xxx. anno. cum notissimi. §. in his. de presc. lon. tempo. l. fi. nam vsus qui consistit in necessitatibus alimētorum tamen recipit vnam ✝ eandem prescriptionē pro toto tempore. secus si exprimeretur: lego tibi vsum singulis annis: q̄ tunc non est vnū legatum. quod not. ¶ Extra quero quid si vnām medietatē vendit do minus vni ✝ alterā medietatē vendit alteri a quo recognoscere se vasallus: Vel dic quid si vasallus medietatem emit ab vno ✝ medietatē ab alio a quo recognoscet se vasallū: Et videt q̄ a nentro nisi inter se conueniant a quo vasallus debeat se recognoscere: q̄ regula est q̄ pro vno fendo non tenetur recognoscere plures dominos. Concordent ergo si volunt alias sibi imputent. arg. ff. de vsufru. l. quoties. Bald.

1 ¶ Vasallus si alienauerit insfeudando eo modo quo ipse fz si postea remittat seruitia an priuetur feudo.
2 Ecclesia si habet consuetudinem insfeudandi pro se ✝ successoribus masculis an prelatus etiam possit dare feminis.
3 Actio directa quando preferatur vtili ✝ econtra.

Similiter. Lasius. regula ✝ exceptio a regula ✝ exceptionis declaratio. Regula est q̄ regulariter non potest vasallus feudum sine dñi voluntate alienare. Exceptio est nisi det alij in feudum. Exceptionis declaratio est si dat equali persone sibi: vt simi les est det similiter militi. ✝ cuilibet vasallo licet alij dare in feudū vsq; in infinitum. Jn quibusdā tamen curijs obseruatur quod si perueniat ad quartam personam feudum amittatur et renertitur ad dominum. ¶ Profecto quidem qui alij dat in feudū suum feudum dare debet ea lege qua ipse habet. Et si alteri alicui dederit alia lege fundus amittit. Alij aliter dixerūt. hoc dicit. Super verb. perfecto. habeo talem apostillam in libro meo. ✝ Quid ergo si vasallus libere feudum in aliū transferat insfeudando ea lege ✝ conditiōe quam ipse habet postea vero tractatu temporis fidelitatem ✝ alia seruitia vere remittat: Respon. valet nec per hoc amittit feudum. arg. ff. de iure dot. l. iul. quia pactū sui conceptione equum non debet vitiari ex postfacto: vt. l. si socius pro filia. ff. pro so. ¶ SERVARE. argu. est hic quod vasallus vasalli cogi debet do domino domini seruire. vt. j. de pace iura. fir. §. fiū. Sed hoc est falsum: vt hic dicitur in glo. arg. ff. vsufruc. quemadmo. ca. l. vsufructus mihi legatus. De hoc dic vt not. ff. de contro. inue. §. fin. ✝. d. §. fin. de pa. tur. fir. Jac. SUI ADASSALL. ✝ arg. est hic ✝ videtur quasi casus quod si consuetudo est ecclesie dare in feudum res ecclesie accipienti pro se et successoribus masculis tantum quod prelatus non possit dare in feudum accipienti pro se et successoribus masculis et feminis. De hoc dic vt not. ff. de bis qui fn. da. pol. c. j. in princ. Jac. bel. quia concessio in quibusdam inducit tacitam prohibitionem in reliquis: vt. C. de procu. l. maritus. ✝. C. de pa. comen. l. fi. ✝ istud operatur natura termini restrictiui: vt iij. c. qui. de verb. signifi. in de. ¶ Querit glo. pono

a ¶ Si fuerit. vi de Bar. ī aut. q rē. C. de sac. san. ec. ad fi. alle. istum text. ✝ male. vide Jo. de imo. in. c. fi. de fer. ✝ ibi dixi. And. Bar.

Si fuerit. a Si contentio est inter dñm ✝ vasallū de beneficio aut vasallus feudū inficiatur: ✝ dominus 3tra cum probat ✝ tunc amittit feudum. Aut dubitanter respondet et non amittit feudū: sed fm alios si fraudulenter negauit perdit et non aliter. b. d. MESLIO. No. qō qui dicit nescio dubitanter respondet dicit Jo. mo. q̄ ista nō est bona rñsio. ✝ ideo dz dari terminus ad deliberandum. ✝ si malicioſe sic respondet positioni habetur pro confessato q̄ edere non videt qui malicioſe edit. Et per verbū nescio nulla soluit qō. Vide Jo. mo. in. c. presentiū. de testi. lib. vj. super ver. credit. Adde qō no. in. l. de statu. ff. de testa. ✝ c. Bald.

1 ¶ Archiepiscopus mediolanensis quam rem nō potest dare in feudum.
2 Adde ad idem.
3 Res ꝛ euersa an ꝛ qñ psumatur esse de mensa plati.
4 Episcopus vnus an sit maior altero.

¶ De clerico qui inuestituram facit. Rubrica.

Clerico. Diuide capm in ꝛ tuor ptes. Primo de inuestitura facta a clerico de rebus ppriis. Scdo de inuestitura facta a clerico de rebus ecclie quas fz inuestitor. Tertio de inuestitura facta a clerico de rebus ecclesie quas fz als in feudū. Quarto de inuestitura fctā ab archiepo ✝ epo ✝ alijs clericis de reb⁹ ecclesie que a nemine detinent. Scda pars incipit in. §. quicunq;. Tertia in. §. vbi vero. Quarta in. §. ✝ ideo. ¶ Casus. Si clericus fecit inuestituram de suis propriis bonis ei⁹ successor cogitur eam ratā habere. Si vero de rebus ecclesie si quidem possessio rei per beneficium inuestiture est apud eum qui inuestire debet inuestitor. ✝ ei⁹ successor cogitur eam adimplere. hec omnia obtinent etiam in laico inuestitore. Si autem clericus de beneficio sui militis alium inuestiuit aut pure ✝ nō valet aut in diem vel sub cōditione tunc valet etiam sine volūtate vasalli tñ si prius decesserit inuestitor: qua feudum retinens successor ei⁹ non cogit ratam habere sed si se viuente feudū sibi aperiat ipse cogit adimplere. Insuper sciēdum est q̄ si archiepus mediolani. qui tempore sui introitus inuenit in dominico possessionem mense sue etiam breui nō potest dare in feudum: sed si feudū postea aperiat bene pōt postea in feudum dare. Epi autē ✝ alij clerici qui in officio inuenerunt ✝ feuda postea aperta ✝ olim ✝ hodie in feudū dare

Universidad de Deusto
Biblioteca

possint.h.d.¶Sto. bonā distinctionē q; aut tractatur de reb' clericoꝝ aut de reb' laicoꝝ aut de reb' ecclesiarū. Primus duob' casibus heres investitoris tenet iniestitura implere. Tertio casu distinguit vt hic.z.§.q finc.te.c.j. ¶†Not.q archiepus mediolan.id qđ innenit in dñico tpe sui introit' puta castrū renersum ad archiepatum qđ su' pdecessor cui erat apertū nō infeudauerat infeudare nō pōt et est spāle priuilegiū sancte mediolan.eccle.ar.de sac.san.eccle.l.subem'. Sed ceteri alij epi z plati pñt idē qđ potuit pdecessor lz innenerint possessum in dñico q; rōne breuis possessionis rei qualitas non est mutata.† Adde tñ q si ita inuenīret in dñico q esset factū de nōua p statutū plati vel capituli vel per antiquā possessionē q' successor nō pōt reinfeudare sine licētia summi pōtificis cum oēs epi z plati exempti inrent nō alienare romano pōtifice incōsulto.q; dic vt in.c.vt sup.de re.ec.nō alic.in nouel. z adde qđ ti ri.§.qui feu.da.pos.c.j.in princ.z in auf.hoc ius porrectū.C.de sac.san.ec.in ver. quid in abbatib' crēmptis z q; no.Bar.in.l.si vacātia.C.de bo.va.lix. Et no.q; in li.dñi Simonis.z Jac.de are.hic est quoddā ca. qđ cōiter nō habeť quo sic caueť archiepus me diolan.nō tñ feudū qđ aperīt ei sed qđ tpe introit' fui in dñico loco reperit infeudare pōt sm moderatoꝝ rectū z rōnabilē vsum z qđ in feudū vederit stabile pmanet.¶†Alti.no.p eoipso q; eccla repe rit in possessione feudi:ideo pōsumit incorporatū esse nisi hoc pbet.Et tene mēti z vide qđ no.Bart.in.l. vlti.C.de bo.vac.li.x.z qđ no.Jo.an.in.c.j. de reſcri. in cle.z inquit gl.z.o.in cle.frequēs.de reſt.spo.q; illa bona in quib' prelat' hz directū dñium et ali' vtile vt sunt bona feudalia z silua nō cēsent esse de mensa prelati. qđ no.per Zrchi.in.c.ij.de re.ecclē. non alie. in.vi.¶†Extra quero nunqd vn' ep's sit maior altero? Rñ.sic sm ecclesie sue dignitatē.vnde non oēs epi sunt pares:vt not.in.c.si forte.in fi.de elec.in.vi.p Jo.mo.¶Quero nunqd deficiente prelato regulari dioceſanus possit supplere eius vices? Rñ. die vt no.in.c.ij.de sent.excom.in nouel.¶Quero quid in dubio si non cōstat cuius sint res infeudate vtrū pe sumātur clerici vel ecclesie.Die vt diffuse no.p Jnn. extra de testa.c.cum in officijs. Sed ¶Post.ibi breuiter se expedit dicēs q; si nō apparet cui' res sint presumuntur ecclesie.Ad hoc.§.de feu.mar.c.j.Nam simile videmus in fisco:vt no.in.l.facultas.de iure fisc. li.x.licet multi dānent illam glos. z de consuetudine nō seruatur ista in distincte vt loquitur.Et adde qđ not.in.c.vlti.de procu.in cle.ª ꝛc.

¶Jmperfectus:hec dictio quid significet.

¶Priuilegia libertatis non minuuntur morbo laborantibus.

Adde ad idem.

Rationes due vincunt vnam.

Filius viuente patre an possit dici feudatarius.

¶An mutus vel imperfec.feu.retineat. Rubric.

¶†Jsta dictio impfect' significat totalitatē impfectionis sicut mutus totalitatem mutitatis: z surd' totalitatē surditatis:q; nō est totaliter imperfectus ille qui comparatione perfectionis est imperfectus sed qui nihil pōt vel ita parū qđ est ppe nihil:quia ista duo sunt paria nihil z minimū sicut nihil et vltimum. b ¶Et not.in isto.c.q; si mutus vel aliter imperfectus habet filium qđ non aufertur ei feudū C.qui admit.in bo.pos.l.i.per Lyn. c Bald.

Mutus. Casus. ¶Miles feudū hīs decessit filio suplstite qui est mut' vel aliter imperfect': querit an sibi succedat in feudum. Et vt q; sic sm obertū z Berar.z plures alios.Sed alij contradicunt q; feudo seruire non pōt sicut nec clericus vel femina.†Sm per materia ista Ja.de are.sic ait.¶Duas vero vel aliter imperfectus succedit z hoc vtilitate suadēte recepтū est ne laguor animi dānū in bonis afferat.ar.ff.de vsuc.l.iusto.§.cū q. ¶Vel dic q; nō succedit sed ad sustētationē sumptus ipsum retinet si aliūde nō hz:vt.§.epi.vel abb.§.mutus. z ar.ff. de vē.in pos.mit.§.extraneo.z in auf.de inoc.nu.§.j.col. iij.Et talis excusatur si dño nō seruiat.ar.ff.de.[illegible].§.quis in grauī.§. subuenit.z.§.ignoscitur.Jta dicit ipse in sum ma sua tit.de succ.feu.sub rubricella mutus. Sz do.Ja.de ra.in summa sua tit.qui.mo.feu.amit. sic ait.†Casus inducit feudi amissionem si vasallus efficitur mutus:ceeus:surdus:furiosus:claudus vel aliter imperfectus sm qđ tradit.ff. epi.vel abba.c.j.§.mutus.Alij ¶dicunt vt totum retineat: vt in titu.an mu.sur.ce.vel ali.imperfec.c.mutus.Alī quoꝝ sedādas ¶rectates quidam dicunt q; primū capitulū per vltimū corrigatur.qđ denotat glossella antiqua que dicit vacat istud capitulum propter inferius ca. mutus.Alij dicunt q; nouū feudū eo casu superueniente amittit:veritū si feudum magnū fuerit z aliūde nō ualeat sustētare relinqueret ei ad sustentationē.vt.o.§.mutus.vetus aut retinet in totū:vt.o.c.mut'. Sed ego dico qđ opinio est in ipso text. q; etiam in veteri feudo:vt.o.§.mutus. Et ergo non decipiamur ex casu in muto superueniente non sunt varie opi.in.c.j.sed in muto a natinitate sic. De muto aūt vel aliter imperfecto casualiter queramus. ¶Dibi autem verior et equior vt eoꝝ sentētia qui mutū furiosum vel aliter ex accidenti imperfectū feudo nō priuant nouo vel paterno.arg.ff. de vsucap.l.nunq̄.§.si sern'.z.§.si vt aut clam.z.l.iusto.§.eum qui.ff.de acquir.pos.l.si is qui.z.l.si id qđ.§.j. ar gu.ff.de offi.presi.l. dñus.ff.ad legem pompe.de parici.l. dñus. et in decre.lvj.dist.satis peruersum.xvj.q.vij.inuentum.J. de bene.feu.c.quicunq;.§.j.in fi.Et faciunt ad hoc arg.que no.§. qui feu.pos.accipere.§. item surdus.z.j.an ille qui interfec.fra.dñi sui.§.quod ita.Si autem tertia lia teneas z qđ cōiter notatur vt nouum feudum amittat:vel' do retineat:nō autem hoc in cuiuslibet feudi specie dictū intelligas.Quid enim si feudum datum sit ad certum seruitium z tale cui adimplendo non abit cecitas superueniēs aut loquele amissio surditas vel alia que libet corporis imperfectio seu debilitas?Aut quid si feudū sit fine fidelitate z p; eo nullum seruitium debeaf: dicemus ne feudum nouum amittere cum?Certe minime:vt.§. de quibusdam alij capitu.extra.o.c. si cui militi.in princ.ff.de capt.l. postliminiū.§.vlt.in fi.ff.de vac.et exc. mu.l.ij.§. munus.z.§. corporis.ff. de decu.l.honores.§.j.ff.de postu.l.j. §.casum.ff.de iudi.l.etiam cecus.ff.de statu ho.l.qui furē.arg.C.de vete. in.cu.l.j.in fin.ff. de re vendi.l.ceterum.z.ff.de peri.z cōmo.rei ven.l.si vina.argu.in decre.vij.q.j.pontifices.Aut quid si tale sit feudum q nulla ex causa vel ingratitudine sit amissibile:vt q; datum sit eo q; a morte danten liberaturat vel ab hostibus vel a latronibus eripuerat vt.ff.de dona.l.si pater.§.j.His enim casibus cessat legis ratio siue consuetudinis que feudi amissionem inducit:vnde ipsa lex siue consuetudo cessat in casibus vt.ff.de pac.l.qđ dictū.ff.de re mil.l.milites agrū.p;mo respō. Ja.de are.Ddof.in sum.sua ti.q.mo.feu.amit.ver.xxvij.nihil firmādo sic ait.xxvij.causa est si vasallus efficiaf mutus ita q; nullo modo loquatur: vt.§.q.mo.feu.amit.c.vl.Si q; loquat tarde nō nocet ei.arg. ff.de act.et ob.l.j.§.fin.insti.qui.non est permis.ſa.te.§. item mutus.z de inu.stip.§.mutum.Tū si feudū est magnū z mutus non pōt aliunde ex hibere sine eo:tunc de eo tñ relinquendum est ei q; se exhibere possit.vt in ti.quib.mo.feu.amit.c.vlti.Et in lombarda de beneficio.l. si quis.p dit ergo mutus feudū.Sed contra videť q; mutus:surdus:ceeus: claudus vel aliter imperfect' si sit ita natus retinebit feudū paternum : alij dicūt q; totū perdit:alij dicūt q; totū retinet.vt in tit.q test. sint necessf. c.mutus.nam femine z clerici perdunt.Sed vt ibi Ddof.z Jac.bel.hic sic ait.†Querit hic que opi.sit verior:z videť q; ſcda:q; feudū datur p; pter seruitiū z feudo deseruire non pōt qui est ceeus mutus vel surdus aut aliter imperfectus:cum seruitiū ceſſat in locutione:vt.§.de fo.fid. z de no. si.fo.c.j.z in auditu consistat vt possit audire credentiā dñi z denunciationem sibi factā p; seruitio:z ex alijs causis referre:vt in pre alle.tit.z.§.q.mod.feu.amit.z.§.hic finiť lex:deinde cōsue.reg.inci.§.ad hoc.z regĺr qui feudo seruire nō pōt non succedit in eo sicut est femina z clericus. ¶Preterea quoricus causa reducik ad non causam etiam secuta solutione qđ datū est repetitur:vt.ff.de condi.indeb.l. inde neratius. §.et his oibus.z de condi.sine cau.l.j.z.l.nihil. sed cā dandi feudum est seruitiū vt.§.in gb.cau.feu.amit.§.hñiciū.ergo si successor est inhabilis deficit cā ergo non succedit.¶Preterea cessante cā cessat effect'.ff. de do. Liñ.§.fina.ergo ꝛc.¶Preterea certū est q; feudum perditur z perit p; pter inhabilitatē superuenientem in principali acghtore:vt.§. epm vel abb.§.fi.ergo multo magis in successore dz perire:q; ppria pusilio est validior q; pusilio alteri'.ar.ff.de cōpetē.l.si cui militi.z ar.insti.de vb.obl. §.et conditionali.C.de ca.tol.l.unica.§.finauté sub conditiōe.hz hec op. approbāt in summa.Sed gl.non vī aliquā opinio. approbare nec bic nec.§.in tit.epm vl'abb.Vel dic aut seruitiū est tale qđ p; pter substitutū adimpleri tunc prima opi.est verior.Aut non pōt p aliū adimpleri : et tunc scda opinio sit vera z cōtinet satis equitatē.Vel dic vt notaui.§.si de fend.fue.contro.c.si qs decesserit.Et hoc etiā no.in dicto tit.epm vel abbatē.§.fina.Jacob.de bel. Pet.de cerue.sic ait.in feudo paterno succedit mutus factus de accidēti sed non mutus natus:vt dic in text. ibi quidā dicūt ꝛc.Sed nouū quesitū per eū si postea efficiaf mutus an retinere possit? Dic q; nō:lz si fuerit adeo magnū quo oblato se exhibere non possit dimittī et tñ q; se exhibere possit:vt.§.in tit.epi.vel abb.c.j. §.mutus.z dic vt ibi dixi.¶Pet.de cer.demū sic ait.Et sic no.differentiā inter vitiū naturale z accidentale.qđ dic vt no.C.de excu.tut.l.j.ff. de excusa.

excus.tu.l.spadon ē. Idem querit an possit seruire per substitutum.z vī q; sic sicut clericus:vt.§.de bene.fe.c.j.§.fi.cui eqparaf iste mut. vl'aliter imperfect':vt hic. Jn ſciū vī q; iste eqparaf femine z femina nō succedit:ergo nec iste vt dixi.C.de suis z le.here.in.l.ij. ¶Modo ergo q;o que est melior similitudo vtrū clerici vel femine vt si a maiori silitudine arguamus?Rñdeo si est mutus ex accidenti magis equiparaf clerico : q; nullus nascit'clericꝰ.Sed si est mutus a natura magis eqparaf mulieri q; nūq̄ fuit validus ad beneficiū obtinendū.¶Cides ergo q; varie et ambigue docto.loquanť in ista materia.z io nō est absurdū si i ea pcedamus p puncta rōnis. Arguo ergo q; nullus mutus possit feudū retinere:q; nō est aliqua iusticia q; bñficij amittēdi:q; nō facere q; dz fieri vt.§.que fuit pria cā bñfi. amit.c.j.§. sed nec est alia. Nam tacita condicio vī inesse si vasallus seruiēs paruerit:vt.ff.loca.l.qro. §. inter locatorem.Et casus cōtingens in persona debitoris dicit esse difficultas non impossibilitas.vt.ff.de verb.obl.l.cōtinuus.§.illud.z si renouet officiū remouetur beneficii:vt.c.j.de re indi.li.vi.per Jo.mo.imo z si suspēdatur sm cū cum quadā distinctiōe.Item si legata est alicui militia cursoris z ipse efficiaf claudus : certū est q; militia presāda nō est lz interdū prestet eius estimatio:vt.ff.de le.iij.l.fideicōmissa.§.si seruo.et plene notatur.ff.de leg.j.sed si res.Jn ſciū facit q; remittit onus ppter superueniēté casum:vt.ff.ad.l.rhodi.de iac.l.si vehēda.§.idē iuris. ergo et hic remittit seruitiū. Et p hoc solunť ſcia: q; id qđ remittit pārti nō dz: vt.ff.de pac.l.si quenerit.z.ff.de vsufr.l.qđ quoties.§.si colono.Equipa ro enim remissionē legis z hois:vt.§.de pa.te.c.federicus.z. ff. quarum re.ac.non datur.l.j.§.que bonorande.Jté hoc videť probari vina rōne. nam iuramēto fidelitatis vasalli expresse continef clausula de possibili: vt.§.de fo.fideli.c.j.z.j.tit.j.§.fi.z de noua fo.fideli.c.j. ergo nō fuit nec esse debuit de intentiōe ſdentium qđ vasallus vel eius heres teneantur ad impossibile.Sol.sic dicitur.Quinto. Aut impedimētū est tale z no enaplescit feudū.Aut est perpetuū z tunc aut culpa vasalli et euanescit feudum sicut dicimus de inhabilitato ad militiā propter suā culpā:vt no. d.l.sed si res.de leg.j.z in capace ppter suū delictū:vt not.C.de bis qui. vt indi.l.hereditas.Aut sine culpa sua z tūc refert. Aut impedimentū est qđ minuit qualitatē seruitij:vt q; nō ita bñ audit sicut pri'. ant nō ita bene ambulat z p hoc nō perdit feudū : q; pōt seruire in pugna vel consulendo:vt.ff.de cap.z postli.rel. postliminiū si mihi als si. Aut ad riualū istoꝝ est sufficies:q; neq; cōstilio regit:vt.C.de spōsa.l.pe.Hec armoū vsu decoratus est.vt.C.de re mil.l.cū supra virentis.z perdit feudum.Aut qualitas seruitij in totū obrumpit: ita q; nullo modo prestari pōt:z tunc aut est feudū nouū z non durat.sed bincinde soluet obligatio sicut dissoluiť societas. Aut est feudū antiquū. z tunc distingue. Primo circa qualitatē seruitioꝝ.Nam aut est tale seruitiū qđ loquat equi pollenter p aliū prestari z seruiet p substitutū: sicut clericus qui mādato superioris puta pape qui pōt pcipere vel ppter eius nimiā rencrentiā trāfisset de minorib' ordinib' ad maiores. Et p hoc facit illud generale:nō refert qđ er equipollentib' fiat. Jté aliud ghiale non refert a quo fiat dūmodo fiat:vt.ff.de verb.obl.l.cū seruus.z.l.quesitū.ff.quem ad.seruī.amit.Aut qualitas seruitioꝝ nō recipit substitutū : z tūc si est imperfect' a natura nō succedit: q; aliud sine iniuria creditoris statui nō posset.ar.ff.de ver.obli.l.in executionib'.z.l.ū.§.er his.z.l. insulā intra biennīū.eo.tit.Nam ſctus qui deuenit ad casum a quo in suo statu seruari non pōt vitiatur:vt.ff.de fideiuſ.l.generaliter.z.l.vnānimes.eo.tit. Aut est mutus er accidēti:z tunc retinet feudū:q; habuit originē fundamenti in pſona patris:z deinde in pria pſona. Vñ quasi in duab' radicib' fundamētū fortī' est.¶Nā due ratiōes potēriores sunt quā vna:vt in auf.de ſsan.z vte.fra.§.j.z in auf.ita q;.C.cōia de ſuccel.z tūc puto q; debeat cōmutari seruitiū sicut qñ ꝑceptū testatoris nō pōt seruari inrta testatoris votum tñ seruaf in simili voto:vt.ff.de vsufr.leg.l. legatū cinitati.z.l.legatū.de admi.re.ad ciui.pti.z qđ not.in.c.j. de reli. do.in cle.vñ quasi cuict' seruitijs sic procedeť in interesse:sed equinalentium seruitioꝝ presteť qđ est subtile z notabile.¶Ego cogitabā in suo here vtrū patre vino possit dici feudatari? : q; est eadē pſona cū patre.z est arg.q; sic.ff.de li.leg.l. si is qui duos. Per mortē igit patris non dicit succedere seu retinere: vt instit.de here. que abinte. dese.§.sui. ff.de lib.z postli.l. in suis. Quia igit habuit aliqđ principiū z feudū est paternū iste casus erit similis filio emancipato q; postq̄ successit in feudo paterno factus est mutus qui nō perdit feudū iam adeptū. Et si tu dicis q; cessat seruitium. Rñ.due sunt radices feudi.l.amo:et honoꝝ.vt ſ.de feu.dato in vicē legis cōmissorie.c.j.§.ité seruitia.z hec consyderātur duplicter.s.retrofacta z futura:vt.d.§.lz nec est alia. Ergo si cessat vna ratio videť tñ remanere. Jté vt dixi qđ nō pōt prestari in eodē re cōpensabitur in equipolleti:vt.ſ.de inuesti.de re alie.facta.c.j.Sed ar.ſ ff.de le.j.lz z si certos.vbi dicik obligatio semel formata pmutationem nō recipit. Pdico ergo rō nō placet.ar.ff.de an.le.l. seio. nā in babētib' successionē tpis diuidiť emolumētū sicut diuidiť prestatio inūcti muneris. Finaliter igit quantū ptinet ad ppriū intellectū illi' capli teneo opi.illoꝝ q magis adherent rōni z forme inestitureꝝ cā finalis substātia appellaf.ff.de pac.l.iur.gē.§.qđ fere. p Alcur. Alibi vocaf forma vt plene no.insti.de act.§.ité si qs postulāte.Et saluis alijs mēbris meis in p;nultis z vltio mēbro distinctiōis mee. Et alis dz qđ maior est defectꝰ originis q; defectus criminis:vt no.glos.c.j.de filijs pbr'by.lib.vj.z sto cū Pet.de cer.z Jac.de bel. Bal.

1 ¶Vasallus interficiens fratrē dñi sui ꝛc.an feudum amittat.

2 Infamis nō debet videre faciem principis.

3 Vasallus bannitus an priuetur feudo.

4 Vasallus scipsum interficiens an perdat feudum.

5 Vasallus effectus furiosus an possit ex culpis precedentibus pati sententiam priuationis.

¶An ille qui interfecit fratrē dñi sui feu.amittat.

Si qs interfecerit.

Diuide capitulū in tres ptes.¶Primo vasallus interfecit fratrē dñi sui nō tñ proditionaliter.Sed o interfecit fratrem suū proditionaliter vel aliā felonīā cōmisit.Tertio peccauit in dñm. Sed̄a incipit in v.§ si fratrē.Tertia in versū.cū aūt.¶Casus.Si vasallus fratrē dñi sui interfecit certe nō amittit feudū:lz si fratrē suū occiderit ꝓditionaliter vel aliā felonīā cōmisit vt sine ve recūdia i curia cē nō possit feudū amittī:z trāsit ad agnatos. Si aūt peccauit in dñm feudū renertit ad dñm.h.d.¶Sup materia isti' capli' dñs Jac.de are. sic ait.Si fratrē suū.ppriū vel filiū frīs occiderit vasall' feudū amittit. aliud si fratrē dñi occiderit: q; tūc feudū nō amittit.Ja.Eteñ interficiēs ppriū fratrē plus peccat in legē nature z in legē feudi q; peccat si occidat fratrē dñi sui.¶†Jté scias q; infamis nō dz videre faciē principis.C.de dignita.l.ij.lib.xij. Sz istud vī irrationabile:q; magis offendit dñm q; interfecit fratrē dñi q; occidit illū q nō est de sanguine dñi:lz de sanguine occidētis.qđ ptz p accusatiōnē iniuriaꝝ.Nā de homicidio vasalli nō dz videre faciē principis.C.de dignita.l.ij.lib.xij. Sz istud vī irrationabile:q; magis offendit dñm q; interfecit fratrē dñi q; occidit illū q nō est de sanguine dñi:lz de sanguine occidētis.qđ ptz p accusatiōnē iniuriaꝝ.Nā de homicidio vasalli nisi tanq̄ qualibet de pplo:vt.C. q accu.nō pos.l.negando.dic Jo.faso.q; qui fratrē suū occiderit vel nepotem.i. filiū fratris ad hoc vt totū feudū vel hereditatem i. filiū fratris ad hoc vt totū feudū vel hereditatem habeat feudo priuaf. z iste nō dicit pl' q; dicat ter.Sed nō tert.hec est:q; ille q occidit fratrē suū vt habeat totū feudū vel hereditatē vel etiā ad aliuz effectū vt in rixa dumtū supsit cōvasallus:et sic res dñi ca.Sed si occidit fratrē dñi tūc nō pdit cinilr sm legē feudi:q; frater dñi est oino a feudo alienus. Unde qđ dixit Ja.de bel.q; nō erat differentia est male dictum quātum ad processum feudi:sed est bene dictum quātum ad criminalē processum:q; vterq; occisor criminaliter per sniam cōdemnat' feudum perdit.z ista sunt bene notāda. ¶†Extra quero: nunq̄

a ¶Jn cle. nisi factū sit inuētarium legitime de reb' ecclesie.nam tūc stam' inuētario. ité si ecclesia hz estimuz stam' estimo. ff.de pba.l. cū delego.

b ¶Utilissimū. idē qñ z talis impfectio qđ hō non hz naturalē requisitionē ipſ' rei cālis vel causa te a natura sicut nauis non hz nauis.q; nō est apta ad nauigādum vel ad nauigationē vñ ēt oculꝰ nō ēt oculꝰ ni si equoce si nō videt sm auctoꝝ.ff. de vſ. sig. Ledificia.§.fi.

c ¶Per Ly.z not.q; priuilegia pſertim libertatiꝫ nō mi nuunť morbo laborāntib'. C. de ſn.ag. in rebus.l.er agen tibus.lib.xij.z ibi per Bart. Sed aliud est morbo laborare:aliud a ppetuo vsu rei cadere z in habilē fieri q; natu rale est a nullo subiecto abesse presumiť. C. de co. l. nec b codicillos. et ideo nemo pōt e sumitur impfectus natura sui generis et sic quod natu rale esse dz singulis generiz inesse pſumiť. Et sic not. qđ natura nunq̄ presumitur cē reparata a suo naturato.

1 2 3 4 5

Universidad de Deusto Biblioteca

quid vasall⁹ q occidit seipm perdat feudū: Rñ. nō
q2 anteq̄ sit mortu⁹ nō est dānat⁹ ad pditionē feu-
di. ꝛ postea q̄ est mortu⁹ bona fecerūt trāsitū ad he-
redē: vt. C. q testa. fac. pos. l. ij. nec vlla pena iuris fer-
re possit īponi mortuo: vt. ff. de pen̄. l. si pena alicui.
¶ Unde cōclusio est ꝙ nunq̄ per culpā feudū pdit
nisi culpa lege feudali dānet ꝛ supsit psona q̄ sniam
5 pati possit. ¶ † Itē extra quero: nūquid vasallus q
effectus est furiosus possit ex culpis p̄cedentib⁹ pa-
ti sniam p̄uatiuā? Et vr ꝙ sic: [a] q2 culpa p̄cedēs nō
est purgata: imo apud deū puniret: ꝯsiderato ꝙ nō
plus operat furor q̄ mors. sed si punitur post mor-
tē ergo ꝛ post furorē. idē ꝛ forti⁹ in frenetico: q2 ille
nō est ,ppie furiosus: vt no. s. epm vel abba. c. mut⁹.
In ꝯrīi vr: q2 furiosus ,pcessum patit ꝛ multo for-
tius frenetic⁹. vt. ff. qui. ex cau. in pos. ea. l. fulcini⁹. §.
plane. Sol. ,pcessum ciuilē patitur dato curatore: ꝫ
criminalē nō patitur: vt. ff. de pu. in. l. pe. §. ad crimē.
q2 in criminalib⁹ causis curator admittit: vt accesso
rius. vt. C. de auto. p̄stan. l. clarū. sed nō tāq̄ fundās
iudiciū: q2 regule iuris nō patiunt quem p admini-
stratorē criminaliter condēnari: vt plene no. ff. de p-
cur. l. seruū quoq3. §. publice. cū sua materia. ꝛ idem
forte in frenetico vel venenato si ,ppter venenum ad
tempus est ablatus intellectus. ¶ Cōcluditur ergo
ꝙ ciuiliter de eo qđ committit ante furorem cōdem
natur: sed criminaliter non: sed de eo qđ facit in fu-
rore ideo nō punitur: q2 exilium mentis patitur: vt
ff. de offi. presi. l. diuus. Bald.

a ¶ Qđ sic. Add de tex. singularem in. l. fin. §. ꝫ cū antiquitas. C. de cur. fu. est text. qđ furiosus pōt exheredari. et sic itelligit de culpa cōmissa ante furorē. de hoc late notaui in text. ff. de cura. fu. in. l. ꝫ de eo qđ fecit. vide q̄ dixi in recollectis. l. furiosum. C. qui testa. fac. pos. And. Barba.

1 ☞ Oblatio pecunie vel alterius rei in quibus re-
bus sit necessaria.
2 Tempus appositū in contractu an precise interpel-
let pro homine.
3 Quid autem de die apposita.

Non cogitur. Casus. Datur regula hic vez qđ vasallus nō cogitur se offerre dño. tn̄ dño cogit seruire si p̄t. h. d.
1 ¶ † Oppo. ꝛ respōde vt dixi. s. hic finit lex cor. §. ad
hec. ꝛ facit. s. si de feu. sue. cōtro. c. ꝛ si vasallus. ꝛ. c. ꝫ
Ja. bel. dicit ꝙ oblatio est necessaria in quatuor casi
bus. Primo ad debiti liberationē. Secūdo ad vsu-
re currētis ,phibitionē. Tertio ad pene euitāde cō-
missionē. Quarto ad more purgatione: vt. C. de vsu.
l. acceptam. per Jac. de are. ꝛ Cy. Sed ad euitandā
interpellationem seu preueniendā nō est necessaria
oblatio vt hic ꝛ in silibus superius allegatis. ff. quo
2 rum leg. l. j. §. j. ¶ † Extra queritur debitor promisit
mihi soluere vsq3 ad. x. dies. ꝛ postea qñcunq3 inter-
pellauero eum. modo queritur vtrum isti decē dies
interpellāt pro hoie. Et vr ꝙ non: q2 non est prefixū
certum tp̄s. ar. ff. si quis cau. l. ꝛ si post tres. sed cōtra
vium sentit gl. ff. de ver. obl. l. cum stipulatus sim mi-
3 bi a proculo. ¶ † Quero si debeo tibi decem pure et
tu promittis non petere vsq3 ad pascha: vtrum dies
interpellet pro homine. Et breuiter dic ꝙ nō: vt no.
ff. de pac. l. si vnus. §. j. Bald.

1 ☞ Vasallus non potest alienare feudum pro debi
to nisi statuto caueatur.
2 Quid si dubitatur quantum sit feudum.
3 Quid si pars feudi sit alienata an reuertat ad dñz.
4 Vasallus si alienauerit feudū inscio domino an re-
uertatur ad dominum vel ad agnatos.
5 Adde ad idem.
6 Vasallus pōt renūciare feudo simplici inuito dño.

¶ De vasallo qui contra constitutionem Lotharij beneficium alienauit. Rubrica.

Si vasall⁹. Diuide in duas partes. Primo inquantum puniatur vasall⁹ qui feudum alienauit. Secundo an liceat vasallo feuduz refutare. Secūda incipit in. §. quod si noluerit. ¶ Casus. Si vasallus beneficium alienauit: queritur inquantū puniatur? Respondetur qđ aut in totū alienauit ꝛ perdit totū. aut pro parte et p parte perdit. Et ideo si cōtra vnū dñoꝝ fecit feloniam perdit feudum pro ea parte: q2 ꝛ refutare pōt feudum pro parte vnius dominorum: quinimo refutare sibi licet etiam sine voluntate domini: ꝛ post refutationem non tenetur sibi seruire: ꝫ nō licet sibi postea dominum offendere. hoc dicit.
CONTRA CONSTITUTIONEM. id est contra naturā
feudi. s. sine consensu domini. nam hoc est prohibitū per cōstitutionem
1 Lotharij. ¶ † Et no. ꝙ an̄ legē Lotharij feudū poterat vēdi si vasall⁹
nō hēbat ,ppriū vñ posset satisfacere debitis pria pte sibi retenta. hodie
vero nō: q2 ꝯstitutio Lotharij simplr ,phibet nisi per statutuz ciuitatis
hoc esset pmissum: qđ tn̄ statutū nō vz in reb⁹ ecclesiaꝝ. vt extra de ꝯsti.
ecclesia sancte Marie. Credo etiam qđ legat⁹ de latere non posset hoc
permittere: vt. ff. qđ vi aut clam. l. ,phibere. §. plane. SI TOTUM.
2 ¶ † Sz qd si dubitat qd ꝛ quantū sit feudū: nūgd dñs tenet ostendere
quātitatē ei⁹ an vasall⁹. Rñ. dic vt no. s. si de feud. sue. contro. c. vasall⁹.
Jaco. de ardi. dicit ꝙ quidā dñt ꝙ presumitur totū esse feudū. nam pre
sumptio ē pro dño cū cōstet illū esse vasallū. Itē indefinita ꝛ icerta pos
sessio equalet vniuersali: nisi vasall⁹ oñderit fines agri q̄s ostendere te-
netur: q2 ex quo titulū possessiōis cogit dicere ,ppter fundatā intētionē
aduersarij: ergo ꝛ ,pbare: ꝛ dubia ,pbatio non releuat eū. ꝛ fuit questio
Pil. s̄m Ja. predictū in summa. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricella si
dubitat: ꝛ quid ꝛ quātū sit feudū. vel dic aut agit dñs cōtra vasallum ꝛ
dñs ,pbet. aut vasall⁹ contra dñm ꝛ vasallus ,pbet: q2 semper actori in-
cumbit onus ,pbādi: vt no. ff. depo. l. j. §. si qs argētuz. ꝛ. l. q accusare. C.
de edē. aut agunt contra tertiū ꝛ eadē regula seruāda est: q2 semp agens
dz ,pbare intētionē suā cōcludēter ꝛ clare: vt not. de neg. gest. l. pōponi⁹
scribit. Et sicut causa est cōcludēter ,pbanda vt no. Inn. extra de priui.
credi. c. ex parte abbatisse. ita ꝛ res vt. ff. de rei vēdi. l. si i rē agat aliquis.
3 SI PARTEM. partē ,pbare dz. ¶ † Pone ꝙ dñs cōcessit mihi
in feudū quēdā fundū ꝛ pars tn̄ ptinebat ad eū: alienaui partē ad euz
nō pertinentē: nungd illa pars reuertit ad dñm. Rñdeo sic vt. ff. de do-
na. cau. mor. l. qui alienā. ꝛ. l. si alienā. sed gd s̄m Pe. de cer. ꝛ alios qui
tenent ꝙ hodie de rigore legis iperialis totū perdat. Et videtur qđ nō
perdatur: q2 reuera sola pars dñi erat feuduz ꝛ in ipa nō est facta alie-
natio. arg. ff. de reb⁹ corū. l. magis puto. §. si funduz. cōtrariū dico: quia
vnus Zctus est. arg. corū q̄ notātur. ff. de rei vēd. l. marcellus circa quem
nisi insolidū peccari non potuit propter indiuiduū eius contextū. ff. de
ver. obli. l. eadem. §. cato. ꝛ. l. j. in fine. ff. de penn. leg. Sol. in ista materia
sic distingo. aut vasallus alienat in contēptū dñi: ꝛ tunc totum perdit
q2 in totum offendit relatione facta ad personā domini. aut nō in con-
temptum domini ꝫ ex necessitate rei familiaris domini absente: ꝛ tunc
perdit partez tn̄ quā alienauit vt hic. idē si est talis psona cui liceat ius
ignorare vt miles ꝛ mulier. nā tunc nō perdit nisi partez tn̄ quam alie-
nat in qua proprie est delictū alienationis. nō enim lz eis ignorare iura
contractus cui alienādo sponte propria renunciauerūt: vt insti. de vsu-
fru. §. finit. Sed aliā partē non perdunt: q2 lz eis ignorare iuris seueri-
tatē. sed de equitate canonica vt alias dixi: istud capitulū est approba-
tum simpliciter: ideo sola pars alienata perditur: vt not. extra de feu. c.
4 j. i nouella. AD DOMINUM REUERTITUR. ¶ † De
hoc alias dictum est: vtrum reuertatur ad dñm an ad agnatos. Et di-
stingue aut in cōcessione dictum est ꝙ de vno ad alterum reuertatur. et
tūc reuertitur ad agnatos ex pacto. aut nihil est dictum ꝛ tūc aut alie-
nauit cum cōsensu domini ꝛ reuertit ad agnatos. aut sine consensu. et
tunc refert. aut alienauit dolo malo vt inferret preiudicium agnatis et
tunc aut loquitur in vita alienantis et liberorum suorum et preiudicat
agnatis. quia interim respectu agnatorum nulla fraus est. argumen. C.
communia de leg. l. fina. §. finautem ob auariciam ꝛ. ff. que in frau. cre-
di. l. ait pretor. §. si conditionalis. ꝛ facit quod not. j. titu. j. c. primo. Aut
postq̄ decessit sine herede ꝛ nō preiudicat agnatis. Si autem fecit alie-
nationem non vt fraudaret agnatos sed propter necessitatē rei familia
ris tunc feudū est perpetuo apertum dño nunq̄ ad agnatos reuersurū
nisi agnati redimant s̄m formā. c. j. s. qualiter olim feu. alie. po. ꝛ adde
5 quod plene dixi. s. si vasal. feud. priue. c. primo. ¶ † Adde quod tex. ꝛ gl.
videntur variare. nam dicit text. s. quib. mod. feud. amit. §. item si fue-
rit. ꝙ si vnus fratrum inuestituram accepit pro se ꝛ fratre: deinde cum
fratre diuisit deinde plus parte dimidia ei⁹ qđ pro diuiso hr̄e debebat
obuenit ei vēdidit ꝛ sine herede legitimo decesserit feudum reuertitur
ad dñm ꝛ non ad fratrem. Sed ibi ideo quia in parte venditoris alter
frater nullum ius habebit. vnde dici potest quod sint duo feuda sepa-
rata: vt. ff. de duo. reis. l. reos. §. cum in tabulis. ꝛ. ff. de lega. j. l. plane. §. si
coniuncti. ꝛ gloss. appellat istum feudū nouum tamen reuera sunt duo
feuda separata inter que non habet locū ius accrescendi. vt. s. qui feud.
da. poss. c. primo. §. finautem. ¶ Quare autem dicit ibi sine herede. dic
vt ibi not. Sed in. §. hoc quoq3. s. de succ. feu. dicit quod si frater meus
alienauit partem suam feudi ꝛ moritur sine herede masculo feudum re
uertitur ad me: sed quomodo reuertitur ad me imo reuertitur ad do-
minum. Sed glos. ibi soluit qđ ibi alienauit per libellum ꝛ licite secun-
dum illa tempora. vnde finito iure alienatiōis reuertitur ad agnatum
morte non felonia: q2 ibi nulla fuit culpa. sed in. c. si vasall⁹. que fuit pri-
ma cau. benefi. amit. tex. dicit ꝙ si vasal. contra constitutionem Lotha.
feudum alienat ad dominum beneficium pertinet. ꝛ reddit ratiōnē: q2
dominum contēnere videtur: ex quo sequitur ꝙ dñs dz habere sue iniu
rie vltionem. co. ti. §. deniq3. aduerte: q2 glosse qñq3 dicūt ꝙ illud. c. fine.
§. si vasallus.

§. si vasallus. debet intelligi in būficio nouo qđ non
respicit agnatos sed descēdentes quib⁹ preiudicat
delictuz parentis. Sec⁹ eēt in feudo paterno. nā tūc
alienatio nō preiudicat agnatis. hoc tenet glo. preci
se firmādo in. d. c. hoc quoq3. ꝫ Pet. de cer. ibi tenet
indistincte ꝙ feudū paternū cōtra cōsti. Lotharij ꝛ
Fede. alienatū reuertat ad dñm ꝛ nō ad agnatos. ꝫ
Jac. de bel. in. d. §. itē si fuerit. tz ꝙ feudū paternum
reuertat ad agnatos: ꝛ ꝙ ipsi agnati preferant do-
mino: ergo dñs nō hz sue iniurie vltionē. qđ est con-
tra rōnem litere. Pro Jaco. de bel. facit. s. qualiter
olim feu. pote. alie. c. j. §. fin. vbi expresse dr ꝙ agnati
p̄ferunt dño. Dic vt ibi dixi. Itē facit pro eo. s. si de
feu. sue. ꝯtro. c. titius vbi dr ꝙ agnat⁹ reuocat partē
alienatā ꝛ ꝙ reuocare pōt statim si alienans hz libe
ros. sed si nō hz nō p̄t reuocare nisi eo mortuo. Sol.
pondera verbū cōtēnere. qđ est in tex. d. §. si vasall⁹.
ꝙ illud verbū tollit ꝯtrariū. nā alienatio q̄ fit agna
to lz remotiori nunq̄ videt fieri in cōtēptū dñi. imo
quo ad dñm licite fit: vt. C. de fideicō. l. volūtas. sed
quo ad agnatos primiores fit illicite: q2 ipsi proxi-
miores agnati reuocāt seruata distinctiōe illi⁹. c. dic
vt ibi. ꝛ ex his est satisfactū circa itellectū textuum.
Ex his apparet quantum perdat ꝛ cui applicetur.
6 QUIA ET VASALLUS. ¶ † No. ꝙ vasal
lus pōt renūciare feudū rectū ꝛ simplex iuito dño.
Et ratio est: q2 dānū est reale qđ cōsuetudine intro
ducit nō psonale. Itez q2 vasall⁹ nō obligat p̄cise ꝫ
causatiue. s. si vult retinere feudū nō p̄cise. Itē serui
tia sunt onera psonalia ,ppter rem non simpliciter.
Sz si feudū nō est simplex ꝫ datū ad certū seruitiū
tūc ,ppter formā inuestiture oīno cogeret vasall⁹ ser
7 uire. C. de act. ꝛ oblig. l. sicut. s̄m Ja. de bel. ¶ † Sed
qd si est apposita stipulatio vr ꝙ nūq̄ hz locū peni
tētia. C. d re. pmu. l. ex placito. In ꝯrīi vr ꝙ istud nō
a ē vi penitētie ꝫ vi rei mortue. i. feudi ānihilati [a]. bal.

a ¶ Annihilati. In obligatiōib⁹ q̄ re cōtrahunt ñ hz locū penitētia q2 nō est res integra: vt dicit alibi Bu. et si interueniat incontinenti: vt C. de cōtrahē. emp. l. non id circo. vbi vini tantū penitere nō lz. ꝛ vid. ff. de vb. obli. l. a titia. §. fin. Et no. ꝙ vasall⁹ feudatus pōt renūciare vasallagio: secus in vasallo non feudato qui nō est homo dñi sui ex origine: vt. ff. ad munici. l. assumptio. et l. fi. C. de agri. ꝛ cen. l. si coloni. et. l. j. C. si curialis relic. ciui. lib. x.

1 ☞ Dominus non potest preiudicare agnatis.
2 Castrum si concedatur in feudum nomine antiqui
feudi: an dicatur nouum.
3 Feudum ad quos reuertatur si vasallus renuncia-
uit domino.
4 Quid si vasallus alteri infeudanit.
5 Vasallus si refutauit feudum domino an agnati
possint statim reuocare.
6 Quid autē si habēs feuduz paternuz refutauit ipsi
domino an poterit sibi retinere.
7 Agnati succedunt vasallo sine herede decedente.
8 Feudum ingressi monasteriū an solus donatarius
habeat si sunt tres fratres et vnus donauerit alteri
qui postea ingressus est monasterium.

¶ De alienatione feudi paterni. Rubri. [b]

b ¶ Rubrica. Nō alienat q duntaxat ad ministratiōes cōcedit. vt. l. i suis. de libe. et posthu. Item in habētibus simbolū ꝛ i re coniunctis facilis est trāslatio: vt hic ꝛ. ff. de heredi. insti. l. ex facto et agitatum.

Alienatio. Diuidet tres ptes. Prio ,p hibet vasall⁹ feudū alienare ēt volū tate dñi agnat; nō ꝯsentiētib⁹. Secūdo ,phibet iuestitura fieri i filiaz agnatis nō ꝯsentiētibus. Tertio p mittit alienatio iter agnatos. Scđa icipit i. §. nec in filiā. Tertia i. §. ꝛ lz. ¶ Casus. Vasall⁹ feudū p̄nū ēt dñi volūtate alienare pōt agnatis nō ꝯsentiētib⁹. Nec ēt pōt filiā suā iuestiri facere a dño agnatis nō cōsentiētib⁹: nec ratū habētib⁹. Sz agnatis lz alienare ꝛ ad libellū dare: nec dicet libell⁹ ꝫ q̄si refutatio erit. h. d. facit ꝙ nota. extra de p̄bē. c. extirpāde. i nouella. ET IAM VOLUNTATE DOMINI. ¶ † No. ꝙ volūtas dñi nō p̄iudicat agnatis nisi ipsi agnati cōsentiāt. REUERSUM. ¶ No. ꝙ cōsensus agnatoꝝ vltimoꝝ nō preiudicat priorib⁹. reqrit ergo cōsensus agnatoꝝ q sunt primiores: quia illi habent ius reuocandi. NEC IN FILIAM. No. hic expressuz qcquid dicat alibi ꝙ dñs in preiudiciuz agnatorum non potest facere gratiaz femine i feudi successiōe. RATUM. No. ꝙ ratihabitio ꝯfirmat id qđ ipo fcō nullū fuit. Dicit Archi. ꝙ si autoritas epi que dicit inesse statuto p capitulū facto a principio defuerit ꝙ eps ratificā do statutū capituli illud nō cōfirmat de verbo. sig. cōstitutionē. lib. vj. q2 est indiuiduū omne ꝙ requi-
c ritur ad solennitatem [c]. AGNATOS TAMEN. ¶ No. ꝙ inter agnatos. i. inter seipsos est
licitū qđ inter extraneos non sic liceret. C. de fidei-
cōmis. l. volūtas. Intellige tamē ꝙ agnatus vlterio
ri agnato nō pōt alienare in p̄iudiciū agnati pri-
mioris: tn̄ si alienat nō reuocat nisi alienante mor-
tuo sine herede vel restituto p̄tio: vt. s. si de feu. sue.
ꝯtro. titi⁹. ꝛ plenissime de ista materia notaui. s. de
2 alie. feu. c. ꝛ si cliētul⁹. §. pe. ¶ † Extra nota ꝙ si rex
cōcessit mihi castrū noie ꝛ iure antiq feudi possidē-
dū ꝙ lz sit nouū feudū assumit qualitatē feudi pa-
terni. argu. C. de omni agro deser. l. quicūq3 defectū.
lib. xj. ꝛ sic poterit alienari in primos agnatos: q2
dr vnū ꝛ idē. ff. de in ius voc. l. ij. ꝛ not. in. l. ij. C. qui
eta. li. x. quod est no. ET SI LIBELLUM.
Puta forte inter eos conuenit ꝙ vnus eoꝝ teneret
feudū in se heredesq3 suos sine alioꝝ cōtradictione
annuatim certū qd alijs dādo. SED QUASI
REFUTATIO. vnde mortuo eo sine liberis
deuoluit ad agnatos ꝛ nō ad dñm. j. de eo qui si. fe.
agna. c. tres erāt agnati. ꝛ. s. an viuente vasal. feu. c.
titius. alias est sub ti. si de feu. sue. contro. ¶ Adde
colligit hic Ja. de bel. duo notabilia. s. tractata vez
nota. in p̄n. c. ꝙ nō licet vasallo alienare feudū etiā
consentiēte dño agnatis nō cōsentiētibus. vt. s. qui.
mo. feu. amit. §. preterea. ꝛ de alie. feu. c. ꝛ si cliētul⁹.
¶ Not. etiā ꝙ non pōt vasallus filiā facere inuestiri
non consentiētib⁹ agnatis. vt. d. ti. de feu. sue. §. hoc
3 quoq3. Jaco. bel. ¶ † Quero dr hic ꝙ vasall⁹ refuta
uit feudū dño ad quos redeat feudū. Rñ. ad agna
tos vel ad fratres: ꝛ nō ad dñm: vt in. §. si vero cōti
gerit. in ti. hic finit lex. deinde incipiūt cōsti. regni.
Non ergo preiudicat agnatis nisi viuēte vasallo et
eius liberis: vt. j. de capi. extraor. §. beneficiū paternū
4 s̄m Ja. de ardi. in summa. ¶ † Et no. mirabile qđ si
vasall⁹ alteri infeudauit pōt feudū refutare in pre-
iudiciū eoꝝ quib⁹ feudū dederat: vt. s. qui. mo. feu.
amit. §. rursus. s̄z Odof. qui ita nota. in ti. qui. mo.
feu. amit. ver. vndecima causa est. sed qūo intelligit
ista litera in eo qđ dicit de refutatione? Rñ. ꝙ refu-
tat in manib⁹ dñi. Sed si refutat in manibus alte-
rius q̄ dñi a quo tenebat: ꝛ dño ignorāte nō nocet
nisi sibi. vt not. Host. extra de cōsti. c. q̄ in ecclesiarū.
5 in fi. Adde qđ Jaco. de bel. sic dicit. ¶ † Queritur
quid si vasallus refutauit feudū dño an agnati pos
sint statim reuocare. Glo. rñdet ꝙ nō eo viuo. arg.
s. si de feu. sue. cōtro. c. titius. ꝛ. s. qualiter feu. olim
pote. alie. §. porro. s. per quos fiat iuesti. §. sed si res.
Credo ꝙ statim possit reuocare: q2 cū vasallus feu-
dum renūciat pdit oē ius suū ꝛ nulle reliqe feudi re
manēt apud eum: ergo puenire debet ad primiorē
agnatū. ar. s. de vasal. q interfe. fratrē dñi sui. c. j. cū
cōcor. facit. ff. de assi. li. l. idē erit. §. fi. Jaco. bel. Pet.
6 de cer. format eandem questionez ꝛ ait. ¶ † Sed qd
si ille q habebat feudū paternū refutauit ipsi dño:
nungd poterit dñs retinere sibi. Glo. antiqua dicit
ꝙ sic lz agnati nō cōsenserit: vt. s. de succes. feu. c. j. §.
hoc quoq3. Sz qūo factū refutātis poterit p̄iudica
re agnatis q nō ꝯsenserūt saltē post mortē refutātis
arg. d. §. hoc quoq3. ꝛ. j. de eo qui finem fe. agna. c. j.
vbi dicit ꝙ iste q oīno refutauerit solū repellit. Pe.
de cer. Tu dic ꝙ gl. est v̄a viuēte refutāte ꝛ eius de-
scēdētib⁹: q2 refutatio hz in se ꝯsensuz ꝙ ille cui re- d
futat habeat illa cōmoda q̄ posset hr̄e ipse cedens.
sicut dicim⁹ de habēte libellū vel p̄cariā qui igredi
tur religionē vel aliū locū ad quē plene se trāsfert ꝛ
se dedicat. vt no. C. de sac. san. ec. aut. igressi. xxvij. q.
d j. c. vt lex cōtinētie. [d] † Porro in feudo cū decedūt si
7 ne herede agnati veniūt tali rōne. q2 talis refutatio
licita ē ꝛ iō donec duraret ius refutatoris durat ius
acceptatoris. ff. de leg. ij. peto. ver. predium. ff. de pig.
l. lex vectigali. Illud ꝯstat ꝙ qs nō pōt renūciare in
p̄iudiciū tertij: vt. ff. quēad. serui. amit. l. si pte. ꝛ. ff.
de bo. li. l. liberto. octoginta. ¶ Quero hic: pone qđ
tres sunt frēs: vn⁹ donat alteri partē feudi: tādē do
nans monachatur: qrit an sol⁹ donatarius habeat
feudū ingressi: aut vterq3. Rñdeo videt ꝙ solus do-
natari⁹ p tex. istius. c. In cōtrariū videt. Prio p re
gulā resoluto iure datoris ꝛc. Scdo: q2 ius spei ali⁹
alij tollere nō p̄t. Tertio q2 sicut se habet remotior

c ¶ Solennitate. iurisdictio est idiuidua: q2 est tota i toto territorio ꝛ tota in qualibet eius parte cum etiā in angulo possit tota exerceri. et idem tenet bar. in cōsilijs ꝙ sine iurisdictio cōcedat i psonis sine in territorio sit idiuidua. Sz vbi cōcedit psonis ñ trāsit cuz territorio: q2 ei nō cōberet. si aūt cōcedit in rē vt in ciuitatib⁹ ꝛ castris tūc trāsit cū eo si castrū alienat non si vna dom⁹ nō est qd vniuersale. Porro ēt psonalis pōt alienari in cōsortez. q2 substātia iurisdictiōis ē vna ꝛ eā ō lz āpliatū sit exercitium p cessiōem. l. j. C. si soci⁹ iperia. liber. Itē q2 si caducum accrescit ergo idē pt edi s̄m bart. et ptz in c. nostro.

d ¶ Cōtinētie. Extra not. qđ refutās ius sibi q̄situ vr ipz cedere. sec⁹ in iure q̄rēdo: q2 tūc vr nolle acq̄rere si tn̄ p̄tiū recepit pro refutatiōe possidere vr vt. l. si pecuniaz. §. fi. ff. si qs ois cau. testa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ita ⁊ iste in parte que aliꝰ tangit:ꝫ alienatio facta remotioi expiraret: ergo ⁊ nūc expirat.nā nisi esset potio: successio nō pōt ius tertij fieri deterius.ff. de aqua plu.arcen.l.si autē.§.plures.ff.de ser.rust.prdi. l.p fundū.nā qđ oēs rapuit ⁊c.C.de auct. ꝑstan.l.si. Itē ista donatio vf fieri i fraudē fratris preteriti.et sic ei non ꝓiudicat.ff.si quid in frau.patro.l.min².ꝫ cū iste nō esset als donatari² nisi q; destinauerat seculo renūciare manifesta fraus est:⁊ ideo rescindit. Itē p monachatū aperit oībus edictū.ergo iste est qñ ꝑteritione oīb² edictū aperit⁊ etiā inuito ꝑteri to.ff.de contrata.l.si post mortē.§.ff.si tabu.testa. nulle ex.l.i.in fi.ff.de libe.⁊ posthu.l.si. Itez qñ cogitatio prenenit actū videt in fraudē factū.ff.so.ma.l. filie mee.ff.de manu.l.qui pene.ff.q ⁊ a quib².l.que sitū. Itē ⁊ cōtra mentē primi parētis qui sibi ⁊ suis heredib² pari intētione ꝓspexit:nec fuit de intētiōe eius q vnus supplantaret aliū vt.ff.de duo.fra.a capita.inuesti.c.j.Item tert.est.ff. de eo qui arma bel. depo.c.i.vbi dicit q dñs sez in fen.nouo.vel agnat² l.in patrono.⁊ ista dictio agnat² est indefinita:ergo equi²pollet vniuersali q par est rō ⁊ cōditio cōterorum. Et dē q dixi de alie.fen.c.i.§.sed ⁊ res ꝓo ista questione ⁊ per quos fiat investitura.ff.⁊c.

1 ☞Duellum sine pugna an debeat fieri per ꝓncipales vel per campiones.

Nō est cōsuetudo. Lasus. Delonia aut de infidelitate ſm cōsuetudinē mediolanī.nō fit pugna.sed ſm.l.lōbar.h.d.†Glo.hic circa pugnā tangit tria ꝑcta suppōsita ꝫ consuetudine lōbardor.ꝓmo vtrū fieri debeat per ꝓncipales personas.⁊ dicit q sic nisi ex causa fiat p capiōes:⁊ ego dixi alias q pugna est ad instar torture.iō gl.vera. Scōo qb² armis debeat fieri pugna. Et dicit q armis militarib² non fuste vel lapide. Tertio an vasallus possit ꝓuocare dominū ad pugnā sup infidelitate.⁊ determinat q sic.⁊ dic vt plenissime notaui.§.de pace tenen.§.si quis hominem.

☞Debitor an peccet si nō pōt soluere in termino quo iurauit.

Si a morte. Si vasallus non liberauit dñm a morte cū potuit feudū amittit.ꝫ si cū a ꝓximo liberare potuit ⁊ nō fecit nō ꝑdit feudū.h.d.Nō.q ꝓximū nō ⁊tinet in appellatiōe mortis. Cōsl.o.q vasallus nō ds soluere debita domini. ¶†Quero an ille qui non potest soluere in termino quo iurauit peccet:Der.cum glos.vbi hic qđ sic. Sed dic q hic loquitur quo ad legem fori:non quo ad legem poli.Vel dic vt.§.si de fen.fue.controclicet vasal.⁊ facit.l.pe.ff.de iure do.

☞Consuetudo an possit iterꝫ ꝓscribi si fuerit sublata p.l. supueniēte.

Feudū simpliciter cōcessum an intelligatur concessus vt fiat fidelitas. Fides quid sit.

Ann² petēdi investitūrā an currat filio vasalli añq̄ se immisceat hēditati.

De capitulis corradi. Rubrica.

Hec sunt capitula. Dīuide in quatuo² partes. Primo quo tēpore vasallus vel eius heres debeant petere veterem investitura. Scōo ꝓhibetur feudi alienatio. Tertio quantum vasallus debeat dare domino in adiutorium si non vadat cum eo in exercitum. Quarto an ecclesia priuetur feudo propter culpam prelati. Scōa pars incipit in.§.preterea. Tertia in.§.similiter. Quarta in.§.iterum. Casus. Si vasall² vel eius heres itra annū ⁊ dīc veterē non petierit investitūrā a dño vel eius herede amittit feudū:ꝫ mediolani nō seruatur.h.d.vsq; ad.§.preterea. Oppo.§.quo tēpore miles.c.j. Solu.ibi spāle in milite. Et not.q consuetudo mediolanēn.non obstante.l.coradi seruatur ⁊ seruari debet mediolanī.⁊ ratio colligitur p not.ff.de lega.j. l.de quib² in fi. ¶†Extra ḡo nūqđ si cōsuetudo ꝓscripta tollit per l.supueniēte possit iterato ꝓscribi:Rñdeo aut illa cōsuetudo continebat olim ius cōmune ⁊ potest tūc ꝓscribi tāq̄ ius municipale. Aut ꝓdicebat ius municipale ⁊ tūc sec³:vt.ff.de sepul.vio.l.iij.§.diuus.⁊.l. fin. C.de testa. Et rō diuersitatis est:q; in primo casu erat potius obseruantia iuris cōis tūc vigentis quā ꝓsuetudo.vt elegāter not.ī.c.i.de ꝓsti.li. vj. ¶†Quero nunqđ dubio feudū simpliciter cōcessus ꝑsumat cōcessū vt fiat fidelitas ⁊ vſ q nō:q; qñ simplr dico nullo addito dico:vt.ff. de publi.l.de ꝓtio. Cōtrariū dicit glo.⁊ bene.semp enī ꝑsumendum est feudū esse ſm suā ꝓpriā naturā nisi ei² alteratio ꝓbetur:vt.§.qđ sit in uesti.c.j.§.fi. Quero qđ est fides. Rñde ſm Tullium in libro de officijs. Fides est dictoꝝ ꝗuētoꝝq; cōstātia ⁊ veritas. Idē in libro de amicitia. Nihil stabile est qđ infidū est. Qđ certe maxia pars materie feudoꝝ ostēdit:q; ꝓpter infidelitatē amittit feudū si dño placet. Sz si domino non plz non amittit.arg.ff.de leg.j.si seruus pluriuꝝ.§.si qs ante. Sic ⁊ volēte creditore pena cōmittit ⁊ nō eo inuito:vt.ff.de transac.l.q idem. IVS HEREDITATIS. Adde q filius ꝑsumit heres in recidendo ꝫ nō in ꝑstādo:vt not.ff.soluma.fi cū dote.§. trāsgrediamur.

Quero igitur vtruꝫ filio vasalli currat annus anteqū se immisceat hereditati.⁊ vſ q nō:q; superior litera dicit ei² heres.qđ verbū quātū ad onera hereditaria significat immixtionē.vt.C.si vt se ab here.ab.l.j. Ergo ille q dicit filiū puādū p lapsum anni ⁊ diei ds ꝓbare immixtionē ꝑcessisse vel q malicioſe distulit immiscere:vt.C.ad sill.l.pe. Itē ds ꝓbare sciētia:q; ī facto alieno ꝑsumit ignorātia:vt.ff.si cer.pe.l.ei² q in ꝓuincia.in fi.⁊ in.l.vlt.ff.ꝓo suo. Sciētia dico feudi. Item scientia pater ne mortis:vt.C.de capt.l.nec nos.ꝫ ens filiꝰ etiā ignorās sit suus heres ⁊ necessarius de iure ciuili quo ad ipsam simplicē suitatē:non tū quo ad hereditaria onera:vt.ff.de lega.j.l.nam neq; emancipatus. Bald.

☞Vasallus an ⁊ quando possit infeudare.

Feudatarius an habeat dominium vtile.

Vasall² an possit ifeudare si ꝓcessio sit appositū pactū nō fi alienādo.

Prescriptionis appellatione an veniat prescriptio longissimi tpis.

Exceptioni prescriptionis an renunciari possit.

Preterea. Si vasall² feuduꝫ alienauit dñs poterit renocare feudū nulla ꝓscriptiōe obstāte. h.d. In isto.§. sunt due gl. multū notabiles. ¶†Primo gl. disputat vtrū feudatarī² possit ifeudare. Et finaliꝰ ōterminat q sic ⁊ bñ dūmō ifeudet bōa fide sine fraude ⁊ cēli vt melioꝝ.⁊ gl.ē clara iō nō trāscribo eā ⁊ bī feudo sclāri ꝫ ī feudo ecclesiastico forte nō ꝑt ifeudari p primū feudatariū nisi ō ꝑcessu ꝑlati fauore ecclesiaꝝ.⁊ qz qđ oēs tāgit ⁊c.C.de auct.ꝑstā.l.si.ō aq̄ plu.arl.i ꝓcēdēdo.vt oīs āputēt occasio malignādi.liperialē.§.callidē.vbi vide.j.de pbi.fen.alie.p §ed.⁊ vide p bī ne rei do.vel tēp.l.vniuersas. Tu idisticte tene gl.q vniuersa sūt ꝓnia:vt no.l.l.fi.C.vbi in rē ac.ff.de ꝫhē. emp.l.q tabernas. In ista ēt gl. disputat vtrū feudatarius bēat vti le dñiū.⁊ p firma ꝛclone tenēdū est q sic. Dñi i libello ꝑt dicere rē ad se iure dñi ꝓtinere.⁊ bī ꝑhat vsqs dispntatio. Mā si nō ds vtile dñiū nō bñt rei vē.ꝫ ꝑfessa q̄ ꝑ seruitute vſusfruct² ta⁊ qđ falsum ⁊ ab oīb² reprobatū:vt.§. de inuesti. de re alie.fac.c.j.§.j. Ad bī ēt facit no.l.i.j ꝓn. ff. de edē.ī gl. magna vbi dicit q rei vēdicatio sine dñio nī ē niſi qa agere ex iur cesso vt no.i.l.vl.C.de hered. vē.⁊ q Dy.i.c.possessor. de re.iur.li. vj. ¶†Quero si est appositū pactū exꝑssum de nō alienādo an bēat locū gl.q dicit infeudari posse. Rñ.nō vt pactū aliqd opet:vt no.ff.si qs cau.l.ꝫ ⁊ si qs.§.qñitū.i fi.gl. Itē qñ ꝓhibitio noua adūcit ꝓhibitiōi veteri ⁊ bēat āpliare sicut dicim² ē ꝛio ī ꝓmiss ōe:vt no.doc.ff.ō no.openū.l.i.§.itē nūciatio ⁊ i auc.ō ali.⁊ ēphy.§.scūm ma col.iv. †Ellia gl. oīs putat vtz ista ẏba nulla ꝓscriptiōe obstāte ipediāt cursū ꝓscriptiōis lōgissime.⁊ breuiter gl. cludit q nō² regulas gñales q̄ habent. C. de ꝓscrip.xxx.annoꝝ.l.sicut.⁊.l.oēs.b. Quero ergo si bec ẏba ꝓferuntur a statuto cinitatis verbigratia dicit statutū q instrumentus publicum mandet executioni nō obstante aliqua ꝓscriptione. Rñdeo istud statutū non potest intelligi q remoueat ꝓscriptionē longi tēporis que non habet locū in actionibus personalib² nisi in vno casu:vt.C.de vsufru.l.corruptionē. ergo vt aliquid operet debeat intelligi q remoueat prescriptiones longissimi temporis.ſ.xxx.vel.xl.an.⁊ vide qđ not.C.ne rei do.vel templo.l.vniuersas.⁊.C.de decurio.l.si quis decurio.libro.x. ⁊ de met.al.l.fi. ⁊ de fun.limi.l.fi.cum multis similis.ibi allegatis.libr.xj. Quid si ista verba ꝓferunt⁊ a contrahētibus vel a testatore qui iussit solui mulā ꝓscriptione obstante. videt q in infinitū extendāt.l.qđ si nollit.§.si quid ita.b †Sed Bar.dicit q huic exceptioni cuz sit me odiosa non pōt renunciari.ita no.spe.ff.de vſucap.l.j.⁊ de lega.j.l.nemo pōt. Sed quid si ista verba ponerentur in rescripto vel priuilegio. Dicit ꝑ not.C.de sacrosan.eccle.aut.actiones.

☞Vasalli quale adiutorium debent exhibere dominis suis.

Collecta an possit imponi ꝓo fructibus.

Similiter. Lasus. Miles vasall² nō iuit romā cū rege vel ad hostes:querit q̄ auxiliū dño ꝑstare debeat q; nō vadit cuz dño:Rñdet q in lombardia de modio solnere debeat denarios.vij.in alemania vero tertiā partē fructus einsdē anni hoc.d. ADJUDORIUM. Mo.qđ adiutorium ⁊ quale debeant facere vasalli dñis suis ⁊ ad aliud charitatiuū subsidium nō tenentur eis:ꝓuta quando maritat filiam vel ducit vxorez nisi super hoc esset ꝑcialis cōsuetudo:nam quod de vno dicit de alijs ꝓhibetur.ar.l.vlti.C.de pac. comen. Itē no.ꝓo varietate locoꝝ aliqd variari:q; lex sic dispōnit expresse. Itē sume hic ar.q lombardi plus abundant in pecunia q̄ theutonici. SOLUENDO EJUS AMMJ. Iur.qđ non possit imponi collecta ratione fructuū nisi cūtaret respectu fructuum illius anni.ff.de vſufruc.l.pendentes.§.si quid cloacarij. Opposi.de l.imperialem.§.initurj.ff.de ꝓbati.fen.alie.per fede.sol.vt in glo.

☞Delictum prelati an ⁊ quando noceat ecclesie.

Quid si ecclesia nō habet in feudus regalia sed alia a minori domino.

Illa autem ecclesia amittat ꝓprietatem sicut feudum amittit.

Et iterum. Lasus. Ecclesia feudū habet a rege:ꝑlat² ecclesie culpā cōmisit cōtra dñm per quā debet amittere feudū:querit an ecclesia perdat feudū. Rñdetur q sic q̄ plato vinente:sed post eius mortē reuertit ad successores.h.d. †Istud est mirabile.c.nā regulariter nos dicimus q̄ aut delictū ꝑlati est in faciēdo ⁊ non ꝓtinendo.ut ecclesie. Aut in omittēdo ⁊ tunc ꝓtendicat:sicut videmus in quolibet alio administratore:vt not.C.de vsur. la.quesitus. Hic autem indistincte dicit q ecclesia patitur dānum propter delictus ꝑlati. Solu.hic est tradita a iure certa forma circa pene impositionem: vnde iuris regule hic silent:vt in.c.delictum persone.de regu.iur.lib.vj. Et ratio specialitatis potest esse regis priuilegium publice vtilitatis fauore ⁊ propter naturam feudi. Nam ri gore iuris propter naturā feudi ecclesia deberet ꝓtinari feudo simpliciter. Sed fauore ecclesie est introductū qđ recuperet mortuo prelato qui cōmisit ſceloniam. ¶†Querit glo.quid si ecclesia non habet in feudum regalia sed alia a minoritio:ō: nunquid erit idē quod hic statuitur? Et dicit q sic. Item quid in alio prelato qui non est episcopus vel abbas? Respondeo idem:quia ⁊ ipsis officijs arguitur de simili ad simile.ff.de nego.gesto.l.ex facto. ¶†Sed nunquid ecclesia amittit ꝓprietatem propter delictum ꝑlati inuita prelati qui est ꝓpietaria sicut amittit feudum qñ est feudataria videtur qđ non ⁊ quia non est par ratio amittere ꝓprietatem. et amittere feudum:nec boc est iure cautum:ergo stamus regule dicti.c.delictum persone. Et bec est veritas:vt extra de excep.cum venerabilis. Nam cuz hic casus non sit in libello feudorum comprehensus debemus vti.l.scripta:vt.§. de feu.cog.c.obertus.§.si. Videt de cer. Item quia regula iuris est quod quando delictum est omnino ab administrationis officio separatum non nocet domino. C. de ser. fugi. l. quicunqz. Sceus si sit adeo connexum q̄ non potest cōmitti nisi administrationis nomine:vt in.l. polla. C. de his qui. vt indig. ¶†Sed Ja. de bel. tenet q̄ vinente prelato ecclesia ꝓprietate ꝓtinatur:sed falsum dicit per id quod plene legitur ⁊ not. C. vnde vi. si quis in tantam. ⁊.l. meminerint. ⁊.ff. si quis omiscau. testa. si quis dolo. Non ob. Iubemus nullam nauem. C. de sac. san. eccle. quia ibi est speciale propter publicam vtilitatem et principis auctoritatem. Item non ob. quod no. in aut. hoc ius porrectus. co. tit. quia ibi probabiliter contrahendo: hic improbaliter delinquendo. Quero quid si quis tempore delicti non erat prelatus ecclesie sed post cepit esse. an ecclesia debeat ꝓtinari propter eius delictum. Dic qđ non per l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nora. ⁊ per. l. apud antiquos. C. de furt. Et est rō patens: quia dolus cōmissus ante mandatum non nocet domino. vt legitur ⁊ not. ff. de except. doli. l. si procurator. agit. ⁊. ff. quorum lega. l. §. quod ait pretor. Bal. ⁊c.

☞Filius quo iure ꝓnatur in possessione si possessio primo vacat.

Testes duodecim sacramentales super feudo deponentes qualiter inrabunt ⁊ deponent.

Distinctio. c. j. de conten. inter mascu. de benefi. an sit vera.

De contentione inter masculum ⁊ femina de beneficio. Rub.

Item sciendum. Diuide in tres partes. Primo qualiter decidat questio seu contentio orta inter agnatū ⁊ fim. de beneficio. Scōo qualiter decidat cōtentio orta inter dñm ⁊ feminā. Tertio qualiter inter dñm ⁊ emptorē. Scōa incipit in.§. sed si inter dominum. tertia in.§. item si sit. Casus. Si cōtentio orta est inter agnatum ⁊ filiam dominus agnato dicēte feudū ad se pertinere ⁊ filia negante deficiente filia in ꝓbatione agnato: cū.xij. sacramētalib² deferī iurandū: si vero contentio est inter dñm ⁊ filiā dño dicente feudum ad se pertinere: filia vero negante: deficientibus probationibus filie defertur iusiurandum domino: si vero cōtentio est inter dñm ⁊ agnatum emptorem feudi domino dicente feudus ad se pertinere emptore negante dño deficiente in probatione emptoꝛi defertur sacramentum. Quidam tñ distinguere volueruit. Aut magna pars eoꝝ que vasallus tenet in loco vbi res est quā vendidit est feudum: tūc ꝑsumptio est ꝓo dño ꝓtra emptorē. alias ꝓo emptore ⁊ nō ꝓo dño. h.d. ¶†Pone casiuz quatuoꝛ modis in principio huius. c. Primo: dicit qđ cū ageret inter eos ad diuisionem de bonis ⁊ hereditate paterna filius petebat ꝑtem sibi adindicari quoddā ꝓdiū paternū qđ filia negabat: ⁊ fm hoc hic erat contentio inter fratres. Vel dic secundo qđ hic erat contētio inter agnatum ⁊ filiam vt diri in casu ⁊ agnatus agebat cōtra filiam ad ꝓcdium dicens feudū ad se pertinere qđ filia negabat. Vel dic tertio q agnatus possidebat ꝓdium ⁊ filia petebat dicēs allodium. Vel dic quarto q̄ neuter cōꝛū possidebat filia tū debet poni in possessionem ⁊ post ea agnatus petere debet. vt.§. si de feu. fine. cōtrouer. c. inter filiam. Jac. ¶†Quero si possessio vacat: vt glo. ponit fm vnū intellectū quo iure filia ꝓnatur primo in possessione. nam si dicimus q̄ ponat primo in possessione p.l. edicto. C. de edic. dini adria. tollē. istud est falsum: q; sumus abintestato vt.§. de succes. feu. c.j. Respō. officio iudicis ponit filius in possessione vacāte: q; si filius est: ergo heres ⁊c. vnde idem operatur cristēria sui heredis quod operant tabule testamēti. qđ est nota. dignū: q; filius magis venit ad possessionē cōtinuatiue quā ad oīno none possessionis adēptionē vel petitionem vt no. ī inſti. de succes. abintest. §. sui. ⁊. ff. de acqui. pos. l. cum heredes. Non dico tñ qđ in substātia possessionis non sit nova possessio: ꝫ q̄ est eiusdē qualitatis ꝑse cū possessione paterna nō fingit nona. vt. C. de vſuca. ꝓo herede. l. nihil. Doc dicit ter. ff. qui. ex can. l. cum miles. Et addē qđ no. Jmno. extra de ꝓba. c. in presentia. Quero quare imponit onus probandi femine ⁊ nō agnato: Rñdeo imo agnat² q affirmat astringit q̄ certā probationis speciem probādam ſ. cum. xij. sacramētalib². ¶†Quero qualiter iurabunt ⁊ deponēt isti. xij. sacramētales: Rñdeo negatiue. l. feudū nō esse ſm glo. qđ Ja. de bel. reꝓbat: q; nō crederet eis sic negātib². Sed modus deponēdi debet esse affirmatiuus videlicet q̄ opinio cōꝛū ⁊ cōscientia est qđ non sit feudū. Ista opinio est qui dam sensus aie ⁊ affirmatiuus qui est ens: ꝫ negatio entis nō est ens. ⁊ ideo glo. loquit ꝛopriē. vt.§. si de inne. inter duos. ⁊ vas. lis oria. c.j. in ꝓn. Cōsidera. duplex est negatiua. ſ. sciētie ⁊ alteri² rei. Negans sciētiam nō probat nisi negationi adiungat conscientiam: q; vbi sufficit conscientia ibi est iuramētum purgationis nō sensus: vt bic. In negatiua vero alterius rei an debeat ꝓbari ⁊ qualiter plene dixi. C. de ꝓba. l. actor. glo. ti. nostram suſtineas ꝓ no. in. l.j. §.j. ff. de iti. actuq; ꝓi. ⁊ in. c. fin. de rescript. in cle. Itē no. regulā auerrois q̄ experimētū sermonum virorum est vt concordet rebus sensatis. Quero que est ratio q̄ agnat² est fauorabilior q̄ femina ⁊ q̄ dñs: Respondeo antique possessionis qualitas. facit qđ no. ff. de condi. instit. l. pe. vel alia admirācula. vt. C. de rei vendi. l. indicia. ¶†Quero an sit necessaria ⁊ vera distinctio hic posita ꝓ quodam de maiori parte. quidam dicunt quod sic: vt.§. de cōtro. inuestitu. cum autem. Et quia cum res non debeat diuerso iure censeri coniectura debet

1 Filius quo iure ꝓnatur in possessione si possessio primo vacat.

2 Testes duodecim sacramentales super feudo deponentes qualiter iurabunt ⁊ deponent.

3 Distinctio. c. j. de conten. inter mascu. de benefi. an sit vera.

a Quod non. Idē tz io. an. in addi. spec. in ti. de fen. in fi. col. et refert Dy. ita consuluisse. Andr. barba.

b Cl. oēs Bri. C. de sacro ſan. ec. in aut. quas actiones. ⁊ sequit hanc glo. Jo. an. in ti. de fen. in. fi. col. in v. xxvj.

a Cl. corruptionē. vide bart. in l. cōsatis. h al legata. ⁊ q. remissi. Angel. in l. si qs. Cō de cen. li. x. diri in rub. de ꝓscrip. And. barba.

b Cs. si qđ ita. vide Bal. in j. l. j. ff. sol. matri. And. barba.

c Cō non. vide q̄ plene no. ad Bart. in. l. si qs in tanta. C. vi vi. vbi plene i vtroqz iure remissi cōclusiue. Bnd. Barba.

d Indig. ibi est ex quo lex permittit agere vel accusare permittit hoc cum sua causa sustineꝛ vitijs extra q̄ prelatus criminaliter non punitur nisi dolo. C. de admini. tu. l. liberti.

e Ut no. vide in. c. j. si de cogna. Andre. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sumi ab eo qđ plurimū pōt.ar.de cōtraben. emp.l. domū. Dicit Ja.de bel.q ista distinctio est bona ꝙ tū ad prescriptionē. Vel dic aut est vnū integrale si cut vnus mānsus.ꝛ tūc isti verū dicunt.ar.ff. de vsuca.l.cū q. ⁊ qđ no.ff.de le.iij.l.vrcii.ff. de fund. instru.l.scie.ℌ.tyānc.ff.de lega.iij.prediis.ℌ.pe. ⁊ fi. Aut sunt diuersa predia in pluribus locis ⁊ tunc qui possidet vnum locū nō propterea ꝫ ꝑsumptio nem in alio loco quem non possidet.argu.ff. de lege cor.c.i.ℌ.er eadem lege.Bal.

1 ¶ Dominus agit ⁊tra emptorē feudi ⁊ quo iure.
2 An autem succumberet in publiciana.
3 Vasallus potest feudum restituere autori suo etiaꝫ si dominus agat.
4 Vasallus an possit agere de euictione contra vendi torem si restituat feudum domino.
5 Venditionis autem verbo quid veniat.

¶ De contro.inter do.ꝛ emptorē feudi. Rubri.

Dominō. Diuidit in duas par tes. Primo dictum ponitur. Secundo eius declaratio. Se cūda incipit in ver.quo restituto. ¶ Lasus. Vasallus vendidit feudum alicui dñs vendi cat ab emptore emptor denunciat vasallo si quidez vasallus iurare potest ꝙ ignoranter vendidit feudū credēs propiam rem: tunc est in electione emptoris an velit domino credere fundūz: an velit restituere vasallo: ⁊ si restituerit vasallo retinebit in feudum. Deinde respondet tacite obiectioni que posset fieri nōne alienatione facta feudum dño aperitur: quo modo hoc procedit. Respōdet illud procedit quā do sciēter feudum vendidit. Ultimo dicitur ꝙ dictuꝫ est in vēditione locī habet in qualibet aliena. b.d.

1 ¶ No.ꝙ dñs agit cōtra emptorē qui emit a vasal lo vendēte bona fide. Sed quero quo iure agat: Re spondeo rei vēdi.directa. Ita semp sibi eam retinet vt.ℌ.de innesti.de re alie.fa.c.i.ℌ.si vero.in quo cōsi dera hic glo.fin Ja.de bel.ꝙ dicit.ℌ.in tit.de feu. si.cul.non amit.c.ij.vbi omnino.ꝛ per glo.ſ. de pro hi.feu.alie.per fed.in.c.imperialē.ℌ.cakidis. in glo. ipso iure. ¶ Sed quid si concedēs in feudū nō erat dñs: certe succumbet in rei vēdicatione: vt.C.de pro ba.l.cum res. ¶ Sed nunquid succumberet in pu bliciana. videtur qđ sic: ꝙ emptor: ꝫ titulum. Sed contradico: ꝙ habet ꝑ nō titulo. Item ꝙ prętēdit cām ab eo qui non poterat referre questionē quasi dñij. vt.C.locati.l.si quis cōductionis.ꝛ.C. vnde vi. Lnon ab re. Vel dic fm glo.qđ emptor connectitur actione personali. ¶ Sed ℌ hoc op.ꝙ actio psonalis non sequitur funduꝫ. vt.l.j.C.de condi.inde.ꝛ.l. fi.in fi.ff.de ℌben.emp.C.de ac.ꝛ ob.l.euꝫ.ff.ad treb. l.j.ℌ.si heres. Sol.illud est verū in actione mere personali sed ista est in rescripta er dispositione cōsue tudinis. Vel dic ꝙ leges cōtrarie loquūtur in actio ne personali q̄ datur ratione obligationis: ꝫ hic lo quimur in actione personali q̄ dat ratiōe possessio nis: q.ℌ.ꝫ facultatē rei restituende vt.ff. cōmo.l.iij. ℌ.heres.ꝛ.ff.ad.l.fal.l.qui fundū.ℌ.si tu ex pte. Vel dic dicit glo.quod dabitur condictio ex lege ex libe ris sabiniani. C.de acqui.pos.l.fi.sed certe illa loqui tur.qñ ages prętēdit spoliationē.vt.C.de agri.ꝛ cē si.l.si coloni.li.xj.vñ Pet.de cer.reprobat in hoc gl. qꝛ feudatarius tradēdo suā naturalē possessionem nō spoliat dñm qꝛ diuersa genera possessionuꝫ sunt inter ipsos.allegat gl.ordinariam in.l.j.in fi.ff.vsu fruc.quēmadmo.caue. Ego puto glos.veram. Non enim ex solo actu traditionis possessio domini ex tenuitur vt ipse dicit. Et in hoc bñ cū per rebellio nē possessoris eius possessio tenebak.ꝛ in hoc est vio lētia. Ité in modo possidēdi: qꝛ ille qui tꝫ nō recognoscit se ab eo: vt.ff.qui.mo.vsufruct.amit.l.pōpo. ¶ Scdo no.literā que dicit ꝙ vasallus iurare pote rit ꝛc. Et opponit vasallus iurare pōt: qꝛ ad actum verbi vel nō verbi nemo pōt cogi per viaꝫ absolutā: vt no.extra qđ met.cau.c.in sacris.in nouel. Sol. li tera ista nō intelligit de simplici loquela: ꝫ vult hoc ꝙ nō ītelligat posse q nō pōt sine calūnia vt temeri late.ꝛ iō si inde⁊ videt eū velle deierare vſaliquā te meritatē cōmittere nō deferat ei iuramentū.ꝛ iste est sensus huius lite re. ¶ No.tertio de mirabili electione que datur reo qđ si dñs agit pōt restituere possessionē antoꝛi suo. Et rō est: qꝛ ꝓ hoc emitat omne damnum. facit qđ no.ff.de pac.l.si cū fund⁹.ꝛ de alie.indi.l.cū miles. Et tene mēti istū casum ꝙ licet habēs directū dñium ꝑueniat in agendo: tū pōt res restitui habēti vtile dñium ꝑtendēti causam ab agente.arg.ad hoc.ff.de excep.doli.l.si opera.ꝛ.ff.de ꝑcu.l.ꝑcuratore in rē suam dato. sed magis est mirabile ꝙ habēs directū cū sciat ius alteri cessum prefe raꝫ habēti vtile: vt.ff.de trāsac.l.fi.sed ibi loquitur in debitore obligato. sed ille qui rei vendite tenet non est obligat⁹: vt insti.de act.ℌ.omniū.et ff.de procu.l.pompo.ℌ.sed ⁊ his.ꝛ.ff.de excep.rei iudi.l.si inter me et te. vbi ter.vel ver⁹ ibi cessio absorbebat vtilitatē cedentis: hic nō: vt ibi di recta nō erat.efficax: hic sic ℨ possessorē.prima vera ⁊ non reperik alibi.*

a 4 ¶ Querit glos.vtrum si restituī dño possit agere de euictione contra vēditorē:ꝛ quicquid glo.dicat dic ꝙ si vasall⁹ recuperat a dño agere po test: alias nō. Non em ℨ habere vasallus rem ꝛ pretiū: vt.ff.de ac.emp. l.bona fides. ¶ No.quarto hic ter.valde singularem ꝙ in oībus aliena tionibus in quibus alienans cadit a iure suo qđ debet intelligi in scien te: secus in ignorāte rei qualitatē. similis distinctio fit.ff.de le.ij.l.ij.ℌ.fi. ¶ Querit gl.quid in iuris ignorātia ⁊ dicit cā nocere. Fallit in muliere ⁊ milite: qđ mihi non vſ verū: quia nō ℨ eis ignorare iura ℨ⁹: vt.C.de iur.ꝛ fac.igno.l.fin.ꝛ.l.ſi.C.de iure delibe. ¶ Quinto ⁊ vlti.not.ꝙ ver bo vēditionis cōtinet eis alienatio. Circa qđ dicit Bart.aut alienatio phibetur rōne rei:ꝛ tūc eis cōtractus phibet vt hic. Aut rōne psone:ꝛ idem vt no.in.l.ſi.C.de vſu.pro emp. Aut rōne modi ⁊ forme:ꝛ tunc se cus vt legitur ⁊ nota.in.l.vlti.C.de prediis curia.lib.x.

1 ¶ Vasallus si agit obtinet primum locum ⁊ dñs tenetur ratificare.
2 Procurator in rem suam habet omnem potestatem expediendi.
3 Bona fides an presumatur in transigente.
4 An aūt trāfactio firma māeat si vasall⁹ q trāsegit sit mortu⁹ sine hēde.
5 Emphyteota ⁊ superficiarius an possint transigere.

¶ De controuersia inter vasallum ⁊ alium de bene. Rubrica.

Causa. Lasus. Vasall⁹ agere ⁊ cōuenīri pt ꝓ feudo ⁊ ꝓ pte feudi et dño absente et quasi ꝓ re ꝓpria ⁊ trāfigere pōt bona fide ⁊ si ℨ euꝫ iudi catū est vel ab eo trāfactū dñs cogit postea reatuꝫ hꝛe et fendo sibi apto.h.d. ¶ Not.ꝙ vasall⁹ in agēdo ⁊ defen dendo obtinet ꝑncipalē locū:ꝛ ꝙ dñs tenet ratificare iudicium ⁊ trāf actionis ei⁹ cessante fraude ⁊ simulatione. hoc est verū tā absente quaꝫ ꝑsente dño. Intelligo si dñs scinit vel fuit citatus. vt.ff.de re iudic.l.sepe. ℌ.sed sciētibus. Nam si vasallus non fecerit dñm ignorante citari ꝑsumik in dolo: vt.C.de distra.pig.l.si creditor:. ¶ Et vide ibi per Ly. vel dic ꝙ ille qui facit aliquē procuratorē in rē suam videt ei dare oīmodā licentiam experiundi: nec requiritur amodo licentia concessoris. vnde cum vasallus sit procurator: in rem suam dūmodo alias cesset ſcalumnia nō habet amplius requirere dñm nisi velit referuare sibi ius agēdi de euictione ℨ ipsum.ꝛ iste intellectus probatur expresse.ℌ.si de feu.fue. contro.c.si vasallus de ſno. Et dic vt ibi. b ¶ Sed nunquid dñs perdet ꝓpietatē. dic qđ non: sed vtile dñium qđ ꝑfert ꝓpietati possiden te victore.ꝛ si possessio veniret ad tertiū dñs tunc eam poterit vendica re: vt.C.de ꝓscrip.xxx.anno.l.si quis emptionis.ꝛ miror ꝙ alij docto res de hoc nihil dicant. Ité ꝙ dicit de transac. intellige si transegit bo na fide vt litera dicit. ¶ Hungd aūt ꝑsumat bona fides in transigente: dico id esse indicandū ℌm statutū cause. Ita si dubius erat euentus litis ꝑsumit bona fides: alias secus: vt.ff.de transac.l.cū hi.ℌ.cū lis.et C.eo.l.ꝓses. Certuꝫ est em ꝙ etiā in transactione pōt cōmitti fraus. vt ff.si quid in fraū.pat.l.j.ℌ.vtrū.in fi.ibi si transegit in fraudes patroni.

4 ¶ Sed mirū est ponamus em ꝙ ex causa trāfactionis cessit possessio nem feudi aliquo recepto cum postea decessit sine herede: ergo resolu to iure transigentis resolnet ius accipientis: cuius contrarium hic dicitur quare male: Rideo boc est ideo: qꝛ res indicata ⁊ transactio pariūt ex ceptionē rei finite:ꝛ sic sunt alteri⁹ nature ꝙ simplicis ℨctus. qđ est no.

5 ¶ Sed nunquid hoc esset verum in emphyteota ⁊ ſupficiario trāfigē tibus. Videt quod nō: vt.ff.de pig.l.lex vectigalis. quapropter hoc non pōt aliud dici ꝙ qđ sit speciale in feudo. vel dic idē in dño sciente ⁊ pa tiēte.arg.ff.ad macel.l.si fili⁹. Iunta illud nō ītpobare ratihabitionē hoc cōsensui par est: vt not.in.l.quo em.ℌ.ff.rem ra.habe. c ¶ Super hoc.c.habeo talē apostillā. Pōt ergo vasall⁹ de feudo trāsigere dūmō fraus nō interueniat vt hic.ꝛ.ℌ.si de feu.fue.cōtro.c.si vasallus. Sed vi detur huic obstare: qꝛ cum possit alienare: vt.ſ.de ꝑhi.feu.alie.per fed. c.imperialē. nō vſ de feudo posse ⁊ transigere: vt.C.de ꝓdiis mino.l.nō solū. Ja.aur. Tu dic ꝙ olim poterat: ꝫ hodie distingue. Aut trāsegit dimittēdo feudū apud possessorē: aut tradēdo. Primo casu nō videt alienare. Scdo sic: iste est casus vnicus in iure. C.de trāsact.l.ſi ꝓ fundo. qꝛ nō facit cōditionē dñi deteriorē cū feudatarius iste ꝓius nō possidebat. ¶ Et not.ꝙ in oībus alijs ℨctibus ille qui dimittit ⁊ transfert et alienat fit.ff.de rei ven.l.quedā mulier.ꝛ.ff.de iure do.l.ſi ſponsalib⁹.ℌ.j.et tamen secus est in contractu transactionis qđ est notatu dignum

Actio

1 ¶ Actio vbi competere desinit interesse cessat.
2 Feudum restauratur per actum retro similem.
3 Cōsensus dñi idifferēs circa alienationē talis ꝑsumit dñs ē alienatio.
4 Vasallus si alienat feudum iure libelli illud ius tenetur iure feudi.
5 Quid si vasallus redimit hunc libellum a libellario quo iure teneat.

¶ Quid iuris sit si post alienationē vasallus feudū recuperet. Rub.

¶ Non prodest penitentia vbi culpa est executa. secus si res est integra vel incontinenti purgetur culpa. ff.de in integ.resti.l.dūus. Baldus.

Preterea. Diuide in tres partes. Primo recita tio iuris antig. Scdo iuris noui qñ vasallus post alienationē feudi factā dño ignorāte feudum re cuperauit. Tertio qñ dñi voluntate vendidit? postea recu perat vel non. secunda pars incipit in verbo hodie tertia in.ℌ.profecto. Actus retro similis non inducit restaurationē deperditi? hoc dicit.

1 ¶ Fallit vbicunq̄ desinit interesse: quia ibi desinit actio competere. ff. de alie.iudi.l.er hoc edicto.ℌ.pe.vel sic. Culpa que non transiuit in per petuam priuationem non potest purgari. Hoc dicit iste titulus: si dñs remittit penas vasallo an dicatur vera donatio. Dic⁹ qđ magis dr idul gētia:ꝛ ideo nō requirit insinuatio.ff.de dona.l.modestin⁹.ꝛ.l.in edi bus.ℌ.j. ¶ Lasus. Dliz tamē cōstitutionē Lotharij licitū erat vasallo feu dū in toto vel ꝓ pte alienare.ꝛ si feudū alienabat ⁊ postea ipsum recu perabat reuertebat in cām feudi: ꝫ hodie nō ꝫ alienare sine vēdere ꝓ aliqua pte.ꝛ si vēdiderit dño ignorāte ꝫ post recupet non retinebit in feudū: sinaūt dñi voluntate vēdiderit ꝓ libellum vel aliter alienauerit: et id postea recuperauerit nō retinebit ꝓ feudo: ꝫ iure ꝓpio si eo modo recupauerit. si vero ad libellū dedit dñi voluntate adhuc retinebit feu dum: si vero postea vasall⁹ recuperauerit ꝓ libellū nō retinebit ꝓ bñficio ꝫ si dño feudū refutauerit retinebit libellū. b.d. Ja.bel. Tu magis distincte ꝓ notabilia casuꝫ intellige qđ absurdū est non reuiuiscit.ff.de act.ꝛ ob.l.seruꝰ effect⁹.ꝛ.l.ſi.ff.de suc.edic.ꝛ.ff.de cōdi.ꝛ demō.l.interdi cit. ℨ ar.cōtra.ff.de ma.test.l.aristo. sed ibi loquit? in seruo cui? persona nō inspicit? nisi tpe more acquisitionis. vt.ff.de lega.ij.l.debitor.ℌ.serno.

2 ¶ Et no.primo ꝙ ꝓ actū retro similē olim feuduꝫ vt ita diximꝰ renas sceba?: qꝛ nō erat per pius apertū dño ꝛ res de facili reuertitur ad suā naturā: vt.ff.de pac.l.ſi vn⁹.ℌ.pact⁹.ℌ.qđ ꝛ in spem dotis.ꝛ.ff.ſol.mar. l.pe.ℌ.inter cos.ꝛ.l.ſi ſ.ru⁹ dotalis. ℨ nouo iure: ꝙ alienatio est phibita ⁊ statim feudū est apertū dño ipso facto: iō nō pōt culpa purgari qꝛ trauit secū executionē ꝓ trāslationē dñi vt.ff.de v.ob.l.ſi seruū.ℌ.sequit ꝓ Ly. ¶ Et iō no.qđ qñ act⁹ cecidit a sua subsistētia ꝓpter nō remte graf: vt.C.de remiſ.pig.l.solita puidētia. que lex est ad hoc not. secus si vitiū res sit purga bile.ff.de vſuca.l.sequit.ℌ.idem labeo.l.ex hoc edicto.

b 3 ℌ.pe.de alie.indi. ¶ Scdo not.in.ℌ.ꝓfecto.ꝙ indifferēs consensus dñi circa alienationē assumit differētiā fm qualitatē alienationis.i.scdm vsum illius licētie. Et iō si vasall⁹ alienat iure ꝓpio intelligit cōcessuꝫ iure ꝓpio si iure libellario intelligit libellario.ꝛ sic talis intelligit fuis se licētia qualē possessionē posterior: declarat euētus ꝙ est no. ¶ Ter tio nota ꝙ qñ vasall⁹ de voluntate dñi alienat per libellū puta vt singu lis annis debeat hꝛe qnq; sol. Istud ius percipiēdi.v.sol.annuatim te nebit? noīe feudi.ꝛ si vasallus cōmitteret felonia istud ius aperitur dño

5 qđ est no.vñ reliquie feudi iure feudi cēseri debent. ¶ Quarto no.qđ si vasallus redimit hūc libellū a libellario possessore tūc intelligit? tene re tamē libellū a dño ꝛ nō tāꝙ feudū. Istud ante ins.v.sol. est consum ptū quo ad vasallū ꝛ eū cui alienauit ꝓ libellū: ꝫ ipse vasallus tenebit? dño ad istos.v.sol.annuatim. Idē si feudū refutasset ꝛ postea per libel lū redemisset. No.ergo totaliꝫ reuerti qualiter redimitur vel est sensus li tere ꝙ si vasallus refutat feudū qđ pōt etiā inuito dño ꝛ dñs ꝫ cedat il lud sibi ad libellū ꝙ tenebit iure libelli fm ℌ.de cer. ¶ Ultimo not. ex vario genere contrahendi varios effectus prouenire. Bal.ꝛc.

1 ¶ Pater qñ videatur stipulatus filio vt heredi vel non.
2 Pater si prelegauit filio feudum quid iuris.
3 Dominus ⁊ agnati an possint facere gratiā filio vt repudiet hereditatem ⁊ retineat feudum.
4 Feudum defertur iure successorio duplici iure.
5 Agnati dicuntur transuersales in materia feudorum.
6 Adde ad idem.
7 Filius vasalli an possit hereditatem accipere ⁊ repudiare feudum.
8 Adde ad idem.
9 Quid si filius vno patre renunciauit hereditati paterne cum iuramē to an preiudicet sibi in feudo.
10 Quid si filius sit preteritus a patre ꝛc.
11 Quid si nat⁹ fili⁹ sit ītitut⁹ ⁊ postbum⁹ ꝓterit? qd iteri crit de feudo.
12 Feudum an veniat in petitione hereditatis.
13 Ius accrescendi excludit edictum successorum.
14 Filius si possit eat feudū an presumat se immiscuisse hereditati pfne.
15 Fili⁹ an repudiat? hrditate pfna possit retinere bona emphyteotica.
16 Adde ad idem.
18 Nepos an possit hꝛe feudū antiquū repudiata hrditate ex psona pris.
19 Agnati an ꝙ k.rauit dño si cōsenserit renūciatiōi feudi fcē i manib⁹ dñi qui iterum innestiuit talem renunciantē qui post ea sine herede mortuus e⁹.
20 Dominis an inuitis agnatis possit facere gratiam filio vt possideat feudū absq; hereditate paterna.
21 Et an agnati possint ratificare.
22 Statutum si disponat ꝙ filie nō succedant extanti bus agnatis an filius sororis excludat feminam.
23 Feudum an obligetur ꝓ debitis vasalli.
25 Nōlio ad quē ptinet ad locatorē an ad cōductorē.
26 Fructus feudi ad quem pertinent si vasallus amit tit feudum aliter quam per mortem.
27 Vasallus si derobatur quando vadit ad seruitium domini an dominus debeat ei emendare.

¶ An agnatus vel filius defuncti repudiata here ditate possit feudum retinere. Rubrica.

¶ Nota ꝙ omnis patruus est agnatus. vt not.in.l. j.C.de suc.edic. Nota ꝙ nonus heres quandoq; po a ponitur ꝓ parte suppositā ratione dubitatiōis.l. fi.C.de carbo.edic.

Sicontigerit. Dini.de in duas ptes. Primo an agnat⁹ possit hereditatē agnati repudiare: feu dū retinere. Scdo an filius vasalli possit hereditatē repudiare ⁊ feu dū retinere. Scda ps incipit in ℣.si vo. Cal⁹. Si agna tus succedit agnato vasallo in feu. ꝛ in hereditate eius pōt hereditatē refutare ⁊ feudū retinere nec co git debitū hereditariū soluere nisi de fructib⁹ eius anni quo vasallus decessit fm premissam distinctio nem. Si filius succedit vasallo patri in feudo ⁊ he reditatē non pōt hereditati repudiare ⁊ feudū reti nere: sed omnimode cogendus est debitū paternum soluere nisi vtriuꝫ repudiet. Verūtamen si agnatis consentientibus fili⁹ fit de feudo a dño quasi de no uo bñficio innestitus tūc poterit hereditatem pater nam repudiare ⁊ feudū retinere nec debitū hereditarii soluere cōpellitur. b.d. Jac.bel.ꝛ est ratio dif ferētie inter vnū casum ꝛ reliquū: qꝛ vltimo casu fi lius debet oriri a patre sed agnatus non oritur ab b agnato. C.de here.insti.l.nec apud. b ¶ Extra nor. 1 ꝙ qñ pater stipulat aliter sibi ꝛ aliter filio nunc⁹ vi det stipulatus ei vt heredi.ff.de don.cau.mo.l.scia. vbi est ter.ꝛ no.glo. ¶ Et not.ꝙ si nil in contrariū appareat fili⁹ ꝓsumit heres vt no.in aut.vt bi qui oblig.ℌ.vt autē.coll.vj.in glo.ordi.ꝛ dixi etiā. C. de 2 suis ⁊ legi.apud hostes. ¶ Sed qdsi pater consen su dñi plegauit filio feudū an illud habebit si ad co heredes extraneos peruenit hereditas. Vide de ex ceptione doli.l.apud celsum.ℌ.si quis ex vncia.ꝛ dic ꝙ sic: qꝛ redactus est ad instar agnati. No. hic casuꝫ in quo forte suus abstinet de iure ciuili. Lqñ heredi tati est cōiunctus feudū. nā consuetudo est de iure ciui. vt insti. de iure na.ℌ.ex nō scriptio. qđ ꝛ dare pōt suo licentiā abstinēdi. ter. est hic ꝛ nō alibi. De iure vō cōi exīstētia sui heredis sic ꝓnera est iuri sanguī nis ꝙ nec repudiari nec absorberi tpe pōt. vt no.C. qñ nō pe.par.l.vna.in.j.gl.ꝛ.ff.de re.iur.l. iura san guinis.ꝛ.l.iij.de vnl.ꝛ pu.ꝛ de ſoffi.test.l.papi.ℌ. sed nec ipuberis. in aut.de here.ꝛ fal.in.ℌ.si gs aūt non implēs. coll⁹.de quibus oībus per Bar.ff.de libe.ꝛ 3 posthu.in.l.si fili⁹ heres. ¶ Ité no.ꝙ dñs ꝛ agnat⁹ pōt facere gratiā filio ꝙ repudiet hereditatem ꝛ re tineat feudum. Et est ratio qꝛ veniunt ꝓ uerso iure vt.ff.de bo.pos.cū patro.ꝛ regulariter in ꝓiudiciuꝫ alteri⁹ nemo pōt alteri facere gratiā: vt no.C.de cō tratab.l.posthumo.ꝓ Ly. ¶ Premitte ad eniden 4 tiaꝫ ꝙ feudū defert successorio iure ex duplici capi te.l.liberoruꝫ. ité ꝛ agnatoꝝ. ex ꝓmo capite succedit emācipat⁹.ꝛ etiā fili⁹ ei⁹ ꝫ post emācipationē cōce ptus fit.ꝛ ſi nō fit agnat⁹ ano.C.de legi.here.memini nim⁹.ℌ.cū aūt.C.vñ lib.l.q ſe patris.ꝓ accur. nā de liberis est.vt.ff.vñ lib.ſi qs.ℌ.pe.Sz patru⁹ non suc cederet ei in feu.pfno qꝛ nō sunt iter eos agnatiōis iura loquēdo stricte de agna. ꝓpter capitis diminu tionē emācipati: ꝫ forte i feudis sufficit descēsio ꝓ vi rilē seruū ex eo ꝙ fuit ꝓm⁹ agnatiōis cōis. Ité gl.l.q se pris ꝫ glo. ℨtias.ff.vñ cog.l.legitim⁹.ff.de adop. b ¶ Nec apud. vel dic ꝙ quā do due qualitates requirū tur cidē subie cto ineſſe vt fi lius ex heres non sufficit al terū hoc dicit iste titul⁹. ites qualitas intē tata ad caute lā nō inducit arctationē li bellivt ꝫ. Et qñ fili⁹ ꝫ vul garē substitu tū tūc ꝫ tacitā licentiā ab stinendi sine frande tſi. vt not.in.l.j.C. fi gs omiſ.cā te ſta.ꝓ Accur.ꝛ ff.cōmo.l.ſi ꝓponatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

l.quē filius.ꝛ dicit q̄ iura agnatorū ħz gcḡd sit de rigore nominis agnat⁹. Itē puto qđ iste titulus ħz locū etiā in liberis quos ꝓtor sol⁹ agnoscit de ḡbus loquit.d.l.qui se patris. ¶ Itē not.q̄ iste ter.nō curat de ista subtilitate existētie sui heredis.sed de realitate successionis sic.ff.ad tertul.l.ſi.§.ħz ſi sint.ꝛ.C. de legi.here.l.defunctis. Itē premitto qđ ois sui⁹ est agnatus sed non conuertitur.ff. vnde lib.l.scripto.

5 ¶ Sed in materia feudorū agnati dicuntur trāſuersales p masculos nati. ¶ Pone exemplū. Titi⁹ acquisiuit feudū decessit relictis duobus filiis.s.petro ꝛ Joanne deinde decessit Joannes relicto filio suo Caio q̄ Caiꝰ vult succedere in feudo ꝛ repudiare paternā hereditatē matꝝ creditorꝝ.queritur nunqd possit.Et vſ qđ sic:q̄ ista sunt duo patrimonia separata.nā ꝛ agnatus hec posset ħz hic determinatur cōtrariū q̄ agnatus pōt ꝛ nō filius.vñ in predicto exēplo Caius nō potest ista patrimonia diuidere.s.acceptare feudū ꝛ repudiare hereditatē. ħz aut vtrūq̄ repudiat certū est qđ Petro est delata hereditas fraterna.tñ ſi non vult eā acceptare sed feudū habere potest hoc facere.Et sic not.q̄ intentio consuetudinis est filiis non fauere ꝛ in hoc agnati sunt melioris cōditionis q̄ alij.ª ¶ Sed quero quā rationem hz ista consuetudo. Respondeo non habet aliā rationē nisi q̄ filius est eadē persona cuꝫ patre ꝛ q̄ interest patris habere heredē:vt.l.ſi.ff. de interro.act. Unde quādaꝫ iniuriam filius fecit patri abstinendo ab hereditate paterna. Itē ꝛ creditorib⁹. Et forte in hac consideratione ꝛ ratiōe fuit fundata ler.vñ.tab.sed est alia ratio quia totū videt vnuꝫ patrimoniuꝫ ħz hec ratio cōcluderet idē in agnato. qđ est falsum. Feudū ergo remanet in bonis heredi tarijs ſi vasallus moꝛit cū hēde ħz ſi absq̄ hēde moꝛit nō est i bonis suis hereditarijs. Et quo sequit ꝛ melior⁹ nō est:q̄ filij veniūt ex psona ptis ħz nō agnati Ja.bel. Itē filij veniūt eodē iure cū pte ħz agnati diuerso ꝛ ex trāſuerso capite.arg.ff.de bo.poſſ.l. sed cū patrono. Itē inter patrē ꝛ filiū non est disgressio sed egressio.sed inter transuersalē est disgressio. Itē feudū ad liberos cū sua causa fuisꝫ vitijs trāſmittitur ħz ad agnatos simpliciter deuoluitur. Credo tū q̄ nepos g se patris negat heredē eo casu quo succedit auo.vt.d.l.q se patris succedat ei in feudo antiquo. Itē est q̄dā subtilitas ſ in iure de filio in potestate abstinēte. An nepos ex eo succedat auo de iure ciuili:ꝛ tūc dicit qō non in.l.ſi.§.sciendū de suis ꝛ le.er go anno elapso excluditur nepos ab hereditate aui ꝛ p consequēs a feudo. Sz Accur. dicit ẑiii i.d. l.q se patris.ꝛ est de apicib⁹ iuris. Bar. dicit illā gl. veꝝ alij cōtra:ħz hoc ibi subtiliter examinaui ꝛ ꝓo fundē. Et adde qđ statim dicā ᵇ. ¶ Sz nunqd hec litera ita est intelligēda simplr. Quero eñ nūqd filiꝰ vasalli poterit hereditatē recipere ꝛ dimittere feudū. cū ſra dicat q̄ vtrūq̄ accipiat vel dimittat:sed Ddo.dicit q̄ sic q̄ vasall⁹ pōt repudiare feudū suito dño vt.§.ō vaſ.q ẑ 2sti.loth.c.i. Nec ob.q̄ vtrūq̄ ꝺz repudiare vel habere. Nā illud est verū si icipiat a feudo ipm acceptādo:secus si ipm repudiādo ſm Ddo.q ita notat in ſua rubricella vtrū qs possit hereditatē vasalli repudiare ꝛ eius feudū accipere vel ẽtio. Rubricella est i fine summe sue ſm Jac.faſo. in summa sua ti.q.mo.ꝛ cau.feu.amit.sub rubricella. Qliter alienatione pdīc feudū q̄ dicit q̄ filiꝰ nō est deteriorīs cōditionis q̄ agnati in feudo paterno q̄ pōt feudū acceptare ꝛ hereditatē repudiare ꝛ econtrario:ħz in feudo nouo in quo nō succedūt agnati ħz filiꝰ opz q̄ filiꝰ vtrūq̄ receptet vel vtrunq̄ repudiet:ħz ista distinctio nō est vera:q̄.§.vbi vero q̄ est hic ēt loquit in feudo paterno vt expresse ptz in litera.vñ nō sit hic distinctio feudorū sed successoꝝ:q̄ pr̄ plus pōt in filios q̄ in coheredes ꝛ coēsles suos Ja.de ꝺño arditz.in summa sua in ti.de suc.feu. dicit sic. ¶ Itē q̄rit nūqd repudiādo hereditatē possit habere feudū. Rndeo si est filiꝰ nō pōt nisi i acqsitione feudi adiuncū sit sibi ꝛ liberis.ar.ff.de opere.li.l.cū patron⁹. q̄.cū liberis. Ja.ard. ¶ Et quo colligē tres casus. Nā aut qs recipit feudū simplr nulla facta mentiōe de filijs vl̄ heredib⁹. Aut p se ꝛ heredibus. Aut p se ꝛ liberis seu filijs. Primo ꝛ ſcdo casu loquit text.noster in.§.vbi vero. Et est nō.ſ.de duo.fra.a capi.inuesti.c.j.ff.de pba.l.ſi pactū. et per Jo.an.in ti.de feu.§.qui ꝛ alios cano.in.c.ſi de feudis ꝛ q̄ō in.l.ſi.C.de libert.ꝛ eoꝝ libe. Tertio casu pōt filiꝰ ꝛ quicūq̄ descēdentes vna bona accipere et alia repudiare.argu.in auf.de exhi.reis.§.optimum col.v.ꝛ.ff.de ope.liber.l.vt iurisiurandi.§.ſi liberi.ff. de adopt.l.ſi arrogato.§.ſed an ipuberi.ꝛ.ff.de vul. ꝛ pu.ſubſti.l.ſi filius qui patri.ff.de acq.here.l.questum.ꝛ.l.iul.ff.de bono.poſ.l.ſed cuꝫ patrono.ꝛ in.l. geūcḡ.§.ſi gs ita.ff.de ꝺb.obli. ¶ Jac.aūt de bel.sic distinguit. Aut filiꝰ pōt hereditatem patris habere tanq̄ heres:ꝛ tūc nō pōt alterū velle alterū nolle vt hic. Aut nō pōt hereditatē habere q̄ est institutus in re certa vel in sola legitima tūc pōt habere feudū absq̄ hereditate paterna nec tenebitur solvere debita:vt no.ff.ad trebel.ſi q̄s pote. Jac.bel.ꝛ sic ius feudi non cōcernit hereditatē distributiue.ħz solā bene dīs qualitatē respicit denominatiue.ff.de leg.ſtlan. l.filiū.in ꝑn.ꝛ vide in Spec.de testi.§.j.ad fi.qđ not. ff.de trāſl.l.ꝓtoueria. ¶ Sz qd ſi filiꝰ vino patre renūciauit hereditati paternecū iuramēto vtrū piu dicabit sibi in feudo:Rndeo nō:q̄ iste ter.nō obligat filiū ad ipossibile.ꝛ ista est bona cautela ad euitāda onera creditorū a nullo alio doct.imaginata.

10 ¶ Quid ſi filiꝰ a patre ꝑterit? fit nūqd habebit necesse dicere testamentū nullus ſi vult succedere in feudo. Rſi.nō puto:vt.ff.de iniuſto teſt.l.filio. Nam ius dicendi nulla rōne ꝑteritōis est quoddā ſſi pui legitū quo filiꝰ nō tenef vti inuitꝰ. arg.ff.de mino.l.ſi iudex.ff.de ẽtab.si post mortē.§.ſi.ꝛ no.ot.ti.l.nō tñ v̄.plane.i gl.j.apiat.ff.ſi tab.testa.nulle ex.l.j.in.ſi.ff. de leg.ꝑſtā.l.ſi duo.ꝛ not.C.de cōtrata.l. posthumo.

11 ¶ Quid ſi ꝑteritus est posthumus et natus est instituꝰ qđ erit inteꝛiz de feudo cū ꝑteritio suspēdat interim ius a defūcti.ff.de acq.here.l. ventre.ꝛ.l.illud §.ſi.de contrat ab.ff.de lib.ꝛ posthu.l.ſi. filius beres. b Rſpōdeo nō, ꝓpterea differtur inuestitura iā nati arg.ff.de here.inſti.l.nō ideo minus.§.que in omnē casum ſcienda est.arg.ff.de acq.here.l.q̄ō si dubitet. c Pone filius hz substitutum vulgarē sibi datum in testamento patris nunqd p hoc potestatem habeat repudiandi hereditatē ꝛ acceptandi feudū. Rndeo nō:q̄ hanc potestatez nō pōt ei cōferre pater ħz dño vel agnatꝰ.vt hic ptz in text.ꝛ glol.ᵇ ¶ Sed nunquid feudū veniat in petitiōe hereditatis. Rndeo nō qñ agnatus est heres q̄ non capit vt heres.sed si filius sit heres sic:nō q̄ feudū fit libere cozpus hereditariū:tñ est quoddā ius anneruz q̄ō in hereditate reperit.hoc not.ff. de peti. here.item videndum. §.fina.vbi videas. ¶ Quid de femina que ex pacto succedit in feudū q̄ iure lōbardo admittit in quota nō in tota hereditate vt plene not.ſ.qui feu.da. pos.c.j.§.hoc aūt notādū.q̄ nemo facit sibi parte. ꝛ pactū eū insolidū vocat deficiēte masculo.ar.eoꝝ c que no.ff.de inoffi.testa.l.ſi is qui.ꝛ.l.pater filiū.per Accur. ¶ Itē no.q̄ ius accrescēdi excludit edictū successoriū:vt.l.j.C.qſi non peten.par.Et iō quādiu de ordine seu de capite liberoꝝ aliquis ętat nūq̄ venīt trāſuersales.vt.ff.vnde leg.l.ſi.idem in feudis q̄ feuda imitant ius cōmune inquātū possunt sal-
14 ua feudali natura. ¶ Quero an filius qui reperit in possessione vel quasi feudi paterni cū tñ alia bona possideank p alios fratres suos ꝓsumatur immiscuisse se hereditati paterne. Et vſ qō sic:q̄ connexa sunt hereditas ꝛ feudū:vt h ꝛ q̄ acceptat vnū vſ acceptare alind annexum cū diuidi nō possit. C. de iure delibe.l.quidā eulogio. In cōtrariū videtur C.vſi legi.l.nō hoc. Sol. possessio nō cōstituit ipsum heredē sed animꝰ qui probat ex qualitate possessionis precipue qñ possidet maiorē vel melioꝛē partez hereditatis.ff.de acquiren.here.l.ꝓo herede.ꝛ.l.ſi is qui bonis. C.de repu.here.l.ſi. Si tñ fieret positio q̄ filius possedit.ꝛ non diceretur q̄ tanq̄ heres ħz filiꝰ cōfiteret positionē nō tñ cōfiteret ꝑ herede gestionē q̄ positio est indiscreta:ꝛ nō concludēs de necessitate cū oporteat positiones ꝛ articulos specifice ꝛ formaliter cōcludere ibi per Bar.ꝛ me.ꝛ Jo.an.in.c. literas.de presump.ꝛ dixi.C.de proba.in.l.sine possidetis. Illud est certum qđ per possessorium tacti possessorium possessorium iuris id est decretalis vl̄ iudicialis bonoꝝ possessio nō pbatur nec ꝓsumitur. vt ibi p Ja. de are.ꝛ Ly.nisi sit longa possessio.q̄ ex lōga possessione ꝓsumunf oia soleniter acta:vt not.C.q admit. a ad bo.poſ.l.j.ꝑ Accur.ꝛ Lynū.ª ¶ Quero nunqd bonoꝝ possessio carboniana habeat locū in feudis. vide.l.j.C.de carb. edi. Et quid de bonoꝝ possessione noie vētris. Et vſ q̄ sic. arg.ff.ad.l.fal.l.j.§.lex in ratione sui. ¶ Sed pone q̄ filius agnoscit bonoꝝ possessionē post annū qđ non pōt: nunqd tūc videbitur adire. Rndeo sic q̄ pōt. C. de iure deliberan. l. puberē.ᵇ ꝛ istud intēdit in summa illa ler. ¶ Alterius nota hic q̄ qui cōsentit sua iura pdit. ¶ Queb rit hic glol. multū notabiliter qđ in filio emphyteuteᵗ. Pone titius possidebat bona cuiusdā ecclesie vl̄ alteri⁹ persone iure emphyteutico et decessit relicto filio: filius vult repudiare hereditatem patris et retinere solūmō emphyteotica bona querit nunquid possit? Et rndet glo.q̄ non idē ergo iuris est in emphyteoticis ꝛ feudalibus. Quā glol. tene menti. imo tanto plus pōt dici quāto magis trāſit tale ius emphyteuticū ad ipm filiū tāq̄ ad heredē adeo quod emphyteotica in eo disponere ꝛ alteri relinquere pt c qō nō est in vaſallo ᵇ.vt.§.de fiu.feu.c.j.ff.de ver.ſig. l.in conuentionibus.ꝛ dixi in.c.j.§.sed quia.qui feu. da.poſ.ꝛ latius in.c.imperialē. in prin. de prohi.feu. alie.ꝑ Sed. Pe.de cer. Jaco.de bel.hic dicit q̄ istud d cnō ꝓcedit de iure cōi. ¶ Dicit glo.q̄ ētiā de consuetudinario iure nō ꝓcdit in feudo ab antecessoribus acquisito:sed in pr̄no tñ vt.§.de success. feu.c. j.§.hoc quoqz.in glo. que incipit qđ ergo in emphyteosi vbi nō sumus de iure ꝙsuetudinario:sed in iure cōi secus esset q̄ in feudo. Sed glo.in auf. de non alie.§.emphyteosim. col. ix. dicit q̄ emphyteosis est ius hereditariū qō ētiā ad extraneos heredes transit regulariter nisi emphyteosis ecclesie: q̄ tunc non trāſit ad quēlibet heredē:sed ad liberos ita demum si sint heredes siue descēdāt per masculū sine per feminam. Que verba satis cōsonāt cum ista gl. Nam si requiritur q̄ sint heredes nō possunt ꝑ parte esse bonoꝝ heredes:ꝛ ꝓ parte nō.vt.ff.de acqui. here.l.j.ꝛ.ñ.C.de iure delibe.l.quidā eulogio. quinimo vnum trahit ad se reliquum etiam ex virtute cuiusdam vnionis.arg.ff.de acquir.heredit.l. qui patri. ¶ Sed cane tibi q̄ si ista equiparatio de feudo ad emphyteosim ēet bōa sequereᵗ q̄ si titiꝰ recipit emphyteosim ꝑ se ꝛ liberis suis ꝛ decessit relictis duobus filijs quoꝝ vnus partem suā emphyteosis refutauit in manū alterius:ꝛ tandē ille cui facta est refutatio decessit intestatus:q̄ ille qui refutauit emphyteosim possit acceptare emphyteosim ꝛ hereditatem fratris repudiare. vel probat ex cōiunctione duoꝝ iurium.§.ſi de feud.fue.ꝙtrouer.c.titius.ꝛ hic in ꝑn cū concor.ſ.de capi.qui cur.vēdi.c.ſi filius. Sed hoc est falsum:q̄ cū mero iure hereditario deferat scōm iuris ciuilis regulas impossibilis est separatio bonoꝝ.vt.ff.de here.instī.l.j.§.ſi ex fundo.ꝛ.l.ſi ita quis institutus fuerit excepto fundo quod not.C. de test. mil.l.j.ꝛ.ff.eo.l.ſi certarū. ¶ Dic ergo ſimilitudinem feudi ex emphyteosi procedere scōm qđ ꝛ nō simpliciter. ¶ Item queritur. pone nepos vult repudiare hereditatem ex psona patris ꝛ ex persona aui succedere in feudo antiquo.nūquid possit. Super hoc puncto dicit Ddo.f. in summa sua q̄ non:quia generaliter debet intelligi quod si filius repudiat hereditatē patris non pōt retinere feudum sed aperitur coheredibus;ergo loquitur in feudo paterno. Dld. Aduerte q̄ aut filiꝰ decessit in tali statu in quo pōt habere heredem aut nō. Primo casu subdistingue aut erat ei feudū quesitū:ꝛ tūc nepos nō pt admittī ex persona aui: sed oportet q̄ veniat tanq̄ heredes vt.C.de here.instī.l.fi. Aut nō erat ei quesitū et tunc cum nepos non acceptat ex persona patris tale feudum respectu patris nepotis est caducum. Unde sequit q̄ nepos possit admitti ex persona aui. Secundo vero casu quando pater nepotis decessit in tali statu quod non possit habere heredem. dico eoipso fundum ab hereditate separatum esse:ꝛ ideo ex persona aui obtinere posse. Dicit Jo. de bronesco sicut alīs retuli q̄ si nepos nō est conceptus in vita aui nō

to.qō fecit ferrarie duz esset controuersia nūc pēdet i facto inter illustresviros Ja. de sabellis et pendulphum de sabellis cōsulo nūc. Andre.Barba.

a ¶ Et Ly.videbal.i.l.ſi filiꝰ. C.de pe. her.et in.l.sine. C.de pba.ang.et a. b lios in.l.q̄ in c alie.ꝛ pridie di 15 xi late in cōſil. And.Barba.

b ¶ Puberē.vi de q̄ dixi i ru. C. qui admit. Andr.Barb.

c ¶ Illa ler.q̄ro nunqd edictū dini adri. habeat locū i feudis.rñ.q̄ sic q̄ in illo iudicio veniunt ēt res de qb⁹ nō potuit testari vt res deposite et cōmodate vt no.in.d.l. edicto. de edicto dini adri. in gl.mag.ſufficit enī in bis detentatio tpe mortis defuncti i illo tñ edicto ꝺz ordinatio testamēti i scriptis appareꝛc. ea autē q̄ testō ſi potuit in scripturam redigeꝛ vt mores 2ditōes ꝛ rerūz possessio ista pōt ꝓbari p testes vt no. in gl.ꝑdicta et c.tit.in.l.j. et ſi qs ageret etiā alieno nomīe posset mandatum ēt p testes ꝓbare.

d ¶ In vaſallo. et sic apte sentit q̄ pr̄ nō pt legare vni filiorū feu.et alteri ſi idez sentit l.impialez ſ. de ꝓbi. alie. feu.ꝑ fe.in.iiii. col. in ver. ẽre vtrū. idē sentit in ca. j. de suc. feu. idē volunt in.l. item videdū.§. nunc videamus. ff. de peti. her. et ibi refert Ja. bu. ita dterminās se. Jac.de anc. i ſua ſum. quē refero i cōſilio 17 e 18 d 19 f 20 21 22

possessorium iuris id est decretalis vl̄ iudicialis bonoꝝ possessio nō ꝓbatur nec ꝓsumitur. vt ibi p Ja. de are.ꝛ Ly.nisi sit longa possessio.q̄ ex lōga possessione ꝓsumunf oia soleniter acta:vt not.C.q admit. a ad bo.poſ.l.j.ꝑ Accur.ꝛ Lynū.ª ¶ Quero nunqd bonoꝝ possessio carboniana habeat locū in feudis. vide.l.j.C.de carb. edi. Et quid de bonoꝝ possessione noie vētris. Et vſ q̄ sic. arg.ff.ad.l.fal.l.j.§.lex in ratione sui. ¶ Sed pone q̄ filius agnoscit bonoꝝ possessionē post annū qđ non pōt: nunqd tūc videbitur adire. Rndeo sic q̄ pōt. C. de iure deliberan. l. puberē.ᵇ ꝛ istud intēdit in summa illa ler. ¶ Alterius nota hic q̄ qui cōsentit sua iura pdit. ¶ Queb rit hic glol. multū notabiliter qđ in filio emphyteuteᵗ. Pone titius possidebat bona cuiusdā ecclesie vl̄ alteri⁹ persone iure emphyteutico et decessit relicto filio: filius vult repudiare hereditatem patris et retinere solūmō emphyteotica bona querit nunquid possit? Et rndet glo.q̄ non idē ergo iuris est in emphyteoticis ꝛ feudalibus. Quā glol. tene menti. imo tanto plus pōt dici quāto magis trāſit tale ius emphyteuticū ad ipm filiū tāq̄ ad heredē adeo quod emphyteotica in eo disponere ꝛ alteri relinquere pt c qō nō est in vaſallo ᵇ.vt.§.de fiu.feu.c.j.ff.de ver.ſig. l.in conuentionibus.ꝛ dixi in.c.j.§.sed quia.qui feu. da.poſ.ꝛ latius in.c.imperialē. in prin. de prohi.feu. alie.ꝑ Sed. Pe.de cer. Jaco.de bel.hic dicit q̄ istud d cnō ꝓcedit de iure cōi. ¶ Dicit glo.q̄ etiā de consuetudinario iure nō ꝓcdit in feudo ab antecessoribus acquisito:sed in pr̄no tñ vt.§.de success. feu.c. j.§.hoc quoqz.in glo. que incipit qđ ergo in emphyteosi vbi nō sumus de iure ꝙsuetudinario:sed in iure cōi secus esset q̄ in feudo. Sed glo.in auf. de non alie.§.emphyteosim. col. ix. dicit q̄ emphyteosis est ius hereditariū qō ētiā ad extraneos heredes transit regulariter nisi emphyteosis ecclesie: q̄ tunc non trāſit ad quēlibet heredē:sed ad liberos ita demum si sint heredes siue descēdāt per masculū sine per feminam. Que verba satis cōsonāt cum ista gl. Nam si requiritur q̄ sint heredes nō possunt ꝑ parte esse bonoꝝ heredes:ꝛ ꝓ parte nō.vt.ff.de acqui. here.l.j.ꝛ.ñ.C.de iure delibe.l.quidā eulogio. quinimo vnum trahit ad se reliquum etiam ex virtute cuiusdam vnionis.arg.ff.de acquir.heredit.l. qui patri. ¶ Sed cane tibi q̄ si ista equiparatio de feudo ad emphyteosim ēet bōa sequereᵗ q̄ si titiꝰ recipit emphyteosim ꝑ se ꝛ liberis suis ꝛ decessit relictis duobus filijs quoꝝ vnus partem suā emphyteosis refutauit in manū alterius:ꝛ tandē ille cui facta est refutatio decessit intestatus:q̄ ille qui refutauit emphyteosim possit acceptare emphyteosim ꝛ hereditatem fratris repudiare. vel probat ex cōiunctione duoꝝ iurium.§.ſi de feud.fue.ꝙtrouer.c.titius.ꝛ hic in ꝑn cū concor.ſ.de capi.qui cur.vēdi.c.ſi filius. Sed hoc est falsum:q̄ cū mero iure hereditario deferat scōm iuris ciuilis regulas impossibilis est separatio bonoꝝ.vt.ff.de here.instī.l.j.§.ſi ex fundo.ꝛ.l.ſi ita quis institutus fuerit excepto fundo quod not.C. de test. mil.l.j.ꝛ.ff.eo.l.ſi certarū. ¶ Dic ergo ſimilitudinem feudi ex emphyteosi procedere scōm qđ ꝛ nō simpliciter. ¶ Item queritur. pone nepos vult repudiare hereditatem ex psona patris ꝛ ex persona aui succedere in feudo antiquo.nūquid possit. Super hoc puncto dicit Ddo.f. in summa sua q̄ non:quia generaliter debet intelligi quod si filius repudiat hereditatē patris non pōt retinere feudum sed aperitur coheredibus;ergo loquitur in feudo paterno. Dld. Aduerte q̄ aut filiꝰ decessit in tali statu in quo pōt habere heredem aut nō. Primo casu subdistingue aut erat ei feudū quesitū:ꝛ tūc nepos nō pt admittī ex persona aui: sed oportet q̄ veniat tanq̄ heredes vt.C.de here.instī.l.fi. Aut nō erat ei quesitū et tunc cum nepos non acceptat ex persona patris tale feudum respectu patris nepotis est caducum. Unde sequit q̄ nepos possit admitti ex persona aui. Secundo vero casu quando pater nepotis decessit in tali statu quod non possit habere heredem. dico eoipso fundum ab hereditate separatum esse:ꝛ ideo ex persona aui obtinere posse. Dicit Jo. de bronesco sicut alīs retuli q̄ si nepos nō est conceptus in vita aui nō

e ¶ Sequereꝛ. vide que nota ti ad bar.in.l. ſi tibi et titio ff. de ver. obli. Andr.Barb.

f ¶ Flounz. Et dictum fuit in c.j. §. insuper. de prohi. feu. alie. per Fede.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicit statutum q agnati filias defuncti excludant a successione nunquid filius sororis excludat filiam. ⁊ dicendum est q non: quia nō est agnatus. nam licet habeat iura cuilia ⁊ favorabilia agnatorū: non tñ habet iura extraordinaria maxime odiosa statutorum q statuta debēt intelligi propie sm diffinitionem ppriā vocabuli et non improprie. Sed si filius sororis sm diffinitionē agnationis non est agnatus sed per Justinianum redactus ad paritatem agnatorum ⁊ nullus simile est ide. l. qō nerua. ff. de positi. ergo ⁊c. vt. C. de le. her. l. ler. rij. tabularū. Non enim voco huc agnatum re ⁊ nomine: nec re tantū ꝫ simile de quo statuto non loquitur: q. arg. de similibus ad similia non procedit maxime quando induceret exclusionem contra ius naturale. ⁊ ita fuit determinatum Bononie disputādo per dominum Bart.

¶ Queritur nunquid feudum obligetur pro debitis vasalli: ¶ Rñdeo nō q non pt obligari. ¶ Item non tenetur quis ex cōtractu vel delicto alterius ni si sit eius successor vniversalis. ff. de pecu. leg. l. si peculium. in prin. per Accur. C. de sacrosan. eccle. aut. ingressi. ⁊ aut. si qua mulier. per Accur. ¶ Sed an fructus pendentes possint obligari. Respōdeo aut loqueris de illis q mortuo vasallo sine hērede masculo pertinerent ad extraneū heredes ⁊ illi possunt obligari. Aut de illis qui pertinerent ad dominum vel agnatos et illi non possunt obligari. ista distinctio. pbat p ter. nostrum satis notabilē. ¶ Idde qō dicit Odofre. in summa sua in penul. rubricella qō verum est qō dans feudum videtur dare cum omnibus fructibus extantibus. ff. de vsufru. l. si pendētes. ff. de actio. emp. l. iulia. ¶. si fructibus. Ddo. facit. ff. que in frau. credi. l. si. ¶. penul. Contra de verborum obligat. o. l. si filius. ¶. fin. Sed ibi loquit in preptis. Ddof. vel nondum satis. argu. ff. de vsur. si stipulat⁹ fuero. ¶ Extra no. q licet teneatur stare colono nō tamē agit ad pensionem sine cessione: vt not. in. l. doctorio. in prin. fol. matrimo. in glo. magna. Sed dici potest quod quando fructus adiudicantur p sententiam legis vel quia lex diuidit nō est cessio hominis necessaria: quia sententia legis habet vim secundi decreti qō habet vim cessionis. vt. l. j. C. de preto. pig. Ité vt circuitus euitetur. ff. de condi. inde. l. dominus testamento. sed non si quando vasallus moritur ⁊ feudum debet ad dominum peruenire. Non enim semper redit cum fructibus sed distinguūtur calende a calendis. Ddof. Apparet ergo quod feudum nō obligatur pro debitis nec fruges ipsius nisi secūdum distinctionem predictam. ¶ Sed quid in pensione? Respondeo tota pertinet ad locatorem ⁊ eius heredes. ff. ¶. si fructibus. ⁊. ff. de vsufr. l. defuncta. Verum est quo ad actionem ex contractu tamē quod fi exigitur partiri vel restitui debebit secundū predictam distinctionem. vt not. ff. ¶. ⁊ fi nolit agere heres cōuenitur vt agatur. ff. loca. l. cum in plures. ¶. messem. ff. ad. l. rhodiam de iactu. l. ij. in fi. ff. commo. l. vnde queritur. ff. de euic. l. si res quā. ¶ Querit ff. Ddof. ⁊ nō soluit quid si feudū alio modo amittatur q̄ morte? Ego respondeo q fructus pendentes ad eum pertinebūt ad quem predia. q. ita est de iure cōmuni: nec inuenitur aliud statutum in feudis cum iste sit casus omissus. ¶ Quero quid si vasall⁹ decedit post calendas augusti? Respondeo dic vt dixi. ¶. in titu. hic finitur ler. ¶. si vasallus. ¶ Extra quero cōtra. Si vasallus dum vadit ad seruitia domini derobatur in itinere an domin⁹ teneatur sibi in aliquo emendando. Respondeo ⁊ non q. in hoc contractu non venit casus fortuitus: sed discretus dominus bene faceret cōpatiēdo sibi ſ̄ iuraret eum saltem in remittendo. ff. mand. l. inter causas. ¶. non omnia. ff. de fur. l. si seruus. ¶. quod vero. Et vide in l. j. C. de legi. per Ddoffre. ⁊ in. c. licut. de iureiurand. per Innocen. sic enim si lucraretur: vide in. c. statutum. ¶. j. de rescript. in. vi. in. glos. Bald.

¶ Under qs erit si questio feudi sit orta inter dominum ⁊ agnatos.

Opinio vltima videt approbari per glossam quando plures allegat.

Quodammodo: hoc verbum quid importet.

Under potest denegare audiētiā parti si negat eum habere iurisdictionem.

¶ An apud iudicem vel curiam domini questio feudi debeat determinari. Rubrica.

¶ Judices dicuntur qui ratione domicilii vel originis propie vel paterne vel ratione cōtractus vel prorogate iurisdictionis vel ex aliis causis nominatis in iure habent iurisdictionē. ff. ad municip. l. assumptio. C. de iurisdi. om. iudi. l. ſ̄. per Ly. de iudi. l. heres absens.

Sexeo. Diuide in tres ptes. Prio thema. Secundo. questio. Tertio responsio. secundum pars incipit in ver. questus. tertia pars incipit in ver. est rūsus. Lasus. ¶ Vasallus decessit sine filio miles qdam petijt a dño de eius feu. inuestiri. post inuestituram sibi facta agnati ab eo feudū vendicāt quasi paternuz ipse dicit feudū nouū esse. q̄rit cora quo cā debeat diffiniri: Rñdet q coram paribus curie non cora dño q causa quodāmodo ad dñm spectare videtur. Et ꝫ alter per se nō possit alterū tradere ad curie iudicium: curia tamen eos vocante nemini licet curie iudicium declinare. h. d. Curie debetur honor ⁊ reuerētia de ꝫ filio iudicis. vide extra de iudi. c. j. per doc. ¶ No. qō quādo cā est preiudicialis dño ex eo qō ex sua snia immanet ei fauor vel preiudicium non cognoscit ipse dñs nec eius curia: ſ̄z complenue vel compulsiue. Sed pares habēt eligi in quibus. ſ. omnis ſ̄uspitio esset. ⁊ ipsi sic electi iudicabunt ⁊ pperam citat⁹ nō tenet cōparere. Dicit Alexan. ff. de ver. sig. l. q. neqz. Alexan. ¶ Opp. nā si cā est qua si ppria dñi nō debēt cognoscere pares: sed iudex vel arbiter. vt. ff. de lege. cor. c. si inter. So. dicunt qdā q istud. c. corrigit illud: q lex posterior corrigit priorez. Certe nos videmus hoc nō solū in legib⁹ sed etiā in opinionibus glossarū. q. vlti. opi. corrigit primaz correctione. pbabili non dico necessaria vt no. Pet. C. de summa trini. l. cūctos populos. ꝫ Lybi dicitur gl. Alexandri. Dicit ista q semp vlt ma opi. intelligit esse opinio iurisconsulti vel doctoris: vt no. ff. ad trebel. l. q filiū. ¶. fabiū. Alii dicunt q in. l. cōtraria vteraz ptendebat feudū ppriū. i. nouū. Hic vero vnus ptendebat nouū alter antiquū. Sed que est ratio diuersitatis nō assignāt eam. Sz forte hoc pōt esse ratio q dñs factū suū vult tueri. ar. in. c. vlti. de testi. li. vj. Et ideo presumit esse fauorabilio: pro eo qui pretendit feudū ab ipso iurta notata in simili. ff. de iure fi. l. deferre. ¶. fideicommissum. decreuerunt. Ista ratio ꝫcludit q nō cognosceret dñs. Ité q nō cognoscere curia sua tota simul q presumit esse inimis fauorabilis domino sed tñ non soluit ꝫ̄ium: q hic pares in ꝫ̄io iudices loci cognoscebant. Dicit etiā hic q vbi dño iminet periculū euictionis cognoscūt pares. Ili dicit q cognoscit ordinarius loci vel arbiter. Dicergo q aut declinat iurisdictio pariū. ppter aliquā rōnabilē suspitionē quam sufficit allegare dūmodo sit verisimilis vt not. C. de iudi. l. aptissimi. ⁊ tunc cognoscit ordinarius. Aut nō allegat aliqua suspitio vel causa ⁊ tunc cognoscunt pares. vñ in feudis ordinarius est subsidiarius iudex in defectum pariū. Alii aliter dicunt. ¶ Op. q iste dñs cognoscat vt. j. de probi. feu. alie. p Fede. c. j. pterea. si de feudo. Sol. aut est qō tangēs iudiciū dñi et nō cognoscit de ipsa. Aut nō tāgit iudiciū dñi ⁊ tūc cognoscit de ipsa ⁊ ita intelligit. ſ̄. ad hoc facit. ff. ad munici. l. de iure. ⁊ qō ibi not. Illā iudex repellit nō solū ppter interesse ipsi⁹ totaliter ſ̄z etiā ppter interesse particulariter bursale ipsi⁹ iudicis: vt no. ibi. Laue tibi tū q. ibi loquit qñ dubiū est de iurisdictiōe. Sed qñ est certū non repellit ordinarium propter cōmoda iurisdictiōis: sed bene repellere ppter cōmoda vel incōmoda ſ̄ctus vel delicti: vt. ff. de iurisd. om. iu. l. qui iurisdictioni. sed qñ est dubiū de iurisdictione nō pōt in casu dubij pnūciare se iudicem. Et ita intelligit illa notabilis glos. ¶ Quero quid est di. tū quodammodo causa ⁊c. Rñdeo c qñ immediate ptinet ad aliqō periculū tunc est ppriē sua: sed qñ mediate tūc nō est ppriē cā sua: sed quodammodo sua: vt. ff. fi. regū. l. eos. ⁊ insti. de testa. ¶. legata ſ̄is. Jo. an. dicit q aut est questio de iurisdictiōe aut respectu alterius cause. Primo casu nemo iudicat suā esse iurisdictionē simpliciter. Secūdo casu sic. q sufficit esse dubium de ipsa sed in primo casu oportet ipsam probari: vt in. c. statutū. ¶. sancimus. in gl. que incipit pro aduocatis. de rescrip. in sexto. ⁊ no. illam glo. Et nota q quatuor sunt curie in feudis. Scz curia ipsius domini id est corā persona ipsius. curia omniū pariū cōplexiue. curia pariū electorū. curia iudicis ordinarij. arbiter vero nō habet curiam.

¶ Extra nota q si tu negas me iudicē cum sim q̄ possum tibi tanq̄ rebelli ⁊ contumaci denegare audientiam ⁊ iurisdictionem: vt no. in. c. cumana. de elec. per Inno. ⁊ in. l. sed ⁊ si per pactorem. ¶. sed si dum decreto. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ de dolo ⁊ contu. cum qui. lib. vj.

¶ Sententia pinatiua requiritur licet dño in notoria culpa sit.

Emphyteota si promisit domino duos denarios sub pena centum nō seruando pacta an etiam ipse dominus incidat in penam.

An autem adiectio istius pene valeat.

Ecclesia an priuetur feudo si committat feloniam contra vasallum.

Dominus non debet committere feloniam cōtra vasallum licet vasallus non teneatur ei fidelitatem iurare.

Et ibi que sit natura penarum.

Deus non facit differentiam inter simplicem loquelā ⁊ iuramentum.

¶ Qualiter

a ¶ Si fideo. Vide q notanti in tex. l. q opa. ff. ex quib⁹ can. ma. Inel. bar.

b. ¶ Ibi notak. No. intellectū ad gl. l. ō iure. ff. ad muni. vide ēsdē bal. in l. imperialē. ¶. preterea in feudo. de prohib. alie. fen. p ⁊c. Andr. Barb.

c ¶ Rñdeo. vide bal. in. l. i suis. ff. de li. et posth. Inno. ff. Andr. Barb.

d ¶ Inno. si. qs negat me iudicez cum sim possum eū punire tanq̄ contumacē qō limita nisi direrit nō ꝫsentio nisi quatenus de iure debeo qr tūc nō pōt multari: ita singlariter dicit Innocē. in Palle. c. emmanuel ꝫ ibi alr vi cat do. Anto. vide ange. in. l. nō vſ. ff. de indic. ita dicit se practicasse ꝫ magnifi aduocatū vide bal. in. l. c. de mili. vasal. q contu. est Andr. Barba.

1 Feo. Lasus. Querit an dñs quia ꝑ feloniā ꝓmissam in vasallū feudi ꝓpietate ꝓinet sicut econtrario vasallus feudo? Respōdeo sic. Sed alij aliter dicunt. h. d. APPERTAND EDOARDO. ¶ No. hic optimū text. ꝫ euidēs ⁊ notoria sit culpa tñ regrit snia ꝓinatiua. Et sic no. q vbi regrit ministeriū iudicis in ꝓnādo notoriuz ꝓ snia non habet. Quidā dicit q vbi culpa est notoria etiā iudex ordinarius pōt cognoscere ⁊ demunciare ꝓinatū. q. sm eos nō requirēt ꝓinatio. Nam decretalis dicit qō si habēres feudum ab ecclesia faciunt statutū cōtra libertatē ecclesie q̄ iudex delegatus ab ordinario eos ꝓinatos fore denūciat: q. ꝑ eoz statuta erat delictū eoū notoriū: vt in. c. graue. in fi. de sentē. ex com. sed ibi erat ꝓinatio iuris: et de iure id est ipso facto. ⁊ iudex q mandabat erat papa qui etiā in rōne feudi est iudex sup feudis oīuz ecclesiarū. Item q crimē erat canonicū seu mixtū: vt. C. de sacrosan. eccle. l. placet. in fi. ⁊ aut. cassa ⁊ irrita. eodem tit. Jn quo crie cumulatur foru foro. Et etiā dici pōt q̄ executio fiat late a iure videat cōmissa esse ordinarijs locoz: imo ordinarijs causarū ⁊ in subsidiū ordinarijs locoz. EX DAMNAT. scz que cadat in dolum ⁊ cōtra legē feudi ⁊ sume hic argumentū.

¶ Pone emphyteota ꝓmisit dño nomine census duos denarios in anno sub pena cētū libraz: demū dñs venit ꝫ pacta. vtrum teneat ad silem penam. et est hic arg. q̄ sic. ff. ¶. C. de indi. vidui. l. fi. Jn ꝫium: q istud pactū erat vna parte tantuz est penale non ex altera: vt. ff. de arbi. l. sed ⁊ si interpellatur. ¶. si ex altera. ⁊ hec vera. b nō obstante ista litera: q hic loquitur in pena legali. ar. in. l. j. C. de cupiēssis ex loco dā. lib. x. Secus in ꝗuentionali: q nō est nostrū conuentionem extēdere: vt. ff. de fideiuſ. l. fideiussores magistratuum. ¶. p aurelio. Sicut enim non extendit de tpe ad tps: vt. ff. de pactis. l. epistola. ¶. fin. C. loca. l. si cum hermes. Jta nec de re ad rem: nec de pſona ad pſonā. ar. ff. de testa. mil. l. miles ita q̄z heredem. ¶. ⁊ qui diximus. ¶ Sed posset dubitari vtrū adiectio istius pene valeret: ⁊ vſ q̄ non q videt adiecta in fraudē vsuraz. Ité pena circa vincula stipulationis nō debet: vt. ff. de ser. expor. l. seruū. Jn ꝫium vſ ff. de transac. l. qui fidem. ⁊. l. pacto cōuento. ff. de contraben. emp. Dic valere. Illā ista adiectio pene respicit aliū effectū videl. q nō possit expelli: vnde videt adiecta loco expulsiōis ⁊ sic loco facti. ar. C. de pact. conuen. l. fi. ⁊ no. in. l. ij. C. de iure emphy. ¶ Sz pone q dicit si nō soluero simplū soluam duplū vel triplum. Respondeo qñ per nōia multiplicatiua pena apponitur ista nō petitur vt pena sed vt augmentatio pensionis. arg. ff. de vsur. l. pecunie fenebris. ¶. fi. si res erat vigna tāta merecde. ¶ Ex hoc infero si rē valentem centum vendo tibi pro quinquaginta pacto appōsito q si nō solueris ad talē diem solues centū vel iustū pretiū. q ista nō est vsura sed argumētatio pretij qō tene mēti. ¶ Pone q res q valebat centum vēdita fuit. p decē eo pacto vt si in paschate nō solueremus adimpleak iustū pretiū an habeat locum l. ij. de rescin. ven. Rñdeo nō: q sufficit. pnūsio ꝫbentiū. ¶ Quid si renūciat emptor illi legi, vtrū videatur renūciare venditori. Rñdeo nō. C. ad vell. l. iubemus. de pac. si vnus. ¶. in summa. ¶ Pone q̄ prelat⁹ ecclie cū toto capſo facit feloniā ꝫ vasallū ecclesie. Vel pone q papa q est ois ⁊ sup ois vtrū ecclesia pūnabit iurisdictiōe sua? ⁊ vſ q̄ sic ne maleficiū remaneat impunitū. C. de sacrosan. ec. l. imbem⁹ nullā. Rñdeo in papa q q̄qd vult legis hēat vigorē: ⁊ iō ecclia nō pdit iura sua. Sz in alijs ꝑlatis: dic vt notak in. d. l. inbemus. ⁊ adde q̄ no. in. l. si dolo. ff. si qs omiſ. cā testa. per accur. PRAVARET TUR. i. cuicūqz applicaret tñ pena dñi applicatur vasallo. alr a seruitute seruitioz non posset liberari. Jnoro dño q abutit dñio ꝺdignū se facit notari: vt. l. ij. ff. de bis q sunt sui vl alie. iuris. VEL BON. ¶ Not. q si vasallus nō tenet fidelitatē iurare. ⁊ ideo nō iurat cā dño. tñ nō ideo min⁹ dñs est obligat⁹ vasallo ad fidei ꝓmittendā feloniā. Sz si vasallus debuisset iurare fidelitatē ⁊ regist⁹ a dño nō iurasset. tūc dñs nō incideret in penā: q qui nō facit qō dz nō recipit qō opz. ¶ Ista enim natura est penarū sine legaliū sine cōuentionaliū q nisi petens penā. pbet ex sua parte debitū implemētū contractus a pene petitione repellit⁹ q liquida dz esse causa vt pena petat: vt. ff. loc. l. quero. ¶. inter locatorem. ⁊ not. ff. de iureiur. l. et si non fuerit. ⁊ in. l. j. C. de bis que pene nomine. Porro in predictis liquidissima dz esse probatio. vt. ff. de condi. ⁊ demon. l. in testamento. el primo. Et si non ꝓstat de principali nec etiā de penali ⁊ alterato principali nō ꝓmittitur pena. Text⁹ est ibi singularis dicit Ja. de bel. PER SALTRALDENTAUD VEL NON SALTRALDENTAUD. Si per pactum ibi remissum est sacramētum. alias secus putarem si dño secit vel paratus est facere inuestituram. ⁊ ipse recusat facere fidelitatē. vt. ſ̄. per quos fiat inuesti. c. nulla. et que fuit prima causa benefi. amit. ¶. est ⁊ alia. ¶ Et caue tibi quia glo. male intellexerit istam literā. Jabel. Jmo bene dicit q̄ sine iuramēto vasallus iudicare non dz. C. de iudi. l. rem nō nouam tñ fidem dz sibiq; debēt. ¶ Sic deus nō facit differentiā inter simplicē loquelam ⁊ iuramētum ⁊ tñ q̄ꝛ requirit iuramentū ad solēnitatē actus vt in textu. Illā deus vult esse testis ad terroē ne quis falsum iuret vel iudicet ꝫ iustitiā. cū tā testis q̄ iudex loquant vt deus si loquunk. put log debent qñ veritas est ipse deus. vt in. c. cū eternū. de re iudi. li. vj. ⁊ not. in. c. cum esses. de testa. in nouella. Unde deus in istis non solū cogitationibus sed actib⁹ vult inuisibiliter interesse. vt. C. de iudi. l. properandum. ¶. sinautem rens. Bal.

1 ¶ Pactum ampliatiuum dz extensionē operari.

2 Emens iure proprio an teneatur facere aliquam re cognitionem domino.

3 Et ibi. quid sit emere iure proprio.

4 Vendere rem vel ius quod habeo in re: an sit differentia.

5 Emens ignoāter a feudatario an possit ꝑscribere.

6 Vasallus si recipit pretium an illud debeat teneri nomine feudi.

¶ De feudo nō habēte ppriā feudi naturā. Rub.

Si quis miles. Si miles accepit castrū in feuduz a duce vt ipe z sui heredes qb⁹ dederit illud habeāt querik an hoc feudum habeat propriā naturā feudi? Rñdeo nō q̄ alienare pt feudū vasall⁹ indistincte: ⁊ ille in quē alienauerit nō tñ retinebit ꝓ feudo. Secūdū tñ est ꝓ vasall⁹ ex eisdē causis amittit feudū ex quibus feudū amittitur. h. d. UT IPSE. i. in persona ipsius est feudū z idem persona heredū. DEBERIT. No. q istud verbum potest: simpliciter positū significat quācūqz dederit. Unde potest vendere: donare: permutare: in dotē dare: et de eo testari. Et sic nota verbū ampliatiuū restrictionē nō recipe. DAUTAND A VASALLO. vbi sic vult dicere q ille cui dat in feudū habebit in feudū. ⁊ ille cui datur ad libellū habebit ad libellū. ⁊ ille cui dat ad propriū habebit ad proprium. Et sic nota qō taliter operatur potēcia qualiter actus est subsecutus ALDJTTAS. Not. qō licet possit alienari proprietas nō tamē est proprietas franca a culpis delicti: sed puto q̄ sit franca a culpis Scīus vt licet non fiant fermitia que debentur ex Scīu non per dat feudum sed si cōmittant maleficia feudū amittit. Alij dicit indistincte qō sine sit felonia delicti sine cōtractus quā vasallus cōmittat feudū emptor amittat. Et sic est reperire proprietatē anomalam habentem feudi naturam. Alij dicit posse proprietas est alienata nūqz culpa vasalli nocet emptori q̄ emptor nō tam dz cām a vasallo q̄ a dño q dedit ei hāc ptātez qō patet q̄ transferē ꝓprietas ⁊ possessio naturalis ⁊ ciuilis sm Jac. bel. VIJ EREO. ¶ No. q̄ pactū ampliatiuū dz extēsionē opari. ¶ Ité no. qō ꝓ pactū recedit a ꝓpia natura. ⁊ sic pactū vicit na-

a ¶ Non hō. Jnc. ibi. ⁊ sic no. vbi requirat ministeriū iudicis ī ꝓnādo notoriū q̄ no. pro limitatiōe glos. l. emptoē ff. de act. emp. vide bal. in. l. j. C. de sec. mpe. et. l. iubemus. ¶. sane ō sacro san. ec. vide qō no. i. c. cū scōz. de be. i. vj. vbi requirit snia declaratoria. fallit tñ in casu notabili extra de of. ordi. c. ordinari⁹ ¶. qō si forte. ⁊ vi. ⁊ ibi dñici. Andr. Barb.

b ¶ Vera. et sic limita. l. fi. C. ō indi. vidui. vide gl. in. c. bene. de iureiur. ¶. q vſ dicere cōtrariū. vide q ibi dixi. Andre. Barba.

c ¶ Alēti. No. ꝓ itellectu corū q̄ not. i. l. cū seruus. de ædi. et demon. et. l. cū allegas. de vſu. C. et. l. rogasti. ¶. si vnde cum. ff. si certū pe. Andr. bar.

d ¶ Repellitur. Not. elegātem doctrinam et fuit allega. per dñm meū hoc anno in qōne ꝓmiserat qs sub pena ōfensare aliquem sub penā in lite nec ab ea di scedere nec rez alienare: mō rē alienauit et a lite discessit adnersari⁹ ꝓmiserat expensas modo agit ad penaz sunt detū q̄ ligāo debebat ꝓbare expensas se obtulisse vel soluisse ad hoc vt posset petere penaz ordi. cogita q. ē notabilis. vbi dicit q̄ in executione snie non pōt oppōi exceptio nō observati Scīus vide Aud. ro. cōsil. eccli. vbi cōsuluit qō si transiges non seruat quētionē licitū est alteri fallere ēt si iurasset. vi. Jo. de imo. cōsi. rlj. vbi idem dicit. vide bal. in. l. stipulonez. ff. de iure dot. vbi dicit qō agens ex Scīu dz probare se impleuisse Scīuz allegat. l. si nō fuerit. ff. de iureiuran. And. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

turā. Dicit Dy. q̄ ꝓpria natura feudi est vt alienari nō possit a qua natura siue substātia pōt p pactū
2 recedi: vt ꝛ tractu. ff. de pac. paciſci. ¶ Quero nunquid ille qui cmit iure ꝓprio teneat facere aliquam recognitionē dño: Respondeo non obligatoriā sed assertoriam: q̄ pōt vti interesse. arg. eorū que not. ff. so. ma. l. ij. in glo. q̄ incipit dixi qñ. ꝛ. C. de li. cā. l. sicut
3 datā. ¶ Querit gloss. quid ꝑderit hic emere iure ꝓprio: Respōdeo q̄ poterit alienare silr iure ꝓprio sine requisitiōe alicui⁹. Itē q̄ hz directū dñiū.
Itē q̄ hz naturalē ꝛ ciuilē possessionē quāꝫ gl. dubitet fm Ja. bel. ¶ Quero vtrū sit differentia dicere vendo tibi rem ꝛ dicere vendo tibi ius q̄ habeo.
4 Respōdeo sic: q̄ in primo casu videt vēdita ipsa ꝓprietas. in scōo casu vt venditū ipsum feudū cū ptā re alienādi ꝓpietatē. Sic ergo ista potestas poterit alteri cōcedi: vt no. Bar. in. l. ij. ff. de no. opi. nuncia.
5 Sz nūqd emptor poterit appropriare sibiꝑsi dicendo ego volo esse ille ꝓprietari⁹: est arg. q̄ non ff. man. l. si tibi mādauero. §. si tibi cētū. ¶ Querit gl. vtrū ille q̄ ignorās emit a feudatario possit ꝑscribere ꝛ glo. nō solvit Jac. de bel. dicit q̄ si tertⁱ⁹ est dis ꝓcedit ꝑscriptio. sed ꝛtra insendantē. Sed si vasallus a principio acq̄siuit vtile dñiū nō pōt ꝓscribere: q̄ ꝓscriptionē acquirit vtile sed illud iam hz: ergo illud non ꝑscribit: vt. ff. de vsuc. l. sequit. §. Iana.
Tu dic q̄ ista dñia nō sunt eiusdē qualitatis. nam vtile q̄ habet ex licita alienatione iure feudi subalternatur directo ꝛ perdit ꝛ multis casibus. Sed ius quod hz ex ꝓscriptione vnict directū vt nō pdat ex illis causis. ꝛ ideo ꝑscribere pōt cū ꝑscriptionez augeat effectus. vt. ff. de capti. l. in bello. §. si quis seruum. nō dico q̄ hic ꝓscribat firmitas dñi ꝓcedentis. q̄ nō est eiusdē speciei: sed ꝑscribit pleni⁹ dñium
a ¶ Instrīs. De ista refutatiōe vide Bal. in. l. qd ergo. §. si Zrius. ff. de 2tra. tutel. and. B.
b ¶ §. si liberationis. Tenemēti ꝑ intellectu glos. §. si liberationis. et vidē vnū notū ꝛ est bal. in. l. j. C. de li. ꝛ lib. ꝛ vidē ter. singulare. ꝛ vide bal. in. l. si tutor. §. de lib. leg. Elmdre. Barba.
6 qñ exactus minus plenū. argu. ff. ad. l. fal. l. in fundo ꝛ. ff. de bere. instī. l. iij. §. q̄ fideicōmissa. ꝛ. l. si ita scriptum fuerit titius. Item nō cōcurrit in idē tps ista duo vtilia dñia. q̄ superueniēte scōo ꝓmū annihilatur. ¶ Quero nūquid pretium q̄ recepit vasallus debeat teneri nolle feudi: Respondeo nō q̄ feudum nō ꝑfistit in pecunia sed debebit forte cōuerti in emptionē filⁱ⁹ rei que teneat loco feudi ad hoc vt si vasallus delinquat dño sit securior. arg. §. de inuestī. de re alie. fa. circa princ. ꝛ si de feu. vasal. c. j. ver. et super negocio. qđ mihi nō placet: q̄ recessum est a simplicitate feudi per formā de nouo datā. argu. ff. de fide inſ. l. stipulat⁹ es op⁹. Itē ꝓ hoc. ff. de leg. iij. l. pater. §. quindecim ꝛ. C. de remiſ. pig. l. fi. Item nec succedit pretiū loco rei: q̄ causa nō est lucrativa: vt. de rei ven. l. mater. ꝛ. ff. si cer. pe. l. si cum seruū. Jaco. de bel. dicit q̄ precedens opinio equior est. Sed tu dic quod secunda verior: quia primum feudum non est omnino extra naturam feudi et dominus ꝓ vno feudo non debet habere duo feuda.
1 §¶ Verba dubia ad ius referri debent.
2 Clausula ista cui dederit quid importat.
3 Pactum q̄ dño recipit prodest agnato absenti.
4 Renunciari iuri futuro mediante pacto potest.

¶ De eo q̄ finē fecit agnato de feudo ꝑmo. Rubr.

¶ Questionēs. vide Barto. ꝛ Bal. i. l. gall⁹. §. i. ff. de lib. et posthu. And. Barba.

TRes erant. Tres erāt agnati vnus eorū habebat feudum paternū: alter eorū fecit finem ꝛ refutationem sibi ꝛ suis heredib⁹ ꝛ cui id dederit: moritur postea qui feudū hz: agnatus qui nō refutauit petit totum: alter vero qui refutauit petit totū vel partē: eo pacto q̄ fecit nō obstante querit an obstet exceptio pacti. Respondet q̄ non obstat dictū pactū q̄ ꝓnale fuit. sed si pactus esset reale vel si refutauerit vt dño eū quasi de nouo beneficio inuestiret tunc pactū obstaret nec succederet in feudū. h. d. THOMAS EDWARD. Hoc potuit esse ex diuisione vel alio modo. arg. u. j. ti. j. c. j. ibi dūmodo ꝛc. Per. de cerne. JSTE. sz tenens feudum cui factus erat finis ꝛ refutatio. Byn. ¶ PALLAD FOR OBSTANTE. i. ad hunc casum se non extendente licet tñ hoc allegaret poterat dubitari vtrum in dubio finis ꝛ refutatio cēseretur an rem vel in personam. vt. ff. de pac. l. iure gentium.
§. pactorū. ꝛ quia nō refutauit in manibus dñi sed in manibus agnati tenentis videt feudū ꝓfectum pactū in person. am. i. quo ad recipientem ꝛ suos heredes nō quo ad alios agnatū cui de mero iure paciſci nō poterat. Et q̄ videatur in dubio ꝓsonalis est de mente gl. in. c. j. ſperator. Lothar. in. §. in. de iser. i. c. j. de vas. decre. eta. Verba eñ dubia ad merum ius referri debēt. arg. ff. de vsur. l. si stipulat⁹. ꝛ. ff. de leg. j. l. huiusmodi. in ꝓin. ff. ad trebel. l. debitor. §. si.
2 ¶ Sed in contrarium faciunt illa verba ꝛ cui dederit. nā illa ꝓba sunt exterſua ꝛ realia. Sed ad hoc rñdetur q̄ licet fuerit data hec ptās: tamen vasallus nō fuit hac potestate vsus arg. ff. de arbi. l. nō distinguemus. §. si cuz dies ꝛc. DALDUS ¶ BALDUS.
Supple ꝛ in manibus domini. Pōt eñ in suum ꝓiudiciū in manibus dñi ex toto renunciare que renūciatio habet vim pacti. ꝛ ideo v alet super iure de futuro ꝛ. C. de pac. l. cōditionis incertū. per quā renunciationem accrescit alteri agnato. ar. ff. de inofficio. testa. l. qui repudiatis. q̄ qui nō amittit ad partem nō facit partē. ff. de contraben. emp. l. fundus ille. Alij habēt in litera dño refutauit. DE ſſ DNO. quod potuit fieri non qum in ꝓiudiciū refutantis: ꝛ ideo refutans nō succedit fratri. ¶ Et no. illa verba ter. finē ꝛ refutationē: que quotidie apponūtur in instrumentis⁹. Item facit iste ter. ad no. per doc. ff. de ver. obli. l. qui rome. §.
3 duo fratres. ¶ Itē no. q̄ pactū q̄ recipit dñs ꝑdest agnato absenti. Ad hoc facit q̄ notatur. ff. de lib. leg. l. nō solū. §. si liberationis verba. sed in cōtrariū facit q̄ notat. ff. de pac. l. idē in duobus. Sz tu dicas q̄ hic ꝛ in. §. si liberationis⁹ verba. erat refutatio vel quasi: sed in. l. idem in duobus erat pactū de nō petendo. ¶ Jam ego dixi q̄ iuri de futuro nō potest renūciari simplr sed oportet q̄ transeat in pactū saltē tacitum. Dic q̄ hic ꝑdest alij agnato p quādam cōsequētiam. q̄ refutans eximitur de medio. Certe q̄o ille glo. Sric debeāt ꝛcordari diuerse sunt opiniones. Alā Bar. tz gl. q̄ est in. d. l. idē in duobus. gdā alij tenent gl. Juam. p. l. postēq̄ liti. C. de pac. ꝛ plene no. p Ly. C. de non nu. pe. l. genera liter ꝛ tangit per Bul. ff. de neg. gest. l. pomponius scribit. Certe capitulum nostrū non tangit materiā illarū glossarū quia ibi erat absens debitor. hic creditor non ꝓiudicatur ꝑ renūciationem. sed potius augeē effectus iure absentis per concurrentis persone exclusionem ꝛc. Bald.
1 §¶ Descendens non succedit descendenti in feudum.
2 Testator si dixerit si filius meus sine here de decesserit intelligitur id est sine liberis.
3 Succedunt plures in feudo si veniatur ad succedendum vasallo ꝛ sint in pari gradu.

¶ De natura successionis feudi. Rubrica.

SUccessionis. Diuide in duas ptes. ꝓio determinat clare que ꝓsone succedere debeant in feudū. Scdo ponit quedam qō dubitabilis circa ius succedendi in feudū. scōa incipit in. §. dummodo scias. ¶ Casus. Descendentes non succedunt in feudum. sed descendentes mascali succedunt in infinitum. filia autē nō succedit nisi ex pacto vel nisi feudū sit femineum. Et dicitur paternum feudum qō a superioribus est acquisitū. Casus. Miles quidā habens beneficiū decessit superstitib⁹ quatuor filijs ꝛ ex diuisione eorū ad vnū pervenit feudū decessit etiā iste superstitib⁹ duobus vel trib⁹ filijs ex quorū diuisione puenit ad vnū feudū. Item mouit ꝛ iste superstitib⁹ duobus ꝛ ad vnū puenit ex diuisione feudū ꝓfatū nunc moritur iste vltimus sine liberis. querit quis succedere debeat. Rñdet q̄ oēs qui ex linea sunt ex qua iste fuit q̄ vltimo mouit succedunt in feudū. Et si nulli supersunt tunc oēs alie linee equalr vocant. h. d. ¶ Not. q̄ descendēs non succedit in feudo descēdentis et ratio est virtus verbor⁹ expressorū vel subintellectorū. nam aut exprimit heres. aut tacite subintelligit. heres aūt ponitur ꝓ filio. i. pro descendēte fm ordinē gradus. ¶ Et no. q̄ ille qui vult innenire gradū dz inuenire stipitē: vt no. C. de fne. edic. l. si auie frater. ¶ Item nota q̄ vna persona absolute posita nō facit gradum. sed relatiue posita facit gradū. fm Jac. bu. ibidem. ¶ Et hoc facit ad q̄stionem. ᶜ Dixit testator. Si filius meus sine herede decesserit qō intelligitur. i. sine liberis: substituo titiū ꝛ eius heredes. Nam istud verbum heredes non ꝓhendit patrē titij ꝛ multominus extraneū. nam talia sunt subiecta qualia ꝑdicata demonstrāt. vt. ff. de interroga. actio. l. si defensor. Itē q̄ non ꝑsumit dēstor fatuus ꝛ sine rōne intellect⁹. Esset aūt stultus si excluderet extraneos heredes filij: ꝛ maxime ꝛjunctos ꝓpter extraneos heredes substituti. arg. ff. de 2di. ꝛ demō. l. publi⁹. §. i. Et ideo spe. dicit q̄ nomē heredis in vltima voluntate apposituꝫ in substitutione nō significat alios ꝓ descendentes. vt in spec. de testa. §. in primis. ver. fi. ꝛ in ti. de locato. §. nūc aliqua. ver. ideo Iz in Sctibus ꝛ in legibus regulariter significet oēm directo succedentē in vniuersum ius qō defunctus habuit: vt. C. de here. instī. l. fi. ꝛ. ff. de 2di. ꝛ demon. l. sub diuersis. §. i. ꝛ. ff. de edē. l. quendam. §. his aūt. ¶ Scdo no. q̄ qñ plures linee veniūt ad succedendū in locū alicui⁹ vasalli oēs linee oīnīū sunt in pari gradu pariter succedūt ex quo apparet q̄ cū nomen linee sit cōprehē sum q̄ succedūt in stirpes ꝛ nō in capita. Qđ intelligo verū sine ꝓbio qñ nepotes succedunt cū patruis q̄ oēs tūc q̄ veniāt ingrediēdo locū pīnū. Iz qñ obeuntib⁹ patruis veniūt ꝑ se ꝛ iure suo: ōt Ja. de bel. q̄ isti fratres

a ¶ Doctor. vide bal. i. c. j. §. 5 gradi. vbi silr verbū refert et ibi ē casus notabilis ꝓ ista qōne. And. b.
b ¶ Heliodorem. no. q̄ i dubijs opinionib⁹ est a inberēdū gl. ꝛ i. l. cū hr̄ditas. C. depo. dicit qđ autoritas glos. oēs alias ātecellit. facit b q̄ ipse bal. no. i. l. i. ad fi. ff. de vulg. et pupil. ꝛ in. l. ꝑcib⁹. C. 2 de ipu. ꝛ i aut. cessante. C. de 3 le. ber. saly. i. l. traditiōib⁹. C. 4 ō pac. Jac. bu. 5 i. l. j. C. q̄ ꝓ sua iurisd. bal. i. suo 6 pecu. vid⁹ angē. in. l. si idē cum 7 codex. ad fi. ff. de iur. om. iu. vbi dic q̄ vbi 8 nō bēm⁹. l. fiat 9 ficit allegare 10 autoritatē ma 11 iorū vide ang. in. l. si. ff. de ac. cu. vbi dicit q̄ 12 in cōsulendo nō recedas ab opi. gl. vide q̄ dixi in. c. ne in 13 nitaris. de cō 14 stit. vide bal. i l. fi. §. necessita. te. de bo. q̄ lib. vbi dicit adhe 15 reas Ddofredo veritatis. i. gl. ꝛ in ꝓpenū 16 nō errabis. vide Bar. in §. viij. qō incipit andriol⁹. vbi dicit do tibi glo. ordinariā a q̄ nō est recedendū in 17 sulendo cum ipe melius ceteris diuerit. ꝛ ideo dixit Ja. but. in. d. l. j. C. q̄ ꝓ sua iurisd. non 18 esse recedendū ab opinione gl. nisi 19 ſsuetudo esset in Zuū. et sic vide qō gl. rūpit glo. si est obseruata faciat gl. i. l. ꝛ os a patre. C. sol. ma. cum. l. assiduis. C. q̄ po. in pig. hab. et l. fi. Cō do. vide Bal. in. l. fi. C. de sen. q̄ fine cer. quā. et ibi

fratres patrueles eoūz patruo sine herede defuncto succedūt in capita. sine ꝓ nūero ꝑsonaꝝ. ꝛ tñ si sunt tres ꝑsone ponam⁹ duo ex vno fratre ꝛ vn⁹ ex altero ꝛ deficeret vn⁹ ex illis trib⁹ accresceret ꝓprijs fratrib⁹ ꝛ nō fratri patrueli ꝓ hac ter. Sz alij dicūt qō patrueles succedūt in stirpes fz abinde. §. succedūt in capita tenētes opinionē Accur. q̄ hic ponit in allodialib⁹ dicētis q̄ idē sit in feudalib⁹ cū in ꝛsuetudine feudoꝝ nō repiat exꝑssuz. Ista q̄stio vt als dixi est dubia ꝓpter diuersas opiniones doctoꝝ a. Antiqui doctores q̄ fuerūt ante Accursiū oēs tenebāt q̄ in capita. sequētes opinionē Azonis. fz sequētes opinionē Acc. habuerūt de ista qōne dicere q̄ in stirpes: et ego in dubijs opinionibus in consulendo multum sequor glo. ordinariam: q̄ non possum ad herere meliori. b Cetera per tē vide in glo. hic fic posita que clara est. Baldus.
1 §¶ Curia vendita non intelliguntur vendita feuque intra curiam alijs erant concessa.
2 Castrum si concedatur cum suis pertinentijs quid hoc importat.
3 Quid si cōcessit cum suis finibus ꝛ iuribus ad ipsum pertinentibus.
4 Finitas ꝛ fines qualiter defferunt.
5 Castrum si alicui datur a principe an veniat meruz ꝛ mixtum imperium.
6 Et an recognoscens se castrum retinere ab aliquo videat recognoscere territorium ꝛ iurisdictionem.
7 Recognitio interrumpit prescriptionem.
8 Vsus ꝛ consuetudo sunt attendenda in expositione vocabulorum.
9 Donata re vel vendita an veniant adiacentia.
10 Immunitas si cōcedit ciuitati non venit castrum.
11 Accedat qualiter vnū ad aliud dicplurib⁹ modis.
12 Recognoscens quicquid talis habet in tali ciuitate excepta tali domo quid importet.
13 Exceptionis virtus quotupler est.
14 Recognitio rei feudalis an faciat illam transire in titulum feudi cum nulla sit investitura.
15 Feudatarius an debeat habere bona que veniunt publicanda si in feudum sit concessum castrū cum quarta omnium obventionum.
16 Vendens omnes possessiones quas in castro habet an videatur vendidisse iurisdictionem.
17 Vasallus qui tenet feudum francum et liberū a barone an teneatur ire cum eo ad exercitum.
18 Gratia non vitiatur si delictum prenenit gratiam.
19 Insidie contra dominum habētur ꝓ delicto consummato.
20 Feudum datum an renunciari possit inuito dño.

¶ De capitaneo qui curiam vendidit an intelligatur vendidisse beneficium. Rubrica.

¶ Dictum est. §. ti. de lege corradi. c. j. §. ex ea dē lege. q̄ dño pōt alienare feudū cum curia. Utrū q̄ dubitatur. an simplr vendendo curiā videat vēdere feudum vt sic tacite cōtineatur sub ipsa vendītiōe. ideo subijcit hanc rubricam. Pde. de cer. Bald.

CEtidā capitane⁹. Casus. Capitane⁹ quidam in curte sua beneficiū militi dedit postea vēdidit curtē simpliciter nō habita mentiōe de bificio querit an bñficium cēdat in venditionē. Rñdetur q̄ non: nisi de eo nominatim actum sit. h. d. Vendita vniuersitate non vident vendita ea que ꝓtinus alijs sunt cōcessa ꝛ ab ipso vniuersitatis corpe separata. h. d. Et hoc nisi tota curia vel maior ꝑs alteri esset infeudata: q̄ nō dz venditio erinaniri. ar. ff. de fun. instru. l. fund⁹ qui locatus. ff. de 3ben. empt. l. domuz. Et natura nominum collectiuorum ꝛ vniuersalium est omnia includere que non inueniuntur exclusa. ff. de peti. heredi. l. ꝛ non tantū. ꝛ. ff. de rei vendi. l. marcellus. Nos aliter dicimus quod bonorum possessio includit iura directa que competierunt defuncto. licet ipsa successio que est ius heredis et non fuit in bonis defuncti sit vtilis. vt not. ff. de bono. possessio. hereditatis petitione. l. ij. per Byn. instī. de actio. §. sed iste. et in

l iij

divit saly. q̄ q̄ nēcit quietar firmat se sup actiōe ita tz se firmare super opi. gloss. vide Bal. in. c. i. de gra. sine. in fin. vide Joan. de imo. i. c. cū contingat de iure inrā. vbi dicit tenendam esse opi. gl. ꝓ id q̄ volvit but. in d. l. j. vide bal. in. l. fi. C. de pena iudic. vbi dicit qđ si index tz isolitas opi. nō ꝑsumit tur. ꝓ sua scia. iō nō recedas ab opi. sapientum maxime glossarū: vide bal. in. c. cōtingit. de 2do. ꝛ cō tu. vbi dicit q̄ Bar. sommarie. nit qđ accipit volēnb⁹ ifringere opi. glos. sarū. vide bal. i. c. i. iudices. de pac. iur. fir. vbi dicit q̄ pp opi. doctorum nō debem⁹ recedere ab opinionib⁹ appriobatis. allegat Jo. mo. i. c. cupientes. de ele. et dicit etiam ibi bal. q̄ non debemus recedere a tert. et glo. vide Lyn. in. l. j. C. de ac. ꝛ ob. q̄ dicit q̄ gl. est idolū in rīs facit quod voluit bart. in l. vt vim. ff. de insti. et in. Jo. de imol. i. c. ij. qō met. causa. Jo. de imo. in c. pastoralis. in fin. ꝓinc. dicit q̄ pualet opi. glo. opinionib⁹ Innoc. And. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sequentiam. vt institut. de acquisi. per arro. ff. de adop.l.si arrogator. l.bis verbis. Tertio q molendina respiciūt ciuitatē sicut accessoriū respicit principale vt.ff.de cōtraben.empt.l. si aqueductus. ff. de actio. empt. l. in venditione. Quarto quia nomine ciuitatis continetur territoriū. vt.l. j. §. cum vbem. de officio prefecti vbis. Sed molēdina sunt de territorio ergo ꝛc. Quinto quia ciuitas est nomen collectiuum ꝛ vniuersale vnde molēdina ciuitatis appellatione debēt includi. Sexto quia sunt duo quorum vnū cōmode non potest esse sine altero maiori cōcessō vt concessum id quod minus est.vt.ff.loca.l. sed addes. §. si quis mulierem. Septimo q ciuitas significat quoddā structum ꝛ institutū ex pluribus ad communem vtilēdi necessitatem. sed molendina sunt quoddā instrumentū ad necessitatem vtendi
3 ergo cedunt in legato. ¶ Octauo q qui cōcedit locum cum suis finibus videtur concedere quicquid intra fines 2 tinet.ff.de cōtraben.emp.l.qui fundum §.si fundus.ff.de actio.emp.l.fundi nihil. Non videt casus in isto. c. de capitaneo qui curiam vēdidit cū glo.sua. Jn contrarium arguitur sic. molendina non sunt ciuitas nec pars ciuitatis nec aliquid habent cōe cum ciuitate maxime in predicamento substantie: ergo non continentur sub ciuitate: vt.ff. de penu le.l.nam qō liquide.ꝛ.l.ff. de verbo. sig. Secundo q supposito q ciuitas possit habere propriū tamen tale est acsi quis adoptaret aliquē hodie cuius bona non transeunt in dominiū adoptantis. vt. C. de adop.l.cū iam in adoptiuis. Nec ob.argumentū de arrogato: q̄ ille mutat transeūndo in plenam potestatem arrogatoris. sed ista ciuitas nō sic mutat statum quin possit habere ppriū.vt.ff.quod cuiusq; vniuersitatis noīe. l. ciuitates. ¶ Tertio q aliud
4 est ciuitas aliud fiscus siue dominus nec enim sunt vnum ꝛ idē vt.l.j.C.de bo.vacā.lib.x.ꝛ per Bart. in l.j.C.de iure fisci. ꝛ Hulielmū de cuneo in.l. iam prudem.C.cōmunia de vsuca. Quarto quia cōcessio seruo non intelligitur cōcessum peculiū: vt.ff.de peculio.l.summa cū ratione.§.emptor. Quinto q appellatio ciuitatis ambigua est qī ponitur localiter ꝛ respicit territorium.ergo in ambiguo fit interpretatio contra eum qui nititur ad acquirendū.vt.ff.de pac. l.veteribus. Sexto q ciuitas potest habere propriuz vnde licet transeat in tutelā alterius nō ideo perdit suarū rerum oīium.sicut nec ecclesia que transit in tutelam prelati. vt.ff.pro emptore.l.qui fundum.§.si tutor. Septimo q separata sunt significata ꝛ voces significantes.ergo vnū non cedit alteri.vt. ff. de sern.vrba.predio.l.si domus. Jtem q separata corpora sunt ergo de vno ad aliud non infertur.vt.ff.de except.l.sed si ante.ꝛ.ff.de pac.l. si vnus.§.in summa ꝛ C.de dona.inter virum ꝛ vxorem.l. si maritus. Solvendo dixit Jaco.but.q transacta ciuitate in iurisdictione ꝛ dominio marchiōis molēdina que sunt peculium ciuitatis apud ipsam ciuitatē remanēt et non videnē esse translata. sed iurisdictiōes que pertinebant ad ipsum cōcedentem videnē esse translate. Ego idē in molēdinis dico q in iurisdictiōe si molendina erant in dominio cōcedētis sicut ipsa ciuitas fecus si ad ipsam ciuitatē pertinebāt iure priuato.vt per gl.l.inter publica.ff.de ver.signi. Et hoc si verba concessiōis patiant.nam si de sola ciuitate facta esset mentio. molendina que essent extra ciuitatem non venirent in cōcessione.vt.d.l.nam qō liquide.§.cuiuz rome.ꝛ in.c.si ciuitas.de sentē. excō. li.vj.
5 ¶ Jtē scias q dōs Oldr. formar questionē vtrum in generali donatione alicuius castri vel loci quam facit princeps alicui merū imperiū trāsferatur. Et post diuersas allegationes pro ꝛ contra determinat q sic: qr beneficiū principis debet largissime interpretari.vt.C.de princ.agen.in rebus.l. hac saluberrima.li.xij. Jtē q: merū ꝛ mixtum imperium videtur adherere administrationi quā ratione territorij hz: vt.C.vbi ꝛ apud qs in integ.resti.pol.l.fi.C.de fun.limi.l.quicūq;. lib. xj. vtpote ei actiacēs sine coherens vt.ff.de actio.empt.l.creditor.§.vlt.de leg.iij.l.pdius §.balneas.ꝛ.§.qui domū.ꝛ.§.fin. de fun.instru.l.scie §.tyranne.ꝛ hoc ad similitudinē eoꝝ que debentur ad rē: vel que debenē rei que ipsam rem comitantur
a ¶ §.territoriū. vide do.pe. in c. Rodulph⁹. de rescrip. vbi istā.q. ponit ꝛ transit cū decisione Old. sed Bald. in. d. l. j.§.cuz vbē.ff. de offi. pf.vb. eam nō tenet ꝛ alleg. Rayneriū et alios cōsulentes cōtrarium. vide q̄ ibi dixi. vide Bal. in.c. studuisti. de offic. leg. And. bar.

quocunqz alienentur. vt.ff.de seruit. rusti. predio. l. via constituī. §. quicūq; ꝛ.ff.de vsucap.l.si aliena. §.i. quia princeps in concedendo castrum et territorium videtur concedere quandam vniuersitatem predioꝝ intra fines positorum. vt.ff. de verb. signi. l. pupillus. §. territoriū. Luz autem vniuersitas concedatur oia etiā incorporalia veniunt. vt.ff.de verb. sig. l. princeps. Et ideo dicit Jmo. q villa ꝛ castrum sunt quedam nomina vniuersitatez quādam designantia que in se continent iurisdictionem honorem ꝛ districtū ꝛ ius patronatus. extra de iure patronatus. c. literis. ꝛ ibi notat per eū. vnde etiā in specie non transmissibilia cum ista vniuersitate transferunt. vt.ff.de cōtraben. emp. in modicis. ꝛ de acquiren. rerum domi. l. quedā. ꝛ extra de re iudi. c. cū bertoldus. Ultimo hoc probatur per. l. j. §. cum vbem. ff. de offic. prefec. vrb. ꝛ. lxiij. distin. ego Ludonicus. ꝛ. c. tibi dño. ꝛ. xcvj. dist. constantinus. extra qui fil. sint leg. per venerabilē. Et in hac opinione fuit Host. in summa de iure pa. ꝛ in summa de offi. ꝛ pote. iud. dele. §. qui delegari. circa fi.
6 ¶ Old. de lau. item quesiit an recognoscens se castruz retinere in feudū ab aliquo videatur recognoscere territoriū ꝛ iurisdictionē territorij. Et arguit primo qō sic: q̄ castrum ꝛ territorium quoddam totum constituunt inter certos
a fines positum. vt.ff. de ver. sig. l. pupillus. §. territorium.ª Nō ergo debet hic totum diuersō iure censeri. ff. de vsucapio. l. cum qui edes ne huius totius pars libera alteri subancillari videatur. vt.ff. de lib. causa. l. duobus. ꝛ.ff. de exceptione rei iudica. l. iudicare. ¶ Secundo q territorium castri subiacet castro. vt.ff. de adoptionibus. l. si pater. ꝛ arg. C. de peculio cuius qui libertatem meruit. l. j. ¶ Tertio quia accessorium sequitur principale. vt.ff. commo. l. si vt certo. §. vlsq; adeo. ff. de instit. l. cuiuscunqz §. pe. ff. man. l. idemq;. §. papinia. sed territorium habet se ad castrū quē admodum accessoriuz ad principale. quod apparet: quia qui prefecitur vni ꝛ alteri. vj. q. iiij. si quis episcopus. in aliquibus. ¶ Quarto q constat territoriū castri immediate ipsi castro coniunctuz. nā vbi in medio non est aliquid qō eoꝝ vnitatem impediat totū eidem dño seruit. arg. ff. de serui. rusti. l. qui cella. §. vlti. sic ergo recognito principali vt castro ꝛ connexum sine coniunctum vt territoriū recognitū esse videt. vt.ff. de actio. empt. l. creditor. §. vlti. ꝛ. l. si mercedem. §. j. de legat. iij. in prediis. §. balneas. cum. §. sequenti. facit gl. xij. q. ij. §. fi. ꝛ gl. in. l. olimpico. ff. de ser. vrb. predio. ꝛ p Jmo. in. c. er literis. de iure pa. Quinto hoc idē apparet. Jmperator commisit sic vbez prefecto vbis: de territorio qō apparebat nihil dicens: ꝛ tamen ler arguit quod territorium prefecto vbis videtur esse commissum. vt.ff. de offi. prefe. vrb. l. j. §. in initio. Jtem ꝛ eps dicitur esse ciuitatis episcopus: ꝛ tamen est episcopus diocesis. vt extra de relig. domi. c. de zenodocijs. Sexto videtur casus. ff. si seruitus vendicetur. l. si testatrix. §. j. Septimo quia omne id quod respicit vel includit principale respicit ꝛ includit omne id quod dependet ab illo: vt. C. de codicil. l. j. sed iurisdictio in territorio dependet ex iurisdictiōe in castro quasi a capite. sicut aqua que ex castello ducit: ex castello dependet vt.ff. de aqua quoti. ꝛ esti. l. j. §. ait ꝓtor ꝛ. §. qō ex castello. Octauo q iurisdictio castri ꝛ territorij in se vna est ꝛ incorporalis. ꝛ per consequens indiuisibilis. vt.ff. de verbo. obli. l. stipulationes non diuidūtur. in principio. de seruit. rusticorum predio. l. vna est via. Ergo recognitio castri: et concessio iurisdictionis non est circa partē. sed potius circa ipsam tam in castro qꝫ in territorio. vt.ff. quēadmo. seruit. amitta. l. si stillicidij. §. vl. si seruit. vendi. l. si eo loco. §. fi. Nono q: appellatio castri apta est compendere iurisdictionem. vt not. Jmoc. extra de iure pa. c. er literis. ergo qui effuso sermone castrum recognoscit totam iurisdictionē recognoscere videtur. vt. C. de dotis promis. l. fi. et interrog. actionib⁹. l. si fine. §.
7 qui interrogat⁹. ff. de vino leg. l. quedam. ¶ Decimo q recognitio est actus prescriptiōis interrumptionē inducens. vt. C. de prescript. xxx. anno. l. cum notissimi. §. sed ꝛ si quis. Sed actus interruptionem inducēs non solum afficit id circa quod interruptionē inducit: sed omne quod dependet ab illo. vt. C. de anna. eccept. l. vlti. Et est casus in. d. §. sed et si quis. vbi text. de recognitione loquitur. sed iurisdictio territorij pendet ex castro. ergo ꝛc. ¶ Vltimo videtur casus in. d. l. in initio. ꝛ de capt. et postli. reuer. l. postliminij. §. ibi anteq; in presidia deducat. ¶ Sed in contrarium arguit scilicet quod recognoscendo castrū non propter hoc recognoscat territorium. Diuersa enim sunt nomina ex quo sequitur diuersitas in substantia. vt. C. de codicil. l. si idem. ergo facta mentione de vno in recognitione nō propter hoc intelligitur facta mentio de altero qō nominatum. nō est. vt.ff. de leg. iij. l. luci⁹. §. collegio. ꝛ arg. ff. de ver.
8 obliga. l. quicquid astringende. ¶ Sedo q: in expositione vocabuloꝝ attendendus est vsus ꝛ 2suetudo loquendi. vt.ff. de lega. iij. l. legatis. §. vlt. ꝛ. l. nummis. §. fi. ꝛ de verbo. signi. l. anniculus. de manu. testa. l. si ita. de sponsa. c. er literis. Sed sic est q: in cōmuni vsu loquendi castrū appellatur quod mnrotenus cingitur. territorium vero quod extra est. ergo sub recognitione vnius nō venit alterum. vt.ff. de verb. sig. l. j. ꝛ. l. vt alfenus. Tertio sicut se habet territorium castri ad castrum sic dioceſis ad ciuitatem. Sed sic est q: sub appellatione ciuitatis non continetur diocesis. in actibus passiue odiosis ꝛ restringendis. vt in rescriptis ad lites ꝛ beneficia. vt extra de rescript. c. rodulphus. ꝛ extra de preben. c. quis. §. quāq;. lib. vj. ergo ꝛc. Quarto q: in actibus denotātib⁹ translationem iuris de vno in alterū accessoriū non oīno principali coherens sed ab eo diuisibile translato principali in translationē non venit. ff. de contraben.

contraben. emptio. l. quoties. de pecu. le ga. l. antepe. defun. instru. l. si. §. j. de supel. lega. l. ylti. Sed territoriū castri ad castrum non solum est diuisibile sed diuisum pariete medio vt.ff. cōmunia predio. l. si quis duas. §. pmo. de lega. j. l. quod in rerum. §. si quis post et vnum ab altero loco et qualita te secernitur vt. C. de predijs minorum. l. si presidium. ergo ꝛc. ¶ Quinto quomodo dicetur vnum sub altero contineri cum de eoꝝ quolibet per se a iure communi vt diuersis diuersa iura tradantur vt C. si curialis relicta ciuita. ruri. ha. ma. l. libro decimo. ꝛ. xxj. qō j. c. clericus. ꝛ ibi not. ¶ Sexto videtur expressiuz. lxiij. dist. ego ludonicus. ꝛ ibi
9 tangitur ista questio per gloss. ¶ Pro hoc facit text. C. de bo. vacan. libro. x. l. si quando. vbi adiacentia rei donate non cedunt in donationem vel commissionem nisi dictum sit integro statu vel cum omni iure ꝛc. vt ibi dicitur licet ibi glo. in mat. contrariū. Pro hoc etiā facit qui vendidit predium ꝛ excipit fontem non videtur excipere solum quod est circa fontem nisi expresse dicatur vt. ff. de seruit. rustic. predioꝝ. l. qui duas. la. §. Et sub appellatione fluminis non continetur ripa fluminis vt. ff. de fluminibus. l. j. §. in flumine. ¶ Et hanc partem credo validioribus rationibus inniti nisi obseruantia vel communis loquendi modus vel actus aliquis exterior interpretationem aliquam induxisset.
10 Oldr. de ponte de laude in consiliis dicit. ¶ Sed Joan. andr. in. c. si ciuitatis. de senten. ex. com. libro. vj. in nouella dicit quod si conceditur pri nilegium vel immunitas ciuitati non includitur castrum. et si castrū non includit villas existentes sub ipso. idem dico si concessum est personis in loco vt. C. de testa. l. si tamen. in questione domini Oldra. dico qō si co. titu. possidet aut castrum ꝛ territorium vtrunqz intelligitur esse re cognitum per rationes pro hac parte inductas. Si autem diuerso titu. vel non constat de titu. possessoris vel eius a quo recognitio fit tunc pte nalerent allegationes facte p parte contraria. argu. ff. de bono. possess. l. sed cum patrono. ꝛ facit quod not. Jnnocen. extra de resti. spol. cum
11 ad sedem. ¶ Considera quod quedam se habent sicut pars in toto vt duo in decem. ꝛ tunc dispositio totius includit omnes suas partes: vt ff. de pac. l. si vnus. §. si cum decem. ꝛ. C. de fur. l. post decisionem. Quedā se habent sicut pars circa totum vt alluuio circa fundum et idem nisi sint agri limitati vt. ff. de acquiren. re. do. l. in agris. saluo quod de feudis dictum est alibi. Quedam se habent vt continens ad contentum. ꝛ tunc aut significatio cōtinentis sumitur ex cōtento. aut de per se. Primo casu continetur contentum nomine continentis. vnde ille qui preficitur ciuitati intelligitur prefectus etiam hominibus ciuitati. quia significatio ciuitatis sumitur ex ipsis ciuibus. Secundo casu secus. vnde nomine sacci non continetur farina que est ibi. nec econtrario quia separata est significatio vt. ff. de fur. l. qui saccum. Quedam se habent vt connectens ꝛ connexum ꝛ si quidem connexum est mobile. non continetur nisi actus sit fauorabilis ꝛ res mobilis sit ei perpetuo destinata vel nisi verborum significatio comprehendat ipsam rem mobilem vel nisi reputetur pars rei immobilis vt. ff. de pign. l. debitor. et. l. quemadmodum. de agri. ꝛ censi. libro. xj. porro immobile connexum semper cōtinetur vt. ff. de actione. empti. l. granaria. Quedam se habent vt principale et accessorium. et tunc aut accedit de necessitate ꝛ continetur vt. ff. locati. l. sed addes. §. si quis mulierem. Et ideo si ex statuto aut consuetudine territorium est assignatum vel deputatum castro tunc quia tale statutum vel consuetudo legem imponit que necessitatem inducit q̄ recognoscit castrum: ꝛ territorium recognoscere videtur in auten. quimo. na. effi. sui. §. si quis igitur ex qualiber. colla. vij. vt per Bartol. in. l. si. C. de ven. re. ci. libro. x. ꝛ in. l. lucius. in fi. ad muni. ꝛ quod not. in. l. anthiocensium. ff. de priui. credi. Aut non accedit de necessitate: sed ita de mum si cxpnimatur. ꝛ tunc non continetur nisi apponantur aliqua verba que ampliationem habeant significatum vt. l. si quando. C. de bo. vacan. libro. x. ꝛ. ff. de vsufruct. l. sed ꝛ si quid. §. proprietatis. et ibi nota.
12 ¶ Jtem Oldr. querit de alia questione. Quidam recognouit se tenere ab episcopo mutinensi quicquid habet in mutinensi ciuitate excepta tali domo queritur an valeat recognitio. et an videatur per hoc recognouisse iurisdictionem quam habeat in homines dicte ciuitatis. Et videtur quod sic. Primo quia verbum 'quicquid' et verbum omne ex vniuerso sumitur ꝛ nihil excipitur vt. ff. ad treb. l. heredes mei. in princ. et. l. balista. Nam qui dicit omne nihil excludit. vt. C. man. l. a procurato re. ꝛ. l. omnes. C. si sine censu vel reliquis ꝛ. l. si. ff. de penu le. l. qui sic seruos omnes. ff. de leg. iij. In contrarium videtur quod his verbis iurisdictio non contineatur ꝛ hoc ex vi exceptionis. Nam cum excipiat vnū corporale scilicet domum videtur tacite declarare se de solis corporalibus sensisse vt. ff. de penu lega. l. nam quod liquide. §. si cui penus.
13 ¶ Virtus enim exceptionis est duplex: scilicet eximere seu extrahere ꝛ virtutem indefiniti seu obscuri sermonis ꝛ precedentis depositi declarare. argu. ff. de vino leg. l. fi. §. cui dulcia. quia precedētia declarātur per sequentia ꝛ econtrario. C. fami. ercis. l. quoties. ff. de leg. §. l. legatorum. §. qui plures. ff. de peti. here. l. ytrum. ff. de here. institu. l. qui non militabat. §. lucio. Cum igitur iurisdictio sit res incorporalis ꝛ id q̄ excipitur sit corporale satis aperte videtur colligi de iurisdictione sensum non esse. Jtem q̄ picta recognitio sit nulla patet quia finit indiscreta per quā ius acgri nō potuit cpo vel episcopatui vt. C. de iuris ꝛ facti ignoꝛ. l. cum falsa. ꝛ de probatio. cū de indebito. §. fin. Dicit Oldra. quod hec ratio videtur sibi fortis ad soluendum contrarium. Addit ꝛ aliam rationem: quia aut ista recognitio inducitur ad feudum per eum inducendum seu constituendū aut ad probandū dudum constitutum. Primo casu nihil valet. Certus est cū modus constituendi feudum: puta per investituram vt in ti. qualiter feudum acquiratur. nō autez hoc fit per simplicē recognitionem vt. C. de lib. causa. l. liberos. ꝛ. l. parentes. et l. interrogatū. ¶ Et hoc fuit opinio dñi Dclo. in lectura sua. C. de pac. l. traditionibus. Secundo casu similiter nihil valet q̄ super totaliter incerta re ꝛ genere. ꝛ sic non affert preiudicium aliquod vt. ff. de confes. l. certum. in prin. Preterea non habuit cām qō est necesse vt aliqō robur habeat vt probatum est per. ll. allegatas. ꝛ est casus. C. de apocis pub. l. j. lib. x. Quibus rationibus predictis pōt dici recognitionē predictam non tribuere ius dicto epo in recognitione dicti recognoscentis huic accedat q̄ solo verbo vel animi destinatione res deo non dedicatur. vt. C. de fur. l. si nondū. ꝛ. ff. de polli. l. ij. §. voto. Et si dicatur qō hic non requiritur traditio: q̄ saltem iure donationis debet valere. cum psumat facta ex certa sciētia. ar. ff. de ope. liber. l. cāpan⁹. ꝛ. ff. si quis cautio. l. sed ꝛ si quis. §. fi. Nam hoc concesso tñ q̄ ista esset donatio facta ex ea non transferr dñium sine traditione vt no. bar. ff. de acquir. pos. l. si rem aliquam. Nec ob. quod retentio vsufructus habetur pro traditione vt. C. de donatio. l. quisquis. nam ibi constabat de vera ꝛ expressa donatione hic non. ¶ Sed contra hoc facit. nam ad quid fierent renouationes ꝛ recognitiones si nihil operantur vt no. C. de sacrosan. eccle. antē. si quas ruinas. quia actus debent fieri sic vt de iure valeant: vt not. in. l. huiusmodi. in princ. ff. de lega. j. Jtem satis est causa ipsum dominium quia recognoscit eum dominum vt no. ff. de inter. actio. l. j. Jtem recognoscit possessionem ergo non potest referre dominū questionez vt. C. de agric. ꝛ censi. l. si coloni. ꝛ. l. ritibus. libro. xj. ꝛ. §. de consuetudi. recti feu. in princi. Nec est verum quod ista verba vniuersalia sint ita incerta quod debeant vitiare vt. d. l. nam quod liquide. §. fi. de penu. leg. ad hoc. ff. de verb. sig. l. rei appellatione. ꝛ quod not. C. de pact. l. fi. ꝛ. ff. man. l. si tibi mandauero. §. is cuius bona. ꝛ. C. de sacr. san. eccle. j. priuilegia. Quare sic distinguo. Aut dixi recognosco quicquid possideo ꝛ tunc non includitur iurisdictio quia esset trahere verba ad impropriuz significatum vt. ff. de acquiré. re. do. l. ferunt. §. incorporales. Aut dixi quicquid habeo: ꝛ tunc includitur iurisdictio de significatu
14 verborum. ¶ Sed restat dubium an transeat in feudū cum; nulla interuenit inuestitura vera vel interpretativa: quia cum eps possessionē non habeat non potest eam tradere vel quasi tamen bene concederem q̄ si constaret de iure episcopatus q̄ intelligeretur interpretativa traditio interuenisse vt. ff. de rei vendi. l. quedā mulier. ꝛ not. C. de fur. l. si seruū. Super hoc diceudum videtur q̄ si eps habeat pares ꝛ recognitio fuit facta coꝝm paribus vel per breue testatum a paribus confirmatum q̄ dicta recognitio valeat tamē solēnis. idem si nō habeat pares: vel si in recognitione fiat mentio de aliis veteribus inuestituris vt in. c. j. de consuetudi. recti feu. Sed certe in inuestitura prelatorum non requiruntur pares vt. §. fi de invest. inte do. ꝛ vasal. lis oriatur. ca. in clericorum. Unde sufficit scriptura corroborata a testibus bone opinionis. Sine scriptura autem in preiudicium ecclesie non valeret vt. C. de sacrosanc. eccle. Lubemus nulli. §. sane ne omnis. in fin. Sed bene valeret in preiudicium recognoscentis. ar. C. de fi. instrumen. l. plures apocies. ¶ Formatur etiam alia questio a domino Oldr. comes concessit militi in feudum castelliaminam cum quarta omnium obuentionum. queritur cum quidam debeant amittere bona q̄ offenderunt comitē: an castellanus de illis bonis debeat habere quartam. Et videtur q̄ sic nam socius socio cōcat ea que ob delictum cōsequif. ff. pro so. l. si quis societatē. sed isti sunt socij. ergo ꝛc. Jtē verba generalia hoc suadent q̄ nomen obuentionum est nomen generalissimū vt. ff. de condi. indebi. l. si ydiana. Jn contrarium vī q̄ illud q̄ alicui in vindictā propric in iurie debetur alteri non conferur vt. ff. de colla. bo. l. ij. §. emancipati. Ad hoc. ff. de pcti. here. l. at vbi. ff. de edil. edic. l. bouem. §. si quis seruo. Secundo arguo. ff. de litig. l. fi. de in. pa. l. otiuus vespasianus. ff. de in. l. sed si vnus. §. sed si ante. Et habeat dōs salutem sue iniurie ylti nem vt. §. que fuit olim prima cā bene. amit. c. j. §. pe. Non ob. d. l. si quis societatē. p so. q̄ speciale est in societate omniū bonorū q̄ oia veniant cōicanda fm Old. Habet eñ societas vniuersalis quasdam prerogatiuas. vcz q̄ dñium transeat sine traditione vt no. in. l. j. §. j. ff. de vsucap. pro dote. Sed si pene descenderēt ex delictis nō in ipm comitem commissis sed in alios tales pene venirēt cōicāde inrta portiones assignatas vt. ff. de act. empt. l. creditor. in pun. ꝛ nota. ff. de iurisd. om. iudi. l. extra territoriū. p Pet. ꝛ Ly. ꝛ facit. ff. de minō. l. iij. §. si qd filio. ꝛ. ff. solmat. l. si vero. §. itē qcqd. ꝛ. ff. ad treb. l. debitor. §. fi. ꝛ. ff. de dote. preleg. l. cum qs. ver. nam si quis. cum si. Non obst. ar. de verbis generalibus: q̄ verba generalia ciuiliter sunt. intelligenda ꝛ pnt rō dictat ꝛ non abusiue vt. ff. de servi. l. sicut. ꝛ. ff. de pig. l. obligatiōe gñali. ꝛ. ff. mā. l. creditor.
16 §. lucius. ¶ Ellia qō formak a dño dy. si vēdo oēs possessiōes qs habeo i castro. an videar vēdere iurisdictionē. Et dic q̄ nō si habeo iurisdictionē rōne psone ez si rōne possessionū tūc in tali vēditiōe venit. Et allar. c. istud vt ipse no. ff. de acq. re. do. l. ergo. ꝛ si hz iurisdictionem ex territorij. vēdito territorio vēit iurisdictio ez si h̄ habeat vt alteri⁹ priuilegiū nōve

Universidad de Deusto
Biblioteca

a nit scõm By.ª ¶Tllia qõ formaᵗ ab Old.ccxxxiij. a ¶Scõm By. Et verũ dicit quia si p noia vniuersalia i. sub nõe territo:ij. secus si non p nomen vniuersale: ꝫ simpliciter dicit fundos vel pdia: q; tunc nõ claudit iurisdictio q; significatio verboz nõ sumitᵗ ex iure sed ex simplici rerũ corpore: vt.ff. de ꝛtro. iuest. ℌ.vlti.et.ff. de vsuf. leg. l. in ꝛrest.

17 de qua dixi in.l.si plures.C.de cõdit.insertis.et.ff. in preludijs. ¶Siles qui feudũ liberũ a francũ tenebat a barone requisitᵉ fuit ab eo vt iret cũ eo ad exercitus querik an teneaᵗ.Et an eius sumptibus.Et an baro possit ab eo exigere subsidiũ pecuniariũ. Dicit Old.q; virtus istius dictionis francũ fm vulgarẽ interpretationẽ ad quam recurri dz vt.ff.de verb. sig.l.anniculus.intelligitur.l.liberũ ꝛ indefinite pro latum.intelligiᵗ eñ cũ omni libertate ꝛ ab omni seruitute absolutũ.arg.ff.cõta pdio.l.si qs duas.in pn. ꝛ ibi no. ¶Patet igitur q; nullũ onus põt imponi nisi id de quo in ipsa feudi datione expressum fuit vt.ff. de ver.ob.quicqd astringẽde.sicut nec a liberto opere exigunt nisi q; implicite vel explicite in manumissione vel statim post ipsũ fuit vt.ff.de ope.lib.l.vt iurisiurãdi.ꝛ.l. vlt.C.de lib.cã.Cõfydera ergo q; ne datio ipsius feudi repugnantiã contineat ac p hoc vitiũ nullitatis contrahat.de re in.l.vbi repugnantia.ꝛ.ff.de ver.obl.l.si titius.dicẽdũ est hunc vasallũ teneri ad ea q; in sacramẽto fidelitatis cõtinẽtur vt ℌ.de noua forma fidei.c.j. Inter hec aũt non est aliquẽ exercitũ sequi.ꝛ si teneᵗ hoc facere dz hoc facere expẽsis baronis si lõgius esset excursurus ne duplici onere graueretur.ff.de annuis lega.l.mevia.ℌ. finaꝛtiũ.q.l.pudenda.ff.sol.ma.l.si cum dotẽ.ℌ.si pater. de lega.ij.l.titia.ℌ.qui in vita. ¶Pro hoc.ff.ad.l.rho. de tac.l.nauis.ℌ.primo. Itẽ nõ põt baro sibi ius dicere in imponẽda talia vel taxatione q; ꝛ si ad hoc teneretur vasallus tũ hoc nõ pertinet ad cognitionẽ dñi vt not.extra de iud.c.cetcrũ.ꝛ.C.ne qs in sua cã. l.j. Et text.dicit q; interesse est p subtilitatẽ iudicis in quirendũ.C.de fen.ℌ pro eo qõ interestᵗ.l.j.circa medium fin Old. Et his apparet qõ francũ idem est dicere q; sui iuris. ¶Preterea que in iuramẽto fidelitatis cõtinẽtur. De hoc p cy.ff. de rerũ vinl.l.sacra. et facit.l.vlti.C.de bo.liber. ¶Et scias qõ est quoddã castrũ qõ vocaᵗ castrũ francũ vt no.in.l.si qs a barbaris.C.de re mil.li.xij.tũ est nomen proprũ et non significat frãchisiã bt conceditur simpliciter in feudum q; non est eadem ratio vel intentio proferentium:sed solum demonstrare loci corpus cum iuribus sibi conueris ꝛc.Bald.

b ¶Franchisiã. vide bal.in.l. si plures.C.de 2di.iser. bal.ĩ l.j.ℌ.vl.de lat. lib.tol. ꝛ.ff. in pemio. ꝛ Jo. and.in addi. spec.in rub. de feud. et vide bar.cons.sto xxxviij.qõ incipit cõe sꝛ.oleti. vbi cõsulit qñ cõe 2cedit castro frãchisiã.vide ibi q; pulebre loqui tur. and. bar.

Quesitum. Si filiᵘˢ vasalli dñi offendit ꝛre feudũ pre mortuo postea feudũ amittit nec sic cedit in eo.h.d.facit.ff. de.phi.feu.alie.p fed.ℌ. insupe.ꝛ.ℌ.seq.ꝛ itelligeᵗ sicut ibi dꝛ si dño nõ satisfaciat. ¶Not.hic qñ delictũ puenit gratiã:gra nõ in fundif. Vel sic.no.q; beneficiũ nõ conferꝛ indigno. Et addeᵗ qõ no.C.de transf.l.actiõe.per Ly.Bal. ꝛc.

18 **Si voluerit.** Si vasallᵘˢ cogitauerit ofꝛfendere dñm:nec ad actũ peruerit feudũ nõ amittit:quinimo etiam si laboꝛrauerit feudũ nõ amittit nisi dño insidiatus fuerit.

19 h.d. ¶Hispositio soli? animi ad delictũ nõ initiat delictũ.Sz insidie cõtra dñm habẽtur p delicto cõsummato.h.d.Et hoc est in delictis i quibᵒ non reqrit 2summatio opis.ꝛ sic inspicif ꝓpositũ delinquẽdi cũ facti initio ꝛ nõ regrit delictũ cõsummatũ.ff. de edil.edic.l.quid sit fugitiuus.ℌ.idẽ celsus. NOTANDUM.q; cogitatiõis penã nemo meretᵉ ff.de pe.l.cogitatiõis. LABORAUERIT.ꝫ penituit puniꝛ ad effectũ pduerit.als sec? vt.ff.ad l.cor.de fal.l.q falsum.ꝛ no.ℌ.q.mo.seu. amit.in pn. PROBATUM EST QUERIMUR.p quinq; testes vt.j.quot testes sint necessa.phã.no.ingra.ca.j. Ja.bel. ¶No.q; motᵘ animi nõ puenientes ad actũ iniurie nõ puniuntᵏ pena priuationis feu.sec? si pueniãt ad actũ iniurie vt ad insidias. Et rõ dꝛie ẽ q; actᵘ nõ pcedentes ad iniuria sunt quodãmodo pars primorũ motuũ q; nõ sunt i ptate nra vt no.C.de epis.ꝛ cle.l.si qs nõ dicam rapere. Et dic vt ibi plenarie doꝛri.ꝛ not.in.c.perpetue.de elec.lib.vj.in nouella.

1 **Similiter** Lasus.feudũ transit ad fumi
2 lius supest. Alij ꝺdixerunt.h.d. ¶Not.q; cõsuetudo interpretatur pactũ. Unde in dubio.femina in feudis vꝰ opposita in defectum masculi q; qõ potissimũ est in gratione ꝛ prestatissimũ in seruitioꝝ pla

tione illud in succedendo.interfertur naturali ratio c ne.Adde supra qui sibi vel heredi suo.c.j.Bald.

Filius. Filiᵘˢ nõ põt hereditatẽ patris repudiare ꝛ paternũ feudũ retinere:agnatus autez põt.h.d.Et dic vt.ℌ.an agna.vel filius.c.j. ¶Not.q; filius nõ debet habere bonoꝝ paternoꝝ et onera hereditatis repudiare q; censetur vna persona vt.l.ij.C.qui eta.lib.x.Bal.

Si contentio. Si cõtẽtio est inter vasallum ꝛ emptoꝛes de feudo vasallo deficiente in phatiõe electio iurisiurãdi datur emptoꝛi.h.d.facit.ℌ.de controuersia inter masculꝛ femi.ℌ.si.

Et similiter. Feudum nõ potest constitui sub pacto legis cõmissorie.h.d.vt.ℌ.de fen.da.in vi.l.cõmisso.c.j.q; lex commissoria est odiosa ꝛ displicens.ff. de minoꝛi.l. emilius largianus.Bal.

Similiter. Feudũ dari põt ad certũ ꝛ determinatũ seruitiũ.h.d.

c ri possit inuito dño.ꝛ breuiter distinguiᵗ q; si feudum datũ est ad certũ seruitiũ nõ põt renũciari q; ad id est astrictᵉ vasallᵘˢ per actionẽ ex stipulatu vel pscriptis verbis.nã istud pactũ est vestitũ.Secus autẽ si nõ interueniat pactũ vel interueniatᵗ;ꝫ sup incerto seruitio re ꝛ gñe q; q; nullũ ẽ vel dño icertũ nõ põt dici iuestitũ.vnde nulla tñ suppetit ciuilis obligatio:sed sola naturalis fm simpliceᵗ naturã feud.que est vt si dño nõ seruiꝛet fm qõ ex natura feudoꝝ debuerat ipm feu.amittat.Unde ab illa naturali liberatᵉ est postq; refutauit.Ista sunt verba glo.Ytoloquit multũ intellectualiter:qõ dic vt.ℌ.de vsf.qui ℨ consti.Lotha.c.j.in fi.ꝛ tetigi in ꝓmio huius opis.

¶Quidã canonistᵉ dicunt q; de equitate canonica ꝓpter bonã fidẽ seruãdã non põt renunciari inuito dño.Hoc tenet Ber.extra de cõsti.que in ecclesiarũ. Nã apud eos nõ curatur solẽnitas pacti vestiti vñmodo subsit substãtialitas.i.cã vt extra de pac.c.j.et no.extra de ele.c.cum inter.ℜ.per Ber.Dnrat ergo vel committitur obligatio ad interesse.ff.loca.l.si in lege.ℌ.colonus.Bal.legum doctor.

¶Commercium quid significet.

1 ¶Vasallus an ꝓnctur feudo qui fraudez contra dñi
2 voluntatem excogitat illicituꝫ contractum inciũdo.
3 ¶Pene plures an possint imponi põ vna felonia.
4 ¶Patientia domini an habeatur pro consensu.
5 ¶Consentire an videatur qui patitur aliquem testari de re sua.
6 ¶Notarius instrm falsum conscies qua pena puniaᵗ.
7 ¶Pena noua imposita a lege vel statuto an tollat penas antiquas.

¶De prohibita feudi alienatione per loth. Rub.

Imperialis. Diuide in tres partes.ꝓio imperatoꝛ erodit.Secundo prohibet alienationem.Tertio penã imponit ℌbentibus.Quarto notario scribẽti.Scõa pars incipit in ver.p multas em.Tertia in ver.si qs aũt. Quarta in ver.notariuꝫ.Lasus.Imperatoꝛ roboraꝛ ꝛ inuigilat cõmodis subiectoꝝ.ꝛ ideo habita diligenti deliberatione cũ sapientibᵘ ꝓhibet generaliter feudũ alienari a vasallis sine voluntate dñoꝝ suoꝝ.Et si vasallus cõtrafeceꝛit pretio ꝛ bñficio carebit:notarius q; scribit instrm officio suo priuabitur ꝛ fit ifamis.h.d. ¶Not.vasallo esse inter dictum omne commercium super re feudali absq; permissu dñi sui vel dñoꝝ suoꝝ si plures sunt.h.d.Quia nemo plus sua parte cõsensum interponere potest.arg.ff.de acqui.here.l.duo fratres.et.C.si.regun.l.si constiterit.

1 ¶Est aũt hoc nomen commerciuꝫ generale vocabulum vt.ff.de iusti.ꝛ in.l.ex hoc iure et per Lyn.in l.q filios.C.si res alie.pig.dat.fit.cuꝫ similibᵘ. ¶Not.q; puniᵗ vasallᵘˢ qui fraudẽ cogitat cõtra dñi sui voluntatem.Circa qõ dic q; aut excogitat per viaz cõtractus:aut per viam delicti.Si per viaz contractᵘ punitur vasallus ꝛ actus non valeatᵗ q; hic non babetur

d ¶Distinguitur an feudo qꝑ possit renunciare vt non subeat seruitiũ glo.fin.est ℌ fin do. Jo. in.l.is cũ quo. ff. de aũ pluare.vide q; dixi.in.c.q; in ecclesiarũ.de cõsti.Jnd. bar.

d ¶Nõ valeat vid bar.l.l.qd ergo.ℌ.cũ aũt ff.de bis q no. ffa.tñ alibi dixit Bal.qõ ex ℨctu nullo nõ debeᵗ pena.l. non dubiũ.C. de le.ꝛ bar.in l.nõ putauit. ℌ.quis.ff.deℨ tab.dicit q; ex ℨctu nullo nõ soluit gabella.ꝛ ang.i.l.j. ff.qõ qsqꝫ iur. q; ex sua ipo iure nulla inder nõ facit liẽ suã.Bal.C. de epi.audiẽ. dixit si minoꝛ nõ põt aliena re sine 2sensu ꝓpinquoꝝ et alienauit emphyteosim sine 2sensu ꝓpi quoꝝ non hz locum pena.l. si.de in.ephyꝛ. ex ℨctᵒ fuit null?.Itez l.l. j.ff.q; qsqꝫ in. si ꝑpetrat quis sius insquũ et nõ tz impetratio nõ punik. Itez inder pt iterũ ferre sententiã si sententia fuit ipso iure nulla.l.si vt ꝓponis et ibi bar.C. qño et qñ ind. Itẽ p curato:ĩ ℨctu illum nulliter facit nõ expiraᵗ mandatũ qu possit tert. ℨ hñ.vide bal. ℨ addi.sꝑe. in tit.de sen. vbi notabilᵉ logꝛ. itẽ eligẽs si nulliter eligit vid bar.in l.j.de opt. leg. l.j.ꝛ vide bonũ tert.quem not.frã. tigri. de pisl.sertuꝫ decimũ.de vaca. mmne.ff. Alud. barba.

betur respectus ad damnũ:sed ad delictum.C.de sac.sanc.eccle.l. inbemus.ℌ.sane.el.j.ꝛ in auten.de non alie.ℌ.quia vero verisimile.colla.ff. Si vero cogitauitᵉ per modum delicti dic vt not.ff.ti.j.ℌ.si voluerit vasallus.Et quod dixi in contractu dic vt in contractu cõsummato non in proiocto ꝛ perfecto quia ille non dicitur contractus:sed sunt quedam verba vt.ff.de edil.edic.l.sciendum.ℌ. dictum. et not.in.l. eleganter.circa prin.ff.de condi.inde.ꝛ arg.l.is qui.ff.de testa.ꝛ in.l.fideicom. ℌ.ꝛ de leg.iij.vbi text.ꝛ glosſ.ꝛ facit.l.contractus.C.de fide instru.et in

3 ℌti.de contraben.empt.in princ. ¶Not.hic pro vna felonia plures penas imponi. Et est ratio quia imponuntur cõsyre per eandem.l.sic.C. de sacrosan.eccle.l.placet. Item nota hic viam fraudibus precludẽda5. fic.ff.de transac.l.cum hi.ℌ.si cum lis vel dnoꝝ.l.consortium non est.ff. solu.matri.l.filie mee.C.de leg.l.non dubium.ff.de iure patro.l.si liber-

4 tus minoꝛem.ff.de legibus.fraus cum materia sua. ¶Quero nũquid patientia domini sine contradictione habeatur pro licentia. Glo.hic sentit quod sic.C.de omni agro deserto .l.qui agros.lib.xj.quia in potestate domini est factum impedire nisi interueniat errꝛ: quia qui erat non consentit nec ratificat vt notatur.C.de rei vendicatione.l. mater.ff.de inisi.om.iudi.l.si per errꝛem.Ad hoc de tacito consensu facit.C.ad velle.l.si sine. Alij contradicunt quia scit ius suum esse sibi ser-

5 ℨctu nullo nõ debeᵗ pena.l. non dubiũ.C. de le.ꝛ bar.in l.nõ putauit. ℌ.quis.ff.deℨ tab.dicit q; ex ℨctu nullo nõ soluit gabella.ꝛ ang.i.l.j. ff.qõ qsqꝫ iur. q; ex sua ipo iure nulla inder nõ facit liẽ suã.Bal.C. de epi.audiẽ. dixit si minoꝛ nõ põt aliena re sine 2sensu ꝓpinquoꝝ et alienauit emphyteosim sine 2sensu ꝓpi quoꝝ non hz locum pena.l. si.de in.ephyꝛ. ex ℨctᵒ fuit null?.Itez l.l. j.ff.q; qsqꝫ in. si ꝑpetrat quis sius insquũ et nõ tz impetratio nõ punik. Itez inder pt iterũ ferre sententiã si sententia fuit ipso iure nulla.l.si vt ꝓponis et ibi bar.C. qño et qñ ind. Itẽ p curato:ĩ ℨctu illum nulliter facit nõ expiraᵗ mandatũ qu possit tert. ℨ hñ.vide bal. ℨ addi.sꝑe. in tit.de sen. vbi notabilᵉ logꝛ. itẽ eligẽs si nulliter eligit vid bar.in l.j.de opt. leg. l.j.ꝛ vide bonũ tert.quem not.frã. tigri. de pisl.sertuꝫ decimũ.de vaca. mmne.ff. Alud. barba.

¶Quid si patior te de re mea testari an videar consentire.Dic quod non.C.de inoffi.testa.l.si quando.ℌ.fin.quia patientia nõ prestat autoritatem extra iuris dispositionem.Si quis patitur autoritate sua preteꝛ sa fieri videtur consentire sed si autoritate facientis sciens.Et est nõ.vbi accommodat nomen suum accommodat consensum.Secus si non no minatur in efficiendo actu quia non est ibi titulus sui nominis.ff. de

6 pigno.actione.l.cains. ¶Quero nunquid notarius bodie maioꝛi pena punatur.Respondeo sic quia amittit manum acsi fecisset falsam chartam vt notatur.C.de ser.fugi.aut.non iure.Et hoc est verus si nõ tarius erat legitime etatis.qne intelligitur vigintiquinqz anni completi vel vltra.C.de his qui veniam etatis impetra.et.l.ij.C.si aduersus de lictum.alias non amputatur ei manus quia istud instrumentum reuera non est falsum sed tenerꝛrium.arg.C.si aduer.delictum.o.l.ij.et notatur in.d.ℌ.quia vero verisimile:quod nota pro limitatione.l.auxilius

7 ℌ.in delictis.de minoꝛ.et.l.si arrogati.j.de tutel. ¶Sed nunquid per istam novam penam tollantur alie pene.Respondeo non quia ipsa sententia amputationis manus inducit priuationem officij ex infamiam

a quia est tam famosa infamia inducta per legem imperialem ª.

Coradus. In nomine sancte ꝛ indiuidue trinitatis coradus ꝛ allegatur sepe per Jaco.de ard. Alij non habent istud.c.nec est glosſ.ꝛ in isto.c.habes de feudo sine culpa non amittendo. ¶Item habes de abiatico quod est dictum nepos ex filio quo vocabulo vtuntur Papienſ. Item de feudo non alienando per viam cambij precarij et libelli.ꝛ vltra hoc imponitur pena centum librarum auri. Alij dicunt quod istud.c.non habetur pro text.quia non debet esse in ista.ꝛ.colla. feudoꝝm.

1 ¶Jurare fidelitatem an debeat quis domino:nullo anteposito vel anteposito priori dñi:no.

2 Feudum renert.tur ad dominum vel ad agnatos cum suo oꝛdine formali.

Satis bene. Diuide in tres partes.Primo thema.Secundo questio.Tertio responsio. secunda incipit ibi defunctꝰ:tertia in ver.quas amputantes.¶ Lasus. A duobus dominis miles diuersis temporibus bina quesiuit beneficia.decessit relictus duobus filijs.filij postea diuiserunt beneficia inter se ad vnum

b ex dominis ne perueniꝛ beneficium prius a patre acquitum. et ad alterum perueniꝛ questum posterius.et quilibet suo domino iurauit fidelitatem simpliciter nullo anteposito excepto imperatore alemanico.deinde mortuus frater ad quem peruenit beneficium posterius et frater superstes sibi succedit in beneficio.dominus eius beneficij petiit ab eo sibi fidelitatem prestari simpliciter nullo anteposito sicut frater defunctus fecerat.queritur an sit audiendus. Et respondetur quod non: quia semper in iuramento debet quis preferre dominꝝ suum antiquiorem ꝛ hoc habet locum etiam si beneficium in secundam tertiaꝫ vel quartam generationem non peruenerit.vel in infinitum.hoc dicit. ¶Casus.Quidam miles.puta dominus petit bina beneficia.puta viruti et castri sancti ℳartini:a duobus dominis:sed' successiue puta a domino Joã.castrum viruti:et hoc puius:a domino ℙbilip.castrum sancti ℳartini.et hoc posteriꝰ.et ideo domino ℙbili.tenebatur iurare fidelitatem excepto priori domino scz domino Joã.qui dominus Pet.duos filios puta Titium ꝛ Seium habebat qui scz Titius et Seius diuidentes hoc modo quod Titio obuenit castrum viruti: et Seio castrum sancti martini.que diuisio valuit de iure.Alter conꝛs.ſ. Titius nullo anteposito domino suo iurauit.ꝛ estrinsecꝰ proprie iuramentuꝫ fidelitatis vasallagij vel dic.i.nullo nominatim excepto. Alter vero.ſ.Seius ad quem peruenit castrum sancti ℳartini.sicut patet q; iuraꝛat fidelitatẽ simpliciter.decessit Seius:cui succesſit Titius frater.

1 ¶Queritur vtrum ille Titius succedens in feudo scij debeat iurare fidelitatem pro castro sancti ℳartini domino dicti castri nullo anteposito.an vero antepesito priori domino patris sui vt prius in litera

truncata patet:que dicit deueneraᵗ in vnã personã finaliter ꝛc.Nideᵗur q; sicut fuit vna ꝑsona ꝓnoꝛ dialiter q; habebat vnũ ex dictis dñis antepositum ita huic suprstiti in hoc successio obesse nõ dz.vñ iurauit fidelitatẽ dño castri sancti martini poie dño anteposito ꝛ excepto. hoc dicit. ℙUBERE UBERANTUR.ꝛ ita erat renera. ℙOSTERIORITATIS.subaudi qui posterior dicitur : ideo q; post alium fratrem fidelitatem fecit dño suo. Pet.de cer.vel dic q; ad cum peruenerat posterius feudũ. JN QUERIMONIA.id est in dubium venit vtrum titus debeat iurare fidelitatem pro castro sancti martini nullo antepositoan vero anteposito priori dño patris sui vt prꝰ personat litera trũcata que dicit deuenit in vna persona finaliter sicut fuerat vna persona primordialiter superstiti obesse.vnde iuradit fidelitatẽz dño castri sancti martini priori dño antepositoꝛ excepto.

2 ¶Et not.q; feudũ reuertitur cum suo oꝛdine formali ꝛ nõ alteraᵗ ex facto mortuis sine herede.Si hoc actũ ergo a ℨcio sensu si nõ esset actũ q; i infinitum deueniret non infinitareᵗ sed vsq; ad septimuz gradũ subsisteret vt.ℌ.q. feu.da.pos.ci.ℌ.hoc autem sciendũ. ¶Un iura q; loquuntur de infinitate quo ad trãsuersales debẽt intelligi si hoc actũ est. alis secus.nã in linea recta hz locũ infinitas:q; naturalis est descẽsio:ꝫ nõ est reflexa seu transuersa:q; esset eo reuerti vñ separatũ fuit ꝛ retro aspicere.argu.C. de dona.l.si auia vestra.Sz Pet.de cer.dicit subaudi hic maxime:q; idẽ fuerit aut.non iure.Et hoc est verus si nõ tarius erat legitime etatis.qne intelligitur vigintiquinqz anni completi vel vltra.C.de his qui veniam etatis impetra.et.l.ij.C.si aduersus de lictum.alias non amputatur ei manus quia istud instrumentum reuera non est falsum sed tenerꝛrium.argu.C.si aduer.delictum.o.l.ij.et notatur in.d.ℌ.quia vero verisimile:quod nota pro limitatione.l.auxilius

7 ℌ.in delictis.de minoꝛ.et.l.si arrogati.j.de tutel. ¶Sed nunquid per istam novam penam tollantur alie pene.Respondeo non quia ipsa sententia amputationis manus inducit priuationem officij ex infamiam

a quia est tam famosa infamia inducta per legem imperialem ª.

a ¶Jmpialem. extra no. an il le qui partem suã alienauitᵘˢ postea frater est mortuus si ne herede possit petere ꝓtẽ fratris.ꝛ vñ q; nõ: q; expresse p.l. ꝓhibitus est alienare. secus si tacite vt no.ff. de legaꝛ. ñ.l.cũ pr.ℌ. liberis in pn. ꝓ accur. Ibidẽz dicit gloſſ. qõ alienatio fctã pẽdẽte conditione fideicõmissi tz interim nisi testatoꝛ expresse ꝓhibuerit. quo casu etiã non tz ꝛct non est alibi.

¶Jn nouel. viõ que latissime notani ad bal.i.l. captatoꝛias.C.de testa.mili.Alud. Barba.

c ¶Odof.sed satis põt dici cõ prehendi sub possessorio retinẽde ꝛ vt sic legislatoꝛ videat perfecte tradidisse vt insti.de inter. ℌ.sequens.

¶L. ℌsitũ.ꝛ e l.genero.ff. d. his q; no.insta. ꝛ in.l.j.de tẽp. in inte.rest.per C.et facit qõ not.Ly.in.l.j. C.de an.exc. i

b ¶Franchisiã. vide bal.in.l. si plures.C.de 2di.iser. bal.ĩ l.j.ℌ.vl.de lat. lib.tol. ꝛ.ff. in pemio. ꝛ Jo. and.in addi. spec.in rub. de feud. et vide bar.cons.sto xxxviij.qõ incipit cõe sꝛ.oleti. vbi cõsulit qñ cõe 2cedit castro frãchisiã.vide ibi q; pulebre loqui tur. and. bar.

Quoniam. Si vasallᵘˢ intra annũ ꝛ diẽ ram amittit feudũ.Si vero iusta cã impedit? nõ fecit nõ pdit feudũ.h.d. ¶Not.q; iusta cã iterueniẽte

b ¶Not.qõ ꝓscriptio annalis nõ currit ꝓbabilr ignoranti neqz semestris.de edi.edic.c.cũ ser mẽses. ¶Extra not.q; est reperire quartũ possessoriũ scz cõsumãde possessionis.C.de car.edic.l.j.per Ddof. ¶Extra no. sile q; iudici cui nõ est presentatum rescriptum in quo fundatur eius iurisdictio nõ currit tempus qñ est

2 apposita pena.extra de appell.c.super eo. ¶Item nota qõ terminus iuris nũqꝫ est peremptorius si legitimum probetur impedimentum. Consonat cuz predictis.C.qui pet.tuto.l.cũ a matribus.C. de appel.preses.ff.de re.mili.l.iij.ℌ.si ad diem.ff.de abige.

d l.j.in fi.C.ad.l.ſla.de plagia.ff.de re iudi.l. quesitũ ᵒ. b,

1 ¶Jmperator an sit dominus totius mundi.

2 Rex Francorum an sit subiectus romano imperio.

3 Pubertas plena est.xviij.annoꝝ.ꝛ minoꝛ faciens pacem ꝛ iurans an obligetur.

4 Minoꝛ.xviij.annis non cogitur ad pugnam.

¶De pace iuramẽto firmãda ꝛ seruanda. Rub. c

Decedictali. Diuide in quq ptes.¶Prio ꝓcipit impator pacẽ iuramẽto firmatã ab oibus seruari.Scõo statuit penã nõ seruantibus.Tertio ꝓhibet cõuẽticulas receptiones ꝛ illicitas exactiones. Quarto confirmat sacramẽta puberũ licita ꝛ cassat illicita.Quinto redit ad materiã feudoꝝ.Secũda ps incipit ibi d si quis vero temerario. tertia in.ℌ. conuenticulas. quarta in.ℌ.item sacramenta puberũ. quinta in.ℌ. ad hec. Prima ꝛ secũda ps vsq; ad.ℌ. cõuẽticulas. subdiuiditur in ser partes.Prio ꝓcipit pacẽ ab oibus seruari. ꝛ determinat qui iurare debeant pacem.Secundo consulit per quem modũ seruare debeant pacem.Tertio punit punatos si non seruent pacem.Quarto punit crimina commissa per

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ L.i.ꝛ ita tz gl.not.vj.dist. adri.dicit cuz glo.i textu qđ rex hispanoꝝ non recognoscit superiorē intelligē dō facto fm Jmo.ꝛ hoc sti.vt ex.q fil. sint leg.c.p ve nerabilem .q idē dō rege frācie: fm gl.ꝛ in sec.de ap. .§. videndū.p qđ C.de offi. pfe. p̄fr.vbi spera tor disponit dō ptibus Frācie i sperator essē ē ꝛ fis toti⁹ mūdi ꝛ ad.l.rbo. de iacl.depre catio.ꝛ oēs p nincie sub eo sūt.d.c.adria nus.ꝛ oēs na tiones subsūt a ei.ri.qđ.i. §. si qs ß vsi. volu mus ꝛ oēs pn cipes. vsi. q.i. in epiſ⁹ ꝛ oia sūt sub ei⁹ ptā te.vtij.diffic.§ iure.vij.q.j. fin uram ꝛ.C.de ēdri.pfe.bū a zchone ꝛc.ꝛ.j. de phi. feud. glo.o.Lein. Imperiale. .§. fi. dō rege frācor.

b ¶ Est legista tozi.viō ang.i l.i.§. initium. q ponit nota bilia vba.ff.dō pestu.vbi dic q sufficit dice re qđ sic volūt statuentes.an dreas barba.

c ¶ Et Ly.pā facit odō quā ponūt docto res i.l. pactuz curatoꝝ.C.de pac.cōsulden tes ꝛ tutorem posse remitte, retinriā datā pupillo p bo no suo. vbi.3. ē piculosa ꝛ in spe. de homi. .§.i.facit q no. C.de transact. in.l.preses. 1

d ¶ Ut vim.Ui de bal.in.l. vt vim.de insti.ꝛ iu.ꝛ ibi Alng. Aind.barba. 4

e ¶ Dicit io.vi de casuz sing. 6 fz bar.i.l.j. §. visistructus.ff. 7 dō ope. no. usi, ꝛ ibi ang.alle, 8 ipp.fi.vide an

eos qui non seruant pacem.Quinto punit iudices negligentes seruare ꝛ seruari facere pacē.Sexto punit inopes non valentes soluere penam statutam.secunda incipit in.§.fi quis vero aliquem.tertia in.§. si quis vero temerario.quarta in.§.iniuria . quinta in.§.indices.sexta in.§.si vero.Casus vsqꝫ ad.§.conuenticulas . ¶Primo imperator precipit pacem ab omnibus obseruari ꝛ statuit quod omnes iurare debeant a.xviij.anno.vsqꝫ ad.lxx. pacem seruare ꝛ in ſi.vniuſcuiuſqꝫ quinquennij omnia sacramenta renouari.Deinde cōſuluit omnibus quod ſi ius aliquod eis competit contra aliquem adire debeāt iudicem ꝛ legitimum postulare preſidium.

¶ Statuit insuper penam non obseruantibus pacem maioribus mediocribus et minoribus. quinimo pro iniuria furto et homicidio legitima pena etiam puniri. Imponit etiam penam iudicibus negligentibus seruare predicta.ꝛ ſi ad dictam penam soluendā aliqs cognoscatur inopia laborare solvat in corpore.h.d.SUBJECTIS. ¶†Quero de qua subiectione hic loquit.nam ſi omnes ſunt subiecti imperio frustra ponitur hoc verbum.Si vero non omnes ergo imperator non est dominus totiꝰ mundi.¶Respondeo omnes sunt subiecti de iure et meritoſed non omnes sunt subiecti de consuetudine.ꝛ peccāt sicut frācigene ꝛ multi alij reges.Unde hoc verbum subiectis significat plenitudinem subiectiōis ne.l.sanctio ſit indebito posita vt.C.de sum. trini.l.j.⁹ ¶Vel dic q dictio subiectis ponitur de monſtratiue non arctatiue:q quoties indefinita re fertur ad casus qui omnes possunt de iure comprehendi equipollet vniuersali vt no.Dy.in rub.de re. iur.lib.vj.ꝛ no.glo.hic positam que dicit q rex Francorum est super imperio romanorum.ꝛ arguit q se mel fuit.ergo est q:semel verum semper presumitur verum.Sed iſta ratio non cōcludit q:distingue tēpora ꝛ accordabis scripturas vt.C.de furtis.l. apud antiquos.alias sequeretur q romanum imperium non haberet hostes:sed eos tātum qui subtraherēt se imperio qđ est falſum vt.ff.de capti.l. hostes.et ꝛ regnum francorū non sit de romano imperio tamē non sequitur.ergo imperium nō est vniuersale.sīaz aliud est dicere vniuersale.aliud integrum vt not.ff. de verb.signi.in lege recte dicimus.Xviij.Anno.

¶ Nota hic de eta.xviij.annorum.ista etas appellatur plena pubertas.ꝛ dic vt not.in.l.j.§.initiuz.ff. de postu.ꝛ.ff.ad.l.falci.l.hereditarium vt.C.de bis qui ve.eta.impet.l.ſi.ꝛ plerūqꝫ statuta ciuitatū ponderant hanc etatem vt not.in.l.ij.ff.de eo qđ cer. lo. nec tū vlla ratio reddi potest:niſi q:ita visum est legislatoriᵇ. ¶Querit ergo gl.nūquid ſi minor.xviij. annis pacem facit ꝛ iurat non contrauenire obligetur per iuramentum.Et videtur q:non.vt hic.Tamen in contrarium videtur glo.Dicit Jac.de are. q facere pacem vtilem ꝛ veram etiā ad minores pti net vt no.C.de in integ.reſti.mi.l.j.per Jac.de are.ꝛ Ly.ꝛ ¶Facit extra de despon.impu.c.ſi.vbi pro bono pacis minores puberes possunt obligari: quod alias non esset. ¶†Demū glo.colligit hic vnum notabile q:minor.xviij.annis non cogitur ad pugnaz quia non potest iurare ꝛ iramentus requiritur in pugna.ꝛ videtur q:bene dicat:q:consonat natura li rationi.Sed Jaco.de bel.dicit quod ſi ponit ſe in necessitate imputet sibi q:in delictis non daf adultis venia.vt.ff.de mino.l.auxilium.§.in delictis ꝛc.

¶ Not.hic in tert.q par debet esse vera ꝛ perpetua nam par in qua latent insidie non est par sed dolus dicit beatus Aug.in lib.de ciui.dei qđ quādiu cum vitijs pugnatur vera par non est.

¶ Jus sibi dicere an et quando quis possit.

Jniuriam tendentem contra rem publicam quilibet potest propulsare.

Jus ingrediendi possessionez autoritate propria an possit vendi.

Debitor fugitiuus an possit capi:ꝛ an recessurus cogatur satisdare.

Malefactor an possit a quolibet capi.

Quid ſi est clericus.

Excessus defensionis in rixa non punitur pro toto sed pro tanto.

Si quis vero.

¶ No.hic qđ non dz quis sua autoritate ſi bi ius dicere sed adire iudicem competentem. iccirco est vigor iudiciorum ꝛc.C.de indeis.l.nullus. et hoc est regulare vt ibi.ꝛ qđ met.cā.l.ertat fallit regula in casibus vt.C.quando liceat vnicuiqꝫ ſine iudi. se vindi.l.j.et.ij.C.de pig.l.iij.ff. quorum lega.l.j.§.j. de iusti.ꝛ in.l.vt vimᵇ.ad.l.aquil.l. scientiam.§. qui cum aliter.ꝛ.l.quemadmodum.§.j.C.vnde vi.l.j.C. de iure emphy.l.j.C.de metha.ꝛ epidema.l.denoti. libro.xij.ff.que in frau.cre.l.ait pretor.§. ſi debitore. de decu.l.generali.lib.x.vbi quis decurio vel coar. li.l.j.ꝛ.ff.de adulte.in.l.ſi adulterium cum incestu. §.idem pollioni.ꝛ in.c.olim.de restitutione spo. ꝛ p Lyn.in.l.j.C.vnde vi.vbi dici. ¶†Jtem delictum intēdit ad iniuriam rei publice cuilibet licitum est illam propulsare.sicut iniuriam patris ꝛ matris.de iusti.ꝛ iur.l.veluti.Dicit vegetius in proomio quarti.de re mil.qđ nomen rei publice peperit cōmunis vtilitas cui vnuſquiſqꝫ naſcitur.ff.de ven.in posſeſ. mit.l.j.§.et generaliter.ff.de capti.ꝛ postli.re.l.post liminium.§.filius. ¶†Quero nunquid ſi possum mea autoritate per vim etiā armatā ingredi possessionem nunquid ꝛ possum vendere banc rez ꝛ cedere ius emptori quod ſua autoritate occupet . Dixit Jo.ᵉ non.nam licet marito occidere adulterū tamē non est licitum occidere ei cui vir commiſit vt.ff.ad ſille.l.ſi quis in grani.ſed Accur.no.contrariū.ff.de vi ꝛ vi.arma.l.cum fundum.dūtū ciuili non ingrediatur ſine atrocitate facti.de reg.iur.l.non est ſingulis. ¶Et hoc facit ad questionem de facto.dicit statutū q offenſo liceat facere ſuam vindictam nunquid hoc pōt alij demādare.ꝛ dicit q non fm opi. Joā.quā credo verā in casu dicti statuti: ˢ q:pone demonſtratio est pſonalis vt.ff.de statu lib.l.ſeruus ſi heredi.post prin.ibi dum dicit pſone dūtaxat eiꝰ qui demonſtratꝰ est adheret. ¶†Querit glo.vtrum debitor fugitiuus possit capi:ꝛ res ſibi auferri:¶Respondeo q aut res est capiētis ꝛ pōt ei auferri vt.l. ait pretor.§.ſi debitores.ff.que in frau.credi.Aut nō est capientis ſed ei debitaᵈ obligatione personali.et tunc potest capi ipſe ꝛ res debita tū debet cōſignari magiſtratui.ſ.ipſa persona ꝛ res.argu.C.de maleſi. ꝛ mathe.l.ſi.ſi autē aufugit ſine re capi pōt et debet iudici preſentari vt.ff.de furtis.l.interdū.§.q furez. ꝛ ibi nota q furtū est priuatū delictū etiā ſi ſit pena mortis fm Accur.¶†Quero an debitor qui est recessurus teneatur ſatiſdare:¶Respondeo ſic: vt not. Lyn.de ope.li.l.pe.¶†Quero nunquid maleſactor possit a quolibet capi.ꝛ videtur qđ non:q: ſpāle est in maleficijs ꝛ ſimi.vt.C.de maleſi.ꝛ mathe.l.ſi. Jn contrarium est ius cōe.Solu.dic qđ in ipſo actu de linquendi vel immediate post potest quilibet eum capere ꝛ indici preſentare vt.ff.de adul.l.capite quinto.¶†Sed quid ſi iſte delinquens est clericus ¶Respondeoᵏ etiam clerici capi possunt vt preſententur epiſcopo vt no.per Jmmo.ꝛ per Joā.and.in nouel. extra de ſentē.excommu.c.vt fame.Sed ex internallo nemo potest eum capere niſi ex commiſſione epi: vt not.extra de iud.c.cum non ab bone. ¶Querit ſi quis potest ſibi ius dicere propria autoritate et vadit ad iudicem pro licentia vtrum pro tali licentia obtinenda requiratur libellus.ꝛ glo.ſentit qđ non inſtit.de liber.§.multis¹. ¶Quero ſi moritu est ille cui est data licentia per pactum vtrum transeat ad heredez:¶Respondeo ſic:quia iſtud pactum non est priuilegium ſed ius commune.facit.ff.de pig.actione.l.qui retiario. ¶†Extra nota quod exceſſus defenſionis in rixa non punitur pro toto ſed pro tāto vt not.in.c.ſignificauit.de pe.ꝛ remiſſ.Jmo. ibidem ait qđ etiam cōtra principē potest quis ſuā libertatem defendere de naturali inſtitia.Jo.an.fm Post. item deliberandi cōſilium tollit rixas ꝛ metus inſiſtētis periculi ꝛ nimius dolor.C.de adul.l. gracchꝰ. homo enim intēſo dolore permotus nō est in plenitudine intellectus.Bal.

¶ Nobilis aliquando maiori pena punitur quaz ignobilis.

Si quis vero temeratio.

QUINQUAGENTALIBRIJS.† Not. hicᵐ qđ maiori pēa punit nobilis qꝫ ignobilis.ꝛ pt eē rō q:qto qs maior ē vl in maiori dignitate tāto magis dī peccare ꝛ ptēnere vſ vt.C.de epiſc.et cle.l. pieſ. ge.i.l.qđ ſi in die.§.iul.ff.de pe.her.ꝛ bar. i.l.iij.C.de pigno.Aln.bar.

¶ Singulis. Et viō ter.i.l. j.§.ſi.ibi ſz p curatorio nomine vbi bar. ff.de oper. no. nū.et pbatur iſtō.ff. de mi. i.l.q ſi minor in ſi.ꝛc.qđ sic.

¶ Statuti.vide bal. in.l. vt vim.ff. de inſ. ꝛ iu.ꝛ q nota ni ad.d.an. in c.q i eccliarū. de ſti.Aln.b.

¶ Debita.an liceat cape de bitorē fugitiuū p penarato rē.gl.ē fing.C. ſi qs decu. vel coar.in.l.j. an dreas barba.

¶ Quero.viō ang.et mo.i.l. ſi.als.iij.ff. ſoluta.Aln.bar.

¶ Riſideo. de iſta qōne vide bal.in.l. gracchus.de adul. vbi tz q:ſic in l. accuſatiōis. C.qđ me.cā.tz Jniuriabredicit ſe ad cōcordiā facit q:ipe no. j.eo.i.§.furtū ſ finaliḃ vbiq vide bal.i.c.ſi. ō iur.caliū.vbi tz qñ ptēz p ſe dz accipe vidi ctā.pt tū voca re oplices.viō ibi bal.i.c.ad nſaz ō.pb.vl ſ tz q:non pt ce dere.idē tz in c.decetero. de re.iu.ꝛ i.l.i.C. vñ vi.an. bar.

¶ §.multis. et tradit in.l.iij. C.de pig.et.C. de in.ēph.l.ſi. lz ℨ vē qđ no. inn.de ele. i.c. qz pp.i gl.i v. illō.Et q:req rat ptis citatio.facit.C.vñ vi. vide.l. meminerint.et p io.an.ō libel. 2ce.§.videdū. v.ꝛ no.ſpe.an regraf libell⁹.

¶ No.hoc vide q:n.i.c.cū ē.de iurein. et ego nota.i ree.ple ne in.c. qualr ꝛ qñ.de pba. Aind. barba.

pieſ.ad ſi.Dic ergo q:ſi ex nobilitate augetur delictum magis punitur nobilis.ſic et familiares principis magis puniuntur ex trangreſſione mandati qꝫ alij.ſi.C.de conducto.ꝛ procura.do.aug.l.j.libro.vj.Aut ex dignitate non augetur qualitas delicti.et tunc pena pecuniaria magis punitur nobilis:ſz in corpore magis punitur ignobilis.de hoc per Lyn.C.de ſumma trini.l.nemo clericus.dic vt ibi.vel dic quod quādo contemnitur mandatum principis ſemper magis debet puniri nobilis quā ignobilis.Secus in aliꝫs delictis vel coniunge bas duas diſtinctiones ſimul.Bald.

1 ¶ Pene arbitrarie extenduntur vſqꝫ ad mortem.
2 Damnatus propter leuem iniuriam an efficiatur infamis.
3 Populus an poſſit reſtituere infamem.
4 Jniuriarum accuſatio an ꝛ quando ſit publica.
5 Jniuriarum actione an poſſit agere dominus pro iniura facta ſuis vaſallis.
6 Jniuriam factam ciuitati an antiani poſſint remittere.
7 Jniuria remiſſa in foro penitētiali an poſſit intētari in foro iudiciali.
8 Fur non famoſus an poſſit ſuſpendi pro vno furto famoſo.
9 Et qui debeant furca ſuſpendi.
10 Satiſfactio qualis poſſit fieri a predonibus de male ablatis.
11 Raputi quis cum armis rem perſuſi poſtea captus est mediolani cum illa re an debeat puniri tanqꝫ raptor: aut tanqꝫ ſimplex fur.
12 Inſultatus ꝛ percuſſus in eccleſia an dicatur extractus per mantelluz qui extra pendebat.
13 Abſcindens membrum alicui qualiter debet puniri.
14 Probationes facte iuris ordine omiſſo an valeant ſi quis accuſatur de crimine notorio.
15 Epiſcopus an debeat deponi qui promiſit alteri pecuniam ne eū accuſaret de morte patris ſui.
16 Judex an poſſit aliquem condemnare ex teſtibus receptis ſuper generali inquiſitione occiſi mortui reperti.
17 Perſeuerare in confeſſione an dicatur ſemel tortus.
18 Occidens aliquem cui mandatum ab alio fuerat ſi dicat ſe non feciſſe exequendo mandatum an ei credatur.
19 Puniri an poſſit de homicidio ſtatim quod certum est vulneratū eum dere non poſſe ꝛ alias queſtiones ponit de homicidio.
20 Teſtis falſus in cauſa homicidij an puniatur tanqꝫ homicida.

Jniuria punitur

*cadit in ſpeciale nomen delicti tamen cadit in atrocitatem facti vt ſi quis beat vnam alapam poteſtati alicuius terre propter ſingularem inimicitiam quaz habet cū eo poſſit capitaliter puniri:¶Rideo ſicᵃ. ¶†Jtā pene arbitrarie extenduntᶠ vſqꝫ ad mortem inclusiue propter exceſſum facinoris.ista est gloſſ.ordinaria in ſti.de iniur.§.in ſumma.ꝛ dicit Jnno.quod propter emergentes caſus licitum est legem tranſgredi vt ipſe not.extra de conſtitu.capitu.j.

¶ Quero an propter leuem iniuriam damnatus efficiatur infamis:
b ¶Rideo non vt no.Jmo.extra de re iudi.cum teᵇ. ¶†Quero an ppls
3 poſſit reſtituere infamem:¶Rideo non per viam indulgentie ſed co qđ sit damnatus ininste bene potest in integr. reſtituere vt.ff.de poſtu.l.j. §.de qua.ꝛ hoc est verum quando magiſtratus illius populi habet autoritatem a populo ex conſuetudine vel priuilegio. Secus ſi a principe illum magiſtratum confirmante quia tunc populus non potest reſtituere in integrum cum ab ipſo populo non videatur emanare condēnatio ſed ab ipſo principe per interpoſitam perſonam magiſtratus municipalis.vnde factum maiori autoritate non potest infringi a minori potestate.materiam vero actionis iniuriarum explicat Lyn.C.de in
4 iu.l.omnium.ꝛ dic vt ibi per Ly.ꝛ in.l.ſi non cōuitij. ¶†Quero vtrum quando iniuria non habet titulum criminis ſpecialem .accuſatio in iuriarum fit publica:¶Rideo gloſſ.qđ non.ff.de priua.deli.l.fina..Sed Bar.dicit q:aut venit imponenda pena pecuniaria ꝛ quilibet pōt accuſare.allegat quod not.ff.de popu.act.in rub.nam hic vertitur publica vtilitas ſed ſi veniret imponenda pena corporalis ſecus eſſet q:hic vertitur publica ſeueritas. ¶Quid ergo ſi pena eſt arbitraria ita qđ inde pōt imponere perſonale vel pecuniariam prout ei videbit.Quare dicas non eſſe publicum crimen:quia non est.l.cautum vt.ff.de prenar.l.iij.in fi.ſi non ob.illa glo.de populariḃ actio.q:ibi loquitur qñ delictū purgaf per populare actionē q est ciuilis.hic qñ per criminales
5 accuſationem que est odioſa. ¶†Quero ſi iniuria fit vaſallis meis an poſſim agere actione iniuriarum:¶Rñ.ec hoc facto duplex iniuria oritur.ſ.que fit vaſallis.nam ſi cōcernit burſale comm commodum ꝛ iſtā intentare non poſſum quia non ſum eorum procurator nec habeo mā datum a lege quia nulla lex.b.d. ¶Alia est iniuria que concernit me ꝛ interesse meum applicandum burſe mee.ꝛ iſtam poſſum intentare.boc no.Jmo.extra de appell.c.dilectus. ¶Quero vtrum in actione iniuriarum concludat libellus ad interesse.ꝛ an ſtetur ſacramento:¶Rñ.dic de boc vt not.ff.de iniur.l.pretor.edicit.§.quid ergo.et.l.iniuriarum eſtimatio. ¶Quero an ſi damnum ſit iniurioſe datum poſſit criminaliter quis accuſari.Gloſſ.nota.dicit qđ ſic in.d.l.vlti.ff.de priua.delic.q est intelligendū quādo est damnū datum dolo vel lata culpa vel forte leui.ſecus ſi leuiſſima.nam pro leuiſſima culpa non oritᵏ actio criminalis in aliquo delicto mundi:vt eleganter no.Ly.de epiſcopis ꝛ clericis.l.ſi quis noſti die m rapere.

¶ Quero ſi partiales fibiſmicem inferūt iniurias ꝛ damna nunquid teneatur ad reſartionem dānorum ꝛ ad eſtimationem iniurie:¶Respondeo ſic.ſz illa pars que iniuſte regit vt extra de iniurijs.ca. in noſtra.ꝛ not.in.c.vlti.qđ met.cauſa. per Jn nocen.

6 ¶†Quero an iniuriam factam ciuitati poſſiunt remittere Antiani illius ciuitatis:¶Respondeo non qꝛ non poſſunt donare ſed requiritur concilium ciuitatis:vt.ff.quod vi aut clam.l.prohibere.§.plane.

7 ¶†Quero vtrum iniuria remiſſa in foro penitētiali poſſit intentari in foro iudiciali:¶Reſpon.vt not. inſti.de iniur.§.ſi.¶Vel dic qđ ant facta eſt plena remiſſio:aut ſolius rancoris:aut dubitatur. Primo caſu nō potest agi quia per ſacerdotes tanqꝫ per publicam perſonam potest acquiri abſenti vt.l.j.§.ius publici.de inſti.ꝛ iur.extra de ſepul.c. parochiano. Secundo caſu potest agi. Tertio caſu idem qꝛ non preſumitur donare eſtimationez iniurie: ſed dimittere malinolentiam animi pro quo facit.ꝛc. dist.c.ſi quis contriſtatus.xxiij.q.iij.c.cum in.l.mat.c.v. luc.c.vj.qđ tenetur remittere malinolentiam ſed nō actionē. Vel diſtingue in dubio iter pſonā ꝛ pſonā. nam perfecti intelliguntur velle ſeruare euangeliuz quo cauetur quod debemus dimittere debita debitoribus noſtris:vt no.ff.de inſa.l.furti.§. pactᵒ. De iſta queſtione not.Bult.de cug.ff.de pact.l.ſi tibi.ꝛ.

¶ Quero nūquid actio iniuriarū poſſit cedi:¶Rñ. dic vt nota.in.l.fina.C.de bere.vel actio.vendi.

¶ Quero vtrum actio iniuriarum dicatur eſſe in bonis noſtris:¶Rñ.dic vt no.ff.de coll.bo.l.cū emācipati.§.emancipatis filijsᶜ.Et not.qđ quedā habe
c mus que tū in bonis noſtris nō ſunt vt ius adema a di vt.ff.ad.l.falc.pretia rerum.ꝛ legitur ꝛ not.in.l. gallus.§.ꝛ quid ſi tū.in gloſ.nō ſolnit nili gloſ.ꝛ in l.ſi qs ita bere.de poſti.inſti. SEU FURTIVO.

8 ¶†Dic quero an de iure cōi quo vtimur arceſcri ptu.l.federici pro vno furto enormi poſſit fur non
d famoſus furcis ſuſpendi:¶Rñ.ſic⁹ vt no.per Lyn.C. de ſer.fug.aut.ſed nouo iure.ꝛ adde quod not.in.l. pe.ff.de condi.ob cau.per Accur.vbi dicit gloſſ. qđ furtum etiam capitale est priuatum delictuz. Dicit b Dy.quod propter publicum vtilitatem ꝛ in priuatis poſſunt extranei accuſare.ff.de publi.l.licitatio. §.quod illicite.per Dy.Dicit Accur.quod iura fiſcalia potest intentare in ſubſidiū quilibet idoneus

9 ff.de bono.poſ.l.iij.§.a municipibus. ¶†Item famoſi latrones furca ſuſpenduntur. Item pirate ꝛ c ſimiles:ꝛ in.d.autenti.ſed nouo iure ſuſpenduntur verſus eum locum vbi furati ſunt vt.ff.de pe.l.capitalium.§.famoſos. Item ſacrilegi.vt.ff.ad.l.iuliam pecu.l.vj.§.i. Item tranſfuge ad hoſtes. Item reniciantes concilia principis. Item actor ſeditiōis vel tumultus vt.ff. de re mili.l.iij.§.is qui.ff.de pe.l.ſi quis alius.§.j.ꝛ.ff. Item ſeruus regis qui mortem d intulerit alicui debet ſuſpendi ſupra foſſam ipſius mortui:vt in lombarda.de cul. fer.l.j.ꝛ de homi.li. homi.l.ſi ſeruus regis. Item principes ppſi adorantes falſos deos ſuſpenduntur in patibulis contra ſolem.Et ita potest dici quod reges ꝛ principes hoſtium ſi deprehenduntur quod debeant ſuſpendi in patibulis.ſed vltra eandem diem non debent e morari.numeri.c.xvj.ꝛ deuteronomij.c.xx.ꝛ Joſue c.ix.Jac.de domino ardi.in fin.ſumme ſue.ꝛ ex hoc apparet quod ſchiſmatici qui adoeāt falſam eccleſiam ſi in bello capiuntur debent furca ſuſpendi.

10 ¶†Quero qua ſatiſfactionē de rapinis ſuis ꝛ male ablatis poſſunt facere predones ꝛ raptores qui in peſtiferis ſocietatibus connerſantur:¶Reſpon. frater Raymūdus de pēna forti ponit hoc in. ij. libro ſui operis ſub tit.de forma reſtitutionem.ꝛ dicit qđ talia conſignanda ſunt epiſ locorum vbi fuit facta rapina.ꝛ illi debent fideliter diſtribuere in redemptionem captiuorum vel alimenta pauperum. ad quod vide in anten.omnes peregrini.C.commu.de ſucceſ.ꝛ in.l.id qđ pauperibᵍ.C.de epiſc.ꝛ ele. Dicit ēt q:ſi filij taliū deliquētiū eſſent pauperes po t cis epis aliqua partē cōcedere amore dei.ꝛ forte totū fz Ray. ¶Jſta ergo incerta ꝛ male ablata fauore aui

¶ Riſideo ſic. vide bal.i.c.ſi. de off.dele.vbi ḡrit qđ de eo q interfecit potestatez an debeat puniri vt rebellis.Aind. Barba.

¶ Cum te. Licet cōtra.ff. de publi. indic.l. inſamem. dic vt ibi.

¶ Filijs.ꝛ i.l. ſi cui de verb. ſig.vbi per accur.ꝛ i.l. iniuriarū.ff.de iniur.ꝛ not. in.l. penales. ad.l. fal.

¶ Riſideo ſic. viō bal.i anſ. ſz nono iure. C.de ſer.fu. in eo.ſ. ibi .in.c. cuz ſit. vide q late ibi diri. Aind. Barba.

¶ Item principes. Vide qđ no.bal.i.c. cuz quidā.de iure iu. Aln. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

me ptinẽt ad distributionẽ eoꝝ vt extra de iude. c.cũ sit.sed de iure ciuili nõ sunt dimittẽda filijs nec epis sed applicant fisco:qꝫ scelere quesita sunt fisci: vt.ff.de cal.l.in beredẽ.ff.de iur.fis.l.lucius. ¶Quero an falsus procurator facit furtũ manifestũ ⁊ videt q sic:qꝫ inter psentes cõtrariũ est verus qꝫ ds rei ignorat.⁊ ideo in furto eũ apprehendere non videt. nã nec etiã ibi est acclamatio. text.est. C.de fur.l. falsus.in fi.⁊ vide.ff.de fur.l.si qs in seruitute.vbi bonus ter.¶Quero de famulis scholariũ qui faciunt eis quedã furtula:an ex hoc dicãtur fures.⁊ nunqd p multis paruis possit qs tanꝫ famosus furca suspendi:dic vt not.per glos.ª ⁊ extra.C.de fur.l. antiquos.§.fi.ᵇ ¶Quero vtrũ furtũ dicatur ppie spoliatio.Dic vt no.ff.de fur.l.ita.q; fullo.in princ.ff.de acqui.pos.l.rẽ.q; nobis.⁊.l.si rẽ mobilẽ.C.de agri. et censi.colo.libro.xj.et.ff.de statulib.l.sticho libertus. ¶Quero an cõmittat furtũ ille qui recipit fructus beneficij qui priuatus est de iure:Rñ.sic vt.ff.de cõdi.inde.l.si vbana.de rei.vendic.l.ij.de prebendis.c.de multa.Sed opp.qꝫ furtũ ds fieri alicui q possideat als nõ est furtũ vt.ff.de vsuca.l.si homo.⁊.ff.si quis test.li.esse iuſ.fine.l.i.§.scenola.⁊ no.C.de fur.c.si abducta.Sed rñdeo qꝫ hic bene fiet possessori ecclesie de hoc p Inno.in.d.c.dudũ.⁊ in.d.c.de multa.et de iureiu.sicut.ad qõ ⁊ vide no.in.c.licet eps.de prebẽ. in.vi.⁊ in.c.inter quatuor.de maio.⁊ obe. ¶Quero an res amisse per furtũ, pbent per iuramẽtum Rñi.dicᵉ vt no.Inno.extra qõ me.cã.c.fin.⁊ qõ not. insti.de verb.obl.§.pe.et.C.vnde vi.l.si qñ.⁊ in.l.j.§. ista deposita. ¶Quero an actio furti manifesti fuerit introducta p.l.xij.tab.Rñ.sic vt not.ff.de admi. tu.l.tres tutores. ¶Itẽ glo.dicit ibi qꝫ administratio mitigat delictum.concor.ff.de pubb.l.si multi. ¶Quero aliquis cũ armis fecit rapinaꝫ Perusie postea cũ re rapta captus est ad sediolani.vtrum debeat puniri tanꝫ latro an tanꝫ simpler fur.nã i ad sediolano representat simplex ℥ctatio et nõ vis armoꝝ q̃ est inseparabilis a suo loco.In cõtrariũ facit qꝫ ad sediolani capit vt profugus.et iõ aut ds remitti ad locũ delicti aut puniri ℔ statuta illius loci vt in auten.vt nul.iudi.§.si quis vero cõprehensoꝝ.col.vj.Alij dicũt qꝫ non põt puniri ad sediolani qꝫ ℥ctatio q̃ fit ibi est ℥tinuata nõ ichoata delicti.Est enim furtũ delictũ actu permanẽs ⁊ fi actu trãsiens donec vitiũ sit purgatũ ⁊ hoc qvna est res ⁊ animus cõtinuat? vt no.ff.de actio.ꝛ ob.l.pe.ꝛ.ff. de fur.l.inficiãdo.§.infans. ¶Sꝫ hec opi.nõ videt vera.ar.C.de psecri.lon.temp.l.fi.ꝛ qꝫ saltem ex generali arbitrio qõ habẽt iudices.per.l.j.grnuit.ff. de offic.pfi.magistratus ds ẽt purgare ꝓuincia malis hoibus vndecunqꝫ sint vt.l.iij.ff.eo.ti.ꝛ qꝫ a iure cõi datur eis hec iurisdictio ⁊ attribuitur eis hoc offiũ videt.qꝫ debeat pm ius cõe puniri qꝫ delictũ est commissum in romano solo vt.l.ij.C. vbi sena.vel cla.et l.ij.C.de eunu.⁊ ꝓcditur nõ per viam statuti sed ex generali potestate.l.congruit.vel dic vt plenius examinani in.l.cunctos populos.C.de sum.tri. ¶Sed nunqd iudex vbi ℔ ius cõe ⁊ statutũ.loci possit seruare qõ velit.Rñ.si iurat seruare statuta non potest seruare ius cõe statutis ⁊ trariũ vt not.in Spe.de pena te.li.§.fi.qꝫ statuta sunt ꝓcisi iuris. ¶Quesiuit Jac.bu.si statuto cauetur qõ iudex maleficioꝝ ingrat in loco maleficij ⁊ vnus in aliquo territorio est captus in altero territorioest dispoliat? quis dicat locus maleficij.In quo picto ego dico qõ eatenus quatenus in suo territorio est cõpromissum poterit cognoscere.nã delictũ ℔ plures partes diuisibiles. Itẽ iurisdictio ⁊ pena diuisiones recipiũt.ff.de stip. ser.si seruꝰ cõis meus ⁊ castrẽsis peculij.§.vl.ꝛ. C.de fur.Lapud antiquos.ꝛ idẽ hoc casu dico de isultu ⁊ ferita si insultus est ichoat? in vno territorio:ꝛ cõtinuato insultu vel fuga facta est ferita vel homicidiũ in alio territorio.nã hic nõ cõsundit insult? ꝓpter diuersitatem territoriꝝ.⁊ adde qõ no.ad sod.ff.

de adul.l.qõ ait lex. ¶Quero vtrũ valeat statutũ qꝫ cõtumax ⁊ sola cõtumacia nõ cõstãdo aliter de crimine possit cõdẽnari ad mortẽ:dicit Spec.ᵉ qꝫ sic.ti.de fideiuſ.Itẽ dicit Jo.in.c.veritatis.in fi.de.do. ⁊ cõtu.in nouel.⁊ ita seruat ꝓut ibi in.l.diuus.ff.de custo.re.ꝓ Bar. ¶Quer̃ doc.an dicat percussus in ecclesia qꝫ pmantellũ qõ extra pẽdebat tractus est extra ecclesiã ⁊ percussus.Jo.an.de immn.eccle.i.c. fi.in nouel.dicit qꝫ nõ qꝫ aliud est trahere aliud est peutere.⁊ discrepant admodũ natura ⁊ effectu:vt.l. nec℔ de fur.ff.ne qs eũ.l.sed crimendi. ¶Not.cñ qõ qñ actꝰ non terminat ad ynũ terminũ nec ad vnaꝫ speciẽ delicti ibi est pluralitas etiaꝫ penarũ.Sꝫ qñ terminat ad ynũ finẽ ibi sunt duo ꝓpter ynũ.ideo vtrobiqꝫ tñ ynũ. ¶Quero qualiter ds puniri ille q absciss dit alicui mẽbrũ:Rñ.l.cor.de sica.qꝫ partes bois occidit.facit qõ no.ff.de fur.l.vulgaris.in pri. nã isti qui habẽt animũ occidẽdi cũ actu taꝫ grãdi vltore ferreo puniẽdi sunt vt insti.de pub.iud.§.itez lex cornelia.Sed in diuina scriptura dicitur qõ tantum ds puniri ꝓ tãto ⁊ nõ totũ ꝓ tãto.dicit enim oculũ ꝓ oculo dentẽ ꝓ dẽte.hoc dicebat.lex.xij.tabu. vt patet inst.de iniur.§.pena.⁊ hoc si cõstat de dolo et pſone sunt equales.als pena ẽ arbitraria:vt ibi no. qꝫ in bis que nõ habẽt certã quãtitatẽ vel naturã ſi cut est actio iniuriarũ ex.l.cor.ex̃ est arbitrio cognitionis.ff.de iniu.l.iniuriarũ estimatio.ad hoc facit glo. parunla.ff.de iur.om.iu.in.l.imperiũ.Et ſi nõ innotẽt mẽbrũ sibi ꝑmutabit pena:ꝛ seruabit iudex equalitatẽ inquãtũ põt.Sed ſi nõ põt puniet magis grauis ex remissus vt.l.ij.C.intra cer.tẽ.qõ crimi.termi. Et est rõ qꝫ offensus mẽbrũ pdidit inocẽter.iste autẽ punit culpabiliter.⁊ iõ magis qꝫ iter innocẽtiã ⁊ dolũ nulla est ꝓportio. ¶In ista mã querit vtrũ si accusak qs de homicidio tanꝫ notorio valeant ꝓbationes facte ordinario tramite omisso.⁊ dic qꝫ non valẽt qꝫ nõ est notoriũ actꝰ pmanẽtis.Idẽ in ingitio ne si hꝫ ꝓmotorẽ.nã ⁊ ibi lis ds ℥testari vt plene no. in.c.vlt.de fo.cõpe.in nouel.Et no.qꝫ cognoscere iuris ordine nõ ſerbato est ius alteri? auferre vt no.in c.statutũ.de here.lib.vj.in glo.ˢ ¶Itẽ quesiit Jomo.de quodã ẽpo qui cõfessus est ꝓmisisse ꝑetro cẽtũ vt cũ de morte ꝑfis sui nõ accusaret vtrũ ex ista cõfessiõe eps sit deponẽd?:⁊ vt qꝫ sic.ꝓ.l.qm.ff.de in fa.⁊ l.furti.§.pactus.eo.ti.⁊.ff.de iu.fi.Leius qui delatorẽ ipse tñ determinat ℥ius si talis pmissio fuit facta nõdũ instituta accusatiõe qꝫ vt poti? hoc fecisse cã redimẽde sue veratiõis:vt ipse no.extra de accu.c.j.li.vi.⁊ ibi ꝓ Joã.an.in nouel.ᵇ ¶Sꝫ nũqd ex tali cõfessiõe põt poni ad tormẽta.⁊ ſi qdẽ laborat infamia puto nõ vehemens infamia cũ aliquo alio indicio sufficit ad torturã.imo dicunt ad sod.qõ ve hemens fama ẽt fine aliquo indicio:vt not.extra de purg.ca.c.ſi qs in nouella.ad hoc.ff.de ꝓba.l.cõi ꝓbatio.⁊.ff.de edil.edic.q̃ro.§.ſi.dicit Jnno.qꝫ in cã ingitiõis admittũtur testes etiã viles ℥ min? diffamatũ.de re iud.c.cũ.J.⁊.Al.⁊ tradicti in.l.ſi quis ex argẽtarijs.§.j.ff.de edẽ ¶Done qꝫ inuenit aliqs occisus ⁊ nescit a quo vñ inder ingrẽdo gialiter inuenit.Titiũ occidisse nũqd ex testib? receptis sup ingitiõe gialj possit eũ cõdẽnare:Rñ.qꝫ nõ:qꝫ istõ nõ est indiciũ cũ nõ sit fundatũ cõtra aliquẽ.⁊ideo subseq ds ingitio spãlis ſm Bic.de mata.⁊ Bar.in l.ij.§.ſi publico.de adul.de hoc not.extra de offi. cꝛ. c.j.in nouel.⁊ de elec.c.bone.ꝓ Jnn.⁊ vide Archi.l. dis.miror.§.fi.⁊ adde qꝫ debent ijdẽ testes repeti vel alij recipi. ¶Itẽ no.qꝫ sola fama nõ inducit sciẽtiã: vt extra de accu.cãgitioni.§.queñitis sed indu cit cõscientiã.⁊ ſi est fama ꝑseuerãs q̃ quotidie augetur inducit opinandi vehementiã.ff.de acqui.here.l.cum quidã.§.qõ dicitur.⁊ est gloss.in.l.in bone fidei.C.de rebus cre.in gloss.mag.ver.sed quid ſi interfeci. ¶Item an sententia lata ſuper inquisitione pereat ex̃cep.rei iudi.dicit Jnn.quod ſic in.c. vlt.de collu.ʲItẽ an ciuiliter possit inquiri.ar.qꝫ nõ extra de iudi.c.exhibita.fallit odio feneratoꝝ.de iureiu. ad nostram.per Jnnocẽ.Item fauore fisci.C.de bo. vac.lib.x.l.ſi.per Bar.Item fauore miscrabiliũ per sonarum.C.ſi man.ita ſn.ali.l.mulierem.per Lyn.

¶In glo.⁊ in clemẽ.sepe.de verb.sig.et in Spec.de lega. §.subest.

¶In nouel.⁊ Bart.in.l.qm̃ de his q not. insta.et ꝑ Sandi.i titulo an ſi trãſigat habeat.ꝑ cõfesso ⁊ dirive bis q not.insta. in.l. furti.§.ſi qs. Et adde qõ ſi trãſigat data pecunia cũ voluntate ⁊ tracta tu pretoris:qꝫ tũc vt tñ cõſiteri rõne dubij enẽt? et ex bona fide.ff. de ifamib?.d. l.furti.§.ſi qui iuſſu.⁊ ita vt sentire gl. co. ti.i.l.qd ergo §. pena.gratior.sup vbo de estimatiõe ultima solu. ℔ vel sine vo luntate ꝓtoris facta vi? fitẽs fateri delictuꝫ vt not.Ly.elegantẽ in suis ſiliis.Et ici pit illud consilium ex facto proponit ꝛc. ¶De collusio. Vbi dicit i fine qõ non est pluries inquirẽdum de eodẽ crimine si cut nec plies quis est accusandus de eodẽ crimine de accu.c.de his.

¶Cõiecture. a Vide bal.i. l. gcũq;.Cõ ser. fu. not. ꝑ gl.l. pe.C. de fideiuſ.vide bal.i l.j.C.de collusiõe detegẽda. ⁊ i.l.j.C.de cõ fessis.⁊q nota ui ibi ad bal. ⁊ in.d.gl. bal. in.l.eã quã.C. õ fideiuſſ. an. barba.

¶Opponẽdũ. Vide bart.in Lybi pactũ.C. de transactio. An. Barba.

¶Quero.vtũ c bal.ſ.qb? modis feu. amit. l.cj. et i ſimili l. transigere. C.de trãſa. ⁊ i l.i.C. de nũdi. Vnd. Barb.

¶Dicit Pe. Jſtud voluit d cp.in.l.j.vnde. e vi. vide dom. Lar.⁊.d.abb. cõtra in c. in cõfessiõe ꝑseuare.dicit doct. qꝫ perseuerare tũc dr qñ nõ territus tormẽtis ⁊ extra tormentoꝝ loca illa nõ videꝰ ꝑseuerat als nõ videret ꝑseuerare ſpõte ℔ metu.℔ ista non videt ppie ꝑseuerãtia.de hac materia plene no.extra de reg.in.c.cũ in contẽplatiõe in nouel.ibi etiam dr qꝫ semel vel bis sufficiẽter tort? ⁊ in negãdo ꝑseuerat põt ite? toꝛi? ex indicijs super uenientib?.Hec materia examinatur pLy.C.de qõ.l. fi.⁊ p Bar.ff.eo.ti.l.de mi.ſ.tormẽta.tũ in hoc opere ideo sepe allegaui ⁊ allego canonistas vt nõ solũ scias qd ꝑcessit a fonte iuris ciuilis sed ẽt quid ꝓ neat autoritas canonistaꝝ.⁊ qꝫ istud opꝰ ds legi in curijs regũ in qb? ius nr̃m ciuile nõ allegak ꝓ autoritate.℔ solũ ꝓ rõne.Dicit Jo.an.ꝓ vultus potẽtis terribilis inducit metũ.de elec.c.qꝫ ꝓpter.in pe.col. in nonel.qui vultus terribilis ds oñdi ℥ delinqũtes vt in aut.de mã.ꝓin.§.talem vero.col.iij.⁊ tũc ẽ licit? metus.sed ℥ innocẽtes illicitus nisi ad ꝓdita ingrendi veritatẽ.C.ad silleianũ.l.fin. ¶Quero si titius mãdauit scio qꝫ occideret gaiũ ⁊ interfectus est Baius tũ Seius dicit qõ nõ fecit hoc exequẽdo mãdatũ Titij ℥ motu ꝓprio qꝫ erat suus ꝓncipalis ⁊ capitalis inimicᵉ vtꝛ ei credak in executiõe mandatoꝛis.Multi doc.mouẽt hãc qõnem extra de homi.c.ad audiẽtiã.⁊ nõ clare riident.Tu dic qꝫ ex currẽdũ ad cõiecturas.⁊ in dubio ꝑsumit ℔ mandantẽ:vt.l.sepe.de ver.sig.nec est bonũ testimonium delinqũtis:vt.C.de accu.l.ſi.Sl.tũ dicit ſi similis casu qꝫ ſi qs deprehẽdak cũ aliqua.⁊ ambo ꝓfitenk qõ pri? ℥erãt mrimoniũ qꝫ iuicẽ se excusant.C.de fide iuſ.l.pe.℔ in hoc credo qꝫ ſpiciank cõiecture a ⁊ qõ ficti mrimonij ꝓtẽio nõ excusẽt.ff. de dona. l.donatiões in 2cubina.in pin. Si ipunitas homicidij põ det extrinsec? puta dicit qõ occisus erat bãnit? an exceptio bãni possit oppõi ꝓ ꝓcuratoꝛẽ:Rñ.nõ:qꝫ peremptoria est vnde ds ꝓmo cõparere re? ⁊ litem contestari ac ẽt in vnculis cãm dicere ſm Jac.bel.i q.rena gẽse.Sed si ex forma statuti impediret omnis litis ℥testãde admitteret ꝑcuratoꝛ ad opponẽdũ b nisi exceptio requirat altioꝛes indaginẽ iuxta regulam tradita in.l.nã ⁊ postea .in principio de iureiur. ⁊ hoc ꝓ Ly.C.de acc.l.reos.⁊ extra de accu.c.veniẽs. in nonel.alias ẽt hoc dixi. ¶Quero vtrum falsum sit instr̃m notarij qui dixit talis fuit volũtarie ꝑfessus cũ ille esset cora tormẽtis? Rñ.distingue.aut dixit sponte confessus ⁊ tũc falsum sit instr̃m.Aut dixit volũtarie confessus.⁊ tũc vtrũ sit qꝫ per hoc non probak qõ sponte fuerit confessus ⁊ hoc per ea que no.ff.de re.iu.l.velle nõ creditur.⁊ istud est nouũ.di ctum. ¶Quero nunqd possit qs puniri de homicidio statim qõ certũ est vulneratũ cuadere non posse:Respon.non:si statutũ dicit si qs occiderit:vt no.ff.de dã.infec.l.dãni.in.ſ.fabini.per Bart.nam donec anima est in corpore non est qs mortuus ℔ sit mortifere vulneratus:vt.l.in hac.ff.de testi.Idem si dicat homicida puniak nã nõ est certũ debitũ iri cũ possit interim ꝓmaturius ab alio occidi vt.ff. ad l.acq.l.huic scripture. ¶Done ergo qꝫ iste ꝑcussor adhuc viuẽte ꝑcusso ꝑfectus est ſe occidisse.nũquid morte secuta põt ex ista ꝓfessiõe cõdẽnari de homicidio.glo.in.l.ſi is qui ſtichũ.ff.de consel.dicit inesse fictionẽ in ista cõfessione.Pone ꝓo homicidio impunitur pena mille libarum.Titus cõmisit homicidium.⁊ qꝫ fuit cõtumax.fuerunt annotata oña ei? bona comparet iste post annum ⁊ vult soluere mille libras ⁊ recuperare bona an põt:Dicit Bn.de pi. qꝫ fic.all.ff.de pecu.l.eo ꝛpe.⁊.l.j.§.ſi.ff.de bis q mor. sibi consci.qꝫ ſi venisset non potuisset in plus cõueniri.vñ nec latitare censetur in eo in quo conuenire non poterat ſm eus qõ est no. ¶Sed quid ſi qs occidit aliquẽ manu vacua.an teneak sicut ſi gladio. Dic qꝫ sic:ꝺñ tamẽ cũ dolo.ff.ad.l.aq. qua actiõe.§. j.ſm Ja.bu. ¶Sed pone quidam potens mihi mã dauit qꝫ occidã Titium:als interficiet me.nũquid excuſer cum als vitam meã saluare non possiꝫ.Dicit Pe.ᵈ qꝫ sic.ad.l.aquil.l.scientiã.§.qui cuꝫ aliter. ⁊ ibi per Ly.¶Quero duo sunt Titij vnus interfecit Seium.inder per errorem decapitauit alterũ an vernus homicida sit liberatus. dic qꝫ non:vt.ff.de in terro.actio.l.g seruũ. ¶Item not.qꝫ questio homi-

cidij est maioꝛ oi qõne vulnerꝫ.vt.C.qui ac.nõ posl. j.Jtez qꝫ crimẽ homicidij incꝑerit a pallotinus vt no.C.de accu.l.ſi qs homicidij. ¶Pone accuſore qꝫ me de possessiõe eiecisti.pho ꝙ eijci fecisti:an sufficit.Dicit Jnn.qꝫ nõ verũ est.Si dico qꝫ ꝓ te fecisti secaꝰ si ſimplr ſm Jo.mo.qui ita no.in.c.q per aliũ extra de reg.iur.lib.vj.vbi omnino vide. Si statutũ dicitᵏ.ſi quis fuerit condemnatus ex homicidio ꝛc. nõ continetur mandãs.ff.de pecl.eo tpe.ſ.ſi. qꝫ dicit ex̃ significat cãm imediatã. ¶Quero statuto canetur qꝫ occidens bãnitum ꝓpꝛis manibus puniatur tũ in decẽ.quid de mãdatoꝛe? Rñ mãdans punietur ſm ius cõe:qꝫ de eo non loquitur statutũ ſm Jac.bel.ſqui disputat.Dicit Archi.qꝫ nõ valet statutum qõ imponit penã contẽptibilem ꝓo homicidio.xxiij.q.iiij.duo ista per Archi.verũ dicit ſi causa nõ subsistat quare sic statuat:vt per Joã.an.in.c. j.de immn.eccle.in nouella statutũ dicit ſi qs fuerit condẽnatus ex homicidio ꝛc.non cõtinet mandãs ff.de pecu.l.eodẽ tpe.§.ſi. ¶Quero nunqd falsus testis in causa homicidij puniat tanꝫ homicida? Respon.ſi.ſi deponit contra innocentem dolo malo:vt.ff. ad.l.cor.de sicar.l.j.post ꝓin.ibi qui ve falsum ꝛc.vbi est ter.sing. Baldus.

1 ℭ Jnder ſi indicat per imperitiam tenetur iquãtum viro bono equum videtur.

2 Jnder in syndicatu ſi nõ põt solucre 2dẽnationem debet condemnari pena corporali.

3 Sententia lata sine dolo an sit ipſo iure nulla.

4 Snia ſi sit lata ſm opi.doctoꝛ an inder excuſetur.

5 An autem inder facit litẽ suam ſi habet arbitriũ.

6 Quid ſi inder leſit partem per negligentiam.

7 An autem pars iniuſte cõdẽnata per imperitiã iudicis ſi non appellat possit agere contra iudicem.

8 Jnder ꝓtm? vel ſecũdus an faciat litẽ suam ſi vn? male ſnianit:⁊ alij cõfirmauit nec fuit appellatuꝫ.

9 Adde ad idem.

10 Renuncians appellationi videtur malam causam habere.

Judices. ¶Nõ.qꝫ iudices ⁊ magistratꝰ debẽt ab ipatore cõfirmari als nõ habẽt merũ ipẽriũ qñ merũ est de iure. Sed 2 suetudine obseruak in regijs ciuitatib? vt no.ff.de ꝑscrip.lon. tẽp.l.ſi. ¶Quidã dicũt qꝫ hoc in lõbardia obtinet per pacẽ cõstantie ℔ nõ dicũt verũ:qꝫ p illã pacẽ regrik qꝫ ab imperatoꝛe confirmenk vel de ei? licẽtia eligank:vt ibi patet. ¶Not.hic qꝫ iudices nõ puniunk pena talionis sed pecuniaria. ¶Quero qd est dictũ qꝫ ſi iudex indicat per imperitiã tenetur inquãtum bono viro equũ videbit? Respon.dicit gl.in.l.ſi iudex.ff.de iudi.qꝫ non tenek insolidus. sed forte inquantum facere põt. ¶Quid enim ſi indicauit per imperitiam de iurisdictione vnius ꝓncipatus.nunqd soluet sibi impossibile est.de statu li be.l.cum heres. Certe nõ.ar.ff.de iudi.l.ſi filius.sed contra hoc facit.l.iiij.§.in eum.de dam.infec.sed ibi lata culpa fuit iuri scripto nõ parẽdo.imo est dolus ꝑsumptus.ff.qõ gsqꝫ iur.l.ij.cum debeat scire iura: vt.C.qui ꝛ adhuc.quos.l.j.⁊ ſi est imperitia leguꝫ vt accidit in aliquib? locis ds inxta periti cõsilium for mare suam dicit Jnn.de offi.deleg.ſi ꝓ debilitate. ⁊ facit.C.de iger.ma.l.ſi auia.ff.de assel.l.vel tũ ad interesse dãni nõ lucri nec ad extrinsecũ interesse. vel dic vt ter.⁊ verbũ sonat.de col.bono.l.ſi qs filiũ.§. stipulatio. Itẽ interdũ põt videri equum qꝫ nõ puniatur:vt no.insti.de ob.ex quasi male.in ꝑn.⁊ forte nõ puniẽ inder de leuiſſima culpa sicut nec arbiter: vt.C.de pac.l.qs in cõscribẽdo sicut nec tabellio.C.ꝺ mag.cõuen.l.ſi.nec tutoꝛ vt.C.de neg.gest.l.ſi.qꝫ necessitate officij facit.C.arbi.tut.l.qcqd excusat.ſi autem inder est in dolo punik ad interesse partis ⁊ vltra ſi istud iudici videbik.Dicit hic Jac.de bel.qꝫ ſi istud vltra intellexit criminaliter bene dixit quia est hic casus.⁊.C.de pe.in.l.ſi.ſi aũt intellexit ciuiliter exꝑone qꝫ teneak actiõe iniuriaꝝ.ar.ff.qui satisd.cog.l. ſi vero.§.qui ꝓ rei.⁊ facit.C.de exco.tut.l.seueriter. Itẽ no.qꝫ maiores iudices maiori pena puniũt. Itẽ et qꝫ principes maiores dignitates recipiũt maiori pena digni sunt ſi in officio delinquũt ꝛc. ¶Itez no.qꝫ inder qui in ſyndicatu nõ potest ſoluere con-

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Corporali. vide qō no. bal. in l. j. C. de pe. iud. qui ma. iud. vbi dicit quod non potest torqueri. Alud. barba.

b ¶ Solnat. ⁊ ita obſeruat practica de qua per Jnno. oīno in. c. ſacro. de ſen. excō. ⁊ qō not. in. l. j. de ac. emp. cōuincta. l. qui reſtituere. ff. de rei vē. ⁊ qō in gl. l. ſi. ff. que ſen. ſine app. reſcin. ⁊ de pe. l. j. ff. in ver. deludunt.

c ¶ L. mācipia. vide Alng. in a l. mācipia. C. de ſer. fugi. in. iij. col. ibi. iudex facit litez ſuā. vide bal. in. l. ij. ff. pficiſci. ff. de offi. pcōſu. Alud. Barb.

d ¶ Diffinitio. ⁊ qñ iudex habet cōem opi. illaz ſequi dz. q: ve ſoli: vt i c. ij. de ſtatu re gn. q: limitat Hoſtī. et Jo. and. niſi cōis opi. ſit notorie falſa. ar. c. capellanus de ſe. pquo ter. l. j. de vete. iur. enu. in ver. ſed neq;. vbi tert. quod ex multitudine autorum non debeamus iudicare quia ſepe vnius ⁊c. Si vero nō eſt dare cōem opi. propter cōſtitum rationū hinc de tamē tūc valō vtile eſt habere iudicē propitiuz q: poteſt ſequi quem vult dicit tamē Joā. and. q: caneat a pena. c. cum eterni. de reg. iur. in. vj. ℔ q: non iudicet ō conſciētia ⁊ ſi iudex app. reſtracter illā ſen tentiā ſm aliā opin. cuitaret pars ad condemnationez expēſarum. vt no. i. c. finē. de do. ⁊ cōſtu. nec iudex facit litez ſuā. vt. no. in. l. cū platis. C. de re iudi. et Ebb. in. c. j. de conſtitu.

e ¶ Quero. vide Alng. in. l. iij. ſ. in cum. ff. de dam. infec. ⁊ l. argentarius. ſ. cum autē. ff. de edē. ⁊ l. mācipi. C. de ſer. fugit. et ibi bald. in. v.

demnationē dz puniri pena corporali. ⁊ ſed de conſuetudine eſt q: ponaē in carcere donec ſolnat. b ¶ Et pbat de ẽfect. in. l. iul. Sz nunqd iudex q debuit condēnare Titiū in. x. ⁊ abſoluit ipſum ⁊ ꝓpterea fuit cōdemnat⁹ in ſyndicatu in. x. an ſolnendo. x. liberet debitorē vel pōt ab eo ali qd repetere? Reſpon. non vt. C. de ſer. fugi. l. mācipia ⁊c. ⁊ hoc qñ iudex facit litem ſuam ex iniqua ſentēcia. ſec⁹ in executore ſimpli ci qui facit litē ſuā ex negligentia mere executōis: vt. C. de exa. trib. l. miſſi opinatores. lib. x. ¶ Quero nūquid ſi ſentētia lata ſine dolo eſt ipſo iure nulla? Rñi. iudex facit litē ſuam in eo quo parte vānifi cat q: grauat parte de facto ꝓter. officiū. ff. de euic. l. ſi per impudētiā. ff. de peri. ⁊ com. rei ven. l. certos. ⁊ qō enomiter factū eſt non dz trāſire impunitū et abſqz emēdatiōe: vt no. ff. de ver. ſig. ſigna pena. per Alcur. tū ſcias q: aliud eſt ſentētiare aliud granare nam ſi ſnia nō eſt lata de iure etiā ſi i effectu nō grauet pt tanē ab iuria ab ea appellari. ff. de mino. l. ait ꝓtor. ℔. permittitur. ſed a grauamine niſi grauet nō pt appellari q: eſſet iplicare cōtradictionē. Et iō ſi min⁹ eſt dānū ē ſit litis eſtimatio nō tenet niſi in rta eſtimatione itereſſe. ⁊ hoc dz videri bono viro. ⁊ ita intelligit qō no. in. l. ſi iudex. ff. de va. ⁊ extraor. cog. ⁊ l. j. ℔. g magiſtratū q: qſqz in. c. l. ij. ff. qō qſqz iur. ſto. eñ q: q̄cā ſunt ſnie q̄ tribuit ius ſz ſint iniuſte. nā iudex dz duas claues. ſ. ptātis ⁊ vitatis. et qūqz vitas ptāti ſuccūbit. ff. fa. er. l. cū putarē. ff. de pecu. l. eo tpe. Si ti ea pōt duci falna vitate ducaē vt cū nō veniē cōtra ſniaz ſz ꝓter: vt. C. de coll. l. ſi foro. ¶ Quedā ſnie nō tribuunt ius vt q̄ ſunt nulle. Dicit Jo. an. q: obiect⁹ nullitatis dz offenſio. c. j. i. ſi. de reſcrip. li. vj. i nouella. ⁊ Jo. an. i. cle. j. de ſcā. poſ. ⁊ fruc. Jtē nō faciunt ius decreta inualida. ff. de iof. te. l. filio. ℔. ſtab. ⁊ l. iij. ſi cā. de bono. poſ. per Alcur. et tūc iudex q nihil efficit nō tenet. ¶ Sz adhucreno co in dubiū vtrū opi. doc. ercnſet iudicē? rñi. aliquādo ſic aliqñ nō ſm ipoſitā dubioz acerbitatē ac doctoz ſlitatez. Jtē pp doctoz opi. nō dz recedere ab opinionib⁹ cōiter approbatis: vt no. Jo. mo. i. c. cupientis. ℔. deniqz. de ele. lib. vi. vt p Alcur. de obli. q̄ ex quaſi deli. in pn. ⁊ extra de cōſti. c. ne innitaris. p Jnn. ⁊ Joā. an. ⁊ moneo te q: i dubio a tex. ⁊ regula nō recedas: vt no. de re. iur. ois diffinitio⁹. ¶ Sed nunqd eſt dfia vtrum iudex ſit paterfa. vel filiuſfa. dic vt no. i. d. l. ſi iudex. ⁊. ff. de iudi. ſi filiꝰ. Sz nūqd vbi iudex hz arbitriū facit litē ſuā: Rñi. ſic ſi nō ſeruat conſuetudinē. vt no. ff. de iſa. l. qd ergo. ℔. pēa grauior. Et no. q: arbitria no danē iudicibus: q: actus qūqz nouā qūqz celeré deſiderāt. prudentiā: vt not. Jnn. eē. de ẽſti. c. j. ⁊. ff. de iniu. teſt. l. ſi qs filio exhered dato tñ nō dz ille q hz arbitriū fulminare vl furiare d. c. j. i nouella ⁊ arbitraria q̄ danē itelligunt ꝓcedi ſm mētē legis ⁊ arbitriū intellect⁹ ſeu rōnis tñ i ou biſs ſtādū eſt ſnie etiā ſine moderatiōe late niſi ſit error expreſſus vel enomitas expreſſa. ff. de cōdi. inde. l. ſi nō ſortē. ℔. heredi. p Alcur. ſicut videt hic qñ cōmittitur aliqd cōſciētie alicui⁹: vt Ricar. in. c. j. de iure pa. in de. ff. de inoffici. teſt. l. poſtbumus. ℔. ſi qs ex his.

¶ Quero⁸ vtrū iudex faciat litē ſuā ꝓpter negligētiam: Rñi. ſic quaten⁹ partē leſit. ter. eſt hic not. ⁊ in aut. de queſtio. ℔. ſup hoc. col. vj. nō tamē dz negligere ſi pars nō petit: vt. ff. de eden. l. argentarius. ℔. cuz aūt. ⁊ facit qō no. C. de ſer. fugi. l. cum ſeruum. vbi glo. dicit q: iudex nō tenetur ponere aliquez ad torturam niſi peta⁹ per eū cuius intereſt. ⁹ ¶ Quero nunqd ille qui nō appellat poſſit contra iudicem agere de imperitia: Reſpondit Jnno. q: ſic q: diuerſe ſunt perſone diuerſe ſunt res ⁊ diuerſe cauſe ⁊ forme agendi. ita no. ipſe extra de ſen. ex. com. q: hoc facit quia nulla ler dicit quod qui non appellat non poſſit ꝙqueri de iudice. ergo nec nos diſtinguere debemus: vt. ff. de act. ⁊ obli. l. ex maleficiis. ℔. ſi iudex ⁊ hic. Preterea hoc ꝓbatur euidenter. nam ſi dicecol. ibi. Et ideo iudex etiā liberaē no. Bal. hic. qui vult q: renunciatio iuris appellādi liberet iudicē inique indicantē in ſyndi. idē voluit do. Ebb. in. c. paſtoralis. ℔. quia vero. de offi. dele. ⁊ idē fuit conſultū Papie ſuperio⁹ ib⁹ dieb⁹. ego cōſulo Jtium ⁊ ꝓtra Bal. allego eundē in. l. ſi. ℔. ſinantem. C. de temp. app. in pn. ⁊ in. c. ſepe. de app. ⁊ in reperto. ē. Jnn.

remus cōtrarium opotet eū appellare tunc arguo ſic. Aut appellatio pēdet ⁊ nō eſt reſciſſa per ſniam ⁊ non conſtat interim de intereſſe partis leſe. aut appellatio eſt deſerta. ⁊ tunc idem ac ſi nō eſſet appellatum. aut appellatio eſt proſecuta tunc aut ſententia eſt confirmata ⁊ non poteſt primus iudex cōuenīri quia ex ſecunda ſnia agitur vel excipitur et non ex prima vt. l. tale pactū. ℔. qui pronocauit. ff. de pact. Aut appellatio eſt pronunciata iuſta et tunc deſinit intereſſe niſi in ſumptibus litis. ⁊ ſic de primo ad vltimū cōcludendo nunqd iudex faceret litez ſuam. ⁊ hec vera ſunt. ſſec ob. q: ille qui non appellat videtur conſentire ſnie et forme eius ex iuris fictione q: hoc verum eſt inter partes non quo ad iudicem. ⁊ q: non videtur conſiteri q: ſnia fit iuſta: vt C. arbi. tri. l. cū interdicte. ⁊. ff. de neg. ge. l. ꝓponius ſcribit. ¶ Sed pone primo iudex tulit ſniaz a qua fuit appellatuz ⁊ ſnia cōfirmata ab iſta ſecūda ſententia non fuit appellatum. quero quis facit litem ſuam vtrum primus vel ſecūdus: Rñi. q: ſcōs: quia ſententia ſecūda eſt illa que trāſit in rem iudicatam. Prima eñ fuit nouata per ſecūdā ⁊ in ipſam trāſfuſa: vt. ē. dictū eſt. ¶ Quid erit ergo appellatione pen. ad quid cōuenietur tūc iudex. Iſta queſtio fuit diſputata per Bar. ⁊ videt q: pendeat. et futuro euentu. ff. ad. l. aquil. in lege aquilia ſi deletum. ⁊ Arch. ff. de exc. tut. l. diximus ᵇ. Judici eñ ſufficit ſi ex actitatis ꝓbabiliter iudicabit. Alaz qñ cā apparet ex actis non dicit rem in dubio dimittere: vt nota. in. c. in penis. de regu. iur. lib. vj. per Jo. mo. Ratio q: id qō apparet ex actis dz notoriū: vt in. c. per tuas. de reſti. in inte. per Jnno. ¶ Jtez ex oībus cauſis etiam nouis ex quibus appellatio poteſt iuſtificare ſniam ex eiſdem ⁊ iudex ſuā ſententiā defendere. ff. qō cum eo. l. titianus. C. de tem. ap. per banc. Nec ob. iudici dicidiſſe teſtificata. de teſti. cū clamor. ⁊ qz inter alios res agitur. Jtem q: nō poſſet iudex poteſt pars ꝓ ſuo intereſſe aſſumere defenſionem iudicis ⁊ opponere ⁊ ꝓponere iura ſua ad iudicis defenſionem. ff. mā. l. idēq. ℔. ⁊ gfialiter. ff. de app. l. ſi perluſorio. ⁊ l. a ſnia. ff. rem ra. ba. l. procurator ad exbi. ℔. j. intereſſi eſſi victoris ſaltem apud bonos et graues ſniam ꝓ ſe latā non diffamari. rubo: enim per iniquā ſniam vincere. facit de condi. indeb. l. iul.

¶ Porro ſi appellans. de quo ſuperius dixi renūciaret expreſſe appellationi videtur fateri ſe malam cauſam habere. C. de fide inſtru. l. iij. ⁊ iō etiā iudex liberaē. ſecus in renunciatione tacita que nō inducit hanc tacitam confeſſionem. C. de iudi. properandum. ⁊ vide qō no. ff. de inof. teſt. l. papinian⁹. ℔. me miniſſe. ⁊ no. q: per deſertionem appellationis purgatur iniuſticia. ꝓnunciatiōis facte inter pares ſed nō futu re inter partē ⁊ iudicem ⁊c. vt not. l. j. ℔. qui magiſtratū. ff. qō quiſqz iur. per Jnno. in. c. ſepe. de appellatio. ⁊ per Bart. in dicta ſua diſputatione a ſententia iudicis. Baldus.

1 ℔ Conventicule et coniurationes ſunt prohibite.
2 Perſonarum appellatione non venit ciuitas.
3 Receptatores reorum puniuntur.
4 Collegium etiam licitum poteſt ceſſari propter mala ſtatuta.
5 Collegia omnia illicita appellantur conventicule.
6 Eidde ad idem.
7 Pedagia colligētes debent tenere itinera tuta.
8 Et quid ſi dominus promiſit omnem depredationem ſoluere mercatoribus ⁊c.
9 Fideiuſſor de iudicato ſoluendo an teneatur ſolnere penam commiſſam.
10 Ciuitas habet priuilegium non ſoluendi collectas niſi ꝓ aqueductu: ciuitas impoſuit collectam pro ſtipendiarijs tandem ſtatuit illam collectam conuerti in aqueductum an teneatur.
11 Statutum per aliud ſtatutum tollitur ipſo iure.

Conventiculas. Diuide in quinq; partes. ſz ad. ℔. ité ſacramēta. Primo phibet ⁊ punit cōuēticulas. Scō hortatur eos ad pena ponēdā. Tertio probibet ⁊ punit receptores. Quarto punit recuſantē iurare pacē. Quinto phibet ⁊ punit illicitas exactiones. Secunda in. ℔. eos. Tertia in. ℔. receptoribus. Quarta in. ℔. preterea. Quinta in. ℔. illicitas. Caſus. Probibet imperator oībus ne faciant ꝓventiculas vel coniurationes aliqua cā. ⁊ cuilibet cōuratoꝝ imponit pena vnius libre auri. ⁊ hoc primo. Scō hortatur eos ꝙ violatores iſtius legis punire debeant cenſura eccleſiaſtica. Tertio phibet oīb⁹ ne receptēt violatores huius. l. alioqn pari pena puniend. quarto dz q: ſi quis nolnerit iurare pacē bona ei⁹ publicentur ⁊ domus ei⁹ deſtruatur. Quinto phibet fieri exactiones illicitas maxime ab eccleſijs: et ſtatuit ō facientibus penam in duplum. b. d. ¶ No. cōuenticule ⁊ coniurationes ſunt prohibite. dicit Jnn. q: ſi aliquādo conſpiratio ſit laudabilis tamen cōſpiratoꝝ repellitur a teſtimonio. extra de re iudi. c. cum J. ⁊ Al.ª ¶ Secūdo no. ibi vbum dicit inter ciuitatem ⁊ ciuitatem ⁊ inter perſonā ⁊c. qō nomine perſone vniuerſitas ⁊ ciuitas nō continet⁹ cum hic ponatur vt diuerſa: vt. C. de erog. mili. anno. l. fin. lib. xij. Tertio no. ibi. SIMVLIS CONIVRATIO RVM. quod ſinguli debēt puniri de delicto conſpirationis. Quarto no. q: impator monet eos ⁊ dat eis autoritatem diſſipandi congregationes illicitas: ſed ſi bene aduertis modum autoritatis non dat ipſe q: nec habet. ℔. per viam cenſure. de verbo. ſignificante. Sed diſe territorij nō tenetur niſi cōtra eum liquide probetur de rebus: vt not. ff. quando. ex fac. tu. l. j. ℔. Dyn. ⁊. d. l. ſi quando. C. vnde vi. per Lyn. Jtē non videtur ꝓmittere niſi quod ſuo nomine debet. arg. ff. de ſol. l. ⁊ magis. Item verba ambigua debent intelligi ſcōm id qō eſt verſimile: vt no. ff. de pac. l. veterib⁹. ⁊. ff. de re iur. l. ſemp in ſtipulatiōibus. Jtē iuramētū eſt quedā probatio facta de qua nō dz intelligi verbū. ꝓbatiōis ſimpliciter ꝓlati: q: ex hoc ſequeret inconueniens. ſ. q: qs obligaret ſe ad indebitū. ⁊ ſic eſſet obligatio ſine cauſa ⁊ poſſet elidi per exceptionē doli. ⁊ maxime quando eſt obligatio ſine cauſa. ⁊ obligatio eſſet penalis et odioſa: vt. ff. de excep. doli. l. ij. ℔. circa. Preterea vbi

a ¶ J. ⁊ Al. qō ñ limita vt p gl. in. c. veniēs el. j. de teſti. et bſ in. c. fin. de teſti. cog. de q bus ſpirato ribus qui ſint babes. xj. qō. j. coniurationū cū q̄nto. c. ſequēti. vbi apparet qō oīs conuenticula multorum ad actum illicitū pōt dici ſpiratio. et vide gl. ñ. in. l. qſqs C. ad leg. iul. maie.

b ¶ Nō cōtinet vide. vo. Alnt. in. c. graue de prebē. vbi ſtatutum loquit de prelato nō bz locuz in capitulo. et ſic in pſona ficta: vide. v. Pet. in cap. nouis. de biſs q̄ ſi. a pla. vbi dicit qō ſi ſtatutū loquitur p iſta vba ſi quis qō nō bz locū in vniuerſitate. l. iij. ℔. hec verba. ff. de neg. ge. Jo. de imol. limitat ibi qñ eſſet ſtatutum ⁊ror bitās ſz ſi eſſet pter ius tūc credit qō haberet locū. al. l. j. ℔. lex falcidia. ff. ad leg. fal. ⁊ qō no. in. d. ℔. hec verba. q: eſt not. vide Bald. qcūqz. C. de ſer. fu. vide bal. in. l. oēs ppli. ff. de inſt. et iur. in pen. col. v. Pe. in c. j. de conſt. in repe. ⁊ Bal. in c. ſedes. de reſcriptis. vbi dicit quod ſi ima

¶ Quinto not. q: receptatores puniuntur. Jo. tñ qō nō tenet qs tradere vaſallum ſuū inimico ſuo etiā ſi fecerit mille delicta quia tenetur cum etiā inſte defendere. Item dicit gl. q: fal'it in cōiunctis p ſonis. Tu dic q: nec etiā cōiunctis pſonis ſz recepta re violatores pacis niſi excuſenē ꝓpter ignoratiā. ff. de recepta. l. j. ⁊. ñ. quā probabunt per iuramentum niſi ſit notorium. ⁊ not. per gloſſ. bic poſitā. ¶ Not. penam deſtructionis domoꝝ eoꝝ qui faciūt conventiculas ⁊ conſpirationes. † Extra not. quod ꝓpter mala ſtatuta etiam licitū collegium debeat caſſari. ff. de va. ⁊ extra. 01. cri. l. ſub pretertu. per Barto. ⁊ in. l. fin. de colle. illici. ff. ⁊ ideo cogūtur ſua ſtatuta edere poteſtati ⁊ epiſcopo. Et epiſcopi cōtra malas conventiculas habent iuriſdictionē a iure ciuili: vt bic quod eſt not. dignum. Jtē nota quod ille qui non iurat pacem nō habet beneficium pacis. Item not. quod illicite exactiones prohibentur. Ulti. not. quod lige que fiunt inter ciuitatem ⁊ ciuitatē ſunt prohibite quod non ſernatur in italia ſcōm gloſſ. c

¶ Jtē no. qō oia collegia illicita appellanē quēticule. ⁊ videtur quod nō poſſit alicui de talibus collegiis legari q: ſunt dānata collegia et collegiati. vt no. C. de ſac. ſan. ecc. l. j. qō non credo verum: q: iſta conſtitutio banc penā nō imponit. ⁊ contēti eſſe debemus penis. l. comprehēſis vt. ff. de verbo. obli. l. ita ſtipulatio facta ſit. d ¶ Illud cōtrea: qō iſte congregationes non habent iura collegij: q: cū iura collegij ſint publici iuris opotet quod concedantur a ſuperiore ⁊ not. extra de offi. ordi. c. cum eccleſiarum per Jnnoc. in nouel. ¶ Ulti. not. illicitas exactiones debere reddi in duplū ⁊ iſtud dicit iſta conſtitutio qō intelligitur de regalibus. qō dic vt dicā. j. que ſunt regalia. c. j. ¶ Sz iſtud eſt valde no. quod colligentes pedagia debent tenere itinera tuta vñ ſi ſit aliqua robaria in eoꝝ curia ⁊ territorio ſen diſtricto ab eis poſſeſſis vbi exigūt a trāſeuntibus pedagia tenētur ea reſtituere vel malefactoꝝ exhibere. ff. de incē. ru. nau. l. ne quid ſm Archi. qui ita no. xviij. q. v. ſi quis peregrinos. qō no. e ¶ Pone quod dominus territorij promiſit quibuſdā mercatoꝝ in ſuo territorio depredatis ſolnere omnem quantitatē que probabitur ab ipſis robatoribus ſub pena

petraui cōtra titiū. ⁊ quoſdā alios nō venit collegii et ibi dicit q: ſi ipetraui ꝙ perſonas non venit furioſus vide que remiſi ad bal. i rubri. C. ad trebel. vide lud. ro. conſil. cxciij. de pe. in c. dilecti. de fo. cōpe. ℔. ſopo. in c. nimis. de exceſ. pla. vbi dicit qō ſtatutū loquēs p verbum ſi qs nō compehēdit vniuerſitatez. alle. c. j. de vſu. ⁊ vide do. de. l c. dilecto. ſ fo. cōpe. vbi dicit q: ꝓnlegiū cōceſſum ꝛglicis ꝓhebēdet col legiat⁹ ꝓſonas fictas. all. bar. l. j. ff. ad mu nici. et. l. mortuo. ff. de fideiuſſ. Jn. barb.

¶ Secūdū gl. ⁊ bar. in. l. ſi. ō colle. illi. ff.

¶ Facta ſit. in aut. de nō eligē. ſe. nn. i ver. cū nō ē ler tale quid dicens.

¶ Sō no. ⁊ dicit. ē. q ſtm. da. poſ. et. ſ. ū ſint rega. c. j. vbi dicit q: ſoluens pedagia nō ꝓt capi pro repe ſaliꝰ.

¶ Si ſtipulatus. ⁊ no. i. l. ſti pulō dr̄e licere i pn. ⁊ in. l. ſi qs cū aliter. de verb. obl. ꝓ gl.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cunctę est noua materia insurgit actio ⁊ retinet suã
propriam naturam. nec recipit aliquod extrinsecus
rõne alicui⁹ pmabule obligationis. vt. ff. de nona. l.
aliã. ff. de re indi. l. iiij. §. fi ex cõuentione. Sz ista est
noua obligatio ex debitãs a forma obligatiõis lega-
lis ,pter penã insertã. ergo dz indicari sua propria
natura ipecta fm quã interesse est, phãdũ nõ iurã-
dum vt. C. de sen. §. p eo. l. j. §. in alijs. Preterea cõ-
ter dicim⁹ qõ vna actio nõ solet sortiri naturã alte-
rius odiosam. l⁹ loco illi⁹ surrogeť. vt. ff. de peti. he-
re. l. ité veniunt. §. cũ pdixim⁹. ⁊ not. in. l. certi con-
ditio in pin. ff. si cer. pe. Item q̃ credatur iuramen-
to est introductũ odio deliquẽtis qui tenet ex ,delic-
to. ⁊ ideo contra eũ nõ probat. Sed dñs qui tenet
custodire territoriz suũ ex quasi delicto tenetur. et
ideo contra eum nõ phãt interesse per iuramentz
q̃ nõ inest dol⁹. ⁊ cõfirmo sic determinata causa. l.
doli in delinq̃te determinatum habet effectum. ⁊
ff. de iureinrã. l. admonendi. C. si ex fal. instru. l. iij. ff.
de leg. j. l. cũ pater. §. dulcissimis. ff. de acquiren. pos.
l. si is qui a⁹. ff. de calũ. l. bec actio. ¶ Preterea sen-
tentia de qua ,pponi non fuit rõnabilis. ergo nec
debet inferre ꝑiudicium super pena de qua nõ fuit
iudicatum. ff. de verbo. ob. qui rome. §. duo fratres.
¶ Ité sñia nõ solet maiorẽs efficacie esse q̃ sint ipse
,phationes a quib⁹ dependet cum ex ipsis ,phatio-
nibus sumat effectũ. vt. ff. de iureiur. l. sed ⁊ si posset
soti. §. fi. cum. l. seq. Hanc partem teneo: q̃ de pena
nihil fuit cognitũ nec indicatum. vt. ff. de condi. in
de. l. si. §. fi. circa quã rationẽ potissime vide l. o. l. qui
rome. §. duo fratres. ⁊ in. l. er diuerso. ff. de rei vendi.
9 vbi per bar. ¶ †Quid ergo erit in fideiussore de iu-
dicato solvẽdo vel alio spontaneo fideiubẽte. puto
etiã sine dubio penã cõmitti ⁊ sibam debere dici in
ridicã. vide. ff. iudi. sol. l. er clausula. ⁊. l. cuz ẽrebat.
Hec ob. q̃ in plus videat facta fideiussio per no. in
l. sicut rens. ff. de fideiuss. ⁊ p Bart. in. l. centũ capue.
10 ff. de eo qõ cer. loco. ¶ †Alterius quero de tali que-
stione. quedã villa habebat ab imperatore immuni-
tatẽ cõcessam ex certa sciẽtia q̃ nõ tenet soluere col
lectam aliquã p ciuitatẽ suaz ,imponẽdã excepta ea
que ,imponeretur causa aqueductus qui est ꝑiuile-
giat⁹: vt. l. si. ff. de riuis. accidit q̃ ciuitas ,imposuit
collectã ꝑ stipendiarijs tandẽ statuit illã collectã cõ
uerti in aqueductũ querik an villa teneat⁹. Et videt
q̃ sic. q̃ licitũ fuit ciuitati maxime nõ indigẽti sti-
pendiarijs mutare cõsiliũ ⁊ conuertere in aliũ vsum
vt. l. legatũ de admi. re. ad ci. pti. Ité in ptãte ciuiz
erat mutare cõditionẽ ⁊ modũ. ff. de adi. le. l. iij. §. cõ
ditio. ⁊. l. alfi no. §. seia. ⁊. §. qui filias. Item quoties
vnũ ,positũ dz se cõsecutine ad aliud remotio an
tecedẽtis destruit cõsequẽtiã co. titu. l. alteri. ⁊. l. a fi-
lio. §. mfi sue. ¶ Ité recessum est ab ordinatiõe po-
ri ⁊ est factus trãsitus ad posteriorẽ alteri⁹ qualita
tis ⁊ ideo prima ,priudẽtia est sublata a quadã peni
tẽtia nõ aũt trãsfusa, ꝑpue loquẽdo. ¶ Ultima er-
go spectem⁹: q̃ abolitũ est principiũ. ff. de mili. te. l.
11 tribun⁹. §. vlu. ¶ †Statutũ em ꝑ aliud ꝑtantum
tollitur ipso iure. ff. de legi. l. sed ⁊ posteriores. ⁊ ex le
gibus abrogatis non est arguẽdum. C. de la. li. to. l. i.
in pn. ¶ Preterea nos dicim⁹ q̃ ea que nõ durant
in substãtia durant in qualitate: vt patet in peculio
castrẽi q̃ nõ dr peculiũ ⁊ ex hoc nõ durat ꝑiuilegiũ testamẽ
ti. C. de in of. test. l. fi. Sed in substãtia. i. in causa non
durat iudicio ,prima que trãsiuit in nonã ⁊ oppo-
sitam speciẽ ⁊ figurã: ergo nõ debem⁹ intueri ꝑmiz
dispositũ sed vltimũ effectũ a quo villa non reperit
exẽpta. Ité disgressio de vsu ad vsum facit aliã rem
ceseri: vt in. c. q̃. cõtingit. de re. do. i. cle. ¶ Quãdoq̃z
eñ ytendi qualitas est ꝑfixa loco forme vel finalis
cause tũc ea mutata nõ est illud idẽ fz aliud ⁊ aliter
ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. meni⁹. ff. de vsufru. l. ité si fundi.
§. fi. ¶ Ité nõ inspicimus initiũ sed effectũ in quez
est facta disgressio: vt. ff. de iure. do. cum in feudo. §.
si fund⁹. Ité nõ est hic vnuz initiũ sed duo diuerso
tpe cedẽtia: vt institu. qui. mo. test. in fin. §. posterio-
re. igit villa tenebit ,tribuere ad mun⁹ aqueductz
ad qõ mun⁹ collecta redacta est. facit qõ not. Ly. C.
de sa. ſan. ec. l. plz. ¶ In ,priuilegio vt rõne ꝓtc forme ⁊ rõ
ne ,munitatis excante rõne ,priuilegiorum determinate.

¶ Cõsidero eñ q̃ multũ refert vtrũ illud originaliter est ordinatũ ad
aliquẽ finẽ vel accidẽtaliter ,quertat in aliũ vsum: an vero ꝓcedẽte no-
na dispositiõe sequat⁹ non⁹ effectus: ꝓximo casu taliter est in cedẽ-
ne qualiter est in origine. de do. inter vi. ⁊ vro. l. si donatis. §. si ſponſus.
de pac. l. iure gẽtiũ. §. adeo. Scõo casu inspicit nona dispositio. ff. de ꝑ-
ben. emp. l. pacta ,quẽta. §. paul⁹. Cũ hic ergo nõ fuit de nouo facta ,pa
posita siue collecta. fz fuit ordinatũ q̃ aliqua quãtitas in aliũ vsuz ,quer
tẽt ⁊ ad illã ꝑtitatẽ nõ fuerit ꝑ pti⁹ villa obligata nec ꝑba se habeãt
ad obligãdũ de nouo. ⁊ sic nõ habent se ad nouã dispositionẽ sed solũ
ad rẽ dispositã nõ tenet villa que reperit sortita iam exẽptiõis effectũ:
imo verius non inclusa indictiõe ex qua pendet obligatio. Est ergo hic
ortigo ⁊ perseuerãtia einsdẽ immunitatis. Sol. considera verba: aut est
nouus ,sed nõ nouã obligatio tũc immunitas perseuerat. Aiut nouã ob
ligatio ⁊ nouus modus ⁊ tũc secus: q̃ si nouã indictio est inspicit tunc
vltima dispositio. ff. loca. l. cum in plures. §. lege dicta. Non ob. illud ge
nerale omne surrogatum ꝛc. q̃ hoc scõo casu nõ est surrogatio: sed dif
ferens oino dispositio cui nihil inest de qualitatib⁹ ꝓmis. ⁊ sic nõ ob.

1 ¶ Sacramentum metu interpositum non valet.
2 Sacramenti species est duplex.
3 Sacramentum seu iuramentum quid sit.
4 Sacramentum an requirat tactum euangeliorum.
5 Quid de iuramento impuberis.
6 Quid in adulto.
7 ¶ Dctus quotuplex est: ⁊ qualiter probatur.
9 Adde ad idem.
10 Autentica sacramenta puberũ que est. C. si aduersus vendi. an sit odio
sa an fauorabilis.
11 Juramentum obligat mulieres iurantes super contractibus.
12 Juramentũ validat renũciationẽ factã a minore sup bereditate ꝑna.
13 Statuta terrarum an possint obuiare autentice sacramenta puberum.
14 Adde ad idem.
15 Juramentum ꝓlati an valideť contractum celebratum cum ecclesia.
16 Jurare adultus in vltima voluntate an debeat.
17 Testator si iurat non renocare testamentum si aliud facit an valeat.
18 Rex an possit facere diuisionem sui regni inter filios.
19 Et an possit donare filijs non emancipatis.
20 Jurans se non denunciaturum maleficium: an iuramentum valeat.
21 Judex an possit interdicere adulto sicut ꝓdigo ne ,bat sine curatore.

Item sacrameta Diuide in duas ptes. ꝓmo im-
perator cõfirmat sacra puberum
licita. Scõo cassat illicita. Scõa pars incipit ibi: p vim aũt. ¶ Casus.
Imperator cõfirmat sacramẽta puberũ ſpõte facta super cõtractibus
rerũ suaz: ⁊ ea ꝓcipit inuiolabiliter custodiri. Deinde cassat iuramẽtũ
per vim ⁊ metũ extortũ etiã a maiorib⁹ maxime ne querimoniã faciãt
malefactorz ,missorz ⁊ nulli⁹ momẽti esse vult. h. d. Ja. bel. §. o cõtra
ctus adulti firmat⁹ iuramẽto ,bificio restitutiõis in integrũ. nõ rescin-
dit. ¶ †No. q̃ iuramẽtũ per metũ interpositũ est ipso iure nullũ: etiã si
3 ,cet⁹ ꝓncipalr nõ esset ipso iure null⁹. fz veniret rescindẽd⁹ p actionẽ q̃
metus eã. Et de metu credulitatis vide de sen. excõ. c. q̃ de his. p Jnn.
Et q̃ q̃ metus dirimat arbitrio iudicis vide extra q̃ me. can. c. cũ di-
lect⁹. p Jnno. Addet⁹ aũt ,baf ex indicijs ⁊ inimicitijs ꝓcedẽtibus. de
elec. bone. de appel. bone. p Jnno. de re iudi. pastoralis in cle. de fo. cõpe.
c. i. eadem cõpilatiõe. Est ⁊ triplex metus. f. ,cussin⁹ vt qui ꝓ minas po
tẽtis infert. Ité impssiuus vt qui per carcerẽ vel ,ba actu interuenientia
infert. Est ⁊ met⁹ suspitiõis nõ temerarie sed violẽte. l. nouissime. ff. qõ
fal. tu. au. ⁊ vide q̃ no. ff. qõ me. cau. l. metũ. §. volẽti. ff. de no. oper. nun.
l. de pupillo. §. hec autẽ. ꝓ Alcur. ¶ Et cõclude q̃ iuramẽtũ adulti dat
soliditatẽ ,tu cessante idolo ⁊ metu. ⁊ hoc intendit iste. §. concord. de
iureiur. cũ ,tingat. ⁊ c. i. de pac. in. vj. † Modo sup singulis ,bis istius
§. glo. ⁊ doc. formant diuersas qõnes. tam hic q̃ in aut. sacramẽta pue
rũm. Si aduer. ven. sed hic est solẽnio: glo. q̃ alibi. ⁊ ideo eam bene stu
deas ⁊ tũ quecũ addã que negligẽda nõ sunt. ⁊ ꝓmitto ad cuidẽtia q̃
due sunt species iuramẽti: nã aliud est assertoriũ aliud ꝓmissoriũ. Ds-
sertoriũ est de ꝓsenti vel de ꝓterito de quo plene no. ff. de insa. l. ꝓcinus.
Promissoriũ aũt est duplex vnũ q̃ stat p se vt qñ qs iurãdo pollicet
vt si iurome daturum tibi decẽ ex quo iuramẽto nõ oritur fm ius ciuile
actio: q̃ est quoddã votũ respectu d ,mini numinis ⁊ respectu hois cui
iurat. Juramẽtũ est quedã pollicitatio. nõ aũt est ꝓprie ,cet⁹ noiatus
vel immolatus: q̃ est hincinde par. fallit in opis libertoz quo casu ex ta
li iuramento oritur actio in factũ vt no. in. l. j. C. de oper. lib. Sz de iure ca
nonico cõpellit iurãs officio iudicis p cẽsurã ecclesiasticã tale iuramen-
tum obseruare. vnde dicit Jnno. q̃ ex iuramẽto vel nudo pacto nõ oritur
ciuilis vel canonica sed officii iudicis. vt ipse no. extra de iudi. c. nouit.
in gl. ij. ⁊ ité dicim⁹ q̃ iste mod⁹. Aliud est iuramẽtũ qõ adheret ,tractui
vel distractui ⁊ venit ad confirmationẽ ⁊ soliditatẽ eius ⁊ tunc aut no
est ,probata substãtia ,tractus fz forma. ⁊. solẽnitas extrinseca decrat: et
iõ ,cet⁹ nõ valebat vt ex defectu soli⁹ etatis in alienatiõe rei minoris scã
fine decreto. ⁊ tũc loquit⁹ ista aut. q̃ ôt q̃ iuramentũ hz iudicere solidita
tẽ in ipso ,tractu. Aut erat ,probata sba ,cet⁹ rõne doli vel met⁹ alia rõne
immutabili q̃ hz i se ꝑpetuã cãz ꝓhibitiõis: ⁊ tũc logit iste v. in. §. p viz aũ
,sidera cl. q̃ i ꝓn. hui⁹. §. si fit alienatio ,legẽ fz fit ,solemnẽ. l. si ei ꝓhibeť
prędium

prędiũ minoris vẽdi fz ꝓhibeť ne sine forma vẽdat.
i. fine decreto qõ obes alienũ interponit vt. C. de ꝑ.
mi. l. ob es. Et iõ facto interpositio validat alienatio
fm Simonẽ Vicentinz ⁊ alios. Sz in scõo rñdo hui⁹
9 Habi ꝑ vi aũt ꝛc. Octus q̃ celebrat ꝑ metũ vel vim vel
dolũ erat improbat⁹ ,pter malos mores. quia omnino di
cit Jnn. q̃ vbi est metus ibi nõ vz actus de iure na-
turali: vt ipse no. cẽ de elec. q̃ ,pter. q̃ est ꝺ liberi ar
bitrij supremũ thesaurũ boiz a deo datũ. ff. de fidei
cõ. lib. l. paulus. Legiste tñ nõ fatenť hoc in ,tibus
q̃ coacta voluntas: volũtas est vñ orik naturalis obli
gatio fz ineffican. vt no. ff. de reg. iu. l. velle nõ credit
3 ⁊. ff. qõ me. can. l. si cũ exceptione. §. in hac. ¶ †Secũ
do ꝓmitte gd est infirmã iuramẽtũ est dictũ asserto
riũ vel ꝓmissiuz sacre rei attestatione firmatũ fz fratre
Ray. de pẽna forti. vt ita diuerij. sed ,portet acta
dei ꝓuẽtis. ar. C. de testa. l. oim. qõ dz esse ver: iusti ⁊
ex animi deliberatiõe seu certa sciẽtia ꝓcedẽte. Vñ
erronea iuramenta sunt inualida. ar. ff. fa. er. l. si filia
in ꝓn. ⁊. C. ꝓl⁹ va. qõ agi. l. fi. ⁊. C. de nõ nu. pe. l. fi.
a ¶ Tertio ꝓmitte q̃ ille q̃ nõ obedit legi vt facere ꝺ
bonos mores. ⁊ ideo nõ vz iuramẽtũ tẽdẽs ad cõtẽ
ptũ humane legis fallit in his q̃ sunt de iure ꝓpãli:
q̃ ista iura ꝓpãlia facilr⁹ tollunt⁹ nisi sint talia q̃bus
maior nõ ,posset renunciare. vt in macedoniano. ita
dicit gl. ⁊ doc. vbiq. ⁊ no. in. c. nõ est obligatoriũ. de
reg. iur. li. vi. ꝓ Jo. mo. Cõsidera an iurãs dicat ꝓin
cipale an accessoriũ ,betus. Dic q̃ si i actu ſubstãtiã
do est necessariũ de accessoriũ. de hoc no. in eo. c. ꝓ Jo. mo.
4 verba filia habes. ff. de trãsac. l. cõtrouer. ¶ †Queri
tur vtrũ iurãs reqrat tactũ sacrarũ scripturarz. ⁊ di
cit Jnno. q̃ in oi iurãs solẽni reqrit tactus euãgelio
rũ. Sic. q̃. vt circa de elec. li. vi. vide ad hoc bonũ ter.
in cle. j. §. porro. de iureiur. fz sup altari iurari ꝓt est
cũ sacrũ in sacro vt. C. de re. cre. l. gñaliter. in fin. Si
aũt nuda voce iurat istud nõ appellat ,ppie sacrim
fz verbis: vt no. in aut. de mã. pu. §. hz neqz hec col. iij.
q̃ dicunt verba de ,quentudine: tñ sufficit q̃ iurez sup
q̃libet scriptura in qua deus noiť vel aliqd de cuã-
gelio ,tineat fz Ja. bu. i aut. sacra. ergo ⁊ sufficeret
iurare sup q̃dã tabula picta vbi eť maiestas dei vel
sanctoz. Tu dic q̃ dz ꝺuari cõsuetudo: q̃ ,suetudo
q̃ dat formã aliquã est seruãda aliter nõ vz qõ fit: vt
no. in Spe. de instr. edi. §. ,beniter. parum post ꝓin.
5 ¶ †Scõo ꝛrit qd de iuramento ꝓuberis ꝑene ca-
pacis doli. Rñ. qdẽ q̃ dol⁹ repũtat eũ maiorẽ. fz hic
nulla. l. cauek nã si malicia repũtaret eũ adultũ non
tñ repũtat eũ eẽ etatis ꝑfecte: ⁊ iõ dato q̃ ,beret rea
tũ ꝓiurij: tñ nõ solidať act⁹. Ité q̃ lex diffinit etatẽ ⁊
nõ ẽ nfz aligd addere vel detrahere diffinitiõi legis
vt. ff. de iureiu. l. q iurasse i ꝓi. Porro pupilli ⁊ oiõ⁹
reb⁹ ifirmũ iudiciũ ẽ. ff. de ma. vi. l. fi. C. de testi. l. vl. b
6 ¶ †Tertio q̃o qd in adulto curatorẽ habẽte q̃ eq
parat pupillo q̃ absente ⁊ ignoãte curatore vendit
ꝑdiũ suum ⁊ iurat: nunq̃ valet nisi ꝑ cessante metu
⁊ dolo aduersarij. Lõiter doc. dicũt q̃ sic ⁊ ẽst tñ q̃
iuramẽtũ repũtat eum maiorẽ: ergo fingit ipm nõ
habere curatorẽ. ¶ †Quarto quero q̃ duplex ẽ me
tus. f. metus exꝑssiuus mortis vel cruciatus corꝑis.
Jtez metus tacitus. i. parentis vel vñi cui nõ audet
,dicere vt no. ff. quarum rerũ act. nõ ,petur. l. j. §. que
7 onerãde. ⁊ est ter. no. in. l. pe. ff. de fur. ¶ Sño ꝓba
bitur iste metus ꝛelatus ⁊ in corde retẽtus: Rñdeo
ex qualitate ꝑsonaz. iuxta no. ꝑ bar. in fili. ff. de
no. ope. nun. l. de pupillo. §. si qs ipsi ꝓtori. Item cer
te ꝓsumitur dolus cõtra minorẽ cõmissus ex enor
mi ipsoz lesionẽ vt q̃ faciunt vẽditionem de oib⁹
ipsoz bonis: vel renũciãt hereditatib⁹ sibi debitis.
C. de collatiõi. l. pactũ nã ex enormitate facti ꝓsumit
consiliũ animi. facit qõ no. Bart. in. l. vlti. ff. de ꝓto.
stip. vbi ipse ôt arbitrator ꝓsumit ẽe in dolo si enor-
miter lesit partez. ⁊ ¶ Jta dicã in ꝓposito ad hoc. ff.
de trãsac. l. cũ hi. §. in cã. cuz seq. §. tamẽ nos vidim⁹
de cõsuetudine seruari ,tra ri⁹: q̃ minores faciũt re
stitutionẽ cõtã tutoribus ⁊ procuratoribus eoꝝdem ⁊
tales refutationes seruanť vt not. in. l. iij. §. cõtra. ff.
de contra. iud. tuto. tñ. glo. ibi mature loquit⁹: q̃ di-
cit qõ tũc valet refutatio qñ non interuenit ſtraus. e
⁊ boni ꝓsides talia iuramenta ⁊ illicitas extortiõnes

p captura ꝑsone faciũt relauari et cassari. l. illicitas.
de offic. ꝓsi. ⁊ ego multoties vidi fieri: ⁊ hec ꝺa sunt
sine iuramẽtũ interueniat sup ,missione siue libera-
tiõe siue sup cõcessione. ¶ †Ité si dicať interuenisse
fraus rescinditur iuramẽtũ ,bata fraude. ⁊ hec co-
gnitio rõne iuramẽti ptinet ad eccs ꝙ ii iurãs venit ꝑ
,pter vinculũ sacramẽti. Sz si est mortu⁹ põt de hoc
cognoscere ẽt inder secularis. Vel dic q̃ aut dubiuz
de validitate iuramẽti: ⁊ cognoscit eccs etiã mortuo
iurãte: q̃ heres sortiť foz defuncti. ff. de indi. l. heres
absens. ⁊ l. c. ff. de pac. li. vi. Aut est dubiũ de obser-
uãtia iuramẽti ⁊ tũc etiã inder secularis ꝑt cogni-
scere an sit seruãdũ vel nõ sine agať sine recipiať. C.
de trãsac. si qs maior. Jta dz intelligi qõ no. i. c. vlti.
de fo. cõpe. li. vi. in nouella. ⁊ qõ no. Jnn. ¶ †Post. eť
de iureiur. c. vitatis. ⁊ in. c. ij. de pac. in. vj. ⁊ in olbus
istis locis not. q̃ iuramentũ non ert ẽdit ad heredẽ
iurãtis respectu epalis officij: ⁊ iurisdictionis perso
nalis q̃ respicit censurã ⁊ reatuz inherente periurio
licet Albbas contra per. c. vltimũ. de sepultur. vbi vi-
deas in nouella. et in dicto. c. veritatis. ¶ †Quero
nunquid ista aut. sit fauorabilis vel odiosa. Quidã
dicunt qõ eſt fauorabilis: q̃ continet fauorem ani-
marum. Alij dicũt q̃ eſt odiosa: q̃ pniciosa p quaz
adulti multis periculis subijciunt: ⁊ tacitis fraudi
bus ꝛponunt: q̃ fraudes sunt difficilis ,phationis.
vñ dicit Ly. q̃ ista aut. multos misit ad infernos: ⁊ q̃
nõ potest tacere cõtra iniquitatẽ hui⁹ aut. cui ingẽ-
11 tati adherent etiã canonistẽ. ¶ †Ultra etiam statue
do qñdẽ sit in mulierẽ iurante sup alienatiõe rei do
talis. ⁊ sic remanet mirabiliter indotata. vñ tex.
dicit: infelix mulier indotata: ⁊ hoc etiam cõtra pu
blicam vtilitatẽ vt. ff. so. mat. l. j. ⁊ cõtra oẽs natura
les ratiões q̃ ponunt in. l. assiduis. C. qui ꝓt. in
12 pig. ba. ¶ †Et ideo matura cõsilia ex dictamine na
turali regritur vbi legibus renũciať: vt in filio iurã
te sup hereditate futura ⁊ ipsius renũciatiõe. qõ est
peius fin Ly. cũ tẽdat cõtra naturalẽ pietatẽ ⁊ con
tra ius gentiũ ⁊ contra ius sanguinis. vt. ff. de regu.
iur. ⁊ ff. de pac. l. ius agnationis. q̃ sanguis est ipsa
agnatio ⁊ ius ꝓfluens a sanguine ⁊ est ipsa ſucces-
sio. addo ad idez ratione sui. ff. solut. matri. l. alia. §.
eleganter. ⁊ qõ no. ff. de re iudi. l. si conuenerit. iõ ius
ciuile habuit meliora motiua. i. magis ,formie na-
ture naturate. Sed ius canonicũ respicit bonũ ani-
marum ⁊ ipsius dei reuerẽtiã ⁊ timorẽ: ⁊ iõ nõ ba-
beret locũ in sacramẽto iudeoꝝ hereticoꝝ vel excõi-
catoꝝ inter se: q̃ vicula sacramẽtalia actine vel pas-
siue nõ cadũt in ipis⁹ q̃ nõ sunt de sacro ꝓuili. Vel
dic cõtra q̃ arctat eos ,peratoꝝ: vt hic. arg. eſt de be
re. l. qñ. §. inter se. † Quid ergo: nunq̃d ꝑt statuta
terraz hnic aut. obuiare? Rñdeo sic. ꝓhibẽdo iura
mentum tã ꝓstari q̃ recipi. nã statutũ ex causa põt
annihilare iusiurã. q̃ lex vim apostolici hz. vt nota.
in. l. adigere. §. fi. de iure pa. ff. ⁊ ar. ff. de leg. j. l. si quis
inquilinos. §. fin. ff. de pac. iur gen. ⁊. §. gñaliter. C. de
leg. l. nõ dubium ⁊ ibi plene notaui. Ité statutũ ꝑt
tollere hãc fictionẽ que eſt q̃ adult⁹ iurãdo fingať
maior h. ¶ Ité ꝑt introducere nouã ſonam: puta h
q̃ debeãt interesse cõsanguinei vel amici quoz ꝑsõ-
tia suspitionẽ franchis ammouet: vt. C. de his quib⁹
vt indig. l. polla. C. de transac. l. trãsactionẽ. ff. de bo.
i ꝓs. l. tutor. aũt. ¶ †Pone adultus cõcessit feudum
14 cũ iuramẽto nõ adhibitis paribꝰ: nunq̃d ,stud in-
ramẽtum est seruandũ. ⁊ vt q̃ sic: vt in ista aut. Sz
cũ pares debeant esse testes ⁊ hic hoc est de solẽnita-
te probationis nõ credo q̃ de isto iuramento cõstet
legitime. ¶ Ité esto q̃ iuramẽtũ ,supleret defectũ
etatis nõ tũ ,supler aliqs defectus. ⁊ adde qõ not.
bar. ff. de fideiuss. l. si quis pro eo. in pin. ⁊ adde qõ
no. §. fi. de feu. fue. cõtro. inter do. ⁊ agna. in. c. si quis
15 per. xxx. ¶ †Quero vtrũ iuramẽtũ ꝓlati det aliqõ
robur cõtractui cum ecclesia celebrato: Rñdeo nõ:
vt extra de ꝓpoſi to. c. grauis. in nouella. ¶ Quid
si ꝓlatus iurat vna cum capitulo. vide. §. in ꝓclu-
dijs circa tertiã diuisionẽ feudoꝝ ⁊ de iuramento
ꝓlati diui. C. de rebus ere. in. l. generaliter. ⁊. C. de
16 pactis. in. l. ¶ †Quero nunq̃d in vltima voluntate
sit necesse qõ adultus iuret. Respondeo non si est
mera vltima voluntas: secus forte si esset ꝓmissio

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Veritas est vide Bald. in rep. l. j. C. ō sa. lanc. cec. ad fi. a Ang. Barb.

b ¶ Ecclesijs. ꝛ huius opi. est Ly. ibi: lꝫ Jo. an. in regula qō semel tenet ut q̄ sit pīus ꝛ extraneūs. lꝫ i m Bart. nec pōt dici pīus p. cō est obligatoriū ꝛ p. l. stipulatio hoc modo ꝛ cepta ꝛ dicit qō idē dicit and. de prēs. ꝛ Lyn. Bar. in l. si qs in pn. testamēti. de lega. iij.

c ¶ Cōtrariuꝫ vide bal. i. l. clarū. C. de auto. prestā. an. Barba.

d ¶ Querit. no. q̄ confessio facta coā nota- rio non pīudicat. vide glos. no. in l. cū scim⁹. C. de agri. ꝛ cēs. li. xj. ꝛ in l. iubem⁹. ō li. d cā. ꝛ gl. fin. C. ō iure fis. li. i. an. Barba.

e ¶ Mō nō. Vide bal. i. l. j. C. ō ope. lib. bal. in l. cū a natura. C. de arbi. ang. in l. iuris gentiū. ℌ. quimo. ff. de pac. And. Barb.

f ¶ L. naturalis. aducrte: qd ergo si qs pacisceatur cū alio modo pa- ctō non pīudi- cet. vide glos. in l. j. C. ō sa. lanc. cec. ad fi. a Ang. Barb.

causa mortis: vt. ff. de libe. leg. l. aurelio. ℌ. gaius. ad de. ff. de do. cna. mor. l. vbi donat. ¶ Queritur si facies testū iurat nō reuocare vtrū valeat si reuocet. Antiqua ꝗstio est tū veritas est⁹ q̄ valeat. ꝛ est ratio q̄ inter testatorē ꝛ heredē nulla est obligatio q̄ posit tali iuramēto vnde ex quo nō surgit ius ad aliqō p tale iuramētū: vt dicim⁹ in simili. C. de arbi. antē. decernimus. lꝫ Jac. bu. dicat q̄ forte de iuramēto é aliud: tū male dicit p. l. stipulatio hoc modo. de verbo. obli. ná nō pōt iurās facere q̄ leges nō habeant locū in sua dispositione. ff. de leg. i. l. nemo pōt. ff. de pac. l. ius publicum. boc tenet Ly. in. l. j. C. de sac san- ecle. b Que fuit de facto in rege arragonnꝫ qui habebat duos filios vni assignauit regnum Arragoniæ alij regnū maioricarū ꝛ iuraverunt ipsi fratres dictā diuisionē perpetuo ratū tenere autoritate ꝛ cōsensu dicti regis interuenīte. postea idē dūs rex fecit inter filios qualcūq̄ substitutiones q̄rebat q̄ durauerūt. Dicit. Old. q̄ querēdū est qualiter actus iste cognoscit. Et primo videt dicēdū q̄ vocē ordinatio facta a patre suprēmi iudicij dispositionē super preuenīēs ꝛ inde naturā mutabilē assumēs vsq̄ ad suprēmū vite exitū: vt de inoffi. testa. l. nā ꝛ si parētibus. ff. fami. erc. l. si filia. ℌ. papinianus. ꝛ. C. de pac. l. fi. ꝛ sic dño rege mutāte voluntatē iuramētū q̄ḃ fecerūt inter se fratres viribꝫ vacuat vel moderat pnt dño regi p lacuerit. nā tacitaꝫ conditionē habere vī iuramenti prelibatum sicut dixim⁹ alias. C. de nonu. pec. l. si. ¶ Jn cōtrarium facit q̄ dicti fratres iuraverūt sub certa forma a qua nō videt q̄ aliqs eorum possit recedere altero minuto vt in isto. ℌ. ité sacramēta. ¶ Sed hic vertunt alia dubia vtrū dūs rex poterit dictā diuisionē facere. ꝛ dicēdū est q̄ sic de voluntate filiorꝫ. ¶ Scdo vtrū rex possit donare filijs suis nō emancipatis. ꝛ dicendū est q̄ sic, ꝑpter autoritatē regiam. ꝛ. C. de do. inter vi. ꝛ vx. l. pe. tñ in q̄ne nostra nō est donatio inter viuos de q̄a logtur. C. de col. l. vt liberis. ℌ. fi. ꝛ. l. illud. ℌ. fi. ꝛ ibi. tāgit i. l. si donatiōe ꝛ disputat in aut. ex testō. ex tūn. ꝛ. C. de inoffi. testa. in aut. vnde si pares. Sed si rex vult q̄ donatio sua valeat autoritate regia dz illud exprimere. i. se facere autoritate regia. ar. C. qui admit. ad bo. pos. possint. l. bonoꝝ. Sed est vt diximus quedaꝫ ordinatio suprēmi iudicij ordinationē preueniens: arg. ff. de pac. l. tale pactū. ℌ. fi. in qua cadit substitutio. vt. ff. de le. ij. vt heredib⁹. ꝛ q̄ licitū fuit regi mutare voluntatē. vt. l. iij. ꝛ. ff. de adi. leg. ꝛ sic omnis iuramēti soluitur. arg. ff. de leg. iij. cum quis decedēs. in pn. ꝛ ad hoc optime facit glo. hic posita. bñ facit. l. fin. in verbo perseueranerit. C. de pac. ¶ Addo q̄ro qd in iudicijs. Pone q̄ inder vult torquere minorē ꝑpter delictū. dicit minor: ego nō possum ꝓfiteri sine curatore. curator: aūt nō vult consentire: querit qd iuris. Dicit Jac. bu. in aut. sacramēta. C. si aduer. vendi. q̄ non tenet talis cōfessio quāḋ̄ inranerit dicere veritatē ꝛ nō veniat contra. Sed tu dic cōtra c: q̄ quedā sunt que requirunt pīsentiā curatoris: ꝛ tunc verū diceret Jaco. Quedā que non requirūt eius pīsentiā vt tortura ꝛ cōfessio facta legitime vtendo iure cōi sed pcēdēbus tormentis: ꝛ ista bene valent. Jtē q̄ pīsentia iudicis supplet hic defectū curatoris. hoc not. Ly. C. de auto. pstā. l. clarum. ¶ Querit d insup do. Jac. but. vtrū notarius actoꝝ possit recipere bas cōfessiones ꝛ iuramenta in absentia iudicis tanḋ̄ publica psona ꝛ determinatḋ̄ nō: e q̄ hoc nō ptinet ad eius officium nisi de mādato iudicis. ꝛ hoc no. glo. C. de libe. cau. l. iubemus. Nam acta iudice absente fieri non pīt. etiam per modū voluntarie iurisdictiōis: vt no. Ly. C. vnde legi. l. certū. in fi. ¶ Quero quare iuramentū decisoīū parit actionē ꝛ nō iuramentum ꝓmissoriū? Nīi. q̄ iuramentuꝫ decisoīū habet vim rei iudi. sed ꝓmissoriū pollicitatiōis seu voti: ꝛ si adijcit pacto nudo nō hꝫ vestire pactū nudū: q̄ nudū non vestit nudus. ꝛ hoc q̄ vnus tñ iurat. not. C. de ope. lib. in l. j. ¶ Sed q̄ partes mutuo iurāt tunc forte oritur actio pscrip. verbis: q̄ resultat ex tractus innoīatus iuro vt iures. ar. ff. de pscrip. verb. l. naturalis f. Denuo. quero quare stipulatio facta p metū valet mero iure: ꝛ iuramētū factū p metū est ipso iure nullū

g Nīi. glo. no. ꝛ dicit q̄ ratio est: q̄ debilius est iuramentum q̄ḋ̄ stipulatio g. Tu dic melius q̄ ratio est natura iramenti: q̄ est istius nature q̄ non dz esse vinculum inigratis: eo q̄ deus qui est ibi pīsens nō assīsit sed resilit pacto. ¶ Quero nūqd pōsa actio possit cadere in actu verbi seu iuramento: ꝛ dicunt canoniste q̄ non vt not. extra qō metus cā. c. sacris.

b Quero h vtrum si inder dat securitatē bannito in persona ꝛ rebus vel in altero tñ et iurat eam seruare: nunquid istud iuramentū aliqd operet? Nīi. nō: nisi faciat iure pmittēte: vt no. in aut. de man. pnn.

20 ℌ. sed nec̄ hec colla. iij. q̄ dicunt verba ꝛc. ¶ Bein de no. tcr. q̄ si aliqs ꝓmittit se non denunciaturuꝫ maleficū ꝛ iuret q̄ nō valet iuramētū. vide qō not. de inreiur. ad nostrā. per Jnno. q̄ nō dz aperiri via iniquitatis vel delinquendū nec ad impunitatē delicti. ¶ Hec est regula generalis quam tene menti. ꝛ vide hic qō no. in. c. q̄ plerīq̄. de offic. ordi. in novella. lib. vj. Et nota q̄ iuramentū qō vergit in malum exitū nō est seruandū: etiā si veniale soluꝫ peccatum inducat. vt no. Archi. in c. ij. de pac. lib. vj. i Licet cōtrariū videat q̄ nō vergit in detrimentū salutis eterne observantia talis iuramēti: sed q̄ habet in se aliqualē offensam diuini numinis non ligat: qō est nota. dignū. ꝛ que hic desunt vide per me. C. de legi. l. nō dubium. ꝛ in aut. sacramenta puberū ꝛ l C. de rescin. vendi. l. ij. ꝛ aliquid per Barto. ff. de iureiuran. l. nam postea. ℌ. si minor. ¶ Quero vtrum iudex possit interdicere adulto sicut interdicit prodigo ne contrahat sine curatore: vt sic nō valeat iuramentum. ꝛ est arg. q̄ fic. ff. de contraben. emp. l. si quis scienꝫ. arg. cōtra. ff. de tutelis. l. qui hꝫ. Dic⁹ q̄ duplex est causa inter dicendi. s. interior. i. etas: et exterior. ꝛ ista quandoq̄ est ex malis moribus innatis. quandoq̄ ex insidijs ꝛ trabentium intrinsecus. Dic ergo q̄ occasione cause etatis simpliciter et extrinsece non pōt interdicere nīsi quatenus ler inter dicit. Sed occasione cause extrinsece sic. q̄ḋ̄ est notā.

¶ Quid in patre sic interdicente dic vt in. l. ij. ff. de cur. fu. cum in eo sic fertur potestas quaꝫ in iudice.

¶ Quero vtrum sit necesse qō minor certioretur de beneficio restitutionis in integ. Ly. ponit in. l. ij. C. de rescin. ven. ꝛ dicit qō est necesse eum certiorari ſm Dy. sed Bar. in. d. ℌ. si minor. dicit qō iuramentum repesentat eum maiorē: ꝛ ideo nō est necessaria certioratio: quia iuris error nō prodest maioribꝫ quātum ad retractandum cōtractus celebratos cū ipsis

1 vt. C. de in. ꝛ fac. ig. l. ij. dic vt dixi in. d. l. ij. l Letera que glo. ponit hic vide per te. ꝛ no. Bald.

1 ¶ Allodium quod dicatur.
2 Jurisdictiones omnes sunt imperatoris.
3 Et an iurisdictio possit vendi.
4 Jurisdictio qualiter sit in territorio.
5 Jurisdictio prima censetur esse in territorio vbi cōsuetudo prouidet de iudice.
6 Usurarum restitutio potest iudici heretico.
7 Jurisdictionis caput in quo territorio est.
8 Castrum si concedatur in feudum an iurisdictio videatur concessa.
9 Bratia facta super iurisdictione an possit probari sine sacris apicibus.
10 Jurisdictio an sit apud fiscum.
Princeps si incipit cognoscere de causa censetur illam exemisse de manibus alionum.
11 Judex qui alium elegit virtute statuti an ipse eius loco possit cognoscere.
12 Appellari debet ad iudicem qui deputauit.
13 Jurisdictionis ratiōe an quis sit maior seipso simplici.
14 Episcopus si excōmunicat faciētes furtum an si cōmunicat cū faciēte furtum sit ipse excōmunicatus.
15 Vasallus qualiter priuatur feudo sine sua culpa ob culpam domini sui.
16 Dominus potest legare pro anima nō aūt vasall⁹.
17 Quid in emphyteota.
18 Beatiaꝫ quis facere videatur faciendo id ad quod naturali ratione tenetur.
19 Jmperator alemanus debet ire Romam pro coronatione sua.
20 Vasallus tenetur ferre auxilium domino suo.

Adde

¶ L. ij. Et per bar. ff. de ver. ob. i. l. sciēdū ꝛ Jo. an. in. c. pe. de empt. et vendi. ꝛ in. c. j. de pac. lib. vj. Lōhitū est qō facias fieri certioratiōnē ꝓpter opinionuꝫ diuersitatē cuitandaꝫ.

cto ꝛ ille alterbuic ēt nudo pacto ꝛ ꝓmittat nunḋ̄ poterit pscriptis verbis agi. vide. ff. de dolo. in. l. eleganter ℌ. seruꝰ pactionis. ꝛ q̄ ibi dicti.

g ¶ Stipulatio vide ter. i auc. sacra. C. si ad. vē. lꝫ aliud est de iure ciuili. ꝛ aliō de iure canonico viō dicta. i. c. verū de iureiuran. Jnd. Barb.

¶ Quero. vide de Jo. ō imo. l. ij. ff. de pu. iu. Jn. barb. ¶ Lib. vj. ꝛ di vj. C. de re. cre. l. si ad excludendam.

¶ Dic. vide Bar. in. l. oēs populi. ff. ō iusti. ꝛ iure. bal. in. l. nō dubiū C. de leg. and. Barba.

a ¶ Lib. vj. ꝛ in l. extra territoriū. de iu. omnī. iudi. p Lyn. et alios ꝛ in. l. cū vnus. ℌ. j. ff. de bo. auto. iud. poss. vbi p glo.

De allodijs.

21 Adde ad idem.
22 Vocatio legitima que dicatur.
23 Et an requiratur trina monitio.
24 Vasallus qualiter propter ingratitudinem perdit feudum.
25 Dominus an possit propria autoritate auferre feudum vasallo.
26 Quid in emphyteota.

¶ De allodijs. Rubrica.

Ad hoc Diuide in tres partes vsq̄ ad finē tit. Primo, phibet subdito vendenti rem ꝓpriā ne vēdat iurisdictionē imperatoris. Scdo dicit qō vasallus amittit feudū si dūs rē infeudatā transfert in ecclesiā. Tertio dī qō vasallus amittit feudū si nō inerit cum dño in expeditione romana: aut non soluerit stipēdia ꝓ quātitate feudi. Scda pars incipit in. ℌ. si ꝙ. Tertia incipit in. ℌ. vt aūt. casus vsq̄ ad fi. tit. ¶ Primo statuit imperator q̄ si aliquis vendit rē ꝓpriā q̄ nō vendat iurisdictionē imperatoris. ꝛ si ℨ fecerit non valebit. Scdo dī qō si dūs rē infeudatā cōtulit ecclesie q̄ aliquē modū vasallus amittit feudū nisi ꝓ gram ecclesie apud eū dimiserit. Tertio dī qō si vasallus legitime vocatus nō inerit cum dño in expeditione romana aut stipēdia ꝓ quātitate feudi non soluerit feudū amittit. b. d. ALLODIJ. ¶ i. id qō ei? ꝓpriū. ꝛ a nemine alio recognoscit nisi a deo. ꝛ facit. j. pri. ℌ. ꝛ. ff. de fen. fuc. cōtro. c. ij. ꝛ iij. ꝛ de allodio tangit. ff. de rel. ꝛ sump. fu. l. at si quis. ℌ. interduz. ꝛ. C. de inge. ma. l. pe. Ja. Allodium allodij dī bereditas qua vendere vel donare possuꝫ. ꝛ ita ē mea ꝓpria ꝙ Bulg. nā nomē bereditatis ponit large ꝓ omni iurisdictiōe. JA. RISDJCTJONJ. ¶ No. hic q̄ dōs iurisdictio ē ꝑeratoris. nā ipse est qui iurisdictionē tribuit magistrat⁹ creādo vel cōfirmādo vel ꝓstando autoritatē creandi vel cōfirmādi vt. ff. eo. ℌ. indices. no. ff. de offi. prefec. vrb. l. j. ℌ. cum vbi. ꝛ in aut. de defen. ciui. ℌ. interim. col. iij. ita q̄ etiā minima iurisdictio non pōt ꝓferri nisi autoritate ꝓncipis mediata vel immediata: vt no. ff. de iurisd. om. iud. l. ꝛ q. ꝛ. C. eo. ti. l. priuatoꝝ. ꝛ ꝑ Jnn. de offi. or. cū ab ecclesiarū.

3 ¶ No. hic q̄ iurisdictio nō pōt vēdi cū sit imperatoris. Sed cui dubiū est de hoc. nā oēs iurisdictiones sunt publici iuris vt. ff. de iust. ꝛ iu. l. j. ℌ. publicū ius. ꝛ sicut patria ptās inestimabilis est: vt no. C. de col. l. filie. ita potestas ꝛ magistrat⁹. Jtē cui dubiū q̄ ne mo pōt vēdere rē q̄ in suo patrimonio nō est nec in re pninati esse pōt: vt. ff. de ver. ob. l. inter stipulātem. ℌ. lacrā. ꝛ. ff. de le. j. apud iul. in fi. ¶ Jtē ꝛ ante hanc cōstitutionē erat ꝓhibitū vēdere iurisdictiones ꝑ baratarias q̄ inde sequebāt: vt in aut. vt ind. fine c quo suffrag. ℌ. j. col. ij. ¶ Ad quid ergo fuit vtile vel necessariū qō hic statuitur? Nīi. q̄ forte inolenerat cōsuetudo ℨ ria quā imperator tollit, ꝓhibēdo iurta no. in. c. i. de ℨ. i vj. ꝛ in. l. iiij. ℌ. diuus. ff. de sep. vio. ꝛ in. l. fin. C. de testa. Jtē q̄ pena arbitraria punit ille

b g cōtra facit: vt no. C. de fa. san. ecc. l. nemo martyres. ¶ Jtē q̄ vēditor illicito emptori nō tenet ō euictione etiā si stipulat⁹ fit: vt. C. de agri. ꝛ censi. l. quemadmodū. li. xj. ꝛ ꝑ Ly. C. de euic. in. l. ij fundū. ꝛ in. l. eiꝰ vir predii. ff. de vsuca. ¶ Addo quero qō iurisdictio sit i territorio ꝛ i quo ꝛ qō sit i magistratu: Nīi deo diuersimodo. nā in territorio est tanḋ̄ in re inanimata sicut seruit⁹ in fundo seruitute vel dominātē. ℨ in magistratu est tanḋ̄ in subiecto aiato sine quo iurisdictio nihil agit vt. ff. de oti. iu. l. ij. ℌ. post ouginē. ꝛ sicut eccliā ō curata habitu ꝛ actu ita iurisdictio qñq̄ est in habitu: qñq̄ ꝛ actu: nā i habitu est ꝑ potentiā: in actu ꝑ exercitiuz. diri. ff. de offi. pfe. vrb. in. l. j. ℌ. j. ꝑ bar. ff. de iurisd. om. iu. l. j. ¶ Est aūt iurisdictio, put est in sua substātia q̄ḋ̄ habit⁹ vocat plectendi decernēdi ꝛ ius dicēdi ptās iure publico propter bonū publicū principaliter ꝛ secundario ꝓpter vtilitatē priuatoꝝ introducta. ℨ, put inest ipsi magistratui est regentis officiū magistrat⁹ qō in habitu actuq̄ ℨ sistit. iurta not. ꝑ modernos in. l. j. ꝛ. l. ꝛ ꝑ iij

ff. de iurisd. om. iud. semp enī dz procedere iurisdictio officiū ius dicētis: vt no. Jo. mo. in. c. statuti. de rescrip. li. vj. q̄ pn⁹ nascat q̄ḋ̄ exerciteꝰ ad acti: vt pz. C. q. ꝑ sua iurisdi. li. ꝛ no. in. l. instar. C. de inre fis. lib. x. ¶ Porro quidditates iurisdictionis magis pnt intellectu pcipi ꝛ diffinitiue intelligi quā ad oēm̄ demōstrari excepto qō loc⁹ suppositꝰ scribit eas circūscriptiue vt in. c. vt aiarū. de cōsti. li. vj. a ¶ Adde si cōsuetudo, puidet spāliter in aliquo loco de aliquo iudice qō apti illū locū censet esse ꝑma iurisdictio ꝛ non supioꝛ vt no. Archi. ꝛ Jo. mona. in. c. cū epūs. de offi. li. vj. ꝛ ibi in nouella. dicit Jo. mona. q̄ iurisdictio ordinaria nō dz impediri ꝑ occupationē alicuius. extra de hereticis. accusatus. in glo. iimo non obst. ff. de iud. l. vbi acceptum. q̄ ibi loquit respectu partiū: nō tñ pindicat indicib⁹: vt ibi dz in alia glo.

6 qō no. valde. ¶ Nīi qs est hereticꝰ ꝛ vsurari⁹ ꝓpter hereticꝫ pōt ei indici restitutio vsuraꝝ. ℨ, nota ſm Jo. mo. in. c. accusat⁹. de here. li. vj. in gl. suā q̄ incipit. sed qūo. nā ex heresi ꝑsumit lapsus in crimen vsurarū. ꝛ iō iurisdictio inquisitoū heretice prauitatis extendit ad crimē vsurarū ſm Jo. mo. qō inq

7 sitores valde habēt gratū. ¶ Porro si queramus in quo territorio est iurisdictionis caput: Respondeo b in territorio puincie vel ciuitatis redacte ad instar puincie. in vno eēt castro p se vel in vna villa ꝓprie ꝛ p se nō est iurisdictio. ꝛ ꝙ esso tali castro nō intelligit ꝙ essa iurisdictio: vt no. inn. de iure patro. ex his nīs cōcedēs illi castro tribuat iurisdictionez ꝛ eā ei det: ꝛ fit talis qui eā dare possit: vt ꝓnceps vel nisi talis iurisdictio sit ibidē ꝑscripta ꝛ exerceat c ibidē rōne territoriꝫ nō rōne ꝑsone: tūc enī concessō castro bñ intelligerēt ꝙ essa iurisdictio: vt dixi. ℌ. de capi. q. cn. vēd. c. j. Et etiā ita determinat Jo. blācus marsilienſis: in summa sua qui. mo. feu. acq. in penul. ꝛ antepe. col. ꝛ est expēssum in. c. statutū ciuitatis de ber. li. vj. Jtē ibi dicit Jo. mo. qō illi q̄ nō pōt facere statutū sup peremptoria iurisdictiōe nō pōt facere statutū sup dilatoria eiꝰ. Jmaginetis ēt qō iurisdictio sit sup territoriū: sicut nebula sup paludē q̄

8 generaḋ̄ p actiuā potētiā solis. ¶ Querit etiā dicēs blanc⁹ an ꝙesso capite castri intelligat totū caput castri esse cōcessum: ꝛ fic adhereat capiti tāḋ̄ dignio ri sicut accessoriū adheret principali. ꝛ arguit ꝑ ꝛ contra ꝛ finaliter nihil determinat. tū dici ꝑt qō ꝙessa parte nō intelligitur totū cōcessum. lꝫ pars concessa sit dignior q̄ḋ̄ omissa: sicut q̄ legat ptē fundi nō intelligit totū legare. ꝛ qui hꝫ plura iura legando vnum aliud sibi reseruasse al⁹ qō ab isto est sepatū. Similiter ꝛ in obligatiōe bonoꝝ: q̄ q obligat rē vnā non intelligit aliā obligare: vt. l. ñ. C. de pac. connen. ꝛ. C. de procura. l. maritus. ꝛ. ff. de leg. j. l. serui electione. ℌ. cum fundus. ff. de serui. vrba. predio. l. olimpico. naz pars non predicaḋ̄ de toto: q̄ aliud est totum. aliud tantū. ff. de leg. ij. l. qui insolidū. in pūnc. de rei. ven. l. si in rem. in fin. nisi vbi habet locum ius accrescēdi de parte ad totum. vt not. in. l. j. C. de testa. mili. ꝛ vide qō not. in. c. cum quia prohibetur de reg. iur. lib. d vj. per Joan. mon. vbi cōtrario dicit virū exclusus a toto intelligatur exclusus a tāto: id est a qualibet parte toti⁹. et dicit qō fic: si logmur de pte cōsequente ꝛ ꝙcautione respicīēte totū ꝛ veniēte ab eodē. ff. de excep. rei iudi. l. si quis cum totū. ff. de pact. l. si vnus

c ℌ. si cū. ꝛ. ℌ. leq. c. ¶ Porro circa ꝑdicta q̄libet dispositio suis terminis est cōtenta. ff. de verbo. obli. l. quicqd astringēde. ꝛ locus aliud est aliud fund⁹. ff. de verb. sig. l. locus. ꝛ. l. ḋ̄stio est. Et discretio rez. discretionē exigit actionū. ff. de fonte. l. j. ℌ. boc interdictū. ar. cōtra. ff. de reli. cū in diuersis. Sz ibi ideo: q̄ corpus bois retinet vestigiū hominis viuēti⁹ q vno spiritu cōtinetur de vsuca. l. rex. mixtura. qui per excellentiam tribuit capiti in quo est fons rationis et intellectus. Dicit aristoteles qō cerebrū est mēbrum diuinum in quo est sensus ꝛ intellectus. vnde locus ab autoritate bois est in capite. Et no. qō in re animata caput subiacet oculis corporis. ¶ Sed quid dicemus in re inanimata. Nīdco caput idem est qō

d ꝓncipiū. Jtem idē est qō potissimuz. vnde vel sus.

9 ¶ Pncipiū caput ē ꝛ corporis ꝛ vīantis. ꝛ facit. l. j. ff. de of. ꝑfec. vr. aug. ¶ Quero d nūquid possit ꝓ

Universidad de Deusto
Biblioteca

bari gfa facta sup iurisdictione sine sacris apicib⁹? Rñdeo nō: vt.l.i.C.de mand.prin.z.C.de diuer.offi. l.pbatorias.li.vñ.z nota.in proemio serti libri in no
10 uel. ¶Quero vtrū apō fiscū sit iurisdictio. rñdeo fiscus est duplex scz vniuersalis z singularis seu particularis vt fiscus papiēsis vel pernin⁹: tñ apō nullū fiscū est iurisdictio: q fiscus idem est q custos⁹ sacrista. l.animas⁹ ac armar⁹. ¶Et no.q sacrista seu
a repositoriū publici thesauri hz priuilegia z proprios iudices z vice publice psone fungit: z delegari z donari pt.hz.pcuratorē q agit z cōuenit noie fiscī: zest cecus sine cōscientia q imbursat male quesita.ff.de calū.in.l. heredē de inof.test.l.papi.§. meminisse.p prie tñ filc⁹ nō est nisi imperij z pape: vt.l.i.C.de bo. vac.li.x.ff.ad munici.l.simile. ita dicit.l. imperialis. sed q cqd cantet lex: pōt dici illud vbū vergilij scz q
a ¶Custos. Vide bal.in.c.j.§. si ē feu. marc. z bar.post gl. in rub. de iur. fisci.bal.z sal. in rubric.C.de pnile. fis. Andr barba.
b ¶In gl.et vide de octo. in.c. cū inferior. de maio. et obedit.z l.c. ō illis de raptoribⁿ.

lex cōis loq̄bat ibi.nanē solucbat vlires.id est fortitudo alio⁹ principū z populor.. z Quetudo q̄alis q̄ nūq̄ mū dū dimittit sine aurilio. infremuit cm.i. deplorauit populos miseria z necessitas per seuinēdi arctauit. carentes cm principe dicere pñt. Deseruit me fortitudo mea z lumē oculor meor z ipsum nō est mecū. Q̄ū igit̄ ppli nō habeāt lumē nec suffragiū imperatoris: ops q ipi sibīpsis sint lumen z remissius reguant nauē.vt no.C.de ind.l.nullus.z lex ipe
11 rialis nō pōt separare naturales pudēcias a ppio subiecto qui non habet ducem necesse est q ipse sibīpsi sit dux: z qui nō habet leges necesse est vt ipse sibi sit lex.dicit apostolus.qui naturaliter ea que legis sunt facit: ipsi sibi sunt lex. ¶Ex premissis ergo apparet iurisdictiones esse apō cesarē tanq̄ apud fontem a quo fluūt z refluūt sicut flumina ad mare fluunt. Itaq; ab eo p̄ssiones z cōmissiones z confirmationes fluūt.sed ad cū refluūt p appellationes nullitates z querelas de quibus cū principe incipit cognoscere oibus aliis est ipositū silentiū: vt no. In no.de consti.cū.Ald.ferrarie. Et si alteri delegat ordinarius se intromittere nō potest.z si ille delegat⁹ fert sniam nulla non redit iurisd. ad ordinariū hz ad papā vel iperatorē ad quē pertinet.pñtio sue cōmissiōis fm Archi. alij vero inferiores z si vnus sit maior altero dūmodo nō sit superior: in eadē iurisdictione nō possunt reuocare nec inhibere.vj.q.j. de
c ¶Nullus.no. q̄si lex pnat aliquez.pñte Zbendi Zctus si sit est nullus etiā si ptes cōsentiūt. vt i gl. sing.in.l. a diuno.ff.de ri.nup. fm bal. i.l.nō dubium.C. de le.Andr. bar.

pōna per Archi. nisi cū cā est apud superiorē p appellationē denoluta.nā appellatiōis materia est deuoluere z vetare z auferre iurisdictiones inferiores que licet rescindat pñciatā respectu partiū: tñ respectu pñciantis suspēdit z claudit ei os. interim
12 §.q puocanit. ¶Pone capitaneus pernimus deputat iudicē iminationū ex necessitate sibi imposita p statutū: z sic inder iminationū est ordinarius z spāliter deputatus. Itez pone q cōtingat hūc iudicē vacare vel abesse an capitaneus poterit p tribunali sedere ad banchū.i.ad tribunal iminationū z supplere vicē absentis. Rñdeo non: q iurisdictiōis forma dz seruari: z hz capitane⁹ videat esse iudicis deputator: tñ non est iurisdictionis exercitor nec actor principalis. sient deputatus ad eligēdum officialē dz eligere nō aūt omissa via debita sibi aliq̄d vsurpare.ff.māda.l.si mandauero.§.si tibi.q. diuersa officia sint.ff.de le.ij.l.vnū ex familia.isti enim nō sūt ad idē deputati: hz vn⁹ (vt ita dicerī) nascaf sub alio nō tñ ab alio.ff.de in ius voc.l.hz si in bac.§. prostituta.ff.de testa.tu.l.tutores nō ab herede. z sic nō ob.ff.de iudicijs.l.iudiciū solnit. Sed Zriū videf.de tuto.z cur.da.ab his.l.vbi absunt.hz ibi loquitur patrib⁹ ciuitatis qui generaliter presunt puincie z
d habent iurisdictionē vniuersalē qui bene possent super hoc. ¶Quid ergo si gs grauaref ab isto iudice iminationum: Rñdeo appellaref ad ipsum deputantē nō tanq̄ ad delegante sed tanq̄ ad superiorē ordinatū. Ite cū inder iminationū nō habet merū z mixtū imperiū hz capitaneus: sic ergo apparet maior. z etiam q iste non est vicarius: q vicarius dz qui cidē tribunali z iurisdictioni presidet vt capitaneo. Sed iste alteri preest tribunali z diuersa lege et nō subalternaf hz subordinef ab eo. Item nō est delegatus: q habet iurisdictionē a lege hz eligatur ab homine. ¶Et nota ex predictis q vnus plus iurisdictionis nō cōtinet in diuersis subiectis q̄ in eodē subiecto: sic simile dicimus in plurali dignitate.de reg.iur.cui hz.li.vi.per Jo.mo.z l.falsa. §.idem.de condi.z demon. ¶An autem epūs in sua diocesi sit maior archiepō suo: ita q per statutū eius archiepūs ibi delinquēs ligef.not.de senten.ercom.a nobis per Jinn.facit.ff.de manumiss.l.apud cū.in glo.b
13 ¶Itez an gs rōne iurisdictionis sit maior seipso simplici: ita q ligef per propriū statutum.no.in.c.vt animarū. de cōsti.li.vj. in nouella. Archi. tenet q sic. Idē tenet Pe.z Ly.C.de sac.sanc.eccle.aut.quibuscūq̄ modis ad hoc.l.j.§.j.ff.qō quisq; iur.z.C.de legi.l.digna vor.sed illa lex loquitur de statuto in quo ligaf statuens nō vi statuti hz iuris cōis obseruantia.sed q̄ statutum est equū idem videf: vt.ff.de pact.l.cum in eo. sed Jo.an. dicit ipsum suo statuto seu canone nō ligari: q sibīpsi impe
14 rari nō pōt.ff.de arbi.l.pe. dic vt in.c.cui licet.de reg.iur.in mere. Item non intelligitur legē ponere cōtra seipsum.ff. de pecu.leg.l.si peculiū.§. sicut.de fideicom.l.lucius.§.si.sed illa.pbat epm nō ligari ex sua intentione sed certe sepe extra id qō agitur tacita oritur obligatio. vnde dicit Archi.qō nō ligat cū intētio sua priuata sed publica z iuris regula z nō persona simplex sed eius qualitas.i. iurisdictio in abstracto ligat sicut album non ledit oculū sed albedo: q albū non venit ad oculum
15 sed eius qualitas. ¶Pone q epūs statuit q nemo faciat furtum alio quin excōmunicat eum: modo titius fecit furtū z fic est excōmunicatus deinde post epūs illud furtū receptat participādo cū excōicato z sic cōi cat excōicato in p̄secutionis delicti vnde excōicatio nascit. certe epūs tunc per indirectū incidit in excōmunicationē.arg.in.l.ij.ff.de auto.tu. Item iste epūs venit considerandus dupliciter z tanq̄ diuersus a seipso. z hoc probat ar. de tanq̄ fim ¶Pe. Sepe enī est vnus velut duo: q habet in se imaginē seu idolum quo representant alīj: vt.Lossa.§. fin.ff.de reli. z de his quibus vt indig.l.error. aliquando sunt oēs velut vnus.pter ar. de tanq̄.ff.de colla.l. si nepotes.ff.de condi. z demon.cui fundus.§.fin.
¶Considerandū est an causa pīa z generalis agat hic mediante causa secūda in epo an per se. z certū est q nō per se: sed mediante episcopi pruidentia. ergo quos epi pruidētia nō includit generale legis statutum nō ligat certe ideo secūda causa magis attendit: q per attributionem forme res deducitur in esse z in rerum natura primū faciat apparere. de acqui.re.oo.adeo.§. cum quis. naz etiam in naturalibus productionibus videmus q. pducta magis assimilant immediate pducenti. vnde pumus in quo inseritur pom⁹ producit poma: z nō pruna. Item
c omne q̄ mouetur: ab alio mouetur: z non a seipso. arg. de consti. c. finergo epūs nō pōt excōicare seipsum q̄ verum est scz recta via sed inflexa sic non valeat scz ipso iure: q quoties ler mouet potentias a contractu ibi cōtract⁹ est ipso iure null⁹ vt⁹.ff.de ritu nup.l.a diuo.z.ff.ō fideiuss.
15 l.cū lex.z.C.de leg.z consti.l.nō dubiū. SJ VERO. ¶Nota hic ca sum mirabilem q vasallus pīnaf feudo propter factum dñi sine culpa sua: hz regulariter ztra: vt.§.de feu.sine culpa nō amit.c.j. z sic alīs quis sine culpa sua pter factum alterius amittit feudū: vt.§. quib.mo. feudū amit.§.denicp. z si de feu.fue.contro.c.si vasallus. Ecclesia tñ cultrix z altrix insticie que nō patif cōtra iniusticiā aligd fieri in se vl in alterū a vasallo auferre nō debet: vt ar.§.de alie.feu.§. inde pōt. nota etiaz hic casuz in quo ecclesia pōt infundare regalia que hz a rege vel a principe.
16 ¶Item nota hic q vasallus z dñs diserepāt: q dñs potest pro alia indicare in preiudicium vasalli: sed vasallus nō pōt relinquere ipsum feudum nec de eo testari: vt.§. de sne.feu.c.j.in prin. z ratio dñe est: q apud
17 dñm residet plurimū iuris. ¶Sed an erit idē in alio 3cio q dñs rem emphyteoticā possit legare z emphyteote vel vsufructuario pīndicare? Rñ.non: vt.ff.de re.iur.l.id q̄ nostrū. z.ff.de in.z fac.ig.l.inquissimus. z ideo iste.§. non continet ius cōe sed ius singulare in feudis: vt.ff.de testa.mili.l.cū filj⁹. z.ff.de admi.tut.l.impuberi filio.ff.de ado.pt.l. si arrogator.§.hz an.ff.de vul.substi.l.coheredi.§.cū filie.ver.nec fidicom. nam spēs mēdacij z furti est de alieno largiri. extra de testa.c.filj⁹. ¶Quero an in hoc casu dūs teneatur ad interesse: vel ad aliud feudum equale in bonitate z qualitate. Respondit gl. notabiliter z dicit q sic. z est ar. q̄ si papa contulit mihi aliq̄ beneficiū: deinde de plenitudine pīatis illō
d dedit alteri q mihi tenebif pudere de alio silī q̄ est notatu dignū⁹. ¶Item no. ex ista glo. q etiā aligd fieri potest iuris autoritate. tñ ille q facit tenef ad interesse: z est ar. q si cēe Perusie vēdidit fructus lacus pro quinquēnio z postea de plenitudine pīatis aufert emptoribus: q̄ etiam emptores cōtra cēe possunt agere ad interesse. tene mēti hanc gl.
18 ¶No. hic in ter. dum dicit per gratiā ecclesie q gratiā gs dicif facere faciendo id ad q̄ gs naturali ratione tenef sic.ff.de obsequijs.l. titius dixi.§. in preludijs. ¶No. in ver. tanq̄ de nouo q feudū quod resurgit a mortuis dicif esse nouū feudum. arg. contra.ff.de pecu.l.peculium.§. si here. sed hic est nuntatio personarū. SJ DE EQUITAS. Nota hic diffinitionē equitatis. Boicit enim equitas rerum cōuenientia que in paribus causis paria iura desiderat z bona omnia equiparat. et dr equitas. l. equalitas de qua dic vt in summa. de instit. z iur. ¶. equitas. z facit. C. de consti. pecu. l. fin. nā ideo vasallus recepit̄ hōsficium: vt inde tribunal scrutinium. vt. §. in qui. cau. feud. amit. §. beneficiū. ideo sua. def hic vasallo q̄ seruiat domino vel equalitatē p̄stet seruitio: equalitatis enim z iustitie summus autor ex: vt in aut. de non eli. secundo nup. §. fi. col. j. Sed Jaco. belui. dicit q equitas dicitur pluribus modis. Uno modo pro ut sumitur

sumitur contra iniquitatem z dolum: vt.ff.ad.l.aq. l.ita vulneratus.ff.depo.l.bona fides. ¶Sed o modo dicitur equitas pro ut distinguit cōtra rigores z iuris ciuilis regulas vt.C.de fur.l.si qs seruum.ff.de verb.obl.l.si seruum.§.sequitur. ¶Tertio modo dr equitas ipsa mens z ratio legis vt.ff. de excu. tut.l. scire oportet.§. si maxime. ¶Quarto dicitur equitas ipsum ius z iustitia vt.ff.de inst.z iure.l.j. in pn. c.fi.de transa.z ibi Jo.and. ¶Quinto dicitur equitas temperantia siue equalitas: vt.C.de col.l.vt liberis.z.l.illam cum aut.ibi posita.z.l.illud.§.fina.c.ti. z.C. de frue. z li.expē.l.fi.z dic vt ibi.z dicit Bar.qō equitas est dulcior misericordia tēperata. ¶Ité not. q̄ argu.a simili desiderat equitatem que similes casus iungit. vnde statuta omnia ertēsiuam interpretationem recipientia debēt fundari in equitate. argu.hui⁹ notabilis litere. JNDICTA. scy ab imperatore vel dic vt.§. de capit.coro.§. similiter. Jac. bel. z no.de indictione: vt.ff.ad municipa.l.incola.
19 JMPERIJ LORDINIS. ¶No.q imperator: alemanus dz ire romam ad suscipiendū coronam: nec posset ei mitti alibi.l. in alemanias per papam: z hoc debet fieri in veteri Roma non in cōstantinopoli. Item imperator debet ire nō mittere. EUNDO. Not.q eundo cū aliquo datur ei auxilium. LONAUALJ. ¶No.q qui dicit aliquem monitum vel requisitum debere illud pbare: z sic nemo presumit citatus nisi probet. text. est hic notabilie. z nota q vbi monitio est de substantia sola scientia nō sufficit. ¶Et est arg. hic q vasallus ad re
20 quisitionē dñi cogit parare auxilii dño ei fui. sed contra no.§.de.l.coz.c.ij.§. simkiter z.§. de cōtroner. inuesti.§.fi. sed dic q hic est speciale in vasallo regis. Vel dic q est speciale quando vadit pro suscipiēda corona. Jaco.bel. vel dic q ideo est: q vasallus qui vadit cum rege debet ire sociatus a vasallo suo z sic hoc contingit per indirectum siue per quādā sequelā. ar.ff.de ver.ob.l.si stipulatus fuero per tr.z no.ff. de indi.l.nō als.C. de epi.z cle.l.j.ff. de vsu z ba.l.ceterū. C.ne filj⁹ pro patre.antentica.habita.ff.de fun. instrn.l.quesitum.§.item lanificas. de agri. z censi.l.
21 diffinim⁹ in fin.li.vi. ¶Pro solutione huius dicti dic q erit in electiōe vasalli vtputa videlicet vel ire vel solnere: q debito: est.arg.ff.de iure do.l. plerīq; §.fina. maxime si redditus feudi ad eundem nō sufficiunt. arg.ff.de annuis le.l.meuia.§.fin. Vel dic qō aut eundo potest domino suo magnum auxilium z cōmodum prestare interuentu sue persone: z tūc dz personaliter ire. arg.§.q fuit prima cau. benefi. amit. §. z si vasallus. z.§. sed z si delator. versi.j. facit.§. de forma fide. z tit de noua forma fide. Si autem interuentu sue persone non posset domino magnum auxilium z cōmodum impendere tunc dz esse in eius electione vtrum velit ire vel solnere: vt dicit Ja. bel. qz in alternatiua protestatiōis est electio debitoris. Fallit propter fauorem vltime voluntatis: vt nota. ff. de leg.ij.l. lucio. Sed in alternatiua petitionis est electio agentis: vt.ff. de tribu.l. quodāin beredem.§. eligere. Item in alternatiua iudicis aditiōis z implorande iurisdictionis. Fallit ratiōe priuilegij puta scolastici vt in aut. habita.C. ne filius pro patre z est quedam alternatiua. ¶An quis excipiat vel agat z cuius est electio. dic vt.ff. de pac.l. rescriptum §. si pacto. Interdum cadit electio inter obsequia: z tunc est electionis ius dicentis: vt.ff. de ope.lib. cum patronus. Interdum est electio inter obsequium z aliquam pecuniariam persecutionem: z tunc est electio debitoris. Fallit propter necessitatem domini: vt legitur z notatur in.l.j.C. de ope.liber. vbi dicitur qō loco facti propter inopiam potest dominus di-
22 gere interesse legitime. ¶Quero que sit vocatio legitima. Respondeo quando dominus in propria persona vocat vel per procuratorem vel per nunciū mittit literas confectas coram paribus curtis. qō si in dubium reuocetur an sint litere. domini: vel an fuerit constitutus procurator vel nuncius ad interpellādum probatur pariū testimonio. z hoc est notatu dignū q̄ ife z mādata ex qb⁹ pt seq̄ putio feudi si eis nō obtēperabit debent esse munite z roborate solenni testimonio pariū. z hoc si habet pares: sed si nō habet pares admittentur alij testes idonei z omni exceptione maiores. ar. C. de contraben. z cō
23 mit. ſtip. l. optimā. in fine. ¶Sed nunqd requirek
c trina monitio. gl. hic innuit q̄ sic⁹. ff. de verbo obli. l. qui rome. §. coheredes. sed videtur quod sufficiat vna interpellatio: quia hic vasallus nō vocatur ad iudicium sed ad obsequium. vt. ff. de vsur. l. moza. et presertim si dominus monet vasallū in propria persona id est facie ad faciē: quia maior est cōtemptus
c presentis q̄ absentis: vt. C. quomodo z quādo iudex. l. cessante. z si dominus monet ipse in propria persona debet habere secum duos vel tres pares curtis q possint testificari secundum glo. ex quo dicas quod illud operatur monitio in persona quod operatur trina citatio. quod declara vt. §. de mili. vasal. qui contumax est. ¶Ego puto qō sufficiat mitti procla ma generale per terras z loca ipsius domini requirentis: vt. C. de remiſ. pigno. z eo tēpore. z in.c. humilis. de maio. z obedi. per Jnnocen. PERFECIT.
24 †Nota hic nouam ingratitudinē per quā vasallus perdit feudū. sunt alie. §. que fuit prima cauſ. benefi. amit. per totum. ¶Quero hic an habeat locum qō vasallus perdat feudum: siue sit feudū paternū siue nouum: z sine superfini agnati. arg. §. si vasal. fen. priuetur. c.j. z si de feudo sucr. contro. c. si vasallus. Tu dic q habet locum tam in paterno q̄ in nouo: q hec litera loquitur generaliter. Preterea hec iniuria respicit dominum quinimo z totum imperium z reipublice vtilitatē: q p hoc minuet: z iō reuertit ad dñm vt. §. que fuit prima cau. b fi. amit. §. denicp. z j. titu.
25 j. §. firmiter. ¶Queritur an dñs propria autoritate posſit feudū auferre vasallo. arg. est qō non. §. ex. §. si quis vero aliquē z j. ti. ij. c. j. sed arg. contra. C. de iur. emph. l. ij. C. de metha. l. deuotum. li. vñ. Tu dic qō non pōt: q litera dicit eōmina. z facit. §. de vasal. mulir. qui contumax est. c. j. z de feu. sine culp. non amit. c. j. Fm Jac. bel. dic q̄ aut inobediētia est notoria z dūs hz iurisdictionē: z tunc sicut si seruitiū deberet alteri propter communacias posset ille mitti in possessionē saltē ex primo decreto: ita poterit mitti in possessionē fiscus: vt. ff. de publi. l. commissa. z. ff. pro soc. l. cum duobus. §. ité respondit. Si autem sit talis dūs qui nō habeat iurisdictionē tunc oportet qō querelā proponat z in possessionē se mitti petat ar. ff. de re iud. l. si cuz nulla. z. C. de execu. rei. iudi. l. j. C. de actio. z obligat. l. negantes. C. de pact. l. si pacto
26 quo penā. ¶In emphyteosi etiam dico qō si non esset liquida culpa: z emphyteota aliqd iuridicū allegaret qō non posset de facto expelli de possessione fm Specul. in tit. de locato. §. nunc aliqua. ver. xlvij. z vide quod not. Barto. in repetitio. l. iij. C. de pig. z si dubitat vasall⁹ ne expellatur de facto adeat pretorez qui prohibeat vim fieri donec cognoscatur de iure partium qui inder mādabit hoc modo: ne vis fiat possideti iustificando preceptus finum qō si sen serit se grauatū veniat recepturus insticie cōplementum. l. si. ff. de off. procu. ce. z. l. de pupillo. §. memīnisse. ff. de noui ope. nun. ff. de offic. pref. l. illicitas. §. nepotentiores. z. ff. de vsufruc. l. equissimū. extra de probatio. c. in presentia. per Jnno. z in.c.j. de immu. eccle. per Jnno. z in nouella. nam officium iudicis potest peti ne iniuria cōmittatur. sed postēp est commissa oportet actionibus z ordinarijs remedijs experiri: alias foume agendi frustra essent institute. LIBE
27 RUM VALUATE.ED. †Hec vba intel d liguntur cōstito de culpa: quia. §. dicit comuni qō est notandum: quia licet verbum liberam significare videatur precisam libertatem: tamē intelligitur ser-
d nato ordine iuris. d
1 ¶Vasallus an possit pignorare feudum.
2 Feudum quando sit diuidnum vel indiuidnum.
3 Vasallus si alienauit feudū deinde redemit anteq̄ iudicium dominus dictaret.
4 Quid si vasallus leganit prosius extraneo.
5 Et an dominus teneatur inuestire legatarium.
6 Vasallus an possit dare feudū in dotez p filia sua.
7 Et an possit concedere in emphyteosim.
8 Alienatio feudi paterni an pmittat inter agnatos.

¶Qō fic. vide de cañ. i.c.pe. de vi. z ho.de. z in.c.j.e.ti.in ele. z in.c.j. de coha.mulie.et cle. z.d. Jo.in c. si aūt cle.eo. ti. Jnn.i.c.cuz nobis olīz. de elec. Jo.an.in c. bene. de iureiur. Bar.ti. d.§. coheredē. z.l.titia.§. vsuras. de le.ij. et vide qō no.in c.j.i ti. de mil. vasa.q cōm.c. vbi docti bonas remissiones. vide q̄ late dixi i.c.nos gdē. de test.vi de doc.i.c.tua nobis co.tit. vbi dicunt qō regritur trina monitio i executor. vide q̄ ibi dixi. Andr. barba.

¶Iuris ne tollat defensio fm qō inquit Barto. in.l. alio. de ali. et ciba. lega. accedit qō not. glos. de sep. in c. duduz. in gl. liberare hz cōtra. pbari videatur in ter. in.c.q̄ in eccle siarū. de cōsti.

¶Dignū. vide qō not. bal. i.l. cesar. ff. de publi. bal. i.c.j.§. q feu. daf. pos. hz vide quod habet in cle.j. vt li. pen. z ibi per Jbau. vbi pōt quem pīnare bñficio. Andr. barba.

Universidad de Deusto Biblioteca

9 Uasallus an poterit feudum nouum vendere suo conuasallo.
10 Uasallus an pro virtute cõsuetudinis poterit dare feudum in solutum pro suis debitis.
11 Quid autem in emphyteota.
12 An autem vasallus possit feudũ cuꝫ alio diuidere.
13 Consuetudo disponens q vir lucretur tertiã partẽ dotis an habeat locum in feudis.
14 Uasallus habens licentiam a dño vendendi feudũ cuilibet an amico ac inimico vendere possit.
15 Pater an possit assignare feudum vni filiorum.
16 Pater an possit feuda diuidere iter filios pupillos.
17 Uasallus an possit trãsigere super questione feudi inscio domino.
18 Uasallus si habeat licentiã a domino q possit donare feudum an poterit donare causa mortis.
19 Sed si mihi est concessum feudum recipienti p me & successoribus meis quibuscunqꝫ.
20 Tractus temporis non firmat impossibilia.
21 Emptor bone fidei solus repetit pretium.
22 Emptor si sit stipulat⁹ de euictione an possit agere.
23 Quid si bone fidei emptor non vult repetere pretiũ sed vult agere ad interesse.

¶ De phi.feudi alienatiõe per Federicũ. Rub.

¶ Hec rubrica potest sic continuari ad precedẽtia. Supra dictũ est de feudis multiplici modo: verũ qꝛ sepe vasalli prosiliũt ad feudoꝝ alienationẽ in p̃iudicium dñorum. & qꝛ per Federicum est innouatuꝫ iuri antiquo: ideo sequitur hec rubrica.

Imperialem. Diuide in octo partes. Primo phibet generaliter omnẽ alienationẽ & penam imponit. Secũdo phibet fieri fraudem legi. Tertio precipit inuestiturã a quolibet maiore.xiiij. annis peti infra annũ & diez. Quarto iubet vasallo ire cũ dño vel mittere vel congrue satisfacere. ¶ Quinto phibet diuisionẽ ducatus & comitatus: & permittit diuisionẽ alioꝝ feudorũ. Sexto phibet ne filius vel domesticus vel vasalli dñm dñi sui offendere debeat. Septimo determinat qs debeat esse iudex iter dños & vasallos vel inter dñm & vasallũ. Octauo p̃cipit q in oĩ sacramento fidelitatis noĩatim excipi debeat psona impatoris. Scõa ps incipit i.§.callidis. tertia i.§. p̃terea si qs quarta in.§.firmiter. qnta in.§. p̃terea ducat⁹. sexta in.§.isup. septia in.§.si iter. octaua in.§.illud quoqꝫ. principiũ aũt vsqꝫ ad.§.p̃terea si qs. Subdiuide in tres partes. Prĩo impator exordit. Scõo phibet generaliter omnẽ alienationẽ in futurũ & cassat factã & penã iponit ꝯfaciẽtib⁹. Tertio phibet fraudẽ legi fieri & statuit penã. Scõa incipit ibi: hac edictali. Tertia in.§.callidis. ¶ Casus. Imperator prio exordit dicens q semp studet subiectoꝝ cõmoda iuestigare & addit q multi vasalli ante hãc legẽ feudũ alienabant p qd vtilitates dñoꝝ & imperij valde diminute erãt: & ideo de ꝯsilio pcerũ generaliter phibet omnẽ alienationẽ feudi fieri in futuruꝫ & cassat alienatiões factas in p̃teritũ nulla p̃scriptiõe obstãte: & q ꝯfecerit feudum amittit & emptori bone fidei vendẽs cogit reddere ptiũ. phibet etiaꝫ fraudẽ fieri huic legi vcꝫ q vasalli sub colore inuestiture ptio accepto nõ debeãt vẽdere feudũ alioquin emptor & vẽditor beneficio & ptio carebunt. & tabellio q scripserit istrm priuabit officio: & erit ifamis & manũ amittet. h.d. ¶ † Nota q vasallus non põt feudũ pignorare qd verũ est q̃tũ ad ius reale cõstituendũ in pignore. tetigit Bar.i.l.q hẽbat.ff.de lega.iij.[a] ¶ Sed nũqd si ꝯbat cũ aliquo & obliget oĩa bõa sua cadat a feudo. Et respõdeo q nõ: qꝛ nõ icludit feudũ i tali obligatiõe: vt.ff.de pig.l. obligatione generali. fm Bal.&.l. in codicillis.§.instituto.de leg.ij.facit.l.j.et qd ibi no.C. que res obli.pos. sed si speciałr obligat distingue. aut pcedit ad actũ facti seu traditionis: aut stat in finibus verbi. ¶ Primo casu a feudo cadit. Scõo casu nõ cadit: qꝛ iniuria nullũ hꝫ effectũ. ar.ff.de ver.sig.l.alienũ. & ff.qd qsqꝫ iur.l.j.§.hec verba; & qꝛ pignorare pprie dicitur ille qui tradit non

a ¶ Leg.tertio. Utrũ q̃tũ ad hoc vt possit tradere in pign⁹ nisi forte aĩo lucrãdi absque traditiõe tñ.l.alienatuꝫ de verb.sig.vt dixi in.C.cõia de leg.in.l.ij.& an reqrat realis traditio vt i feudo possit constitui pignus in casibus in quib⁹ põt pignorari. dic qd non vt possit agi hypotecaria nulla realitas põt acquiri in feudo sine corporali inuestitura vt in.c.j.§.qd sit inuestitura qd no.dixi.C.vt in possess.l.iij.

ille qui tradit: vt insti.de act.§.itẽ seruiana. ¶ Sed quid si vasall⁹ dat pignori ipsi domino: nunqd cadat a feudo. Respõdeo nõ: quia cum dominus consentiat nulla iniuria fit ipsi dño: vt extra de feu.c.j. ¶ Sed quid si sint plures domini & pignorant vni aliis non consentientibus. Respondeo siquidem est feudum diuiduum videtur q possit. si autẽ est indiuiduum videtur q nõ possit pro parte alioꝝ do-
2 minoꝝ: ar.ff.de leg.ij.cũ filius.in prin. ¶ † Quando autem sit feudũ indiuiduũ & quando diuiduꝫ no.s.de fra.de nouo bene.inuesti.§.j.in glo.que incipit: quid ergo.circa finem. vel dic q licet sit indiuiduꝫ cadat ab ipso feudo & redeat ad dominos non consentientes.arg.ff.de leg.ij.l. cuꝫ pater.§.libertis.ff.de serui.vr.predio.l. per funduꝫ.ff. communia predio.l. est receptũ.facit quod not.in.l.ij.C.de liber.& eorum liber .ff.de aqua plu.arcẽ.l.in concedendo.cum.ll.sequen.argu.de negot.gest.l.si ex duobus. sed pro prima opinione facit de lega.iij.l.pater.§.quindecim.& §.libertis. ¶ Quero quid econtrario nunquid dñs possit obligare suam proprietatem sine consensu vasalli. dicit gl. q non: qꝛ tria sunt que prohibent dño scꝫ cambiũ: precaria: & libellus. De pignore autem lex non loquit: ergo qd nõ phibet permitti videt. ar.ff. ex qui.cau.ma.l.necnõ.§.qd eis.& ita tenet glos.quã ego sic limito vcꝫ nisi res sit obligata p tãto: ita qd non esset spes luitionis: vt.l.qui habebat. in prin.ff.
b de leg.iij.[b] ¶ † Quero quid si vasallus alienauit. de
3 inde redemit ante quã dñs dictaret iudiciũ contra eũ: nunqd penã amissionis feudi euitet: & videt qd sic: qꝛ in extraordinariis delictis habeat locuꝫ penitentia que rem reducit ad statũ priorẽ: vt.ff.de alie. iudi.l.ex hoc edicto.§. si qs. Contrariũ determinat glos. qꝛ in ipso momento quo alienauit res ad dñm rediit: & iõ redimẽdo nihil recuperare potuit nõ cõsentiente dño: vt.s.si post alie.feud.vasal.id rede.c.j. & ar.s.de feu.fe.§.ex hoc.nam per hoc facta executio per legẽ: & iõ mora purgari non potest: vt.l.si is qui. de leg.ij.& per Dy.in.l.si seruũ.§.sequitur.ff.de verb. obli.& Bar.in.l.insulã.eo tit. Secus si esset feudum deberet reuerti ad dominũ per sñiam qꝛ ante sñiaꝫ posset culpa purgari iuxta nota.insti. de act.§.item
4 mixta est actio contra eos. ¶ † Quero quid si vasallus feudũ prorsus extraneo legauit vel heredẽ extraneũ de feudo instituit & decessit: nũqd fili⁹ vel agnatus erit priuat⁹ feudo: Rñdeo certũ est q vasallus sup feudo testari: legare: siue aliqd aliõ ordinare nõ põt: p qd aliqd ius in ipso feudo constituatur: vt.s. de succes.feu.in pn.& s.qualiter olim feud.alie.po.§. donare.& hic gl.q incipit: si autẽ.& de hoc nõ est questio fm glo. sed q̃stio querit de priuatione feudi: & si bñ ꝯsideramus gl. innuit q nondũ dicit q reuertit ad dñm nullis agnatis vel descẽdentibus relictis: ergo a ꝯtrario sensu sentit q si essent relicti agnati vel
5 descẽdẽtes nõ reuerterent ad dñm. ¶ † Quero ergo nunqd dñs teneatur inuestire legatarium de feudo. Rñdeo nõ: vt dicit gl.p̃sertim si esset legatũ ecclesie: qꝛ etiã nõ desinit esse heres: vt in.c.j.circa mediũ.s. de alie.feud.& sic fieret deterior cõditio dñi.nã durare apud ecclesiaꝫ in infinitũ. quapropter ecclesia in hoc est deterioris cõditionis: vt no.ff.de verb.oblig.
6 l.si ita quis.§.ea lege. ¶ † Quero an vasallus possit dare feudũ i dotẽ p filia sua cũ forte nõ hẽat aliũde vnde dotet eaꝫ: & videt q sic fauore dotis: vt.C.cõia de le.aut.res q̃. Casus tñ expressus est q nõ põt sine volũtate dñi.s. qualiter olim feu.alie.po.§.donare. non ob.aut.res q̃.qꝛ hic erat phibita alienatio non rõne persone sed rõne rei: qꝛ non erat in pleno dñio dotãtis. vnde pater nõ põt dotare de alieno.et si tu dicas saltem emponemata sunt sua: Respondeo q
7 nõ stant p se. ¶ † Quero nũqd vasallus possit concedere in empyteosim ppetuã vel ad longũ tps. Respõdeo nõ: qꝛ hoc nõ pcul ab alienatiõe distat: vt in aut.de nõ alie.aut pmu.§.aliena tiões.col.ij.etiam si fiat pactũ q vtile dñium non trãseat p talẽ ꝯctũ.nã
c hoc videt factũ in fraudẽ iuxta no.per Dy.[c] in.l.codicillis.§.institutio.ff.de le.ij.& dixi.s.q feu.da.pos.& de capitulis corra.c.j.§.p̃terea. per Ja.bel.glo.& me.
8 ¶ † Quero an inter agnatos permittatur alienatio feudi paterni. Rñdeo sic: vt in.c.j.§.& si clientulus.s. de alie.

b ¶ De lega.iij. Et dixi.s. qñ do.possit alienare pprietatem sine cõsensu vasalli.õ lege corra.in.c.j.§. ex eadẽ lege quib⁹ adde in sili spec.in tit. de locato.§. nunc aliqua. vers.xciij. Jo. and. de feu.§. qm sup. versi. xxx. & q.j.e.in §.preterea ducatus.

c ¶ Per dinũ. not.p gl.in.§. instituto.vide eundeꝫ in.c.j. s. qui feu.da. pos. & in.c.j.§. vt libellario. qui.mo.feud. Andr.barba.

de alie.feu. in glos.subaudi.& de alie.feu.pa.c.j.in gl. merito & per quos fiat inuesti. & per quos rei.§. sꝫ & res. Et est ratio qꝛ nõ dicitur alienatio: vt ibi no.gl. que incipit: & vere dicit Jac.de bel.q hoc est verum si alienatio fit primiori qui successurus est in feudũ post eũ. secus si remotiori qꝛ nõ valet nisi de cõsensu dñi & agnatoꝝ. Mihi videt q valeat donec alienãs viuat. sꝫ si decedit sine herede reuertat ad agnatos primos vt notaui i.d.c.j.de alie.feu.paterni. nã q̃litas psone non est phibita si premature est ei res alienata.ar.ff.qd fal.tu.auto.l.an etiã in patrẽ. ¶ Quero an saltẽ vsqꝫ ad medietateꝫ feudũ possit pignori obligari. dic vt no.s.de alie.feu.c.j.in glos.sic ergo.et s.q.mo.feu.amit.§.rursus. ¶ Quero an vnus ex heredibus possit alteri coheredũ partẽ suã vendere et locare. dic vt dixi.& vide ibi & no.s.per quos fiat in-
9 uesti.c.j.in gl.& vere.& in glo.nam & alios. ¶ † Quero nunqd vasallus poterit feudũ nouũ vendere suo cõuasallo nõ agnato. Rñdeo nõ: qꝛ inter eos nulla est cõiunctio: vt.ff.de transac.l.cũ hi.§.sꝫ si pluribus. & s.q feu.da.pos.§.cuꝫ vero corradus. nisi forte esset feudũ eis cõcessum ab impatore: qꝛ inter eos quedã coniũctio iuris esset: vt.C.si socius lib.impe.l.j.lib.x.
10 ¶ † Quero nunqd si ex cõsuetudine est permissum q feuda dentur insolutũ p debitis vasalloꝝ: an valeat talis cõsuetudo. Rñdeo sic: si est ꝯsuetudo clericorũ laicorũ: vt sic fiat saluo scꝫ iure ecclesie. Si vero laicorũ tm̃ est cõsuetudo & nõ preiudicat ecclesie sed valet quo ad laicos. ita intelligitur qd not.s.qualiter olim feu.alie.pot.c.j.§.porro.in glo.sed nunqd.& dic vt dixi.s.c.j.an agna.vel filius & quidẽ ius feudi morte finit: vt no.in.c.j.§.donare. qualiter olim feu.
11 alie.poterat. ¶ † In emphyteosi aũt videtur q cuꝫ dicta alienatio sit necessaria q possit fieri i iuribus ipsius emphyteote scꝫ per iudicẽ saluo iure canonis vt plene no.ff.de dam.ifecto.l.si finita.§. si qua sunt iura.& in.§.sed si de vectigalib⁹ facit qd no.C.de cõduc.& pcu.domus auguste.l.j.lib.xj.quidam etiã dicunt vt dñs Dy. q idẽ est i feudo q in emphyteosi. ar.ff.fami.er.l.alienationes. qd non placet scꝫ qd iudex possit vtile dñium alteri adiudicare fm eius cõmoda sic ar.ff.de re iudi.l.commodũ.ne aperiat via ad alienationes feudoꝝ.ar.ff.de transac.l. cũ hi.§.si cum lis. ¶ Puto tñ qd lꝫ datio insolutũ ipsius feudi non valeat: tñ vasallus non perdit feudũ qꝛ non consensit cũ iudicium reddat in inuitũ.vt.ff.de ver. oblig.l.inter stipulantẽ.§.stichũ. idẽ puto si coactus a iudice vẽdidit nisi interueniat fictio compulsiõis. dicit eñi arch. q q simulat metũ intelligit cõsentire xxvij.dist.c.qd interrogasti.per Archi.& facit qd no-
12 ta.per eundẽ.xxj.dist.§.nunc aũt. ¶ † Quero an vasallus possit feudũ cũ alio diuidere. & videt qd non: qꝛ diuisio est alienatio q non põt fieri dño non consentiẽte. vel distingue: aut vasallus prouocat aut prouocatur. Primo casu nõ possit. Scõo sic.arg.C.cõi diui.l.fi.& ff.de cond.fur.l.& ideo. Tu dic qd ista qd nõ est dubia inter conuasallos eiusdẽ dñi: quia p̃nt inter se diuidere.tex.est.s.qui.mo.feud.amit.§. item si duo fuerũt fratres.& s.si de feud.fae.contro.c.oẽs filij.& codeꝫ ti.§.p̃terea marchia. Sed tũc ista qd est dubia qñ vn⁹ est p parte vasallus vnius dñi & p alia parte est vasallus alteri⁹ dñi: vel qñ vn⁹ hꝫ ponam⁹ medietatẽ vni⁹ castri iure pprio.ali⁹ hꝫ a fratre illi⁹ in feudũ. Uidet tñ posse dici qd cũ diuisio surgat ex ipsa cõione q ex psona dñi nascit & iste stat⁹ implicitus est ipsi cõmunioni qd vasallus possit ad diuisionẽ nõ solũ prouocari sꝫ etiã prouocare.ar.ff. de fideicõ. lib.l.cuꝫ fidei.& ff.si ex noxa.cã aga.l.fi. rõne sui.& ff. de ac.emp.l.iulian⁹.§.idẽ cellsus.& qd no.C.fami.er. l.familie.p accur.hoc tꝫ Jo.and.i summa sua sub ru-
13 bricella an diuisio sit phibita. ¶ † Quero an cõsuetudo q disponit q vir lucret tertiã ptẽ bonoꝝ vxoris habeat locũ in feudis. Rñdeo nõ: vt no.s.de inuesti.de re alie.fac.§.vlti.in gl. de hac q̃rta. & in alia gl. de hac tertia. ¶ Quero: pone q dñs ꝯcessit vasallo licẽtiã vẽdẽdi cuilibet amico: q̃ro vtrũ poterit vẽdere inimico. rñdet gl. hic notabiliť & dicit q nõ. p gl. facit.C.de pac.inter empt.l.fi. tu dic q aut est inimicus dñi & verũ dicit gl. aut inimic⁹ vasalli: & tũc põt qꝛ ci vẽdẽdo vr cũ prius recõciliasse sibi deinde ei vẽ-

a ¶ ff.de lit.posset ẽt distigui qd aut feuduꝫ est hereditarium vt qñ recipitur pro se et heredib⁹ seu si liis heredibus iuxta dicta.s.§.an agn. vl' filius.c.j.& tunc possit disponere vt de re hereditaria. aut non est hereditarium vt qꝛ recepit pro se & filiis & liberis iuxta no.p Bar.& alios i d.l.item vidẽdum.§.fi. tũc ius qd habet vasallus quia finitur morte non põt illud per suã dispositionẽ vltime voluntatis in aliũ trãsferre.

14 didisse. vt.ff.mandati.l.creditor.§.j. ¶ † Quero de q̃ amicitia intelligit istud. Rñdeo nõ regro exactam amicitiã sꝫ mediocrẽ.vt.ff.de vsur.l.sciendũ. Et nota q ex cõuersatione amicitia nascit & nata augetur vt.C.de castren.pecu.l.cum allegas.li.xij. dicit aristo. q amici sunt i duob⁹ corporib⁹ aĩa vna. & alibi dicit q amicus amico vult bona: tñ si diligo te: nõ debeo omittere me.ff.si quis omis.cau.testa.l.iulianus.
15 ¶ † Quero vtrũ pr possit assignare feudũ vni filioꝝ: Rñdeo qdã dicũt q sic: pater sua pbitate q̃siuit feudũ: sec⁹ si id acqsierunt añcessores p̃ris.vt.ff.de iure pa.diui fratres.& ff.de assignãdis lib.l. liberi patroni.alij dicũt q benemerito põt assignare.ar.ff. si qd in frau.pa.l.vn⁹.C.de testa.mil.l.si rufin⁹. Tu dicas q nõ nisi de fratrũ volũtate vel ratificatione: qꝛ lex feudoꝝ dictat qd ad oẽs filios equaliter ptineat: vt s.q feu.da.pos.§.cũ hoc vt legit & not.s.de suc.feu.& in.l.liberti liberteqꝫ.C.de ope.liber.& in.l.iteꝫ videndum.§.fi.ff.de peti.here. & iõ nec in testõ põt hoc facere nisi filij approbẽt testm̃ paternuꝫ.ff.qb.mo.pig. vel hyp.sol.l.sicut.§.venditionis.nã quo ad oẽs ptineat est iductũ fauore filioꝝ. & si fit cõtra nõ valet: tñ nõ reuertit ad dñm: qꝛ nõ est hic statutũ fauore dñi.
a ar.C.de leg.l.fi.& l.vlti.ff.de litig.[a] ¶ † Quero vtruꝫ
16 pater possit feuda seu castra feudalia diuidere inter filios p̃sertim pupillos q nõ possunt sibiipsis consulere: & videt qd sic: qꝛ debẽt regi consilio paterno: vt qd nõ põt etas possit paterna pietas.ff.de cura.fur. l.si furioso puberi. & lꝫ hoc nõ valeret iure testamẽti tamẽ vꝫ iure prouidẽtie p̃ne & autoritatis sue quã iter liberos p̃stare põt cũ sit legitim⁹ administrator & quidẽ p̃cipu⁹ vltra oẽs alios.C. de bon.mater.l.j. Sol.nõ põt nec iure ptãtis nec officio pietatis. Sed si filius est ei⁹ heres nisi seruet volũtatẽ patris tenetur p̃stare interesse.ff.de lega.ij.l. vnũ ex familia.§. si rẽ.neqꝫ eñ in feudis prohibitũ est commerciũ sꝫ modus.i.ne fiat alienatio sine voluntate domini. obligatio aũt nõ est prohibita quantũ est inter eos qui
17 se obligãt. q dic vt statim dicã. ¶ † Quero an vasallus possit trãsigere de qõne feudi inscio domino: et videt q sic in p̃iudiciũ suũ sed nõ in preiudiciũ dñi & sic trãsactio erit psonalis nõ realis.ar. extra de p̃ben.c.nisi essent. Sol. dic vt in.c. si vasallus de suo.si de feu.fue.cõtro.inter do.& agn. vbi dꝛ q tenet trãsactio facta bona fide cessante fictiõe & calũnia & i re v̈a dubia lite icerta.ff.de pa.l.tutoris.l.ꝯ iuris. in fi. C.de transactioni.l.p̃ses.nã si res posset de facili liqdari inesset trãsactioni tũc quedã tacita donatio.ff. si quid in frau.pa.l.j.§.qd si noluerit obtinere.&.§.si trãsegit & iõ trãsactio esset nulla & res reuerteret ad dominum.& iõ trãsigẽs cũ vasallo cogitet quid sibi
b euenire põt.vt in.d.c.sic etiã intelligit in.c.j.[b] de controuersia inter vasal.& aliũ de beneficio. Et nota qꝛ transactio dꝛ euent⁹ litis.ff.mã.l.fi. ¶ Caueat tamẽ vasallus in trãsactiõe ne se obliget de feudi euictiõe ei cũ quo trãsigit: ita q trãsigat aliqd recipiẽdo & possessionẽ dimittẽdo nõ aũt feudũ pmittẽdo vel alienãdo aliter. q eñ liti cedit nihil pmittendo nõ dꝛ alienare cũ nec teneat de euictiõe: qꝛ ꝯbit sup lite nõ supra re: vt.C.de trãs.si p fũdo.vt dixi.s.de ꝯtro.iter vas. & aliũ de beneficio.c.j.in fi.& lꝫ in aliis ꝯctibus innominatis veniat euictio vt.l.j.ff.de rerũ pmu.tñ i trãsactione distinguit: vt in.d.l.pro fundo. Ratio differentie colligitur ex p̃dictis.& facit.ff. de offi. procur.
18 cesa.l.j.§.idemqꝫ. ¶ † Quero si vasallo cõcessum est a domino q possit donare feudũ an poterit donare cã mortis: Respõdeo nõ.ff.de do.fili⁹.fm Jac.de ardi.qꝛ nõ est pprie donatio.l.j.§.j.ff.de don. Et nota q aut nomẽ donatiõis ponit pmissiue & nõ icluditur donatio cã mortis. sꝫ si phibitiue sic. vnde si statutũ dicit q mulieres nõ possint donare itelligitur q ẽt cã mortis non p̃nt donare qꝛ a quo remouetur genus & q̃libet ei⁹ sp̃es remota intelligitur.vt.d.l.si fili⁹ vel pari rõne qd ẽ no. ¶ Deinde vides q vasallus etiaꝫ nõ põt pro aĩa iudicare. & ẽ ratio: quia aut decedit sine herede & reuertitur ad dominuꝫ vel ad agnatos si feudũ est paternũ. Aut cuꝫ filiis & vadit ad filios: nec possunt filij cõsentire in isto lego q fiat extraneo lꝫ fiat pro aĩa vt hic: quia perderet feu-
19 duꝫ. ¶ † Sꝫ quid si ꝯcessum est feudũ mihi recipiẽ-

c. nuper de donat.inter vi.et vxo.C.p quas psonas.l.j. in fin.vbi tetigit. facit.l.vxor patrui de lega.et qd nota.ar.de iure pa.lib.vj. & And. d iser. s.de alie.feud. p̃ni.cap.j.vbi cõcludit q vasallus feuduꝫ nouũ cũ cõsensu domini potest alienare i preiudiciuꝫ filiorum eadem rõne dꝫ posse cũ cõsensu domini relinq̃re vni ex filiis.

b ¶ In.c.j.in penul.col.ibi.sed etiam legatarios.vide moderniores in d.l. ad tps.§.j.& l.etiã.ff.lo.ma. que notaui ad bal.in.l.liti.C.de oper.li. sꝫ certe bal.in.c.j.§.donare.s. qualiter olim feudum pote.alie. tꝫ ꝯrium licet ipsi nõ allegẽt & ẽt in.l.cuꝫ vir.C.de fideius.& vide eũdẽ in.l.j.ff.de rerũ diui. vbi ideꝫ tꝫ qd hic. Alu.barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Venditore. Vide qō not. gl. in l. quēad modum. C. de agri. et cēli. iij. et vide Jo. an. in. c. cū contingat de iure iur. i. j. col. a. b.

b ¶ Dino pio. Et illā. l. cōtra gl. nota q singularis et bal. multū exclamat i. l. nō dubiū. Cō le. Bindr. barba.

c ¶ Credo. Add qō adde. §. in c. j. §. aut si libellario. qui. mo. feu. amitt. z iij. c. j. §. sivo qualr oliz feu. ali. po. Et qd in ēphyteota. facit in ar. l. q daz in iure. §. fi. ff. de donat. Quid si hēat duo castra in feudū et vnuz alienat ān cadat ab oibus ponit Jo. an. in addi. spe. in rubri. de feud. in. ij. col.

d ¶ L. fi. et hoc sentit glos. hic in ver. ipso iure si bñ pōderetur. z Inn. i c. ij. de feudis z qō dixi. §. de a feu. sine cul. ri amit. c. ij. z i. c. j. quo tpe mi. z certe ex pūcto rōnis q ī alienatis ōi vt nō sit necessaria sua q̄ ad vasallum pcedit propter notoriū qō ibi magis verisilr reperiri pt. et sic cōclude qō est ofia vtruz delinquat vasallus alienādo. an aliter puta feloniam committendo.

e ¶ Scōm bo. quod si confuscit istām immunitatis falsuz punitur pena ignis. text. est not. in. l. j. C. de īmu. ne. concel. li. r. qd si facit instrūm repro batuz vide qō no. l. iubem⁹. in. §. his tabel. de sac. san. ecc. l in aut. de non

ti pro me z successoribus meis quibuscūq. Rñdeo hec vba nō solū tria genera heredū includūt: vt insti. de here. quali. z diffe. sed etiam legatarios. ff. de eden. l. quedam. §. is autez. qz legatarius in re legata quodammodo heres est. ff. de vsuca. l. id tempus. §. j. z facit qō diri. §. qualiter olim feu. po. c. j. §. donare.

¶ Deinde not. quod de permissu domini pōt quis testari de re ipsius concor. l. sicut. §. venditionis. ff. q. mo. pig. vel hypo. fol. ¶ No. quod id quod nō valet non convalescit. ¶ Nota q id quod nō valet quia prohibitū prescriptione temporis nō firmat. ¶ Nota qō plus operatur dispositio negatiua seu prohibitiua in prohibendo vel negando qđ affirmatiua seu cōcessiua in affirmando vel permittendo. cōcor. de verbo. significa. l. alienatum. §. donare. in glo. notabili. Ratio est qz negatio generis secum trahit z includit omnes species per quas peruenire posset ad prohibitum. z illas remouet. qō non sic infert affirmatio vel positio generis ad qō. C. de transac. l. nec intentio. z. ff. de leg. iij. l. si quidē arū. §. interemptū. z qō ibi not. ī in. l. penes. de verb. signi. z quod no. Ly. in. l. conuenticulā. C. de epis. z cle. ¶ Not. qō qñ lex noua concernit factū lege veteri damnatum dat formā suā rescissoriā etiā ꝓteritis negociis. ¶ Nota q tractus temporis nō firmat impossibilia: z est ratio qz durat causa semper impediens et resistens cessantis actō. sed si cā impediens effet amota aut superueniat causa cōfirmans ex hominis vel legis dispositiōe z tūc qō ab initio est inualidū sumit effectū. vt. C. de bis qui a non dño manu. l. fi. z. ff. de fideiuss. l. si quis p eo. §. si nummos. aut non superuenit causa cōfirmās. tūc solo tractu tēporis nō firmat vt. ff. de leg. iij. l. j. §. si filius. z. l. j. ff. de re. catho. qz tempus nō ponit inter causas inducēdi vel perimendi obligationes. vt. ff. de actiō. z obli. l. obligationuz fere. §. plz. z facit. ff. de ser. exp. l. si minor. de rescrip. c. si eo tpe. li. vj. c. ff. de infa. l. quid ergo. in princi. z per Dy. in regula nō firmat. de reg. iur. li. vj. qui bāc doctrinā dedit. ¶ Deinde nota hic qō solus bone fidei emptor repetit ꝓtiū. ¶ Sz qro cuz emptor male fidei nō repetat cui applicabitur. Rñdet gl. qō applicabitur fisco tāq̄ scelere quesitū. nā fiscus est successor male acquisitoz. vt. ff. de iure fisl. l. luci⁹. z ita dicit glo. sed videtur qz debeat remanere pretiū penes venditorē cui est solutum. nā ille qui soluit scienter soluit indebitū sicut dicim⁹ de eo q sciēter soluit falso. procuratori. vt nota. ff. de cōdi. ob causam. l. si. procuratori falso. z. ff. pro emp. l. q fundū. §. seruus me⁹. et ff. de cōdi. inde. l. si nō sortē. §. qui filio. licet cōtrariū notetur. ff. de sol. l. disp̄tatore. Cū ergo videatur donasse z dōatio nō fit turpis ergo remanet ꝓtiū apō cui cui solutū est. ¶ Querit glos. si emptor stipulatus est in euictiōe: an possit agere. dicit glo. qō nō. et pōt esse ratio qz ipsa stipulatio est accessoria vnde si principale est cōtra leges z stipulatio similiter. vt. C. de legi. z cōsti. l. nō dubiū. C. de litig. l. fi. z de agri. et censi. l. quemadmodū. li. xj. z. ff. ad. l. fal. l. seius z auctorius. z qō no. ff. de verb. obli. l. stipulatio ista. §. alteri. z. ff. de ritu nup. l. a diuo pio⁹. ¶ Non ob. l. si fundus. C. de euic. qz ibi cōtractus nō erat cōtra legē sz esset super re aliena licet etiā in cōtrariū videat glo. in. l. quēadmodū. C. de agri. z censi. li. xj. ¶ Querit gl. qd si bone fidei emptor nō vult repetere ꝓtium sz vult agere ad interesse nūqd pōt. z rñdit qz sic: tū in cōtrariū mouet vnā rōnē: qz cōtractus est nullus z ex nullo contractu nō oritur actio. vñ verū est ꝓtium repeti p cōditionem sine causa. sz ad interesse nō agitur qz cōtractus est nullus z boc. pbatur tali rōne ꝙ posset peti ītereſſe tale ītereſſe succederet loco rei z sic ex ꝓtractu nullo ageret ad eū implendū. Sz rñdeq̄ Actus est null⁹ q̄tū ad rei traditionē alias tñ est in preiudiciū vēdentis. vt ex eo bone fi. emptor nascat actio psonalis. vt. ff. de ꝓben. empt. l. et liberi hominis. z facit qō nota. C. cōia de leg. l. fi. §. vltī. z. C. nō licere babi. metro. l. j. li. xj. C. de fun. limi. l. fi. lib. c. ff. de act. emp. l. emptorē. §. ibidem. z. l. iul. §. si quis virginem. cod. tit. z. ff. de ꝓben. empt. l. sed z celsus. §. j. C. communia vtriusq; indi. l. si fratres.

¶ Liberet: ista dictio quid significet.

2 Sententia requritur vt possit agi de euictione.

3 Possessio an transeat ex contractu simulato.

4 Vasallus an perdat totum feudum ratione partis alienate.

5 Et an possit renunciare feudo inuito domino.

6 Et an vasallus amittat feudum sine certa et conuicta culpa.

7 Quid si cōmisit in dominū crimen lese maiestatis.

Callidis. Hic loquitur qñ fit fraus de cō tractu ad aliū cōtractū qr dum vasallus vult renera vēdere fingit se i feudū dare p modico pretio. hic cñ interuenit dolus in fraudem legis commissus. sic z alias. C. mā. l. per diuersas. z. l. ab anastasio. merito igit contractus est nullus: z qz inest huic contractui delictū admixtū: iō feudū libere renertitur ad dñm. † z expone libere. i. ipso iure: nō tū dñs poterit sua autoritate possessionez apprehēdere quā bone fidei emptor tenet qz in ea hz cām ab ipso dño. vt. ff. si mulier vē. nomi. l. j. §. necessario. †Segrit igit cōtra emptorez finla vt possit agere de euictiōe. vt. ff. de neg. gest. l. at q natura. §. cuz me absente. verū est igit qđ vasallus amittit feudū ipso iure: hz dñs nō pōt possessionē apud aliū cōstituta autoritate ppria apprehēdere ñm Pe. de cer. nō ob. C. qō cū co. l. si seruū. qz ibi apprehēdens suā possessionem defendebat z nō inuadebat aliena. z ad boc. §. quo tpe mi. in. c. j. sed nōne dñs possidebat ciuiliter: ergo p defendēda sua ciuili possessione pōt sibi ius dicere vt. ff. de acq. pos. l. clā possideri. §. q ad nundinas: vt no. ff. vti. pos. l. j. §. interdictū autē. sed dico vt rñsum est: qz nō pōt in preiudiciū possidentis bona fide. Et contraria loquunf de inuasore. ¶ Quero vtrū ex Sctu simulato transeat possessio. Rñ. hic est casus q sic si interueniat traditio qō est verū qñ veritas tēd cbat ad translationez possessionis alis non transfertur: possessio. ff. de aqua plu. arcen. l. emptor.

¶ Querit gl. nunqd rōne partis alienate vasallus perdit totū feuduz. z glo. dicit qz sic: de rigore istius §. Sed camoniste dicūt qz pena nō transcendit metā delicti: z iō solū pars in cuius traditione delinquit ad dñm reuertit. naz cū traditio sit imediata causa pene z sic re z modo istud delictū comitat nō debet transcendere rei mensuraz: qz in hac parte nulla interuenit traditio: ergo nec pena dz esse de ver. sig. l. alienatum nisi dicas qz hic spāle: qz plus peccat ille q in fraudē legis alienat q̄ ille q alienat simpliciter vt. ff. de iure pa. l. si libertus minorē. qō verū credo.

¶ Querit hic gl. vtruz vasallus possit renunciare feudo inuito dño: z dicit gl. qz sic. qz renūciando de sinit esse vasallus: z si nō est vasallus ergo non tenet dño z liber est ab omni seruitio: vt. §. de vasal. q con tra consti. lotha. c. j. Donet tamē duas rōnes in cō trarium. Prima est quia ex isto contractu vltro citroqz obligatio nascit: qz celebrat gratia vtriusq;. et sicut emptor renūciādo rei nō liberatur a pactio: ita nō debet vasallus liberari a seruitio. Preterea dūs non pōt offerre feudū vasallo inuito: ergo nec vasallus pōt subtrahere seruitiū dño inuito. arg. C. de re scin. ven. l. ratas. Et confirmat tertia ratiōe: qz dñs elt in quasi possessione seruitioz: ergo eis spoliari non pōt: vt extra de elec. c. querelā. C. de ꝓba. l. si de possessione. ff. de libe. cā. l. liberis. §. fi. C. de decu. l. gñali. li. xj. dic vt dixi i euidētialib⁹ huiⁿ operis. ¶ Querit gl. gñaliter vtrū vasallus amittat feudū sine certa z quicta culpa. z dicit qz nō requirit ergo sñia: vt §. de feu. sine culpa nō amit. c. j. z. §. quo tpe miles. c. j. z dixi. §. in. c. iij. in fi. prin. quib⁹ modis feud. amit. Fallit qñ per alienationem z traditionem se facit a feudo alienum vt hic: qz istud est habere feudū pro derelicto: nimirū ergo si ius z possessio perdit. arg. ff. de relictis. l. fi. ¶ Quero qd si vasallus cōmisit contra dominū crimē lese maiestatis dic qz ipso iure tūc amittit vt p Jac. de bel. in aut. de incest. nup. in prin. z vide. §. de feu. co. c. obertus. in fi. nā i feudū seruantur feudoz consuetudines etc. ¶ Not. in ver. scriba. arg. cōtra notarios q scribūt instrumēta que sciūt confisci in fraudem vsurarū vt debeant officio priuari tabellionatus z infamia notari ꝑm ¶ Post.⁸ in sum. de vsu. §. nō aliquo p gl. in ar. in. c. sicut non suo. lxvj. di. z ibi p archi. z instra nō valēt. vt no. in. c. nauigāti. de vsu. z in. d. c. sicut nō suo. p Archi. Bal.

alic. §. hec aūt z vide ter. vbi punitur penis corporalib⁹ et traditur in ex tiuz. in auf. vt nulli indi. i. §. qz vero z ibivi de Ang. z an faciat litē suā vide ter. l. fi. C. de mag. cōue. z. l. fi. ad finez. ff. si men. fal. mo. di. bal. in rubri. C. de pena iudi. q male in di. et qua pena punait si scribit simu latū instrumētuz habes hic ter. z ti scribit instrumētuz vsurariū est p. iurus z nō pt amplius cōsentire. C. de lepul. vio. dicit quod punitur crimine stellionat⁹: vide bal. i ru. C. res inter alios acta. and. Barba.

a ¶ Feudū. Sz an per diuisionē in casu quo pōt fieri diuisio videat facta alienatio pendet nunc in facto qō interillos de sala. z cōsulo qō non videat facta. iftud i terminis decidit in cōsil. lvij. in ci. ex themate oiuntur tria dubia z ēt ponit in. l. q rome. §. duo fratres. ff. de ver. ob. Alnd. bar.

8 Dinor. xxv. annis si non petierit investituram intra annuz z diem an debeat restitui in integrum. Quid autem si femina non petijt intra annum.

Preterea. †Si vasall⁹ maior annis. xiiij. non petierit investituram a dño vel ab herede dñi p negligentiā amittit feudū a. h. d. ¶ Major. xiiij. Facit. §. si de feu. fue. cōtrouer. c. si minor. z. c. si qs decesserit. Querit si non petierit investituram. j. annū z diē an sit restituēdus in integrū bñficio minoris etatis. z vt q̄ sic vt. ff. de mino. l. ait ꝓtor. z. C. in qui. can. in integ. rest. nō est necc. l. fi. arg. §. ff. de mino. l. emil⁹. z. l. etiā. z er q can. in pos. ea. l. apud iulianū. z. C. de in integ. rest. mi. l. non vī circūscriptus. prima placet Jaco. z idē tz Pet. de cer. qui dicit qz coipso qz non petijt investituram. j. annū z diē lesus est. z iō restituēdus. ar. ff. de mino. l. interdū. et p Jo. an. in addi. ad spe. in tit. de feu. §. fi. z ita sentit bic gl. aperte. Ad qd ergo iste §. occupat mēbranas cū sit nulli⁹ effect⁹ z iusti⁹ fuisset intacta iura minorū seruare q̄ post cām vulnerata remediū impartiri. ex quo eñ de necessitate est restituēdus cur circuitus iste. Rñdeo habem⁹ similitudinē huiⁿ in mino re q nō fecit inuētariū. in auf. de here. z fal. §. pupilus. col. j. oportet eñ seruare iuris regulas. vnde tz in re ciuili dānū patiat tū per pctorē ei succurrit. Sed dñs Jac. de bel. opponit ad dictū. §. pupillus. de. §. vnū de pdictis in aut. vt cū de ap. cog. col. viij. vbi dī q ad boc vt pena legis patiat cū effectu dz eē ma ior. xviij. annis. rñdet dicēs q aut adultus legē sprenit z cōtempsit z sic est iure naturali vel quasi. Aut cōi deliquit z tūc maior. xviij. annis restituit in integrum. Aut in iure ciuili. z tūc restituit. qō est valde no. Si ergo dñs vult q adult⁹ nō restituat. ꝑstituat eū in vera. ꝓtumacia. p monitionē pariū. ar. ff. de mino. l. si er cā. §. si in. ꝓmissum. Habetur. Fallit in casibus. §. quō tpe miles. c. j. z que fuit prima cā bene. amit. c. j. vbi de boc. † Sed qd in femina qñ fuccedit in feudo nūqd eo q nō petijt investituram. j. annū z diē cadat a feudo. Ité si quis dicat quero an cōputet annus z dies post. xij. annū aut post. xiiij. z qr de viro ler loquit nō vī mulier ꝓprehēdi. vel si qs dixerit eam comprehēdi quasi boc fit de natura feudi. et natura realis est masculū et feminam cōplecti ideo dicam eam cōprehendi tū dicam q̄ ante. xiiij. annū non inceperit tempus currere quia in isto numero annorum iste. §. figit pedem suū ad quod. §. de controuer. inter do. z emp. in. c. j. ad fi.

¶ Competens dz dari cōm ꝓfuctudiné persone.

Ire nō valēs pōt mittere nūcium dño acceptabilē.

Quid si dominus est prelatus ecclesie et acceptauit seruitium non idoneum an preiudicet ecclesie.

Firmiter. Si vasallus legitime vocat⁹ nō misserit aliū ꝓ se dño acceptabilē vel non soluerit dño dimidiā partē redditus feudi vnⁱ⁹ anni feudū amittit. h. d. ¶ Not. hic dari spatium cōpetens qō intellige fm qualitatē psone vt. ff. de ver. ob. l. contin. §. cū ita. z fm ēt itineris qualitatē. z quantitatem vt. ff. si qs cau. l. j. z. §. qō dicim⁹. z attēta recta via z non per circuitus nisi in cā necessitatis vt. ff. de excu. tu. l. non solum. in fi. debet etiā habere quoddā preambulum spatium arbitrio boni viri ita q̄ possit sibi preparare necessaria ꝓ viatico z aliis necessariis vt. l. ab hostib⁹. ff. ex q cau. maio. †Sedo not. ter. bic expressum q̄ ille q nō vult vel non pōt ire pōt mittere aliū dño acceptabilē z intellige acceptabilē dño i. bono viro vt. ff. de fideli. li. l. thays. §. ancilla. z. §. fo rozem. Tertio not. ter. bic expressum q̄ vasallus pōt seruire p substitutū dumtū sit dño acceptabilis. facit qō no. §. si de feu. fue. contro. inter do. z agnatos. c. si quis decesserit in glo. not. qr non cogit. z. z vide per me. C. de epis. z cle. li. qs. ¶ Sed qd si misit acceptabilē tū dñs acceptauit nūqd est iuri satisfactū? Rñdeo sic. ar. ff. de indi. l. sed z si susceperit. z. ff. de fideiuss. l. q satisdare. †Sed qd si iste dñs est platus ecclesie z acceptauit nō idoneū seruitiū nunqd ꝓuidicat ecclie. z vī q̄ nō vt. ff. ad tertull. l. §. quid ergo si tales. Jn cōtrariū vī q̄ factū plati ob. ecclesie in acquirendis z marie in penis vt. ff. de pub. l. fi. §. si qs ꝓfessus. q̄ factū prelati pōt esse obstatiuum ecclesie

de pui. do. vīō 1 elegāter no. in l. generali. C. ō 2 tribu. lib. x. et 1 ibi bar. z vide dīno bal. i. c. j. a §. sunt pes. p pe finē. §. de. l. corra. vīp tert. z bal. vbi loqr tur notabilr i l. impialis. in prin. de phib. alie. feu. p fed. adde ter. i. c. si aduersus. de bere. vbi notarius faciens instrūm. p here tico suspendit ab offō cū īfamia. z bal. i. l. §. C. de eunu. dicit qō notarius faciēs instrūmētuz illicitū punit criminaliter in. l. j. C. de lepul. vio. dicit quod punitur crimine stellionat⁹: vide bal. i ru. C. res inter alios acta. and. Barba.

a ¶ Feudū. Sz 2 an per diuisionē in casu quo pōt fieri diuisio videat facta alienatio pendet nunc in facto qō inter illos de sala. z cōsulo qō non videat facta. iftud i terminis decidit in cōsil. lvij. in ci. ex themate oiuntur tria dubia z ēt ponit in. l. q rome. §. duo fratres. ff. de ver. ob. Alnd. bar.

1 ¶ Feuda principatuum non diuiduntur.

2 Dignitas non debet minui: sed augeri.

3 Quid de aliis iurisdictionibus inferioribus.

4 Quid in feudo iurisdictionis an possit diuidi.

5 Punīri an possit vnus ex fratribus vasalli q deliqt in castro alterius ab alio fratre vasallo illius castri.

6 Canonica non debet minui: sed augeri.

7 Socius vel frater inhabitans totam domum an teneatur ad totam pensionem.

8 Communio habet quedam incommoda.

9 Vasallus pro vno feudo nō cogitur habere plures dominos.

10 Dominus non potest ius suum ad alium transferre sine voluntate vasallorum.

11 Quid si vasallus decessit duobus heredib⁹ relictis: vno vtili ad seruiendum alio inutili.

Preterea ducatus. Lasus. Ducatus marchia z comitatus nō diuidunf. aliud aūt feudū diuisionē recipit si cōfortes volūt ita tñ q̄ oēs q feudi ptē hñt fidelitatē facere debēt. Deinde dicit qr vasallus ꝓ vno feudo nō dz cogi plures habere dūos gn imo nec dñs feudi sine vasallorū volūtate ad aliud trāsferre pōt. h. d. ¶ No. qr feu. principatuū nō diuidunf. z est rō qr vt dicit cuagelius oē regnū i seipm diuisum desolabit. Ité dicit Aristo. xij. methaphi ce: in fi. qr entia nolūt male disponi nec bonor. plura litas principatuum: vnus ergo principat⁹ esse debet. † Ité dignitas nō dz minui sz ingenio augeri. ff. de offi. pful. observādū. Ité dicit ler qr nihil est tam magnū q̄ p sectionē non fiat paruum vt in antē. de natura. in curia de pu. col. iiij. z in auf. de trien. et semi. post principiū. col. iij. Debēt ergo tāta feuda in sua integritate ꝓsistere sic extra de pbē. c. maiorib⁹. z c. nisi essent. Item iste dignitates de rigore iuris nō trāsmittunf ergo nec diuidunf sed ista consequētia non tz p. l. ff. cōi di. l. cōi diuidūdo. §. fi. cū vsufr. z dic vt extra de elec. in. c. p venerabilē. z p Jo. an. z de voto. lz. vij. q. j. deniqz. viij. q. j. moyses. z qō ibi not. in. c. grandi. de sup. neg. pre. ¶ Sz po. qr marchiōes diuidūt iter se marchiā q̄ diuidi nō pōt an redeat ad dñm tota. Nam de mea pte nō alieno nisi medietatē ff. de verb. obl. l. q rome. §. fi. per Accur. istud recidit i illā qōnē an. p tāto qs cadat a toto⁹. ¶ Et no. qō vbi est cōsuetudo diuidēdi et ista possent diuidi: qr nulla est ius mere positiuū qō cōsuetudine mutari non possit. ff. de legi. l. de quib⁹. §. fi. ¶ Quero quid de aliis iurisdictionib⁹ inferioribus nūqd feuda taliū iurisdictionū possint diuidi. z vī q̄ nō ad instar seruitutū que diuisionē nō recipiūt vt. ff. de verb. obl. l. stipulationes nō diuidunf. z. l. §. z videt expressum. ff. ad mūnicī. l. imperator. titius. vbi expresse dī q̄ magistratuū officiū indiuiduū est. z iō si plures sunt college glibet hz iurisdictionē insolidū vt. l. j. ff. de offi. consul. ¶ Item iurisdictio in substātia sua est indiuisibilis cū pro parte explicari nō possit vt. ff. fami. ercis. l. in hoc iudicio. hoc etiā apparet ex diffinitiōe ipsi⁹ iurisdictiōis qz semi iurisdictio diffiniri nō pt. bene tñ sunt in iurisdictiōe gradus capitula distincta z species. vnde iurisdictio bene pōt diuidi ꝓ speciēs capitula z gradus: sicut patet ex diuisiōe magistratuū vt in aut. de defen. ciui. §. z iudicare. coll. iij. ¶ Jn cōtrariū videtur qr cum hic ꝓhibita sit diuisiō in certis casibus ergo in alijs vī permissa. arg. ff. de indi. l. cū pretor. ¶ Item feudum equiparatur vsufructui qui pōt diuidi vt. ff. ad. l. fal. l. j. §. si vsufr. z. si sunt duo fratres habētes vnū castrū cū iurisdictione poterūt diuidere q̄ vnus habeat vltra talē locum alter citra vel per alienationem temporū, regere. ff. de vsufr. l. quoties. ff. de aqua quoti. z estima. l. lucio. So. ibi diuidi pōt nō vt ipsa substātia iurisdictiōis q̄ est pcise qd incorporale in seipsa. z ꝓdak sed ad diuisionē territoriū vel subalternationis temporum. aut ipsis diuidentibus placuerit. Sed qd si

3 grandi. de sup. neg. pre. ¶ Sz po. qr marchiōes diuidūt iter se marchiā q̄ diuidi nō pōt an redeat ad dñm tota. Nam de mea pte nō alieno nisi medietatē ff. de verb. obl. l. q rome. §. fi. per Accur. istud recidit i illā qōnē an. p tāto qs cadat a toto⁹. ¶ Et no. qō vbi est cōsuetudo diuidēdi et ista possent diuidi: qr b nulla est ius mere positiuū qō cōsuetudine mutari non possit. ff. de legi. l. de quib⁹. §. fi. ¶ Quero quid de aliis iurisdictionib⁹ inferioribus nūqd feuda taliū iurisdictionū possint diuidi. z vī q̄ nō ad instar seruitutū que diuisionē nō recipiūt vt. ff. de verb. obl. l. stipulationes nō diuidunf. z. l. §. z videt expressum. ff. ad mūnicī. l. imperator. titius. vbi expresse dī q̄ magistratuū officiū indiuiduū est. z iō si plures sunt college glibet hz iurisdictionē insolidū vt. l. j. ff. de offi. consul. ¶ Item iurisdictio in substātia sua est indiuisibilis cū pro parte explicari nō possit vt. ff. fami. ercis. l. in hoc iudicio. hoc etiā apparet ex diffinitiōe ipsi⁹ iurisdictiōis qz semi iurisdictio diffiniri nō pt. bene tñ sunt in iurisdictiōe gradus capitula distincta z species. vnde iurisdictio bene pōt diuidi ꝓ speciēs capitula z gradus: sicut patet ex diuisiōe magistratuū vt in aut. de defen. ciui. §. z iudicare. coll. iij. ¶ Jn cōtrariū videtur qr cum hic ꝓhibita sit diuisiō in certis casibus ergo in alijs vī permissa. arg. ff. de indi. l. cū pretor. ¶ Item feudum equiparatur vsufructui qui pōt diuidi vt. ff. ad. l. fal. l. j. §. si vsufr. z. si sunt duo fratres habētes vnū castrū cū iurisdictione poterūt diuidere q̄ vnus habeat vltra talē locum alter citra vel per alienationem temporū, regere. ff. de vsufr. l. quoties. ff. de aqua quoti. z estima. l. lucio. So. ibi diuidi pōt nō vt ipsa substātia iurisdictiōis q̄ est pcise qd incorporale in seipsa. z ꝓdak sed ad diuisionē territoriū vel subalternationis temporum. aut ipsis diuidentibus placuerit. Sed qd si

b ¶ Al toto. De qua cōsului alias ꝓsi. cxxxvii. vt p an. de iser. in. c. oēs. si de feu. fue. contro. z p Bart. ff. cōi di. arbores. §. fina. de aqua quot. et estima. l. iucio. §. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

discordarent. dic vt per glo. vj. q. iij. ff. ¶ Ité omne qđ extendit ad extensionē subiecti est naturaliter diuisibile: tū sunt quedam forme indiuisibiles in se vt seruitutes ꝛ subiectū earū diuisibile sit. Item iurisdictiones q̄ cōceptus mētis nescit earū substantiā diuidere: sed cōmoditatē sic. ar. ff. quēadmodū servamit. l. nā satis. ff. ergo. ff. de nego. gest. l. qui aliena. ff. ꝛ incorporalia nō veniūt ad diuisionē p se ff. in 2sequentiā rei corporalis. ff. cōi diui. l. arbor. ff. aqua
4 rum iter. † Et hoc ff. Ja. are. in rubricella vtrū diuidi possit feudū iurisdictionis ꝛ decime. ꝛ dicit q̄ idē est etiam in feudo decime. q̄ sile est iurisdictioni. ꝛ facit. ff. de admi. tu. l. inter tutores. vbi dicit Bar. se cōsuluisse de facto super ista questione. ¶ † Quidā militi fuit 2cessum feudū a principe de plurib⁹ castris
5 filij eius postea diuiserunt castra ꝛ obuenit vni vnū castrum alij aliud tandem vnus istorum deliquit in parte obuentā alteri: querebatur vtrū possit ab eo puniri ꝛ determinat q̄ nō. q. dicit q̄ ista diuisio est quo ad administrationē. dūm autē adhuc est penes quēlibet p indiuiso simul ꝛ insolidū. ꝛ ideo par in parē non ħz imperiū. ꝛ allegat pro casu istum. ff. Preterea. ꝛ gl. Accur. dicit q̄ feudū nō diuidit inter heredes vasalli. ff. cōi diui. l. cōi diuidūdo. in pn. Sed illa gl. ħz intellectū quo ad penā. f. vt si. p parte ceiset in fidelitate totū feudū incidat in cōmissum ꝛ vide Bart. ff. de pub. l. si frandati. ꝛ. ff. quali⁹ olim vasal. iura. fide. in. c. j. in fi. ꝛ loquēdo in feudo marchie ducat⁹ vel comitat⁹ verū diceret q̄ nō pōt. diui di. Sed loquēdo in alio feudo exteriori alicuius territorij cui inhæret iurisdictio non diceret verum q̄ ibi cadit diuisio iuris et administrationis. et adde qđ no. Gul. in. l. vl. ff. de rerū diui. Ité Bar. ait qđ si fratres diuidunt inter se illud q̄ nō pōt diuidi nisi quo ad simplicē administrationē facti: qđ ppter delictū vnius superior pōt exercere iurisdictionē super toto territorio seu in bonis vtriusq̄ cū ad quēlibet pertineat insolidū. qđ mihi nō placet loquēdo pua tine: q̄ si plures habēt seruitutē q̄ est qđ indiuidui ꝛ vn⁹ eoꝝ cadit a seruitute hoc nō tenet alteri imo videret q̄ per ius nō decresceđi totū applicaret alteri q nō est priuat⁹ quasi vno extincto tū ꝛ nō alte
ro. Omnis enī extinctio et priuatio est quedā mors vt. ff. sol. ma. l. si quis. sic. ff. de lib. ꝛ posth. l. gallus. ff. ꝛ quid si tantū. ꝛ. ff. quemadmo. ser. amit. l. aquā. ff. si serui. ven. l. loci corpus. ff. si fundus. Vel apud dominū q̄ nōs. ꝛ apud vasallū q̄ vasall⁹. erit ergo iurisdictio ordinaria diuersa rōne tū simul ꝛ insolidū 2moda iurisdictiōis diuident inter eos q̄ diuisibilia sunt. Jurisdictio autē nō diuidit: q. nō diminuitur in sua essentia p cōcursum. ꝛ omne q̄ nō minuit̄ per cōcursum indiuisibile est vt. l. vltima. ff. vti pos.
6 † Unde dicūt canoniste q̄ canonia non pōt diuidi nec intēsiue nec extensiue q. nō ħz ptē de post partē. Et si vno canonico mortuo duo eligant vice illi⁹ nō fit diuisio sed dualitas. Sz in pbēda q. si ficrēt ptes per concursum esset diuisio. ꝛ ideo ad vnam prebendam non possunt duo eligi quia in corpore vno nō possunt esse duo hoīes vt in. d. c. maiorib⁹ de pben. in nouel. [a] ¶ Quero si duo fratres hñt vnā turrim in feudū ꝛ diuidūt ipsam per superi⁹ et inferius. an superior habeat rei vendicationē: ꝛ videt q̄ nō sed inferior tñ. C. de rei vēdi. l. j. nisi dicas q̄ inferior ħz dūm vtile totius. ꝛ supior vtile vtilis dñi q̄ lege nō cauetur. ¶ † Pone [b] titius ħz in feudū domum cōem tecū. te absente totam inhabitauit: an tibi teneatur ad diuidiam partem pensionis. Et videtur q̄ sic q̄ inhabitādo fructus percipitur. ff. cōi diui. si qs putans. ff. sine aūt. de pig. si is qui. ff. j. ff. de dona. l. in cedibus. ꝛ ita tenēt quidā. Alij tenēt cōtrarium quasi re sua videatur quis vti q̄ in quolibet angulo ħz partem pro indiuiso. et sic suo iure vtitur vt. l. merito. ff. p so. ꝛ. l. sabinus. ff. cōi diui. in fin. magne glo. fm Ricar. mal. ꝛ Ly. in. d. ff. siue. in addi. Ly. de quo per Bar. in. l. duo fratres. de acquirē. hered. ff.
¶ Pone duo fratres marchiōes diuidunt hoc modo q̄ vni marchia tota alij alodium totum deueniat nunquid ꝛ diuisio. Respondeo sic q̄ quo ad marchionatū nō est diuisio. ff. fa. ercis. l. et puto. ff. cōi diui. l. si quis putans. §. penult. Sed fortificatio vnionis ꝛ eius cōsolidatio. C. fami. ercis. si familie. per Accur. ¶ Sed quid si marchionibus nona castra concedantur. vtrū intelligāt esse de marchia. ꝛ sic non possunt diuidi. Respōdeo non: quia marchia methoica est. ff. de acqui. re. do. l. in agris. et licet nonnēt marchia istud est cā bonoris: ꝛ si vniat marchie marchia est. ff. de pac. dota. l. inter. §. cuz inter. † Et not. quod cōmunio habet quedam incommoda sez q̄ naturale vitium. ꝛ. C. quādo ꝛ quibus quarta pars debe. l. ij. lib. x. Item q̄ propter cōionē venitur ad arma. arg. de ser. ru. pre. l. re communi. de leg. ij. cum pater. §. dulcissimis. ꝛ de condic. inde. l. si non sortem. §. si centum. Et diuisio que procedit de fratrū concordia laudatur. ff. fa. ercis. l. si. sed illud in allodijs. ¶ Silo. q̄ omnes vasalli tenentur ad fidelitatem sine feudum sit diuisum inter eos siue non.
¶ Nota q̄ p vno feudo non cogit̄ quis habere plures dominos. Quid ergo si dominus decesserit relictis pluribus filijs. Respondeo ipsi inter se possunt ordinare cui eoꝝ fiat fidelitas vt. §. si de feu. fuc. cōtro. c. omnes filij. Et si non ordinant quidam dicūt q̄ vasallus potest eligere. ar. l. dicentis quod qū relinquitur incertum de certis heredis est electio: vt ff. de lega. j. l. si quis a filio. §. si quis plures. et hoc ꝛ Jaco. bel. per. l. j. ff. de soln. ¶ Sed melius facit. ff. ad sill. si quis in grauj. §. si cum omnes. vel dic q̄ faciet fidelitatem vni vice omnium quasi vni corpori. ar. ff. o. condi. ꝛ demon. l. cui fundus. §. fi. vel dic q̄ faciet fidelitatem antiquiori vt. ff. de fide instru. l. fin. ꝛ quod not. in. c. j. extra de maio. ꝛ obe. per Jnno. vel dic prout habetur in tit. de quibusdam aliis capitulis extra. feud. in. c. de negotio. quod capitulum est ex trauagans ꝛ quidam credunt quod sit papale seu cano. in quo. c. sic continetur. Insuper etiam te instructum esse volumus q̄ si dominus a quo feuduz tenebatur diem suū plurib⁹ heredibus relictis obierit vasalli qui communiter illud tenent non cogunt fidelitatem pro eo facere nisi dūi illud feudum primo partiātur quoniam secundum ius feudi non debet quis duas fidelitates p eodem feudo facere. Sed ille text. non est autenticus nec est redactus in corpore iuris. † Hot. q̄ dominus sine voluntate vasallorum non potest ius suum ad aliū transferre. scilicet sine vniuersitate sed cum vniuersitate pōt. ita tamen vt vasalli grauiorem seruitutem nō patiantur quod dic vt. §. de capi. qui curiam vendi. capi. j.
¶ Querit glo. quid si vasallus decessit duob⁹ relictis filijs vno vtili ad seruiendum alio inutili nunquid potest dūs assignare totum feudū ei qui est vtilis: quidam dixerunt q̄ nō: alij q̄ sic. Tu dic q̄ aut inutilis ad seruiendū est inhabilis ad succedendū ꝛ tunc non potest. Aut est habilis ad succedendum et tunc pōt qđ dic vt. §. an mutus vel surdus vel aliter imperfectus. c. j. ꝛ facit extra de præben. c. super inordinata. ꝛ per Jo. an. in ti. de feudis. §. fi. ¶ Sz ego q̄ro vbi inutilis nō succedit de mero rigore an succedat in feudo: si ille qui est vtilis exhibeat plenarie seruitia consueta. ꝛ est ar. q̄ sic. ff. de libe. le. l. si is qui duos. Item ratione sanguinis qđ facit vnus videtur fecisse omnes. arg. C. de agri. ꝛ censi. l. cū scim⁹. li. x. In cōtrarium videt q̄ quos natura feudi nō includit seruitiū includere non pōt. Capacitas enī intrinseca esse dz qđ est verius sicut si essent duo filij vnus esset legitimus alter spurius. nam humilitas legitimi in spurio nihil influit. ꝛ idem in similibus vt. ff. de le. ij. l. si titio ꝛ Lyn.
¶ Vasallus tenetur deducere filiū ad satisfaciendum domino vel a se filium separare.
Ingratitudo precedens impedit gratiā sequentem.
Vasallus si cōmisit felonias ꝛ petat investiri: ꝛ aduersarius dicit ipsum priuandū ipse replicat se non posse priuari cum non sit investitus. Quid iuris.
Filius si petat se investiri post mortē patris de feudo ꝛ opponatur de felonia quid iuris.
Delictum patris an faciat perdere filio feudum aui vel proaui.
Filius an possit euitare priuationem feudi si offerat dño competentem satisfactionē pro delicto patris.
Dominus si nō est conquestus de felonia an eius filius conqueri possit.

Elguati

a ¶ In nouel. Vidi et dubitari i alio feudo q̄ nō sit ou a cat⁹ marchionat⁹ vel comitat⁹. an vnus vasall⁹ possit 7 ad diuisionez. b
ꝛ vr q̄ nō per istū text. q. dicit si cōfortes voluerint ꝛ sic ītelligit de oibus vel saltem de maiori pte. facit qđ not. p Bar. i. l. iiij. §. cato. de verb. ob. Sz Jtium ħz expsse Aln. de iser. hic et hec de mēte iu

8 Agnati an succedant in feudum quasi antiquum si vasallus commisit felloniam quam dominus ei remisit.

Insuper Lasus. Si filij⁹ vasalli offendit dūm patris sui: tūc aut pr̄ a dño regnitus dz eū ducere ad satisfaciēdū dño aut filiū a se separare alioqn feudo priuabit. Si aūt pr̄ vult eū ducere filij⁹ aūt cōtenit: pr̄e postea mortuo filij⁹ non succedit in feudū nisi pr̄ dño satisfecerit. Idē et seruabit̄ de domesticis vasalli. Idē si vasallus vasalli dūm dñi sui offendit feudū amittere dz: nisi p seruitio alterius dñi sui hoc fecerit qđ fine fraude ante habuit: ꝛ si requisit⁹ a dño suo parat⁹ sit satisfacere. Et si vasall⁹ id ēz dñs a dño requisit⁹ suū vasallū qui dūm suū offendit nō regnierit vt dño suo satisfaciat feudum
1 amittit. b. d. ¶ † Mo. q̄ vasallus tenet deducere filiū ad satisfaciendum dño vel a se filium separare. ꝛ est ratio q̄ dz iuuare dūm etiā contra filium etiam ante factum. Idem ꝛ post factū filium delinqnētem a se separare dz. Alde. §. de pa. te. §. si iudex. ¶ Sed nunquid potest filiū dare pro nora. Rñdeo nō insti. de nora. §. fi. Ité nunquid per talē separationē perdat ius patrie potestatis. Rñdeo nō vt. C. de patria po. l. abdictatio. ¶ Item nunqd ob hanc cām poterit exheredare filium suum. Rñdeo non q̄ hoc nō ponitur inter causas exheredatiōis vt. C. de lib. prete. aut. non ħz. Item nunqd iste filius sic expulsus succedat in feudo. Rñdeo non nisi pr̄ dño satisfecerit vt statim sequit. Sed nunqd istaz satisfactionē facere pōt post mortē patris. ꝛ pr̄ q̄ nō: q̄ tpe mortis erat nō capax ex iure delicto vt. ff. de le. prestā. l. interuenit. nisi dūs sponte eū in amicitiā recipiat. ar. ff. de admon. leg. l. q̄ si verum. ꝛ. C. fami. ercis. l. in ipsi⁹. ꝛ. ff. ad sill. l. diuꝰ. in rōne litere. ¶ Mo. hic q̄ qs tenet̄ pro oibus domesticis suis. f. q̄ aut regsit⁹ a dño ducat eos ad ipm ad satisfaciendū. aut separet a se. ¶ Sed nunqd erit ita si domestic⁹ rē alicuius innadat. Rñdeo nō vt not. extra de resti. spo. cū ad sedē. ¶ Sed nunqd vir tenet expellere vxorē offendentē dūm suū. Rñ. non. ar. C. de fur. l. manifestissimi. §. j. † Unde ab istis domesticis excipit vxor. Mo. in isto. §. q̄ si
2 ingratitudo pueniat gratiā impedit illā nisi satisfactio interueniat sed qñ tpe gratie esset qs ingratus ħz offerat satisfactionē non euadit puni
tionē q̄ magis delinquit tpe gratie q̄ ille q nondū est in gratia. Ité ille qui non est in gratia nō est adhuc in iure seu iurisdictione dñi. Dicit tex. q̄ maiori pena digni sunt qui cum nostri iuris sint nostro iure nōn obedire mandato vt. l. j. C. de condu. et procu. domus auguste. lib. xij.
3 ¶ † Quero qđ si vasall⁹ 2misit felonią ante investituraꝫ tandē petit investiri. ecōtra aduersarius petit eū dfuestiri sed ipse dicit q̄ non potest dfuestiri qr nō fuit investit⁹ ꝛ negat se 2misisse felonią. querit̄ qđ iuris. Dicit qđā q̄ dfuestiri nō pōt qr degradatio nō pcedit habitum. Alb surdū est pr̄ definere q̄ incipiat vt. ff. de 2di. ꝛ demō. l. itio vsufr. Sed ad hoc rñdet q̄ felonia est obstatiua ipsi investiture. Vñ alij dicūt qđ aut felonia est visibilis vel de facili pbabilis. ꝛ tūc nō dz investiri. Aut inuisibilis ꝛ regrit altiorē indaginē. ꝛ tūc dz investiri qr hec petitio sapit possessoriū adipiscēde vel 2firmāde possessionis magis q̄ petitoriū qr non 2cludit ad declarationē vtilis dñi. ar. C. de edic. di. adri. tol. l. fi. ꝛ. ff. de fal. le. si qs legatū. ꝛ extra de cōcef. prebē. c. post electionē. ꝛ de appel. cōstitut⁹. ¶ Cōsidera q̄ duplex est possessoriū. f. iuris ꝛ facti vt notat Ly. in. l. ij. C. de bo. pos. fm tab. Item possessorium iuris est duplex. quoddā qđ sine libello est exequēdū vt cū petit possessio bonoꝝ carbo niana vt. C. de carbo. l. i. quoddā q̄ nō est exequendū ni si oblato libello in possessorio vt no. in. l. j. C. quoꝝ bonoꝝ. Modo ad ꝓpositū in possessorio de quo logmur nō requiritur libellus ergo ꝓceditur summatim. Intecedēs pbaf p id qđ no. §. p quos fiat investi. §. nulla cōsequentia est. no. q̄ vbi nō requrit libellus ibi non exigit̄ ꝓcessus ordinarius. cle. sepe. de ver. sig. Preterea in summarijs est vera regula q̄ ea que requirūt altiorem indaginē nō impediūt ꝓcessum sed debent seruari in ꝓcessu ordinario vt not. in. l. nam ꝛ postea. §. si minor. ff. de iureiur. ꝛ facit. §. de cōtro. inter vasal. ꝛ epis. c. j. de alie. feu. pater. c. ij. de edil. edic. l. bonem. §.
4 sub conditione. ¶ † Quero qui⁹ si post mortem patris qui recipit investituram filius petat investiri se ꝛ excipiatur de ei⁹ felonia. Rñdeo idē
5 quod. §. dixi. ꝛ facit qđ not. in. l. ij. C. de edi. dīui adri. tol. ¶ † Laneat tamen vasallus ne super exceptione doli vel ingratitudinis litem contestetur vel opponat peremptoriā peremptorie qđ idem est. nam tunc oportet iudicem cognoscere de ipsa exceptione. ff. de iud. l. de qua re. ¶ Lauꝰ ergo est dicere domine super felonia quā vos dicitis que salua reuerētia vestra vt suo loco ꝛ tempore constabit nō est vera: procedendū est quia prius debeo investiri quā de tali exceptione disputetur. et sic sua replicatio veniat ad declinationem exceptionis non ad litem contestandam super ea: alias vt dixi admissa exceptione per 2testationē litis vel quasi super ea oportet de ipsa cognosci vt extra de resti. spo. c. j. ꝛ ita secundum me intelligo glo. ff. de iudi. l. si de vi. circa fi. ¶ Querit gl. nunquid propter delictum patris filius amittit feudum aui vel proauu. Rñdeo ista qđ pōt intelligi duobus modis. Uno modo cir cūscripta 2suetudine feudoꝝ. Allo modo ea suppositā in esse. Primo casu mariē⁹ nō perdit iura sua ꝓpter peccatū demeriti vt. ff. de 3tab. l. non tñ. §. si emancipatus ꝛ. ff. de iure patro. l. diui fratres. Hempe feudū est munus generis non domi pr̄is. que vero nō a pr̄e sed a gñe a ciuitate a rerū natura tribuerenē ea manere eis incolumia oportet. hoc enim maiores ei⁹ eis dedisse videnē. dicit tex. ff. de interdi. ꝛ rele. l. ij. Ité per delictū vr pr̄ extinctus ꝛ de medio sublatus vt. ff. de 3tabu. l. j. §. filium ꝛ. ff. de bonis li. l. queritur. ꝛ sic nepos iure immediato succedit auo vt. ff. de sena. l. emancipatus. §. fi. Si vero tu loqueris fm cōsuetudinem feudoꝝ delicti pr̄is nocet filio ista illud verbū: maioꝝ tuoꝝ exēpla tibi preiudicant. ꝛ iterū patres comederūt vnas acerbas ꝛ dentes filioꝝ obstupescūt vt. §. si vasallus. ff. ꝛ motiuū consuetudinis est vt vasalli magis metuant. nam naturale est magis metuere in filio q̄ in se vt. ff. qđ met. cau. l. isti quidem. §. fina.
¶ Considera tū vnū q̄ si nō est motiū indicium in gratitudinis 2tra offensoꝝ forte non pōt moueri cōtra filiū si cum posset dūs querelare filiū. nā hec pena venit ex delicto. ar. ff. so. ma. l. rei iudic. §. heredi. ꝛ de reno. dona. l. fi. vide. §. que fuit prima cā bñfi.
6 amit. §. porro. ꝛ. ff. de iure fis. l. eius qui delatorē. Ité ista actio est quasi actio iniuriarū qne tēdit ad vindictam. ꝛ ideo nō dat heredibus nec cōtra heredes ar. ff. de colla. bonoꝝ. l. cum emācipati. §. si emācipati filius. ꝛ qđ not. in. l. si ille. C. de decu. lib. x. ¶ † Sed posito q̄ daretur quero vtrū filius innocens offerēdo dño competentem satisfactionem possit cuitare feudi priuationē. ꝛ iste. §. est arg. q̄ sic. Sed cōtrariū
7 putarem q̄ patris demeritū ponderat. ¶ † Ex bis etiā apparet q̄ si dūs nō est cōquestus cū potuit cōqueri q̄ filius eius nō pōt ofᵗ̄ felonią. concor- a
dat extra de dona. c. fi. ꝛ vide. C. de reno. dona. l. fin. ꝛ adde not. in. l. peculiū. §. here. alieno. ff. de pec. ꝛ in l. q̄ dicit. de impēsis in rebus dotali. factis. qđ verū est nisi esset talis felonia per quam vasallus feuduz perdidisset ipso iure q̄ iniuria que trahit secū executionem etiam in heredem transiit vt eleganter no. ff. qđ quisq̄ iur. l. iij. §. qđ ait pretor. et ideo si esset felonia cōmissa alienando que contrabereꝫ ipso iure etiam sine pacto vt. §. e. in. §. callidis in tex. ꝛ glos. vel esset alta felonia esset tū appositū pactum quod per eam vasallus caderet a feudo ipso iure tale preiudicium transiret in heredem etiā querela non prepara
8 ta. qđ est no. ¶ † Quero si vasall⁹ habēs feudū anti quum cōmisit felloniam p quam dz amittere feudū ꝛ dūs ei remisit felloniam ꝛ feudum rēmanuerit. an agnati eo mortuo succedant in feudum quasi antiquum. Rñdit gl. q̄ sic. ꝛ bene arguit. ff. de pec. l. si pecul. §. si here. ꝛ. ff. de impēsis. l. qđ ait. ꝛ ibi nota. ꝛ §. de vasal. decrep. eta. c. j. Jac. bel. Sz tu dic vt dixi in alia questione. nam si quidē vasallus est ipso facto priuatus p sententiam legis tūc ista est nona cōcessio. ꝛ est feudū nouū. Nam dicit lex q̄ si testū est factum irritum capitis diminutione. deinde testator emācipatus cōfirmat ipm testamētū q̄ agit ex cōfirmante nō ex cōfirmato vt. ff. de secun. tab. l. qui ex litis. §. testamēto. Si autem feudū nō cēt annihilatū sed annihilādū tunc supernenit nona virtus in preiacēti materia ꝛ potētia materie ei iungit̄ ꝛ ab illa denominatur vt. ff. de leg. iij. l. quelibet. §. illud fortasse. Habemus exemplum naturale in pomo arancio cuius humiditas in hyeme multū deficcaꝫ postea in vere reuiresceꝫ ꝛ tū idem est pomum. Sanitas etiam que recuperatur vna ꝛ eadem esse videtur. ff. de edil. edic. l. quod ita sanatum. Concludę igitur in vno verbo q̄ exceptio veteris feudi non est nouum feudum. Secus si esset addita nona forma vt. ff. de iusti. ꝛ iure. l. ius ciuile. ꝛ quod not. in. c. qui autoritate. de præben. libro. vj. ꝛ dixi in. c. j. an agna. vel filius. Baldus.

a ¶ Feloniam. Sed pondera q̄ gl. hic ħz cōtrariū ꝛ sequitur io. ō imol. in. c. fin. de dona. allegat. l. ij. C. de in. ēphy. sed vo. cardi. opinionē bal. ħ: ſz certe bal. in. l. fi. C. de renocā. dona. ħz Jtium eius q̄ tenuit hic. Aln dre. Barba.

1 Illud. ¶ † Querit in hoc. §. illō et si vasall⁹ vasalli dūm dñi offendit an debeat amittere feudum. Et videtur q̄ non q̄ nō est ei vasallus

Universidad de Deusto
Biblioteca

similiter socius socij nec libertus liberti.ar.ff.pro socⁿa socij ⁊.ff.de lib.agno.l.ſi quis a liberis.§.ſi qs liberti.² vt legit.ſ.de cõtro.inueſt.c.j.§.ſi. ¶In contrariũ facit iſte.§.² põt eſſe ratio q² feudũ afficit ꝓpter ſeruitiũ: ſicut ſeruitus afficit rẽ.ar.ff.de ſer.ru.predi. l.via.§.ſi fundus.¶Cæterea cũ cã beneficij feudi fuerit dñs dñi.ergo vaſallus vaſalli ⁊ diligere dominũ dñi.ar.ff.man.l.ſi vero nõ remuneradi.§.idẽ papinã vaſall⁹ nõ ⁊ amicitiã cũ inimicis dñi copulare vt.j.ti.ff.c.j.⁊ legit ⁊ no.in cle. paſtoralis de ſniã ⁊ reiud.¶Sz ẽ iuxta eadẽ eſt diſciplina.ergo ſicut nõ ⁊ copulare amicitiã cũ inimicis dñi fui ſic nõ ⁊ offendere amicũ dñi: maxime dñm dñi vt hic.Jaco.bel.

¶Cõſidera hic ² curritur due cauſe.ſ. ¶Prima q² dat cãm infeudãdi.Scõa q² eſt ipſe act⁹ infeudãdi ſcõo vaſallo.²do videndũ eſt in cauſis ſubordinatis a qua denominet effect⁹.Nos videm⁹ q² qñq; denominat ab vna cã: qñq; ab altera vt.ff.de inof.teſta.l. papi.§.Iẽ nec impuberis.Sz põt rideri q² ibi ſunt due cauſe diuerſis ratiõib⁹ cõcurrẽtes vt pares.Sz q² nra q²it de cauſis quarũ vna eſt totalr prima.et alia totalr ſcõa.dicimus autẽ q² aut prima diſpoſitio inducit ſequẽtẽ ſed nõ includit effectum eius.et tunc ex ſcõa tantum inſurgit effectus vt patet in mãdante ⁊ mandatario.nam mandans eſt cauſa anterior.mandatarius antẽ qui explicat contractum eſt cauſa poſterior.² q² effectus contractus includitur in iſta cauſa poſteriori ⁊ non in prima:ideo actio in capita poſteriori attribuitur ei directa:² non a priori cui atribuit vtilis vt.ff.de act. ⁊ ob.l.quecũq; gerimus.ff.de act.emp.l.iul.§.ſi procurator.ff. man.l. idẽq.§.ſi qs titio.Sed q² prima cã ſcõam includit effectũ eius cũ prima inſpicimus vt ff.de verb.ob.l. ſi ita ſtipulat⁹ fuero.§.ſi.cũ leg.ſeq.⁊.ff.de fideiuſ.ſi qs p eo.§.ſi nũmos.²do ita eſt in feudis cã prĩa includit ſcõam:ſz nõ quo ad terminatã perſonã q² ⁊ ſi pſona nõ ſit demõſtrata tñ mod⁹ ⁊ forma eſt de ſignata ita q² ſub alio mõ vl forma nõ põt ifeudari vt.ff.de.l.co.c.j.§.ex eadẽ.l. ¶Unde p hoc videtur determinatio vera q² ille q offendit dñm dñi dicat offendere ꝓprie dñm ſuũ: q² oĩa nra facim⁹ q⁹ⁿ auctoritas nra impartit vt.l.ij.C.de veteri iure enucle. Non ob.l.ſi qs a liberis.§.ſi qs liberti q² ibi cã prĩa nihil influit i libertũ liberti.Caue tibi q² iſta rõne cõcluderet q² vaſall⁹ vaſalli teneret iurare fidelitatẽ ꝓio dño q⁹ eſt falſum q² ꝑ eodẽ feudo non cogit plures dños hre.² tñ determinatio Ja.vã eſt q² nõ põt vaſall⁹ facere ² ditionẽ dñi ſui deteriorẽ q² felonia ſcõi vaſalli ⁊ primũ dñm noceret ſcõo domino ſuo ſicut felonia domeſtice pſone nocet feudatario vt.§.ſ.primo.¶Querit glo.ſi vaſallus feudũ dedit alij in feudũ ⁊ ille alij ⁊ vltim⁹ alienauerit:quis dz reuocare.ar.q² pm⁹.ff.de ſer.expor.l.vl.cũ 2cor.in gl.ar.Z.§.iſte.² ponit Bart.de dã.ifec.i.l.ſi finita.in §.ſi de vectigalib⁹ ĩ qõne de 3ctu libellario.Tu dic q² pm⁹ domin⁹ reuocabit q² directũ hz dominiũ ſz alij nullũ habẽt dominiũ q² vtile dominiũ trãſtule rant primum vt.§.de le.co.§.ſilr.² dic vt ibi notaui.Ja.bel.Iſto rõnabile vꝰ q² ſicut vſufructꝰ reuertit ad ꝓprietatẽ ita feudũ ad pmũ dominiũ: tamẽ iſta q² altiorẽ intellectũ regrit.¶Sciẽdũ eſt cñ q² ad illũ dz feudũ redire p alienationẽ ad q² pertinebat in ipa alienatiõe pſtare 2ſenſuz.Et ideo ſi ad ꝓprietariũ ptinebat pſtare conſenſum ad eũ redit. Si aũt ptineret ad immediatũ feudatorẽ rediret ad eũ hz cñ vtile dominiũ trãſtulerit q² tamẽ remanẽt relige debent ei ſeruitia ⁊ ipe eſt domin⁹ q² ad ſuũ vaſallũ ⁊ dz ei fieri recognitio ⁊ ipſi pſtari fidelitas nec er totoſabſoꝛptũ cui⁹ relige remanẽt vt.ff.de bere.iſti.l.talẽ.§.ſi. ¶Sz nũqd quãdo finiẽ ius pmi vaſalli reſoluat ẽt ius ſcõi.dic vt in ti.de controuer. inueſti.c.j.ad fi.p Ja.de bel.in ti.qui.mo. feu.amit. §.rurſus ⁊ in ti.de alie.feu.c.j.⁊ in ti.qualiter fend. alie.po.in.c.j.in quibus locis per Ja.de bel.⁊ me.et adde q² de feu.non habẽte propriam naturam.c.j.

4 ¶Quero ergo cuius parabola requiratur in alienando vtrum primi domini an immediate conceſſoris an vtriuſq; dicunt doc.q² iſta queſtio determinatur per ter.huius conſtitutionis in text.ibi habito conſilio ibi.dum dicit ſine permiſſu dñi.nam domini intelliguntur.ſ.maiores ad quos directe res feudalis pertinere cognoſcitur.arg.ff.de leg.l.quos autem ſeruos.⁊.ff.de relig.⁊ ſump.fu.l.ij. §.j.⁊ q² not.in.l.ij.ff.ſi ager vec.vel emphy.pe.eo enim conſentiente ipſe videtur alienare.ar.ff.de dona.l.in edib⁹.§.q² ſi filius.⁊.C.de inof.dote. Lpe.in.ſi. Elij dicunt hoc verũ q² dz principalis dominus cõſentire ſed nihilominus etiam requirit cõſenſus immediate infeudatoris.argu.ff. de aqua plu.arcen.l.in concedendo.⁊.l. in diẽ.⁊.ff. de ven.inſpi.l.j.§.denunciari.Sed ad hoc vꝰ q² ſufficiat conſenſus maioris domini ſine conſenſu prioris vaſalli.ar.ff.ad macedo.filiuz habeo.¶Dominus Elzo in ſumma ſua de iure emphy.§.ſed queri põt. dicit q² emphyteota ſecundus ſi velit vẽdere ius ſuũ dz regrere 2ſenſum domini prioris ⁊ nõ ſecũdi.ar.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.lucio.ff.de vſu ⁊ ba.l.ſi ita.q² prim⁹ emphyteota definit eſſe domin⁹ alienando emponemata ſua ⁊ definit naturaliter ⁊ ciuiliter poſſidere vt no.ff.2mo.l.ſi vt certo.§.ſi duob⁹ vehiculũ.⁊ ideo eius cõſenſus nõ debet regri q² nõ eſt domin⁹ etiã ſi habeat cõtra vaſallũ ſuũ quedã iura ꝓſonalia: reale eñ ius nullũ retinet. Dominus Jo.blancus in ſumma ſua lib.ij. dicit q² quicquid allegari poſſit bincinde conſenſus maioris domini debet interuenire vt.§.qui.moſen.amit.§.ſimiliter.⁊.de contro.feu.§.⁊ ſi clientulus.⁊.§. qualiter vſus bene.ſit tẽ.§.ſi quis miles.⁊ allegat prio caſu noſtro.§.illud quoq;.nam quia alienando offendit dominum domini.ergo ad veterem dominuz reuertitur ⁊ iſta eſt veritas. Si autem offenderet aliter iniuriando in propriam perſonam vaſalli rediret ad vaſallum vt hanc habeat ſaltem ſine iniurie vltionem.argu.ff.de colla.bo.l.ij.§.emancipatus filius.⁊.c.j. §.denicq;. que fuerit prima cauſa bene.amit.⁊ hec notabilia ſunt ⁊ vera. ¶Queritur an dominus poſſit cogere vaſallum vt ei feudũ oſtendat prio quo preſtitit ſeruitium.gloſ.ar.q² ſic.ar.ff. de act.emp.l. titius. Tu dic vt notaui.§.ſi de feu.fue.contro.c.vaſallus ſi feudum. Jac. bel. de boc no.ff.de rei ven.l.ſi in rem agit.Alliquid tangit in l.ij.C.quando ⁊ quibus quarta pars debe.lib.ꝛ. Utrum autem ad illud indicandum poſſit cogi vꝰ⁹ ⁊ domeſticus.adde q² dicit quedam gloſ.q² ſibijpſi nemo incertus eſt quantum poſſideat vt not.ff.de ver.ſig.l. ſubſignatum. §.ſi. ¶Item in memoria ſua quiſq; retinere debet prio qua re feruitius preſtat vt.C.de contraben.⁊ commit. ſtip.l. magnã. ¶Quero an vaſallus poſſit cogere dominũ qui ei feudum de camera dedit vt ei poſſeſſiones ex quibus percipere debeat in feudum preſtare.ar. q² poſſit.C.de dona.l.ſi quis argẽtũ.§.j.Tu dic vt notaui.§.de feu.cog.c.j. Jacob.bel. In promptu ratio eſt q² nõ cogatur q² incertum eſt in debitũ iri.cum camera non teneatur niſi abundet. Item q² prio futuris annis non videtur actio nata. ergo non poteſt cogi dominus ad ſolnendum vt inſti.de except.§.temporales ꝛc.Bald.

1 ¶Under quis bodie ſit in cauſa feudi.
2 Quid ſi dominus feudi non recognoſcit ſuperiorem.
3 Under ordinarius an poſſit cognoſcere de feudo.
4 Quid ſi dominus dicit aliquem eſſe ſuum vaſallum ⁊ ille negat an dominus cognoſcat.
5 Quid ſi extraneus agat rei vendicatione contra vaſallum petẽdo rem feudalem:⁊ quid ſi agatur de iure poſſeſſionis.
7 Under an erit nominatus in iudicio a vaſallo contra quem alius agit dicendo ipſum eſſe ſuum vaſallum.
8 Iudices pares curie an debeant eſſe de eadem prouincia.
9 Et an vt ſuſpecti recuſari poſſint.
10 Ius canonicum in iuramentis ſi diſcrepat a iure ciuili debet ſeruari ius canonicum.
11 Pares curie qualiter in hoc caſu iudices eſſe poſſint.
12 Reconuentio an habeat locum coram paribus curie.
13 Adde ad idem.
14 Reconuentio quotuplex eſt.
15 Vaſallus an poſſit agere contra dominum actione furti.
16 Vaſallus an poſſit reuocare feudum a domino quod contra eum erat præſcriptum ſi dominus agendo rei vendica.cuicerit.
17 Fructus rei feudalis an aduocet dominus a tertio poſſeſſore cõtra quẽ habet rei vendicationem.
18 Add idem.
19 Vaſallus an poſſit prorogare iuriſdictionem domini in alium.
20 Pares curie in quo loco debent facere curiam vel ſedere pro tribunali.
21 Quid de duobus iudicibus habentibus cauſas collegatas.
22 Quid de arbitris.
23 Iurans ſicut non iurat contra deum:ita nec contra imperatorem.
24 An autem rex debeat excipi.
25 Vaſallus ſi iurauit fidelitatem contra omnem hominem ⁊ contra ſe ipſum an teneatur iuuare dominum contra ſeipſum.

Preterea. Si contẽtio eſt inter vaſallos de beneficio dominus cognoſcere dz. Si ẏo eſt inter dominũ et vaſallũ tũc pares curie debent cognoſcere. Ultimo dicit q² in omni ſacro fidelitatis dz noiatim excipi imperator. ¶Opp. q² inter vaſallos non eſt iudex dñs:ſed cõa iudice vel arbitro debeat terminari vt.§.de pa.te. §.ſi vo.de le.co.c.ij.in prin.Sol.vt hic in gl.⁊ ibi notaui.⁊ dic vt plene notaui.§.de inue.ui ma.fac.§.illud tamẽ. ¶Quis ergo hodie habeat cognoſcere

cognoſcere de cã feu.ſic tenẽdũ eſt ſine dubitatione aliqua q² ſi q⁹ feudi vertitur inter dñm ⁊ vaſallũ.ſ.de inueſtitura vel amiſſione feudi q² dz eſſe cõmiſſum vel amiſſum vel vtrũ vaſallus debeat ipſum hre vel non vel de violẽtia in re feudi facta vaſallo per dñm de qua vaſallus cõqueri ſi in oibus iſtis caſib⁹ p pares curie vel p alios vaſallos a dño ſub debito fidelitatis coniuratos vt recte diffiniatur cã dz tractari ⁊ diffiniri niſi forte iuri cõi per ſpãle priuilegiũ vel contrariã conſuetudinẽ aliqd ſit detractũ. Si vero inter duos vaſallos agit cã vt quis eorum potior ſit in iure feudi tũc dñs feudi vel eius curia dz cognoſcere ⁊ iudicare vt
2 dic.⁊.§.de contẽ.feu.c.j.ſi fuerit contẽtio.¶Sed quid ſi dñs feudi nõ recognoſcit ſuperiorẽ vt rex francorũ. ⁊ eſt cõtentio cũ ipſo. Rñdeo q² cognoſcẽt pares curie ⁊ ſi forte pares curie ſint regi nimis fauorabiles. vel nolint cognoſcere.nec litigãtes velint cõpromittere cognoſcet papa ratione peccati vt extra de ind.c.nouit. Item ⁊ ꝓpter defectum iuſtitie vt extra de fo. cõpeten. tranſmiſſa.⁊.c.ex tenore.⁊.c.ad apoſtolice. de re
3 iudi.libro.vj.¶Quero ſi de poſſeſſione feudi ⁊ nõ de ꝓprietate agitur.nec agitur feudali poſſeſſorio ſed ſimpliciter poſſeſſorio ſine mentione feudi.vel enunciatiue proferunt verba feudi tamẽ non facit talis enunciatio ad dictã cauſam ⁊ ſic non oportet eam ꝓbari iurta doctrinam Jnno.extra de ꝓbatione. ex parte abbatiſſe. tunc verba enunciatiua que non poſſunt prodeſſe non debent obeſſe q² nõ in forma indicij proferuntur.Cum ergo queritur⁹ vtrũ iudex ordinarius poſſit cognoſcere. reſpondeo ſic vt extra de fo.cõpe.ea parte.¶Quid ſi vaſallus conqueritur de dño non de re feudali vel eius occaſione vel econtrario dñs de
b vaſallo.¶Reſpõdeo ſtamus regule quod actor ſorum rei ſequatur,⁹ ⁊ experiatur coram iudice ipſius rei vt.C.de iur.om.iud.l.iuris ordinẽ.⁊ de
4 reſti.ſpo.conquerente.de offi.ordi.irrefragabili.§.j.¶Quid ſi dñs dicit aliquem eſſe ſuũ vaſallum ⁊ ille negat nunqd dñs poteſt de hoc cognoſcere.Rñdeo non ᶜ q² eſſet iudex tunc in cauſa ꝓpria ſed ordinarij
c iudex cognoſcet vbi arbiter vt.§.de le.co.c.j.⁊ per Spec.in tit. de feu.§.
5 quoniã.ver.vñi.¶Quid ſi extraneus agat directa rei ven. contra vaſallum rem feudi petendo vt feudũ. nec contendẽdo de re feudali. Reſ
d pondeo ᵈ in hac cã videtur q² debeat cognoſci per indicem ordinariũ q² quo ad iuriſdictionẽ indicis dz inſpici petitionis qualitas nõ quali tas defenſionis merita cauſe tangentis vt.ff.de iur.om.iudi.l.cum quedam.§.ſi.vj.q.j.c.experiẽtie.⁊.c.ſi clericus.de fo.compe.⁊.c.cum ſit generale ⁊ ibi per Jnn.Nec ob.eo.ti.c. ex parte q² q⁹ ibi dz q⁹ q⁹ ꝓprietatis rei feudalis coram dño feudi eſt tractanda. ſubaudi. ſ. cum agit inter duos vaſallos de iure feudali.quis eorũ in feud.ſit potior nec in du
6 bium reuocat an res ſit feudalis.¶Porro ſi de iure poſſeſſionis agat id eſt de iniuria quis ⁊ ad quẽ venerit poſſidentem q² nihil cõe hz ꝓprietas cum poſſeſſione vt.ff.de acqui.poſ.l.naturaliter.§.nihil cõe.⁊.ff. ꝓo.emp.l.ij.§.ſeparata ⁊.§.de leg.ca.inter pares.vbi et de inueſt.in mari.fac.inder ordinarius vel delegatus eius cauſam audiet. ⁊ ita intelleꝛit Boſſr.iſtum.§.preterea.⁊.c.verum de fo.compe.⁊ ipſe notat ibidẽ in ſumma.Vel dic q² ſi reus excipiat ⁊ dicat rem eſſe feudalem ⁊ nominet
e dñm in iudicio q² ſummatim cognoſcet de iſta exceptiõe ᵉ ⁊ ſi per ſummariam cognitionẽ appareat q² ſit res feudalis remittetur iſta cognitio ad dñm feudi q² ipſe eſt iudex ordinarij vaſalli.ar. extra de fo.cõpe. c.ſi clericus laicũ.Si autem nihil cõſiterit per ſummariã cognitionem tunc in cauſa procedet ordinarius vel iudex delegat⁹.ſed vo. Jo. blan. li.iiij.ti.de cõtẽ.feu.in ſumma ſua dicit q² in.d.c.ſi clericus laicũ eſt ſpe
7 ciale fauore eccleſie.¶Ponę dñs agat coꝛã paribus contra vaſallum rei ven.q² dicit eum cecidiſſe a feudo vel officio iudicis q² petat ab eo vt recognoſcat ſe eſſe vaſallũ:ille vero aliũ nominat in iudicio tanq; dñm nunqd nominatus de hoc cognoſcet?Rñdeo nequaq; q² ex hoc ſurgit q⁹ inter ipſos dños vnde noiat⁹ in iudicio dz reus.extra vt lit. nõ 2te. qñ frequenter.⁊.C.vbi in rem actio.l.ij.⁊.C.vbi de cri. agi oportet. aut. qua in prouincia.⁊.ff.de iudi.vẽditor.Conſtat aũt q² inter actoꝛẽ reum ⁊ iudicẽ dz eſſe differentia perſonaꝛ vt.ff.de iur.om.in.l.qui iuriſdictio
8 ni.⁊.ff.de iud.l.ſi a me.⁊.ff.de arbi.l.pe.C. ne quis in ſua cã in rubro ⁊ in nigro.⁊ plene per Jnno.extra de verb.ſig.ex parte.¶Quero vtrũ pares debeãt eſſe de eadẽ prouincia. Rñdeo ſic.ne cogant extra prouinciã vagare vt.§.de pa.tenen. c. ſi duo.§.ſi tres vel plures q² iniquum eſt q⁹ iudices vel litigantes cogantur de patria exire vt in aut. vt litigã. circa prin.col.iv.⁊ in aute.de queſto.§. ſuper hoc.coll.iij. ⁊. C. de decu.l.curia les lib.x.niſi forte in ea prouincia nõ reperiant pares ⁊ ſit locus vicinus ar.ff.de dã.infec.l.iiij.§.ſi tam vicinũ.⁊.ff.de tut.⁊ cur.dã.ab bis.l.vinus
9 marcus.¶Quero ſi pares ſunt ſuſpecti vtrũ poſſit eorum iuriſdictio declinari.⁊ vꝰ q² non q⁹ ſunt ordinarij iudices dico ſingulares in cã feudi non gñaleꝛ vt no.§.de inueſt.in mari.fac.c.j.in gl.que incipit et iſtud iudex enim ordinarij nõ declinat ſed ei alius aggregat qui nõ ſit ſuſpectus vt.C.de iur.om.iu.l.nemo.⁊.C.de iudi. aut.ſi vero 2tigerit coll. vi. nam rõne adiũcti purgat ſuſpitio fraudis vt.ff.de ſuſpe.tu.l.ſi tutor ali quo.ff.de eden.l.ſi qs er argentarijs.§.j.Sed tu dic q² ex iuſta cã põt recuſari.nã de iure cano.etiã ordinarij recuſari põt vt extra de fo. cõpe.c.
10 hz ⁊.c.ſi qs ẽ clericũ.† Porro in feudis rõne iuramenti.ſi diſcrepat ius ciuile a iure canonico dz ſeruare ius canonicũ.ar.dicti.c.nouit. vt dixi. C.de opis libertoꝛ in.l.liberti libertꝰ ad finẽ.¶Non ob. ſupra an apud iudicẽ vel curiã dñi q² feu.debe.termi.c.j.in fi.q² ibi loquitur de colora
ta recuſatiõe nõ de iuſta.ar.ff.de minoꝛ.l. minoꝛ autem magiſtraꝛ.⁊ in.c.ſuſpitio.de offi.dele.⁊ facit.ẽ. de inueſt.in mari.fac.c.j.§.ſi.ibi tñ Ja.bel.hz q² recu
11 ſari non poſſunt q² ſunt ordinarij. ¶Ponę quidam dicit ſe vaſallũ eſſe alicuius vt rem in feudum rectum habeat ab illo ſi petẽs ab eo inueſtituraꝝ. ille negat hunc ſuũ eſſe vaſallũ ⁊ ita non videtur in illius curia pares habere nunqd in iſto dubio cognoſcant pares.Rñdeo ſic.arg.ff.de iudi. ſi quis ex alie
na.⁊.§.de contro.inter vaſ.⁊ epi.c.ex eo.et.C.de petihere.l.ſi putas.Jn contrarium facit glos. ordinaria que eſt in.d.c.j.de inueſti.in ma.facta Jnno.dicit q² qñ cauſa iuriſdictionis põt ſeparari in cauſa principali tunc ratione dubij cognoſcit ille qui alias cognitionem non habet ſed vbi non poteſt ſeparari q² cauſa cauſe eſt cã non ſolũ principalis ſed ipſius iuriſdictiõis.tũc nõ põt cognoſcere ne ĩ cã ſua cognoſcat vt notat Jnno.de fo.ꝓpe.c.verũ. ⁊ facit q² not.
12 ff.ad muni.l.de in.p Alcur. ¶Quero vtrũ coram paribus habeat locũ reconuentio ſuper re feudali. ⁊ vꝰ q² non q⁹ pares habent iuriſdictionẽ ſingularẽ
a limitatam. Item preter iuris ciuilis regulas. Itẽ a iſte controuerſie pertinẽt ad diuerſa capitula iuriſdictionum.ergo non hz locum ius accreſcendi. arg. ff.de acqui.re.do.l.in agris. ff. de condi. et demon.l. mulieri ⁊ titio.ff.de bo.poſ.l.ſed cũ patrono. Jn cõtrarium eſt regula iuris vt.C.de ſen. et interloc. om. b iud.aut.⁊ cõſequenter.⁊ habuimus gl. ordinariam notabilẽ in.d.c.j.§.de cõtro.feud.apud pares terminãda.Nõ ob.iura 3ua q² in eis agit de magno ꝑiudicio.puta de ſucceſſiõe vel obligatiõe.Sed iuriſdictio non cõtinet magnum ꝑiudiciũ imo continet fauoreꝝ ꝑtes nõ habent adire diuerſos iudices. ar.in.l.j.ff.de qbus rebus ad eundẽ iudicẽ eatur. l.j.
13 ¶Et no.q² ois reconuẽtio auget exercitiũ iuriſdictionis etiã ſubſiſtendo.verbi gratia ſi index qui nõ poteſt cognoſcere niſi a centũ libris.§.per reconuentiones recognoſcat de quinquaginta. ideo enim hic c angetur iuriſdictio q² ꝓ hoc acquirit vnũ gradũ iuriſdictionis qđ ꝑius non habebat. nã ⁊ ſi rex francorum acgreret vnum caſtrũ parvum qđ ꝑius non habebat dicetur augeri quodam gradu eius iuriſ
14 dictio.¶Item no. q² dupler eſt reconuentio quedam ꝑiudicialis ⁊ obſtatiua in qua ꝑs⁹ ꝑcedit q² d
in ꝑincipali vt no.ff.de inof.teſta.l.papinian⁹.§. ſi filius.⁊.C.de ordi.cog.l.ſi.⁊ ar.C.qui accu.non poſ.l.j. C.ad.l.ſla.de plagꝫ.l.preſes.C.de adult. qñ alexan. ¶Quedam eſt reconuentio ſecundaria ⁊ ſimpler ⁊ cõpatibilis cũ principali: ⁊ de iſta loquit dicta aut. ⁊ extra de reſcrip.diſpendia.§.reus quoq;. libro. vj. ¶Ex predictis appet q² hz recõuẽtio abſorbeat originalẽ petitionem et ipſam perimat ⁊ extinguat q² nõ extinguat quantũ ad iuriſdictionem etiã delega e
tam vt notat Jnn.extra de reſt. ſpo.c. ex qõne q² eſt
15 not.dignum. ¶Dubitatur tandẽ de aliquib⁹ alijs dubijs et ꝓio vtrũ vaſallus poſſit agere contra do
f minũ ſuum ad penã furti.⁊ dicunt quidã q² nõ ⁊ q² hanc petitionem reuerentia debet exʳludere. arg.ſ. de mili.vaſal.c.j.⁊.§.in quib.cau.feu.amit.c.j. verſic. cõmodo ⁊ per Jo.an.in addi.ſpec.in tit. de actio.et obli.⁊ ſol.§.ſequẽti. Alij dicũt 3iuũ q² nõ hz neceſſe veniã petere. Dic q² aut in libello exprimit actiones furti.⁊ nõ ꝑcedit libell⁹. Aut nõ exprimit ⁊ ꝑcedit q² vꝰ agere certi 2dictione gñaliq; nõ infamat.nãq; ad infamiã magis inſpicit gen⁹ actiõis q² gen⁹ cau ſe vt elegãter no.in.l.certi cõdictio.in princ.ff.ſi cert. pe.⁊ idẽ dico ſi quis agit cõtra ſacerdotẽ ſuũ paro chialẽ vel 3 cũ qui leuauit cũ de ſacro fonte. ar.ff.de dolo.l.nõ dz. ¶Ponę q² vaſall⁹ cõqueꝛit de dño q ab ipſo vaſallo exigit ſeruitia nõ debita vꝰ ⁊ vltra ſolitũ modũ.q² remediũ intẽtabit vaſall⁹.Rñdeo officiũ iudicis.negotiaꝝ cñ intẽtare nõ põt q² vaſallus eſt.Sz ne qđ exigaꝝ.§.modũ.l.puidebit ꝑſes ꝑincipe vt.ff.de of.ꝑſi.illicitas.⁊ ꝑ.⁊ ar.ff. de var.et eꝛoꝛ.cogni.l.deyſu aũ.⁊ qđ no.ff.de rei vẽ.l.j.§.p hãc ⁊ inſti.de ac.§.ꝑiudiciales. ⁊ p Jnn.in.c.cõqueꝛẽte. f
16 de of.oꝛ. ¶Quero pone quidã tertiꝰ ꝑſcriptiõ contra vaſallũ.tãdẽ dñs egit rei vẽ. de recta ⁊ recuꝛ aunt feudũ.demũ vaſallus agit cõtra dñm ⁊ vult cũ recuperare a dño.querit an poſſit.et eſt argu.qđ ſic.ff.de

¶Nerif.viꝺ gl.i.c. cetera de indic. vide ibi in recollectis. Andr.Barb.
¶Sequatur not. qđ actor trahit ad foꝛũ rei.limita niſi ꝙfuerudo eſſet in 3iuz in.c.ſi clericus de fo. ꝓpe. vide alias ꝑbal. in. l.j.C. de iur. om. in. Andr.Barb.
¶Non. vide alios caſus no tabiles in. l.q. dam ꝙſulebat ff. de re indic. Andr.Barb.
¶Rñdeo ſi eꝛ ne agit ad rẽ feudi non vt feudum inder ordiarꝰ dz cognoſcere vide Bal. in.c.j. de leg.coꝛ.Andr. Barba.
¶Exceptiõe. no.qđ bal. ſen tit cõmunem opinionez ad. c.ſi clericus nõ ſufficit dicere rem eccle ad fundãdã iuriſ dictionẽ indicãtis niſi ſum marie cognoſcatur ſentit bar.in.l. ꝑſcriptione. C. ſi 3 ius vel vtilit. pub. hz 3iuũ voluerit. in. l. ij. ff. ſi quis in ius voc. vide do.Anto.⁊.d. Flor.in pall. c. ſi clericus.An dre.Barba.
¶Qđ nõ.viꝺ qđ no. in.c.ceterum de ind. Andr.Barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Probo.vi de ca. ad audiētiā de pre scri.ibi glo.dicit Iniz vide ibi bos. i sum ma ⁊ Inno.⁊ alios allego ibi multa. vi ōino. an. bar.

b ¶Quero. Vi de Alng.in.l.i. ff.de ind.et qō not.in.l.si q ex 2sensu. de epi. audi.vide bal. in.c.ceteruz de ind. vbi tz qō pñt ⁊ rogare. vide ibi Inn. ⁊ alios vbi tz q n.ō.vi ō lud. ro. in. d. l. j.ℌ. Et post opis. Andr. Barb.

c ¶Et no.⁊ est notabilis limi tatio ad.l. vbi ceptū.ff.ō iud. Vide alia per Bar.in.l. si se pulchruz.ff. de sepul.vio. Andreas Barb.

inoſ.teſt.poſtb.ℌ.ſi qs er bis.⁊ qō not.eo.tit.l. pater filiū.nam cū dñs cōtra vaſal ū nihil pſcripſerit nec ſuccedat in ius pſcribētis nulla exceptione pōt dñs ſe tueri. Et q⁹ nō ſuccedat.in ius pſcribētis.pbo⁹ q⁹ vtile dñium pſcribentis amibilatur ꝑpter directū dñium euincētis vt.ff.ad treb.l.ſi heres. In contrariū vſ q⁹ vaſal. qui paſſus eſt rē pſcribi cām ingrati tudinis ꝯmiſiſſe vſ q⁹ alienaſſe cēſet vt.ff.de ver.ſig. l.alienatiōis.ff.de fundo dota.l.ſi fundus.Soln.ſm pilenum.vaſallus tam negligēs ꝯtra dñm agere non pōt q⁹ iuri ſuo renūciaſſe vr. ar. C. de his qui a non dño.l.ſi.ff.ad treb.l.facta.ℌ.ſi qs bo.et qō not. in ſimi li. C.de pign.l.vſucap.⁊.ff.qui potio. in pign. babe.l. claudius felix.⁊.ff.de cōtrahi.l.filiū.ℌ.ſed cum exhe redatio ver erit ergo. Dicas q⁹ opi. ꝑilei eſt verior et ita pulchra eſt queſtio quā proſequitur Jo.an.in addi.in ti.de feudis.circa.ſi.col. Dſis cūi non poteſt conuenīri actione perſonali q⁹ iam tradidit.nec ad patientiā q⁹ illa eſt acceſſoria perſonalis actiōis: vt C.de vſufruc.l.corruptionem nec vtili rei vēn. quia vtile dñium eſt abſoꝛptum per pſcriptionem vt.C. de preſcri.xxx.annoꝝ.l.ſi qs emptionis. ¶Denuo quero vtrum dñs qui habet rei vendi.contra extra neum poſſeſſoꝛem aduocet ab eo fructus quos ipſe tertius poſſeſſoꝛ perciperet⁹ videtur q⁹ non q⁹ dñs non habet plenam rei vendicationem ſed ſimiple ne ius vendicandi q⁹ fructus pertinent ad feudata rium.ꝑ10 ⁊ contra facit qō not.ff.de rei ven.l.fru ctus.⁊.ff.de condic.inde.l. indebiti. ℌ. ſcd ſi nummi ⁊ in.c.i.ℌ.ſi.ſ.hic finitur.l.coꝛ.et diꝛi.ſ. an agna. vel filiꝰ. ¶Conſidera hic vtrū vaſallus qui non ſeparat fructus faciat fructus ſuos quolibet ſeparāte. nam in vſufructuario habem⁹ qō no.ff.de vſufr.ff.ſi fur decerpſerit.ff.q.mo. vſufr. amit. l. ſi vſufructuarius meſſem.fa.ff.de vſufru.l.qui ſcit.ℌ. ſi alieno. Sz certe licet nō faceret fructus ſuos tamen veniūt in con feſſoria reſtituendi officio iudicis vt.ff.ſi ſerui.ven.l. loci corpus.ℌ.in cōfeſſoria ⁊ videtur expreſſium.ff. ſi vſufru.peta.l. vl.ℌ.ſi. ⁊ licet ſua negligentia emphy teota caderet ab ipſoꝛū fructuū petitione non tamē hoc prodeſt dño q⁹ ſunt percepti hic. anteꝑ ſint pro prietati cōſolidati.videt ergo poſſeſſoꝛ a fructibus abſolui debere.nā cū actoꝛ nō ſit dñs niſi unde pro prietatis ergo nullū ius hz quo ad fruct⁹. Sol. rof. diſputādo determinauit iſtā queſtionē q⁹ iſte extra neus poſſeſſoꝛ qui nullū ius hz condēnetur ꝑprieta rio ad reſtitutionē fructuū nec poſſit opponere de iure tertij ꝑſertiz cū illud ius emanauerit ꝑſcriptio ne.q⁹ verū puto q⁹ aliqſi inbeſerunt ſolo ⁊ fuerunt pars dominiſi: vt.l.ſi.ℌ.pe.ff.que in frau.cre.l. fructus pendentes.ff.de rei ven.ꝛc.aſs ſecus vt in propoſito no.ſpe.de loca.ℌ.nūc aliqua.ver.ibi.7 habetur in.d.

19 ℌ.ſi nummi.p glo.⁊ doc.in.d.l. fruct⁹. ¶Quero

b an vaſalli poſſint ꝓgare iuriſdictionē in aliū q⁹ in dñm vſ in pares.gl.ſentit q⁹ ſic ꝙ regulas cōes.nā ꝓrogare iuriſdictionē eſt ius partiū ⁊ non ius iu riſdictionis q⁹ eſt volūtarie iuriſdictiōis ⁊ non cō tentioſe. Itē er quo partes ſunt cōcordes nulle ſunt partes ſuperioꝛis in obſtādo.ar.ff.de re iudi.l.ſi con uenerit ⁊.ℌ.de cōtrouer.fend.apud pares.c.j. ¶In contrarium videt q⁹ qñ iuriſdictio eſt reſeruata ali cui tāq⁹ ſuperiori inferioꝛ non poteſt cām declinare etiam ꝓrogādo. vnde picinus q⁹ ſi papa reſeruat ſibi iuriſdictionē velint nolint ptes erunt ſub papa vt not.de excef.plat. inter dilectos in nouella.⁊ in.c. tibi qui gratiā de reſcrip.li.vj. per glos.⁊ Arch.⁊ in c.ſi.ff.ferrarienſis.de cōſt.per Inno. qō verū pu to ſi ſuperioꝛ eſt princeps.ſecus ſi inferioꝛ a principe nam tunc eo inuito videt q⁹ poſſit ꝓrogare ſicut ⁊ in arbitros compoꝛmittere ſed tutius eſt dicere vt omnis ceſſet colluſio ℘ dño ꝓhibente nō poſſunt p ter.extra de fo.compe.er trāmiſſa. ¶Quid ergo in domino ignoranter videtur diſtinguendum vtrum habeat iuſtā cām prohibitiōis vel nō ſed verius eſt ſm Bar. q⁹ nō poſſit q⁹ agitur de ei⁹ ꝓiudicio: vt not. Bar.ff.de no.oper.nun.l.j.ℌ.et poſt operis. et p doc.de iudi.extra in.c.coeterni. ⁊ ſi index ex ꝓroga tione incepit cognoſcere dño ignoꝛante ipſo tamen poſtea ſciente dominus poterit eis ꝓcipere ſub de

d ¶Operet. vi de glo.in.c.pe titio de iureiu rand. vbi late diꝛivide Bal. in.l. cū acutiſ ſimi.C.ō fidei. vbi latiſſime diꝛi vō Bal. in.c.j. de nona fo. fidelitat. Bal.in.l.petitionē.C. ō ad uo.diuer.iudi. Andr.Barb.

bito fidelitatis non ꝓcedant amplius coram ipſo. nam vt eleganter ait Jo.mo. illa regula vbi ceptum eſt iudiciū ibi fieri debet tunc habet

c locum vbi non ſit ꝓeiudicium alterius iuriſdictioni vt not. ⁊ per eum

20 in.c.accuſatus de bere.lib.vi. ¶Quero in quo loco pares debent face re curiam ſiue ſedere ꝓo tribunali: Reſpondeo in loco more maioꝝ ꝓefixo: vt.ff. de inſt.⁊ in.l.pen ⁊ ſi non eſt ꝓefixus ⁊ determinatus certus locus ipſi determinabunt locum congruum habilem et honeſtum partibus non ſuſpectum vt.ff.de arbi.l.diem ꝓoferre.ℌ.ſi arbiter. Quā do enim iudices ſpeciales non habent determinatum locum ipſi poſ ſunt determinare.que loci deſignatio eſt quedam interlocutoꝛia quam mutare poſſunt ſuo arbitrio dum tamen partibus innotefcat vt.C.quo modo ⁊ quando inter.l.ſi vt proponis.⁊.l.preſes. Sunt enim quidam iudices ſingulares qui non determinatum locum habent ſed vbi inue niunt malefactoꝛem ibi ſuſpendunt ipſum ⁊ iſti poſſunt executionem ſuam facere etiam non ſedendo ꝓo tribunali. Si enim inueniunt latro nem in ſyluis ibi faciunt eum ſuſpendi. certum eſt quod ibi non eſt lo cus competens tribunalis. ⁊ tamen ibi funguntur officio ſuo extraoꝛ dinarie ⁊ de facto.⁊ ita ſeruat conſuetudo. ¶Sed de iudicibus ſingu laribus qui habent iuriſdictionem ex preſcriptione in certas perſonas. dicit Innocentius. quod ſi per conſuetudinem preſcriptus eſt in certus ⁊ determinatus locus non poſſunt eum mutare. ſupple enim niſi de partium voluntate quia partes poſſunt ꝓrogare iuriſdictionem de loco ad locum ſine iniuria alterius iudicis.argumen.ff.de ſolu.l.quero. Si autem non habent determinatum locum: tunc Innocen. equiparat

21 eos arbitris vt ipſe notat extra de foꝛo competen. cum contingat. ¶De duobus autem iudicibus habentibus cauſas collegatas dic quod poſ ſunt in procedendo ſimul procedere ſed lata ſententia non debet de de licto eiuſdem hominis ſepius queri. ⁊ ſic obſtat exceptio rei iudicate ⁊ non litis pendentis.capitu. ꝓo hoc. de hereti.libro.vi. in gloſſ.notabi.

22 ¶De arbitris autem iuris qui ſuccedunt in iuriſdictione iudicis ordi narij recuſati poſſet dubitari vtruz deberent ſedere ꝓo tribunali in au dientia ipſius iudicis vel alibi. ꝑnto tamen eos eligere poſſe locum humilem ⁊ idoneuz ſicut poſſunt arbitri ſimplices qui non habent pe toꝛium.ff.de iudi.l.ſi locus.⁊ adde quod notatur. C. de ſenten.⁊ interlo. om.iud.l.cum ſententiam.vbi gloſſ.q⁹ iudices bono.⁊ alij particulares iudices non habentes certam ⁊ deputataz ſedem poſſunt ferre ſenten tiam in domibus eoꝛum vel in alijs publicis ⁊ honeſtis locis quod no ti iudices etiam deputati per cōmune bononie inter ſiſam ⁊ ꝓnatu non habent certam ſedem.⁊ tamen iudices ſunt vt no.C.de ſenten.que fine certa quanti.l.ſi. Quedam ſunt etiam ciuitates ita parue que non habent tribunal cauſarum vt ciuitas luce in lombardia vt.ff.de exc.tu. l.qui duas.ℌ.decem. ¶Ciuitates enim cōſumpte a muri vel alia infe ctione habent dignitatem ⁊ nomen dignitatis.⁊ tamen de facto non

23 habent ſedem ſuoꝝm antiquoꝝ magiſtratuū. ¶Nō.q⁹ omnis qui iurat ſicut nō iurat contra deum ita nec iurat contra imperium.itaq⁹ ab omni iuramento fidelitatis excipitur impator⁹ q⁹ princeps mūdi eſt ⁊ vt ita diꝛerim coꝛporalis mundo deus. Sed pone q⁹ expreſſe iurat cō tra imperatoꝛem ⁊ contra omnem hominē. Rñdeo nō ꝙ iuramētum q⁹ eſt dol⁹ exꝑſſus ⁊ cōtra legē ⁊ cōtra bonos moꝛes eſt ſ̄ſitiū vt.C.de legib⁹ ⁊ cōſti.l.nō dubiū.⁊.l.iuregē.ℌ.ꝓtoꝛ.ff.de pac.⁊.c. non eſt obliga toꝛium de re.iur.li.vj. Sz pone q⁹ iurauit contra oēm hominē excepto q⁹ contra imperatoꝛem Karolū quartū quo mortuo ſucceſſit in imperiumlatiſlaus eius filius imperatoꝛ modernus.nunquid iſte dñs latiſ laus vſ nolatim exceptus ⁊ videt q⁹ non q⁹ nō ſolū fuit exꝑſſus ꝙ pruz nomē ſed etiā tps.ff.de lib.⁊ poſth.l.gallus.in prin.⁊.l.titius.ℌ.lucius. ar.in.c.abbate.de re ind.li.vj. ¶In ꝑnum vſ q⁹ ipſa dignitas eſt non ꝑſona eſt cā finalis exceptionis quicqd ergo adiſcit dignitati videtur adiectum cauſa deñōſtratiōis.ar.ff.de le.ij.l.qō ꝓcipi.vt.C.de poſth.

24 here inſti.l.ſi.qō eſt verius. ¶Quero vtrū ſicut debeat excipi impera toꝛ ita debeat excipi r.y.puta dñs rex francoꝝ qui ſuper oēs reges eſt. Imperatoꝛē enī ſemp excipio q⁹ tanq⁹ ſtella matutina in medio nebu le meridionalis imminet. Rñdeo ſic cū ſit dñs iurantis ⁊ eius cui iura tur ⁊ quo ad ſuos ſubditos ipſe ſit in regno ſuo tanq⁹ quedaz coꝛpoꝛa lis deus.nō tū per hoc dico q⁹ ipſe ſit alter impator⁹ q⁹ vnū eſt imperiū. vt.ff.de oꝛi.iu.l.ſi.ℌ.ꝓo'nde cū eſſet ibi dum dicit ⁊ neceſſe eēt reip.per vnum conſuli.nā et ſi deus vnū angelū erimeret a ſua ptāte ſuppoſito q⁹ hoc poſſet.nō tū ille ange⁹ eēt de⁹. Ita excepto vno rege ab imperio

25 nō tū ille eſt imperator.⁊ ponit ſpe.de feu.ℌ.ſi.ver.xv. ¶Pone q⁹ qs iurauit fidelitatē ℨ oēm hominē ⁊ cōtra ſeipſum nunqd tenetur inua re dñz ℨ ſeipm. Rñdeo ſi iurās hz malā cām tunc er iuramēto fidelita tis. Secus ſi bonā.ar.l.vlt.C.de nō nu.pec.⁊.ff.de ver.ob.l.venditores.⁊ vide.ℌ.hic finitur.l.coꝛ.c.j.ℌ.ſi.cum ibi no. ¶Quero quid ſi iurauit fi

d delitatē cōtra oēm hoīem excepto ſe vtrū videat excepiſſe filiū et vxo rē vt ſic exceptio aligd operet⁹. Rñdeo nō: q⁹ qō tacite ineſt ſi expima tur nihil operaꝝ augmenti vel diminutionis in quo dic vt.ff.ad turp. l.j.ℌ.ſuſpecti.⁊ in.l.illud.C.de ſa.ſan.ec.⁊ in.l.ſi ſtipulatus fuero per te. de ver.obl.⁊ in cle.exiit de paradiſo de ver.ſig.in.ℌ.cuncz natura ter mini reſtrictiui.vbi te.no.ad hoc Et ſi querat⁹ quid eſt illud quod taci te ineſt. Rñdeo tacitus intellectus contractui accommodatus a natu ra actus vt.C. de fideiuſſ.l.nō recte.⁊.ff.mādati.l.q mutuā.ℌ.non ideo.

Illuſtris

¶Illuſtris achaye principis cliē tulus plures diuerſi gradus habens agnatos ſine eoꝝ conſenſu pa terniz feudū alienauit: deide abſq; maſculis vita funct⁹. Querit ꝓmo. Si alienatio facta fuerit vltꝛioꝛi in gradu an proximioꝛes illam revo care poſſint.

Si fuit facta proximioꝛi: an pares in gradu ipſam revocare poſſint.

Si fuit facta extraneo ſcienter: quis ad aduocandum admittatur domi nus vel agnati.

1 ℌeudum conſiſtit in immobilibus.

2 Feudi alienatio ſine conſenſu domini eſt ipſo iure nulla.

3 Alienatio feudi facta in fraudem eſt prohibita.

4 Et quid ſi ſit neceſſaria dummodo non fiat in fraudem.

5 Feudum ſi non eſt paternum ſi alienetur de conſenſu domini an teneat alienatio.

6 Alienatio feudi inter agnatos non dicitur fieri paſſim: ex quo fit lege permittente.

7 Feudi alienatio conſenſu domini facta an valeat ſi vaſallus habeat agnatos.

8 Feudum poteſt licite agnatis vendi.

9 Conſentiens alienationi feudi an admittatur ad revocandum et ibi quid de eo qui non conſentit.

10 Alienatio feudi inter agnatos indiſtincte permittitur.

11 Alienare non poteſt pater in preiudicium filioꝝm.

12 Filius in vita patris dicitur dominus: ⁊ ſola adminiſtratione per mo tem patris dicitur filius conſequi.

13 Vaſallus de feudo in teſtamento vel alia vltima voluntate diſpone re non poteſt.

14 Filia inhabilis eſt ad feudum quia pugnare non poteſt.

15 Alienatio feudi facta proximioꝛi tantum pro equali pretio accipere vo lenti permittitur.

16 Alienatio. Si res alienari prohibita alienetur ſtatim ſequens in gradu admittitur ad revocandum ſecus in feudo.

17 In feudo novo agnatus non ſuccedit agnato niſi expreſſe dicatur.

18 Alienatio feudi an valeat agnatis non conſentientibus.

19 Feudo pinari an poſſit quis ſine culpa.

20 Vaſallus poteſt facere cōditionē feudi meliorem: nō deteriorē ſine dñi voluntate vel eoꝝm agnatoꝝm ad quos per ſucceſſionem pertinet.

21 Fructuarius non poteſt conditionem faeere deteriorem.

22 Uſufructuarius poteſt vſumfructum alienare.

23 Fructuarius non poteſt ſeruitutem querere etiaz domino conſentiente. ⁊ numero.29.

24 Feudi natura eſt vt in primo feudo nō extantibus maſculis frater ſuc cedat ⁊ etiam alij agnati vſq; ad ſeptimum geniculum.

25 Delictum patris non nocet filio in iure patronatus ſecus in feudo ſi in eius patris delinquentis perſona erat fundatum.

26 Conſenſus eoꝝm qui principaliter ledi poſſunt an requiratur.

27 Conſenſus eius cuius minuitur ius requiritur.

28 Ziqua conceſſa fuit fratribus predicatoꝛibus ꝓo faba ducenda et ea dem licentia fuit per commune bonoñ. conceſſa fratribus minoꝛibus ſine conſenſu fratrum predicatoꝛum an teneat.

30 Alienatio irritatur conditione euentente ſi alienentur ea que in euen tum conditionis debentur.

31 Jus acceptoꝛis reſoluitur iure datoꝛis reſoluto. Sed fallit in materia feudoꝝm quando alienatio fit vni ex agnatis vt nu.34.

32 Agnatus repudiata hereditate poteſt in feudo ſuccedere.

33 In donatione cauſa moꝛtis ineſt conditio ꝙ ſi donatoꝛ conualuerit: ad cum reuertatur.

34 Donatarius ſi rem donatam alienauit non poteſt res ab emente re vocari.

25 Feudum ſi de conſenſu agnatoꝝm alienetur extraneo illud revocari non poteſt.

36 Vaſallus alienare poteſt ius duraturum etiam poſt mortem.

37 Itē ius qō vaſallus hz in feudo de ſui natura non ſpirat morte.

38 Alienatio feudi facta in vnum ex agnatis videt quedam gratificatio.

ℌT primo capio partē affir

1 matiuaz primi dubij vz q⁹ proximioꝛes poſſint revo care. Et arguo ſi c. Si alienans eſſet minoꝛ non tenet alienatio cum autoritas ⁊ decretū non interuenerint l.er quo conſiſtat in immobilibus de feu.cog.c.ſciendum. Et ſic ipſo iure nulla.l.ſi.predium.C.de predi.mi. Sol.thema ⁊ dubium debet intelligi eo caſu quo habet dubium ⁊ ſic cum alienans erat maioꝛ vel poſſet di ci q⁹ loquitur eo caſu quo feuduz erat ſterile ⁊ ſic videtur permiſſa alie natio quia forte eſt vtile minoꝛi. Sed hec ſol.non valet per.l. fundus ſit ſterilis.ff.de reb.eo.vnde tene precedentem. ꝓo qua facit verbum re nocare.nam ſi renocatur ergo tenuit. ꝑreterea ex themate ſatis ap paret q⁹ loquitur in maioꝛe: patet: quia includit ⁊ probat q⁹ ſi interue niſſet conſenſus agnatoꝝm indubitanter tenet alienatio ⁊ renocari non poſſet quod eſt verum. Et tamen ſi eſſet minoꝛ conſenſus agnato rum non ſufficeret: vt in dictis iuribus: ergo loquitur in maioꝛe. Dic propie vt dubitatur ꝑpter defectum conſenſus. ¶Secundo op. quod poſſit revocari quando fuit nulla ipſo iure.perc.j. de prohi. feu. alie. per

2 lotha.⁊.capi.j. de prohibi. feud alie. per Federi. vbi negatiue ler ⁊ ꝑ ci pit non fieri alienationem ſine domini voluntate. ꝑro hoc glo. in. l. j. C. ne fidciuſ. oo. den. Solu. poteſt dici quod dicta. c. loquuntur quan

3 do ⁊ alienatio fit in fraudem: quia tunc prohibetur. probatur ſic. Lo thārius prohibuit alienationem feudi legan condendo. vnde illa lex vadabat forunam ſolum futuris negotiis. l. leges ⁊ conſtitutiones. C. de le. Federicus ſuperueniens illius conſtitutioni⁹ lotharij effectuz referens addit vnum: videlicet. qō non ſolum irritentur ⁊ annullentur future alienationes: ſed etiam preterite vt in eis pater. Sed in. capit. j. qualiter olim feud. alie. po. Ité mentio conſtitutionis lotharij. Et tamen ibi dici tur q⁹ hodie etiam inuito domino alienatio facta valet: licet loquatur

4 in ⁊ neceſſaria alienatione dummodo nō fiat in fraudem. ergo ꝛc. Vel poteſt dici q⁹ illud procederet ſi dominus vellet feudum auocare. Sic eſſet queſtio inter dominum ⁊ eum cui facta eſt alienatio quod hic nō eſt. ꝑreterea cum in primo dubio queritur: an poſſit renocari innuiſ tur q⁹ tenuit ⁊ ſic conſenſus domini interuenerit. Vel poſſet dici quod dicta capitula loquunt⁹ qñ alienatio fit in extraneū. ſecus ſi in agnatuz probatur in. c. j. de alie. feu. pa. in ſi. ⁊ expreſſe in ver. ⁊ ibi. Si eſt pater

5 num. ¶Nā ſi interueniſſet conſenſus dñi ſi nō eſſet paternum teneret alie natio. vt in. c. j. ℌ. ⁊ ſi clientulus de alie. feud. ⁊ ibi dicitur ⁊ inter agnatos tñ conceditur glo. no. in. c. j. ℌ. ſi vero de alie. feud. vbi videtur tert. Iſta ſol. poterit iuſtificari. quia in dictis. c. prohibetur alienatio q⁹ paſ

6 ſim fit. Sed iſta que ſit ⁊ inter agnatos non dicitur fieri paſſim ex quo lege permittente fit ⁊ licet dicta. c. ſint noua debent diſtingui ſecundum antiquum. c. per id qō habetur in ſimili in. l. ſciendum. in pen. ff. q⁹ ſatiſ da. cogā. communca auf. offeratur. C. de lit. conteſt. ꝑreterea q⁹ illa iura nō loquantur quando fiebat alienatio inter agnatos patet: q⁹ permit

7 tunt illam de cōſenſu dñi. Et tñ ſi ⁊ vaſallus haberet agnatos non va leret etiā de conſenſu domini: vt. o. c. j. de alie feu. pa. Ité patet quia ter. in. d. c. j. imperialis. ℌ. callis. dicit q⁹ ſi cōtra illā. l. fiat alienatio feudum renertitur ad dñm ⁊ tamen ſi haberet agnatos hoc non eſſet patet ex ter. in. ℌ. ꝑreterea ducatus ibi ſi conſortes voluerint ꝛc. ⁊ ſic videtur lo qui etiam quando habebat agnatos ſeq certe alio reſpectu loquitur

8 vt ſatis patet. Et q⁹ etiam hodie ſit licitum vendere ⁊ agnatis aperte ꝓ bat ter. in. c. j. ℌ. ſed ⁊ res. in ver. etiam quod iſtud includit. in tit. perēs fiat inueſti. ⁊ ſic ille ter. obſtabit parti negatiue ſequētis dubñ. Proba tur etiam expreſſe in. c. j. de eo qui finez fecit agnatis de feudo paterno vbi ſupponit alienationē factam alij agnato valere ⁊ tamē nō dicitur interueniſſe ibi dominoꝝ voluntas. Item probatur in. c. j. de natura ſuc ceſ. feud. nam ibi ſupponitur diuiſionem ſeu adiudicationem factam tm tunc tenere ⁊ etiam ibi non ſupponitur dominum conſenſiſſe et li cet tamen hec vltime ſint ſatis colorate tamen non ob. q⁹ ibi loquunt⁹ de uno. c. de eo qui finem fecit agnatis. ⁊. c. j. de natura ſuccef. feudi quā do partem ſuam alienabat ⁊ illo tempoꝛe erat permiſſa alienatio par tis non totius probatur de ſuccef. feu. c. j. ⁊ ibi glof. ꝑreterea probatur

9 in. c. j. qualiter olim feud. alie. po. Item poſſet etiam dici ad illud. ca. j. de prohi. feu. alie. per lotb. quod loquatur ſolū in vaſallis imperij ⁊ hoc probat litera ibi noſtroꝝ fidelium ꝛc. Item ibi vires imperij attēta tas ⁊ etiam alibi vt patet intuenti. ⁊ in hoc cōtrarienē cum in alijs re leuent vt in. l. j. ſi foc. libera. ar. de. Item op. de. c. j. de feudo non habente proprium naturam feu. vbi illo caſu permittitur ergo in alijs prohibe tur. Sol. ibi in extraneo poteſt etiam hic alienare tantum agnatis. Ité op. de c. j. ℌ. item ſi quis. quibus modis feu. amit. ſolu. vt in gloſſa quia ibi loquit in feudo camere. ⁊ ibi vide. Tertio op. principaliter quod

10 poſſit renocari nam in thema dicitur alienationem factam ſine † con ſenſu agnatoꝝm ergo non valet vt probatur in capitulo primo. ℌ. ꝑre terea a contrario ſenſ. qui. mo. feu. amit. vbi dicit quod ſi conſenſit non admittitur ad renocandum. a contrario ergo ſi non conſenſit pōt. So. pōt dici q⁹ ibi ſubauditur maxime ſicut in multis locis vidim⁹ in ſimi li ⁊ ſic ibi nō ſumitur arg. a contrario ſenſu: q⁹ eſſet cōtra regulam. d.

11 c. j. de alie. feu. pa. vbi ſimpliciter ⁊ indiſtincte ꝑ ſumitur inter agna tos alienatio. ꝑreterea poteſt dici ⁊ eſt vera ſol. ⁊ aliqui illam tenent ibi loquitur quando alienatio fit in extraneum. ⁊ hoc vult litera ibi ad quos ſeciidū moꝛē ꝛc. Hic vero quādo fit in agnatum hz remotio nem in gradu. Ulterius dic q⁹ ibi loquitur quādo inueſtitura q⁹ domi

12 nium. Hic aūt loquitur quando alienatio fit ꝑ vaſallum. vel melius in. ℌ. ꝑreterea requirit cōſenſus illius agnati: q⁹ tam erat feuduz ſibi aper tum. Sed hic ſequētibus in gradu nō erat apertū vnde alienatio tenet nam ibi ꝛſenſus ideo requirit illius q⁹ habebat ius in re. Sed inthema te noſtro nō habebat ius in re ſz in ſpe. vel pōt dici q⁹ ille. ℌ. loquitur eo caſu q⁹ feudum voluebatur ad deſcendentes vnde eis non conſentien tibus nō poteſt valere. c. joe ſucce. ſeu. hic autem ad agnatos. ¶Quar to op. ad idē de cap. j. de ſuccel. feu. ibi nulla ordinatione ꝛc. Sol. pater

11 in ꝓeiudicium † filioꝝm nō ꝑ alienare. nō quia ipſi † filiſin vita patris

Universidad de Deusto
Biblioteca

dñi dicunt. glo. in c. scien. num. de feu. cog. nã filius dicitur p̃ line ad p̃
pria bona venire de succes. dic. l. j. §. larga. vnde sola administratione
per mortem patris filius dicitur consequi. de lib. ꝛ posth. l. in suis. vnde
cum ius sit iam filijs quæsitum pateſt non poter alienari in eorũ p̃
iudiciuꝫ vt ibi. Et hic loquimur qñ filij non erant ſed alienatio fiebat
13 ni agnatum. ¶ Preterea ibi loquitur ꝑ in Ordinatione in teſtamento vel
alia vltima voluntate in qua de feudo vaſallus nullo modo diſponere
poteſt. Illos vero in ordinatione que fit inter viros in qua multis caſi-
bus vaſallus diſponere poteſt. ¶ Quinto oppo. ſortiter ad idem de. c.
j. §. hoc quoq; de ſucced. feu. vbi ſi frater alienat partem ſuam ꝛ mortua
tur ſine herede maſculo: alter frater auocat illam partem alienatam.
14 Solu. poteſt dici quod ibi alienatio facta fuit in ꝑ filiam que eſt habi-
lis ad feudum: quia pugnam facere non poteſt. ca. j. §. hoc autem no-
tandum. de feu. ꝛ qui feu. da. poſ. facit optime text. in. l. ꝛ qui originem
§. corporalia. de minꝭ. ꝛ bonoꝝ. ꝓ hoc. c. ſi. ante fin. lex conradi que de
benecio. Contra iſtud videtur facere litera: quia primo dicit ꝙ ſi fra-
ter alienauerit deinde dicit vel filia ꝛc. ꝛ ſic loquit qñ alienatio fuit fa-
cta alteri ꝙ filie. Sed poteſt dici ꝙ imo loquat tota litera in filia. Pri-
mo qñ alienatur filie. Secõ qñ inueſtit filia. vel melius in primo loqui-
tur qñ alienatio fit extraneo quo caſu eſt omnino phibitum hic vero
agnato licet remotiori in gradu. Poſſet etiã dici ꝙ ibi loquit ꝑ feudo
nono cui ex pacto frater ſuccedebat hic in antiquo ꝛ paterno. vel ſolue
quod ibi alienatum forte fuit ea lege ꝙ rediret poſt mortem ad fratrẽ.
¶ Secto ad idem de. c. j. §. ſed ꝛ res. per quos fiat inueſtitura vbi pro-
mittitur tantum ꝓ equali pretio accipere volenti permittit alienatio.
15 ꝑ Sol. bi non loquitur in alienatione feudi ſed in alienatione rei prohi
16 bite a teſtatore alienari extra familiã vnde tant. m proximioꝝ ꝑ mitti-
tur alienari ꝛ hec maxime inter ſe differunt. nam ꝑ res prohibita alie-
nari ſi voluntarie alienetur ſtatim ſequens in gradu admittitur ad re
uocã. glo. no. in. l. peto. §. predictũ. de leg. iij. text. in. l. cum pater. §. libertus.
co. titu. Secus eſt in feudo quia demũ poſt mortem admittitur text. eſt
in. c. j. §. hoc quoq; de ſucceſ. feu. ꝛ. c. titius. ſi de feu. fue. controuer. inter
do. ꝛ vaſal. vel põt dici qõ potius ꝙbat contra. nam ibi tex. dicit tibi vel
proximioꝝ vt verbũ proximioꝝ ſtet propie ꝛ nullus agnatus ſit proxi-
mior fratre oportet intelligere quod poteſt fieri fratri vel proximioꝝ ꝛ
ſic vlteriori in gradu. et ſic tex. ibi loquitur vni ex agnatis non autem
fratri vt aperte dicit tex. ſi quis ex agnatis tuis ꝛc. ꝛ ſic tunc aperte pro
habit quod tam proximioꝝ quam remotioꝝ fieri poteſt nec huic intel
lectui ob. verbum communi patre: quia illud verbum patre denotat
feudum paternum quod eſt etiam ſi ſit auitum vt probat text. in. c. j. §.
j. de grad. ſuc. in feud. Preterea dato quod ibi permittat alienationez
fieri proximioꝝ non tamen prohibet remotioꝝ: maxime cum illa iura
ſimpliciter dicant inter agnatos alienatio. eſſe permiſſa. Sed forte cõ
trarium quia dicit tex. non permittitur. ¶ Septimo op. fortiſſime de
c. titiuſſi de feu. controuer. fue. inter do. ꝛ vaſal. alias eſt ſub tit. de feu.
filie dan. vbi in terminis noſtris facta alienatione proximioꝝ in gra-
du agnatus admittitur ad renocandum. Solu. põt dici quod ibi erat
feudum nonum qõ ita fuerat conceſſum vt ad ipſius proximioꝝ agna
tum ꝛ ſic ad fratrem poſt mortem deuolueretur hic autem erat pater
tum ꝛ ſic ad fratrem poſt mortem deuolueretur hic autem erat pater
num quod aliquo caſu poſſibile erat ad ſequentem in gradu deuolui.
17 Sed in. d. c. titius. ſecus eſt. nam in ꝑ feudo nouo agnatus non ſuccedit
agnato niſi expreſſe dicatur. ca. j. §. hic autem vnus qui feud. da. poſ. vel
dic melius quod ille tert. nihil facit ad iſtam partem. Imo probat cõ
trarium ecce quomodo ibi titius alienauit partem feudi ſcio ſcz extra-
neo partem eiuſdem agnato demũ dicit ter. q proximioꝝ agnatus par
tem illam recuperat. intelligo illam ſcilicet alienatam ſcio extraneo. qz
ex quo text. permittit ſolum partem recuperare eſt potius dicendum
q tam illam alienatam extraneo ꝙ illam alienatam agnato alias dice
remus ꝙ vaſallus baberet maioꝝ potestatem alienandi extraneo qz
irreuocabiliter ꝙ agnato quia reuocabiliter. quod nullo modo eſt di-
cendum quia omnia iura dicunt contrarium. vel dic ꝙ in litera ſi vn⁹
coniunctus qz fuit facta alienatio ſcio agnato ꝛc. ꝙ ibi loquitur in feu
do non habente ꝓpriã naturã: patet quia remotioꝝ in gradu poſſidet
partem ꝛ proximioꝝ nihil qõ eſſe non debet ſcõm moꝝ vel rationẽ ꝛ oꝝ
dinem feudorum de gradibus ſuc. in feudum. ꝛ ideo ius cõſideranit ꝙ
ex quo iſte remotioꝝ relenatur in vno quia poſſidet partem quam debe
ret grauatur in alio quia reuocatur ab eo pars alienata ꝛc. ¶ In caſu no
ſtro ſecus ergo ꝛc. vel dic qõ ibi eſt ponderandus qõ tex. dicit. parte ſuã
põdero ſuã alienauit ſcio ꝛc. Et iſta pars reuocari non poteſt ꝙ ſuam
deinde dicit partem eiuſdem feudi agnato: ꝛ ſic iſta pars erat agnato-
rum ꝛ ideo proximioꝝ admittitur ad renocandum illam. qz ex quo eſt
debita agnatis iuſtum eſt quod proximioꝝ admittatur ꝓ equali pre-
tio. Sed illa pars ſcio qui etiam forte erat agnatus ꝓ nõ poſſidẽdo,
vel extraneo non curo alienata erat libera. Ideo renocari poteſt ꝛ dicã
pactum hoc totum operari quia poteſt aliter are naturam pacti vt in
titu. de feu, non baben. propriam naturam feu. cum multis ſimi.
18 ¶ Octauo op. de. c. j. de alie. feu. pa, in princ. vbi dicitur ꝑ agnatis nõ cõ
ſentientibus valere alienationem: Solu. illud principiũ loquit quan-
do alienatio fiebat in extraneum proſius quo caſu agnatis non conſen
tientibus non ſꝫ vt ibi. ſed in caſu noſtro fiebat in agnatos: quo caſu
videtur quod teneat vt ibi probatur in fi. illius. c. probat etiã illud ter.
nec in filiã ꝛc. quia illud excludit equiparãdo filiã ꝛ extraneũ. qz ambe
ſunt pſone prohibite ꝛ ſic facit contra. ¶ Nono oppo. de. c. j. de feu. fine
19 culpa non amit. vbi quis nõ põt ꝑ priuari feudo culpa nõ cõmiſſa. Et
in themate noſtro nulla culpa ſupponit ergo ꝛc. Sol. fateor cõtrarijs
ſed hic nõ priuant agnati, primiores feudo qz ad illud nõ ſunt adhuc
vocati: ꝛ licet ſpem aliquam habeant tamen qz multa poterant cueni-
re propter que ipſum feudum nõ habuiſſent videl. qõ teneat alienatio
vt ter. dicit in. l. naturalẽ. §. j. ff. de acq. re. domi. ꝛ ſic licet reperiat ter. q
dicit qõ ſine culpa feudo priuari nõ poſſit: non tamen reperitur quod
ſpe de futuro priuari non poſſit. Preterea licet ſit ſine culpa nõ ſine cã
vt in. c. ſine culpa. de reg. libr. vi. ¶ Decimo opp. de. l. i. §. permittitur de
aqua quo. ꝛ eſti. vbi ꝺ fieri iniuria ſi ſucceſſor particularis non impe-
tret priuilegium quod eius predeceſſor habuit. ꝛ glo. ibi inducit ar. ad
feudũ. Sol. ibi loquit eo caſu quo illꝰ ius aque ducẽde nõ erat adhuc
alteri conceſſum. ideo dicitur fieri iniuria niſi ibi cõcedat. At hic feu-
duz iam erat alienati in vlteriorẽ in gradu qui etiaz aliquã ſpẽ habat
ſuccedẽdi in ipſo feudo cum eſſet de agnatis. vñ nõ ꝺ ſibi fieri iniuria
vel põt dici quod ideo dicit ſibi fieri iniuria niſi ſibi 2cedat qz ipſe fun
dus dominans ad eũ trãſiuit. ſ̃ in themate nõ mi ſupponit trãſiuſſe
in primiorẽ agnatũ cuius vigore poſſit dici ſibi facta iniuria ſicut in
ſimili. in. c. j. §. ſi qs de manſo ſi cõtrouer. fuerit de inueſt. niſi feudũ ſibi
concedat imo potius innuit ſ̃iũ in themate cũ videat ipſe alienãs pe
dileriſſe ipſum in quẽ alienauit. Nec etiã ob. ibi gl. qz loquit in deſcẽdẽ
tibus non in transuerſalibus. Alia ſol. etiã colligit ex bis que not. Jo.
de imo. in. l. ſi mihi ꝛ titio. in pñ. ff. de ver. oblig. ꝛ in. c. pe. de poſt. pla.
in quibus locis ꝛz contra id qõ dicit. Bar. in. d. §. permittit. de emphy.
¶ Undecimo pro hac parte adducit tex. optimus in. c. j. §. ſi de inueſti-
20 de re. ali. fac. vbi ꝺ ꝑ põt vaſallus facere cõditionẽ feudi meliorẽ non
deteriorẽ ſine dñi voluntate vel eorũ agnatorũ ad quos per ſucceſſionẽ
pertinet ꝛ pro hoc. l. in concedendo. ꝛ. l. in diem. de aqua plu. ar. nam ꝛz
beneficium ad eum pertineat tamen proprietas ad aliuz ſpectat. ſolu.
põt dici ꝙ ſ̃iuz loquitur quando tractatur de damno inferendo ipſi
domino vel agnatis per impoſitionem ſeruitutis et ſic in preiudicium
ipſius rei feudatarie aliquid facere volebat vaſallus. quo caſu nõ põt
vt ibi: ratio ibi ponitur in tex. cum dicit licet beneficiũ ad cũ pertineat
tñ proprietas ꝛc. poſſet etiam ponderari text. in ver. pertinet quod eſt ꝑ
ſentis tẽporis ꝛ ſic tunc erat feudum apertũ ꝛc. ꝓ hoc in ſimili poteſt
adduci quod dicitur de fructuario. naz nõ põt cõi cõditionẽ deterio-
21 rem ꝑ facere. nã rei curãi ſuſcepit. l. j. in fin. vſufru. quẽad. ca. ꝛ tñ conſtat
22 qõ vſufructuarius põt vſum fructũ ꝑ alienare. l. neceſſario. §. fin. ff. de pi-
cu. ꝛ cõmo. rei ven. Sic dicã in caſu noſtro. nam ꝛz in preiudicium ipſius
rei feudatarie non poſſet aliquid vaſallus oſponere tñ nõ ſequitur qõ
non poſſit alienare in vlteriorẽ agnatus qui etiaz ſpem poterat habere
in ſucceſſione illius feudi. Pondera tamẽ quia illud nõ eſt bonũ ſimi-
23 le qz ꝑ fructuarius non põt ſeruitutẽ querere etiã domino cõſentiente.
l. ſed ꝛ ſi quid. §. proprietatis. de vſufru. Secus in feudatario. Itẽ i alie
natione vſufructus non in totũ alienatur ꝓ ꝓcpto tantũ. no. in. d. l.
neceſſario. §. fi. Itez non videtur bonũ ſimile qz ſcõm hoc ſicut ſi vſuſ
fructuarius alienat vſumfructũ ꝛ per mortẽ renocat ita hic eſſe debe-
ret. Dicã ergo ꝙ in caſu noſtro non dicatur cõditio feudi deterioꝝ fieri
ex quo alienatio fit inter agnatos. loquitur ergo ibi qñ in feudo datur
aliquod ius extraneo. iſtud fieri non põt in preiudicium agnatorum.
Sed hic tribuitur ius vni ex agnatis quod fieri poteſt: qz lex feudalis
pmittit idiſtincte alienationez inter agnatos non habita differẽtia in
ter proximiorem ꝛ remotiorem. c. j. de alie. feu. pa. ibi etiã propie loqui-
tur quando ipm feudũ minuit ꝛ ſic realiter: hic ſecus qz manet integrũ.
24 ¶ Duodecimo op. ad idẽ. nã natura ꝑ feudi hec eſt vt in primo feudo
non ſtantibus maſculis frater ſuccedat vt a conrado extitit impetratũ
in. c. j. §. cũ vero. g feu. da. poſ. ꝛ alij etiam agnati vſq; ad ſeptimuz genı
culi. dicit tex. c. c. §. hoc aũt ſciendum. co. ti. clarius. d. c. j. de grad. ſuc. in
feudũ. Modo ſic. Si iſta eſt eius natura cõſtat qz hic clictulus nõ põt
preindicare agnatis primiorib⁹. ar. l. emancipatum. §. fi. ff. de ſenato.
ꝛ. l. iij. ff. de interdic. ꝛ releg. vbi videtur recte hoc ꝓbari. ꝛ. l. diui fratres
de iu. patro. ꝛ. l. adoptiuũ. §. fi. de in ius voc. Sol. põt dici qõ legum ro
manoꝝ nõ eſt vilis autoritas. Sed nõ adeo qõ vſum vincat. c. j. §. ſtre-
nuis. de feu. cog. Sed dicta iura nõ habent locũ in feudis tex. eſt expreſ-
ſus in. c. ſi vaſallus ſi vaſ. ſerui. dño. nõ offe. ꝛ in. c. j. ſi vaſal. feu. priuetur
25 cui defer. nam ꝑ delictuz patris non nocet filio in iuris patronatus di-
ctis. ll. Sed ſecus in feudo ſi in eius patris delinquentis perſona erat
fundatum vt dictis capitulis. Alias ſi non eſſet fundatum non. ſꝫ tan
tum ipſe pater eo efficeret indignus. bal. in. d. l. emancipatum. §. fi. et vt
iſtud brocardũ habeas oportet videre Dy. in regula nõ debet aliquis.
extra de reg. iur. ꝛ not. in. l. diui. fratres. ff. de iu. patro. Illa tñ iura ſi bñ
inſpiciãtur modicum ſtringunt caſuz noſtrũ qz in eis diſputat iuris⁹
ꝛ an ꝛ quando caſus vel delictum in perſona patris vel aui prẽdicet
filius vel nepoti hic no. factũ vnius agnati quod fit lege pmittente po-
teſt alijs preiudicare: ſicut ꝺ in ſimili. nam ꝛz lex. vñ. tab. diſponerit ꝙ
filius patri abintestato ſuccedat. tñ pater poteſt totum: ꝛ quicquid ha
bet in mare proiecere ꝛ alienare ad libitum vt dicunt iura vulgaria: er-
go ꝛc.

go ꝛc. Item loquuntur dicta iura quo ad honores et iura ſanguinis
que ita de facili non poſſunt. l. iura. de regu. iur. hic non quo ad bona
patrimonialiorum. ¶ Tertiodecimo op. ad idem de generali regula. l.
nam ita diuus. ff. de adop. nam conſenſus eorum qui ledi poſſunt vide
26 tur neceſſarius. Sed cum hic preſupponatur facta alienatio eis igno-
rantibus ergo non tenet in preiudicium ipſorum. Sol. conſenſus ꝑ eo-
rum qui principaliter ledi poſſunt requiritur vt ibi principaliter intelli
go quando eis vere ius competebat. nam tunc bene erigitur conſenſus
eorum: ita intelligit. l. adoptio. ꝛ. l. nam ita diuus. nam ibi vt confirma-
tio adoptionis fieri poſſit exigitur conſenſus illorum ad quos ſucceſ-
ſio pertinet. nam cum ad eos deuoluturz eſſet ius ſucceſſionis vt teneat
confirmatio exigitur eorum conſenſus. quod alias. in. §. ad eos ius non
eſſet deuolutum non erigeretur nam nec conſenſus agnatorum arrogã
tis requiritur. l. cum adoptio. eod. tit. nec eius qui arrogatur niſi ſit im
pubes. probatur in. l. §. f. eod. opottet ergo intelligi. l. adoptio cum ſeq.
quod ad eos erat deuolutum ius ſucceſſionis. probatur hoc per. l. j. §.
denunciari. ff. de ven. inſpi. ita tenet Bal. ibi vt refert Raph. Ful. dic cla
rius quod illi ſunt citandi ꝛ requirendi qui põt ledi. põt et cõtradice-
re ꝛ inſte: vt in ſimili dicitur in. l. dotem. cuz ſimi. ff. ſol. ma. ꝛ facit opti
me quod not. bar. ã ſimili in. l. gallus. §. ꝛ quid ſi tñ. de libe. ꝛ poſth. in fi
la. q. An in legitimatione filij requiratur ꝙ vocent agnati ꝛc. Dic au-
tem licet reperiatur ꝙ agnati poſſint contradicere quãdo alienatio fit
extraneo. vt in. c. j. qualiter olim feu. ali. pot. nõ tamen reperitur quãdo
fit agnatis: ergo ꝛc. Imo cõtrarium vt patet ex predictis. ¶ Quarto-
decimo opp. ad idem de. l. in concedendo ꝛ quod vbi minuitur ius alicuius
27 vbi datur regula in. l. in diem. dicitur quod qz ius recidere
põt ad dominum eius cõſenſus exigit. als nõ valet. Sed in caſu noſtro
cum poſſet illud ius recidere ad agnatos videtur eorũ conſenſus neceſ
ſarius. Sol. ad. l. in cõcedẽdo facilis eſt ſolutio qz ibi pertinebat ad eos
ius de põſti: ꝛ ſic principaliter ideo eorũ 2ſenſus requiritur qz ledi põt.
Si autẽ cõtraret ꝙ nõ poſſent ledi: nõ requireret. ꝛ bar. illi ter. ad que-
28 ſtionẽ inducit de ꝑ aqua 2ceſſa fratribus ꝑdicatoribus ꝓ aqua ducen
da ꝛ eadẽ licentia fuit per commune bonoꝝ. cõceſſa fratrib⁹ minoꝝib⁹
ſine conſenſu fratrum predicatorum: quia tenet ad. l. in diem. in fin. que
magis videtur obſtare: poteſt dici qõ loquimur in eo cui eſt conceſſum
ius aque ducende qui fructuarius quodãmodo poteſt intelligi qui fru
29 ctuarius non poteſt domini conditionem facere deteriorem ꝑ nam cen
ſetur ꝓcura. domini ad vtilia domino faciendũ. ter. in. l. j. in fi. et ſeq.
ff. vſufru. quẽad. ca. Ideo ſeruitutem perpetuã non potes alij concede-
re ſecus eſt temporalem ſicut ipſe illam habet. arg. l. neceſſario. §. fin. de
pericu. ꝛ commo. rei ven. Ibi etiaz in. l. in concedendo dominus habet
ius de preſenti ſcilicet dominium ideo erigitur eius voluntas. hic vero
agnati nullũ ius de preſenti habent ideo ꝛc. ꝛ ratiõe iuris qõ ꝙ retinet
in re aliquid conceditur qõ alias non concederet vt in. c. j. §. ſi quis de
manſo. ſi controuer. fue. de inueſti. feu. Vel poteſt dici qõ hic loquit qñ
in preiudicium eius qui habet ius in re de preſenti conſtituebatur. naz
proprietas ad dominum ſpectat vnde in eius preiudiciũ nõ poteſt fieri
conceſſio ſine eius conſenſu. licet Bar. aliter intelligat hunc ter. l. i diem
ꝛ male dando intellectum ad. l. j. §. denunciari. ff. de ventre inſpi. itelli-
gendo qõ ibi loquitur in denunciatione que fit in iudicio. Ideo con-
ſenſus vlterioris non requiratur ꝛ non recte quia vt dicit do. Joan. de
imo. ibi loquitur in denunciatione que fieri poteſt etiam extra iudiciũ
iuxta not. per Barot. met. in. l. non ſolum. §. morte. ff. de oper. no. nun.
¶ Quintodecimo opp. ad idem de regula res inter alios acta. ſol. non
dicitur preiudicare ex quo agnatis nullum ius de preſenti competebat
ꝛ pariter omnibus agnatis ſimile ius competit. Poteſt ergo vaſallus
ꝛ pariter omnibus agnatis ſimile ius competit. Poteſt ergo vaſallus
legẽ feudali permittente gratificare cui ex agnatis vult. ¶ Ad ideꝝ qõ
30 poſſit renocari addncitur. nam ꝑ que in euentum conditionis deben-
tur ſi alienentur conditione eueniente irritatur alienatio. ter. in. l. fin. §.
ſinaũt aurigie. C. cõmu. de lega. ſꝫ id eſt buiuſmodi vt ꝓbabo. ergo ꝛc.
Hanc minorem probo cum preſupponatur illud eſſe feudũ paternum
ex legis diſpoſitione mortuo vaſallo deferꝛ primioꝝ. probatur in. c. j. §.
ex legis diſpoſitione conceſſuz eſt feudũ ad agnatos träſire: ergo ſi fuit alie
natum renocari poteſt mortuo alienãte quaſi aduenerit cõditio. Solu.
põt dici ꝙ illud procedit. de iure romano. Sed nos ſumus in iure con
ſuetudinario qõ debet attendi per preſens. c. j. §. ſtrẽnuus. de feu. cog. ſꝫ
cum habeamus. c. j. de ali. feu. pat. indiſtincte diſponens alienationez fa
ctam inter agnatos tenere debemus illi ſtare ꝛ a ſignificato verborum
nõ eſt recedendum vt. l. j. §. ſi is qui nanem. de exercito. ꝛ. l. non aliter. de
leg. iij. ſed contra iſtam ſolu. inſtatur. nam cuz ſimpliciter dicat illud. c.
alienationem tenere ꝛ poſſit congrue dici tenere viuẽte alienãte ꝛ poſt
mortem redire ad proximiores videtur admittendũ per. l. nam ꝛ poſte-
riores. ff. de legi. ne contradicatur regule iuris romani precipue ꝙ regu
lam. l. lex vectigali. ff. de pig. cum ſi. ꝛ vide in. §. ar. Poſſet etiam diuerſi
ficari caſus ꝛ dici ꝙ contrarijz loquitur, quãdo id quod alienatur de
betur ſub conditione expreſſa a teſtatore que magis arctat ꝛ ligat ma-
nus debentis: hic vero quando ſub conditione tacita ꝛ ſubintellecta a
lege que minus ꝛ modo ita ſtringit poteſtatem debentis. ar. l. conditio
nes extrinſecus. ff. de condi. ꝛ demon. poterit ergo etiam dici ꝙ contra-
rium procederet ſi alienatio facta fuiſſet extraneo: ꝛ fic ingeniosaz pro
hibitam ꝛ ita propie loquitur contrarium hic vero facta fuit agnatis
ꝛ in perſonam permiſſam ꝛ in caſu permiſſo nam etiam contrario ꝛz
alienatio ſi fiat in caſu permiſſo: patet ex his que habent. in aut res que
ibi poſita. ¶ Ad idem op. de regula non debet de reg. iur. cũ ſi. vbi al-
teri ꝑ alterum non ꝺz iniqua conditio fieri. Sol. vt ſupra: qz non res-
tur iniqua cõditio fieri ex quo lege permittente fit ꝛc. ¶ Ad idem op.
31 fortiter. nam regula eſt ꝙ reſoluto iure datoris reſoluitur ius accepto
ris: text. eſt ad propoſitum noſtrũ in. c. j. ver. ꝛ ſi clientulus. de alien. feu.
ꝛ. l. lex vectigali. cum ſi. ff. de pign. ꝛ. l. iij. §. ſed ꝛ marcell. de in diem ad-
iec. l. peto. §. predium. de lega. iij. ter. in. c. j. §. rurſus quib. mod. feu. amit.
ſed ꝙ mortem finitur ius vaſalli vt dictis iuribus. ergo hoc cõfirmat ſic
ex legis proniſione ꝛ primi parẽtes agnati ad feudum admittunt text.
in. c. j. §. cum vero conradus. qui feu. da. poſ. ꝛ. c. j. de grad. ſuc. in feudũ.
Imo tot feuda cenſentur quot ſunt vaſalli. In ſimili adducitur. l. ſtipu
latio iſta habere. §. ſi quis ita de verb. oblga. ꝛ ex propria pſona quiſq;
admittit iuris diſpoſitione vt. §. Ergo in eo nõ põt ſibi prẽdicari.
ꝓ hoc põt adduci ter. in ſimili in. l. j. §. an bona. ff. de in. ff. vbi nõ ſucce
dit defuncto tanquã heres ſed tanq; poſſeſſor quod propie in caſu no
32 ſtro contingit. nã ꝑ agnatus repudiata hereditate poteſt in illo ſuccẽ
dere: vt in ti. an agnatus vel filius defunct. repud. hered. ꝛc. Soln. põt
dici ꝛ primo ad. §. ꝛ ſi clientulus qõ nõ obſtat: qz loquitur in feudo no
uo. patet ex ipſis rubricis: qz ne ſuperfluãt oportet ſic intelligi: nam po-
nitur ẽt ti. de alie. feu. pa. vñ illã rubricã intelligam in feudo nouo hoc
corroboratur ſic. nã in. d. verſi. ſi chẽtulus ꝺ qz ſi alienationẽ fecit dñi
voluntate: quod illis permanet obligatio. patet ergo qz ſecundum eſt no
num: qz ſi paternum eſſet requireretur etiam agnatorũ cõſenſus. c. j. de
alie. feu. pa. Non obſtat. l. vectigali fundo dicta. ꝛ. d. §. ſꝫ marcellus. cũ
ſi. quia poteſt dici quod illa regula non habet locuz in alienatione feu
di paterni qñ ſit inter agnatos tex. eſt in. d. c. j. de alie. feu. vbi expreſſe ꝺz
inter agnatos tenere. nec a ſignificato verborum eſt recedendum. l. §. j. ſi
is qui nauẽ. de exercitorib⁹. ver. in re igitur dubia. Nec dicas: qõ. d. ꝺz
intelligi quod valet viuente alienante: poſt vero nõ vt dictis inribus:
qz debet intelligi ꝙ poſt mortẽ ẽt valet. ne verſi. ꝛ licet. ſit ſuperfluus et
de indubitabili cõtra. §. quibus. in prima conſtitutione. C. ꝛ. l. quod ha-
beo. de carbo. edic. qõ ꝓbatur ſic nam in verſi. nec in in filiam. dicitur
non poſſe confirmari. Et pondero vebũ confirmari: qz preſupponitur
quod tam tenuiſſet nam ita videtur alienationem poſſe tenereviuente
alienante. c. j. §. hoc quoq; de ſucceſ. feu. ꝛ cum addatur verſi. ꝛ tj aliqõ
ad dat debet intelligi ꝙ poſt mortẽ teneat vt poſſit renocari. Hoc etiã
poteſt fortificari ſic ſi alienatio fuit inter agnatos ꝺz quedaz refutatio
tex. in. d. c. j. in fi. de alie. feu. pa. Sed ſi vaſallus refutet feudũ nõne dici-
tur finiri ius ſuum: ꝛ ſic videtur dicta regula locum habere. l. lex vecti
gal. cũ ſi. qõ tñ eſt falſũ: vt in. d. c. j. in fi. de alie. feu. pa. ꝛ. d. §. hoc quoq;
hoc etiã corroboratur optime. Naz ſicut feudo ineſt illa cõditio ꝙ mor
33 tuo vaſallo ſine filijs ꝛc. veniãt agnati proximiores. Ita in ꝺonatione
cauſa mortis ineſt cõditio ſi cõaluerit donator ad eũ reuertatur. l. ſe-
34 natus. §. j. ff. de dona. Sed habeo quod ꝺonatarius rem ꝺonatã alie-
nauit nõ poteſt renocari res ab emẽte. l. filio. in fi. de dona. cauſa mort.
ergo ꝛc. Itẽ ad. d. c. j. §. ꝛ ſi clictulus loquitur qñ alienatio fit extraneo.
Secus ſi fiat vni ex agnatis: vt aperte ꝺz in ver. fratri vero facta q ſcõz
vnum intellectũ quẽ ſequit ibi May. iſtud ſuperioribꝰ adueꝛſãdo deci
dit. Itez illa regula reſoluto iure datoriz ꝛc. fallit in materia feudcum
quando alienatio fit vni ex agnatis. Ita dicit Jaco. de bel. in. c. j. §. rur
ſus. in tit. de cõtrouer. inueſti. vbi bieniſſime examinat dictum gñale
tam de iure feudorum ꝙ de iure romanorum. Ex cui⁹ dictis multe ſol.
patere poterũt ad ꝓpoſitũ. Eſt ergo ibi videndũ quãtũ ad hoc. ¶ Ad
idẽ op. ꝙ poſſit renocari. nã regula traditur in. l. peto. §. fratre. de lega.
iij. qz nõ põt fieri deterioꝝ cõditio inferioꝝ per ſuperiores. Ant in caſu
noſtro ſi dicamus nõ poſſe per primiores renocari fiet deterioꝝ eorum
condꝰtio. Itẽ ob. ẽt ille. §. quatenꝰ dicit ꝙ primioꝝ in gradu admitti-
tur ad renocandum. Sꝫ ſolutio ꝓz ex ſequẽtibus. Solu. ille. §. fratre ꝺ
bet intelligi in caſu ſuo. Nã ſi res ꝓhibita alienari extra familiã aliene
tur primioꝝ i familia admittet ad renocationẽ. ꝛ cauere ꝺz ꝛc. qõ aũtoꝝ
cit qz nõ poteſt fieri cõditio deterioꝝ ꝛc. eſt verum ſi alienetur extra fami
liam. Sed qnõ poſſit cõditio deterioꝝ fieri alenando in familia invite
riorem in gradu nõ negat ille ter. Sed magis arguit oppoſitum. Pro
batur etiã in. l. pater. §. quindecim de lega. iij. Sed in caſu noſtro facta
erat iter agnatos: iõvidet ꝫ ſint vlteriores qꝓſſint als ꝓdicari. ꝛ ita
videtur ter. in. c. j. de aliena. feu. pa. Non ob. l. ſi. C. de verborũ ſignifi. que
dicit primiorẽ admitti facta alienatione. qz loquitur qñ ſit extra fami
liam: ꝛ ſic in perſonã ꝓhibitã. Itẽ ſi bñ iſpiciaꝝ nõ fit veteriorꝝ cõditio ſe
riorum. Imo melioꝝ ex quo inter eos eſt facta alienatio. Preterea da-
to qꝰ fieret deterioꝝ nõ fieret ꝑ ſuperiores: ꝫ p legẽ q̃ permittit alienati-
onẽ taliter. ¶ Ad idem op. ꝙ poſſit renocari. Nam in themate ꝑſup-
ponitur ſimpliciter factã alienationẽ: ergo debet intelligiꝛ valeat ſolũ
in vita quaſi videatur ſolum alienaſſe ius qõ habet: vt. l. qõ in rerũ. §.
j. de leg. j. ꝛ. l. ſi domus. §. j. eo. ti. Et ad propoſitum noſtrum ter. in. l. qui
tabernas. ff. de ꝺben. empti. Solutio põi ꝺici primo ad. l. qui tabernas

Universidad de Deusto
Biblioteca

quod ideo non solum venit in venditione quia est publicus vt ibi. & ficius non erat commercium apud ipsos contrahentes. vt. l. hanc legem vers. ceterum. eo. ti. Ideo nimirum si non videtur facta vēditio ipsius soli publici. qō hec solutio sit vera probatur. Nam cū loquimur in cōtractu debemus interpretari pro emptore. vt. l. veteribus. ff. de pact. & l. habeo scribit obscuritatem. ff. de cōtraben. emp. Ad. l. si domus. §. fi. cū si. potest dici quod loquitur in vltima voluntate nos in contractu. naz in contractu interpretamur contra vendentem vt. §. Secus in vltima voluntate vt in iuribus cōtrariis. Vel potest dici q illa iura loquuntur quando qui legabat ignorabat conditionē ipsius rei legate. Ideo videtur solum illud ius quod habet legare: si autem sciebat: secus. iste est text. no. in. l. stichō. ff. de vsufru. leg. Potest etiaz dici quod hic videt alienare ius quod habet sed habet ius duraturum etiam post mortem & illud agnatis alienare potest qō sic. pbatur. Certū est q si quis alienat † feudum extraneo de consensu agnatorum illud renocari nō pōt etiā post mortē vasalli. Ita. pbatur in. c. i. §. preterea. quib. mo. feu. amit. & in. c. i. §. & si clientulus. de alie. feud. Sed illud operat alienatio facta inter agnatos eis non cōsentientibus quod operatur facta extraneo eis consentientibus vt patet recte intuenti in. c. i. de alie. feu. pat. & in. d. c. i. §. fratri. de ali. feud. Ergo clare patet quod † vasallus alienare potest ius duraturum etiam post mortem & erit istud vnum fundamentum ad sustentandum istam partem. Preterea ius † quod habet vasallus in feudo de sui natura non spirat mortē. Imo est tranſmiſſibile vt pro batur aperte in diffinitione ipsi⁹ feudi in. c. i. §. fi. in. qui can. feu. amit.

¶ Ad idem adducitur † nam alienatio facta in vnus er agnatis videtur quedam gratificatio. vt. d. c. i. in fi. de al. feu. pa. sed regulam habemus quod gratificatio non est permissa nisi expresse dicatur. vt in. l. femine. c. i. de secun. nup. & l. generaliter. eo. ti. & l. consensus. §. fin. de repu. c. ergo. Solu. potest dici dicta iura corrigi. hodie per aut. lucrum. C. de secun. nup. sed non valet quia licet in illo casu corigatur tamen in aliis casibus non nisi quatenus expresse dicitur. l. precipimus in fine. C. de appel. vnde potest dici quod illa iura magis videntur immere contrarium. nam ter. in. l. generaliter dicit: licentiam non negamus. apparet ergo qō erat concessa. Idem dicit ter. in. l. consensit de repud. vbi dicit electione seruata. Sed etiam. l. femine. expresse dicit contrarium ibi ad quēlibet &c. Sed in hoc corrigitur per aut. lucruz & sic illa aute. solum obstat inquantum dicit q lucrum debet equaliter distribui nō matris arbitrio. Sed illud est ex eo quia lex nova illud sibi expresse prohibet et sic regula remanet in contrarium. Aduerte quia text. dicit in. d. c. i. in si. quod est quedam refutatio non gratificatio sed refutatio inter agnatos est permissa vt in. c. tres erant agnati. in ti. de eo qui finé fecit agnato. ¶ Ad idem adducitur q possit renocari facili⁹ g̃ natur. pretidicii per vasallum in feudo filiis g̃ agnatis. text. est in. c. si vasallus. si vasal. serui. domi. non offe. Sed per alienationem factam per patrem nō preiudicatur filiis. c. titius filios. si controuer. fue. inter domi. & vasal. ergo fortius nec agnatis. Solu. potest dici qō per delictum patris facilius generatur preiudicium vt in. d. capi. si vasallus. secus per alienationem nec est bonum simile de delicto ad alienationem quia si alienatio fit inter agnatos nō est delictum quia est permissa: secus si inter extraneos. vt in. c. i. de ali. feud. pater.

1 ¶ Feudi alienatio potest fieri fratri vel nepoti id est filio fratris.
2 Frater in gradu precedit filium fratris.
3 Agnatus succedit in feudo ex legis dispositione.
4 Vasallo mortuo si feudum est paternum agnati succedunt in feudo omissa hereditate.
5 Alienatio feudi paterni voluntate domini facta: an & quando, valeat.
6 Testamentum inter liberos cuiuscunqz gradus valet.
7 Heres representatur in quolibet suo subiecto.
8 Quandoqz dictio aliquoties exponitur pro quandocunqz.
9 Dictio tamen aliquid includere debet.
10 Alienatio feudi paterni etiam de domini voluntate non valet agnatis non consentientibus.
11 Alienatio feudi paterni si fiat in extraneum an ad hoc vt valeat sufficiat consensus domini.
12 Dominum numero pluralis locutio verificatur.
13 Alienationis prohibitio ad hoc vt fieri possit requiritur cause expressio.
14 Feudum nunq̃ potest alienari extra agnatos eis inuitis.
15 Dictio vel verificatur in vno.
16 Alienatio feudi & alienatio rei prohibite alinari differunt.
17 Filia non potest in feudo succedere nisi expresse dicatur.
18 Alienatio feudi si fiat in filiā non statim potest renocari sed post mortem alienantis.
16 Res prohibita alienari: non potest in feudum dari.
20 Res extra agnatos alienari prohibita licet alienari non possit potest tamen in feudum dari.
21 Alienatio feudi facta pari & vino alienante & non post mortem.
23 Feudum nouum redit ad dominum si feudatarius sine herede masculo decedat.
24 Vasallo mortuo sine filio masculo feudum redit ad dominū: qō secus esset si esset antiquum.
25 Alienatio feudi paterni facta in extraneum agnatis & dño consentiēte non potest post mortem domini renocari.
26 Renocari nō potest res per fidei cōmissum relicta si ignoranter alienet.
27 Ignorantia alterius alteri non nocet.
28 Diuisio est alienatio.
29 Contractus libellarius est species alienationis.
30 Cessante causa prohibitionis cessare & iuris dispositio.
31 Alienare in vltima voluntate prohibitus nisi inter certos potest vnum ex illis eligere & ceteros excludere.
32 Pater nō potest in vnum ex filiis totam substantiam erogare.
33 Vasallus si occidat fratrem suum an agnati debeant priuari feudo.
34 Vasallo culpam committente an agnati admittantur ad successionē.
35 Feudum redit ad dñm vasallo sine herede legitimo decedente.
36 Alienatione feudi facta proximus agnatus prefertur in redimendo et prohibendo si feudum est paternum.

D partem negatiuaz primi dubii. Quod si alienatio fiat in remotiorē nō posit renocari. Arguno sic. nam videt text. apertus in. c. i. §. fratri. de alie. feu. vbi expresse dicit ter. q † alienatio feudi pōt fieri fratri vel nepoti id est filio fratris. ita exponit in text. in. c. i. §. similiter. quib. mod. feud. amit. tū constat gradu 2 † precedere fratrem fratris filiū & loquitur in feudo paterno. nam ipsi naturali pietas exercetur. sicut dicitur in testamentis inter liberos dicit bal. hic. Ité & feudū sit paternum probat ibi glo. & qō in alternatiuis possit fieri. pbat disiunctiua vel cui? natura est facultatem actus cui adiungitur insolidus permittere. l. si ex toto. §. i. de legat. i. & l. si titio. de leg. ii. probatur in. l. si beredi plures. de condi. insti. Sol. potest dici & hanc credo verā q ibi non loquitur de alienatione feudi paterni. pbatur primo ex ipsis rubricis. nam ibi ponitur rubrica de alienatiōe feudi: & oportet intelligi de feudo nouo. quia postea ibi subditur titius. l. specialis. & de alie. feu pat. vnde cuz ibi specialiter tractet de feudo paterno dicendus est q ille. §. fratri. loquitur in feudo novo. ex quo infertur illam gl. non fore veram. hoc etiam probatur euidētius per illud. c. j. de alie. feu. nam ibi in alienatione facta in extraneum domini volūtate per vasallū stabilis permanet alienatio quod non esset si feudū esset paternum q nō valeret etiam domini voluntate agnatis non consentientibus. dicit text. expresse in. c. i. de alie. feu. pat. vnde dicaz. d. §. fratri. intelligendus q feudum erat nouum & alienatio fuit facta dñi volūtate. & sic §. fratri. loquit in eodez casu quo totum illud. c. videt loqui. Sed si instes quid addit. §. fratri. videtur q nil addat: pōt dici q ibi nō est. §. nec ibi habeo. §. sed cum supra dixi q si alienatio facta est sine domini voluntate mortuo clicto sine herede reuertitur feudū ad dominum. Subditur versic. si vero. vbi dicitur quod si fit alienatio vero fratri vel nepoti cum domini voluntate stabilis pmanet et sic constructus est perfectus. Et sic dictio vero nō est aduersativa & forsitā nō est absurdum. Si vero velis ibi facere. §. & q aliquid inducat potes respondere qō fuit facta alienatio fratri vel nepoti: videlicet quando alter tā tum superuiuebat. Nam si ambo supuixissent fieri non potuisset. Nam cum pariter frater & fratris filius simul sint successuri. vt. in. c. i. §. i. vbi⁹ vero deficientibus. de gradi. fuc. in feu. non potest alteri fieri preiudiciū: sed alteri tñ potest fieri alteri premortuo quia ipse esset successurus: vnde etiā nō requirit dñi consensus. Si autem ambo vinerēt nō teneret alienatio mortuo alienante. vt in. §. & si clientulus. q̃ resoluto iure datorū &c. vt. l. ler vecigali feudo dicta. ff. de pign. l. iii. §. sed et marcellus. ff. de in diem adiec. hoc etiam confirmat sic. Nam † agnatus succedit in feudo ex legis dispositione. probat in. c. j. §. cum vero conradus 3 & qui feu. da. pos. & principali prouidentia. glo. & text. in. c. j. an agna. vel fil. pos. repud. ber. feu. ret. & in persona cuiuscunqz videt esse quid personale vt tot censeantur esse feuda quot vasalli: patet. Nam mortuo vasallo si † feudū est, paternum agnati succedunt in feudo etiam omissa 4 hereditate qō secus est in filio. Probatur in. ca. j. an agnatus vel filius defunc. pos. feu. ret. repud. ber. Unde videt sola persona p mortē crimi. vt in aut. de nup. §. deinceps. & l. si is qui. de inofficio. testa. Jn simi. etiam potest adduci qō not. in simili in aut. bona dānati tonz. C. de bo. dā. Nā bona dānati occupant successores non tanquam heredis sed iuris dispositione. pro hoc lege prima. §. an bona. ff. de iure. fis. Et hec est ratio quare instantia in accipientes bona defuncti non transit instantia. de quo in. l. si constante. §. fi. ff. soluto matri. de quo Bald. in. c. j. de suc. feu. Vel potest dici quod alienatio facta vlteriori agnato tenet: scilicet vigente alienatore. Sed eo mortuo renocari potest per proximiorem. ter. videtur apertus in. c. titius filios. si de feu fue. controuer. inter domi. et vasal. & vide in prima oppositione vel potest dici q. od cum alienatio fit in nepotem & sic vlteriorem tamen cum similiter admittantur videtur idem indicandū ac si fuisset in parem facta, vt dixit ter. in. l. fi. C. fami. ercis. & ibi gloss. sed non valet quia secundum hoc decideretur pro secundo dubio. Item prima sol. non videtur bona. quia si tenet alienatio irrenocabiliter facta inter agnatos de feudo nouo in quo agnati nullum ius habent: tantomagis debet tenere de feudo paterno in quo ius aliqō habent. Sed potest dici q cōsensus domini istud opereretur & inducat

& inducat & soluat istam diuersitatem. Item posset contra istā sol. dici q rubrica de alie. feud. loquatur generaliter de quolibet feudo scz nouo & paterno. Sed rubrica de alie. feud. pat. solum de vno. posset etiam dici prout dicitur in simili in titu. de procur. & in tit. mand. Ité pōt etiā dici q ibi fit. §. sed continuet cuz seq. ibi in feudo comitatus &c. vt ibi & tangit gloss. in vlt. lec. Et sic cū ille text. diuersos habeat intellectus sm glo. & docto. in eo fundamentum fieri non potest. Ad idez opp. fortiter q per proximiorem non possit renocari. vnde adducitur tex. expressus in c. j. ver. & licet. de alie. feud. pa. nam a principi. illius. c. datur regula negatiua q † alienatio feudi paterni non valet etiam dñi voluntate. a qua regula excipitur si alienatio fiat agnatis consentientibus ad quos feudum ofiez erat deuenturū. Deinde in ver. nec in filiā remonet quoddā dubiū qō non est ad ppositum nostrū subditur ver. & licet in quo videtur determinari questio nostra. nam cum posuit in prin. regula negatiuam q̃ † alienatio feudi paterni non valet etiam dñi voluntate. a qua regula excipitur nō si fiat inter agnatos: quia tunc tenet nec miruz q sm bal. pietas naturalis exercetur sicut dicimus q̃ valet † testū inter liberos cuiuscūqz gradus hic enim vt ita diximus qñ vere indulgetur. C. de testibus. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. de iniust. test. l. ii. §. gnaliter. de leg. prestā. vbi ratio redditur. l. si duobus. §. si primus. de contrab. ar. in rōne fui. ff. de capi. di. l. tutelas. Et pondero verbū inter: qō sui natura non exigit omnū concursum nisi apponaf verbū ois. l. fi. & ante. posita. C. fami. ercis. Imo videtur q in quolibet possit verificari probatur in. l. inter pares & l. inter eos. ff. de re iudi. Sic ergo cum reperit alienatio facta inter agnatos licet vlteriores non debet posse per proximiorem renocari. hoc etiam probatur sic. nam † genus repūtatur in quolibet suo subiecto. p batur in. l. voluntas. C. de fideicom. Preterea si intelligeremus alienationē factam inter oēs agnatos versi. & iz. non aduersaref pcedentibus & repeteretur casus minus dubius & nil induceret contra. §. quibus. in prima constitutione. C. & esset factus de casu in dubitali. contra. l. qō habeo de carb. edic. qō nō est dicendū. Pōdera et verbū † qñz qō pōt ex poni pro qñcūqz. ter. in simili in. l. fi. de condi. & demonst. q̃ omne tps re ſpicitur. Facit quod not. in. l. bahista. ad trebel. et sic de oibus intelligit. Pondera etiam dictionem † tamen: que debet aliquid includere. l. sti minum. §. si. de dam. infec. insti. de supsec. tu. §. fi. Sol. et pondero quod illud ar. potest fieri etiam ad secundum dubium. Et ad primuz dubiū potest dici sine preiudicio secundi q dñi dicit inter agnatos scilicet cuidem gradus. Sed hoc nō possum dicere. Unde soluo alio modo & credo verum intellectum illius. c. Nam prima regula † negatiua indistincte est vera quod agnatis non consentientibus nō valet. & dico qō pōt renocari eo casu etiam alienatore vino. hoc probatur in. c. j. ver. in probibendo. qualiter olim feu. alie. pot. versi. antem. & lz loquitur quando est facta inter agnatos: quo casu lz fit facta in vlteriores non pōt in vita alienantis renocari. text. apertus in. c. titius filios. si controue. fue. inter domi. & vasal. Et sic loquitur de versi. & licet. Post mortē aūt vī posse renocari per regulam resoluto iure datoris &c. l. ler. vecigali. ff. de pig. & d. versi. & si clientulus. videtur ter. in. l. peto. §. predium. de lega. ij. Nec ob. ei quod dixi q alienatio facta in extraneum non valet agnatis nō cōsentientib⁹ etiā vino alienāte. d. c. j. ver. nec in filiā. cōiuncto. c. j. §. hoc quoqz. de succ. feu. Quia dico q non valet quin pretio oblato etiam in vita alienantis non possit renocari. Secus est si in agnatos fit q̃ demū post mortem. Non ob. §. hoc quoqz: q ibi nō voluit adnocare agnat⁹ vinente alienāte: q forte ptiū nō habebat. Vñ expectare volunt mortē q̃ tunc etiam sine pretiū restitutione potest adnocare: ratio q̃ est finitum ius datoris. Pro hoc etiam facit. d. c. titius filios. Non ob. etiā d. c. j. de feu. alie. versi. & si clientulus. q̃ ibi non habebat agnatos. et ibi est facta in extraneū. Patet q̃ si habuisset agnatos non tenuisset alienatio. d. c. j. de alie. feud. pat. cuius contrarium dicitur in. d. §. & si clientulus. Vel potest dici q̃ versi. sed licet. aduersetur principi. illius. c. j. de alie. feu. pat. q̃ dicit q etiā dñi volūtate nō vz agnatis nō consentientibus. Dodo in versic. sed licet. vult dicere q̃ valet facta inter agnatos dño nō consentiente. Posset etiā dici totum ecōtra videlz q tot⁹ ille tex. lo 11 quat quando interuenit consensus dñi: & velit in effectu q̃ si † alienatio fiat in extraneū non sufficiat consensus dñi: secus si fiat iter agnatos: q tūc sufficit. In themate aūt de consensu dñi nihil dz. Ité potest largi? dici q ille versi. & lz. quatenus permittit alienationez inter agnatos dz intelligi q interueniat consensus alioū agnatorū: & illa tota litera in esse etu velit istud q si alienatio feudi pñi fiat † extraneū ad hoc vt teneat requirit cōsensus vtriusq; scz dñi & agnatoruz: & hoc velit. Si vero fiat inter agnatos tūc sufficiat cōsensus agnatoū etiā sine consensu dñi. Sz in casu nostro expresse dicit q non interuenit: ergo &c. hec est colorata solutio & de mēte litere. Preterea ad probandus q ille ver. & lz loquat quando cōsensus dñi nō interuenit. Patet ex litera ibi si paternū fuit &c. q̃ si interueniret consensus dñi valeret etiā si esset nouum. d. c. j. §. & si clientulus. de alie. feu. Preterea intelligendo versi. & licet vt. §. adducti: videlz q nō possit renocari co: roboratur sic. text. dicit iter agnatos &c. cū ista verba sint indistincte, plata: ergo in dubio, verificat in quolibet subiecto. ff. de condi. indebi. l. cum is. §. fi. ff. man. l. fideiussor. & licet 12 tex. dicat inter agnatos: & sic † in plurali: ad cui⁹ verificationē duo sufficiunt. ff. de testi. l. vbi numerus. tñ in themate nostro potest dici hoc

interuenisse. nam cum fuit facta per vnum agnatum in alium dici potest facta inter agnatos. in simili dicit text. in. l. j. C. de pac. conditionis i unctum inter fratres &c. facit. l. inter coheredes. famil. ercisc. Preterea hoc optime quia text. hic non loquitur in persona: quia non dicit si quis alienauerit inter agnatos. Sed in rem quia dicit inter agnatos autem permittitur vnde non requiritur nisi quod alienans & ille qui recipit sint de agnatis. Sed soluto patet ex pdictis. ¶ Ad idē oppo. quod non possit renocari. nam quod nō possit feudum alienari: est inductum in fauorē agnatorū ad quos est reuersurū. Ad dos sic alienatio prohibita in certarū personarū fauorē potest in aliquas ex eis heri aliis exclusis eiusdem gradus text. in. l. pater. §. quindecim. de legat. iii. & l. voluntas. de fideicōmis. C. Secundum est huiusmodi. ergo & sic declaratur. c. j. de alie. feu. pa. quod non est absonum. l. nō est nonum. ff. de legi. & q̃ sit huiusmodi patet: q nō est inhibita feudi alienatio: vt in familia remaneat & consortes extraneos nō habeat. Sol. pōt dici qō dicta iura non obstant. & permitto regulā. l. filiusfami. & dixi. de leg. iiā regula est q̃ ad hoc vt † prohibitio alienationis fieri possit requiritur 13 causa expressio vt ibi: sed in. d. l. quoties. prohibita erat. Ideo vt in familia remaneret & in. §. quindecim. quia volebat inter liberos remanere. Dodo cum sit prohibitum in certo casu in alio videtur permissum. l. maritus. C. de. pos. l. cū proc. ff. de iudi. sed hic in ca⁹ nostro nō est ita q̃ prohibita est alienatio in preiudicium agnatorum. que ratio ita hz locum si alienetur vni de familia quo ad alios sicut si in extraneum alienaretur. licet vno casu nō valeat secundo sic saltem in vita alienantis vt in. c. j. §. & si clientulus: de alie. feu. & per regulā resoluto iure datoruz &c. Nec ob. q̃ ista ratio videlicet q̃ de preiudicio proximioris tractatur & habet locum si fiat in alterum de familia: quia omnes admitterent eo casu quo contra fieret. l. peto. §. fratre. de lega. ii. quia non attenditur illud ex quo alienatio videtur fieri secundum voluntatē defuncti qui prohibendo alienationem extra familiam eam videtur permittere in familia. nam cum testator potuisset in totū ipsos de familia ab ipsa re excludere: ergo fortius in certo casu tantum potuit eos excludere: & sic ipsam acquisitionem modificare. ar. l. qui plures. ff. de vulga. & pu. Sed in casu no tro fieret extra voluntatē primi partūs aegrōtis feudū ideſtincte omnibus eius successoribus quos potuit tale feudum habere. nimirum si non tenet alienatio. Si tamen voluisset primus parēs feudo legem imponere vt tantum certis personis acquireretur: potuisset. ar. l. §. si conuenerit. ff. de pos. iuncto. §. strēnuus. in. c. j. de feud. cogn. vnde cum potuisset in totum preiudicare eum in rum si acquisitionē potest modificare vel dic q̃ ibi est prohibitio psonalis que solum attendit & respicit personam hic vero realis que afficit & respicit rem. patet: q̃ in contrariis ille de familia qui lege permittente alienat: potest extra familiā 14 alienare secus in casu isto: q? feudū nūq̃ in extraneū & sic extra agnatos eis inuitis alienari potest. Est ergo illa „phibitio minor & alterius nature q̃ ista: & ideo tanq̃ ex separatis non fiat illatio. l. papin. eruli. ff. de mino. l. inter stipulante. §. sacrā. ver. sed hec dissimilia. de verb. oblig. ¶ Ad idē adducitur q non possit renocari. nam cum alienatio fit inter agnatos videtur quedam refutatio seu gratificatio. ter. in. capi. j. de alie. feu. pat. Sed habeo quod gratificatio videtur pmissa vt. l. generalite. de secun. nup. vbi text. dicit licētiam non negamus. & idē ter. in. l. cōsensu. §. fi. C. de repu. ibi electione seruata. apparet ergo quod cum vni ex agnatis gratificatio facta fit nō possit renocari. pro hoc adduci pos sunt. l. filius. §. penul. de lega. i. & l. pater. §. quindecim. de lega. iii. Item scias quod aliud est gratificatio. aliud quasi refutatio. l. si idem. C. de cod. cil. ergo &c. d. l. pap. & versi. sed hec dissimilia. Sol. potest dici illa iura corrigi per auten. lucrum. C. de secundis nup. vel dic quod gratificatio est permissa in. d. l. quia expresse lege cauetur. Jn aliis autem casibus dicam secus vel dic quod si permittitur si fiat in pari gradu dictis. ll. prima sol. non tuta per id quod habetur in. c. tres erant agnati. in titu. de eo qui fi. fe. agna. suo. vbi dicitur permissa inter agnatos refutatio. solu. ibi loquitur in refutatione que fit per eum qui non possidet & sic de refutatione iuris de futuro. de quo in. l. j. C. de pactis. & in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de verborum obliga. & plene p Bal. vbi declarat illud. c. in. c. j. imperator: lotharius. Et sit inter ista diuersa ratio vt patet ad sensum quia qui alienat vni preiudicat alijs. Ideo alij renocare possunt qui non refutat sibi soli preiudicat. Cum ergo diuersa si ratio diuersum ius. ¶ Ad idē adducitur. c. j. §. sed & res. per quos fiat inuest. nam ibi textus dicit alienationem permissam tibi vel proximiori & sic 15 licet vendere vni tantum propter dictionem vel: que verificatur in vno l. si beredi plures. de conditi. institut. ergo apparet quod tunc alter fit proximior tex. tamen potest vlteriori alienari. ergo non potest renocari. Solu. potest dici quod alienatio possit fieri tibi si es proximior: vel potest dici quod nil faciat. nam ibi loquitur in re prohibita alienari. & vt prohibitio teneat oportet causam inseri. l. filiusfamilias. §. dixi. de legatis primo. fuit ergo ibi prohibita alienatio fauore agnatorum vnde nimirum si potest vlteriorem in gradu eligere. nam verum dicent esse in familia & sic satisfactum erat voluntati defuncti. d. l. filiusfami. §. penul. 16 de lega. j. & l. voluntas. C. de fideicō. a magna differentia est inter † alienationem feudi & alienationem rei prohibite alienari. probatur. nam si res que prohibetur alienari alienetur: statim pōt renocari. ter. in. l. cum pa

Universidad de Deusto
Biblioteca

ter.§.libertis.de leg.ſi.¶ glo.in.l.peto.§.prediū.co.titu.ſecus in feudo
17 nam ¶ filia non poteſt in feudo ſuccedere niſi expreſſe dicatur:vt.ca.i.§.
18 hoc aũt notandū.qui fen.va.poſ.tamen ſi ¶ alienatio fiat in eam non
ſtante poteſt reuocari:ſed poſt in ortum alienãtis.text.videtur in.c.i.§.
hoc quoq;.de ſucceſ.feu.Sed forte iſta differẽtia nõ eſt bona.quia ſi pre
ſupponis alienationem factam rei feudalis in perſonam non pmiſſam
ſtatim poteſt reuocari:text.in.c.i.de alie.feu.pa.in princ.vel poteſt dici
forte q ibi probatur idem quod probatur in.l.volũtas.C.de fideicom.
19 vnde non obſtat vt dixi.nam licet detur ibi regula q ¶ res phibita alie
nari non poſſit in feudum dari tamen excipit caſum in quo poteſt in
20 feudũ dari licet non poſſit alienari.naz ¶ res que phibetur alienari ex
tra agnatos.licet non poſſit alienari extra agnatos poteſt tamẽ in feu
dum dari.Et preſuppoſito q res prohibita alienari extra agnationem
poſſit in alienatione ¶ in remotie:ẽ alienari ex tacita voluntate teſtan
tis vt.l.filiuſſami.§.pe.ff.de leg.i.¶.l.voluntas.C.de fideicom.nõ ſequi
tur q̃ feudum ſtit ſit illius cõditionis cuius ¶ dicta res que prohibet alie
nari.nec hoc ibi dicit ille tex.vnde etiam.caue a ſol.poſita ad hoc ¶ tra
21 rium in parte affirmatiua.¶ Bal.in.§.ſed ¶ res tenet q ¶ alienatio fa
cta pari tenet viuo alienante.¶ non poſt mortem.et facit ad ſecundum
dubium.Et hoc ideo quia fraudulenter fecit et exemplificat alias q
nõ vel dic tenẽdũ q ibi ꝓprie loquaf de feudo paterno.qõ videtur ĩme
re litera ibi ſi quis ex agnatis eius ꝛc.¶ dictum fuit circa intellectum.c.
primo.de alie.feu.pa.nam omnes ſolu.ibi date poſſent adaptari ad illuz
text.¶ ad omnes ſi.qui probarent talem alienationẽ inter agnatos fieri
22 poſſe.¶ Adducitur ad idem.c.i.quẽad.feu.ad filiam perti.vbi ly filia
non ſuccedat in feudum niſi dicatur vt in.c.i.§.hoc autem notandum.
qui feu.da.poſ.tamen ſi inueſtiatur mortuo patre parentes non reuo
cant.Sol.poteſt dici quod ibi loquitur de preiudicio quod inferꝛ per
factum domini.quia dominus inueſtiuit quod hic poteſt vt hic.ſed du
bium loquitur de preiudicio illato per agnatum.ſed non ſapit.¶ hoc te
net pet.de erncto ibi.¶ Ray.op.videtur contra capi.j.de alie. feu.pat.
23 dic ergo quod ibi loquit in ¶ feudo nouo cuius natura eſt q mortuo
domino ſine herede maſculo redeat ad dominum.vnde nimirum ſi do
minus potuit illam inueſtire.Poſſet etiam dici quod non põt reuo
cari filia viuente ſed poſt mortem ſic.vel dic quod erat nouũ ꝛ dubium
erat.quia decentius videbatur agnatos inueſtiri ꝙ filiam.ar.l.j.§.per
mittitur.de aqua quo.¶ eſti.vel dic q ibi eſt ſpeciale in filia.ſecundum
Jac.de bel.ſicut alia multa ſunt ſpecialia in liberis primi gradus.l.iu
bemus.C.ad trebel.vel dic vt ibi per Bald.qui ponit etiam nouum ca
ſum vel poteſt dici q etiam ſi ſit antiquum feudum tamen ſi fuit filia
inueſtita non reuocetur per parentes vt ibi.Ratio quia parentes ſeu
aſcendentes in feudo nõ ſuccedunt.vt in.c.i.de natura ſucce.feu.vel po
teſt dici q non poteſt reuocari a parentibus ſuis.ſ.domini inueſtientis
vel dic ſecundum Bal.q ibi ſuit conceſſum feudum alicui pro ſe ¶ ma
ſculis ¶ feminis ¶ tunc agnati ex quodam priuilegio femine preferũtur
cui priuilegio poteſt derogari per dominum ſi filiam inueſtiat contem
platione patris.ar.l.eius militis.§.militia miſſus.de teſta.mili. ¶ Ad
idem op.quod non requiratur conſenſus agnatoruz.nec poſſunt revo
care.¶ pro hoc videtur tex.ſatis ruminat Supra in.c.j.§.ſi vero.de alie.
feu.breuiter ibi multa dixi.¶ Credo q veritas eſt q feudum ibi eſt nouũ
patet quia ſi non eſſet nouum poſſet nõ tenere alienatio.probat expꝛſſe
24 in.c.i.de alie.feu.pat.patet etiaz quia ¶ vaſallo mortuo ſine filio maſcu
lo feudum redit ad dominum quod non eſſet antiquum. Preterea q
ſit verum patet quia ponitur in titu.de alie.feud.poſt ponitur titulus
de alie.feu.pa.vel põt dici q ibi loquitur de renocatione feuda a dño q̃
fieri non põt ſi dñs cõſenſit.alꝰ ſic vt ibi.qõ aũt ab agnatis poſſit fieri
vel non.nõ dicit ille tex.Vel dic quod ibi non habebat agnatos.hic ſic.
Vel ſi habebat conſenſerũt q nec tex.dicit Iuũ vt cõcordet cũ.§.preterea.
¶ Ad idem op.naz ly hic in quem eſt facta alienatio ſit vltenor in gra
du.videtur q ſibi poſſit gratificari.qõ probo ſic.nã ꝓpter dubiũ qſtz
aliquid pmittitur qõ alꝰ nõ pmitteret.Sed hic eſt ¶ eſſe põt dubi m
an hic primus ſuperuinat tpe mortis ipſius alienantis:ergo propter il
lud dubium videtur poſſe ſibi gratificari ly:ſit ſecũdus in gradu. Pro
hoc adducto text.ff.de leg.ſi.l.ſi quis ſeruuz.§.certã.C.de edic.diui adri.
tol.l.ũ.cum ſi.Solu.poteſt dici q illud dubiũ an ꝓximiaꝛ his qui obti
net primum gradum nõ eſt potens cauſare talem gratificationẽ nec de
illa loquitur.d.§.certam. ¶ Ad idem optime poteſt adduci.naz quod
operatur conſenſus agnatorum in alienatione feudi paterni facta in
extraneũ id operatur alienatio inter agnatos facta ſine conſenſu agna
25 torum.Hoc optime probat tex.in.c.i.de alie.feud.pat.¶ Sed alienatio
facta in extraneum agnatis ¶ dño conſentiente nõ poteſt poſt mortem
dñi reuocari:ergo nec ſi fuit facta inter agnatos.¶ iſtud eſt optimum
argumentum.Solu.poteſt dici q illud ibi non probaf.nã ille tex.bene
probat q ſi fit alienatio feudi in extraneũ nõ ſufficit dñi conſenſus ſz etiã
agnatorum requiritur.Secus ſi fit in agnatos:quia tũc dñi voluntas
non exigitur.ſz agnatorum ſic.At cũ hic volũtas agnatorũ nõ interue
nerit vt expreſſe dicit thema noſtrum:ideo poterit reuocari.Vel põt dici
totum econtra:videlicet q ille tex.velit q alienatio feudi paterni in ex
traneum facta nõ valet etiaz dñi voluntate niſi agnatis cõſentientibꝰ.
Secus ſi fiat inter agnatos:q tũc cõſenſus dñi requirit nõ aũt agna
torũz.At cũ hic nõ ꝓſupponaf ꝓſenſuz dñi iter uenisſe poterit reuocari
¶ Ad idẽ q non poſſit reuocari adduco text.no.in.l.ſi.ff.de leg.ij.naz
26 ſi ¶ res per fideicommiſſum relicta alienet ignoraũter nõ poteſt reuocari
Sed cũ in themate non preſuppona q ſciuerit vel nõ dicimus valere
ſaltem eo caſu quo ignoraũter alienauit:q forte ignorauit eſſe ꝓhibitaz
alienationẽ feudi.Solu.¶ eſt vera ſolutio ibi in.§.ſi.error facti interue
nit q ignorauit re eſſe ꝓhibitaz alienari a teſtãre:q codicillos teſtatoꝛ
tũ aperiri iuſſit poſt mortem ipſius qui alienauit.Unde ꝓpter bonaz
fidẽ vendẽtis ¶ emẽtis diceret tenere alienatio.At in caſu noſtro ſi di
cimus iſtũ ignorare alienationẽ feudi ꝓhibitã dicẽt in iure erraſſe.Un
de cũ in iure errauerit nõ eſt equũ alienationẽ cõfirmari:cuiz regula ſit
27 ¶ ignorantiã alteriꝰ alteri nõ nocere.l.iniqſſimũ.in fi.de in.¶ fac. igno.
precipue iuris ignorãtia.cum quilibet debeat ſcire leges ¶ illas ignora
re ſit lata culpa.qõ autem alienatio feudi ſit prohibita patet in.ca.j.de
aliena. feu.pat.probatur etiã in.c.ſi vaſallus feudũ.ſi vaſal.ſeruj.domi.
non offe.vbi ſi ignoraũter alienet dñs nõ admittitur:ſz ad intereſſe em
ptori tenetur:¶ ſic Scius non tz niſi quo ad hoc vt teneat ad intereſſe.
¶ Ad idẽ q non poſſit renocari.c.odẽs filiꝰ.ſi de feu.fue.cõtrouer.¶ i.c.
28 tres.erãt agnati.de eo qui finem fec.agn.naz ¶ diuiſio eſt alienatio:qm
alienatur pars quam habet iure ſuo probatur in.l.j.C.cõmunia vtriuſ.
iudi.de verbo.oblig.l.qui rome.§.duo fratres.Sed in diuiſiõe poſſunt
totum vni adiudicare.¶ ſic quilibet alienat partem ſuam alio irrequi
ſito.Sol.poteſt dici quod nõ obſtat q̃ tz intelligi qõ preuenit ad vnũ
alionm conſenſu ſalltem tacito.Vel põt dici qõ alij nõ ſupererãt agna
ti.vel dic q loquitur in filiꝭ ſz dubiũ noſtrũ i agnatis.Vel dic q ſaltẽ
ficti omnũ conſenſus interuenit:ideo ſiudicat oibus.d.c.i.de alie.feu.
pat.Vel dic q diuiſio talis non dicitur alienatio:vt in auf.de liti circa
prin.q cum admdicatur vni dicuntur conſentire.facit.l.j. cõia vtriuſ.
iudi.quia vicẽ emptionis ꝛc.facit ẽt lex titius.qui.mo.pig.vel hypo.ſo.
¶ Ad idem adducitur.nam q in alienatione feudi requirit conſenſus
agnatorum eſt introductũ cõtra regulã cum ſola volũtate dñi feudũ
alienari poſſit.Probaf in.c.j.circa fi.de feu.aliena.c.j.verſicu. ſimiliter
nec lex cozradi.¶ de prohi.alie.feu.per fede.¶ gloſſ.hoc tenet de phibi.
alie.feu.per lotha.in verſi.expromiſſi.modicum ti facit.Solu.põt dici
q imo eſt ſm regulam. Nam regula tradit in.c.j.de alie.feu.pa.q̃ conuz
conſenſus requiritur. Non ob.c.j.circa fi.de alie.feu.q loquit in feudo
nouo vt ſepe probaui. Non ob.c.j.verſic.ſimiliter.q loquit in feudo no
uo.Patet quia ter.circa fi.dicit q habet feudũ pro ſe fuiſſe heredibꝰ:
¶ verbũ heres pro filio capitur in feudo.d.c.j.§.¶ ſi clictulus.de alie.feu.
Patet etiã quia ſi non eſſet nouũ nõ valeret agnatis nõ ꝓſentientibꝰ.
¶ Ad idẽ adducitur.nã cõtra regulã eſt quẽ habere ſpẽ iuris queredi
ex ſucceſſione alterius.l.ĩ.§.interdũ.de vulg.¶ pupil.cum ſi.quod tũ eſt
in feudo vt iuribus vulgaribus:ergo non debet extendi quando alie
natio fit in agnatos quod requiratur conſenſus eorum cum expreſſe
hoc non caueatur aliquo capitulo maxime cum ſimus in materia feu
dorum in qua non habet locum extenſiua interpretatio pro indemni
tate rationis:nec eſt locus in eis argumentuz legalibus:imo quod ſcri
ptum eſt ſeruatur.videtur ꝓbari in.c.j.in fin.de alie.feu.et.c.obertus
de orto.de feu.co.¶ eſt bonũ argumentum.Sol.poteſt dici q ſz habeãt
ſpem:tũ non videtur quicq obſtare quin eorum cõſenſus requirak.nã
¶ filius habet ſpem patri ſuccedere tamẽ in legitima pater nõ põt ſibi
preiudicare etiam ſi det aliꝭ fratribus.probatur in auf.nouiſſima.¶ in
auf.vnde ſi parens.C.de inoffi.teſt.Non ob.quod dicitur q in eis non
debet fieri extenſio.quia frater ab homine non poteſt fieri ſed a lege ſic.
ita videtur velle.d.c.j.de feu.cogni.nam cum dubium ſit an requiratur
conſenſus ad naturalem rationez eſt recurrendũ ad.l.ſcire oportet.§.¶
ſi maxime.ff.de excuſ.tut.Sed iſta non videtur bona ſolu.quia magna
differentia eſt inter legitimam filio debitam et id quod debetur agna
tis cum in eis filiꝭ ratiõe naturali debeaf.facit.l.cuz ratio.de bon.dã.
29 ¶ Ad idem adducitur capitulũ primũ in ſi.de alie.feud.pa.nam ¶ cõ
tractus libellarius eſt ſpecies alienationis gloſſ.not.in auten. ingreſſi.
C.de ſacroſanc.¶ tamen conſtat illum fieri poſſe vt dicto capitulo primo
in ſi.ergo ¶ venditio poteſt fieri.Solu.poteſt dari vt.§.ſcripſi.et ar
gumen.§.in.iiij.oppo. ¶ Ad idem adducitur capitulum primũ in fin.
vbi dicitur quod quaſi refutatio eſt ſi fit inter agnatos:ſz habeo quod
refutationes non exigunt conſenſum alicuius ergo.l.qui autem in pn.
que in fraũ.credi.ergo nec in caſu noſtro cum talis venditio pro refuta
tione habeatur.Solu.ibi repudiat quod non eſt queſitum hic autem
quod iam eſt queſitum:vel dic quod quo ad illud edictum alterius cõ
ſenſus non requiritur et poteſt aliꝭ preiudicare.Secus in caſu noſtro ar
gumen.l.liberto octoginta.de bo.liber.nam ibi ratio redditur text.duz
dicit non ſuum proprium patrimonium.vel dic qõ fateor q poteſt ſed
non habebit effectum niſi vinente refutante per reg.reſoluto iure dato
ris ¶ c.l.in concedendo.de aqua plu.arcen.cum ſi.prima poteſt defendi
per.c.j.de eo qui fin.fac.agn. ¶ Ad idem facit.nam intereſſe ſpei ſucceſ
ſionis in re alienari prohibita niſi inter quoſdam non conſideratur
quando in vnum ſit ex illis qui tale intereſſe pretendit vt.l.volũtas.C.
de fideicom.¶ l.pater.§.quindecim de leg.iij.cũ ſi.Solu.dici.§.in ſolu.
30 iij.arg. ¶ Ad idem facit q ¶ ceſſante cã prohibitionis debet ceſſare in
ris diſpoſitio.l.pap.cpul.ff.de minoꝛ.l.naturaliter.§.nihil commune.de

acquiren.

acquiren. poſ.ſed ratio prohibitionis feudi alienantis feudum eſt ne
agnatio ꝓinetur feudo ¶ ne habeant conſortes extraneos aliꝭ agnati ¶
maxime croſos ¶ ſibi non conſortes. colligitur in titu. generali.de alie.
feud.¶ ſpeciali de alie.feud.pa.inter conſortes enim facta alienatio non
eſt indicanda.autentica de litigi.col.viij.circa principium nec in equa
lem dominium.vt in titulo de lege coradi.cap.primo circa medium.
Hec autem ratio ceſſat in caſu noſtro ergo ꝛc.So.poteſt dici quod in
vita alienantis tenet talis alienatio poſtea non per regu.reſoluto iure
datorum ꝛc.quia non.reperitur text.expreſſus de hoc et quoties legis
intellectus eſt dubius recurrendum eſt ad rationem naturalem ꝛc.l.ſci
re.§.et ſi maxime de ercn.tuto.Sed regula ſtat quod reſoluto iure da
toꝛis ꝛc.facit cap.primo.de feud.cogni.¶ multas ſolutiones ſupra de
di.vel dic quod illa non videtur ratio.Sed ratio videtur ne generetur
preiudicium agnatis.quod ſit ſi in vlteriores fiat. ¶ Ad idem.nam ꝓ
31 bibitus in vltima ¶ voluntate alienare niſi inter certos poteſt vnuz ex il
lis eligere ¶ ceteros excludere ergo ¶ inter vinos vt in caſu noſtro poteſt
vnum eligere maiorem.propo per.l.filiuſſami.§.penultimo. de leg.i.¶.
l.vnum ex familia.§.ſi duos.de legatis ſecundo. Minoꝛ probatur per
ter.ff.de legatis ſecundo.l.peto.§.fratre.¶ eo.titulo.l.cum pater.§.cũ in
ter.non enim eſt hec niſi vna preuentio ¶ iure permiſſa.C.de fideicom.
l.poſt mortem.Solutio ibi ex volũtate defuncti eligit vnum. nam cum
potuiſſet in illa re in totum preindicare potuit fortius aquiſitionem
modificare dando licentiam quod in vno ex premiſſ. alienetur. quod
non eſt in caſu noſtro.quia expreſſum non videtur :marime quod poſt
mortem alienatio habeat effectum ¶ vide.§.in tertio arg.in ſolutione.
¶ Ad idem adducitur autoritas gloſſe libri feudoꝝ.in titulo per
quos fiat inueſtitura capitulo primo verſicu.ſed et res in duobus lo
cis.videlicet in principio gloſſ.magne.et in eadem glo.verſiculo poteſt
ergo.Ad idem autoritas Jacobi de arcli.de vero.qui dicit quod ſi fiat
in feudum non valet Si contrario ergo ſi fraus non interuenit valet
hec nota in ſumma.quibus modis feud.amittitur capitulo primo.§.
eſt et alius caſus.verſiculo ſi tamen plures.So.licet in practica autoꝛi
tates prohint.tamen in ſcholis vbi locus eſt diſputandi modicum eſt
curandum niſi in quantuz lege vel ratione inuaretur facit.l.diam.C.de
colla. ¶ Ad idem adducitur.nam regula eſt quod tunc demum con
ſenſus alicuius requiritur quando ius habet: probatur in.l.j.§.denũ
ciari.de ventre.inſpic.¶ in.l.in diem.de aqua plu.arcen.ſed iſti non ha
bent ius cum vinat vaſallus qui eos precedit.ergo non requiritur con
ſenſus illorum.Solutio poteſt dici quod imo habent ius ſaltem in ſpe
principali prouidentia:vt victa glo ſſa in capitulo an agnatus vel fil.
repu.hered. fend.reti.po.vel dic quod.§. denunciari loquitur in actu
qui fit in iudicio ideo nõ requirit citatio habentis ſpem.ita dicit bar.
in.l.in diem.de aqua plu.arcen.vel ſol. quod illa reg.non eſt vera.patet
in.l.peto.§. fratre.¶.l. cum pater.§.libertis. de legatis ſecundo.nam bi
qui alienant in perſonam prohibitam factam admittũtur ad reuoca
tionez ¶ habent ius in ſpe.¶ tamen vt alienatio teneat requiritur om
nium conſenſus vt dicto.§. libertis.probatur in.l.quoties.C.de fidei
com.¶ ille tex.bene facit ad aliam partem. ¶ Ad idem quia non vide
tur alienatam quod ipſi agnationi eſt conceſſum.l.voluntas.C.de fi
deicom.C.de codicil.l.ſi.quis agitur.§.ſi.¶.C.de impo.lucra. diſcrip.l.
j.lib.¶.ſed bicelt huiuſmodi:ergo ꝛc. Solu.dicta iura non ſtringunt
vt ſepius eſt dictum patet qz ibi ideo alienatio tenet qz eſt permiſſa er
volunt ate teſtãtis.ſed hic ſecus.nã preinditiũ generaretur aliꝭ:tolle ſi
32 mile in.l.ſi.C.de inoffi.dona.¶ auf.nouiſſima de inoffi.teſt.nam ¶ non
poteſt in vnum ex filiꝭ pater totam ſuam ſubſtantiam erogare.ſic di
cam hic.vel dic q ſi concedatur ipſi agnationi eſt verũ.ſed hic aliquã
bus tantum eſt conceſſum.preterea.l.j.de impo.lucr.deſcrep. loquitur
in deſcendentibus ¶ aſcendentibus ſecus in aliꝭ videtur ibi decidi cir
ca medium.

Ad vltimum dubiũ quod alienato feudo in extraneuz dominus nõ admittitur imo agnati.ꝓ
batur ſic ſi id de quo magis videtur ineſſe ¶ non ineſt ergo nec de quo
minus vt antẽ.multomagis C.de ſacroſan.ec.ſed multomagis videtur
33 ineſſe quod vaſallo ¶ occidente fratrem ſuum debeant feudo priuari
agnati ¶ tamen non priuantur.vt in capitulo primo.§.deniqꝫ.que fue.
prima cauſa benefi.amit.ergo multominus per alienationem debent
priuari cum nemo diverit hoc fore minus delictum. Sol.poteſt dici
quod ideo fratrem occidendo agnati non priuantur:quia illud deli
ctum non reſpicit perſonam domini.vnde ſatis eſt ipſum vaſallum et
eius deſcendentes priuari. Si autem illud delictum concernat perſo
nam domini vt dominus habeat iniurie vltionem :feudum redit ad
dominum.iſte eſt text.in capitulo.j.§.deniqꝫ et.§.ſi vaſallus.que fuerit
prima cauſa benefi.amit.¶ capitulo primo an ille qui interfecit fratrez
domini ſui feudo priuetur.ſed in caſu noſtro dicitur offendiſſe domi
num vt ter.dicit in.§.finali eodem titulo ergo ꝓbatur etiam in capi
tulo primo de eo qui cõtra conſtitu.lotha.feu.alie.ſed aduerte q ille.§.
ſi vaſallus. loquitur non ſtantibus agnatis.¶ alienatio facta in extra
neum vt patet vum dicit contra legem lotharij.ſecundũ gloſſam in ea
pitulo primo de ſucceſ.feudi.pa.vel dic q licet maius ſit delictum ta
men per legem feudalem conſtituitur vt tantum eo caſu ad dominum
redeat cum cõmittitur iniuria in perſonam domini.alias autem deli
ctum puniturr aliter de iure ciuili. Et ſic reſpondendo ad formam ar
gumenti hic non videtur maior ratio nec maius ineſſe quia alia ratio
reformat pactum. quia licet occidere ſit minus delictum reſpectu occi
dentis.non tamen reſpectu domini quia in hoc non offenditur.ſed pe
tius agnati quorum ſanguis effunditur. et ſic in ſuorum iniurie vltio
nem feudum ad eos reuertitur.hec omnia ceſſant in alienatione feudi
vt patet ad ſenſum.aduerte quia qua ratione per alienationem factam
extraneo dicitur dominus leſi. iura per te allegata eadem ratione et
agnati vt in capitulo primo de aliena. feu.pa. tunc ſtat regula. quod
vbi quis per factũ vaſalli damnificatur habet ius admittendi ad feu
dum. Sed iſto caſu agnati lederentur:vt in capitulo primo de ſucceſ.
feu.pater.ipſi debent admitti.poſſet etiam dici ad dictuz.§. deniqꝫ qõ
ibi intelligitur proximos:ſcilicet filios vt dixi in alia parte huius du
bij vbi omnino vide.argumen.ſtringit fortiter. ¶ Secundo opponi.
ad idem quod dominus non admittatur dicto capitulo ſi vaſallus.ſi
vaſal.ſeruj.domi.non offe.z in capitulo primo ſi vaſal.feu.primet.cui
34 defer. vbi dicitur indiſtincte vaſallo ¶ culpam committente agnatos
admitti ad ſucceſſionem ¶ in capitulo primo an ille qui interfecit fra
trem domini ſui. Solu.omnes illi ter.videntur dicere limitari per te
tuz no.in capitulo primo.§.deniqꝫ que fue.prima cauſa benefi.amit.
quia aut delictum ſeu culpa concernit iniuriam domini aut non. Pri
mo caſu redit ad dominum. Secundo non:ſed in propoſito videtur
reſpicere iniuriam domini:ergo non redit feudum. Probatur in di
cto capitulo primo.§.fina.et.ad hoc tangunt gloſſa.in ſuperius iuribus.
Ex quibus etiam patet ſoluntio eorum que hic ibi dicuntur. Et hoc
etiam tenet ibi Bal.qui hec declarat. Poſſet etiam dici quod de delic
natione ibi nihil dicitur.Item poſſet dici quod de domino text. nihil
dixit:ſed ſolum decidit queſtionem inter filios ¶ agnatos.Sed contra
predictam ſolutionem etiam ¶ precedentem poteſt addnci gloſſa.in.c.ſi
vaſallus.ſi vaſal.ſeruj.do.nõ offe.¶ ter.in capitulo primo.§.fin. quibus
modis feud.amit. vbi alienatione facta ſeudum redit ad dominum:
35 ita dnmum ſi ¶ vaſallus ſine legitimo decedit herede. Solutio poteſt
dici quod cuz termis dicit ſine legitimo herede deceſſit intelligo matie
me quia idem ſi habet legitimum. vel dic dicta ¶ ura loqui de iure an
tiquo quo poterat pars feudi alienari.patet: quia demũ vaſallo mor
tuo renocatur.Secus bodie vel loquitur ſecundum antiquiſſima ope
ra ſecundꝝm que totum potrat alienari. Vel dic quod ille tertius ſe
cundum glo.facit in contrarium.Vel poteſt dici quod filius non pri
matur ſed agnati ſic. ſed huic ſolutioni videtur obſtare quia propter
delictum vaſalli potius legitimi punãtur quam agnati.ſi vaſallus.
ſi de feudo fuerit controuer.¶.c.j.ſi vaſal.feu.primet.cui defer. Solutio
poteſt dici hoc verum:quia non valet hec ſolutio.Adducte tamen quia
ex illo.§.fina.recte probatur quod non tantum feudum paternum po
terat inter agnatos alienari ſine domini conſenſu. de alie.pater. feud.
capitulo primo.Verum etiam nouum dum dicit diuiſit. Eſt enim di
uiſio ſpecies alienationis:vt.l.ſi pupillorum.ff.de reb.eo.
¶ Tertio ad idem adduco textum in capitulo primo circa finez.qua
liter olim feud. aliena.pote.cap.j.de vaſal.qui belli.arma vendi.nam fa
36 cta ¶ alienatione proximus agnatus perfertur in redimendo ¶ prohi
bendo ſi feudum eſt paternum.et gloſſa.hoc modo arguit in capitulo
primo.§.hoc quoq;.de ſucceſſio.feud. Solutio poteſt dici quod agna
tus ita demum preferetur domino in redimendo quando licite aliena
uit feudum. nam cum non fecerit aliquid contra perſonam domini
merito prefertur domino illo caſu in redimendo.at in caſu noſtro vi
detur delinquere contra perſonam domini. ergo dominus preferetur
dicto capitulo primo.§.fina.que fuit prima cã benefi.amit. Iſta ſolu.
nõ videtur vera quia ẽtra text.in.§.porro vbi dicit ſiue de bona ſiue de
prana conſuetudine et ſic ſiue licite ſiue illicite alienatio facta fuerit.
Sed poteſt reſponderi quod licet eſſet prana conſuetudo tamen alie
nationem permittebat vt ibi declarat etiam Bal. pro quo facit quia
dominus redimens ſoluit pretium quod non eſt quando eſt prohibi
ta.in capitulo primo.§.j.de prohibi.alie.feu.per federicũ.¶ volnit in.d.
§.porro.Jac.de bel. ¶ Quarto adduco ſtibiliter.d.c.j.§.fin.que fuit
prima cauſa benefi.amit.¶ de eo qui contra conſtitu.lotha.feud.alien.
nam text.dicit ibi quod ſi vaſallus contra conſtitutionem bone memo
rie lotharij beneficium alienauerit. quia dominum contemneret ad
dominum benefic.pertineat.Modo ſic conſtitutio lotharij et federici
que eodem caſu loqui videtur: videtur loqui eo caſu quo alienans
non habet agnatos.probatur.nam ibi requiritur ſolum conſenſus do
mini vt alienatio teneat ¶ ſic innuit quod ſi dominus conſentit quod
teneret.ſed hoc eſt falſum.vt in.c.de alie.feu.pa.ergo non obſtat quod
ille conſtitutiões ſint nouiſſime ¶ correctorie.quia reſpondeo quod lex
nona et corrigens non debet extendi niſi inquantũ expreſſe dicat.Imo
conſtitutio nona debet intelligi ſecundum.l.antiquam.vt.l.ſciendum.
qui ſatisda.cogan.¶ autentica offeratur.C.de litis contesta.Et ibi no
ta.Stat ergo cõcluſio quod ſi agnati ſuperſint illi admittuntur cum
eo caſu tantum admittatur dominus quando contra conſtitutionem
lotharij fuit facta. Solutio.poteſt dici q iſte.§.eo caſu loquitur quo
alienatio facta fuit contra conſtitutionem lotharij cum dicis ergo ſi

Universidad de Deusto
Biblioteca

habueret agnatos ad cos deueniret nego.quia hoc non dicit ille textus. quia illud non sequitur ꝛ illud probat a contrario sensu.quia hoc casu colligi non debet per id quod habetur in dicto.§.deniq;argumen. l.secunde.C.de conditio.insert.in.c.j.de eta.ꝛ quali.libro.vi.cum simi. ¶Quinto oppo.ad idem quod agnati domino preferantur.op.de.c. j.§.hoc quoq;.de successio.feud.vbi alienatio facta in extraneum vel in filiam que extranea reputatur.quo ad successionem feudi filius et descendentes vel agnati admittuntur.et ibidem est glossa.ordi.et magistra quam ibi sequitur Jaco.de belui.quod etiam hodie agnati preferuntur domino.ꝛ sic illa glossa.recte in terminis decidit dubium nostrum.Et ideo necessario erit dicere quod illa non probetur iure:videtamen ibi omnino Bald. ex cuius dictis poterunt pro et contra multa colligi. Solu.ibi facta fuit alienatio partis feudi que illo iure erat permissa.vt ibi nota.ergo dominus non admittitur.secus si fuisset facta alienatio totius feudi.quia tunc hoc non videtur permissum: imo persona domini videtur offendi capitulo primo.§. finali. que fuit prima causa benefic.amitten.Et istud patet ex eo quia non renocatur ni si post mortem.hodie secus posset etiam dici quod ille totus textu.intelligitur quando dominus consensit.ideo ipse non admittitur . nam clarum est quod in secundo responso quod legitur de investitura filie ipse consensit quia investiuit.ideo ꝛc. ¶Sexto ad idem oppo.de.c.titius filios si controuersia fuerit inter dominum ꝛ vasallum vbi alienatio facta ꝛc.Sol.diuersis modis potest ille tex.intelligi ꝛ dico q; ibi legitime fuit facta alienatio.tō dñs non admittitur ps:renocatur domū post mortem.Sed cōtra istam solutionem faciunt duo.Primo quod si fuisset legitime facta deberet emptori restitui pretium.vt in capitulo primo.§. porro.qualiter olim feu.alie.pot. Secundo quia si habet filios etiaꝫ in vita renocatur istud vltimum modicum obstat: quia in casu nostri thematis non erant liberi:potest ergo tutius dici quod ibi fuit facta alienatio agnato hic extraneo.ꝛ si extraneo post mortem nō restituit:quia videtur sibi compensasse pretium cum fructibus.

¶Septimo oppo.ad idem quod dominus nō admittatur nam presupposito quod alienatione facta in extraneum dominus admittatur tamen hoc simpliciter nō est verum.vt in capitulo si vasallus feudum. si vasal.serui.domi.non offer. et capitulo primo de controuersia . inter domi.ꝛ empto.vbi distinguit.an ignorans vel sciens alienaret : quia si ignorauit non priuatur feudo.Sed hoc non dicitur in themate quod vasallus sciuerit:ergo ꝛ ignorantia potest cadere cum presupponatur patrenum: quia ab alio oriꝫ in:cm habet ꝛ in alieno facto ꝛc. l.fina.ff. pio suo.Et sic potest opponi quod dubium non procedat in quo quaeritur quis admittatur dominus vel agnati : quia neuter admittitur. sed solum ipse vasallus vt in dictis iuribus:sed potest respōderi quod illud procedit quando vasallus superuiuit bic vero mortuus est. Preterea eoipso quod queritur quis admittatur presupponitur scientia. vt patet ad sensum.Solutio.potest dici quod verba posita in themate tollunt contrarium.nam dicitur quod paternum feudum alienauit:ꝛ sic videtur in contractu diuisse quod illud feudum erat paternū.Preterea illud non est dubium nostrum quia querimus quis admittatur dominus vel agnati.ꝛ in proposito nullus istorum admitteretur.

¶Octauo opp.ad idem.nam licet scinerit paternum forte ignorauit tus ꝛ forte erat talis persona cui licebat ignorare puta ꝛ minor: et miles.vt lege regula.ff.de iuris ꝛ facti ignorantia.Solutio.thema nostrū tollit contrarium.nā in eo queritur an si alienauit sine consensu agnatoꝝ teneat : quasi innuat quod si consensisset teneret alienatio quod non esset si esset minor: quia tutorum autoritas exigeretur . Preterea illud non est dubium nostrum : quia si ius ignoraret nec dominus : nec agnati admitterentur : sed ipse vasallus vt dictis iuribus dic vt supra proxime . Preterea illa iura superius allegata loquuntur in ignorantia facti non iuris:vt patet ex eis. ¶Nono probatur sic.nam vbiq;inq; iura dicunt facta alienatione dominum admitti videtur dicendum agnatos non superesse ipsius vasalli.nam tertus.in capitu . primo quid in.si post.alie.feud.domi.id recap.dicit quod facta alienatione consensu domini.si vasallus domino renunciet permanet alienatio quod non esset si haberet agnatos capitulo primo de alie.feud.pa. Solutio fateor quod ibi non habebat agnatos.sed si haberet ꝛ alienaretur sine consensu domini ꝛ agnatorum non videtur decisum quis admittatur. Preterea colligitur a contrario vt supra dixi. ¶Opponitur de capitulo primo in fine quibus modis feudum amittatur.ꝛ capitulo.si.apud quem vel quos controuersia finiri debet.Solutio.ibi loquitur secundum iura antiquissima:dixi in alia parte.Ad idem op.de.c. primo de mulit.vasallo qui arma bellic.vend.vbi dominus vel agnati admittuntur.Sol.si habet agnatos ipsi admittuntur.alias dominus. ¶Opponi. alienatio feudi videtur esse prohibita fauore agnatorum ꝛ familie.allegat Bald. quod habetur in.li.§.penultimo de vent. in spicien.melius facit capitulum primum de alienatio.feudi pater.ergo ipsi debent admitti ꝛ non dominus.argumentum.l.quod fauore.C.de legibus.cum similibus et istud voluit Baldus in dicto.§.hoc quoq;. ex cuius ibi dictis etiam alia argumenta sumari poterunt. Solutio. istud non apparet.imo contrarium apparere videtur ex principio legis prime de alie.feud. per Federicum quia in fauorem dominorum et istud argumentum melius formaretur ad contrariam partem.

¶Opponitur sic.si dominus admittitur ꝛ agnati excludūtur facta alienatione in extraneum de facili poterit fraudare vasallus oēs agnatos ꝛ eos priuare feudo paterno quod est inconueniens ꝛ absurdum. argumentum.l.filie mee egre.ff.soluto matrimonio.de cuius vitio emanauit secundū.Baldum capitulum secundum de re iudic.libro sexto. ꝛ contra mentem.c.primi cum simi.si vasal.feud.priuet . Solu.nota vt dicit Baldus in.c.j.§.porro.qualiter olim feu.alie.pot. vbi videtur firmare partem quod dominus ex cuius solutione debet formari solenne argumentum cui oportebit responderi per.§.deniq; cum similibus. vbi etiam dictam cautelam ponit:ex cuius etiam dictis argumen.sumari poterunt.

1 ¶Vasallus si alienet feudum in extraneum quis admittatur ad ad uocandum an dominus an agnati.

2 Alienans feudum in extraneum domino irrequisito dicitur contemnere dominum.

3 Alienans partem feudi vel aliter in parte dominum offendens an perdat totum.

4 Investitura de feudo non petita intra annum ꝛ diez videtur vasallus contemnere dominum ꝛ sic admittitur dominus.

D tertium dubium quo querit. An si † vasallus alienet in extraneum quis admittatur ad aduocandum dominus vel agnati. Et quod dominus preferatur agnatis hoc casu videtur text. apertus in capitu. primo.§.deniq;.que fuerit prima causa benefic amittendi.et capitulo primo de eo qui interfecit fratrez domini sui feud. amit. nam ibi notabilis distinctio traditur.nam ibi dicitur quod si quidem delictum commissum per vasallum concernit personam domini : vt habeat iniurie vltionem feudum reuertitur ad dominum.alias secus.sed quod hoc casu videlicet alienando peccauerit:tū dominum videtur tex.in.d.c.j.§.si vasallus qui est.§.finali.que fuit prima causa benefic amit.nam qui † alienat feudum in extraneum domino irrequisito dicitur dominum contemnere:vt ibi dixit.probatur in capitulo si quis miles de feudo sine culpa non amit. si dormit cum vxore aliena . sed si contemnit dominum satis videtur in dominum peccare : ergo dominus prefertur probatur etiam in capitulo primo.§.preterea.de capitulis corradi.vbi dominus omnes alienationes aduocat.Solutio potest dici quod in.§.si vasallus.ideo ad dominum redit quia feudum erat nouum.ꝛ sic agnati non admittuntur.ita glo. tenet in ca.primo si vasallus serui.domi.non offer.Adde etiam pro responsione ad illum textum omnino glossa.in capitulo primo . §. hoc quoq;.de successio.feu.quia rationem ponit.Sed huic sol.videtur obstare textus in.d.c.j.§.deniq;.in fine ibi si tamē beneficium fuerit paternum.Et cum sequitur.§.si vasallus videtur quod eodem casu loquatur.sed cum ibi sit.§.non sequitur quia alio casu loquitur : pater in dicto.c.sed si.cuius natura est vt superioribus aduersetur in iure ꝛ in facto iuxta no.in.l.ij.§.sed ꝛ foritus ne quis eum qui in ius voca.ꝛ sic in precedenti loquitur quando erat paternum.ibi vero quando erat nouum vel dic secundo quod non obstat ꝛ probo sic:dicit.§. si vasallus. qui si alienet contra constitutionem lotharij ꝛc.q; ad dominum redit modo sic constitutio lotharij loquitur quando nullos agnatos.habet alienans:qō probo.Illa constitutio lotharij est corrigens quare nō debet extendi nisi quatenus expresse loquitur:sed ibi dicit text.q; nō potest distrahi feudum sine cōsensu domini ꝛc.sequitur ergo a contrario q; si dominus cōsentiret teneret sed hoc esset falsum si haberet alienās agnatos.vt in.c.j. de alien.feudi pater.ergo debet intelligi eo casu quo feudum est nouum vel paternum.sed agnati non supersunt.ergo ille.§. si vasallus.non obstat. Et q; ibi non erat abant agnati probatur : quia ibi erat propie contentio inter dominū ꝛ filios vasalli alienantis : ptz in prin.dū dicit an ad successores eiusdem qui propie sunt filij . Item patet ibi ad proximos. q; filius dicitur proximus. l. filius.ff. de suis et legi.ꝛ pro hoc facit tex.cum ratione sui in capitulo primo.si vasl.feu. pretur qui defer.dicā ergo si vasallus alienās habet filios ꝛ nō agnatos q; tunc videtur cōtemnere dominū ꝛ feudū reuertīt ad ipsum ex clusis filijs.ꝛ hoc erat materia dubitandi in illo.§.ꝛ decidit ibi. ant vasallus alienans habebat agnatos ꝛ nō filios ꝛ loquitur thema nostrū cui ille tex.non obstat vel secūdo potest dici q; ille text. tanq; anterior corrigit per textum tanq; posteriorē in.c.titius.de feu.fil.da. vbi in renocatione feudi alienati nulla fit mentio de domino. sed solū de agnatis. et hanc solutionem videt tenere Jaco.de belui.in dicto.§. deniq;. ꝛ erit ista generalis sol. ad omnes text. marime anteriores qui in contrarium possent adduci precedens non tuta per text.ibi si paternum.nam si contentio erat solum inter dominos ꝛ filios quare cum ministerio dicetur paternum:dic quia tunc quasi non habeatur ex persona ipsius patris delinquentis non preiudicetur sibi.argumen. l. iij. de interdi. et releg. sed non valet per cap.j. si vasal. feudo priuetur cui defer. nam ibi delictum non respicit dominum : quia alias agnati priuarentur. sed forte versicu.est.Item contra secundam solutionem facit ratio posita in.§.si vasallus quia ibi dicit:quia dominum contemnit : que ratio videtur habere

bere locum etiam si agnati supersunt. Solu:potest dici quod ex hic sic odiosum et rigorosum non debet extendi vltra casum suum . nam habeo expressum quod vasallo delinquente agnati admittuntur dicto capitulo si vasallus.Preterea ista contentio ibi ponderak in odiū enentis:quia pretio et feudo caret.Ad capitulum primum.§. preterea de capitulis corra.dic quod loquitur quando non habebat agnatos.Et patet hic ibi ratio dubitandi erat prescriptio vt dicit litera . et sic de agnatis nulla fuit ibi dubitatio.sed secundum hoc.§.si vasallus non habebit dubium contra.l.quod labeo de carbo. edic.Solu.si iste fuisset iuris cōsultus posset fateri.Sz fuit Obertus ꝛ Eirardus ꝛc.Preterea decidit illum pretio et feudo carere . imo erat dubium in alienatione:quia filius priuabitur.vel dic et erit ista colorata solu.ꝛ generalis ad omnia similia iura quod ibi loquitur inquantum dominus admittitur ad renocandum in vita vasalli : quia eoipso quod vasallus alienat extraneo dominus renocat:ꝛ retinebit donec vasallus viuit sed post mortem redibit ad agnatos quia vasallus non potuit toti generi preiudicare alienando vel aliter delinquendo sed sibi soli.et ita propie loquitur ille textus nos autem querimus post mortem . et hec solutio colligitur ex bis que tangit Salyce.in.d.§.deniq;.circa principiū. vbi etiam tangit quod tenendo quod dominus indistincte admittatur esset iniquissimum : quia daret materiam delinquendi.vt subtiliter ipse ibi declarat quem vide ꝛ pondera etiam in fine.quia sequitur opi.Jaco.de belui.quam in aliis locis non sequitur. ¶Ad idem secundo oppo.d.capitulo primo.§.fina.quibus mod.feud.amit. nam vt ibi aliqua dubitatio sit secundum gloss.oportet intelligi illum.§.quod loquitur eo casu quo frater accepit feudum cum fratre cum hoc quod alter alteri succedat:ꝛ tamen si alienans moritur ad dominum reuertitur . Ille tamen communis casus aliter procedere non potest. vt ibi in Bal.Sol.potest dici quod illa est diuinatio.nam cum contra naturam feudi sit quod si frater cum fratre accepit feudum quod alter alteri succedat.§.si autem vnus.qui feu.dare possunt.ꝛ non presumitur appositum illud pactum.text.est singularis in capitulo primo in fine. quid sit investitura . vel dic quod ibi non habebat agnatos . sed non valet quia appellatione heredis agnati tantum continentur . §. sed si clientulus.de alie.feud.Jdeo dic quo ibi erat feudum nouum.Et hoc tenet etiam ibi Jacobus de belui.ꝛ satis patet ex litera que dicit quod vnus investituram accepit posset etiam dici quod ibi loquitur secundum iura antiqua secundum que licitum erat alienare partem . Sed vltra partem non:si tamen alienabatur non renocabatur nisi post mortem.hodie secus.vt dicant iura nouа.et erit ista etiam generalis solu. posset etiam specialiter ad illum tex.dici quod ideo ibi frater excluditur : quia in diuisione feudi renunciauerat iuxta id quod habetur in simili in.l.j.§.de pactis.ꝛ in.l.qui rome.§.uno fratres.ff.de verborum obligatio.ꝛ in capitulo tres erant agnati . Preterea illud.c.j.§.si.quibus mo.feud.amit.potius videtur probare contra.nam ibi alienauit vltra dimidiam.ꝛ tamen text.ibi dicit si moriatur sine legitimo herede quod feudum ad dominum reuertitur:sic ergo ille.§.videtur dare intellectum.d.§.deniq;.que fu.prima causa benefi.amit . nam debet intelligi quando sine legitimo herede decessit . quod verbum legitimo quomodo exponatur habes in.c.j.§.et si clientulus.de alienatio.feud. Et si dicis quid inducit ille.§.dic quia dominus habebit et feudum et pretium eo casu quo non supersunt legitimi heredes . vel ad quos possit devolui feudum.Preterea absurdum videtur vt magis puniātur successores propter alienationem quam propter crimen paricidij commissum per vasallum . quo casu ipse vasallus et descendentes puniuntur tantum:non agnati.d.§.deniq;.

¶Ad idem opp.de capitulo primo de capitulis corra. vbi dominus omnes alienationes aduocat. Solutio . ibi loquitur in feudo nouo vel si loquitur in paterno non habebat agnatos.ꝛ vt supra dixi ille ter. non intendit disputare quis admittatur sed solum eo casu quo dominus admittitur obstet sibi prescriptio vel non.

¶Ad idem opp.quod dominus admittatur non agnati de.c.j.de eo qui contra constitu.lotha.feu.alie.vbi videtur regula dari quod alienatione facta dominus admittatur . Solu.potest dici q; ibi non habuit agnatos ꝛ loquitur eo casu quo loquitur.c.i.§.fin.que fuit prima causa benefi.amit.vide eadem solu.potest dari pro hac glossa.in.c.i.§. j.de succes.feu. Et principalis dubitatio illius.c.erat an ille qui † alienat partem vel aliter in parte dominum offendit perdat totum. et dicitur quod non est tamen hodie innouatum secundum communem opi.quia alienans hodie partem perdit.ꝛ sic posset etiam dici in totū correctus. ¶Ad idem adducit.c.j. de controuersia inter domi.ꝛ emp. in fi.ibi enim non intendit principaliter decidere quis preferatur dominus vel agnati.Sed dicit q; eo casu quo dominus quid iuris si erat ignorans ꝛc.ꝛ patet in illo versiculo.ꝛ quid dicitur ꝛc. quasi referat se ad alia iura istud dicentia.ꝛ sic ille tex.nil de hoc decidit.

¶Ad idem adducitur quia alienatione facta dominus admittatur per textum in capitulo primo.de controuersia inter domi.ꝛ empto.in fine.vbi dicitur dominus admitti. Solutio ibi non erat paternum vel non habebat agnatos . vel dic quod non facit ibi non erat contentio inter dominum ꝛ agnatum per dominum ꝛ vasallum. et sit differentia quis preferatur eo casu quo ignoranter alienauerit.

¶Ad idem adducitur capitulum primum quid in.fi.ꝛ post alie.feu. recap.vbi domine per alienationem feudum aperitur.Solu. vt supra. Et ille text.aperte decidit non a contrario sensu quod tam ille textus quam ille lotharij ꝛ Federici loquuntur quando alienans non habebat agnatos.patet:quia tenet alienatio de consensu domini quod non esset si haberet agnatos ꝛ est sepissime dictum.

¶Ad idem est capitulum primum.§.preterea.de aliena.feu.per Federi.vbi dominus admittitur † non petita investitura per annuz ꝛ diem. 4
Sol.vt supra:quia ibi non habebat agnatos videtur glossa sentire in c.imperialem in verbo alienare secundum Baldum eodem titu.Item in dicto.c.primo nil dicitur de alienatione : et ratio diuersitatis patet quia non petendo investituram contemnit dominum ꝛ ideo quia offensa ipsum respicit dominus admittitur iuxta regulam.§.deniq;.

¶Ad idem.c.j.§.ꝛ si clientulus.de aliena.feud.vbi ad dominum redit Solutio.ibi alienatio est permissa ꝛ durat in vita alienantis.hic prohibita.ideo statim potest renocari.ideo non facit . Preterea loquitur in feudo nouo quod probatur ex duobus . Primo ex rubrica.Secundo quod si fit cum voluntate domini nullo modo potest renocari:ergo ꝛc.in capitulo primo de aliena.feu.pa.

¶Ad idem.c.si quis miles.de benefi.fratris.alias de feu.sine culp.nō amit.maxime cum videatur equiparare si concubuerit cum vxore alie nationi.Solu.ibi non habebat agnatos vel erat feudum nouum.patet ibi in verbo sine iussu domini ꝛc.coniunctis bis que supra dixi . et hoc tenet.etiam ibi.Ray.apostilan.do illam literam.

¶Oppo.de bis que habentur in capitulo primo.§.aut si libellario ibi. ꝛ bis omnibus casibus quibus modis feud.amitt.Solu potest multis modis prout colligitur ex bis que no.Bal.ibi quem vide. et poterunt solutiones generales colligi ad omnes tex.simpliciter loquentes. potest etiam vltra illas dari alia solu.videlicet quod ille verticulus et bis omnibus non referatur ad omnia precedentia.prout etiam nota. glossa ibi in versicu.Item si fratrem.ꝛ etiam Jacobus de belui.

¶Oppo.de bis que habentur in text.in.c.primo.§.penultimo.ꝛ fi.quibus modis feud.amit . Solu.ibi loquitur in feudo quod erat in curte vel districtu domini.ꝛ ideo ad ipsum reuertitur.argumē.capitulo primo. §.si quis de manso.de controuer.investitu.hic vero in feudo dominus nihil sibi reservauerat nec erat in curte vel districtu.loquitur etiam in nouo patet in verbo sine domini voluntate.

¶Oppo.de tex.in.c.j.§.j.apud quem vel quos vbi aperitur domino facta alienatione ꝛc.Solu.duobus modis.Primo quod ibi loquitur secundum tempora antiqua secundum que licitum erat alienari : patet quia non renocatur nisi vasallo alienante mortuo sine herede masculo. Si ergo ipse vel filius moriatur cum filio masculo non renocatur:hic secus hodie secundum quod loquitur istud thema ꝛ quatenus ibi dicit totum vel partem exponit Jaco.de belui.vel id est partem. Tu poses etiam dicere loqui secūdum antiquissima secundum que etiam totum poterat alienari.Secundo potest dici ex quo ille text.probat quod filij preferuntur domino:ergo agnati ꝛ multomagis si haberet.arg.c. j.si vasal.feu.priuet.coniuncto dicto.§.deniq;.ꝛ sic ille tex.posset addu ci in contrarium.

¶Oppo.de tex.ad literam capitulo primo.§.callidis.de prohibi.feud. alie.per Federi.vbi libere transit ad dominum. Solu.ibi erat feudum nouum.ꝛ hoc expresse firmat ibi Jacob.de belui.hic paternum.Item ibi quando interueniebat dissimilatio contractus.et hoc est quod ibi propie punitur quasi illa deceptio fit illa que contemnit dominum vt ibi patet vel dic non habebat agnatos . et has duas solutiones ponit glo.in.c.j.§.hoc quoq;.de successione feud.

¶Oppo.queritur hic quis admittatur ad renocandum quod verbū presupponit contractum valere.l.x.cum simili.de verborum obligatio. sed hoc est falsum:ergo ꝛc.Solu.patet ex bis que no.Bal.in.d.§.callidis.ꝛ in.d.§.ant si libellario posset etiam referri ad factum.l.j.ff.de fer. nam Bal.fatetur quod si simpliciter vendidisset non priuaretur. Sed thema nostrum dicit quod alienauit cuius significatio propria est facta traditione.l.alienatum.de verborum signi.Jdeo potest renocari si, cut de facto processit.

¶Oppo.videtur quod dominus admittatur ex eo quia agnati poterunt resistere ꝛ alienationem impedire per cautelam quaz eis dat bal. in.d.c.j.§.deniq;.que fu.prima causa benefi.amit.per.l.si quis sciens.de cum si . ergo ꝛc.vt in regula damnum quod quis sua culpa ꝛc.Sol.patebit ex bis que ipse ibi dicit.quia dato quod de cautela fit illud facere non tamen probatur quod si nō fecerint sibi preiudicauerint quod sciebant ius sum vbiq; durare.l.sicut.§.quod ne.ff.de distractio. Preterea in themate dicitur sine eorum consensu ꝛc.et sic sciuit q; ignorauerunt.ꝛ pondera quia Bal.ibi videtur sequi Jac.de belui.ꝛ distinctionem videlicet Jac.docto.veronen.

¶Disputata fuit supra qō per clarissimum.J.U.doc.d.Jo.de anadoctorem ꝛ canonicū Bononien.mirabilis scientie ꝛ timorate conscie

Universidad de Deusto
Biblioteca

tie in frequenti studio Bononieñ. Et ad vtranq; partem dubiorum respondit peritissimus. Il. scholaris. dominus Secundinus de natis ciuis Alsen. in qua familia semper floruerunt acutissima ingenia. vt videmus in domi. Georgio de natis qui fuit concurrens Felyn. vt ipse refert in clemen. sepe. in princip. in collatio. lxiij. de verborum significationibus re domi. Henrieto nata eius genitore. a domi. Alberto nata eius auo paterno qui propter eius mirabilem doctrinam vocabatur El

¶ Incipit repertorium disputationis do. Joannis de ananiâ de aliena. feu.

¶ Agnatus succedit in feudo ꝛ legis dispositione. nn. 3. fo. 79.
Agnatus repudiata hereditate potest in feudo succedere. nu. 32. folio. 79.
Alienatio feudi inter agnatos non dicitur fieri passim ex quo fit lege permittente. nu. 6. fo. 78.
Alienatio si res alienari prohibita alienetur statim sequens in gradu admittitur ad revocandum: secus in feudo. nu. 16. fol. 78.
Alienatio feudi si fiat in filiam non statim potest revocari sed post mortem alienantis. nu. 18. fo. 80.
Alienatio feudi facta in vnum agnatis videtur quedam gratificatio. numero 38. fo. 79.
Alienatio feudi facta in fraudem est prohibita. nu. 3. fo. 78.
Et quid si sit necessaria dummodo non fiat in fraudem. ibi. nu. 4.
Alienatio feudi ꝛ alienatio rei prohibite alienari differunt. numero. 16. folio. 80.
Alienatio feudi facta pari tenet vino alienante ꝛ non post mortem. numero. 21. fo. 80.
Alienatio feudi paterni etiam de domini voluntate non valet agnatis non consentientibus. nu. 10. fo. 80.
Alienatio feudi paterni facta in extraneum agnatis ꝛ domino consentiente non potest post mortem domini revocari. nu. 25. fo. 80.
Alienatio feudi an valeat agnatis non consentientibus. nu. 18. folio. 78.
Aliento irritatur conditione eueniente si alienentur ea que in euentum conditionis debentur. nu. 30. fol. 79.
Alienatio feudi paterni voluntate domini facta an ꝛ quando valeat. numero. 5. fo. 80.
Alienationis prohibitio ad hoc vt fieri possit requiritur cause expressio. numero. 13. fo. 80.
Alienare in vltima voluntate prohibitus nisi inter certos potest vnum ex illis eligere ꝛ ceteros excludere. nu. 31. fo. 81.
Alienatio feudi paterni si fiat in extraneum an ad hoc vt valeat sufficiat consensus domini. nu. 11. fo. 80.
Alienatio feudi consensu domini facta an valeat si vasallus habet agnatos. nu. 7. fo. 78.
Alienatio feudi facta proximiori tantum pro equali pretio accipere volenti permittitur. nu. 15. fo. 78.
Alienatio feudi inter agnatos indistincte permittitur. nu. 10. fo. 78.
Alienatione feudi facta proximus agnatus prefertur in redimendo ꝛ prohibendo si feudum est paternum. nu. 36. fo. 81.
Alienans pertem feudi vel aliter in partem dominum offendens an perdat totum. nu. 3. fo. 82.
Alienans feudum in extraneum domino irrequisito dicitur contemnere dominum. nu. 2. fo. 81.
Alienare non potest pater in preiudicium filiorum. nu. n. fo. 78.
Aliqua concessa fuit fratribus predicatoribus pro faba ducenda ꝛ eadem licentia fuit per commune bonoñ. cõcessa fratribus minoribus sine consensu fratrum predicatorum an teneat. nu. 28. fo. 79.
¶ Cessant cã prohibitionis cessare debet iuris dispositio. nu. 30. folio. 80.
Consentiens alienationi feudi an admittatur ad revocãdum. nu. 9. fo. 78.
Et ibi quid de eo qui non consentit.
Consensus eorũ qui principaliter ledi possunt an requiratur. nu. 26. fo. 79.
Contractus libellarius est species alienationis nu. 29. fo. 80.
Consensus eius cuius minuitur ius requiritur. nu. 27. fo. 79.
¶ Delictum patris non nocet filio in iure patronatus secus in feudis in eius patris delinquentis persona erat fundatum. nu. 25. fo. 78.
Dictio tamen: aliquid includere debet. nu. 9. fo. 80.
Diuisio est alienatio. nu. 28. fo. 80.
Dictio vel: verificatur in vno. nu. 15. fo. 80.
Donatarius si rem donatam alienauit non potest res ab emente renocari. nu. 34. fo. 79.
Duorum numero pluralis locutio verificatur. nu. 12. fo. 80.
¶ Feudum nouum redit ad dominum si feudatarius sine herede masculo decedat. nu. 23. fo. 80.
Feudum si de consensu agnatorum alienetur extraneo illud renocari non potest. nu. 35. fo. 79.
Feudi alienatio potest fieri fratri vel nepoti id est filio fratris. nu. 1. fol. 79.
Feudum consistit in immobilibus. nu. 1. fo. 88.
Feudum nunq; alienari extra agnatos eis inuitis. nu. 14. fo. 80.
Feudi natura est vt in primo feudo non extantibus masculis frater succedat etiam agnati vsq; ad septimum gentilium. nu. 24. fo. 78.
Feudum si non est paternũ si alienetur de consensu domini an teneat alienatio. nu. 5. fo. 78.
Feudo priuari an possit quis sine culpa. nu. 19. fo. 78.
Feudi alienatio sine consensu dñi est ipso iure nulla. nu. 2. fo. 78.
Feudum potest licite agnatis vendi. nu. 8. ꝛ. 10. fo. 78.
Feudum redit ad dominum vasallo sine herede legitimo decedente. numero. 35. fo. 81.
Feudi alienatio consensu domini facta an valeat si vasallus habeat agnatos. nu. 7. fo. 78.
Filia non pot in feudo succedere. nisi expresse dicatur. nu. 17. ꝛ. 21. folio. 80.
Filia inhabilis est ad feudum quia pugnare non potest. nume. 14. folio. 78.
Filius in vita patris dicitur dominus: et sola administratione per mortẽ patris dicitur filius consequi. nu. 12. fo. 78.
Fructuarius non potest seruitutem querere etiam domino consentiente. numero. 23. ꝛ. 29. fo. 78.
Frater in gradu procedit filium fratris. nu. 2. fo. 79.
Fructuarius nõ potest conditionem facere deterioem. nu. 21. ꝛ. 29. fo. 78.
¶ Genus representatur in quolibet suo subiecto. nu. 7. fo. 80.
¶ Ignorantia alterius alteri non nocet. nu. 27. fo. 80.
Investitura de feudo non petita intra annum et diem videtur vasallus contemnere dominum ꝛ sic admittitur dominus. nu. 4. fo. 81.
In donatione causa mortis inest conditio q̃ si donato: conualuerit: ad eum reuertatur. nu. 33. fo. 79.
In feudo nouo agnatus non succedit agnato nisi expresse dicatur. numero. 17. fo. 78.
Ius alicuius vbi minuitur requiritur eius consensus. nu. 27. fo. 79.
Ius acceptoris resoluitur iure datoris resoluto. nu. 31. fo. 79.
Sed fallit in materia feudoñ qñ alienatio fit vni ex agnatis vt nume. 34.
¶ Pater non potest in vnum ex filiis totam substantiam erogare. numero. 32. folio. 81.
¶ Quandoq; dicitur: aliquoties exponitur pro quãdocunq;. nu. 8. fo. 80.
¶ Renocari non potest res per fideicommissum relicta. si ignoranter alienetur. nu. 26. fo. 80.
Res extra agnatos alienari prohibita licet alienari non possit potest tamen in feudum dari. nu. 20. fo. 80.
Res prohibita alienari non potest in feudum dari. nu. 19. fo. 80.
¶ Testamentum inter liberos cuiuscunq; gradus valet. nu. 6. fo. 80.
¶ Vasallus si alienet feudum in extraneum quis admittatur ad revocandum an dominus an agnati. nu. 1. fo. 81.
Vasallus si occidat fratrem suum an agnati debeant priuari feudo. numero. 33. fo. 81.
Vasallus alienare potest ius duraturum etiam post mortem. nu. 36. fo. 79.
Item ius quod vasallus habet in feudo de sui natura non expirat morte. ibi. nu. 37.
Vasallus de feudo in testamento vel alia vltima voluntate disponere non potest. nu. 13. fo. 78.
Vasallus potest facere conditionem feudi meliorem: non deteriorem sine domini voluntate vel eorum agnatorum ad quos per successionem pertinet. numero. 20. fo. 78.
Vasallo mortuo si feudum est paternũ agnati succedunt in feudo omissa hereditate. nu. 4. fo. 79.
Vasallo culpam committente an agnati admittantur ad successionem. nu. 34. fo. 81.
Vasallo mortuo sine filio masculo feudum redit ad dominum quod secus esset si esset antiquum. nu. 24. fo. 80.
Usufructuarius potest vsumfructum alienare. nu. 22. fo. 78.

Regalia

1 ¶ Regalia que sint in rubrica.
2 Territorium quid est.
3 Districtus quid sit.

¶ Que sint regalia. Rubrica.

1 ¶ Id est res ꝛ iura pcipua regis vel iperij seu fisci romanor vel cuiuscũq; regis q̃ in regno suo est monarcha. hz iperatore minor ambitu circuli. sicut scaffa est minor nauis. vt. ff. de euic. l. scaffas. ꝛ. l. vlti. ff. de fun. ĩstru. est enĩ pceps equidẽ solus dñs sui territorij ꝛ maris sui subiecti. ¶ Nouo territorio nõ est aliud q̃ terre spatiũ minutũ ꝛ armatũ inrisciditõe. In mari aũt nõ dr territorio nisi forte habito respe
3 ctu ad alueũ maris. ¶ Sed dr distrectus. i. aque spatiũ seu latitudo similiter munita iurisdictiõe ꝛ iperio. vt. c. vbi periculum. de elec. in. vj. Dicamus ergo de istis regalibus fm ordinem litere.
1 ¶ Pedagium soluitur pro securitate itineris.
2 Pedagium colligendi ius an licite ematur
Pedagia fraudare an sit licitum in conscientia.
3 Consuetudo tanto tempore prescripta cuius initij non extat memoria habet vim priuilegij.
4 An aũt p talẽ consuetudinẽ acgrak ius ipi territorio.
5 Alchimiam facere an sit licitum.
6 Collectas soluere qui teneantur.
7 Quid de pedagio.
8 Papa si creat regem que sibi acquirantur.
Jurisdictiones an vendi possint.

Regalia. Not. ergo q̃ regalia ad regem pertinent. ita q̃ non ad alium nisi ex regia concessione vel largitate pertinent infrascripta vcz archimandia quod est nomen gabellarum. vel licentia faciendi arma. vel quedam militia questuaria reseruata imperatori. vel autoritas putata faciendi admiragliũ in mari vel in terra ducem exercitus. vel aliquid quod a solo imperatore consueuit concedi. argu. ff. de bis qui not. infa. l. athletas. ¶. de signatores. Item vie publice dicuntur regalia. ꝛ que dicantur vie publice et que priuate habetur. ff. ne quid in loco publico. l. ij. ¶. pto: Item tres oẽs portus ad regẽ pertinẽt. Et qs dicat portus habeẽ. ff. de verb. signi. l. portus. Itẽ oĩa flumina nauigabilia et alia ex quib nauigabilia fiũt. ff. de flu. l. quominus. Et hoc ponit an. de iser. de molẽdinis ꝛ vsu aque p medium predioũ mecoũ in flumine nauigabili decurrentis. ꝛ recitat opinionẽ cõem. ꝛ remittit ad Rosfre. in ti. ne quid in flumine publico ripaue eius fiat. ¶. fi. Item ripe fluminũ publicorum. i. ripatica que soluunt transeuntes per nauiculas de ripa ad ripas vbi est de consuetudine. ¶ Quid de alueis fluminũ publicor. Quidam dicũt q̃ aqua est cõis alue vo nõ dic vt no. Ly. ff. de rerũ diui. Lãdã in lec. a ¶ Extra no. q̃ pedagiũ p securitate ptestatur. vnde q̃ solvit pedagiũ non pot capi p repetelatis. dicit Ddof. C. ne filis p pa. in auf. habita. vbi oĩno vide Ddof. b
¶ Queritur vtrũ illi qui emũt a cõtatibus terrarũ tuscie ꝛ lõbardie ius colligendi pedagia possint licite emere ꝛ vtrũ sit dolus malus ea fraudare ita q̃ in foro cõscientie ꝛ vere iustitie teneant fraudantes. Nouũ est scietie ꝛ vere iustitie idẽ esse arbitor. ꝛ vr q̃ taliũ vectigaliũ ꝛ similiũ iterdictũ sit cõmercium: q̃ sunt cesaris vt hic. ꝛ tã illi qui emũt q̃ qui vendũt sunt male fidei exactores ꝛ furtũ cõmittunt q̃ a trãseuntibus rem alienam intercipiunt qõ neṁo pot nisi pceps. nã vt hic dr regalia sunt. fol. dicendũ est q̃ quedã sunt ciuitates que hoc habent ex priuilegio ꝛ tũc pnt vti sed nõ abuti priuilegio. quedam habẽt vt quidã asserũt ex pacc cõstantie. ꝛ idẽ fm Ja. but. ¶ Quedã nituntur ex prescriptione seu propzie loquendo ex cõsuetudine. ꝛ tunc ant est prescripta tanto tpe q̃ eius cõtrarij memoria hominũ nõ existit. ꝛ idẽ q̃ talis cõsuetudo equiparatur priuilegio concesso a principe ex certa scientia. vt extra de verbo. sig. sup qbus. ¶. pterea. ꝛ no. in spe. de causa pos. ꝛ ppric. ¶. q̃ vero. ver. qd de colligentib pedagium. aut est consuetudo minoris tpis ꝛ nõ sufficiẽs vt q̃ via publica nõ prescribatur: tum q̃ talis cõsuetudo a lege damnatur vt. ¶. de pace iuramen. fir. ¶. illicitas. tñ q̃ nõ habet causam cõtinuam. nã nõ semp hoies transeunt qui pedagiũ soluãt. arg. ff. de serui. vrb. predio. l. foramen. Sz bar. dicit q̃ aut pcscribitur cõtra aliquem qui hz ius colligendi. ꝛ tũc prescribitur lõgissimo tpe tñ requiritur eius scietia sicut in seruitutibus. vt. C. de serui. et aqua. l. ij. dicit Jnn. q̃ cõsuetudo nõ pscribit nisi contra scientẽ: q̃ ex tacito cõsensu puenit de ver. sig. c. abbate. ꝛ ibi in nouel. aut prescribit solũmodo cõtra trãseuntes et tunc requiritur tñ tps cuius cõtrarij memoria nõ existit ꝛ etiã q̃ sciat imperator vel eius locũ tenens vt ipse no. ff. de publica. l. si publican. ¶. fi. q̃ nõ placet q̃ nõ obstat per dictum. ¶. illicitas. imperatorẽ scire istos abusus. ꝛ q̃ nõ pscribit cesarea ptãtem vt. C. de prescri. xxx. an. l. cõperit. sed cõtra priuatoũ libertatẽ ꝛ vtilitatẽ: ꝛ ideo cũ nõ tãgat pncipẽ ei spãlis scia nõ requiritur per ea que no. Jnno. de offi. or. cõquerente. de hoc per Lyn. ꝛ Jaco. bu. c. noua vectigalia. l. j. ꝛ. ij. ꝛ dixi. C. de iure aur. an. in. l. j. Et not. mirabiliter qõ ex eo quod pnceps damnat ali quid videt habere quandã scientiã in genere quod contra eius deuetum fiat. Itez quod ex tali deueto nõ impeditur prescriptio tanti tẽporis cuius initij memoria non existit: q̃ talis prescriptio equiparat priuilegio. d. c. super quibusdam. ¶. preterea. nec pot dici pncipẽ ignorare cũ sciat p se vel per alium vel
4 etiã in genere. vt. j. dicam. ¶ Sed quero vtrum per istã cõsuetudinẽ vel prescriptionem acquiratur ius ipsi solo siue territorio: an solũmodo psone puta comiti prescribẽti tale ius passagij. ꝛ videt q̃ ista prescriptio sit personalis vt. ff. de serui. ru. predio. l. pecoris dicas q̃ est realis. vnde trãsit cũ solo. ꝛ hoc apparet q̃ nõ est reperire aliquam personã cũ qua feniatur. Et no. q̃ distinctio bar. bene est vera inquãtum distinguit q̃ aut volo prescribere ius iam formatum in persona alterius ꝛ prescribo longissimo tẽpore. quod intellige sine ti. sed cũ ti. sufficerer prescriptio longi tẽporis. vt. C. de prescrip. long. temp. l. fi. nam ista pscriptio nõ est iuri cõtraria: q̃ ius iã formatum est ꝛ in se deductum. ꝛ vt ita dixrim de publico factum est priuatũ nec requiritur scietia alterius quã illius quã prescripserat. Scietia eñ trãseuntium ideo nõ requirit. q̃ non dicitur cos propzie prescribi cũ nõ intersit eoũ cui soluant. facit q̃ no. Jnn. extra de maiori. ꝛ obe. inter quatuor. de resti. spo. c. olim. el tertio. ꝛ. d. c. cõquerente. tamen etiã q̃ si prescriberetur cõtra eos prescriberet contra incertas personas. ꝛ sic certa scietia impossibilis esset haberi. aut volo ius de nouo formare et prescribere cõtra libertatem transeuntiũ ꝛ tunc requiritur tempus cuius contrarij memoria nõ existat. nõ tñ oportet probare de certa scientia principis q̃ tũc ipsum est certum scire licet in cõsulo ꝛ in genere. vt. ¶. dixi.
¶ Et not. q̃ in primo casu prescribitur quasi cessoria cõtra quasi cõfessoriam sed in casu secundo prescribitur quasi cõfessoria cõtra negatoriã: quia contra dominos. ꝛ facilius est prescribere contra cõfessoriam q̃ cõtra negatoriam. ff. de vsucap. l. sequitur. ¶. si viam. ꝛ vide de negatoria que a transeũtibus in tentatur. ff. de cõditio. ꝛ demonstratio. l. quibus diebus in pn. p Alecur. d ¶ ITEM NOTETE id est auctoritas faciendi monetas publicas. Ain. de iser. querit hic de his qui faciũt alchimiam et dicit q̃ si impenditur tantũ pro tanto ꝛ tale pro tali sine aliqua falsificatiõe some, vel materie non punit al chimista q̃ est ars pficaci ingenio inuenta ꝛ tanq̃ a philosopho. Super hoc etiam cõsuluit dominus Old. e in zfilijs suis ꝛ loquitur Jo. and. in addi. spe. in rub. de crimine fal. ¶ Itez pene malefitiorũ fisca
e lis sunt regis. C. de mo. mul. l. multarum. Item bona vacãtia. vt. C. de bo. va. l. j. li. x. Item turpia lucra que ab indignis extorquẽtur. vt. ff. de inof. test. l. papi. ¶. meminisse. ¶ Item bona contrahentium incestas nuptias vt in auf. de incest. nup. in pnn. col. ij. et idem si cõtra bit incestum sine nuptijs: q̃ magis de linquit. ar. ĩn auf. de rest. ꝛ ea que parit. ¶. fi. col. iiij. ¶ Item bona omnia cõfiscatorum. vt. C. ad. l. iul. de vi. l. si tutoris. ff. de capi. diui. l. tutelas. ¶. si libertate. ¶ Item omnes reditus plaustrorum ꝛ naulgior qui rediguntur in publicũ ꝛ quecunq; propter talẽ

a ¶ In lec. adõ q̃ ille q ẽi portu nõdũ ẽi vbe. de au. ꝛ ar. a leg. l. si qs ita. l
b ¶ Ddof. ꝛ. ¶. de pace iura. b fir. i. c. i. ¶. qnẽ 2 ticulas. ꝛ qui feu. da. pos. in c c. i. in ¶ f. ex tra quero vbi diri in. ¶. q de feu. Item theologia ꝛ lfa exponit qd ẽ dictũ theologia. i. vectigalia et dñr a tollo tollis. q̃ tollunt a trãseũtib rõ 3 ne soli publici vt. l. j. ff. de publica.
c ¶ Fraudare. an sit licitum fraudare gabellas. viõ baldum in. l. vltu. ff. de iustit. ꝛ

d ¶ Per accur. ¶. pone q̃ aliqs nobilis hz ius passagij cũ priuilegio principis nũqd idẽ lit acti prece pisset. Dic q̃ sic. ar. ff. de le. iij. l. pf. ¶. quidecis. ꝛ q̃ no. ia. bu. ꝛ Bul. i lj. C. de eo qui pro sua iurisd.
e ¶ Oldr. viõ eñ dẽ old. ¶. i. lxxiiij. ¶. peni. c. j. de sortile. vbi refert Old. ad lfam old. ꝛ io. an. i spe. ¶ fal. ru. modernos i. c. ij. de sortil. p beatus thomas. ¶. q. lxxvij. ar. ti. ¶. an. barb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ In nouel. & aduerte q̄ inditiones q̄ꝫ ꝑponūt ꝑsonis ꝑ rebus vt plene no. in l. indictiones. C. de incol. li. x. & ibi no. & in ru. C. de indi. & in illo nō dz posse ꝑponi forcēsib⁹ sicut nec pōt collecta vel alind munꝰ ꝑtinens ad qō imponit persone ꝑ rebus vt p bar. in l. j. C. de mu. & in quo loco li. xj. qū ergo collecta eq̄rat indictiōi solū operat q̄ de extraordinarijs fit. ꝙ dinarijs fit i. d. l. j. & l. indictio. p bar. et i. l. ibi q̄. & iure imu. & i. d. l. j. ad fi. de mu. & i quo lo. vbi latius C. sine cēsu vel re. in. l. fi. & per accur. i. c. j. de imu. ec. li. vj. & spc. in ti. & de. cōing. & j. ver. ad huius. 7

b ¶ Repellit oi no. Tene mēti & adō q̄ sta tutū requirit teste summe & integre opinio nis ifamis in famia facti nō pōt testificari idē dic si req rit q̄ sit opti me opinionis vt est ter. no. 8 l. si qs ex signatoribꝰ. ff. q̄ admodum testa. ap. & ibi no 9 tat. q̄ sic ibi dicunt docto res q̄ si illa publicatio fieret cotā ifamis ifamia facti si valeret q̄ non est optie opinioi facit ter. notabili. i. auc. de bere. & fal. §. scimꝰ. vbi testes ad cōficiē 2 dum iuētariū 3 dicit cē optime opinionis ergo excludit quocūq; modo quis sit ifamis facit ter. i aut. §. cū testat. C. ad l. fal. vbi regrit q̄ sit bōe opi. facit tert. no. i. l. 1 pupillar. ff. & populi. ac. vbi intētās actionē populare dz esse integre opinioīs & gl. excludit infamiā per illum tert. facit tert. no. in. l. testiū. 2 C. de testi. vbi ptz &c. vt ibi dicit et postea re b grit q̄ testes sunt summe et integre opinioīs & sic excluditur ifamis. facit ter. i. l. quē testū. ff. de testa. in verbo integ. fructus quod no. facit ter. in. l. fi. C. de secū. nup. vbi non defertur iuramentum ad probandum ingratitudinē & an quādo stacausam incidunt in cōmissum. vt. ff. de publica. l. cōmissa. & ff. pro soc. l. cum duobus. & idem respondit.

¶ Item collecte siue sint ordinarie siue repentine per Bar. in. l. actor. in prin. ff. de re iud. & lz gl. dicat q̄ collecta est munus q̄ imponit persone ꝑ rebus vt. ff. de mu. & bonor. i. rescripto. & fi. tū Alud. de iser. dicit hic q̄ si sunt ordinarie collatiōes q̄ idē est dictum q̄ indictiones que sunt munus patrimoniale & istud ꝑdet & scire propter id q̄ no. ibi Dy. s. vtruꝫ ad eas soluendas teneātur non subditi qui ibi hūt possessiones. nam ad munera patrimōialia omnes tenentur. C. de immu. ne. cōce. lib. x. l. fi. & vide q̄ no. in. c. si pernenit extra de immu. eccl. in nouel. † Sic ad soluendum passagium ꝓ rebus tenerētur qui cūq; transeuntes imo maxime colligunt & nō subditis. C. loca. l. pe. & nauem. Item ad regē pertinet potestas creandorum magistratuū. vt in aut. de defen. cini. col. iij. per totum. nam omnis iurisdictio et districtus ad principē est. & oēs iudices a principe administratione accipere debent & iuramentum prestare quare a lege constitutum est etiam post pacem constantie. vt no. & de pace iuramento fir. & iudices in gl. q̄ incipit & ita no. Item omnes insule puncipis sunt. vt. ff. de iudi. l. insule. ff. de publica. l. cesar. Item omnia palatia deputata in ciuitatibus ꝓ iustitia exhibenda. Item omnia bona cōmittentiū crimē lese maiestatis & reliqua hic in tex. contenta. ¶ † Ultio nota q̄ si papa facit aliquādo regez omnia ista que runtur regi quasi specialiter cōcessa. Item licet oēs iurisdictiones sint regis. tamen non omnes iurisdictiones sunt meri imperij. † Et an iurisdictiōes possunt vendi. vide. ff. de publica. l. cotē. per Bar. & pro batur hic q̄ non q̄ principis sunt ergo vēdi nō possunt de iure romano loquendo. ar. ff. de leg. j. l. apud inl. §. fi. & §. de le. cōra. c. j. §. ex eadem le. Similiter i terris ecclesie omnis iurisdictio & omnis districtus est pape. & ab alio q̄ papa emi vel concedi non pōt. ff. quo. i vi aut clā. l. phibere. §. plane. Dominus ande iser. in isto. c. multū extendit se sed q̄ nimis est p libus i verbis potius q̄ i sentētijs nō curo occupare membranas. argu. C. de ap. amplioꝛe. §. in refutatorijs. & l. j. ff. quod met. cau. in glo.

¶ Extranagans constitutio an probet.

Infamia facti an repellat testem a testimonio.

Quid si tempore depositionis est integre fame.

¶ Quot testes sunt necessarij ad probandum feudi ingratitudinem. 1

Rubrica.

Operator. Henricꝰ augustꝰ vniuerso populo. Si vasallus &c. Ad prohibādum ingratitudinē delicti quēꝫ testes requiruntur idonei opinionis integre & manifeste probantes.

b. d. ¶ † Glo. dubitat verum istud capitulum sit de corpore feudorum an sit extranagans. Sed. §. de ca. qui cū. ven. c. fi volueritꝫ. glo. f. recitat istud. C. & concludit quod si istud ca. est lex standum est verbis legis. Si autem non est lex sufficiunt duo testes. quoties igitur de aliqua extranaganti dubitatur melius est in dubio iuris scripti regulis deseruire vt extra de fide instrumento. c. ꝑsto ralis. et de isto ca. fecit verbum in. l. j. C. de sacrosan. ecc. ¶ Sed an sententia lata ꝓ & contra sit ipso iure nulla dic vt no. Bartho. ff. de re iudicata. cum glolatis. † Ultimo collige ex isto ter. ibi dum dicit integre opinio. quod infamia facti hos testes qui producuntur ad probandū ingratitudinem repellit omnino. & q̄ ter. dicit integre opi. Infamis autē non potest dici integre opi. vt. ff. de eden. l. si quis ex argentarijs. §. j. ¶ † Quero q̄d si q̄ tpe depositionis erat integre fame postea vero ifamis factus est vel econuerso quid iuris? Rūdeo inspicitur tempus quo tulit testimonium. vt. ff. de carbo. l. iij. cause. & ad hoc facit q̄ nota. C. de testa. l. j. in glo. f. q̄ñ. & ff. de infa. l. furti. §. j. Intelligo non solū tempus iuramenti sed depositionis. nec solum tempus depositionis: sed iuramenti: q̄ er vtroq; simul & non er quolibet per se fundantur fides testimonij. Et licet dicatur q̄ depositio trabatur ad tempus iuramenti. vt not. in. c. de officio delegati. in clemen. illud est verum quo ad implicitam probationē. ar. de here. instī. l. asse toto. quo ad explicitam probationem. ff. de testa. l. heredes palam. §. fi. notaū. & per Joan. And. in. c. presentium. de testi. lib. vj. in nouel. Vel illud est verum solennitatis respectu. nō respectu veritatis de q̄ sine depositione manifeste liquere non potest. ¶ Porro testimonium debet esse manifestatiōis veritatis vt hic in aduerbio manifeste. & probatio clara esse debet. vt. ff. depositi. l. j. §. fi quis argētum. ff. de ven. in possessio. mitten. l. j. §. fi ea. extra de probatio. c. presentia. extra de succes. ab intest. c. cum dilectus. c

1 ¶ Dēio annua si soluī debet ꝑpter aliquo de feudum id q̄ vno anno nō soluitur an debeat & alio suppleri.

2 Inquantum facere possit an & quādo quis teneat.

3 Adde ad idem.

4 Plures dicuntur duo vel tres.

¶ De notis feudorum. Rubrica

¶ Jd est de quibusdam notabilibus & quasi regulis in materia feudorum.

Standum. Quiamo ris est i fine libri supponere regulas & aliās cōclusiones iccirco an. & hui⁹ operis quasdaz notulas & regulas elicit concludendo per ea terminans opus suum & quicquid hic cōtinetur formaliter habetur. §. de capitulis extra. & alter ius compilationis feudorum. c. notādum. vsq; ad. §. illud quoq; cuiali. q̄ est in eodem. c. nota ergo q̄ ille qui habet feudum de camera seu de camena non potest petere istos passes ciuiles nisi prius ere alieno soluto. Itaq; creditores tali feudatario preferuntur. † No. in text. ibi. EX DELTA AUTEM. & q̄ id quod differtur non propterea absorbetur. & ideo q̄ nō debetur tunc debetur cum le facultas obtulerit. C. de fideic. lib. x. liberti. Unde q̄ñ camera abūdabit soluet etiā pro preterito tempore. & in oibus annuis prestationibus vel mēstruis se referentibus ad aliquam rem ex qua percipiuntur idem dicimus. nam quod deficit vno anno suppletur ex alio. vt. ff. de vino le. l. ex co. & ff. de annuis leg. l. legatum. §. vini falerni. & ff. de ver. obl. l. inter stipu. §. sacram. ver. ꝓ quo etiam si esset vna tātum prestatio ex aliquo corpore ex fructibus alicuius corporis vel redditibus alicuius vniversitatis feuda cum certi tpis determinatiōe non fieret tunc suppletio ex sequentibus annis: sed cōsumeretur stipulatio: q̄ res que in stipulationē deducta est in rerum natura non est nec crit. vt. ff. de vino leg. cum certus numerus. & hoc si sint aliqua verba taxatiua. Si cū apponeret fundꝰ gratia solius demonstratiōis tūc aliūde solui deberet vt. ff. de ꝗra hen. cmp. l. fi. §. fi. & est glo. not. de vsuf. l. bactenus in gl. que incipit. l. vsufructuario. q̄ allegat optimas. ll. §. De. & Bar. q̄ ita notāt i. d. §. sacramēta. & Ly. C. de dona. l. si qs argentū. vbi oīo videas. ¶ † Quesubstātia testimonij cū possit a partibus remitti. & sic nō teneatur pena falsi testis. vt per Joan. And. in. c. non est sine culpa. in mercu. & dixi. C. de sacrosan. eccle. l. j.

ro. quid

ro quid vult dicere litera ibi. NON EQUUM. &c. Rūdeo vult ponere quandā similitudinē de marito ad oēm. nā sicut maritus non tenet nisi inquātum facere potest deducto ne egeat q̄ iniquū est eū videre egente quē prius habuit in cōiuge. ita per similitudinem quandā dz dici in dño. SUUELADERE. quasi innuat ter. q̄ etiā si expresse paciscereꝫ cōtrariū nō valeret cōtractus. arg. ff. soln. malalia. §. elegāter. & ff. de pecu. leg. l. ij. peculiū. §. fi fuerit. ¶ † Sed nūqd idē erit si dōs dat mihi in feudū certū fundū vt nō tenear nisi quatenꝰ facere possiz. Rūdeo nō erit idē arg. ff. de re indi. l. nēseni⁹. §. fundum. lz ibi agebat reali. certe ego dico q̄ etiā si ꝓsonali actiōe de dote ageret ad spēm datā in dotē nō fieret eris alieni deductio. ex quo ꝛcludo in questione ꝓposita dōm precise teneri. Sed cur aliud est in camera q̄ in feudo. Rūdeo q̄ camera est q̄d vniuersale sicut mensa & negociatio & ideo augmentū & diminutionē recipit. vt. ff. de lega. j. l. cū pater. §. mensē. ff. de pig. cū tabernā. Fundꝰ aūt in sua integritate manet nec ere alieno in sua substātia minuit. Glo. tamē⁴ que est. ff. de reg. iur. l. in cōdemnatione indistincte dicit q̄ vbi rōne psone dat ꝓuisiones vel ratione cōtractus vt in donatione non tenet quis nisi inquātū facere potest. debet ergo ei dimitti vnde viuat. q̄ beneficiū habet retinendo vt nō haberet petendo: q̄ donatus a donatario aliūde non petit & tamē ꝓ alimentis retinet q̄ donat glo. est ibi singularis quā quidā damnāt per id q̄ not. in l. fi. C. de reuo. do. vbi de hoc per Ly. Sed si tu bene cōsideras glos. est vera q̄ directe nō possunt peti alimēta. renocabilitur tamē donatio q̄ donatarius est ingratus. loquo: in simplici donatione.

a ¶ Glo. tamē. Nota ꝓ glo. in. l. in ꝛdēna- a tione. de regu. iur. glo. est contraria in. l. generaliter. C. de renocā. dona. vide ibi Ly. et de. c. fi. de dona. Tu pōdera melꝰ gl. in. d. l. in cōdemnatione. vide q̄ dixi i. d. c. fi.

Quod autem pares.

b ¶ Puto. Et sic Bal. tenet glos. in. l. j. Tu vide ang. in. l. que in aliena. §. interdum. ff. de acqui. ber. Bal. in. l. non 4 alij. ff. ō adop. & in. l. ij. ff. si ex noxa. cā agat. & q̄ notat i. l. sciēdū. ff. de vbo. obli. Bal. in. l. iusiurādi. 2 C. de testi. si re 3 perit talis te 1 stis iurat⁹. an psumatur. vide q̄ no. in. l. pupillus. ff. qui. mod. pig. taci. cōtra. vbi dicit si in istrumēto dicit de alienatione p. fumē interue nisse decretuz. glos. est not. in d. l. j. & l. sicut. §. nō videt. ff. quib. mo. pig. vel hypo. solu. dicit q̄ si i instrumēto dicatur testis iuratus ꝓsumit iceruisse iuramentuz. glo. est aurea secūdum cuz in. d. l. & ver. sicut. C. de fide instru. & in. l. j. C. de fide instru. & iur. haste fil. li. x. Si aūt in instrumēto nō fiat mētio q̄ sint pares non ꝓsumāt eos esse pares: q̄ nō cōstat ꝑ instrumētū de ista extrinseca qualitate. vt. ff. de publica. l. quecūq;. §. fi. † Sed pone q̄ ipsimet testes in iudicio dicāt se esse pares quilibet vz de seipso: nūq̄ probāt istā paritatē. Et videt q̄ nō: q̄ sunt testes singulares iuxta not. in. c. bone memorie magūtino. extra de elec. per Ber. Jtē si testificētur cōiunctim de se & de alio q̄ ad illū aliū nō erit nisi vnꝰ testis. Sed cōtrariū videtur scilicet quod vnus testis suffragareꝫ alteri: & alter alteri sup ista adminicula tina qualitate probāda. ad q̄ facit q̄ not. ij. q. vij. querendum. vbi oīo vide. Sꝛot autē modis & per quot differentias appareant testium singularitates pleniſſime & vltra omnes alios scribētes notani. C. de testa. l. testium. vbi omnino vide si placet.

¶ Pares curie qualiter habent iurisdictionem.

Testis qui dicit se nescire cogitur veritatem dicere.

Notandum.

Not. q̄ si est cōtrouersia inter dōs & vasallum pares cogunt testificari: que cōpulsio fiet ꝑ dōs & ilos pares qui de eā cognoscunt. † Unde not. q̄ pares hūt iurisdictionez sup pares & q̄ iudices habēt iurisdictionē sup testes. † Jtē no. q̄ ille q̄ dicit se nescire nī cogit veritatē dicere: ergo valet eius testimoniū: alioquin frustra cogereꝫ. hoc tū tenet Jaco. de are. C. de iura. calū. t. ij. §. q̄ obseruari. & dicit q̄ testis q̄ heri dixit non credo pōt hodie dicere credo: & qui dixit heri nescio pōt hodie scire: q̄ possibili verē tate in esse ponta nulla necessario sequit falsitas. c ¶ Et ista questio fuit de facto hoc anno i ciuitate astē si. & alibi in hoc opere tetigiꝰ. & iste ver. sumptus est ex ter. §. q̄d sit inuesti. §. j. & si de inuesti. inter dōm et vasal. lis oriat. c. j. circa prin. dic vt ibi dixi. & in. l. pre loyteri. C. de episco. & clerī.

¶ Dominus & vasallus qualiter debent iurare super facto proprio.

Conscientia heredis est diuersa a conscientia defuncti.

Jtem inuestitura.

Not. bic q̄ ꝓsessio & inuestitura potest trāsferri & acqri per se & per minist. † Modo quero quādo per ministrū vtrū intercedat bic fictio aliqua. Et. dicit q̄ sic. ff. de pact. l. ab emptione. Bar. dicit cōtrariū ꝑ. l. certe. §. si procur. ff. de precā. & facit extra de ꝓben. c. accedens &c.

Idcirco pares.

Nota bic rationez quare pares debent interesse q̄ non est suspicādum de paribus q̄ tribuāt centur pretio precibus odio vel amore. & ideo nec de hoc eos interrogandos puto nec iuramento eorum hoc esse de necessitate exprimendum.

¶ Res non efficitur dubia per negationem.

1 Instrumentum producit duas ꝓsumptiones.

2 Testes si dicunt in iudicio se esse pares an probant.

Si instrumentum.

Ho. bic q̄ si instrumētum feudi dicaꝫ falsum nō fit acerrima indagatio: sed deferāt iuramētū vasallo q̄ intelligo nisi instrumentū sit apte suspectū. vt. C. de ꝓba. l. inbem⁹. † Dicit ꝓ. de cer. q̄ primo casu examinabunt testes instrumēti si viuūt. Si aūte non viuūt & dōs negat in strumentum verū per q̄d negationem fit res dubia ꝑpter autoritatem negātis ꝑ vasallus debebit iura re cum legitimis sacramētalibus. † Illud aūt certū est de iure cōmuni q̄ in instrumēto publico due oīnm ꝓsumptiōes scilicet q̄ sit verū & q̄ sit solēne imo possim⁹ dicere q̄ due oīnm ꝓbatiōes. vt. C. de ꝓba. l. cū precibus. & no. ff. de pact. l. inre gen. §. q̄d fere. Quero igit si in instrumēto feudi cōtinent duo testes quos tabellio asserit esse pares an creditur in strumēto & videt q̄ nō: q̄ sup ista paritate nō cōstat instrumenti sed sunt verba enūciatiua. Sed cō- d trariū puto ꝑ notata in. l. j. C. de fide instru. & iur.

Item eadem lege.

Not. q̄ inue stit⁹ eadē lege & eodē iure dz rē habere q̄o habebat inuestiens: q̄ qui admittendo alterū ꝑ vtile debet vti cū sua causa

l. ꝓ. & vide bare qui videt tenere illam gl. in aut. si quis in aliquo. C. de edē. sal. y. in. d. aut. si qs i aliquo. & dōs abbas & alij in. c. alteri⁹. de test. Aud. ro. & alij in. l. scieēdū. de verb. ob. vide d. abba. cōsil. xxviij. vbi allegat glos. d. l. prime bal. l. c. iurauit. alias l. c. post cessionez. de proba. & Bal. in. c. fi. ent. de re indi. & vide ibi ab. Aind. barba.

¶ Jaltitas. Et ibi Ly. in. vij. q. & ꝑ Bar. in l. qui bona. §. fi. qs simplicē. ter. ff. de dā. in fec. q̄ limita ante q̄ loqua- tur cuz parte. vt. §. dixi & cō troueꝛsia inestim. c. j. ibi extra nota.

¶ Detigi. vide cundē in. c. j. §. si enim dōmino. in ti. qd sit inuestitu. et ibi notani. andree barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cum domino ¶Not. q̄ qñ dño datur iuramentum sup facto ppio debet iurare se inuestitura nō fecisse. ¶Heredi aūt sufficit si iuret se inuestire. Jn facto eñ proprio ignorantiā non potest prætēdere se in alieno sic. etiā si est filiꝰ. vt. l. vlt. ff. p̄ suo. ꝛ. l. eius qui in prouinciam. si cer. pet. ªDEFENSIO. i. sacramētus subaudi qō est in duobꝰ casibus. s. qō vasallus est in possessione. ꝛ possedit minus anno. vel qñ dñs possidet sed vasallus actor affert p̄ se solā p̄sumptionem vt. ff. de contē. inter dñm ꝛ vas. de inuesti. feu. c. i. circa pūc. ꝛ. ff. in tit. si de inuesti. inter dñm ꝛ vasal. lisoit. c. i. circa pūc. ꝛ. ff. de cōsue. rec. feu. c. ñ. ff. in. ibi nō fecisse ꝛ sic iurat de veritate cū iuret de facto suo vt ff. de consue. rec. feu. c. ñ. ff. i. ꝛ. ff. rerū amo. l. marcellꝰ. ꝛ vide qō nota. Bart. ff. de fur. l. inter oēs. ff. recte et l. res. C. de crimine expi. ber. ¶ESSJRE. Alius ter. dicit se non credere ꝛ sic iurat de credulitate cuz iurat de facto alieno. vt. ff. de ꝓsue. rec. feu. c. ñ. ff. ꝛ iurabit. Sed aliud econtrario in vasallo q̄ semper iurat precise sine mentione conscientie de facto alieno vt co. ti. c. ñ. in quo iuramēto debet nominare inuestitorem ꝛ dicere titulū siue possessionis per autorem suū sicut dicit ¶Placen. in. l. cogi. C. de petit. here. ibi notauit q̄ cōuentus petitione hereditatis cogit dicere titulum per proximū vel aliquē cognatū. i. debet allegare autorē suū. Et qō dixi proximum cognatū loquitur crēplificatiue q̄ ab intestato gs habet causam a primo cognato. ¶Not. ergo q̄ vasallus siue agat siue cōueniatur debet dicere tit. p autorē suū. i. denominare inuestitorē suū. vt. C. de ꝓba. l. siue possidetis. ꝛ qō no. in. c. j. de reg. iur. li. vj. ¶Deinde no. q̄ sacramētū defuncti diuersuz est a sacramēto heredis. ꝛ ideo diuerso modo iurāt. ¶Jtē no. q̄ conscientia heredis est diuersa a cōscientia defuncti cum cñi aīa sit forma idiuidua impossibile est in duobꝰ corporibus eandē aīam esse. Sed accidentia aie possunt esse cōmunia ꝛ possunt ecōtra nō esse. ¶Et ideo scientia patris in nō est scientia filij. nec ignorātia patris est ignorātia filij. Cōtractus tamen patris. esse dr cōtractꝰ filij. si filiꝰ est heres ꝛ idē ti. in vtroq; vt no. ff. de acq. pos. l. j. §. veteres. ᵇ eternū illū ꝛ ineffabilem filium semper excipio qui nouit omnia que sunt patris. de consē. di. vi. c. saluator.

¶Baldi celeberrimi iurisconsulti super vsibus feudorum luculentissima interpretatio finitur. ¶Papie sub illustrissimo principe Joanne Baleam cognomento virtutum comite publice propalata.

¶Jmperator est ordinarius omniū legatus siue proconsul.

Stilus de quo in principio tituli de pace constantie quare seruatur in literis apostolicis.

¶Commentariolum eiusdem Baldi super pace constantie.

Jn nomie sancte ꝛ indiuidue trinitatis. Jmperator Federicus pacē suā laudabilē fiunme attribuit trinitati vt fecit alias Justinian⁹ imperator. C. de officio pfec. ꝓtorio africe. l. in nolle. ꝛ in autēica de questore. in pūn. ꝛ in aut. de armis. in pūnc. ex quo sequit̄ bonū pncipiū melꝰ medium ꝛ finis deo acceptabilis in aut. quomodo opz episcopos. in pūncip. colla. j. ¶sion ergo tanꝫ ipse sed tanꝫ deus vī facere vt. ff. de acq. pos. l. q̄ deo. Et nō sua vice sed delegātis. s. deꝰ cui⁹ vice fungit. nam pnceps est ordinariꝰ oīm ꝛ legatꝰ siue procōsul dei vt. ff. de offi. eius cui mā. est iurisdi. l. j. ꝛ in fin. in aut. de fi. instru. §. q̄ ergo imperiū. col. vj. fm Accur. ita eleganter no. in aut. de bere. ꝛ fal. in rubri. col. j. ¶Sed quare iste stilus non seruat in literis apostolicis. Rñ. q̄ hoc facit stilus literarū papalū vbi nō fit alia expressio. vt no. in. c. abbate. in fi. de re in. lib. vj. in nouella. Adde qō cōsuetudo formalis dz seruari. als instrumētū nō valeret vt nota. in auten. vt pneponatur nomē imperatoris. §. nos enim. col. v. in glo. puta ꝛc.

1 ¶Jmperator debet esse clemens ꝛ mansuetus.
2 ¶Pecunia est ex⁹ quēda a barbaris subtili ingenio.
3 Deportatus nullo tempore prescribit.
4 Dispensatio quid sit.
5 Receptus quis dicatur ad plenitudinem gratie.
6 Sigillum principis an sit necessarium in lege facienda.
7 Sigillum habet vim consensus.
8 Jmperium non moritur.
9 Ciuitas si sit damnata ad aratrum an eius castra damnata dicantur.
10 Ciuitate damnata an eius pniuilegia amittantur.
11 Ciuitas que quondam fuit sed tempore quo pniuilegia lombardie ciuitatibus fuerunt concessa erat castrum si postea fuit reedificata an assumat talia pniuilegia.
12 Ciuitas si sit submersa in mari ꝛ papa ignorans ibi creauit episcopuz an saltem erit episcopus diocesis.
13 Ciuitas durans in aduenticiis ciuibus non naturalibus an dicatur eadem ciuitas.
14 Antiquitas seruanda est in aquis ꝛ molendinis pontibus ꝛ pascuis.
15 Ecclesie an teneantur ad munitiones ciuitatum.
16 Quid de collectis que pro aliis necessitatibus imponuntur.
17 Collecta est munus mere matrimoniale.
18 Judices ciuitatum lombardie an habeant iurisdictionez in ciuilibus ꝛ in criminalibus ante constitutionem pacis constantie.
19 Condemnati a potestatibus terrarum an efficiantur serui pene.
20 Bona condemnati ad furcas an sint tacite confiscata.
21 Princeps si cōcessit ciuitati vt possit facere statuta an possit reuocare.
22 Statutum iniquum an teneat.
23 Sententia lata contra consuetudinem an teneat.
24 Volumus hoc verbum quid significet.
25 Concessa alicui si dubitetur que sint debet eligi boni viri arbitrium.
26 Princeps si controuersiam cum subditis habeat debent eligi arbitri.
27 Judex non facit litem suam si arbitri ab eo electi male iudicauerint.
28 Audiri non debet quis contra id qō facit princeps ex certa scientia.
29 Statutum si dicat talis non audiatur an valeat sententia pro eo lata.

Jmperialis clementie †No. q̄ imperator dz esse clemēs ꝛ mānsuetus vt hic. ꝛ. C. de offi. comi. rerū priuata. l. vlti. que quidem mānsuetudo ex humanitate descēdit. ꝛ merito principi inest cū nihil taz peculiare sit imperialis magestatis q̄ humanitas. vt. C. de dona. inter virū ꝛ vxo. l. fi. i fi. ꝛ. C. de testa. l. fi. ibi ad humanitatem dei respicietis. Sic ꝛ princeps serenus inscribitur seu denotus. C. de offi. magi. officiorum. l. scolariū. Jtē magnanim⁹ ꝛ benignus. l. j. C. de the. lib. x. QUALIS SEIPSUM JN SUBDITIS. Nota hic quod imperator pacem: clementiā ꝛ mānsuetudinē ꝛ dispensationē fauores ꝛ gratias solum subditis suis ꝛ denotis pollicetur: non his quos vt hostes ꝛ barbaros iure prosequitur: quos potius conuenit seuere punire: ꝛ per hoc imperator iustitie terminos non excedit: sed potius iustitia mediante procedit. vt. §. hic finitur lex deinde consuetu. regni incipiunt. c. domino guerrā. col. r. †Jdeoq; subtili ingenio est ab eis velut a barbaris pecunia extorq̄enda vt egestate laborēt. C. ad. l. iul. maiesta. l. quisquis. ꝛ. l. domini predictū. C. de agri. ꝛ cens. lib. xj. ff. depo. l. bona fides. ff. de re mili. l. non omnis. §. a barbaris. ¶Rimirum igitur si contra rebelles ferocitas exerceat cū peccēt eo q̄ cōtra dñm suū bella exerceāt. C. de commer. ꝛ mer. l. ij. C. loca. l. fin vij. distin. quo iure presertim si papa procedit contra hereticos qui non possunt prescribere cōtra cōfisca. bonum. vt nota. in. c. j. de prescrip. lib. vj. in nouella. ꝛ est expressum. C. de apo. l. apostatarum hostes fidei non ptegi sed exterminari oportet. vt C. de summa trinita. l. nullos hereticos. sicut etiam deportat⁹. ¶Deportatus nunquam vllo tempore prescribit. quia iure ciuili est penitus alienus. ff. de lega. j. §. his quibus. q̄ deportatus pro mortuo habetur. vt. ff. de contra tabu. l. j. ꝛ nota. in. l. j. C. de here. instituen. ꝛ. ff. de libe. ꝛ posthu. l. gallus. §. ꝛ quid si tantum ꝛ forte ciuiliter possidere non potest. ꝛ sic tali cuilio incepta vsuca. interrumperetur. BJSJDENSA TJDJEnſ. † Nota quod dispensatio dicitur scurrilitas et excessuum mitigatio vel remissio. facit extra de iudi. cap. at si clerici. iura tñ ciuilia raro dispensationes permittūt: q̄ nō debent indulgentia crimina sublenari. vt. C. de cohorta. l. fi apparitor. lib. xij. ꝛ contra rebelles ꝛ proditores nunq̄ mite agendū est. sed debēt ipsi temeritatis sue conatibus opprimi. vt. C. de scr. ꝛ occultatoribus eorum. l. j. ꝛ. ij. lib. xij. ꝛ. C. de delatoribus. l. fin. lib. x. Jtem hoc ipso q̄ quis parcit malo intelligit̄ nocere bono. in aut. de mā. pūn. §. homicida. colla. iij. ꝛ eis solus pnceps securitatē dare pōt nisi ex cā iure expressa. eo. tit. §. sed neq; hoc. ꝛ nota. ff. de publ. iudi. l. is qui reꝰ. BELLETA. id est delinquētes. sic. C. de testa. l. iubemꝰ. in pūn. occurrit dicere illud vulgare cū filius sacit offensam patri ꝛ pater verberibꝰ eū castigat. dicit cñ pater filio nō verbero te: sed fatuitatē tuā. vt. C. de emēda. ꝓpinquo. l. j. fm Ddof. ꝛ alibi non pmio ego te sed mores tui accusant ꝛ pununt te. l. palā. de ritu nup. ff. de proba. l. cū ꝓbatio. per Accur. ASSELEJBUS. Nota imperatorem pietate moueri a aliqd concedendū: vt ꝛ alias. C. de offi. procon. ꝛ leg. l. §. ibi dū dicit cui⁹ allegationes humane piuz principē commouerūt. vt. C. de apostа. l. q̄ sanctā. BELLETA. §. JTEM. no. q̄ oēs tenemur pncipi: vt deꝰ est pnceps in celis: sic imperator vicarius su. ū ꝛ dñator⁹ in fide ac vitate ꝛ iustitia ꝛstituit in terris. vt. C. de ve. inenucle-

a ¶Ler. peta. et Bart. tetigit i. l. cū heres de li. le. ꝛ dixi. s. ſi de inuest. inter dño. ꝛ vasal. lisoia. c. fina.

b ¶Veteres. et iō si cōmittit aliqd cōscientie alicui⁹ non pōt aliū substituere. gloss. est singlaris. ff. de arbi. i. l. sicuti. ꝛ. l. ꝛ epta. C. de fideicō. qō no. pro executoribus testamētoz quorū cōscientie cōmittitur. l. nulli. in ver. conscientie. C. de epi. et cleri.

c ¶Palā. vide optimum ter. i. l. imperator. ff. de iure fisci. Andr. barba.

a ¶Nota. vide ter. in. l. j. §. fin. ff. de ſſti. quādo dicit q̄ pnceps facit gratiā an videt restituere an indulgere Bar. ibi dicit q̄ restituere ꝛ idez dicit in. l. fi. de sentē. pal. vide eundem in. l. fi. c. eo. sed con trariuz videt hic tenere bal. dum dicit q̄ plenā gratiaz ergo sec⁹ si simplicit ad gratiam recepit ꝛ gra Bart. tz Ly. in. o. l. fi. C. de sen. pas. ꝛ se quit ibi salyc. ꝛ pridie cōsilui cōtra bar. ꝛ vide bal. i. l. j. §. hec sacramenta. de pa. iur. fir. qō qñ qs facit id ad qō teneꝫ rōne naturali ōr facere gratiā: tu pondera quia timo ibi si fuit gratia imo de bitum vide de gratia eo. car. ꝛ ibi in rubri. dici in ca. j. de cōmoda. vide ter. in. l. paul⁹. §. paul⁹. ff. de fidei. lib. vbi vbū gra ipōrtat libertatē ꝛ ibi Ange. dicit q̄ si pnceps facit gratiam ciuitati p suis meritis q̄ vī cā facere eremptā vide. c. nō nulli ō reſcri. vbi defieri gra

b penis in nouella ᵇ ꝛ in. c. si ciuitas. de sen. ex cō. lib. vj. ¶Jtē destruit ciuitas si hoēs inde eo proposito discedant ne eo ampliꝰ reuertant. vt. ff. de colle. illi. l. pe. j. rīſo. ꝛ ar. ff. de leg. iij. l. pater. §. tuſculan⁹. ¶Jtē si incēdio adusta sit. vel aliquo casu in totū corruerit sine spe reparationis. arg. ff. de no. ope. nunci. l. j. §. si quis edificiuz. ꝛ. ff. de iti. actuq; priua. l. iij. §. refiere. ff. de verb. obli. l. inter stipu. §. sacram. ff. de solu. l. qui res. §. areā. sed si cum spe reparationis durat ciuitas habitu sed nō actu. arg. eoū que nor. ff. q̄ cuiusq; vniuersi. nomine. l. sicut. §. fin. ꝛ. ff. de pign. l. paul⁹. §. domo. ꝛ in. c. plerisq; extra de elec. in cle. ¶Dis itaq; casib⁹ pniuilegia aut delent aut in suspenso retinent. Nā si est perpetuo desolata ciuitas pniuilegia eius remouētur: q̄ sublata persona ꝛ re cuius tributū est beneficium deletur pniuilegiū eius arg. l. postq̄ in pūnc. vt lega. no. ca. ff. de condi. ꝛ demon. l. intercidit de iure codi. l. quidā. At vero si spes est reparationis beneficium nō deletur: ꝛ si de facto nō creāret ad actū suū. vt no. ff. de verb. oblig. l. iij. ꝛ. l. inter stipulantē. §. sacram. ¶Nam sepe pniuilegium suspēditur. ꝛ non annihilatur. vt nota. in. c. j. de cleri. coninga. lib. vj. in nouella. ¶Quid ergo si huiusmodi ciuitas ita diruta reedificetur. an his pniuilegijs quibus pius potiebatur modo potietur. arg. q̄ non quasi fit alia ciuitas: ꝛ non ea que pius erat arg. ff. de vsufr. l. qui vsufru. ꝛ habes arg. ff. quibus modis vsufru. amit. quid tamen. §. penul. ¶Sed ego contra puto scām Ddof. quia alias propter vtilitatem cēsetur idem qō non est id. ff. de seruit. rustico. predio. l. seruitutis §. si subtlatam ꝛ nemo dubitet banc publicā esse vtilitatem si talis ciuitas pacifice his pniuilegijs potiatur cum par sit vtilitas publica. vt. ff. de pact. l. conuentionum ꝛ hic est quidam fauor. Non potiri vero est quoddaꝫ odium ꝛ fauores sunt ampliandi. et odia sunt restringenda. argu. §. eodem titulo in principio ibi causam magis studeat ꝛc. ꝛ. ff. de libe. ꝛ posthu. l. cum quidā ꝛ hec vera sunt si idem populus non tamen nunc dānatus a principe ciuitatem

11 reedificet. ¶Quid autem si quōdam ciuitas que tempore huius pacis pro ciuitate non habebatur: sed pro loco vilia vel castro reedificetur et ciuitas fiat an huiusmodi pniuilegijs potietur. ªRespōdeo non tanꝫ ciuitas. sed tanꝫ castrum eius ciuitatis sub qua erat cum de ea tanꝫ de ciuitate mentio facta nō fuerit. ꝛ ideo omissa intelligatur. ff. solu. matrimo. l. si cum dotem. ꝛ in. c. literas. de rescrip. in clementi. Idem crederem si de nouo in territorio alicuius istarum ciuitatuz ciuitas aliqua instrueretur quia nouum corpus ꝛ noua vniuersitas est. et est simillis postbumo preterito vt. C. de reuocan. dona. l. si vnquā ꝛ casui improuiso. vt. ff. de testa. milī. l. milites codicil. §. miles. ꝛ rei que nunc primum apparet in rerū natura. vt. ff. de cōtrahen. emptio. l. rutilia. et in. l. lege. ꝛ in. c. vltimo. de rescrip. in gl. Sed videtur cōtra. ff. si ser. ven. l. fi. sed ibi fuit facta mētio de futuris. ¶Pone quedā ciuitas submersa est in mari:

12 papa hoc ignorās fecit quēdā epm illi⁹ ciuitatis. q̄rit an erit eps saltem rōne diocesis. ꝛ yō nō. ar. extra de rescrip. capi. rodolfus. et quia illa diocesis est acephala q̄ caput nō habet. argu. ff. de lega. iij. l. j. §. hi quibus. Jtez q̄ nō videt episcopus esse posse sine ciuitate. vr no. in decre. rcir. dist. puincie. Nam etiaz sine preside. ꝓpio pōt esse ciuitas non tamē sine episcopo quo casu episcop⁹ erit oīs nō solum spiritualis sz etiā tēporalis. vt in aut. vt dif. iud. §. j. col. viij. Contrariū credo q̄ si nō valet in totum debet valere pro ea parte pro qua valere potest. arg. ff. de serui. l. si tam augusti. porro quādoq; pars ponit pro toto vt. ff. de leg. iij. l. vroni sine. ¶Quero nunqd ciuitas durās in nouis ciuibus nō naturalibus sed adventicijs dicatur eadē ciuitas? ªRideo sic. nam hoc est simile capitibus surrogatis in loco mortuoꝝ. ff. de lega. j. l. grege. ꝛ. l. si gregem. ꝛ patrie pniuileginm videtur ipsis ciuibus esse concessum. vt. C. de testi. l. si non speciali. ꝛ de foro cōpe. dilecti. Jtez q̄ qō vniuersale est non potest morte perire sicut homo in genere nō moꝛit. vt. ff. ad. l. fal. l. in rōne. ¶Jncerte. Jtez lex dicit ciuitas nostra populosa est que in numero etiā aduenas cōprehēdit. vt in aut. de questore post

tia quādo cōceditur rescriptum ad lites vide text. in. c. eam te de rescrip. in verbo gratia Jesu christi et que ibi dixi ꝛ vide text. in. c. fedes de. rescriptis. vbi apparet gratiaz rescriptam ad lites vide ibi glo. in iij. col. ibi q̄ sigillum est res vide remissiones quas dedi in. l. ij. preal leg. ad Bald. Andreas barba.

¶Jn nouel. vide q̄ nota. in. c. quāto. vel in. c. sequenti. extra de ꝓsue. ꝛ. l. an pacto. de ser. expor. et modernos in rubric. ff. solu. matr. Andr. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

p̃inc.col.vj. Nam ciuitas vice p̃sone sunḡ itur cũ talis est vniuersitas que vice vni⁹ persone fungat oĩa
14 trãseũt cũ ipsa vt.ff.de fideiusso.l.mo.tuo. ¶ Quero gd si ex pluribus castris vnius ciuitatis puta bonie fiat vna congregatio que velit se surgere noie ciuitatis. Nñ. hoc nõ p̃t fieri sine p̃sensu superioris id est rectoris illi⁹ ciuitatis in cuius territorio edificetur. vt.ff.de col.illicitis.l.i.ɔ arg.ff.de reruꝫ diuis.l. antepe.§.penul.fin Ddof.ɔ.C. de fundis limi.l.quecunḡ castrouꝫ.lib.xi.ɔ in aut.qui.mo.nat.effi.fui.§. si qs igit ex ꝯlibet.col.vñ. VEL HABETIS. p̃sentes ergo ɔ p̃teritas tñ hic cõsuetudines concedit. ¶ Quid ergo de futuris? rñdeo ille nõ cõdum tur per cõstitutionẽ istã. Ddof.arg.ff.de leg.l. cũ ler. ɔ fic est arg.q̃ noua statuta nõ possunt fieri fine sciẽtia p̃incipis.ar.a cõtrario sensu isti⁹ litere.dic vt in l.oẽs populi per doc. imo si pertinent ad bonũ regimen per ea que sequnt̃ standũ est antiquitati. SJ LUTAB AFFJQUO.arg.q̃ antique ꝯsuetudines sunt seruãde.ª vnde dicit lex ne qõ ɔtra lon
a gam cõsuetudinẽ fiat ad solicitudinẽ suã renocabit pieses p̃incic. C. que fit lon. consuet. l.i. simile habes C. de offi. rec. p̃uin. l. nullum. C. de ser. ɔ aqua. l. si manifeste. ɔ. ff. de offi. p̃con. l. si in aliã. ¶ Et not. hic expressum q̃ in vaſcinis p̃tib⁹ aquis ɔ molẽdinis aetiã in ipsis cõmoditatib⁹ aquaꝛ stãdũ est antiquitati. verbũ em̃ babuistis ɔ. habetis signat retro subsistentiã iure cõsuetudinario ɔ q̃ illud erat amissũ
a ¶ Seruãde. vide. cap. j. vt lit. pẽ. in vbo consuetudis ɔ cap. fo. cõpe. ɔ de offic. ord. c. vno sil. ɔ. c. dilecti. de p̃scri. ca. ad audientiam in verbo ꝯsuevit de p̃scri. c. auaricie de p̃bẽ. in verbo cõsuetudis faciat qõ ibi dixit Bald. in rubri. de dilat. q̃ si inder nõ seruat ꝯsuetudinẽ ita possit appellari sicut si nõ seruaret ins cõe allegat. o. l. an in totum. facit. c. ii. ẽ pba. i verbo cõsuetu. facit. c. cuꝫ eccl̃ia de cã pos. c. veniens in vbo cõsuenerũt de testa. c. cũ clerde pac. Andr. barba.

per rebellionẽ hic recuperatur per gratiã ɔ reconciliationẽ. C. de sen. pas. l. si. sicut si postliminio ciuitas renersa esset. ff. de iusto te. l. si gs filio. §. fin. Et scias q̃ in p̃scribẽda cõsuetudine nõ est necesse allegare titulũ. vt not. in. c. i. de rescrip. lib. vi. in nouel. ɔ facit ad cõsuetudinẽ obseruandã. C. de agri. ɔ censi. l. domini prediorum. li. xi. ɔ per Jo. an in. c. iij. de cõsue. li. vj. in nouella. Jtẽ no. q̃ interdũ fit aque distributio arbitrio boni viri. ff. de var. ɔ extraordi. cog. l. de vsu. ɔ nota. in spec. de cã poss. vbi vide. Jmperator vult hic q̃ aqua perpetua ɔ cursus eius ɔ commoditas perpetuo nõ tollatur nec alteretur. facit. C. de aqueductu. l. si diligenter li. xi. ɔ loquit̃ tam de aqua publica q̃ de aqua que seruit commoditatibus priuatorum vt hic in verbo p̃sone ɔ est expressum. C. de aquaductu. l. vsu aque. li. xi. ɔ extra de offi. deleg. cuꝫ olim. JNTUSET EXTRA. Nota tam eandem q̃ aliam esse posse cõsuetudinem intra ciuitatẽ ɔ extra id est in rure ɔ in comitatu. vt hic. C. de testa. l. si. JN PRIVILEGIO. id est i ꝑsuetudine p̃iuilegiata. Consuetudo p̃iuilegiat aliquem sicut p̃incipis p̃iuilegium. nam consuetudo vice p̃incipis fungitur de ver. sig. c. sup quibusdaꝫ. §. preterea.
¶ Et colligẽ hic q̃ sicut per rebellionẽ contra p̃incipem perduntur p̃iuilegia ita cõsuetudines p̃iuilegiate q̃ẽ tenẽ mẽti. ADVNTJONELJVJTATJS. Licet enim lombardis ciuitatem munire. vt hic. ɔ. J. cod. ciuitates. Adde qõ nõ solũ lombardis sed etiaꝫ alijs. C. de sacrosan. eccl. l. ad instruc-
15 tionez. ¶ Nũquid ergo ecclesie tenerent̃ ad talem munitionẽ conferre. Dic q̃ aut fit ad ornatũ ɔ non debẽt ꝓferre. Aut fit ad necessitatẽ ɔ debẽt cõferre. q̃ est eadem rõ que in via ɔ pontib⁹. nam refectionẽ itineris ɔ põtiũ agnoscit ecclesia ꝑpter cõmunẽ rei publice necessitatẽ. in qua etiã ecclesie cõtinent̃. Jdẽ ɔ in gabella plaustrorũ que soluit̃ ad portã. q̃ illud soluit̃ q̃ plaustra destruit ciuitatẽ ɔ vias. ɔ oportet qõ quotidie reficiãt vie et illa pecunia. ɔ iõ sicut ad refectionem vie tenent̃: ita ad solutionez illi⁹ gabelle ex qua reficit̃ via. Ad expẽsas ergo supernacuas
b vel bonoꝛis causa sicut esset salicare ꝓtatea non tenentur ecclesie. sed ad alias necessarias expensas põtiũ viarũ murorꝫ tenent̃ fm Ja. bu. in. o. l. ad instructionem. nisi forte sint ecclesie mẽdicantiũ. q̃ nulla bona in ciuitate habẽt. sicut dicimus in simili de capi. o. l. tutelas. §. si libertate. ɔ. ff. de vul. sub. l. lex cornelia. Jtẽ pauperes ad hmõi sumptus bursales conferre nõ tenẽtur. vt legitur ɔ not. C. de annonis ɔ tribu. l. indictiõis. li. x. ɔ not. xvj. q. i. ẽ aliter q̃ ordinaria subire tenẽt. ɔ extra de immu. eccl̃ie⁹. ɔ. xxiij.
16 q. viij. scõm. † Quid de collectis que ꝓ alijs necessitatibus imponunt̃. Dic q̃ si possessio per ecclesiaꝫ

b ¶ Salicare. vide bal. in. l. ad instructionez. de fac. sanc. ec. And. barba.

acquisita erat ascripta dare ꝓ solido ɔ libra ad collectas. q̃ quãdoq̃ patrimoniali muneris possessionibus inducuntur vt. ff. de mune. ɔ bono. l. rescripto. §. vlti. ɔ. l. munerũ. §. patrimoniorũ. ɔ tunc reꝫ illa est onerata. ɔ cum illo onere transit qua de re clerici ad quem peruenit ꝓ illa soluere tenetur. ff. de act. emp. ɔ vendi. la licinati. ff. de acqui. rer. do. l. traditio. C. sine sensu vel reli. l. omnes. Nam ꝓ talibus collectis bona sunt hypothecata. imo sunt quodammodo suppositaꝫ seruituti cuidaꝫ ɔ ideo ad quemcunq̃ transeunt cum onere suo transeunt. vt. ff. de act. empt. l. in venditione. ɔ hoc verum si talis descriptio que fit ꝓ solido et libra sit perpetua et certa. Secus si propter varietatem negotiorum imminentium immutetur. nam incerte obligationi hypotheca accedere non potest. ɔ ideo non videtur huiusmodi onus durare postq̃ peruenit ad personã priuilegiatã. vt in. c. vno. de iure pa. in. vi. ɔ ita tenet Ar
17 chi. in. c. j. de immu. eccle. lib. vi. ɔ idem ibi Joã. an. in nouel. ɔ p̃ spe. in ti. tu. de cle. conin. c. i. ver. ad hoc. † Ex his apparet q̃ collecta est munus mere patrimoniale. vt quando est perpetua certa ɔ ordinata. quãdoq̃ est munus mixtum vt quando non est ordinaria: sed fm emergẽtes causs imponit̃ personis ꝓ rebus quo casu nõ tenetur ecclesia: q̃ non est subiecta comitatibus vel dñis temporalib⁹ sicut nõ tenetur ad superiorem dictum vt. C. de sac. san. eccle. l. placet. ad que etiã nõ tenetur clericus ad titulum sui patrimonij perpetuo ordinatus. vt not. c. ẽps. de preben. per Ber. JN JURISDICTJONE TAM CRJMJNALJBUS CAUSJS QUAM JN CIVILIBUS. Hic apparte aparet quod merũ imperiũ ɔ mixtum dicitur iurisdictio cum dicat in criminalibus ɔ pecuniarijs sic. ff. de offi. eius cui mã. est iurisdi. l. i. §. i. vt nota. ff. de iurisdi. om. iudi. l. imperium. CRJMJNALJ
18 BUS. † Sed an ɔ sine hac permissione habeat iurisdictionẽ in criminalib⁹. vidi sepi⁹ queri. Jo. ɔ Azo dicit q̃ sic. vt. ff. de offi. p̃si. l. illicitas. §. qui vniuersas. ff. ex qui. cau. maio. l. sed ɔ si per p̃ncipẽ. §. i. Ally dicunt solo p̃incipi merum imperium competere. Nam populus ex. l. ortensia ei ɔ in eum omne imperium ɔ oẽm iurisdictionẽ trãstulit. vt insti. de iure natu. §. sed q̃ p̃ncipi. ɔ. ff. de consti. p̃in. l. i. in p̃in. ar. validum. ff. de offi. p̃refec. p̃to. l. vnica ibi regimentis. ɔ ar. C. de vete. iure enu. l. i. §. sed hoc studiosum. Jtez dicit expresse ler istius imperatoris omnis iurisdictio ɔ ois districtus apud p̃incipẽ est vt. §. que sint regalia. c. omnis iurisdictio. Jtẽ ɔ solus p̃incepꝫ põt statuere generalem equitatẽ. vt. C. de legi. ɔ consti. p̃in. l. i. ɔ ad hoc videtur facere diffinitio iurisdictionis. est enim iurisdictio potestas de publico introducta cum necessitate iurisdictionis ɔ equitatis statuẽde vt no. do. Azo in summa sua. C. de iurisdi. om. iudi. circa p̃in. Et nemo sani capitis dubitat merum imperiuꝫ iurisdictionem esse vt. ff. de offic. eius cui man. est iurisdi. i. j. in glos. ibi ɔ ideo. ɔ. l. i. §. in p̃inc. Non obstant leges in contrarium allegate: q̃ exercentur autoritate p̃incipis vt. C. de leg. ɔ consti. l. i. ɔ. §. que sint regalia. c. omnis iurisdictio. Illud tñ nemo est qui neget magistratus municipales non habere merũ imperiũ vt. ff. de iurisdi. om. iudi. l. magistratibus. Sed certe ego puto potestates qui hodie eligunt̃ esse municipales magistratus vt. C. de magi. muni. l. j. vel defensores ciuitatũ. vt in aut. de defen. ciui. §. nos igit. col. iij. qui non hz merũ imperiũ vt. C. de defen. ciui. l. defensores. Jta ɔ. l. defensores ciuitatis obtatos reos. ɔ in aut. iusurandũ qõ pstatur ab his q admini. susci. §. cap⁹. col. ii. ɔ sic nõ habebãt ante hanc pacẽ iurisdictionẽ in criminalib⁹. sed hodie cõcedit eis. Preterea si ɔ sine hac cõcessione haberẽt ad qd ergo in modũ priuilegii hoc eis cõcederet cũ frustra ꝑcib⁹ impetret̃ q̃ iure cõi cõcedit vt. C. de the. l. vna lib. xi. Ddof. idẽ tz spe. dicẽs q̃ potestates terrarũ nõ habẽt merum
19 imperiuꝫ. ɔ iõ nedũ ad vltimũ suppliciũ nequeũt ꝓdenare tz nec forbãnire valent. ɔ nimirum: q̃ nõ reperit hoc esse concessum ꝑaliter hmõi enim iurisdictiones noiatim lege vl̃ senatusc̃onsulto vel ꝑstitutione p̃incipum cõstituunt̃ vt. ff. de offi. eius cui mã. est iurisdi. l. j. vñ cũ magistratibus municipalib⁹ nõ videat hoc attributũ tacite vl̃ denegatum vt. C. de sen. ɔ interlo. om. iudi. l. nulli. Propterea merũ imperiũ cõpetit in p
20 nincia soli p̃sidi. p̃uincie vt. ff. de offic. p̃esi. l. p̃ses. ɔ. l. illicitas. §. qui vniuersarũ. Sed põt dici fm Accur. q̃ hoc iure cauet. sed cõsuetudine nõ habet in ciuitatib⁹ que populariter regunt̃. Nam potestas eligit̃ ab eis ɔ de consuetudine inuestit̃ ɔ aliũ presidẽ nõ habẽt vnde merũ ɔ mixtum imperium ɔ omnimoda iurisdictio apud eũ est: q̃ loco p̃sidis habeãt respectu illi⁹ ciuitatis. vt no. in aut. de defen. ciui. §. nulla. col. iij. in glos. que incipit. s. maiori. in fi. ɔ. C. de p̃scrip. lon. temp. l. fi. Idem in castris seu terris que alteri⁹ iurisdictioi nõ subsunt̃ sicut in ꝑtis multa sunt.
19 facit qõ not. in ca. j. de re iudi. lib. vi. in nouel. C. de test. l. fi. ¶ An ergo dãnati ad mortẽ a talib⁹ potestatib⁹ terrarũ efficiant̃ serui pene? Rñdeo q̃ sic si ponat eos habere merũ imperiũ adeo vt nec possint eis reseruare testamenti factionẽ etiã cã cognita: q̃ testamenti factio publici iuris est ɔ in seruũ non cadit vt no. C. de testa. milit. l. z militib⁹ nñis etiã si faciat testamẽtum ad pias causas bene tñ põt se obligare inter vinos anteq̃ sit cõdẽnat⁹ ad restitutionẽ male ablatorũ vt not. in. c. quãq̃. de vsuris in. vj. in nouel. Post suiam vo si bona sint cõfiscata nihil statue re pt. ar. in. l. si ptẽ. ꝑ. ff. quẽadmodũ serui. amit. ɔ. ff. de nona. l. ꝗries. §. fi. Dic cũ nulla bõa in ciuitate reliq̃t. vt. ff. de vulg. ꝑsubsti. l. ex cornelia. ɔ. ff. de his q̃ p̃ no scripto ba. l. si is q̃ metallum ɔ. ff. de capi. dimi. l. tutelas. ɔ. l. si libertatẽ. in fi. ibi inuꝺ? exultat. † Sed hic dubitaf an si qs ꝓ furto vel

a ¶ Quod nõ. vide bar. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ɔ iure. ɔ in. l. omniuꝫ. C. quẽad. testa. ordi. ɔ ibi bal. aliter loquit̃ ɔ moderniores in. c. cum missset. de cõsti. concordant opi. ɔ dicit q̃ aut statutũ cõprehendit fauorem statuentiũ ɔ tunc ꝑdat opi. bar. aut cõprehendit fauoꝛe superioris ɔ tunc ꝑdat opi. cõtra Jac. ɔ vide bal. ɔ Saly. ɔ ibi notani in. l. si vt ꝓponit. C. de nuptijs. o. ꝑt. de ancha. in ca. cum aliquibus de rescrip. videtur trãfire cũ opi. bar. in. o. l. omniũ. ɔ vió bal. in. l. ex placito de rerũ ꝓmu. 21 vbi ẽrit si statutũ cõfirmat a papa ɔ aliqs ɔtraueniꝫ illi a statuto an dicã cõtrauenire cõtra statutum an cõtra b statutũ populi: vide q̃ pulchre loquit̃ vi. de Baldũ i. §. quilibet in pri ma ꝑti. C. vbi pulchra logẽ ɔ tenet quod postẽ sunt cõfirmata non possunt mutari vide text. in. c. dilecto. de ꝓbend. vbi possunt tollere ni si apponaꝫ in confirmatiõe clausula decreti vide ibi. d. abb. ɔ que ibi diꝛi vide ang. ɔ Bal. in. l. ex facto. ff. ꝺ vul. et pupil. ang. in. l. paulus. ff. de leg. iij. et ibi vide Joan. de Jmo. ɔ in. o. l. et facto. o. ꝑtrus in. c. suggestũ. de deci. Joã. an. i. c. iij. de insti. Bal. in. c. consti. de rescript. lu. ro. cõsi. crisi. ang. in palle. l. omniuꝫ. vide que diꝛi in. c. cum accessissent. vide ter. in. c. cuꝫ in. de cõsti. vbi probatur opi. Bart. in. o. l. oim. ꝓ Det. ɔ Ly. in. o. l. ois vide Lud. ro. cõsi. crisi. si cõstitutio confirmata possit tolli. Andre. barba.

furto vel alio ꝓuinato delicto cõdemnat⁹ sit ad furcas nunquid bona sint tacite cõfiscata. ɔ glos. sentit q̃ nõ in. l. ij. C. quẽadmodũ test. ape. Jtez ɔ si pẽa sit furcarũ tñ crimen est priuatũ vt no. ff. de cõdicti. ob cau. l. si seruꝰ tnus. ff. de bis qui notã. infa. l. ict⁹ fustium. ꝓ Bart. vide in aut. bona dãnatorũ. C. de bonis dãnatorum. esse eius intellectum ɔc. de quo crimine et alijs an possit inquiri. nota in. c. felicis. de ꝑ. in nouella. lib. vi. ɔ meli⁹ ɔ latius in. l. ij. §. si publico. ff. de adulteriis. ɔ per me. C. de ꝓba. l. inbem⁹. ¶ Deinde quero pone q̃ ꝓncepꝫ cõcessit ciuitati facere statuta sua. quero nunquid poterit renocare ɔ videtur qõ non⁹ q̃ intelligereꝫ de ꝓmo actu. vt. ff. de ver. signi. boues. §. hoc sermone cõtrariũ est verũ. ar. C. de testa. l. omniũ. ɔ qõ no. in. c. non potest. de preben. li. vj. in nouella. Ex his apparet q̃ statuta potiꝰ accedũt vltime volũtati ꝓ cõtractui. de hoc not.ᵇ in. c. cum
e iuramento sufficit verũ dicere fm conscientiam. et 26 no. in. c. presentiũ. de testi. in nouella. ¶ Not. quod super controuersia inter principem ɔ subditos eligunt̃ arbitri ɔ hoc per istam pacem alias potest p̃ceps vbiq̃ citare subditus ɔ ipse cognoscere vt. l. p̃orime. ff. de his que in testa. delen. ɔ. C. ne quis in sua. l. j. per Ly. ff. de here. instituen. l. ꝛ hec tyberius. ꝓ Lyn. ɔ in. l. est rescriptus. de iurisdi. om. iudi. JHO. NEJ CREDANTUR. quo casu etiam male fuerint versati non est quid imputetur eis qui eligerunt vt. ff. commo. l. argentum. ɔ. ff. de rei vendi. l. si
27 a bone fidei. Ddofre. † Et ex hoc sume arg. q̃ iudex non fecit litem suam ex eo q̃ arbitri a se electi male pronũciauerint quia qõ bona fide fit bene fieri consuet. argu. ff. de condi. ɔ demon. ꝙuis. ɔ qõ nota. ff. de iureiuran. l. cum qui. §. in popularib⁹. arg. contra. ff. man. l. idemq̃. §. si procurator. Sed ibi mandatori non imminebat explicatio negocij hic sola electio personaruꝫ: q̃ nihil faciebant nomine eligentis sed nomine dominoꝝ. ɔ sic non obstat. QUJ NEC
d CONTRA QUJTATEM. Nota arg. q̃ bonus ciuis est qui patrie iura tuetur. ɔ ille est ad regimen eligendꝰ: non autem qui est contra patriam. Ddofre. AD MONSTRAND. siue ratione imperij siue ratione patrimonij cuꝫ omnia principis esse intelligantur: siue fiscalia: siue patrimonialia sint. vt C. de quadri. prescrip. l. bene a zenone. Ddofr. qõ dicit in pn. ffor oẽm. si qs antẽ. NON DAZJT.
28 TENDUS. † Nota q̃ nõ debet qs audiri cõtra il e lud qõ facit ꝓncepꝫ ex certa scientia imo debet repelli ɔ imponi ei ꝓpetuũ silentiũ. Nam dicit lex qs tante superbie fastidio tumidꝰ est vt regalẽ sensum regat. vt. C. de leg. ɔ ẽsti. l. si. ɔ. l. si. C. de ori. sacri. Et nota hic de silẽtio imponẽdo etiã lite nõ ꝺtestata. s. nõ
29 audito petitorio. ff. de alea. l. i. §. qõ antẽ. ¶ Si statutũ dicit talis nõ audiat̃ an valeat sẽtẽtia pro eo lata. Jac. de arc. doctor parmẽsis q̃ nõ. qõ verũ est si est talis q̃ habeat̃ pro mortuo vt bannit⁹ vel inder dolo pcedit. vt. o. l. i. §. qõ aũt. de alea. q̃ ille qui procedit in contemptũ legũ videt̃ pcedere errore iuris expresso. ɔ vide. l. j. C. de here. instituẽ. per Ly. ¶ Sed qualiter potest imponi silentiũ ei qui non auditur? Respondeo q̃ nõ auditur pro se: sed contra se. ff. de postu. l. quos prohibet. ff. de procura. l. filius. §. veterani. ɔ vide qõ nota. de offic. deleg. cum super abbatia. in nouella. ɔ per Ly. in. l. vnica. C. de dona. lib. ɔ in. l. sed ɔ per pretorem. §. sed dum decreto. er quib⁹ cau. maio. ɔ in. l. si prius. C. de his qui ad eccle. confu. per Jacobum de are. Bal.

1 ¶ Per romanorum potest concedere priuilegia ante coronationem.
2 Episcopis quod conceditur an videatur concessum comm ecclesijs.
3 Bona rebellium si tempore rebellionis sunt concessa alijs facta pace debentur priꝙuibus dominis.
4 Lasse ntur tunctum cum verbo irritentur significeat ipso iure.

c Quod sic. vide Bald. in. l. ij. C. quando ꝓuo. non est necess. et vide emndem in. l. i. C. de his que defunt aduo. ibidem quod aut consuetudo est notoria ɔ nõ tenet sententia. aut nõ ɔ tunc tz ɔ sic pcedit id qõ hic dicit. vide moderniores in. l. isad quẽ. ff. de acqrẽ. bo redi. Andre. barba.

¶ Secundum conscientiam. Vide gloss. in ca. statutuꝫ. §. assessoꝛe de rescrip. i. vj. Andr. barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

5 Episcopus si est comes alicui⁹ ciuitatis debet ipse inuestire consules.de constitu.lotha.
6 Episcopi habentes temporalitatem ab imperatore an teneantur coram imperatore comparere.
7 Syndicus vel nuncius qualiter ɔz̄ vocare cōcipere.
8 Nuncius si mittitur mittes vult obligare p̄ scipsuz non per alium.
9 Imperium an transferatur iure hereditario.
10 Princeps a quibus eligi debet.
11 Imperium semper est.
12 Papa an posset priuare principes seculares potestate eligendi principem.
13 Comites creati a papa vacāte regno:si postea papa creauit regem an teneātur tali regi p̄stare fidelitatē.
14 Appellans italicus non tenetur ire ad alemaniam.
15 Iudex debet iurare q̄ feret sententiam scōm leges ⁊ consuetudines.
16 Adde ad idem.
17 Appellatio an sit deserta elapsis duob⁹ mensibus.
18 Appellationis tpa quando incipiant currere.
19 Tempora assignata per statutum possunt prorogari per litigantes.
20 Litis cōtestatio an requiratur in cā appellationis.
21 Iudex si non iudicat intra tempus statutuz an possit postea iudicare.
22 Ciuitas quelibet pōt habere cōsuetudines ppias.
23 Tabellio an de cōsensu partium possit recipere instrumenta partium.
24 Tempora appellationis an possint prorogari consensu partium.

1 ¶Ipso iure idē dicas si dicaſ fundit⁹ vi de glo.in.l.decernimus.C. de sac.sanc.ec. ⁊ bar. i tracta tu de tyā an. Barba.

Hoc quod nos. †Hic dicit q̄ concessa priuilegia ecclesiis.epis.ciuitatib⁹.vl aliis quibuscūq; psonis clericis vel laicis p antecessores suos vel per se vl p Henricum filium suū ⁊ regē romanoū firma ⁊ rata permaneant. RAEL. Henricus filius istius Fede. fm Odof. Hic ergo est expressum q̄ rex romanoz etiaz ante coronationem pōt cōcedere priuilegia. Iste ēm Henricus nō erat coronatus imperator q̄ pater vicebat. p̄o hoc no.C. de quadrien.prescriptio.l.bene a zenone.⁊ ibi per Ly.Dicit Hostien.q̄ vidit in alemania per princepes iudicari ⁊ teneri q̄ rex romanoū post electionē cōcordem habeat omnē p̄tatem quā imperator.nec vnctio aliquid addat. ɔ̄ Hosti. fit in contraria opi.vt not.extra de verbo.sign.super quibusdam in nouel. Sed quicquid dicat hostien. prima opi.seruatur ⁊ ipsa veritas.Opinio autē hosti.posset habere locum q̄n esset electus in discordia in quo tñ aduerte per ea que not.p Jo.an in cle.romani.de iureiur.in.ℌ.porro. in ver.regens ad fi.glo. ELLESIJS VEL EPISCOPIS.

2 ¶Ter ista alternatiua vī p̄bari q̄ id q̄ cōcedit epis sit cez ppriū q̄ etiā innuit verbū dedit q̄ est .j.per q̄ patet oīnum esse translatum in episcopum cum dare sit accipientis facere vt insti. ⁊ ac.ℌ.sic itaq; vñ modo eis contemplatione ecclesie.nam tūc ecclē videretur esse cōcessum vt.ff.de do.prele.l. cū quis.vers. nā ⁊ si quis.Et de hoc habes tert.no.in.c.si de capitulis conradi.col.x.vbi oīno vide ⁊ adde q̄ no.Jnno.extra de testa.c.cū in officijs. ⁊ hic si talis est episcopus qui possit habere propinuum alias de necessitate acquiritur episcopatui.xvij.q.ij.statutum

b ¶Pronenire vide q̄ notaui ad bal.l.l.ℌ.C. cōia dele.vide per.de anch.i de.j.de pe.et remiſ.An.barba.

3 ¶PRO REDIMENDO PALIS.Not.id quod factum est p̄o bono pacis ratuz ɔz̄ haberi.vt.ff.mād. l.creditor.ℌ.j. ita tñ q̄ non sit ℨium iuri diuino vel impossibile de iure. vt extra de preben.c.nisi essent.⁊ ibi dicit ter. q̄ laude arbitratoū ppter bonū pacis tenet equitas naturalis.Etiam nota.q̄ in arbitrijs ⁊ in arbitramentis bona consuetudo est seruanda. extra de cau.pos.cū venisset.PRIUILEGIA Odd MAL.No.ex isto ter.q̄ si bona rebelliuz tempore rebellionis alijs sunt cōcessa personis facta pace sunt reddenda primis dñis.tert.est hic valde nota. ita q̄ ipsa pax nō ɔz̄ vim simplicis indulgētie: ℨ restitutiōis ℨ integrū.q̄ tene mēti. JMMARIAND. Sed q̄uo pōt princeps cōcedere aliq̄d in iniuriā alterius vt.C.de p̄i.impe.offe.l.ℌ.⁊.l.rescripta.⁊.l.neq; dānosa.⁊.ff.de insti.⁊ iure.l.iustitia.in prin.⁊.ℌ.iuris p̄cepta.⁊.C. si ℨ ius vel vtili.pub.l.ℌ.⁊.C. de opis publi.l.pscriptiones.⁊.C. de cmā.li.l. nec auus. Solutio.hec cā guerre fuerunt cōcessa ⁊ cōtra rebelles imperij. nec est hoc nouum fm Odof.Ex quo nota q̄ rebelles sunt extra legis protectionez vide.C.de natu.li.l.j.p Ly. LASSENTUR. Not.q̄ sublata guera tollitur oīs⁹ effect⁹ secut⁹ ppter guerrā.sic.j.eo.ℌ. finē quoq; fm Odof. ET JN JRRITUM REDUCANTUR. q̄ dicit cassentur intelligas ipso iure[a] q̄ aūt sequit̄ in irritū intelligas ipso facto.

a

4 Odof. ¶Et sic no.q̄ verbū cassent iūctū cum verbo irritent signat ipso iure. non ēm requirit hic alia snia ℨ ter. vtaf verbo futuri tēporis q̄ est notabile. †JMPERIUM TENEAT. Hic dicitur q̄ si epūs per priuilegiū imperatoris vel regis est comes alicuius ciuitatis q̄ cōsules siue decuriones debent inuestiri de ipso consulatu per ipsum epm̄ sicut fuit hactenꝰ obseruatū.alias in qualibet ciuitate cōsulatus recipitur autoritate imperatoris ⁊ inuestitur cōsul per nuncū ipsius impatoris. Jtē dicit q̄ de quinquennio in quinquēniū q̄libet ciuitas mittat ad imperatorem p̄ inuestitura inrisdictionū renouāda ac priuilegij eligēdi sibi consules qui iurabūt ipsi imperiali nūcio.⁊ p ipsum ingredient̄ officiū

6 ⁊ idē dicit in suis successoribus obseruandū. ¶Not.q̄ multi sunt epi qui habent ciuitatē ⁊ iurisdictiē nē tpalē ab iperatore vel rege. ¶Quero igitur vtrum isti episcopi teneantur coā imperatore vel rege comparere non solū quo ad consilium sed etiā quo ad auxilū si sint cōuocati. Rndeo sic.nō tñ p̄nt psonaliter distringi.vt not.in.c.j. de clericis zing. in nouella.Bal.CONSULES.De iuramēto cōsuluz ɔz̄ extra de iureiu.r.c. venientes.⁊ not.in spe.de iureiur.vbi etiā not. de multiplicibus iuramentis.†JMITD. Hoc hodie nō seruat̄ imo totū ℨiū sit. ℨ nō est ius cum ex p̄cio inuestitura ppetuo inuestiri intelligant ⁊ nō ad tēpus vt.ℌ.co.tit.ℌ. nos romanorum. in princ.in versic. in ypetrū. Odofr.

7 †JMITTAT. nuncū.hic ɔ̄ simpler nunci⁹ quem vulgo italici appellant syndicū.⁊ p̄st cōcipere vba hoc modo. Ypeto dñe Federice romanoū imperator.a vobis inuestiturā fieri cōi bonoñ. ⁊ mihi recipiēnoie ⁊ vice cōis bononie.lege testāte.ff.de cōsti.pec.l. q aurē.ℌ.fin. ⁊ in l.ℨ.⁊ per hunc syndicū acquirit̄ vis inuestiture cōi bonoñ.vt.ff.de constit.pecu.l.cū qui.ℌ.si actor⁹ municipū. Universis ēm reddit̄ q̄ p̄o voto oīm p̄matū⁹ indulget vt.C.de adno.diuer.indi.l.restituende.Odof. Dicit aūt̄ syndicus fm glo.quasi singuloz causas vno cōplexu noīe dicens. Vel fm Nicolaum furiosum qui fuit discipul⁹ Joānis ɔ̄ syndicus quasi plurium simul cām dicēs. ⁊ si plures sint creati syndici ab vniuersitate gerunt publicā p̄sonā vī q̄ habeat mādatū insolidū ar.ff. de admi.tu.l.decreto etiam in his que requirūt spāle mādatum vt.ff.de iureiur.l.iusiurandū ⁊ ad pecunias.ℌ.defenso.⁊ p Ja.de are.C. etiā per pcuratorē cām in integ.reiti.agi.pos.l.j. ℨ tutius est dicere q̄ in requirentibus spāle mandatū debeat syndic⁹ spāle mandatū hre vel ſnāle cū libera vt not.in.c.p̄sentium.de testi.lib.vj.in nouel. ¶Illud est not. dignum q̄ qui mittit nūciū vult obligari per scipsum non per alium.⁊ ideo potest reuocare mandatum cla. sed ille qui pcuratorē mittit vult obligari per alium ⁊ non per scipsum vt legit⁹ nota.C.si quis alteri vel sibi.l.multum.itaq; trāsfert cōsensus suū in procuratorē nec valet reuocatio nisi in notitiam deducatur.vt no.in.c.vlti.de pcu.lib.vj.in nouel. ARNOLDUS ET ROMA MANEJO.⁊ hoc si principi placuerit.vt.j.c.ℌ.⁊ si qua.Odof.EADEM OBSERUETUR.hoc vult dicere litara ista q̄ idem seruetur in personam successoris nostri q̄ in nostram personam ordinamus sic.C.de quadri.prescrip.l.bene a Zenone. CSIUE AB ALIJS QUIJ POSTEA.⁊c.et hec forma datur subditis erga successorez salua semper autoritate successoris cui non potest antecessor imponere legem vt.C. de legi.l. digna vor.DIUINA VOLUNTATE. Deꝰ enim in bona mortis nos vocat de temporali seculo ad perpetuum.Odof. etiaz si quis sua morte moriatur.sed gladio dicitur mors dei iudicio pronenire vt no.insti.de capi.diui.post princ. ⁊ in euangelio. Sciens que ventura erant super

b

9 eum. †DILESSERIMUS.hic primo attende vtrum imperium iure hereditario transferatur vel non.Secundo quis eligat principem. Tertio quis possit eligi princeps ⁊ ex quibus debeat eligi. Circa primum p̄o ⁊ contra allegabimus. deinde q̄ eorum visum fuerit nobis eligimus. Videtur quidem primo imperium successione deferri. Hoc autem litera ista manifeste innuit. Nam iste Federicus qui nunc vinit Henrici filius fuit.de quo Henrico hic loquitur quidem imperator fuit.arg. de hoc.C.de fundo patri.lib.xij. quibus ⁊ insti.de donā.ℌ. sed primus quidem in auf.vt defuncti funera.col.v.ℌ.si nemo etiā quōdam.⁊ est argu. ad hoc q̄ hic dicitur in decretis.lxiij.dist.c. in synodo congregata ⁊.xxiij.dist. in nomine domini vbi dicitur q̄ princeps potuit sibi eligere successorem vtpote ⁊ videtur. Contra autem videtur q̄ ex electione non successione imperium deferatur bis rationib⁹. Primo quia imperium habere in fortuna est.vt.C. de veteri iure enucle.l.ij.ℌ. sed quia diuine.⁊ in auf. de consul. in fin.col.iiij. Unde dicitur. Si fortuna volet fies de rhetore consul. Si volet hec eadem fies de cōsule rhetor.⁊ a deo hominibus datur.vt.C.de offi.prefec.preto.affri.l. in nomine domini in princi.⁊ in auf.quomodo oportet episcopos.in prin.col.i. C.de quadri.prescrip.l.ſi.in fi.⁊ in auf.vt in medio litis non fiant.ℌ.fin. col.viij.C.de offi.ma.mi.l.vlti. in princi. ⁊ in auf. de fide instru.ℌ.ſi.col. vj.C.de veteri iure enucle.l.j.in prin.⁊ in auf.de consul. in fi.col.iiij.⁊ in lombar.de prohibitis nup.l.quoniā nobis.in princ.⁊.j. de priuile.ecclesiarum

siarū.l.ſi.in p̄n.⁊ q̄ eps eligit.vt in auf.de san.eccl. ⁊ epis.ℌ.j.⁊.ij.iij. col. ix.C.de epis ⁊ cle.si quē.ℌ.⁊ ois dignitas ⁊ omne officiū.vt.ff. de decre. ab ord.fac.l.j.Item ⁊ aduocatio successiōe non deferꝰ sed electiōe vt in lombard. de adno. ⁊ vicedñis. l. singulis. Et remotis oībus iuris ambagibus ego puto imperiū electione deferri ⁊ non successione. extra de elec.venerabilem.ℌ.insuper si predictus rex extra.de pact.c. accepimus. Non ob.q̄ hic ɔ̄:nam si quis recte inspiciat musc⁹ hic ɔ̄ successiōe deferri sed dicit posse concedi.⁊ sic concordat in decretis.xviij. di. in noie dñi.⁊.lxiij.di.in synodo cōgregata. Sed illi qui ita eligūt authoritatē eligendi ab apostolica sede acceperunt examinatio tñ promotio vnctio consecratio coronatio manus impositio ad dñm papā spectant vt.d.c. extra de elec.venerabilem.ℌ.j.⁊.ij.⁊ in auf.de mē.ordi.cle.ℌ.hanc.col.iij. Unde dñs papa ex causa poterit principem deponere.vt in decretis.xv. q.v.c.alius. Item romanus pontifex ⁊c.⁊ in auf.de defen.ciuita.ℌ. non habente.colla.iij.⁊ in auf.de colla.ℌ.⁊ de hoc custodiri.⁊ arg.ff.de reg. iur.l.eius est nolle.arg.C.de officio prefec.preto.l.ſi quos.⁊ in auf. de manda.prin.ℌ.festinabit.col.iij.⁊ in lombar.de offi.vica.l. fin. cū imperator⁹ iuret ei fidelitatē.vt in decretis.xliij.dist.c. tibi dño. ⁊ q̄ nō transmittat ad posteros habes validū ar.de adno.diuer.indi. l. petitionem.

9 ¶Quis aūt eliget principem posset queri.ad quod dic eliget senatus C.de offi.pref.l.ℌ.⁊ ex senatoribus cū in numero cōi cōmunerē. vt.C. de digni.l.ius senatorum lib. xij. cum senatores sint pars corporis principis vt.C.ad.l.iuliam maiesta.l.quisquis.quare ⁊ legē facere p̄st: vt et princeps ⁊.ff.de legi.l.nō ambigitur.⁊ q̄ preses creatur ab ordine: et in cōi ordine remanet.vt.ff.quādo appel.sit.l.ℌ.solent.Uel dic q̄ a principibus populi suffragio.vt insti.de iure natura.ℌ.sed quod principi.et argu.ff.de offic.questo.l.ℌ.in principio. Uel ab eis sine populi suffragio authoritate tñ apostolica electione eis concessa vt.ℌ.notatū est.Uel dic q̄ eligitur ab eis qui soliti sunt eligere. Sunt ēm certi nobiles q̄ authoritatem ⁊ p̄uilegiū ab apostolica sede habēt p̄incipē eligēdi: ⁊ illi eligent ⁊ nullus alius debet electionē impedire:vt in lombar.de pontificibus.l.tertia.Confirmata aūt electione a populo argu.in auf. de defen. cinita. ℌ. decreto.posset dici q̄ quilibet posset in principem eligi in quē eligentes consenserunt:sed tñ prius videndum est ⁊ trum electus imperio sit dignus vt.C.de quadrien. prescriptio.l.bene a zenone. ibi sine ab aliis ⁊c.Qui enim indignus est inferiori ordine indignior est superiori. vt.ff.de sena.l.qui indignus. Unde de nobilib⁹ ⁊ dignioribus est eligendus nec pedigneꝰ alij milites comites ⁊ barones qui nō sedēt in tam alto cubiculo:q̄n potentioriꝫ pares esse non p̄st vt.ff.de ali.iudi. mu.

10 can.fac.l.ij.circa principium. ¶Unum tñ nō omitto q̄ imperiū semper est etiam si desit esse eius gubernator vt in auf. quo oportet episcopos venire.ℌ.que igit.col.ix. C. de offic. eius qui vicē alterius gerit.l.ſi. Odof.Dicit Joā. de dño ardizone in summa sua sub rubricella de suc. imperij.q̄ olim princeps poterat sibi eligere successorem: vt in decretis. lxiij.distinc.in synodo congregata.⁊.xxiij.distinc. in noie dñi in medio. Sed hodie quidā principes eligunt imperatorem qui p̄tātem eligendi ab apostolica sede acceperūt.sed examinatio:promotio:vnctio:coronatio:⁊ manus impositio ad dñm papam spectant vt extra de elec.venerabilis.ℌ.j.⁊.ij.vnde dñs papa ex cā ipsum poterit deponere. vt in auf. de defenso.ciui.ℌ. non habēte.col.iij.⁊ de forma fidelita.c.alius.⁊.ff. de re. iur.l.eius est nolle.arg.C.de officio prefec.preto.l.ſi qs.in auf. de colla.ℌ. sed hec custodiri.col.ix.⁊ in auf.de māda.principum.ℌ.festinabit.colla. iij.⁊ in lombar.de offi.iud.l.ſi.Quod successione deferat̄ est argu.C. de fun.patri.l.bi quibus.⁊ insti.de donā.ℌ.primus quidē. ⁊ in auf. defuncti funera.ℌ.si vero etiam.col. v. Nam ⁊ imperator Karolus fuit pater Pepini imperator⁹ Pepin⁹ fuit pater alteri⁹ Karoli impatoris. Iste Karolus fuit pater Ludouici imperatoris: et Ludouicus fuit pater Lotharij imperatoris.vt in lombar.de fur.l.cuiusſibet.⁊ de epis.⁊ cleri. vbi pro tpe.⁊ de capitulis per.l.tenēdis.l.j. Nam ⁊ imperator Federic⁹ vī iuuere in pace cōstantie.in.ℌ.in ciuitate illa.in fi.q̄ pōt cōcedere regnum eius filio Henrico: ⁊ q̄ ei⁹ filius eidē in regno succedat sicut de facto fuit.⁊ iste nunc Federicus rugerius imperator fuit filius Henrici.Sed tu dicas q̄ hoc cōtingat potius electione principum q̄ successione.Ista fuit sōmaliter verba Jacobi de Ardizo.⁊ hoc vltimū verbum suū est ipsa veritas ⁊ ita seruatur de facto de rege Vengesiao filio

11 Karoli impatoris. †DUX JNA ELECTORIBUS. ¶Et nūquid principes seculares ad quos pertinet electio posset papa priuare potestate eligēdi:et an propter eius negligentiam papa solus posset eligere imperatorem.dic vt nota.de re iudi.ca.ad apostolice.lib.vj.⁊ quod not.ff.de leg.l.non ambigit̄ per gl.⁊ Ly. JMUESTITURAM REJPJENTIS.Certum est q̄ regnū sicilie est ecclesie romane.

12 ¶Pone ergo q̄ regno vacante papa 2tulit plures comitatus regni quibusdam comitibus in feudū deinde creauit ibi regē. querit an illi comites teneant̄ regi facere fidelitatem tanq̄ ipsius vasalli. et dicit Odofr.q̄ est hic casus q̄ sic verba Odofredi hec sunt.hic habes expsse q̄ in generali feudi alienatione quam fecit princeps continent̄ vasalli. q̄ est ℨ id q̄ legit ſi de feu.vas.fuerit interpellatus. c. in generali. Solutio.verū est nisi dicat expressum ⁊ hic satis expresse dicitur. Uel solue q̄ non ɔz̄ successor ius istor⁹ vasallorum ex concessione ista.sed ideo q̄ princeps ⁊ facit.ff.qui.mo.pig.vel hypo.l.fient. ℌ. illud et ius istoū vasallorum acquisitū est imperio ⁊ ea que fiscalia sunt principis esse intelligunt̄.vt.C.de quadrie.prescrip.l. bene a zenone.⁊ sic non obstat dictum.c.in generali. odof.Ex hoc infero q̄ q̄us dicti comitat⁹ sint de territorio regni q̄ videnꝰ iurasse fidelitatē pape tanquā regi ⁊ ideo regno translato regē sequūtur:sicut membra sequunt̄ caput suum a quo discedere nefas est.Jtē intentio particulariū sumit̄ p̄ vniuerso. JMA

13 LEUSIS. ¶Nota hic q̄ appellās italicus nō tenetur ire in alemaniā fm istam pacē: sed imperator debet habere indicem appellationū in lombardia a.xxv.libris imperalium supra qui cognoscat et diffiniat.⁊ iste inder debet p̄stare iuramētū q̄ bona fide causas examinabit ⁊ diffiniet fm mores ⁊ leges illius ciuitatis intra duos menses a cōtesta.litis vel a tēpore appellatiōis recepte nisi iusto impedimento vel ſsensu vtriusq; partis remāserit.hec sunt verba litere multū notabilia. ¶Et primo nota q̄ vbi maior est p̄tas imperialis debet stare autoritas. vt.C.de ope.pub.l. si quādo ⁊ dicit hic maior quantitas a.xxv.libris imperialium.ℌ. sed de iure ōmni aliter taratur.vt.C.de app.l.in offerendis.⁊. l. precipimus. ¶Scōo not. de iuramēto q̄ ɔz̄ prestare iudex appellationi. ¶Tertio no. q̄ inder debet iurare q̄ feret ſniam fm leges ⁊ ſsuetudines illius ciuitatis.⁊ alias dicit ter. inder ſniam proferat legib⁹ ⁊ moribus consonātem in auf.vt cum de appel.cog. ℌ.j.col.viij.C.de edicti.p̄tua.l.ſi is.C.que sit lōga consuetudo.l.j.C.de sen. et interlocu. om. iudi.l.nemo.

15 ¶Porro si est questio de possū seruabil⁹ cōsuetudo primi foi per gl.in.c.ℨ canon. in ver. decreto. de electioni.in.vj.⁊ per doc. in rubrica de cōsuetudine. Secus si esset de p̄cessu appellationis q̄ consuetudo foi illius iudicis appellationis debet attendi q̄ in ordinarijs iudicijs semp attēditur locus vbi agitur iudicium.vt p glos.⁊ doct.in.l.ℌ.C.que sit longa cōsuetudo.⁊ in.d.rubrica. Ideo si de re vel de causa seruabitur p iudices appellatiōis illud ius primus inder debeat seruare: q̄ id q̄ debebat fm institiam cause ⁊ foi facere primus inder debeat facere inder appellationis q̄ ei succedit vt cōfirmato:vel reformato:.⁊ ideo q̄ non est iniquum sed equū iudici a quo non grauat parte: ⁊ sic a non grauamine iniuste appellaretur.vt in.d.autenti.vt cū de app. cog.in prin.saluo q̄ ex nouis actis nouam pōt ferre sententiam ⁊ etiā veterē custodire.ff.q̄ cum co.l. titianus.

¶Quarto nota q̄ hic statuitur tp̄s duoū mensiū ad cām appellationis decidendā: sed de iure cōmuni statuitur annus.vt.C.de tēpo. ap. autenti. ei qui.

16 ¶Sed quero nunquid elapsis duobus mensibus appellatio sit deserta ⁊ videt q̄ nō: quia meta duorum mensiū videtur p̄fixa cognitori non persecutori:quia verba diriguntur iudici ⁊ nō appellatori iurta nota.C.de indi.properandum.in princ. ¶In contrariū dico quia isti duo menses succedunt loco anni nam quia constitutio duorū mensiū facit mentionem taciē videtur prohibere ne vltra tēpus fiat. arg.ff.de leg.scōo.l.statuliber.ℌ.stichus. ¶Jtē q̄ tacite hoc colligit ex litera: vbi cōsidera q̄ aut temp⁹ apponitur iudici cum pena:⁊ tūc debemus esse contenti pena:aut sine pena:⁊ tunc vt aliquid operetur tempus appositū videt tempus appositū ipsi liti et cause. Preterea quid diceret litera nisi iusto impedimento vel cōsensu ⁊c.si structaret ipsa appellatio et a

a ¶Litigantes. hoc adde ad ea que notaui ad Bart.in.l. ſi.ff.de reg.iur. licet alibi alleguerim Bal. in.xij. locis. et ibi retuli sua elegantia dicta: et etiam Ange. et modi. er. et aliqua q̄ hic vidi colligi ordia. ad istud. Andre. Barba.

eius vigor etiā post duos menses. Jtē er eo q̄ dicit de prorogatione tēporis per consensum partiū apparet manifeste q̄ sine progatiōe deserta est appellatio.

17 ¶Scōo quero quare litera dicit a contestatione litis vel tempore appellationis recepta? Respondeo vult dicere q̄ si appellatus vel appellans nollet litē contestari inder potest fina.ℌ.illius.⁊ extunc currant tpa duorum mensiū. De iure aūt cōmuni quando incipiunt currere tempora appellatiōis prosequēde:dic vt in auf. de indicibus.ℌ.appellationes.col. vj. ¶Quinto nota q̄

18 a tpa assignata p statutū p̄st prorogari p litigantes[a] ⁊ hoc q̄ tempus est breue:quia p̄sumitur apposītum fauore litigantiū: ⁊ etiam fauore sententie. Et ideo post terminum legis vel prorogatū sētēcia est

Universidad de Deusto
Biblioteca

rata ꝛ appellatio est deserta quod est nota. ꝛ idez in tempore statuto super reductione arbitramenti. Nã intelligitur statutum fauore arbitramentalis sentẽtie late sed in.l.properãdum. non est ita q: ibi nulla precedit sententia cuius fauore videatur statutum.

a ¶ Guarenti gie. Tene mẽti illud qõ ser nak in summa ria seruatur i instrõ guaren tigianꝫ. vide que eleganter not. Bꝛng. in.l. j.C. de pẽs pe tit. An. barb.

Idem q: sinia seruabo in instrumentis guarentigie[a] habentibus vim sententie per statuta tuscie. Bald.

19 ¶ †VAEL A TEADPORE. hic alternatine loquitur: nam q: in causa appellatiõis inder potest ferre sniam ꝛ ante litis cõtesta. si vult. vt. C. de temp. ap. l. fi. §. illud. Et not. quicqd iudicis potestati permittitur id iuris necessitati subsicitur vt. ff. de iudi. ibi non quicquid impedimento ꝛ hoc probatũ fuerit. vt. C. de temp. appel. l. fin. §. illud. ¶ Quid ergo si non iudicet intra tẽpus statutũ an poterit postea iudicare? Respõdeo non: si inder tulit postea sententiam sinia non valet[b]: ꝛ ex ea solutum repetit: nam expirat iudicij instantia. vt. C. de iud. l. properandũ. §. huius. ꝛ §. fi. vbi de hoc plene aduerte tamen tota die clamant quidam periert acta et expiranit iudicij instantia vt. C. de iudi. l. properandum. Sed certe qui ita diffuse allegat idiota est. nã non omnia acta pereunt. Dic ergo lapsu tpis ea acta perire in quib⁹ non imminet magnum periculum sicut est de libelli oblatiõe. forte enim vel sine forte melius fo mabitur nunc quã primo fuerit fomatus vel saltez ita bene. Item denuo lis debebit cõtestari et in hoc etiã non verti tur magnum periculum. Item perit sacramentum calumnie vnde iterum iurabitur de calumnia. Dicta autem in quibus vertitur magnũ periculum vt sunt confessiones ꝛ testium attestationes nõ pereunt. Non enim pereunt confessiones q: potest esse q: confessus est litigator in prima instantia iudicij aliqua que cõtra eum: ꝛ nunc petitet. modo in alio iudicio non confiteretur q: ea confessio agnita sibi preiudicium generaret. Item attestatiões non pereunt q: potest esse q: testis nõ ita recordatur modo sicut ꝛ tunc eum memoria hominũ labilis est. vt. ff. de probatio. l. si arbiter. ꝛ. ff. ad carbo. l. iij. §. due. et. l. peregre. de acquirẽ. possessio. vnde q: in his magnũ est periculum: ideo dicendũ est q: non pereunt: nam probationibus pinguius est subueniẽdum vnde facultas probationum non est angustanda. vt. C. de hereti. ꝛ manicheis. l. quoniam. in fin. cum occasiõe defectus probationum ius reddi non valet. vt. ff. de testa. tate. l. duo sunt titij. et quia acta vnius cause in alia valent vt. C. de arbi. l. penult. in fine. ꝛ. C. de re iudi. l. fin. ꝛ delibe. causa. l. iubemus et de testa. l. fina. Odofred. ¶ De citatione an pereat et videtur quod non: quia trarit executionem prescriptionem interrumpẽtem. vt. C. de prescriptio. xxx. an. l. sicut. l. fina. et malam fidem in possessore inducendo. vt. ff. de pe. here. l. item veniunt. §. petitam. cum enim mala fides sit facti non potest pro infecto haberi. vt. ff. de cap. l. in bello. §. facte. ¶ In contrarium est glos. ordinaria. C. de fruc. et lit. expen. l. litigator. Distingue ergo aut citatio inducit suum effectum respectu actionis prescriptionem interrumpẽdo: ꝛ talis effectus durat. Aut respectu officij mercenarij iudicis: ꝛ tunc in alia instantia non durat quo ad accessiones que officio mercenario veniunt in iudicio: et ita loquitur glos. in. d. l. litigator. vel dic vt ibi dixi.

¶ Quid autem de vitio litigiosi an duret? Dic vt nota. in. l. prima. C. de prescriptio. long. tempo. et. l. cum lite mortua. ff. de iudic. solu. Quod autem dictum est de attestationibus intellige publicatis. secus si non essent publicate: quia non habent publicam authoritatem anteq̃ publicentur vt not. ff. que in trau. credi. l. iij. §. gesta. Sed hoc videtur cõtra rationem supra assignatam per dominũ Odof. Nam et quo testes soleniter dispositurunt in iudicio illud quod est omissum de publicatiõe in primo iudicio equum est suppleri in secũdo iudicio sicut testes qui non essent publicati in causa prima possent publicari in causa appellationis. ad hoc facit extra vt lite non contestat. quoniam frequenter. Sed qui tenent primam opinionem hac vtuntur ratione: quia publicatio testium fit officio iudicis mercenario quod perit perempta instantia quo ad ea que nõ sunt exacta sed exequenda. vt. d. l. cum lite mortua. et ideo

21 publicatio impossibilis videtur. ¶ †SELUM, BUID HORES ET LEHES JUSTYUTAT JS. Nota ex eo quod dicit mores: quod licitum est cuilibet ciuitati habere consuetudines propias. Et ex eo quod dicit leges nota quod licitum est ciuitati habere propria statuta confirmata per presidem prouincie. Sed si ciuitas sit sibi ipsi pises sufficit quod potestas ciuitatis cum decurionibus faciat statuta vel ciues eius accedente authoritate superioris. Nam cuꝫ facere statuta sit iurisdictionis: ꝛ illa quãtum ad actum exercẽdi sit in magistratibus: vt. ff. de origi. iur. l. fi. §. post originem merito requiritur magistratus: nisi alia esset cõsuetudo loci qui potest dare iurisdictionem ipsis decurionibus sine magistratu. vt. C. de diuer. offic. l. viros. lib. xij. l. j. C. de emancip. libe. Vel si ciuitas illa pro tempore illo careret magistratu. vt. ff. de tut. ꝛ cura. da. ab his. l. vbi absunt. Ita intelligit qõ nota. in. l. j. §. si quis magistratuꝫ. ff. quod quisq; iuris. ꝛ ibi omnino vide per Jaco. butri. Bart. ꝛ me. Aduerte tamen quod si statuta tangerent iurisdictionez principis vt in causa appellationũ talia statuta non valerent. vt hic ꝛ extra de iureiuran. ca. venientes. Et est notandũ quod in causa appellationis ideo nõ habet locum prorogatio inrisdictionis quia cause appellationũ sunt mixti imperij ꝛ pertinent ad authoritatez superioris: vnde ꝛ vtraq; parte cõsentiente nõ possunt ventilari apud iudices in
22 competẽtes. vt. C. de iudi. aut. ad hec. ¶ Sed nunquid tabellio de consensu partium sine presentia iudicis possit recipere testium iuramenta ꝛ dicta nulla sibi facta per iudicem commissionez? Respondeo non: quia non reperitur quod tabelliones possint recipere talia iuramenta. vt nota. C. de testamen. l. hac consultissima. §. penultimo. sed bene de iudicis commissione potest. vt nota in clementi. j. de officio delegati. ꝛ. ff. de excusa. tuto. l. scire oportet. §. oportet. ꝛ in auten. apud eloquentissimum. C. de fide instrumentorum. tene menti. ¶ †LOMSENSE.
23 Nota consensu partium prorogari tempora appellationis. ad quod facit. C. de tempore. appella. l. vlti. ꝛ in clemen. quãdiu. de appellatio. ꝛ in auf. si tamen. C. de appellatio. per doctores. Odofred. tenet si causa appellationis ventiletur per priuilegium vel speciale statutum principis vt hic quod est notabile. Baldus.

Consules. Consules non possunt ingredi cõsulatum nisi iurauerint vel iurent fidelitatem anteq̃ consulatum recipiant. hoc dicit. adde de condicio. ꝛ demonstratio. l. publicus. Baldus.

1 ¶ Jurantes tanq̃ vasalli debent iurare tãquam ciues.

2 Judex laicus an possit cognoscere de periurio.

3 Rogatus tanq̃ tabellio an videatur esse rogatus tanquam testis.

4 Jusiurandum quibus personis debeat remitti.

5 Et an femine iurabunt. Et an vnus tantũ pro domo debeat iurare.

6 Testis existens in articulo mortis an possit testificari.

Vasalli nostri. Vasalli tanquã vasalli et ceteri omnes tanquam subditi iurare debẽt fidelitatem principi nisi sint tales persone quibus iuramentum remittatur. b. d. †VASULL J. recipiunt ergo hi investituram ranquam vasalli ꝛ iurabũt tanquam vasalli ꝛ tale quidem erit eorum iuramẽtum vt cauetur. ff. de forma fidelitatis. c. j. ꝛ de noua forma fide. c. j. Leteri autem iurabunt tanquã ciues. vt habes in. d. c. j. de forma fide. ꝛ. j. e. c. in nomine. cui quidem sacramento adiicere debet quod dicitur. j. eod. §. omnes.

1 ¶ Sed an qui iurant tanq̃ vasalli iurare debent tanq̃ ciuis videt quod non: q: hic dicit conclusiue ceteri tanquã ciues iurent per quod videtur innui q: solũ qui non sunt vasalli principis iurent tanquã ciues. Sed hoc non innuitur imo diuersum scilicet quod qui vasalli non sunt iurent tanquam ciues et non tanquam vasalli. vnde potest dici q: vasalli teneantur iurare vt vasalli et vt ciues: cum separata sint

b ¶ Non valet. vide tertiũ i.l. scire ops. §. cõsequẽs. de exc. tu. verus ẽ nisi ferret absolutoriã ab obseruatiõe iudicij casus ẽ singularis in .l. fi. C. vt intra cer. tẽp. pus quez allegat ang. l. properandũ. item nisi p cõfessionem ptis post instãtiam appareat vt ꝛ Bal. in. d. l. properandũ. Andreas Bar.

sint facta vt. ff. de calum. l. fina. ꝛ. C. de dona. inter virum ꝛ vxo. si maritus. Sed tũ vno sacramẽto qs iurabit vt vasallus ꝛ vt ciuis. arg. ff. de auc. tut. l. accipientis. Odofr. ¶ Nota q: q iurat simpliciter videt iurare in omnem causam ex qua iurare tenet. ff. de
2 fideiusso. l. si quis p eo. §. si nũmos. ¶ Sz hic quero an de periurio possit cognoscere inder laicus. et dico q: sic vt not. in. c. ij. de iureiurãdo. in nouella. li. vj. nam istud est crimẽ cõe vtriusq; fori. vt in auf. de manda. principũ. §. si vero canonicũ. col. iij. ¶ Quero quid si isti cõsules intraerunt consulatũ preter missio iuramẽto: Respondeo q: malo ordine intrauerunt. ꝛ inde sunt extra mittendi ꝛ etiam puniẽdi vt in. l. j. §. necessario. ff. si mulier ven. in. C. ꝛ. §. de milite vasal. qui contumax est. c. i. §. si vero. vbi dicit qõ malo ordie factũ debet reformari. certe nec in canonica possessione cõsulatus possunt esse. nã in possessione canonica cõcurrere debet iuris adminiculum vt nota. in. c. ad decimas. de resti. spolia. lib. vj. in nouella. Et plene not. per accur. in. l. j. in prin. ff. de acquiren. pos. in dubio tamen ex quo sunt publice in possessione cõsulatus presumã canonicuꝫ ingressum et omnia solenniter acta. ff. de offic. pneto. l. barbarius. SJLUT. Jsta dictio quãdoq; est aduerbiũ simili tudinis quandoq; aduerbiũ qualitatis. vt quando ponitur pro tanq̃: vt hic. ꝛ. ff. de acceptil. si pater. §. qui a dio. ꝛ. C. de here. instit. l. j. no. ergo de dictione
3 tanq̃. ¶ Sed nunquid rogatus tanq̃ tabellio videatur etiam rogatus tanq̃ testis videtur q: sic. ff. de testa. l. domitius. Nam nomen testis est generale. vel dic quod respectu sue scripture est tanq̃ tabellio sed si scriptura nõ est solennis poterit recipi ad probationem negocij pro teste nõ ad suppletionem sui instrumenti: sed ad viuam vocem tanq̃ testis vnius vicem gerens. vt. C. qui testa. face. pos. l. hac cõsultissima. §. fi. per Accur. Cy. Jac. but. ꝛ alios ibi videas lxx. bi qui supra hãc etatẽ sunt meretur excusationẽ a tutelis. vt. C. qui eta. l. vnica. vel a prestatione mu
4 nerum personaliũ. vt. C. qui eta. l. fi. li. x. ¶ Quibus aũt personis debeat remitti iusiurandum queritur ꝛ videt q: solis seruis cum illi soli excipi videant. vt j. eo. in nomine circa fi. Sz certe ꝛ furiosi excipiũtur cum pupillus similes habeãtur vt. ff. de acqui. here. l. pupill⁹. ꝛ est ad hoc q: als dicit furiosus loco quie
5 scentis ꝛ dormientis habet. vt. ff. de iure cod. l. ij. §. furiosus. ꝛ. C. ad trebel. l. fi. ¶ Sed nunqd femine iurabunt. Videdeo non. vt. j. eo. c. in nomine circa finẽ.

¶ Item nunquid vnus tñ pro domo Respondeo imo oẽs qui intra hanc etatẽ sunt. vt. j. eo. c. j. in nomine circa finẽ. Item excipiunt clerici. vt. C. de epis. ꝛ cle. l. cum clerici. ꝛ in lõbar. de adtio. ꝛ vicedo. l. qui cunq;. ꝛ. l. quoniã. Sed tu dic q: imo iurabunt clerici. vt extra de iureiurã. c. fi. allonachi aũt ꝛ talium ordines nõ iurant cũ hoc ad eos nõ spectet. vt. C. de epis. ꝛ cler. l. decernimus. argn. l. omnes. ꝛ. l. generaliter. Item quia pro mortuis reputanf. vt. C. eo. l. fi. et in auf. de nupt. §. distrahuntur. colla. iij. ꝛ in auf. de
6 mona. §. illud. coll. j. Odo. ¶ Extra qro⁹ nõ qd ille qui est in articulo mortis possit tanq̃ testis examinari: vt q: no: qr mens mortis cogitatione turbata non ita bñ memorari põt. vt. C. q testa. face. pos. l. hac cõsultissima. §. at cũ humana. ꝛ in teste est opus scientia ꝛ memoria. vt. ff. de fur. l. quidã tabularum. Contrarium dico. nam cum possit facere testamẽtũ vt. ff. de leg. iij. l. pamphilo. §. propositum. ergo ꝛ esse testis. nam non minus est testari q: testificari. vt. ff. de test. l. cum lex. et etiam nos videmus quod si lingua sit ingrossata propter infirmitatem: non tamẽ omnino perdita potest quis facere testamentum. vt C. de testamen. l. quoniam indignum. in verbo semineciis. ꝛ no. eo. ti. ꝛ. l. iubemus. Et puto q: interrogatoria debẽt breuiari vt nõ iterrogẽt nisi de substãtia lib⁹ ꝛ de his quib⁹ lex iubet expresse testẽ interrogari. puta an sit odiosus. nã odioso nõ creditur quãtũcũq; in infirmitate acceperit corp⁹ christi. arg. ff. ad sill. l. si qs in grauidictũ et ipsi⁹ poterit reprobari de falso: q: nõ omnis qui mozif est Joãnes euãgelista. vt C. de testa. l. verba testamenti. De eo qui moriẽs cõfessus fuit se mutuum ꝛ dotem recepisse: vtrum heres eius poterit opponere exceptionem non numerecei. Dicit gl. qõ nõ: q: nequaquam moriens erpectabat futuram numerationem. Jsta est gl. singularis. l. j. C. de fal. cau. adiec. legato. Baldus.

1 ¶ Guerra an numeretur inter casus fortuitos.

2 Conducentes certas possessiones in aliquo casu an possint se excusare a solutione pensionis.

3 Difficultio quando sit necessaria vel non.

Vasalli qui tempore. Dic dicitur q: vasalli qui tẽpore guerre non postulãt investituram a dño non exhibent seruitia eo qõ ciuitas eoruꝫ est in guerre cum illo domino qõ non propterea perdunt feudũ qõ est nota. dignũ. ¶ Et nota qõ trenga magis accedit guerre quã pacib⁹. q: de guerra ꝛ treuga idem est iudicium. ¶ Item not. q: tẽpore treuge nõ est tutus accessus. facit. c. pastoralis. de re iudi. in clemen. ꝛ j. e. §. sententie quoq;. NOM BLNDJTTAMT. Nota hoc ad multa. nã dicit Caro. Pugna pro patria. C. de abolitionibus. l. falla citer. ff. de iusti. ꝛ iure. l. veluti. Justa cũ sunt bella q̃ fiũt p patria defendẽda. vt j decre. xxiij. q. viij. c. si nullã. odof.

1 ¶ Sed an guerra commueretur inter casus fortuitos. Respõdeo sic nisi tempore cõtractus potuerit prouidere: q: tunc culpe annumeretur vt. ff. locat. l. ex conducto. §. si vis tempestatis per Lyn. in verbo incursus hostium. qui allegat co. titu. l. habitatores. §. vlt. ꝛ. ff. de damno infec. l. qui bona. §. de illo. quod tene menti. verba Lyn. hec sunt in. d. §. si vis tempe
2 statis. ¶ Dic q̃ritur de questione facti. quicã conduxerãt a cõmuni pisto: certas possessiones p certum tẽpus puta quinqz annoũ: exactio pro cõmuni petit pensionẽ conductores dicunt se non debere teneri: quia non potuerũt colligere vel colligi facere predictas pensiones. ppter incursus hostium q̃ monrantur in castro sancti luce: queritur quid iuris sit.

c Ego distingo[c] aut supuenit guerra ꝛ incursus predictorum hostium posi contractũ locationis ꝛ tũc remittitur pẽsio vt bic dicitur. Aut ante erat guerra ꝛ tunc imputandũ est eis qui scienter conditionem ꝛ statũ rei ꝛ non prenideriũ vnde non excusantur a pensione. arg. j. de damno infecto. l. qui bona. §. de illo ꝛ eius qõ nota. in. l. habitatores. §. vltimo. Lyn. ꝛ per Bart. in. l. si merces. §. vis maior. ff. loca.
3 ¶ Sed qd: ecce materia erat preparata ad guerrã tamẽ nondũ erat mota guerra inter duos principes fecerũt inter se treugã seu sufferentiã duoũ annoũ c quero vtrũ elapso tẽpore sit necessaria diffidatio ad hoc vt ille q aggrediatur territoriũ alterius non dicatur esse latrũculator. Et videt q: nõ sit necessaria
d diffidatio d. ar. ff. de legatis. ij. l. statuliber. §. stichus. Sed contrariũ est verũ: q: vbi nõ ꝓcedit dispositio ibi lapsus temporis pro se nõ habet dispositionẽ inducere. Jdẽ verba que sunt ordinata ad negãdum vel priuandũ non dispoñr. vt. ff. de mannmiss. testa. l. titia. §. fi. ꝛ. ff. de here. instituen. l. ex facto etiã agitatum. sed si guerra precessisset ex priuato tẽpore suffe
e rentie ipso facto remanerent in guerra nec esset noua diffidatiõe opus: vt. ff. de pactis. l. si vnus. §. si cũ reo. ꝛ vide quod nota. in. c. pro humani. de homi. li. vj. in nouella ꝛc. Bald.

1 ¶ Emphyteota an possit donare ꝛ legare rẽ emphyteoticam.

2 Clausula non obstante apposita in priuilegijs quid operetur.

3 Quid de clausula suppletiua de plenitudine potestatis.

Libellarie. Hic dicit q: libellarie ꝛ perpetue de feu. facte p vasal. i suo statu pmanent. id est in eodẽ habitu. vt. ff. de cõdi. ob causam. l. si seruus secũdum consuetudinẽ vniuscuiusq; ciuitatis. l. de societate lombard. non ob. l. que diceret contrarium ꝛ est imperatoris Federici.

1 ¶ Extra nota q: libellarie ecclesiaꝝ ꝛ emphyteosis possunt per emphyteotam donari ꝛ legari saluo iure ecclesie[e]: vt nota extra de loca. c. potuit. i nouel la. sed Bart. consulnit contrarium per. l. vniuersas. e C. ne rei dominice vel temploꝝ. sed ibi loquit quando respectu ꝓpietatis ꝛ non vtilis dominij contractus in fraudem celebrantur. ꝛ sic non ob. et facit. C. de here. instit. l. hereditas. in verbo amicoꝝ cuiles

¶ Ecclesie. vide que notant ad bal. in. l. fi. C. de iure emphy. an. barb.

hoc arguo cõtra bar. i. l. conuẽtionuꝫ. ff. de pactis. vbi dicit qõ capitaneus belli põt facere treugas nã si dicim⁹ q: accedit paci si põt illã facere vt videt bar. ibi vult si dicim? quod accedit guerre eodem modo et non po test. vt ibi dicit bar. ꝛ sic vf qõ sit quod dã medũ esse possit qõdã particip inum. q: si nõ põt indicere guerrã nec pacẽ põt facere treugas. ergo est quoddam principiũ vt in actu fauorabili dicã accedere paci i actu odioso secus adde glo. i. c. j. de pac. tenẽ. q̃ dicit q: amittit pacẽ. vide do. car. i. c. j. de treu. ꝛ pa. vbi dicit q: impio pie ẽ par. vt p ca. illi q. xxiij. q. iij. ꝛ di treuga terrenis vel tenens guerrã vidi ibi. d. car. Andr. Barb.

¶ Distinguo. vide ludo. i. l. cotẽ. §. q mari mos. ꝛ bal. i. l. inter cãs. §. ab esse. ff. mã. ꝛ in l. si cal. C. ò vsuris. ꝛ qõ ipse notat i. l. h. C. loc. And. bar.

¶ Diffidatio. vide Bal. in. l. iiij. C. ò obseq. ꝛ i. l. ij. C. ò seruit. ꝛ iunẽ. itẽ nulla cõtras. C. ò epis. ꝛ cle. ꝛ in. c. j. q. modis feu. amit. dixi in. c. ercõi cam⁹. §. carbo lic. ò here. Andre. Barba.

Universidad de Deusto Biblioteca

ibi nõ obstãt q̃ est de probi.feu.alie.per Federi. et sic
collige arg.ꝙ imperator dum concedit alicui aliqđ
rescriptum ꝙ sit contra legem aliquam debet speci-
ficare legem dicens nõ obstãte tali lege: ⁊ tunc valet
vt hic.alias nõ videtur valere.vt arg.ff.de lega. iij.l.
2 si quis in prin.⁊.ff.de ado.l.nam ita.¶ †Quid ergo
si dicat generalr̃ nõ obstãte lege aliqua vel rescripto
super hoc indulto an teneat hoc qđ quidam dicunt
alij dicũt refert vtrũ imperator rescribat contra le-
gem an cõtra rescriptum.Si cõtra legem.tunc dicit
tali lege nõ obstãte. Si cõtra rescriptũ. tũc gñaliter
sufficit dicere nõ obstante aliquo rescripto.et ita te-
netur.Ratio est illa: q: facili⁹ tollunt̃ iura positiua
siue priuilegia ꝙ̃ iura cõia.vt in aut. de non alie.aut
pmu.§.illud.colla.iij.l.ei⁹ militis. §. militia missus.
ff.de te.mili.¶ Sed si ita dicat imperator cõcedo tibi
priuilegiũ hoc nõ obstãte lege aliqua ⁊ nõ obstanti-
bus illis que dicũt generaliter dictũ non valere nisi
in casib⁹ specialiter nominatis ⁊ hoc dicto p.l.sed ⁊
si quis.§. quesitum.ff.si quis cau.⁊.C.ad vell.l. iube-
mus? Respondeo credo quod teneat.argu.ff.de leg.
iij.l.si quis in principio.⁊ in aut. de testa. impfectis.
§.peñ.coll.viij.⁊.C.de testa.aut.hoc iter liberos.⁊.C.
de iure codicil.l.diuus.§. odofr. ¶ Illud est cõside-
ratione dignũ qđ lz princeps rescribat cõtra ꝓpriũ
statutũ ⁊ sic ex certa scientia:tamen cũ approbat fa-
ctum damnatũ requirit̃ clausula nõ obstãte. Item
si factũ nõ est dãnatũ sed est data hec ei forma vt re-
quirat̃ hec clausula.vt.C.de testa.aut.hoc inter libe-
3 ros.⁊ ibi nota ⁊ eo.ti.l.si nõ speciali. ¶ †De clausu-
la suppletiua de plenitudine ptãtis scias ꝙ popul⁹
romanus anteꝙ̃ transferret imperiũ ad cesarẽ hac
clausula nũꝙ̃ fuit vsus nec iure ciuili inuenit̃ hec for
ma nisi dicat̃ ⁊ bene ꝙ includit̃ sub illis verbis qd-
quid principi placet legis habet vigorem.ff. de con-
sti.prin.l.j.C.de legi.l.vlti.⁊ adde quod Specu. dicit
quod cõtractus feudalis emphyteoticarius siue li-
bellarie conditionis eiusdẽ nature sunt.vt ipse not.
in Specu.de feu.§.nunc aliqua ⁊ in.§.quoniã.versi.
quadragesimo.circa finem.⁊ dixi.C.de oper.liber.in
l.liberti liberteqꝫ.⁊ Iac.belui.s. in ꝓemio huius li-
bri in prima col.⁊ glo. in aut.ingressi.C.de sacrosan.
a eccle.⁊ sic in solo nomine est discrimẽ [a] vt ⁊ alias di-
xit lex.C.de agrico.⁊ censitis.l.diffinim⁹.lib.xj. Sed
Specul.non dicit verum nisi forte loquamur in feu
do quarundam ecclesiarum lombardie pro quo nõ
prestatur seruitium sed cẽsus pecuniarius ad instar
ficti puta certa quantitas pecunie vel frumenti vel
aliud simile:vt vna spalla porci:vel vnum par capo-
num quolibet anno quia ecclesie lombardie non cu
rant de seruitijs armorum:sed de redditibus bursa-
libus.Et ideo in talibus puto quod succederet mu
tus ⁊ surdus etiam a natiuitate ⁊ quilibet heres vt
C.loca.l.viam veritatis. nisi tenor inuestiture repu-
gnaret consuetudine etiam ecclesie semper salua.

1 ☞ Uniuersitas quando dicatur dare damnum.
2 Inquisitio potest fieri contra vniuersitatem.
3 Inquirere quando possit iudex contra singulares personas.
4 Fideiussor an possit obligari ad penã corporalem.

Damna.

Hic imperator remittit omnia damna data in rebus oia abla-
ta facto de rebus ⁊ omnes iniurias factas in perso-
nis ab vniuersitate societatis vel ab aliquo de socie-
tate vel a coadiutorib⁹.¶ Ex hoc nota qđ impera-
tori fit iniuria nõ solum per se:sed per suos. facit.ff.
de reli.l.ossa.in fine.et quod notat Bartol. ff. de ca-
pti.l.hostes.et Inno.extra de appellationibus.c.di-
lectis. ¶ Item nota qđ imperator remittit omnia
illa damna:licet nõ appareat de alio mandato. Et
adde quod habes extra de iniur. ⁊ damno da. c. in
nostra.¶ Item nota quod lige ⁊ confederatiões fa
1 ciunt vniuersitatẽ in tex.ibi † AB UNIUER-
SITATE. Hic habes quod vniuersitas dam-
num dare dicitur:⁊ sic per cõsequens dolum cõmit
tere vt.ff.de dolo.l.sed ex dolo.§.j. licet illa videatur
dicere contrarium. Metum dicitur inferre vt.ff. qđ
metus causa.l.metũ. §. aduertendum.qđ enim ma-
b ior pars facit tota vniuersitas fecisse videtur [b] vt.ff.
de reg.iur.l.aliud.⁊ refertur ⁊.ff. ad municipa. l. qđ
maior. Item ⁊ si potestates cõsiliarij ⁊ antiani hoc
faciãt tota vniuersitas fecisse videtur.arg.ff.de vi et
vi armata.l.siue a me. Et ideo nos videmus quod
vniuersitas accusat̃ ⁊ respondet per syndicum ha-
bentem speciale mandatũ a ciuibus.vt.C. de re mi-
li.l.tam collatores lib.xij. nec requirit̃ ꝙ ille singula
res persone que deliquerunt nominentur in syndi-
catu: quia nõ constituitur syndicus nomine ipsorũ
sed noĩe toti⁹ vniuersitatis vt.l.in tantũ.§. vniuersi
2 tatis.ff.de rerũ diuisiõe. †Et no.ꝙ facili⁹ fit inqui-
sitio cõtra vniuersitatẽ ꝙ̃ cõtra singulos: q: delictũ
magne vniuersitatis nõ põt esse nisi notoriũ ⁊ famo
sum. Unde fama que semper apud acta est presens
⁊ clamosa vox populi magis clamet in rebus noto-
rijs: est verũ qđ in notorio actus transeuntis requi-
runtur postea probationes plene vt.C. de offici.rect.
prouinc.l.iustissimos.⁊ ordo iudiciarius.argumen.
extra de iudicijs.c.exhibita. saluo eo qđ nota.insti.
de publicis iudicijs.in principio.⁊ no.in.c.fin.de fo-
3 ro competen.in nouella lib.vj.† Si autẽ iudex vult
inquirere cõtra singulares personas oportet qđ fa-
ma specialiter sit cõtra eas ⁊ nõ admituntur p pro-
curatorem si causa exigat detẽtionem seu carcerem
persone.vt in cap.eos qui.de senten.excom.lib.vj.Et
aliquãdo ista detentio est arbitraria aliquando ne-
4 cessaria si qualitas pene sit personalis.¶ †Sed nũ-
quid fideiussores possunt se obligare ad penam cor-
poralem: ⁊ quid de obsidibus.Hic vt not.xxiij.q.v.
c cum homo. ⁊ dic quod non de iureiuran.per Cy.[c]
in.l.ad commentariensem.C.de cu.reo.sed de consue
tudine in quibusdam locis seruatur contrarium
que consuetudo habet potestatem in sanguine ho-
minis.ff.de extraordi.crimi.l. saccularij.§. sunt que-
dam.Bald.

Moram superfluam.

Hic dicit qđ imperator in ciuitate vel episcopatu nõ debet face-
re superfluam morã in damnũ ciuitatis vel episco-
patus seu territorij per que transit.⁊ est ratio : quia
fere impossibile est ꝙ exercit⁹ eius damna nõ infe-
rat:vt.ff.loca.l.ex cõducto. §.lz si habes.versi. ideꝙ̃.
SUPERFLUAM.arg.C.de metat. et epide.
lib.xij.l.deuotum.et in auten.de questore.§.sed si ve-
ro forsan.colla.vj. Sed quando dicatur mora super
flua respondeo iudicio ecclesie populi vel si ibi mo-
retur vltra sex menses.argu.C.de censi.l.si.lib.x.odo.
§.vel arbitrio boni viri.vt.ff.de verb.obliga.l.conti-
nuus.§.cum ita.⁊.ff.ad tertul.l.ij.§.si mater.et.l.j. ff.
de superficiebus.Bald.

Ciuitates.

Hic dicitur qđ licitũ est mu rare vniuersitati societatis seu ipsis societatib⁹ ciuitatis murare.⁊ extra ciuita-
tẽ munitiões ⁊ fortilicia facere.¶ MURARE.
Hic est triplex litera aĩs murare vel munire vel mu-
tare.⁊ quelibet est bona.⁊ est simile.ff. de ope. publi.
l.de operibus.C.de offic.prina. per prouincias. ff. de
rerum diuisio.l.sacra.§.penulti.in auten.quomodo
oportet episcopos.§.si quis apparuerit. in fin. col.j.
alias autem nisi iussum haberent a principe hoc fa-
cere non possunt.arg.C.de ope.publi.l.si quando.et
l.nemo iudicum.⁊ facit ad id quod nota.s.e.§. nos
romanorum imperator ⁊c.in fine illius glo.id est si-
ne prefinitione temporis ⁊c.Odofr.C. de sacrosanc.
eccle.l.ad instructionem.Bald.

1 ☞ Ciuitates Lombardie cum quibus ciuitatib⁹ possunt societatem contrahere.
2 Liga facta est inter quasdã ciuitates per quinquennium si post quinquennium prestãt sibi inuicẽ subsidia an liga videatur durare.

Item societatem.

Hic dicit quod ciuitates que veniunt in ista pace possunt fedus ⁊ socie-
tatem quam habẽt inter se manutenere et etiam re-
nouare toties quoties eis placuerit et eis videbitur
expediri tenere: conuenticule hic conceduntur. de
iure autem cõmuni prohibentur.vt.s. de pace tenẽ-
da.§.conuenticulas. C. de episcopis et cleric. l. con-
uenticulam.C.de his qui ad ecclesiam confugi. l. de
nunciamus. de paganis et sacrifi. l. prima. et in au-
tentica de inter. colleg. heretico. circa principium.
colla.

a ¶ Discrimẽ. Ita tz And. de iser.in ti.de cõtro. inuesti. vbi oĩno vide que notaui ad Bar.i.l. si mihi ⁊ titio.ff.de verb. obli. ⁊ q̃ notaui heri in cõsilio pro illo de paganis apud regnum. Andr.Barb.

b ¶ Videt̃. Vide q̃ dixi in. c. cũ accessissent

et in ca.oẽs.et ibi probatur vt in ca. si canonica. de offic.ordi.lib.vj. ⁊ ibi.d. And. barba.

c ¶ Per Cyn. Vide Ioã.de imo. in rubri. extra de fideius. ⁊ que ego notaui in. d. c. cum homo. And.barba.

coll.ix.C.de summa trinita.⁊ fide catho.l.ij.⁊ de he-
re.l.cũcti.⁊ hec societas a principe approbata est hic
ideoqꝫ licitũ est eis societatẽ seu conuenticulam te-
nere ⁊ quoties voluerint renouare vt hic ⁊ argu. C.
1 de iudeis.l.iiij. ¶ †Sed nungd aliam societatẽ po-
tuerunt ꝯhere cum alijs ciuitatibus cũ quib⁹ nullã
societatẽ habebãt? Respondeo nõ: cũ dicat iste text.
quam nunc habẽt ⁊c.⁊ facit.j.eo.§.pacta inter ciui-
2 tates.Odof.¶ †Quero facta est liga inter duas ci-
uitates per quinquẽniũ duratura vtrũ si post quin
quẽniũ pstãt sibi mutuo fauores intelligat̃ liga taci
a te renouata vr̃ ꝙ sic [a] sicut dicim⁹ in cõtractibus re-
rum vt.l.locati.l.item querit̃.§. q impleto. Contra-
rium dico nisi renouet̃ expresse:vt hic.⁊ est arg.C.lo-
ca.l.si cũ hermes.presertim si fuit contracta prius p
stipulationẽ: q: stipulationes verba desiderant. Si-
militer in cõtractibus in quibus requiritur scriptu
ra non fit tacita renouatio.vt in.d.§.qui impleto.
¶ Item nota ꝙ iste tex.loquitur de renouatiõe vo-
luntaria:sed aliqñ fit renouatio necessaria:vt in cõ-
tractibus emphyteoticis ⁊ feudalibus.vt not.Cyn.
C.de sacrosan.eccle.aut.⁊ que.Bald.

1 ☞ Factum metu principum non valet.
2 An proponi debeat actio quod metus causa.
3 Fictum ⁊ seruitium qualiter differunt.
4 Fictum vel censum non soluens an perdat dominium rei.

Pactiones.

Hic dicit̃ ꝙ pacta inita timore imperatoris vel per
impssionẽ nũciorũ suorꝫ sunt irrita ⁊ cassanda.No-
ta ergo ꝙ imperator non põt inferre metũ sicut nec
1 quelibet priuata persona.¶ † Itẽ nota ꝙ illud qđ
fit p metum principũ non valet: dicit Spe.ꝙ indu-
ci non dz nouitas in homagijs vel in actis fidelita-
tis: vt not.in Spec.de feu.§.qñ.versi.ego talis iuro.
dicit Io. and. ꝙ indebita seruitia psumunt̃ a dñis
per metũ extorta in.c.j.de prescrip.lib.vj. in nouella.
Et ꝯtra potestates presumitur.C.de testa.l.volum⁹.
C.de fun.limi.l.j.lib.xj. ⁊. C. de omni agro deserto.l.
qui per potentiã.lib.xj.presertim erga rusticos.C. de
rusti.ad nullũ offi.prouo.l.ij.li.xij.⁊ p Bart. in.l.ad
indiuiduam. C. qđ metus cau. Nota tamen qđ nisi
voluntas condescẽdat cõpulsioni nõ potest cogi. C.
de hered.insti.l.iij.CASSENTUR.¶ Sed an
ipso iure vel demũ opposita exceptione? Rñdeo ipo
iure.vt.ff.quod metus cau. l. si mulier.§.si dos. Tu
dic vt no.s.de pa.iur.fir.§.item sacramẽta. PRO
INFECTIS. Facte enim fuerunt contra legem
⁊ que contra leges fiunt pro infectis habẽtur : vt.C.
de legi.l.nõ dubium.⁊.C.de sacrosan. eccl. iubemus.
§.sane.Odof. Sed an contractus principis habeat
vim legis.vt.ff.de publi.l. cesar? Respondeo sic quã-
do caret vitio : sed hic non caret vitio : q: est contra
ius naturale vel saltem cõtra bonos mores.Et not.
hũc.§.valde ad ꝯtractus qui tota die fiunt cũ dñis
2 terrarũ.¶ †Sed nungd debet proponi actio quod
metus causa.ad rescindendum? Respondeo non: q:
nõ est coram quo agatur. Item metus principis est
quodammodo vis precisa que omnino tollit cõsen-
sum et quo inferri põt ꝙ cõtractus initus metu cũ
principe sit ipso iure nullus.vide qđ no.gl.in.c. si ve-
ro.viij.q.j.in.c.postꝙ̃.iij.q.ij.⁊ adde qđ not. Innoc.
extra de renunciationibus.c. super hoc. et ibi ponit̃
quod habebit quis probare in huiusmodi iudicijs
licet enim dixerim qđ non est corã quo agatur de fa
cto : tamẽ de iure si imperator facit iniustitiam põt
adiri papa per supplicationem vel denunciationem
vt extra de proba.c.j. PUTA.hic ponit exemplũ.
ET SI QUALIA.No.hic ꝙ ex speciali clau
sula premissa subijcitur generalis.sic.ff.ad.l. aquil.si
seruus seruum.§.inquit lex.sic ecõtrario.C.de sacro-
sanc.eccle.l.generali.et.l.illud.⁊.l.sancimus.⁊.l.si ser-
uus seruum.§.rupisse.Odofre.⁊.ff.de postula. l. j. §.
hoc edicto.COMMUNI.id est tota vniuersita
te: quia tota vniuersitas cõmune appellatur quod
aũt dicit ab alijs scilicet singularibus personis pro
priuato facto suo .Odoffre. ITA TAMEN.
ista dictio habet determinare precedentia.Odoffre.
ff.ad trebel.l.lucius.§.quis habebat.PERSON
3 ALITER FICTUM. ¶ †Differentia est inter
fictum et seruitium sicut inter pecuniam et censum
et operam.⁊ aliquando fictus appellatur census.C.
de dona.l.censualis.de acquirend. rerum dominio.
4 l.que quisqꝫ.C.sine censu vel reli.l.omnes.¶ †Et an
quicunqꝫ non soluens censum tẽpore a iure statuto
perdat rei dominium. Dicendum est ꝙ sic si ille cui
debet census solui habet directum dominium rei.
vt.C.de sacrosan.eccle.auten.qui rem huiusmodi.se
cus si prestatur in signum alterius subiectiõis de re
propria vt not.Innoc.de relig. domi.c.constitutus.
⁊ facit optime.C.de fundis pater.l.fundi.lib.xj. pos-
sessionem tamen nullus perdit donec eijciatur fo-
ras: vt not.pro socio.l.cum duobus.§. idem respon-
dit.per Specul.de loca.§.nunc aliqua.versic.lxxxvj.
¶ Et qui non renouat ab ecclesia videtur iuri suo
renunciare: vt not.in.c.j.de preca.in nouella. et.j. eo.
c.ego iuro.s.quando venit ex necessaria consequen-
tia precedentis contractus.

1 ☞ Processus factus contra exititios an et quando rescindi potest.
2 Quid de sententijs latis ex compromisso.
3 Causa si sit commissa decidenda secundum leges ⁊ consuetudines terrarum debet potius per consuetudines decidi quam secundum leges.

Sententie quoqꝫ.

Hic dicit̃ qđ snie per imperatorem late contra rebelles occasione rebellionis ⁊
partialitatis rescinduntur facta pace : secus si non
occasione rebellionis. sed alias iuste sunt late : puta
1 ex causa mutui vel depositi.¶ †Et iste.§.[b] est valde
b not.ad exititios terrarum vt sciamus qui processus
facti contra eos rescindantur eis ad ciuitatẽ reuer-
sis ⁊ qui nõ.Adde quod not.in.c.j.de cleri.non resi.
lib.vj.in nouella.⁊ in.c.statutum.de rescript. eod.li.
tangitur de istis exititijs.⁊ si quidẽ licet non p se ta-
men per procuratorẽ potuerunt cõparere citatio ar-
ctat eos. secus si nec per procuratorem quia nullus
audebat tanꝙ̃ procurator comparere : vt.ff.ad tre-
bel.l.de etate. et in.c.pastoralis.de re iudi.in cle. ⁊ in
c.bone.de elec.⁊ si erant banniti omnibus bonis eis
ademptis iudicia nõ tenent: vt.l.si constãte.§.si.ff.so
luto matr.quia nudi exularunt: vt.ff.de capi.dimi.l.
tutelas. §. si libertate. et compromissa soluuntur.ff.
de dona.l. quoties. §. fina. quia habentur pro mor-
tuis.C.de here. instit.l.j.⁊ facit quod not.in.l.ad co-
gnitionem.ff.qui.ex cau.in pos.eatur.in gloss.que di
2 cit not. hic pro bannito. ¶ †Quid de sententijs la-
tis ex compromisso facto inter exititios et intrinse-
cos? Respondeo tales sententie valent ꝓ rebus com
promissis:sed extra compromissum non valent etiã
si post ꝯpromissum nominatim emologet̃ laudum.
nam expresse dicit decretalis ꝙ nõ potest emologari
laudum sup quo nõ procedit compromissum. extra
c de cõfirma.vti.vel inuti.c.examinata. [c] ad qđ facit
ff.de peculio.l.iij.§.si seruus. ⁊ quod ibi not. p Gul.
de cun. ⁊ est ratio q: est ordo substãtialis peruersus
nam vbi non ꝓcedit notio ibi snia non ꝓcedit. nec
vz autoritate partiũ ordine pretermisso.vt.C.de sen-
ten.⁊ interlo.omniuz iudi.l.prolatã.IN IRRI-
TUM.sic.s.eodem.§.priuilegia.Causa eñi baruz
sententiarũ seu discordia sublata cessare debet earũ
effectus.sic.C.de episc. ⁊ cler.l.generaliter.ff..de excu.
tuto.l.cum ex oratione.ff.pro socio.l.ex actione.§.ali-
cuius.Debent enim omnia pacis tẽpore in pristinũ
statum restitui: vt.C.de cadu.tolen.l.vnica.in princ.
argu.eius qđ de redhibitione dicit̃.ff.de edil. edic.l.
redhibere.⁊.l.facta.de alie.in.mu.cau.fa.l. q: Odof.
SECUNDUM LEGES ET CON-
3 SUETUDINES.¶ †Nota argu. ꝙ si causa
est commissa scd̃m leges ⁊ consuetudines terrarum
terminanda ꝙ potius debet terminari scd̃m bonas
consuetudines quam sm̃ leges.⁊ dictio ⁊: significat
bonitatem arbitrij ⁊ non merum ius commune: vt
extra de eo qui mit.in pos.cã rei seruãde cũ venisset.
⁊ vide Cy.C.de testa.mili.l.captatorias. Cy. Bald.

1 ☞ Compromittere nemo cogitur.
2 Signetur hoc verbum quid signat.
3 Arbitri electi ad cognitionem videtur electi ad decidendum.
4 Possessio qualiter probatur.

a ¶ Qđ sic. Vide bal. i. l.j.C. qñ nõ pe.par. vbi loquit̃ de §. q impleto. vt non habeat locum in emphyteosi . de ista considera tione. lud. ro. consil. xlvj.in cip.visis necessarijs. Andre. Barba.

b ¶ Et iste.§. vide Bal.i.l.oẽs ppli. ff. de iu. iu. ⁊ iu. And. Barba.

c ¶ Examinata. Not.pro.c. examinata.vide Bald. in.l. si vxorem.C.de condi.inser.vide lud.ro. consi.clj.vbi alleg. Bal.hic ⁊ dicit illum text. fore adhuc singularẽ.Bald. i.l.edita. C. de eden. Andre. Barba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Possessiones. Hic dicit q possessiones amisse tpe guerre que ante tps guerre possidebantur debent restitui possessorib⁹.et si eas recuperassent debent eis defendi nisi essent possessiones que pertinerent ad imperium: de quibus debet stari dicto arbitrorũ electorum. ¶Nota quod non dicit hic de eligendis arbitratoribus: quia nemo trãsigere vel amicabiliter componere compellitur: quandoq; tamen in arbitratorem potest compromitti ⁊ non in arbitrum vt scribit de decimis ⁊ aliis spiritualibus. vt not.in.c. vltimo.de rerum permutatione.in nouella. ¶Nota hic de restitu.spolia. ¶Nota quod tempore guerre licitum est recuperare quod per vim ablata. ¶Not. de conseruatio possessionis. facit. C. de carbo. edic.l.j.

¶Not. quod arbitri eliguntur in causa imperatoris qui habent cognoscere de regalibus. ¶Not. de verbo assignentur quod significat id est declarent. PERTINERE.Et de facto ponatur in possessõe si nõ est. RESTITUANTUR. Hoc nisi ablator iure se posset tueri in causa proprietatis tunc enim restitutio impeditur.vt.j.eodẽ.§. si qui.et spoliatus ante omnia sit restituendus. l. si quis a se fundum.C.ad.l.iul.de vi.et in.c.sepe.de verb.sig. Et cane quia hic dicit de ablatoribus sin suasorib⁹ qui nõ sunt de societate. Sed ego idẽ puto et de bis qui sunt de societate cum in.d.§.si qui generaliter loquat: ⁊ non specificet an de societate sit vel non.ergo generaliter et indistincte debent intelligi:vt.ff. de publi. l.de pretio. ⁊ intelligendum est imperatorem in hoc casu idẽ statuisse in suis quod in aliis: ⁊ idẽ in aliis quod in suis causa equalitatis vincit de fernande: vt arg.ff.de arbi.l.si cum dies.§.fi.C.de fruc. et lit.expen.l.fin.C.de prori.sacro.scri.l.in sacris.lib.xij.et.ff. man.l.iij.in fine.et.C.communi diui.l.pe.§.fi.et arg. ff.fami.ercis.l.in hoc iudicio.Ddoffr. ¶Et nota q in istis restitutionibus que fiunt vigore capitulorũ pacis ob.exceptio dolo facis quod est nota. dignus.

¶Sed quid si quis nesciat dicere confines suarum possessionum: Respondeo sibi imputet: quia nemo sibi incertus esse debet quantum possideat: vt.ff.de verb.signific. l.subsignatum.§.fin. per Accur. ADLOENJTJONEM. ¶Nota q arbitri electi ad cognitionem videntur electi ad decidendum et assignãdum.vt hic. ⁊.ff.de procur. l. qui procuratorem dat.Secus in electis ad cognoscendũ⁊ referendum qz non possunt cãm decidere:vt.C.de offic.prefec.aug.l.ordinato⁊.LUAD FRULTJBUS ET SJNE DALANDO. ¶Nota q fructus ⁊ damna ponuntur vt diuersa ⁊ sic non dicitur damnum dare qui tanꝝ possessor percipit fructꝰ. qõ tene menti. RELUDERJERJT.quoquo modo.Ddoffr. ⁊ sic nota q tempore guerre licitum est recuperare qualitercunqꝫ. ¶Et quid si vnus recuperat alij ablata:dic vt.ff.de cap.l.si quis in bello.

¶Si quis perdidit bona culpa sua damnabili vt si miles perdidit arma non recuperat:sed si latrocinio vel virtuose pugnando amisit: tunc recuperat a quolibet recuperante salua consuetudine armorum eodem titulo.l.j.per Dy. ¶Sed qualiter probabitur possessio. Respondeo ꝑbata detentione corpali nam qui detinet presumitur possidere:vt no.in.c.cũ olim.de priuile.per Jnno.vij.q.j.pontifices.per Arcbi.⁊ in.c.ij.vt li.pendẽ.in nouella.pro hoc qõ not. gl.ordi.in.l.stipulatio ista.§.bi quoq;.ff.de verb.obliga.in gl.ordinaria.nisi constet alium possidere: vt ff.de fundo dota.l.si fundũ. ¶Quid ergo si duo pariter probent:dic vt not.ff.vti possi.l.si duo.in princ. ff.de re iud.l.duo iudices.de eo qui nit. in pos.c.j.li. vj.in nouella.extra de proba.licet causam.⁊ vide qõ not.ff.pro lega.l.pro legato. fm vnam lectu. ¶Extra quero nunquid de non possessione possit cõfici instrumentum: Respõdeo non directe: quia de directa ⁊ mera negatiua nõ potest cõfici instrumentum sed indirecte sic iuxta no.in.c.j. de prescrip.in nouella.ARBJTROS. ¶Constat arbitrũ territorium non habere:vt no.in.c.j. de foro compe. lib.vj. in nouella.et tamen citat partes per qõ apparet qõ territorium non est de substãtia citationis vel iurisdictionis quod dic vt ibi plene notatur.

1 ¶Princeps offenditur per eum qui suis subditis partialibus iniuriam infert.
2 Interpretatio habet locum in statutis.
3 Adde ad idem.
4 Testis deponens aliquid fuisse factũ añ guerrã ⁊c.

Opizoni. Marchioni scz malespine cui specialiter ⁊ nominatim imperator hanc pacem iurauit:vt.j.eo.c.ego iuro.Ddoffre. VOEJS. ¶Nota q satis principem offendit qui eius subditis ⁊ partialibus iniuriam facit vel offensam [a]: vt.C.ad.l.iul.maie.l.quisqs.C.de sacrosan.eccle.l. decernimus.in princ.C.de epi.⁊ cleri.l.raptores.C.de rap.vir.l.vna. Sic cõtrario qõ contra principem fit in omnium vertitur iniuriam: vt argu.C.de hereti.l.manicheos.⁊ de priuile.ecclesi.incõ sutilem.Ddoffre.NEL PERJNTERPOSJTAUD PERSONAUD.qui emꝫ per aliũ facit per seipsum facere videtur.vt.ff.de administra.tu.l.ita autem.§.gessisse.⁊.ff.ne quis eum qui in ius voca.est vi ext.l.si per alium.in prin.⁊.ff.de eo p quẽ factum erit.l.j.§.fessisse. ¶Etiam in statutis habet locum hec interpretatio.quia naturalis ratio est potentissima in qualibet statutorũ interpretatione: vt no.Ly.C.de legi.l.nõ dubium.circa fin.DEFENDENDO.Nota q defendendo quãdocqꝫ quis cõmittit iniuriã.sic.C.de bis q ad eccl.cõfu.l.si seruus aliquem.⁊ sic potuit esse talis ꝑsona q iuste potuit offensam cõmittere iste marchio cã defensiõis eiusdem ꝑsiderata affectione:vt.ff.quod metus cã.l.isti quidẽ.§.fi.⁊.ff.mand.l.si seruus. ¶Sed in hoc casu nõ puto verũ:quia cũ vasallus in iuramento suo nullã ꝑsonã excipiat nisi imperatorẽ⁊ dominum antiquiorẽ:⁊ contra fiscũ alias filium teneaturõsim adiuuare ⁊ contra aliam quãcunqꝫ ꝑsonã.ẽ. que sit forma fideli.c. q fidelitate.⁊.ẽ. que sit forma fideli.c.j.⁊ de uona forma fideli.c.j.⁊ de ꝑh.feu.ali.per Fede.§.vlti.quãto ergo magis cõtra filiũ vel aliam quancũqꝫ ꝑsonã debet principẽ adiuuare cũ ⁊ imperatorem teneaꝫ iuuare cõtra dñm suum quẽ tenetur iuuare contra aliã quãcunqꝫ ꝑsonã: vt apparet in predictis.ll. ⁊ capitulis. vnde non frustra hoc in modũ ꝓulegij huic cõcedit. ¶Sz attẽde quod si recte inspicias nõ dicit remittere nisi offensas ãs fecit postq̃ fuit in societate:⁊ sic puto q si feudũ haberet a principe ⁊ anteq̃ esset in societate culpaz aliquam ꝓmisisset,ꝑpter quam amittit feudũ q̃ bene amiserit feudũ ⁊ culpa illa nõ videa r remissa ꝑ hãc pacem:licet videatur cõtra id qõ dicã.j.pri. ibi ꝓ preteritis ⁊c.quasi videãtur remisse oẽs culpe et offense facte fiue anteq̃ esset in societate fiue postq̃ essent ꝓmisse.sed certe nõ est verũ.nam non sic intelligitur in ꝑteritis.nam vult dicere ac si diuisset predictis. Hoc etiã indicat quod ibi statim sequitur vel parti eius ⁊c.Ddoffr. Nec est verũ nouum maleficiũ per perseuerãtiam delicti tempore guerre remissum facinus videri. Nam inspicitur tps quo delictũ nascitur.ff.de iureiu.l.qui iurasse.§.si pater.⁊.l. cũ qui. §.in ꝓpriis.de fur.l.inficiando.§.infans.C. de te sta.cum antigtas.in princ.⁊ ar.in.c.j.ẽ.de fen. guar.

¶Quero quid si testis dixit qõ fuit ante guerram vtrum ꝓbet q̃ fuit ante originẽ guerre.⁊ videt q̃ non:qz equinocuus est fm ista cã possit intelligi ante guerram.l.finitã.l.ij.si cer.pet.per Bart.Truffa est: omnis intellectus est extraneus qui nõ sonat in auribus vulgi.vt extra de spon.c.er literis ⁊ ideo intelligitur ante originem guerre: vt hic gloss.[b] ODELLJONE vel coertione aut correctione.Ddoffr. ista tria sunt quasi synonyma.Bald.

¶Verbum positum impropzie non vitiat.
Successor potest factum sui predecessoris tollere.
Qui ꝓior est tempore potior est in iure.
Successor in aliquo castro an teneatur seruare sententiam latam tempore sui predecessoris.

Amplius cõsueuerunt. Sume illud qõ est lõge.j. ⁊ eam quã modo exercẽt. POSSJDEAMUS. ¶Not. iurisdictionem possideri.i.fm possideri:vt.j.e.§.ois.⁊ nõ vitiat verbum impropzie positũ vt.ff.de iureiur.l.sed ⁊ si possessori.§. sed si resi. qõ debet intelligi fm sanũ intellectum

¶Vt hic glo. not.istud dem bal. vt ꝓ illud sustentẽt gl.in l.eũ q añ calendas. ff. de ver. obli.⁊ in.l.eũ q ita .§. q ita. eo.ti. quam et Bart.⁊ cõiter alij damnãt ꝓ istã doctrinaz hic ego eaz sustinui. vide q̃ ibi scripsi i.§. omnes ibi sufficiẽs nõ dicit ⁊c.Alndr.bar.

lectũ:⁊ ꝓbatur possessio iurisdictionis ꝑ exercitia quibus gs est vsus libere ⁊ gere ter.est hic notabilis.SALLESSORUAD MEDRUAD.Dicunt quidã hoc iure imperatorẽ ininngere successori suo vt hoc idẽ faciat.qõ quidem esse non potest vt.ff.ad trebel.l.ille a quo §.tempestiuũ.⁊.ff.de manu.l.apud cũ.Sed certe nõ est verũ sed ita debetis intelligere literã istã q̃ habeant fine contradictione successorum nostrorum.si eñ successores nostri cõtradicãt nõ habebũt. ¶Vel dic simpliciter vt iacet.ar.de senten.⁊ interloc. om. iudi.l.post sniam.et.C. senten.rescin.non pol.l.j. Prima placet cui imperator predecessoris sui factũ abrogare possit vt.C.de veteri iur.enucle.l.fi. circa prin.odof.Et per hoc determinatur qõ quã format Lyn.C.de legi.l.digna vox.⁊ sic nec per contrarium nec alio modo princeps põt regalia concedere in ꝓiudicium successorum q̃ sicut non potest iura eorum subuertere ita nec minuere vt.ff.qui ⁊ a quibus.l.si optio.JN DETRJMENTUM. Non esñ dz vni in alterius damnum succurri vt.ff.de minol.in causa.la.j.in prin.eo.ti.Laurilium.in prin.Ddof. Nec est boni principis vnum altare cooperire ⁊ aliud discooperire vt.C.qui po.in pig. ha.l.assiduis.§.exceptis.nec priuilegia vni concessa alteri dare vt.C. de silentiariis.l.decurionibus.lib.xij. ¶Et si princeps concessit alicui beneficiũ ꝓior tpe potior est in iure.ar.ff.de aqua plu.ar.l.in concedẽdo. ⁊.ẽ.qui fnc.tene.c.j.colla.r.Et hec faciunt ad concessiones quas faciũt principes de aquis publicis q̃ semper videantur reseruata iura ⁊ commoditates eius cui prima concessio facta est saluis.ff.fami.ercis.l. item labeo.§.j.saluo iure aque labentis. ¶Pone inter duo castra erat qõ de ductu aque publice.⁊ fuit inter se lata sententia.demum imperator concessit mihi vnum de illis castris.nunquid teneor seruare illam sententiam ⁊ vt q̃ sic:quia castrum transit in me cũ suis vitiis suisq; causa ꝑsertim cum sit vniuersitas quedã.ff.de act.emp.l.in vendditione.ff. deserui.ru.ꝓdio.l.lucius.a cõtrario sensu.ff.de condi.⁊ demõ.si qs legauerit.§.fi.de contra.hen.emp.l.si aqueductus.Et q̃ imperator non vt velle ꝓiudicare transactionibus ⁊ sententiis.sed tacite reseruare.argu. huius litere.In contrarium videtur:quia sicut princeps posset vt.ẽ.in cj.que sint regalia.ita ⁊ ego qui vice principis fungor.Item pacta priuatorum non preiudicant fisco:nec tenetur fiscus de illis pactis facere mentionem.ff.de pac.l.ius publicum.⁊.l.iure gẽtium.§.item si priuatus. ⁊.l.inter.C.fine censu vel reliquis.l.omnis.dumtũ boni viri fungantur. officio.sicut ipse princeps in cãlisset si certior atus fuisset.de pac.l.tale pactum.§.fi.quod maxime est si aliuz non ledo vt.l.ij.§.item varius.de aqua plu.arcen.ff.de solu.l.j.⁊ facit extra de re iud.c.suborta.in fi.Non ob.ista litera q̃ hoc ius aque competit ex consuetudine que fortior est pactum priuatorum ⁊c.Bal.

¶Exceptio spoliationis quando opponi possit an dolo facis quia petis.

Omnes. Hic dz q illi de societate debẽt iuuare imperatorez ad manutenendum iura sua ⁊ etiam conseruandus scz ꝓ posse ⁊ ꝑtim ciuitates finitime ⁊ que sint magis ꝓpie iura vt sunt incorporales res que non dicunt possideri sed quasi possideri: vt.ff.de acqui.rerum domi.l.seruus.§. incorporales.ff. de serui.vrb.prediorum.l.si edes.in fi.ff.de act.emp.l.ratio.§.fi inter.et hoc est qõ iurãt ciues vt ciues.Ddof.JNJTJUM.id est confines seu propinque illis locis in quib⁹ sunt possessiões q̃ cepte sunt turbari.TENEANTUR.subaudi si post opus erit quod dic vt.C.de sac.san.eccle.l.nemi nem. UASET POMALES.⁊ ab bonum refectionis onere nemo excusatur:qõ dic vt de sacrosanc.eccle.l.ad instructionẽ.SUFFJCJENS.Non dixit sufficientissimuz.sic ergo sufficit aliqd sufficienter prestari lz non sufficientissime pstetur.[a] sic.ff.de edili.edi.l.si quid vẽditor.⁊.l.sciendum.§.illud.Ddof.JUSTJUS.Secus ergo si iniustis. RESTJTUANTUR.hoc nisi causa ꝓncipali iure se tueri possit possessor: nam tunc impeditur restitutio vt sequitur quod quidem est contra alia iura.nam ⁊ si qõ ius haberet per ingressum violentum amisisset ⁊ tñ restituere tenetur ei cui per vim abstulisset vel occupasset vt.C.vnde vi.l.j.si quis in tantum.⁊ in lombar.de innasionibus.l.fi.Et quod innasioni restitutio non fit impedienda probatur in lombar.de offi.iudi.l.legato.So.hoc est contra cõia iura ⁊ speciale est cum in modum priuilegij concedit̃ur.hoc tñ hodie non seruatur. ¶Vel dic aut inuasor innadit sua auctoritate:aut cum iudicis auctoritate.Primo casu locum vendicant sibi contraria iura.Secundo casu seruã qõ hic dicitur ⁊ hoc forte casu loqui potest hec lex fine precedens.Ddoffr.Adde quod spoliatus si contra ius petit se restitui ita qõ exceptio obstet ipsi possessorio non est fienda restitutio vt hic.et in capi.constitutus.de fil. ꝑelby.per Jnno.nam qui expresse iniustum petit inepte agit. vt not. in.c.j. de offi.vica.per Jnnoc.Si vero non apparet de iniustitia petitoris si quidem excipiens est per iudicem ⁊ partem admissus ad excipiendũ videtur per consequens admissus ad probandum vt not.Jnno.in ca. cum venisset.de telli.Si autem non est admissus tunc refert aut allegatur spoliatio aut dolus sine spoliatione.Primo casu non admittitur exceptio dolo facis.Secundo sic vt.C.vnde vi.in.l.enim querebatur et ita intelligitur quod not.ff.de iudi.l.si de vi.⁊.C.de agri.⁊ censi.l.si colont.libro.xj.⁊ extra de restit.spol.c.j TENEANTUR.subaudi si fuerit.Ddof.no.bonam glo.

1 ¶Bona fides est seruanda.
2 Bellum inferre vel obsidere ciuitatez qnãdo liceat principi.
3 Princeps debet in itinere emere victualia nõ vivere alionum sumptibus.

Si quis vero. Hic dz q si aliqua ciuitas de dicta societate lõbardie nõ seruat statuta pacis cetere ciuitates de societate cõpellãr illã ad obseruandã. BONAE FJDE. ¶Nota q bona fides dz seruari: cui interdum nõ cõgruit de iuris apicibus disputare vt.ff. mã.l.si fideiussor.§.quedam.⁊ est arg.q̃ oẽs contractus qui fiunt cum principe habeant naturã bone fidei contractus. LOMPETENTUM. ¶Sed quomodo faciendo guerram vel obsidendo ciuitatem vel dando repressalias. Respõdeo forte sic.Sed cõtra per bune ter.nam hic dicit bona fide compellant hac bona fide non videtur compellere aliquo predictorum modorum.nam bona fides est contraria dolo ⁊ fraudi vt.ff.ꝓ socio.l.iij.in fi.⁊ in predictis plerũq; hec variantur.⁊ qz discordie sunt sedã de ⁊ remonẽde vt.ff.de lega.ij.l.cũ pater.§. dulcissimis.⁊ q̃ omne beneficiuz decet esse perpetuũ vt.C. de exca.tu.l.antepe.⁊ qz per pacẽ discordie sopiunt vt.C.de cadu.l.vnica.in prin.⁊ iam ex pace videret nasci discordia qõ esse non dz:vt.C.vñ vi.l.memine rint.Sed forte bis non obstantibus possiunt predictis modis compellere nec eñ videntur dolo facere cũ alterius fraudem excludant vt.ff.de leg.ij.l.cum pater.ẽ.titio.⁊ qꝫ pax fingitur ei nõ cõcessa qui aduersus pacis statura venire non timuit.ar.ff.de minno.l.aurilium.in princi.vel forte posset dici q̃ acciantur hoc casu obsides vt ar.ff.de iure fis.l. diuꝰ. ff.ex quib.cau.ma.l.necnõ.§.j.⁊.ff.de test.l. obsides. odof.Dic q̃ procedent illis vijs ⁊ modis quib⁹ vi debitur expedire.ar.extra vt lit.nõ contest. quonią frequenter.§.fi.adhiberi enim debent illa remedia que magis timeantur:adhibito tamen discretiõis moderamine.

Nobis intrantibus. Hic dz q̃ qñ imperator intrat lombardiã debet ei fodrũ regale et consuetum ⁊ vie ⁊ põtes aptati ⁊ aptate sufficiẽter in eundo ⁊ redeundo.⁊ q̃ dz habere mercatuz sufficiẽs ꝓ se ⁊ suis.Et hic determinatur qõ de gualdana formata per glo.C.de sac.sanc.eccle.l.neminẽ.nã gualdana imperatoris non dz auferre res alionũ sed emere nisi forte deficeret sibi pecunia vt li.primo.ff. ad.l.rhodiam de iact.vel nisi rustici adeo forent renaces quod nollent eis vẽdere victualia.quod no.

¶Fidelitatis renouatio fit propter mutationem etatum.

In omni decimo. No.hic q̃ in omni decio ãno fidelitates sunt renouãde.RENOUABUNT Hoc fit propter innenes qui propter etatem nõ debebant iurare.⁊ modo perunerũt aliqui ex eis ad eam etatem q̃ iurare tenentur:⁊ propter senes etiã qui iurauerunt ꝓ tpe⁊ modo ratione etatis iurare non debẽt sic.ẽ.de pace iur. fir.circa prin.Sz hodie hoc non seruatur.Ddof. ¶Mo.ergo q̃ ꝓpter mutationem etatum fit renouatio fidelitatis quia etas naturaliter variatur vt no.C.de in integ. restit. minno.l.si minorem te.⁊ extra de proba.in ꝑsentia vnde er ꝓterita minori etate non ꝓfumiꝫ in presenti qz non est quid stabile:vt.ff.ad.l.fal.l.bere editum.nisi tempus presens est coniunctum preterito. arg.huius litere.Bal.

¶Juramentum contra legem diuinam ⁊ humanam non̄ valet.
Debitor an liceretur fructus.
Civitas potest obligari per iusurandum.

Si qui ex parte nostra. No.ca q̃ expulsi sunt restituẽdi ad suas iustas possessiões. DEJUSTJS.Secꝰ ergo si iniustis.odof. hic cadit glo.signata.ẽ.in.§.oẽs.q̃ dz scribi sup verbo restituatur. JURAMENTO. ¶Mo. iuramentum procedere dispensatiue.Sed an hoc iuramentum teneat:puto q̃ nõ:cum sit cõtra dominam

a ¶Offensam. Et vide and. de iser.in.c.j.q̃ sint rega. vbi dixit qõ offendẽs collaterẽ regis vel ad vocatũ stãtem in concilio regis cũ factiõe dr incidere in crimẽ lese maie.p.d.l. quisquis.sec⁹ si privato ⁊ viõ ibi omnino Alndre.Barba.

a ¶Presertur. Vide gl. in.c. statutũ.de reseri.in.vj.vide c.ij.de calũ. in verbo minus sufficiẽter.andreas barba.

b ¶Inepte agit.Vide bal. in.l.j.C.si de mo. poss. fue. appel.⁊ in.l.j. als.ij.C.ne li. po.dixi in de.j.de re iudica. Alnd.Bard.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Resuscitari. Not. p Innoc. in. c. cõstitutis. de rescrip. et in. c. j. de lit. cõtesta. i. vj. Ein. bar.

r humanā legē. Vnde diuina pagina dicit. Nõ concupiscres rem primi tui. ad qõ est. ff. de iust. r iure. l. iustitia. r iuramētū cõtra legē factū nullius est momēti. ff. de pac. l. iure gentiū. §. r. ġnaliter. C. de legi. et cõsti. l. nā dubiū. in fi. C. de nup. aut. qõ eis. argu. extra de in integ. restitu. c. intellerimus. ff. de leg. j. l. si qs inquilinos. §. fi. odof. SVLLEBERE. vt soluatur rei estimatio. Odof. qõ est cõtra ius cõe q̃ invasor nolente dño liberetur rei estimationez solnēdo vt. ff. de rei vẽ. l. nec quasi. Et not. pulchra verba arbitriū boni viri volim⁹ p restitutiõe succedere sua satisfecisse videat ille qui soluit estimationem arbitrio boni viri tarată. ¶ Et nota q̃ in tota ista pace non restituuntur fructus qõ intellige nisi essent extantes in fundo: quia tunc non restituuntur tanq̃ accessiões sed tanq̃ ipsam corp⁹ functi vt. l. fi. §. pe. ff. q̃ in fran. cre. Dicit Alcur. q̃ nunq̃ quis lucratur fructus ni si rẽ habere videatur. ff. de re. iur. qui actionẽ. Item ait q̃ intra tps restitnēdi. l. qñ quis petit qõ noti est nec fuit suũ. ff. de leg. j. si quis bonoꝝ. ff. sol. mat. l. si
2 mora. ¶ Debitor lucratur fructus niſi tps sit appositū causa custodie. ff. de reg. iur. l. cum tps. Dicit Alcur. q̃ spāle est in impatore qõ possit auferre rez alterius. ff. de re. iur. id qõ nostrũ. IVSTICIAS TASSTRIMENTVR SALERADO. ¶ Not. qõ ciuitas põt obligari per iusiur. r sub iureiurā. pacisci ẓ non habeat animaz. vnde hoc iuramentum referēdũ est ad animā ciuiũ per ea que not. Inno. extra de senten. c. grauẽ. Bal.

1 ¶ Feudum videtur concessum scõm consuetudinem loci in quo est.

2 Judices pares curie debent esse de loco vbi lis est.

3 Vasallum inuestire nolens non potest esse iudex inter vasallos.

Si qua controuersia. Dicit hic q̃ cõtrouersia feudi inter imperatorẽ r alios de societate oꝝ dirimi p pares illius ciuitatis vel p eꝑm illius ciuitatis in qua discordia vertit. r fm cõsuetudinem illi⁹ terre r sic no. q̃ in feudis attẽdit consuetudo loci vbi res est. ¶ Nota qõ si imperator cõcessit mihi tusco feudum ciuiusdã castri alemanie. r si alemanico cõcedit in tuscia vt cõcessum fm cõsuetudines tuscie vt hic oꝝ. r est rõ: q̃ cõsuetudo pstatõis r rei pstãde: intelligit fm locũ illũ vbi oꝝ fieri traditio et solutio corporalis: vt. l. semp in stipulationib⁹. de reiur. qõ est no. r facit qõ no. extra de testa. c. raynuti⁹. super glos. forte in nouella. LOBSVETVDV, NEIS IASPILZ IESHOIZS. Inspicitur enī regiõis cõsuetudo: vt. ff. de fun. instr. l. cũ de lanionis. §. afinã. r est sic. ẽ. co. §. in causis. vincit. eiũ de iure romano lex etiã in eo loco in quo est vt. ff. de legi. l. de quibus. lẓ Iniũ sit de iure lõbar. vt in lõbar.
2 qualiter in iudi. l. placuit. Odof. ¶ Et not. hic cui⁹ loci pares debeãt cognoscere de feudo q̃ pares illi⁹ eꝑatus vel terre vbi lis agitat. oꝝ aũt agitari in terra vel loco vbi feudũ existit: q̃ reale iudiciũ est: vel q̃ iste loc⁹ est cõmodior. r melius scitur vbi veritas ar. ff. de stu. l. j. §. j. C. de appel. l. cũ post. r in. c. j. de rescrip. in cle. Et si queras q̃ intelligatur causa feudalis: Rñdeo si criminaliter agitur vel vltra leges feudoꝝ non est cã feudalis: sed de inuestitura facta vel feuda vel de possessione ablata vel turbata p dfm vasallo vel per vasallum vasallo. de mili. vasal. qui cõtu. est. c. j. r vbicũq̃ fit cõmemoratio feudi ad intentionẽ fundãdaz coadiuuãdã vel repellendam. Sed si nõ agaf vel excipiatur ex hoc capite vt extra de sopõe. c. verũ p Inn. r dixi in. c. j. §. preterea. de prohi. feu. alie. p fede. r hec vera in pentorio et possessorio.

3 † Et vnum scias q̃ ille qui nõ vult inuestire vasallũ de recto feudo de alio feudo cognoscere non põt. q̃ iniust⁹ in vno presumit iniustus. r suspect⁹ in alio. r de contro. inter vas. r epis. c. j. ter. Et notabilis.

Item volentibus. Hic dicit qõ volẽs venire ad pacta n̄ audit: ergo si audiẽtia denegat exceptio pacti ipedit lit. cõte. qõ verũ est si pactũ est iuramento firmatuz. vt hic secus si non fit iuramẽto firmatuz sed sit factuz lite pen. arg. ff. de pact. l. tale pactum. l. qui pronocauit. r. C. de pac. l. postq̃ liti. r. C. de sid. instru. l. iij. Nam cum
a sit renunciatum liti non põt denuo resuscitari⁹ vt not. in. c. j. de litis cõte. lib. vj. in nouel. Deinde not. hic q̃ ille qui per metum vult nihil vult. quod dic vt not. ff. de regu. iur. l. velle non videtur. Bald.

Item stratam. Not. de verbo stratã. Ozolin⁹ nobilis fuit duo pessimi tyranni: quorum vnus codeꝝ nose potius est alter vero albiceus fuit nominatus. Odof. LOADZADVAIRZ sic. ẽ. co. §. pacem itaq̃. r dic vt ibi. Odof.

1 ¶ Probare quis tenetur esse de ciuitate in qua negatur originem traxisse.

2 Procurator potest constitui ad iurandum in animam alicuius.

3 Arbitrium habens faciendi quicquid vult. rc.

Nomina vero. Ibi scriptaz autem vt hic pt̃z. r. ẽ. in pn. §. nos romanoꝝ imperator. rc. r. ẽ. prori. §. noia vero. rc. certis tñ ciuitatibus hec priuilegia conceduntur.

1 ¶ Quid ergo si aliqs in aliqua harũ ciuitatũ habitet r negef esse de natiõe ei⁹ ciuitatis vel alteri⁹ q̃ hac ciuitate cõprehensa sit. Rñdeo p. parebit oꝝ se habuisse originẽ in aliqua harũ ciuitatũ vt. ff. de pba. l. j. fm vnã lec. quã ibi dixi. odof. r fm hoc nomẽ r bificiũ ciuitatis forẽsibus r extraneis nõ p. dest. C. de testa. l. si nõ spãli. qõ tene menti. nisi essent recepti in numero ciuiũ vt. ff. de iure fisci. l. fẓ si accepto. nam alteri pacisci nemo põt cum ab eo mandatuz nõ habeat iurta illud nihil ad nos de bis q̃ fozis sunt. DALEZID. Concordat. ff. de pac. l. i. in prin. insti. de iniurijs. §. fi. IMAIRZADAID NOSTRAID. Not. qualiter qs iurat p alio in animã domini. lxiij. exist. c. tibi domino. Odof. ¶ Pone constitui procuratorem ad iurãdum de calũnia in animam meam aduersari⁹ dicit q̃ ego cõpareã q̃ meli⁹ noui factũ. rñdeo in iuramẽto calũnie non oꝝ hoc vẽtilari vt not. in. c. vl. de iura. cal. lib. vj. in nouella.

3 ¶ Munquid ille qui habet potestatẽ faciẽdi quicquid videritexpedire dicatur habere arbitrium volũtatis. videtur q̃ sic. ff. man. creditor. §. lucius. r no. in. c. j. de iura. cal. lib. vj. in nouella.

Hi autem. Dño notat pncipes duces comites r barones q̃ ex vna pte pncipis vna cũ iuramẽto pacẽ firmauerunt. Sed o nominat nũcios lõbardoꝝ r aliarũ ciuitatuz societatis eoꝝ q̃ ex aduersa pte iuramẽto suo pacẽ roborauerũt. Tertio notat ciuitates que pacẽ ex parte pncipis vna cũ pncipe cũ lombardis pacem habuerũt. Quarto notat nũcios lombardoꝝ quibus inuestiturã cõsulat⁹ dedit. Quinto impressione sigilli sui pacẽ pnceps coroborat. Sexto apponit tps anni r dñi indictio r anni imperij r locus vt appareat vbi r qñ data fuit hec lex. r hoc vsq̃ ad. l. illã in nomie. Odof. r facit. C. de testa. l. oĩm. ibi dñi dicit inter tot nobiles probatasq̃ psonas.

1 ¶ Notarius quid apponere debet in instrumento.

2 Quid si nõ apposuit nomen imperatoris rc.

1 **Pacta.** ¶ Hic habes arg. q̃ anni dñi dies meñis r consul r alia que in instrumẽtis apponuntur debeãt poni in fine instrumentoꝝ alibi habẽt contrariũ vt. ẽ. de iure emphy. in pn. qõ credo verius: vt in auf. vt ppo. nomen impa. in prin. r. §. r. ñ. col. v. r in lombar. de episcopis. l. j. ¶ Sed nunquid instrumentum vitiatur si in fine hec adiecta inueniañ. Dico q̃ non nã in instrumẽtis nõ apponũtur hec nisi vt cõstet de tẽpore cõtractus sed siue in principio siue in fine ponãtur nihilomin⁹ cũ ẓstat de tpe ex quo apposita sunt quare de
2 iuris ordine nõ curaf. ff. de solu. l. nec eñ. Odof. ¶ Sz nunqd vitiatur instrumentum si nomẽ impatorũ prepositum nõ fuit vel nõ intercessit tabelliõis subscriptio vel ꝛtrabẽtis vel aliquid deſuit ex his q̃ debent interuenire. Rñdeo. vtiqz ar. in aut. vt prepo. nomẽ impa. arg. C. de fide instr. l. cõtra. C. de cõue. debi. fil. l. fisco. lib. x. ff. de testa. l. ad testũ. §. si qs. ff. de trãsac. cũ hi. §. si ptor. ff. de colla. bono. l. j. §. si tñ. ff. de excu. tu. l. scire. §. sufficit. ar. C. de fi. instru. r iur. baste fisca. l. i. lib. x. ar. optimum. ff. de in integr. resti. l. diuus. C. qui testa. fa. possl. l. furiosum. in fine. Si eñ que ad rei substãtiã modũ ordinẽ vel solẽnitatẽ ptinẽt omittãtur: q̃quid gestũ fuerit vitiaf. C. de cõtrahẽ. emp. l. empti. r. l. ptũ. ff. de contrahen. emp. l. nec emptio. r. l. res. ff. de actio. r oblig. l. in oĩbus. ff. loca. l. qui ad certum. r. l. si tibi. r. ff. de ver. ob. l. j. in prin. ff. si cer. pe. l. rogasti. C. de nõ nu. pecu. l. cuz vltra. C. de iure emp. l. fi. C. de fabri. l. si quis. lib. xj. insti. de iniuri. §. si qs alij. C. de sen. r interlo. om. iudi. l. polata. C. de excep. rei ind. l. C. de ap. l. noiationes. Et q̃ quoties plura interuenire debent vnũ interuenisse nõ sufficit vt. ff. de dinoi. l. fi. cum si. Vnde est ar. q̃ ẽ instrumentuz ita cõfectũ. ff. de manu. vin. l. antepenul. ff. de ap. l. scio. sed primũ veri⁹. Odof. ¶ Sz nunqd si apponũtur solẽnitates cuz erraf in vna vtrũ tabellio põt ppria autoritate emẽdare erẽptũ si erranit in die vel in appositione loci. Rñdeo si est qõ sup die vel loco nõ põt emẽdare nã rasura caderet i locus suspecto. Si aũt alibi vbi nõ pẽdet qõ tũc emẽdare põt r radere vbũ erroneũ r ponere vbũ verũ vt le. r no. C. de testa. si vn⁹. Si aũt nõ errauit in solẽnitate ĩstrumẽti ẓ in qualitate facti tũc posti instrm est redactũ i modũ r publicatũ nihil sua autoritate emẽdare põt. ẓ ꝺ facere errore cõperto de mãdato iudicis ẓ Ly. q̃ ita no. ff. de ita. homi. l. iperator. Vel dic si est talis error q̃ noceat nõ põt emendare sine iussu iudicis sec⁹ si nõ efficit parti. q̃ partis nõ ĩteresi cũ r sine tali emẽdatione valeat istrm vt. C. de test. l. ambiguitate. r. l. ꝑposteri r. l.

r. l. erroze. r. ff. de regu. iur. l. si librarius. Illud constat quod alie sunt solennitates instrumẽti: alie negocij vt not. ff. de eden. l. j. §. editiones. in fine glo.

1 ¶ Imperator an possit a papa deponi.

In nomine christi. Hembrum. Ad hoc est. ẽ. de fo. com. l. j. odof. LORO NA. põt ergo pncips deponi vt hic qõ dic vt. ẽ. not. in. §. cuz autem.
1 de forma fide. c. ali⁹. Odo. ¶ Sed si papa deponit imperatorem dolo vel ambitione sine legitima r ordina cã depositio ipso iure est nulla. nã ad esse exercitij huius iurisdictionis supreme circa statutũ tẽporalium papa debet precedere tanq̃ deus qui est veritas vnde requiritur causa. ergo non subsistẽte causa cessat iurisdictio. tz consequẽtia per doctrinã Inn. qui dicit q̃ qñ causa requiritur tanq̃ fundamẽtum iurisdictionis oportet causam esse veram r discussam alias iudicium est ipso iure nullũ: vt ipse not. extra de so. cõpe. in nouella. cũ sit generale. r in. c. j. de so. cõpe. lib. vj. in nouella. r de rescrip. super literis. per Innocẽ. de offi. dele. cũ sup abbatia. p Inn. est r alia ratio q̃ ecclesia oꝝ vasallo vicẽ et de suo imperio non põt eum ledere: imo papa se facit alienum a potestate si talem iustitiam non reddit imperatori qui iurauit fidelitatem: vt in. c. de forma fide. col. x. r imperator põt se defendere cũ exercitu suo de mi. vas. qui contu. est. c. j. §. vlti. vnde cuz papa Joan. xxij. minaretur regi roberto de faciendo mirabilia. Ner robertus rñdit vos facietis et nos faciemus r me iuuabo. hoc est q̃ iurantes in sacramento fidelitatis debent adiscere vt. ẽ. in pace. §. oẽs. Odof. BONA FIDE. Hoc sufficiebat dixisse. r lz non dixisset sine fraude bona eñ fides contraria est dolo r frandi vt. ff. pro so. l. iij. in fi. Odoffre. de pac. l. iuregen. §. sed si fraudandi. BONO INTELLECTU. No. q̃ cõtractus oꝝ intelligi ad bonũ r sanũ intellectũ. qõ tene menti. MASCVLO. excludit ergo seruũ femineũ certis tñ ciuitatibus hoc remittitur q̃ sue ciuitatis homines iurare non faciant vt. ẽ. co. §. hec sunt nomina. Bald.

1 ¶ Maior pars collegij quod facit factum est.

2 Imperator cum sit maior alijs quomodo potest pacto astringi.

Ego. Hic imperator idẽ iurat r ipse idẽ in animã suaz hoc iurare facit vt hic. r. ẽ. in pace. §. hoc itaq̃ simile. ẽ. de forma fide. c. tibi dño. Vel dic non iurat idez sed alius in animam eius vt. o. §. hanc itaq̃. r hoc innuit. l. prori. ibi inter nuncios. Vel dic q̃ hic est sacramentũ qõ fit per rectores ciuitatum qui fuerunt in potestate principis. ar. ẽ. co. §. he aũt sunt ciuitates r loca superius notata est iuramentum qõ fit per ciues ciuitatum societatis lombardie. sequentia vero sunt sacramẽta rectoũ ciuitatis lõbardie seu societates eoꝝ. SCRIPTO. fm hoc habes etiã hic ar. q̃ hec est lex scripta qõ dic vt. ẽ. dicimus. Odof. MAIOR. qõ eñ maior pars facit tota vniuersitas fecisse videtur vt. ff. ad mu. l. qõ maioz. Odof. ¶ Nota ergo quod illud
1 qõ facit maioz pars collegiatoꝝ seu cõfederatorum minoꝝ parte contradicente ratum quo ad oẽs oꝝ haberi q̃ omnes collegiati redigũtur ad instar vnius corporis. qõ est not. ex his ẓ que pertinent ad totum corpus ligẽ r ille qui est nobilior r potentior in liga intelligitur superior. ad conuocandum alios. arg. ff. de fi. instru. l. fi. r. c. j. de maio. r obe.
2 per Inno. PRELEPTA. ¶ Sed quomodo possunt precepta iniungere principi cum maior sit. r minor in maiorẽ non habeat imperium. Rñdeo vt not. ff. de iur. om. iudi. l. est receptum. et sic imperator põt per pactum obligatoriũ conferre iurisdictiones contra seipsum pro bono pacis. vel dic verius vt modo dixi. Odof.

1 ¶ Tempus appositum alicui determinationi habet illam solum de terminare.

Triginta annis. Quid ergo erit finitis. xxx. annis. Rñdeo de necessitate ex integro est iurandũ lz hoc hodie non fiunctur. non aũt dicas tpe hoc elapso pacẽ amplius non durare cũ perpetuo non adiẽps hec pax concedatur vt. ẽ. ca. l. §. hanc ergo pacẽ ad fi. r. §. nos romanoꝝ imperator. Odof. imo ex hoc colligitur aperte hãc pacẽ tpalem fuisse. nã ppetuũ est qõ. xxx. annis durat: vt insti. de perpe. r temp. ac. odof. imo prima verior. vt. ẽ. co. §. in omni decimo anno. nã hec dictio in omni perpetuitatem tpis de
1 mõstrat. ¶ Vel dic q̃ tps adijcik hic iuramẽto imperatoris: nõ cõcessionibus r alijs capitulis pacis. r hoc teneas. Tps eñ adiectuz alicui determinabili determinat solũ illud. r nõ aliud ad cui⁹ determiatioñe nõ est appositũ vt. ff. de ẽ. emp. l. q fundum. C. qñ di, le. ce. l. ex his verbis.

1 ¶ Secreta vel credentia que dicantur.

2 Reuelans secreta ciuitatis qua pena puniatur.

Credentias. No. hic si tenes q̃ hoc sit iuramentũ imperatoris q̃ imperator inrat credentias lombardoꝝ r societates eoꝝ: r eas nõ pãdet ad eoꝝ detrimẽtũ idẽ puto i lombardis r eoꝝ fautoribus q̃ hoc idem principi iurent: cum magna secreta ab vniuersis imperio debeãtur vt. C. de opis publi. l. quicũq̃ locus. r secreta regis fraudulẽter ingrũt. in fi. Secreta eñ dñi subditis merito cõmittũtur vt ar. C. de pri. sacro. scri. primos. lib. xij. r q̃ iurent habes ar. extra
1 de iureiur. ego. Meẽps r. ẽ. de nona forma fide. circa finẽ. ¶ Sed que dicẽ secreta sine credẽtie. Rñdeo ea q̃ vulgus ignorat: vt ar. ff. de his q̃ dicẽ. vel effu. l. j. §. summa cum vtilitate. r amodo si ẓ faciãt videtur ve-

1 ¶ Uasallus an teneatur facere iurare fidelitatem suos homines.
2 Notarius si dicat testis secundus deposuit per oia sicut primus an valeat.
3 Pacis bona que sunt.
4 Anathema quid sit.
5 Leges federici aut capitula pacis an possint pro legibus allegari.

Hec sunt nomina. Ibi qd non sunt districti
1 facere iurare hoies. ¶ † Iste text. facit ad questionē vtrum comes qui hz castrum a quodam in feudum alij teneatur facere suos homines iurare. nam aliqñ feudu3 sic dicatur vt iuret ipse et faciat iurare suos nobiles & vasallos. aliquando de suis nobilibus nō fit mentio. & est hic ar. qd non teneatur ad hoc nisi expresse caueatur in pactis: quia homo vasalli mei non est propterea homo meus nisi als habeam iurisdictionem generalem. & hoc no. in spec. de feudo
2 §. quoniā. ver. xiiij. queritur. & ver. sequēti. ¶ † Idez sacramentū facit vt predicti rectores fecerunt. p istū text. probatur aperte quod si tabellio scripsit primo dicta vnius testis et postea dixit idem per omnia vt alius testis siue sub eadem die siue sub alia non est vis quod talis scriptura probat testes in vnā cōsonantiam cōcordasse[a] licet aliquid dicant quod ista scriptura non valeat propter incertitudine. Alij dicunt qd non valet: quia proferunt vnum & eundem premeditatu3 sermonem: sed nec prima ratio valet quia totum videtur repetitum. nec secunda quia dicitur de eodem meditato sermone habet locu3 quādo testes sunt suspecti. secus si sunt bone fame. vnde sequitur ꝙ per dictos testes fit ꝓbatio vt no. extra de ver. sig. nihil obstat in nouella. ¶ In huius federis fine: seu circa federis obseruationem no. est quia vt dixi ista est lex vt dixi. s. in. §. volum9. & lex est cōmune preceptu3 &c. vt. ff. de legi. l. j. & in legibus duabus grecis eo. tit. & insti. de iure na. §. lex. Uel lex est sermo determinatus ſm cōmunē concordiam ciuitatis admonens quomodo oporteat agere singula ſm Aristo. Uel lex est principis placitū. ff. de consti. prin. l. j. Et leges sacratissime hominum vitas constringunt: & ab omnibus sciri debent vt. C. de legi. & cōsti. l. leges. vnde quilibet leges obseruare tenetur siue volēs: siue inuitus et lombar. de epis. & cle. l. volumus vt oibus.
3 ¶ † Hanc igitur pacem scire debetis & eam inter alia ciuilia tanꝗ preciosum & nobile ius vestro studio exornare. Pax enī multa bona inducit: discordias enī remouet & tranquillā quietē inducit statum personarum ac ciuitatum augmentat honestate3 affert: diuitias ꝑparat: dei ac regum gratiam tribuit: superbiam vniuscuiusqz excludit: auariciā cuiusqz repellit: honorē honoratis adiungit: nondū honoratis preparat: deo ad seruiendum animu3 cuiusqz incitat: fructū affectat: expostulatū vel affectatū facit acqrere seu nancisci. ar. C. de cad. tol. l. vna. in prin. C. de offi. prefec. preto. afri. l. in noie. in prin. ij. col. et. s. in princi. et. C. de vete. iure enucle. l. ij. §. quātuncūqz. & §. omnia igitur. & in lombar. de sedi. cōtra iu. ciui. l. j. in fi. extra de treu. & pace. c. j. in lombar. vt epi. sint vniti. l. placuit. ff. de offic. pfe. vr. l. j. §. quies. ff. de adi. le. l. ꝙ si iteru3. insti. in proemio in prin. insti. de excu. tu. §. inimicitias. C. de berenarchis. l. vnica. lib. x. Est enī pacis confirmatio ipsa vera iustitia vt in lombar. de fur. l. de vendic. Odoffre. ¶ Quero vtrum de ista pace facta constātie debeat gaudium vel festiuitas celebrari. et videtur qd non qz ista pax fuit adulterina ex parte Federici & dato qd Federicus esset imperator fuit nulla ex parte populoru3 qui subtraxerāt sibi obedientia3. ¶ Uenio ad primum. nam ista pax fuit in feruore discordie q̄ erat inter eu3 & ecclesiam vt. s. eo. §. nos romanoru3 ver. sententia quoqz. in verbo occasione guerre vel discordie ecclesie. tunc arguo sic imperator erat ana
4 thematizatus. ¶ † Est enī anathema excōicatio solennis nec potest esse occulta. & ideo iste Federicus tanꝗ notorie excommunicatus non potuit se gerere pro imperatore qz omnis authoritas publica est anathematizatis interdicta: vt no. Inno. de dolo & contu. veritatis. & plenissime no. in. c. pia. de except. in nouella lib. vj. Secundo qz iste imperator fuit depositus. vt ita dixerim decoronatus: ergo leges eius exoleuerunt: id est esse desierunt vt. ff. de orig. iur. l. ij. §. exactis deinde regibus. Sed certe fortissima ratione iste Federicus legem condere non poterat nec publica iura imperij administrare: qz erat schismaticus & re9 lese maiestatis ecclie et hostis dñe sue. vñ ipso facto erat suspensus ab administratione vt. C. de here. aut. gazaros. ad hoc. C. ad. l. iul. maie. l. quisquis. et argumentū. ff. qui et a quibus. l. quesitum. de accu. ex iudiciorū. de acqui. here. l. pantonius. §. rei & duellionis. institu. de heredi. que abintesta. §. per contrarium. & in. c. dño guerrā. s. hic finitur lex deinde consuetudines regni incipiūt de elec. venera
5 bilis. §. ¶ † Ex his ergo videtur concludendum qd neqz capitula istius pacis neqz leges istius Federi. possunt in iudicijs allegari. & si quondam fuerit imperator. ar. ff. de sac. san. ec. l. decernimus. Jo. an. tangit hoc dubiu3 extra de feudo. c. ex parte. et dicit qd qdā hoc asserūt cū iste impator fuit dānatus in cōcilio Lugdunēsi. sed ipse Jo. an. transit sicco pede & sub silentio nolens os ponere in celum. Tamen pōt dici illud verbum. Illa loquebatur naue3 soluebat vlixes. Nam quicqd cantet ecclesia etiā volunt bene disponi. nec bonum est stare semp in guerra & maledictione & ideo quod populi acceptarunt quasi verisimile est ꝙ nondum erat depositus ratum & gratum fuit: hactenus habitum & seruatum quod in pace continetur. Item non reperitur ꝙ Henricus sextus rex romanorum a quo fundamentum etiam sumpsit ista pax fuerit depositus. ergo valet. ff. qd fal. tut. aut. l. j. §. idem pompo. ¶ Secunda ratio ꝑpter quā non videtur valere pax erat qz non valet transactio inter dñm & seruū vt. C. de transac. l. inter positas sed ibi loquit de seruo dicto a seruando. nā illa seruit9 succedit loco mortis antique: et ideo talis seruus ꝑ mortuo habet vt. ff. de cōdi. & demon. l. interdicit. Sed nos loquimur in seruo ab obediendo qui nō habet ꝑ mortuo cū sit ingenuus vt not. insti. de iure perso. ꝑ Accur. Ex quibus cōcluditur ꝙ ista pax debuit esse leta & festiua: vt. l. j. C. publice letitie vel cōsilium. lib. xij. Deus igit pace nobis tribuat letam & admirabile eius ac durabile nomē. et si non pfecti operis saltē bone voluntatis. Dicit enī Uegetius secūdo de militari disciplina. Unius etatis sunt que fortiter fiunt. Que vero ꝑ vtilitate rei publice scribuntur eterna sunt. O ꝙ magna & indelebilis fama cui militat honor. Amen.

a ¶ Concordasse. vide do. an. et. d. Abb. i. c. nihil obstat. de verb. signi. vide glo. in simili in. c. et si questiones. de simo. et q̄ ibi dixi vide text. in. c. cām que. de testi. c. ex tenore eo. titu. Bal. in. l. j. C. de emē. insti. codi. specu. in tit. de testi. §. nūc tractādū et cautū vide do. an. i. c. l3. ex suscepto. d fo. cōpe. bal. i l. verbu3 volo. C. de fideius. & i. l. emptorē. §. in refutatorijs. C. de ap. bal. i. l. testiū. in. iij. col. C. de testi. vide Hosti. in. c. cām. d test. & ibi do. car. vide bal. i c. lras. de presumpt. faciat l. iij. de test. andreas barba.

¶ Tabula rubricaru3 totius libri de vsibus feudorum.

¶ De litera A.
An maritus succedat vxori in beneficio. ru. fol. 24.
Apud quem vel quos controuersia debet dici. fo. 24.
An mutus vel alias imperfectus feudum retineat. fo. 58.
An ille qui interfecit fratrē dñi sui feudum amit. fo. 59.
An remoueri debeant testes qui pares esse desierūt. f. 40.
An agnatus vel filius defuncti possit repudiata hereditate feudum retinere. fo. 62.
An apud iudicem vel curia3 dñi debeat questio feudi determinari. fo. 63.
¶ De litera C.
Constitutiones feudales domini Lotha. imperatoris quas ante ianuam beati Petri in ciuitate Romana condidit obseruandas. fo. 25.
¶ De litera D.
De his qui feudum dare possunt & qualiter acquiratur & retineatur. fol. 5.
De feudo guardie et castaldie. rubrica. fo. 9.
De controuersia inuestiture rubrica. fo. 10.
De natura feudi rubrica. fo. 9.
De successione feudi rubrica. fo. 9.
De contentione inter dñm & fidelem de inuestitura feudi rubrica. fol. 21.
De alienatione feudi rubrica. fo. 23.
De cōtētione inter me & dñm de portiōe feudi fratris mei defuncti. fo. 22.
De feudo machie ducatus et comitatus. fo. 23.
De feudis datis minimis valuasoribus. fo. 24.
De feudo sine culpa non amittendo. fo. 26.
De beneficio fratris & qualr frater succedat in bñficio fratris rubr. fo. 26.
De contentione inter dñm & vasallum de inuestitura rubrica. fo. 28.
De feudo dato in vicem legis commissorie. fo. 29.
De feudi cognitione. fo. 30.
De forma fidelitatis. fo. 34.
De noua forma fidelitatis. fo. 34.
De inuestitura de re aliena facta. fo. 35.
De successione fratrum vel de prioribus succedendi in feudo. 37.
De duobus fratribus de nouo feudo inuestitis. fo. 37.
De inuestitura quam Titius recipit a Sempronio. fo. 38.
De vasallo decrepite etatis q feudum refutauit vt filij inuestiantur. fo. 38.
De inuestitura in maritum facta. fo. 38.
De controuersia feudi apud pares terminanda. fo. 39.
De eo q sibi & heredib9 suis masculis & feminis inuestiturā accepit. fo. 39.
De duobus fratribus a capitaneo inuestitis. fo. 39.
De contro. inter vasallum & episcopum. fo. 40.
De milite vasallo qui arma bellica deponit. fo. 40.
De milite vasallo qui contumax est. fo. 40.
De pace tenenda & eius violatoribus. fo. 49.
De vasallo q cōtra cōstitutionē lotharij regis beneficium alienauit. fo. 59.
De alienatione feudi paterni. fo. 60.
De capitulis corradi. fo. 60.
De contentione inter masculum et femi. de beneficio. fo. 61.
De controuersia inter dominum et emptorem feudi. fo. 61.
De controuer. inter vas. et alium de beneficio. fo. 61.
De prohibi. feudi aliena. per fede. fo. 73.
De notis feudorum. fo. 83.
De beneficio femine in feudo tradito. fo. 54.
De filijs natis ex matrimonio ad morganaticam contracto. fo. 53.
De consuetudine recti feudi. fo. 55.
De lege corradi. fo. 56.
De clerico qui inuestituram facit. fo. 58.
De eo qui finem fecit agnato de feudo paterno. fol. 64.
De natura successionis feudi. fo. 64.
De capi. qui cu. vendi. an intel. bene. fo. 65.
De pace iuramento firmanda & seruanda. fo. 67.
De feudo non habente propriam feudi naturam. fo. 63.
De allodijs. fo. 72.
De prohibita feudi alienatione per loth. fo. 66.
¶ De litera E.
Episcopum vel abbatem vel abbatissam vel dominum plebis feudum cōstituere non posse rubrica. fo. 18.
¶ De litera F.
Finiuntur. ll. domini federici et incipiunt. ll. Regni. fo. 52.
¶ De litera J.
In quibus causis feudum amittatur. fo. 42.
¶ De litera P.
Per quos fiat inuestitura. fo. 32.
¶ De litera Q.
Quibus modis feudum amittatur. fo. 15.
Quid iuris si post alienationem feudi vasallus id recuperaret. fo. 62.
Quid sit inuestitura. fo. 31.
Quemadmodum feudum ad filiam pertineat. fo. 28.
Quibus modis feudum constitui possit rubrica. fo. 28.
Qualiter feudum alienari possit. fo. 35.
Quis dicatur dux mar. co. siue capi. vel vas. fo. 37.
Qui testes sunt necessarij ad probandam nouam inuestituram. fo. 54.
Quo tempore miles inuestituram petere debet. fo. 26.
Qualiter debeat iurare vasal. domino fideli. fo. 34.
Qui successores teneantur feu. confirmare rubrica. fo. 21.
Qualiter dominus proprietate feudi priuetur. fo. 64.
Quid precedere debeat an inuesti. an fideli. fo. 33.
Qui successores feudum dare teneantur rubrica. fo. 21.
Quot testes sunt necessarij ad probandam feudi ingratitudinem. fo. 83.
Que fuit prima causa beneficij amittendi. fo. 42.
¶ De litera S.
Si de feudo vasallus ab aliquo fuerit interpellatus & dominus eum defendere noluerit. fo. 44.
Si de feu. defun. contro. inter do. & agna. vas. fo. 44.
Si vasallus feudo priuetur cui deferatur. fo. 44.
Si de inuestitura inter dominum & vas. lis oriatur. fo. 28.

¶ Finis tabule rubricarum.

Jas. post lectum de iure emphiteo aliqua congessit de feudis

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Incipit aureum et valde vtile

repertorium super lib. feudorum domini Baldi de perusia: quo pręuio materie omnes in hoc volumine contente longe facilius inuenientur.

¶ De litera A.

Annus petendi investituram an currat filio vasalli an tequã se immiscerat hereditati. de capi. coira. capi. j. numero. 4. fol. 60.

Absentes an debent citari quando feudum assignat. quid sit inuesti. c. j. nume. 7. fo. 31.

Arbitraria si parum leduntnõ opus est appellare. de mi. vas. qui contu. est. c. j. nu. 5. fo. 40.

Ascendens nõ succedit descẽdenti in feudum. de na. suc. feu. c. j. nu. 1. fo. 64.

Actio pignoratitia an sit mere personalis. de feu. da. in. vicem legis. c. j. numero. 8. fo. 29.

Arbitri ad quid eligantur cum eorum sententiam non teneant. de investi tu. in ma. fac. c. j. nu. 8. fo. 38.

Adde ad idem. nu. 4. 7. 5. fo. eodem.

Postea subdit quandam distinctionez super materia iurisdictionis feudorum que est vtilis. nu. 6. fo. eodem.

Agnati an succedant in feudum quasi antiquum si vasallus cõmisit felo niam quam ois ei remisit. de pbi. feu. alie. c. j. §. super. nu. 7. fo. 76.

Agnati in redimendo feuduz ab agnato vasallo an preferantur domino. qua. feu. alie. pof. c. j. §. porro. nu. 4. fo. 36.

Alienare quot modis quis dicatur z quid de locatione centum annorum. qui. mo. feu. amit. c. j. §. aut si libellario. nu. 6. fo. 17.

Appellari debet ad eum qui iudicem deputanit. de allo. c. j. nu. 12. fo. 72.

Agnati remotiores quare potius admittuntur ꝙ proximiores. si de feu fue. contro. c. j. §. si vasallus. nu. 2. fo. 48.

Agnatis in feudo de quo filia investita est an possit prẽiudicari. quemadmodum feu. ad fi. perti. c. j. nu. 1. fo. 28.

Actio competere desinit vbi interesse cessat. qd iuris sit. c. j. nu. 1. fo. 62.

Appellari a iudice cogente obseruare arbitriuz iniquum. quo tempo. mi. c. j. §. ancimus. nu. 11. fo. 27.

Abscindens membrum alicui qualiter debet puniri. de pac. iur. fir. c. j. §. in iuria punitur. nu. 13. fo. 68.

Arbitrium habens faciendi quicquid vult ꝛc. de pace constan. c. j. §. nomi na. numero. 3. fo. 90.

Actus factus a iudice incompetenti non valet. quo temp. mi. investi. c. j. §. sancimus. nu. 1. fo. 27.

Audiri non debet quis contra id quod facit princeps ex certa scientia. de pa. constan. c. j. §. imperialis. nu. 28. fo. 84.

Adequatio quid significet. de no. feu. c. j. §. item sciendum. nu. 2. fo. eodem.

Appellans italicus non tenetur ire in alemaniam. de pa. constan. c. j. §. hoc quod. nu. 13. fo. 86.

Alienatio feudi paterni an permittatur inter agnatos. de probi. alie. feu. per lotha. c. j. nu. 8. fo. 66.

Agnati vsq; ad quem gradum succedant in feudis. de feu. mar. duc. c. j. nu mero. 6. folio. 23.

Arbitratori data potestas qõ possit arbitrari alte z basse quid talia verba operantur. de lege coira. c. j. §. inter partes. nu. 5. fo. 57.

Arbitri electi ad cognitionem videntur electi ad decidẽdum. de pa. constan. c. j. §. possessiones. nu. 3. fo. 89.

Absens quanto tempore debeat expectari. de consue. rec. feu. c. j. nu. 5. fol. 55.

Actus factus non expectatis expectandis non valet. de consue. rec. feu. c. j. numero. 6. fo. eodem.

Archiepiscopus rauennatensis quam rem non potest dare in feud. de cle. qui inuesti. fa. c. j. nu. 1. fo. 58.

Adde ad idem. nu. 2. fo. eodem.

Actiones interrogatorie an bodie sint in vsu. de consue. rec. feu. c. j. §. sacramentum. nu. 9. fo. 55.

Arbitrato: si statuit qõ valeat. r. bonus vir ordinat qõ ventur quinqz si illa quinqz non ventur an pena committatur. de lege coradi. ca. j. §. inter pares. nume. 10. fo. 57.

Actio directa quando preferatur vtili z econtra. de lege coira. c. j. §. similiter. nu. 3. folio. 58.

Appellatio an sit deserta elapsis duobus mensibus. de pa. constã. c. j. §. hoc quod. nu. 16. fo. 86

Appellationis tempora quando incipiant currere. ibidem. nu. 17. fo. eodẽ.

Agnati z descendentes an puniantur propter delictum alterius parentis vel agnati. si de feu. fue. contro. c. j. §. si vasallus. nu. 3. fo. 48.

Agnati an preferantur domino si consenserint renunciationi feudi facti in manibus domini qui iterum investiuit talem renunciantem qui po stea sine herede mortuus est. an agna. vel fi. c. j. nu. 19. fo. 62.

Alienans omnia bona sua an videatur alienare feudum. si de feu. fue. con tro. c. j. §. in generali. nu. 1. fo. 48.

Arbitrium iudicis an versetur circa iuramenti delationem vel non dela tionem. de contro. investi. c. j. nu. 10. fo. 10.

Agnati an et quando preferantur domino si vasallus agnatus priuetur feudo. que fuit prima causa. c. j. nu. 6. fo. 12.

Argumentum sumit potest ab interpretatione nominis. per quos fi. investitu. c. j. §. nulla. nu. 1. fo. 32.

Alienatio fraudulosa an sit ipso iure nulla. per quos fiat investitu. c. j. §. si et res. nu. 4. fo. eodem.

Autentica sacramenta puberũ qd est. C. si aduersus vẽdi. an sit odiosa vel an sit fauorabilis. de pa. iur. fir. c. j. §. ité facta puberum. nu. 16. fo. 70.

Arbitrio iudicis que committi possunt. in quibus cau. feu. amit. ca. j. nu mero. 1. fo. 42.

Assaltus in personam domini est magnum crimen. quib. mo. feu. amit. ca. j. §. similiter si dominum. nu. 1. fo. 16.

Assaltus vt dicatur factus vsq; ad quẽ locuz debet fieri appropinquatio. ibidem. nu. 2. fo. eodem.

Quid si vasallus nesciebat dominum ibi esse. ibidem. nu. 3. fo. eodem.

Accedat qualiter vnum ad aliud dic pluribus modis. de capi. qui cur. vẽ. c. j. nu. 11. fo. 65.

Adultus an possit investire de feudo sine authoritate curatoris. de bis q feu. da. pof. §. marchio. nu. 9. fo. 6.

Agnatus vasalli defuncti si dicit feudum ad se pertinere iure successionis quia fuerit paternum dominus autem dicit feudum esse nouum quid erit faciendum. de contro. investi. c. j. §. cum autem. nu. 1. fo. 12.

Agnati dicuntur tranuersales in materia feudorum. an agna. vel alij. c. j. nume. 5. fo. 61.

Adde ad idem. nu. 6. et. 7. fo. eodem.

Alqua cedit alueo. de contro. investi. c. j. §. si quis de manso. nu. 21. fo. 13.

Argumenti a simili consuetudinis an ꝓcedat. de feu. cogni. c. j. nu. 8. fo. 30.

Agnati quomodo preferantur domino in feudo. de succ. feu. ca. j. §. hoc quoq; nu. 3. fo. 20.

Allienatio quotuplex sit. de succ. feu. §. hoc quoq; nu. 11. fo. eodem.

Consequenter ponit septem conclusiones breues quas summare non est opus vsq; ibi. sed hic quero incipiendo a nu. 12. 13. 14. 15. 16. 17. fol. eod.

Anathema quid sit. de pa. constan. c. j. §. hec sunt nomina. nu. 4. fo. 9.

Atque cõcessio ex fonte vel castello an fieri possit sine titu. de contro. invest. c. j. §. si quis de manso. nu. 18. fo. 13.

Alqua per se fluens an possit inducere prescriptionem. de contro. investi. c. j. §. si quis de manso. nu. 14. fo. 13.

Allodium quid sit. si de feu. fue. contro. c. j. §. j. nu. 1. fo. 44.

Antiquitas seruanda est in aquis z molendinis. ibidem.

Arbitratores an teneantur citare partes ad audiendum arbitramentum. quo temp. mi. c. j. §. sancimus. nu. 5. fo. 27.

Appellans remanet in possessione in causis feudorum per septem ebdoma das. quo temp. mi. investi. c. j. §. sancimus. nu. 6. fo. 27.

Et an illud tempus sit continuum. ibidem. nu. 7.

Allienatio tenet durante illo qui alienauit. qua. feu. alie. pof. §. si vero. nu mero. 5. fo. 36.

Alchimiam facere an sit licitum. que sint rega. c. j. nu. 5. fo. 83.

¶ De litera B.

Bannum potestatis an noceat in feudo imperiali. hic fini. lex c. j. numero. 14. fo. 52.

Bannitus si est illegitime excellatus de bãno põt occidi et excõmunicato non potest ratificari. hic finitur lex. c. j. nu. 1. 2. 3. fo. 52.

Banni effectus qualis et quis. hic finitur. c. j. nu. 9. fo. 52.

Potestates terrarum an possint aliquem bannire. hic finitur lex. c. j. numero. 10. fo. eodem.

Banniti terrarum an possint a quolibet deprehendi. de mili. qui contu. c. j. numero. 6. fo. 40.

Barbam alicui expilare est iniuria. de pa. tenen. c. j. nu. 8. fo. 49.

Beneficij qualitas presumitur ex qualitate officij exemplus ponit. de feu. guar. z castal. §. si vero. nu. 1. fo. 10.

Bellum inferre vel obsidere ciuitatem quando liceat principi. de pa. constan. c. j. §. si quis vero. nu. 2. fo. 90.

Bona fides an presumatur in transigente. de contro. inter vasal. et alium c. j. nume. 3. fo. 61.

Bn autem. trãsactio firma maneat si vasallus qui transegit sit mortuus si ne herede. ibidem. nu. 4.

Bona condemnati ad furcas: an sint tacite confiscata. de pa. constan. c. j. §. imperialis. nume. 20. fo. 84.

Bona rebellium si tpe rebellionis sint concessa alijs facta pace an debent prioribus dominis de pace constan. c. j. §. hoc quod. nu. 3. fol. 86.

Bona bannitorum an publicentur. de pa. te. nu. 11. fo. 49.

Bona publicantur in crimine lese maiestatis. ibidem. nu. 12.

Quid si iudex in sententia dicat quod confiscabat bona. ibidem. nu. 13.

Bona mobilia censentur de eius territorio vbi reperiuntur. de pace te. c. j. numero. 6. fo. 49.

Bona fides est seruanda. de pa. con. c. j. §. si quis vero. nu. 1. fo. 90.

Breue testatum quid sit. et an probetur per sigillum domini. de contro. in uesti. c. j. nu. 3. z. 4. fo. 10.

Quid si sint diuerse manus notariorum. ibidem. nu. 5.

Breue testatũ an debeat necessario a paribus cõfirmari. qd sit inuesti. c. j.

§. si enim domino. numero. 6. folio. 32.

¶ De litera C.

Cessentur iunctum cum verbo irritentur significat ipso iure. de pa. constan. c. j. §. hoc quod. nu. 4. fo. 86.

Castrum si conceditur in feudum an iurisdictio videatur concessa. de allo. c. j. nu. 8. folio. 82.

Castra que sunt vltra z citra montes si sint in feudum cõcessa an montes veniant in concessione. de duobus fratribus. de no. feu. investi. c. j. si duo fratres. numero. 4. folio. 37.

Certa scientia pape an possit probari per testes si de ea nõ fit mentio in literis. per quos fiat inue. c. j. nu. 2. fo. 32.

Castaldio z villicus qui dicantur z qualiter differant. de feud. guar. et castal. §. si vero. nume. 3. fo. 10.

Quid si villicus est domini consanguineus qua contemplatione presumatur sibi datum feudum. ibidem. nume. 3.

Castrum aliquod deserum reparans: vel edificans an habeat iurisdictionem super populo qui se ibi congregat. de bis qui feud. da. pof. §. marchio. nume. 6. folio. 6.

Castrum si concedatur in feudum an videantur concesse munitiões eius: de contro. investi. c. j. §. si quis de manso. nu. 4. fo. 13.

Castrum si alicui datur a principe an veniat merum z mixtum imperium. de capi. qui cur. ven. c. j. nume. 5. fo. 65.

Et an recognoscens tenere castrum ab aliquo videatur recognoscere territorium z iurisdictionem. ibidem. nu. 6.

Civitas que quondam fuit sed tempore quo priuilegia lombardie ciuitatibus fuerunt cõcessa erat castrum si postea fuit redificata an assumat talia priuilegia ibidem. nu. 11. fo. 66.

Civitas si sit submersa in mari z papa ignorans ibi creauit episcopum an saltem erat episcopus diocesis. ibidem. nume. 12.

Civitas durans in aduentitijs ciuibus non naturalibus an dicatur eadem ciuitas. ibidem. nu. 3.

Civitas habet priuilegium non soluendi collectas nisi aqueductu ciuitas imposuit collectam pro stipendiarijs tandem statuit illam collectã conuerti in aqueductum an teneatur. de pace iura. fir. c. j. nu. 10. fo. 67.

Citatio propie dicitur quando par citat parem. de mil. vasal. qui contu. est. c. j. numero. 8. folio. 40.

Civitas quelibet potest habere consuetudines propias. de pa. constan. c. j. §. hoc quod. nume. 21. fo. 86.

Civitates ecclie cuius sint. de feu. marc. duca. c. j. nu. 1. fo. 23.

Civitas si sit damnata ad aratrum an eius castra dãnata dicantur. de pa. constan. c. j. §. imperialis. nu. 9. fo. 64.

Clausula non obstante apposita in priuilegijs quid operetur. de pa. constan. c. j. §. libellarie. nume. 7. fo. 88.

Quid de clausula suppletiua de plenitudine potestatis. ibi. nume. 2.

Clausula sicut iurari debeat intelligitur in omni iuramento. qualiter debe. iurare. c. j. nume. 1. fo. 31.

Clausula ista sic volo sic iubeo vniuersalis tenaciter inherere iubet. de alie. fen. c. j. nume. 13. fo. 22.

Clericatus an mutet eorum iam contractum. de mili. qui arma de. c. j. numero. 3. folio. 40.

Quid de militibus gaudentibus. ibidem. nume. 4.

Clausula appellatione remota an extendatur ad causam reconuentionis. de consuetu. rec. feu. c. j. §. in quibusdam. nume. 2. fo. 6.

Clausula ista cui dederit quid importat. de eo qui finem. c. j. nu. 2. fo. 63.

Clausula ista eenunc pront extunc quid importet. de mili. vasal. qui cõtu. est. c. j. nu. 17. fo. 40.

Consuetudo an possit iterum prescribi si fuerit sublata per legem superue nientem. de capi. coi. c. j. fo. 60.

Castrum si concedatur cum suis pertinentijs quid hoc importat. de cap. qui cu. vendi. c. j. nu. 2. fo. 65.

Quid si cõcessit cũ suis finibus z iuribus ad ipsum pertinentib⁹. ibi. nu. 3.

Canonia non potest diuidi. de probi. feu. alie. per federicum. c. j. §. firmiter. numero. 6. folio. 75.

Causa appellationis si vertitur coã principe an iudices a quibus debeãt citari. quo temp. mi. investi. c. j. §. sancimus. nume. 8. fo. 27.

Castrum si concedatur in feudum noe antiqui feudi: an dicatur nouum. de alie. feu. pa. c. j. nume. 2. fo. 60.

Casus non decisus per consuetudinem relinquitur dispositioi iuris communis. in proemio. ver. quarta diuisio. nu. 47. fo. 4.

Castrum concedens in feudum paternum vsq; ad quem gradum extendatur. de suc. feu. c. j. §. hoc quoq; nu. 21. fo. 20.

Causa iusta excusat a pena. que fuit prima cau. c. j. nu. 1. fo. 42.

Citandus autem quis sit in causis tanq; aduersarius. ibidem. nu. 10.

Citata an presumatur pars si inueniatur aliqua sententia antiqua in qua fit mentio qõ pars fuit citata an presumatur ita esse. nu. 11. fo. eodem.

Citatio per cridam in quo loco debet fieri ibi. et multa ponit de citatione que alibi ample tractantur. ibidem. nume. 12.

Ciuitas põt obligari per iusiurandũ. de pa. constã. c. j. §. si qui. nu. 3. fo. 90.

Ciuitates lombardie cum quibus ciuitatibus possint societatem contrahere. de pa. constan. c. j. §. item societatem. fo. 88.

Civitas habens feudum si sit diuisa per partes z vna pars cõmittat felo niam: an patietur in totum feudo. nume. 13. fo. 15.

Civitas z fiscus qualiter differant. de capi. qui cur. vend. c. j. nuñ. 4. fo. 65.

Ciuitate damnata an eius priuilegia amittantur. de pa. constan. c. j. §. imperialis. nume. 10. fo. 84.

Citatus a iudice tempore incongruo z loco non tenetur venire. de mili. vasal. qui contu. est. c. j. nu. 3. fo. 40.

Citatio peremptoria requirit in talibus actibus. de mili. vasal. qui contu. c. j. nu. 1. que sequuntur sunt ola de materia citationũ z cõtumacie que alibi in locis cõmunibus a doctoribus amplissime tractantur. fo. eo.

Compromissum si factum sit in duos an inde possit eligere tertium. de investi. in ma. fac. c. j. nu. 10. fol. 38.

An autem commissarij possint se inuicem requirere. ibidem. nu. 11.

Contractu finito an z quando potest res auferri detentori. de conten. inter do. z fide. c. j. nu. 8. fo. 21.

Confiteri vel negare substantiam facti vel qualitatẽ. sunt diuersa. de conten. inter me z do. c. j. nu. 1. fo. 12.

Compromissum factum in arbitratorem quanto tempore durat. de lege coira. c. j. §. inter pares. nu. 6. fo. 57.

Contractus aliqui sunt voluntarij: alij non z quando possint renocari. de na. feu. c. j. §. idem iuris. nu. 1. fo. 19.

Comparens si postea solemniter citatus nõ comparet presumitur fraudationis causa latere. de mili. vasal. qui contu. c. j. nu. 12. fo. 40.

Communio habet quedam incommoda. de probibi. alie. feu. c. j. §. preterea ducatus. nu. 8. fo. 75.

Consuetudo disponens qd vir lucretur tertiam partem dotis an habeat locum in feudis. de probi. feu. alie. per fede. c. j. nu. 12. fo. 72.

Consuetudo an debeat esse prescripta. de feu. cogni. c. j. nu. 1. fo. 30.

Commercium quid significet. de probi. feu. alie. c. j. nu. 1. fo. 73.

Compromit. an possit in aduersarium. de lege coi. c. j. §. iter pares. nu. 3. f. 57.

Quid si compromittatur in offensum. ibidem. nu. 4.

Commodum possessionis relenat possessorem ab onere probationis. de cõtro. investi. c. j. nu. 9. fo. 11.

Collegia omnia illicita appellantur conuenticule. ibidem. nu. 70.

Adde ad idem nu. 6. §. conuenticulas. nu. 10. fo. 70.

Statutum per aliud statutum tollitur ipso iure. de pa. iura. fir. c. j. §. conuenticulas. nu. 1. fo. eo.

Compromittere nemo cogit. de pa. cõstã. c. j. §. possessiones. nu. 1. fo. 89.

Compromitti an possit sup vsuris. de cõtro. investi. c. j. §. similiter. nu. 5. f. 13.

Continuare in tradenda possessione tenetur ad interesse. de no. fo. fide. c. j. §. investitura. nu. 5. fol. 34.

Competens debet dari feudum pro consuetudinem persone. de probi. feu. alie. per fede. c. j. §. firmiter. nu. 1. fo. 75.

Confessio est probatio a lege approbata. de confue. rec. feu. c. j. nu. 2. fol. 55.

Causa iusta excusat vasallum que autem sint cause iuste vide. quo temp. mi. inue. c. j. versi. nisi iusta. nu. 10. fo. 26.

Continuatio temporis qualiter probatur per testes. si de feu. fue. contro. c. j. §. si quis. nu. 2. fo. 45.

Confessus vasallo an requirat in investitura facta de suo feudo. si de feu. fue. contro. c. j. §. moribus. nu. 3. fo. 44.

Contractus usurarius an sit si qs emerit quinquaginta florenos pro mille. si de feu. vasa. ab aliquo inter. fuer. nu. 7. fol. 44.

Creditor qui petit debitum debet pignus offerre debitori. de contem. inter do. z fid. c. j. nu. 9. fo. 21.

Conditio an valeat qñ filij nati tantũ succedant in feudũ z an habeat aliquid equitatis. si de feu. fue. contro. c. j. §. filij nati. nu. 1. fo. 48.

Consuendo secunda vel posterior quando tollat primã vel nõ. de bis qui sen. da. pof. §. vlti. nu. 2. fo. 9.

Quid autem in fama. ibidem. nu. 5.

Collectas soluere qui teneantur. que sint rega. ca. j. nu. 6. fo. 83.

Quid de pedagio. ibidem. nu. 7.

Collecta an possit imponi p fructibus. de capi. coira. c. j. §. silr. nu. 2. fo. 61.

Consuetudo potest disponere super successionibus. si de feu. fue. contro. c. j. versi. mulier. nu. 7. fo. 14.

Confiteri an videatur ille q non negat. si vasal. fue. ab ali. ca. j. nu. 6. fol. 44.

Concessa alteni si dubitetur que sint debet eligi boni viri arbitriũ. de pace constã. c. j. §. imperialis. nu. 26. fo. 84.

Concedo. hoc verbum an transferat ius. si de feu. fue. contro. c. j. §. si titius numero. 1. fo. 47.

Consuetudo tãto tempore cuius initij nõ extat memoria habet vim priuilegij. que sint rega. c. j. numero. 3. fol. 83.

An autem per talem consuetudinem acquiratur ius ipsi territorio. ibidẽ. numero. 4. fo. eo.

Conscientia qd sit z quid in ea requiratur. de conten. inter do. et fide. c. j. numero. 7. fo. 21.

Comites creati a papa vacante regno si postea papa creauit regem an teneantur tali regi prestare fidelitatem. de pace cõstantie. c. j. §. hoc quod. numero. 12. fo. 86.

Consuetudo qã confirmat contractũ minoris nõ est necessariũ iudicis decretum. per quos fiat inuesti. c. j. nu. 1. fo. 32.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Repertorium materiarum singularium

Adde ad idem.numero.2.
Condemnati a potestatibus terrarū an efficiantur serui pene.de pace constan.c.j.§.imperialis.nu.19.fo.84.
Concedens mihi terram vnam vel mansam an videatur mihi iurisdictionem concedere.qui.mo.feu.amit.c.j.§.item si quis.nu.2.fo.17.
Culpa defuncti an & quando noceat heredi. de successio. feudi. c.j. §. hoc quoqs.nume.6.fo.20.
Culpa si pretendatur necessaria est declaratio. de feu. fine culp. non amit. c.j.numero.1.folio.26.
Adde ad idem.numero.2.
Curia vendita non intelligūtur vendita feuda que intra curiam alijs erāt concessa.de capi.qui.c.j.nume.1.fo.65.
Curator quando detur liti per inquisitionem. de mili.vasal. qui contu.c.j. numero.21.folio.40.
Dilationum numerus introductus a cōsuetudine an possit minui. de milt.vasal.qui con.c.j.nume.2.fo.40.
Dominus an possit esse iudex in causa feu. de innestitu. in ma.fac.c.j.numero.1.folio.38.
Consentiens alienationi rei sue perdit eam.qui.mo.feu.amit.c.j.§. preterea.nume.1.folio.17.
Consuetudo viget in perpetuum si non reperiatur mutata. per quos fiat inuesti.c.j.§.sed & res.nume.3.fo.33.
Comes quis propie dicatur.quis dica.dux.mar.c.j.nume.2.fo.37.
Comites et barones qui accipiunt pedagia an teneantur curtes suas tenere fecuras a latronibus.de his qui feu.da.pos.§.marchio. nu.4.fo.6.
Contractum implere ille primo debet qui est principalis in contrahendo quando nomen descendit a nomine. quid prece.debeat.c.j.nu.2.fo.33.
Actio decreta & contraria an oriatur ex contractu feudi.
Consuetudo infeudādi quanto tempore prescribatur. de his qui feud. da. pos.versi.quia.nume.7.fo.5.
Consuetudines violente an prescribi possint.de his qui feu. da. pos.versic. quia.nūme.9.fo.5.
Consecratio prelati an valeat:si non valet eius electio.de his qui feud. da. pos.§.marchio.nu.7.fo.5.
Conventicule et coniurationes sunt prohibite.de pa.iura.fir.c.j.§.conventiculas.nume.11.fo.70.
Collegium etiam licitum potest cassari propter mala statuta . de pa . iur. fir.c.j.§.conventiculas.nume.4.fo.70.
Consuetudo an possit disponere super matrimonio. de filijs na. ex matri. c.j.in prin.nume.1.folio.53.
Consobrini qui sunt.de feu.mar.duc.c.j.nu.5.fo.23.
Consuetudines feudorum an sint locales vel communes. de cogni. feud. c.j.nume.6.folio.30.
Consuetudo an vincat legem quandoq;.ibidem.nume.7.fo.eodem.
Consuetudo dicitur ciuiū tacita conuentio. de feu. cogni.c.j.nu.9.ibidem.
Constantia heredis est diuersa a constantia defuncti. que sint rega. c.j.§. cum domino.nu.2.fo.88.
Conducentes certas possessiones in aliquo casu an possint se excusare a solutione pensionis.de pa.constan.c.j.§.vasalli qui tempore.nu.2.fo.88.
Confessus quidam est postea negauit quid iuris.que fuit prima cau.c.j.§. porro.nume.11.fo.43.
Consensus dñi indifferens circa alienationem talis presumitur qualis est alienatio.quid iuris sit.c.j.nu.3.fo.62.
Collecta est munus mere patrimoniale.de pace constan.c.ij.imperialis.numero.17.folio.84.
Consentire an videatur qui patitur aliquē testari de re sua. de probi.feud. alie.per lotha.c.j.nu.§.fo.77.
Collatio decima feudorum an sit censenda auf.in proemio.nu.3.fo.2.
Consuetudo an excuset notarios a pena falsi.de feu.cog.c.j.nu.3.fo.30.
Consuetudo vel statutum sufficit quod sit tolerabile.ibidem.nu.4.
Consuetudo an prescribatur.xx.annis.qualiter feu.alie.pol.c.j.nu.1.fo.35.
Cognosci an possit per alium de his que tangūt beneficia principis. apud quem.c.j.nu.3.fo.24.
Consuetudo de infeudando an possit mutari propter casum superuenientem.de his qui feu.da.pos.ver.quia.nu.17.fo.5.
Consuetudo est infeudare in masculos prelatus infeudat in masculos et feminas an valeat.ibidem.nume.18.
Contractus si sit dubium an sit utilis ecclesie vel nō: quid est in dubio presumendum.de his qui feu.da.pos.versicu.quia.nu.6.fo.5.
Consuetudo habet vim decreti.de his qui feu.da.pos.ver. quia. nu.4.fo.5.
Controuersiam facere dicitur quis actiue & passiue idem in mouente questionem.de contro.innest.c.j.nu.1.fo.10.

¶ De litera.D.

Dominus agit contra emptorem feudi;& quo iure.de controuer. inter do.& emp.feu.c.j.nume.1.fo.61.
An autem succumberet in publiciana.ibidem nume.2.
Duelli in quibus casib⁹ sit permissum.de pa.tc.c.j.nu.15.fol.49.
Duellum quid sit.ibidem nume.17.
Et an sit permissum de iure canonico ibidem.nu.16.
Diis vel pares curie qui pñt cognoscere de feudo an possint cognoscere super possessorio.apud quem vel quos contro.c.j.nu.2.fo.24.
Descendere ex proprio corpore qui dicātur . de eo qui sibi.cap.j.numero.2.folio.39
Dominus inuitis agnatis an possit facere gratiam filio vt possideat feudum absq; hereditate paterna.an agna.vel si.c.j.nume.20.folio.62.
Et an agnati possint ratificare.ibidem.nume.21.
Dñi tres sunt vnius molendini duo locauerunt illud pro.xxx. tertius non est contentus qd iuris.de cōtro.inue.c.j.§.si quis de manso.nu.20.fo.13.
Dispensatio quid sit. de pace constan.c.j.§. imperialis clementie.nume.4. folio.84.
De eiectione nullus tenetur nisi fuerit condemnatus . de inuest. de re alie. fac.c.j.numero.2.folio.35.
An autem eiuctione pendente vasallus teneatur ad seruitia.ibi.nu.3.
Domini terrarum an possint expellere mercatores forenses de terris suis sine causa.de forma fidelita.c.§.§.dominus vero.nume.1.fo.84.
Quid de venturis ad patriam an possit interdici ingressus . ibidem.nu.2.
Dominus an possit mihi concedere aream iure feudi. de contro.inue.c.j. §.si quis de manso.nume.13.folio.13.
Delictum patris commissum in feudo vino ano an noceat filio eidemq; nepoti.de succes.feu.c.j.§.hoc quoqs.nume.5.folio.20.
Debitor meus si ab aliquo detineatur & ex hoc non potest lucrari vt mihi soluat an mihi teneatur.si de feu.fue.cōtro.c.j.§.in gnali.nu.3.folio.48.
Dominus si approbat testamentum vasalli quid iuris . qualiter feu.alie . pos.c.j.§.donare.nume.3.folio.36.
Dominus per traditionem corporalem an liberetur ab inuestitura . quid sit inuesti.c.j.nume.4.folio.31.
Dominus an teneatur iterū tradere possessionem vasallo si ab ea cadat. si de feu.fue.contro.c.j.§.si facia.nume.4.fo. 47.
Dignitates omnes a principe descendūt. quis dica . dux marchio comes. c.j.in prin.folio.27.
Deus non facit differentiam inter simplicem loquelam & iuramentum qua.do.propie.priue.c.j.nume.1.folio.64.
Dñs non debet committere feloniam contra vasallum licet vasallus non teneatur ei fidelitatem iurare.quali.do. ppie.priue.c.j.nume.9.fo.64.
Dilapidare quis dicatur bona sua.quo tempo.mi.innestitu.cap.j.§.sanctimus.nume.2.folio.27.
Dominus an possit vendere feudum cum curia . quo tempore mi.c.j.§. si quis.nume.5.folio.27.
Dominus an possit prescribere ius vtile.si de feud.fue.contro.c.j.§.si quis. numero.10.folio.45.
Dies non integra an connumeretur inter dies termini. quo temp.mi. inuesti.c.j.nu.2.fo.26.
Dominus an teneatur stare contractui mortuo vasallo si inuestitura non valuit eo viuente.quo tempo.mi.inuesti.c.j.§.si quis.nu.6.fo.27.
Dominus priuatur feudo ex eisdem causis ex quibus vasallus priuatur. qui.mo.feu.amit.c.j.nu.16.fo.15.
Decapitari ex forma statuti an aliquis poterit qui aliquem vulneravit ad mortem.qui.mo.feu.amit.c.j.nu.2.fo.60.
Et quis dicatur vulneratus vsq; ad mortem.ibidem.nu.3.
Deportatus nullo tēpore prescribit.de pa.constan.c.j.§.imperialis clemente.numero.3.folio.33.
Dubitans an equiparetur ignoranti.per quos fiat inuesti.c.j.§. personam vero.nume.2.folio.33.
Disinestitura qualiter & per quos.per quos fi.inue.c.j.§.nulla.nu.8.fo.33.
Diuisio simplex non prehendit futuros casus.impe.loth.c.j.nu.3.fo.25.
Denunciare an possit emptor emptori.de inuesti.de re alie. fac. c.j. numero.1. folio.35.
Decisiones causarum feudalium an sint seruande in foro conscientie. in proc.§.tractatus.nume.5.folio.2.
Diuisio inter aliquos facta an & quando preiudicet & extendatur ad futura.impe.lotha.c.j.nume.6.fo.25.
Denominatio fit ab hoc quod plurimum fieri solet.in proc. §. tractatus. numero.10.folio.2.
Debitor an lucretur fructus.de pa.constan.c.j.§.si qui.nume.2.fo.90.
Decime & iurisdictio an possint dari in feudū.de cōiue.rec.feu.c.j.n.4.f.35.
Dominus an possit propria autoritate auferre feudum vasallo.de allo.c.j. numero.25.folio.71.
Quid in emphyteota.ibidem.nume.6.
Debitor si non potest soluere in termino quo iuranit an peccet.de alie.feu. pater.c.j.§.si a morte.nume.2.fo.60.
Dignitas non debet minui sed augeri.de probi.feu.alie. per fede.c.j.§.preterea ducatus.nume.2.folio.75.
Quid de alijs iurisdictionibus inferioribus.ibidem.nu.3.
Quid in feudo iurisdictionis an possit diuidi.ibidem.nume.4.
Difficultatio qñ sit necessaria vel non.de pa.cōst.c.j.§.vasalli.q tpe.n.3.fo.88.
Damnatus propter lenem iniuriam an efficiatur infamis. de pace iur. c.j. §.iniuria punitur.nu.2.fo.68.
Dominus an possit alienare feu.inuito vasallo.de lege contra.c.j.§. ex eadē lege.numero.1.folio.62.
Dominus non potest preiudicare agnatis.de alie.feu.pat.c.j.nu.1.fo.60.

Dominus

Baldi super Feudis.

Dominus an possit cogere vasallum vt ei feudū ostendat.de probi.feud. alie.per fed.c.j.§.illud numero.5.7.6.fo.76.
Dominus si vult prestare iuramentum calumnie an possit & ipse exigere a vasallo.de consue.rec.feu.c.j.§.in quibusdam.numero.1.fo.56.
Dominus si erit iudex:si questio vertatur inter duos nō de iure feudi sed de possessione.de lege contra.c.j.§.inter partes.numero.2.fo.58.
Defendere malos quis nō debet.de pace te.c.j.§.si iudex.numero.1.fo.51.
Dñs & agnati an possint facere gratiā filio vt renuntiet hereditatē & retineant feudum.an agna.vel alie.c.j.nu.3.fo.62.
Debitor nō dicitur spoliare dominum non solūdo prestationem annuā sed quando gerit in animo nolle soluere.de contro.inter vasal.& epi. c.j.numero.1.folio.40.
De certum a iudice an & quādo possit interponi.de feu.si cul.nō amit.c.j. §.si quis miles.numero.2.fo.29.
Dominus perdit proprietatem feudi ob culpam per quam etiam vasallus si eam committeret feudo priuaretur.si de feu.fue.contro.c.j.§.domino committente.nu.2.fo.49.
Debitor fugitiuus an possit capi.& an recessurus cogat satisdare. de pa. iura.fir.c.j.§.C quis vero numero.4.5.§.fo.67.
Dominus si eum penitet investire an cogatur precise.vel an possit soluere interesse.de contro.innest.c.j.numero.6.fo.10.
Debet hoc verbum:an importet necessitatem.apud quem vel quos.c.j.§. si vasallus.numero.2.fo.25.
Dominus nō potest facere gratiam in feudo alteri in preiudicium agnatorum.si vasallus feu.priue.c.j.numero.1.fo.64.
Dominus nō potest ius suum ad alium transferre sine voluntate vasallorum.de prohibita feud.alie.per fed.c.j.§.preterea ducatus.nume.9. folio.75.
Quid si vasallus decessit duobus heredibus relictis.vno vtili ad seruiendum alio inutili ibidem numero.10.
Adde ad idem numero.11.
Dominus si non accusauit vasallum an heres possit accusare.que fuit prima cau.bene.amit.c.j.§.porro.nume.2.fo.43.
Delictum patris an noceat filio in feudo.si vasal.feu.pri.c.j.nu.2.folio.54.
Dispositio huius.§. si innestitura sit facta:& vasallus nolit facere fidelitatem.que fuit prima cau.bene.amit.c.j.§.est & alia.nu.2.fo.42.
Dicens se expresse aliquid non facturum:nō debet expectari terminus.de mili.vasal.qui contu.est.c.j.nume.5.fo.40.
Dilectum prelati an & qñ noceat ecclesie.de capi.contra.cpa.j.§.si.nu.1.fo.61.
Quid si ecclesia non habet feuda regalia sed alia a minori dño . ibidem. numero.2.
An autem ecclesia amittat proprietatē sicut feudum amittit.ibidez.nu.3.
Dominus tenetur vasallū mittere in possessionem post iuramentuz prestitum.si de feu.fue.contro.c.j.§.si quis.nume.6.fo.45.
Delictum patris an facit perdere firmum feudū aui vel proaui.de prohibi.feu.alie.per fede.c.j.§ insuper.nu.5.fo.76.
Dominus & vasallus qualiter debent iurare super facto proprio. de notis feudo.§.cum domino.nume.1.fo.84.
Dominus feudi si dicat quod cōcessit mihi feudum guardie an presumatur pro domino.de feu.guar.& castal.in prin.nume.3.fo.9.
Quid si dominus consuenit dare feudum guardie ad beneplacitū an revocabitur anno.ibidem nume.4.fo.9.
Duellum alicui indicens:& ei crimina impingens an saltem teneatur probare per indicia vel coniecturas.ibidem nume.18.
Duellum facere volentes postq; sunt in campo an possint penitere. ibidem numero.19.
Duellum in quibus casibus fiat.ibidem nu.20.
Duellandum an tantū sit quod victor appareat si prima die qua pugnauit nō apparuerit victor.ibidem nu.21.
Duellum facere volens habens duos oculos cum illo qui vnum tantum oculum habet an debet ei claudi vnus oculus.ibidem nume.21.
Duellare in qua etate aliquis potest.ibidem nu.22.
Dominus castri non tenetur malefactorem ponere in manibus iudicis si non vult comparere.de pace tenen.c.j.§.si iudex nu.2.fo.51.
Domini duo eiusdem castri an iurabunt fidelitatem inuicem.qualiter debet iurare vasal.c.j.nu.4.fo.34.
Dominus an possit punire alium dominum qui crimē commisit.ibidem. numero.5.
Delictum patris an omnibus descendentibus preiudicet. si de feud. fuer. contro.c.j.§.si vasallus.nu.1.fo.66.
Donata re vel vendita an veniant adiacentia. de capi. qui curi. vendi.c.j. numero.9.folio.65.
Dominus potest legare pro anima:non autem vasallus. de allo. capitul.j. numero.16.folio.72.
Quid in emphyteota.ibidem.numero.17.
Dominus recipiens vasallum post annum an videatur remisisse moram anni.quo tempo.mi.c.j.nu.5.fo.26.
Dominus an presumatur vulneratus mortifere si decessit tali vulnere non curato.qui.mo.feu.amit.cap.j.nu.9.Adde nu.10.fo.15.

¶ De litera.E.

Episcopus si excommunicat facientes furtum an si communicat cum faciente furtum sit ipse excommunicatus.de allo.c.j. numero.14.folio.72.
Equitas an & quando prenaleat rigori.an ma.succe.vxo.capi.j. numero.2.folio.24.
Error potius presumitur in factis antiquis quam in factis recentibus. de feu.guar.& castal.§.si vero.nu.4.fo.10.
Expresse an liceat quod non licet tacite.de succes.feu.c.j.§.filia vero. nume ro.3.& est brocardum.fo.21.
Et ibi que sit natura penarum.numero.10.
Episcopus si est comes alicuius ciuitatis debet ipse innestire consules de consulatu.de pace constan.c.j.§.hoc quod.nu.5.fo.21.
Ecclesia est cultrix iustitie.de alie.feu.c.j.nu.5.fo.36.
Episcopus an debeat deponi qui promisit alteri pecuniam ne eum accusaret de morte patris sui.de pace iura.fir.ca.j.§.iniuria punitur. numero.15.folio.48.
Ecclesia si habet consuetudinem infeudandi pro se & successoribus masculis an prelatus etiam possit dare feminis.de lege contra.c.j.§.similiter.numero.2.folio.58.
Excessus defensionis in rixa nō punitur pro toto sed pro tanto. de pa.iur. fir.c.j.§.si quis vero.nu.8.fo.67.
Emphytcota & superficiarius an possint transigere.de contro.inter vasal. & alium.c.j.nu.5.fo.61.
Emphytcota non potest imponere seruitutem predio emphy.in preiudicium domini.de inuesti.de re aliena fac.capit.j.§. quid ergo.numero.3. folio.35.
Episcopi habentes temporalitatem ab imperatore an teneantur coram imperatore comparere.de pace constan.capitu.j.§. hoc quod. numero.6. folio.86.
Emisse de pecunia aliena quando quis presumatur.de conten. inter do.et fi.c.j.nume. 4.fo.21.
Emphyteosis ecclesiastica an transeat ad heredes.de feu. marc. duca. ca.j. numero.7.folio.23.
Exceptionis virtus quotuplex est.de capita.qui cur.vendi.c.j. numero.13. folio.65.
Exceptio litis pendentie est dilatoria.de contro.feu.apud.capitul.j.numero.8.folio.39.
Emens ignoranter a feudatario an possit prescribere. de feu. non habente propriam na.c.j.nume.5.fo.64.
Ecclesia an teneatur ex contractu si nō sit facta locupletior.in proemio numero.58.folio.2.
Episcopus vnus an sit maior altero.de clerico qui inuesti.fa.ca.j.nume.4. folio.58.
Emphytcota si ignoranter vendidit rem emphyteoticam quid iuris.si de feu.fue.contro.c.j.§.si vasallus.nume.3.fo.48.
Emphyteota si promisit domino duos denarios sub pena centum non seruando pacta an etiam ipse dominus incidat in penam. quali. do. proprieta.priue.c.j.nu.2.fo.64.
An autem adiectio istius pene valet.ibidem.nume.3.
Et vide ad idem.nu.4.5.6.et.7.
Ecclesia an priuetur feudo si committat feloniam cōtra vasallum. qua. do. proprie.priue.c.j.nu.8.fo.co.
Emptor bone fidei solus repetit pretium.de probibi.feu.alie. per fede.cap . j.numero.21.fo.73.
Emptor si sit stipulatus de eiuctione an possit agere.ibidem.nu.22.
Quid si bone fidei emptor non vult repetere pretium sed vult agere ad interesse.ibidem.nume.23.
Emphyteota an possit auferre meliorationes quas fecit.hic fint.ley.c.j.§.si vasallus.nume.1.fo.53.
Quid si ecclesia vendit mihi domum iure proprio & aream iure libellario. ibidem.numero.2.
Adde ad idem.nu.3.vbi resoluit questionem.
Emphyteosi finita potest reformari filie per abbatem si vult non coheredibus.quemadmo.feu.ad fi.perti.c.j.nu.2.fo.28.
Emptor cui nondum est res tradita an possit pro suo interesse se opponere ne tertius in possessionem mittatur.quid sit inuesti.cap.j.numero.2. folio.31.
Excommunicatus an possit obsecre cōtra testem de excommunicatione.
Emens iure proprio an teneatur facere aliquam r.cognitionem domino.de feu.non haben. propriam na.c.j.nu.2.fo.64.
Et ibi quid sit enim iure proprio.nu.3.fo.co.
Episcopus an possit cognoscere si duo milites pretendunt se habere inuestituram ab eo.apud quem vel quos contro.c.j.nume.1.fo.24.
Episcopus si facit preceptum super aliquo instrumento an enervet iurisdictio sua.de contro.inue.c.j.nume.5.fo.10.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Episcopus an possit prorogare iurisdictionem in laicos. de contro. inter vasal. & episco. c.j.nu.3.fo.40.
Ecclesia dicitur filius anomalus nō legitimus & naturalis. qui feud. alie. pos. c.j.§.donare.nu.5.fo.36.
Ecclesia an possit cadere a libello sibi concesso propter canonem non solutum. de alie. feu. c.j.nu.10.fo.22.
Episcopis quod conceditur an videatur concessum eorum ecclesijs. de pa. constan. c.j.§.hoc quod.nu.2.fo.86.
Extranagans constitutio an probet. quot testes sint necessa. c.j. numero.1. folio.82.
Ecclesiarum res & an & quando possint dari in feudum. epis. vel abb. ca.j. numero.6. folio.18.
Exclusus semel semper est exclusus. de filijs na. c.j.nu.2.fo.63.
Emptor si non comparet ad audiendā sententiam an possit agere de euictione. si vasal. ab ali. c.j.nu.8.fo.44.
Ecclesia vna non est ancilla alterius. episco. vel abba. & c. capi. j. numero.3. folio.18.
Excessus appellatione venit omne delictum. de pace tenen. c.j. numero.9. folio.49.
Executio contra abbatem vel monachum qualiter fieri possit. qui suc. feu. da. te. numero.9. fo.10.
Excommunicatio lata cōtra clericū si non soluerit infra mensem ex nunc sit excommunicatus. de mili. vasal. qui contu. est. capitu. j. numero.16. folio.40.
Emphyteota an possit donare & legare rem emphyteoticā. de pa. constan. c.j.§.libellarie. nume.1.fo.88.

De litera.§.

Eluuius currens inter agros duorum et eius alueus cuius sit. de controuer. inuestitu. ca.j.§. si quis de manso. numero.10. folio.23.
Quid si vasallus facit clusum super torrētem emphyteoticum. ibidem. numero.11.
Feudum reuertitur ad fratrem superstitem mortuo alio fratre sine herede. de suc. feu. c.j.§.hoc quoq; nume.2. fo.20.
Feudum an extinguatur morte si sit cōcessum hoc modo concedo tibi talem domum ad habitandum vel talem fundum ad fruendum. vide in proe. ver. alia diuisio. nu.51. fo.2.
Feudum quoddam est ligium quoddam non est ligium. ibidem. nu.52.
Feudum quoddam est francum. ibidem. nume.53.
Feudum aliud est annale aliud non annale. ibidem. nu.54.
Feudum aliud nobile aliud burgense. ibidem. nu.55.
Feudum aliud ecclesiasticum: aliud seculare. ibidem. nu.56.
Feudum si ecclesia recipit an teneatur iurare. ibidem. nu.57.
Feudum datum villico an consanguineo presumatur datum contemplatione officij: ita quod sit feudum castaldie. §. si vero. nu.3. fo.10.
Filia inuestita de feudo an noceat agna. capitu. j. §. hoc quoq; numero.7. folio.20.
Filius vasalli an possit hereditatem accipere & repudiare feudū. an agna. vel filius. c.j.nu.7. fo.72.
Adde ad idem. numero.8.
Feudum antiquum pretendens an teneatur allegare nomen cōcessoris. de contro. inuesti. §. cum autem. nu.7. fo.12.
Filius si possideat feudum an presumatur se immiscuisse hereditati paterne. an agna. vel fi. c.j.nu.14. fo.62.
Filius viuente patre an possit dici feudatarius. an mutus vel imperfec. c.j. numero.5. folio.58.
Feudi successor an succedat in locum vasalli qui succubuit per sententiam absolutoriam. de succes. feu. super rubrica. fo.19.
Feudum si recepi pro me & filijs meis vsq; ad quartum gradum si alienauerim an reuertatur ad dominum in preiudicium predictorum. de succ. feu. c.j.§.hoc quoq; nu.4. fo.20.
Feudum rectum qualiter presumatur. de contro. inuesti. c.j.§. item si vasallus. nume.5. fo.12.
Filius an repudiata hereditate paterna possit retinere bona emphyteotica. an agna. vel fi. c.j.nume.15. fo.62.
Adde ad idem. nu.16. et.17.
Feudum datum in dominium vtile ne alienetur. si alienetur an secundum naturalem iusticiam descendat ad filios. de suc. feu. ca.j.§. hoc quoq; nu.9. fo.20.
Et quis est talis contractus vendo tibi vtile dominium. ibidem. numero.10.
Filij licet sint inequaliter instituti succedunt tamen equaliter in feudum. de his qui feudum dare possunt. §. et quia vidimus. numero.1. folio.7.
Feudum an obligetur pro debitis vasalli. an agna. vel fi. c.j. nume.23. quid de fructibus. ibidem. numero.24. fo.26.
Factum extra officium non videtur fieri virtute officij. de feu. guar. & castal. in prin. nume.2. fo.9.
Femine in regno apulie succedunt in feudum. de suc. feu. c. j. §. hoc quoq; numero.8. folio.20.
Feudum guardie et castaldie censentur iure mercedis non iure feudi. de feu. guar. & castal. §. item. nume.2. folio.9.
Feudum potest alienari pro parte per libellum sine voluntate domini. de alie. feu. c.j. nume.1. folio.22.
Feudum an possit emi. de bene. fra. c.j. nu.5. fo.26.
Femine an succedant in feudo. de suc. feu. c.j.§. filia vero. nu.1. fo.21.
Quid si masculi quidam ceciderant & statim decesserunt. ibidem. nu.2.
Feudum concessum aliquibus & cuilibet ipsorum in feudum rectum & nobile an vno mortuo redibit ad alium. de suc. feud. c.j.§. filia vero. nume. 4. folio eodem.
Feudum alienans hoc modo si placuerit domino & agnatis an cadat ab eo. de suc. feu. c.j.§. hoc quoq; nu.18. fo.20.
Quid si dixit vendo feudum si & inquantum de iure possum. ibidem. numero.20.
Deinde ponit quandam distinctionem valde vtilem. nu.19. fo.eo.
Fructus nemo lucratur nisi ciuiliter possidens. rationem ponit. de his qui feu. da. pos. §. marchio. nu.2. fo.6.
Fructus feudi ad quem pertinent si vasallus amittit feudum aliter quam per mortem. an agna. vel fi. c.j.nu.26. fo.62.
Filius instituitus in re certa an succedat cum alio filio herede vniuersali in feudum. de suc. feu. c.j.nu.7. fo.19.
Feudum an possit in dotem dari. an mari. succe. vxor. in feu. cap.j.nume.1. folio.24.
Feudum paternum si sit alienatum reuertitur ad agnatos. de succ. feud. capit.j.§. hoc quoq; nu.1. fo.20.
Feudum an possit obligari per restitutionem dotis. de contro. inuesti. c.j. §. rursus. nu.8. fo.14.
Flumina an veniant in concessione feudorum. de contro. inue. c.j.§. si quis de manso. nume.16. folio.13.
Fiscus possidet feudum in vita vasalli ob crimen concessum. per quos fiat inuesti. c.j.§. nulla. nu.9. fo.33.
Feudum vasalli non potest per dominum conferri sine consensu ipsius vasalli. Et an possit locare. quo tempo. miles. capit.j.§.si quis. numero.12. folio.27.
Feudum prescribitur spatio. xxx. annorum. de feu. da. in vic. le. com. ca. quidam obligauit. nu.1. fo.30.
Et an in tali feudo prescripto: succedat heres. ibidem. nu.2.
Feudum reuertitur ad coheredes mortui descendentibus sine herede. de feud. mar. ouca. c.j. nu.4. folio.23.
Fratres simul habitantes an presumantur socij. de bene. fra. c.j. numero.8. folio.26.
Frater quilibet acquirit sibi insolidum res quas suo nomine acquirit: de vno. fra. de nouo feu. c.j.§. si vno fratres. nu.1. fo.37.
Frater ex vtroq; parente in successione an excludat alium fratrem ex vno latere tantum. de suc. fra. vel de gradi. c.j.§. bis vero. numero.1. fo.37.
Feudum reuertitur ad dominum vel ad agnatos cum suo ordine formali. de probi. feu. alie. per lotha. c.j.§. satis bene. nu.2. fo.67.
Feudum ingressi monasterium an solus donatarius habeat si sunt tres fratres & vnus donauerit alteri qui postea ingressus est monasterium. de alie. feu. pater. c.j. numero.7. fo.60.
Femina semel exclusa a masculo semper erit exclusa. epi. vel abb. c.j.§. quinetiam. nu.3. fo.18.
Fraus quando dicitur commiti an & quando presumatur. si de feud. fuc. contro. c.j.§. beneficium. nu.1. fo.49.
Feudum ad quos reuertatur si vasallus renuncianit domino. de alie. feu. pa. c.j. nu.3. fo.60.
Quid si vasallus alteri infeudauit. ibidem. nu.4.
Feudum qū transeat ad omnes heredes. de eo qui sibi. c.j. nu.3. fo.39.
Filius si petat inuestiri post mortem patris de feudo & opponatur de felonia ipsius filij. de probi. feu. aliena. per federi. capi.j.§. insuper. nu.4. folio.76.
Factum tempore guerre quid dicatur. de pa. tenen. c.j. numero.4. fo.49.
Feudum an possit prescribi cum mala fide. si de feu. fue. contro. c.j.§. si qs per. nu.8. fo.45.
Filius factus per adoptionem non succedit in feudum. si. de feu. fue. contro. c.j. ver. adoptiuus. nu.4. fo.44.
Fides quid sit. de cap. coura. c.j. nu.3. fo.60.
Feudum cui applicetur an agnatis an dño quando perditur per alienationem. si vasal. feu priue. c.j. nu.5. fo.54.
Feudum simpliciter concessum an intelligatur concessum vt fiat fidelitas de cap. coura. c.j. nu.2. fo.60.
Frater an succedat fratri in feudo nouo. de bene. fra. capitulo. j. numero.1. folio.26.
Feudum quoddam habet propriam naturam: aliud impropriam. vide in proe. ver. si. quarta diuisio. nu.46. fo.2.
Feudum ex qua possessione acquiratur. si de feu. fue. contro. c.j.§. si quis. nu.3. fo.45.
Fructus bonorum aduentitiorum non sunt communes. de duo. fra. cap. j. §. si duo fratres. nu.6. fo.37.
Frater si protestatur in acquisitione se nolle fratri acquirere non acquirit. de bene. fra. c.j. nu.3. fo.26.

Feudum

Feudum an possit dici gratia. in proemio. §. tractatus. nu.9. fo.2.
Filius succedendo patri non dicitur feudum acquirere. de cogni. feud. c.j. §. sciendum est. nu.5. fo.31.
Facere & confirmare qualiter hic ponuntur. qui succes. feu. da. tenean. numero.2. folio.10.
Feudatarius habet vtile dominium non solum vsumfructum. in proemio §. tractatus. nu.23. fo.2.
Feudum qualiter diuidatur. in proemio. versi. expedita. nu.31. fo.2.
Filius an possit euitare priuationem feudi: si offerat domino competētem satisfactionem pro delicto patris. de prohib. feud. aliena. per fede. c.j. §. insuper. nume.6. fo.76.
Fidelitas quando sit prestanda domino. per quos fi. inuesti. capi.j.§. nulla numero.5. folio.33.
Feudum si amittatur propter delictum cui applicetur. si vasal. feu. pri. c.j. numero.3. folio.54.
Feudum defertur iure successorio duplici iure. an agnatus vel filius. c.j. numero.4. folio.62.
Feudum paternum an desinat esse paternum per refutationem. de his qui feu. da. pos. §. et quidmus. nu.10. fo.7.
Feudorum consuetudines introducte sunt scom vsum institutū a sapientibus antiquis. de his qui feu. da. pos. §. et quidmus. nu.20. fo.7.
Feudum an veniat in petitione hereditatis. an agnatus vel fil. capitu. j. numero.12. folio.62.
Feudum ad quem vadat si actum sit quod deficientibus masculis trāseat ad vnam feminam. de his qui feu. da. pos. §. et quidmus. nu.17. fo.7.
Felonia vasalli an noceat aliis successuris. de his qui feu. da. poss. §. et quia vidimus. nume.8. fo.7.
Frater an succedat fratri in feudum iure successionis an iure accrescendi. de his qui feu. da. pos. §. et quia vidimus. nu.4. fo.7.
Frater decedens si instituit heredem extraneum an frater priuetur portione feudi que erat apud fratrem. ibidem. nume.5.
Feudum emptum ex communi pecunia fratrum qui simul habitāt an sit commune. de his qui feu. da. pos. §. et quia vidimus. nu.12. fo.7.
Feudum hodie extenditur in perpetuum non tantum ad vitam fidelis. de his qui feu. da. pos. §. et quia vidimus. nu.3. fo.7.
Femine licet iure romano succedant sicut masculi tamen a successione feudi excluduntur. de his qui feudum dare possunt. §. et quia vidimus. numero.14. folio.7.
Femina an succedat in feudum. de his qui feu. da. pos. §. et quia vidimus. numero.9. folio.7.
Feudum si datum sit nullo onere seruitij appposito an non existente masculo succedat femina. de his qui feudum dare possunt. §. et quia vidimus. numero.18. folio.7.
Feuda scutiferorum & aduocatorum cuius nature sunt. de feu. guar. et castal. §. item. nume.4. fo.9.
Feudum guardie & castaldie quando reuocari possit. de feu. guar. et cast. in princi. nume.1. fo.9.
Feudatarius an habeat talem possessionem qualē habet vsufructuarius. quid sit inuesti. c.j. nu.5. fo.31.
Feudum videtur secundum stylum & consuetudinē loci in quo est. de pac. constan. c.j. §. si qua contro. nu.1. fo.90.
Filius non potest alimentare patrem bannitum. de pac. te. c. j. nu.7. fo.49.
Feudum potest concedi per priuatum ad libellum in perpetuum. de alie. feu. c. nume.3. fo.22.
Feudum acceptum pro se & heredibus suis vel pro se vel heredibus suis nō refert. de eo qui sibi. c.j. nu.1. fo.39.
Filius fratris defuncti qualiter succedat cum patruo. impe. loth. capitu. j. numero.12. folio.25.
Furasse quis presumitur bona alicuius que apud ipsum sunt. de conten. inter do. & fide. c.j. nu.1. fo.21.
Feudum nouum dicitur si quis feudo renūcianerit cum hoc vt frater inuestiatur. impe. lotha. c.j. nu.5. fo.25.
Femine succedunt in feudo materno deficientibus masculis. de benefi. femine in feu. c.j. nu.1. fo.54.
Fides bincinde debetur. de for. fideli. c.j.§. dominus. nu.4. fo.34.
Fiscus an teneatur vasallum inuestire si aliquis inuestiuit aliquem et eo existente in mora cōmisit aliquod crimen propter quod bona eius sint publicata. qui succes. teneat. feu. c.j. nu.4. fo.21.
Feudum datum an renunciari possit inuito domino. de cap. qui cu. vendi. c.j. ver. similiter. nume. 20. fo.66.
Fidelitas an sit prestanda omnibus heredibus domini. si de feu. fue. cōtro. c.j.§. omnes filij. quid contra ibi. nume.1. fo.46.
Quid econtra ibidem. nu.2.
Feudum si semel ad feminam transiuit non potest ab ea amoueri propter casum supernenientem. de eo qui sibi. c.j. nume.6. fo.39.
Furtum faciens an videatur rumpere pacem. de pace tenen. §. si quis quinq; numero.3. fo.3.
Feudum aliud est antiquum: aliud nouum & quale quodlibet sit vide in proemio. versi. tertia diuisio. nu.42. fo.12.
Feudum per que verba cognoscatur esse antiquum. vide in proemio. versi. tertia diuisio. nu.4. fo.2.
Fideicom. an videatur remissum per diuisionem factam de nil petēdo vni ab alio sub pena. impe. lotha. c.j. nu.7. fo.25.
Fratres se dividentes fi fecerūt refutationē de omni re quā hūt vel habere sperant an extendatur ad fideicommissum. impe. lotha. c.j. nu.8. fo.eo.
Adde de instrumento diuisionis & eius tenore. ibidem. nu.9.
Fidelitas qualiter debeat promitti. per quos fi. inuesti. c.j.§. nulla. nume.2. folio.33.
Et qualiter vasallus debeat honorare dominum. ibidem. nume.3.
Feudum aliud est simpler aliud conditionatum & quod ipsorum quodlibet sit vide in proe. ver. secunda diuisio. nu.38. fo.2.
Feudum amissum propter culpā vasalli cui applicetur. quib. mo. feu. amit. c.j.§. aut in linellario. nu.2. fo.17.
Feudum si conceditur a principe an possit dici priuilegium. in proe.§. tractatus. nu.18. fo.2.
Fabulatores irriti non sunt timendi. in proe. nu.1. fo.2.
Feudum vnde deriuatur: vel qualiter diffinitur. in proemio. §. tractatus. nu.7. iunge nu.8. fo.2.
Factum per alium an dicatur proprie vel improprie. si de feu. fue. contro. c.j.§. si quis decesserit. nu.1. fo.47.
Feudi alienatio si sit permissa per statutum an agnati poterunt redimere. qui feu. alie. pos. c.j.§. porro. nu.5. fo.36.
Feudum receptum simpliciter intelligitur receptum pro se & filijs. qui. mo. feu. consti. potest. c.j. nu.4. fo.28.
Feudum si sit relictum pro anima an debeatur estimatio. qua. feu. alie. pos. c.j.§. donare. nu.3. fo.36.
Adde ad idem. nume.4.
Firmius est quod est traditum: quam simpler verbum. quid sit inuesti. c.j. nume.1. folio.31.
Feudum quoddam est paternum: aliud maternum. vide in proe. versicu. quinta diuisio. nume.49. fo.2.
Feudum aliud est reale: aliud personale. vide ibidem. versicu. alia diuisio. numero.5. folio.2.
Feudorum natura non recipit heredes extrancos. in proe.§. tractatus. ade coniungendo cum superioribus. nu.25. et.26. fo.2.
Fraus probatur ex paruitate pretij. qua. feu. alie. pos. c.j.§. donare. numero. 8. folio.36.
Feudum his verbis conceptum pro se & suis heredibus masculis et feminis: cui & quibus dederint an perdatur per felloniam. si de feu. fue. contro. c.j.§. feudum. nu.1. fo.49.
Inuestitura an probari possit si non inueniatur breue testatum per alios quam per pares curie. qui testes sint neces. c.j. nu.5. fo.54.
Et an probetur inuestitura per confessionem domini. ibidem. inuestitura nona que dicatur. ibidem. nu.6.
Fidem non seruanti fides non seruetur eidem. que fuit prima cau. benefi. amit. c.j.§. porro. nu.4. fo.43.
Feudum paternum si deueniat in diuisione vni fratri & ille moriatur sine filijs descendentibus. an deferatur alteri fratri. impera. lotha. capitu. j. numero.2. folio.25.
Fructus rei feudalis vel emphyteote re reuersa ad dominū: ad quem pertineant. hic fini. lex. c.j.§. bis consequenter. nu.1. fo.53.
Quid de pensionibus si feudatarius locauerit feudum. ibidem. nu.2.
Feudum an acquirere possit imperfectus in duobus sensibus: scilicet visu: & auditu. epi. vel abba. c.j.§. mutus. nu.6. fo.18.
Feudum an habere possit heres habens testiculos & non virgam. ibidem numero.7.
Feudum cursoris si est concessum clando: an talis cōcessio teneat. in proe. ver. quarta diuisio. nu.48. fo.2.
Feuda principatuum non diuiduntur. de probi. feu. alie. per fede. capit.j.§. preterea ducatus. nu.1. fo.75.
Fundus estimatus si sit datus in feudum cum animalibus an feudo finito debeat reddi estimatio animalium mortuorum. de cogni. feu. capi.j. §. sciendum est. nu.6. fo.31.
Feudum quādo dicatur acquisitum. de no. for. fi. c.j.§. inuestitura. nume.1. folio.34.
Feudum quando sit diuiduum: vel indiuiduum. de probi. alie. feu. per fe. de. capi.j. nume.2. fo.23.
Feudum an sit peculium quasi castrense. de no. feu. capit.j.§. si duo fratres. numero.5. folio.37.
Felonia vel culpa domini commissa nō distinguitur in quem sit commissa. si de feu. fue. contro. c.j.§. domino committente. numero.2. folio.49.
Feudum restauratur per actum retro simile. quid iuris sit. c.j. nu.2. fo.62.
Filius quo iure ponatur in possessione si possessio primo vacat. de conten. inter masc. c.j. nu.1. fo.61.
Feudi paterni alienatio an possit fieri in quoscunq; agnatos. de alie. feud. c.j. numero.11. folio.22.
Feudorum cause decidūntur per cōsuetudinem si fieri potest alias per iura. de feu. cogni. c.j. nu.5. fo.30.
Factum metu principum non valet. de pace constan. cap.j.§. pactiones. numero.1. folio.89.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Repertorium materiarum singularium

An proponi debeat actio quod metus causa.ibidem.nu.2.
Filius an poterit alienare bona patris deportato patre.hic fini.lex. capi.j. numero.8.folio.52.
Fructus rei feudalis an adnocet dominus a tertio possessore cõtra quem habet rei vendicationem.de probi.feu.alie.c.j.§.preterea.nume.17.fo.75.
Adde ad idem.nume.18.
Fidelitatis renouatio fit propter mutationem etatum. de pa. constan. c.j. §.in omni.nume.1.fo.90.
Feudum per diuisionem bonorum potest ad vnum deuenire. si de feu.fue. contro.c.j.§.omnes filij.nu.2.fo.46.
Forma facilius tollitur quam substantia.de nona for.fide.capitu.j. numero.1.folio.34.
Filius an possit donare feudum in donatione propter nuptias. quali.feu. alie.pof.c.j.§.donare.nume.6.fo.36.
Quid in emphyteosi ecclesie.ibidem.nu.7.
Feudum potest dari ad certum tempus.de feu.guar.& castal.§.item.numero.5.folio.9.
Filius an priuetur feudo propter culpas a patre commissas.qui.mo.feud. amit.c.j.nu.14.fo.15.
Fideiussor de iudicato soluendo an teneatur soluere penam commissam. de pa.iura.fir.c.j.§.conuenticulas.nu.9.fo.70.
Feudum presumitur esse concessum secundum propriam naturam. quid sit inue.c.j.§.preterea.nu.1.fo.32.
Feudum si sit concessum alicui qui postea factus est mutus aut surdus an possit priuari feudo.epi.vel abba.c.j.§.mutus.nu.2.et.4.fo.18.
Fideiussor an possit obligari ad penam corporalem.de pa.constan.capit.j. §.damna.nu.4.fo.88.
Fictum & seruitium qualiter differunt.de pace constan.cap.j.§.pactiones. numero.3.folio.89.
Fictum vel censum non soluens an perdat dominium rei.ibi.nume.4.
Fur non famosus an possit suspendi pro vno furto famoso. de pa.iu.fir.c.j. §.iniuria punitur.nume.8.fo.68.
Et qui debeant furca suspendi.ibidem.nu.9.
Fendatarius an debeat habere bona que veniunt publicãda si in feudum sit concessum castrum cum quarta omnium obuentionum.de cap.qui cu.ven.c.j.nume.15.fo.65.

De litera.G.

Gratia non vitiatur si delictum preuenit gratiam.de capit.qui cu.vendi.c.j.ver.quesitum.nu.18.fo.65.
Gratis aliquid facere an licet quod nõ licet pro pecunia. de benefi.fra.c.j.nume.6.fo.26.
Gratia facta super iurisdictione an possit probari sine sacris apicibus. de allo.c.j.nume.9.fo.72.
Guerra an numeretur inter casus fortuitos.de pace constan.cap.j.§.vasalli quo tempore.nume.1.fo.88.
Gradus quot sunt ad inuestigandum animum iudicantium. de contro. inuesti.in rubri.nu.1.fo.10.
Guarentare sine guarentigia quid sit.de lege corra.c.j.§.inter pares.nume ro.1.folio.57.
Generis appellatione quelibet eius species continetur.per quos fiat inuesti.c.j.§.noui vero.nu.2.fo.33.
Galli & britones possunt de bonis adnetitijs testari.de duo.fra.de no.feu. inuesti.c.j.§.si duo fratres.nu.9.fo.37.
Gratiam quis facere videtur faciendo id ad qõ naturali ratione tenetur. de allo.c.j.nu.18.fo.72.

De litera.H.

Heres vasalli si decedat sine herede feudum aperitur domino. apud quem vel quos.c.j.§.si vasal.nu.1.fo.25.
Heres an cogatur exhibere instrumenta.si de feud.fue.contro. c.j.§.vasallus.nu.10.fo.44.
Heres laici si non vult investire vasallum & hz iustam causam litigãdi an poterit condemnari ad interesse.qui suc.feu.confir.c.j.nu.6.fo.21.
Heredibus vsurariorum an creditur dicẽtibus se non habere codices rationum.si de feu.fue.contro.c.j.§.vasallus.nu.4.fo.48.
Heredes laici an teneantur ex cõtractibus qui non transeunt ad heredes. qui succef.feu.da.te.nume.11.fo.10.
Heres duobus modis dicitur heres hereditatis & heres sanguinis. de eo qui sibi.c.j.nu.7.fo.39.
Hereditas iacens an possit constitui in mora.si de feud. contro.c.j.§.licet. nume.2.fo.48.
Homines grossi non debent interrogari super significatione vocabulorũ. de no.for.fide.c.j.nume.4.fo.34.
Heres in materia feudorum significat filium.de alie.feu.c.j.nu.6.fo.22.
Heredis appellatione in feudo qui veniant.si de feu.fue.cõtro.c.j.§.titius. numero.2.folio.49.

De litera.I.

Item.hec dictio qualiter sumatur.de feu.guar.& castal.§. item nume.1.folio.9.
Infamia facti est tripler.an remo.debe.c.j.nu.2.fo.40.
Iuramentum an possit deferri post cõclusum in causa. de contro.inuesti.c.j.§.item si vasallus.nu.8.fo.12.
Imperium semper est.de pa.constan.c.j.§.hoc qõ.nu.10.fo.86.
Iurisconsultus si suscipiat causam cõsulendam quid iuris ni.si respõdeat super omnibus nõ dicit plene consuluisse. de cõtro.inue.c.j.nu.2.fo.1c.
Imperator habet imperium a deo.de pa.te.c.j.nu.3.fo.49.
Iudex quando debeat personaliter examinare testem. de contro.inuest.in rubrica.nume.5.fo.10.
Iurare alium si quis promisit non tenetur.de no.for.fide.c.i.nu.7.fo.34.
Iurare fidelitatem an debeat quis dño nullo ante posito vel ante posito priori domino.de phi.feu.alie.per lotha.c.j.§.satis bene.nu.1.fo.67.
Iniuriarum accusatio an & quando sit publica.de pa.iura.fir.ca.j.§.iniuria punitur.nu.4.fo.68.
Iniuriarum actione an possit agere dominus pro iniuria facta suis vasallis.ibidem.numero.5.
Iniuriam factam ciuitati an antiani possint remittere.ibidem.nu.6.
Iniuria remissa in foro penitentiali: an possit intentari in foro iudiciali. ibidem.numero.7.
Insultatus & percussus in ecclesia an dicatur extractus per mantellum qui extra pendebat.de pa.iur.fir.c.j.§.iniuria punitur.nu.12.fo.co.
Iurans se non denunciaturum maleficium an iuramentus valeat.de pa. iur.fir.c.j.§.item sacramenta.nu.20.fo.70.
Ius sibi dicere an & quando quis possit.de pa.iur.fir.c.j.nu.1.fo.67.
Iurisdictionis ratione an quis sit maior seipso simplici.de allo.capit.j.numero.13.folio.72.
Ius accrescendi an habeat locum in contractibus in vltima voluntate in donatione causa mortis.de duo.fra.de nouo feu.inue.c.j.in princ.fo.37.
Quid si pactio fieri non potest.ibidem.nu.2.
Iuramentum obligat mulieres iurãtes super contractibus. de pa.iur.fir. cap.j.§.item sacramentum puberum.nu.11.fo.70.
Iuramẽtum validat renunciationem factam a minore super hereditate paterna.ibidem.nu.12.
Iudex primus vel scds an faciat litẽ suã si vnus male sententiauit & alius confirmauit nec fuit appellatum.de pa.iur.fir.c.j.§.iudices.nu.8.fo.69.
Adde ad idem.nume.9.
Ius accrescendi excludit edictũ successoriũ.an agna. vel fi.c.j.nu.13.fol.62.
Iuramentum an valideat renunciationem generalem que de iure non tenet.de contro.apud pa.c.j.nu.2.fo.39.
Iniustitia & casus fortuitus equiparantur.de no.for.fide.capi.j.numero.6. folio.34.
Iurisdictio domini an possit prorogari in alium per vasallos.ibi.nu.7.
Iurisdictio an sit apud fiscum.de allo.c.j.nu.10.fo.72.
Princeps si incipit cognoscere de causa censetur illam exemisse de manibus aliorum.de allo.c.j.nu.11.fo.co.
Iuramentum prelati an validet contractum celebratum cum ecclesia. de pa.iur.fir.c.j.§.item sacramenta.nu.15.fo.70.
Iurare adultus in vltima voluntate an debeat.ibidem.nu.16.
Iudex an possit interdicere adulto sicut prodigo ne contrahat sine eratore.de pa.iur.fir.c.j.§.item sacramenta.nu.21.fo.co.
Intestatus & intestabilis qualiter hec vocabula differant. de succef.feu.c.j. numero.6.folio.19.
Iudices qui sunt si vasallus negetur a successore domini quod non sit vasallus.de contro.inter vasal.& epi.c.j.nume.2.fo.40.
Iudex an possit aliquem condẽnare ex testibus receptis super generali inquisitiõe occisi mortui repti.de pa.iur.fir.c.j.§.iniuria punit.nu.16.fo.68.
Interpretatio magistri feudorum an sit pbabilis.in proc.§.tractatus. numero.4.folio.2.
Investiture tenor derogat omni materie feudor.de duo.fra.c.j.nu.3.fo.37.
Iuramentum an possit prestari sup veteri testõ.de no.for.fi.c.j. nu.2.fo.34.
Iuramentum fidelitatis an astringat contra fratrem aut filium.ibi.nu.3.
Imperator an sit dominus totius mundi.de pa.iur. fir. c.j. nume.1.fo.67.
Imperator an possit a papa deponi.de pa.constan.c.j.§.in nomine christi. numero.1.folio.91.
Infans an & qñ citari possit.de mili.vas.qui cõtu.est.c.j.nu.20.7.21.fo.40.
Iudex potest denegare audientiam parti si negat eum habere iurisdictionem.an apud iu.c.j.nu.4.fo.63.
Ius sibi dicere an quis possit si iudex sit absens.de consue.rec.feud.c.j.numero.8.folio.55.
Inquisitio quotuplex sit.de pa.te.§.si tres.nu.2.fo.51.
Informatio potest sumi a teste etiã non iurato.de pa.tenen.c.j.§.si duo.numero.4.folio.51.
Indicia verisimilia per quas res fiant.de consue.rec.feudi.c.j.numero. 14. folio.55.
Immunitas si concedatur ciuitati non venit castrum.de capit. qui cu.vendi.c.j.numero.10.folio.65.
Iurisdictiones an possint vendi.de feu.marc.duca.c.j.nu.2.fo.23.
Infamis non debet videre faciem principis.an ille qui interfe.c.j.numero. 2.folio.59.
Ius accrescendi an habeat locum in feudo postea acquisito. de duo.fra.c. j.numero.1.folio.37.
In autem habeat locum inter plures feudatarios.ibidem.numero.2.

Instrumentum

Baldi super Feudis.

Instrumentum qualiter reprobetur per diuersitatem testium et partis.de pa.constan.c.j.§.die lune.nu.2.fo.91.
Ius intrediendi possessionem autoritate propria an possit vẽdi. de pa.iura.fir.c.j.§.si quis vero.nu.3.fo.67.
Imperfectus hec dictio quid significet.an mutus vel imperfec.nume. 1. in rubrica.folio.58.
Iudices ratiõe generalis arbitrij an possint omnia bona publicare. de pace te.c.j.nume.14.fo.49.
Infamia facti an repellat testem a testimonio.quot testes sunt necef.cap.j. numero.2.folio.54.
Quid si tempore depositionis est integre fame.ibidem.nu.3.
Incrementum feudi qualiter probetur.qui testes sunt necessa.cap.j.numero.3.folio.54.
Adde ad idem.numero.4.
Imperator an possit tollere feudum vasallo sine culpa vasalli. de his qui feu.da.pof.§.vlti.nu.2.fo.10.
Investitura an valeat facta ab ordinario si papa dedit mihi executoriem in feudo quod mihi concessit.si de feu.fue.contro.capit.j.§.si facta. numero.6.folio.47.
Immobilia dicuntur omnia que solo coherent.de feu.cogni.c.j.§.sciẽdum est.nume.1.folio.31.
Ire non valens potest mittere nuncium domino acceptabilem.de probib. feu.alie.per fede.c.j.§.firmiter.nu.2.fo.75.
Quid si dominus est prelatus ecclesie et acceptauit seruitiũ non idoneum an preindicet ecclesie.ibidem.nume.3.
Ius offerendi non imminet ei qui vult ius quesitum conseruare. si de feu. fue.contro.c.j.§.licet.nume.1.fo.28.
Iudex qui presst cognitioni ville vel castri dicitur habere dignitatẽ. quis dica.dur.c.j.§.ceteri vero.nu.2.fo.37.
Iuramentum contra legem diuinam et humanam non valet.de pa. constan.c.j.§.si qui.nu.1.fo.90.
Ignoranti subuenitur.si de feu.fue.contro.c.j.§.vasallus.nume.1.fo.48.
Imperator an bene faciat legitimare filios spurios existentibus legitimis & naturalibus.si de feu.fue.contro.c.j.§.filij nati.numero.2.folio.48.
Investitura est duplex: qualis illa sit.quid sit investi.c.j.numero.2.folio.31.
Iudex reductiõis an potest declarare laudum nullum.quo tempo.mi.inuesti.c.j.§.sancimus.nu.9.fo.27.
Iudices debent adiri gradatim.si de inue.inter domi.& vasal.c.j.nume.8. folio.28.
Iudex quis hodie sit in causa feudi.de probi.feu.alie.c.j.§.preterea.numero.1.folio.75.
Quid si dominus feudi nõ recognoscit superiorem.ibidem. numero.2.
Iudex ordinarius an possit cognoscere de feudo.ibidem.numero.3.
Quid si dominus dicit aliquem esse suum vasallum & ille negat an dominus cognoscat.ibidem.nu.4.
Quid si extraneus agat rei vendicatione contra vasallum petẽdo rem feudalem & quid si agatur de iure possessionis.ibidem.nu.5.et.6.
Iudex an erit nominatus in iudicio a vasallo contra quem alius agit dicendo ipsum esse suum vasallum.ibidem.nu.7.
Iudices pares curie an debeant esse de eadem prouincia.ibidem.nume.8.
Et an vt suspecti recusari possint.ibidem.nume.9.
Iudex si non iudicat intra tempus statutum an possit postea iudicare de pa.constan.c.j.§.hoc quod.nu.20.fo.86.
Iurisdictiones omnes sunt imperatoris. de allo.c.j.nu.2.fo.72.
Et an iurisdictio possit vendi.ibidem.nu.3.
Iurisdictio qualiter in territorio.ibidem.nu.3.
Iurisdictio prima censetur esse in territorio vbi consuetudo prouidet de iudice.ibidem.nu.4.
Investitus hoc modo de aliquo castro investio te de tali castro an videatur investitus de rebus corporalibus & incorporalibus.de contro. inuest.c.j.nume.12.folio.10.
Imperator non vult ligare illos ad quos litere sue non peruenerũt. de patenen.c.j.nume.1.fo.49.
Iudex domicilij potest punire subditum qui alibi deliquit. de pa. tenen. c.j.§.si iudex.nu.4.fo.51.
Ius offerendi an preferatur longissimo tẽpore.de vsu.medio.c. quidam obligauit.nu.3.fo.30.
Iuramentum quare dicitur indiuisibile.de contro.inue.c.j.§.cum autem. numero.3.fo.12.
Iuramentum non semper defertur possidenti feudum sed arbitrio iudicis.qui testes sint necef.c.j.nu.2.fo.54.
Investitura an valeat si fiat in diem siue sub conditione.si de feu.fue.contro.c.j.§.moribus.nu.1.fo.44.
Impediri an teneatur mittere procuratorem ad iurandum.quo temp.mi. c.j.ver.nisi iusta.nu.8.fo.27.
Iuramentum defertur propter inopiam probationum. quid sit investi. c. j.§.si vero.nu.2.fo.32.
Ius habitandi quando cõceditur cum proprietate concessio intelligitur esse realis.in proc.ver.secundi.nu.42.fo.2.
Iuramentum fidelitatis subtrahitur dño propter infamiam.quo temp. mi.c.j.ver.nisi iusta.nu.3.fo.27.
Index potest leges trãsgredi propter casus terribiles.in qui.can.feu. amit. c.j.nume.2.fo.42.
Imperator cum sit maior alijs quo pacto potest astringi.de pa. constan.c. j.§.ego.nume.2.fo.91.
Infeudari an possint bona ecclesie vacantis.epi.vel abb.c.j.nu.5.fo.18.
Imperator debet esse clemens & mansuetus. de pa. constan. c.j.§.imperialis clementie.nu.1.fo.84.
Iudices ciuitatum lombardie an habeant iurisdictionem in ciuilibus et in criminalibus ante constitutionem paeis constantie. de pa. const.c.j. §.imperialis.nu.18.fo.84.
Index debet iurare quod feret sententiam secundum leges & consuetudines.de pa.constan.c.j.§.hoc quod.nu.14.fo.86.
Adde ad idem.nume.15.
Inquantum facere possit an et quando quis teneatur.de no.feu.c.j.numero.2.folio.83.
Adde ad idem.numero.3.
Iusiurandum quibus personis debet remitti.de pa.constan.cap.j.§.vasalli.nume.4.folio.88.
Et an femine iurabunt.ibidem.nu.5.
Imperium non moritur.de pa.constan.c.j.§.imperialis. numero.8.fo.84.
Ius canonicum in iuramentis si discrepat a iure ciuili debet seruari ius canonicum.de probi.feu.alie.per fed.c.j.§.preterea.numero.10.folio.75.
Imperator est ordinarius omnium legatus siue proconsul.de pace constã. c.j.nume.1.folio.84.
Imperator alemanus debet ire romam pro coronatione sua. de allo.cap.j. numero.19.folio.72.
Iurisdictionis caput in quo territorio est.de allo.capit.j.nume.7.folio.72.
Index qui alium elegit virtute statuti an ipse eius loco possit cognoscere. de allo.c.j.nume.11.fo.72.
Iniuriam tendentem contra rempublicam quilibet potest propulsare. de pa.iura.fir.c.j.§.si quis vero.nume.2.fo.67.
Ingratitudo precedens impedit gratiam sequentem.de probi.feu.alie.per fede.c.j.§.insuper.nu.2.fo.76.
Imperator an possit condere legem punientem clericos.de pa.te.cap.j.§.si clericus.nu.2.fo.51.
Adde ad idem.nu.3.
Iuramentum an deferri potest in defectum probatiõis in causis quibus iuratur de veritate & non de calumnia. de cõtro. inue.c.j.nume.7.fo.10.
Index quis erit si questio feudi sit orta inter dominũ & agnatos. an apud iudicem.c.j.nu.1.fo.63.
Iurisdictio alia est ordinaria specialis alia generalis. de investitu. in mafac.c.j.nume.2.fo.38.
Quid autem in possessorio.ibidem.nu.3.
Investitor in causa feudi an admittatur in testem.de pace tenen.cap.j.§.si duo.nume.2.fo.51.
Inquisitio potest fieri contra vniuersitatem.de pace constan.c.j.§.damna. numero.2.folio.88.
Inquirere quando possit index contra singulares personas. ibi. nu. 3.
Index si iudicat per imperitiam tenetur inquantum viro bono equum videtur.de pa.iura.fir.c.j.§.iudices.nu.1.fo.69.
Index in syndicatu si non potest soluere condemnationem debet condemnari pena corporali.ibidem.nu.2.
Iuri offerendi an prescribatur in pacto legis commissorie.de feu.da.in vicem legis com.c.j.§.si quis.nu.5.et.6.fo.30.
Duas questiones sequentes inngre precedenti.nu.6.et.7.fo.co.
Iussus:mandatum consilium ratificatio:hec verba qualiter differunt. de feu.si.cul.non amit.c.j.§.si quis mi.nu.1.fo.26.
Incrementum alluuionis an possit mutare publicos fines. de contro.inuesti.c.j.§.si quis de manso.nu.6.fo.13.
Incrementum hominum & longitudinis castri mihi infeudati a dño retentis sibi aliquibus ad quem spectet.ibidem.nu.7.
Index laicus an possit cognoscere de periurio.de pa.constan.c.j.§. vasalli. nume.2.fo.88.
Imperatoris successor an possit merum & mixtum imperiũ concessum ciuitatibus lombardie auferre.de natu.feu.c.j.nu.3.fo.19.
Interpretatio hz locũ in statutis.de pa.constã.c.j.§.opizoni.nu.2.fo.89.
Adde ad idem.nu.3.et.4.
Imperiũ an trãferat iure hereditario.de pa.cõst.c.j.§.hoc qõ.nu.8.fo.86.
Iudices pares curie debent esse de loco vbi lis est. de pa. constan. c.j.§.in qua.nu.2.fo.90.
Iuris seruare statutum si statutum renocetur an teneatur iurans.in proc. §.tractatus.nu.15.fo.2.
Index ad quem pertinet executio criminum an possit erigere furcas altero iudice inuito.quid sit inue.c.j.nu.6.fo.31.
Infeudans duobus an incidat in crimen falli & an dominus possit feudũ hypothecare.quo tem.nu.c.j.§.si quis.nu.2.3.et.4.fo.27.
Investitura verbalis quare transeat ad heredem non autem realis. qui suc.teneat.c.j.nu.3.fo.21.
Iurisdictiones an vendi possint.que sint regal.c.j.nu.9.fo.83.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Instrumentum an ordo preposterus vitiet.quid prece.debe.inuesti.c.j.numero.1.folio.33.
Instrumentum producit duas presumptiones.que sint rega.c.j.§.si instrumentum.nu.2.fo.83.
Iuramentum quod vasallus prestare debet quotupler sit. qualiter vasal. fidelita.c.j.nu.2.fo.34.
Insultans dominum quem nescit esse dominū an puniatur.qui.mo.feud. amit.c.j.nu.2.fo.24.
Iurantes tanquam vasalli debent iurare tanquam ciues. de pa. constan. c.j.§.vasalli.nu.1.fo.88.
Instrumentum si dicat talis dns concedit mihi tale castrum in feudū an si dicat concessit sit differentia.de his qui feu.da.pof.§. vlti.nu.3.fo.9.
Iudex non facit litem suam si arbitri ab eo dati male iudicauerint.de pa. constan.c.j.§.imperialis.nu.27.fo.84.
Iurans sicut non iurat contra deum ita nec cōtra imperatorem.de probi. feu.alie.c.j.§.preterea.nu.22.fo.77.
An autem res debeat excipi.ibidem.nu.24.
Iudex secularis an possit cognoscere de vsuris.de contro.inuesti.c.j.§.similiter.nume.1.fo.13.
Inuestitura quotupler est.in proemio.§.tractatus.nu.27.fo.2.
Iniudicie contra dominum habentur pro delicto consummato.de capi.qui cur.ven.c.j.ver.si volueri.nu.19.fo.66.
Calendemonecidus quare ponuntur in instrumentis. de pa.constan.c.j.§. die lune.numero.3.fo.91.

De litera.L.

Legitimi a principio an omnes nascebantur. si de feu. fue. contro.c.j.§.filij nati.nu.3.fo. 48.
Lex cum de in rem verso.ff.de vsu.in quibus terminis.si de feu. fue.contro.c.j.§.si quis.nu.6.fo.45.
Legitimati naturales an succedant in feudum.si de feud.fue.contro.c.j.§. naturales.nume.1.7.2.fo.46.
An sit necesse exprimere principi qualitatem illegitimati.ibidem.nu.3.
Et an sit necesse q̄ princeps apponat clausulā non obstāte.ibidem.nu.4.
Quid de legitimatis per matrimonium.ibidem.nu.5.
Legitimatus post mortem patris adita hereditate an auferat bona legitimis.hic finitur lex.c.j.nu.13.fo.51.
Libelli natura est q̄ concedatur in perpetuum.de alie.feu.c.j.nu.4. fo.12.
Libere ista dictio qd significet.de pbi.feu.alie.p fed.c.j.§.callidis.n.1.f.74.
Legitimati an possint partē hereditatis auferre iam legitimis acquisite.si de feu.fue.contro.c.j.§.naturales.nu.7.fo.46.
Linellarius qui accepit feudum ad linellum 7 venit priuandus an sibi aliquo modo possit consuli.qui.mo.feu.amit.c.j.§.rursus.nu.4.fo.17.
Libellus in iurisdictiōe districtu 7 honore qualiter formetur. qui. mo.feu. amit.c.j.§.item si quis.nu.5.fo.co.
Libellus peto talem cogi ad ratificandum an procedat.qui succes.feu. da. te.nume.8.fo.10.
Libellus 7 pcaria qualr differūt.q.mo.feu.amit.§.aut si linellario. n.1.f.17.
Liga facta est iter ūsdā ciuitates p quīquēniū si post quīquēniū pstāt sibi iuicē subsidia an ligavideat durare.de pa.pst.c.j.§.ité societatē.n.2.f.88.
Litis contestatio an requiratur in causa appellationis. de pa. constan.c.j. §.hoc quod.nu.19.fo.86.
Licitum quod est insolidum an sit licitum pro parte.de lege coera.c.j.§.ex eadem lege.nu.3.fo.57.
Locare quis potest partem rei quaz cum alio habet communem. de notis feu.c.j.§.item sciendum.nu.1.fo.84.
Libertas ecclesiastica non leditur per statuta laicorū que habent in se naturalem equitatem 7 ciuilem.de alie.feu.c.j.nu.7.fo.22.
Legati cardinales an possint infeudare res ecclesie.de his qui feudum da. pof.versi.quia.nu.11.fo.5.
Adde ad idem.nu.12.
Leges federici aut capitula pacis an possint pro legibus allegari. de pace constan.c.j.§.hec sunt nomina.nu.5.fo.91.
Libellus an sit necessarius ad executionem sententie legis. de feu. sine cul. non amit.c.j.nu.3.fo.26.
Locationes beneficiorum ecclesiasticorum an fieri possint. de his qui feuda.pof.ver.quia.nu.19.fo.5.
Litis ztestatio an fiat p obiectū creptiōis.de 2tro.inter vas.c.j.nu.5.f.40.
Lex ciuilis est pars legis diuine.in procmio.§.tractatus.nume.6.folio.2.
Libertas mera presumitur ex duplici prestatione vel triplici. quid sit inuestitu.c.j.§.preterea.nu.2.fo.32.
Leges nō dedignāt imitari sacros canōes.de pa. te.c.j.§. si clericī. n.4.f.51.
Legatum factum sine grauamen super re feudali per vasallum an valeat. de succes.feu.c.j.nu.8.fo.19.

De litera.M.

Milites non debēt suspēdi.de pace te.c.j.§.si rusticus. nu.5.fo.51.
Molendina sua cōcedēs vel vendens an ea ventant in quibus nō sunt mole.de cōtro.inue.c.j.§.si qs de manso.nu.19.fo.13.
Molēdinū si habeā in superiori parte fluminis an dns in inferiori pte aligd facere possit.de 2tro.inue.c.j.§.si qs de māso.n.9.fo.13.
Matrimoniū si nō teneat ꝓpter impedimentū publice honestatis qd iuris.si de feu.fue.contro.c.j.§.naturales.nu.11.fo.46.
Malefactor an possit a quolibet capi. de pa.iur.fir.c.j.§. si quis vero.numero.7.folio.67.
Quid si clericus.ibidem.numero.7.
Mulier si ignorat virum mortuum an post annum teneatur eum lugere. quo tempo.mi.c.j.nu.6.fo.26.
Membrum quod dicatur.de no.for.fideli.c.j.nu.5.fo.34.
Mors mortui vltra mare an probetur per famam.quo tempo.mi.c.j.versi.nisi iusta.nu.5.folio.27.
Maritus amittit dotem si expellat vxorem sine causa.de inuesti.de re alie na.fa.cap.j.§.quamuis.nu.2.fo.35.
Mansus quid est. de contro.inuesti.c.j.§. si quis de manso.nume.2.fol.13.
Adde ad idem.numero.3.
Minor.xxv.annis si nō petierit inuestituram intra annum 7 diem an debeat restitui in integrum.de probi.feu.alie.c.j.§.preterea.nu.1.fo.75.
Quid autem si femina non petiit intra annum.ibidem.nu.2.
Monasterium habetur loco filij.de milite qui arma.c.j.nu.1.fo.40.
Masculus in feudis excludit germanā suaz. de eo qui sibi.c.j.nu.4.fo.39.
Minor.xviij.annis nō cogitur ad pugnā.de pa.iura.fir.c.j.nu.4.fo.67.
Monachatus facit monachum desinere esse militem seculi. de milit.qui arma bellica depo.c.j.nu.2.fo.40.
Magistratus negligentia facit vt recurri possit ad populum.si de inuesti. inter domi.7 vasal.c.j.nu.10.fo.28.
Matrimonium an tacite probetur per instrumētum dotis. si de feud.fue. contro.c.j.§.naturales.nu.8.fo.46.
Masculus sicut excludit in feudis consobrinas an etiam ita excludat auitam.de eo qui sibi.c.j.nu.5.fo.39.
Malefactor citatus qñ tenear cōparere.de pac.te.c.j.§.si iudex.nu.3.fol.51.
Minor.xviij.annis an cogatur prestare fidelitatem.si de feud.fuer.contro. c.j.§.naturales.nume.14.fo.46.
Monitio qñ requirak 7 qō domin⁹ debet monere dominuz castri vt bene tractet subditos suos.de pa.te.c.j.§.publici latrones.nu.1.7.2.fo.52.
Missio in turibus negatiuis qualiter fiat.de milit.vasal.qui contu.c.j.numero.23.folio.40.
Mutus quis sit 7 an succedat in feudum.epi. vel abba.cap.j.§.mutus.numero.1.folio.18.
Mensis quot dies habet.quo tempo.mi.inue.pet.debet.c.j.nu.1.fo.26.
Masculus in feudis excludit feminam si de ea mentio habeatur in inuestitura.epi.vel abba.c.j.§.quinetiam.nu.1.fo.18.
Quid si masculus moriatur immediate.ibidem.nu.2.
Mora an possit purgare feudum amittendum ante litem contestatam. que fuit prima can.feu.amit.c.j.nu.2.fo.42.
Maior pars collegij q̄ facit factū est.de pa.constan.c.j.§.ergo.nu.1.fo.90.

De litera.N.

Notarius quid apponere debet in instrumento. de pa. constan. c.j.§.pacta.nu.1.fo.90.
Quid si non apposuit nomen imperatoris 2c.ibidem.nume.2. 7 ibi de aliis que notarius scribere debet in instrumento.
Notarius infamis an possit conficere instrumentum quid de notario excommunicato.de lege coe.c.j.§.inter pares.nu.12.7.13.fo.57.
Nobilitas debet probari ab eo qui eam allegat 7 que persone debent facere pugnam.de pa.te.c.j.§.si rusticus.nu.2.7.3.fo.51.
Et an vasallus possit dominum infidelem pugnare.ibidem.nu.4.
Natus ex clerico constituto in minoribus ordinibus an legitimet per subsequens matrimoniū.si de feu.fue.contro.c.j.§.naturales.nu.8.fo.46.
Quid de eo qui desponsat concubinam in articulo mortis.ibidem.nu.10.
Nomina debitorū an computent inter immobilia.de cogni.feu.c.j.§.sciendum est.nu.3.Et quid de annali prestatione. ibidem.nu.4.fo.31.
Nunc? nō ōr niſi q̄ḃ mādatū.p quos si.inue.c.j.§.pſonā vero.nu.1.fo.33.
Nuncius si mittitur mittens vult obligari per seipsum non per alium. de pace constan.c.j.§.hoc quod.nu.7.fo.86.
Nepos succedit in locū pris ipso mortuo auo viuo. ipe. loth.c.j.nu.1.fo.25.
Notarius si posuerit in instrumēto actū.xj.die ianuarij nec dicit intrante vel exeunte quid iuris.de pa.constan.c.j.§.credentias.nu.1.fo.91.
Negans an possit penitere.si de feu.fue.contro.c.j.§.vasal.nu.7.fo.44.
Quid si vasallus dubitat.ibidem.nu.8.
Non valebit ista clausula an intelligak ipso iure.de alie. feu.c.j.nu.8.fo.22.
Nobilitas que dicatur.quis di.cur mar.c.j.§.ceteri vero.nu.1.fo.27.
Nepotes ex diuersis fratribus an succedant patruo in stirpes an in capita.de suc.fra.c.j.§.his vero.nu.2.fo.37.
Negatiua facti potest esse notoria.de pa.te.c.j.nu.5.fo.49.
Nobilis aliquando maiori pena punitur quam ignobilis. de pa. iur.fir.c. j.§.si quis vero.nu.1.fo.67.
Nepos dicitur etiam filius fratris.qui.mo.feu.amit.c.j.§.similiter si dominum.nume.5.fo.16.
Non refert quando cedat dies verbalis inuestiture in laico quare hoc vide qui succes.teneam.feu.confir.c.j.nu.1.fo.21.
Negare quis dicatur.de conten.inter do.7 vasal.c.j.nu.1.fo.28.
Numerus pluralis diuiditur in singularitates suas.qui.mo.feud. amit.§. item si fuerit.nu.1.fo.17.

Notarius

Notarius instrumentum falsum conficiens qua pena puniatur.de probi. feu.alie.c.j.nu.6.fo.73.
Nomine priuatus an sit priuatus re quam habet propter nomen.de mili. vasal.qui ar.c.j.nu.7.fo.40.

De litera O.

Oblatio facta religioni de bonis an vitietur ingressu vitiato.in proe.§.tractatus.nu.16.fo.2.
Occidens aliquem cui mandatum ab alio fuerat si dicat se nō fecisse exequendo mandatum an ei credatur.de pa.iur.fir.§. iniuria punitur.nu.18.fo.68.
Occultator laudis aliene est par furi.in proe.nu.2.fo.2.
Oblatio pecunie.vel alterius rei in quibus rebus sit necessaria.an ille qui interfec.c.j.§.j.nu.1.fo.59.
Oculus:hec dictio ponitur quandoq̄ pro naturali ratione.de conten.inter do.7 vas.c.j.nu.3.fo.28.
Opinio vltima videtur approbari per glossam:quando plures allegat.an apud iudicem.c.j.nu.2.fo.63.

De litera P.

Papa si concessit alicui abbati 7 capitulo vt possint infeudare aliquod predium de nono:si abbas decedit anteq̄ infeudet an successor possit hoc facere.de his qui feu.da.pof.§.marchio.nu.3.fo.6.
Pactum legis commissorie est graue.de feu.da.in vicem legis commiss.c.j. numero.2.fo.29.
Et an tale pactum possit fieri cum fideiussore.ibidem.nu.3.
Et an in dote possit fieri.ibidem nu.4.
Ponens hoc modo pono quod tu non es vasallus an videatur aliquid ponere.de contro.inuesti.c.j.nu.11.fo.10.
Protestatio an 7 quando iuuet protestantem.si de feu.vasal.ab aliquo.c. j.nume.4.fo.14.
Pactum facit aliquid licitum qō sine pacto non liceret.de his qui feud. da.pof.§.7 quia vidimus.nu.11.fo.7.
Prescriptionem longi 7 longissimi temporis allegans an sit sibi contrarius.si de feu.fue.contro.c.j.§.si quis per triginta.nu.1.fo.45.
Pensio ad quem pertinet ad locatorem an ad conductorem.an agna.vel fi.c.j.nu.25.fo.62.
Pedagium colligendi ius an licite emak.que sint rega.c.j.nu.2.fo.83.
Pedagia fraudare an sit licitum in conscientia.ibidem.
Pactum de futura successione an 7 quando valeat.si de feu.fue.contro.c. j.§.moribus.nu.2.fo.44.
Presumptio an potius sit pro feudo antiquo q̄ pro nouo.de contro.inuesti.c.j.§.cum autem.nu 6.fol.12.
Prelatus solus an possit vasallo feloniaz remittere.de his qui feu.da.pof. ver.quia.nu.11.fo.5.
Penitentia an habeat locum in contractu quando instumentum est factum.de feu.da.mi.valna.c.j.nu.3.fo.24.
An autem contractus presumatur vsurarius eo quod potest rescindi lucratis fructibus.ibidem.nu.4.
Prelatus non potest futura concedere in preiudicium successoris.qui suc. feu.da.te.nu.3.fo.10.
Prelatus successor non tenetur predecessoris factuz ratificare.ibidem numero.3.fo.10.
Adde ad idem.nu.5.
Pena pinationis feudi an habeat locum in libellario.si de feu.fue.contro.c.j.§.vasallus.nu.5.fo.14.
Pena an 7 quando egrediatur delictum.si de feu.fue. contro.c.j.§.vasallus.nu.4.fo.eodem.
Penitentia an habeat locum in causa appellationis.que fuit prima cau. bene.c.j.§.porro.nu.14.fo.43.
Penitentia an 7 quādo admittatur.que fuit prima cau.bene.amit.c.j.§. porro.nu.10.fo.eodem.
Publicatio testium quas vires dat depositionibus testium.de contro.inuesti.c.j.§.item si vasallus.nu.4.fo.12.
Partem aliquam dicere aut solum partem an sit differentia.de contro. inuesti.c.j.§.cum autem.nu.5.fo.12.
Pater quando videatur stipulatus filio vt heredi vel non.an agna.vel filius.c.j.nu.1.fo.62.
Pater si prelegauit filio feudum quid iuris.ibidem.nu.2.
Pars vna an possit aliam cogere ad concludendum in causa.si inter do. 7 vasal.c.j.nu.13.fo.28.
Probationis nomine intelligitur de plena inuestitura.si inter do.et vasal.lis oriatur.c.j.nu.1.fo.28.
Pedagium solvitur pro securitate itineris.que sint rega.c.j.nuñ.1.fol.83.
Probatio cui incumbat in feudalibus per quos 7 quando deferatur iuramentum 2c.quid sit inuesti.c.j.nu.10.fo.31.
Persone domestice que dicantur.qualiter debet iurare vasal.ca.j.nume.3. folio.34.
Princeps si habet contro.cum subditis debent eligi arbitri.de pa.constan.c.j.§.imperialis.nu.26.fo.84.
Pecunia ex extorquenda a barbaris subtili ingenio. de pa.constan.ca.j. §.imperialis clementie.nu.2.fo.84.
Pares curie qualiter hoc casu iudices esse possint.de probi.feu.alie.per fe dc.c.j.§.preterea.nu.11.fo.75.
Pares curie in quo loco debent facere curiam vel sedere pro tribunali.de probi.feu.alie.c.j.§.preterea.nu.20.fo.75.
Quid de duobus iudicibus habentibus causas collegatas.si.i.nu.21.
Quid de arbitrio.ibidem nu.22.
Puniri an possit vnus ex fratribus vasalli qui deliquit in castro alterius ab alio fratre vasallo illius castri.de probi.feu.alie.per sede.c.j.§.preterea ducatus.nu.5.fo.75.
Probationes facte iuris ordine omisso an valeāt si quis accusatur de crimine notorio.de pa.iur.fir.§.iniuria punitur.nu.14.fo.68.
Pares curie qualr sint iurisdictionē.q̄ sint rega.c.j.§.notādū.nu.1. fo.82.
Prelatus 7 suus successor nō cēsēt eadē pſona.q̄ suc.feu.da.te.nu.7. fo.10.
Puniri an possit de homicidio statim quod certum est vulneratum euadere non posse 7 alias questiones ponit de homicidio. de pa. iura. fir. c.j.§.iniuria punitur.nu.19.fo.68.
Proprietas qualiter potest describi in prestationibus annuis. in proe.§. tractatus.nu.20.fo.2.
Pactum appositum contra diffinitionem contractus an valeat per quos si.inuesti.c.j.§.nulla.nu.7.fo.33.
Pactum de associanda vxore in diebus festinis an valeat in feudalibus. quid sit inuesti.c.j.§.preterea.nu.2.fo.32.
Prelati an possint feudare agnatos.si iter do.7 va.de inue.c.j.nu.16.f.28.
Possessionem vitiosam tradens tradere non videtur.per quos fiat inuesti.c.j.§.nouī vero.nu.1.fo.33.
Prelatus si iurat cū toto capitulo oīa esse vera que in instrō continentur an tale iuramentum faciat fidē.in proe.ver.tertia diuisio.nu.44. fol.4.
Adde ad idem.nu.45.
Promissio facta sub certa die que impossibilis est an valeat.hic finī. lex.c. j.§.ad hec.nu.3.fo.53.
Quid si promittitur impossibile fieri sub certa die.ibidem.nu.4.
Princeps offenditur per eos qui suis subditis partialibus iniuriā infert. de pa.constan.c.j.§.opz3oni.nu.1.fo.89.
Priuilegia libertatis non minuuntur morbo laboratibus.an mutus vel imperfec.c.j.nu.2.fo.58.
Adde ad idem nu.3.vbi resoluit opiniones huius questionis.fo.eo.
Patientia domini an habeatur pro consensu.de probi.alie.feud.per loth. c.j.nu.4.fo.66.
Prelati q̄ sunt q̄ teneāt iurare nō alienare sine lnīa pape.de his q̄ feu. da. pof.v.q.n.14.7 an noīe aliēatiōis 3tingat locatio decē annoz.ibi.nu.15.
Prelatus si iurauit non alienare papa incōsulto si impetrat licētiā alicuī di non facta mētione de iuramento an valeat alienatio.ibidem.nu.16.
Pene arbitrarie extendūntur vsq̄ ad mortem.de pa.iu.fir.c.j.§.si quis vero temerario.nu.1.fo.67.
Pubertas plena est.xviij.annorum 7 minor faciens pactē 7 iurans an obligetur.de pa.iur.fir.c.j.nu.3.7.4.fo.67.
Pedagia colligētes dñt tenere itinera tuta.7 qd si dñs p̄misit oēz depredationē soluere mercatorib⁹ 2c.ō pa.iu.fi.c.j.§.quēticulas.n.7.7.8.f.70.
Princeps vel papa si concedat feudum motu proprio an ius transferatur absq̄ corporali inuestitione.nu.3.
Prelatus an possit infeudare sine licētia capituli.de his qui feud.da.pof. versi.quia.nu.3.fo.5.
Predium presumitur eiusdem qualitatis si nulla apparent signa diuersitatis.de contro.inuest.c.j.§.cum autem.nu.4.fo.12.
Pares curie an possint cognoscere per viam reconuentionis. de contro. feu.apud pa.c.j.nu.3.fo.39.
Quid si vasallus sit clericus.ibidem.nu.4.
Papa si creat regem q̄ sibi acquirantur.que sint rega.c.j.nume.8.fo.83.
Pena noua imposita a lege vel statuto an tollat penas antiquas.de probi.feu.alie.per lotha.c.j.nu.7.fo.66.
Probationes partium quando sunt contrarie an iudex possit eligere alteram partem.in qui.cau.feu.amit.c.j.nu.3.fo.42.
Probationibus deficientibus quid fiendum sit in materia feudorum.de confue.recti feu.c.j.§.sacramentum.nu.14.fo.55.
Probare an possit teltis vnus semiplene solenniter factam inuestituram. ibidem.nume.15.
Probari an possit possessio annalis per vnū testē semiplene.ibidē.nu.16.
Partes si componittant in iudices delegatos an videantur renunciare rescripto.de lege coera.c.j.§.inter pares.nu.11.fo.57.
Pater non potest priuare filiū legitima.si vas.feu.priue.c.j.nu.6.fo.54.
Pater occidens filium spurium an teneatur.l.pompe.de pari. si de feud. fue.contro.c.j.§.naturales.nume.12.fo.46.
Pares curie an 7 quando possint esse testes.de cōten.inter do.7 fide. ca. j.nume.2.fo.21.
Proprietas nuda quare non dicitur quasi possideri sicut vsusfructus. de his qui feu.da.§.pof.marchio.nu.1.fo.6.
Predia in dubio presumuntur libera.si de feud. fue.contro. capi.j.§.j.numero.2.fo.44.
Prescriptio quare sit inducta.si de feu.fue.con.c.j.§.si quis.nuñ.5.fo.45

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pena negantis relicta ad pias causas que sit.si de feu.fue.contro.c.j.§.valallus.nu.2.fo.44.
Promittens nõ offendere titiũ sub pena si interficiat fratrem eius an in eũdat in penam.qui.mo.feu.amit.§.similiter si dñus.nu.4.fo.16.
Prelatus an possit declarare aliquid super contractibus precedentibus officio deposito.qui suc.feu.da.te.nu.10.fo.10.
Pecunia potest dari in feudum.si vasal.ab ali.c.j.nu.6.fo.44.
Primogenitus ad quẽ successio regni spectat.si cõsentit scõdo genito vt investiat an sibi preiudicet.qui.mo.feu.amit.c.i.§. preterea.nume.2.fo.17.
Possessio qñ inducat presumptionem pro vasallo.si inter do.z vas.c.j.§.si quis.nu.3.fo.29.
Positioni non respondens an habeatur pro confesso si de feu.fue.contro.c.j.§.vasallus.nu.2.fo.48.
Edde ad idem.nu.3.
Populus an possit degredare imperatorem.si inter domi.z vasal.ca.j.numero.15.fo.28.
Priuilegium imperiale concessum ad legitimandum an extendatur ad matorem spurietatem.si de feu.fue.contro.c.j.§.naturales.nu.13.fo.46.
Prelatus an possit concedere consanguineo suo rem que conuenit dari in feudum.de his qui feu.da.pos.ver.quia.nu.8.fo.5.
Pactum conceptum in filia videtur habere locum in nepote.de his qui feu.da.pos.§.z quia vidimus.nu.15.fo.7.
Prelatus an possit infeudare feuda que pertinent ad prelatum inferiorẽ tibi subiectum.de his qui feu.da.pos.ver.quia.nu.5.fo.5.
Pretium ds gs restituere si rẽ repetit.de feu.da.mi.valua.ca.j.nu.1.fo.24.
Possessionis cõmodũ quotuplex est. de contẽ.inter do.z fi.c.j.nu.5.fol.21.
Prelatus sua obligatione personali non obligat successorem.qui succes. feu.da.tenean.nu.12.fo.10.
Probationes an possint admitti post didicita testificata.de contro.inue. c.j.§.item si vasallus.nu.1.fo.12.
Prescribens rem an possit eam retinere cum bona conscientia.si de feud. fue.contro.c.j.§.si quis.nu.8.fol.45.
Primogenitus qui debet succedere in regno si sit demens vel alias inhabilis an succedat scõo natus.de suc.feu.c.j.nu.10.fo.19.
Prodigus z pupillus eisdẽ priuilegijs vtunt.de bene.fra.c.j.nu.4.fo.26.
Papa non potest indistincte suppũmere dignitates ecclesiasticas.de natu.feu.c.j.nu.1.fo.19.
Procuneta an teneat ad restitutionem vsurarum.de contro.inuest.c.j.§.si militer.nu.4.fo.13.
Possessio est res fanotabilis etiem in feudo.de cõtro.inuesti.c.j.§.si quis de manso.nu.5.fo.eo.
Plures dicuntur duo vel tres.de no.feu.c.j.ver.quot autem pares.numero.4.fo.84.
Princeps an obligetur ex suo contractu.de natu.feu.c.j.nu.2.fo.19.
Pactum super aquis publicis factum an valeat.de contro.inuesti.c.j.§.si quis de manso.nu.15.fo.13.
Prestatio anna an transeat in successorem.de contro.inter vasal.z epi.c.j.nu.4.fo.40.
Pares curtis an possint cognoscere in causa criminali iter vasallos.apud quem vel quos.c.j.nu.4.fo.24.
Pactum quod dominus recipit prodest agnato absenti.de eo qui finem fe.c.j.nu.3.fo.64.
Probationũ tria sunt gña.de consue.rec.feu.c.j.§.sacramẽtũ.nu.10.fol.55.
Perfumus qui promisit soluere mediolani an possit citari mediolani.de mi.vasal.qui con.c.j.nu.9.fo.40.
Probationis onus incumbit ei qui nouum dicit.de suc.fra.c.j.§.his vero.nu.3.fo.37.
Possessio an probetur per expoliationem.de cõsue.rec.feu.ca.j.§.sacramẽtum.nu.8.cetera remittuntur.fo.55.
Partes an possint cogi ad concordiam.de pa.te.ca.j.§.si quis quinq; numero.2.fo.52.
Promittens de euictione ex suo dato et facto tantum an teneatur ex facto sui antoris.qui suc.tene.confir.c.j.nu.7.fo.21.
Pensio anna si solui debet propter aliquod feudum id quod vno anno non soluitur an debeat ex alio suppleri.de no.feu.c.j.nume.1.fo.83.
Purgatio more an admittatur in terminis.quo temp.mi.inue.pe.de.c.j. nume.3.fo.26.
Pacta extranea non presumunt nec super eis est deferendum iuramentũ in probationis defectum.quid sit inue.c.j.§.preterea.nu.3.fo.32.
Et an recipiatur iuramentum suppletiuum contra presumptionem consuetudinis.ibidem.nu.4.
Procedi an possit de similibus ad similia in penalibus.que fuit prima can.c.j.§.porro.nu.6.fo.43.
Probatio substantie si deficiat deficit z substantiatum.qui.mo.feu. consti.ca.j.nu.1.fo.28.
Pignorans rem iurta eius valorem non videtur habere animum redimendi.qui.mod.feu.amit.c.j.§.aut si libellario.nu.5.fo.17.
Probare an possim visum alterius per visum meum.de conten.inter do.z vasal.c.j.nu.2.fo.28.
Prelatus si aliquem inuestiuit coactus per metum an teneat inuestitura.de contro.inuest.in rub.nu.8.fo.10.
Pactum an rumpere videatur qui propter nouam discordiam alterum offendit.de pa.te.c.j.nu.2.fo.49.
Priuatus dignitate propter simoniam an possit iterum ad eam assumi. de pa.te.c.j.§.si duo.nu.9.fo.51.
Pacis violatores sine receptatores pari pena puniuntur.de pac.te.c.j.§.si clericus.nu.1.fo.51.
Pactum ampliatiunum debet extensionem operari.de feu.non ba.propriã ra.c.j.nu.1.fo.64.
Pater an possit feuda diuidere inter filios pupillos.de probi.feu.alie.per fede.c.j.nu.16.fo.73.
Prescriptio longa non currit contra dominum.de inuesti.de re alic.fac. c.j.§.quid ergo.nu.2.fo.35.
Primogenito mortuo sine herede an succedat secundo genitus in regno. de filijs natis.c.j.nu.3.fo.13.
Professio an sit sacramentum ecclesie.de mili.vasal.c.j.nu.8.fo.40.
Procurator põt constitui ad iurandum in animam alicuius.de pa.constan.c.j.§.nomina.nu.2.fo.90.
Portans arma debet ea perdere quia presumitur in malo animo.de pace te.c.j.§.si rusticus.nu.1.et.2.fo.51.
Princeps si concessit ciuitati vt possit facere statuta an possit renocare.de pa.constan.c.j.§.imperialis.nu.21.fo.83.
Proles dicitur omnis descendens vsq; in infinitum.de suc.fratruz z.c.j. §.ad filios.nu.1.fo.37.
Priuilegium principis quo ad interpretationez est simile legi.de lege corra.c.j.nu.1.fo.56.
Pater an priuetur bonis propter delictum filij.de pa.te.c.j.nu.10.fol.49.
Pactum legis commissorie an possit apponi ex interuallo.de feu.da.in vicem legis com.c.j.nu.8.fo.19.
Procurator in rem suam habet omnem potestatem expediendi.de cõtro. inter vas.z alium.c.j.nu.2.fo.61.
Patriarcha dicitur ctiã epus.de his qui feu.da.pos.ver.quia.nu.2.fo.5.
Prescriptio anna non currit ignoranti.de probi.feu.alie.per lotha.ca.j. §.quoniam.nu.1.fo.67.
Possessio longa q̃ dicat z q̃ nona.de consue.rec.feu.c.j.§.si.nu.1.fo.56.
Pares non possunt bannire dominum.de mi.vas.qui con.c.j.nu.7.fo.40.
Et autem id quod capitur depredando debeat reddi domino si feudum restituit.ibidem.nu.8.
Pene plures an possint imponi pro vna felonia.de probi.feu.alie.per lotha.c.j.nu.3.fo.66.
Priuilegia surreptitia non valent.de no.fo.fi.c.j.§.inuesti.nu.4.fo.34.
Pater an possit assignare feudum vni filiorum.de probi.feu.alie.per fede. c.j.nume.15.fo.33.
Presumptio abhorret irrationabilia.qd sit inuest.c.j.§.si vero inuestitura.numero.1.fo.32.
Periurium an incurrat qui non potest solucre propter paupertatem.si de feu.contro.c.i.§.licet.nu.3.fo.48.
Populus an possit restituere infamem.de pa.iura.fir.c.j.§.iniuria punitur.nu.3.fo.68.
Perseuerare in confessione an dicatur semel tortus.de pa.iura.fir.c.j.§.iniuria punitur.nu.17.fo.68.
Possessio quot modis tradatur.de consue.rec.feu.c.j.nu.2.fo.55.
Presumptio probabilis quare resultat ex pluribus diuersi generis coniecturis z quid econtra vide.de contro.inuesti.c.j.§.cũ autem.nu.8.fo.12.
Patientia sine contraditione quando habeatur pro consensu.si inter do. z vasal.c.j.§.si quis.nu.5.fo.29.
Possessionis apprehensio an habeatur pro investitura. qui.mo.feu.consti.po.c.j.nu.2.fo.28.
Pacta qualiter z quando possunt ampliare iuris dispositionem.de his qui feu.da.pos.§.z quia vidimus.nu.19.fo.7.
Papa potest sibi imponere legem per clausulam derogatoriam sed non suo successori.de his qui feu.da.pos.ver.quia.nu.20.fo.5.
Possessio incorporalium probatur per duos vel tres actus consistentes in percipiendo.quid sit inue.c.j.§.si vero vasallus.nu.1.fo.32.
Pactum factum cũ fratre de nõ petẽdo feudũ ab eo.vel ei⁹ heredib⁹ qd si sine filijs moriatur.si de feu.fue.contro.c.j.§.titius.num.1.fo.49.
Possessio an transeat ex contractu simulato.de probi.feu.alie.per fed.c.j. §.callidis.nu.3.fo.74.
Pater licet teneatur dotare filiã nõ tñ tenetur eã dotare de feud.qui.mo. feu.alie.pos.c.j.§.donare.nu.1.fo.36.
Personarum appellatione non venit ciuitas. de pa.iura.fir.§.c.j.conuenticulas.nu.2.fo.70.
Probandi ius per sacramentum transit ad heredem.si de inue.inter do. z vasal.c.j.nu.2.adde ad idem.nu.3.fo.28.
Promittens nulli vendere nisi tibi quid hec verba important.per quos fi.inue.c.j.§.sed z res.nu.1.fo.33.
Prelatus quis possit renocare feudum illicite alienatum.qui suc. tene.cõfir.c.j.nu.5.fo.21.
Princeps si talis est qualis esse debet est vigor iusti.in proc.versi.aliqua numero.34.fo.2.

Princeps licet omnia possit quedam tamen sunt que non decent.in proemio.ver.aliqua.nu.35.adde nu.37.vbi.distinguit.
Princeps coipso q̃ dat priuilegium qualiter transfert dominium.in proemio.§.tractatus.nu.28.fo.2.
Pactum de futura successione an z quando valeat.de feu.da.in vicem.l. com.§.si quis.nu.1.fo.30.
Questionem sequentem melius vide in locis allegatis hic in apo.incipiente aliud testamentum.qz eam hic indecisam reliquit.nu.2.
Ponit deinde questionem quandam ciuitatis perusine de qua paruz ad nos pertinet.nu.2
Papa an possit priuare principes seculares potestate eligendi principem. de pa.constã.c.j.§.hoc quod.nu.11.fo.86.
Princeps ab aliquibus eligi debet.de pa.cõstã.c.j.§.hoc qõ.nu.9.fol.cod.
Presumitur pro factis antigs.si de feu.fue.contro.c.j.nu.1.fo.44.
Permutatio an sit idem q̃ emptio quando pro vna re datur alia res et p̃tas.in proemio.§.Tractatus.nu.11.fo.2.
Pape benignitas z prouidentia designat.Epi.vel abbatez z.nu.1.fo.18.
Pape decretum non afficit casus pretentos.ibidem.nu.2.
Processus factus contra extitios an z quando rescindi põt.de pa.const. c.j.§.sine quoqz.nu.1.quid de sententijs latis er cõpromisso.ibidẽ.nu.2.
Princeps debet in itinere emere victualia non vinere aliorũ sumptibus. de pa.constan.c.j.§.si quis vero.ver.Nobis.nu.2.fo.90.
Pedagium emens a communi an videatur emisse penas transgressorũz. de feu.c.j.§.sciendum est.nu.2.fo.31.
Pontibus pascuis.de pa.constan.c.j.§.imperialis.fo.84.
Ecclesie an teneantur ad munitiones ciuitatum.de pa.constan.c.j.§.imperialis.nu.15.fo.co.
Quid de collectis que pro alijs necessitatib⁹ imponuntur.ibi.nu.16.
Princeps transfert ius ex solo titulo absq; traditione.de no.foe.fid.c.j.§. inuestitura nu.2.fo.34.
Probare quis teneatur esse de ciuitate in qua negatur originez traxisse.de pa.constan.c.j.§.Nomina.nu.1.fo.90.
Peccatum cõmissum in pte an faciat pdere totũ.de ali.feu.c.j.nu.9.fo.22.
Prescriptio an interrumpatur p petitionẽ partis rei.de inuest.de re alie. fac.c.j.§.quid ergo nu.4.fo.35.
Possessio qualiter probat.de pa.cõst.c.j.§.possessiones.nu.4.folio.89.

De litera.Q.

Qlasi possessio per quos z quot actus acquiratur.in proemio. §.Tractatus.nu.30.fo.2.
Querela sola quando habeatur pro libello.de mil.vas.q cõtu. c.j.nu.3.fo.40.
Quid si compromittitur super substantialibus.ibidem.nu.7.
Quid si in cõpromisso apponit tempus hoc acto qõ sit vtile.ibi.nume.8.
Quid si compromissum sit prorogatum sine repilogatione alterius compromissi an idem sit.ibidem.nu.9.
Qui prior est tempore potior est iure.de pace constan. c.j.§. amplius.nu.3. folio.89.
Quid si constitues se alteri⁹ noĩe possidere donec ipse intranerit.ibi.nu.5.
Quid iuris sit si post alienationem vasallus feudum recuperet. Rubrica.
Quasi proprietas reperitur sicut quasi dominium.de inuest.de re alie.fac. c.j.§.rei autem.nu.1.fol.35.
Quid si filius vino patre renunciauit hereditati paterne cum iuramento. an preiudicet sibi in feudo.an agna.vel fi.c.j.nu.9.fo.62.
Quid si filius sit preteritus a patre z.ibidem.nu.10.
Quid si natus filius sit institutus z postbumus preteritus quid interim erit de feudo.ibidem.nu.11.
Quodãmodo:hoc verbum quid importet.an apud in.c.j.nu.3.fo.63.
Quid si frater superstes commisit culpã propter quam debet amittere feudum.de his qui feu.da.pos.§.et quia vidi.nu.6.fo.7.
Quid si frater superstes parti renunciauit sue in manibus dñi an alia portio accrescat sibi iure successorio.ibidem.nu.7.
Quia:hec dictio ponit ostẽsiue.de his q feu.da.pos.ver.quia.nu.1.fo.5.
Quasi possessio an acquiratr circa feudum iurisdictionis per processus facti cõtra penit⁹ cõtumacẽ.de cõ.rec.feu.c.j.§. sacramentũ.nu.17. fo.55.

De litera.R.

Rescindi petens aliquẽ contractum debet restituere pretium. de his qui feu.da.pos.§.vlti.nu.1.fo.9.
Renuncians portioni sue z feudi fratri:si feudũ est nouũ ea lege datum vt alteri accrescat quã postea sine herede moritur an renertatur ad dñm.impe.lotha.c.j.nu.11.fo.25.
Renelans secreta ciuitatis qua pena puniatur.de pa.constan.ca.j.§.credẽtias.nu.2.fo.91.
Renũciãs nõ intelligit renũciare iuri de futuro.impe.loth.c.j.nu.4.fo.25.
Restitutus a principe an recuperet bona.hic finj.lex.c.j.nu.12.fo.32.
Res dicuntur immobiles ex quibus fructus percipiuntur.in proe.§.tractatus.nu.21.fo.2.
Adde ad idem.nu.22.
Renunciationes vel renũtationes posite in diuisionibus quotuplices sunt impe.lotha.c.j.nu.10.fol.25.
Reus negãs si cõfessus est in tormẽtis an cõsequat premium cõfitẽtis.que fuit prima can.be.c.j.porro.nu.12.fo.43.
Quid si confessus est factum sed negat qualitatem.ibidem.nu.13.
Regalia que sunt.in rubri.nu.1.fo.83.
Territorium quid est.ibidẽ.nu.2.
Districtus quid sit .ibidem.nu.3.
Res an efficiatur dubia per negationem .que sunt regalia.ca.j.§ .instrumẽtum.nu.1.fo.83.
Recognitio interrũpit p̃scriptionẽ.de ca.quicu.ven.c.j.nu.7.fo.65.
Renuncians perdit ius suum qualiter hoc intelligitur.quali.feud. alie. pos.c.j.§.porro.nu.1.fo.36.
Recursus ad superiorem habetur pro appellatione quo tempore.mi.c.j. §.iancimus.nu.3.fo.27.
Quid autem de innouatione facta inter duas appellationes.ibi.num.1.
Reminisci cras potest qui hodie non reminiscitur.quid sit inuestitu.c.j. §.si enim domino.nu.3.fo.32.
Renunciationes vsitate apponi in contractibus possunt apponi in contractibus ecclesie.qui suc.feu.da.te.nu.13.fo.10.
Restitutus a rege qui ducebatur ad mortem an recuperet bona.hic finiler.c.j.nu.15.fo.52.
Reuelator credentie punitur si reuelatio affert damnum domino.quib⁹ modis feu.amit.c.j.nu.1.fo.24.
Regula catboniana nõ h3 locũ in cõtractib⁹.q suc.feu.da.te.nu.6.fo.10.
Rex romanorum potest concedere priuilegia ante coronationem.de pac. constan.c.j.§.hoc quod.nu.1.fo.86.
Resoluto iure primi vasalli an resoluatur ius secundi.de prohib.feu.alie. per fed.c.j.§.illud.nu.3.fo.76.
Cuius autem consensus requiratur primi dñi an scõi.ibi.nu.4.et.5.
Receptus quis dicatur ad plenitudinem gratie.de pa.constan.c.j.§.imperialis clementie.nu.5.fo.84.
Rex an possit facere diuisionem sui regni inter filios.de pace iur.fir.c.j.§. item sacramenta.nu.18.fo.70.
Et an possit donare filijs non emancipatis.ibidem.nu.19.
Relicta ecclesie videntur relicta ea intentione vt distribuantur pauperibus.de his qui feu.da.pos.ver.quia.nu.13.fo.5.
Rogatus etanẽ tabellio an videatur esse rogatus tanq̃ testis de pa.constan.c.j.§.vasalli.nu.3.
Recognitio an habeat locum coram paribus curie.de prob.feu.alie.per fed.c.j.§.preterea.nu.12.fo.77.
Adde ad idem nu.13.
Recognitio quotuplex est.ibidem.nu.14.
Recognitio rei feudalis an faciat illam transire in titulum feudi cũ nulla sit investitura.de ca.qui cu.ven.c.j.nu.14.fo.65.
Rapuit quis cum armis rem perusi postea captus est mediolani cũ illa re an debeat puniri tanq̃ raptor: an tanq̃ simplex fur.de pa.iura.firm. c.j.§.ininria punitur.nu.11.fo.68.
Rex Hrãcorũ an sit subiectus romano imperio.de pa.iur.fir.c.j.n.2.fo.67.
Recognoscẽs quicquid talis h3 in tali ciuitate excepta tali domo qd imporret.de ca.qui cu.ven.c.j.nu.12.fo.65.
Receptatores reorũ puniuntur.de pa.iur.fir.c.j.§. cõuenticulas.nu.3.fo.70.
Res que transeant cum vniuersitate.de lege corra.c.j.§.ex eadẽ lege nu.fi. 4.fo.57.
Res qñ dicatur diuisibilis.de no.feu.c.j.§.itẽ sciendum nu.3.fo.84.
Rei vendicatio vtilis an possit competere sine titulo.de inuest.de re alien. fac.c.j.§.rei autem.nu.4.fo.35.
Renuncians iuri suo penitere nõ põt.de bene.feu.c.j.nu.2.fo.54.
Res an possit retineri donec debitum soluatur. si de feu.fue.contro.c.j.§. si vasallus.nu.2.fo.48.
Rex francie an possit alienare vnam ciuitatẽ inuitis subiectis.si de feud. fu.contro.c.j.§.in generali.nu.2.fo.48
Renũcians appellationi videtur malam causam habere.de pa.iura.fir.c.j. §.iudices.nu.19.fo.69.
Res vendita si sit tradita duobus quis potior erit.si de feu.fue.contro.c.j. §.si facta nu.3.fo.47.
Recursus ad ecclesiam an habeat locum si sit prescriptum cõtra sententiã si de feu.fue.con.c.j.§. si quis nu.12.adde ad idẽ.nu.12.fo.45.
Recursus ad ecclesiam quando habeatur.ibidem.nu.12.
Rustici simul habitantes si acquirunt aliquid bobus communibus an fiat commune de bene.fra.c.j.nu.2.fo.26.
Robaria an possit fieri absenti.de pa.te.c.j.§.si duo.nu.1.fo.51.
Recedẽs illicẽtiatus cõparẽte aduersario nõ eo die ꝛ sequenti an puniat in expensis.de mili.vasal.qui contu.est.c.j.nu.14.fo.40.
Reconueniri an possint pauperes si per statutũ sint eis certi iudices dati. de contro.feu.apud pa.c.j.nu.5.fo.39.
Reconuentio autem quando habeat locum.ibidem.nu.6.
Remitti si petat percussor accusatus coram capitaneo ad potestatẽ quid iuris.de contro.apud pa.c.j.nu.73.fo.39.
Res empta a vasallo iurta rem feudalẽ non censetur feudalis.de inuestit. de re alie.fac.c.j.§.econtrario.nu.1.fo.35.
Res non potest meliorari inuito domino.ibidem.nu.2.
Rationes due vincũt vna.an autẽ mut⁹ vel imperfect⁹.c.j.nu.4.fo.58.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Resoluto iure datoris resoluitur ius acceptoris de contro. inuestit. ca.j.§. rursus.nu.2.fo.14.
Regales dignitates a quo conferri pñt.de feu.mar.duca.ca.j. nu.3.fol.23.
Regalia an infeudari possint epi.vel abba.nu.6.fol.18.
Regalia quot modis dicuntur.ibidem.nume.8.
Rex an possit filium suum cõstituere regem.in proe.ver.aliqua.nu. 36.fo.2.
Renunciari feudo in manibus filij vel vxoris tomini an possit.super rubrica.nume.11.
Renunciatio simplex est alia et alia causa permutandi.de vasal.decre.eta. c.j.nume.1.fol.28.
Repressalie concesse pisano ciui contra perusinos non extenduntur ad perusinos tunc temporis pisis habitãtes.de for.fide.c.j.§.dominus vero. nume.3.fo.34.
Res reuersa an et quando presumatur esse de mensa.de clerico qui inuesti. fac.c.j.nu.3.fo.58.
Rusticus potest emere dignitates et iurisdictiones.de lege cornelia.c.j.§.ex eadem lege.nu.2.fo.57.
Renunciari iuri furto mediante pacto põt.de eo q fi.fe.c.j.nu.4.fo.64.
Res mobiles vel immobiles que sunt.de pa.te.c.j.nu.24.25.et.26.fol.49.
Rusticus an possit prouocare militem ad duellum. de pac.tenen.ca.j.§.si rusticus.nume.1.fo.51.

De litera.S.

Sententia an teneat si iudex noluit admittere probationes. de contro.inuesti.c.j.§.item si vasallus.nu.2.fo.12.
Quid si iudex dimisit processum.ibidem.nu.3.
Sententia an possit ferri contra adultum contumacem in spiritualibus. de mi.vasal.qui con.c.j.nu.22.fo.40.
Sententia imperatoris est obseruanda nec requiritur exactus ordo iudiciarium.si de inuesti.inter do.et vasc.j.nu.11.fo.28.
Sententia lata testibus non publicatis an sit ipso iure nulla.ibidem.nu.12.
Successor potest factum sui predecessoris tollere.de pa.constan.ca.j.§.amplius.nu.2.fo.89.
Socius vel frater inhabitans totam domum an teneatur ad totam pensionem.de probi.feu.alie.per fede.c.j.§.preterea ducatus.nu.7.fo.75.
Statutum q filia femina nõ succedat cetãtibus agnatis intelligitur vsq; ad quartam generationem.quemad.feu.ad fe.perti.c.j.nu.3.fo.28.
Soldata quid sit.quis dicatur dux.c.j.§.soldata.nu.1.fo.37.
Quid sit de salario si vterq; vel alter moritur.ibidem.nu.2.
Sacramentum metu interpositum non valet.de pa.iura.fir.ca.j.§.item sacramenta.nu.1.fo.70.
Sacramenti species est duplex.ibidem.nu.2.
Sacramentum seu iuramentum quid si vident.nu.3.
Sacramentum an requirat tactum euangeliorum.ibidem.nu.4.
Quid de iuramento impuberis.nu.5.
Quid in adulto.ibidem.nu.6.
Albertus quotuplex est:et qualiter probatur.ibi.nu.7.et.8.
Adde ad idem.nume.6.
Sententia lata sine dolo an sit ipso iure nulla.de pace iura.fir.ca.j.§.iudices.nu.3.folio.69.
Adde ad idem.nu.4.
Sententia si sit lata pñ opi.doctorum an iudex excusetur.ibi.nu.4.
An autem iudex facit litem suam si habet arbitrium.ibidem.nu.5.
Quid si iudex lesit partem per negligentiam.ibidem.nu.6.
An autem pars iuste condemnata per imperitiam iudicis si non appellat possit agere contra iudicem.ibidem.nu.7.
Statuta terrarum an possint obuiare autentice sacramenta puberum.de pa.iura.fir.c.j.§.sacramenta puberum.nu.1.fo.70.
Adde ad idem.nu.14.
Solennitas debita si non interuenit in cõtractu feudali nõ est rectũ feudũ nec transmittitur ad heredes.qui.mo.feu.const.põt.c.j.nu.3.fo.28.
Surdi sunt homines q iuxta paradisum habitant ppter aquas q̃ ex alto cadunt.tc.epi.vel abba.c.j.§.mutus.nu.1.fo.18.
Stilus de quo in principio tituli de pace cõstantie quare non seruatur in literis apostolicis.de pa.constan.c.j.nu.2.fo.84.
Statutum si dicat talis non auditur an valeat sententia pro eo lata.de pace constan.c.j.§.imperialis.nu.29.fol.84.
Adde ad idem.numero.29.
Statutum iniquum an teneat.de pa.const.c.j.§.imperialis.nu.22.fo.83.
Sententia lata contra consuetudinem an teneat.de pa.constan.c.j.§.imperialis.numero.23.fo.eo.
Successor in aliquo castro an tenetur seruare sententiã latã tẽpore sui predecessoris.de pa.constan.c.j.§.amplius.nu.4.fo.89.
Satisfactio qualis possit fieri a pdonibus de male ablatis.de pa.iu.fir.§. iniuria'punit.nu.10.Et multas ponit gõnes de furib⁹ et furto.fol.68.
Statutum si disponat q filie non succedãt extantibus agnatis an filij? sororis excludat femin as.an agna.vel fi.c.j.nu.22.fol.62.
Sententiatum non dicitur de eo de quo non est cogitatum.de conten.inter do.et vasal.c.j.nu.2.fo.28.
Successor singularis an possit conueniri super vsuris.de contro.inuest.c. j.§.similiter.nu.2.fo.13.
Statutum an possit tollere naturalem obligationem creditoris negligentis.si de feu.fue.contro.c.j.§.si quis.nu.10.fo.45.
Sigillum principis an sit necessarium in l.facienda.de pa.constan.ca.j.§. imperialis clementie.nu.7.fol.84.
Sigillum habet vim consensus.ibidem.nu.7.
Scire aliquid quãdo quis dicatur.si de feu.fue.contro.ca.j.§.vasallus. nume.1.folio.44.
Sindici villarum qui denunciant maleficia an teneantur satisdare. que fue.pxi.cau.be.c.j.§.porro.nu.8.fo.43.
Sententia priuatiua requiritur licet dominus in notoria culpa sit.quali. do.propxie.priue.c.j.nu.1.fo.64.
Statutum quod maritus lucretur certam partem dotis non habet locum in feudalibus.an ma.succe.vxo.c.j.nu.3.fo.24.
Sacramentum debet deferri aduersario propter contumaciã.et an pars sit citanda.si inter do.et vasal.c.j.nu.14.fo.28.
Sententia prima presumitur iusta decursis fatalibus.quo tem.mi.inuest. c.j.§.sancimus.nume.10.fo.27.
Seruire aliquis principi an possit per substitutum. episc.vel abba.ca.j.§. mutus.nu.3.fo.18.
Singuli de ciuitate an cogantur prestare iuramentum fidelitatis.quo tẽpo.mi.c.j.ver.nisi iusta.nu.7.fo.26.
Sententia an sit ferenda qñ quis perdit bona ipso iure.qui.mo.feu.amit. c.j.§.vel si cum filia.nu.3.fo.24.
Successor laici cogitur indistincte adimplere inuestituram factam a predecessore.qui succes.feu.dare teneantur.nu.1.fo.10.
Seruitus predialis si constituatur an dicatur alienatio.per quos fiat inuesti.c.j.§.nouissimo.vero.nu.3.fo.33.
Sindicus vel nuncius qualiter debet verba concipere.de pa.constan.c.j.§. hoc quod.nu.6.fo.86.
Sententia requiritur vt possit agi de euictione.de probi.feud.alie.ca.j.§. callidis.nu.2.fo.74.
Signentur hoc verbum quid signat.de pac.constan.c.j.§.possessiones.numero.2.fo.89.
Solidus qualiter accipitur.de pa.te.c.j.§.si qs quinq; solidos.nu.1.fol.52.
Statutum qõ mulieres non possint cõtrahere sine presentia ppinquorum et propinqui nollunt adesse quid iuris.de con.re.feu.c.j.nu.7.fol.62.
Successio feudi an sit duplex sicut ẽ duplex bo.pos.de cõ.re.feu.c.j.nu.1.f.55.
Sacerdos an debeat reputari de vniuersitate ciuium. de mili.qui ar.bel.c. j.numero.5.fo.40.
Scholaris non debet haberi pro scolari si non vult iurare rectori.de contro.feu.apud.c.j.nu.1.fo.39.
Stupians viduam domini vasallus non amittit feudum.de feud.si.cul. non amit.c.j.§.si quis miles.nu.4.fo.26.
Scientia an inducat consensum.de bene.fra.c.j.nu.7.fo.26.
Statutum si dicat qõd si quis tpe mortis caruerit filio et filia succedat frater quid si filio tantum caret.de duo.fra.c.j.nu.4.fo.37.
Sententia successoris qñ valeat si litigatores elegerunt predecessorem qui mortuus est.de inuest.in ma.fac.c.j.nu.9.fo.38.
Seruitutes regales an preferibi possint.de contro.inue.c.j.§.si quis de mã so.nu.17.fo.13.
Seruire in feudo an qs possit p substitutũ.de mi.vas.qui ar.c.j.nu.6.fo.40.
Suspitiones et fama quos effectus producunt.de con.inuest.ca.j.§.item si vas.nu.9.et.10.fol.12.
Surrogatũ assumit aliqñ pstinã qualitatẽ de vas.decre.eta.c.i.nu.2.fo.38.
Statuti essentia an sit in ipso statuto:an in rõne ipsi? et qualr appere possit de intẽtione statuẽtiũ.de his q feu.da.pos.§.et qr vidim⁹.nu.13. fo.7.
Successio in feudũ an fiat p capita vel per stirpes.de suc.feu.c.j.nu.4.fo.19.
Adde ad idem.numero.5.
Statutum ciuitatis an possit concedere facultatem testandi super feudis. de succes.feu.c.j.nu.9.fo.19.
Secreta vel credẽtia que dicant.de pa.cõstã.c.j.§.credẽtias.nume.1.fol.91.
Statutum circa lucrum dotis qõ inspiciatur viri an mulieris.de inuesti. in re alie.fac.c.j.§.quamuis.nu.1.fo.35.
Sententia declaratoria quando requiratur.de feu.sine cul.non amit.c.i. §.si quis miles.nu.3.fo.26.
Succedunt plures in feudo si veniant ad succedendum vasallo et sint in pari gradu.de na.suc.feu.c.j.nu.3.fo.64.
Statutum quod banniti possint diffinitiue condemnari an valeat.hic fi. lex.c.j.nu.11.fo.52.

De litera.T.

Testes duo singulares nõ cõferentes in vnũ finẽ q eos produxit nullum habere testem.de contro.inuest.in rub.nu.2.fo.10.
Quid autem fiet si sint due priuate scripture duorum mercatorum.ibidem.nu.3.folio.10.
Testes pñt probare tenorẽ instri amissi.qd sit inest.c.j.§.si essi dño.n.fo.32.
Testis debet cogi in indicio dicere veritatem:licet extraiudicium dixerit se non interfuisse.ibidem.nu.2.
Testes duodecim sacramentarij super feudo deponẽtes qualiter iurabũt et deponent.de conten.inter mascu.c.j.nu.2.fo.61.
Distinctio.c.j.de conten.inter mascu.de bene.an sit vera.ibidez vide.nu.3.

Tractatus temporis non firmat impossibilia.de probi.feu.alie.per fede. c.j.numero.20.fo.73.
Testes cuius partis sunt primo examinandi.de pa.te.c.j.§.si duo.nume.3. folio.51.
Testes duo probant possessionem.de pace tenẽ.c.j.§.si tres.nu.1.fo.51.
Totilã rex flagellũ dei vnde fuit oriundus.de his qui feu.da.pos.§.marchio.numero.5.fo.6
Testis inspicitur tempore quo deponit.an remoueri debe.c.j.n.1.fo.40.
Termini lapsus non dz expectari qñ certum est illum nolle exequi quod sibi imponit.de mili.vas.qui contu.c.j.nu.19.fo.40.
Testibus affirmantibus an magis credatur ẽ negantibus.de conten.inter me.et do.c.j.nu.3.fo.22.
Tempus ex quo inducitur tacita renunciatio non currit ignorãti. qua. feu.alie.pos.c.j.§.porro.nu.2.fo.37.
An autem tempus currat pupillo.ibidem.nu.3.
Testes an debent scribi in principio instrumenti vel in fine.de pace constan.c.j.§.die lune.nu.4.fo.91.
Testari de alieno nemo potest de suc.feu.c.j.nu.2.fo.19.
Testator qualiter dicitur contrabere cum legatarijs.de suc.feu.c.j.numẽ.3. folio.19.
Tempora appellationis an possint prorogari consensu partium .de pace constan.c.j.§.hoc quod.nu.93.fo.81.
Testator si iurat non reuocare test.si aliud facit.an valeat.de pace in.fir.c. j.§.item sacramenta.nu.17.fo.70.
Testis deponens aliquid fuisse factum ante guerram.de pace constan.c.j. §.opizoni.nu.5.fo.89.
Tempus an interpellet pro homine.hic.fi.lex.c.j.§.ad hec.nu.1.fo.52.
Adde ad idem.nu.2.fo.53.
Vasalli pro quibus delictis priuantur feudo vide hic per ordinem interiectis quibusdam questiunculis.nu.17.18.19.20.et.21.
Vasallus qui contrahit confederationem cum inimico domini sui an puniatur feudo.ibidem.nu.22.
Quid si dñs mullam querimoniam proposuit de huiusmodi delictis an eius heres hoc facere possit Et an dominus dicatur remittere felonią per osculum vide ibidem.nu.23.et.24.
Testis existens in articulo mortis an possit testificari.de pace constan.c. j.§.vasalli.nu.5.fo.88.
Tabellio an de consensu partium possit recipere iuramenta partium. de pace.constan.c.j.§.hoc quod.nu.22.fo.86.
Testis in causa feudali qualiter debet iurare.quid sit inuesti.c.j.§.si essi domino.nu.4.fo.32.
Testium examinatio an admittatur post didicita testificata.ibi.nume.5.
Terminus potest mihi assignari arbitrio iudicis ad faciendum id ad qõ teneor.que fuit prima cau.bene.amit.c.j.§.est et alia.nume.1.fol.42.
Testis qui dixit se nescire cogitur veritatem dicere.que sint reg.c.j.§.notandum.nu.2.fo.83.
Testis falsus in causa homicidij an puniatur tanq̃ homicida.de pa.iur. fir.c.j.§.iniuria punitur.nu.20.fo.68.
Testes qui sint necessarij in inuestitura.qui te.sint necess.capi.j.numero.1. folio.54.
Testes si dicant in iudicio se esse pares an probent.que sint reg.c.j.§.si instrumentum.nu.3.fo.82.
Testium numerus vni defecit ibi est inuestitura nulla.quid sit inuesti.c.j. numero.8.fo.31.
Quid in vltimis voluntatibus.ibidem.nu.9.
Terminus iuris non est peremptorius.de probi. feud.alie. per.loth.c.j.§. quoniam.nu.2.fo.67.
Testis non legitime craminatus an faciat iudicium.de consue.rec.feu.c.j. c.j.§.sacramentum.nu.12.fo.55.
Testis si deponat super eo quod est remotus a natura contractus non defertur iuramentum.ibidem.nu.13.
Tempus appositum in contractu an precise interpellat pro homine.an ille qui interfc.c.j.§.i.nu.2.fo.59.
Quid autem de die apposita.ibidem.nu.3.
Testi an sit credendum si dixit se nescire postea mutat verba dicens se melius recordari.de contro.inuest.in rubrica.nu.6.fo.10.
Postea concludit ex predictis.ibidem.nu.7.
Traditio possessionis an probetur per instrumentum.quid sit inuesti.c.j. numero.11.fo.31.
Tempus appositum alicui determinationi habet illam solum determinare.de pace constan.c.j.§.triginta.nu.1.fo.91.
Testator an possit aliquem instituere heredem sub conditione vt postea filio suo incapaci restituatur.si de feu.fue.contro.c.j.§.naturales. numero.6.folio.46.
Testium receptio qui caute sint remittendi an committi possit.si si de inuesti.inter do.c.j.nu.9.fo.44.
Testes citari debent ad hoc vt eorum datium valeat.si de inuesti.inter do. c.j.nu.4.fo.28.
Testis celans veritatem an puniatur de falso.ibidem.nu.5.
Adde ad idem de teste non plene narrante factum.nu.4.
Testi accipienti pecuniam an credi debeat.ibidem.nu.7.
Trãsactionis nomine illud qõd percipit non succedit loco rei si de f.nc'. fue.contro.c.j.§.si vasallus.nu.2.fo.48.
Testes duo an et quando plene probant.si inter do.et vasal.ca.j.§.si quis. nu.1.fo.29
Testes qualiter olim iurabãt.ibidem.nu.2.
Tempus consuetudinarium currit minori tamen lesus restituitur.quo temp.mi.inuest.c.j.§.nisi iusta.nu.2.fo.27.
Testium substantialia que sunt vi sibi credi debeat in omnibus et singulis de con.inuest.in rubri.nu.4.et.5.fo.10
Traditio an dicat vera vel ficta que resultat ex patientia.in proe.§.tractatus.nu.29.fo.2.
Tituli ecclesiarum multiplices sunt.epi.vel abba.c.j.nu.4.fo.18.
Tempora assignata per statutum possunt prorogari per litigantes.de pa. constan.c.j.§.hoc quod.nu.18.fo.86.
Testator si dixerit si filius meus sine herede decesserit intelligitur id est sine liberis.de natu.fuc.feu.c.j.nu.2.foli.64.
Titulus presumitur ex patientia.si inter do.et vas.c.j.§.si qs.nu.4.folio.29

De litera.V.

Vsumfructum promittens per biennium trãacto biẽnio an possit purgari mora.quo tem.mi.inuest.c.j.nu.4.fo.26.
Utile dominium quid sit.in proe.§.tractatus.nu.24.fo.2
Vasallus non tenetur facere scrutinium domino si dominus nõ requirat.nu.5.fo.2.
Vulneratus pluribus vulneribus ex quo presumatur decessisse.qui.mo.feamit.c.j.nu.11.fo.15.
Vasalli duo fratres vnus defendit dñm in prelio alter fugit an fugiẽs per alterum excusetur.qui.mo.feu.amit.c.j.nu.12.fo.15.
Volumus hoc verbum quid significet.de pace constan.c.j.imperialis.nu. 24.fo.84.
Vasallus potest infeudare cuilibet extraneo si non facit in fraudem pcẽs fiat inuesti.c.j.§.sed et res.nu.2.fo.33.
Vasallus an possit agere contra dñm venia non petita.de mil.vasall.qui con.c.j.nu.24.fo.40.
Verbum positum impropie non vitiat.de pace constanti.ca.j.§.amplius. nu.1.fo.89.
Vasallus an teneatur dñm adiuuare siue iuste siue iniuste prelicẽ.quibus mo.feu.amit.c.j.nu.4.fo.15.
Vasallus an teneatur in guerra iuuare dñm hic fi.lex.c.j.nu.5.fol.52.
Quid si dominus habet causam iniustam.ibidem.nu.6.
Vasallus an poterit alienare feudum si dñs sit excommunitus.ibidem.nu.7.
Vasallus an possit agere contra dominũ actione furti.de probi.feu.alien. c.j.§.preterea.nu.15.fo.75.
Vasallus an possit reuocare feudum a domino qõ cõtra eum erat prescriptum si dominus agendo rei vendica.euicerit.ibidem nu.16.
Usufructus ponitur aliquãdo pro vtili dominio.in qui.cau.feu.amit.c.j. versi.in primis nu.4.fo.42.
Vasallus tenens terram aliquam si recedit an terra remaneat apud dñm in proe.versi.Secunda.nu.39.fo.2.
Vasallus an possit locare domũ que sibi data est in feudũ.in pbemio versi.Secunda.nu.40.fol.eo.Adde ad idem nuñ.41.fo.2.
Vasallus tenetur deducere filiũ ad satisfaciendũ domino vel a se filium separare.de pbi.feu.alie.per fed.c.j.§.insuper.nu.1.fo.76.
Vasallus nõ tenet pstare largã fidelitatẽ rationẽ ponit.p quos fi.inuesti. Nulla.nume.4.fo.33.
Vasall⁹ an possit cogere dñm vt ei possessiões ex quib⁹ percipiat aliqd qñ dedit ei feuduz de camera.de pbi.feu.alie.p fe.c.j.§.illud.nu.7.fol.76.
Vasall⁹ si cõmisit felonią petat inuestiri.et aduersari⁹ dicit ipm priuandum ipse replicat et non posse priuari cũ nõ sit inuestitus qd iuris.de probi.feu.ali.per fe.c.j.§.insuper.nu.3.fo.79.
Vasallus quando debeat inuestiri de feudo si questio si inter dominum et vasallũ.de alie.feu.pater.c.j.§.inter dominũ.nu.1.fo.60.
Vasallus an possit vendere partem feudi inscio dño ppter vict⁹ necessitatez.qualiter feu.alie.pol.c.j.nu.2.fo.35.
Vasallus si iurauit fidelitatem contra omnem hominem et cõtra seipsum an teneatur iuuare dominũ cõtra seipsũ.de probi.feu.a li.c.j.§.preterea nu.25.fo.75.
Vasallus vasalli si dominũ primũ offendit an feuduz amittat.qui.mo. feu.amit.c.j.nu.15.fo.15.
Vasallus an possit progare iurisdictionem domini in alium.de probibi. feu.alie.per fe.c.j.§.preterea.nu.19.folio.75.
Usura et interesse qliter differũt.de cõtro.inuest.c.j.§.similiter.nu.3.folio.13.
Vasallus habens licentiam a domino vendendi feudum cuilibet amico an possit vendere inimico.de probib.feu.alie.c.j.nu.14.fo.73.
Vasallus non tenetur sequi dominum quocunq; ierit.quo tem.mi.c.j. §.nisi iusta.numero.4.folio.27.
Verba dubia ad ius referri.debent.de eo qui fidem.c.j.numero.1.fo.64.
Vendere rem vel ius qõ habeo in re an sit differentia.de fen.non habens.c. j.numero 4.fo.64.
Vasallus an possit rem ũciare feudo in preiudiciũ agnat cũ. qui.mo.fe

Universidad de Deusto
Biblioteca

Repertorium materiarum singularium

amit.c.j.§.rursus.nu.2.fo.1.7.
Vasallus qui culpam commisit an teneatur de euictione.ibidem.nu.2.
Vasallus qualr propter ingratitudinē p dit feudū.de allo.c.j.nu.2.4.fol.7.
Vasallus an z qñ possit insendare.de ca.cora.c.j.§.preterea.nu.1.fol.60.
Addead idem.nu.2.z.3.cetera expediuntur per glossas.
Venditionis appllatione quid veniat.de alie.feu.c.j.nu.12.fo.22.
Vasallus an possit imponere seruitutem in preiudicium domini.de inue
sti.de re.aliena.fac.c.j.§.quid ergo.nu.1.fo.35.
Vasallus si derobatur quando vadit ad seruitium domini: an debeat ei
amendare.an agna.vel si.c.j.nu.27.fo.62.
Vasallus an habeat vtile dominiu3.de inuest.de re.alie.c.j.§.rei autem.nu
mero.7.folio.35.
An autem habens vtile dominium dicat principalis persona ibi.nuñ.3.
Vasallus inferficiens fratrem domini sui z.an feudum amittat.an ille
qui interfe.c.j.nu.1.folio.59.
Vasallus male utens feudo.debet eo priuari sed iudicio ordinario.de pa
te.c.j.§.publici latrones.nu.2.et.4.fo.52.
Vasallus si mercatur emittere feudum imperator vel rex nō debet sibi re
tinere sed baroni alteri conferre.qualiter feu.aliena.pos.ca.j.§.si vero
nu.4.fo.26.
Vaso:hec dicto ponitur inclusiue in dilationibus et citationibus.de his
qui feu.da.pos.§.Et quia vidimus.nu.16.fo.7.
Vasallus si vltra licitum alienauit perdit feudum z alienatio non tenet.
de alie feu.c.j.nu.2.folio.22.
Vasallus priuatur feudo ob rapinam.de pa.te.c.j.§.si duo.nume.c.fol.61.
Pena dupli an contineat in se simplum sortis.de pace tenen.c.j.§.si duo
nume.6.folio.51.
Vasallus priuatur feudo ex inuasione.de pa.te.c.j.§.si duo.nuñ.7.fo.60.
Qualiter autem intelligatur inuasor.ibidem.nume.8.
Vasalli excusantur a pena propter impotentiam.de feu.si.cul.non amit.c.
j.si quis miles.nu.c.fo.26.
Vasallus si prescribit iura feudi vltra terminos concessi an illud finiatur
finito feudo.ibidem.nu.6.
Vasallonus vnus si prescripserit aliquam partem feudi an illo mortuo il
lud prescriptum recidbit ad dñm vel ad connasallum.ibidem.nu.7.
Vasallus si emit seruitutē predio feudali accrescit ipsi pdio et qd si emit
iurisdictionem castro.de inuest.de re.alie.fac.c.j.nu.3.et.4.fo.25.
Vasallus non potest facere conditionem feudi deteriorem in preiudicium
agnatorum.ibidem.nume.c.
Vasallus vasalli an teneatur seruire primo domino.de contro.inuesti.c.j.
§.rursus.nu.6.fo.11.
Vasallus si vendit feudum pro decem z recepit octo pacto appositio q si re
liqua infra mensem non soluantur feudum sit inemptū.de feud.da.
in vicem.c.j.nu.1.folio.29.
Vasallus an possit aquiz diuertere ad predia sibi concessa ita vt nihil per
veniat ad predia domini.de contro.inuest.c.j.§.si quis de manso.nume
ro.9.folio.13.
Vasallus alienans partez feudi an totum amittat.qualiter feud.alie.pos.
c.j.§.si vero.nu.1.fo.36.
Vasallus an amittat feudum propter maximam capitis diminutionem.
ibidem.nu.2.fo.co.
Valnasinus si repetit rem z offert pretium an lucretur fructus.de feu.da.
mini.valua.c.j.nu.2.fo.24.
Vasallus primus si in feudauerit an apud eiz aliqua iura remaneant.de
contro.inue.c.j.§.rursus.nuñ.4.fo.14.
Vasallus secundus si quesiit ius feudi mediante prescriptione z primus
moriatur an feudum redibit ad dominum an remanebit penes ipsum
prescribentem z filios eius.ibidem.nu.5.
Vasallus an possit cedere feudo si non vult seruire domino.in proe.§.tra
ctatus.nu.11.folio.2.
Addeade idem.nu.13.fo.2.
Vasallus tenetur ferre auxilium domino suo.de allo.c.j.nu.20.fo.72.
Addeade idem.nu.21.fo.co.
Vsumfructum an perdam si dominus proprietatis commisit maleficium
propter quod bona eius debent confiscari.de contro.inuesti.c.j.§. rur
sus.nu.3.fo.14.
Vxor an possit inducere maritum suis blanditijs ad sibi legandu3.de feu
da.in vicem.l.commis.c.j.§.si quis.nu.3.fo.30.
Vasallus an possit mutare ordinem succedendi in feudu3 per suum testa
mentum.de suc.feu.c.j.nu.1.fo.19.
Vasallus potest alteri concedere feudum sub eodem pacto quo habet a
domino.de contro.inue.c.j.§.rursus.nu.1.fo.14.
Vasallus si fuerit de mendacio conuictus an possit vti beneficio.de con
tro.inuesti.c.j.§.item si vasallus.nu.6.Addenu.7.fo.12.
Vasallus an z quando possit feudum alienare.quib.mo.feud.amit.c.j.§.
item si quis.nu.3.fo.17.
Vasallus si alienauerit in feudando eo modo quo ipse hz si postea remit
tat seruitia an priueur feudo.de lege cora.c.j.§.similiter.nu.1.fo.58.
Vocatio legitima que dicatur.de allo.c.j.nu.15.fo.72.
Et an requiratur trina monitio.ibidem.nu.23.
Vasallus qualiter priuatur feudo sine sua culpa ob culpam domini sui
de allo.c.j.nu.5.fo.55.
Vasallus recipit pactum an illud debeat tenere nomine feudi.de feud.nō
baben.propriam na.c.j.nu.6.fo.64.
Vasallus an possit pignorare feudum.de probi.feud.alic.per fec.c.j.nume
ro.1.folio.73.
Vasallus bannitus an priuetur feudo.an ille qui interfe.c.j.nu.3.fo.59.
Vasallus an intelligatur prescripsisse ius aquam ducendi per feudum en
phyteoticum ad finum fundum proprium quam longo tempore duxit.
de contro.inue.c.j.§.si quis de manso.nu.12.fo.13.
Vasallus non potest alienare feudum pro debito nisi statuto caueatur.de
vasal.qui contra.c.j.nu.1.fo.59.
Quid si dubitatur quantum sit feudum zc.ibi.nu.2.
Quid si pars feudi sit alienata an reuertatur ad dñm.ibi.nu.3.
Vasallus si alienauerit feudum inscio domino an reuertatur ad dominū
vel ad agnatos.ibidem.nu.4.
Addeade idem.nu.5.fo.co.
Vasallus potest renunciare feudo simplici inuito domino.ibidem.nume
ro.6.
Vasallus an possit subtrahere seruitium domino quod incepit prestare
quando alias non tenebatur cum iuuare.quib.mo.feu. amit.c.j.nume
ro.5.folio.15.
Vasallus inhabilis an teneatur dominum iuuare.ibidem.nu.6.
Vasalli fuga si non nocuit domino an puniatur.ibidem.nu.7.
Vasallus an teneatur salutem domini sui preferre saluti propie.ibidem
numero.7.
Vasallus si refutauit feudum domino an agnati possint statim renocare.
de alie.feu.pa.c.j.nu.5.fo.60.
Quid autem si habens paternum refutauit ipsi domino:an poterit sibi re
tinere.ibidem.nu.6.
Vasallus propter necessitatem an possit alienare feudum in vita sua.qui.
mo.feu.amit.§.ant si libellario.nu.3.fo.17.
Vasallus an perdat feudum si rem feudalem pignorat.ibi.nu.4.
Vasallus an poterit feudum nouū vendere suo connasallo.de probi.feu.
alie.per fede.c.j.nu.9.fo.73.
Vasallus an virtute consuetudinis poterit dare feudum insolutum pro
suis debitis.ibidem.nu.10.
Quid autem in emphyteota.ibi.nu.11.
An autem vasallus possit feudum cum alio dividere.ibidem.nu.12.
Vsus z consuetudo sunt attendenda in expositione vocabulorum3.de capi.
qui cu.ven.c.j.nu.8.fo.65.
Vasallus an perdat totum feudum ratione partis alienate.de probi.feu.
alie.c.j.§.callidis.nu.4.fo.74.
Et an possit renunciare feudo inuito domino.ibidem.nu.5.
Et an vasallus amittat feudum sine certa z conuicta culpa.ibidem.nu.6.
Quid si commisit contra dñm crimen lese maiestatis.ibi.nu.7.
Vasallus seipsum interficiens an perdat feudū.an ille qui interfe.ca.j.nu
mero.4.folio.59.
Vasallus effectus furiosus an possit ex culpis precedentibus pati senten
tiam priuationis.ibidem.nu.5.
Vasallus si pignorauit vel libellauit z moritur an pignus resolnatur.qui.
mo.feu.amit.§.rursus.nu.1.fo.17.
Vasallus si efficiatur clericus an amittat feudum.si de feu.fue. contro.c.j.
§.qui clericus.nu.1.fo.46.
Et an requiratur qō habeat quatuor ordines sacros.ibidem. numero.2.
Vasallus habens peccariam si ingreditur monasterium quid erit.ibidem
numero.3.fo.co.
Vasallus potest feudum restituere autori suo etiaz si dominus agat.de cō
tro.inter do.z emp.c.j.nu.3.fo.61.
Vasalus an possit agere de euictione contra venditorem si restituat feudū
domino.ibidem.nu.4.
Venditionis autem verbo quid veniat.ibidem.nu.5.
Vasallus potest super feudo agere conueniri z transigere.si de feud.fue.cō
tro.c.j.§.si vasallus.nu.1.fo.48.
Vasallus si non conqueritur de culpa domini dicitur pena remissa.si de
feu.fue.contro.c.j.§.domino committente.nu.1.fo.49.
Vasallus an possit propter aliquam ingratitudinem priuari feudo dato
ob bene merita.si vasal.feu.priue.c.j.nu.4.folio.54.
Vasallus an possit seruire per substitutum.si de feud.fue.contro.c.j.§.si qs
decesserit.nu.2.fo.47.
Vasalli quale adiutorium debent exhibere dominis suis.de capi.cor.c.j.
§.similiter.nu.1.fo.61.
Vasallus perdit feudum propter quatuor delicta in hoc.§. descripta. Et
an perdat ipso iure vel non vide.qui.mo.feu.amit.c.j.§.vel si cum filia.
numero.1.et.2.fo.16.
Vasallus an potcrit alienare aliquid si possessiones illius loci erant rus
ticorum:non domini excepta vna quam sibi feudauit.quib.mo.feud.
amit.c.j.§.item si quis.nu.1.fo.17.
Vasallus si alienauit feu.deinde redemit antequam iudicium dominus
dictaret.de pbi.feu.alie.per fed.c.j.nu.3.fo.73.

Quid si

Baldi super Feudis.

Quid si vasallus leganit prorsus extraneo.ibidem.nu.4.
Et an dns teneatur inuestire legatarium de feudo.ibidem.nu.5.
Vasallus an possit dare feudum in dotem pro filia sua.ibidem.nume.6.
Et an possit concedere in emphyteosim.ibidem.nu.7.
Verba sunt subtiliter intuenda in omni contractu.de feu.guar.z castal.§.
item.nu.3.fo.9.
Vasallus an possit transigere super questione feudi inscio domino.de pro
bi.feu.alie.c.j.nu.7.fo.73.
Vasallus si habeat licentiam a domino q possit donare feudum an po
terit donare causa munis.ibidem.nu.8.
Sed si mihi est concessum feudum recipienti pro me z successoribus meis
quibuscunqz.ibidem.nu.11.
Vxor an transeat in potestatem viri.an ma.fuc.vxo.in feu.c.j. nu.4.fo.24.
Viuentes ad vnum panem z vnum vinum debent inuicem communica
re redditus z prouentus proprios.de duo.fra.de nouo feu.c.j.§.si duo
fratres.nu.2.fo.37.
Quid in fructibus rerum paraphernalium vxoris.ibidem.nu.3.
Vasallus an possit feudum quod tenet alteri infeudare:de his qui feu.
da.pos.§.marchio.nu.8.fo.6.
Vasallus si recedit hospite insalutato:non tamen feudo renunciat:an co
gatur redire z seruire.in proemio.§.tractatus.nu.17.fo.2.
Vasallus si feudum dedit alij in feudum z ille alij.z vltimus alienauerit
qs vs renocare.de probi.feu.alie.per fed.c.j.§.illud.nu.2.fo.76.
Vasallus an possit totū feudum assignare vni ex suis.de his qui feud.da.
pos.§.z quia vidimus.nu.2.fo.7.
Vasallus an priuetur feudo qui fraudem contra domini voluntatem ex
cogitat illicitum contractum ineundo.de probi.alie.feud.per lotha.c.
j.nume.2.fo.66.
Vulneratus ad mortem z mortuus equiparantur.qui. mo.feud. amit.c.j.
numero.1.fo.15.
Vasallus an z qñ solus iuret.de contē.inter do.z fide.c.j.nu.3.fo.21.
Vasallus qui tenet feudum francum z liberum a barone an teneaz ire cū
eo ad exercitum.de capi.qui cur.vendi.c.j.nu.17.fo.65.
Vasallus si agit obtinet primum locum z dominus tenetur ratificare.de
contro.inter vasal.z alium.c.j.nu.1.fo.61.
Vasallus si facit aliquod incrementum an ad ipsum pertineat.de contro.
inuesti.c.j.§.si quis de manso.nu.1.fo.13.
Vasallus pro vno feudo non cogitur habere plures dominos.de probi.
feu.alie.per fede.c.j.§.preterea ducatus.nu.9.fo.75.
Vsurarum restitutio potest indici heretico.de allo.c.j.nu.6.fo.72.
Vasallus an videatur renunciare feudo per susceptionem minorum ordi
num.de bene.femici. nu.3.fo.54.
Vendens omnes possessiones quas in castro habet an videtur vendidisse
iurisdictionem.de cap.qui cur.ven.c.j.nu.16.fo.65.
Venditori scienti an sit denunciandа.si de feu.vasal.c.j.nu.2.fo.44.
Et addeade idem.nu.3.
Vasallus an possit in suo feudo edificare.de conten.inter domi.z fi.c.j.nu
mero.6.folio.21.
Vniuersitas quando dicatur dare damnum.de pa.constan.c.j.§. damna.
nume.1.fo.88.
Vasallus si ignoranter alienauerit feudum an priuetur feudo.si de feu.fue.
contro.c.j.§.si vasallus.nu.1.fo.48.
Vasalli an contineantur appellatione castri.si de feu.fue.contro.ca.j.§.in
generali.nu.4.fo.68.
Quid econtra.ibidem.nu.5.
Vasallus negans partem feudi an priuetur toto feudo.si de feu.fue. con
tro.c.j.§.vasallus.nu.3.fo.48.
Vasallus an alienans partem feudi totum perdat.si de feu.fue.contro.c.j.
§.si titius.nu.2.fo.47.
Vasallus an possit cogi specificare feudum qui per longa tempora prestī
tit seruitium.si de feu.fue.contro.c.j.§.vasallus.nu.9.fo.44.
Vasallus quando possit agere contra dominum de euictione de feudo.si
de feudo vasallus.c.j.nu.1.fo.44.
Vasallus conuictus per iuramentum domini an patiatur penas in hoc
§.positas.si de feu.fue.contro.c.j.§.vasallus.nu.6.fo.44.
Vasallus si feudo priuetur cui applicabitur.que fuit prima causa benefi
amit.c.j.§.deniqs.nu.1.fo.43.
Vasallus paricida priuatur feudo.ibidem.nu.2.
Idem si vasallus interficiat fratrem ibidem nu.3.
Vasallus alienans feudum ignorante domino amittit feudum ibidem
numero.4.
Quod autem sit remedium ne preiudicetur agnatis.si vasal.ob delictum
amit.feu.ibidem.nu.5.
Vasallus si alienat feudum iure libelli:illud ius tenetur iure feudi.quid
iuris sit.c.j.nu.4.fo.62.
Quid si vasallus redimit hunc libellū a libellario quo iure teneat.ibidē.
nu.5.fo.co.
Vasallus priuatur feudo si fideiubet pro vasallo qui dominum detulit
in causa criminali.que fuit prima cau.bene.amit.c.j.§.porro.num.7.fo
lio.43.
Vasallus priuatur feudo si non iuuat dominum in prelio.que fuit prima
can.bene.amit.c.j.§.item qui dominum.nu.1.fo.42.
Item priuatur feudo ob negligentiam.ibidem.nu.2.
Vasallus propter quas causas amittit feudum.que fuit prima cau.cap.j.
§.porro.nu.1.fo.43.
Vasallus si copulet amicitiam cum inimico domini quid.ibidē.nuñ.2.
Vasallus quo iure conuenīri possit a domino.ibidem nu.3.
Vasallus quando tenetur iuuare dominū non habet rationē affectionis.
hic fini.lex.c.j.§.contra omnes.nu.1.fo.53.
Vasallus in quibus casibus non tenetur iuuare dominum.hic fini.lex.c.j
§.fi.nuñ.2.fo.53.
Et an teneatur iuuare contra seipsum.ibidem.nu.3.
Et an dominus teneatur iuuare vasallum contra omnem hominē ibidē.
nu.4.fo.co.
Et cui domino teneatur auxilium prestare vasallus si duos habet domi
nos.ibidem.nu.5.fo.co.
Vasallus qui detulit dominum an possit penitere.que fuit prima caus.
bene.amit.c.j.§.porro.nu.9.fo.43.
Vasallus an possit prestare iuramentum fidelitatis per procuratorē.quo
tempo.mi.inuesti.c.j.ver.nisi iusta.nu.6.fo.26.
Vasallus adulterans ignoranter vxorem domini an perdat feudum.qui.
mo.feu.amit.c.j.nu.3.fo.24.
Ignorantia quando est de forma z quando puniatur ibidem nu.4.
Vasallus an debeat priuari feudo si dominum sui domini offenderit.de
probi.feu.alie.c.j.§.illud.nu.1.fo.76.
Vasallus si iurauit non solum fidelitatem an habebit cum penitētia.in
proemio.§.tractatus.nu.14.fol.2.
Vasallus si vult prestare fidelitatem z dominus recusat an noceat vasallo.
per quos si.inuesti.c.j.§.nulla.nu.6.fo.33.
Vasallus an possit probare dominum vulneratum decessisse non sua cul
pa.que fuit prima cau.bene.c.j.§.item qui dominum.nu.3.fol.42.
Vasallus an teneatur facere iurare fidelitatem suos homines.de pa.con
stan.c.j.§.hec sunt nomina.nu.1.fo.91.

Finit repertorium alphabeticum.

Regestum.

a b c d e f g h i k l m n o p q Omnes sunt
terni: preter a z q qui sunt quaterni.

Excussum Lugduni: Trippis ac Caracteribus
Jacobi Berionis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur esse pars aie. Aliud est semẽ exẽpli quod semiare tenẽt plati quorũ exemplo ceteri ducũt extra de voto magne. Sed pfecto malũ est hoc semen nunc in oibus fere maioribus. Ideo cũ ipsis ruũt miores ad ĩfernũ. Quo ad tertiũ idest seminãtis opositatẽ dico q multi diuersimode et diuersa seminãt. Aliqui seminãt frumẽtũ vt catholici doctores ⁊ predicatores vt supra diximꝰ. Aliqui seminãt siliginẽ/ vt philosophi/ logici/ poete/ astrologi/ oratores/ quorũ sciẽtia nõ sapit saporẽ frumẽti. Est tñ vtilis ad corpis sustentationẽ. ⁊ hos dicit beatus Hiero. xxxvij. di. nõne in vanitate ambulare. Alij seminãt miliũ minutissimũ granũ vt aduocati subtiliantes leges ⁊ iueniẽtes cautelas ad decipiendũ ⁊ ptelandũ causas et vexandũ aduersariũ: sed dicit q cõfũdent p lecȝẽtes subtilia. Esa. xix. Ali q seminãt fabas. i. q loquũtur fabulatiões q nõ vt lex dei sũt. ps. cxviij. Et hoc semen bene cõuenit epis modernis q fabis fabulationũ abũdãt. Alij seminãt ordeũ gal'ice ce sõt les ors qui loquũtur ordement idest turpia vba luxuriosa q corrũpũt bonos mores vt dicit. j. cori. xv. Corrũpunt bonos mores colloqa praua. Alij seminãt legumina idest pisa q cõtrita coherẽt. Hij sũt adulatores q coherere faciũt pctã mẽti cõfortãtes manꝰ pessimorũ Hiere. xxiij. quod fit cũ laudat peccator in desiderijs aie sue ps. ix. Alij seminãt corruptionẽ idest luxurias. Ideo metẽt corruptionem gala. vi. q seminauerit iqt homo hec ⁊ metet ⁊ semiat in carne metet corruptionẽ: Alij seminãt flores: hij sũt qui bene dicũt ⁊ de hijs dicit qui semiat in benedictionibꝰ/ de bñdictionibus et metet. ij. cor. ix. q aia q bñdicit ipinguabitur. Pro. xj. qui autẽ maledicit maledicet: ⁊ q spnit spernet: ⁊ qui cõtemnit cõtemnet. Esa. xxxiij. Alij seminãt spinas ⁊ lapides invia sicut detractores deo odibiles Ro. j. Nã deus detestat cũ q semiat inter fratres discordias pro. vj. ⁊ detractores atq diffamatores quo multꝰ est nũerus. Hij oẽs semin sȝ fructũ adinuẽtionũ suarũ pcip Esa. iij. Sic autẽ nos seminemus bonũ metamus eternum. Amen.

¶ Sermo in. lx. In sancto Joh ne de grauia parrisius.

SEmẽ cecidit i terrã. J viii. Post hois casũ n lũ vnq semẽ cecidit i t rã faciẽs fructũ saluti donec deꝰ dimisit in t rã se m ẽ illud benedictũ in quo b cunt oẽs gentes Iuxta pmissio factã ad abrahã prem nrm geñ. xii. Hoc semẽ mũdũ q nõ de imũ cõceptũ semie. Job. xiiii. Bñdict illa nobis terra ptulit de qua dicit ps. lxxxiiii Etem dñs dabit benignitatẽ ⁊ terra nra dabit fructũ suũ. In hac optia terra. Primũ cecidit emẽ aie imaculate q peccati lutosã feditatẽ ignorauit. Demũ cecidit in hanc terram semen totius gr̃e ⁊ benedictiõis q peam in vniuerso mũdo sparsa est. Postremo cecidit in eã semen verbi dei in qua humanã carnẽ assumpsit. ⁊ salut nob attulit fructũ. Hãc igr dulcissime salutemꝰ dicẽtes. Aue m.

¶ Fertur cõtẽtionem haud modicã iter egyptios et scithas motã de origie hoim vtriusq primos se iactãtes put iustinꝰ in li. ii. refert. Nos autem hãc cõtẽtionẽ soluentes dicimꝰ deũ creasse primũ hoiẽ geñ. ii. ⁊ sic exiit seminare semen suũ idest p pductionẽ creaturarũ ad extra. Potes hic recitare fabulã deucalionis qui seminauit dentes quibꝰ orti sũt homies.

¶ In vbis themat tria tãgũt vid semis vniformitas q semẽ nõ semia Scdo casus veritas quia cecidit Tertio loci tenacitas quia in terrã

Uel aliter.

¶ Gratie diuine bõitas ibi semẽ aia quod est verbũ dei ⁊ gr̃a siue xp̃us. Scdo create facture infirmitas. Ibi cecidit vt angelus malus ⁊ homo. Tertio hũane nature vilitas Ibi in

Fructifacionem.

¶ Circa primũ est cõsiderãdũ qd significet hec vinea/ ⁊ hoc supra dictũ est sm tres sensus expositos. Circa scdm est cõsiderandũ quõ hec vinea fuerit plantata/ cõposita/ culta/ ⁊ custodita. Quo ad plãtationẽ litteraliter accipiẽdo vineã legit Geñ. viij. q noe primus plãtauit vineã/ de cuius vino bibens inebriatus est. Sed qũo did icit noe plantare vineã? Dicẽdũ q reperiẽs vuas que sponte nascebãtur accepit lignum et in loco aptiore trãsplãtauit: sicq vineã fecit. ¶ Allegorice vero dr dñs trãsplãtasse vineã ppli israel i iudea quã eduxit de egypto iuxta illud. ps. lxxix. Uineam de egypto trãstulisti/ eiecisti gẽtes: ⁊ plãtasti eam. Qd aũt sequit. Plantasti radices eiꝰ ⁊ ipleuit terrã. Operuit montes vmbra eiꝰ: ⁊ arbusta eius cedros dei. Extendet palmites eiꝰ vsq ad mare: et vsq ad flumen ppagines eius. Hoc totũ videt ecclie potius q synagoge puenire/ q synagoga nõ habuit illã dilatationẽ et eminentiã. Neq eni reges terre/ qui per mõtes hic designãtur operti fuere a synagoga sicut ab ecclesia. Neq extendit ramos suos ad fines mũdi sicut eccl'ia ¶ Tropologice vinea significãs animã plantat primo qñ in corpe collocatur post. xl. dies organizato corpore in vtero matris: sed tunc plantat in terra limosa. i. in corpe cõcepto in pctis iuxta illud. ps. l. In pctis concepit me mater mea. Et ideo vinũ eiꝰ semp sapit terrã: q desideria aie naturaliter sunt sm carnẽ. Nam sensus nostri i malũ proni sunt ab adolescẽtia. Geñ. viij. ⁊ xij. q. j. oĩs etas ⁊. xx. q. iij. c. procliuis est hominũ sensus: et imitatrix natura vitiorũ. Idẽ habes i autẽ de no. coll. j. §. triẽnij. ideo dicebat Paulus se habere legẽ mẽbrorũ. Roma. vij. ideo dicit Tulliꝰ de paradoxis q mox vt in lucẽ editi sumus in omi puersitate versamur: ita vt cũ lacte nutricis errorẽ pene suxisse videamur. Trãsplantat autẽ hec vinea qñ renascimur ex vtero ecclie per baptismũ/ q tũc pctm originale deletur ⁊ fomes inclinãs ad malũ diminuit: ⁊ gr̃a resistẽdi prauis iclinationibꝰ condonat quobrem odor vini mutat in meliꝰ amisso sapore terresti celestẽ potiꝰ affert: q ⁊ cogitatꝰ aie fidelis in dño iactant. ps. liiij. Et verba diuina resonãt ex ore fidelis. Opera quoq ipa/ terrenã minime sapiũt voluptatẽ sed celestẽ: licet non plene libera sit ab odore primo iuxta illud Job. ix. Si lotus fuero quasi aqs niuis: ⁊ fulserit velut mũdissime manꝰ mee: tñ sordibꝰ intinges me: ⁊ abominabunt me vestimenta mea. i. carnis corruptio qua vestimur. Trãsplantabit aũt adhuc semel i mõte sctõ dei id est post presẽtẽ vitã in paradiso: ⁊ tunc oĩno perdet terrestẽ odorẽ/ ⁊ retinebit celestem: q ⁊ ipm corpꝰ post resurrectionẽ nõ corrũpetur ampliꝰ nec grauabit aiam. Sap. ix. q corruptibile induet icorruptionẽ. j. Cor. xv. ¶ Anagogice autẽ vineã celestis curie plãtauit dñs qñ angelos creauit: transplantauit autẽ qñ delectis malis angelis bonos in gr̃a cõfirmauit. Sȝ ⁊ nũc quasi tot palmites plãtat quot in celo beatorũ aĩas locat iuxta illud Exo. xv. Introduces eos ⁊ plantabis in monte hereditatis tue ⁊c. quo vtinã pducamur Amen.

¶ Ad hec in premissis alia ponitur expositio.

¶ Plantauit deus vineam. i. primã hoim ɔgregationẽ. Que quidem vinea fecit vinũ deo amarũ: ideo extirpauit eam Geñ. vij. excepto vno palmite. i. noe: ex q noua vinea plãtata ẽ in quã itroduxit aliqs bonos operatores. i. patriarchas qui erãt plantati in fide dei. Sed hec vinea non erat sufficiẽter plãtata: ideo meliꝰ plantauit eã tpe moysi qñ legẽ quasi stipites plãtauit decẽ. Et in hãc introduxit multos bonos opatores: i. sctõs pphetas. Sed huiꝰ vinee vinum sapiebat terrã suã: q iudei diligebãt deũ ppter terrena bona: iõ fecit nõ vuas

Dominica

sed labruscas. Esa.v. Ideo de⁹ excidit eam ꝛ dedit stipites beatis ap̄lis vt trāsferēt ad gētes. Act.vi. et plātarent eā in territorio nr̄o: vbi p aliq̄t tēpus ꝑduxit vinū fortissimū.i. amorem feruētissimū vt ptꝫ in sctis martyrib⁹ q̄ vinum de⁹ libētissime bibit qꝛ erat dignū. Can.vij. Sꝫ nūc nō ꝑducit nisi labruscas ꝛ vinū viride: qꝛ amor dei non feruet in nobis. Igitꝰ timeo ne dominus extirpet vineam suam sicut prius.

¶ Dominica in sexagessima.

Exijt qui seminat. Lu.viij. Postq̄ semē bonū seminatum in Adā deprauatum est p inimicū q̄ supseminauit zizania. Lu.xiij. Nūq̄ ampli⁹ ortū est semē i terra faciens fructū bonū/donec illud iactatū est in quo bn̄dicūtꝰ om̄es gentes. Gen.xxij. Q̄d est xp̄us de quo dicitꝰ Lu.i. Benedictus fruct⁹ vētris tui. Quod quidē semē cecidit i terra benedicta. Cui dꝛ. Bn̄dicta tu i mulieribus. Tūc eni dedit dn̄s benignitatem et terra dedit fructū suum. Ps. lxxxiiij. Ergo in q̄tum oēs sum⁹ participes nature filij dei ſm humanitatem/oēs bn̄dictionē cōseqmur/ quasi fructū ip̄i⁹ semus. Ideo dicit. Nisi granū cadens in terrā mortuū fuerit multum fructum affert. Joh.xij. Hoc igitꝰ granū in agro v̄ginis seminatum in ara crucis excussū siue in atrio p̄lati p v̄gas: panē salutis nobis tribuit/ergo digne ipam virginē salutem⁹ que nobis extitit causa salutis: dicens. Aue maria.

¶ Exijt qui seminat. vbi supra

¶ In his v̄bis ostendetꝰ seminantiū q̄litas quare. Primo dico q̄ triplex est semen videlicet.
Verbi
Boni et
Exempli.

¶ Semen verbi spectat ad prelatos Ideo dꝛ. xliij. dist. c. dispēsatio nobis celestis seminis est cōmissa ve nobis si non sparserimus. Sed quō seminabit qui nō habꝫ semē.i. p̄latus carēs doctrina. Nemo eni dat q̄d nō habꝫ i.q.vij. daibertū. Habent quippe p̄lati semen redditiuū i bursa/sed nō semen sciētie ꝛ v̄tutū. Ne igitꝰ vacuū staret ꝑdiū dn̄i misit seminatores.i. mendicātes q̄ predicant ex p̄uilegio Neq̄ eni opus est pueroꝝ p̄dicatio: maxime siquidē auctoritas est om̄ibus corā verba facere nec pati ꝯtradicētem. Heu qꝛ ager dn̄i sanguine precioso filij eius irroratus. Vacu⁹ pene bonis frugib⁹ est defectu seminatoꝝ ordinarioꝝ. Qualem igitꝰ putam⁹ penā exigi ab hijs qui agrum dn̄i excolēdū receperūt videlꝫ ab episcopis q̄ nihil fructus inde referūt: quin etiā bono q̄ insunt fūdo exscindūt iuxta illud. Esa.iij. Vos eni depasti estis vineam meā. Et nō modo sūt quidam epi q̄ non semināt semē verbū dei in agro sue diocesis cū nihil sciat/quin etiā volentes seminare id est mēdicantes/ꝓhibent/ ve illis. qꝛ nec ipsi introeūt/si alios volentes ingredi regnū dei ꝓhibēt. Matth. xxiij. Parisius autē nō est defectus seminantiū verbū dei: sed ꝓficientiū Mirum tn̄ cū terra sit fidelis in reddendo sicut ecōuerso. Mare semper est infidū vt refert Diogenes laerti⁹ lib.i. dixisse pitaciū/quare nō ꝓferat fructū. ¶ Ubi queritꝰ vtrum verbi dei semen sit seminandū indiferēter et videtꝰ quasi q̄ xp̄s in hoc euangelio innuerat q̄ nō qꝛ dixit discipulis. vobis datū est nosse regnum dei ceteris autem in parabolis vt nō intelligant ꝛ alibi prohibet mitti margaritas ante porcos. Ad hanc questionē elucidandā pono tres propositiones

¶ Prima inter derisores ꝛ obstinatos ꝓbatos verbū dei seminare stultū est. Ideo dꝛ. Eccli.xxij. Ubi nō est audit⁹ nō effundas sermonē. Et Prouer.ix. Noli arguere derisorem ne oderit te. Stultum eteni est mittere semē sup er lapidē quib⁹ cōuenit illud. Ezec.xxxiij. i fin. Fili hois: filij populi tui loquuntꝰ de te ꝛc. vsq̄ ad

tem. Secunda ꝓpositio. Inter minus obstinatos ꝛ nō obstinatos ꝓponere v̄bū dei licitū est. Patet qꝛ sācius est ꝓdesse malis propter bonos q̄ obesse bōis ꝓpter malos. ff de pe. l. ꝓsentē. Nec eni debet iniquorū nicia bōis obesse ideo dꝛ. Eccl's. Mane semina semen tuū: ꝛ vesꝑe ne cesset man⁹ tua: qꝛ nescis quid magis oriatꝰ: aut si vtrūq̄ simul melius sit. Tertia propositio. Inter malos nō tn̄ penitus obstinatos verbū dei seminare bonum est iuxta illud. Esa.lviij. Clama necesses: annuncia populo ptā eoꝝ. ꝛ Ezech. ij. si forte quiescāt. Nam ꝛ niniuite ad verbū Jone pn̄iam egerūt. Etiam si null⁹ oriatꝰ ꝓfectus tn̄ ad retinendū bonam consuetudinē esset p̄dicādū qꝛ ad retinēdū vsumfr. etiā licet colere possessionem om̄ino sterilem vt. ff. de vsufr. l. arboribus. §. de illo. Nota tn̄ q̄ sterilis possessio non debetꝰ dari ecclesie in auctē. de nō alie re. ec. coll. ij. §. sicut aūt. Sed nūc om̄es steriles natos deo parentes donāt q̄d tamē nō placet deo. Malac.i. Offer illud duci tuo (inquit) si placuerit ei. Cum igitur parisius dn̄s multū semē v̄bi seminet parum tn̄ fructus accipit inde. Ita vt possum⁹ dicere q̄ sūt aliq̄ predia in quib⁹ plus impēdimus q̄ accipiam⁹. ff. de vsufr. l. statue. Profecto nihil fere fruct⁹ in vniuerso statu christianorum videm⁹ exurgere. Semē autem inimici serescit indies id ē zizania pcti: qꝛ mala herba cito crescit. Nam licet bonū semen rōnis nobis insit datū a deo/ tamē plus valet semē erroris imixtum ab inimico ideo suffocatꝰ bonū semen quasi a spinis. Unde Tulli⁹ de tuscu. questionib⁹. Sunt eni ingenijs nr̄is semina innata v̄tutū: q̄ si adolescere liceret etiam ipsa ad btām vitā nos natura perduceret. Sed nunc mox vt in lucem editi atq̄ recepti sumus i omni opinionum errore ꝛ morum ꝑuersitate v̄samur: ita vt cū lacte nutricis errorem suxisse videamur.

¶ Exijt igitur xp̄s seminare semen veritatis cōtra semen erroris q̄ tot⁹ mūdus erat plen⁹ in idolatria semē iustitie/contra iniustitiā/semen caritatis ꝯ inuidiā. Inimicus aūt seminauit errorē/iniq̄tatem/ꝛ inuidiā i mūdo atq̄ superbiā que crescit sēp. Ps. lxxiij. Secūdū est semen boni q̄d seminare debēt diuites in agro pauperū iuxta illud. Eccles pe. Mitte panē tuū super trāseūtes aquas.i. religiosos qui trāseunt vanitatem hui⁹ mundi q̄ labitꝰ sicut aqua. Et Thob. iiij. Panem tuū cum egentib⁹ comede. sed sec⁹ nūc fit: quia seminatꝰ sec⁹ viā aū volucres idest cōsiliarios aduocatos ꝓcuratores et thesaurarios qui sūt volucres in amore nō stātes amicitie sꝫ donoꝝ: sit sicvt semꝑ diuitib⁹ dona dētur. Iuxta illud h… dabitꝰ ꝛ abūdabit vn̄ hoc ꝓdit… it. Qui. dicit In flāmam flam… mare fūdis aq̄s. Alij semina… petrā dona idest super egroto… modo deus seminauit quasi… temporalia sup petrā qꝛ nihil… ctus reddūt q̄n paupes plu… sinaꝝ q̄ diuites faciūt. Iux… lxxiij. paup ꝛ inops laud abūt… tuū. Interrogem⁹ p̄guissimo… et abbates ceterosq̄ diuites c… tot bōis a deo illis collatis re… Hij semē multū habēt sꝫ semīare nolunt: man⁹ gelatas habētes ad seminādū et spargendū: aptas vero ad recipiēdum. Cōtra illud. Eccli. iiij. in fi. Non sit porrecta man⁹ tua ad accipiendū et ad dandū collecta. Alij semināt inter spinas vt qui donāt meretricib⁹ ꝛ histrionib⁹ quod nō licet lxxxvj. di. donare q̄d autē dicitur in. l. affectionis. ff. de do. q̄ licet etiā meretrici dare/nō intelligitꝰ quo ad peccatū sꝫ quo ad forū/ qꝛ talis luxuria nō auffert pctm̄. Alij sed pauci semināt in terrā bonā idest i seruos dei ꝛ iustos paupes et hoc semē facit fructū maximū. Nā fruct⁹ pendentes sunt pars fundi. ff. de rei ven. l. fruct… sic elemosine ꝛ opa bona quasi…

Universidad de Deusto
Biblioteca